

περιηγητής, -οῦ, ὁ (περιηγέομαι), αὐτός που οδηγεῖ τους ξένους τριγύρω και τους παρουσιάζει τα αξιοθέατα, ξεναγός, παρουσιαστής, σε Λουκ.· αὐτός που περιγράφει γεωγραφικές λεπτομέρειες, στον ἰδ.

περιήδη, Αττ. υπερσ. του *περίοιδα*.

περι-ήκω, μέλ. -ζω, **1.** ἔχω περικυκλώσει κάποιον, *τὰ σὲ περιήκοντα*, αὐτά που περιήλθαν στον κλήρο σου, σε Ηρόδ.· *τοῦτον τὸν ἄνδρα φαμέν περιήκειν τὰ πρῶτα*, λέμε ὅτι ἡ καλύτερη τύχη ἔχει πέσει σ' αὐτόν τον ἄνθρωπο, στον ἰδ. **2.** λέγεται για χρόνο, ἔχω ἔλθει, σε Πλούτ.

περιήλθον, αόρ. β' του *περιέρχομαι*.

περι-ήλῡσις, ἡ, 1. περιφορά, περίκλειση, σε Πλούτ. **2.** περιστροφή, σε Ηρόδ.

περι-ημεκτέω, μέλ. -ήσω, εἶμαι ἐξαιρετικά πικραμένος, δυσφορῶ υπερβολικά, με δοτ., σε Ηρόδ.· με γεν. προσ., ἀγανακτῶ με κάποιον, στον ἰδ. (ἡ προέλ. ἀπὸ το -*ημεκτέω* εἶναι ἀμφίβ.).

περιήνεικα, Ἰων. ἀντί -ήνεγκα, αόρ. α' του *περιφέρω*, σε Ηρόδ.

περι-ηχέω, μέλ. -ήσω, ηἰχῶ παντοῦ ολόγυρα, σε Ομήρ. Ἰλ.· ὁμοίως στη Μέσ., *νῆσος περιηχουμένη τῷ κύματι*, σε Λουκ.

περιήχησις, -εως, ἡ, ἀντήχηση, ἀντίλαλος, σε Πλούτ.

περι-θαμβής, -ές (θάμβος), ἐξαιρετικά ἐκθαμβος, ἐκπληκτος, κατάπληκτος, σε Πλούτ.

περιθεῖναι, ἀπαρ. αορ. β' του *περιτίθμι*· **περιθεῖς**, μτχ.

περίθεσις, -εως, ἡ, περιβολή, ἐπίθεμα, σε Κ.Δ.

περί-θετος, -ον ἢ περιθετός, -ή, -όν, αὐτός που μπορεῖ κάποιος να περιθέσει, τοποθετημένος τριγύρω, *περιθεταὶ τρίχες*, ψεύτικα μαλλιά, περούκα, σε Πολύβ.

περιθέω, μέλ. -θεύσομαι· **I.** τρέχω γύρω, σε Όμηρ., Ηρόδ.· με αιτ. τόπου, σε Ηρόδ., Ξεν. **II.** τρέχω ἐδῶ κι ἐκεῖ, Λατ. *discuro*, σε Αριστοφ., Πλάτ. **III.** περιστρέφω, στριφογυρίζω, *ἀσπίδος αἰεὶ περιθεούσης*, δηλ. καθὼς περιέστρεφε πάντα τὴν ἀσπίδα του τριγύρω, σε Ηρόδ.

περι-θεωρέω, μέλ. -ήσω, προχωρῶ γύρω και παρατηρῶ, σε Λουκ.

περι-θρηνέομαι, Παθ., ἀντηχῶ με θρήνο, σε Πλούτ.

περι-θριγκόω, μέλ. -ώσω, πλαισιώνω ἢ περιφράσσω ολόγυρα, σε Πλούτ.

περί-θῡμος, -ον, πολύ οργισμένος, σε Αισχύλ.· ἐπίρρ. -μως, στον ἰδ.·

περιθύμως ἔχειν, εἶμαι πολύ θυμωμένος, σε Ηρόδ.

περι-ιάπτω, τραυματίζω παντοῦ ολόγυρα, *περὶ θυμὸς ἰάφθη* (γ' ενικ. Παθ. αορ. α'), σε Θεόκρ.

περι-ιάχω[ᾱ], ηἰχῶ ολόγυρα, ἀντηχῶ, σε Ομήρ. Οδ.· Επικ. προστ. *περίαχε [ῑ]* ἀντί *περίαχε*, σε Ησίοδ.

περιῦδεῖν, ἀπαρ. αορ. β' του *περιοράω*.

περιῦδμεναι, Επικ. ἀπαρ. παρακ. του *περίοιδα*.

περι-ίζομαι, ἀποθ., κάθομαι ολόγυρα, σε Ηρόδ.· με αιτ., στον ἰδ.

περι-ιππεύω, μέλ. -σω, ιππεύω ολόγυρα, σε Πολύβ.

περι-ίστημι,

A. σε μτβ. χρόνους, μέλ. -στήσω, αόρ. α' -έστησα· **I. 1.** τοποθετῶ ολόγυρα, *περίστημί τί τινι*, σε Ηρόδ.· *στρατὸν περὶ πόλιν*, σε Ξεν.· μεταφ., *περίστημί τινι πλείω κακά*, σε Δημ. **2.** φέρω ολόγυρα, *περίστημι πολιτείαν εἰς ἑαυτόν*, τὴ στριφογυρίζει γύρω ἀπὸ τον εαυτό του, σε Αριστ.· ἰδίως φέρνω σε χειρότερη κατάσταση, σε Αισχίν. **II.** σε Μέσ. αόρ. α', τοποθετῶ γύρω μου, σε Ξεν. **B.** Παθ. και Μέσ. με Ἐνεργ. αόρ. β' -έστην, παρακ. -έστηκα, υπερσ. -έστηκεν· **I. 1.** στέκομαι ολόγυρα, σε Ομήρ. Ἰλ.· *κύμα περιστάθη*, κύμα σηκώθηκε ολόγυρα (Επικ. Παθ. αορ. α'), σε Ομήρ. Οδ. **2.** με αιτ., στέκομαι ολόγυρα,

περικυκλώνω, περιβάλλω, σε Όμηρ.· *μή πώς με περιστήωσ' ἕνα πολλοὶ* (Επικ. υποτ. γ' πληθ. αορ. β'), ότι οι αριθμοί τους δεν με περικυκλώνουν, σε Ομήρ. Ιλ.· μεταφ., *τὸ περιστὸς ἡμᾶς δεινόν*, σε Θουκ. **II. 1.** ἔρχομαι γύρω από κάποιον, νομίσαντες τὸ παρανόμημα ἐς τοὺς Ἀθηναίους περιεστάναι, σε Θουκ.· με δοτ., συναντώ, ἔρχομαι κατά πάνω, ἡμῖνάδοξία περιέστη, στον ιδ.· *τοῦ πολέμου περιεστηκότος τοῖς Θηβαῖοις*, σε Δημ. **2.** λέγεται για συμβάντα, καταντώ, αποβαίνω, ιδίως προς το χειρότερο, ἐς τοῦτο περιέστη ἡ τύχη, η τύχη μετατράπηκε εντελώς, σε Θουκ.· *τούναντίον περιέστη αὐτῷ*· απέβη γι' αυτόν εντελώς αντίθετα, στον ιδ.· με απαρ., *περιειστήκει τοῖς βοηθείας δεομένοις αὐτοὺς ἑτέροις βοηθεῖν*, ἤρθε γύρω από αυτούς που ζητούσαν βοήθεια για να δώσουν βοήθεια σε άλλους, σε Δημ. **III.** σε μεταγεν. συγγραφείς, πηγαίνω τριγύρω για να αποφύγω κάτι, σε Λουκ., Κ.Δ.

περίσχω, = περιέχω.

περι-ιτέον, ρημ. επίθ. του *περίειμι* (εἶμι, Λατ. *ibo*), αυτό που πρέπει να κάνει κύκλο, σε Πλάτ.

περιών, μτχ. του *περίειμι* (εἶμι, Λατ. *ibo*).

περικόδομαι, Δωρ. αντί -κήδομαι.

περι-καής, -ές (καίομαι), αυτός που καίγεται ολόγυρα· *επίρρ. περικαῶς ἔχειν τινός*, είμαι καυτός από αγάπη για..., σε Πλούτ.

περι-καθάπτω, μέλ. -ψω, προσδένω ή κρεμώ ολόγυρα, *ἀγγεῖον*, σε Πλούτ.

περι-κάθαρμα, -ατος, τό, καθαρμός, εξαγνισμός, σε Κ.Δ.

περι-καθέζομαι, αποθ., κάθομαι ολόγυρα, σε Λουκ.· με αιτ., κάθομαι ολόγυρα, πολιορκώ την πόλη, σε Δημ.

περι-κάθημαι, Ιων. -κάτημαι, απαρ. -ῆσθαι, Ιων. γ' πληθ. παρατ.

περικατέατο (κυρίως παρακ. του *περικαθέζομαι*)· είμαι καθισμένος ή κάθομαι ολόγυρα, σε Ηρόδ.· λέγεται για το στράτευμα, πολιορκώ, περικυκλώνω την πόλη, στον ιδ.· λέγεται για πλοία, παρεμποδίζω, στον ιδ.· με αιτ. προσ., κάθομαι δίπλα σε κάποιον, στον ιδ.

περι-καίω, Αττ. -κάω, μέλ. -καύσω, καίω ολόγυρα — Παθ., είμαι φλογισμένος, σε Ηρόδ.

περι-κᾰκέω (κακός), είμαι υπερβολικά άτυχος, σε Πολύβ.

περικόκησις, -εως, ή, υπερβολική ατυχία, σε Πολύβ.

περι-καλλής, -ές (κάλλος), πολύ όμορφος, σε Όμηρ.

περικόλυπτεα, ρημ. επίθ., αυτός που πρέπει να περιτυλιχτεί ή να διπλωθεί, σε Αριστοφ.

περι-κᾰλύπτω, μέλ. -ψω, **I.** καλύπτω ολόγυρα, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** τοποθετώ ολόγυρα ως κάλυμμα, *αὐτῷ περὶ κᾰμ' ἐκάλυψα*, τον περιέβαλα με ύπνο ολόγυρα σαν μανδύας, στο ιδ.· *περικαλύπτω τοῖσι πράγμασι σκότον*, ρίχνω πέπλο σκοταδιού πάνω..., σε Ευρ.

περι-κάμπτω, μέλ. -ψω, λυγίζω ολόγυρα, παίρνω στροφή, οδηγώ ολόγυρα (ενν. ἄρμα ή ἵππους), σε Πλάτ.

περι-καταρρέω, πέφτω προς τα μέσα και καταρρέω, σε Λυσ.

περι-καταρρήγνυμι, μέλ. -ρῆζω, κατασχίζω ολόγυρα, αφαιρώ — Μέσ., *περικατερρήξατο τὸν ἄνωθεν πέπλον*, ἔβγαλε και έσκισε το πανωφόρι της, σε Ξεν.

περικότημαι, Ιων. αντί -κάθημαι.

περικόω, Αττ. αντί *περικαίω*.

περί-κειμαι, απαρ. -κεῖσθαι, μέλ. -κείσομαι· χρησιμ. ως Παθ. του *παρακατατιθημι*, **I. 1.** βρίσκομαι ολόγυρα, με δοτ., *εὗρεδὲ Πατρόκλω περικείμενον ὃν φίλον υἱόν*, βρήκε το γιο της ξαπλωμένο έχοντας τα χέρια του

γύρω από τον Πάτροκλο, σε Ομήρ. Ιλ.· *γωνυτὸς τόξῳ περικείμετο*, υπήρχε θήκη γύρω από το τόξο, σε Ομήρ. Οδ.· *απόλ.*, είμαι ξαπλωμένος ή κείμαι ολόγυρα, σε Ησίοδ.· *τὰ περικείμενα χρυσία*, φύλλα χρυσού τοποθετημένα από πάνω (σε άγαλμα από ελεφαντοστό), σε Θουκ. **2.** μεταφ., *οὐδέ τί μοι περικείται*, δεν υπάρχει ωφέλεια για μένα, δεν υπάρχει τίποτα για μένα, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** με αιτ. πράγμ., έχω ολόγυρά μου, φορώ, κυρίως στη μτχ. *περικείμενοι* (*τελαμῶνας*) *περι τοῖσι αὐχέσι*, σε Ηρόδ.· *περίκειμαι δύναμιν*, προικισμένος με δύναμη, σε Πλούτ.· *περίκειμαι ἄλυσιν*, με αλυσίδα ολόγυρά μου, σε Κ.Δ. **περι-κείρω**, μέλ. -*κερῶ*, κουρεύω ή ψαλιδίζω ολόγυρα, σε Ηρόδ. — Μέσ., *περικείρεσθαι τρίχας*, έχω τα μαλλιά μου κομμένα, στον ιδ. **περι-κεφαλαία**, ή, κάλυμμα για το κεφάλι, περικεφαλαία, κράνος, σε Πολύβ.· επίσης, **περικεφάλαιον**, τό, στον ιδ.

περι-κήδομαι, αποθ. μόνο στον ενεστ., φροντίζω υπερβολικά ένα πρόσωπο, με γεν., σε Ομήρ. Οδ., Πίνδ.· *περικήδομαί τινι βίότου*, προσέχω την ζωή κάποιου, σε Ομήρ. Οδ.

περί-κηλος, -ον (κῆλον), υπερβολικά ξηρός, αποξηραμένος εντελώς, λέγεται για το ξύλο, σε Ομήρ. Οδ.

περι-κίων[ι], -ον, αυτός που περιβάλλεται με κίονες, σε Ευρ.

περίκλᾱσις, ή, πετρώδες έδαφος, τραχύτητα εδάφους, σε Πολύβ.

περι-κλάω, μέλ. -*κλάσω*, συντρίβω κάτι γύρω ή πάνω σε κάτι άλλο, *τί τινι*, σε Πλούτ.· *περικλάω τὸν Τίβεριν*, εκτρέπω αλλού την ροή του, στον ιδ.

περι-κλειτός, -ή, -όν, ολόγυρα ονομαστός, περίφημος, ξακουστός, σε Θεόκρ.

περι-κλείω, Ιων. -**κληΐω**, παλιός Αττ. -**κλήω**, μέλ. -*σω*, κλείνω κάτι ολόγυρα, περικυκλώνω από όλες τις πλευρές, σε Ηρόδ., Θουκ.· ομοίως στη Μέσ., *περικλήσασθαι τὰς ναῦς*, για να τις περικυκλώσει, σε Θουκ.· και στην Παθ., *ὑπὸ πλῆθους περικληόμενοι*, στον ιδ.

περι-κλίνής, -ές (κλίνω), αυτός που έχει κλίση σε όλες τις πλευρές, σε Πλούτ.

περι-κλίνω, μέλ. -*κλίνῶ*, γέρνω, έχω κλίση, λέγεται για τον ήλιο, σε Στράβ.

περι-κλύζομαι, Παθ., βρέχομαι ολόγυρα από θάλασσα, λέγεται για νησί, σε Θουκ.· λέγεται για πορθμό, σε Πλούτ.

περίκλυτος, -η, -ον και -ος, -ον, βρεγμένος ολόγυρα από θάλασσα, λέγεται για νησιά, σε Ομηρ. Ύμν., Αισχύλ. κ.λπ.

περι-κλυτός, -ή, -όν, ονομαστός παντού, ολόγυρα ξακουστός, φημισμένος, ένδοξος, Λατ. *inclytus*, σε Όμηρ.

περι-κνημής, ή (κνήμη), κάλυμμα για το πόδι, προστατευτικό της κνήμης, σε Πλούτ.

περι-κνίζω, μέλ. -*σω*, γαργαλώ παντού, τσιμπώ ελαφρά παντού· ομοίως στον Μέσ. αόρ. α' *περικνίζασθε*, λέγεται για τις μέλισσες, σε Ανθ.

περι-κοκκάζω ή -ύζω, αόρ. α' -*εκόκκασα ή -υσσα*, κράζω τριγύρω σαν κούκος, σε Αριστοφ.

περι-κομίζω, μέλ. -*σω*, μεταφέρω ολόγυρα, σε Θουκ. — Παθ., *γυρίζω ολόγυρα*, στον ιδ.

περίκομμα, -ατος, τό (περικόπτω), αυτό που περικόβεται, γαρνίρισμα, κρέας ψιλοκομμένο, κιμάς, σε Αριστοφ.

περίκομπος, -ον, πολύ κομπός, φίνος, σε Αριστοφ.

περικοπή, ή, I. περικοπή, ακρωτηριασμός, σε Θουκ.· *τρυπάνισμα*, σε Πλούτ.

II. περίγραμμα ή γενική μορφή προσώπου ή πράγματος, σε Πολύβ. **III.** τμήμα (απόσπασμα) ή μικρό χωρίο συγγραφέα· τμήμα από τις Επιστολές και τα Ευαγγέλια.

περι-κόπτω, μέλ. -ψω· **1.** κόβω ολόγουρα, ψαλιδίζω, ακρωτηριάζω, περικόπτω, σε Δημ. — Παθ., *περικόπησαν τὰ πρόσωπα*, είχαν τα πρόσωπά τους ακρωτηριασμένα, σε Θουκ. **2.** *περικόπτω χώραν*, ερημώνω τη χώρα του εχθρού, από τη συνήθεια να κόβονται οι καρποί των δέντρων της χώρας αυτής, σε Δημ.· απ' όπου, ληστεύω κάποιον, στον ιδ.· απλώς, παρακωλύω, εμποδίζω, σε Πλούτ.

περι-κράνιος[ᾱ], -ον, αυτός που βρίσκεται γύρω από το κρανίο, *πῖλος περικράνιος*, σκούφος, σε Πλούτ.

περι-κρᾶτής, -ές (κράτος), αυτός που έχει πλήρη εξουσία πάνω σε κάτι, με γεν., σε Κ.Δ.

περικρεμάννυμι, κρεμώ ολόγουρα, *τί τινι*, σε Ανθ. — Παθ., κρεμιέμαι ολόγουρα, κρέμωμαι από παντού, προσκολλώμαι, με δοτ., στον ιδ.

περί-κρημνος, -ον, απόκρημνος, σε Πλούτ.

περι-κρούω, μέλ. -σω, αφαιρώ με χτύπημα — Παθ., *περικρουσθεῖσα πέτρας τε καὶ ὄστρεα*, έχοντας διώξει πέτρες και ὀστρακα, την απογύμνωσε από αυτά, σε Πλάτ.

περι-κρύπτω, μέλ. -ψω, αόρ. β' -έκρῦβον· κρύβω εντελώς, σε Λουκ., Κ.Δ.

περι-κτίονες, -όνων, οἱ, Επικ. δοτ. *περικτιόνεσσι*, (κτίζω) κάτοικοι που μένουν τριγύρω, γείτονες, σε Όμηρ.· πρβλ. [ὑμφοκτίονες](#).

περι-κτίται[τῖ], -ῶν, οἱ, = το επόμ., σε Ομήρ. Οδ.

περι-κυκλώω, μέλ. -ώσω, **I.** περικυκλώνω, περικλείω· συνήθως στη Μέσ., περικυκλώνω τον εχθρό, σε Ηρόδ., Ξεν. **II.** αμτβ., περιέρχομαι, σε Λουκ.

περι-κύκλωσις, ἡ, περικύκλωση, περιβολή, περιστοίχιση, σε Θουκ.

περι-κῦλινδέω, μεταγεν. -κυλίω [ῖ]· αόρ. α' -εκύλῖσα· κυλιέμαι ολόγουρα, σε Αριστοφ.

περι-κύμων[ῶ], -ον (κῦμα), περικυκλωμένος από κύματα, λέγεται για νησιά, σε Ευρ.

περι-κωμάζω, μέλ. -σω, γλεντώ, ξεφαντώνω, *παλαίστρας*, σε Αριστοφ.

περι-κωνέω, μέλ. -ήσω (κῶνος), αλείφω ολόγουρα με πίσσα, *περικωνέω τὰ ἐμβάδια*, μελανώνω υποδήματα, τα μαυρίζω, σε Αριστοφ.

περι-λαμβάνω, μέλ. -λήψομαι, αόρ. β' -έλᾱβον· **I. 1.** πιάνω, εναγκαλίζομαι, σε Ξεν. **2.** περικλείω ή περικυκλώνω τον εχθρό για να τον αναχαιτίσω στη θάλασσα, σε Θουκ.· *ἐπεὰν δὲ αὐτὸν περιλάβης*, όταν τον συλλάβεις ή τον πιάσεις, σε Ηρόδ. — Παθ., συλλαμβάνομαι, *οἷμοι, περιείλημμαι μόνος*, σε Αριστοφ. **II.** περιλαμβάνω, συμπεριλαμβάνω, λέγεται για αριθμό πραγμάτων, σε Ισοκρ., Πλάτ.

περι-λαμπής, -ές (λάμπω), πολύ λαμπρός, σε Πλούτ.

περι-λάμπω, μέλ. -ψω, **I.** λάμπω ολόγουρα, σε Πλούτ. **II.** με αιτ., ακτινοβολώ, *φῶς περιλάμπω τινά*, σε Κ.Δ. — Παθ., είμαι φωτισμένος, σε Πλούτ., Λουκ.

περι-λείπομαι, αόρ. α' -ελεῖφθην — Παθ., υπολείπομαι, παραμένω, επιζώ, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. κ.λπ.

περι-λείχω, μέλ. -ζω, γλείφω ολόγουρα, σε Αριστοφ.

περί-λεξις, ἡ, περίφραση, σε Αριστοφ.

περι-λέπω, μέλ. -ψω, γυμνώνω ολόγουρα, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ.

περι-λεσχήμενος, -ον, αυτός που αποτελεί αντικείμενο συζήτησης σε κάθε λέσχη (λέσχη), που αποτελεί θέμα κοινής συζήτησης, σε Ηρόδ.

περι-ληπτός, -ή, -όν, αυτός που αγκαλιάζεται ή μπορεί να αγκαλιαστεί, σε Πλούτ.

περι-λιμνάζω, μέλ. -σω, περιβάλλω με νερό, απομονώνω με νερό, *τὴν πόλιν*, σε Θουκ.

περι-λίπης, -ές (περιλείπομαι), αυτός που απομένει, που διασώζεται, σε Πλάτ.

περι-λιχμάομαι, αποθ., **1.** γλείφω ολόγυρα, σε Θεόκρ., Λουκ. **2.** γλείφω παντού, σε Λουκ.

περίλοιπος, -ον = περιλιπής, σε Θουκ.

περι-λούω, μέλ. -σω, βρέχω παντού ολόγυρα, σε Πλούτ.

περί-λῦπος, -ον (λύπη), βαθιά λυπημένος, σε Ισοκρ., Αριστ.

περι-μαιμάω, κοιτάζω ή ρίχνω γρήγορη ματιά με επιθυμία τριγύρω, *σκόπελον περιμαιομάωσα* (Επικ. μτχ.), σε Ομήρ. Οδ.

περι-μαίνομαι, Παθ., ορμώ μανιωδώς, σε Ησίοδ.

περι-μάκης[ᾱ], Δωρ. αντί *περι-μήκης*.

περι-μάσσω, Αττ. -ττω, μέλ. -ζω, σκουπίζω ολόγυρα, εξαγνίζω από μαγεία, απαλλάσσω με καθαρισμό, σε Δημ.

περι-μάχητος[ᾱ], -ον (μάχομαι), αυτός για τον οποίο γίνεται μάχη, σε Αριστοφ., Θουκ.· *οὐ περιμαχητόν*, πράγμα για το οποίο δεν θα πολεμούσε κάποιος, σε Ξεν.

περιμένω, μέλ. -μενῶ, **I. 1.** περιμένω, προσμένω, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ. **2.** λέγεται για συμβάντα, αναμένω, περιμένω, σε Σοφ., Πλάτ. **II.** με απαρ., *οὐ περιμένονσιν ἄλλους σφᾶς διολέσαι*, δεν περιμένουν άλλους για να τους καταστρέψουν, σε Πλάτ.· *μηδ' ἐφ' ἑαυτὸν (ταῦτα) ἐλθεῖν περιμένω*, σε Δημ.

III. απόλ., περιμένο, στέκομαι ακίνητος, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ.

περί-μεστος, -ον, γεμάτος από παντού, αρκετά γεμάτος, *τινός*, σε Ξεν.

περι-μετρέω, μέλ. -ήσω, μετρώ ολόγυρα, σε Λουκ.

περίμετρον, τό, περιφέρεια, σε Ηρόδ.

περίμετρος, -ον (μέτρον)· **I.** υπερβολικός στο μέγεθος ή την ομορφιά, πολύ μεγάλος ή πολύ όμορφος, λέγεται για τον ιστό της Πηνελόπης, σε Ομήρ. Οδ.

II. *περίμετρος* (ενν. γραμμή), ή = *περίμετρον*, σε Πολύβ.

περιμήκετος, -ον, ποιητ. αντί επόμ. (πρβλ. [πάγετος](#)), πολύ ψηλός ή πολύ μεγάλος, σε Όμηρ.

περι-μήκης, -ες, Δωρ. -μάκης[ᾱ], -ες (μήκος), πολύ ψηλός ή μεγάλος, μακρύς, σε Ομήρ. Οδ.· πολύ μεγάλος, τεράστιος, σε Ηρόδ.

περι-μηχανάομαι, Επικ. γ' πληθ. παρ. -μηχανόωντο, αποθ., μηχανεύομαι με πανουργία, επινοώ με δολιότητα, σε Ομήρ. Οδ.

περι-μυκάομαι, αποθ., βρυχώμαι ολόγυρα, *τινα*, σε Πλούτ.

περι-ναιετάω, 1. διαβίω τριγύρω ή γύρω στη συνοικία, σε Ομήρ. Οδ. **2.** με Παθ. σημασία, κατοικούμαι, στο ίδ.

περι-ναιέτης, -ου, ό (ναίω), ένας από αυτούς που διαμένουν τριγύρω, γείτονας, σε Ομήρ. Ιλ.

περι-νέω, μέλ. -νήσω, αόρ. α' απαρ. -νησαι, εκτεταμ. -νηῆσαι· **1.** συσσωρεύω ολόγυρα, *ὕλην* (ενν. *περὶ τὸν πύργον*), σε Ηρόδ. **2.** *περινέω τὴν οἰκίην ὕλην*, συσσωρεύω ξύλα γύρω απ' αυτή, στον ίδ.

περί-νεως, ό, γεν. -νεω, ονομ. πληθ. -νεω· (ναῦς)· υπεράριθμο φορτίο πλοίου ή απλά ο επιβάτης, σε Θουκ.

περινῆσαι, Επικ. -νήησαι, απαρ. αορ. α' του *περινέω*.

περι-νίζω, μέλ. -νίψω, ξεπλένω παντού τριγύρω — Παθ., *περὶ δ' αἷμα νένιπται*, σε Ομήρ. Ιλ.

περι-νίσσομαι, αποθ., περιτρέχω, λέγεται για το χρόνο, σε Ευρ.

περι-νοέω, μέλ. -ήσω· **I.** επινοώ ευφυώς, σε Αριστοφ. **II.** εξετάζω από όλες τις πλευρές, σκέφτομαι πολύπλευρα ή σφαιρικά, σε Πλούτ.

περίνοια, ή, ευφυΐα, οξυδέρκεια, σε Θουκ.

περι-νοστέω, μέλ. -ήσω, περιέρχομαι ολόγυρα, επισκέπτομαι ή επιθεωρώ, *τὰς παλαίστρας*, σε Αριστοφ. **2.** απόλ., περιφέρομαι, περιτριγυρίζω, επισκέπτομαι ή επιθεωρώ, στον ιδ., Πλάτ.

πέριξ, επιτετ. αντί *περί*, **I. 1.** ως πρόθ., γύρω από, ολόγυρα, με γεν., σε Ηρόδ., Ξεν. **2.** με αιτ. σε Ηρόδ., Αισχύλ., Ευρ. **II.** ως επίρρ., γύρω, ολόγυρα, σε Ηρόδ., Τραγ.· μεταφ., *πέριξ φρονεῖν*, κυκλικά, σφαιρικά, σε Ευρ.

περι-ξεστός, -ή, -όν, αυτός που έχει ξυστεί γύρω γύρω, σε Θεόκρ.

περι-ξέω, μέλ. -έσω, ξύνω, γυαλίζω ολόγυρα, σε Θεόκρ.

περι-ξυράω, Ιων. -έω, μέλ. -ήσω, ξυρίζω ολόγυρα, σε Ηρόδ. — Παθ., *περιεξυρημένος τὸν πάγονα*, είναι καλοξυρισμένος στο μούσι, στη γενειάδα, σε Λουκ.

περι-οδεία ή -οδία, ή (όδός), περιοδεία, κυκλική διαδρομή, σε Στράβ.

περιοδεύω, μέλ. -σω, πηγαίνω ολόγυρα, περιέρχομαι, με αιτ., σε Πλούτ.

περιοδίζω, είμαι περιοδικός, σε Στράβ.

περί-οδος, ή, I. πορεία ολόγυρα, βάδισμα κυκλικό, σε Ηρόδ., Θουκ. **II.** κυκλική οδός, περιφέρεια, κυκλική διαδρομή, περίμετρος, *τοῦ τείχεος, τῆς λίμνης*, σε Ηρόδ.· απόλ., *τὴν περίοδον*, σε περίμετρο, στο ιδ. **III.** *γῆς περίοδος*, πίνακας ή χάρτης της γης (πρβλ. [πίναξ](#)), στον ιδ., Αριστοφ. **IV. 1.** πορεία τριγύρω σε κύκλο, περιστροφή, σε Πλούτ. **2.** λέγεται για χρόνο, κύκλος ή περίοδος χρόνου, σε Πίνδ., Πλάτ. κ.λπ. **3.** προδιαγεγραμμένος τρόπος ζωής, σύστημα ζωής, σε Πλάτ. **4.** παροξυσμός διαλείποντος πυρετού, σε Δημ. **5.** = *περιφορά*, περιφορά εδεσμάτων στο δείπνο, σε Ξεν.· *περίοδος λόγων*, κουβέντες του τραπεζιού, στον ιδ. **6.** τροχιά ουρανίου σώματος, στον ιδ. **V.** καλώς σχηματισμένη περίοδος λόγου, περίοδος, σε Αριστ.

περί-οιδα, περι-ήδη, παρακ. και υπερσ. (με ενεστ. και παρατ. σημασία), γνωρίζω καλά πώς να πράξω, με απαρ. *περίοιδε νοῆσαι*, σε Ομήρ. Ιλ.· με δοτ., *ἔχνεσι γὰρ περιήδη*, γι' αυτόν που γνωρίζει καλά να ακολουθεί τα ίχνη, σε Ομήρ. Οδ.· με αιτ. πράγμ. και γεν. προσ., *βουλῇ περιιδμεναι ἄλλων* (Επικ. απαρ.) είμαι περισσότερο επιδέξιος στο να συμβουλεύω απ' όσο οι άλλοι, σε Ομήρ. Ιλ.

περιοικέω, μέλ. -ήσω (*περίοικος*), διαμένω γύρω από ένα πρόσωπο ή τόπο, με αιτ., σε Ηρόδ., Ξεν.

περιοικίς, -ίδος, ή, θηλ. του *περίοικος*· **I.** αυτή που κατοικεί ή βρίσκεται ολόγυρα, γειτονική, σε Ηρόδ., Θουκ. **II. 1.** ως ουσ. (ενν. *γῆ, χώρα*), η περιοχή που βρίσκεται γύρω από την πόλη, το προάστιο, σε Θουκ. **2.** πόλη *περιοίκων*, πόλη μη ανεξάρτητη, σε Αριστ.

περι-οικοδομέω, μέλ. -ήσω, **I.** οικοδομώ ολόγυρα, σε Δημ. **II.** περικλείω οικοδομώντας ολόγυρα, στον ιδ. — Παθ., οικοδομούμαι, περιτειχίζομαι, σε Θουκ., Ξεν.· *τὸ περιοικοδομημένον*, τόπος περικεκλεισμένος, χώρος περίφρακτος, Λατ. onile, σε Ηρόδ.

περί-οικος, -ον, I. αυτός που κατοικεί τριγύρω, σε Ηρόδ.· *οἱ περίοικοι*, οι γείτονες, στον ιδ. **II.** στη Λακωνία, *οἱ περίοικοι* ήταν ελεύθεροι κάτοικοι, που αποτελούσαν κατάλοιπα του αρχέγονου πληθυσμού, και που απολάμβαναν αστική αλλά όχι πολιτική ελευθερία, αντίθ. προς τους Σπαρτιάτες και προς τους εἰλωτες, στον ιδ., σε Θουκ.

περι-ολισθάνω, αόρ. β' -ώλισθον, ολισθαίνω ολόγυρα, ξεγλιστρώ, σε Πλούτ. **περιολίσθησις, ή, ολίσθησις**, πέσιμο, διαφυγή, σε Πλούτ.

περι-οπτεύς, -α, -ον, ρημ. επίθ. του *περιοράω*, **I. 1.** αυτός που μπορεί να παραβλέπεται ή να γίνεται ανεκτός, με μτχ., *οὗ σφι περιοπτέα Ἑλλάς ἀπολλυμένη*, σε Ηρόδ.· με απαρ., *ἡμῖν τοῦτό ἐστι οὐ περιοπτέον, γένος τὸ*

Εὐρυσθένης γενέσθαι ἐξίτηλον, στον ιδ. **2.** παρακολουθούμαι ή προστατεύομαι εναντίον, σε Θουκ. **II.** *περιοπτέον*, αυτό που πρέπει κάποιος να παραβλέπει ή να ανέχεται, σε Ξεν.

περί-οπτος, -ον (ὄψομαι),· **1.** αυτός που φαίνεται, είναι ορατός από παντού, που βρίσκεται σε στρατηγική θέση, σε Πλούτ. **2.** διαπρεπής, θαυμαστός, στον ιδ.· επίρρ. -τως, με λαμπρότητα, στον ιδ.

περι-οράω, παρατ. *περιεώρων*, Ιων. παρακ. *περιεόρᾱκα*· μέλ. -όψομαι, Παθ. παρακ. -ῶμμαι, αόρ. α' Παθ. -ώφθην, αόρ. β' *περιεῖδον*· αντί παρακ. *περίοιδα*, βλ. αυτ.· επιθεωρώ, παραβλέπω, δηλ. επιτρέπω, ανέχομαι, **I. 1.** κυρίως με μτχ., *ἦν τούτους περιίδης διαρπάσαντας*, εάν ανεχτείς, εάν επιτρέψεις σε αυτούς να αρπάξουν..., σε Ηρόδ.· *μὴ περιιδεῖν τὴν ἡγεμονίην αὐτὶς ἐς Μήδους περιελθοῦσαν*, στον ιδ. κ.λπ.· *ταῦτα περιιδεῖν γιγνόμενα*, σε Δημ.· αλλά, *εἰ ὑμᾶς τοὺς ἐναντιουμένους περιίδοιμεν*, αν παραβλέψουμε την αντίθεσή σας, σε Θουκ. **2.** με απαρ., *περιιδόντες τοὺς Πέρσας ἐσελθεῖν*, ανεχτήκαμε να εισχωρήσουν αυτοί, σε Ηρόδ. κ.λπ.· με παράλειψη του απαρ., *οὐκ ἄν με περιεῖδες (ποιέειν)*, στον ιδ.· *περιοράω τὴν ὕβριν*, σε Ξεν. **II.** *περιμένω*, τὸ μέλλον *περιιδεῖν*, σε Θουκ. **III. 1.** Μέσ., εξετάζω πριν να πράξω κάτι, παρατηρώ την πορεία των πραγμάτων, αγρυπνώ και περιμένω, στον ιδ. **2.** με γεν., βλέπω τριγύρω με προσοχή, προστατεύω, προφυλάσσω, στον ιδ. **περι-οργής, -ές (ὀργή),** πολύ θυμωμένος ή οργισμένος, σε Θουκ.· επίρρ. - γῶς, σε Αισχύλ.

περί-ορθρος, -ον, ο κοντινός προς τον ὀρθρο· *τὸ περίορθρον*, ξημέρωμα, αυγή, σε Θουκ.

περι-ορίζω, μέλ. -σω, περικλείω ὅρια, οριοθετώ, περιορίζω, σε Πλούτ.

περιορισμός, ὁ, περιορισμός, οριοθέτηση, σε Πλούτ.

περι-ορμέω, μέλ. -ήσω, αγκυροβολώ τριγύρω, αποκλείω, παρεμποδίζω, σε Θουκ.

περι-ορμίζω, μέλ. -ίσω, φέρνω ολόγυρα (ένα πλοίο), αγκυροβολώ, σε Δημ. — Μέσ., αγκυροβολώ, σε Θουκ.

περι-ορύσσω, Αττ. -ττω, μέλ. -ξω, **1.** σκάπτω ολόγυρα, *περιορύσσω λίμνην*, σκάβω τριγύρω για να κατασκευάσω λίμνη, σε Ηρόδ. **2.** περισκάπτω, σε Πλούτ. **3.** ξεθάβω, στον ιδ.

περι-ορχέομαι, μέλ. -ήσομαι, αποθ., χορεύω τριγύρω, σε Λουκ.

περιουσία, ή, (*περί-ειμι*, Λατ. *supersum*)· **I.** αυτό που βρίσκεται πέρα και πάνω από τα απαραίτητα έξοδα, πλεόνασμα, περίσσευμα, αφθονία, σε Αριστοφ., Θουκ. κ.λπ. **II. 1.** απόλ., αφθονία, πλούτος, περιουσία, σε Αριστοφ., Πλάτ. κ.λπ.· *ἀπὸ περιουσίας*, με αφθονία σε άλλα μέσα, Λατ. *ex abundantia*, σε Θουκ. κ.λπ.· *εἰς περιουσίαν*, έτσι ώστε να προκύψει ὄφελος, σε Δημ.· *ἐκ περιουσίας*, σε αφθονία, στον ιδ. **2.** υπεροχή σε αριθμό ή δύναμη, σε Θουκ. **3.** διάσωση κάποιου, επιβίωση, *τίς οὖν ἡ ταύτης περιουσία;* ποια είναι η πιθανότητα σωτηρίας; σε Δημ.

περιούσιος, -ον, αυτός που έχει περισσότερα από αρκετά, πλούσιος· ιδίως, εκλεκτός, σε Κ.Δ.

περιοχή, ή (περιέχω)· **I.** περιοχή, έκταση· μάζα, σώμα, σε Πλούτ. **II.** χωρίο που έχει περιγραφεί, τμήμα βιβλίου, σε Κ.Δ.

περι-πᾶθής, -ές (παθεῖν),· **1.** αυτός που βρίσκεται σε σφοδρή ἑξαψη, ο φοβερά λυπημένος, σε Πολύβ. **2.** απόλ., ο γεμάτος πάθος, σε Λουκ.· επίρρ. - θῶς, στον ιδ.

περι-παπταίνω, κοιτάζω ολόγυρα με δειλία, σε Μόσχ.

περιπατέω, μέλ. -ήσω (περίπατος)· **1.** περπατώ πάνω και κάτω, περιδιαβαίνω, σε Αριστοφ., Ξεν.· γενικά, περπατώ, σε Πλάτ. κ.λπ. **2.** μεταφ. πορεύομαι, διέρχομαι, δηλ. ζω, σε Κ.Δ.

περιπατητικός, -ή, -όν, αυτός που περπατά ολόγυρα ενώ διδάσκει· απ' όπου, ο Αριστοτέλης και οι οπαδοί του ονομάζονταν *περιπατητικοί*, οι Περιπατητικοί, σε Κικ., Λουκ.

περί-πάτος, ό, I. περπάτημα τριγύρω, περίπατος, σε Πλάτ. κ.λπ. **II.** τόπος για περπάτημα, περπάτημα κάτω από υπόστεγο, σε Ξεν. **III. 1.** συζήτηση κατά τη διάρκεια περιπάτου, φιλοσοφικός διάλογος, σε Αριστοφ. **2.** *οί έκ τοῦ περιπάτου*, οι Περιπατητικοί της σχολής του Αριστοτέλη, ονομάστηκαν έτσι επειδή αυτός δίδασκε προχωρώντας στον *περίπατον* του Λυκείου στην Αθήνα, σε Πλούτ. κ.λπ.

περι-πείρω, τρυπώ στη σούβλα· μεταφ., διαπερνώ, *έαυτοῦς περιπείρω όδύναις*, σε Κ.Δ.

περι-πέλομαι, αποθ., **1.** περιφέρομαι, τριγυρίζω, μόνο στην Επικ. συγκοπτ. μτχ., λέγεται για τόπο, με αιτ., *άστν περιπλομένων δηϊών*, ενόσω οι εχθροί είναι γύρω από την πόλη, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** λέγεται για χρόνο, *περιπλομένου δ' ένιαυτοῦ*, καθώς το έτος πέρασε, συμπληρώθηκε, σε Ομήρ. Οδ., Ησίοδ.· *περιπλομένων ένιαυτῶν*, σε Ομήρ. Οδ.· *πέντε περιπ. ένιαυτοῦς*, κατά τη διάρκεια πέντε παρερχομένων ετών, σε Ομήρ. Ιλ.

περίπεμπος, -ον, αυτός που έχει σταλεί τριγύρω, σε Αισχύλ.

περι-πέμπω, μέλ. -ψω, στέλνω τριγύρω από το ένα μέρος στο άλλο, στέλνω προς όλες τις κατευθύνσεις, σε Ηρόδ., Θουκ.

περιπεσεῖν, απαρ. αορ. β' του *περιπίπτω*.

περι-πέσσω, Αττ. -ττω, μέλ. -πέψω, λέγεται για το ψωμί, ψήνω ολόγυρα, Λατ. obcrustare· μεταφ., σκεπάζω ή καλύπτω εντελώς, πιάνω κρούστα, «μαγειρεύω», σκαρώνω, σε Αριστοφ.· *περιπέσσω άβλαβῶς*, καλύπτω τους ανθρώπους χωρίς να τους βλάψω, σε Πλούτ. — Παθ., *ρήματιόις περιπεφθείς* (μτχ. αορ. α') δελεασμένος από τα λόγια, σε Αριστοφ.

περι-πετάννῃμι και -ύω, μέλ. -πετάσω [ᾱ], Παθ. παρακ. -πέπτᾶμαι· απλώνω ή τεντώνω, εκτείνω ολόγυρα, *χέρα τινί*, σε Ευρ.· *περιπετάννμι φοινικίδας*, τις απλώνω ολόγυρα, σε Αισχίν. — Παθ., *περιπέπταται ύγρὸς άκανθος*, απλώνεται παντού, σε Θεόκρ.

περιπεταστός, -ή, -όν, απλωμένος τριγύρω ή από πάνω, σε Αριστοφ.

περιπέτεια, ή, στριφογύρισμα, δηλ. αιφνίδια μεταβολή της τύχης, γύρω από την οποία περιστρέφεται η πλοκή της τραγωδίας, σε Αριστ.

περιπετής, -ές (περιπεσεῖν)· **I. 1.** αυτός που πέφτει τριγύρω, *άμφιμέσση προσκείμενος περιπετής*, βρίσκεται να αγκαλιάζει με τα χέρια του ολόγυρα τη μέση της, σε Σοφ. **2.** τυλιγμένος, *πέπλοισι*, σε Αισχύλ. **3.** *έγχος περιπετές*, το ξίφος γύρω από το οποίο (δηλ. πάνω στο οποίο) έπεσε, ρίχτηκε (ο Αίας), σε Σοφ. **II.** αυτός που πέφτει σε κίνδυνο κ.λπ.· με δοτ., σε Δημ.· *περιπετής γενέσθαι τῇ αίτία*, υπόκειμαι σε..., σε Πλούτ. **III.** αυτός που μεταβάλλεται ξαφνικά, *περιπετέα πράγματα*, ξαφνική τροπή προς την αντίθετη κατεύθυνση, σε Ηρόδ.· *περιπετεῖς τύχαι*, σε Ευρ.

περι-πέτομαι, μέλ. -πτήσομαι, αόρ. -επτόμην· αποθ.· πετώ ολόγυρα, σε Αριστοφ.

περιπέττω, Αττ. αντί *περιπέσω*.

περι-πευκής, -ές (πεύκη), πολύ απότομος, οξύς ή αυτός που προξενεί πόνο, οδυνηρός, σε Ομήρ. Ιλ.

περι-πήγνυμι, μέλ. -πήζω· στερεώνω ολόγουρα, φτιάχνω φράχτη τριγύρω, με αιτ. τόπου, σε Πίνδ. — Παθ., με Ενεργ. παρακ. *περιπέπηγα*, σταθεροποιούμαι ολόγουρα, σε Πλούτ. — Παθ., τὰ ὑποδήματα περ., πάγωναν στα πόδια, σε Ξεν. **περι-πηδάω**, μέλ. -ήσομαι, πηδῶ γύρω ή πάνω, σε Λουκ.

περί-πηξις, ή, πήξη ολόγουρα, σε Στράβ.

περι-πίμπλαμαι, αόρ. α' *περιε-πλήσθην*, Παθ., πληρούμαι, γεμίζω εντελώς, σε Ξεν.

περι-πίμπρημι, πυρπολώ τα περίχωρα· προστ. *περιεπίμπρα*, σε Ξεν.· γ' πληθ. -*επίμπρασαν*, σε Θουκ.

περι-πίπτω, μέλ. -πεσοῦμαι, αόρ. β' -έπεσον· **I. 1.** πέφτω, απλώνομαι τριγύρω έτσι ώστε να αγκαλιάζω, τινί, σε Ξεν. **2.** πέφτω δηλ. πάνω σ' ένα όπλο, τῷ ξίφει, σε Αριστοφ. **II. 1.** με δοτ., συναντιέμαι με, σε Ηρόδ., Ξεν.· λέγεται για πλοία που συναντώνται κατά τύχη στη θάλασσα, σε Ηρόδ., Θουκ. **2.**

συγκρούομαι με άλλα πλοία, σε Ηρόδ.· *περιάλλήλας*, η μια στην άλλη, στον ιδ.· επίσης, *περιπίπτω περι τόπου*, ναυαγῶ σε ένα μέρος, στον ιδ. **3.** μεταφ., συμπέφτω μαζί με, εμπίπτω, με δοτ., *περιπίπτω ἀδίκοισι γνώμησι*, αντιμετωπίζω άδικες κρίσεις, στον ιδ.· *περιπίπτω δουλοσύνη*, στον ιδ.· *αἰσχροῦ τύχη*, σε Ευρ.· αλλά, *έωυτῷ περιπίπτειν*, πιάνομαι στη δική μου παγίδα, σε Ηρόδ.· ομοίως, *τοῖς έαυτοῦ λόγοις περιπίπτειν*, σε Αισχίν. **III. 1.** αλλάζω ξαφνικά, μεταβάλλομαι, σε Πολύβ. **2.** πέφτω προς το ένα μέρος, σε Πλούτ. **περι-πίτνω**, ποιητ. αντί *περιπίπτω*, με αιτ., *καρδίαν περιπίτνω*, επέρχομαι ή πλήττω την καρδιά, σε Αισχύλ.

περι-πλάνάομαι, **1.** Παθ., περιφέρομαι εδώ και εκεί σε έναν τόπο, με αιτ., σε Ηρόδ.· μεταφ., πέφτω χυτά γύρω από, γλιστρώ ελαφρά, όπως το δέρμα του λιονταριού γύρω από τον Ηρακλή, σε Πίνδ. **2.** απόλ., περιπλανώμαι, *ταῦτα περιπλανῶμαι*, βρίσκομαι σε κατάσταση αβεβαιότητας, σε Ξεν.

περι-πλάνιος[ᾱ], -ον, (πλάνη), σε Ανθ.

περι-πλάσσω, Αττ. -ττω, μέλ. -πλάσσω· πλάθω, επιθέτω ένα πράγμα πάνω σε ένα άλλο, σχηματίζω, διαπλάθω με χῶμα ή καλουπώνω, με δοτ., σε Πλάτ. κ.λπ.

περίπλεκτος, -ον, περιπλεκόμενος, διασταυρωμένος, λέγεται για τα πόδια των χορευτών, σε Θεόκρ.

περι-πλέκω, μέλ. -ζω· **I.** πλέκω ή συστρέφω ολόγουρα — Παθ., εναγκαλίζομαι, με δοτ., *ίστῳ περιπλεχθεῖς*, σε Ομήρ. Οδ.· απόλ., *δίκτυον εὖ μάλα περιπλεχθεῖς*, σε Ομήρ. Οδ.· απόλ., *δίκτυον εὖ μάλα περιπλεκόμενον*, υπερβολικά πολύπλοκο, σε Ξεν. **II. 1.** περιπλέκω, μπερδεύω, σε Λουκ. **2.** τυλίγω σε λόγια, σε Αισχίν.

περιπλευμονία ή -πνευμονία, Ιων. -ίη, ή (πλεύμων), φλεγμονή των πνευμόνων, σε Πλάτ., Λουκ.

περί-πλευρος, -ον (πλευρά), αυτός που καλύπτει τα πλάγια μέρη, σε Ευρ.

περι-πλέχθην, Επικ. Παθ. αορ. α' του *περιπλέκω*.

περι-πλέω, Ιων. — **πλώω**,· πλέω ή κολυμπῶ ολόγουρα, απόλ., σε Ηρόδ. κ.λπ.· *άνηρ πολλά περιπλευκῶς*, πολυταξιδεμένος άνθρωπος, σε Αριστοφ.· με αιτ., *περιπλέω Λιβύην Πελοπόννησον* κ.λπ., σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.

περί-πλεως, -ων, πληθ. -πλέω, ουδ. -πλεα, με γεν., **I.** αρκετά γεμάτος από ένα πράγμα, σε Θουκ. κ.λπ.· με δοτ., πλήρης από κατι, σε Ανθ. **II.** απόλ., υπεράριθμος, περιττός, σε Ξεν.

περι-πληθής, -ές (πλήθος),· **1.** γεμάτος με ανθρώπους, σε Ομήρ. Οδ. **2.** πολύ μεγάλος, σε Πλούτ.· συγκρ. -έστερος, σε Λουκ.

περίπλικτος, -ον, διασταυρωμένος, σε Λουκ.

περι-πλίσσομαι, αποθ., τοποθετώ τα πόδια σε κύκλο ή σταυρωτά.
περιπλοκή, ή (περιπλέκω), περιστροφή, εμπλοκή, περιπλέξιμο, σε Ευρ.
περίπλοκος, -ον (περιπλέκω), πεπλεγμένος, μπερδεμένος, περίπλοκος, σε Ανθ.

περιπλόμενος, συγκοπτ. μτχ. του *περιπέλομαι*.

περί-πλους, -ον, συνηρ. **-πλους, -ουν (πλέω)**, **I.** αυτός που πλέει ολόγυρα, σε Ανθ. **II.** Παθ., αυτό που μπορεί κανείς να πλεύσει γύρω του, σε Θουκ.

περί-πλους, ό, συνηρ. **-πλους**, γεν. *-πλου*, ονομ. πληθ. *-πλοι (πλέω)*· **I.** πλεύση γύρω από ένα μέρος, με γεν., σε Ηρόδ.· *περί τόπον*, σε Θουκ. **II.** αφήγηση παράκτιου θαλάσσιου ταξιδιού, σε Λουκ.

περι-πλύνω[ϋ], πλένω κάτι καλά, καθαρίζω καλά, σε Δημ.

περιπλώω, Ιων. και ποιητ. αντί *περιπλέω*.

περιπνεύω, Επικ. αντί *περιπνέω*.

περιπνευμονία, βλ. [περιπλευμονία](#).

περι-πνέω, μέλ. *-πνεύσομαι*, πνέω γύρω ή πάνω από ένα μέρος, με αιτ., σε Πίνδ.

περι-πόθητος, -ον, υπερβολικά ποθητός, σε Λουκ.

περι-ποιέω, μέλ. *-ήσω*, **I. 1.** κάνω να παραμείνει κάτι πάνω και ψηλά, διατηρώ ασφαλές, διασώζω, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ. **2.** λέγεται για χρήματα, αποταμιεύω, αποθησαυρίζω, σε Ξεν. **3.** τοποθετώ ολόγυρα ή πάνω, προμηθεύω, *τὴν δυναστείαν ἑαυτοῖς*, σε Αισχίν.· *περιποιέω τὰ πράγματα εἰς αὐτούς*, παίρνουν τα πράγματα στην εξουσία τους, σε Θουκ. **II.** Μέσ., διαφυλάσσω ή διασώζω για τον εαυτό μου, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *περιλαμβάνω*, κατέχω, αποκτώ, σε Θουκ., Ξεν.· *απόλ.*, κερδίζω χρήματα, σε Ξεν.

περιποίησης, ή, I. ασφαλής διατήρηση, συντήρηση, σε Κ.Δ. **II. 1.** (από Μέσ.), επικερδής κατοχή, απόκτημα, απόκτηση, στο ίδ. **2.** κατοχή, κτήση, στο ίδ.

περι-ποικίλος, -ον, ποικιλόχρωμος ή πιτσιλωτός, διάστικτος παντού ολόγυρα, σε Ξεν.

περιπολ-άρχης ή -αρχος, -ου, ό (περίπολος, ἄρχω), αρχηγός των περιπόλων, σε Θουκ.

περι-πολέω, μέλ. *-ήσω*· **I.** πηγαίνω εδώ και εκεί, περιπλανώνμαι, σε Σοφ., Ευρ. **II. 1.** με αιτ. τόπου, διέρχομαι, σε Πλάτ.· *περιπολέω στρατόν*, περιφέρομαι στο στρατό, σε Ευρ. **2.** στην Αθήνα, *περιπολεῖν τὴν χώραν*, περιπολώ τη χώρα (βλ. [περίπολος](#)), σε Ξεν.

περιπόλιον, τό, ο σταθμός των περιπόλων, φυλάκιο, σε Θουκ.

περιπόλιος, -ον, αυτός που βρίσκεται γύρω από ένα μέρος, με γεν., σε Στράβ.

περί-πολος, -ον (πολέω), αυτός που περιέρχεται, που περιπολεί· απ' όπου, ως ουσ., **1.** φύλακας ή περιπολία, σε Πλούτ. κ.λπ.· στην Αθήνα, οι *περίπολοι* ήταν νέοι πολίτες ανάμεσα στα 18 και τα 20 έτη, που σχημάτιζαν ένα είδος περιπολίας για να φυλάσσουν τα σύνορα, σε Αριστοφ., Θουκ. **2.** γενικά, ακόλουθος, οπαδός, θιασιώτης, ως θηλ., σε Σοφ.

περι-πόνηρος, -ον, εξαιρετικά άθλιος, λογοπαίγνιο στο *περιφόρητος*, σε Αριστοφ.

περι-πορεύομαι, μέλ. *-σομαι*, αποθ., ταξιδεύω ή περιοδεύω σ' ένα μέρος, με αιτ., σε Πολύβ.

περι-πόρφυρος, -ον (πορφύρα), αυτός που έχει πορφυρές καταλήξεις, *περιπόρφυρος ἔσθης*, ένδυμα με πορφυρές παρυφές, το Ρωμ. *toga praetextata laticlavia*, σε Πολύβ. κ.λπ.· απ' όπου, **περι-πορφυρό-σημοσπαῖς, ό**, Λατ. *puer praetextatus*, σε Ανθ.

περι-ποτάομαι, ποιητ. αντί *-πέτομαι*, πετώ ολόγυρα, σε Σοφ.

περι-πρό, επίρρ., πάρα πολύ, πρωτίστως, ιδιαιτέρως, σε Ομήρ. Ιλ.
περι-προχέομαι, Παθ., χύνομαι παντού τριγύρω, σε μτχ. αορ. *ἀ΄ ἔρροσθ' ἄνδρα περιπροχέει*, σφοδρός έρωτας όρμησε ως χείμαρρος στην καρδιά του, σε Ομήρ. Ιλ.

περι-πταίω, μέλ. -σω, συναντώ τυχαία, *τινί*, σε Πλούτ.

περι-πτίσσω, αφαιρώ το φλοιό· μτχ. Παθ. παρακ. *περιεπτισμένοι*, απαλλαγμένοι από το άχυρο, καθαρισμένοι, καθαροί στην όψη, σε Αριστοφ.

περίπτυγμα, -ατος, τό, οτιδήποτε διπλωμένο τριγύρω, περικάλυμμα, περιτύλιγμα, σε Ευρ.

περίπτυξις, ή, εναγκαλισμός, σε Πλούτ.

περι-πτύσσω, μέλ. -ξω, **1.** περιτυλίγω, συσκευάζω σε κάτι, *τινὰ τινι*, σε Σοφ.· *πέπλοι περιπτύσσοντες δέμας*, σε Ευρ.· *περιπτύσσω γόνυ, δέμας*, κρατώ σφιχτά, αγκαλιάζω, στον ίδ. **2.** ως στρατιωτικός όρος, περικυκλώνω, σε Ξεν. **II.** περιβάλλω με τα χέρια, *περιπτύσσω χέρας*, βάζω τα χέρια μου γύρω από τον άλλο, αγκαλιάζω, σε Ευρ.

περι-πτύχή, ή, **I.** κάτι που περιτυλίγει, περίβλημα, *τειχέων περιπτυχαί*, περιπτυσσόμενα τείχη, σε Ευρ.· *δόμων*, σε Αριστοφ.· *Αχαιῶν ναύλοχοι περιπτυχή*, το ναυτικό τους τείχος ή φράγμα, σε Ευρ. **II.** περίπτυξη, εναγκαλισμός, στον ίδ.· *ἐνήλιου περιπτυχαῖς*, σε όλα όσα περιπτύσσει, αγκαλιάζει ο ήλιος, δηλ. όλο τον κόσμο, στον ίδ.

περιπτύχης, -ές (**περιπτύσσω**), **1.** αυτός που περιβάλλει κάτι τριγύρω, σε Σοφ. **2.** *φασγάνῳ περιπτυχῆς*, αυτός που πέφτει ολόγυρα (δηλ. πάνω) στο ξίφος του, στον ίδ.

περί-πτωμα, -ατος, τό, συμφορά, δυστυχία, σε Πλάτ.

περι-πτώσσω, φοβάμαι πολύ, σε Ανθ.

περί-πτυστος, -ον, γνωστός παντού τριγύρω, περιβόητος, σε Ανθ.

περιρ-ρᾶγής, -ές, σχισμένος ή σπασμένος παντού γύρω γύρω, σε Ανθ.

περιρ-ραίνω, ραντίζω παντού τριγύρω, ιδίως σε ιερές τελετές — Μέσ., εξαγνίζω τον εαυτό μου, σε Θεόκρ., Πλούτ.

περιρραντήριο, τό, **I.** σκεύος για ράντισμα ή δοχείο για καθαρό, εξαγνισμένο νερό, Λατ. *aspergillum*, σε Ηρόδ. **II.** *περιρραντήρια ἀγορᾶς*, τα μέρη της Ρωμ. αγοράς που ραντίζονται με εξαγνισμένο νερό, σε Νόμ. παρά Αισχίν.

περιρ-ρέω, μέλ. -ρεύσομαι, παρακ. -ερρήκα, Παθ. αορ. β΄ (με Ενεργ. σημασία) -ερρήν· **I.** με αιτ., ρέω ολόγυρα, *τὸν δ' αἷμα περίρρεε*, σε Ομήρ. Οδ.· *νῆσον περιρρέει ὁ Νεῖλος*, σε Ηρόδ. κ.λπ. — Παθ., περιβάλλομαι από νερό, σε Ξεν. **II. 1.** γλιστρώ, πέφτω, διαρρέω ολόγυρα σε όλες τις πλευρές, *ή ἄσπις περιερρήη εἰς τὴν θάλασσαν*, γλίστρησε από το χέρι του και έπεσε στη θάλασσα, σε Θουκ.· (*αἱ πέδαι*) *αὐτόματα περιρρέουσιν*, σε Ξεν. **2.** υπερχειλίζω από όλες τις πλευρές, *σοὶ περιρρείτω βίος*, αφθονούν τα αγαθά στην ζωή σου, σε Σοφ.· *οὐδενὸς περιρρέοντος*, χωρίς τίποτα να είναι περιττό, σε Πλούτ. — Παθ., στάζω από παντού, *ιδρώτι*, με ιδρώτα, στον ίδ.

περιρ-ρήγνυμι και -ύω, μέλ. -ρήξω· λέγεται για ενδύματα, σχίζω ολόγυρα, σχίζω και κάνω κουρέλια, σε Δημ. — Μέσ., *περιερρήξατο τοὺς πέπλους*, διέρρηξε τα ενδύματά του, σε Πλούτ. — Παθ., έχω αφαιρεθεί, έχω αποσπαστεί, σε Αισχύλ. **II.** κάνω έναν ποταμό να διαβρώσει ή να διαχωρίσει κομμάτι γης, (*Βούσιρις*) *τὸν Νεῖλον περὶ τὴν χώραν περιέρρηξε*, σε Ισοκρ. — Παθ., *κατὰ τὸ ὅζον τοῦ Δέλτα περιρρήγνυται ὁ Νεῖλος*, στην απόληξή του ο Νεῖλος καταλήγει στο Δέλτα, δηλ. σπάει σε πολλά παρακλάδια, σε Ηρόδ. **III.**

σπάζω ένα πράγμα γύρω ή πάνω σε άλλο, καταστρέφω, τὸ σκαφίδιον πρὸς πέτραν, σε Λουκ.

περιρ-ρηδής, -ές, αυτός που πέφτει ανεστραμμένος γύρω από ή πάνω σ' ένα πράγμα, με δοτ., *περιρρηδής τραπεζίη*, σε Ομήρ. Οδ. (Η προέλ. του -ρηδης είναι αμφίβ.· πιθ. από *ρέω*).

περιρροή, ή (περιρρέω), ροή γύρω από, σε Πλάτ.

περιρ-ρομβέω, μέλ. -ήσω, κάνω κάτι να περιστρέφεται ολόγυρα, όπως η σβούρα, σε Πλούτ.

περίρ-ροος, -ον, συνηρ. **-ρους, -ουν**, = *περίρρυτος*, σε Ηρόδ.

περίρρϋτος, -ον και -η, -ον όπως το *περίρροος*· **1.** περικυκλωμένος από νερό, περιζωσμένος με θάλασσα, λέγεται για τα νησιά, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ. κ.λπ. **2.** Ενεργ. αυτός που ρέει ολόγυρα, με γεν., *περιρρύτων ὑπὲρ ἀκαρπίστων πεδίων Σικελίας*, πάνω από τις άγονες πεδιάδες που διατρέχουν τη Σικελία, δηλ. πάνω από τη θάλασσα, σε Ευρ.

περι-σαίνω, Επικ. **περισ-σαίνω**, κουνώ την ουρά μου γύρω γύρω, κολακεύω, με αιτ. ή απόλ., σε Ομήρ. Οδ.

περι-σείομαι, Παθ., κινούμαι, τραντάζομαι ολόγυρα, *ἔθειραι περισσείοντο* (Επικ. αντί *περισσείοτο*), τα μαλλιά ανεμίζουν ολόγυρα· κυμαίνομαι, σε Ομήρ. Ιλ.

περί-σεμνος, -η, -ον, πολύ σεμνός, σε Αριστοφ.

περί-σεπτος, -η, -ον, εξαιρετικά σεβαστός, αξιοσεβάσμιος, σε Αισχύλ.

περί-σημος, Δωρ. **-σᾶμος, -ον (σῆμα)**,· πολύ γνωστός ή σημαντικός, Λατ. insignis, σε Ευρ., Μόσχ.

περισθενέω, είμαι υπερβολικά δυνατός, Επικ. *μτχ. περισθενέων*, σε Ομήρ. Οδ.

περι-σθενής, -ές (σθένος), υπερβολικά δυνατός, σε Πίνδ.

περι-σκελής, -ές (σκέλλω), αυτός που είναι στεγνός και σκληρός ολόγυρα, εξαιρετικά σκληρός, λέγεται για τον σίδηρο, σε Σοφ.· μεταφ., επίμονος, πεισματάρης, στον ιδ.

περι-σκελίσ, -ίδος, ή (σκέλος), επίδεσμος των ποδιών, δηλ. βραχιόλι ποδιού ή περικνήμιο, σε Μένανδρ., Ρήτ.

περι-σκέπτομαι, βλ. [περισκοπέω](#).

περί-σκεπτος, -ον, 1. αυτός που είναι ορατός από όλες τις πλευρές, ορατός από μακριά, πασιφανής, σε Ομήρ. Οδ. **2.** αξιοθαύμαστος, σε Ανθ.

περισκέπω, = *περισκεπάζω*, σε Πολύβ., Μόσχ.

περι-σκιρτάω, μέλ. -ήσω, πηδώ ολόγυρα, με αιτ., σε Ανθ.

περι-σκοπέω, μέλ. -σκέψομαι, παρακ. -έσκεμμαι· **I.** κοιτάζω τριγύρω, σε Σοφ. **II.** εξετάζω ολόγυρα, παρατηρώ προσεκτικά, θεωρώ σωστά, σε Ηρόδ., Θουκ.· *μτχ. παρακ. περιεσκεμμένος*, παρατηρητικός, σε Λουκ.

περι-σκϋλλᾱκισμός, ό (σκύλαξ), θυσία κατά την οποία θυσιάζόταν ένα κουτάβι και έπειτα περιφερόταν, σε Πλούτ.

περι-σμηᾱράγέω, μέλ. -ήσω, κροταλίζω, κουδουνίζω ολόγυρα, σε Λουκ.

περι-σοβέω, μέλ. —ήσω· **I.** περιφέρω, *περισοβέω ποτήριον*, δίνω σε κύκλο το ποτήρι μου με το κρασί, σε Μένανδρ. **II.** τρέχω βιαστικά γύρω από, *τὰς πόλεις*, σε Αριστοφ.

περι-σοφίζομαι, αποθ., εξαπατώ, κοροϊδεύω, σε Αριστοφ.

περισπασμός, ό, απόσπαση προσοχής, αφηρημάδα, αντιπερισπασμός, σε Πολύβ.

περι-σπάω, μέλ. -σπάσω, **I. 1.** αποσπώ από τα πέριξ, αφαιρώ — Μέσ., απογυμνώνω κάποιον, *τὴν τιάραν*, σε Ξεν. **2.** εξάγω, σε Ευρ. **II.** παρακάμπτω,

λέγεται για το στράτευμα, σε Πολύβ.· λέγεται για το χαλινάρι του αλόγου, οὐ πάνυ περισπᾶω, δεν τραβῶ εδῶ και εκεί με δύναμη, σε Λουκ. — Μέσ., *περισπῶμενος τὰς ὄψεις*, περιστρέφω τα μάτια μου, στον ιδ. **III.** ἔλκω ή αποσπῶ την προσοχή, σε Αριστ. — Παθ., εἶμαι ταραγμένος ή απασχολημένος σε δουλειά, *περί τι*, σε Κ.Δ.

περισπεῖν, απαρ. αορ. β' του *περιέπω*.

περι-σπειράω, μέλ. -άσω, περιελίσσω, τυλίγω, σε Πλούτ. — Μέσ., περικυκλώνω με στρατιώτες, στον ιδ. — Παθ., λέγεται για στρατιώτες, συσπειρώνομαι γύρω από τον αρχηγό, *τινι*, στον ιδ.· λέγεται για ερπετά, πλέκομαι ολόγυρα, γίνομαι κουλούρα γύρω από, *τινι* σε Λουκ.

περισπερχέω, εἶμαι πολύ οργισμένος, σε Ηρόδ.

περι-σπερχής, -ές (σπέρχω), πολύ ορμητικός, *περισπερχές πάθος*, παράτολμος, πολύ βίαιος, θάνατος, σε Σοφ.

περί-σπλαγχνος, -ον (σπλάγγων), εξαιρετικά εγκάρδιος, σε Θεόκρ.

περι-σπογγίζω, μέλ. -σω, σφουγγίζω ολόγυρα, σε Θεόκρ.

περι-σπούδαστος, -ον (σπουδάζω), εξαιρετικά περιζήτητος, ιδιαίτερα ποθητός, σε Λουκ.

περισσεΐα, ή (περισσός), πλεόνασμα, περίσσειμα, σε Κ.Δ.

περισσεΐομαι, Επικ. αντί *περισεΐομαι*.

περίσσειμα, Αττ. -ττευμα, -ατος, τό, αυτό το οποίο περισσεύει, πλεόνασμα, σε Κ.Δ.

περισσεύω, Αττ. -ττεύω, μέλ. -σω, παρατ. *ἐπερίσσευνον*· (περισσός)· **I.** εἶμαι πάνω και πέρα από τον αριθμό, με γεν., *περιττεύουσιν ἡμῶν οἱ πολέμοιοι*, οι εχθροί θα μας ξεπεράσουν, θα μας υπερφαλαγγίσουν, σε Ξεν. **II. 1.** ἀπόλ., εἶμαι περισσότερος από αρκετός, παραμένω περισσότερος, πλεονάζω, στον ιδ. κ.λπ.· *τοσοῦτον τῷ Περικλεῖ*, σε Θουκ. **2.** με αρνητική σημασία, εἶμαι περιττός, σε Σοφ. **III. 1.** λέγεται για πρόσωπα, ἔχω αφθονία, αφθονῶ σ' ένα πράγμα, με δοτ., σε Κ.Δ.· επίσης με γεν., *περισσεύω ἄρτων*, ἔχω περισσότερο ψωμί από όσο χρειάζομαι, στο ιδ. **2.** εἶμαι ανώτερος, ἔχω το πλεονέκτημα, στο ιδ. **IV.** Μτβ., κάνω κάποιον να προαχθεί, να προβιβαστεί, στο ιδ.

περισσολογία, ή, περιττά λόγια, πολυλογία, σε Ισοκρ.

περισσο-λόγος, -ον (λέγω), αυτός που μιλάει πολύ, πολυλογάς, φλύαρος.

περισσός, Αττ. **περιττός, -ή, -όν (περί)**·

A. I. 1. ο πέρα από τον κανονικό αριθμό ή μέγεθος, υπερβολικός, σε Ησίοδ. **2.** αυτός που βρίσκεται εκτός του συνηθισμένου τρόπου, έκτακτος, ασυνήθης, αξιοσημείωτος, ἔξοχος, παράδοξος, *εἴ τι περισσὸν εἰδείη σοφίης*, αν ἔχει κάποιο ἔξοχο δώρο σοφίας, σε Θέογν.· ομοίως, *περισσὸς λόγος*, σε Σοφ.· οὐ γὰρ περισσὸν οὐδὲν οὐδ' ἔξω λόγου πέπονθας, σε Ευρ. **3.** λέγεται για πρόσωπα, θαυμάσιος, διαπρεπής, αξιοπρόσεκτος, ιδίως λέγεται για τη μάθηση, στον ιδ. **4.** με γεν., *περισσὸς ἄλλων πρὸς τι*, ανώτερος από τους άλλους σε κάτι, σε Σοφ.· *θύσειτοῦδε περισσότερα*, πράγματα μεγαλύτερα απ' αυτό, σε Ανθ.·

περιττότερος προφήτου, μεγαλύτερος από προφήτη, σε Κ.Δ. **II. 1.**

περισσότερος από επαρκής, πλεονάζων, περιττός, σε Ξεν.· *περιττὸν ἔχειν*, ἔχω πλεόνασμα, στον ιδ.· με γεν., *τῶν ἀρκοῦντων περιττά*, περισσότερα από τα αναγκαία, στον ιδ.· συχνά με στρατιωτική σημασία, *οἱ περισσοὶ ἵππεῖς*, το εφεδρικό ιππικό, στον ιδ.· *περισσαὶ σκηναί*, εφεδρικές σκηνές, στον ιδ.· *τὸ περισσόν*, τα περιττά, τα υπολείμματα, στον ιδ. **2.** με αρνητική σημασία, ανώφελος, άχρηστος, σε Τραγ. **3.** υπερβολικός, υπέρμετρος, *περισσὰ μηχανᾶσθαι*, πρᾶττω, κάνω περιττά πράγματα, σε Ηρόδ.· *περισσὰ δρᾶν*, πράσσειν, εἶμαι πολυπράγμων, σε Σοφ. **4.** λέγεται για πρόσωπα, εκκεντρικός,

εξαιρετικά περίεργος, *περισσὸς καὶ φρονῶν μέγα*, σε Ευρ.· *περισσὸς ἐν τοῖς λόγοις Δημοσθένους*, σε Αισχίν. **III.** στην Αριθμητική, *ἀριθμὸς περιττός*, περιττός, ακανόνιστος αριθμός, αντίθ. προς το ἄρτιος, σε Πλάτ. κ.λπ. **B.** επίρρ. *περισσῶς*, **I. 1.** εκτάκτως, υπερβολικά, σε Ηρόδ., Ευρ.· *περισσῶς παῖδας ἐκδιδάσκεισθαι*, τα ἔχω εκπαιδεύσει υπερβολικά πολύ, σε Ευρ.· επίσης *περισσά*, σε Πίνδ., Ευρ. **2.** με ιδιαίτερο τρόπο, αξιοσημείωτα, *περισσότερον τῶν ἄλλων θάψαι τινά*, πολυτελώς, σε Ηρόδ. **3.** συχνά με ἄρνηση, *οὐδὲν περισσότερον τῶν ἄλλων*, σε Πλάτ. **4.** *τὰ περισσά*, μάταια, σε Ανθ. **II.** *ἐκ περιττοῦ*, ως επίρρ., πλεοναστικά, ανώφελα, σε Πλάτ.

περισσότης, μεταγεν. στην Αττ. **περιττ-, -ητος**, ἡ, πλεονασμός, περίσσευμα, σε Ισοκρ.

περισσό-φρων, ὁ, ἡ (φρήν), υπερβολικά σοφός, σε Αισχύλ.

περισσῶς, επίρρ. βλ. **περισσός** B.

περιστᾶδόν (περιστῆναι), επίρρ., σταθερά ολόγυρα από, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Αττ.

περι-στάζομαι, Παθ., είμαι ραντισμένος παντού ολόγυρα, σε Ανθ.

περιστάθῃ, Επικ. γ' ενικ. Παθ. αορ. α' του *περίσστημι*.

περισταίην, ευκτ. αορ. β' του *περίσστημι*· **-στας**, μτχ.

περίστᾱσις, ἡ (περιστῆναι)· **I. 1.** πλήθος που στέκεται τριγύρω, Λατ. corona, σε Θεόκρ. κ.λπ. **I. 1.** περίσταση, κατάσταση των πραγμάτων, σε Πολύβ.· με αρνητική σημασία, *κατὰ τὰς περιστάσεις*, σε κρίσιμους καιρούς, στον ίδ. **2.** εξωτερική πομπή και περίσταση, στον ίδ.

περίστᾱτος, -ον (περιστῆναι), αυτός που περικυκλώνεται και θαυμάζεται από το πλήθος, σε Ισοκρ.

περι-σταυρώω, μέλ. *-ώσω*, περιφράζω ολόγυρα με πασσάλους, οχυρώνω, σε Θουκ. — Μέσ., *περισταυρωσάμενοι*, οχυρωμένοι, σε Ξεν.

περι-στείλας, μτχ. αορ. α' του *περιστέλλω*.

περιστείχω, μτχ. αορ. α' *περίστειχας*, βαδίζω ολόγυρα, με αιτ., σε Ομήρ. Οδ.

περι-στελλώ, μέλ. *-στελῶ*, αόρ. α' *-έστειλα*· **I. 1.** ενδύω, περιβάλλω, περιτυλίγω, σε Πίνδ., Πλούτ.· *ἔπηξα δ' αὐτὸν εὖ περιστείλας*, ἔμπηξα το ξίφος, αφού το είχα περιβάλλει καλά με χώμα, δηλ. το ἔμπηξα σταθερά στο έδαφος, σε Σοφ. **2.** ενδύω ἡ περικαλύπτω το νεκρό, Λατ. componere, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ., Αττ.· απλώς, θάβω, ενταφιάζω, σε Πλάτ. **II. 1.** μεταφ., περικαλύπτω, καλύπτω, σκεπάζω, *τ' ἄδικ' εὖ περιστέλλω*, σε Ευρ. — Μέσ., *τὰ σὰ περιστέλλου κακά*, στον ίδ. **2.** φροντίζω, προστατεύω, υπερασπίζομαι, σε Ηρόδ., Σοφ.· *περιστέλλω τοὺς νόμους*, διαφυλάττω τους νόμους, σε Ηρόδ.· *τὰ πάτρια*, σε Δημ.· *περιστέλλω ἀοιδάν*, περιποιούμαι, καλλιεργώ επιμελώς, σε Πίνδ.

περι-στενάζομαι, Μέσ., θρηγῶ θλιβερά, σε Πλούτ.

περιστεναχίζομαι, Μέσ., ηχώ παντού τριγύρω, σε Ομήρ. Οδ.

περι-στένω, **I.** κάνω κάτι στενό, συμπιέζω, στενεύω — Παθ., *περιστένεται δέ τε γαστήρ*, λέγεται για τους λύκους, σε Ομήρ. Ιλ. **II. 1.** ηχώ παντού ολόγυρα, με αιτ., σε Ομηρ. Ύμν. **2.** στενάζω, σε Λουκ.

περιστερά, ἡ, περιστερά ἡ περιστέρι, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ. (ἀγν. προέλ.).

περιστερεών, ὄνος, ὁ, περιστερώνας, σε Πλάτ.· **περιστερῶν**, σε Αἰσώπ.

περι-στεφανόω, μέλ. *-ώσω*, στεφανώνω, περικυκλώνω, σε Αριστοφ. — Παθ., *πῖλοιπτεροῖσι περιεστεφανωμένοι*, σε Ηρόδ.· *οὔρεσι περιεστεφάνωται Θεσσαλίη*, στον ίδ.

περι-στεφής, -ές (στέφω)· **I.** στεφανωμένος, εστεμμένος, *ἀνθέων περιστεφής*, αυτός που έχει στεφάνι από λουλούδια, σε Σοφ. **II.** Ενεργ., αυτός που στεφανώνει, που περιβάλλει, *κισσός*, σε Ευρ.

περι-στέφω, μέλ. -*ψω*, στεφανώνω, περικυκλώνω, *νεφέεσσι περιστέφει οὐρανὸν Ζεύς*, σε Ομήρ. Οδ.

περιστῆναι, απαρ. αορ. β' του *περίστημι*.

περι-στήωσι, Επικ. γ' πληθ. υποτ. αορ. β' του *περίστημι*.

περι-στιζώ, μέλ. -*ζω*, τρυπώ, κεντώ, κοσμώ με στίγματα ολόγυρα, *περιέστιζε τοῖς μαζοῖς τὸ τεῖχος*, «στόλισε» το τεῖχος ολόγυρα με αποκομμένους μαστούς, σε Ηρόδ.· και επίσης *περιστιζαντες κατὰ τὰ ἀγγήϊα τοὺς τυφλοὺς*, τοποθέτησαν αυτούς σε ἴση ἀπόσταση γύρω ἀπὸ τα ἀγγεία, στον ἰδ.

περι-στιχίζω (στίχος), κυκλώνω ολόγυρα, σε Αισχύλ.

περι-στοιχίζομαι, Μέσ., περικυκλώνω ὅπως με δίκτυα, λέγεται για στράτευμα που βρίσκεται σε κατάσταση πολιορκίας, σε Δημ.

περί-στοιχος, -ον, αὐτός που τοποθετεῖται κυκλικά σε σειρές, σε Δημ.

περί-στοναῖχίζω, βογγώ ολόγυρα, σε Ησίοδ.

περι-στράτοπεδεύομαι, μέλ. -*εύσομαι*, αποθ., κατασκηनोंω, περιβάλλω, κυκλώνω, ἀπόλ. ή με αιτ., σε Ξεν.· η Ενεργ., σε μεταγεν. συγγραφείς, σε Πολύβ., Πλούτ. κ.λπ.

περι-στρέφω, μέλ. -*ψω*, **1.** στριφογυρίζω ολόγυρα, λέγεται για κάποιον που ετοιμάζεται να ρίξει κάτι, σε Όμηρ.· *περιστρέφω ἵππον*, τον στρέφω ολόγυρα, σε Πλούτ. — Παθ., στρέφομαι ολόγυρα, κάνω στροφή, σε Ομήρ. Ιλ.· *περιστρέφω εἰς τάληθῃ*, καταλήγω εκεί, σε Πλάτ. **2.** *περιστρέφω τὰ χεῖρε*, δένω τα χέρια του πίσω, σε Λυσία.

περιστροφή, ή, στροφή ή περιστροφή, σε Πλάτ.

περι-στρωφάομαι, θαμιστικό του *περιστρέφομαι*, *περιστρωφόμενος πάντα τὰ χρηστήρια*, τριγύρω σε όλα τα μαντεία, σε Ηρόδ.

περί-στῦλος, -ον, I. αὐτός που έχει κίονες, στύλους γύρω στον τοίχο, αὐτός που περιβάλλεται ἀπὸ περιστύλιο, σε Ηρόδ., Ευρ. **II.** ως ουσ., *περίστυλον, τό ή περίστυλος, ό*, περιστύλιο, κιονοστοιχία γύρω ἀπὸ ναό ή ἀπὸ αυλή οικίας, σε Πλούτ.

περι-σῦλλάομαι, Παθ., *περισυλλάσθαι τὴν οὐσίαν*, στερούμαι την περιουσία μου, σε Πλάτ.

περι-σύρω[ϋ], μέλ. -*σῦρῶ*· **I.** σύρω εδώ και εκεί, *ἄνω καὶ κάτω*, σε Λουκ. **II.** αποσπώ από κάποιον, *τί τινος*, σε Πολύβ.

περισφύριος[ϋ], -ον (σφῦρόν), **I.** αυτός που βρίσκεται γύρω από τον αστράγαλο, σε Ανθ. **II.** ως ουσ. **περισφύριον**, τό, βραχιόλι γύρω από τον αστράγαλο, βραχιόλι ποδιού, σε Ηρόδ., Ανθ.

περι-σχέμεν, Επικ. αντί -*σχεῖν*, απαρ. αορ. β' του *περιέχω*.

περί-σχεο, Επικ. προστ. Μέσ. αορ. β' του *περιέχω*.

περι-σχίζω, μέλ. -*ίσω*· **I.** σχίζω ολόγυρα, διασχίζω, σε Πλούτ., Λουκ. **II.** Παθ., λέγεται για ποταμό, *περισχίζεσθαι τὸν χῶρον*, διαβρώνω ολόγυρα ένα κομμάτι γης, δηλ. το χωρίζω σε δύο κομμάτια, σε Ηρόδ.· ομοίως λέγεται για πλήθος ανθρώπων, διαιρώ, διαχωρίζω και ακολουθῶ διαφορετική πορεία, σε Πλάτ.

περι-σχοινίζω, μέλ. -*σω* (σχοῖνος), περιδένω με σχοινί — Μέσ., λέγεται για το Συμβούλιο του Αρείου Πάγου, χωρίζω μ' ένα σχονί από το ακροατήριο, σε Δημ.

περι-σῶζω, μέλ. -*σω*, διατηρώ ζωντανό, σῶζω από θάνατο ή καταστροφή, σε Ξεν. — Παθ., διασώζομαι, στον ιδ.

περιτάμνω, Ιων. αντί *περιτέμνω*.

περι-ταφρεύω, περιβάλλω με χαντάκι, σε Πολύβ. — Παθ., *ἐν περιτεταφρευμένῳ*, σε περιχαρακωμένη, οχυρωμένη γη, σε Ξεν.

περι-τείνω, μέλ. -*τενῶ*, τεντώνω ολόγυρα ή πάνω από, σε Ηρόδ.

περι-τειγίζω, μέλ. -*σω*, **I. 1.** περιτειγίζω ολόγυρα, *πλίνθοις Βαβυλῶνα*, σε Αριστοφ. **2.** περιβάλλω με τείχος ώστε να πολιορκήσω, σε Θουκ. **II.** χτίζω ολόγυρα, *ὁ περιτετειχισμένος κύκλος*, σε Ξεν.

περιτειχίσαις, ή, περιχαράκωμα, σε Θουκ.

περιτειχισμα, τό, περιχαρακωμένος τείχος, σε Θουκ.

περιτειχισμός, ό, = *περιτειχίσαις*, σε Θουκ.

περι-τελέθω, αναπτύσσομαι ολόγυρα, σε Ησίοδ.

περι-τελέω, μέλ. -*έσω*, τελειώνω ή ολοκληρώνω — Παθ., *περί δ' ἤματα μακρὰ τελέσθη*, σε Ομήρ. Οδ.

περι-τέλλομαι, μόνο σε Παθ. μτχ., πηγαίνω ή έρχομαι ολόγυρα, *ἰν' περιτελλομένου ἔτεος*, καθώς τα χρόνια επιστρέφουν ξανά, σε Ομήρ. Οδ.· *περιτελλομένων ἐνιαυτῶν*, καθώς ο χρόνος ξαναγυρίζει, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως, *περιτελλομέναις ὥραις*, σε Σοφ.

περι-τέμνω, Ιων. -**τάμνω**, μέλ. -*τεμῶ*, παρακ. -*τέτμηκα*, αορ. β' -*έτεμον*· **I. 1.** κόπτω ή ψαλιδίζω γύρω γύρω, Λατ. *circumcidere*, *οἶν' ἀς περιταμνέμεν*, κλαδεύω τα αμπέλια, σε Ησίοδ.· *τὴν κεφαλὴν περιτέμνω*, *κύκλῳ περὶ τὰ ὦτα*, σε Ηρόδ. — Μέσ., *περιτάμνεσθαι βραχιόνας*, κάνω χαρακιές παντού στα χέρια κάποιου, στο ιδ. **2.** λέγεται για την περιτομή, στον ιδ.· και στη Μέσ., *περιτάμνουσι τὰ αἰδοῖα*, ασκούν την περιτομή, στον ιδ. **3.** αποκόπτω τα άκρα, *τὰ ὦτα καὶ τὴν ῥῖνα*, στον ιδ. — Παθ., *περιτάμνεσθαι γῆν*, αποκόπτομαι από την κυρίως χώρα, στον ιδ. **II.** αποκόπτω και αποχωρίζω κάτι, αποσπώ, Λατ. *intercipere*· απ' όπου στη Μέσ., *βοῦς περιταμνόμενος*, αποσπώ βόδια για τον εαυτό μου, δηλ. κλέβω βοοειδή, σε Ομήρ. Οδ. — Παθ., αποσπώμαι, υποκλέπτομαι, σε Ξεν.

περι-τέρμων, -ον (τέρμα), περικλεισμένος από σύνορα ή δεσμά από παντού, σε Ανθ.

περι-τέχνησις, ή (τεχνάομαι), πανούργο τέχνασμα ή δόλος, σε Θουκ.

περι-τίθημι, μέλ. -θήσω, αόρ. α΄ περιέθηκα, αόρ. β΄ προστ. περίθες· **I.** τοποθετώ κάτι γύρω από κάτι άλλο, σε Ομήρ. Οδ.· περιτιθέναι τί τινι, σε Ηρόδ. — Μέσ., τοποθετώ γύρω μου, περιβάλλω, σε Όμηρ., Ευρ. **II.** μεταφ. όπως το περιβάλλω, παραχωρώ, χορηγώ, επιδαψιλεύω, περιτίθημί τινι βασιληῆην ἐλευθερίην, σε Ηρόδ., Θουκ.· ομοίως, περιτίθημι τὴν Μηδικὴν ἀρχὴν τοῖς Ἕλλησι, επιβάλλω τη Μηδική εξουσία ως ζυγὸ γύρω ἀπὸ το λαιμὸ των Ελλήνων, σε Θουκ.

περι-τίλλω, μέλ. -τίλλω — Παθ., παρακ. -τέτιλμαι· μαδῶ ολόγουρα, περιτίλλω θρίδακα, αφαιρώ τα εξωτερικά φύλλα ἀπὸ ἓνα μαρούλι, σε Ηρόδ.· ομοίως, θρίδαζ περιτετιλμένη, στον ιδ.

περι-τιμήεις, -εσσα, -εν, πολυτιμημένος, σε Όμηρ. Ὑμν.

περι-τίταινω, μτχ. αορ. α΄ -τιτήνας, τεντώνω ολόγουρα, σε Ομήρ. Ιλ.

περίτμημα, -ατος, τό (περιτέμνω), τεμάχιο, ροκανίδι, σε Πλάτ.

περιτομή, ἡ (περιτέμνω), περιτομή, σε Κ.Δ.

περίτομος, -ον (περιτέμνω), αποσπασμένος, απότομος, απόκρημνος, Λατ. abruptus, σε Πολύβ.

περι-τοξεύω, μέλ. -σω, υπερακοντίζω, ξεπερνῶ στη σκοποβολή, τινά, σε Αριστοφ.

περι-τρέπω, μέλ. -τρέψω· **I. 1.** στρέφω και φέρνω ολόγουρα, σε Λυσ., Κ.Δ. κ.λπ. **2.** αναποδογυρίζω, ανατρέπω, σε Πλάτ. **II.** αμτβ., περιστρέφομαι, σε Ομήρ. Οδ.

περί-τρεσαν, γ΄ πληθ. Επικ. αορ. α΄ ἀντί περιτρέω.

περι-τρέφομαι, Παθ., περιτρέφεται κυκλώντι, (το γάλα) πήζει καθώς το ανακατεύεις σε Ομήρ. Ιλ.· σακέεσσι περιτρέφετο κρύσταλλος, ο πάγος παγώνει, πήζει πάνω στις ασπίδες, σε Ομήρ. Οδ.

περι-τρέχω, μέλ. -θρέξομαι και -δράμομαι, αόρ. β΄ -έδραμον, παρακ. -δεδράμηκα· **I. 1.** τρέχω εδώ κι εκεί, τρέχω ολόγουρα, σε Θεόγν., Αριστοφ. **2.** περιστρέφομαι, σε Πλάτ.· μεταφ., είμαι επίκαιρος, στη μόδα, στον ιδ. **II.** με αιτ., τρέχω ολόγουρα, σε Ηρόδ., Αριστοφ.· μεταφ., περικυκλώνω, σε Αριστοφ.

περι-τρέω, μέλ. -τρέσω, τρέμω ολόγουρα, λαοὶ περίτρεσαν, οι άνθρωποι διασκορπίστηκαν ολόγουρα τρέμοντας ἀπὸ το φόβο, σε Ομήρ. Ιλ.

περί-τριμμα, τό, οτιδήποτε λειαίνεται μέσω της τριβῆς· μεταφ., περίτριμμα δικῶν, λέγεται για δικηγόρο μικρῶν υποθέσεων, σε Αριστοφ.· περίτριμμα ἀγορᾶς, σε Δημ.

περι-τρομέω, = περιτρέμω — Μέσ., σάρκες περιτρομέοντο μέλεσσιν, οι σάρκες του έτρεμαν πάνω στα μέλη του, σε Ομήρ. Οδ.

περι-τροπέω, Επικ. τύπος του περιτρέπω· **I.** αμτβ., περιτροπέων ένιαυτός, ανακυκλούμενος χρόνος, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** μτβ., συγκεντρώνω ἀπὸ παντού ολόγουρα, πολλὰ (μῆλα) περιτροπέοντες ἐλαύνομεν, σε Ομήρ. Οδ.· περιτροπέων φῦλ' ἀνθρώπων, τους μπερδεύω, τους περιπλέκω, σε Ομήρ. Ὑμν.

περιτροπή, ἡ (περιτρέπω), **1.** μεταβολή, περιστροφή, περιφορά, σε Πλάτ. **2.** ανατροπή, αλλαγή, ἐν περιτροπῇ, κατά διαδοχή, σε Ηρόδ.

περι-τρόχᾱλος, -ον = περίτροχος· ουδ. πληθ. ως επίρρ., περιτρόχαλα κείρεσθαι, κόβω τα μαλλιά μου γύρω-γύρω, σε Ηρόδ.

περι-τροχάω, ισοδύν. τύπος του περιτρέχω, σε Ανθ.

περί-τροχος, -ον, κυκλικός, στρογγυλός, σε Ομήρ. Ιλ.

περι-τρώγω, μέλ. -τρώξομαι, αόρ. β΄ -έτράγον· ροκανίζω ολόγουρα, τσιμπώ ελαφρά, κλέβω, σε Αριστοφ.· μεταφ., ενοχλώ, τινά, στον ιδ.

περιττός, -εύω, -ωμα, βλ. περισσός κ.λπ.

περι-τυγχάνω, μέλ. -*τεύζομαι*, αόρ. β' -*έτυχον*, παρακ. -*τετύχηκα*. **I.** βρίσκω τυχαία, συμβαίνει να συμπέσω, να συντύχω με ένα πρόσωπο ή πράγμα, με δοτ., σε Θουκ. κ.λπ.· *απόλ.*, στον ιδ. **II.** λέγεται για γεγονότα, *περιτυγχάνει μοι ή συμφορά*, το ατύχημα συνέβη σε μένα, έτυχε σε μένα, στον ιδ.

περι-τύμβιος, -ον (τύμβος), αυτός που βρίσκεται γύρω ή δίπλα στον τύμβο, σε Ανθ.

περι-υβρίζω, μέλ. -*ίσω*, μεταχειρίζομαι πολύ άσχημα, προσβάλλω αναίτια, σε Ηρόδ., Αριστοφ. — Παθ., γίνομαι αντικείμενο προσβολής, υφίσταμαι άσχημη συμπεριφορά, σε Ηρόδ.

περι-φαίνομαι, Παθ., είμαι ορατός ολόγυρα ή από παντού, λέγεται για τα βουνά κ.λπ.· *ὄρεος κορυφή περιφαινομένοιο*, σε Ομήρ. Ιλ.· *περιφαινομένῳ ἐνὶ χώρῳ*, σε Ομηρ. Ὑμν.· ομοίως, *ἐν περιφαινομένῳ* (χωρίς ουσ.), σε Ομήρ. Οδ.

περιφάνεια[φᾶ], ή, δυνατότητα εμφάνισης από παντού, σαφήνεια, διασημότητα, *πολλή περιφάνεια τῆς χώρας ἐστί*, είναι παντού, είναι εντελώς γνωστό, σε Ηρόδ.· *διὰ τὴν περιφάνειαν τῶν ἀδικημάτων*, σε Δημ.

περιφάνης, -ές (περιφαίνομαι). **1.** αυτός που είναι ορατός από παντού, λέγεται για πόλη, σε Θουκ. **2.** πασιφανής, ολοφάνερος, εξαιρετικός, πασίγνωστος, σε Σοφ., Ξεν. κ.λπ.· συγκρ. και υπερθ. -*φανέστερος*, -*έστατος*, σε Αριστοφ., Ξεν.· *επίρρ. -νῶς*, φανερώς, επισήμως, προφανώς, σε Σοφ., Αριστοφ. κ.λπ.· συγκρ. -*έστερον*, σε Δημ.

περίφαντος, -ον, I. = *περιφανής περίφαντος θανεῖται*, θα πεθάνει μπροστά σε όλους, σε Σοφ. **II.** φημισμένος, ονομαστός, στον ιδ.

περι-φείδομαι, αποθ., λυπάμαι και σώζω, οικτίρω και χαρίζω την ζωή σε κάποιον, με γεν., σε Θεόκρ.

περιφέρεια, ή, I. γραμμή γύρω από κυκλικό σώμα, περιφέρεια, σε Αριστ. **II.** εξωτερική επιφάνεια, σε Πλούτ. **III.** στρογγυλό σώμα, στον ιδ.

περιφερής, -ές (περιφέρομαι). **I. 1.** αυτός που κινείται ολόγυρα, αυτός που περιβάλλει, με γεν., σε Ευρ. **2.** περικυκλωμένος από, με δοτ., στον ιδ. **II.** στρογγυλός, κυκλικός, σε Πλάτ.· λέγεται για τα σχήματα, σφαιρικός, σφαιροειδής, στον ιδ.· λέγεται για τα σώματα, στρογγυλός, στρογγυλεμένος, σε Αριστ.

περιφερό-γραμμος, -ον, αυτός που ορίζεται από κυκλική γραμμή, σε Στράβ.

περι-φέρω, μέλ. -*οίσω*, αόρ. α' και β' -*ήνεγκα*, -*ήνεγκον*. **I. 1.** φέρνω κυκλικά, σε Ηρόδ.· φέρνω κάτι ολόγυρα από κάποιον, στον ιδ., Ευρ. — Παθ., με αιτ. τόπου, *λέοντος περιενειχθέντος τὸ τεῖχος*, μεταφέρεται γύρω από τον τοίχο, σε Ηρόδ.· *απόλ. περιφερόμενος*, ταλαντευόμενος, αιωρούμενος (σε καλάθι), σε Πλάτ. **2.** μεταφ., *οὔτε μέμνηται τὸ πρᾶγμα οὔτε με περιφέρει οὐδὲν εἶδέναι τούτων*, ο νους μου δεν με φέρνει πίσω στη γνώση αυτών των πραγμάτων, δεν μου ανακαλεί τη γνώση, σε Ηρόδ. **3.** φέρνω ολόγυρα, περιστρέφω σε πλάκα, σε Ξεν. **4.** περιστρέφω, *τὴν κεφαλὴν*, σε Πλούτ. **5.** μεταφέρω ολόγυρα, δημοσιεύω, γνωστοποιώ — Παθ., *περιεφέρετο τὸ ῥῆμα*, η συζήτηση περνούσε από στόμα σε στόμα, σε Πλάτ. **6.** μεταφέρω εδώ κι εκεί, σε Πλούτ. **7.** φέρνω προς, δηλ. προς τη δύναμη κάποιου, την επιρροή του, στον ιδ. **II.** αμτβ., επιζώ, αντέχω, υπομένω, σε Θουκ. **III. 1.** λέγεται για χρονικές περιόδους, σε Ηρόδ.· λέγεται για συζήτηση, *περιφέρεσθαι εἰς ταυτό*, σε Πλάτ. **2.**

περιπλανώμαι, σε Ξεν.· είμαι ασταθής, ταλαντευόμενος, σε Πλούτ.

περι-φεύγω, μέλ. -*φεύζομαι*, διαφεύγω, δραπετεύω, με αιτ., σε Ομήρ. Ιλ.· *ψάμμος ἀριθμὸν περ.*, η άμμος αναπαριστά την απαριθμησή σου, σε Πίνδ.· *απόλ.*, ξεφεύγω από την αρρώστια, σε Δημ.

περιφλεγής, -ές, πολύ φλογερός, σε Πλούτ.

περι-φλέγω, μέλ. -ζω, κατακαίω ολόγυρα, σε Πλούτ.

περι-φλεύω ή **φλύω**[ϋ], καψαλίζω ή τσουρουφλίζω, καίω ολόγυρα, λέγεται για τον κεραυνό, σε Αριστοφ. — Παθ., παρακ. -πέφλευσμαι, σε Ηρόδ.

περί-φλοιος, -ον, αυτός που έχει φλοιό, φλούδα ολόγυρά του, σε Ξεν.

περιφλύω, βλ. **περιφλεύω**.

περι-φοβέομαι, Παθ., φοβάμαι πάρα πολύ, σε Ξεν.

περί-φοβος, -ον, αυτός που βρίσκεται σε μεγάλο φόβο, εξαιρετικά φοβισμένος, σε Θουκ., Ξεν.· *τινος*, για ένα πράγμα, σε Πλάτ.

περι-φοίτησις, ή (**φοιτάω**), περιπλάνηση, σε Πλούτ.

περί-φοιτος, -ον (**φοιτάω**), περιστρεφόμενος, περιπλανώμενος, σε Ανθ.

περιφορά, ή (**περιφέρομαι**), **I.** εδέσματα που μεταφέρονται ολόγυρα στο τραπέζι, σε Ξεν. **II. 1.** περιφορά, περιστροφική κίνηση, περιστροφή, περίμετρος, σε Αριστοφ., Πλάτ. **3.** μεταφ., *έν ταῖς περιφοραῖς*, στην κοινωνία, σε Πλούτ.

περιφόρητος, -ον, **I.** ικανός να μεταφερθεί, φορητός, σε Ηρόδ. **II.**

περιβόητος, επαίσχυντος, σε Πλούτ.

περίφραγμα, -ατος, **τό** (**περιφράσσω**), περίφραγμα, σε Στράβ.

περι-φράδής, -ές (**φράζομαι**), σκεπτικός, πολύ προσεκτικός, σε Ομηρ. Ύμν.· *επίρρ. -δέω*, σε Όμηρ.

περι-φράζομαι, Μέσ., σκέφτομαι ή θεωρώ σχετικά μ' ένα ζήτημα, με αιτ., σε Ομήρ. Οδ.

περίφρακτος, -ον, περιφραγμένος ολόγυρα· *περίφρακτον τό*, περίφραξη, σε Πλούτ.

περι-φράσσω, Αττ. -**ττω**, μέλ. -ζω, περιζώνω με φράκτη γύρω-γύρω, σε Πλάτ.

περι-φρονέω, μέλ. -ήσω· **I.** περικλείω σε σκέψεις, κάνω υποθέσεις σχετικά με, στοχάζομαι για κάτι, *τὸν ἥλιον*, σε Αριστοφ. **II.** παραβλέπω, καταφρονώ, περιφρονώ, σε Θουκ.

περιφρόνησις, ή, περιφρόνηση, σε Πλούτ.

περι-φρουρέω, μέλ. -ήσω, φυλάσσω ολόγυρα, φρουρώ ασφυκτικά — Παθ., σε Θουκ.

περί-φρων, -ονος, ό, ή, κλητ. *περίφρον (φρήν)*· **I.** πολύ σκεπτικός, πολύ προσεκτικός, συνετός, λέγεται για την Πηνελόπη, σε Όμηρ. **II. 1.** όπως *ὑπέρφρων*, υπερόπτης, υπερήφανος, σε Αισχύλ. **2.** με γεν., αυτός που περιφρονεί κάτι, σε Ανθ.

περι-φύομαι, Παθ., με Μέσ. μέλ. -φύσομαι [ϋ]· Ενεργ. παρακ. *περιπέφῡκα*, Επικ. -πέφῡα· Ενεργ. αόρ. β' *περιέφῡν*, απαρ. *περιφῡναι*, μτχ. -φύς [ϋ], σε μεταγεν. συγγραφείς, επίσης με Παθ. απαρ. και μτχ. *περιφῡῆναι* και -φῡείς· **1.** αναπτύσσομαι ολόγυρα, περιφύομαι, σε Ομήρ. Οδ. **2.** λέγεται για πρόσωπα, εναγκαλίζομαι, προσκολλώμαι σε, με δοτ. ή απόλ., στο ίδ.· ομοίως λέγεται για υποδήματα, *περιέφυσαν Περσικαί τινι*, σε Αριστοφ.

περι-φϋτεύω, μέλ. -σω, φυτεύω ολόγυρα, σε Ομήρ. Ιλ.

περι-φωνέω, μέλ. -ήσω, φωνάζω ολόγυρα, αντηχώ, σε Πλούτ.

περι-χῶρᾱκόω, περικυκλώνω με πασσάλους, περιχαρακώνω, σε Αισχίν.

περι-χῶρής, -ές (**χαίρω**), εξαιρετικά χαρούμενος ή ευτυχισμένος σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ.· *τινι*, για ένα πράγμα, σε Ηρόδ., Αριστοφ.· *τὸ περιχαρές*, υπερβολική χαρά, σε Θουκ.

περι-χειλόω, μέλ. -ώσω, ακονίζω ολόγυρα, πλαισιώνω γύρω γύρω, σε Ξεν.

περί-χειρον, **τό** (**χείρ**), βραχιόλι, σε Πολύβ.

περι-χέω, μέλ. -χεῶ, αόρ. α΄ -έχεα· Επικ. **περι-χεύω**, αόρ. α΄ *περίχευα*· χύνω ολόγουρα ή πάνω από, *τί τινι*, κυρίως λέγεται για υγρά, σε Ομηρ.· λέγεται για μεταλλουργούς, *χρυσὸν κέρασιν περιχεύας*, έχει απλώσει φύλλα χρυσού γύρω από τα κέρατα δηλ. τα επιχρυσώσε, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως στη Μέσ., *ὥς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ*, σε Ομήρ. Οδ. — Παθ., χύνομαι ολόγουρα, *περίδ' ἀμβρόσιος κέχυθ' ὕπνος*, σε Ομήρ. Ιλ.· *τῶν ὁστέων περικεχυμένων*, συσσωρεύτηκαν ολόγουρα, σε Ηρόδ.· λέγεται για πρόσωπα, *περιχυθέντες*, συνωστισμένοι ολόγουρα, στον ίδ.

περι-χθών, ὁ, ἡ, αυτός που βρίσκεται γύρω από το έδαφος, σε Ανθ.

περι-χορεύω, μέλ. -σω, χορεύω ολόγουρα, σε Ευρ., Λουκ.

περι-χρίω[ι], μέλ. -σω, πασαλείφω ή καλύπτω ολόγουρα, σκεπάζω εντελώς, σε Λουκ.

περι-χόομαι, γ΄ ενικ. Επικ. αορ. α΄ *περιχόσαντο*, Μέσ.· είμαι εξαιρετικά οργισμένος με, με γεν., σε Ομήρ. Ιλ.

περι-χωρέω, μέλ. -ήσω· **I.** βαδίζω ολόγουρα, σε Αριστοφ. **II.** έρχομαι γύρω από, έρχομαι ως διάδοχος, *περιχωρέω εἰς Δαρεῖον ἢ βασιληΐην*, σε Ηρόδ.

περί-χωρος, -ον, αυτός που βρίσκεται γύρω από έναν τόπο, *οἱ περίχωροι*, οι γύρω άνθρωποι, οι κάτοικοι, σε Δημ. κ.λπ.· *ἡπερίχωρος* (ενν. γῆ), η χώρα ολόγουρα, σε Κ.Δ.

περι-ψάω, απαρ. -ψῆν, αόρ. α΄ *περιέψησα*· σκουπίζω ολόγουρα, σφουγγίζω και καθαρίζω, σε Αριστοφ.

περίψημα, -ατος, τό, οτιδήποτε σκουπίζεται, εξαλείφεται, απόρριμμα· λέγεται για άνθρωπο ευτελή, αχρείο, σε Κ.Δ.

περι-ψιλόομαι, αόρ. α΄ -εψιλώθην — Παθ., γίνομαι φαλακρός, γυμνός γύρω-γύρω, απογυμνώνομαι ολόγουρα, *περιψιλωθῆναι τὰς σάρκας*, η σάρκα του απογυμνώθηκε εντελώς, σε Ηρόδ.

περί-ψυκτος, -ον (ψύχω), πολύ κρύος, παγωμένος, σε Πλούτ.

περιωδύνια, ἡ, υπερβολικός πόνος, σε Πλάτ.

περιώδυνος, -ον (ὀδύνη), **I.** εξαιρετικά οδυνηρός, επώδυνος, σε Αισχύλ. **II.** αυτός που υπομένει μεγάλο πόνο, σε Δημ.

περι-ωθέω, μέλ. -ώσω, **1.** σπρώχνω ή ωθώ, εδώ κι εκεί, σε Δημ. **2.** σπρώχνω από το μέρος μου — Παθ., παρακ. *περιέωσμαι*, ωθούμαι μακριά, *ἐκ πάντων περιεώσμεθα*, σε Θουκ.· *περιωθέω ἔν τινι*, χάνω την εύνοια κάποιου, στον ίδ.

περι-ωπή, ἡ (ὥψ),· **I.** τόπος από τον οποίο βλέπει κανείς μακριά ή σε μεγάλη απόσταση, σε Όμηρ.· *ἐκπεριωπῆς*, από ψηλά, από τη θέση που βλέπει ένα πουλί, σε Λουκ. **II.** περίσκεψη, *πολλήν περιωπὴν τινος ποιεῖσθαι*, δείχνω υπερβολική προσοχή σε κάποιο πράγμα, σε Θουκ.

περι-ώσιος, -ον, πith. Ιων. αντί *περι-ούσιος*, άπειρος, αναρίθμητος, σε Σόλωνα, Ανθ.· ουδ. ως επίρρ., *περιώσιον*, υπερμέτρως, πέραν του μέτρου, σε Ομηρ.

Ύμν.· ομοίως πληθ. *περιώσια*, σε Ομηρ. Ύμν.· επίσης με γεν., ακριβώς όπως το *περί*, *περιώσιον ἄλλων*, πολύ μακριά από τους υπόλοιπους, στον ίδ., Πίνδ.

πέρκη, ἡ, ψάρι της θάλασσας που αποκαλείται έτσι από το σκοτεινό χρώμα του (βλ. το επόμ.), η πέρκα, σε Κωμ.

περκνός, -ῆ, -όν, **I.** σκοτεινόχρωμος, λέγεται για τα σταφύλια και τις ελιές που αρχίζουν να ωριμάζουν, σε Ανθ.· πρβλ. **ἐπί-περκνος**. **II.** ως ουσ., όνομα αετού, *μόρφονον ὃν καὶ περκνὸν καλέουσι*, σε Ομήρ. Ιλ.

πέρνα, -ης, ἡ, χοιρομέρι, Λατ. *perna*, σε Στράβ.

πέρνημι, μτχ. *περνάς*· γ΄ ενικ. Ιων. προστ. *πέρνασκε*, όπως το *πιπράσκω*· εξαγωγή προς πώληση, πουλώ ως σκλάβο (πρβλ. **περάω** B), *πέρνασχ' ὃν τιν' ἔλεσκε πέρην ἁλὸς ἐς Σάμον*, σε Ομήρ. Ιλ.· *περνὰς νήσων ἐπὶ τηλεδαπάων*, στο

ιδ.· γενικά, τοῖς ξένοις τὰ χρήματα περνάς, σε Ευρ. — Παθ., κτήματα περνάμενα, πράγματα πωλούμενα ή προς πώληση, σε Ομήρ. Ἰλ.· πάντα πέρνεται, σε Αριστοφ.

πέρ-οδος, ή, Αιολ. αντί περί-οδος.

περόνᾱμα, τό, Δωρ. αντί περόνημα.

περονάω, μέλ. -ήσω· Επικ. αόρ. α΄ περόνησα· τρυπώ, διαπερνώ, σε Ομήρ. Ἰλ. — Μέσ., *χλαῖναν περονήσασθαι*, πιάνω με την πόρπη το μανδύα κάποιου, στο ιδ.

περόνη, ή (πείρω), I. οτιδήποτε αιχμηρό για τρύπημα ή κάρφωμα, γλώσσα από πόρπη ή καρφίτσα, η ίδια η πόρπη ή καρφίτσα, Λατ. *fibula*, σε Όμηρ.· επίσης μεγάλη καρφίτσα που χρησιμοποιείται για το κούμπωμα σε εξωτερικό ένδυμα ή μανδύα (*ίμάτιον*), σε Ηρόδ., Σοφ. **II.** μικρό οστό ποδιού, Λατ. *fibula*, σε Ξεν.

περόνημα, Δωρ. -ᾱμα, -ατος, τό, = *πόρπᾱμαι*, ένδυμα που μπορεί να συρραφεί με καρφίτσες ή κουμπώνεται, σε Θεόκρ.

περονητής, -ίδος, θηλ. επίθ., στερεωμένος, συναπτόμενος με περόνη, καρφίτσα, πόρπη, σε Ανθ.

περονητρίς, Δωρ. -ᾱτρίς, -ίδος, ή (περόνη), ένδυμα που πιάνεται στον ώμο με πόρπη, σε Θεόκρ.

περονίς, -ίδος, ή, = *περόνη*, σε Σοφ.

περπερεύομαι, αποθ., καυχίμαι ή κομπάζω για τον εαυτό μου, σε Κ.Δ.

πέρπερος, -ον, ματαιόδοξος, καυχησιάρης, σε Πολύβ.

πέρσα, Επικ. αντί ἔπερσα, αόρ. α΄ του πέρθω.

περσέ-πολις, ποιητ. επίσης περσέ-πτολις, -εως, ό, ή (πέρθω)· I.

εξολοθρευτής των πόλεων, σε Αισχύλ. κ.λπ. **II.** Περσέπολις, η αρχαία πρωτεύουσα της Περσίας, σε Στράβ.

Περσεύς, γεν. -έως, Ἰων. -έος, Επικ. -ῆος, ό, ο Περσέας, γιος του Δία και της Δανάης, σε Ομήρ. Ἰλ., Ησίοδ. κ.λπ.· **επίθ. Περσεΐος, -α, -ον,** σε Ευρ.· Επικ.

Περσήϊος, σε Θεόκρ.· πατρωνυμ. Περσεΐδης, -ου, ό, Επικ. **-ηϊάδης, σε Ομήρ. Ἰλ.**

Περσεφόνη, ή, Επικ. Περσεφόνεια, επίσης Φερσεφόνη, Περσέφασσα, Φερσέφασσα, Φερσέφαττα· η Περσεφόνη, Λατ. *Proserpina*, κόρη του Δία και της Δήμητρας, σε Ομήρ. Ἰλ.· ο Άδης (Πλούτων) την απήγαγε και ως σύζυγός του συνέχισε να βασιλεύει στον Κάτω Κόσμο, βλ. Ομήρ. Ὑμν., σε Δημ.· ο ναός της καλείται **Φερρεφάτιον, τό,** σε Δημ.

Περσηίς, -ίδος, ή, αυτή που έχει γεννηθεί από τον Περσέα, όνομα της Αλκμήνης, σε Ευρ.· ονομάζεται *Περσήϊον αίμα* στον Θεόκρ.

Πέρσης, -ου, ό, ετερόκλ. αιτ. *Πέρσεα·* κλητ. *Πέρσα·* Πέρσης, ο κάτοικος της Περσίας, σε Ηρόδ. κ.λπ.

Περσίζω, μιμούμαι τους Πέρσες, μιλώ περσικά, σε Ξεν.

Περσικός, -ή, -όν, 1. περσικός, ή *Περσική* (ενν. *χώρα*), η Περσία, σε Ηρόδ. κ.λπ. **2.** *Περσικαί, αί,* είδος λεπτού παπουτσιού ή παντόφλες, σε Αριστοφ. **3.** *Περσικός, ό,* ή *Περσικόν, τό,* το ροδάκινο, Λατ. *malum persicum*. **4.** *Περσικός όρνις,* ο κοινός πετεινός, στον ιδ. **5.** *τὰ Περσικά,* οι Περσικοί Πόλεμοι, σε Πλάτ. κ.λπ.· σε προγενέστερους συγγραφείς αναφέρονται ως *τὰ Μηδικά.*

πέρσις, ή (πέρθω), εκπόρθηση, άλωση, *πέρσις Ἰλίου,* ποίημα του Αρκτίνου, σε Αριστ.

Περσίς, -ίδος, θηλ. του Περσικός· I. Περσικός, σε Αισχύλ. κ.λπ. **II.** ως ουσ., **1.** (ενν. *γῆ*), η Περσία, το σημερινό Ιράν. **2.** (ενν. *γυνή*), η γυναίκα από την Περσία, σε Ξεν. **3.** (ενν. *χλαῖνα*), ο περσικός μανδύας, σε Αριστοφ.

Περσιστί[ι], επίρρ., (περσίζω), στην περσική γλώσσα, σε Ηρόδ., Ξεν. κ.λπ.

Περσο-διώκτης, ὁ, διώκτης των Περσών, σε Ανθ.

Περσονομέομαι, Παθ., εξουσιάζομαι από τους περσικούς νόμους ή από τους Πέρσες, σε Αισχύλ.

Περσο-νόμος, -ον (νέμω), αυτός που κυβερνά τους Πέρσες, σε Αισχύλ.

πέρϋσι ή πριν από φωνήεν **-σιν**, επίρρ., ένα χρόνο πριν, τον προηγούμενο χρόνο, σε Αριστοφ. κ.λπ.· *ή πέρυσι κωμωδία*, η περσινή κωμωδία μας, στον ίδ.· *νῦν τε καὶ πέρυσι*, σε Ξεν.

περϋσινός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει στον προηγούμενο χρόνο, ο περσινός, σε Αριστοφ. κ.λπ.

Περφερέες, οί, όνομα των πέντε ακολούθων που συνόδευσαν τις Υπερβόρειες παρθένους στη Δήλο, σε Ηρόδ.

πεσδῶ, Δωρ. αντί πεζῆ.

πεσεῖν, Επικ. **-έειν**, απαρ. αορ. β' του *πίπτω*· **πέσε**, Επικ. αντί *έπεσε*, γ' ενικ.

πέσημα, -ατος, τό, πέσιμο, πτώση, σε Σοφ., Ευρ.· *τὸ οὐρανοῦ πέσημα*, δηλ. το Παλλάδιον, σε Ευρ.· *πεσήματα νεκρῶν*, νεκρά σώματα, (πρβλ. [πτῶμα](#)), στον ίδ.

πέσος, τό, = πτῶμα Π. πληθ. *πέσεα*, σε Ευρ.

πεσοῦμαι, μέλ. του *πίπτω*.

πεσσεία, Αττ. **πεττ-**, ή, επιτραπέζιο παιχνίδι με πούλια, σε Πλάτ.

πεσσευτής, -οῦ, ὁ (πεσσεύω), παίχτης επιτραπέζιου παιχνιδιού με πεσσούς, σε Πλάτ.

πεσσευτικός, Αττ. **πεττ-, -ή, -όν**, κατάλληλος για επιτραπέζιο παιχνίδι με πεσσούς (*πεσσοί*), επιδέξιος σε αυτό, σε Πλάτ.· *πεττευτική* (ενν. *τέχνη*) = *πεσσεία*, στον ίδ.

πεσσεύω, Αττ. **πεττ-**, μέλ. *-σω*, παίζω τους πεσσούς (βλ. [πεσσός](#)), σε Πλάτ., Ξεν.

πεσσός, Αττ. **πεττός, ὁ, Ι**. πέτρα σε σχήμα οβάλ κατάλληλη για παιχνίδι· όπως η δική μας ντάμα, συνήθως στον πληθ., σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ. κ.λπ. **ΙΙ. οί πεσσοί**, το μέρος όπου παίζεται το παιχνίδι ή το ίδιο το παιχνίδι, σε Ευρ.

πέσσω, Αττ. **πέττω**, μεταγεν. **πέπτω** (από αυτόν τον τύπο προέρχονται οι χρόνοι), μέλ. *πέψω*, αόρ. *α' έπεψα* — Παθ., μέλ. *πεφθῆσομαι*, αόρ. *α' έπέφθην*, Παθ. παρακ. *πέπεμμαι*, απαρ. *πεπέφθαι*· μαλακώνω, ωριμάζω ή μεταβάλλω με τα μέσα της θερμότητας· **Ι**. λέγεται για τον ήλιο, ωριμάζω τα φρούτα, σε Ομήρ. Οδ.· πρβλ. [πεπαίνω](#). **ΙΙ**. λέγεται για την ενέργεια της φωτιάς, μαγειρεύω, παρασκευάζω, ψήνω, σε Ηρόδ. Αριστοφ. — Παθ., σε Ηρόδ. — Μέσ., *πέσσεσθαι πέμματα*, ψήνω γλυκίσματα, στον ίδ. **ΙΙΙ. 1**. λέγεται για το στομάχι, χωνεύω, όπως Λατ. *concoquere*, σε Αριστ. **2**. μεταφ., *χόλον πέσσειν*, υποτρέφω ή περιθάλπω την οργή κάποιου, Λατ. *fovere*, σε Ομήρ. Ιλ.· *βέλος πέσσειν*, περιποιούμαι το τραύμα κάποιου από βέλος, στο ίδ.· αλλά με θετική σημασία, *γέρα πεσσέμεν*, απολαμβάνω (τα έπαθλα), στο ίδ.· επίσης, *άκίνδυνον αἰῶναπέσσειν*, διάγω βίο ήσυχο και ασφαλή, σε Πίνδ.

πεσών, μτχ. αορ. β' του *πίπτω*.

πεταλισμός, ὁ (όπως αν προερχόταν από το *πεταλίζω*), ο πεταλισμός, τρόπος εξορίας εξαιρετικά ισχυρός που τον χρησιμοποιούσαν οι κάτοικοι στις Συρακούσες, όπως ο *όστρακισμός* στην Αθήνα, με τη διαφορά ότι το όνομα αναγραφόταν σε φύλλο ελιάς (αντί σε όστρακα).

πέτᾱλον, τό (πετάννυμι)· **Ι**. το φύλλο, συνήθως στον πληθ., σε Όμηρ.· ποιητ. *νεικῶν πέταλα*, αντικρουόμενες ψήφοι (πρβλ. [πεταλισμός](#)), σε Πίνδ. **ΙΙ**. φύλλο ή πλάκα μετάλλου, σε Λουκ.

πέτᾱλος, Ἰων. **πέτηλος**, -η, -ον, πλατύς, φαρδύς, σε Ανθ.

πέτᾱμαι, = πέτομαι, βλ. το επόμ.

πετάννῃμι και **-ύω**, έπειτα **πετάω**· μέλ. *πετάσω*, Αττ. *πετῶ*, αόρ. α' *έπέτᾱσα*, σε Αριστοφ.· σε Επικ. *πέτασα, πέτασσα* — Παθ. αόρ. *έπετάσθην*, Επικ. *πετ-*, παρακ. *πέπταμαι*· επίσης *πεπέτασμαι*· γ' ενικ. υπερσ. *έπέπτατο*, Επικ. *πέπτ-*· απλώνω πανιά ή ρούχα, σε Ομήρ. Οδ.· *χειρε πετάσσας*, λέγεται για κάποιον που κολυμπά, στο ιδ.· μεταφ., *θυμόν πετάσαι*, ανοίγω την καρδιά μου, στο ιδ. — Παθ., κυρίως στον παρακ.· είμαι απλωμένος σε όλες τις πλευρές, σε Όμηρ.· *μτχ.*, απλωμένος ευρέως, ανοιχτός διάπλατα, λέγεται για πόρτες με πτυχώσεις, με παραθυρόφυλλα, *πύλαι πεπταμένοι*, σε Ομήρ. Ιλ.· *πετάσθησαν*, σε Ομήρ. Οδ.

πέτασμα, -ατος, τό (πετάννῃμι), οτιδήποτε απλώνεται, στον πληθ., χαλιά, καλύμματα, σε Αισχύλ.

πέτᾱσος, ό (πετάννῃμι), πλατύγυρο καπέλο από τσόχα που χρησιμοποιήθηκε κυρίως στη Θεσσαλία.

πέταυρον ή πέτευρον, τό, ξύλο οπου κουνιάζουν τα πουλιά το βράδυ, σε Θεόκρ. (αμφίβ. προέλ.).

πετεινός, -ή, -όν, Επικ. αντί *πετεινός*.

πετεινός, -ή, -όν, Επικ. **πετεινός**,· ο ικανός να πετάζει, ο φτερωτός, αυτός που έχει φτερά σε πλήρη ανάπτυξη ώστε να πετά, λέγεται για τους νεοσσούς, σε Ομήρ. Οδ.· λέγεται για πτηνά γενικά, ικανός να πετάζει, φτερωτός, σε Ομήρ. Ιλ.· *απόλ.*, *πετεινά*, πτηνά με φτερά, στο ιδ.· ομοίως, *τᾱ πετεινά*, τα πουλιά, σε Ηρόδ.

πέτευρον, τό, = *πέταυρον*, βλ. αυτ.

πετοῖσα, Δωρ. αντί *πετοῦσα*, θηλ. *μτχ.* αορ. β' του *πίπτω*.

πέτομαι, παρατ. *έπετόμην*, Επικ. *πετ-*, μέλ. *πετήσομαι*, συγκοπτ. *πήσομαι*, αόρ. β' συγκοπτ. *έπτόμην, πτέσθαι, πτόμενος*, επίσης (όπως αν προερχόταν από το *ίπταμαι*), *έπτάμην*, Επικ. *πτάμην, πτάσθαι, πτάμενος*, Επικ. υποτ. *πτήται*, αντί *πᾱται*· επίσης Ενεργ. αορ. β' *έπτην*, απαρ. *πτήναι*, *μτχ.* *πτάς* (όπως αν προερχόταν από το *ίπτημι*)· χρησιμ. επίσης ο ενεστ. *πέταμαι*· σε μεταγεν. συγγραφείς **ίπταμαι**· **I**. *πετώ*, λέγεται για πτηνά, μέλισσες, κουνούπια κ.λπ., σε Όμηρ. κ.λπ.· έπειτα λέγεται για βέλη, πέτρες, ακόντια κ.λπ., σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης χρησιμ. για κάθε γρήγορη κίνηση, *πετώ* ανάμεσα, ορμώ, τρέχω, λέγεται για ανθρώπους, στο ιδ. κ.λπ. **II**. μεταφ., βρίσκομαι σε πτήση, *πετάω*, Λατ. *volitare*, λέγεται για αβέβαιες ελπίδες, σε Πίνδ., Σοφ.· χρησιμ. για ασθενείς και άστατους χαρακτήρες, σε Ευρ.· *όρνις πετόμενος*, πτηνό που πάντοτε πετά, σε Αριστοφ.· *πετόμενόν τινα διώκεις*, «καταδιώκεις μια πεταλούδα», σε Πλάτ.

πετόντεσσι, Αιολ. *μτχ.* αορ. β' δοτ. πληθ. του *πίπτω*.

πέτρα, Ἰων. και Επικ. **πέτρη, ή, I. 1.** πέτρα, ύφαλος ή προεξοχή από πέτρα, σε Ομήρ. Οδ. **2.** βράχος, δηλ. κορυφή ή κορυφογραμμή, σε Όμηρ.· *πέτρα σύνδρομοι ξυμπληγάδες*, λέγεται για τις βραχώδεις νησίδες στον Βόσπορο, σε Πίνδ., Ευρ.· *πέτραδίλοφος*, λέγεται για τον Παρνασσό, σε Σοφ.· κυρίως *πέτραλέγεται* ο σταθερός βράχος, *πέτρος* ο λίθος, το πετράδι· στη θ. Ομήρ. Οδ., *Πέτραι* είναι όγκοι από κομμάτια βράχων που αποσπάστηκαν από τους γίγαντες. **3.** *πέτρη γλαφυρή*, βαθουλωτή πέτρα, δηλ. σπηλιά, σε Ομήρ. Ιλ.· *δίστομος πέτρα*, η σπηλιά σε βράχο με διπλή είσοδο, σε Σοφ. **II**. παροιμ. χρήσεις· σχετικά με το *ούκ από δρυός οúd' από πέτρης*, βλ. **δρυς**· ως σύμβολο της σταθερότητας, *ό δ' έστάθη ήϋτε πέτρη*, σε Ομήρ. Οδ.· σχετικά με τη σκληροκαρδία λέγεται, *έκπέτρας είργασμένος*, σε Αισχύλ.

πετραῖος, -α, -ον, I. 1. αυτός που ανήκει σε βράχο, σε Ησίοδ.· αυτός που ζει πάνω ή ανάμεσα στα βράχια, σε Ομήρ. Οδ.· *Νύμφαι πετραῖαι*, Νύμφες των βράχων, σε Ευρ. **2.** αυτός που προέρχεται από βράχο, βραχώδης, *τάφος πετραῖος*, σε Σοφ.· *πετραῖος δειράς, λέπας, χθών, ἄντρα* κ.λπ., σε Τραγ. **II.** *Πετραῖος*, επίθ. του Ποσειδῶνα στη Θεσσαλία, ο οποίος διέσχισε τους βράχους των Τεμπών, σε Πίνδ.

πετρηδόν (πέτρα), επίρρ., όπως η πέτρα, όμοια με πέτρα, σε Λουκ.

πετρήεις, -εσσα, -εν (πέτρα), πετρώδης, σε Όμηρ., Ησίοδ.

πετρ-ηρεφής, -ές (ἐρέφω), στεγασμένος σε πέτρα, υπόγειος και πέτρινος, σε Αισχύλ., Ευρ.

πετρ-ήρης, -ες (*ἄρω), προερχόμενος από πέτρα, πετρώδης, πέτρινος, σε Σοφ.

πετρίδιον, τό, υποκορ. του *πέτρα*, σε Ανθ.

πέτρινος, -η, -ον (πέτρα), φτιαγμένος από πέτρα, πέτρινος, σε Ηρόδ., Σοφ., Ευρ.

πετροβολία, ή, λιθοβολισμός, σε Ξεν.

πετρο-βόλος, -ον (βάλλω)· I. αυτός που πετάει πέτρες, σε Ξεν. **II.** ως ουσ., *πετροβόλος*, ό, η πολεμική μηχανή που εκτοξεύει πέτρες, Λατ. ballista, σε Πολύβ. κ.λπ.

πετρό-κοιτος, -ον (κοίτη), αυτός που έχει πέτρινο κρεβάτι, σε Ανθ.

πετρο-κῦλιστής, -οῦ, ό, αυτός που κυλά βράχους ή λίθους, σε Στράβ.

πετρορ-ρίφής, -ές (ρίπτω), αυτός που ρίχνεται από τους βράχους, σε Ευρ.

πέτρος, ό, ο πέτρινος λίθος που διακρίνεται από την *πέτρα*(βλ. αυτ.)· στον Όμηρ. χρησιμ. από πολεμιστές, *λάζετο πέτρον μάρμαρον όκριόνενα*, σε Ομήρ. Ιλ.· *βαλὼν μυλοειδέει πέτρῳ*, στο ίδ.· επίρρ., *πάντα κινῆσαι πέτρον*, σε Ευρ.

πετρο-τόμος, -ον (τέμνω), αυτός που κόβει πέτρες, σε Ανθ.

πετρόω, μέλ. -ώσω (πέτρος)· I. κάνω κάτι ή κάποιον πέτρα, πετρώνω, απολιθώνω, σε Ανθ. **II.** Παθ., λιθοβολούμαι, σε Ευρ.

πετρ-ώδης, -ες (εἶδος), όμοιος με πέτρα ή λίθο, πετρώδης, πέτρινος, βραχώδης, όπως το *πετραῖος*, *πετρώδης κατῶρυξ*, λέγεται για τάφο, σε Σοφ., Πλάτ.

πεττεία, -ευμα, -εύω, πεττός, Αττ. αντί *πεσσειά* κ.λπ.

πέττω, Αττ. αντί πέσσω.

πευθήν, -ῆνος, ό, ερμηνευτής, κατάσκοπος, σε Λουκ.

πεύθομαι, ποιητ. αντί πυνθάνομαι, σε Όμηρ., Ησίοδ., Τραγ.· παρατ.

ἐπευθόμην, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ.

πευθώ, -οῦς, ό (πυθέσθαι), ειδήσεις, μαντάτα, νέα, σε Αισχύλ.

πευκάεις, Δωρ. αντί πευκήεις.

πευκάλιμος[ἄ], -η, -ον, πιθ. Επικ. εκτετ. τύπος του *πυκινός*, έτσι ώστε ἐνὶ φρεσὶ πευκαλίμῃσι (η μόνη φράση που χρησιμ. από Όμηρο), πιθ. σημαίνει αυτόν που έχει σοφία, τον συνετό, το μυαλωμένο· πρβλ. [λευγάλεος](#) και [λυγρός](#).

πευκεδᾶνός, -ή, -όν, επίθ. του πολέμου, = πευκήεις II, σε Ομήρ. Ιλ.

πέυκη, ή, I. πέυκο, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ. κ.λπ. **II. 1.** οτιδήποτε κατασκευάζεται από το ξύλο του πεύκου, πυρσός από ξύλο πεύκου, σε Τραγ. **2.** ξύλινη πινακίδα για γραφή, σε Ευρ.

πευκήεις, Δωρ. πευκάεις, -εσσα, -εν· I. αυτός που προέρχεται από πέυκο ή από ξύλο πεύκου, σε Ευρ.· *πευκάενθ' Ἥφαιστον*, φωτιά από πεύκινους πυρσούς, σε Σοφ. **II.** μεταφ., οζύς, διαπεραστικός, σε Αισχύλ.

πεύκινος, -η, -ον (πέυκη), αυτός που ανήκει ή προέρχεται από πεύκο ή ξύλο πεύκου, σε Σοφ.· *πέυκινα δάκρυα*, τα δάκρυα του πεύκου, δηλ. οι σταγόνες ρετσινιού που στάζουν από το πεύκο, σε Ευρ.

πέυσομαι, μέλ. του πυνθάνομαι· Δωρ. πευσσοῦμαι.

πευστήριος, -α, -ον, αυτός που ανήκει ή αρμόζει στην έρευνα, *πευστηρία* (ενν. *θυσία*), θυσία με σκοπό να μάθει κανείς τη βούληση των θεών, σε Ευρ.

πέφανται, I. γ' ενικ. Παθ. παρακ. του φαίνω. II. του *φένω.

πεφάσθαι, απαρ. Παθ. παρακ. του *φένω· **πεφάσθω**, γ' ενικ. προστ. Παθ. παρακ. του *φημί*· **πεφασμένος**, μτχ. Παθ. παρακ. μαζί του *φαίνω* (πρβλ. επίσης [φημί](#)) και του *φένω.

πεφήσομαι, γ' Παθ. μέλ. του φαίνω και *φένω.

πεφιδέσθαι, Επικ. αναδιπλ. απαρ. αορ. β' του *φείδομαι*· **πεφιδοίμην**, ευκτ.

πεφιλάμενος, Δωρ. αντί -ημένος, μτχ. Παθ. παρακ. του *φιλέω*.

πεφίμωσο[ι], προστ. Παθ. παρακ. του *φιμώω*.

πέφνε, πεφνέμεν, πέφνων, βλ. [*φένω](#).

πεφοβήατο, Επικ. γ' πληθ. Παθ. υπερσ. του *φοβέω*.

πεφοβημένος, -η, -ον, μτχ. Παθ. παρακ. του *φοβέω*· *πεφοβημένως*, με φόβο, φοβισμένα, σε Ξεν.

πεφορτισμένος, μτχ. Παθ. παρακ. του *φορτίζω*.

πέφραγμαι, Παθ. παρακ. του *φράσσω*.

πέφρᾶδε, πεφρᾶδέειν, πεφρᾶδέμεν, βλ. [φράζω](#).

πέφρῖκα, παρακ. του *φρίσσω*.

πεφροντισμένως, επίρρ. μτχ. Παθ. παρακ. του *φροντίζω*, επιμελώς, με προσοχή, σε Στράβ.

πεφύᾱσι, Επικ. αντί *πεφύκᾱσι*, γ' πληθ. παρακ. του *φύομαι*.

πεφυγμένος, μτχ. Παθ. παρακ. του *φεύγω*.

πεφυζότες, Επικ. αντί *πεφενγότες*, μτχ. παρακ. πληθ. του *φεύγω*.

πέφῡκα, παρακ. του *φύω*.

πεφῡκότης, επίρρ. του *πέφυκα*, φυσικά, σε Αριστ.

πεφύκω[υ], Επικ. ενεστ. σχημ. από *πέφῡκα*, παρακ. του *φύω*· παρατ. *ἐπέφῡκον*, σε Ησίοδ.

πεφύλαγμένος, 1. επίρρ. μτχ. Παθ. παρακ. του *φυλάσσω*, προσεκτικά, επιφυλακτικά, συνετά, σε Ξεν., Δημ. **2.** με ασφάλεια, σε Ξεν.

πεφῡῖα, Επικ. αντί *πεφῡκυῖα*, θηλ. μτχ. παρακ. του *φύω*· πληθ. αρσ.

πεφῡῶτες αντί *πεφῡκότες*.

πη ή πη, Ιων. κη, Δωρ. πα· εγκλιτ. μόριο·

A. I. 1. του τρόπου, κατά κάποιο τρόπο, κάπως, *οὔ πη*, ουδόλως, καθόλου, σε Όμηρ.· *οὐδέ τί πη*, σε Ομήρ. Ιλ.· *οὔτω πη*, κατά κάποιο τέτοιο τρόπο, κάπως έτσι, στο ίδ.· *τῇδέπῃ*, σε Πλάτ.· *ἄλλῃ γέ πη*, στον ίδ.· *εἴ πη*, εάν κατά κάποιο τρόπο, στον ίδ. **II. 1.** του τόπου, δίπλα σε κάποιο μέρος, σε κάποιο μέρος, σε κάθε, οποιοδήποτε μέρος, σε Όμηρ.· με γεν., *ἧ πῇ με πολίων ἄξεις*; θα με μεταφέρεις σε κάποια πόλη; σε Ομήρ. Ιλ. **2.** σε κάποιο μέρος, κάπου, οπουδήποτε παντού, σε Ομήρ. Οδ., Αττ. **3.** *πῇ μέν...*, *πῇ δέ...*, απ' τη μια μεριά..., απ' την άλλη..., σε Πλούτ.· *μερικώς...*, εν μέρει..., σε Ξεν.

B. πῇ ή πῆ; Ιων. κῆ; Δωρ. πᾱ; ερωτημ. μόριο· **I. 1.** του τρόπου, κατά ποιο τρόπο; πώς; σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ.· *πῇ δή*; πώς μου είπες; στο ίδ.· *πῇ μάλιστα*; πώς ακριβώς; σε Πλάτ.· επίσης σε πλάγιες ερωτήσεις, *ἐκαπαδόκεον τὸν πόλεμον κῆ ἀποβήσεται*, σε Ηρόδ. κ.λπ. **2.** με ποιο σκοπό; για ποιο λόγο; Λατ. *quorsum?* σε Όμηρ. **II. 1.** του τόπου, σε ποιο μέρος; Λατ. *qua?* *πῇ ἔβη Ἄνδρομάχη*; σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· *πᾱ τις τράποιτ' ἄν*; σε Αισχύλ. **2.** σπανιότερα όπως *ποῦ*; πού; σε Ομήρ. Ιλ.· *πᾱ*

πᾶ κεῖται, σε Σοφ.· επίσης σε πλάγιες ερωτήσεις με γεν., *ἐπειρώτα, κῆ γῆς...*, σε Ηρόδ.

πηγάζω, μέλ. -άσω (πηγή), **1.** αναπηδώ ή αναβλύζω, σε Ανθ. **2.** με σύστ. αντ., αναβλύζω με νερό, στο ιδ.

πηγαῖος, -α, -ον και -ος, -ον (πηγή), αυτός που ανήκει ή προέρχεται από πηγάδι, *πηγαῖον ῥέος*, νερό από την πηγή, σε Αισχύλ.· *πηγαῖον ἄχθος*, το βάρος ενός δοχείου με νερό, σε Ευρ.· *πηγαῖαι κόραι*, Νύμφες των υδάτων, στον ιδ.

πήγᾱνον, τό, ο απήγανος, Λατ. *ruta*· παροιμ., *οὐδ' ἐν σελίνῳ οὐδ' ἐν πηγάνῳ*, δηλ. μόλις και μετά βίας στην άκρη ή στην αρχή, επειδή αυτά τα χόρτα οριοθετούσαν τις άκρες των παρτεριών, σε Αριστοφ.

πηγάς, -άδος, ή (πήγνυμι III), οτιδήποτε καταψύχεται, πάχνη, πάγος, σε Ησίοδ.

Πήγᾱσος, Δωρ. **Πάγασος, ό**, ο Πήγασος, το άλογο που αναπήδησε από το αίμα της Μέδουσας και ονομάστηκε από τις πηγές (*πηγαί*) του Ωκεανού, κοντά στις οποίες σκοτώθηκε η Μέδουσα· το ίππευε ο Βελλεροφόντης όταν φόνευσε τη Χίμαιρα, σε Ησίοδ.· μεταγεν. ποιητές τον περιέγραφαν ως φτερωτό, σε Αριστοφ.· μεταγεν. επίσης θεωρήθηκε ο αγαπημένος των Μουσών και λέγεται ότι κάτω από τα πόδια του ανέβλυσε το νερό της Ιπποκρήνης πηγής (*ἵππου κρήνη*) στον Ελικώνα, σε Στράβ. κ.λπ.· επίθ. θηλ. **Πηγασίσκρηνη**, Ιπποκρήνη, σε Μόσχ.

πηγεσί-μαλλος, -ον, αυτός που έχει πυκνά μαλλιά, *ἀρνεῖός*, σε Ομήρ. Ιλ.

πηγή, Δωρ. **παγά, ή, I. 1.** συνήθως στον πληθ., λέγεται για τρεχούμενα νερά, για τα ποτάμια, σε Όμηρ. κ.λπ.· διακρίνεται από το *κρουνός* (πηγή ή το στόμιο του πηγαδιού), *κρουνῶ δ' ἴκανον καλλιρρόω, ἔνθα δὲ πηγαὶ δοιαὶ ἀναΐσσουνσι*, σε Ομήρ. Ιλ.· στον ενικ., σε Αισχύλ. **2.** μεταφ., ποτάμια από δάκρυα, *πηγαὶ κλαυμάτων, δακρύων*, στον ιδ., Σοφ.· ομοίως, *πηγαὶ γάλακτος*, σε Σοφ.· *πόντου πηγαῖς*, με θαλασσινό νερό, σε Ευρ.· *παγαὶ πυρός*, σε Πίνδ. **II. 1.** *κρήνη*, νάμα, πηγή, *πηγαὶ ἡλίου*, πηγή φωτός, δηλ. η Ανατολή, σε Αισχύλ.· στον ενικ., λέγεται *πηγὴ ἀργύρου*, για τα μεταλλεία αργύρου στο Λαύριο, στον ιδ.· *τῆς ἀκουούσης πηγῆς δι' ὧτων*, δηλ. η αίσθηση της ακοῆς, σε Σοφ. **2.** μεταφ., νάμα, πηγή, απαρχή, *πηγὴ κακῶν*, σε Αισχύλ.· *ἡδονῶν, νοσημάτων*, σε Πλάτ.

πῆγμα, -ατος, τό (πήγνυμι)· I. 1. οτιδήποτε συνδέεται, συνενώνεται, διαξύλωση, σκελετός, πλαισίωση, λέγεται για πλοίο, σε Ανθ.· Λατ. *regma*, η κινητή σκαλωσιά που χρησιμοποιείται στα θέατρα, ικρίωμα, σε Juvenal. **2.** μεταφ., *πῆγμα γενναίως παγέν*, δεσμός που έχει συναφθεῖ προς ένδειξη τιμῆς, σε Αισχύλ. **II.** *πῆγμα τῆς χιόνος*, παγωμένο χιόνι, σε Πολύβ.

πήγνυμι και -ύω, μέλ. -πήζω, Δωρ. *πάζω*· αόρ. *α' ἔπηξα*, Επικ. *πῆξα*, Δωρ. *μτχ. πάζαις* — Μέσ., μέλ. *πήζομαι*, αόρ. *α' ἔπηξάμην*, Παθ. μέλ. *πάγήσομαι*, αόρ. *α' ἐπήχθην*, Επικ. *γ' πληθ. πῆχθην*, Δωρ. υποτ. *παχθῆ*, *μτχ. πηχθείς*· συνηθέστ. αόρ. *β' ἐπάγην* [ᾱ], Επικ. *πάγην*, Επικ. *γ' πληθ. πάγεν*, *μτχ. παγείς*, *μτχ. παγείς*· παρακ. *πέπηγμαι, πέπηγα*, γενικά χρησιμ. ως Παθ. παρακ.· υπερσ. *ἐπεπήγειν*.

Ριζική σημασία, κάνω κάτι στερεό, αμτβ. και Παθ., είμαι στερεός. **I. 1.** *μπήγω ή στερεώνω, ἐν δὲ μετώπῳ πῆξε (τὴν αἰχμήν)*, σε Ομήρ. Ιλ.· *πήγνυμι ἐπὶ τύμβῳ ἔρετμόν*, σε Ομήρ. Οδ.· *μπήγω στη γη, στηλώνω, καρφώνω*, σε Σοφ.· *σκηνήν πῆγνυμι*, στήνω σκηνή, σε Πλάτ.· (ομοίως Μέσ., *σκηνὰς πῆξασθαι*, στήνουν τις σκηνές τους, σε Ηρόδ.)· αμτβ. παρακ. και Παθ., *δόρυ δ' ἐν κραδίῃ ἐπεπήγει*, το δόρυ χώθηκε σταθερά, σφιχτά στην καρδιά του, σε Ομήρ. Ιλ.· *ὅιστοι πῆχθεν ἐν χροῖ*, στο ιδ.· (*ζίφος*) *πέπηγεν ἐν γῇ*, σε Σοφ. **2.** *μπήγω ή χώνω*,

κεφαλὴν ἀνὰ σκολόπεσσι πῆγνυμι, μῆγ'ω το κεφάλι σε πασσάλους, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ. — Παθ., *πηχθέντας μέλη ὀβελοῖσι*, τα μέλη του σώματός τους σφηνώθηκαν σε σούβλα, σε Ευρ.· *παγέντες*, ανασκολοπισθέντες, σε Αισχύλ.

3. στερεώνω το βλέμμα πάνω σ' ένα αντικείμενο, *κατὰ χθονὸς ὄμματα πῆγνυμι*, σε Ομήρ. Ιλ.· *ὄμματα πέπηγε πρὸς τι*, σε Πλάτ. **II.** στερεώνω μαζί, συναρμολογώ, χτίζω, κατασκευάζω, *νῆας πῆξαι*, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως Μέσ., *ἄμαξαν πῆξασθαι*, κατασκευάζω για τον εαυτό μου μια άμαξα, σε Ησίοδ. **III.** κάνω κάτι σταθερό, στερεό, σκληρό, λέγεται για υγρά, παγώνω, *θεὸς πῆγνυσι πᾶν ῥέεθρον*, σε Αισχύλ.· *ἔπηξε* (ενν. ὁ Θεός) τοὺς ποταμούς, σε Αριστοφ.· αμτβ. παρακ. και Παθ., γίνομαι στερεός, σταθερός ή σκληρός, *γοῦνα πῆγνυται*, τα μέλη γίνονται δύσκαμπτα, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για υγρά, καταψύχομαι, πῆξω, παγώνω, σε Ηρόδ.· *ἄλεις πῆγνυνται*, το αλάτι κρυσταλλώνεται, στον ιδ.· *κρύσταλλος ἐπέπηγει οὐ βέβαιος*, δεν πάγωσε τόσο ώστε να αντέχει, σε Θουκ. **IV.** μεταφ., ορίζω, Λατ. *rangere foedus*, αμτβ. παρακ. και Παθ., είμαι στερεωμένος αμετάκλητα, είμαι εδραιωμένος, *εἷς ὄρος ἡμῖν παγῆσεται*, στον ιδ.· *μὴ γὰρ ὥς Θεῶ νομίζετ' ἐκείνῳ τὰ παρόντα πεπηγέναι πράγματα ἀθάνατα*, σε Δημ.

πηγός, -ή, -όν (πήγνυμι II), τοποθετημένος καλά μαζί με, συναρμολογημένος, δυνατός, σε Ομήρ. Ιλ.· *κύματι πηγῶ*, σε δυνατό, μεγάλο κύμα, σε Ομήρ. Οδ.

πηγῦλῖς, -ίδος, θηλ. επίθ. (πήγνυμι III), παγωμένος, κατεψυγμένος, παγετώδης, σε Ομήρ. Οδ.· ως ουσ., = *παγετός, πάχνη*, σε Ανθ.

πηδάλιον, τό (πηδός)· **1.** πηδάλιο ή κουπί που χρησιμ. στην πηδαλιούχηση, σε Ομήρ. Οδ.· *ἐπεῖτα ἀπὸ τον Ὀμηρο*, ελληνικό πλοίο που είχε συνήθως δύο *πηδάλια* που ενώνονταν με ξύλα εγκάρσια (*ζεῦγλαι*) και χειριζόταν με χειρολαβή ή λαγουδέρα (*οἶαζ*). **2.** μεταφ., *ἵππικὰ πηδάλια*, λέγεται για χαλινάρια, σε Αισχύλ.· *πηδαλίῳ δικαίῳ νωμᾶν στρατόν*, σε Πίνδ.· *τὰ πηδάλια τῆς διανοίας*, σε Πλάτ.

πηδάω, μέλ. Αττ. -ήσομαι, αόρ. α' ἐπήδησα, παρακ. πεπήδηκα· **I.** πηδώ, αναπηδώ, χοροπηδώ, *ὕψοσε ποσσὶν ἐπήδα*, σε Ομήρ. Ιλ.· *πηδάω ἐς σκάφος*, σε Σοφ.· με σύστ. αιτ., *πήδημα πηδᾶν*, κάνω άλμα, σε Ευρ.· με αιτ. τόπου, *πεδία πηδᾶν*, πηδώ, εκτινάσσομαι πάνω απ' αυτά, σε Σοφ.· *πηδάωπλάκα*, σε Ευρ. **II.** μεταφ., λέγεται για βέλος, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για την καρδιά, πηδώ, πάλλομαι, σκιρτώ, σε Αριστοφ. κ.λπ.· λέγεται για ξαφνικές αλλαγές, *τί πηδᾷς εἰς ἄλλους τρόπους*; σε Ευρ.

πήδημα, -ατος, τό, I πήδημα, σκίρτημα, άλμα, σε Τραγ. **II.** χτύπημα ή παλμός της καρδιάς, *τὸ μέλλον καρδία πήδημ' ἔχει*, δηλ. χτυπά, πάλλεται με φοβερά προαισθήματα, σε Ευρ.

πήδησις, ή, πήδημα, σε Πλούτ.

πηδητικός, -ή, -όν, αυτός που μπορεί να πηδά, σε Αριστ.

πηδός, ό ή πηδόν, το, πτερύγιο κουπιού, και γενικά κουπί, *ἀναρρίπτειν ἅλα πηδῶ*, σε Ομήρ. Οδ.

πηκτή, Δωρ. πακτά, ή (πηκτός)· **I.** δίχτυ ή κλουβί που τοποθετείται για να πιάνει πουλιά, σε Αριστοφ. **II.** ανθότυρο, σε Θεόκρ.

πηκτίς, Αιολ. και Δωρ. πακτίς, -ίδος, ή, I αρχαία άρπα που χρησιμοποιήθηκε από τους Λυδούς, σε Ηρόδ. κ.λπ. **II.** είδος ποιμενικού αυλού, από πολλά καλάμια ενωμένα μαζί, όπως ο αυλός του Πάνα (*σῦριγξ*), σε Ανθ.

πηκτός, -ή, -όν, Δωρ. πακτός, -ά, -όν (πήγνυμι)· **1.** εμπηγμένος, σταθερός, πάγιος, μόνιμος, εδραιωμένος, σε Σοφ. **II.** τοποθετημένος καλά μαζί, συγκροτημένος, φτιαγμένος, λέγεται για ξύλινη κατασκευή, σε Ομηρ., Ησίοδ.·

τὰ πακτὰ τῶν δωμάτων, οι φράχτες του σπιτιού, σε Ευρ. παρά Αριστοφ. **III.** κατεψυγμένος, πηγμένος, γάλα, σε Ευρ.

πῆλαι, απαρ. αορ. α΄ του πάλλω· **πήλας**, μτχ.

πῆλε, Επικ. αντί ἔπηλε, γ΄ ενικ. αορ. α΄ του πάλλω.

Πηλεύς, ὁ, γεν. -έως, Επικ. -ῆος· Αττ. αιτ. *Πηλῆ*· Πηλέας, γιος του Αιακού, άντρας της Θέτιδας, πατέρας του Αχιλλέα, ηγεμόνας των Μυρμιδόνων στη Θεσσαλία, σε Όμηρ.· επίθ. **Πήλειος**, -α, -ον, Επικ. **Πηλήϊος**, -η, -ον, αυτός που ανήκει στον Πηλέα, σε Όμηρ. Ιλ.· πατρώνυμ. **Πηλεΐδης**, -ου, Επικ. -εω και -αο, ὁ, ο γιος του Πηλέα, στο ίδ.· Επικ. επίσης **Πηληϊάδης**, στο ίδ.· Αιολ. **Πηλεΐδας**, σε Πίνδ.· επίσης **Πηλεΐων**, -ωνος, ὁ, σε Όμηρ. Ιλ.· **Πηλεΐωνάδε**, προς τον γιο του Πηλέα, στο ίδ.

πήληξ, -ηκος, ἡ (**πῆλαι**), κράνος, περικεφαλαία, σε Όμηρ. Ιλ., Αριστοφ.

Πηλιάκος, -ή, -όν (**Πήλιον**), Πηλιακός, αυτός που ανήκει ή προέρχεται από το βουνό του Πηλίου, σε Ανθ.· θηλ. **Πηλιάς**, -άδος, σε Όμηρ. Ιλ.

πηλίκος[ι], -η, -ον, ερωτημ. συσχετ. αντων. των *τηλίκος*, *ήλικος*· **I.** πόσο φοβερός ή μεγάλος; Λατ. *quantus*? **II.** ποιας ηλικίας, συγκεκριμένης ηλικίας, σε Αριστ.

πήλινος, -η, -ον (**πηλός**), αυτός που είναι φτιαγμένος από πηλό, Λατ. *fictilis*, οί *πήλινοι*, οι πήλινες κατασκευές, σε Δημ.

Πήλιον, Δωρ. **Πάλιον**, τό, το Πήλιο, βουνό στη Θεσσαλία, σε Όμηρ., Ησίοδ., Πίνδ. κ.λπ.

Πηλιῶτις, -ιδος, αυτός που βρίσκεται πάνω ή δίπλα στους πρόποδες του Πηλίου, σε Ευρ.

πηλο-βάτης[ἄ], -ου, ὁ, αυτός που δουλεύει με λάσπη.

πηλοδομέω, μέλ. -ήσω, χτίζω, φτιάχνω από πηλό, σε Ανθ.

πηλό-δομος, -ον (**δέμω**), αυτός που είναι φτιαγμένος από πηλό, *τοιχοι*, σε Ανθ.

πηλόομαι, Παθ., χώνομαι στη λάσπη, κυλιέμαι στο βούρκο, σε Λουκ.

πηλο-πλάθος[ἄ], ὁ (**πλάσσω**), αγγειοπλάστης, σε Λουκ.

πηλός, ὁ, ἡ, **1.** πηλός, χώμα, γη, ως ύλη που χρησιμοποιείται από τον αγγειοπλάστη και τον κεραμέα, Λατ. *lutum*, σε Ηρόδ., Αττ. **2.** μερικές φορές αντί *βόρβορος* ή *ίλϋς*, λάσπη, βούρκος, όπως *lutum* αντί *ocenum*, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ.· παροιμ., ἔξω κομίζειν· *πηλοῦ πόδα*, δηλ. εμποδίζω τις δυσκολίες, σε Αισχύλ.· *κάσις πηλοῦ ζύνουρος*, πρβλ. **σύνορος**.

πηλ-ουργός, -όν (***ἔργω**), αυτός που δουλεύει με πηλό, σε Λουκ.

Πηλούσιον, τό, πόλη στις ακτές της Αιγύπτου στα σύνορα με την Αραβία, σε Ηρόδ.· επίθ., *τὸ Πηλούσιον στόμα*, το ανατολικό στόμα του Νείλου, στον ίδ.

πηλοφορέω, μέλ. -ήσω, μεταφέρω πηλό, σε Αριστοφ.

πηλο-φόρος, -ον (**φέρω**), αυτός που μεταφέρει πηλό.

πηλό-χϋτος, -ον, διαμορφωμένος από πηλό, *θάλαμοι πηλόχυτοι*, λέγεται για τις φωλιές των χελιδονιών, σε Ανθ.

πηλ-ώδης, -ες (**εἶδος**), όμοιος με πηλό, πηλώδης, λασπωμένος, λέγεται για τόπους, σε Θουκ.· λέγεται για πρόσωπα, σε Πλάτ.

πῆμα, -ατος, τό (πρβλ. **πάσχω**)· **I.** πόνος, δυστυχία, συμφορά, θλίψη, όλεθρος, σε Όμηρ. κ.λπ.· *πήματα ἐπὶ πήμασι*, συμφορά πάνω στη συμφορά, σε Σοφ.· *πῆμ' ἐπὶ πήματι κεῖται*, το ξίφος σφυρηλατεῖται πάνω στο αμόνι, σε Χρησμ. παρά Ηροδ. **II.** λέγεται για ανθρώπους, συμφορές, δυστυχίες, βυθίζω στα συντρίμμια, καταστρέφω και με ηπιότερη σημασία, λυπάμαι, καταθλίβομαι, σε Όμηρ., Τραγ.· *πημαίνω τὴν γῆν*, την καταστρέφω, σε Ηρόδ.· *απόλ.*, κάνω κακό, σε Όμηρ. ιλ. — Παθ., υποφέρω από πληγή ή βλάβη, σε

Ομήρ. Οδ., Αισχύλ. κ.λπ.· ἴσθιπημανούμενος, μάθε ότι θα δυστυχήσεις, σε Σοφ.

πημαντέος, -α, -ον, ρημ. επίθ., αυτός που πρέπει να πληγωθεί, σε Θέογν.

πημονή, ή (πήμων), = *πήμα*, σε Τραγ.

πημοσύνη, ή, = *πημονή, πήμα*, σε Αισχύλ.

Πηνελόπεια, ή, η Πηνελόπη, η σύζυγος του Οδυσσέα, σε Ομήρ. Οδ.·

Πηνελόπη, σε Ηρόδ., Αριστοφ.· Δωρ. **Πᾶνελόπᾱ**, σε Ανθ. [Το όνομά της συνδέεται με τη μυθική αφήγηση για τον ιστό (*πήνη*, *πηνίον*), η Υφάντρια, βλ. Ομήρ. Οδ.].

πηνέλοψ, Αιολ. και Δωρ. **πᾶν-οπος, ό**, είδος πάπιας με πορφυρές λωρίδες, σε Αριστοφ.

πήνη, ή, I. κλωστή στην κουβαρίστρα ή στη σαίτα του αργαλειού, υφάδι, και στον πληθ., ο ιστός, σε Ευρ. **II**. καλάμι ή μασούρι, όπως το *πήνιον*, σε Ανθ.

πηνίζομαι, Δωρ. **πᾶνίσδομαι**, αποθ. (*πήνη*), μασουρίζω, τυλίγω νήμα στο μασούρι, σε Θεόκρ.

πηνίκα; ερωτημ. συσχετ. επίρρ. με *τηνίκα* και *ήνίκα*, **I**. κυρίως, σε ποια χρονική στιγμή; σε ποια ώρα; Λατ. *quota hora?* σε Λουκ.· *πηνίκα μάλιστα;* περίπου τί ώρα είναι; σε Πλάτ.· ομοίως, *πηνίκ' ἄττα*; σε Αριστοφ.· *πλήρες πηνίκ' ἐστὶ τῆς ἡμέρας*; στον ίδ. **II**. γενικά, αντί *πότε*; σε Δημ.· ομοίως, σε πλάγια ερώτηση, στον ίδ.

πηνίον, Δωρ. **πανίνον[ᾱ]**, **τό (πήνη)**, κουβαρίστρα ή μασούρι πάνω στο οποίο τυλίγεται το υφάδι, σε Ομήρ. Ιλ., Ανθ.

πήνισμα, -ατος, τό (πηνίζω), υφάδι πάνω στο μασούρι, σε Ανθ.

πήξαι, απαρ. αορ. α' του *πήγνυμι*.

πήξε, Επικ. αντί *ἔπηξε*, γ' ενικ. αορ. α' του *πήγνυμι*.

πήξις, -εως, ή (πήγνυμι),· **I**. στερέωση, συναρμογή, λέγεται για ξύλα, σε Πλάτ. **II**. (από Παθ.), ψύξη, πάγωμα, στον ίδ.

πήός, Δωρ. **πᾶός, -οῦ, ό**, συγγενής εξ αγχιστείας, Λατ. *affinis*, σε Όμηρ., Ησίοδ.

πήρα, Ιων. **πήρη, ή**, δερμάτινος σάκος, δισάκι, σακούλι, Λατ. *pera*, σε Ομήρ. Οδ., Αριστοφ.

πηρίδιον, [ῖ], **τό**, υποκορ., σε Αριστοφ.

πηρό-δετος, -ον, αυτός που περιδενει ένα σάκο, σε Ανθ.

πηρός, -ή, -όν, ανάπηρος σ' ένα μέλος, ακρωτηριασμένος, Λατ. *mancus*, σε Ομήρ. Ιλ., Ανθ.

πηρώω, μέλ. -*ώσω* (*πηρός*)· κουτσαίνω κάποιον, ακρωτηριάζω, σακατεύω, σε Αριστοφ. — Παθ., *πεπηρωμένος*, ακρωτηριασμένος, σε Δημ.· μεταφ., *πεπηρωμένος πρὸς ἀρετήν*, ανίκανος να φτάσει στην αρετή, σε Αριστ.

πήρωσις, ή, ακρωτηριασμός, σακάτεμα, ατέλεια, σε Πλάτ. κ.λπ.· τύφλωση, τυφλότητα, σε Λουκ.

πήσομαι, μεταγεν. τύπος του *πείσομαι*, μέλ. του *πάσχω*.

πηχυαῖος, -α, -ον (πήχυς), αυτός που έχει το μήκος ενός πήχyu, σε Ηρόδ., Πλάτ.

πηχύνομαι[ῶ], Μέσ., παίρνω ανάμεσα στα χέρια μου, εναγκαλίζομαι, σε Ανθ.

πήχυς, -εως, ό, γεν. πληθ. *πήχεων*· **I**. αντιβράχιο, πήχυς, μέρος του χεριού από τον καρπό μέχρι τον ώμο, Λατ. *ulna*, σε Ξεν. κ.λπ.· γενικά, χέρι, *ἀμφὶ υἰὸν ἐχέυατο πήχεε λευκῶ*, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ. **II**. το κεντρικό μέρος που ένωνε τα δύο κέρατα του τόξου, σε Όμηρ. **III**. στον πληθ., κέρατα ή μέρη λύρας, αντίθ. προς *ζυγόν*, εγκάρσιο ξύλο, γέφυρα, σε Ηρόδ. **IV**. ως μονάδα μήκους, απόσταση από το άκρο του αγκώνα έως το άκρο του μικρού δακτύλου, Λατ.

cubitus ή ulna, οργιά ή πήχυς που περιέχει εικοσιτέσσερις δακτύλους, στον Ηρόδ. ο πήχυς βασιλήϊος ήταν μεγαλύτερος έχοντας 3 δακτύλους = 27 δακτύλους, στον ίδ. **2.** ο κανόνας του πήχyu, καθώς λέμε ο κανόνας των ποδιών, σε Αριστοφ.

πιάζω, Δωρ. και μεταγεν. Αττ. αντί πιέζω· μτχ. αορ. α' πιάζας.

πιαίνω, μέλ. πιάνω, αόρ. α' επίανα, ποιητ. πiana — Παθ., αόρ. α' επίανθην, παρακ. πεπίασμαι· (πίων)· **I.** κάνω κάτι παχύ, παχαίνω, σε Ευρ.· πιαίνω χθόνα, παχαίνω, εμπλουτίζω το έδαφος, λέγεται για νεκρό άνθρωπο, σε Αισχύλ. — Παθ., είμαι ή γίνομαι παχύς, σε Πλάτ. κ.λπ. **II.** μεταφ., **1.** αυξάνω, μεγεθύνω, πλοῦτον, σε Πίνδ. **2.** κάνω κάποιον αυθάδη ή ακόλαστο, διεγείρω, σε Αισχύλ. — Παθ., αυξάνομαι στην οργή ή διαφθείρομαι, στον ίδ.· ἔχθουσιν πιαίνεσθαι, πλουτίζω σε βάρος άλλου με καυγάδες ή φιλονικίες, σε Πίνδ.

πιάλος, -α, -ον, ποιητ. αντί πίων, σε Ανθ.

πiαρ, τό, άκλιτο (πίων)· **1.** πάχος, σε Ομήρ. Ιλ.· οποιαδήποτε λιπαρή ουσία, κρέμα, σε Ανθ.· μεταφ., πiαρύπ' οὔδας, το έδαφος από κάτω είναι πλούσιο, σε Ομήρ. Οδ. **2.** μεταφ. επίσης, όπως το Λατ. uber, αφρόκρεμα πράγματος, άριστη ποιότητα, το καλύτερο μέρος, σε Ομηρ. Ύμν.· πiαρ χθονός, όπως το οὔθαρ άρούρης, σε Ανθ.

πίασμα, -ατος, τό (πιαίνω), αυτό το οποίο δημιουργεί πάχος, λέγεται για έναν ποταμό, πiασμα χθονί, που φέρνει πάχος, αφθονία στο έδαφος, σε Αισχύλ.

πίασμα, -ατος, τό, Δωρ. και μεταγεν. Αττ. αντί *πίεσμαι*.

πῖδᾰκόεις, -εσσα, -εν (πῖδαξ), αυτός που εξορμά, αναβλύζει, που διοχετεύεται, ορμητικός, σε Ευρ.

πῖδᾰκ-ώδης, -ες (εἶδος), αυτός που είναι γεμάτος με πίδακες ή πηγές, σε Πλούτ.

πῖδαξ, -ᾰκος, ἦ, πηγή, πίδακας, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Ευρ.

πιδύω, ρέω ορμητικά προς τα εμπρός, αναβλύζω, σε Ανθ., Πλούτ.

πιέζω, παρατ. *ἐπιέζον*, Επικ. *πιέζον*· μέλ. *πιέσω*, αόρ. *ἀ' ἐπίεσα* — Παθ., αόρ. *ἀ' ἐπιέσθην*, παρακ. *πεπίεσμαι* ή *πεπίεγμαι*, σε Ομήρ. Οδ., παρατ. *πιέζειν* αντί *ἐπιέζουν* (από το *πιεζέω*), και Παθ. μτχ. *πιεζέμενος*, σε Ηρόδ.· άλλος Δωρ. και μεταγεν. Αττ. τύπος είναι το *πιάζω*· αόρ. *ἀ' ἐπίασα* ή *ἐπίαξα*, Παθ. αόρ. *ἀ' ἐπιάσθην*· **I.** πιέζω, ζουλώ, πιέζω σφιχτά, σε Όμηρ., Αττ. **II. 1.** πιέζω ή λυγίζω εξαιτίας του μεγάλου βάρους, σε Πίνδ., Αριστοφ.· μεταφ., καταπιέζω, καταθλίβω, στενοχωρώ, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ. — Παθ., υποφέρω φοβερά, σε Ηρόδ., Αττ. **2.** πιέζω σκληρά, λέγεται για νικηφόρο στράτευμα, Λατ. *premo*, *τοὺς ἐναντίους*, σε Ηρόδ. — Παθ., *εἴ πη πιέζοιντο*, σε Θουκ. **3.**

καταστέλλω, καταπνίγω, σε Πίνδ. **III.** έπειτα, λαμβάνω, πιάνω, *ταῦρον πιάζας τᾶς ὀπλᾶς*, από την οπλή, σε Θεόκρ.· *αὐτὸν τῆς χειρός*, σε Κ.Δ.

πιεῖν, απαρ. αορ. β' του *πίνω*.

πίειρα[τ], ἦ, θηλ. του *πίνω*, παχειά, πλούσια· λέγεται για τη γη, εύφορη, σε Όμηρ., Πίνδ. κ.λπ.· *δαῖς πίειρα*, πλούσιο, άφθονο γεύμα, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για ξύλο, ρετσινώδες, γλοιώδες, λιπαρό, σε Σοφ.

πιέμεν, Επικ. αντί *πιεῖν*, απαρ. αορ. β' του *πίνω*.

Πιερία, Ιων. **-ίη, ἦ**, η Πιερία, περιοχή στο βόρειο τμήμα της Θεσσαλίας, σε Όμηρ.· **Πιερίθεν**, από την Πιερία, σε Ησίοδ.

Πιερίδες, αἱ, οι Πιερίδες, όνομα των Μουσών, επειδή περιφέρονταν στην Πιερία, σε Ησίοδ., Πίνδ.

Πιερικός, -ή, -όν, αυτός που προέρχεται ή ανήκει στην Πιερία, σε Ηρόδ.

πέσαι, I. απαρ. αορ. *ἀ' του πιέζω*. **II.** στα μεταγεν. ελλην. **πίεσαι**, β' ενικ. μέλ. του *πίνω*.

πιεσθείς, μτχ. αορ. *ἀ' του πιέζω*.

πίεσμα, -ατος, τό (πιέζω), πίεση, συμπίεση, σε Ανθ.

πτήεις, -εσσα, -εν, ποιητ. αντί *πίνω*, σε Ανθ.

πήσθα, = *πίης*, β' ενικ. υποτ. αορ. β' του *πίνω*.

πῖθάκη, Αττ. **φῖδάκη, ἦ (πίθος)**, βαρέλι ή δοχείο για κρασι, σε Αριστοφ.· χρησιμοποιείται στην αποθήκευση σύκων μέσα σ' αυτό, σε Δημ.· *ἀπ' ὅπου, οἰκεῖν ἐν ταῖς πιθάκναις*, ζω σε πιθάρι, όπως οι Αθηναῖοι μέτοικοι ήταν αναγκασμένοι να κάνουν κατά τη διάρκεια του Πελοποννησιακού πολέμου, σε Αριστοφ.

πίθακος, Δωρ. αντί *πίθηκος*.

πῖθᾰνολογέω, χρησιμοποιώ πιθανά επιχειρήματα, λογικούς συλλογισμούς, σε Αριστ.

πῖθᾰνολογία, ἦ, χρήση λογικών και πιθανών επιχειρημάτων, αντίθ. προς την απόδειξη (*ἀπόδειξις*), σε Πλάτ.

πῖθᾰνο-λόγος (λέγω), αυτός που μιλά με στόχο να πείσει.

πῖθᾰνός, -ή, -όν (πειθω), σχεδιασμένος να πείσει, και ως εκ τούτου· **I. 1.**

λέγεται για πρόσωπα, αυτός που έχει τη δύναμη της πειθούς, πειστικός, καταπειστικός, καπάτσος, λέγεται για δημοφιλείς ομιλητές, ρήτορες, σε Θουκ. κ.λπ.· με απαρ., *πιθανώτατος λέγειν*, σε Πλάτ. **2.** λέγεται για λογικά επιχειρήματα, σε Αριστοφ., Πλάτ. κ.λπ. **3.** λέγεται για τρόπους, πειστικός,

ελκυστικός, σε Ξεν. **4.** λέγεται για φήμες, αληθοφανής, εύσχημος, πιθανός, σε Ηρόδ., Πλάτ. **5.** λέγεται για έργα τέχνης, αυτός που δημιουργεί ψευδαισθήσεις, πιστός στην απομίμιση, σε Ξεν. **II. 1.** Παθ., εύκολα πειθόμενος, εύπιστος, σε Αισχύλ. **2.** υπάκουος, πειθήνιος, σε Ξεν. **III.** επίρρ. - νῶς, πειστικῶς, με πειθῶ, συγκρ. -ώτερον, σε Πλάτ.

πίθᾶνότης, -ητος, ἡ, πειστικότητα, σε Πλάτ., Αριστ.

πίθᾶνώω, μέλ. -ώσω (πιθανός), καθιστῶ κάτι πιθανό, σε Αριστ.

πίθειν, απαρ. αορ. β' του πείθω· **πιθέσθαι,** Μέσ.

πίθηκισμός, ὁ, αναπαράσταση του πιθήκου, μίμηση των τρόπων του πιθήκου, σε Αριστοφ.

πίθηκος[ῖ], Δωρ. **πίθακος, ὁ,** πίθηκος, μαϊμού, σε Αριστοφ.· ως θηλ. **πίθηκος μήτηρ,** σε Βάβρ.· λέγεται για πρόσωπα, μίμος, πειραχτήρι, σε Αριστοφ., Δημ. (αμφίβ. προέλ.).

πίθηκο-φᾶγέω, μέλ. -ήσω (φαγεῖν), τρώω κρέας πιθήκου, σε Ηρόδ.

πίθηκο-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που κουβαλά πίθηκο, σε Λουκ.

πιθήσας, ὅπως αν προερχόταν από το πιθέω, μτχ. αορ. α' του πείθω.

πίθι, αντί πίε, προστ. αορ. β' του πίνω.

πίθόμην, Επικ. αντί ἐπιθόμην, Μέσ. αορ. β' του πείθω.

πίθος[ῖ], ὁ, 1. πιθάρι, πολύ μεγάλο είδος δοχείου για την αποθήκευση του κρασιού (πρβλ. [ὄμφορεύς](#)), σε Όμηρ. κ.λπ.· λέγεται για πήλινα σκεύη, **πίθος κεράμινος,** σε Ηρόδ.· καλυμμένος με καπάκι, σε Ησίοδ. **2.** παροιμ., **εἰς τὸν τετρημένον πίθον ἀντλεῖν,** για το έργο των Δαναϊδών, δηλ. για ματαιοπονία, σε Ξεν.· επίσης, **ἐκ πίθω ἀντλεῖς,** δηλ. έχεις πολύ κρασί, «ζεις μέσα στη χλιδή», σε Θεόκρ.

πίθων, ὁ, μικρός πίθηκος, σε Βάβρ.· λέγεται για τον κόλακα, σε Πίνδ.

πίθων, -ῶνος, ὁ (πίθος), υπόγειο, αποθήκη, σε Ανθ.

πίθων, μτχ. αορ. β' του πείθω.

πικραίνω, μέλ. -ᾶνῶ (πικρός)· **1.** κάνω κάτι πικάντικο ή πικρό στη γεύση, σε Κ.Δ. **2.** μεταφ. στην Παθ., είμαι εξαγριωμένος, τρέφω πικρά αισθήματα, σε Πλάτ., Θεόκρ.

πικρία, ἡ (πικρός), πικρία, λέγεται για τη διάθεση, σε Δημ., Πλούτ.

πικρίζω, μέλ. -σω (πικρός), είμαι πικρός ή έχω πικρή γεύση, σε Στράβ.

πικρό-γάμος, -ον, αυτός που έχει συνάψει πικρό γάμο, δυστυχισμένος στο γάμο του, σε Ομήρ. Οδ.

πικρό-γλωσσο, -ον, αυτός που έχει αιχμηρή ή πικρή γλώσσα, σε Αισχύλ.

πικρό-καρπος, -ον, αυτός που φέρει πικρούς καρπούς, σε Αισχύλ.

πικρός, -ά, -όν και -ός, -όν,

A. I. κυρίως (από *πεύκη*), αιχμηρός, οξύς, κοφτερός, ὀϊστός, σε Ομήρ. Ιλ.· *γλωχίς*, σε Σοφ.· μεταφ., *γλώσσης πικροῖς κέντροισι*, σε Ευρ. **II.** γενικά, διαπεραστικός στις αισθήσεις. **1.** λέγεται για τη γεύση, οξύς, πικάντικος, πικρός, σε Όμηρ., Ηρόδ.· ομοίως λέγεται για την όσφρηση, σε Ομήρ. Οδ. **2.** λέγεται για τις αισθήσεις, οξύς, διαπεραστικός, ὠδῖνες, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ. **3.** λέγεται για τον ήχο, οξύς, διαπεραστικός, διατρητικός, διεισδυτικός, *οἰμωγή, φθόγος*, σε Σοφ.· *γόοι*, σε Ευρ. **III.** μεταφ., **1.** λέγεται για πράγματα, σκληρός, ωμός, μισητός, σε Ομήρ. Οδ., Αττ. **2.** λέγεται για πρόσωπα, άσπονδος, μοχθηρός, σε Σόλωνα, Ηρόδ., Αττ.· *πικρὸς θεοῖς*, μισητός στους θεούς, σε Σοφ.· *πικρὸς πολίταις*, σε Ευρ. **3.** πικραμένος, θλιμμένος, σε Σοφ. **B.** συγκρ. -ότερος, υπερθ. -ότατος, σε Πίνδ. κ.λπ. **Γ.** Επίρρ., *πικρῶς*, πικρά, ωμά, σκληρά, αμείλικτα, σε Αισχύλ., Σοφ.· *πικρῶς ἔχειν τινί, πρὸς τινα*, σε Δημ.· *πικρῶς φέρειν τι*, σε Ευρ.

πικρότης, -ητος, ή, I. πικροτητα στη γεύση, λέγεται για την αίσθηση της γεύσης, σε Πλάτ. **III.** μεταφ., δριμύτητα, σκληρότητα, σε Ηρόδ., Ευρ.

πικρό-χολος, -ον, αυτός που είναι γεμάτος με πικρή χολή, κακόβουλος, μοχθηρός, πικρόχολος, σε Ανθ.

πικτίς, βλ. [πυκτίς](#).

πῖλέω, μέλ. -ήσω (πῖλος)· I. συμπιέζω το μαλλί, το στουμπώνω, *πιληθείς πέτασος*, τσόχινο καπέλο, σε Ανθ. **II.** είμαι σφιχτά συμπιεσμένος, είμαι ζυμωμένος, στον ιδ.

πῖλιδιον, τό, υποκορ. του πῖλος, Λατ. pileolus, σε Αριστοφ., Δημ.

πῖλιον, τό, υποκορ. του πῖλος, σε Πλούτ.

πῖ-λίπης, -ές (λείπω), αυτός που του λείπει το γράμμα π, σε Ανθ.

πῖλνάω, = πελάζω, φέρνω κοντά, σε Ησίοδ.· *πῖλναμαι* (αλλά χωρίς Ενεργ. τύπο *πῖλνημι*)· τραβῶ κοντά σε, προσεγγίζω, με δοτ., *ἄρματα χθονὶ πῖλνατο*, τα ἄρματα ἄγγιξαν το ἔδαφος, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἐπ'οὔδει πῖλνεται*, στο ιδ.· *γαῖα καὶ οὐρανὸς πῖλνατο*, η γη και ο ουρανός κινδυνεύουν να ενωθούν (στη διάρκεια καταιγίδας), σε Ησίοδ.

πῖλος, ὁ, I. ἔριο ή μαλλί που συμπίεστηκε για να κατασκευαστει το πῖλημα, και χρησιμοποιούνταν ως εσωτερική επένδυση στις περικεφαλαίες, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για υποδήματα, σε Ησίοδ. **II. 1.** οτιδήποτε κατασκευασμένο από τσόχα, τσόχινος σκούφος, όπως το μοντέρνο φέσι, σε Ησίοδ.· *πῖλους τιάρας φορέοντες*, φορούσαν σαρίκια αντί για σκούφους, σε Ηρόδ.· *ἀντὶ τῶν πῖλων μιτρηφόροι ἦσαν*, στον ιδ. **2.** τσόχινο ἔνδυμα, σε Ξεν. **3.** ο τσόχινος θώρακας πανοπλίας, σε Θουκ.

πῖλοφορικός, -ή, -όν, συνηθισμένος να φοράει πῖλον, σε Λουκ.

πῖλο-φόρος, -ον (πῖλος II, φέρω), αυτός που φέρει, φορά καπέλο, σε Ανθ.

πῖλωτός, -ή, -ό, αυτός που είναι φτιαγμένος από τσόχα, τσόχινος, σε Στράβ.

πῖμελή, ή (πίων), πλαδαρό πάχος, χοιρινό λίπος, Λατ. aders, σε Ηρόδ., Σοφ.

πῖμελής, -ές, παχύς, σε Λουκ., Βάβρ.· συγκρ. -έστερος, σε Λουκ.

πιμπλάνομαι, Επικ. αντί *πίμπλαμαι*, Παθ. του *πίμπλημι*, σε Ομήρ. Ιλ.

πίμπλαντο, Επικ. γ' πληθ. Παθ. παρατ. του *πίμπλημι*.

Πίμπλεια, ή, τόπος στην Πιερία, αφιερωμένος στις Μούσες, σε Στράβ.· *επίθ., Πιμπληΐδες Μοῦσαι*, σε Ανθ.

πιμπλέω, = το επόμ.· Ιων. θηλ. μτχ. ενεστ. *πιμπλεῖσαι*, σε Ησίοδ.

πίμπλημι, στον ενεστ. και παρατ. σχηματίζεται όπως το *ἴστημι*· Επικ. γ' ενικ. υποτ. *πίμπλησι*· προστ. *πίμπλα* ή *πίπλη*, παρατ. γ' πληθ. *ἐπίμπλασαν*· οι υπόλοιποι χρόνοι σχηματίζονται από το *πλήθω* (το οποίο στον ενεστ. και παρατ. είναι αμτβ., βλ. [πλήθω](#))· μέλ. *πλήσω*, αόρ. α' *ἐπλησα*, Επικ. *πλήσα*· παρακ. *πέπληκα* — Μέσ., αόρ. α' *ἐπλησάμην*, Παθ. μέλ. *πλησθήσομαι*, αόρ. α' *ἐπλήσθην*, Επικ. γ' πληθ. *πλήσθεν*· παρακ. *πέπλησμαι*· εκτός από αυτούς τους χρόνους, υπήρχε και ποιητ. αόρ. β' *ἐπλήμην*, Επικ. γ' ενικ. και πληθ. *πλήτο*, *πλήντο*· πρβλ. [ἐμπίπλημι](#) (από $\sqrt{\text{ΠΛΕ}}$ ή $\sqrt{\text{ΠΛΑ}}$). **I. 1.** γεμίζω εντελώς με κάτι, με γεν., σε Όμηρ. κ.λπ.· με δοτ., γεμίζω από κάτι, σε Ευρ.· *ἀπόλ., συμπληρώνω*, γεμίζω, συμπληρώνω, συμπληρώνω, σε Ομήρ. Ιλ., Αττ. **2.** πληρώ θέση, κατέχω αξίωμα, σε Αισχύλ. **II.** Μέσ., γεμίζω για τον εαυτό μου ή για ό,τι ανήκει σε μένα, *πλήσασθαι δέπας οἶνοιο*, γεμίζω για τον εαυτό μου ένα ποτήρι κρασί, σε Ομήρ. Ιλ.· *πλήσασθαι νῆας*, φόρτωσαν τα πλοία, σε Ομήρ. Οδ.· *θυμὸν πλήσασθαι ἐδῆτύος ἡδὲ ποτήτος*, παραχορταίνω, υπερκαλύπτω την επιθυμία κάποιου για φαγητό και ποτό, στο ιδ.· *πεδία πίμπλασθ' ἄρμάτων*, η πεδιάδα είναι εντελώς γεμάτη με τα ἄρματά σας, σε Ευρ. **III. 1.** Παθ., *πληρούμαι*, γίνομαι ή είμαι γεμάτος από, με γεν., σε Όμηρ. κ.λπ. **2.** έχω

αρκετό από κάποιο πράγμα, *πλησθῆναι αἱμάτων*, σε Σοφ.· *ἡδονῶν*, σε Πλάτ.· *σπανίως* με δοτ., *δάκρυσι πλησθείς*, σε Θουκ.

πίμπρημι, στον ενεστ. και παρατ., όπως *ἴστημι*· προστ. *πίμπρη*, απαρ. *πιμπράναι*, παρατ. *ἐπίμπρην*· οι υπόλοιποι χρόνοι σχηματίζονται από το *πρήθω* (το οποίο έχει επίσης ιδιαίτερη σημασία, βλ. αυτ.), μέλ. *πρήσω*, αόρ. *ἀ΄ ἔπρησα*, Επικ. *πρήσα*, Επικ. *γ΄ ενικ. συντετμ. ἔπρεσε* — Παθ., μέλ. *πεπρήσομαι* ή *πρήσομαι*, αόρ. *ἀ΄ ἐπρήσθην*, παρακ. *πέπρησμαι* (από *√ΠΡΑ*)· καίω, κατακαίω, *πυρός*, με φωτιά, σε Ομήρ. Ιλ.· *πυρί*, σε Σοφ.· *απόλ.*, σε Ησίοδ., Αισχύλ.

πῖν, κωμ. συντετμ. αντί *πίνειν*, σε Ανθ.

πῖνᾱκηδόν, επίρρ., (*πίναξ*), *σανιδωτά*, σε Αριστοφ.

πῖνάκιον, **τό**, υποκορ. του *πίναξ*. **I.** μικρός πίνακας, πλακίδιο, πάνω στο οποίο οι *δικασταί* έγραφαν την ετυμηγορία τους, *πῖνάκιον τιμητικόν*, Λατ. *tabela damnatoria*, σε Αριστοφ.· πάνω στο οποίο ήταν γραμμένοι οι νόμοι, στον ίδ.· πάνω στο οποίο γραφόταν η καταγγελία σε περίπτωση *εἰσαγγελίας*, σε Δημ.· πάνω στο οποίο γράφονταν οι νόμοι που είχαν χρέος να ακολουθούν οι *δικασταί*, στον ίδ.· *πλακίδιο*, βιβλίο για σημειώσεις, σε Πλάτ. **II.** πίνακας για ζωγραφική, σε Λουκ.

πῖνᾱκίς, **-ίδος**, **ή**, = *πῖνάκιον*, στον πληθ., οι πίνακες, τα πλακίδια, σε Πλούτ.

πῖνᾱκίσκος, **ὁ**, = *πῖνάκιον*, σε Αριστοφ.

πῖνᾱκο-θήκη, **ή**, *πινακοθήκη*, έκθεση έργων Τέχνης, σε Στράβ.

πῖνᾱκο-πώλης, **-ου**, **ὁ** (*πωλέομαι*), κάποιος που πουλά μικρά πουλιά μαδημένα και παρατεταγμένα σε σανίδες, σε Αριστοφ.

πίναξ[ι], **-ᾱκος**, **ὁ**, **1.** σανίδα, καδρόνι πλοίου, σε Ομήρ. Οδ. **2.** πίνακας για γράψιμο πάνω σ' αυτόν, σε Ομήρ. Ιλ., Πλάτ. κ.λπ. **3.** δίσκος ή πιατέλα σερβιρίσματος, σε Ομήρ. Οδ. **4.** *πλάκα*, εικόνα, Λατ. *tabula*, σε Σιμων.· γενικά, *χαραγμένη πλάκα*, λέγεται για γεωγραφικό χάρτη, σε Ηρόδ. **5.** κατάλογος, πίνακας, λίστα, Λατ. *album*, σε Δημ. κ.λπ.

πῖνᾱρός, **-ά**, **-όν** (*πίνος*), βρώμικος, ακάθαρτος, σε Ευρ.

Πινδάρειος, **-α**, **-ον**, αυτός που ανήκει στον Πίνδαρο, σε Αριστοφ.

Πινδόθεν, επίρρ., αυτός που έρχεται από το όρος Πίνδος, σε Πίνδ.

πίννα και **πίννη**, **ή**, *πίννα*, οστρακοειδές μαλάκιο με μεταξωτά γενάκια, σε Κωμ.

πιννο-τήρης, **-ου**, **ὁ** (*τηρέω*), ο φύλακας της πίννας, μικρός κάβουρας που ζει στο όστρακο της πίννας, όπως ο «ερμημίτης καρκίνος» (είδος κάβουρα)· μεταφ., μικρός παράσιτος, σε Αριστοφ.

πῖνόεις, **-εσσα**, **-εν**, ποιητ. αντί *πιναρός*, σε Ανθ.

πῖνόομαι, Παθ., είμαι σκουριασμένος, λέγεται για αγάλματα, σε Πλούτ.

πίνος[ι], **ὁ**, βρομιά, ρύπος, Λατ. *squalor*, σε Σοφ., Ευρ.· μεταφ., *σὺν πίνῳ χερῶν*, δηλ. με βρόμικα μέσα, σε Αισχύλ.

πῖνύσκω, Επικ. αόρ. *ἀ΄ ἐπίνυσσα* — Παθ., *ἐπινύσθην* (*πνέω*)· κάνω κάποιον συνετό, νουθετώ, παραινώ, επιδιορθώνω, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ.

πῖνῦτή, **ή**, φρόνηση, σύνεση, σε Όμηρ.

πῖνῦτής, **-ῆτος**, Δωρ. **-ᾱτος**, **ή**, = το επόμ., σε Ανθ.

πῖνῦτός, **-ῆ**, **-όν** (*πινύσσω*), σοφός, συνετός, φρόνιμος, νοήμων, σε Ομήρ. Οδ., Σόλωνα.

πῖνῦτό-φρων, **-ονος**, **ὁ**, **ή** (*φρήν*), αυτός που έχει σοφό ή συνετό πνεύμα, σε Ανθ.

πίνω[ι], Επικ. απαρ. *πινέμεναι* και *-έμεν*· Ιων. παρατ. *πίνεσκον*, μέλ. *πίομαι*· *[ι]*, μεταγεν. *πιούμαι*, αόρ. β΄ *ἔπιον*, Επικ. *πίον*, β΄ ενικ. υποτ. *πήσθα*, προστ.

πίε, Αττ. *πῖθι*, απαρ. *πιεῖν*, Επικ. *πιέμεν*, *πιέειν*, μτχ. *πιών*, *πιούσα* — Μέσ., *πίνομαι*, επίσης *πίομαι* — Παθ., Επικ. παρατ. *πίνετο*· οι υπόλοιποι χρόνοι σχηματίζονται από τη $\sqrt{ΠΟ}$, παρακ. *πέπωκα* — Παθ., μέλ. *ποθήσομαι*, αόρ. α' *ἐπόθην*, απαρ. παρακ. *πεπόσθαι*· **I.** *πίνω*, σε Όμηρ. κ.λπ.· *πίνω ὕδωρ Αἰσίοιο*, *πίνω* το νερό του, δηλ. ζω στις όχθες του, σε Ομήρ. Ιλ.· ή με γεν. διαιρ., *πίνω* από ένα πράγμα, *πίνω οἶνοιο* (όπως το Γαλλ. *du vin*), σε Ομήρ. Οδ.· *αἵματος ὄφρα πῖω*, στο ίδ.· επίσης, *πίνειν κρητῆρας οἶνοιο*, *πίνω* κούπες με κρασί, σε Ομήρ. Ιλ.· *πίνω ἀπὸ κρήνης*, *πίνω* από πηγή, σε Θεόγν.· *δέπα, ἔνθεν ἔπινον*, σε Ομήρ. Οδ.· *πίνω ἐκ ταύτοῦ ποτηρίου*, σε Αριστοφ.· *ἐξ ἀργύρου ἢ χρυσοῦ*, σε Πλάτ.· *ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ*, σε Ξεν.· επίσης, *σκῦφον ὧπερ ἔπινον*, σε Ομήρ. Οδ.· *ἀπόλ.*, σε Όμηρ. κ.λπ.· *πῖνε, πῖν' ἐπὶ συμφοραῖς*, σε Αριστοφ.· *διδόναι πιεῖν*, δίνω σε κάποιον να πει, σε Ηρόδ.· *πιεῖν αἰτεῖν*, σε Ξεν.· στον παρακ. *πέπωκα*, είμαι μεθυσμένος, έχω μεθύσει, σε Ευρ.· αλλά, *πίνοντά τεκαὶ πεπωκότα*, πίνοντας και τελειώνοντας την πόση, σε Πλάτ. **II.** μεταφ., *πίνω* μέχρι την τελευταία σταγόνα, όπως η γη απορροφά το νερό της βροχής, σε Ηρόδ.· *πιούσα κόνις μέλαν αἶμα*, σε Αισχύλ. κ.λπ.

πῖν-ώδης, -ες (πίνος, εἶδος), βρόμικος, ακάθαρτος, σε Ευρ.

πίομαι, μέλ. του *πίνω*.

πῖος, -α, -ον, ποιητ. τύπος του *πίων*, λιπαρός, σε Ηρόδ.

πίπίσκω, μέλ. *-πίσω [ῖ]*, αόρ. α' *ἔπισα* — Μτβ. ενεργείας του *πίνω*, δίνω σε κάποιον να πει, *πίσω σφε Δίρκας ὕδωρ*, θα τους κάνω να πουν το νερό της Δίρκης, σε Πίνδ.

πιπράσκω, Ιων. **πιπρήσκω**, συντετμ. τύπος από το *πι-περάσκω*, αναδιπλ. τύπος από *περάω* B, παρακ. *πέπρᾱχα*· γ' ενικ. υπερσ. *ἐπεπράκει* — Παθ., μέλ. *πραθήσομαι* και *πεπράσομαι [ᾱ]*, αόρ. α' *ἐπράθην [ᾱ]*, Ιων. *ἐπρήθην*· παρακ. *πέπρᾱμαι*, Ιων. *πέπρημαι*· γ' ενικ. υπερσ. *ἐπέπρᾱτο*· **I.** *πουλῶ*, σε Δημ. — Παθ., *πουλιέμαι*, *πωλούμαι*, ιδίως προς εξαγωγή, σε Ηρόδ., Αττ. **II.** *πουλῶ*, *προδίδω* εξαιτίας δωροδοκίας, λέγεται για πολιτικούς ηγέτες, σε Δημ.· μεταφ. στην Παθ. *πέπραμαι*, έχω αγοραστεί και πουληθεί, δηλ. *προδόθηκα*, *καταστράφηκα*, είμαι ρημαγμένος, σε Σοφ.

πίπτω, συντετμ. τύπος από το *πι-πέτω* (αναδιπλ. από $\sqrt{ΠΙΕΤ}$)· Επικ. παρατ. *πίπτον*, μέλ. *πεσοῦμαι*, Ιων. γ' ενικ. *πесέεται*, πληθ. *πесέονται*· αόρ. β' *ἔπεσον*, Αιολ. *ἔπετον*· παρακ. *πέπτωκα*, μεταγεν. επίσης *πέπηκα*, Επικ. μτχ. *πεπτεώς*, -εῶτος, επίσης *πεπτηώς*, -ηῦᾱ, Αττ. ποιητ. μτχ. *πεπτῶς*.

A. *πέφτω*, *πέφτω* κάτω, σε Όμηρ. κ.λπ.· *πίπτειν ἐν κονίῃσιν*, *πέφτω* στη σκόνη, δηλ. *πέφτω* και παραμένω ξαπλωμένος στο χώμα, σε Ομήρ. Ιλ.· *πίπτω ἐν δεμνίοις*, σε Ευρ. κ.λπ.· ή χωρίς το *ἐν* *πεδίῳ πίπτειν*, σε Ομήρ. Ιλ.· *πίπτω δεμνίοις*, σε Ευρ.· επίσης, *πίπτω ἐπὶ χθονί*, σε Ομήρ. Οδ.· *ἐπὶ γᾶ*, σε Σοφ.· *πρὸς πέδῳ*, σε Ευρ.· με πρόθ. που δηλώνει κίνηση, *πίπτω ἐς πόντον*, σε Ησίοδ.· *ἐπὶ γᾶν*, σε Αισχύλ.· *πρὸς οὐδας*, σε Ευρ. **B.** Ειδικότερες χρήσεις: **I. 1.** *πίπτειν ἐν τισι*, *πέφτω* με βία πάνω σε, εφορμῶ, *ἐνὶ νῆεσσι πέσωμεν*, σε Ομήρ. Ιλ.· *πρὸς μῆλα καὶ ποίμνας*, σε Σοφ. **2.** *ρίχνω* τον εαυτό μου κάτω, *πέφτω* κάτω, *πρὸς βρέθῃ θεῶν*, σε Αισχύλ.· *ἀμφὶ γόνυ τινός*, σε Ευρ. **II. 1.** *πέφτω* στη μάχη, *πίπτε* δὲ *λαός*, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· *οἱ πεπτωκότες*, οι έκπτωτοι, οι ξεπεσμένοι, σε Ξεν.· *πίπτω δορί*, από το δόρυ, σε Ευρ.· *πίπτω ὑπὸ τινος*, *πέφτω* από το χέρι άλλου, σε Ηρόδ. **2.** *πέφτω*, *καταστρέφομαι*, *ὁ Ξέρξης στρατὸς αὐτὸς ὑπ' ἐωυτοῦ ἔπιπτε*, Λατ. *mole sua corruit*, στον ίδ. **3.** *καταπέφτω*, *κοπάζω*, *εξασθενίζω*, *ἄνεμος πέσε*, ο άνεμος έπεσε, *κόπασε* (ομοίως στο *candunt austrit* του Βιργ.), σε Ομήρ. Οδ. **4.** *πέφτω* έξω, σε Πλάτ.· λέγεται για ένα δράμα, *αποτυγχάνω*, σε Αριστοφ. **III. 1.** *ἐκ θυμοῦ πίπτειν τινί*,

πέφτω έξω από την εύνοια κάποιου, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως, *πίπτω ἐξ ἐλπίδων*, σε Ευρ.· *αντιθέτως, πίπτω ἐς κακότητα*, σε Θέογν.· *εἰς νόσον*, σε Αισχύλ.· *φόβον, ἀνάγκας*, σε Ευρ., Θουκ. κ.λπ.· επίσης, *πίπτω ἐν φόβῳ*, σε Ευρ.· *πίπτω δυσπραξίας*, σε Σοφ. **2.** *πίπτω εἰς ὕπνον*, πέφτω για ύπνο, στον ιδ.· ή απλώς *ὕπνῳ*, σε Αισχύλ.· **IV. 1.** *πίπτειν μετὰ ποσσὶ γυναικός*, πέφτω ανάμεσα στα πόδια της, δηλ. γεννιέμαι, σε Ομήρ. Ιλ. **V. 1.** λέγεται για τα ζάρια, *τὰ δεσποτῶν εὖ πεσόντα θήσομαι*, θα θεωρήσω τις βολές του κυρίου μου καλές ή τυχερές, σε Αισχύλ.· ομοίως λέγεται για τους κλήρους, *ὁ κλήρος πίπτει τινί ή παρὰ τινα*, σε Πλάτ.· *ἐπὶ τινα*, σε Κ.Δ. **2.** γενικά, πέφτω, αποβαίνω, *εὖ, καλῶς πίπτειν*, είμαι τυχερός, σε Ευρ. κ.λπ. **VI.** υπάγομαι, ανήκω σε κάποια τάξη, σε Αριστ.

πί-ρωμις, Αιγυπτιακή λέξη = *καλὸς κάγαθός*, σε Ηρόδ.· στη μοντέρνα διάλεκτο των Κοπτῶν *romi* είναι = Λατ. *vir*.

Πίσα ή **Πίσση**, Δωρ. **Πίσα**, -ης, ή (*πίσος*), πηγή στην Ολυμπία, σε Ηρόδ., Πίνδ.· επίρρ. **Πίσσηθεν**, σε Ανθ.· επίθ. **Πισαῖος**, -α, -ον, αυτός που προέρχεται ή ανήκει στην Πίσα, στον ιδ.· επίσης **Πισάτης** [*ᾱ*], -ον, ό, θηλ. **Πισᾶτις**, -ιδος, σε Πίνδ.

πίσινος[*ῖ*], -η, -ον, αυτός που είναι φτιαγμένος από μπιζέλια· *ἔτνοςπίσινος*, σούπα με μπιζέλια, σε Αριστοφ.

πίσος[*ῖ*], ό, μπιζέλι, Λατ. *pisum*, σε Αριστοφ.

πίσος, τό (πίνω), μόνο στον πληθ., λιβάδια, σε Όμηρ.

πίσσᾶ, Αττ. **πίττᾶ**, ή, πίσσα, Λατ. *rix*, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. κ.λπ.· παροιμ., *ἄρτι μὲς πίττης γέυεται*, δηλ. παίρνει την πρώτη γεύση της δυστυχίας, σε Δημ.

πισσ-ήρης, -ες (**ἄρω*), = *πισσῆεις*, σε Αισχύλ.

πίσσῖνος, Αττ. **πίττινος**, -η, -ον, αυτός που είναι όπως η πίσσα, σε Λουκ.

πισσόομαι, Αττ. **πιττ-**, Μέσ. (*πίσσα*), αφαιρώ τις τρίχες με ένα έμπλαστρο από πίσσα, σε Λουκ.

πισσωτής, -οῦ, ό, αυτός που αλείφει με πίσσα, σε Λουκ.

πίστευμα, -ατος, τό, = *πίστωμα*, σε Αισχύλ.

πιστευτικός, -ή, -όν, **I.** αυτός που πιστεύει εύκολα, εύπιστος, σε Αριστ.· επίρρ., *πιστευτικῶς ἔχειν τινί*, στηρίζομαι πάνω σε κάποιον, σε Πλάτ. **II.** αυτός που δημιουργεί πίστη, προξενεί πίστη, στον ιδ.

πιστεύω, μέλ. -*εύσω*, υπερσ. *πεπιστεύκειν* (*πίστις*)· **I. 1.** εμπιστεύομαι, στηρίζομαι πάνω ή σε, έχω πίστη, βασίζομαι, πιστεύω σ' ένα πρόσωπο ή πράγμα, με δοτ., *πιστεύω τινί*, σε Ηρόδ., Αττ.· με ουδ. επίθ., *λόγοις ἐμοῖσι πίστευσον τάδε*, πίστεψε αυτά εδώ τα λόγια μου, σε Ευρ.· *έπειτα, πιστεύω εἰς Θεόν*, πιστεύω στον Θεό, σε Κ.Δ.· *πιστεύω ἐπὶ τὸν Κύριον*, στον ιδ.· απόλ. πιστεύω, θεωρώ, παραδέχομαι ως αληθές, σε Ηρόδ., Θουκ. — Παθ., πιστεύομαι, θεωρούμαι πιστευτός, σε Πλάτ.· *πιστεύεσθαι ὑπό τινος*, απολαμβάνω την εμπιστοσύνη κάποιου, σε Ξεν.· *πιστεύομαι παρὰ τινι, πρὸς τινα*, σε Δημ.· *ὥς πιστευθισόμενος*, σαν να επρόκειτο να γίνει πιστευτός, στον ιδ. — Μέσ., πιστεύω αμοιβαία, στον ιδ. **2.** συμφωνώ, σε Σοφ. **3.** με απαρ., πιστεύω ότι, αισθάνομαι σίγουρος ή πεπεισμένος ότι ένα πράγμα είναι, θα είναι, έχει υπάρξει, σε Ευρ. κ.λπ.· *πιστεύω ποιεῖν*, τολμώ να κάνω ένα πράγμα, σε Δημ. — Παθ., *πιστεύομαι ἀληθεύσειν*, θεωρούμαι ότι είναι πιθανόν να λέω την αλήθεια, σε Ξεν. **4.** με δοτ. και απαρ., *τοῖσι ἐπίστευε σιγᾶν*, σ' αυτούς που πίστευε ότι θα τηρούσαν σιγή, στην εχεμύθεια αυτών που είχε εμπιστοσύνη, σε Ηρόδ. **5.** πιστεύω, έχω πίστη, σε Κ.Δ. **II.** *πιστεύω τί τινι*, εμπιστεύομαι κάτι σε κάποιον άλλο, σε Ξεν. κ.λπ. — Παθ., *πιστεύομαί τι*, μου έχει ανατεθεί εμπιστευτικά κάτι, στον ιδ.

πιστικός (Α), -ή, -όν (πίνω), υγρός, σε Κ.Δ.· άλλοι αποδίδουν τη λέξη στο *πίστις*, με την έννοια του γνήσιος, αυθεντικός, αγνός.

πιστικός (Β), -ή, -όν (πίστις), **1.** πιστός, αφοσιωμένος· *επίρρ., πιστικῶς ἔχειν τινί*, σε Πλούτ. **2.** γνήσιος, βλ. το επόμ.

πίστις, ή, γεν. -εως· δοτ. πίστει, *Ιων. πίστι· Ιων. ονομ. και αιτ. πληθ. πίστις, δοτ. πίστισι (πείθομαι)*· **I. 1.** εμπιστοσύνη σε άλλους, πίστη, *Λατ. fides, fiducia*, σε Ησίοδ., Θεόγν., *Αττ.· με γεν. προσ., πίστη ή πεποίθηση σε κάποιον, σε Ευρ.· γενικά, πειθώ σ' ένα πράγμα, εμπιστοσύνη, βεβαιότητα, σε Πίνδ., Αττ. 2.* καλή πίστη, αξιοπιστία, αφοσίωση, ειλικρίνεια, *Λατ. fides*, σε Θεόγν., Ηρόδ., *Αττ. 3.* με εμπορική σημασία, εμπορική πίστη, υπόληψη, *πίστις τοσούτων χρημάτων ἐστί μοι παρά τινι, του έχω πιστώσει τόσα χρήματα, σε Δημ.· εἰς πίστιν διδόναι τί τινι, στον ιδ. 4.* στη θεολογία, πίστη, δόγμα, αντίθ. προς την όραση και τη γνώση, σε Κ.Δ. **II.** αυτό που παρέχει εμπιστοσύνη· *απ' όπου, 1.* διαβεβαίωση, εχέγγυο καλής πίστης, εγγύηση, *ενέχυρο, σε Σοφ., Ευρ.· πίστιν καὶ ὅρκια ποιεῖσθαι, κάνω συμφωνία ή συνθήκη ανταλλάσσοντας αμοιβαίες διαβεβαιώσεις και όρκους, σε Ηρόδ.· οὔτε πίστις οὔθ' ὅρκος μένει, σε Αριστοφ.· πίστιν διδόναι, παρέχω διαβεβαιώσεις, σε Ηρόδ.· πίστιν διδόναι καὶ λαμβάνειν, ανταλλάσσω διαβεβαιώσεις, σε Ξεν.· λέγεται για όρκο, θεῶν πίστεις ὀμνύναι, σε Θουκ.· πίστιν ἐπιτιθέναι ή προστιθέναι τινί, σε Δημ.· φόβων πίστις, βεβαίωση ενάντια στους φόβους, σε Ευρ. 2.* μέσα πειθούς, συζήτηση, απόδειξη, όπως χρησιμοποιούνταν από τους ρήτορες, σε Πλάτ. κ.λπ.

πιστός (Α), -ή, -όν (πίνω), υγρός· *πιστά (ενν. φάρμακα)*, ρευστά, υγρά φάρμακα, αντίθ. προς *βρώσιμα*, σε Αισχύλ.

πιστός (Β), -ή, -όν (πειθω)· Παθ., είμαι πιστευτός ή αξιόπιστος.

A. I. 1. λέγεται για πρόσωπο, αξιόπιστος, έμπιστος, αληθινός, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ., *Αττ.· στην Περσία οί πιστοί ήταν ιδιαίτεροι σύμβουλοι του βασιλιά, έμπιστοι και αγαπητοί από εκείνον, σε Ξεν.· πιστά πιστῶν = πιστότατοι, σε Αισχύλ. 2.* αξιόπιστος, αυτός που αξίζει την εμπιστοσύνη σε Θουκ. κ.λπ. **II. 1.** λέγεται για πράγματα, αξιόπιστος, σίγουρος, λέγεται για όρκους κ.λπ., σε Όμηρ. κ.λπ.· *οὐκέτι πιστά γυναιζίν, δεν μπορεί κανείς να εμπιστευτεί τις γυναίκες περισσότερο, σε Ομήρ. Οδ.· ἐλπίς πιστή λόγω, εγγυημένη με λόγο, σε Θουκ. 2.* άξιος πίστεως, πιστός, πιθανός, σε Ηρόδ., Πλάτ. κ.λπ. **III.** πιστόν, τό, ως ουσ. όπως το *πίστις II*, ενέχυρο, ασφάλεια, εγγύηση, βεβαιότητα, σε Σοφ. κ.λπ.· *τὸ πιστόν τῆς ἐλευθερίας, σε Θουκ.· τὸ πιστόν ἔχοντες κἂν περιγενέσθαι, αισθάνονται σιγουριά ότι θα επιζήσουν, στον ιδ.· στον πληθ., τὰ πιστά ποιεῖσθαι = πίστιν ποιεῖσθαι, σε Ηρόδ.· πιστὰ θεῶν, λέγεται για όρκους, σε Ξεν.· πιστόν ή πιστὰ δοῦναι καὶ λαβεῖν, δίνω και παίρνω εχέγγυα, ανταλλάσσω εγγυήσεις, στον ιδ. κ.λπ. B. Ενεργ., **1.** όπως το *πίσυνος*, αυτός που πιστεύει, πεπεισμένος, βασισμένος σε, *τινι, σε Θεόγν., Αισχύλ. κ.λπ. 2.* πειθαρχικός, σε Ξεν. **3.** πιστός, αφοσιωμένος, σε Κ.Δ. **Γ.** επίρρ. *πιστῶς, I.* με καλή πίστη, πειστικά, σε Δημ. **II.** με διάθεση για πίστη, στον ιδ. **πιστότης, -ητος, ή,** καλή πίστη, ειλικρίνεια, τιμιότητα, σε Ηρόδ., Πλάτ. **πιστώω**, μέλ. -ώσω (*πιστός*)· **I.** κάνω κάτι αξιόπιστο, *πιστοῦν τινα ὅρκους, δένω κάποιον με όρκους, σε Θουκ. II. 1.* Παθ., γίνομαι αξιόπιστος, δίνω εχέγγυο ή εγγύηση, *ὅρκῳ πιστωθῆναι τινι, συνδέω κάποιον με κάποιον άλλο μέσω όρκου, σε Ομήρ. Οδ. 2.* νιώθω εμπιστοσύνη ή σιγουριά, δηλ. εμπιστεύομαι, πείθομαι, *πιστωθῆναι ἐνὶ θυμῷ, στο ιδ.· πιστωθεῖς ὅτι..., αίσθηση πίστης σε κάποιον ότι..., σε Σοφ. III. 1.* Μέσ., δίνω αμοιβαία ενέχυρα πίστης, ανταλλάσσω πίστη, *χεῖράς τ' ἀλλήλων λαβέτην καὶ πιστώσαντο, σε**

Ομήρ. Ιλ.· πιστοῦσθαί τινα ὕφ' ὄρκου, εξασφαλίζω την καλή πίστη κάποιου με ὅρκους, σε Σοφ. **2.** επιβεβαιώνω, εξασφαλίζω, αποδεικνύω, κάνω ἔγκυρο, εγγυώμαι, τι, σε Πολύβ., Λουκ.

πίστρα, ἡ (πι-πίσκω), ποτίστρα για ζώα, σε Ευρ.

πίστωμα, -ατος, τό (πιστόω)· I. διαβεβαίωση, εγγύηση, ενέχυρο, εχέγγυο, σε Αισχύλ. κ.λπ. **II.** λέγεται για πρόσωπα, *γηραλέα πιστώματα* = *πιστοὶ γέροντες*, στον ίδ.

πιστώσαντο, Επικ. γ' πληθ. Μέσ. αορ. α' του πιστόω.

πιστωτέος, -α, -ον, ρημ. επίθ., αυτός που πρέπει να εγγυηθεί, σε Λουκ.

πίσυνος[ι], -ον (πειθω), αυτός που βασίζεται ή στηρίζεται, εύπιστος σε κάποιον άλλο, με πλήρη εμπιστοσύνη σ' αυτόν, με δοτ., σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ.

πίσυρες[ι], πίσυρα, Αιολ. αντί τέσσαρες, τέσσαρα.

πίσω[ι], μέλ του πιπίσκω.

Πιτάνη[α], Δωρ. -να, ἡ, μέρος στη Λακωνία, σε Ηρόδ.· ὁ Πιτανητέων λόχος, λόχος, σώμα του σπαρτιατικού στρατού, στον ίδ.

πίτνημι, ποιητ. τύπος του **πετάννυμι**, εκτείνω, *ἡέρα πίτνα* (Επικ. αντί *ἐπίτνα*), σε Ομήρ. Ιλ.· *πιτνὰς εἰς ἐμὲ χεῖρας*, τέντωσε τα χέρια του σε μένα, σε Ομήρ.

Οδ.· *πίτναν τ'εἰς αἰθέρας χεῖρας* (αντί *ἐπίτναν*), σε Πίνδ. — Παθ., *ἀμφὶ δὲ χαῖται πίτναντο*, σε Ομήρ. Ιλ.

πίτνω, = *πεττάννυμι*, σε Ησίοδ.

πίτνω, ποιητ. τύπος του *πίπτω*, χρησιμοποιείται από Πίνδ. και Τραγ., όταν η παραλήγουσα χρειάζεται να είναι βραχεία· πρβλ. **ἵσχω, μῖμνω** αντί για **ἔχω, μένω**.

πίττᾱ, ἡ, Αττ. αντί *πίσσα*.

πίττινος, πιττώ, Αττ. αντί *πίσσινος, πισσόω*.

πίτῦλεύω, μέλ. -σω (*πίτυλος*), χειρίζομαι το κουπί που παφλάζει, δημιουργώ ἦχο με το κουπί, πιτσιλίζω, σε Αριστοφ.

πίτῦλος[ι], ὁ, I. επαναλαμβανόμενος ρυθμός του παφλασμού των κουπιών, σε Ευρ.· *ἐνὶ πιτύλῳ*, με ένα χτύπημα, όλα μαζί, σε Αισχύλ. **II.** ο οποιοσδήποτε γρήγορα επαναλαμβανόμενος ἦχος. **1.** παφλασμός, ἦχος των σταγόνων που πέφτουν, *πίτυλος δακρύων*, σε Ευρ.· *πίτυλος σκύφου*, λέγεται για το κρασί που στάζει μέσα σε κούπα, στον ίδ. **2.** ἦχος από επαναλαμβανόμενα χτυπήματα, σε Αισχύλ., Ευρ.· μεταφ., *πίτυλος Ἀργείου δορός*, σε Ευρ.· *δις δυοῖν πιτύλοιν*, διπλός με δύο χτυπήματα, στον ίδ.· επίσης λέγεται για βίαιες και παράφορες χειρονομίες, βιαιότητα, πάθος, στον ίδ.

πίτῦο-κάμπτης, -ου, ὁ, αυτός που λυγίζει τα πεύκα, επίθ. για τον ληστή Σίνη, που σκότωνε ταξιδιώτες αφού τους ἔδενε ανάμεσα σε δύο πευκόδεντρα που είχε λυγίσει κάτω ἔτσι ὥστε να συναντηθούν, και ἔπειτα τα ἄφηνε να εκτοξευτούν, σε Στράβ., Πλούτ.

πίτῦο-τρόφος, -ον (τρέφω), αυτός που εκτρέφει πεύκα, σε Ανθ.

πίτῦρον, τό (πίτσω), φλοιός σιταριού, πίτουρο, κυρίως στον πληθ., σε Δημ., Θεόκρ.

πίτυς[ι], -υος, ἡ, Επικ. δοτ. πληθ. *πίτυσιν*, πεύκο, απολιθωμένο πεύκο, σε Όμηρ.· παροιμ., *πίτυος τρόπον ἐκτρίβεσθαι*, καταστρέφομαι ὅπως το πεύκο, δηλ. ολοσχερώς, καθώς το πεύκο όταν κοπεί δεν αναπτύσσεται ποτέ ξανά, σε Ηρόδ.

πίτύ-στεπτος, -ον (στέφω), αυτός που είναι γεμάτος πεύκα, σε Ανθ.

πίτυ-ώδης, -ες (εἶδος), ἄφθονος σε πεύκα, σε Στράβ.

πι-φαύσκω, αναδιπλ. τύπος από $\sqrt{\Phi A}$ του *φαίνω*, μόνο στον ενεστ. και παρατ.· Επικ. απαρ. *πιφανσκέμεν*. **I. 1.** κάνω διακήρυξη, δηλώνω,

υποδεικνύω, σε Όμηρ., Αισχύλ.· απόλ., *πιφαύσκων Διομήδεϊ*, στέλνω σήμα σ' αυτόν, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** προφέρω λόγους, διακηρύσσω, εξιστορώ, *μῦθον ἔπεα*, σε Ομήρ. Οδ. **3.** με αιτ. και απαρ., λέω σε κάποιον να πράξει, σε Αισχύλ. **II.** Μέσ., διακηρύσσω, κάνω επίσημη και δημόσια δήλωση, σε Ομήρ. Ιλ.· ορίζω, γνωστοποιώ, σε Όμηρ., Ησίοδ.

πίω, υποτ. αορ. β' του *πίνω*.

πίων[ι], ό, ή, ουδ. *πίον*, γεν. *πίονος*. **I.** χοντρός, παχουλός, Λατ. *pinguis*, σε Όμηρ.· *πίων δημός*, πλούσιος σε λίπος, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για λάδι, σε Ηρόδ. **II. 1.** λέγεται για έδαφος, παχύς, πλούσιος, άφθονος, γόνιμος, εύφορος, σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης, *πίονα έργα*, Λατ. *ringues segetes*, στο ιδ.· *όπώρας πίων ποτός*, λέγεται για το κρασί, σε Σοφ. **2.** λέγεται για πρόσωπα και τόπους, πλούσιος, άφθονος, σε Όμηρ., Αισχύλ.· *πίονι μέτρω*, με μέτρο άφθονο, σε Θεόκρ. **III.** ο συγκρ. και υπερθ. είναι *πίότερος*, *πίότατος*, όπως από *πίος*.

πλάγιά, Δωρ. αντί *πληγή*.

πλάγιαζω, μέλ. -άσω, (*πλάγιος*), γυρίζω λοξά ή πλάγια, *πλαγιαζώ προς τούς άντίους άνέμους* (ενν. *τήν ναῦν*), λοξοδρομώ κόντρα στους αντίθετους ανέμους, σε Λουκ.· μεταφ., *πλαγιαζώ ή φωνήν ή πράξιν*, τις προσαρμózω στις συνθήκες, σε Πλούτ.

πλάγι-αυλος, ό, πλάγιος αυλός αντίθ. προς το κλαρίνο, σε Θεόκρ., Βίωνα.

πλάγιος[ιά], -α, -ον και -ος, -ον (*πλάγος*). **I. 1.** τοποθετημένος λοξά, κυρτός, γυρτός, Λατ. *obliquus*, σε Θουκ. **2.** *πλάγια*, τά, οι πλευρές, σε Ηρόδ.· με στρατιωτική σημασία, *τοῖς πλαγίοις επίεναι*, χτυπώ τις πλευρές, σε Θουκ.· *εἰς τὰ πλάγια παράγειν ή παραπέμπειν*, διατάζω το στράτευμα να παραταχτεί δεξιά και αριστερά, σε Ξεν.· *πλαγίους λαβεῖν τούς πολεμίους*, προσβάλλω τον εχθρό από τα πλάγια, στον ιδ. **3.** με πρόθ. με επιρρ. σημασία, *εἰς πλάγιον*, πλάγιως, λοξά, στον ιδ.· *εἰς τὰ πλάγια*, αντίθ. προς *εἰς τὸ άντίον*, σε Θουκ.· *-έκ πλαγίου* κατά τα πλευρά, στον ιδ.· *κατὰ πλάγια*, σε Ξεν. **II.** μεταφ., ο μη ευθύς, πλάγιος, σκάρτος, ύπουλος, *φρένες*, σε Πίνδ.· *πλάγια φρονεῖν*, σε Ευρ.

πλάγιόω, = *πλαγιαζώ I*, σε Ξεν.

πλαγκτήρ, -ήρος, ό (*πλάζω*), είτε Ενεργ., αυτός που εξαπατά είτε Παθ., αυτός που περιπλανιέται, λέγεται για τον Βάκχο, σε Ανθ.

πλαγκτός, -ή, -όν και -ός, -όν (*πλάζομαι*). **I. 1.** περιπλανώμενος, περιφερόμενος, σε Αισχύλ., Ευρ. **2.** μεταφ., πλανώμενος στο νου, παραπλανημένος, αλλόφρων, σε Ομήρ. Οδ., Αισχύλ. **II.** *Πλαγκταί πέτραι* είναι βράχοι πέρα από τη Σκύλλα και τη Χάρυβδη που διέθεταν ένα τόσο στενό πέρασμα που και τα πτηνά μόλις και μετά βίας μπορούσαν να περάσουν, σε Ομήρ. Οδ.· οι μεταγεν. συγγραφείς μετέφεραν τον τόπο αυτό στις γνωστές Συμπληγάδες, σε Ηρόδ. κ.λπ.

πλαγκτοσύνη, ή, ποιητ. αντί *πλάνη*, περιπλάνηση, περιφορά, σε Ομήρ. Οδ.

πλάγος, τό, πλευρά, αρχ. Δωρ. λέξη.

πλάγξομαι, Μέσ. μέλ. του *πλάζω*.

πλαγχθῆναι, απαρ. Παθ. αορ. α' του *πλάζω*.

πλάδάρος, -ά, -όν, υγρός, βρεγμένος, σε Ανθ.

πλάζω, Επικ. παρατ. *πλάζον*, αόρ. α' *έπλαγξα*, Επικ. *πλάγξα* — Παθ. και Μέσ., Δωρ. *πλάσδομαι*, Επικ. παρατ. *πλαζόμην*, μέλ. *πλάγξομαι*, αόρ. α' *έπλάγχθην*, Επικ. *πλάγχθην*· όπως το *πλανάω*. **I. 1.** κάνω κάποιον να περιπλανιέται ή να περιφέρεται, σε Όμηρ. **2.** οδηγώ σε σφάλμα, μπερδεύω, παραπλανώ, στον ιδ. **II.** Παθ., περιπλανιέμαι, περιφέρομαι, τριγυρίζω, σε Ομήρ. Οδ.· *άποχαλκόφι χαλκός έπλάγχθη*, ο χαλκός εξοστρακίστηκε από τον χαλκό, σε Ομήρ. Ιλ.· με γεν., περιπλανιέμαι από κάποιον, *άμαξιτοῦ*, σε Ευρ.· ομοίως, *τίς πλάγχθη*

πολύμοχθος εἶναι; σε Σοφ. **III.** μέγα κύμα πλάζ' ὧμους, το κύμα οδήγησε τον ὦμο του πιο πέρα, σε Ομήρ. Ιλ. — Παθ., κύματι πλάζετο, οδηγήθηκε παράμερα από το κύμα, σε Ομήρ. Οδ.

πλάθων[α], τό (πλατύς), πλαστήρι, καλούπι, σκεύος στο οποίο ψήνονται τα γλυκίσματα, σε Θεόκρ.

πλάθω[α], ποιητ. τύπος του **πελάζω**, αμτβ., πλησιάζω, προσεγγίζω, με δοτ., σε Σοφ.· με αιτ., σε Ευρ.· απόλ., στον ίδ.

πλάσιον, τό, επίμηκες σχήμα ή σώμα, σε Αριστοφ.· *ἰσόπλευρον πλαίσιον*, τετράγωνο, σε Ξεν.· λέγεται για το στράτευμα, *ἐνπλαισίω τετάχθαι*, παρατάχθηκε σε τετράγωνο σχηματισμό, Λατ. *agmire quadrato*, σε Θουκ., Ξεν. (πιθ. από την ίδια ρίζα όπως το *πλατ-ύς*).

πλάκεις, μτχ. Παθ. αορ. β' του *πλέκω*.

πλάκερός, -ά, -όν (πλάξ), = πλατύς, πλατύς, φαρδύς, ευρύς, σε Θεόκρ.

πλάκινος[α], -η, -ον (πλάξ), αυτός που είναι κατασκευασμένος με σανίδες, *πλάκινος τρίπους*, τρίποδας με σανίδες, με πλάκες πάνω σ' αυτόν, σε Ανθ.

πλάκοϋς, -οῦντος, ό, συνηρ. τύπος από το *πλακόεις* (πλάξ), πλατύ ζυμαρικό, Λατ. *placenta*, σε Αριστοφ.

πλάκτωρ, -ορος, ό, Δωρ. αντί *πλήκτωρ*, σε Ανθ.

πλάν, Δωρ. αντί *πλήν*· **πλανάτας**, Δωρ. αντί *πλανήτης*.

πλάνάω, μέλ. -ήσω, Παθ. και Μέσ. μέλ. -ήσομαι και -ηθήσομαι, αόρ. α' *ἐπλανήθην*, παρακ. *πεπλάνημαι*· (πλάνη)· **I. 1.** όπως το *πλάζω*, κάνω κάποιον να περιπλανηθεί, οδηγώ κάποιον στην περιπλάνηση, σε Ηρόδ., Αισχύλ.·

παρασύρω από την υπόθεση κατά τη διάρκεια της συζήτησης, σε Δημ. **2.** οδηγώ εσφαλμένα, παραπλανώ, εξαπατώ, σε Σοφ., Πλάτ. **II. 1.** Παθ., περιπλανιέμαι, περιφέρομαι, ξεστρατίζω, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ.· με αιτ. τόπου, τριγυρίζω παντού, Λατ. *oberrare*, σε Ευρ.· αλλά με σύστ. αντ., *πολλοὺς ἐλιγμοὺς πλανᾶσθαι*, περιφέρομαι ολόγυρα όπως σε λαβύρινθο, σε Ξεν.· λέγεται για φήμες, περιπλανώμαι μακριά από την αλήθεια, σε Σοφ. **2.**

απομακρύνομαι από το θέμα της συζήτησης, παρεκτρέπομαι, σε Ηρόδ. **3.** με γεν., *πλαναθεῖς καιροῦ*, έχασε την ευκαιρία, απέτυχε, σε Πίνδ. **4.** κάνω κάτι χωρίς τάξη και στην τύχη, σε Ηρόδ.· *ἐνύπνια τάεξ ἀνθρώπους πεπλανημένα*, έχουν έρθει σ' αυτούς με αταξία, στον ίδ. **5.** *πλανιέμαι νοερά*, είμαι ονειροπόλος, στον ίδ., Αισχύλ.

πλάνη[α], ή όπως το *ἄλη*· **I. 1.** περιπλάνηση, περίπατος, σε Ηρόδ., Αισχύλ. **2.** παρεκτροπή, σε Πλάτ. **II.** μεταφ., παραπλάνηση, σφάλμα, στον ίδ. κ.λπ.

πλάνημα[α], -ατος, τό, περιπλάνηση, σε Αισχύλ., Σοφ.

πλάνης[α], -ητος, ό, I. 1. περιπλανητής, περιφερόμενος, αλήτης, σε Σοφ., Ευρ. **2.** *πλάνητες ἀστέρες*, σε Ξεν. **II.** ως επίθ., περιπλανώμενος, νομαδικός, σε Πλούτ.

πλάνησις, -εως, ή (πλανάω), περιπλάνηση, διασκορπίση, *τῶν νεῶν*, σε Θουκ. **πλάνητέον**, ρημ. επίθ., αυτός που πρέπει να περιφέρεται, σε Ξεν.

πλάνητης, -ου, Δωρ. **πλανάτας, ό, I.** = *πλάνης*, σε Σοφ., Πλάτ. **II.** ως επίθ., περιπλανώμενος, περιφερόμενος, σε Ευρ.

πλάνητικός, -ή, -όν (πλανάομαι), περιπλανώμενος, σε Πλάτ.

πλάνητός, -ή, -όν (πλανάομαι), περιπλανώμενος, σε Πλάτ.

πλάνιος, -ον, ποιητ. αντί *πλάνος*, σε Ανθ.

πλαν-όδιος, -α, -ον, αυτός που βαδίζει σε μονοπάτια, περιπλανώμενος, σε Ομηρ. Ύμν. (*ᾗ χάριν μέτρου*).

πλάνος[α], -ον, I. 1. Ενεργ., αυτός που παραστρατεί, οδηγεί σε σφάλμα, απατεώνας, απατηλός, σε Θεόκρ., Μόσχ. **III. 1.** *πλάνος, ό = πλάνη*. **2.** μεταφ.,

φροντίδος πλάνοι, περιπλανήσεις του μυαλού, τρέλα, σε Ευρ.· *πλάνοις*, με ασταθή ξεσπάσματα, εξάρσεις, λέγεται για ασθένεια, σε Σοφ.· *κερκίδος πλάνοι*, λέγεται για τις ενέργειες της ύφανσης, σε Ευρ. **III**. λέγεται για πρόσωπα, *πλάνος*, *ό*, απατεώνας, αγύρτης, σε Κ.Δ.

πλᾶνο-στιβής, -ές, περπατημένος από περιπλανώμενους ανθρώπους, από διαβάτες, σε Αισχύλ.

πλᾶνύττω, = *πλανάομαι*, περιπλανιέμαι ολόγυρα, σε Αριστοφ.

πλάξ, ή, γεν. *πλάκός*, **1**. επίπεδη επιφάνεια, πλατύς χώρος γης, πεδιάδα, σε Αισχύλ.· *πόντου πλάξ*, ωκεανός, σε Πίνδ.· *αίθερία πλάξ*, σε Ευρ.· επίπεδη κορυφή ενός βουνού, οροπέδιο, σε Σοφ. **2**. επίπεδη πέτρα, πλάκα, σε Λουκ., Κ.Δ.

πλᾶξεν, Δωρ. αντί *πλήξεν*, γ' ενικ. αορ. α' του *πλήσσω*.

πλάξιππος, -ον, Δωρ. αντί *πλήξιππος*.

πλάσμα, -ατος, **τό** (*πλάσσω*), οτιδήποτε σχηματισμένο, διαμορφωμένο, εικόνα, είδωλο, σε Αριστοφ. κ.λπ. **II**. οτιδήποτε έγινε από μίμηση κάποιου άλλου, παραχαραγμένο, κίβδηλο, πλαστό, σε Δημ. **III**. διαμορφωμένο ύφος, προσποίηση, λέγεται στους ρήτορες και τους υποκριτές του θεάτρου, σε Πλούτ.

πλασμάτίας, -ου, *ό*, εθισμένος στα ψεύδη, σε Πλούτ.

πλάσσω, Αττ. -**ττω**, μέλ. *πλάσω* [ᾶ], αόρ. α' *ἐπλάσα*, ποιητ. *ἐπλασσα*, Επικ. *πλάσσα*· παρακ. *πέπλακα*· Μέσ. αόρ. α' *ἐπλάσάμην*· Παθ. αόρ. α' *ἐπλάσθην*, παρακ. *πέπλασμαι*· **I**. σχηματίζω, διαπλάθω, διαμορφώνω, μορφοποιώ, Λατ. *figere*, κυρίως λέγεται για καλλιτέχνη που εργάζεται με πηλό ή κερί, σε Ησίοδ., Ηρόδ.· *τὴν ὕδριαν πλάσαι*, πλάθω πήλινο σκεύος για νερό, σε Αριστοφ.· *ἐπλαττεν οἰκίας*, ἐφτιαχνε πήλινα σπίτια, στον ιδ. — Παθ., σχηματίζομαι, πλάθομαι, *ό μὲν πλάσσεται*, κάποιος είναι κατασκευασμένος, σχηματίζεται, σε Ηρόδ. **II**. γενικά, διαπλάθω και διαμορφώνω με την εκπαίδευση, σε Πλάτ. **III**. πλάθω στο νου, σχηματίζω νοητικά την έννοια ενός πράγματος, στον ιδ. **IV**. τοποθετώ σε συγκεκριμένη φόρμα — Μέσ., *πλασάμενος τῇ ὄψει*, ἔδωσε μορφή στο πρόσωπό του, ρύθμισε τις εκφράσεις του προσώπου του, σε Θουκ. **V**. μεταφ., καλύπτω, επινοώ, παραποιώ, πλάθω, σε Σοφ., Δημ.· *απόλ., πλάσας λέγειν*, λέω πλαστές ιστορίες, δηλ. όχι την αλήθεια, σε Ηρόδ.· *ομοίως στη Μέσ.*, σε Ξεν. κ.λπ. — Παθ., *οὐ πεπλασμένος ό κόμπος*, όχι πλαστός, σε Αισχύλ.

πλάστειρα, θηλ. του *πλάστης*, σε Ανθ.

πλαστεύω, παραποιώ, σε Βυζ.

πλάστης, -ου, *ό*, αυτός που πλάθει, που σχηματίζει, πλάστης σε Πλάτ.

πλάστιγξ, Ιων. **πλήστιγξ**, -ιγγος, ή, **I**. δίσκος ζυγαριάς, σε Αριστοφ.· *δυϊκ., ζευγάρι ζυγαριάς*, στον ιδ. **II**. κολάρο για άλογα, σε Ευρ. **III**. μαстіγιο, σε Αισχύλ. (μ' αυτή την τελευταία σημασία, σε όλες τις περιπτώσεις, από το *πλήσσω*).

πλαστικός, -ή, -όν (*πλάσσω*), κατάλληλος να πλαστεί, πλαστικός, *αἱ πλαστικαὶ τέχναι*, οι τέχνες της πλαστικής (π.χ. η αγαλματοποιία), σε Πλάτ. **πλαστός**, -ή, -όν (*πλάσσω*), **I**. πλασμένος, σχηματισμένος από πηλό ή κερί, σε Ησίοδ., Πλάτ. κ.λπ. **II**. μεταφ., κατασκευασμένος, κίβδλος, παραποιημένος, ψευδής, σε Ηρόδ., Ευρ.· *πλαστός, νόθος γιος*, σε Σοφ.

πλάτα[ῶ], Δωρ. αντί *πλάτη*.

πλάτᾱγέω, μέλ. -*ήσω*· **I**. χειροκροτώ, χτυπώ τα χέρια, σε Θεόκρ.· *κρούω, κάνω κρότο*, στον ιδ.· *ομοίως στη Μέσ.*, σε Ανθ. **II**. χτυπώ τα στήθη, σε Βίωνα· *πλαταγέω τύμπανα*, σε Ανθ.

πλάτῃ, ἡ (πλατάσσω), κρότος, θόρυβος, σε Αριστ.

πλάτῃμα, -ατος, τό (πλαταγέω), κρότος, πλατάγισμα, σε Θεόκρ.

πλάτῃνιον, τό (πλαταγέω), οι ερωτευμένοι σχημάτιζαν έναν κύκλο με τον αντίχειρα και τον δείκτη του αριστερού χεριού και έβαζαν ένα πέταλο παπαρούνας ή ανεμώνης. Χτυπούσαν με το δεξί χέρι τον κύκλο και από την ένταση του ήχου (που παραγόταν από τον αέρα λόγω πίεσης) εξαρτιόταν το πόσο πολύ τους αγαπούσε το ταίρι τους, σε Θεόκρ.

Πλάταια, ἡ, και στον πληθ. **Πλαταιαί, -ῶν, αἱ**, Πλάταια ή Πλαταιές, πόλη στη Βοιωτία, σε Ηρόδ. κ.λπ.· επίρρ. **Πλαταιᾶσι** και πριν από φωνήεν **-σιν**, στις Πλαταιές, σε Θουκ.· **Πλαταιεῖς, -έων, οἱ**, Ιων. **-έες**, Αττ. **Πλαταιῆς**, αιτ. **-ᾱς**, οι Πλαταιείς, σε Ηρόδ. κ.λπ.· επίθ. **Πλαταιικός, -ή, -όν**, αυτός που ανήκει στους Πλαταιείς, στον ιδ.· **τὰ Πλαταιικά**, τα γεγονότα που συμβαίνουν τις Πλαταιές, στον ιδ.· **θηλ. ἡ Πλαταιῆς γῆ, χώρα**, στον ιδ.

πλάτῃμων, -ῶνος, ὁ (πλατύς), πλατύς λίθος, σε Ομηρ. Ὑμν.· στον πληθ., πλατιές ξέρες, ύφαλοι, πλατιά στρώματα βράχων, σε Στράβ.

πλάτῃνιστος, ἡ, = **πλάτανος** (βλ. αυτ.), σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ.

πλάτῃνιστοῦς, -οῦντος, ὁ, συνηρ. αντί **πλατανιστοεῖς**, δάσος με πλατάνια, Λατ. *platanetum*, σε Θεόγν.

πλάτῃνος, ἡ, μεταγεν. τύπος του **πλατῃνιστος**, ανατολίτικος, ασιάτικος **πλάτανος**, Λατ. *platanus*, σε Αριστοφ., Πλάτ. (από το **πλατύς** επειδή έχει πλατιά φύλλα).

πλάτῃα, ἡ, βλ. [πλάτύς](#).

πλάτῃάζω, Δωρ. -ᾶσδω (πλατύς), μιλώ ή προφέρω ευρέως, λέγω γενικολογίες, όπως οι Δωριεῖς, σε Θεόκρ.

πλάτῃιον, τό (πλατύς), πλάκα, σε Πολύβ.

πλάτῃως, επίρρ. του πλατύς.

πλάτῃ, Δωρ. πλάτῃα, ἡ (πλάτῃς), επίπεδη επιφάνεια· **1.** πλατύ πτερύγιο κουπιού, κουπί, σε Τραγ.· **ναυτίλω πλάτῃ**, με πλοίο, μέσα από τη θάλασσα, σε Σοφ.· **οὐρίω πλάτῃ**, με καλό ταξίδι, στον ιδ. **2.** φύλλο χαρτιού, σε Ανθ.

πλατίον[ᾱ], Δωρ. αντί πλῃσίον.

πλάτῃς, -ιδος, ἡ, ποιητ. αντί **πελάτῃς**, σύζυγος, σε Αριστοφ.

πλάτῃομαι, Παθ., γίνομαι πλατύς όπως το πτερύγιο του κουπιού, σε Αριστοφ.

πλάτος, -εος, τό (πλάτῃς), εύρος, φάρδος, πλάτος, σε Ηρόδ. κ.λπ.· **απόλ., πλάτος ή τὸ πλάτος**, κατά το πλάτος, στον ιδ., σε Ξεν.

πλάτῃς, -ή, -όν, συντετμ. αντί **πελάτῃς**, προσιτός, προσεγγίσιμος, σε Αισχύλ.

πλάττω, Αττ. αντί πλάσσω.

πλάτῃγίζω, μέλ. -σω (πλατύς), λέγεται για χήνα, χτυπώ το νερό με τις φτερούγες μου, πιτσιλίζω ολόγυρα· μεταφ., κάνω εντύπωση, κορδώνομαι, σε Αριστοφ.

πλάτῃ-λέσχῃς, -ου, ὁ, πλατύστομος, φλύαρος, σε Ανθ.

πλατυντέον, ρημ. επίθ., αυτό που πρέπει να διαπλατυνθεί, σε Ξεν.

πλάτῃνω, μέλ. -ῶνῃ, (πλατύς), πλατύνω, κάνω πλατύ, σε Κ.Δ. — Μέσ., **πλατύνεσθαι γῆν**, πλαταίνω τη γη, ευρύνω το έδαφός μου, σε Ξεν. — Παθ., **αναπτύσσομαι σε πλάτος**, ευρύνομαι, πλαταίνω, σε Ανθ.· μεταφ., **ἡ καρδιά πεπλάτνται**, είναι ανοιχτή, διευρυμένη, σε Κ.Δ.

πλάτῃ-νώτος, -ον, αυτός που έχει πλατιά νώτα, σε Βάτραχομ.

πλάτῃ-πῃγος, -ον (πυγή), αυτός που έχει πλατιά οπίσθια, φαρδιά ύφαλα, **πλοῖα**, σε Στράβ.

πλάτῃ-ρῃς, -ῖνος, ὁ, ἡ, σιμός, πλακουτσομούτης, σε Στράβ.

πλάτῃ-ροος, συνηρ. -ρους, -ουν, αυτός που έχει πλατύ ρέμα, σε Αισχύλ.

πλάτυς, -εῖα, -ύ, Ιων. θηλ. *πλατέα*. **I. 1.** φαρδύς, πλατύς, σε Ομήρ. *Ιλ.*· *αἰπόλια* *πλ. αἰγῶν*, ευρύ κοπάδι, δηλ. πλατιά απλωμένο (σε μεγάλη έκταση), σε Όμηρ.· *πλατεῖαι πρόσοδοι*, σε Πίνδ. **2.** επίπεδος, πλατύς, σε Ηρόδ., Πλάτ.· *κάρυα τὰ πλατέα*, δηλ. τα κάστανα, σε Ξεν. **3.** λέγεται για άνθρωπο, μεγαλόσωμος, σε Σοφ. **4.** μεταφ., *πλατὺς κατάγελως*, ευρεία (δηλ. ολοφάνερη) κοροϊδία, σε Αριστοφ.· ουδ. ως επίρρ., ευρέως, επίπεδα, απλώς, στον ίδ. **5.** *πλατεῖα* (ενν. *ὁδός*), *ή*, δρόμος, Λατ. *platea*, σε Ξεν.· — (ενν. *χείρ*), το πλατύ μέρος της παλάμης, σε Αριστοφ. **II.** αλμυρός, γλυφός, σε Ηρόδ.

πλάτύτης, -ητος, ή, πλάτος, όγκος, ποσότητα, σε Ξεν.

Πλάτων[ᾱ], -ωνος, ό, ο Πλάτωνα· απ' όπου το επίθ. **Πλατωνικός, -ή, -όν**, αυτός που ανήκει στον Πλάτωνα, σε Ανθ.· υπερθ. *-ώτατος*, σε Λουκ.· επίρρ. - *κῶς*, κατά τον τρόπο του Πλάτωνα, σε Στράβ.

πλέγδην (πλέκω), επίρρ., πολύπλοκα περιπλεγμένα, σε Ανθ.

πλέγμα, -ατος, τό, έργο με πλέξη, πλεχτό, σε Πλάτ., Ξεν.· πληθ., στεφάνια, πλεξίδες, σε Ευρ., Κ.Δ.

πλέες, αιτ. *πλέῦς*, βλ. [πλείων](#).

πλεθριαῖος, -α, -ον (πλέθρον), πλατύς ή φαρδύς ίσα με ένα πλέθρο, σε Ξεν.

πλεθρίζω, μέλ. -*σω*, τρέχω το διάστημα ενός πλέθρου, *πλέθρον*· μεταφ., καυχίμαι, σε Θεόκρ.

πλέθρον, τό, I. ως μονάδα μήκους, το πλέθρο = 100 ελληνικούς πόδες, το 1/6 του σταδίου, σε Ηρόδ., Ξεν. **II.** ως τετραγωνικό μέτρο, 10.000 τετραγωνικοί πόδες (ελληνικοί), σε Πλάτ., Δημ.· χρησιμοποιείται για να μεταφράσει το Ρωμ. *jugerum*, παρόλο που αυτό ήταν περίπου δύο στρέμματα, δεκαεννιά περίπου μέτρα, σε Πλούτ. (αμφιβ. προέλ.).

Πλειάδες, Ιων. **Πηϊάδες, αί**, οι Πλειάδες, οι επτά κόρες του Άτλαντα, που τοποθετήθηκαν από τον Δία ανάμεσα στα αστέρια, σε Όμηρ., Ησίοδ.· μόνο έξι είναι ευκρινώς ορατές, απ' όπου και ο μύθος για τη «χαμένη Πλειάδα» στον Οβίδ. (πιθ. από το *πλέω*, πλέω, επειδή υψώθηκαν στην αρχή της πλόιμης εποχής, όπως οι *Υάδες* από το *ύω*, με αναφορά στην εποχή των βροχών. Οι Ποιητές, υιοθετώντας τον τύπο *Πελειάδες*, παρέστησαν αυτές ως περισσότερες, και τις *υάδες* ως χοίρους).

πλεῖν, Αττ. αντί *πλέον*, βλ. [πλείων](#).

πλεῖος, πλειότερος, βλ. [πλέως](#).

πλειστάκις[ᾱ], επίρρ. (*πλείστος*), συνήθως, πιο συχνά, πολύ συχνά, σε Ξεν. κ.λπ.

πλειστ-ήρης, -ες (*ᾗρω), πολυμερής, πολλαπλός, *ᾄπας πλειστήρης χρόνος*, ολόκληρη η έκταση του χρόνου, σε Αισχύλ.

πλειστηρίζομαι, αποθ., υπολογίζομαι ως πολύ σημαντικός, σε Αισχύλ.

πλειστο-βόλος, -ον, ρίχνω τα περισσότερα, λέγεται γι' αυτούς που παίζουν ζάρια, σε Ανθ.

πλειστόμ-βροτος, -ον, υπερβολικά γεμάτος από ανθρώπους, σε Πίνδ.

πλεῖστος, -η, -ον, υπερθ. του *πολύς*. **I. 1.** περισσότερος, υπερβολικά πολύς, επίσης πάρα πολύς, πιο πολύς, και σε αριθμό και σε μέγεθος, σε Όμηρ. κ.λπ.· *πλεῖστός εἰμιτῇ γνώμη*, κλίνω πιο πολύ ως προς τη γνώμη, σε Ηρόδ. **2.** μαζί με το άρθρο, *οἱ πλεῖστοι*, περισσότερο όπως *οἱ πολλοί*, ο μεγαλύτερος αριθμός, σε Θουκ. κ.λπ.· *τὸ πλεῖστον τοῦ βίου*, το μεγαλύτερο μέρος της ζωής, σε Πλάτ.· επίσης *ἡπλείστη τῆς στρατιᾶς*, σε Θουκ. **II.** Ειδικότερες χρήσεις· *ὅσα ἂν πλείστας δύναιντο καταστρέφεσθαι*, ο μεγαλύτερος αριθμός που μπορεί να υποταχθεί, σε Ηρόδ.· *ὅτι πλεῖστον*, σε Θουκ. κ.λπ.· *εἷς ἀνὴρ πλεῖστον πόνον παρασχών*, οι περισσότεροι απ' όλους τους ανθρώπους, σε Αισχύλ. **III. 1.**

Επιρρ. χρήσεις: *πλείστον* = μάλιστα, πιο πολύ, σε Ομήρ. Ιλ., Αττ.· *ὥς πλείστον*, Λατ. *quam maxime*, σε Ξεν.· μερικές φορές προστίθεται σ' έναν υπερθ., *πλείστον ἐχθίστη*, *πλείστον κάκιστος*, σε Σοφ.· ομοίως, *πλείστα*, στον ίδ.· *-απώτατα*, σε Πλάτ. **2.** μαζί με το άρθρο, *τὸ πλείστον*, για το μεγαλύτερο σημείο, σε Αριστοφ. **IV.** με πρόθ., **1.** *διὰ πλείστου*, αυτοί που απέχουν πάρα πολύ, με την έννοια του χρονικού διαστήματος, σε Θουκ. **2.** *εἰς πλείστον*, περισσότερο, σε Σοφ. **3.** *ἐπὶ πλείστον*, στη μεγαλύτερη απόσταση, στη μεγαλύτερη έκταση, με την έννοια του τόπου ή του χρόνου, σε Ηρόδ., Θουκ.· *ὥς ἐπὶ πλείστον* ή *ὥς ἐπὶ τὸ πλείστον*, για το μεγαλύτερο μέρος, σε Πλάτ.· *περὶ πλείστου ποιεῖσθαι*, βλ. [περὶ](#) A IV. 4. *ἐν τοῖς πλείστοι* ή *πλείσται*, περίπου οι περισσότεροι, σε Θουκ.

πλείω, ποιητ. αντί *πλέω*, *πλέω*.

πλείων και **πλέων**, **ὁ**, **ἡ**, ουδ. *πλείων*, *πλέον*, Αττ. επίσης *πλεῖν*· πληθ. *πλείονες*, *πλέονες*, Αττ. *πλείους*, Αττ. ουδ. *πλείω*· επ. πληθ. *πλέες*, αιτ. *πλέας*, δοτ. *πλεόνεσσι*· Ιων. και Δωρ. ουδ. *πλεῦν*, πληθ. *πλεῦνες* — συγκρ. του *πολύς*, πιο πολύς, περισσότερος, λέγεται για τον αριθμό και για το μέγεθος, σε Όμηρ. κ.λπ.· *τὸν πλείω λογον*, ὅλο τον επιπρόσθετο λόγο, σε Σοφ.· *πλείω τὸν πλοῦν*, το μεγαλύτερο μέρος από..., σε Θουκ. **I. 1.** λέγεται για χρόνο, μακρύτερος, *πλείων χρόνος*, σε Ηρόδ.· *πλείων νύξ*, το μεγαλύτερο μέρος της νύχτας, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** με άρθρο, *οἱ πλείονες*, ο μεγαλύτερος αριθμός, ὅπως *οἱ πολλοί*, η μάζα ή το πλήθος, σε Όμηρ.· *οἱ πλεῦνες*, σε Ηρόδ. κ.λπ.· με γεν., *τὰς πλεῦνας τῶν γυναικῶν*, στον ίδ.· οι πολλοί, το πλήθος, αντίθ. προς τους αρχηγούς, σε Θουκ. κ.λπ.· *τὸ πλείον πολέμοιο*, το μεγαλύτερο μέρος του πολέμου, σε Όμηρ. **III.** Ειδικότερες χρήσεις του ουδ. **1.** ως ουσ., το πιο πολύ, *πλεῦν ἔτι τούτου*, σε Ηρόδ.· *τὸ δὲ πλέον*, το περισσότερο, αυτό που είναι πιο πολύ, σε Ευρ., Θουκ.· *πλέον* ή *τὸ πλέον* τινός, ο ανώτερος βαθμός ενός πράγματος, σε Σοφ.· *τὸ πλέον τοῦ χρόνου*, σε Θουκ.· *πλέον ἔχειν*, ἔχω το καλύτερο μέρος από κάτι, κερδίζω, υπερτερῶ, στον ίδ.· επίσης, ὅπως το *πλεονεκτέω* με γεν., σε Ηρόδ. κ.λπ.· επίσης, *πλέον ποιεῖν*, σε Πλάτ.· *ἐς πλέον ποιεῖν*, σε Σοφ.· *οὐδὲν πλέον πράσσειν* κ.λπ., σε Ευρ.· *τί πλέον*; τί περισσότερο; δηλ. ποια ωφέλεια ή χρησιμότητα ἔχει αυτό; σε Αριστοφ.· ομοίως, *οὐδὲν ἦν πλέον*, σε Δημ.· *ἐπὶ πλέον* ή *ἐπίπλεον*, ως επίρρ., πιο πολύ, περαιτέρω, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.· με γεν., *πέραν, ἐπὶ τὸ πλέον* τινός *ικέσθαι*, σε Θεόκρ.· πρβλ. [περὶ](#) A. III. **2. α)** ως επίρρ., περισσότερο, *πλέον ἔφερε οἱ ἡ γνώμη*, η γνώμη του ἐκλινε περισσότερο στο..., σε Ηρόδ.· επίσης, *τὸ πλέον*, Ιων. *τὸ πλεῦν*, για το μεγαλύτερο μέρος, κατά το πλείστον, στον ίδ. κ.λπ.· *τὸ πλέον* = *μᾶλλον*, σε Θουκ. **β)** με αριθμητικά, *τοξότας πλέον ἢ εἴκοσι*, σε Ξεν.· με αυτή τη σημασία ο συνηρημένος τύπος *πλεῖν* χρησιμοποιείται από τους Αττ. συγγραφείς, *πλεῖν ἢ τριάκονθ' ἡμέρας*, σε Αριστοφ.· *πλεῖν ἢ χιλίας* (ενν. *δραχμάς*), στον ίδ. κ.λπ.· αλλά το *ἢ* συχνά παραλείπεται, ὅπως στα Λατ. *quam* μετά το *plus*, *πλεῖν ἑξακοσίας*, στον ίδ.· ομοίως, *ἔτη γεγωνὸς πλείω ἑβδομήκοντα*, Λατ. *annos plus septuaginta natus*, σε Πλάτ.· κωμικές φράσεις, *πλεῖν ἢ μαίνομαι*, μου αρέσει υπερβολικά, σε Αριστοφ. **γ)** ο πληθ. *πλείω* χρησιμοποιείται επίσης ὅπως το *πλέον*, σε Θουκ., Δημ.

πλειών, -ῶνος, ὁ (**πλέος**), μια πλήρης χρονική περίοδος, ένας ολόκληρος χρόνος, σε Ησίοδ.

πλέκος, -έος, τό (**πλέκω**), πλεκτό ἔργο, σε Αριστοφ.

πλεκτάνομαι, Παθ., εμπλέκομαι, πεπλεκτανημέναι *δράκουσι*, λέγεται για τις Ερινύες, σε Αισχύλ.

πλεκτάνη[ᾱ], ἡ (πλέκω), · I. οτιδήποτε συμπλέκεται ή περιπλέκεται, κουβάρι, πλόκαμος, σπείρα, λέγεται για ερπετά, σε Αισχύλ. · *πλεκτάνη καπνοῦ*, συστροφή καπνού, σε Αριστοφ. **II.** στον πληθ., τα δίκτυα του ιστού της αράχνης, σε Λουκ. · μεταφ., *αἱ τῶν λόγων πλεκτάναι*, οι περίπλοκοι λόγοι, στον ίδ.

πλεκτή, ἡ, κυρίως θηλ. του *πλεκτός*, **1.** σπείρα, συστροφή, σε Αισχύλ. **2.** συνεστραμμένο σχοινί, σπάγγος, σχοινί, κορδόνι, σε Ευρ.

πλεκτικός, -ή, -όν (πλέκω), αυτός που ανήκει ή σχετίζεται με το πλέξιμο, *τέχναι*, σε Πλάτ.

πλεκτός, -ή, -όν (πλέκω), 1. πλεκτός, στριφτός, πεπλεγμένος, σε Όμηρ., Ησίοδ. κ.λπ. · *πλεκταὶ στέγαι*, οικήματα από πλεγμένα υλικά, λέγεται για τις Σκυθικές άμαξες, σε Αισχύλ. · *πλεκτὴ Αἰγύπτου παιδεία*, η πλεκτή εργασία της Αιγύπτου, δηλ. σχοινιά από βύβλο, σε Ευρ. **2.** πεπλεγμένος, στεφανωμένος, *ἄνθη*, σε Αισχύλ. · *στέφανος*, σε Ευρ.

πλέκω, μέλ. *πλέζω*, αόρ. α' *ἔπλεξα*, παρακ. *πέπλεχα* — Μέσ., αόρ. α' *ἐπλεξάμην* — Παθ., μέλ. *πλεχθήσομαι*, αόρ. α' *ἐπλέχθην*· αλλά αόρ. β' *ἐπλάκην* [ᾱ], παρακ. *πέπλεγμαι*· **I.** πλέκω, στρίβω, συστρέφω, ελίσσω, πλέκω κοτσίδα, σε Ομήρ. *Ιλ.* κ.λπ. — Μέσ., *πείσμα πλεζάμενος*, ἐπλεξε γύρω μου ένα σχοινί, σε Ομήρ. *Οδ.* — Παθ., *κράνεα πεπλεγμένα*, τα πλεκτά, σε *Ηρόδ.*· *σειραὶ πεπλεγμέναι ἐξ ἱμάντων*, στον *ιδ.* **II. 1.** μεταφ., σχεδιάζω, επινοώ, μηχανεύομαι, όπως τα *ράπτειν*, *ὕφαινειν*, λέγεται κυρίως για ὑπουλα μέσα, *πλέκω δόλον*, σε *Αισχύλ.*· *μηχανάς*, σε *Ευρ.*· *παντοίᾳς παλάμας*, σε *Αριστοφ.* **2.** λέγεται για ποιητές, *πλέκω ὕμνον*, *ῥήματα*, σε *Πίνδ.*· *πλέκω λόγους*, σε *Ευρ.* **3.** στην Παθ., περιπύσσομαι, περιβάλλομαι από κάποιον, αγκαλιάζομαι, σε *Αισχύλ.*

πλεονάζω, μέλ. -*άσω*, Παθ. παρακ. -*ασμαι*· (πλέον)· **I.** είμαι περισσότερος, ιδίως είμαι περισσότερος από αυτό που πρέπει, πιο πολύς από αρκετός, είμαι πλεοναστικός, πλεονάζω, σε *Αριστ.* **II. 1.** λέγεται για πρόσωπα, υπερβαίνω τα όρια, λαμβάνω ή απαιτώ πάρα πολλά, έχω υπέρμετρες αξιώσεις, σε *Δημ.*· με δοτ., επιαίρομαι για κάτι, *τῇ εὐτυχίᾳ*, σε *Θουκ.*· λέγεται για συγγραφέα, είμαι μακρύγορος, ανιαρός, βαρετός, *Λατ.* *multus sum*, σε *Στράβ.* **2.** *πλεονάζειν τινός*, υπάρχει πλεονασμός σε, αφθονία σ' ένα πράγμα, σε *Αριστ.* **III.** με αιτ., παριστάνω κάτι ως περισσότερο, σε *Στράβ.* — Παθ., μεγαλύνομαι, μεγαλοποιούμαι, σε *Θουκ.*

πλεονάκις[ᾱ], επίρρ. (πλέον), πιο συχνά, συχνότερα, σε *Πλάτ.*· περισσότερες φορές, συχνά, σε *Αριστ.*

πλεονᾷχῃ (πλέον), επίρρ., από πολλές απόψεις, σε *Πλάτ.*

πλεονᾷχῶς, επίρρ., με ποικίλους τρόπους, σε *Αριστ.*

πλεονεκτέω, μέλ. -*ήσω* και -*ήσομαι* (πλεονέκτης)· **I. 1.** έχω ή απαιτώ περισσότερα απ' όσα δικαιούμαι να απαιτήσω, αποκτώ ή έχω περισσότερα, είμαι άπληστος, υπερόπτης, αλαζόνας, σε *Ηρόδ.*, *Πλάτ.*· επίσης κερδίζω ή έχω κάποιο πλεονέκτημα, χωρίς κάποια αρνητική σημασία, σε *Θουκ.*, *Ξεν.* **2.** με γεν. πράγμ., έχω ή απαιτώ περισσότερα από κάποιο πράγμα, έχω ή απαιτώ μεγαλύτερο μερίδιο, σε *Θουκ.* κ.λπ. **II. 1.** με γεν. προσ., έχω ή κερδίζω πλεονέκτημα πάνω από κάποιον, *τῶν ἐχθρῶν*, σε *Πλάτ.* **2.** με αιτ. προσ., εξαπατώ, λαμβάνω με απάτη, σε *Μένανδρ.*, *Κ.Δ.* — Παθ., εξαπατώμαι, σε *Θουκ.*, *Ξεν.*

πλεονέκτημα, -*ατος*, **τό**, **I.** πλεονέκτημα, απόκτημα, προνόμιο, σε *Πλάτ.*, *Δημ.*· στον πληθ., αποκτήματα, επιτυχίες, προνόμια, σε *Ξεν.* **II.** πράξη απάτης, ιδιοτελές τέχνασμα, σε *Δημ.*

πλεον-έκτης, -*ου*, **ὁ**, = *ὁ πλέον ἔχων*· **1.** αυτός που έχει ή απαιτεί περισσότερα από όσα δικαιούται, ο άπληστος, υπερόπτης, αλαζόνας, σε *Θουκ.* κ.λπ.· ως επίθ., *λόγος πλεονέκτης*, σε *Ηρόδ.*· *υπερθ. πλεονεκτίστατος*, σε *Ξεν.* **2.**

πλεονέκτης τῶν πολεμίῳν, αυτός που κερδίζει από τις αποτυχίες τους, στον *ιδ.*

πλεονεκτητέον, ρημ. επίθ. του *πλεονεκτέω*, αυτός που μπορεί να πάρει περισσότερο από το μερίδιο που του αναλογεί, σε *Πλάτ.*

πλεονεκτικός, -*ή*, -*όν*, αυτός που επιδιώκει να λάβει πάρα πολλά, άπληστος, σε *Δημ.* κ.λπ.· επίρρ. -*κῶς*, σε *Πλάτ.*· *πλεονεκτικῶς ἔχειν*, σε *Δημ.*

πλεονεξία, *Ιων.* -*ίη*, **ή**, **I. 1.** ο χαρακτήρας και ο τρόπος του *πλεονέκτου*, πλεονεξία, απληστία, αλαζονεία, υπεροψία, σε *Ηρόδ.*, *Θουκ.* κ.λπ. **II. 1.** απόκτημα, προνόμιο, σε *Ξεν.* κ.λπ.· *ἐπὶ πλεονεξίᾳ*, με σκοπό το προσωπικό κέρδος, σε *Θουκ.*, *Ξεν.* **2.** με γεν. προσ., υπεροχή έναντι κάποιου, σε *Ξεν.* **3.** με γεν. πράγμ., το μεγαλύτερο μέρος από κάποιο πράγμα, σε *Αριστ.*· απόκτημα που προέρχεται από ένα πράγμα, σε *Δημ.*

πλέος, -η, -ον, Ιων. αντί πλέως, γεμάτος, πλήρης.
πλέτο, Επικ. αντί ἔπλετο, γ' ενικ. παρατ. του πέλομαι.
πλεύμων, -ονος, ὁ, μεταγεν. Αττ. τύπος του πνεύμων.
πλεῦν, Ιων. και Δωρ. αντί πλέον, ουδ. αντί πλέων· γεν. πλεῦνος, πληθ. πλεῦνες.
πλεύνως, επίρρ. Ιων., αντί πλεόνως (πλέων), σε Ηρόδ.
πλευρά, -ᾱς, ἡ = πλευρόν, **I.** πλευρά, Λατ. costa, σε Ηρόδ.· κυρίως στον πληθ., τα πλευρά, οι πλευρές, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Αττ.· στον ενικ. επίσης, από το μέρος κάποιου, σε Σοφ. **II.** τα πλευρά, λέγεται για πράγματα και τόπους, *πλευραι νηός*, σε Θέογν.· *χωρίου, ποταμοῦ*, σε Πλάτ.· λέγεται για στρατεύμα, *αἱ πλευραι τοῦ πλαισίου*, σε Ξεν. **III.** σελίδα βιβλίου, σε Ανθ.
πλευρόθεν, επίρρ., απο την πλευρά, σε Σοφ.
πλευρο-κοπέω, μελ. -ήσω (κόπτω), χτυπώ τις πλευρές, στα πλάγια, σε Σοφ.
πλευρόν, τό, I. = πλευρά, πλευρό, κυρίως στον πληθ.· τα πλευρά, οι πλευρές, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. κ.λπ.· επίσης στον ενικ., σε Σοφ. **II.** λέγεται για τόπους, *πλευρόν νεῶν*, η πλευρά της παραλίας όπου αγκυροβολούν τα πλοία, στον ιδ.· *τὸ δεξιὸν πλευρόν*, η δεξιά πλευρά παράταξης (λέγεται για το στρατό), σε Ξεν.
πλευρο-τύπης, -ές, αυτός που χτυπά από τα πλάγια ή στα πλευρά, σε Ανθ.
πλεύρωμα, τό, όπως το πλευρόν· στον πληθ., τα πλευρά, σε Αισχύλ.
πλευστέον, ρημ. επίθ. από το πλέω, πρέπει να πλεύσουμε, σε Δημ.
πλευστικός, -ή, -όν, κατάλληλος ή ευνοϊκός προς πλεύση, σε Θεόκρ.
πλέω, Επικ. **πλείω**, Αττ. προστ. *πλεῖ*· μέλ. πλεύσομαι, Δωρ. πλεουσῶμαι, μεταγεν. *πλεύσω*· αόρ. *α' ἔπλευσα*, παρακ. *πέπλευκα* — Παθ., αόρ. *α' ἐπλεύσθην*, παρακ. *πέπλευσμαι*· εκτός από το πλώω, Επικ. προστ. *πλῶον*, ο Όμηρ. έχει συγκοπτ. αόρ. *β' ἔπλων*, -ως, -ω, μτχ. *πλώς*, σύνθ. *ἀπέπλω* κ.λπ.· Ιων. απαρ. *πλώειν*, παρατ. *ἔπλων*, μέλ. *πλώσομαι*, αόρ. *α' ἔπλωσα*, μτχ. *πλώσας*, παρακ. *πέπλωκα*· οι Αττ. συναιρούν μονο τα *εε* και *ει*, όπως στο *χέω*.
I. πλέω, πηγαίνω μέσα από τη θάλασσα, σε Όμηρ. κ.λπ.· με σύστ. αντ., *ὕγρα κέλευθα πλεῖν*, πλέω στις θαλάσσιες οδούς, σε Ομήρ. Οδ.· απ' όπου στην Παθ., *τὸ πεπλευσμένον πέλαγος*, σε Ξεν.· μεταφ., *πλεῖν ὑφειμένην*, πρβλ. ὑφίμμι III.
II. 1. λέγεται για πλοία, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. κ.λπ. **2.** λέγεται για άλλα πράγματα, κολυμπώ, επιπλέω, σε Όμηρ. κ.λπ. **3.** μεταφ., *ταύτης ἐπὶ πλέοντες ὀρθῆς*, ενόσω διατηρούμε το πλοίο της πόλης μας ορθό, σε Σοφ.· *οὐδ' ὅπως ὀρθῇ πλεύσεται* (ενν. ἡ πόλις) *προείδετο*, σε Δημ.
πλέων, ουδ. πλέον, πληθ. πλέω = πλείων, πλείον, πλείονα.
πλέως, πλέᾱ, πλέον, πληθ. *πλέω*, *πλέα*, *πλέᾱ*· Ιων. πλέος, -η, -ον, Επικ. **πλείος, -η, -ον** (πίμ-πλημι)· **I. 1.** γεμάτος από κάποιο πράγμα, με γεν., *πλείαι οἶνου κλισίαι*, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ. **2.** *ράκη νοσηλείας πλέα*, κουρέλια μολυσμένα από τις πληγές του, σε Σοφ. **II. 1.** απόλ., γεμάτος, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ. **2.** λέγεται για χρόνο, πλήρης, συμπληρωμένος, *δέκα πλείους ἐνιαυτοὺς*, δέκα ολόκληρα χρόνια, σε Ησίοδ. **III.** συγκρ. *πλειότερος*, σε Ομήρ. Οδ.
πληγή, Δωρ. *πλᾱγά, ἡ* (πλήσσω), **1.** πλήγμα, χτύπημα, Λατ. plāga, σε Όμηρ. κ.λπ.· *πληγὴν πέπληγμαι καιρίαν*, σε Αισχύλ.· σε τέτοιες φράσεις το *πληγὴν* ή το *πληγὰς* συχνά παραλείπεται, *πολλὰς τυπτόμενος*, σε Αριστοφ. κ.λπ.· λέγεται για το πρόσωπο που δέχεται χτυπήματα, *πληγὰς λαβεῖν*, στον ιδ.· λέγεται γι' αυτόν που χτυπά, *πληγὰς δοῦναι*, *ἐμβάλλειν*, *ἐντείνειν τινί*, σε Ξεν. **2.** χτύπημα από κεραυνό, σε Ησίοδ.· πλήγμα, χτύπημα από ξίφος, σε Αισχύλ.· *πληγῆθεοῦ*, θεόπεμπτη συμφορά, σε Σοφ.
πληγῆναι, απαρ. Παθ. αορ. *β' του πλήσσω*.
πλήγμα, -ατος, τό, = πληγή, σε Σοφ., Ευρ.

πλήθος, -εος, τό, Δωρ. **πλᾶθος**, (πίμ-πλημι)· **I. 1.** ο πολύ μεγάλος αριθμός, το μεγαλύτερο μέρος, η μάζα, το κυρίως σώμα, σε Ηρόδ., Ξεν. κ.λπ.· πλειοψηφία, λαός, όπως *δήμος*, Λατ. *plebs*, σε Ηρόδ., Αττ.· επίσης, λαός, όχλος, σε Ξεν. **II.** ποσότητα ή αριθμός, σε Ηρόδ., Αττ.· *πλήθει παρόντες*, με πολλή δύναμη, σε Θουκ.· απόλ. με αιτ., *πόσοιτο πλήθος*; σε Ηρόδ.· *πλήθος άνάριθμοι*, σε Αισχύλ. **III. 1.** μέγεθος, διάσταση ή έκταση, *όροςπλήθει*· *μέγιστον*, σε Ηρόδ.· *πεδίον πλήθος άπειρον*, στον ίδ. κ.λπ. **2.** ποσότητα ή ποσό, σε Θουκ., Πλάτ. κ.λπ. **IV.** λέγεται για το χρόνο, μήκος, διάρκεια, σε Θουκ. κ.λπ. **V.** με πρόθ. ή με *ώς* με επιρρ. σημασία, *ές πλήθος*, σε μεγάλους αριθμούς, στον ίδ.· *ώς πλήθει*, εξ ολοκλήρου, γενικά, σε Πλάτ.· ομοίως, *ώς επί τὸ πλήθος*, ως επί το πλείστον, συνήθως, Λατ. *ut plurimum*, στον ίδ.

πληθύνω[ϋ], μεταβατικό του *πληθύω*, μόνο στον ενεστ. και παρατ. **I.** κάνω κάτι πλήρες, αυξάνω, πολλαπλασιάζω, σε Κ.Δ., Ηρόδ. **II.** Παθ., ανήκω στην πλειοψηφία, επικρατώ, σε Αισχύλ.· με απαρ., *έπαινεῖν πληθύνομαι*, καθοδηγούμαι από τη γενική γνώμη ώστε να αποδεχτώ, στον ίδ.

πληθύν[ϋ], -ύος, ή, Επικ. δοτ. *πληθυῖ*, πληρότητα, πλήθος, όχλος, λέγεται για πρόσωπα, σε Όμηρ., Πλούτ. κ.λπ.

πληθύω, αμτβ. τύπος του *πληθύνω*, κυρίως στον ενεστ. και παρατ., **1.** είμαι ή γεμίζω, *τινός*, από ένα πράγμα, σε Ευρ.· απόλ., *άγορής πληθούσης*, βλ. **άγορά**· λέγεται για ποτάμια, φουσκώνω, υψώνομαι, εξογκώνομαι, σε Ηρόδ.· ομοίως στη Μέσ., στον ίδ. **2.** αυξάνομαι στον αριθμό, πολλαπλασιάζομαι, σε Αισχύλ. **3.** αφθονώ, *τινί*, σ' ένα πράγμα, σε Σοφ. **4.** εκτείνομαι, επικρατώ, Λατ. *invalescere*, λέγεται για τα λόγια, σε Αισχύλ., Σοφ.· *ό πληθύνων χρόνος*, ο χρόνος, η ηλικία που αυξάνεται, σε Σοφ.

πλήθω, Δωρ. **πλάθω[ᾱ]**, ποιητ. παρακ. (με σημασία ενεστ.) *πέπληθα*, αμτβ. τύπος του *πίμπλημι*, κυρίως στον ενεστ.· (πίμ-πλημι)· **I.** είμαι ή γίνομαι πλήρης από κάτι, με γεν., σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ.· *χειρας κρεῶν πλήθοντες*, έχουν τα χέρια τους γεμάτα από κρέατα, σε Αισχύλ.· με δοτ., σε Θεόκρ.· απόλ. λέγεται για ποτάμια, είμαι γεμάτος, εξογκωμένος, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως, *πλήθουσα Σελήνη*, πανσέληνος, στο ίδ.· *άγορᾶς πληθούσης, έν άγορᾷ πληθούση* κ.λπ.· βλ. **άγορά**. **II.** μτβ. όπως το *πληθύνω*, σε Ανθ.

πληθώρη, ή, Ιων. λέξη, **I.** πληρότητα, *πληθώρη άγορής* = *άγορᾶ πληθοῦσα*, σε Ηρόδ.· βλ. **άγοράν**. **II.** κορεσμός, χόρτασμα, ικανοποίηση, στο ίδ.

Πληϊάς, -ϊάδες, Επικ. αντί *Πλειάς, -άδες*.

πλήκτης, -ου, ό (πλήσσω), αυτός που χτυπά, που διαπληκτίζεται, που έρχεται σε συμπλοκή, σε Πλούτ.

πληκτίζομαι, αποθ., μόνο στον ενεστ.· **I.** διαπληκτίζομαι, συμπλέκομαι με κάποιον, με δοτ., σε Ομήρ. Ιλ. **II.** χτυπώ το στήθος μου από θλίψη, Λατ. *plangere*, σε Ανθ. **III.** ερωτοτροπώ με κάποιον, σε Στράβ.

πλήκτρον, Δωρ. **πλᾶκτρον, τό (πλήσσω)**, αυτό με το οποίο κάποιος χτυπά, **1.** όργανο με το οποίο κρούει κάποιος τις χορδές της λύρας, πλήκτρο, σε Όμηρ. Ύμν., Ευρ. κ.λπ. **2.** αιχμή δόρατος, *πλήκτρον διόβολον*, λέγεται για την αστραπή, σε Ευρ. **3.** κεντρικό νύχι του πετεινού, Λατ. *calcar*, σε Αριστοφ. **4.** κουπί ή κώπη, σε Ηρόδ.

πλημμέλεια, ή, λάθος στη μουσική, λανθασμένη νότα, παραφωνία· μεταφ., λάθος, αμαρτία, σφάλμα, σε Πλάτ.

πλημμέλέω, μέλ. -ήσω, κάνω σφάλμα στη μουσική· μεταφ., κάνω λαθος, αμαρτάνω, σφάλλω, *τι*, σε κάποιο πράγμα, σε Ευρ., Πλάτ. κ.λπ.· *είς τινα*, σε Αισχίν. — Παθ., *πλημμελείσθαι υπό τινος*, τυγχάνω κακής μεταχείρισης από κάποιον, δεινοπαθώ από αυτόν, σε Πλάτ., Δημ.

πλημμέλημα, -ατος, τό, παράπτωμα, αμαρτία, σε Αισχίν.

πλημ-μελής, -ές (πλήν, μέλος),· I. 1. αυτός που βρίσκεται έξω από τη μελωδία, αντίθ. προς το *έμμελής*. **II.** μεταφ., αυτός που βρίσκεται σε παραφωνία, εσφαλμένος, παραπλανημένος, σε Πλάτ. **2.** λέγεται για πράγματα, δυσάρεστος, ασύμφωνος, μη χαρούμενος, *πλημμελές τι δρᾶν παθέω*, σε Ευρ. κ.λπ.

πλήμμυρα, ή, = *πλημμυρίς*, *πλημμύρα*, σε Ανθ.

πλημμυρέω, μέλ. -ήσω, υψώνομαι, εξογκώνομαι όπως η *πλημμύρα*, υπερχειλίζω, σε Ανθ., Πλούτ.

πλημμυρίς[θ], -ίδος, ή, 1. ύψωση των υδάτων της θάλασσας, *πλημμυρίς έκ πόντοιο*, από το κύμα που σηκώθηκε εξαιτίας των βράχων που έριξαν οι Κύκλωπες, σε Ομήρ. Οδ.· η *πλημμυρίδα* (πρβλ. [ῥαχία](#)) αντίθ. προς το *ἄμπωτις* (οπισθοχώρηση), σε Ηρόδ. **2.** γενικά, *πλημμύρα*, κύμα, κατακλυσμός, σε Αριστ.· λέγεται για τα δάκρυα, σε Αισχύλ., Ευρ. (ὅ σε Όμηρ., ὅ σε Αττ.) (αμφιβ. προέλ.· πιθ. από τα *πλήθω, μύρω*).

πλήμνη, ή, ομφαλός τροχού, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ. (πιθ. από το *πλήθω*, τρύπα του τροχού όπου σφηνώνεται ο άξονας).

πλήν, Δωρ. πλάν = πλέον·

A. ως πρόθ. με γεν., πιο πολύ από· και ομοίως, εκτός από, *πλην*, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ.· *ὑπεγγύους πλὴν θανάτου*, υποκείμενη σε κάθε τιμωρία *πλην* της θανατικής, σε Ηρόδ.· *ἐπιτρέψαι περὶ σφῶν αὐτῶν πλὴν θανάτου*, με εξαίρεση το θάνατο, σε Θουκ. **B.** ως επίρρ., **I.** Με μεμονωμένες λέξεις και φράσεις όταν προηγείται άρνηση, *οὐκ οἶδα πλὴν ἓν*, σε Σοφ. κ.λπ.· μετά τα *πᾶς, πάντες, ἕκαστος*, και άλλα παρόμοια, *παντὶ δῆλον πλὴν ἐμοί*, σε Πλάτ.· το *πᾶς* μερικές φορές παραλείπεται, *θνήσκουσι (πάντες) πλὴν εἷς τις*, σε Σοφ.· μετά το *ἄλλος, τί ἄλλο πλὴν ψευδῆ*, τί ἄλλο παρά *νέμματα*, στον ιδ.· μετά από συγκρ. όπως το *ἢ, πιο πολύ, ταῦτ' ἐστὶ κρείσσω, πλὴν ὑπ' Ἀργείοις πεσεῖν*, σε Ευρ. **II. 1.** συχνά συνάπτεται με άλλα μόρια· **1.** *πλὴν εἰ, πλὴν ἐάν*, Λατ. nisi si, *πλὴν εἴ τις κωμωδοποιός τυγχάνει ὢν*, σε Πλάτ.· *πλὴν ὅταν*, σε Αισχύλ. κ.λπ.· το *ρήμα* συχνά παραλείπεται, όπως μαζί με τα *ὥσει, ὥσπερ*, *οὐδεὶς οἶδεν, πλὴν εἴ τις ὄρνις*, σε Αριστοφ. **2.** *πλὴν ἢ*, περίπου ίδιο το *πλὴν εἰ, οὐκ ἄλλως πλὴν ἢ προδίκω*, στον ιδ. **3.** *πλὴν οὐ, μόνο εκτός από, ἀπέπεμψε κήρυκας ἐς τὴν Ἑλλάδα, πλὴν οὐ ἐς Ἀθήνας*, σε Ηρόδ.· *πάντες πλὴν οὐχ οἱ τύραννοι*, σε Ξεν. **4.** *πλὴν ὅτι*, εκτός από αυτό..., *πλὴν αὐτοῦ καίτοι τί διαφέρουσιν ἡμῶν ἐκεῖνοι, πλὴν ὅτι ψηφίσματ' οὐ γράφουσιν*, σε Αριστοφ.· ομοίως, *πλὴν ἢ ὅτι*, σε Ηρόδ. **5.** *πλὴν ὅσον*, εκτός ή *πλην ὅσον*, στον ιδ.· *πλὴν καθόσον εἰ*, σε Θουκ.· χωρίς *ρήμα*, *πάντων ἐρήμους, πλὴν ὅσον τὸ σὸν μέρος*, εκτός από το μέρος που αφορά εσένα, σε Σοφ.

πλήντο, γ' πληθ. Επικ. αορ. β' μαζί του *πίμπλημι* και του *πελάζω*.

πλήξα, Επικ. αντί *ἐπληξα*, αόρ. α' του *πλήσσω*.

πλήξι-ιππος, Δωρ. πλαξ-, -ον, αυτός που χτυπά ή οδηγεί τα άλογα, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ.

πλήρης, -ες, γεν. -εος, συνηρ. -ους· συγκρ. -έστερος, υπερθ. -έστατος· (πλέος)·

I. 1. με γεν., *πλήρης*, γεμάτος από κάτι, σε Ηρόδ., Τραγ. **2.** μεστός ή μολυσμένος από, *πλήρης ὑπ'οίωνων τε καὶ κυνῶν βορᾶς*, μiasμένο από πουλιά και σκύλους με κρέας (το οποίο έχει ξεσχιστεί από το σώμα του Πολυνείκη), σε Σοφ. **3.** κορεσμένος από κάτι, στον ιδ.· *πλήρης ἐστὶ θεούμενος*, κοιτούσε κορεσμένος, σε Ηρόδ. **II.** σπανίως με δοτ., κορεσμένος με, σε Ευρ. **III. 1.** απόλ., *πλήρης*, γεμάτος, λέγεται για φουσκωμένο ποταμό, σε Ηρόδ.· λέγεται για τη σελήνη, στον ιδ.· λέγεται για κύπελα, σε Ευρ.· ιδίως, γεμάτος με

ανθρώπους, σε Αριστοφ. **2.** γεμάτος, πλήρης, λαβεῖν τι πλήρες, σε Ηρόδ., Ευρ.· λέγεται για αριθμούς, τέσσερα ἔτα πλήρεα, τέσσερα ολόκληρα χρόνια, σε Ηρόδ.

πληρο-φορέω, μέλ. -ήσω (φέρω)· **I.** ικανοποιώ, σε Κ.Δ. **II.** στην Παθ., λέγεται για πρόσωπα, έχω πλήρη ικανοποίηση, είμαι πλήρως βέβαιος, στο ιδ.· λέγεται για πράγματα, γίνομαι πλήρως πιστευτός, στο ιδ.

πληροφορία, ή, πλήρης βεβαιότητα, πεποίθηση, σε Κ.Δ.

πληρόω, μέλ. -ώσω, παρακ. *πεπλήρωκα*, Μέσ. μέλ. *πληρώσομαι*, αόρ. α' *ἐπληρώσαμην* — Παθ., μέλ. -ωθήσομαι, επίσης Μέσ. μέλ. με Παθ. σημασία· (πλήρης)· κάνω κάτι γεμάτο. **I. 1.** με γεν. πράγμ., γεμίζω κάτι εντελώς με, σε Ηρόδ. κ.λπ. — Παθ., είμαι γεμάτος εντελώς με κάτι, σε Αισχύλ. κ.λπ. **2.**

γεμίζω εντελώς με φαγητό, παραχορταίνω, μπουχτίζω, *βορᾶς ψυχὴν ἐπλήρουν*, σε Ευρ.· μεταφ., *πληροῦν θυμόν*, να χορτάσω το θυμό μου, Λατ. *animum explere*, σε Σοφ. κ.λπ. **II.** με δοτ., συμπληρώνω με, γεμίζω με, σε Ευρ. — Παθ., *πνεύμασι πληρούμενοι*, γεμίζουν με αέρα, σε Αισχύλ.· *πεπληρωμένος ἀδικία*, σε Κ.Δ. **III. 1.** *πληρόω ναῦν, τριήρη*, επανδρώνω πλοίο, σε Ηρόδ.· *πληροῦτε θωρακεῖα*, γεμίστε με άνδρες τις επάλξεις, σε Αισχύλ.· στη Μέσ., *πληροῦσθαι τὴν ναῦν*, επανδρώνω το πλοίο, σε Ξεν. — Παθ., λέγεται για καράβια, σε Θουκ. **2.** λέγεται για αριθμό, κάνω κάτι γεμάτο ή πλήρες, *τοὺς δέκα μῆνας*, σε Ηρόδ.· ομοίως στη Μέσ., σε Κ.Δ. — Παθ., είμαι πλήρης, σε Ηρόδ., Κ.Δ. **3.** *πληρόω δικαστήριον*, το γεμίζω, σε Δημ. **4.** εκπληρώνω, πληρώνω εντελώς, καλύπτω, σε Αισχύλ., Θουκ. — Παθ., *νόμοι πληρούμενοι*, που τηρούνται εντελώς, σε Αισχύλ. **5.** *ἐς ἄγγος Βακχίου μέτρημα πληρώσαντες*, έσταξαν κρασί μέσα στο δοχείο ενώ αυτό ήταν ακόμη γεμάτο, σε Ευρ. — Παθ., *συγκεντρώνομαι σ' ένα μέρος, στον ιδ.* **IV.** *αμτβ., ἡ ὁδὸς πληροῖ ἐς τὸν ἀριθμὸν τοῦτον*, το μήκος του δρόμου ολοκληρώνεται σ' αυτόν τον αριθμό, σε Ηρόδ.

πλήρωμα, -ατος, τό, I. 1. γέμισμα, σε Ευρ. **2.** *πλήρωμα δαιτός*, κορεσμός ευωχίας, πανδαισίας, στον ιδ.· *πλήρωμα τυρῶν*, χορτασμός από τυρί, στον ιδ. **3.** λέγεται για πλοία στο σύνολό τους, πλήρης αριθμός, σε Ηρόδ., Ευρ.· λέγεται για μεμονωμένα πλοία, το πλήρωμά τους, σε Θουκ. κ.λπ. **4.** λέγεται για αριθμό, το όλο, το σύνολο, σε Ηρόδ., Αριστοφ. **5.** το μέρος που παρεμβάλλεται για να συμπληρωθεί κάτι, σε Κ.Δ. **6.** πληρότητα, πλήρης και τέλεια φύση, στο ιδ. **II. 1.** πλήρωση, συμπλήρωση, σε Σοφ.· *κυλίκων πλήρωμα*, έχω το καθήκον του γεμίσματός τους, σε Ευρ. **2.** εκπλήρωση, σε Κ.Δ.

πλήρωσις, ή (πληρώω),· **1.** συμπλήρωση, γέμισμα, σε Πλάτ.· συχνά λέγεται για φαγητό και ποτό, ο κορεσμός, στον ιδ. **2.** συμπλήρωση ενός αριθμού, σε Ηρόδ.

πληρωτής, -οῦ, ό (πληρώω), αυτός που συμπληρώνει, σε Δημ.

πλήσαι, μτχ. αορ. α' του *πίμπλημι*.

πλησαίατο, Επικ. γ' πληθ. ευκτ. Μέσ. αορ. α' του *πίμπλημι*.

πλησιάζω, μέλ. -άσω, παρακ. *πεπλησιάκα*· (πλησίος)· **I.** φέρνω κοντά, *τινά τινι*, σε Ξεν. — Παθ., έρχομαι κοντά, *πλησιάζω, τινί*, σε Ευρ. **II. 1.** αμτβ. με Παθ. σημασία, απόλ., είμαι κοντά, σε Σοφ.· *οδηγώ κοντά σε, πλησιάζω, με δοτ., σε Ξεν.*· *σπανίως με γεν., στον ιδ.* **2.** με δοτ. προσ., είμαι πάντοτε δίπλα, *συναναστρέφομαι ή συσχετίζομαι, τῷ ἀνδρί*, σε Σοφ.· *γυναικί*, σε Δημ.

πλήσθεν, Επικ. γ' πληθ. Παθ. αορ. α' του *πίμπλημι*.

πλησθήσομαι, Παθ. μέλ. του *πίμπλημι*.

πλησιαιτέρος, -αίτατος, ανώμ. συγκρ. και υπερθ. του *πλησίος*.

πλησιασμός, ό, Δωρ. **πλᾱτιασμός**, Δίος παρά Στοβ.· πλησίασμα, προσέγγιση, σε Αριστ.

πλησίος, -α, -ον (πέλας),· **I.** αυτός που βρίσκεται κοντά, εγγύς σε κάτι, με γεν. ή δοτ., *πλησίοι ἀλλήλων* ή *ἀλλήλοισι*, σε Όμηρ.· απόλ., αυτός που βρίσκεται δίπλα, γειτονικός, *ιδὼν ἐς πλησίον ἄλλον*, σε Ομήρ. **Ιλ. κ.λπ. II. 1.** επίρρ., *πλησίον*, Δωρ. *πλᾱτίον* = *πέλας*, κοντά, εγγύς, *πλησίον*, με γεν., σε Όμηρ., **Ηρόδ. κ.λπ.**· με δοτ., σε **Ευρ. 2.** με το άρθρο, *ὁ πλησίον* (ενν. *ὦν*), ο γείτονας κάποιου, σε **Θέογν.**, **Ευρ. κ.λπ.**· ομοίως στη Δωρ., *ὁ πλᾱτίον*, σε **Θεόκρ.**· επίσης με ουσ., *ὁ πλησίον παράδεισος*, σε **Ξεν. III.** συγκρ. *πλησιαίτερος*, υπερθ. -*αίτατος*, στον ιδ.· συγκρ. επίρρ. *πλησιαιτέρω*, σε **Ηρόδ.**· -*αίτερον*, σε **Ξεν.**· υπερθ. -*αίτατα*, στον ιδ.

πλησιό-χωρος, -ον, αυτός που βρίσκεται πλησίον της χώρας, αυτός που συνορεύει, *τινι*, σε **Ηρόδ.**· απόλ., *οἱ πλησιόχωροι*, οι άνθρωποι που ζουν στην γειτονική χώρα, οι όμοροι γείτονες, **Λατ. finitimi**, στον ιδ., **Θουκ.**

πλησ-ίστιος, -ον (πίμ-πλημι), **I.** αυτός που φουσκώνει τα πανιά, *οὔρος*, σε **Ομήρ. Οδ.**, **Ευρ. II. Παθ.**, αυτός που έχει φουσκωμένα πανιά, σε **Πλούτ.**

πλήσμιος, -α, -ον (πίμ-πλημι), χορτασμένος, κορεσμένος, ικανοποιημένος, σε **Πλούτ.**· *τὸ πλήσμιον*, κορεσμός, στον ιδ.

πλησμονή, ή (πίμ-πλημι), γέμισμα, πλήρωση ή ικανοποίηση, η κατάσταση του κορεσμού, ιδίως λέγεται για το φαγητό, πλήρωση του στομάχου, κορεσμός, κόρος, σε **Ευρ.**, **Ξεν.**· με γεν., *τῶν ἄλλων ἐστὶ πλησμονή*, σε **Αριστοφ.**

πλήσσω, μέλ. *πλήζω*, **αόρ. α' ἐπλήξα**, **Επικ. πλῆξα**· παρακ. *πέπληγα* (χρησιμ. ως **Παθ.** σε μεταγεν. συγγραφείς)· **Επικ. αναδιπλ. αόρ. β' ἐπέπληγον** ή *πέπληγον*, **απαρ. πεπληγέμεν** — **Μέσ.**, μέλ. *πλήζομαι*, **αόρ. α' ἐπληξάμην**· **Επικ. γ' ενικ. αόρ. β' πεπλήγετο**, γ' **πληθ. πεπλήγοντο** — **Παθ.**, μέλ. *πληγήσομαι* και *πεπλήξομαι*, **αόρ. α' ἐπλήχθην**, **αόρ. β' ἐπλήγην**, **μεταγεν. ἐπλάγην [ᾱ]**, παρακ. *πέπληγμαι*· (**√ΠΛΑΓ** ή **√ΠΛΗΓ**)· **I. 1.** χτυπώ, πατάσσω, σε **Όμηρ.**· λέγεται για πλάγιο χτύπημα, αντίθ. προς το *βάλλω*, σε **Όμηρ. κ.λπ.**· με δύο αιτ. προσ. και πράγμ., *τὸν πλῆξε αὐχένα*, τον χτύπησε στον αυχένα, σε **Ομήρ. Ιλ.**· *πὺξ πεπληγέμεν*, λέγεται για τους πυγμάχους, στο ιδ.· με σύστ. αιτ., *πλῆξ' αὐτοσχεδὶν* (ενν. *πληγὴν*), στο ιδ.· *πεπληγὼς πληγῆσιν*, τον οδήγησε έξω με χτυπήματα, στο ιδ.· *πέπληγον χορὸν ποσίν*, όπως **Λατ. terram pede pulsare**, σε **Ομήρ. Οδ.**· *ἵππους ἐς πόλεμον πεπληγέμεν*, μαστιγώνουμε τα άλογα για να ορμήσουν στη μάχη, σε **Ομήρ. Ιλ.**· λέγεται για το Δία, πλήττω με κεραυνό, σε **Ησίοδ.** — **Μέσ.**, *μηρὼ πληξάμενος*, έχει χτυπηθεί στους μηρούς του, σε **Ομήρ. Ιλ.**· *πλήξασθαι τήν κεφαλὴν*, ως ένδειξη θλίψης, σε **Ηρόδ.** — **Παθ.**, χτυπιέμαι, λαμβάνω δυνατό χτύπημα, πλήττομαι, σε **Όμηρ.**, **Τραγ. 2.** με αιτ. του πράγμ. που τίθεται σε κίνηση, *κονίσσαλον ἐς οὐρανὸν ἐπέπληγον πόδες ἵππων*, αφού χτυπήθηκαν γύρισαν προς τον ουρανό, σε **Ομήρ. Ιλ. 3.** **Παθ.**, λαμβάνω δυνατό χτύπημα, χτυπιέμαι, σε **Ηρόδ.**, **Θουκ.**· πλήττομαι από τη δυστυχία, σε **Ηρόδ.**· *στρατὸν τοσοῦτον πέπληγμαι*, δηλ. τον έχασα από αυτό το χτύπημα, σε **Αισχύλ. II.** μεταφ., λέγεται για ζωηρά αισθήματα, χτυπώ κάποιον και τον στερώ από τις αισθήσεις της λογικής, εκπλήσσω, φέρνω σε παραφροσύνη, σε **Όμηρ.** — **Παθ.**, *συμφορῇ πέπληγμαι*, σε **Ηρόδ. κ.λπ.**· *δώροισι πληγείς*, δελεάστηκε από δωροδοκίες, στο ιδ.

πλήστιγξ, **Ιων.** αντί *πλάστιγξ*.

πλήτο, γ' ενικ. **Επικ. Παθ. αορ. β'** και του *πίμπλημι* και του *πελάζω*.

πλινθεύω, μέλ. -*σω* (*πλίνθος*)· **I.** κατασκευάζω με πλίνθους δηλ. τούβλα, *τὴν γῆν*, σε **Ηρόδ.**· απόλ., κατασκευάζω πλίνθους, σε **Αριστοφ.**· ομοίως στη **Μέσ.**,

σε Θουκ. **II.** χτίζω από πλίνθους, *τείχη*, στον ίδ. **III.** κατασκευάζω κάτι σε σχήμα πλίνθου ή τούβλου, σε Αριστοφ.

πλινθηδόν, επίρρ., (*πλίνθος*), κατά τον τρόπο των πλίνθων, δηλ. με αλληπάλληλες σειρές πλίνθων στους αρμούς, σε Ηρόδ.

πλίνθινος, -η, -ον (*πλίνθος*), αυτός που είναι κατασκευασμένος από πλίνθο, σε Ηρόδ., Ξεν.

πλινθίον, τό, υποκορ. του *πλίνθος*· **I.** μικρός πλίνθος, σε Θουκ., Ξεν. **II.** = *πλαίσιον*, ορθογώνιο ή τετράγωνο, σε Πλούτ.

πλινθίς, -ίδος, ή, υποκορ. του *πλίνθου*, μικρός πλίνθος, ακονόπετρα, σε Ανθ.

πλινθόομαι, Μέσ., οικοδομώ όπως με πλίνθους, σε Ανθ.

πλινθο-ποιέω, μέλ. -ήσω, κατασκευάζω πλίνθους, σε Αριστοφ.

πλίνθος, ή, τούβλο, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ.· *πλίνθους ἐλκύσαι, εἰρύσαι*, Λατ. *ducere lateres*, κατασκευάζω τούβλα, σε Ηρόδ.· *όπτᾶν*, τα ψήνω, στον ίδ.

πλινθουργέω, μέλ. -ήσω, κατασκευάζω πλίνθους, τούβλα, σε Αριστοφ.

πλινθ-ουργός, ό (**ἔργω*), αυτός που κατασκευάζει πλίνθους, σε Πλάτ.

πλινθοφορέω, μέλ. -ήσω, μεταφέρω πλίνθους, σε Αριστοφ.

πλινθο-φόρος, -ον (*φέρω*), αυτός που μεταφέρει πλίνθους, σε Αριστοφ.

πλινθ-ύφής, -ές (*ύφαίνω*), αυτός που είναι κατασκευασμένος με πλίνθους, σε Αισχύλ.

πλίσσομαι, αόρ. α' *ἐπλίζαμην*, παρακ. *πέπλιγμαι*· σταυρώνω τα πόδια, όπως στο τρέξιμο, *πλίσσοντο πόδεσσιν*, έτρεχαν, σε Ομήρ. Οδ.· ως συνθ., *ἄν ἄπεπλίζατο*, θα είχαν φύγει μακριά, σε Αριστοφ.

πλοη-τόκος, -ον (*τεκεῖν*), αυτός που επιφέρει, δημιουργεί, προκαλεί την πλοήγηση, σε Ανθ.

πλοιάριον[ᾱ], **τό**, υποκορ. του *πλοῖον*, μικρό πλοίο, βάρκα, σε Αριστοφ., Ξεν.

πλοῖμος, βλ. [πλώμιος](#).

πλοῖον, τό (*πλέω*), σκάφος που επιπλέει, πλοίο, βάρκα, σε Ηρόδ., Αισχύλ.

κ.λπ.· *πλοῖα λεπτά*, πλοιάρια, σε Ηρόδ., Θουκ.· *πλοῖα ἵππαγωγά*, φορτηγά πλοία, σε Ηρόδ.· *πλοῖα μακρά*, πλοία για τον πόλεμο (πολεμικά), στον ίδ.· *πλοῖα στρογγύλα ή φορτηγικά*, τα εμπορικά, για τη μεταφορά των φορτίων, σε Ξεν.· όταν είναι αντίθ. προς το *ναῦς* σημαίνει πλοίο εμπορικό ή για μεταφορά, *τοῖς πλοίοις καὶ ταῖς ναυσί*, σε Θουκ.

πλοκάμῖς, -ῖδος, ή, = *πλόκαμος*, βόστρυχος ή πλεξίδα μαλλιών, λέγεται για τις γυναίκες, σε Βίωνα· στον ενικ., *μαλλιά σγουρά*, σε Θεόκρ.

πλόκαμος, ό (*πλέκω*), βόστρυχος ή πλεξίδα από μαλλιά, σε Αισχύλ.· στον πληθ., βόστρυχοι, κυρίως λέγεται για γυναίκες, σε Ομήρ. Ιλ.· στον ενικ.

περιληπτικώς, *κόμη*, σε Ηρόδ.· *τριχὸς πλόκαμος*, σε Αισχύλ.

πλόκανον, τό (*πλέκω*), πλέγμα, πλεγμένο σχοινί, σε Ξεν.

πλοκή, ή (*πλέκω*)· **I.** πλέξιμο, οτιδήποτε πλεγμένο, ύφασμα, σε Ευρ. **II.** μεταφ., περιπλοκή μιας υποθέσεως, αντίθ. προς το *λύσις*, σε Αριστ.

πλόκος, ό (*πλέκω*)· **I.** βόστρυχος από μαλλιά, πλεξίδα, μπουκλα, σε Τραγ. **II.** στεφάνι ή στεφάνι λουλουδιών, *πλόκοι σελίνων*, βραβείο κατά τους Ισθμικούς αγώνες, σε Πίνδ.· *μυρσίνης πλόκοι*, σε Ευρ. κ.λπ.

πλόοςό, Αττ. συνηρ. *πλοῦς*· πληθ. *πλοῖ*· μεταγεν. έχουμε γεν. ενικ. *πλόος*, ως τριτόκλιτο· (*πλέω*), **1.** πλους, πλεύση, ταξίδι, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ., Αττ.·

πλοῦν στέλλειν, ποιεῖσθαι, σε Σοφ.· *μῆκός ἐστι πλόος ἡμέραι τέσσερες*, η διάρκεια του είναι ισοδύναμη με τέσσερις ημέρες ταξίδι, σε Ηρόδ. **2.** καιρός ή ευνοϊκός άνεμος για πλεύση, σε Ησίοδ., Σοφ. κ.λπ.· *πλῶ χρῆσασθαι*, έχω ευνοϊκό, ούριο άνεμο, σε Θουκ. **3.** παροιμ., *δεύτερος πλοῦς*, «ο επόμενος

καλύτερος τρόπος» (εμπνευσμένο από την χρησιμοποίηση κουπιών όταν πέφτει ο αέρας), σε Πλάτ.

πλουθ-υγίειᾶ, ἡ (πλοῦτος), πλούτος και υγιεία, σε Αριστοφ.· παροξύτ.

πλουθυγίειᾶ (χάριν μέτρου), στον ίδ.

πλοῦς, Αττ. συνηρ. αντί *πλόος*.

πλούσιος, -α, -ον (πλοῦτος); **I. 1.** πλούσιος, αυτός που έχει άφθονα αγαθά, εύπορος, πολυτελής, σε Ησίοδ., Θέογν., Αττ. **2.** με γεν. πράγμ., πλούσιος σε κάτι, Λατ. *dives opus*, σε Ευρ., Πλάτ.· επίσης με δοτ., σε Πλούτ. **II.** λέγεται για πράγματα, πολυτελής, άφθονος, πλούσιος, σε Σοφ., Ευρ. **III.** επίρρ. *-ίως*, σε Ηρόδ., Ευρ.

Πλουτεύς, ὁ, ισοδύν. τύπος του *Πλούτων*, γεν. *Πλουτέως*, *-έος*, σε Ανθ.· δοτ. *Πλουτέϊ*, ἡϊ· αιτ. *Πλουτέα*, στον ίδ. κ.λπ.

πλουτέω, μέλ. *-ήσω (πλοῦτος)*· **1.** είμαι πλούσιος, έχω πλούτη, σε Ησίοδ., Θέογν., Ηρόδ., Αττ.· *πλουτέω ἀπό τῶν κοινῶν*, γίνομαι πλούσιος από τα δημόσια χρήματα, σε Αριστοφ. **2.** με γεν. πράγμ., είμαι πλούσιος σε κάτι, σε Ξεν. **3.** με δοτ. πράγμ., *πλουτέω ἐμπύροισιν*, σε Ευρ. Ξεν. **4.** με σύστ. αιτ., *πλουτέω πλοῦτον*, σε Λουκ.

πλουτηρός, -ή, -όν, εμπλουτιστικός, *ἔργον*, σε Ξεν.

πλουτητέον, ρημ. επίθ., αυτό που πρέπει να γίνει πλούσιο, άφθονο, σε Λουκ.

πλουτίζω, μέλ. Αττ. *-ιῶ (πλοῦτος)*, κάνω κάποιον πλούσιο, πλουτίζω, σε Αισχύλ., Ξεν.· ειρωνικά, *πλουτίζω τινά ἄταις*, σε Αισχύλ. — Παθ. *Ἰιδης γόοι πλουτίζεται*, σε Σοφ.· *πλουτίζω ἀπό βοσκημάτων, ἐκ τῆς πόλεως*, κερδίζω τα πλούτη μου από..., σε Ξεν.

πλουτίνδην (πλοῦτος), επίρρ., σύμφωνα με τον πλούτο, *πλουτίνδην αἰρεῖσθαι τοὺς ἄρχοντας*, σε Αριστ.

πλουτο-γαθής, -ές, Δωρ. αντί *-γηθής (γηθέω)*, αυτός που ευφραίνεται με τον πλούτο, πλούσιος, σε Αισχύλ.

πλουτοδοτήρ, -ῆρος, ὁ, = το επόμ., σε Ανθ.

πλουτο-δότης, -ου, ὁ, αυτός που δίνει πλούτο, σε Ησίοδ.

πλουτο-κράτια, ἡ (κρατέω), πλουτοκρατία, σε Ξεν.

πλουτο-ποιός, -όν, αυτός που δημιουργεί πλούτο, σε Πλούτ.

πλοῦτος, ὁ (πιθ. από το *πίμ-πλημι*)· **I.** πλούτος, αγαθά, σε Όμηρ. κ.λπ.·

πλοῦτος χρυσοῦ, ἀργύρου, αυτός που αποτελείται από χρυσό και άργυρο, σε Ηρόδ.· μεταφ., *γὰς πλοῦτος ἄβυσσος*, λέγεται για ολόκληρη τη γη, σε Αισχύλ.· *πλοῦτος εἵματος*, στον ίδ. **II.** ως κύριο όνομα, Πλούτος, ο θεός του πλούτου, σε Ησίοδ.

πλοῦτος, -εος, τό, = *πλοῦτος, ὁ*, σε Κ.Δ.

πλουτό-χθων, -ονος, ὁ, ἡ, πλούσιος σε επίγειους θησαυρούς, με αναφορά πιθ. στα μεταλλεία αργύρου στο Λαύριο, σε Αισχύλ.

Πλούτων, -ονος, ὁ, I. ο Πλούτωνα, ο θεός του Κάτω Κόσμου, σε Τραγ. (πιθ. από το *πλοῦτος*), αυτός που δίνει τον πλούτο, σύζυγος της Δήμητρας, που προσέφερε στους ανθρώπους τους καρπούς της γης.

πλοχμός, -οῦ, ὁ, I. όπως το *πλόκαμος*, συνήθως στον πληθ., πλεξίδες, βόστρυχοι, σε Ομήρ. Ιλ., Ανθ. **II.** πλοκάμια χταποδιού, σε Ανθ.

πλῶναν, Επικ. αντί *ἔπλυναν*, γ' πληθ. αορ. α' του *πλύνω*.

πλῶνός, ὁ (πλύνω)· **I.** σκάφη, κάδος, δοχείο, στο οποίο έπλυναν τα βρόμικα ρούχα αφού τα πατούσαν πρώτα, σε Όμηρ. **II.** μεταφ., *πλυνὸν ποιεῖν τινα* = *πλύνω* II, σε Αριστοφ.

πλυντήριος, -ον, αυτός που ανήκει ή ταιριάζει στο πλύσιμο· *πλυντήρια* (ενν. *ιέρα*), *τά*, γιορτή στην Αθήνα, κατά την οποία έπλεναν τα ρούχα του αγάλματος της Αθηνάς, σε Ξεν. κ.λπ.

πλύνω[ῶ], Ιων. παρατ. *πλύνεσκον*· μέλ. *πλυνῶ*, Ιων. και Επικ. *πλύνέω*· αόρ. α' *ἔπλυνα*, Επικ. *πλῶνα* — Παθ., μέλ. *πλύνομαι*, παρακ. *πέπλῶμαι*· **I. 1.** πλένω, καθαρίζω, κυρίως λέγεται για λινά και ενδύματα, (αντίθ. προς το *λούομαι* κάνω μπάνιο η το *νίζω*, πλένω τα χέρια ή τα πόδια), σε Όμηρ., Αττ. **2.**

καθαρίζω από τις ακαθαρσίες, από τους λεκέδες, σε Όμηρ. Οδ. **II.** (αργκό) *πλύνειν τινά* (καθώς λέμε) «τον έλουσε», «τον στόλισε», σε Αριστοφ., Δημ.

πλύσις[ῶ], -εως, ή, πλύσιμο, σε Πλάτ.

πλώϊζω, Ιων. παρατ. *πλωϊζέσκον*· πλέω πάνω από τη θάλασσα, σε Ησίοδ.· *οί Έλληνες μάλλον έπλωϊζον*, ξεκίνησαν να χρησιμοποιούν πλοία ή να επιδίδονται στη ναυτιλία, σε Θουκ. — αποθ. *πλωϊζομαι*, σε Στράβ., Λουκ.

πλώϊμος ή πλόϊμος, -ον (πλώω), κατάλληλος προς πλεύση· **1.** λέγεται για πλοίο, κατάλληλος για τη θάλασσα, αξιόπλοος. **2.** λέγεται για τη ναυτιλία, *πλωϊμοτέρων γενομένων ή όντων*, καθώς η ναυσιπλοία εξελισσόταν, καθώς οι περιστάσεις γίνονταν καλύτερες για τη ναυσιπλοΐα, στον ίδ.

πλώσιμος, -ον (πλώω), κατάλληλος προς πλεύση, *πέλαγος*, σε Σοφ.

πλωτεύω (πλώτης)· **I.** πλέω. **II.** Παθ., διαπλέομαι, λέγεται για τη θάλασσα, διαπλέω, πλοηγώ, σε Πολύβ.

πλωτή, ή, βλ. [πλωτός](#).

πλωτήρ, -ήρος, ό (πλώω), ναύτης, θαλασσοπόρος, σε Αριστοφ., Πλάτ.· περιλαμβάνει τους κωπηλάτες και τους άλλους ναύτες, σε Αριστ.

πλωτικός, -ή, -όν, επιδέξιος στη ναυτική τέχνη, ναύτης, σε Πλάτ., Πλούτ.· επίσης, ναύκληρος, σε Πλούτ.

πλωτός, -ή, -όν (πλώω)· **I.** πλωτός, αυτός που επιπλέει, σε Όμηρ. Οδ., Ηρόδ.· *πλωτοί*, οι κολυμβητές, δηλ. τα ψάρια, σε Ανθ. **II. 1.** πλωτός, πλόιμος, σε Ηρόδ. **2.** λέγεται για τις εποχές, κατάλληλος προς πλεύση, σε Πολύβ.

πλώω, Ιων. αντί *πλέω*.

πνείω, Επικ. αντί *πνέω*.

πνεῦμα, -ατος, τό (πνέω)· **I. 1.** φύσημα, *πνεύματα άνέμων*, σε Ηρόδ., Αισχύλ.· μόνο του, ο άνεμος, το ισχυρό φύσημα, σε Τραγ. κ.λπ. **2.** μεταφ., *θαλερωτέρω πνεύματι*, με πιο ευνοϊκό αεράκι, σε Αισχύλ.· *λύσσης πνεῦμα μάργω*, στον ίδ.· *πνεῦμα ταύτόν οὔποτ' έν άνδρασιν φίλοις βέβηκεν*, ο άνεμος, η διάθεση συνεχώς αλλάζει ακόμα και ανάμεσα στους φίλους, σε Σοφ. **II. 1.** όπως το Λατ. *spiritus ή anima*, η ανάσα, η πνοή, σε Αισχύλ.· *πνεῦμα βίου*, η πνοή της ζωής, στον ίδ.· *πνεῦμα άθροίζειν*, παίρνω την ανάσα, σε Ευρ.· *πνεῦμα άφιέναι, άνιέναι, μεθιέναι*, παραδίδω το πνεῦμα, στον ίδ.· *πνεύματος διαρροαί*, φλογέρα, στον ίδ. **2.** αυτό που μυρίζεται, άρωμα, μυρωδιά, στον ίδ.

III. πνεῦμα, Λατ. *afflatus*, σε Ανθ.· *θεία έμπνευση*, σε Κ.Δ. **IV.** πνεῦμα ανθρώπου, στο ίδ. **V.** το άύλο ον, σε Κ.Δ.· λέγεται για το Άγιο Πνεῦμα, *τό Πνεῦμα, Πνεῦμα Άγιον*· επίσης για τους αγγέλους, στο ίδ.· λέγεται και για τα πονηρά πνεύματα, στο ίδ.

πνευμάτικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει στο πνεῦμα, ο πνευματικός, σε Κ.Δ.

πνεύμων, στους μεταγεν. Αττ., **πλεύμων, -ονος, ό (πνέω)**, το όργανο της αναπνοής, οι πνεύμονες, Λατ. *pulmo*, σε Όμηρ. Ιλ., Πλάτ.· κυρίως στον πληθ., σε Τραγ.· *πνεῦμ' άνείς έκ πλευμόνων*, σε Ευρ.

πνεῦν, Δωρ. ποιητ. αντί *ἔπνεον*, παρατ. του *πνέω*.

πνευστιάω, αναπνέω βαριά, ασθμαίνω, λαχανιάζω, σε Αριστ.· Επικ. *μτχ.*

πνευστιόων, σε Ανθ.

πνέω, Επικ. **πνείω**, Ιων. παρατ. *πνείσκον*· μέλ. *πνεύσομαι*, Δωρ. *πνευσοῦμαι*, αόρ. α' *ἔπνευσα*, παρακ. *πέπνευκα*· όπως άλλα δισύλ. ρήμ. σε -έω, και αυτό το ρήμα συναιρεί μόνο τα εε, εει· **I.** φυσάω, φυσώ, λέγεται για τον άνεμο και τον αέρα, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ., Αττ.· *ἡπνέουσα* (ενν. *αὔρα*), αναπνοή, ανάσα, σε Κ.Δ. **II.** αναπνέω, βγάζω ανάσα, σε Ομήρ. Οδ.· με γεν. πνέω ή αποπνέω οσμή ενός πράγματος, σε Ανθ. **III.** λέγεται για ζώα, ανασαίνω βαριά, ασθμαίνω, λαχανιάζω, αγκομαχώ, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ. **IV.** γενικά, παίρνω ανάσα, αναπνέω, και συνεπώς ζω, σε Όμηρ.· *οἱ πνέοντες* = *οἱ ζῶντες*, σε Σοφ. **V. 1.** μεταφ., με σύστ. αντ., ανασαίνω, αναπνέω, *μένεα πνεύοντες*, ομοίως πνέοντες τόλμη, λέγεται για τους πολεμιστές, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως, *πῶρ πνέω*, σε Ησίοδ.· *φόνον, κότον, Ἄρη*, σε Αισχύλ.· ομοίως, *πνέοντας δόρυ και λόγχας*, σε Αριστοφ.· *Ἀλφειὸν πνέων*, λέγεται για γρήγορο δρομέα, στον ιδ. **2.** *μέγα πνεῖν*, έχω μεγάλη ιδέα για τον εαυτό μου, υπερηφανεύομαι, σε Ευρ.· *τόσονδ' ἔπνευσας*, στον ιδ.· επίσης με ονομ., σαν να υπήρχε άνεμος, *μέγας πνέων*, στον ιδ.· *πολὺς ἔπνει και λαμπρὸς ἦν*, σε Δημ.

πνίγέυς, -έως, ὁ (πνίγω), κλίβανος, φούρνος θερμαινόμενος από καυτά κάρβουνα που τοποθετούνται μέσα του, όπως οι δικοί μας φούρνοι με τούβλα, σε Αριστοφ.

πνίγηρός, -ά, -όν (πνίγω), αποπνικτικός, ασφυκτικός, σε Αριστοφ.

πνίγιζω, = *πνίγω*, σε Ανθ.

πνιγμός, ὁ (πνίγω), πνίξιμο ή πνιγμός, σε Ξεν.

πνιγόμεῖς, -εσσα, -εν = *πνιγηρός*, σε Ανθ.

πνίγος, τό (πνίγω), πνιγηρός καύσωνας, σε Αριστοφ., Θουκ.

πνίγω[ι], μέλ. *πνίζω*, αόρ. α' *ἔπνιξα* — Παθ., μέλ. *πνιγήσομαι*, αόρ. α' *ἐπνίχθην*, αόρ. β' *ἐπνίγην [ι]*, παρακ. *πέπνιγμαι*· **I. 1.** πνίγω, στραγγαλίζω, σφίγγω τον λαιμό, σε Πλάτ.· παροιμ., *ὅταν τὸ ὕδωρ πνίγῃ τί δεῖ ἐπιπίνειν*; εάν το νερό μπουκώνει κάποιον, γιατί πρέπει κάποιος να πιει περισσότερο; σε Αριστ. — Παθ., πνίγομαι, ασφυκτιώ, σε Αριστοφ.· είμαι πλημυρισμένος, πνιγμένος, σε Ξεν. **2.** μεταφ., ενοχλώ, βασανίζω, σε Λουκ. **II.** μαγειρεύω μέσα σε σκεπασμένο σκεύος, βράζω ή ψήνω, σε Ηρόδ., Αριστοφ.

πνικτός, -ή, -όν, ρημ. επίθ., πνιγμένος, στραγγαλισμένος, σε Κ.Δ.

πνοή, Επικ. **πνοή, -ῆς, ή**· Δωρ. **πνοά** και **πνοιά**, -ᾱς (πνέω)· **I.** φύσημα, αύρα, αεράκι, σε Όμηρ.· *ἅμα πνοιῆς ἀνέμοιο*, μαζί με την πνοή του ανέμου, δηλ. γρήγορος όπως οι πνοές του ανέμου, στον ιδ.· *μετὰ πνοιῆς ἀνέμοιο*, στον ιδ. κ.λπ.· το φύσημα μέσα στα φυσερά, σε Θουκ. **II. 1.** λέγεται για ζώα, ανασαίνω βαριά, λέγεται για άλογα, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ. **2.** γενικά, η αναπνοή, *ἔμπνους μέν εἰμι καὶ πνοὰς πνέω*, σε Ευρ.· μεταφ., *πνοή Ἡφαίστοιο*, η ανάσα του Ηφαίστου, δηλ. η φωτιά, η φλόγα, σε Ομήρ. Ιλ.· *Θεοῦ πνοαῖσιν ἐμμανεῖς*, σε Ευρ. **III.** άρωμα, ατμός, αναθυμίαση, *σποδὸς προπέμπει πλούτου πνοάς*, λέγεται για πόλη που καίγεται, σε Αισχύλ. **IV.** φύσημα πνευστού μουσικού οργάνου, σε Πίνδ., Ευρ.

πνοή, Επικ. αντί *πνοή*.

πνύξ, γεν. *πυκνός* (όχι *πνυκός*), **ή**, η Πνύκα, ο τόπος στην Αθήνα όπου γίνονταν οι συγκεντρώσεις του λαού, *ἐκκλησίαι*, σε Αριστοφ.· *ἐν πυκνῇ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ*, σε Δημ. Ήταν σκαμμένη στην πλευρά μικρού λόφου δυτικά της Ακρόπολης και είχε σχήμα ημικυκλίου όπως το θέατρο.

πόα, ή, Ιων. **ποίη**· Δωρ. **ποία**, **I. 1.** χλόη, χόρτο, σε Όμηρ. κ.λπ.· *ποιά Μηδική*, Λατ. *herba Medica*, βότανο ή τριφύλλι, σε Αριστοφ. **2.** γρασίδι, δηλ. χλωώδης, χορταριασμένος τόπος, σε Πλάτ., Ξεν. **II.** σε ποιητές, λέγεται για χρόνο, *πίσυρας πόας*, τέσσερα χόρτα, δηλ. θέρη, σε Ανθ.

ποάζω, λέγεται για το έδαφος, παράγω γρασίδι, σε Στράβ.

ποδ-αβρός, -όν, αυτός που έχει λεπτά, μαλακά πόδια, σε Χρησμ. παρά Ηροδ.

ποδαγός, βλ. [ποδηγός](#).

ποδ-άγρα, ή, I. παγίδα για τα πόδια, σε Ξεν., Ανθ. **II**. αρθρίτιδα στα πόδια, αντίθ. προς *χειράγρα*.

ποδαγράφω, έχω αρθρίτιδα στα πόδια, σε Αριστοφ.

ποδαγρικός, -ή, -όν, υποκείμενος σε ποδάγρα, σε Πλούτ.

ποδαγρός, -όν, = το προηγ., σε Λουκ.

ποδᾶ-νιπτήρ, -ῆρος, ὁ (νίζω), αγγείο, δοχείο για το πλύσιμο των ποδιών, νιπτήρας για τα πόδια, σε Ηρόδ.

ποδᾶ-νιπτρον[ᾱ], τό, νερό για το πλύσιμο των ποδιών μέσα σ' αυτό, σε πλθ., σε Ομήρ. Οδ.

ποδαπός, -ή, -όν, 1. από ποια χώρα; Λατ. *cujas?* γενικά, από πού; γεννημένος πού; σε Ηρόδ., Τραγ.· *τίς καὶ ποδαπός;* σε Πλάτ. **2**. γενικά, τί είδους; *ποδαπός; οἶος μὴ δάκνειν...*, τέτοιος που δεν θα δαγκώσει, σε Δημ. (όπως στα *ἄλλοδαπός, ἡμέδαπός, ὑμέδαπός, τηλεδαπός*, το *-δαπος* είναι κατάληξη αμφίβ. προέλ.).

πόδ-αργος, -ον, γοργοπόδαρος ή αυτός που έχει λευκά πόδια· **Πόδαργος, ὁ**, ο Ωκύπους ή Λευκόπους, το ἄλογο του Έκτορα, σε Ομήρ. Ιλ.· θηλ. *Ποδάργη*, μία από τις Ἀρπυες, μυθικό τέρας, στο ίδ.

ποδαρκής, -ές (ἄρκέω), επαρκής στα πόδια, γοργοπόδαρος, λέγεται για τον Αχιλλέα, σε Ομήρ. Ιλ.· *ποδαρκὴς ἡμέρα*, μέρα της ταχύτητας, δηλ. η μέρα που αγωνίζονται οι γρήγοροι δρομείς, σε Πίνδ.· *ποδαρκέων δρόμων τέμενος*, ιερός χώρος για τους αγώνες ταχύτητας, δηλ. το Πυθικό στάδιο, στον ίδ.

ποδ-ένδυτος, -ον (ἐνδύω), αυτός που έχει καλυμμένα τα πόδια, σε Αισχύλ.

ποδεών, -ῶνος, ὁ (πούς),· **I**. στον πλθ., τα σκληρά άκρα στο δέρμα των ζώων, που αποτελούνται από τα πόδια και την ουρά, *δέρμα λέοντος ἀφημμένον ἄκρων ἐκ ποδεώνων*, το δέρμα του λιονταριού που γαντζώνεται στον λαιμό κάποιου με τα νύχια, σε Θεόκρ. **II. 1**. στον ενικ., λαιμός ή στόμιο ασκού, που αποτελείται από ένα από τα άκρα, τα υπόλοιπα είναι συρραμμένα, σε Ηρόδ. **2**. γενικά, κάθε στενό άκρο, λωρίδα γης, στον ίδ. **3**. κατώτερη γωνία ιστίου, «πόδι» ιστίου, σε Λουκ.

ποδ-ηγός, Δωρ. και Τραγ.· **-ᾱγός, ὁ (ἡγέομαι)**, οδηγός, συνοδός, φύλακας, σε Σοφ., Ευρ.

ποδ-ηνεκός, -ές (ἐνέγκαι), αυτός που φτάνει μέχρι τα πόδια, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ.

ποδ-ήνεμος, -ον, γρήγορος σαν τον άνεμο, λέγεται για την Ίριδα, σε Ομήρ. Ιλ.

ποδ-ήρης, -ες (*ἄρω),· **1**. αυτός που φτάνει στα πόδια· *πέπλος*, το ένδυμα που κατεβαίνει μέχρι τα πόδια, όπως στα αρχαία ελληνικά αγάλματα, σε Ευρ., Ξεν.· *ποδήρης ἀσπίς*, η μεγάλη ασπίδα που κάλυπτε το σώμα εντελώς από πάνω μέχρι τα πόδια, σε Ξεν.· *στῆλος ποδήρης*, ευθύς, στερεός κίονας, σε Αισχύλ. **2**. *τὰ ποδήρη*, τα μέρη του σώματος γύρω από τα πόδια, δηλ. τα ίδια τα πόδια, στον ίδ.

ποδιαῖος, -α, -ον (πούς), αυτός που είναι ίσος με έναν πόδα, σε πλάτος ή ύψος, σε Ξεν.

ποδίζω, μέλ. *-ίσω (πούς)*, δένω τα πόδια — Παθ., έχω τα πόδια δεμένα ή δένομαι από τα πόδια, λέγεται για τα ἄλογα, σε Ξεν.

ποδί-κροτος, -ον, αυτός που έχει ενωμένα πόδια, σε Ανθ.

ποδιστήρ, -ῆρος, ὁ (ποδίζω), μπερδεμένος στα πόδια, λέγεται για μακρύ ένδυμα, σε Αισχύλ.

ποδίστρα, ή, παγίδα για τα πόδια, σε Ανθ.

ποδοῖν, Επικ. γεν. και δοτ. δυϊκ. αντί ποδοῖν.

ποδο-κάκη, ή, επίσης **ποδοκάκη**, κυρίως, όργανο βασανισμού των ποδιών, είδος ξύλου, σε Δημ. κ.λπ.

ποδο-κρουσία, ή, κρότος με τα πόδια, σε Στράβ.

ποδορ-ράγης, -ές (ρήγνυμι), αυτός που σπάζει κατά την κρούση των ποδιών, σε Ανθ.

ποδο-στράβη, ή, δόλωμα ή παγίδα για το δέσιμο των ποδιών, σε Ξεν.

ποδό-ψηστρον, τό (ψάω), αυτό που καθαρίζει τα πόδια, πανί σε Αισχύλ.

ποδώκεια, ή, ταχύτητα ποδιών, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ.

ποδ-ώκης, -ες (ώκός), **1.** γρήγορος, ταχύς στα πόδια, γοργοπόδαρος, λέγεται για τον Αχιλλέα, σε Ομήρ. Ιλ.· *ποδώκης άνθρωπος*, σε Θουκ.· *λαγώς*, σε Ξεν.

2. γενικά, γρήγορος, ταχύς, *όμμα*, σε Αισχύλ.· *θεῶν ποδώκεις*, *βλάβαι*, σε Σοφ.

ποέω, βλ. [ποιέω](#).

ποηφάγέω, Ιων. **ποιηφαγέω**, μέλ. -ήσω, τρώγω πρασινάδα, σε Ηρόδ.

ποη-φάγο[ς]α, -ον (φαγεῖν), αυτός που τρώει πρασινάδα ή χόρτα.

ποθεινός, -ή, -όν και -ός, -όν (ποθέω), ο επιθυμητός, ποθητός, ιδιαίτερα αγαπητός, ιδίως, αν είναι απών ή χαμένος (βλ. [πόθος](#)), σε Τραγ.· *ποθεινός ἦλθες*, σε Ευρ.· *ποθεινὰ δάκρυα*, τα δάκρυα μετάνοιας, στον ιδ.· *ποθεινός τοῖς φίλοις*, σε Αριστοφ.· *επίρρ.*, *ποθεινότερως ἔχειν τινός*, λαχταρώ πολύ ένα πράγμα, σε Ξεν.

πόθεν; Ιων. **κόθεν**, **I.** ερωτημ. *επίρρ.*, από πού; **1.** λέγεται για τόπο, *ἡρώτα, τίς εἶη καὶ πόθεν ἔλθοι*; σε Ομήρ. Οδ.· *ποῖ δὴ καὶ πόθεν*; σε Πλάτ.· με γεν., *τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν*; ποιος είσαι και από ποια χώρα έρχεσαι; σε Ομήρ. Ιλ.· *πόθεν γῆς*; σε Ευρ. **2.** λέγεται για προέλευση, *πόθεν γένος εὔχεται εἶναι*; από ποια πλευρά καυχίεται ότι είναι η καταγωγή του γένους του; σε Ομήρ. Οδ. **3.** λέγεται για την ομιλία, *πόθεν ἄρξωμαι*; σε Αισχύλ. **4.** λέγεται για αιτία, από πού; για ποιο λόγο; στον ιδ.· *μόνο του, πόθεν*; πώς μπορεί να συμβαίνει; αδύνατον! σε Ευρ., Αριστοφ. **II.** *πόθεν*, εγκλιτ. *επίρρ.*, από το ένα μέρος ή το άλλο, *εἰπόθεν*, σε Ομήρ. Ιλ.· *εἰ καὶ πόθεν ἄλλοθεν ἔλθοι*, σε Ομήρ. Οδ.

ποθέρω, Δωρ. αντί προσέρω.

ποθέσπερος, -ον, Δωρ. αντί προσέσπερος.

ποθέω, Επικ. *απαρ. ποθήμεναι* (όπως αν προερχόταν από *πόθημι*)· Επικ.

παρ. πόθεον, Ιων. *ποθέσκον*· μέλ. *ποθήσω και ποθέσομαι*, *αόρ. α' ἐπόθεσα*, Επικ. *πόθεσα*, επίσης *ἐπόθησα*· *παρακ. πεπόθηκα*· (*πόθος*)· **I. 1.** λαχταρώ κάτι, *ποθῶ διακαῶς κάτι που μου λείπει ή λυπάμαι για κάτι που είναι χαμένο*, Λατ. *desiderate*, σε Ομήρ. κ.λπ.· *ποθεῖς τὸν οὐ παρόντα*, σε Αριστοφ.· *ποθέω τὰς ἐν νεότητι ἡδονάς*, σε Πλάτ. — Παθ., *ὃ ποθουμένη* (ενν. *εἰρήνη*), σε Αριστοφ. **2.** λέγεται για πράγματα, *απαιτώ, ή ἀπόκρισις ἐρώτησιν τοιάνδε*, σε Πλάτ. **II.** με *απαρ.*, είμαι ανήσυχος να κάνω κάτι, σε Ευρ.· *τὸ νοσοῦν ποθεῖ σε ζυμπαραστάτην λαβεῖν*, η ασθένειά μου επιβάλλει να πάρω εσένα για βοηθό, σε Σοφ. **III. 1.** *απόλ.*, *τὸ ποθοῦν*, η επιθυμία κάποιου, η λαχτάρα κάποιου, στον ιδ. **2.** *ως αποθ.*, *ποθουμένη φρήν*, η ψυχή που λαχταρά, στον ιδ.

ποθή, ή, **1.** = *πόθος*, τρελή επιθυμία για κάποιον, *ἐμεῖο ποθὴν ἀπεόντος ἔχουσιν*, σε Ομήρ. Ιλ.· *σῇ ποθῇ*, από την επιθυμία για σένα, στο ιδ. **2.** έλλειψη πράγματος, με γεν., σε Ομήρ. Οδ.

πόθι,

A. ερωτημ. *ποιητ. επίρρ. αντί ποῦ*· πού; σε Ομήρ. Οδ., Σοφ.· **1.** με γεν. *πόθι Νύσας*; σε ποιο μέρος της Νύσας; σε Ευρ. **2.** *αντί ποῖ*; προς ποιο μέρος; σε Ανθ. **B. ποθί**, εγκλιτ. *επίρρ. αντί που*· **1.** οπουδήποτε ή κάπου, σε Ομήρ. Ιλ.,

Σοφ. **2.** λέγεται για χρόνο, *αἴ κέ ποθι Ζεὺς δῶσι*, εάν βέβαια ποτέ μας ενισχύσει ο Δίας, σε Ομήρ. Ιλ.· τελικώς, ευλόγως, σε Ομήρ. Οδ. **3.** αόριστα, κατά τύχη, ενδεχομένως, πιθανόν, σε Όμηρ.

ποθινός, -ή, -όν, ποιητ. αντί *ποθεινός*, σε Ανθ.

ποθό-βλητος, -ον, ερωτοχτυπημένος, σε Ανθ.

πόθοδος, ή, Δωρ. αντί *πρόσοδος*.

ποθόρημι, Δωρ. αντί *προσοράω*.

πόθος, ό, I. 1. πόθος, επιθυμία, λαχτάρα, σφοδρή επιθυμία, στοργή ή λύπη (για κάτι απόν ή χαμένο), Λατ. *desiderium*, σε Όμηρ κ.λπ. **2.** με γεν., επιθυμία ή λύπη για πρόσωπο ή πράγμα, στον ιδ.· ομοίως, *σός πόθος*, λαχτάρα για σένα, σε Ομήρ. Οδ.· *τούμῳ πόθῳ*, σε Σοφ. **II.** αγάπη, ερωτική επιθυμία, σε Ησίοδ. κ.λπ.

ποιῖ, ερωτημ. επίρρ., (πρβλ. [ποῦ](#))·

A. I. 1. προς ποιο μέρος; Λατ. *quo?* σε Θέογν. κ.λπ. **2.** με γεν., *ποιῖ χθόνος*; *ποιῖ γῆς*; σε ποιο μέρος της γης; σε Αισχύλ.· *ποιῖ φροντίδος*; *ποιῖ φρενῶν*; *ποιῖ γνώμης*; σε Σοφ. **II.** προς ποιο σκοπό; προς ποιο σημείο; *ποιῖ τελευτᾷ*; σε Αισχύλ. **B.ποι**, εγκλιτ. επίρρ., προς κάποιο μέρος, προς τα κάπου, σε Σοφ., Αριστοφ. κ.λπ.

ποιά, ποιάεις, συνηρ. **ποιᾶς**, αντί *ποίη*, *ποιήεις*.

ποιέω, Επικ. παρατ. *ποιέον*, συνηρ. *ποιεί*, Ιων. *ποιέεσκον* — Μέσ., γ' ενικ. Ιων. παρατ. *ποιέσκετο*· μέλ. *ποιήσομαι* (επίσης χρησιμ. με Παθ. σημασία) — Παθ., μέλ. *ποιηθήσομαι*, αόρ. *ἀ' ἐποιήθην*, παρακ. *πεποιήμαι* (επίσης χρησιμ. με Μέσ. σημασία) — οι Αττ. ποιητές χρησιμοποιούν την παραλήγουσα βραχεία, όπως *ποιῶ*, *ποιεῖν* κ.λπ., που συχνά γράφονται και *ποῶ*, *ποεῖν* κ.λπ., όπως στα Λατ. *poëta*, *poësis*. Έχει δύο γενικές σημασίες· κατασκευάζω και κάνω.

A. I. 1. κατασκευάζω, παράγω, δημιουργώ· στον Όμηρ. συχνά λέγεται για οικοδόμηση, *ποιῶ δῶμα*, *τείχος* κ.λπ.· λέγεται για την εργασία του σιδηρουργού, *ποιῶ σάκος*, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για τα έργα τέχνης, στο ιδ. κ.λπ.· *ποιεῖν τι ἀπὸ ξύλου*, κατασκευάζω κάτι από ξύλο, σε Ηρόδ.· *ποιῶ πλοῖα ἐκ τῆς ἀκάνθης*, στον ιδ.· ομοίως με γεν., *ποιῶ νηὸν λίθου*, στον ιδ.· *φοίνικος αἱ θύραι πεποιημέναι*, σε Ξεν. — Μέσ., *οἰκία ποιήσασθαι*, τους χτίζω σπίτια, σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης, *έχω φτιάξει κάτι*, *το ετοιμάζω*, σε Ηρόδ., Δημ. **2.** φτιάχνω, δημιουργώ, *ἕτερον Φίλιππον ποιήσετε*, σε Δημ. **3.** λέγεται για ποιητές, συνθέτω, γράφω, Λατ. *carmina facere*, σε Ηρόδ., Αττ.· επίσης, κάνω ή αναπαριστώ στην ποίηση, *Όμηρος Ἀχιλλέα πεποίηκε ἁμείνω Όδυσσέως*, σε Πλάτ.· περιγράφω με στίχους, στον ιδ.· *βάζω σε στίχους*, στον ιδ. **II. 1.** δίνω, επιφέρω, προκαλώ, σε Όμηρ. κ.λπ.· με αιτ. και απαρ., *προξενώ ή επιφέρω*, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ. **2.** λέγεται για θυσίες και άλλα τέτοια, *ποιέω ἱρά*, όπως *ἔρδειν*, Λατ. *sacra facere*, σε Ηρόδ., Ξεν., Θουκ. κ.λπ.· *ποιῶ Ἴσθμια*, διεξάγω αγώνες στον Ισθμό, δηλ. τα Ἴσθμια, σε Ξεν.· *ποιῶ ἐκκλησίαν* (όπως λέμε, κατασκευάζω ένα σπίτι), σε Θουκ.· Μέσ. με την ίδια σημασία, αλλά με εννοούμενη μέση ενέργεια, *ἀγορὴν ποιήσατο*, σε Ομήρ. Ιλ. **3.** λέγεται για τον πόλεμο και την ειρήνη, *πόλεμον ποιεῖν*, *προξενώ πόλεμο*, αλλά *πόλεμον ποιεῖσθαι*, διεξάγω πόλεμο (στο πλευρό κάποιου άλλου), σε Ξεν.· ομοίως *εἰρήνην ποιῶ*, κάνω ειρήνη (για τους άλλους)· αλλά, *εἰρήνην ποιεῖσθαι*, κάνω ειρήνη (για τον εαυτό μου) κ.λπ.· **4.** η Μέσ. συχνά χρησιμ. περιφρ. με ουσ., *ποιεῖσθαι ὁδοιπορίην* αντί *ὁδοιπορεῖν*, *ποιεῖσθαι πλόον* αντί *πλέειν*, *θαῦμα ποιεῖσθαι* αντί *θαυμάζειν*, *ὀργὴν ποιεῖσθαι* αντί *ὀργίζεσθαι*, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *ποιεῖσθαι λόγον τινός*, λέω σχετικά με, διηγούμαι, στον ιδ.· αλλά, *τοὺς λόγους*

ποιῶ, συσκέπτομαι, διεξάγω συζήτηση, σε Θουκ. **III.** με ἐπίθ. ως κατηγορ., καθιστώ κάποιον τέτοιο ή άλλο, ποιεῖν τινα βασιλῆα, σε Ομήρ. Οδ.· Ἀθηναῖον ποιεῖν τινα, σε Θουκ. — Μέσ., ποιεῖσθαι τινα ἄλοχον ή ἄκοιτιν, καθιστώ αυτή σύζυγό μου, σε Ομήρ. Ιλ.· ποιεῖσθαι τινα υἱόν, κάνω κάποιον γιο μου, δηλ. τον υιοθετώ ως παιδί μου (πρβλ. [εἰσποιέω](#)), στον ιδ., Αττ.· επίσης, ἐωντοῦ ποιεῖσθαι τι, κάνω ένα πράγμα δικό μου, σε Ηρόδ. **IV.1.** βάζω, τοποθετώ, ποιέω, ποιῶ ἐνὶ φρεσί τινι, σε Ηρόδ. **2.** στον πόλεμο, ποιῶ τινας, ὑπό τινι, οδηγώ κάτω από την εξουσία..., σε Δημ. — Μέσ., ποιεῖσθαι ὑπ' ἐωυτῶ, σε Ηρόδ.· ποιεῖσθαι τινας ἐς τὸ συμμαχικόν, στον ιδ. κ.λπ. **V.** στη Μέσ., στηρίζω, θεωρώ, υπολογίζω, λογαριάζω, κρίνω ένα πράγμα ως..., συμφορὴν ποιεῖσθαι τι, θεωρώ κάτι ως συμφορά, στον ιδ.· δεινὸν ποιεῖσθαι τι, Λατ. aegre ferre, στον ιδ.· μέγα ποιῶ, με απαρ., θεωρώ κάτι πολύ σπουδαίο να..., στον ιδ.· οὐκ ἀνάσχετον ποιῶ τι, σε Θουκ. κ.λπ.· συχνά με πρόθ., δι' οὐδενὸς ποιῶ, δεν θεωρώ κάτι ως σημαντικό, σε Σοφ.· ἐνέλαφρῶ ἐν ὁμοίῳ ποιῶ, σε Ηρόδ.· ἐν σμικρῶ ἐν ὀργῇ, σε Δημ.· παρ' ὀλίγον, παρ' οὐδέν τι, σε Ξεν.· περὶ πολλοῦ, περὶ πλείονος, περὶ πλείστου ποιεῖσθαι τι, σε Αττ. **VI.** θεωρώ την περίπτωση, υποθέτω ότι..., σε Ηρόδ., Ξεν. — Παθ., οἱ φιλοσοφώτατοι ποιούμενοι, γι' αυτούς που έχουν υπόληψη..., σε Πλάτ. **VII.** λέγεται για χρόνο, οὐ ποιῶ χρόνον, δεν επιμηκύνω τον χρόνο, δηλ. δεν αργοπορώ, σε Δημ.· τὴν νύκτα ἐφ' ὅπλοις ποιεῖσθαι, διέρχομαι (περνάω) τη νύχτα ἐνοπλος, σε Θουκ. **B. I. 1.** κάνω, περίπου ὅπως το πράσσω, σε Όμηρ. κ.λπ.· οὐδὲν ἂν ὦν νυνὶ πεποίηκεν ἔπραξεν, σε Δημ.· Σπαρτιτικὰ ποιεῖν, λειτουργῶ ὅπως ἑνας Σπαρτιάτης, σε Ηρόδ.· προσταλθὲν ποιῶ, σε Σοφ. κ.λπ. **2.** με διπλ. αιτ., κάνω κάτι σε κάποιον, κακὰ ή ἀγαθὰ ποιεῖν τινα, σε Ηρόδ. κ.λπ.· επίσης εὔ, κακῶς ποιῶ τινα, σε Ξεν. κ.λπ.· επίσης με δοτ. προσ., ἴππῳ τάναντία ποιῶ, στον ιδ.· ὁμοίως, στη Μέσ., φίλα ποιεῖσθαι τινι, σε Ηρόδ. **3.** με ἐπίρρ., ὧδε ποιήσον, πράξε με αυτό τον τρόπο, ἔτσι, στον ιδ.· ποιεῖὸπως βούλει, σε Ξεν.· ὁμοίως με μτχ., εὔ ἐποίησας ἀπικόμενος, σε Ηρόδ. κ.λπ.· το καλῶς ποιῶν, μερικές φορές εἶναι σχεδόν επιρρηματικό, καλῶς ποιοῦντες πράττετε, σε Δημ.· εὔ ποιοῦν, ευνοϊκά, ευτυχώς, στον ιδ. **II.** ἀπόλ., κάνω, πράττω ή ενεργῶ, ποιέειν ή παθέειν, κάνω ή έχω κάνει σε κάποιον, σε Ηρόδ.· λέγεται για φάρμακο, ενεργῶ, φέρνω αποτέλεσμα, σε Πλάτ.· ὁμοίως, ή εὖνοια παρὰ πολὺ ἐποίει ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους, η καλή θέληση, η εὖνοια ἐκλινε πάρα πολύ προς τους Λακεδαιμονίους, σε Θουκ.· ὁμοίως ἀπρὸς., ἐπὶ πολὺ ἐποίει τῆς δόξης τῆς μὲν ἡπειρώταις εἶναι, εἶναι γενικό χαρακτηριστικό τους να εἶναι χερσαῖοι κ.λπ., στον ιδ.

ποίη, ὠν. ἀντί πόα, πρασινάδα.

ποιήεις, Δωρ. **-άεις, -εσσα, -εν (ποίη)**, πρασινωπός, πλούσιος σε πράσινο, σε Όμηρ., Σοφ.· οὐδ. πληθ. συνηρ. **ποιᾶντα**, σε Πίνδ.

ποίημα, -ατος, τό (ποιέω), οτιδήποτε φτιάχνεται ή γίνεται· απ' ὅπου, **I.** ἔργο, σε Ηρόδ., Πλάτ. **2.** ποιητικό δημιούργημα, ποίημα, σε Πλάτ. **II.** πράξη, ενέργεια, στον ιδ.

ποιημάτιον, τό, υποκορ. του **ποιήματος**, σε Πλούτ.

ποιηρός, -ά, -όν, = **ποιήεις**, σε Ευρ.

ποίησις, -εως, ή (ποιέω),· **I. 1.** κατασκευή, δημιουργία, παραγωγή, αντίθ. προς το **πρᾶξις** (ενέργεια), σε Ηρόδ., Αττ. **2. α)** λέγεται για την ποίηση, **ή ποίησις τῆς τραγῳδίας** κ.λπ., σε Πλάτ.· ἀπόλ., ποιητική ικανότητα, ποίηση, ποιητική τέχνη, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ. **β)** ποιητική σύνθεση, ποίημα, σε Θουκ., Πλάτ. **II.** = **εἰσποίησις**, υιοθέτηση, σε Δημ.

ποιητέος, -α, -ον, ρημ. επίθ., αυτός που πρέπει να κατασκευαστεί ή να γίνει, σε Θουκ.

ποιητής, γεν. -οῦ, Ἰων. -έω, **ὁ, Ι.** αυτός που κατασκευάζει, ο κατασκευαστής, σε Ξεν. κ.λπ. **Π. 1.** δημιουργός ποιήματος, ποιητής, σε Ηρόδ. κ.λπ. **2.** γενικά, συγγραφέας, σε Πλάτ.

ποιητικός, -ή, -ον (ποιέω), · **Ι.** ικανός να κατασκευάσει, δημιουργικός, παραγωγικός, σε Αριστ. **Π.** αυτός που αρμόζει σε ποιητή, ποιητικός, σε Πλάτ. · *ή -κή (ενν. τέχνη)*, η τέχνη της ποίησης, η ίδια η ποίηση, στον ίδ. · *επίρρ. -κῶς*, στον ίδ.

ποιητός, -ή, -όν (ποιέω), · **Ι.** καλοκατασκευασμένος, με τη σημασία του *εὖ ποιητός*, καλοφτιαγμένος, *δόμοις ἐνὶ ποιητοῖσι*, σε Όμηρ. · *φτιαγμένος*, δημιουργημένος, αντίθ. προς αυτόν που υπάρχει από μόνος του είναι δηλ. αυθύπαρκτος, σε Θέογν. **Π.** υιοθετημένος, ιδίως υιοθετημένος γιος, θετός γιος, σε Πλάτ. · *ποιητοὶ πολῖται*, οι μη ιθαγενεῖς πολίτες, αυτοὶ που δεν είναι πολίτες από τη γέννησή τους, σε Αριστ. **ΙΙΙ.** αυτός που κατασκευάζεται, εφευρίσκεται από κάποιον, δηλ. επινοημένος, προσποιητός, πλαστός, σε Πίνδ., Ευρ.

ποιήτρια, ή, θηλ. του *ποιητοῦ*, ποιήτρια, σε Λουκ.

ποιηφάγος, ποιη-φάγος, = *ποηφαγέω*, -*φάγος*.

ποικιλ-άνιος, -ον, Δωρ. αντί -*ήνιος*, αυτός που έχει πολυποίκιλα ηνία, σε Πίνδ.

ποικῖλ-εἶμων, -ον, γεν. -*ονος (εἶμα)*, αυτός που φορά στολισμένο ένδυμα, νῦν *ποικιλείμων*, σε σχέση με τα αστέρια, σε Αισχύλ.

ποικιλία, ή (ποικίλλω), **Ι.** σημάδι με πολλά χρώματα, πεποικιλμένο, κέντημα, σε Πλάτ. · στον πληθ., κομμάτια κεντήματος, σε Ξεν. **Π. 1.** ποικίλη όψη, ποικιλότητα, σε Πλάτ. **2.** ευστροφία, λεπτότητα, επιδεξιότητα, σε Δημ.

ποικίλλω, απαρ. αορ. *α΄ ποικίλαι*, παρακ. *πεποίκιλκα* — Παθ. *πεποίκιλμαι* · (*ποικίλος*), **Ι. 1.** εργάζομαι με διάφορα χρώματα, κεντώ, εργάζομαι στην κεντητική τέχνη, σε Ευρ. · *χορὸν ποίκιλλε*, παρέστησε *χορὸν* με ιδιαίτερη τεχνική επιδεξιότητα, σε Όμήρ. Ἰλ. **2.** κεντώ ύφασμα, σε Πίνδ., Πλάτ. κ.λπ. **Π.** γενικά, διαφοροποιώ, ποικίλλω, διαφέρω, σε Ευρ., Πλάτ. · λέγεται για το ύφος, εξωραίζω, καλλωπίζω, σε Πίνδ. · *μιλάω με γρίφους*, σε Σοφ.

ποίκιλμα, τό, Ι. 1. κεντημένο ύφασμα, χρυσοποίκιλτο κέντημα, σε Αισχύλ. **2.** κεντητική εργασία, εργόχειρο, σε Όμηρ. **Π.** γενικά, ποικιλία, διαφορετικότητα, σε Πλάτ.

ποικῖλό-βουλος, -ον (βουλή), αυτός που έχει διαφορετικές γνώμες, πανούργος, σε Ησίοδ., Ανθ.

ποικῖλό-γηρυς, Δωρ. -*γᾶρυς, -υος, ὁ, ή*, αυτός που έχει ποικίλες φωνές, αυτός που έχει πολλούς μουσικούς τόνους, σε Πίνδ.

ποικῖλό-δειρος, -ον (δειρή), αυτός που έχει ποικιλόχρωμο λαιμό, σε Ανθ.

ποικῖλο-δέρμων, -ον (δέρμα), αυτός που έχει πολύχρωμο δέρμα, σε Ευρ.

ποικῖλό-θριξ, ὁ, ἡ, αυτός που έχει τρίχωμα με βούλες, κατάστικτος, σε Ευρ.
ποικῖλό-θρονος, -ον, αυτός που κάθεται σε θρόνο πεποικιλμένο, σε Σαπφώ.
ποικῖλο-μήτης, -ου, ὁ, κλητ. -μῆτα (μῆτις)· γεμάτος με επινοήσεις διάφορες, πολυμήχανος, πανούργος, σε Όμηρ.

ποικῖλο-μήχανος, -ον, γεμάτος με διάφορα τεχνάσματα, σε Ανθ.

ποικῖλό-μορφος, -ον, αυτός που έχει ποικίλη μορφή, ποικιλόχρωμος, σε Αριστοφ.

ποικῖλό-μῦθος, -ον, αυτός που λέγει ποικίλους, διάφορους λόγους, σε Ανθ.

ποικῖλό-νωτος, -ον, αυτός που έχει πλάτη με ποικίλες, διάφορες αποχρώσεις, σε Ευρ.

ποικῖλό-πτερος, -ον, αυτός που έχει ποικιλόχρωμα φτερά, σε Ευρ.

ποικίλος[ι], -η, -ον, I. πολύχρωμος, πιτσιλωτός, διάστικτος, παρδαλός, κατάστικτος, λέγεται για λεοπαρδάλεις ή για ελαφάκια, σε Όμηρ. κ.λπ. **II. 1.** λέγεται για ενδύματα, δουλεμένος με ποικίλα, διάφορα χρώματα, κεντημένος, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· *ἐν ποικίλοις κάλλεσιν*, λέγεται για ένα πλούσιο κάλυμμα, σε Αισχύλ.· ομοίως, *τὰ ποικίλα*, στον ίδ. **2.** χρησιμοποιείται για την εργασία του μεταλλουργού, *τεύχεα ποικίλα χαλκῷ*, δουλεμένα με χαλκό, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· αλλά, *ποικίλος δεσμός*, πολύπλοκος, σε Ομήρ. Οδ. **3.** *ἡ στοὰ ἡ ποικίλη*, μεγάλη στοὰ στην Αθήνα η οποία κοσμούνταν από την γραφή του Πολύγνωστου από τη μάχη του Μαραθώνα, σε Αισχίν. κ.λπ. **III. 1.** μεταφ., διαφορετικός, ποικίλος, παρηλλαγμένος, πολλαπλός, πολυμερής, σε Αισχύλ., Πλάτ.· *ποικίλοι μῆνες*, οι μήνες που εναλλάσσονται, σε Πίνδ. **2.** λέγεται για την τέχνη, *ποικίλος ὕμνος*, τραγούδι που έχει ποικίλη μελωδία ή είναι γεμάτο από ανομοιόμορφη σύνθεση, στον ίδ.· ομοίως, *ποικίλον κιθαρίζων*, στον ίδ. **3. α)** πολύπλοκος, περίπλοκος, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ.· *ἐπίρρ., ποικίλως αὐδόμενος*, μιλά με διπλή σημασία, διαφορούμενα, σε Σοφ. **β)** λέγεται για την ασαφή γνώση, πολύπλοκη, περίπλοκη, *ποικίλον τι εἰδέναι*, σε Ευρ.· *οὐδὲν ποικίλον*, τίποτα ασαφές ή δύσκολο, σε Πλάτ.· ομοίως, λέγεται για πρόσωπα, ποικιλότροπος, πανούργος, σε Αισχύλ.· *ποικίλος γὰρ ἀνὴρ*, σε Αριστοφ. **4.** ευμετάβλητος, μεταβλητός, ασταθής, σε Αριστ.· *ποικίλως ἔχειν*, είμαι διαφορετικός, σε Ξεν.

ποικῖλό-στολος, -ον (στόλος II), λέγεται για πλοίο, με πλώρη πολύχρωμη, σε Σοφ.

ποικῖλο-τερπής, -ές (τέρπω), αυτός που ευχαριστείται με την ποικιλία, σε Ανθ.

ποικῖλό-τευκτος, -ον (τεύχω), πολυμερής, σε Ανθ.

ποικῖλό-τραυλος, -ον, αυτός που τιτιβίζει σε διάφορους τόνους, σε Θεόκρ.

ποικῖλο-φόρμιγξ, -ιγγος, ὁ, ἡ, αυτός που συνοδεύεται από ποικίλους τόνους της λύρας, σε Πίνδ.

ποικῖλό-φρων, -ονος, ὁ, ἡ, = *ποικιλομήτης*, σε Ευρ.

ποιίκιλσις, -εως, ἡ (ποικίλλω), = *ποικιλία*, σε Πλάτ.

ποικιλτέον, ρημ. επίθ. του *ποικίλλω*, αυτό που πρέπει να δουλέψει κάποιος μέσω της κεντητικής τέχνης, σε Πλάτ.

ποικιλτής, -οῦ, ὁ (ποικίλλω), αυτός που εργάζεται στα κεντήματα, σε Αισχίν.

ποικῖλ-φδός, -όν (φδῆ), αυτός που τραγουδά περίπλοκο και αινιγματικό τραγούδι, σε Σοφ.

ποιμαίνω, μέλ. *-ἄνω (ποιμήν)*· **I. 1.** είμαι ποιμένας, τσοπάνης, *ἐπ' ὅεσσι*, είμαι ποιμένας προβάτων, σε Ομήρ. Ιλ.· με αιτ., φροντίζω κοπάδι, σε Ομήρ. δ., Ευρ. κ.λπ.· *ἀπόλ.,* σε Θεόκρ. — Παθ., όπως *νέμομαι*, περιφέρομαι στον βοσκότοπο, λέγεται για τα κοπάδια, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ. **2.** σε Αισχύλ., *πᾶς πεποίμανται*

τόπος, κάθε σημείο ερευνήθηκε (όπως από τον ποιμένα που ψάχνει το απολωλός πρόβατο). **Π. 1.** μεταφ., φροντίζω, περιποιούμαι, προσέχω, σε Πίνδ., Αισχύλ. **2.** όπως το βουκολέω, εξαπατώ, σε Θεόκρ.: γενικά, απατώ, σε Ευρ.

ποιμάν, ό, Δωρ. αντί ποιμήν.

ποιμᾶνόριον, τό, το κοπάδι· μεταφ., στρατός, σε Αισχύλ.

ποιμ-άνωρ[ᾱ], -ορος, ό (ποιμαίνω), = ποιμήν Π, σε Αισχύλ.

ποιμενικός, -ή, -όν (ποιμήν), αυτός που ανήκει ή ταιριάζει σε ποιμένα, σε Θεόκρ.: ή -κή (ενν. τέχνη), σε Πλάτ.

ποιμένιος, -α, -ον, = ποιμενικός, σε Ανθ.

ποιμήν, -ένος, ό, κλητ. ποιμήν· I. ποιμένας ή βοσκός, σε Όμηρ.: μετά τον Όμηρ., πάντοτε βοσκός, σε Ευρ., Πλάτ. κ.λπ. **II.** μεταφ., ποιμένας των ανθρώπων, λέγεται για τον Αγαμέμνονα, σε Όμηρ. κ.λπ.: γενικά, αρχηγός, ηγέτης, σε Σοφ., Ευρ. (αμφίβ. προέλ.).

ποίμνη, ή, 1. κοπάδι, σε Ομήρ. Οδ.: κυρίως λέγεται για τα πρόβατα (πρβλ. [ποιμήν](#)), σε Ησίοδ., Ηρόδ.: λέγεται για το κριάρι, σε Ευρ. **2.** μεταφ., λέγεται για πρόσωπα, σε Αισχύλ.

ποιμνήϊος, -η, -ον, αυτός που ανήκει σε κοπάδι ή ποίμνιο, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ.

ποίμνιον, τό, συγκεκ. αντί ποιμένιον = ποίμνη, I. κοπάδι, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ. **II.** μεταφ., λέγεται για τους ένθερμους οπαδούς, (τους μαθητές του Ιησού), σε Κ.Δ.

ποιμνιο-τρόφος και ποιμνοτρ-, -ου, ό, = ποιμήν, σε Ακύλ., Π.Δ.

ποιμνίτης[ι], -ου, ό, = ποιμενικός, ύμέναιος ποιμνίτης, ποιμενικός γαμήλιος ύμνος, σε Ευρ.

ποιναῖος, -α, -ον (ποινή), τιμωρητικός, εκδικητικός, σε Ανθ.

ποινάτωρ[ᾱ], -ορος, ό, ή, εκδικητής, τιμωρός, σε Αισχύλ.

ποινάω, παίρνω εκδίκηση, τιμωρώ — Μέσ., εκδικούμαι εναντίον κάποιου, με αιτ., σε Ευρ.

ποινή, ή, I. 1. χρηματική ικανοποίηση που πληρώνεται από τον φονιά στους συγγενείς του σκοτωμένου για το αίμα που χύθηκε, (στο αρχ. αγγλικό και γερμανικό δίκαιο, η τιμή που ορίζεται ως η αξία ανθρώπου που φονεύτηκε και αποδίδεται από την οικογένεια του φονιά στην οικογένεια του θύματος για να αποφευχθεί ο κύκλος αίματος, ως συνέπεια αντεκδίκησης): με γεν. προσ., δῶχ' υἱός ποινήν, δίνω λύτρα ή πληρώνω «φόρο αίματος» για τον γιο, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.: γενικά, τα χρήματα για ικανοποίηση, αποζημίωση, τιμωρία, εκδίκηση, ποινή, Λατ. poena, ἀπετίσατο ποινήν ἐτάρων, αναγκάστηκαν να πληρώσουν ποινή για τους συντρόφους του, σε Ομήρ. Οδ.: δυνάδεα κούρους, ποινήν Πατρόκλαιο, ως εκδίκηση για τον θάνατο του Πάτροκλου, σε Ομήρ. Ιλ.: τῶν ποινήν, ως ανταπόδοση γι' αυτά τα πράγματα, στο ίδ.: ποινήν τῖσαι Ξέρξη τῶν κηρύκων ἀπολομένων, για να δώσουν στον Ξέρξη ικανοποίηση για το θάνατο των απεσταλμένων του, σε Ηρόδ.: στην Αττ., ο πληθ. είναι πιο συχνός: ποινάς τῖσαι, δοῦναι, τιμωρούμαι, Λατ. dare poenas, σε Αισχύλ. κ.λπ.: ποινάς λαβεῖν, τους επιβάλλονται ποινές, Λατ. sumere poenas, σε Ευρ. **2.** με θετική σημασία, αμοιβή, ανταμοιβή για κάτι, τινος, σε Πίνδ. **3.** ως αποτέλεσμα χρηματικής ικανοποίησης, απόδοση, εξόφληση, απαλλαγή, στον ίδ. **II.** προσωποπ., η θεά της εκδίκησης, σε Αισχύλ. κ.λπ.

ποινήτης, -ιδος, ή (ποινάω), αυτή που εκδικείται, σε Ανθ.

ποινίμος, -ον (ποινή),· 1. εκδικητικός, τιμωρός, σε Σοφ. **2.** με θετική σημασία, αυτός που φέρνει επιστροφή ή ανταμοιβή, σε Πίνδ.

ποιο-λογέω, μέλ. -ήσω (ποιά, λέγω), συλλέγω σιτάρι μέσα σε καρούλι, σε Θεόκρ.

ποιο-νόμος, -ον (νέμω), αυτός που τρέφεται με πρασινάδα ή χόρτα, σε Αισχύλ.

ποιός, -α, -ον, Ιων. **-κοῖος, -η, -ον, I. 1.** ποιας φύσης; τί είδους; Λατ. qualis? χρησιμοποιείται σε ερωτήσεις· στον Όμηρ. εκφράζει έκπληξη και θυμό, *ποιοντὸν μῦθον ἔειπες*, τί λόγος είναι αυτός που είπες! *ποιὸν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων!* *ποιὸν ἔειπες!* κ.λπ. **2.** *ποιὸς οὐ;* ερωτημ. ισοδύν. του ἕκαστος, στην κατάφαση, σε Ηρόδ., Σοφ. **3.** στην Αττ. συχνά με άρθρο, *τὸ ποιὸν φάρμακον;* σε Αισχύλ.· *τὰ ποῖα τρύχη;* σε Αριστοφ.· *τὸ ποιόν;* σε Πλάτ. κ.λπ. **4.** *ποιός τις;* κάνει την ερώτηση λιγότερο συγκεκριμένη, *κοῖόν μέ τινα νομίζουσιν εἶναι;* σε Ηρόδ.· *ποι' ἄττα;* σε Πλάτ.· *τὰ ποι' ἄττα;* σε Ξεν. **5.** *ποιά*, Ιων. *κοίη*, ως επίρρ. = *πῶς*· Λατ. quomodo? σε Ηρόδ., Αττ. **II.** ὅπως το ὁποῖος, σε πλάγιες ερωτήσεις, *διδάξω ποῖα χρῆ λέγειν*, σε Αισχύλ. κ.λπ. (τα *ποιός, πόσος* πρέπει να αναφέρονται στον αρχικό τύπο **πός*, ὅπως οι συσχ. αναφορ. αντων. *οἷος, ὅσος* στο ὅς).

ποιός, -ά, -όν, αόρ. αντων., αυτός που έχει κάποια φύση, είδος ή ποιότητα, σε Πλάτ.

ποιότης, -ητος, ή, ποιότητα, σε Πλάτ., Αριστ.

ποιπνύω, παρατ. *ἐποίπνυον*, Επικ. *ποίπνυον*· μτχ. αορ. *α' ποιπνύσας [ῥ]*· (το υ του ενεστ. είναι μακρό μπροστά από μακρά συλλαβή)· (σηχημ. με αναδιπλ. από το πνέω)· ασθμαίνω ή λαχανιάζω από τη βιασύνη, αγκομαχώ ή προχωρώ βιαστικά, Λατ. satagere, μοχθώ, κοπιάζω, εργάζομαι, σε Όμηρ.· μτχ. αορ. *α'* με άλλο ρήμα, *δῶμα κορήσατε ποιπνύσασαι*, κάντε γρήγορα και σκουπίστε το σπίτι, σε Ομήρ. Οδ.

ποιφύγμα, -ατος, τό, φύσημα, ρόγχος, σε Αισχύλ.

ποιφύσσω, (αναδιπλ. τύπος από το *φυσάω*), φυσώ, πνέω· με αιτ., φυσώ κάτι, σε Ανθ.

ποι-ώδης, -ες (εἶδος), ὅμοιος με πρασινάδα, σε Ηρόδ.

πόκα ή ποκά[ᾱ], Δωρ. αντί *πότε* και *ποτέ*.

πόκες, αἱ, βλ. **πόκος** II.

ποκίζω (πόκος), = *πέκω*, κουρεύω μαλλί — Μέσ. κουρεύω κάποιον, *τρίχας ἐποκίζατο* (Δωρ. αόρ. *α'*), σε Θεόκρ.

ποκόομαι, Παθ., ντύνομαι με μαλλί, σε Ανθ.

πόκος, ὁ (πέκω),· **I.** μαλλί στην ακατέργαστη μορφή του, προβιά, τομάρι, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ. κ.λπ.· βόστρυχος ή τούφα μαλλιών, σε Σοφ. **II.** παροιμ. με ετεροκλ. αιτ. της γ' κλίσης, *εἰς ὄνου πόκας*, εκεί όπου κουρεύεται ο γάιδαρος, δηλ. πουθενά, σε Αριστοφ.

πολέες, -έων, -έεσσι, -έας, Επικ. αντί *πολλοί*, -ῶν, -έσι, -ούς, από το *πολύς*.

πολεμάρχιος, -ον, αυτός που προέρχεται ή ανήκει στον πολέμαρχο· *τὸπολεμάρχειον*, η κατοικία του πολέμαρχου, σε Ξεν.

πολεμαρχέω, είμαι πολέμαρχος, σε Ηρόδ., Ξεν.

πολέμ-αρχος, ὁ, I. αυτός που ξεκινά ή ηγείται του πολέμου, ηγέτης, λήσταρχος, σε Αισχύλ. **II.** πολέμαρχος· **1.** στην Αθήνα ο τρίτος άρχοντας, που παρίστατο στα δικαστήρια όπου εκδικάζονταν οι υποθέσεις των μετοίκων (*μέτοικοι*), σε Αριστοφ.· στους παλαιότερους χρόνους ήταν ο γενικός αρχηγός σε εκστρατεία, ὅπως στον Μαραθώνα, σε Ηρόδ. **2.** στη Σπάρτη, είδος ταξίαρχου, στον ίδ., Θουκ. κ.λπ. **3.** στη Θήβα έτσι ονομάζονταν οι αξιωματικοί που ήταν αμέσως κατώτεροι από τους Βοιωτάρχους, σε Ξεν. **4.** παρομοίως στη Μαντίνεια και σε άλλες πόλεις, σε Θουκ.

πολεμέω, μέλ. -ήσω, παρακ. *πεπολέμηκα* — Παθ., μέλ. *πολεμηθήσομαι*, επίσης *πολεμήσομαι* (με Παθ. σημασία), αόρ. α' *έπολεμήθην*, παρακ. *πεπολέμημαι* (*πόλεμος*)· **I. 1.** είμαι σε πόλεμο ή πηγαίνω σε πόλεμο, κάνω πόλεμο, *τινί*, με κάποιον, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *έπί τινα, πρός τινα*, σε Ξεν. **2.** μάχομαι, κάνω μάχη, *άπό τῶν ἵππων*, σε Πλάτ.· *άπό καμήλων*, σε Ξεν. **3.** γενικά, φιλονικώ, λογομαχώ, ερίζω με κάποιον, σε Σοφ. κ.λπ. **II. 1.** με αιτ., κινώ πόλεμο εναντίον κάποιου — Παθ., έχω πόλεμο εναντίον μου, μου συμπεριφέρονται εχθρικά, σε Θουκ., Ξεν. **2.** με σύστ. αιτ., *πόλεμον πολεμέω*, σε Πλάτ. — Παθ., *ό πόλεμος οὕτως έπολεμήθη*, σε Ξεν.· ομοίως, *όσα έπολεμήθη*, οποιεσδήποτε πολεμικές πράξεις έγιναν, στον ιδ.

πολεμη-δόκος, Δωρ. **πολεμᾶ-δόκος**, **ό, ή (δέχομαι)**, αυτός που δέχεται και υποστηρίζει τον πόλεμο, σε Πίνδ.

πολεμήιος, -ον, Ιων. επίθ. (διότι δεν υπάρχει Αττ. τύπος σε -ιος), φιλοπόλεμος, *πολεμήϊα έργα*, σε Ομήρ. Ιλ.· *τεύχεα*, στον ιδ.· *πολεμήϊα* = *πολέμια*, *τά*, σε Ηρόδ.

πολεμησιεύω, εφετικό του *πολεμέω*, σε Θουκ.

πολεμητέον, ρημ. επίθ. του *πολεμέω*, αυτό για το οποίο πρέπει κάποιος να πολεμήσει, σε Αριστ.· πληθ. **πολεμητέα**, σε Θουκ.

πολεμία, ή, βλ. **πολέμιος** III.

πολεμίζω, Επικ. **πτολεμίζω**, μέλ. -ίζω, ποιητ. τύπος του *πολεμέω*· **I.** διεξάγω πόλεμο, κάνω πόλεμο, μάχομαι, *τινί* με κάποιον, σε Ομηρ.· *πολεμίζω άντα τινός, έναντίβιον τινος*, σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης σε Μέσ., Πίνδ. **II.** μάχομαι με, *απόλ. ρήϊτεροι πολεμίζειν*, σε Ομήρ. Ιλ.

πολεμικός, -ή, -όν (πόλεμος), **I. 1.** αυτός που ανήκει ή ταιριάζει στον πόλεμο, σε Θουκ.· *άσπις πολεμικωτάτη*, πολύ κατάλληλη για πόλεμο, σε Ξεν. **2.** *ή -κή* (ενν. *τέχνη*), η τέχνη του πολέμου, ο ίδιος ο πόλεμος, σε Πλάτ.· *τά πολεμικά*, οι πολεμικές ασκήσεις, σε Θουκ., Ξεν. **3. α)** *τό πολεμικόν*, το σημείο για μάχη, σε Ξεν. **β)** η τάξη των πολεμιστών, αντίθ. προς τους πολίτες, σε Αριστ. **II.** λέγεται για πρόσωπα, επιδέξιος στον πόλεμο, άξιος στον πόλεμο, σε Θουκ. κ.λπ. **III.** όμοιος προς εχθρό, κινούμενος από εχθρικό πνεύμα, σε Ξεν.· *επίρρ., πολεμικῶς έχειν*, είμαι εχθρός, είμαι αντίπαλος, στον ιδ.

πολέμιος, -α, -ον και -ος, -ον· **I.** αυτός που ταιριάζει ή ανήκει στον πόλεμο, σε Πίνδ., Αισχύλ. κ.λπ.· *τά πολέμια*, οτιδήποτε ανήκει στον πόλεμο, ο πόλεμος και τα σχετικά με αυτόν, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ. **II. 1.** αυτός που ανήκει ή μοιάζει με τον εχθρό, ο εχθρικός, σε Πίνδ., Τραγ. κ.λπ.· *πολέμιός τινι*, ο εχθρικός προς κάποιον, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *ως ουσ., εχθρός*, σε Θουκ.· *τό πολέμιον*, η εχθρότητα, στον ιδ. **2.** γενικά, αντίθετος, ενάντιος, σε Ηρόδ., Πλάτ. **III.** αυτός που προέρχεται ή ανήκει στον εχθρό, σε Αισχύλ., Θουκ.· *πολέμια, τά*, τα παράνομα λάφυρα του εχθρού, λαθρεμπορεύματα, σε Αριστοφ.· *ή πολεμία* (ενν. *γῆ, χώρα*), η χώρα του εχθρού, σε Ξεν. **IV.** *επίρρ. -ίως*, με εχθρικό τρόπο, σε Θουκ.

πολεμιστήριος, -α, -ον και -ος, -ον· **I.** αυτός που ανήκει ή ταιριάζει σε πολεμιστή, σε Ηρόδ.· *βοή, θώραξ πολεμιστήριος*, σε Αριστοφ.· *πολεμιστήρια άρματα*, τα άρματα του πολέμου, σε Ηρόδ.· *έλάν τά πολεμιστήρια*, οδηγώ τα πολεμικά άρματα, στρατιωτικό αγώνισμα, σε Αριστοφ. **II.** *τά πολεμιστήρια* = *τά πολεμικά*, σε Ξεν.

πολεμιστής, Επικ. **πτολ-, -οϋ, ό (πολεμίζω)**· **I.** πολεμιστής, μαχητής, σε Ομήρ. Ιλ., Πίνδ. κ.λπ. **II.** *πολεμιστής ἵππος*, πολεμικό άλογο, πολεμικός ίππος, σε Θεόκρ.

πολεμό-κλονος, -ον, αυτός που εγείρει, προκαλεί, ξεσηκώνει τον θόρυβο του πολέμου, σε Βατραχομ.

πολεμό-κραντος, -ον (κραίνω),· αυτός που αποφασίζει τον πόλεμο, σε Αισχύλ.

πολεμο-λαμ-ἄχαϊκός, -ή, -όν, σύνθετη λέξη από το πόλεμος το Λάμαχος και το Ἀχαϊκός, σε Αριστοφ.

πόλεμόνδε, Επικ. **πτόλ-** (πόλεμος)· επίρρ., στον πόλεμο, μέσα στη μάχη, σε Ομήρ. Ιλ.

πολεμοποιέω, μέλ. -ήσω, ξεσηκώνω πόλεμο, σε Ξεν.

πολεμο-ποιός, -όν (ποιέω), αυτός που ξεσηκώνει τον πόλεμο, σε Αριστ.

πόλεμος, Επικ. **πτόλεμος, ό**, μάχη, αγώνας, πόλεμος, σε Όμηρ. κ.λπ.· *πόλεμον αἶρεσθαί τι*νι, επιβάλλω πόλεμο ενάντια σε άλλον, σε Αισχύλ.· *πόλεμον θέσθαι* τινί, σε Ευρ.· *πόλεμον ἀναιρεῖσθαι*, κινεῖν, ἐγείρειν, καθιστάναι, ἐπάγειν, ξεκινά πόλεμο· *πόλεμον ποιεῖσθαι*, κάνω πόλεμο· αντίθ. προς τα *πόλεμον ἀναπαύειν, καταλύεσθαι*, βάζω τέλος σ' αυτόν, κάνω ειρήνη, τον τερματίζω, όλα σε Αττ.

πολεμο-φθόρος, -ον (φθείρω), αυτός που καταστρέφει με τον πόλεμο, σε Αισχύλ.

πολεμώω, μέλ. -ώσω (πόλεμος)· καθιστώ εχθρό, αποκτώ εχθρό, *τινά* — Μέσ., *πῶς οὐ πολεμώσεσθε αὐτούς;* ασφαλώς θα τους κάνεις εχθρούς σου, σε Θουκ. — Παθ., εἶμαι εχθρός, γίνομαι εχθρός, στον ιδ.

πολεύω, όπως το *πολέω*, μόνο στον ενεστ., **I.** αμτβ., περιφέρομαι, Λατ. *versari*, κατὰ ἄστυ *πολεύω*, συχνάζω στην πόλη, δηλ. ζω εκεί, σε Ομήρ. Οδ. **II.** μτβ., σκάβω τη γη με το άροτρο, σε Σοφ.

πολέω (πέλω), όπως το *πολεύω*, μόνο σε ενεστ.· **I.** διαμένω, περιφέρομαι, τριγυρίζω, *νῆσον Αἴαντος πολεῖ*, σε Αισχύλ.· *τί σὺ τῇδε πολεῖς;* σε Ευρ.· ομοίως στη Μέσ., σε Αισχύλ. **II.** μτβ., οργώνω, σε Ησίοδ.

πόλεων, γεν. πληθ. του πόλις. **II.** *πολέων*, Ιων. αντί *πολλῶν*, γεν. πληθ. του *πολύς*.

πόληος, πόληϊ, Ιων. αντί *πολλοῦ, πολλῶ*, γεν. και δοτ. του *πολύς*· **πόληες** αντί *πολλοί*.

πολιά, ή (πολιός), το γκρίζο χρώμα των μαλλιών, σε Μένανδρ.

πολιαίνομαι (πολιός), Παθ., γίνομαι λευκός, λευκαίνομαι, σε Αισχύλ.

πολιάοχος, -ον, Δωρ. αντί *πολιήοχος*.

πολί-αρχος, ό, κυβερνήτης πόλης, σε Πίνδ., Ευρ.

Πολιάς, -άδος, ή (πόλις), πολιούχος, προστάτης πόλης, επίθ. που χρησιμ. για την Αθηνά στον αρχαιότατο ναό της που βρισκόταν στην Ακρόπολη των Αθηνών· διακρίνεται από το *Ἀθηνὰ Παρθένος*, σε Ηρόδ., Σοφ.

πολιάτας, ό, Δωρ. αντί *πολιήτης*, αντίθ. προς *ξεῖνος*, σε Πίνδ.

πόλιες, -ίεσσι, Επικ. αντί *πόλεις, πόλεσι*, ονομ. και δοτ. πληθ. του πόλις.

πολίζω, Επικ. αόρ. α' *πόλισσα*, (πόλις)· **I.** ιδρύω πόλη, χτίζω, σε Ομήρ. Ιλ. — Παθ., *ἴλιος πεπόλιστο* (Επικ. γ' ενικ. υπερσ.), στον ιδ.· ομοίως σε Ηρόδ. **II.** *χωρίον πολίζειν*, ιδρύω αποικία σε μια χώρα χτίζοντας πόλη, οικίζω, σε Ξεν.

πολιήοχος, -ον, Επικ. αντί *πολιοῦχος*.

πολιήτης, -εω, ό, Ιων. αντί *πολίτης*· **I.** πολίτης, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Αισχύλ.· συμπολίτης, ομοεθνής, σε Ηρόδ. **II.** ως επίθ., *ψάμαθοι πολιήτιδος ἀκτᾶς*, η άμμος στις ακτές της πατρίδας μου, σε Ευρ.

πόλινδε, επίρρ., μέσα ή προς την πόλη, σε Ομήρ. Ιλ.

πολιό-θριξ, -τριχος, ό, ή, γκριζομάλλης, αυτός που έχει γκριζά κόμη, σε Στράβ.

πολιο-κρότᾰφος, -ον, αυτός που έχει γκρίζα μαλλιά στους κροτάφους, δηλ. έχουν μόλις αρχίσει να γίνονται γκρίζα, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ.

πολι-ορκέω, μέλ. -ήσω — Παθ., Μέσ. μέλ. -ήσομαι (με Παθ. σημασία), αόρ. α΄ ἐπολιορκήθην, παρακ. πεπολιόρκημαι· (πόλις, εἶργω, ἔρκος)· **1.**

περικυκλώνω την πόλη, αποκλείω, πολιορκώ, περιβάλλω, σε Ηρόδ., Αττ. — Παθ., είμαι πολιορκημένος, βρίσκομαι σε κατάσταση πολιορκίας, σε Ηρόδ.· λέγεται για το Σκάμανδρο, αποφράττομαι, σε Πλάτ. **2.** μεταφ., πιέζομαι, βασανίζομαι, σε Ξεν.

πολιορκτητός, -α, -ον, ρημ. επίθ., είμαι πολιορκημένος, σε Ξεν.

πολιορκτητής, -οῦ, ὁ, πορθητής πόλεων, όνομα του Δημητρίου, γιου του Αντίγονου, σε Πλούτ.

πολιορκτητικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή ταιριάζει σε πολιορκία, σε Πολύβ.

πολιορκία, Ιων. -ίη, ή, **1.** πολιορκία, κατάκτηση, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ. **2.** μεταφ., πίεση ή ενόχληση, σε Πλούτ.

πολιός, -ά, -όν και -ός, -όν, I. 1. γκρίζος, σταχτόχρωμος, ψαρός, λέγεται για τους λύκους, για τον σίδηρο, για τη θάλασσα, σε Ομήρ. Ιλ. **2. α)** κυρίως λέγεται για τα μαλλιά, γκρίζος ή ψαρομάλλης λόγω ηλικίας, σε Όμηρ.· *πολιοί*, γκριζομάλληδες άντρες, σε Ομήρ. Οδ., Σοφ. κ.λπ.· *απόλ., αί πολιαί* (ενν. *τρίχες*), σε Πίνδ.· *ἄμα ταῖς πολιαῖς κατιούσαις*, καθώς τα γκρίζα μαλλιά κατέβαιναν (δηλ. από τους κροτάφους στο πηγούνι), σε Αριστοφ.· *πολιὸν δάκρυον ἐμβάλων*, το δάκρυ ενός γέροντα, σε Ευρ. **β)** μεταφ., γκριζομάλλης, σεβάσμιος, στον ίδ. **II.** όπως το *λευκός*, φωτεινός, λαμπρός, καθαρός, γαλήνιος, σε Ησίοδ., Ευρ.

πολι-οῦχος, -ον, Επικ. -ήοχος, Δωρ. -άοχος (ἔχω), αυτός που προστατεύει την πόλη, σε Ευρ.· κυρίως όπως *Πολιεύς, Πολιάς*, λέγεται για τη θεότητα που προστατεύει την πόλη, σε Ηρόδ., Αισχύλ.

πολιό-χρως, -ωτος, ὁ, ή, λευκόχρωμος, λευκός, σε Ευρ.

πόλις, ή, γεν. *πόλεως* (δισύλ. σε Αττ. ποιητές), *πόλεος*, Επικ. *πόληος*, Ιων. και Δωρ. *πόλιος* (δισύλ. σε Ομήρ. Ιλ.)· επίσης *πόλεως*· δοτ. *πόλει*, Επικ. *πόληϊ*, Ιων. *πόλι*· αιτ. *πόλιν*, Επικ. επίσης *πόληα*· πληθ. ονομ. *πόλεις*, Επικ. *πόλεες*, Ιων. *πόλιες*· γεν. *πολίων*· δοτ. *πόλισι*, Επικ. *πολίεσσι*, Δωρ. *πολίεσσι*· αιτ. *πόλεις*, *πόλιας*. **I. 1.** πόλη, σε Όμηρ., Ησίοδ. κ.λπ.· *πόλις ἄκρη και ἀκροτάτη* = *ἀκρόπολις*, ακρόπολη, προπύργιο, σε Ομήρ. Ιλ.· στην Αθήνα το ονόμαζαν απλώς *πόλις*, ενώ το υπόλοιπο μέρος της πόλης ονομαζόταν *ἄστυ*, σε Θουκ. κ.λπ.· το όνομα της πόλης συχνά προστίθετο σε γεν., *Ἰλίου πόλις*, *Ἄργους πόλις*, η πόλη του..., σε Αισχύλ. κ.λπ.· επίσης κατά παράθεση, *ή Μένδη πόλις*, σε Θουκ. **2.** πόλη ή πατρίδα κάποιου, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ. **II. 1.** όταν το *πόλις* και το *ἄστυ* συνδυάζονται, τότε το πρώτο σημαίνει το σώμα, το σύνολο των πολιτών, και το δεύτερο τις κατοικίες τους, σε Ομήρ. Ιλ.· *ὦν πόλις ἀνάριθμος ὄλλυται*, όπου *πόλις* = ο αριθμός των πολιτών, σε Σοφ.· απ' όπου, **2.** το κράτος (*πολιτεία*), σε Ησίοδ., Πίνδ., Αττ.· ιδίως, το πιο ελεύθερο κράτος, το δημοκρατικό, σε Σοφ., Ξεν. κ.λπ. **3.** το δικαίωμα της συμμετοχής στα κοινά, όπως Λατ. *civitas*, σε Αριστοφ., Δημ.

πόλισμα, τό (πολιζω), I. πολιτεία, πόλη, σε Ηρόδ., Αττ. **II.** κοινότητα, δήμος, σε Σοφ.

πολισμάτιον, τό, υποκορ. του προηγ., σε Πολύβ.

πολισσο-νόμος, -ον (σφάζω), αυτός που διοικεί ή κυβερνά μια πόλη, σε Αισχύλ.· *πολισσονόμος βιοτά*, ζωή σύμφωνα με τις κοινωνικές επιταγές, στον ίδ.

πολις-σός, -ον (σώζω), αυτός που σώζει και προφυλάσσει τις πόλεις, σε Ομήρ. Ὑμν.

πολις-σοῦχος, -ον, I. ποιητ. αντί *πολιοῦχος*, σε Αισχύλ. **II.** αυτός που κατοικεί στην πόλη, στον ίδ.

πολιτ-άρχης, -ου, ό, ο πολιτικός άρχοντας στη Θεσσαλονίκη, σε Κ.Δ.

πολίτεια, Iων. -ηΐη, ή (πολιτεύω)· I. 1. η ιδιότητα και τα δικαιώματα του πολίτη, πολιτικά δικαιώματα, Λατ. *civitas*, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.· *πολιτείαν δοῦναι τινι*, σε Ξεν. **2.** ο βίος του πολίτη, η πολιτική ζωή, σε Δημ. **3.** ως σύνολο, το άθροισμα των πολιτών, σε Αριστ. **II.** ο βίος και η πολιτεία ενός πολιτικού άνδρα, κυβέρνηση, διοίκηση, σε Αριστοφ., Θουκ. κ.λπ.· με περιληπτική σημασία, τα μέτρα της κυβέρνησης, σε Δημ. **III. 1.** πολιτική συγκρότηση, σύσταση και σύνθεση ενός κράτους, σε Θουκ. κ.λπ.· είδος πολιτεύματος, σε Πλάτ. κ.λπ. **2.** δημοκρατία, κοινοπολιτεία, σε Ξεν. κ.λπ. **πολίτευμα, -ατος, τό (πολιτεύω)· I.** το έργο της κυβέρνησης, το έργο της δημόσιας διοίκησης, σε Δημ.· *ἐν τε τοῖς κατὰ τὴν πόλιν πολιτεύμασι καὶ ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς*, από κοινού στην πατρίδα και στην ξένη πολιτική, στον ίδ. **II.** κυβέρνηση, σε Αριστ. **III.** = *πολιτεία* III, στον ίδ.

πολιτεύω, μέλ. -σω (πολίτης)·

A. 1. ζω ως πολίτης ή ελεύθερος πολίτης, ζω σε ελεύθερο κράτος, σε Θουκ. κ.λπ. **2.** έχω συγκεκριμένο τρόπο διοίκησης, ασκώ τη διοίκηση της κυβέρνησης, στον ίδ. — Παθ., λέγεται για το κράτος, κυβερνώμαι, σε Πλάτ., Ξεν. κ.λπ.· *τὰ αὐτοῖς πεπολιτευμένα*, τα μέτρα της διοίκησής τους, σε Δημ. **B.** συνήθως ως αποθ., μέλ. *πολιτεύσομαι*· Μέσ. αόρ. *ἀ' ἐπολιτεύσάμην*, και Παθ. *ἐπολιτεύθην*· παρακ. *πεπολίτευμαι*· **I.** όπως το Ενεργ., είμαι ελεύθερος πολίτης, ζω με αυτό τον τρόπο, σε Ξεν. κ.λπ. **II. 1.** λαμβάνω μέρος στη διακυβέρνηση, σε Θουκ., Δημ.· *ανακατεύομαι με τα πολιτικά*, σε Πλάτ. **2.** με αιτ., διοικώ ή κυβερνώ, σε Δημ.· *πολιτεύω πόλεμον ἐκ πολέμου*, καθιστώ το συνεχή πόλεμο αρχή της πολιτικής κυβερνήσεως, σε Αισχίν.· *ἀπόλ.*, διαχειρίζομαι την κυβέρνηση, σε Αριστοφ., Δημ.· *οἱ πολιτευόμενοι*, οι κυβερνώντες, σε Δημ. **III.** έχω συγκεκριμένο τύπο διακυβέρνησης, σε Πλάτ., Αισχίν.

πολίτηΐη, ή, Iων. αντί πολιτεία.

πολίτης[ι], -ου, ό, Iων. πολήτης, I. 1. μέλος πολιτείας ή κράτους (*πόλις*), πολίτης, ελεύθερος πολίτης, Λατ. *civis*, σε Ομήρ. κ.λπ. **2.** όπως το Λατ. *civis*, συμπολίτης, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ. **3.** *θεοὶ πολῖται* = *πολιοῦχοι*, σε Αισχύλ.

πολιτικός, -ή, -όν (πολίτης), I. 1. αυτός που ανήκει, ταιριάζει ή αναφέρεται στους πολίτες, σε Πλάτ. κ.λπ. **2.** αυτός που αρμόζει σε πολίτη, όπως αστικός, πολιτικός, Λατ. *civilis*, σε Θουκ.· *πολιτικωτέρα ἐγένετο ή ὀλιγαρχία*, πιο συνταγματική (πιο δημοκρατική), σε Αριστ.· *ἐπίρρ.*, *πολιτικῶς*, όπως ο πολίτης, σύμφωνα με τον συνταγματικό τρόπο, Λατ. *civiliter*, σε Δημ. **3.** αυτός που αποτελείται από πολίτες, *τὸ πολιτικόν* = *οἱ πολῖται*, η κοινωνία, σε Ηρόδ., Θουκ.· το σώμα των πολιτών, αντίθ. προς το *οἱ σύμμαχοι*, σε Ξεν. κ.λπ. **4.** αυτός που διάγει κοινωνικό βίο, σε Αριστ. **II.** αυτός που ανήκει ή αρμόζει σε πολιτικό άνδρα, προικισμένος με πολιτικά χαρίσματα, σε Ξεν., Πλάτ. **III. 1.** αυτός που ανήκει στην πολιτεία ή στη διοίκηση της, πολιτικός, Λατ. *publicus*, σε Θουκ.· *ή πολιτική* (ενν. *τέχνη*), η τέχνη της διακυβέρνησης, *ή πολιτική ἐπιστήμη* ή *ή πολιτική μόνη* της, η πολιτική επιστήμη, σε Πλάτ.· *τὰ πολιτικά*, πολιτικά πράγματα, δημόσιες υποθέσεις, κυβέρνηση, σε Θουκ. κ.λπ. **2.** πολιτικός, αστικός, δημοτικός, αντίθ. προς το έμφυτος, σε Δημ. **IV.** γενικά, αυτός που ανήκει ή αναφέρεται στη δημόσια ζωή, δημόσιος αντίθ. προς το *κατ' ιδίαν*, σε Θουκ., Ξεν.

πολίτις, -ιδος, θηλ. του *πολίτου*, σε Σοφ., Ευρ. κ.λπ.

πολίτο-φύλαξ[ϋ], **-ἄκος, ὁ**, αυτός που φυλάσσει τους πολίτες· *οἱ πολιτοφύλακες*, στη Λάρισα, οι ανώτατοι άρχοντες, σε Αριστ.

πολίχνη, ἡ (πόλις), η μικρή πόλη, σε Πλούτ.

πολίχνιον, τό, υποκορ. του προηγ., σε Πλάτ. κ.λπ.

πολι-ώδης, -ες (πολιός, εἶδος), γκριζόχρωμος, αυτός που αρχίζει να ασπρίζει, σε Λουκ.

πολλάκις[ἄ], Επικ. και Λυρ. **πολλάκι** (*πολλός, πολύς*)· επίρρ.: **I.** λέγεται για χρόνο, πολλές φορές, συχνά, *πολλάκις*, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· με γεν., *πολλάκις τοῦ μηνός*, πολλές φορές σε ένα μήνα, σε Ξεν. **II. 1.** λέγεται για βαθμό και αριθμό, *πολλάκις μύριοι*, πολλές δεκάδες χιλιάδες, σε Πλάτ. **2.** *τὸ πολλάκις*, ως επί το πλείστον, για το μεγαλύτερο μέρος, σε Πίνδ.· πάρα πολύ, ολοσχερώς, σε Θεόκρ. **III.** σε Αττ., μετά τα *εἰ, ἐάν, ἄν*, πιθ., ενδεχομένως, Λατ. *si forte*, σε Αριστοφ., Πλάτ.· ομοίως, *μὴπολλάκις*, Λατ. *ne forte*, σε Θουκ. κ.λπ.

πολλαπλάσιος[πλᾶ], **-α, -ον**, Ιων. **-πλήσιος, -η, -ον** (*πολύς*)· **1.** ο τόσες φορές *πολύς*, πολλές φορές περισσότερος ή μεγαλύτερος..., στον ίδ., σε Πλάτ.· ομοίως με γεν., σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.· ουδ. πληθ. ως επίρρ., σε Ξεν.

πολλαπλᾷσιόω, μέλ. *-ώσω*, *πολλαπλασιάζω*, σε Πλάτ.

πολλαπλᾷσιώσεις, ἡ, *πολλαπλασιασμός*, σε Πλάτ.

πολλαπλήσιος, -η, -ον, Ιων. αντί *πολλαπλάσιος*.

πολλαπλός, -η, -ον, συνηρ. **-πλοῦς, -ῆ, -οῦν**, **I.** *πολλαπλός*, αυτός που είναι τόσες φορές μεγαλύτερος, σε Πλάτ.· *ὄνομα πολλαπλοῦν*, πολύπλοκο, αντίθ. προς το *ἀπλοῦν*, σε Αριστ. **II.** *μεταφ., ἀνήρ πολλαπλός*, όχι απλός και ευθύς, σε Πλάτ.

πολλάχῃ, επίρρ.: **I.** πολλές φορές, συχνά, σε Ηρόδ., Ξεν. **II.** με πολλούς τρόπους, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ.

πολλάχόθεν, επίρρ.: **I.** από πολλούς τόπους ή μέρη, σε Θουκ. κ.λπ. **II.** από και για πολλούς λόγους, στον ίδ.

πολλάχόθι, επίρρ., σε πολλούς τόπους, σε Ξεν.

πολλάχόσε, επίρρ., προς πολλά μέρη, σε πολλά σημεία ή συνοικίες, σε Θουκ.· με γεν., *πολλαχόσε τῆς Ἀρκαδίας*, σε Ξεν.

πολλάχοῦ, επίρρ., **I. 1.** σε πολλούς τόπους, σε Ευρ., Πλάτ. **2.** με γεν., *πολλαχοῦ τῆς γῆς*, σε Πλάτ. **II.** = *πολλαχῇ*, πολλές φορές, συχνά, σε Ηρόδ. κ.λπ.

πολλάχῶς, επίρρ., με πολλούς τρόπους, σε Δημ. κ.λπ.

πολλο-δεκάκις[ἄ], επίρρ., πολλές δεκάδες φορές, σε Αριστοφ.

πολλός, πολλόν, Ιων. αρσ. και ουδ. αντί *πολύς, πολύ*.

πολλοστη-μόριος, -ον, αυτός που είναι πολλές φορές μικρότερος, σε Αριστ.

πολλοστός, -ῆ, -όν (*πολλός, πολύς*)· **1.** ένας από τους πολλούς, Λατ. *unus e multis*, δηλ. ο μικρότερος, ελάχιστος, σε Θουκ. κ.λπ.· επίρρ., *δευτέρως καὶ πολλοστῶς*, σε πολύ μικρό βαθμό, σε Αριστ. **2.** λέγεται για χρόνο, *πολλοστῶ χρόνῳ*, μετά από μεγάλο χρονικό διάστημα, σε Αριστοφ., Δημ.

πόλος, ὁ (πέλω)· **I.** ἄξονας, αρμός, πόλος· **1.** ο ἄξονας της σφαίρας της γης, σε Πλάτ. κ.λπ. **2.** η σφαίρα που περιστρέφεται γύρω από ἄξονα, δηλ. ο θόλος του ουρανού, ουρανός ή στερέωμα, Λατ. *polus*, σε Αισχύλ., Ευρ. **3.** τροχιά ἄστρου, σε Ανθ. **II.** ἑδαφος που καλλιεργείται με το ἄροτρο, σε Ξεν. **III.** κοίλωμα ηλιακού ρολογιού (ονομάζεται *πόλος* από το σχήμα του, που μοιάζει με τον θόλο του ουρανού), σε Ηρόδ., Ανθ.

πολύ-αγρος, -ον (ἄγρα), αυτός που συλλαμβάνει πολλά θηράματα, σε Ανθ.

πολύ-αθλος, -ον, αυτός που υπερισχύει, που αριστεύει σε πολλούς αγώνες, σε Λουκ.

πολύ-αιγος, -ον (αἶξ), αυτός που αφθονεί σε κατσίκες, σε Ανθ.

πολυ-αίνετος, -ον, = το επόμ., σε Ευρ.

πολύ-αινος, -ον (αἰνέω), αυτός που επαινείται πολύ ή που είναι γεμάτος από σοφία, λόγο και γνώση, σε Όμηρ.

πολυ-αἶξ[ᾱ], -ῖκος, πολύ σφοδρός, ορμητικός, βίαιος, σε Όμηρ.· *κάματος πολυαἶξ*, κούραση που προέρχεται από την ορμή στον πόλεμο, σε Ομήρ. Ιλ.

πολυανδρέω, είμαι γεμάτος από άνδρες, είμαι πολυάνθρωπος, πολυάριθμος, σε Θουκ.

πολύ-ανδρος, -ον (ἄνῆρ),· **1.** λέγεται για τόπους, αυτός που έχει πολλούς ανθρώπους, είναι γεμάτος με ανθρώπους, σε Αισχύλ. **2.** λέγεται για πρόσωπα, πολυάριθμος, στον ιδ.

πολυ-ανθής, -ές, αυτός που είναι γεμάτος λουλούδια, ανθοφόρος, σε Ομήρ. Οδ.

πολυανθρωπία, ἡ, μέγα πλήθος ανθρώπων, σε Ξεν.

πολυ-άνθρωπος, -ον, I. γεμάτος με ανθρώπους, πυκνοκατοικημένος, σε Θουκ. κ.λπ. **II.** πολυσύχναστος από ανθρώπους, πολυπληθής, σε Λουκ. **III.** πολυάριθμος, σε Πολύβ.

πολυ-άνωρ[ᾱ], -ορος, ὁ, ἡ, I. πολυάνθρωπος, πολυσύχναστος, σε Ευρ., Αριστοφ. **II.** *γυνή πολυάνωρ*, σύζυγος με πολλούς συζύγους, σε Αισχύλ.

πολυ-άργυρος, -ον, πλούσιος σε άργυρο, σε Ηρόδ.

πολυ-άρητος[ᾱ], -ον (ἄράομαι), πολυπόθητος, σε Ομήρ. Οδ.

πολυ-αρκής, -ές (ἄρκέω), αυτός που καλύπτει πολλές ανάγκες, σε Ηρόδ.· *τὸ πολυαρκές*, ανθεκτικότητα, αντοχή, σταθερότητα, διάρκεια, σε Λουκ.

πολυ-άρμᾶτος, -ον (ἄρμα), αυτός που έχει πολλά άρματα, σε Σοφ.

πολυ-αρμόνιος, -ον (ἁρμονία), αυτός που έχει πολλές αρμονίες, σε Πλάτ.

πολύ-αρνος, -ον, αυτός που έχει πολλά αρνιά ή πρόβατα, πλούσιος σε κοπάδια, ετερόκλ. δοτ. *πολύαρνι*, σε Ομήρ. Ιλ.

πολυ-αρχία, ἡ, διακυβέρνηση των πόλλων, σε Θουκ., Ξεν.

πολυ-αστράγᾶλος, -ον, αυτός που έχει πολλές αρθρώσεις, σε Ανθ.

πολύ-αστρος, -ον, αυτός που έχει πολλά άστρα, έναστρος, σε Ευρ.

πολυ-αῦλαξ, -ᾶκος, ὁ, ἡ, αυτός που έχει πολλά αυλάκια, χαντάκια, σχισμές, σε Ανθ.

πολυ-αὔχενος, -ον (αὐχὴν), αυτός που έχει πολλούς αυχένες, σε Ανθ.

πολυ-βᾶφής, -ές (βάπτω), αυτός που έχει βυθιστεί πολλές φορές στο νερό, σε Αισχύλ.

πολυβενθής, -ές (βένθος), πολύ βαθύς, σε Όμηρ.

πολύ-βοσκος, -ον (βόσκω), αυτός που προσφέρει άφθονη βοσκή, σε Πίνδ.

πολυβότειρα, θηλ. επίθ. (*βόσκα*), αυτή που τρέφει πολλούς ή όλους, σε Όμηρ., Ησίοδ.· στον Επικ. τύπο **πολυβότειρα**.

πολύ-βοτος, -ον (βόσκω), αυτός που τρέφει πολλούς, σε Αισχύλ.

πολύβοτρυς, -υος, ὁ, ἡ, αυτός που αφθονεί σε σταφύλια, σε Ευρ.

πολύ-βουλος, -ον (βουλή), αυτός που έχει πολλές γνώμες, που σκέφτεται πολύ, σε Όμηρ.

πολυ-βούτης, -ου, ὁ (βοῦς), αυτός που είναι πλούσιος σε βοοειδή, σε Ομήρ. Ιλ.

πολύ-βροχος, -ον, αυτός που έχει πολλές θηλειές, σε Ευρ.

πολυ-γαθής, Δωρ. αντί *πολυ-γηθής*.

πολυ-γάλακτος, -ον, αυτός που έχει πολύ γάλα· ποιητ. υπερθ.

πολυγαλακτοτάτη, σε Ανθ.

πολυ-γηθής, Δωρ. **-γῆθής, -ές (γηθέω)**, πολύ εύθυμος, γοητευτικός, θελκτικός, σαγηνευτικός, πολύ χαρούμενος, εξαιρετικά ευχάριστος, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ.

πολύ-γλευκος, αυτός που έχει άφθονο μούστο, σε Ανθ.

πολύ-γλωσσος, Αττ. **-ττος, -ον (γλῶσσα)**, αυτός που έχει πολλές γλώσσες, *δρῦς πολύγλωσσος*, η μαντική βελανιδιά της Δωδώνης, σε Σοφ.· *πολύγλωσσος βοή*, η πολλές φορές επαναλαμβανόμενη ή εξαιρετικά ηχηρή κραυγή, στον ίδ.

πολύ-γναμπος, -ον, αυτός που λυγίζει πολύ, αυτός που στρίβει, κάμπτεται πολλές φορές, σε Πίνδ.· σγουρός, κατσαρός, *σέλινον*, σε Θεόκρ.

πολυ-γνώμων, -ον, ιδιαίτερα μυαλωμένος, οξυδερκής, σε Πλάτ.

πολύ-γνωτος, -ον, πολύ γνωστός, σε Πίνδ.

πολύ-γομφος, -ον, αυτός που έχει πολλά καρφιά, ο γερά και στερεά καρφωμένος, *νήες*, σε Πίνδ.

πολυγονέομαι, Παθ., πολλαπλασιάζω, σε Λουκ.

πολυγονία, ή, παραγωγικότητα, εξαιρετική γονιμότητα, σε Πλάτ.

πολύ-γονος, -ον, αυτός που παράγει πολλά μαζί κατά τη γέννηση, γόνιμος, σε Ηρόδ. κ.λπ.

πολυ-δαϊδᾶλος, -ον, I. εξαιρετικά δουλεμένος, πλούσια στολισμένος, λέγεται για μεταλλουργική εργασία, σε Ομήρ.· λέγεται για την κεντητική τέχνη, σε Ησίοδ. **II.** Ενεργ., αυτός που εργάζεται με μεγάλη δεξιότητα, πολύ επιτήδειος, εξαιρετικά επιδέξιος, σε Ομήρ. Ιλ.

πολυ-δάκρυος, -ον, = το επόμ., σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ.

πολύ-δακρῦς, -ῦος, ὁ, ή (δάκρυ), αυτός που έχει ή συνοδεύεται με πολλά δάκρυα· απ' όπου, **I.** πολύδακρυς, γεμάτος δάκρυα, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ. **II.** λέγεται για πρόσωπα, κλαψιάρης, σε Ευρ., Αριστοφ.

πολυ-δάκρυτος, -ον, I. 1. αυτός για τον οποίο χύθηκαν πολλά δάκρυα, πολύκλαντος, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** αξιοθρήνητος, γεμάτος δάκρυα, σε Ομήρ. Οδ., Αισχύλ. **II.** Ενεργ., πολύδακρυς, σε Ευρ.

πολυ-δάπάνος, -ον (δαπάνη), I. αυτός που προκαλεί μεγάλα έξοδα και δαπάνες, σε Ηρόδ., Ξεν. **II.** λέγεται για πρόσωπα, υπερβολικός, σπάταλος, πολυδάπανος, σε Ξεν.

πολυ-δέγμων, -ον, γεν. *-ονος* = *πολυδέκτης*, σε Ομήρ. Ύμν.

πολυ-δειράς, -άδος, ὁ, ή (δειρή), αυτός που έχει πολλές κορυφές, σε Ομήρ. Ιλ.

πολυ-δέκτης, -ου, ὁ, αυτός που δέχεται πολλούς, που υποδέχεται τους πάντες, δηλ. ο Άδης, σε Ομήρ. Ύμν.

πολυ-δένδρεος, -ον, Επικ. αντί του επόμ., σε Ομήρ. Οδ.

πολύ-δενδρος, -ον (δένδρον), αυτός που έχει πολλά δέντρα, άφθονος σε δέντρα, ετερόκλ. δοτ. πληθ. *πολυδένδρεσσι*, σε Ευρ.

πολυ-δερκής, -ές (δέρκομαι), αυτός που βλέπει πολύ μακριά, σε Ησίοδ.

πολύ-δεσμος, -ον, αυτός που είναι δεμένος με πολλούς δεσμούς, σε Ομήρ. Οδ.

Πολυ-δεύκης, -εος, ὁ, = ὁ πολλὴν δόξαν ἔχων, ο Πολυδεύκης, ένας από τους Διόσκουρους, γιος της Λύδας και αδελφός του Κάστορα, σε Ομήρ.

Πολυδεύκιον, τό, κωμ. υποκορ. του *Πολυδεύκη*, σε Λουκ.

πολύ-δίκος, -ον, αυτός που έχει πολλές δίκες, φιλόδικος, σε Στράβ.

πολύ-δίνη, -ές (δίνη), αυτός που περιστρέφεται πολύ, στροβιλιζόμενος συνεχώς, σε Ανθ.

πολύ-δίψιος, -ον, πολύ διψασμένος, σε Ομήρ. Ιλ.
πολύ-δονος, -ον (δονέω), πολύ δονούμενος, πολυκλόνητος, σε Αισχύλ.
πολύ-δοξος, -ον (δόξα), αυτός που έχει διάφορες γνώμες, σε Ανθ.
πολύδωρία, ή, γενναιδωρία, σε Ξεν.
πολύ-δωρος, -ον (δῶρον), πλούσια προικισμένος, σε Όμηρ.
πολύ-εδρος, -ον (ἔδρα), αυτός που έχει πολλές έδρες, πολυεδρικός, σε Πλούτ.
πολυ-ειδής, -ές (εἶδος), αυτός που αποτελείται από πολλά είδη, σε Θουκ., Πλάτ.
πολυειδία, ή, ποικιλία στο είδος, σε Πλάτ.
πολυ-έλαιος, -ον (ἔλαιον), αυτός που παράγει άφθονο λάδι, σε Ξεν.
πολυ-έλικτος, -ον, πολύ συσπειρωμένος, *πολυέλικτος άδονά*, ευχαρίστηση, ηδονή του μπερδεμένου και ζαλιστικού χορού, σε Ευρ.
πολυ-επαίνετος, -ον, αυτός που επαινείται πολύ, σε Ξεν.
πολυ-επής, -ές (ἔπος), αυτός που λέει πολλά, που μιλάει πολύ, σε Αισχύλ.
πολυ-έραςτος, -ον, πολύ αγαπητός, σε Ξεν.
πολυ-εργής, -ές, = το επόμ., σε Ανθ.
πολύ-εργος, -ον (*ἔργω), αυτός που εργάζεται πολύ, σε Θεόκρ.
πολυ-ετής, -ές (ἔτος), αυτός που έχει πολλά χρόνια, που είναι γεμάτος από αυτά, σε Ευρ.
πολύ-ευκτος, -ον, εξαιρετικά επιθυμητός, πολυπόθητος, σε Χρησμ. παρά Ηρόδ., Αισχύλ.
πολυ-εύχετος, -ον, = *πολύευκτος*, σε Ομηρ. Ύμν.
πολύ-ζήλος, -ον, I, γεμάτος από ζήλεια και ανταγωνισμό, σε Σοφ. **II**, πολυπόθητος, πολύ επιθυμητός, αγαπητός, στον ίδ.
πολυ-ζήλωτος, -ον, αυτός τον οποίο φθονούν πολύ, επίζηλος, σε Ευρ.
πολύ-ζῦγος, -ον (ζυγόν III), αυτός που έχει πολλά καθίσματα, *νηδς*, σε Ομήρ. Ιλ.
πολυ-ήγορος, -ον (ἀγορεύω), αυτός που λέει πολλά, σε Ανθ.
πολυ-ήκοος, -ον (ἀκούω), αυτός που έχει ακούσει πολλά, πολυμαθής, σε Πλάτ.
πολυ-ήμερος, -ον (ἡμέρα), αυτός που αποτελείται από πολλές ημέρες, σε Πλούτ.
πολυ-ήρᾶτος, -ον (ἐράω), πολύ αγαπητός, αξιαγάπητος, σε Ομήρ. Οδ.
πολυ-ηχής, -ές (ἦχος), πολυτονικός, που έχει πολλούς ήχους, λέγεται για τη φωνή του αηδονιού, σε Ομήρ. Οδ.· αυτός που ηχεί πολύ ή δυνατά, σε Ομήρ. Ιλ.
πολυ-ήχητος, Δωρ. -άχητος[ā], -ον, αυτός που ηχεί δυνατά, σε Ευρ.
πολύ-θάητος[ā], -ον, ποιητ. αντί *πολυθέατος*, σε Ανθ.
πολυ-θαρσής, -ές (θάρσος), πολύ θαραλλέος, σε Όμηρ.
πολύ-θεάμων[ā], -ον, αυτός που έχει δει πολλά, με γεν., σε Πλάτ.
πολύ-θεος, -ον, αυτός που προέρχεται ή ανήκει σε πολλούς θεούς, σε Αισχύλ.
πολύ-θερμος, -ον, πολύ θερμός ή καυτός, σε Πλούτ.
πολύ-θηρος, -ον (θήρ), αυτός που είναι άφθονος σε άγρια ζώα, σε Ευρ.
πολυ-θρέμμων, -ον (τρέφω), αυτός που τρέφει πολλούς, σε Αισχύλ.
πολυ-θρήνητος, -ον (θρηνέω), αξιοθρήνητος, σε Ανθ.
πολύ-θρηνος, -ον, εξαιρετικά θρηνητικός, κλαψιάρικος, σε Αισχύλ.
πολύ-θριξ, -τρίχος, ό, ή, αυτός που έχει πολλά μαλλιά, δασύ τρίχωμα, σε Ανθ.
πολύ-θροος, -ον, συνηρ. **-θρους, -ουν**, αυτός που κάνει πολύ θόρυβο, θορυβώδης, πολύβουος, σε Αισχύλ.

πολυ-θρύλητος[ῶ], -ον (θρυλέω), αυτός για τον οποίο γίνεται πολύς λόγος, διάσημος, περιβόητος, σε Πλάτ.

πολύ-θύρος, -ον (θύρα), I. αυτός που έχει πολλές πόρτες ή ανοίγματα, σε Λουκ. **II.** αυτός που έχει πολλές πτυχές, λέγεται για δελτίο, σε Ευρ.

πολύ-θύτος, -ον, αυτός που αφθονεί σε θυσίες, σε Πίνδ. κ.λπ.

πολυϊδρεία, ή, μεγάλη γνώση ή σοφία, σε πληθ.· *νόου πολυϊδρείησι*, σε Ομήρ. Οδ.

πολύ-ϊδρις, Ιων. γεν. -ιος, Αττ. -εως, **ό, ή (είδέναι)**, αυτός που έχει πολλές γνώσεις, μεγάλη σοφία και εξυπνάδα, σε Ομήρ. Οδ., Αριστοφ.

πολύ-ἵππος, -ον, πλούσιος σε άλογα, σε Ομήρ. Ιλ.

πολυ-ίστωρ, -ορος, ό, ή, πολυμαθής, σε Ανθ.

πολύ-ἴχθυς, -υος, ό, ή, άφθονος σε ψάρια, σε Στράβ.· επίσης **-ἴχθυος, -ον**, σε Ομηρ. Ύμν.

πολύ-καγκής, -ές (καίω)· **I.** πολύ ξηρός ή καψαλισμένος, *δίψαι*, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** πολύ ξηρός, σε Ανθ.

πολύ-κᾱής, -ές (καίω), αυτός που καίει πολύ, σε Ανθ.

πολύ-καισαῖρή, ή (Καῖσαρ), κυβέρνηση που αποτελείται από την συνδιοίκηση πολλών αυτοκρατόρων ταυτόχρονα, σε Πλούτ.

πολύ-κάμμορος, -ον, εξαιρετικά δυστυχής, σε Ανθ.

πολύ-καμπής, -ές (κάμπω), πολύ λυγισμένος, εξαιρετικά κυρτωμένος, σε Ανθ.

πολύ-κᾱνής, -ές, (καίνω = κτείνω), αυτός που έχει κάνει πολλές σφαγές, εξαιρετικά θανατερός, *θυσῖαι πολ., βοτῶν*, σφαγές πολλών ζώων, σε Αισχύλ.

πολύ-καπνος, -ον, αυτός που έχει πολύ καπνό, καπνώδης, σε Ευρ.

πολύκάρηνος, Επικ. *πουλ-, -ον*, αυτός που έχει πολλά κεφάλια, σε Ανθ.

πολύκαρπία, αφθονία σε φρούτα, σε Ξεν.

πολύ-καρπος, -ον, πλούσιος σε φρούτα, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ., Αττ.

πολύκέρδεια, ή, μεγάλη πανουργία, *πολυκερδείησιν*, σε Ομήρ. Οδ.

πολύ-κερδής, -ές (κέρδος), πολύ πανούργος ή πονηρός, σε Ομήρ. Οδ.

πολύ-κερως, -ωτος, ό, ή, αυτός που έχει πολλά κέρατα, *πολύκερως φόνος*, σφαγέας πολλών κερασφόρων βοοειδών, σε Σοφ.

πολύ-κεστος, -ον, καλοραμμένος, σε Ομήρ. Ιλ.

πολύ-κέφᾱλος, -ον (κεφαλή), αυτός που έχει πολλά κεφάλια, πολυκέφαλος, σε Πλάτ.

πολύ-κηδής, -ές (κῆδος), γεμάτος από φροντίδες, στεναχώριες, έγνοιες, θλιβερός, σε Ομήρ. Οδ.

πολύ-κήριος, -ον (κήρ), εξαιρετικά θανατηφόρος, σε Ανθ.

πολύ-κῆτης, -ες (κῆτος), γεμάτος από τέρατα, σε Θεόκρ.

πολύ-κλαυστος ή -κλαυτος, -ον και -η, -ον, I. πολύκλαυτος, σε Αισχύλ., Ευρ. **II.** Ενεργ., αυτός που θρηνεί πολύ, σε Μόσχ.

πολύ-κλειτος, -η, -ον, περίφημος, περιβόητος, διακεκριμένος, σε Πίνδ.

πολυ-κλήεις, -εσσα, -εν (κλέος), περίφημος, διάσημος, επιφανής, σε Ανθ.

πολυκλήϊς, -ῖδος, ή (κλείς IV), αυτός που έχει πολλά καθίσματα κωπηλατών, σε δοτ.· *νῆι πολυκλήϊδι, νηυσὶ πολυκλήϊσι*, σε Όμηρ.· αιτ. *νῆα πολυκλήϊδα*, σε Ησίοδ.

πολύ-κλήρος, -ον, αυτός στον οποίο ανήκει μεγάλο μερίδιο γης, αυτός που έχει μεγάλο κλήρο γης, σε Ομήρ. Οδ., Θεόκρ.

πολύ-κλητος, -ον, αυτός που καλείται από πολλές χώρες, λέγεται για τους συμμάχους των Τρώων, σε Ομήρ. Ιλ.

πολύ-κλυστος, -ον (κλύζω), · I. θυελλώδης, σε Ομήρ. Οδ., Ησίοδ. **II.** Παθ., αυτός που κατακλύζεται από πολλά κύματα, σε Ησίοδ.

πολύ-κμητος, -ον (κάμνω), I. αυτός που προέρχεται από μεγάλη επεξεργασία, που κατεργάζεται με πολλά εργαλεία, επίθ. που λέγεται για τον σίδηρο, σε αντιδιαστολή με τον χαλκό, σε Ομήρ. Ιλ.· *πολύκμητος θάλαμος*, σε Ομήρ. Οδ. **II.** επίπονος, *τέχνη*, σε Ανθ.

πολύ-κνημος, -ον (κνημός), αυτός που έχει πολλές σειρές βουνών, πολύκορφες οροσειρές, ορεινός, σε Ομήρ. Ιλ.

πολύ-κοινος, -ον, κοινός σε πολλούς ή σε όλους, σε Πίνδ., Σοφ.

πολύ-κοιρανίη, ή (κοίρᾱνος), διακυβέρνηση, διοικητική κυριαρχία πολλών, σε Ομήρ. Ιλ.

πολύ-κοίρᾱνος, -ον, αυτός που άρχει ευρέως, σε Αισχύλ., Αριστοφ.

πολύ-κόλυμβος, -ον (κολυμβάω), αυτός που κολυμπά συχνά, *μέλη πολυκόλυμβα*, λέγεται για τους βατράχους, σε Αριστοφ.

πολύ-κρᾱνος, -ον (κρανίον), αυτός που έχει πολλά κεφάλια, σε Ευρ.

Πολυκράτειος, -α, -ον, αυτός που προέρχεται ή ανήκει στον Πολυκράτη, σε Αριστ.

πολυ-κρᾱτής, -ές (κράτος), πολύ ισχυρός, σε Αισχύλ.

πολύ-κροτος, -ον και -η, -ον, αυτός που ηχεί δυνατά, σε Ομηρ. Ύμν.

πολύ-κρουνος, -ον, αυτός που έχει πολλές πηγές, σε Ανθ.

πολυ-κτέᾱνος, -ον (κτέανον) = πολυκτήμων, σε Πίνδ.

πολυ-κτήμων, -ον, γεν. -ονος, αυτός που έχει πολλά κτήματα, εξαιρετικά πλούσιος, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ.· με γεν., *πολυκτήμων βίου*, σε Ευρ.

πολύ-κτητος, -ον, αυτός που έχει πολλά και μεγάλα κτήματα, πλούσιος, σε Ευρ.

πολυ-κτόνος, -ον (κτείνω), αυτός που φονεύει πολλούς, δολοφονικός, σε Αισχύλ., Ευρ.

πολύ-κῡδής, -ές (κῡδος), αυτός που επαινείται πολύ, πολύ ένδοξος, σε Ανθ.

πολύ-κῡμων, -ον, γεν. -ονος (*κῡμα*), αυτός που παράγει πολλά κύματα, σε Σόλωνα.

πολύ-κῡκῡτος, -ον, γεμάτος με θρήνους, σε Θέογν.

πολύ-κωμος, -ον, αυτός που διασκεδάζει πολύ, σε Ανθ.

πολύ-κωπος, -ον (κωπή), αυτός που έχει πολλά κουπιά, σε Σοφ., Ευρ.

πολύλῆϊος, -ον (λήϊον), αυτός που έχει πολλά σιτοφόρα χωράφια, σε Ομήρ. Ιλ.

πολύλ-λῖθος, -ον, εξαιρετικά πετρώδης, σε Ανθ.

πολύλ-λίστος, -ον (λίσσομαι), αυτός που επιζητά κάτι με πολλές προσευχές, *πολύλλιστον δέσ' ἰκάνω*, λέει ο Οδυσσεύς στον ποταμό που τον υποδέχεται μετά τη θάλασσα (πρβλ. [τρίλλιστος](#)), σε Ομήρ. Οδ.

πολύλογία, ή, πολυλογία, αδολεσχία, φλυαρία, σε Ξεν.

πολύ-λογος, -ον, αυτός που μιλά πολύ, ομιλητικός, πολυλογάς, φλύαρος, σε Ξεν. κ.λπ.

πολύ-μᾱθής, -ές (μαθεῖν), αυτός που έχει μάθει ή γνωρίζει πολλά, σε Αριστοφ., Πλάτ.

πολύ-μᾱθία, ή, πολυμάθεια, σε Πλάτ. κ.λπ.

πολύμᾱκᾱρ, -ᾱρος, ὁ, ή, εξαιρετικά μακάριος ή ευτυχισμένος, σε Ευστ.

πολυ-μᾱνής, Επικ. *πουλυ-, -ές (μαίνομαι),* αυτός που μαίνεται άγρια, ορμητικός, ανεξέλεγκτος, σε Ανθ.

πολύ-μᾱχητος, -ον (μάχομαι), περιμᾱχητος, αυτός δηλ. για τον οποίο γίνονται πολλές μάχες, σε Λουκ.

πολῦ-μεθής, -ές (μέθυ), αυτός που πίνει πολύ κρασί, σε Ανθ.

πολῦ-μελής, -ές (μέλος), αυτός που έχει πολλά μέλη, σε Πλάτ.

πολῦ-μερής, -ές (μέρος), αυτός που αποτελείται από πολλά μέρη, πολυμερής, σπονδυλωτός, σε Αριστ.· επίρρ. -μερῶς, με πολλούς τρόπους, σε Κ.Δ.

πολύ-μετρος, -ον (μέτρον)· **I.** αυτός που είναι φτιαγμένος από πολλά μέτρα, απ' όπου άφθονος, πλούσιος, σε Ευρ., Αριστοφ. **II.** αυτός που εμπεριέχει πολλά μέτρα, σε Αθήν.

πολῦ-μηκάς, -άδος, ό, αυτός που βελάζει πολύ, σε Χρησμ. Βάκιδος σε Ηρόδ.

πολύ-μηλος, -ον (μήλον), αυτός που έχει πολλά πρόβατα ή γίδες, πλούσιος σε κοπάδια, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ., Ευρ.

πολύ-μηνις, -ιος, ό, άφθονος σε οργή, σε Ανθ.

πολύ-μητις, -ιος, ό, ή, αυτός που σκέφτεται πολλά, σε Όμηρ.

πολύμηχάνια, Ιων. -ίη, ή, κατοχή και ικανότητα ανεύρεσης και ανάκλησης πολλών τρόπων διαφυγής, εφευρετικότητα, ετοιμότητα, σε Ομήρ. Οδ.

πολύ-μήχανος, -ον (μηχανή), γεμάτος διεξόδους, εφευρετικός, αυτός που βρίσκεται συνεχώς σε πνευματική εγρήγορση, λέγεται για τον Οδυσσέα, σε Ομήρ. Ιλ.

πολῦ-μῖγής, Επικ. **πουλυ-, -ές**, αυτός που έχει ανακατευθεί πολύ, σε Ανθ.

πολῦ-μῖσής, -ές (μῖσος), αυτός που μισεί πολύ, σε Λουκ.

πολυ-μνήστευτος, -ον (μνηστεύω), αυτή που έχει πολλούς μνηστήρες, σε Πλούτ.

πολυ-μνήστη, ή (μνάομαι), αυτή που γίνεται δέκτης μεγάλης ερωτοτροπίας ή φλερταρίσματος, αυτή που ζητείται από πολλούς σε γάμο, σε Ομήρ. Οδ.

πολύ-μνηστος, -ον (μνάομαι), **I.** αυτός που θυμάται πολλά, επιμελής, προσεκτικός, σε Αισχύλ. **II.** Παθ., αυτός τον οποίο θυμούνται πολύ, στον ίδ.

Πολ-ύμνια, ή, συνηρ. αντί *Πολυ-ύμνια*, η Πολύμνια ή Πολυνύμνια, δηλ. αυτή που έχει πολλούς ύμνους, μία από τις εννέα Μούσες, σε Ησίοδ.

πολύ-μουσος, -ον (μοῦσα), πλούσιος σε δώρα από τις Μούσες, σε Λουκ.

πολύ-μοχθος, -ον, I. αυτός που μοχθεί πολύ, αυτός που υποφέρει από πολλά πράγματα, σε Σοφ., Ευρ. **II.** Παθ., αυτό που κερδίζεται με σκληρή εργασία, σε Θεόκρ.

πολύ-μῦθος, -ον, I. αυτός που αποτελείται από πολλές λέξεις, δηλ. φλύαρος, σε Όμηρ. **II.** Παθ., πολυσυζητημένος, περίφημος στις διηγήσεις, σε Πίνδ.

πολύ-νᾶος, -ον, αυτός που έχει πολλούς ναούς, σε Θεόκρ.

πολῦ-ναύτης, -ου, ό, αυτός που έχει πολλούς ναύτες ή καράβια, σε Αισχύλ.

πολῦ-νεϊκής, -ές (νεῖκος), αυτός που είναι πολύ εριστικός, σε Αισχύλ.

πολῦ-νέφελας, Δωρ. γεν. -α, σκοτεινιά που προκαλείται από την ύπαρξη πολλών σύννεφων στον ουρανό, σε Πίνδ.

πολῦ-νῖφής, -ές (νίφω), αυτός που έχει μεγάλο βάθος σε χιόνι, σε Ευρ.

πολύ-νοσος, -ον, αυτός που υπόκειται σε πολλές ασθένειες, σε Στράβ.
πολύ-ξενος, Ιων. **-ξεινος, -ον** και **-η, -ον**. **I.** λέγεται για πρόσωπα, αυτός που περιποιείται τους ξένους, ο πολύ φιλόξενος, σε Ησίοδ. **II.** αυτός τον οποίο επισκέπτονται πολλοί ξένοι, σε Πίνδ., Ευρ.
πολύ-ξεστος, -ον (ξέω), πολύ γυαλιστερός, σε Σοφ.
πολυοινέω, μέλ. *-ήσω*, έχω άφθονο κρασί, σε Ομηρ. Ύμν.
πολύ-οινος, -ον, πλούσιος σε κρασί, σε Θουκ., Ξεν.
πολύ-ολβος, -ον, **I.** πολύ πλούσιος, σε Ανθ.· λέγεται για πράγματα, πολύ άφθονος, στον ίδ. **II.** Ενεργ., πλούσιος σε ευτυχία, στον ίδ.
πολυ-όμματος, -ον (ὄμμα), αυτός που έχει πολλά μάτια, σε Λουκ.
πολυ-όρνιθος, -ον (ὄρνις), πλούσιος σε πτηνά, σε Ευρ.
πολύ-οχλος, -ον, **I.** αυτός που έχει πολλούς ανθρώπους, πυκνοκατοικημένος, σε Πολύβ. **II.** πολυάριθμος, σε Αριστ.
πολυοψία, ή, αφθονία σε κρέας και ψάρια, σε Ξεν.
πολύ-οψος, -ον, **1.** άφθονος σε ψάρια, σε Στράβ. **2.** πολυτελής, σε Λουκ.
πολύ-πᾶθής, Επικ. **πολυλ-, -ές (παθεῖν)**, αυτός που υπόκειται σε πολλά πάθη, αναστατωμένος, σε Ανθ.
πολύ-παίπαλος, -ον, εξαιρετικά πανούργος, σε Ομήρ. Οδ.
πολύ-παις, -παιδος, ὁ, ή, αυτός που έχει πολλά παιδιά, σε Ανθ.
πολύ-πάμ-φᾶος, -ον, αυτός που φωτίζει πολύ, υπέρλαμπρος, σε Ανθ.
πολύ-πάμων, -ον (πέ-πᾶμαι), εξαιρετικά πλούσιος, σε Ομήρ. Ιλ.
πολύ-πειρία, ή (πεῖρα), μεγάλη εμπειρία, σε Θουκ.
πολύ-πείρων, -ον (πεῖρας), αυτός που έχει πολλές οριακές γραμμές, πολυμερής, πολλαπλός, σε Ομηρ. Ύμν.
πολύ-πενθήης, -ές (πένθος), αυτός που έχει μεγάλο πένθος, εξαιρετικά θλιμμένος, σε Ομηρ., Αισχύλ.
πολύ-πένθιμος, -ον, = το προηγ. σε Ανθ.
Πολυπημονίδης, -ου, ὁ, ο γιος του Πολυπήμονα, αναφορικά προς το επίθ. *πολυπήμων*, σε Ομήρ. Οδ.
πολύ-πήμων, -ον (πῆμα), αυτός που προκαλεί πολλαπλή δυστυχία, επιβλαβής, σε Ομηρ. Ύμν.· *πολυπήμονες νόσοι*, ασθένειες, σε Πίνδ.
πολύ-πηνος, -ον (πῆμα), αυτός που είναι υφασμένος με πυκνή πλέξη, ραμμένος προσεκτικά, σε Ευρ.
πολυ-πίδᾶκος[ι], -ον, = το επόμε., σε Ομηρ. Ύμν.
πολύ-πίδαξ, -ᾶκος, ὁ, ή, αυτός που έχει πολλές πηγές, πολλούς πίδακες, σε Ομήρ. Ιλ., λέγεται για το όρος Ἴδη.
πολύ-πικρος, -ον, οξύς ή πικρός· *πολύπικρα* ως επίρρ., σε Ομήρ. Οδ.
πολύ-πῖνής, -ές (πῖνος), πολύ βρώμικος, σε Ευρ.
πολύ-πλαγκτος, -ον (πλάζω), **I.** αυτός που περιπλανιέται πολύ, που έχει περιπλανηθεί παντού και για πολύ καιρό, σε Ομήρ. Οδ., Σοφ., Ευρ. **II.** Ενεργ., αυτός που οδηγεί μακριά ή έξω από τον σωστό δρόμο, αυτός που κατευθύνει μακριά από την πορεία κάποιου, *ἄνεμος*, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ. Αντιγ. 615· *πολύπλαγκτος ἐλπίς*, μπορεί να σημαίνει είτε περιπλάνηση, αβέβαιη ελπίδα είτε αποπροσανατολισμός, παραστράτημα, παραπλάνηση· πρβλ. [πολυπλανής](#)
II.
πολυ-πλᾶνής, -ές (πλανάομαι), **I.** αυτός που περιπλανιέται μακριά από το σπίτι του ή για πολύ καιρό, σε Ευρ.· *πολυπλανής κισσός*, ο κισσός που απλώνει παντού τα φύλλα του, σε Ανθ. **II.** αυτός που σφάλλει· ή Ενεργ., αυτός που οδηγεί σε παραστράτημα, στον ίδ.

πολυ-πλάνητος[ἄ], -ον, I. = *πολυπλανής*, σε Ηρόδ., Ευρ.· *πολυπλάνητοι* πόνοι, οι κόποι της περιπλανήσεως, σε Ευρ. **II.** λέγεται για τα χτυπήματα που δίνονται προς πάσα κατεύθυνση, σε Αισχύλ.

πολύ-πλᾶνος, -ον, = *πολυπλανής*, σε Αισχύλ., Ευρ.

πολυ-πλάσιος, -α, -ον, μεταγεν. αντί *πολλα-πλάσιος*, σε Ανθ.

πολύπλεθρος, -ον, I. πολλά *πλέθρα*, στο μέγεθος ή ως προς την κατάληψη μεγάλης έκτασης, σε Ευρ. **II.** λέγεται για πρόσωπα, πλούσιος σε ιδιοκτησία γης, σε Λουκ.

πολυπλοκία, ή, πανουργία, πονηριά, σε Θέογν.

πολύ-πλοκος, -ον (πλέκω), 1. πολύ μπερδεμένος, εξαιρετικά συνεστραμμένος, λέγεται για το κουλούριασμα των ερπετών, σε Ευρ.· λέγεται για τον πολύποδα, αυτός που έχει μπλεγμένα και συνεστραμμένα πόδια, σε Θέογν. **2.** μεταφ., συνεστραμμένος, περίπλοκος, πολύπλοκος, σε Ευρ., Ξεν., Ανθ.

πολὺ-πόδης, -ου, ὁ, ποιητ. **πουλυ-,** = *πολύπους*, σε Ανθ.

πολὺ-ποικῖλος, -ον, ποικιλόχρωμος, σε Ευρ.

πολύ-πονος, -ον, 1. λέγεται για πρόσωπα, αυτός που αγωνίζεται πολύ, εξαιρετικά ταλαιπωρημένος, σε Πίνδ., Ευρ. **2.** λέγεται για πράγματα, γεμάτος από πόνο και συμφορές, οδυνηρός, επίπονος, σε Τραγ.· *επίρρ. -ως.*

πολύπος, -ου, ὁ, ποιητ. αντί *πολύπους*.

πολὺ-πότᾱμος, -ον, αυτός που έχει πολλά και μεγάλα ποτάμια, σε Ευρ.

πολὺ-πότης, Επικ. πουλυ-, -ου, ὁ, σκληρός πότης, δεινός στην οиноποσία, σε Ανθ.

πολὺ-πότνια, ή, εκτεταμ. αντί *πότνια*, σε Ομηρ. Ὑμν.

πολύπους, ὁ, ή, ουδ. -*πουν*· αιτ. αρσ. *πολύποδα*· πληθ. ουδ. *πολύποδα*· αυτός που έχει πολλά πόδια, σε Σοφ., Πλάτ.

πολύπους, κυρίως **πουλύπους, -οδος, ὁ** (ο τύπος *πολύπους* είναι μεταγεν.)· ονομ. *πουλύπους*, αιτ. -*πουν*, γεν. *πουλύποδος*· πληθ., ονομ. *πουλύποδες*· αιτ. -*ποδας*· γεν. *πουλυπόδων*· ποιητ. επίσης, *πολύπους*, αιτ. -*πουν* και -*ποδα*· πληθ. -*ποδες*, αιτ. -*πους*, -*ποδας*· ο θαλάσσιος πολύποδας ή το χταπόδι, Λατ. *polypus* (σε Ρήτ.), σε Ομήρ. Οδ., Θέογν. κ.λπ.

πολυ-πραγμονέω, Ιων. -πρηγμονέω, μέλ. -ήσω, 1. ασχολούμαι με πολλά πράγματα, με αρνητική σημασία, είμαι ανακατωσούρης, φιλοπερίεργος, σε Αριστοφ., Πλάτ.· επίσης, όπως το *νεωτερίζω*· ανακατεύομαι σε ξένες υποθέσεις, δολοπλοκώ, σε Ηρόδ., Ξεν. **2.** με αιτ., περιεργάζομαι κάτι, σε Μένανδρ.

πολυπραγμοσύνη, ή, ο χαρακτήρας και η συμπεριφορά του *πολυπράγμονος*, περιέργεια, υπερβολικός ζήλος, *πολυπραγμοσύνη*, σε Αριστοφ., Θουκ. κ.λπ.

πολυ-πράγμων, -ον, γεν. -*ονος* (*πρᾶγμα*), αυτός που ασχολείται με πολλά πράγματα, πολυάσχολος· κυρίως με αρνητική σημασία, ανακατωσούρης, Λατ. *curiosus*, επίθ. που συχνά αποδίδεται στους ανήσυχους (δηλ. πολυπράγμονες) Αθηναίους, σε Αριστοφ. κ.λπ.

πολυπρηγμονέω, Ιων. αντί πολυπραγμονέω.

πολυ-πρόβάτος, -ον (πρόβατον), πλούσιος σε πρόβατα ή βοοειδή, *πολυπροβατώτατος*, σε Ηρόδ.

πολυ-πρόσωπος, -ον (πρόσωπον), αυτός που έχει πολλά πρόσωπα, πολλά προσωπεία ή χαρακτήρες, σε Λουκ.

πολυ-πτότητος, Ιων. -πτοίητος, -ον (πτοέω), πολύ φοβισμένος, εξαιρετικά ταραγμένος, σε Ανθ.

πολύ-πτῦχος, -ον (πτύξ, πτυχή), αυτός που αποτελείται από ή έχει πολλές πτυχές, λέγεται για τα βουνά, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ., Ευρ.

πολύ-πυργος, -ον, αυτός που έχει πολλούς πύργους, σε Ομηρ. Ὑμν.

πολύ-πῦρος, -ον (πυρός), πλούσιος σε σιτάρι, σε Όμηρ.

πολύρ-ραπτος, -ον, = το επόμ., σε Θεόκρ.

πολύρ-ρᾶφος, -ον (ράπτω), καλορραμένος, σε Σοφ.

πολύρ-ρηνος, -ον (ρήν), πλούσιος σε πρόβατα, σε Ομήρ. Οδ.· στον πληθ. έχουμε ετερόκλ. ονομ., *ἄνδρες πολύρρηνες*, σε Ομήρ. Ιλ.

πολύρ-ρίζος, -ον (ρίζα), αυτός που έχει πολλές ρίζες, σε Ανθ.

πολύρ-ροδος, -ον, άφθονος σε τριαντάφυλλα, σε Αριστοφ.

πολύρ-ροθος, -ον, βροντερός, πολυθόρυβος, *φροίμια πολύρροθα*, πολυκύμαντος, σε Αισχύλ.

πολυρ-ροΐβδητος, -ον, αυτός που περιστρέφεται γρήγορα, σε Ανθ.

πολύρ-ρῦτος, -ον, αυτός που ρέει πολύ ή με μεγάλη δύναμη, σε Σοφ.

πολύς, πολλή, πολύ, γεν. πολλοῦ, -ῆς, -οῦ, δοτ. πολλῶ, -ῇ, -ῶ· αιτ. πολύν, πολλήν, πολύ· Ιων. ονομ. **πολλός, -ή, -όν**, αιτ. πολλόν, -ήν, -όν· η Ιων. κλίση αυτή διατηρήθηκε στην Αττ. σε όλες τις πτώσεις, εκτός από την ονομ. και αιτ. πληθ. και ουδ. Ο Όμηρ. χρησιμ. από κοινού Ιων. και Αττ. τύπους. Ιδιαίτεροι επικοί τύποι· **πουλύς, -ύ**, γεν. *πόλεος*, πληθ. ονομ. *πολέες, πολεῖς*, γεν. *πολέων*, δοτ. *πόλεσι, πολέσσι, πολέεσι*, αιτ. *πολέας*. **I. 1.** λέγεται για αριθμό, πολλοί, αντίθ. προς το *ὀλίγος*, σε Όμηρ. κ.λπ.· με ονόματα που δηλώνουν πλήθος, *πουλύς, ὄμιλος*, σε Ομήρ. Οδ.· *πολλὸν πλῆθος*, σε Ηρόδ. κ.λπ.· επίσης λέγεται για οτιδήποτε επαναλαμβάνεται συχνά, *πολλὸν ἦν τοῦτο τὸ ἔπος*, στον ιδ.· *πολλὸς αἰνεόμενος*, στον ιδ.· *τούτῳ πολλῶ χρήσεται τῷ λόγῳ*, συχνά σε Δημ. **2.** λέγεται για μέγεθος, βαθμό, δύναμη, πολύς, μεγάλος, ισχυρός, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· *πολὺς ὕπνος*, ο βαθύς ύπνος, σε Ομήρ. Οδ.· *πολὺς ὑμέναιος*, το τραγούδι μεγάλης διάρκειας και έντασης σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· σπανίως λέγεται για ένα μόνο πρόσωπο, *μέγας καὶ πολλὸς ἐγένεο*, σε Ηρόδ.· *ἦν πολλῇ ῥυῇ*, εάν ρεύσει με την πλήρη ροή, μεταφ. λέγεται για ποτάμι, σε Ευρ.· *πολλῶ ῥέοντι*, σε Δημ.· λέγεται για τον άνεμο, *πολὺς ἔπνει*, φυσούσε δυνατά, στον ιδ.· συχνά με μτχ., *πολλὸς ἡνλίσσόμενος*, ήταν όλος παρακάλια, Λατ. *multus erat in precan do*, σε Ηρόδ.· ομοίως, *πολὺς ἦν ἐν τοῖσι λόγοισι*, στον ιδ. κ.λπ. **3.** λέγεται για την αξία ή σπουδαιότητα ενός πράγματος, *πολέος ή πολλοῦ ἄξιος*, σε Όμηρ.· *πολλοῦ και περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι τι*, Λατ. *magni facere*, πρβλ. **περὶ** Α. IV *ἐπὶ πολλῶ*, σε μεγάλη τιμή, σε Δημ. **4.** λέγεται για χώρο, μεγάλος, μακρύς, εκτεταμένος, *πολλή χώρα, πεδίον*, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ. κ.λπ.· *πόντος, πέλαγος*, σε Ησίοδ. κ.λπ.· *πολλὸς ἔκειτο*, ξάπλωσε καταλαμβάνοντας μεγάλη έκταση, σε Ομήρ. Ιλ.· *πολλή κέλευθος*, μακρύς δρόμος, σε Αισχύλ. κ.λπ. **5.** λέγεται για χρόνο, μακρύς, *πολὺν χρόνον*, σε Όμηρ. κ.λπ.· *πολλοῦ χρόνου*, σε Αριστοφ.· *ἐκ πολλοῦ*, σε Θουκ.· *ἐτι πολλῆς νυκτός*, Λατ. *multa nocte*, ενώ ήταν ακόμα μεγάλη η διάρκεια της νύχτας, στον ιδ. **II.** Ειδικότερες χρήσεις· **1.** επιμεριστικό με γεν., π.χ. *πολλοὶ Τρώων* αντί *πολλοὶ Τρῶες*, σε Ομήρ. Ιλ.· *πολλὸν σαρκός* αντί *πολλή σάρξ*, σε Ομήρ. Οδ.· στον πεζό λόγο, το επίθ. γενικά παίρνει το γένος της γενικής, *τῆς γῆς οὐ πολλήν*, σε Θουκ. **2.** μαζί με άλλο επίθ. μέσω του *καί*, *πολέες τε καὶ ἐσθλοί*, πολλοί και καλοί άνδρες, σε Ομήρ. Ιλ.· *πολλὰ καὶ πονηρά*, σε Ξεν.· *μεγάλα καὶ πολλά*, σε Δημ. **3. α)** με το άρθρο, λέγεται για πρόσωπα και πράγματα πολύ γνωστά, *Ἐλένα μία τὰς πολλὰς ψυχὰς ὀλέσας*, εκείνες τις πολλές ψυχές, σε Αισχύλ.· *ὥς ὁ πολλὸς λόγος*, η κοινή φήμη, σε Ηρόδ.· *ιδίως, οἱ πολλοί*, οι πολλοί, δηλ. ο μεγαλύτερος αριθμός, οι περισσότεροι, σε Θουκ.· *απ' όπου, ὅπως το πλῆθος*,

οι άνθρωποι, το κοινό, στον ιδ.· *εἰς τῶν πολλῶν*, ένας από το κοινό πλήθος, σε Δημ. **β)** *τὸ πολὺ* με γεν., *τῆς στρατιῆς τὸ πολλόν*, σε Ηρόδ.· *τῶν λογάδων τὸ πολὺ*, σε Θουκ.· αλλά επίσης, *ὁ στρατὸς ὁ πολλός*, σε Ηρόδ. **γ)** *τὰ πολλά*, τα περισσότερα, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ. **4.** ο πληθ. *πολλά* χρησιμοποιείται με ρήματα με σημασία του πάρα πολύ, εξαιρετικά πολύ, *πολλάπράσσειν* = *πολυπραγμονεῖν*, σε Ευρ., Αριστοφ.· *πολλά ἔρξαι τινά*, κάνω σε κάποιον μεγάλο κακό, σε Αισχύλ. **5.** *πολλάς*, με ρήματα που σημαίνουν πλήγμα, χτύπημα, το ουσ. *πληγὰς* παραλείπεται, βλ. [πληγή](#) **I. III. 1.** επιρρ. χρήσεις· **α)** ουδ. *πολὺ* (Ιων. *πολλόν*), *πολλά*, πάρα πολύ, πολύ, σε Όμηρ. κ.λπ.· *μάχα πολλά*, στο ιδ.· *πάνν πολὺ*, σε Πλάτ.· επίσης χρησιμοποιείται με τη σημασία της συχνῆς επανάληψης, πολλές φορές, πολλάκις, συχνά, πολύ, σε Όμηρ. κ.λπ.· επίσης με άρθρο, *τὸ πολὺ* για το μεγαλύτερο μέρος, σε Πλάτ.· *ὥς τὸ πολὺ*, σε Ξεν.· ομοίως, *τὰ πολλά*, *ὡς τὰ πολλά*, σε Θουκ. **β)** λέγεται για βαθμό, πολύ, πάρα πολύ, σε Ηρόδ.· ομοίως ἀπόλ. γεν., *πολλοῦ*, πολύ, *θρασὺς εἶ πολλοῦ*, σε Αριστοφ.· *πολλοῦ πολὺς*, *πολλοῦ πολλῆ*, *πολλοῦ πολὺ*, πάρα πολύ, στον ιδ. **γ)** λέγεται για διάστημα, η μεγάλη απόσταση, πολύ μακριά, *οὐπολλόν*, σε Ηρόδ. κ.λπ. **δ)** λέγεται για χρόνο, μακρύς, στον ιδ. **2.** *πολὺ* συχνά μαζί με επίθ. και επίρρ., **α)** με συγκρ. για να επιτείνει τη συγκρ. δύναμη, *πολὺ κάλλιον*, *μεῖζον*, *πολλὸν ἀμείνων*, *παυρότεροι*, πολύ, μακράν πιο όμορφοι κ.λπ., σε Όμηρ. κ.λπ.· ομοίως, δοτ. *πολλῶ*, πολύ, σε Ηρόδ. κ.λπ. **β)** με υπερθ., *πολὺ πρῶτος*, *πολλὸν ἄριστος*, μακράν ο πρώτος κ.λπ., σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· επίσης, *πολλῶ πλείστοι*, σε Ηρόδ. **γ)** στην Αττ. με θετικό βαθμό, *ὥπολλά μὲν τάλαινα*, *πολλὰ δ' αὖ σοφή*, σε Αισχύλ. **IV.** με πρόθ., **1.** *διὰ πολλοῦ*, σε μεγάλη απόσταση, βλ. [διὰ](#) **A. II. 2.** **2.** *ἐκ πολλοῦ*, από μεγάλη απόσταση, σε Θουκ.· για μεγάλο χρονικό διάστημα, βλ. [ἐκ](#) **II. 1.** **3.** *ἐπὶ πολὺ*, **α)** για μεγάλο διάστημα, μακριά, *οὐκ ἐπὶ πολλόν*, σε Ηρόδ. **β)** για μακρὺ χρόνο, για πολύ, σε Θουκ. **γ)** σε μεγάλη έκταση, *ὥς ἐπὶ πλείστον*, πολύ γενικά, σε Θουκ.· *ὥς ἐπὶ τὸ πλείστον*, για το μεγαλύτερο μέρος, στον ιδ. **4.** *παρὰ πολὺ*, κατά πολύ, βλ. [παρά](#) **Γ. 1. 5. 5.** *περὶ πολλοῦ*, βλ. ανωτ. **I. 3.** **V.** συγκρ. *πλείων*, *πλέων*· υπερθ. [πλείστος](#), βλ. αυτ.

πολὺσαρκία, ή, παχυσαρκία, μεγάλο πάχος, σε Ξεν.

πολὺ-σαρκος, -ον (**σάρξ**), πολύ σαρκώδης, σε Αριστ.

πολὺ-σέβαστος, -ον, το Λατ. *augustissimus*, σε Ανθ.

πολὺ-σεμνος, -ον, εξαιρετικά σεμνός, σε Ανθ.

πολὺ-σημάντωρ, -ορος, ὁ, αυτός που δίνει εντολές στους πολλούς, σε Όμηρ. Ύμν.

πολὺ-σῖνής, -ές (**σίνομαι**), πολύ βλαβερός, ολέθριος, σε Αισχύλ.

πολὺ-σῖτία, ή, αφθονία σε σιτάρι ή τροφή, σε Ξεν.

πολὺ-σῖτος, -ον, **I.** άφθονος σε σιτάρι, σε Ξεν. **II.** πλήρως τρεφόμενος, γεμάτος τροφή, σε Θεόκρ.

πολὺσκαλμος, -ον, αυτός που έχει πολλά κουπιά, σε Ανθ.

πολὺ-σκαρθμος, -ον (**σκαίρω**), αεικίνητος, σε Ομήρ. Ιλ.

πολὺ-σκηπτρος, -ον (**σκήπτρον**), αυτός που κυβερνά πολλούς, σε Ανθ.

πολυ-σπᾶθής, -ές (**σπάθη**), πυκνά υφασμένος, με πυκνή πλέξη, σε Ανθ.

πολὺσπαστος, -ον (**σπάω**), αυτός που σύρεται από πολλά σχοινιά·

πολὺσπαστον, τό, σύνθετη τροχαλία, σε Πλούτ.

πολυ-σπερής, -ές (**σπείρω**), αυτός που εξαπλώνεται τριγύρω, σε Όμηρ., Ησίοδ.

πολὺ-σπλαγχνος, -ον, αυτός που έχει μεγάλη ευσπλαγχνία, σε Κ.Δ.

πολὺ-σπορος, -ον (**σπείρω**), εξαιρετικά καρποφόρος, πολύ γόνιμος, σε Ευρ.

πολυ-στάφυλος[ᾱ], -ον, πλούσιος σε σταφύλια, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ.
πολύ-στᾶχυς, -υ, πλούσιος σε στάχυα σταριού, σε Θεόκρ.
πολύ-στεγος, -ον (στέγη), α υτός που έχει πολλές στέγες, σε Στράβ.
πολυ-στέλεχος, -ον, αυτός που αποτελείται από πολλούς μίσχους, στελέχη, σε Ανθ.
πολυ-στένακτος, -ον, αυτός που προκαλεί πολλούς στεναγμούς, σε Ανθ.
πολυ-στεφής, -ές (στέφω), στολισμένος με πολλά στεφάνια, σε Αισχύλ.· με γεν., εστεμμένος με, δάφνης, σε Σοφ.
πολυστίχια, ἡ, πλήθος από στίχους, από πολλές γραμμές, σε Ανθ.
πολύ-στίχος, -ον, αυτός που αποτελείται από πολλούς στίχους, σε Στράβ.
πολύ-στονος, -ον (στένω), **1.** αυτός που στενάζει πολύ, αυτός που πενθεί, σε Ομήρ. Οδ., Αισχύλ. **2.** λέγεται για πράγματα, αυτός που προκαλεί στεναγμούς, θλιβερός, σε Ομήρ. Ιλ., Τραγ.
πολυστροφία, ἡ, μεγάλη συστροφή, περιέλιξη, συσπείρωση, σε Ανθ.
πολύ-στροφος, -ον (στρέφω), εξαιρετικά συνεστραμμένος, πολύ κουλουριασμένος, αυτός που έχει πολλές σπείρες, σε Ανθ.
πολύ-στυλος, -ον, αυτός που έχει πολλούς στύλους, σε Στράβ., Πλούτ.
πολὺ-σύλλαβος, -ον (συλλαβή), πολυσύλλαβος, σε Λουκ.
πολυ-σχήμων, -ον (σχῆμα), αυτός που έχει πολλά σχήματα, ποικίλος στις μορφές, σε Στράβ.
πολυ-σχιδής, -ές (σχίζω), = το επόμ., σε Αριστ., Στράβ.
πολύ-σχιστος, -ον, αυτός που έχει πολλά παρακλάδια, κέλευθα, σε Σοφ.
πολύ-σωρος, -ον, πλούσιος σε σωρούς σιταριού, σε Ανθ.
πολὺ-τάλαντος, -ον (τάλαντον), **1.** αυτός που αξίζει πολλά τάλαντα, σε Λουκ. **2.** αυτός που έχει στην κατοχή του πολλά τάλαντα, στον ιδ.
πολὺ-ταρβής, -ές (τάρβος), πολύ φοβισμένος, σε Ανθ.
πολὺτεκνία, ἡ, αφθονία σε παιδιά, σε Αριστ.
πολύ-τεκνος, -ον, αυτός που έχει πολλά παιδιά, γόνιμος, σε Αισχύλ.
πολὺτέλεια, ἡ, πολυτέλεια, χλιδή, τρυφή, σε Ηρόδ., Θουκ.
πολὺ-τελής, -ές (τέλος), **I.** πολύ ακριβός, πολυδάπανος, αντίθ. προς το εὐτελής, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ. **II.** λέγεται για πρόσωπα, αυτός που ξοδεύει πολλά, σπάταλος, πολυτελής, σε Μένανδρ. κ.λπ.· επίρρ. -λῶς, σε Ξεν.· υπερθ. -λέστατα, με τον πιο δαπανηρό τρόπο, σε Ηρόδ.
πολὺ-τερπής, -ές (τέρπω), πολύ ευχάριστος, σε Ανθ.
πολὺ-τέχνης, -ου, ὁ, επιδέξιος σε διάφορες τέχνες, σε Σόλωνα.
πολὺτεχνία, ἡ, επιδεξιότητα σε πολλές τέχνες, σε Πλάτ.
πολὺτεχνος, -ον (τέχνη), επιτήδειος, ικανός, σε πολλές τέχνες, σε Στράβ.
πολὺτίμητος[ι], -ον και -η, -ον (τιμάω), **I.** υψηλά τιμώμενος, εξαιρετικά τιμημένος, σε Αριστοφ., Πλάτ. **II.** πολύ δαπανηρός, σε Αριστοφ.
πολύ-τίμος, -ον (τιμή), αυτός που έχει μεγάλη αξία, σε Ανθ., Βάβρ.
πολὺτίτος, -ον (τίω), αυτός που αξίζει μεγάλη τιμή, σε Χρησμ. παρ' Ηροδ.
πολύ-τλας, -α, ὁ (τλήναι), αυτός που έχει υποστεί πολλά, αυτός που έχει δεινοπαθήσει, επίθ. για τον Οδυσσέα, σε Όμηρ., Σοφ.
πολυ-τλήμων, -ονος, ὁ, ἡ, αυτός που έχει υπομείνει πολλά, ανθεκτικός, σε Όμηρ., Αριστοφ.
πολύ-τλητος, -ον, αυτός που έχει υπομείνει πολλά, δυστυχής, σε Ομήρ. Οδ.
πολύ-τμητος, -ον (τέμνω), αυτός που έχει κατατμηθεί, έχει αποκοπεί, παρειά, σε Ανθ.
πολυ-τρήρων, -ωνος, ὁ, ἡ, άφθονος σε περιστέρια, σε Ομήρ. Ιλ.

πολύ-τρητος, -ον, αυτός που είναι διάτρητος, γεμάτος με τρύπες, τρυπητός, σε Ομήρ. Οδ.· λέγεται για αυλό, σε Ανθ.

πολυ-τρίπους[ι], ό, ή, άφθονος σε τρίποδες, σε Ανθ.

πολυτροπία, Ιων. **-ίη, ή**, ευστροφία, πανουργία, σε Ηρόδ.

πολύ-τροπος, -ον (τρέπω), I αυτός που πηγαίνει σε πολλά μέρη, πολυταξιδεμένος, περιπλανώμενος πολύ, Λατ. *multum jactatus*, λέγεται για τον Οδυσσέα, σε Ομήρ. Οδ. **II. 1** στρεφόμενος προς πολλές διευθύνσεις, πολύποδας, σε Θέογν. **2**. μεταφ., εύστροφος, πανούργος, δόλιος, λέγεται για τον Ερμή, σε Ομηρ. Ύμν., Πλάτ.· *τὸ πολύτροπον τῆς γνώμης*, ευστροφία πνεύματος, σε Θουκ. **III**. ποικίλος, πολυμερής, σε Θουκ.· λέγεται για ασθένειες και για πόλεμο, ευμετάβολος, πολύπλοκος, σε Πλούτ.· *επίρρ. -πως*, με πολλούς τρόπους, σε Κ.Δ.

πολύ-τροφος, -ον (τρέφω), καλά θρεμμένος, σε Πλούτ.

πολυ-ύμνητος, -ον, αυτός που έχει υμνηθεί πολύ, πολύ γνωστός στο τραγούδι, σε Πίνδ.

πολύ-υμνος, -ον, υμνούμενος, περίφημος, σε Ευρ., Αριστοφ.

πολύφᾱμος, -ον, Δωρ. αντί *πολύφημος*.

πολύφάρμακος, -ον, αυτός που γνωρίζει πολλά φάρμακα ή μαγικά φίλτρα, σε Όμηρ.

πολύ-φᾱτος, -ον (φημί), αυτός για τον οποίο γίνεται πολύς λόγος, περίφημος, υπέροχος, περιάλητος, σε Πίνδ.

πολύ-φημος, Δωρ. -φᾱμος, -ον (φήμη), I άφθονος σε ύμνους και μύθους, σε Ομήρ. Οδ., Πίνδ. **II**. αυτός που αποτελείται από πολλές φωνές, πολυλόγος, σε Ομήρ. Οδ.· *ἐς πολύφημον ἐξενεῖται*, φέρνω κάτι μπροστά σε πολύβουο μέρος, δηλ. στην αγορά, βουλευτήριο, σε Χρησμ. παρ' Ηροδ.

πολυ-φθόρος, -ον (φθείρω), I αυτός που καταστρέφει πολλούς, θανατηφόρος, που σπέρνει όλεθρο και καταστροφή, σε Πίνδ., Αισχύλ. **II**. προπαροξ., *πολύφθορος, -ον*· Παθ., αυτός που καταστράφηκε ολοσχερώς, σε Σοφ.

πολύφιλία, ή, αφθονία σε φίλους, σε Αριστ.

πολύ-φῖλος, -ον, αγαπητός στους πολλούς, σε Πίνδ.

πολύ-φίλτρος, -ον (φίλτρον), αυτός που υποφέρει από την επενέργεια πολλών ερωτικών φίλτρων, ερωτόπληκτος, σε Θεόκρ.

πολύ-φλοισβος, -ον, αυτός που παφλάζει με δύναμη, ηχεί δυνατά, *θάλασσα*, σε Όμηρ. κ.λπ.

πολύ-φονος, -ον, πολύ φονικός, εξαιρετικά θανατηφόρος, σε Ευρ.

πολύφορβος, -ον και -η, -ον (φορβή), αυτός που τρέφει πολλούς, άφθονος, γόνιμος, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ.

πολύφορία, ή, μεγάλη ευφορία, παραγωγικότητα, σε Ξεν.

πολύ-φόρος, -ον (φέρω), I αυτός που υπομένει πολλά **II**. αυτός που μπορεί να αναμιχθεί με πολύ νερό, λέγεται για δυνατό κρασί, μεταφ., *πολυφόρῳ δαίμονι συγκεκριᾶσθαι*, σε Αριστοφ.

πολυ-φράδης, -ές (φράζω), πολύ εύγλωττος ή σοφός, σε Ησίοδ.

πολυφράδμων, -ον, = *πολυφραδής*, σε Ανθ.

πολυφρόντιστος, -ον, αυτός που σκέφτεται πολύ, σκεπτικός, σκεπτόμενος, στοχαστικός, σε Ανθ.

πολυφροσύνη, ή, πλήρης κατανόηση, μεγάλη ευφυΐα, σε Θέογν., Ηρόδ.

πολύ-φρων, -ονος, ό, ή (φρήν), πολύ συνετός, πολύ φρόνιμος, ευφυής, επινοητικός, σε Όμηρ.

πολύ-φωνος, -ον (φωνή), αυτός που μιλάει πολύ, πολυλογάς, σε Λουκ.

πολύ-χαλκος, -ον, · I. άφθονος σε χαλκό ή ορείχαλκο, σε Όμηρ. **II.**

κατασκευασμένος από χαλκό, ολόχαλκος, στον ίδ.

πολύ-χανδής, -ές (χανδάνω), αυτός που έχει μεγάλη χωρητικότητα, σε Θεόκρ.

πολύ-χειρ, -χειρος, ό, ή, · 1. αυτός που έχει πολλά χέρια, σε Σοφ. **2.** αυτός που αποτελείται από πολυάριθμο σώμα στρατιωτών, σε Αισχύλ.

πολύχειρία, ή, πλήθος χειρών, δηλ. εργάτες ή βοηθοί, σε Θουκ., Ξεν.

πολύχορδία, ή, χρήση πολλών χορδών στη λύρα, σε Πλάτ.

πολύ-χορδος, -ον (χορδή), αυτός που έχει πολλές χορδές, σε Θεόκρ. ·

πολυτονικός, λέγεται για αυλό, σε Πλάτ. · επίσης, *πολύχορδοι ώδαί*, σε Ευρ. ·

πολύχορδος γήρυς, ήχος από πολλές χορδές, στον ίδ.

πολυχηριμάτέω, μέλ. -ήσω, αφθονώ σε χρήματα, σε Στράβ.

πολυχηριμάτία, ή, αφθονία σε πλούτο, σε Ξεν.

πολυ-χρήματος, -ον (χρήμα), πολύ πλούσιος.

πολύ-χρηστος, -ον, χρήσιμος για πολλούς λόγους, για πολλά πράγματα, σε Αριστ.

πολυ-χρόνιος, -ον, I. αυτός που ζει πολύ, αυτός που ανήκει σε παλιά εποχή, αρχαίος, σε Όμηρ. Ύμν., Ηρόδ., Ξεν. **II.** αυτός που διαρκεί πολύ, σε Αριστ. ·

συγκρ. *-ώτερος*, σε Πλάτ. · υπερθ. *-ώτατος*, σε Ξεν.

πολύ-χρῦσος, -ον, πλούσιος σε χρυσάφι, σε Όμηρ. · λέγεται για την Αφροδίτη, Λατ. *aurea Venus*, σε Ησίοδ.

πολυχρώματος, -ον, = πολύχρους, σε Στράβ.

πολύ-χῡτος, -ον, χυμένος, απλωμένος σε μεγάλη έκταση, σε Πλούτ.

πολύ-χωρος, -ον, ευρύχωρος, εκτενής, σε Λουκ.

πολύ-χωστος, -ον, αυτός που αποτελείται από μεγάλο σωρό χώματος, σε Αισχύλ.

πολυψηφία, ή, πλήθος ή ποικιλία ψήφων, σε Θουκ.

πολυψήφῑς, -ῑδος, ό, ή, αυτός που έχει πολλές ψηφίδες, ψηφιδωτός, λέγεται για κοίτη ποταμού, σε Χρησμ. παρ' Ηροδ.

πολύ-ψηφος, -ον, = το προηγ., αυτός που έχει πολλές ψηφους, σε Λουκ.

πολυ-ώδῡνος, -ον (όδῡνη), I. πολύ οδυνηρός, σε Θεόκρ. **II.** Παθ., αυτός που υπομένει μεγάλο πόνο, σε Ανθ.

πολυ-ώνῡμος, -ον (δνομα), I. αυτός που έχει πολλά ονόματα, σε Πλάτ. · αυτός που λατρεύεται με πολλά ονόματα, σε Όμηρ. Ύμν., Σοφ. **II.** αυτός που έχει ένδοξο όνομα, περίφημος, σε Όμηρ. Ύμν., Ησίοδ.

πολυ-ωπής, -ές, = το επόμ., σε Ανθ.

πολυ-ωπός, -όν, αυτός που έχει πολλές τρύπες, *δίκτυον*, σε Ομήρ. Οδ.

πολυ-ωρέω (ώρα), μέλ. -ήσω, είμαι πολύ προσεκτικός, αντίθ. προς το *όλιγορώεω*, σε Αισχύλ., Αριστ.

πολυ-ωφελής, -ές (δφελος), πολύ ωφέλιμος, ο χρήσιμος με πολλούς τρόπους, σε Αριστ. · επίρρ. *-λῶς*, υπερθ. *-ωφελέστατα*, σε Ξεν.

πολυώψ, -ῶπος, ό, ή, = πολυωπός, σε Ανθ.

πομπαῖος, -α, -ον (πομπή), I. αυτός που συνοδεύει, σε Ευρ. · *πομπαῖος οὔρος*, οὔριος άνεμος, ευνοϊκός άνεμος, σε Πίνδ. **II.** λέγεται για τον Ερμή, που συνοδεύει τις ψυχές των νεκρών στον Κάτω Κόσμο, σε Αισχύλ., Σοφ.

πομπεία, ή (πομπεύω), I. οδήγημα σε πομπή, σε Πολύβ. **II.** σκώμμα, λοιδωρία τέτοιου είδους που επιτρεπόταν σε όσους έπαιρναν μέρος στις πομπές κατά τις γιορτές του Βάκχου και της Δήμητρας, σε Δημ.

πομπείον, τό (πομπή), I. κάθε δοχείο που χρησιμοποιείται σε πομπές, σε ιερές τελετουργίες, σε Δημ. **II.** στην Αθήνα, δημόσιο κτίσμα στο οποίο φυλάσσονταν τέτοια σκευή, στον ιδ.

πομπεύς, ό (πομπός), γεν. -έως, Ιων. -ήος, Αττ. πληθ. *πομπῆς*. **1.** αυτός που οδηγεί ή συνοδεύει, προπομπός, οδηγός, σε Ομήρ. Οδ.· λέγεται για ευνοϊκό άνεμο, *οὔροι πομπῆες νηῶν*, στο ιδ. **2.** αυτός που λαμβάνει μέρος σε ιερή πομπή, σε Θουκ.

πομπεύω (πομπή), Ιων. παρατ. *πομπεύεσκον*, **I.** προπέμπω, συνοδεύω, π.χ. ως οδηγός, σε Ομήρ. Οδ.· *Ἑρμοῦ τέχνην πομπεύω*, χρησιμοποιώ την τέχνη της συνοδείας του Ερμή, σε Σοφ. **II. 1.** οδηγώ σε ιερή πομπή, *πομπεύω πομπήν*, Λατ. *pompa ducere*, παρά Δημ. — Παθ., οδηγούμαι σε θρίαμβο (στη Ρώμη), σε Πλούτ. **2.** απόλ., πορεύομαι σε πομπή, σε Δημ., Θεόκρ. **III.** υβρίζω με χυδαία σκώμματα (πρβλ. [πομπεία](#) II), σε Δημ.

πομπή, ή (πέμπω), I. 1. α) οδηγία, συνοδεία, πομπή, σε Όμηρ. κ.λπ.· *οὔρια πομπή*, πορεία ούριου ανέμου, σε Ευρ. **β)** ως αθροιστικό σύνολο, συνοδεία, κομπανία, συντροφιά, σε Αισχύλ., Ευρ. **2.** αποστολή μακριά από, επιστροφή στην πατρίδα, σε Ομήρ. Οδ. **3.** πομπή, αποστολή, σε Ηρόδ., Πλάτ.· απλώς, αποστολή, *ξύλων*, σε Θουκ. **II. 1.** ιερή πομπή, Λατ. *pompa*, *ὑπὸ πομπῆς*, *σὺν πομπῇ*, πομπή, σε Ηρόδ.· *μήλων κνισάεσσα πομπή*, κρέας προβάτων που θυσιάστηκαν, φερόταν σε πομπή, σε Πίνδ.· *τὰς πομπὰς πέμπουσιν*, σε Δημ. **2.** *τείνειν πομπήν*, οδηγώ μακρά πομπή, λέγεται για στρατιωτική εκστρατεία, σε Αισχύλ., Ευρ.

πομπικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή αρμόζει σε ιερή πομπή, *πομπικὸς ἵππος*, ο ἵππος της πόλης (χρήσιμ. στις πομπές), σε Ξεν.· μεταφ., πομπώδης, επιδεικτικός, σε Πλούτ.

πόμπιμος, -ον και -η, -ον (πομπή), I. αυτός που συνοδεύει, σε Τραγ.· με γεν., *πομπίμη χώρα φίλων*, χώρα που παρέχει συνοδεία σε φίλους, σε Ευρ.· *νόστου πόμπιμον τέλος*, αποστολή για την επιστροφή κάποιου στην πατρίδα, δηλ. ασφαλής επιστροφή στην πατρίδα, σε Πίνδ. **II.** Παθ., σταλμένος, συνοδευόμενος, σε Σοφ., Ευρ.

πομπός, ό (πέμπω), I. 1. συνοδός, πομπός, οδηγός, σε Όμηρ., Ηρόδ.· λέγεται για τον Ερμή (πρβλ. [πομπάιος](#)), σε Σοφ.· *πομποί*, ακόλουθοι, οπαδοί, στον ιδ.· επίσης, [πομπός](#), ή, αυτή που συνοδεύει, σε Ομήρ. Οδ. **2.** με γεν. *πράγμα*, *τῆσδε προστροπῆς πομπός*, αυτός που μεταφέρει αυτές τις ικετευτικές προσφορές, σε Αισχύλ. **3.** αυτός που πέμπεται, που στέλνεται λέγεται για πρόσωπο ή πράγμα, σε Σοφ. **II.** ως επίθ., *πομποί ἀρχαί*, άρχοντες που ηγούνται, σε Αισχύλ.· *πῦρ πομπόν*, φωτιά ως σινιάλο, προειδοποίηση, στον ιδ.

πομπο-στολέω, μέλ. -ήσω, προπορεύομαι σε ιερή πομπή, σε Στράβ.

πομπολύγο-πάφλασμα, -ατος, τό, θόρυβος από φυσαλίδες που ανεβαίνουν προς τα πάνω, σε Αριστοφ.

ποποφολύζω, μέλ. -ζω, αναβλύζω, αναπηδώ, σε Πίνδ.

ποποφολύξ, -ύγος, ή (ποποφός), φυσαλίδα, σε Πλάτ.

πονέω, πονέομαι·

A. στα αρχ. ελλ., μόνο ως αποθ. *πονέομαι*, Επικ. απαρ. -έεσθαι, παρατ. *έπονείτο*, Επικ. *πονείτο*· μέλ. *πονήσομαι*, αόρ. α' *έπονησάμην*, Επικ. γ' ενικ. *πονήσατο*, επίσης *έπονήθην*· παρακ. *πεπόνημαι*, Ιων. γ' πληθ. -έεται· γ' ενικ. υπερσ. *πεπόνητο*. **I. 1.** απόλ., δουλεύω σκληρά, κοπιάζω, μοχλώ, σε Όμηρ.· *περί δόρπα πονέοντο*, ασχολούνταν με το δείπνο, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως, *πεπόνητο καθ' ἵππους*, ήταν απασχολημένος με τα άλογα, λέγεται για τον ηνίοχο, στο ιδ. **2.** μεταφ., είμαι λυπημένος, θλίβομαι, στον ιδ.· υποφέρω, είμαι

ασθενής, σε Θουκ. **II.** με αιτ., εργάζομαι σκληρά, κάνω κάτι με κόπο ή φροντίδα, σε Όμηρ., Ησίοδ. **B.** μεταγεν. του Ομήρ. επικρατεί ο Ενεργ. τύπος· μέλ. *πονήσω*, αόρ. *ἀ' ἐπόνησα*, Δωρ. *-ᾱσα*, παρακ. *πεπόνηκα*· γ' ενικ. υπερσ. *ἐπεπονήκει* — Παθ., αόρ. *ἀ' ἐπονήθην*, Δωρ. υποτ. *ποναθῆ (ᾱ)*, παρακ. *πεπόνημαι*· **I. 1.** αμτβ., εργάζομαι, κοπιάζω, σε Θέογν., Ηρόδ., Αττ.· *μάτην πονέω*, κοπιάζω μάταια, σε Σοφ.· με αιτ., *τὰ μηδὲν ὠφελοῦντα μὴ πόνει*, μην κοπιάζεις μάταια για πράγματα που δεν ωφελούν, σε Αισχύλ. **2.** με σύστ. αιτ., *πονέω πόνον, μόχθους*, αντέχω, αντιμετωπίζω, σε Τραγ.· επίσης με αιτ. *πράγμ., πονεῖν τὰ σκέλη*, σε Αριστοφ. **3.** απόλ., *μοχθῶ*, πιέζομαι, υποφέρω, σε Θουκ., Ξεν.· φθείρομαι, συντριβόμαι, σε Δημ. **4.** Παθ. απρόσ., *οὐκ ἄλλως αὐτοῖς πεπόνηται = πεπονήκασι*, σε Πλάτ. **II.** μτβ., **1. α)** με αιτ. προσ., *θλίβω*, *λυπῶ* (κάποιον), σε Πίνδ. — Παθ., *φθείρομαι*, υποφέρω φοβερά, σε Σοφ., Θουκ. **β)** Παθ. επίσης, *παιδεύομαι*, *εκπαιδεύομαι*, σε Αριστ., Θεόκρ. **2.** με αιτ. *πράγμ., ὅπως ἐκπονεῖν*, κερδίζω με εργασία ή κόπο, *χρήματα*, σε Ξεν.· Παθ., *κερδίζομαι* ή *κατορθώνομαι* με κόπο, σε Πίνδ.

πόνημα, -ατος, τό, έργο που εκτελείται, εργασία, σε Ευρ.· έργο, βιβλίο, σε Ανθ.

πονήρευμα, τό, απατηλό τέχνασμα, πονηρό μηχανεσμα, σε πληθ., σε Δημ.

πονηρεύομαι, αποθ., είμαι κακός, ενεργώ με πανουργία, φέρομαι ως απατεώνας, σε Αριστ.· *οἱ πεπονηρευμένοι*, σε Δημ.

πονηρία, ή (πονηρός), I. κακή κατάσταση ή περίσταση, κακία, μοχθηρία, σε Πλάτ. **II. 1.** με ηθική σημασία, σαθρότητα, μοχθηρία, πανουργία, σε Δημ. **2.** χυδαιότητα, μικροψυχία, σε Ευρ.

πονηρο-διδάσκαλος, -ον, αυτός που εθίζει στη μοχθηρία, που διδάσκει το κακό, σε Στράβ.

πονηρο-κράτεομαι, Παθ., κυβερνώμαι, κυριαρχούμαι από το κακό.

πονηροκρατία, ή, κυριαρχία του κακού, σε Αριστ.

πονηρός, -ά, -όν (πονέω), I. επίπονος, επώδυνος, δυσάρεστος, σε Θέογν., Αριστοφ. **II.** με αρνητική σημασία, αυτός που βρίσκεται σε άσχημη κατάσταση, άνώφελος, ανίκανος για κάτι, σε Αριστοφ., Πλάτ. κ.λπ.· *επίρρ., πονηρῶς ἔχειν*, σε άθλια κατάσταση, σε Θουκ. **III. 1.** με ηθική σημασία, κακός, άνάξιος, πανούργος, Λατ. *pravus, improbus*, σε Αισχύλ., Ευρ.· *πονηρὸς κάκ πονηρῶν*, απατεώνας, κακός και γιος των κακών, σε Αριστοφ.· *πόνῳ πονηρός*, πονηρός με μόχθο και κούραση, με μελέτη, στον ιδ.· *ὁ πονηρός*, ο Σατανάς, σε Κ.Δ. **2.** άθλιος, ποταπός, σε Σοφ.· *πονηρὰ χρώματα*, χρώματα που παίρνει ο δειλός, σε Ξεν.

πονηρό-φίλος, -ον, αυτός που αγαπά τους πονηρούς, σε Αριστ.

πονητέον, ρημ. επίθ. του *πονέω*, αυτό για το οποίο πρέπει κάποιος να μοχθήσει, σε Πλάτ.

πόνος, ό (πένομαι), I. 1. εργασία, ιδίως, κοπιαστική εργασία, Λατ. *labor*, σε Όμηρ.· συνήθως λέγεται για πόλεμο, *μάχης πόνος*, ο κόπος της μάχης, και *πόνος* (μόνος του), = *μάχη*, *πόνον ἔχειν* = *μάχεσθαι*, σε Όμήρ. Ιλ.· *ὁ Μηδικὸς πόλεμος*, ο πόλεμος με τους Μήδους, σε Ηρόδ.· *οἱ Τρωικοὶ πόνοι*, στον ιδ. **2.** γενικά, κόπος, μόχθος, σε Όμήρ. Ιλ. κ.λπ. **3.** λέγεται για σωματικές ασκήσεις, εξάσκηση, σε Ευρ., Ξεν.· *ἐνάλιος πόνος*, δηλ. αλιεία, σε Πίνδ. **4.** έργο, εργασία, ασχολία, *ἐπεὶ πόνος ἄλλος ἔπειγεν*, σε Όμήρ. Οδ., Σοφ. **5.** εργαλείο για χειρωνακτική εργασία, απόθεμα για εμπόριο, σε Θεόκρ.· *πόνος ἐστὶ θάλασσα*, η θάλασσα είναι το εργαστήριό τους, σε Μόσχ. **II.** οι συνέπειες του κόπου, δυστυχία, στενοχώρια, πόνος, άλγος, σε Όμήρ. Ιλ. κ.λπ. **III.** οτιδήποτε παράγεται με εργασία, έργο, *τρητὸς μελισσᾶν πόνος*, λέγεται για μέλι, σε

Πίνδ.: *τοὺς ἡμετέρους πόνους*, καρποί των κόπων μας, σε Ξεν. **IV. Πόνος**, μυθολογικό πρόσωπο, γιος της Έριδας, σε Ησίοδ.

ποντιάς, -άδος, ἦ, ποιητ. θηλ. του *πόντιος*, σε Πίνδ., Ευρ.

ποντίζω (πόντος), μέλ. -*σω*, βυθίζω στη θάλασσα, καταποντίζω, σε Αισχύλ.

ποντικός, -ή, -όν, αυτός που κατάγεται από τον Πόντο, Ποντικός, *ποντικὸν δένδρεον*, πιθ. η κουφοξυλιά, σε Ηρόδ.

πόντιος, -α, -ον (πόντος), **1.** αυτός που ανήκει στον Πόντο, λέγεται για τον Ποσειδώνα, σε Ομηρ. Ὑμν., Σοφ.: *πόντια δάκη*, θαλάσσια τέρατα, σε Αισχύλ.: *πόντια κύματα*, στον ίδ.: *ἄδης πόντιος*, δηλ. θάνατος με πνιγμό, στον ίδ. **2.**

αυτός που βρίσκεται κοντά στη θάλασσα, λέγεται για τόπους, σε Πίνδ., Αισχύλ. **3.** αυτός που βρίσκεται μέσα στη θάλασσα, λέγεται για νησιά, σε Πίνδ.: λέγεται για πλοία, σε Αισχύλ. κ.λπ. **4.** λέγεται για πρόσωπα, *δέχεσθαι ποντίους*, που προέρχεται από τη θάλασσα, σε Ευρ.: *ἀφιέναι πόντιον*, μέσα στη θάλασσα, στον ίδ. **5.** αυτός που έρχεται μέσω της θάλασσας, ή από χώρες πέραν της θάλασσας, λέγεται για το σίδηρο, σε Αισχύλ.

πόντισμα, -ατος, τό (ποντίζω), αυτό που ρίχνεται στη θάλασσα, ιδίως ως θυσία, σε Ευρ.

ποντόθεν, επίρρ., από ή έξω από τη θάλασσα (πέραν αυτής), σε Ομήρ. Ιλ.

ποντο-θήρης, -ου, ό, αυτός που ψαρεύει στη θάλασσα, σε Πίνδ., Αισχύλ. κ.λπ.

ποντο-μέδων, -οντος, ό, ο άρχοντας της θάλασσας, σε Πίνδ., Αισχύλ. κ.λπ.

πόντονδε, επίρρ., μέσα στη θάλασσα, σε Ομήρ. Οδ.

Ποντο-πόρεια, ή, η Νηρηίδα, αυτή που διασχίζει τη θάλασσα, σε Ησίοδ.

ποντοπορεύω, περνά πάνω από τη θάλασσα, Επικ. απαρ. -*έμεναι*, σε Ομήρ.

Οδ.: *μτχ. ποντοπορεύων*, αυτός που διασχίζει τη θάλασσα, στο ίδ.

ποντοπορέω, μέλ. -*ήσω*, περνά τη θάλασσα, *νηὺς ποντοποροῦσα*, αυτή που διαπλέει τη θάλασσα, σε Ομήρ. Οδ.

ποντο-πόρος, -ον (πορεύομαι), αυτός που περνά πάνω από τη θάλασσα, αυτός που ταξιδεύει, λέγεται για πλοία, σε Ομηρ., Σοφ.

Ποντο-ποσειδῶν, ό, ο θαλάσσιος Ποσειδώνας, σε Αριστοφ.

πόντος, -ου, ό, Επικ. γεν. *ποντόφιν*. **I.** θάλασσα, ιδίως, ανοιχτό πέλαγος, σε Ομηρ. κ.λπ. **II.** λέγεται για συγκεκριμένες θάλασσες, *πόντος Ἰκάριος*,

Θρηϊκίος, σε Ομήρ. Ιλ.: *ό Αἰγαῖος πόντος*, σε Ηρόδ.: *Ίόνιος, Σαρωνικός, Σικελός*, σε Ευρ.: αλλά συνηθέστερα, *πόντος Εὐξεινος*, στον ίδ.: *ό Εὐξεινος πόντος*, σε Ηρόδ.: γενικά αποκαλείται απλά ως *ό Πόντος* ή *Πόντος*, στον ίδ., Αττ.

ποπάνευμα, -ατος, τό, όπως από *ποπᾶνέω* = το επόμ., σε Ανθ.

πόπανον, τό (πέπτω) όπως *πέμμα*, στρογγυλό εδώδιμο παρασκευάσμα που χρησιμοποιείται σε θυσίες, σε Αριστοφ.

πόπαξ όπως *πόποι*, επιφών., σε Αισχύλ.

ποπάς, -άδος, ἦ, = *πόπανον*, σε Ανθ.

πόποι, επιφών., χρησιμ. για να εκφράσει έκπληξη, θυμό ή πόνο, *ώ πόποι*, τι παράξενο! τι κρίμα! σε Ομηρ., Τραγ.

ποποποι, η κραυγή *πωπωπω*!, σε Αριστοφ.

ποππύζω, Δωρ. -*ύσδω*: *αόρ. α' έπόππυσα*. **I.** σφυρίζω, κράζω, τσιρίζω, σε Αριστοφ. **II.** λέγεται για άναρθρο ήχο, που συνηθώς χρησιμ. από τους Έλληνες στην περίπτωση του κεραυνού, ως ένδειξη δέους και σεβασμού, στον ίδ. **III.** με αρνητική σημασία, παίζω άσχημα τον αυλό, αφήνω την αναπνοή μου να ηχεί όσο παίζω τον αυλό, σε Θεόκρ.

ποππυλιάζω, Δωρ. -*άσδω*, = το προηγ. I, σε Θεόκρ.

ποππυσμός, ό (ποππύζω), σφύριγμα, σε Ξεν.

πορεία, ή (πορεύω), I. περίπατος, τρόπος βαδίσματος ή τρεξίματος, πορεία, σε Πλάτ. **II. 1.** δρόμος, ταξίδι, πορεία, πέρασμα, σε Αισχύλ., Πλάτ. **2.** πορεία, σε Θουκ., Ξεν. **3.** πέρασμα νερού, δίοδος, αυλάκι, σε Αισχύλ.

πορεῖν, αόρ. β', βλ. ***πόρω.**

πόρευμα, -ατος, τό, μέρος στο οποίο κάποιος περπατάει, *βροτῶν πορεύματα*, τόποι συνάντησης, λημέρια, στέκια, σε Αισχύλ.

πορεύσιμος, -ον και -η, -ον, αυτός που μπορεί να διαπεραστεί, να διασχιστεί, διαβατός, προσπελάσιμος, σε Ξεν.· λέγεται για δρόμο, διαβατός, ομαλός, σε Ευρ.

πορευτέος, -α, -ον, ρημ. επίθ., **I.** αυτός που μπορεί να διαπεραστεί, σε Σοφ., Ξεν. **II.** *πορευτέον*, αυτό που πρέπει κάποιος να διαβεί, σε Σοφ., Ευρ.

πορευτός, -ή, -όν και -ός, -όν, I. πορευτός, διαβατός, σε Πολύβ.· *καιρός πορευτός*, εποχή για ταξίδι, στον ίδ. **II.** Ενεργ., πορευόμενος, που μεταβαίνει κάπου, σε Αισχύλ.

πορεύω (πόρος), μέλ. -σω, αόρ. α' *έπόρευσα* — Μέσ. και Παθ., μέλ.

πορεύσομαι και πορευθήσομαι, αόρ. α' *έπορευσάμην και έπορευθήην*, παρακ. *πεπόρευμαι*· **I. 1.** Ενεργ., στέλνω, φέρω, μεταβιβάζω, σε Πίνδ., Σοφ.· με διπλ. αιτ., μεταφέρω ή διαπορθμεύω, *Νέσσος ποταμόν βροτοὺς έπόρευσε*, σε Σοφ.· *γυναῖκ' άρίστην λίμναν πορεύσας*, σε Ευρ. **2.** λέγεται για πράγματα, φέρω, παρέχω, παραχωρώ, βρίσκω, στον ίδ. **II. 1.** Παθ. και Μέσ., οδηγούμαι ή μεταφέρομαι, σε Σοφ. **2.** πορεύομαι, βαδίζω, βηματίζω, οδηγώ κάποιον, σε Ηρόδ., Αττ.· περνώ απέναντι, διαβαίνω, σε Ηρόδ. κ.λπ.· με αιτ. τόπου, εισάγομαι, μπαίνω, *πορεύω στέγας*, σε Σοφ. κ.λπ.· με σύστ. αντ., *μακράν όδόν πορεύω*, σε Ξεν.· με αιτ. τόπου, διαβαίνω, διέρχομαι, στον ίδ. **3.** βαδίζω, βαίνω, δηλ. ζω, σε Σοφ.

πορθέω, μέλ. -ήσω, ισοδύν. τύπος του *πέρθω*, **1.** καταστρέφω, εξολοθρεύω, αφανίζω, λεηλατώ, σε Όμηρ., Ηρόδ., Τραγ. **2.** σε ενεστ. και παρατ., προσπαθώ να καταστρέψω, πολιορκώ μια πόλη, σε Ηρόδ.· καταστρέφω, λεηλατώ, ερειπώνω, σε Αισχύλ. — Παθ., καταστρέφομαι, ερειπώνομαι, σε Ευρ.

πόρθημα, -ατος, τό, = το επόμ., σε Πλούτ.

πόρθησις, ή, λεηλασία πόλης, σε Δημ.

πορθητής, -οῦ, ό, καταστροφέας, κατακτητής, εκπορθητής, σε Ευρ.

πορθήτωρ, -ορος, ό, πορθητής, σε Αισχύλ.

πορθμείον, Iων. -ήιον, τό (πορθμός), I. σημείο περάσματος, διάβαση πάνω από κάτι, δίαυλος, σε Ηρόδ., Ξεν. **II.** πορθμείο, «φέρι μπόουτ», στον ίδ., Ξεν. **III.** ναύλα πλοίου, αμοιβή πορθμέα, σε Λουκ.

πόρθμευμα, -ατος, τό, πέρασμα, στενό, *ώκύπορον πόρθμευμα άχέων*, λέγεται για τον ποταμό Αχέροντα, σε Αισχύλ.

πορθμεύς, -έως, Iων. -ήος, ό, 1. πορθμέας, Λατ. portitor, σε Όμήρ. Οδ. κ.λπ.· *πορθμεὺς νεκύων*, λέγεται για τον Χάροντα, σε Ευρ. **2.** γενικά, βαρκάρης, ναυτικός, σε Ηρόδ., Θεόκρ.

πορθμευτικός, -ή, -όν, αυτός που εργάζεται, εξυπηρετεί, λειτουργεί ως πορθμέας, σε Αριστ.

πορθμεύω (πορθμός), μέλ. -σω, **I.** μεταφέρω ή διαπορθμεύω σε ισθμό, σε ποταμό, Λατ. trajicere, σε Ευρ.· *πορθμεύω τινὰς είς Σαλαμῖνα*, σε Αισχίν.· έπειτα, γενικά, μεταφέρω, φέρω, κουβαλώ, σε Τραγ. — Παθ., μεταφέρομαι ή διαπορθμεύομαι, περνώ από τη μια πλευρά στην άλλη, σε Ηρόδ., Ευρ.· με αιτ. τόπου, περνώ διαμέσου, σε Ευρ. **II.** η Ενεργ. ως αμτβ., όπως Λατ. trajicere, διέρχομαι, σε Ανθ.

πορθμῆϊον, Ἰων. αντί *πορθμεῖον*.

πορθμῖς, -ίδος, ἡ, = *πορθμεῖον* II, καράβι, βάρκα, σε Ευρ.

πορθμός, ὁ (περάω), I. πορθμεῖο ἢ μέρος όπου διέρχεται το «φέρι μπόουτ», στενό, πορθμός, σε Ομήρ. Οδ.· λέγεται για τα στενά της Σαλαμίνας, σε Ηρόδ.· *πορθμός Ἑλλάς*, Ελλησποντος, σε Αισχύλ.· *ὁ εἰς Αἰδου πορθμός*, η Στύγα, σε Ευρ. II. πέρασμα από πορθμεῖο, δίοδος, σε Σοφ., Ευρ.· *πορθμός χθονός*, δίοδος, διάβαση που οδηγεί μέσα στη γη, σε Ευρ.

πορίζω (πόρος), μέλ. Αττ. *ποριῶ*, αόρ. *ἀ' ἐπόρισσα*, παρακ. *πεπόρικα* — Μέσ., μέλ. Αττ. *ποριοῦμαι*, αόρ. *ἀ' ἐπορισάμην*, Παθ. μέλ. *πορισθήσομαι*, αόρ. *ἀ' ἐπορίσθην*, παρακ. *πεπόρισμαι*, γ' ενικ. *υπερσ. ἐπεπόριστο*· **1.** κυρίως, όπως το *πορεύω*, μεταφέρω· *προξενῶ*, παρέχω, εφοδιάζω, προμηθεύω, προκαλώ, επιφέρω, σε Αριστοφ., Πλάτ.· *ἀπόλ., Θεοῦ πορίζοντος καλῶς*, σε Ευρ.· συχνά με την έννοια της επινόησης ἢ της εφεύρεσης, στον ίδ. κ.λπ. — Μέσ., παρέχω κάτι στον εαυτό μου, προμηθεύω, προκαλώ, Λατ. *sibi comparare*, σε Αριστοφ., Θουκ. — Παθ., προμηθεύομαι, σε Θουκ. κ.λπ. **2.** *πορίζεται τινι*, απρόσ., είναι στην εξουσία κάποιου να κάνει, με *απαρ.*, σε Ξεν.

πόριμος, -ον (πόρος), I. ικανός να προμηθεύσει, γεμάτος από πόρους, επινοητικός, εφευρετικός, σε Αριστοφ.· με *αιτ., ἄπορα πόριμος*, αυτός που κάνει τα αδύνατα δυνατά, σε Αισχύλ. II. **1.** Παθ., κατορθωτός, σε Λουκ. **2.** αυτός που διαθέτει πολλές ευκολίες, σε Θουκ.

πόρις, -ιος, ἡ, ποιητ. αντί *πόρτις*, σε Ομήρ. Οδ., Ευρ.

πορισμός, ὁ (πορίζω), προμήθεια, εφοδιασμός, σε Πολύβ.· μέσα απόκτησης κέρδους, σε Κ.Δ.

ποριστής, -οῦ, ὁ (πορίζω), 1. αυτός που προμηθεύει ἢ εφοδιάζει, σε Θουκ. **2.** στην Αθήνα οι *πορισταί* ήταν οικονομική επιτροπή που διοριζόταν για να συγκεντρώνει έκτακτους πόρους, οι προμηθευτές δημοσίου χρήματος, του δημοσίου ταμείου, σε Αριστοφ. **3.** το όνομα χρησιμοποιήθηκε από τους ληστές για τους εαυτούς τους, σε Αριστ.

ποριστικός, -ή, -όν (πορίζω), ικανός να προσφέρει, σε Ξεν.

πόρκης, -ου, ὁ, δαχτυλίδι ἢ κρίκος, που συνδέει την αιχμή του δόρατος με τη λαβή, σε Ομήρ. Ιλ.

πορνεία, ἡ, εκπόρνευση, πορνεία, σε Δημ.

πορνεῖον, τό, οίκος ανοχής, χαμαιτυπείο, σε Αριστοφ.

πορνεῖω, I. παρέχω τον εαυτό μου, εκδίδομαι — Παθ., λέγεται για γυναίκα, είμαι ἢ γίνομαι πόρνη, σε Ηρόδ., Δημ. κ.λπ. II. *αμτβ.* στην Ενεργ., = Παθ., σε Λουκ.

πόρνη, ἡ (πέρνημι), γυναίκα που εκδίδεται, σε Αριστοφ.

πορνίδιον, τό, υποκορ. του *πόρνη*, σε Αριστοφ. κ.λπ.

πορνικός, -ή, -όν (πόρνη), αυτός που ανήκει ἢ ταιριάζει στην πόρνη, *πορνικὸν τέλος*, φόρος που πληρώνουν όσοι εξασκούν πορνεία, σε Αισχύλ.

πορνοβοσκέω, μέλ. *-ήσω*, διατηρῶ πορνείο (οἶκο ανοχής), σε Αριστοφ.

πορνοβοσκία, ἡ, το επάγγελμα του *πορνοβοσκοῦ*, σε Αισχύλ.

πορνο-βόςκος, ὁ, αυτός που διατηρεῖ οἶκο ανοχής, σε Αισχύλ., Δημ.

πορνο-φίλας, ὁ (φιλέω), αυτός που αγαπά τις πόρνες, σε Ανθ.

πόρος, ὁ (περάω), I. 1. μέσο για διάβαση ποταμού, πέρασμα, στενό, Λατ. *vadum*, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. κ.λπ.· *Πλούτωνος πόρος*, τα στενά της Στύγας, σε Αισχύλ. **2.** στενή θάλασσα, ισθμός, πορθμός, Λατ. *fretum*, σε Ησίοδ., Αισχύλ.· *Ἴόνιος πόρος*, το Ιόνιο πέλαγος που είναι το πέρασμα από την Ελλάδα στην Ιταλία, σε Πίνδ.· *ἐν πόρῳ*, στη διάβαση των πλοίων, στον ομαλό δρόμο, σε Ηρόδ. **3.** περιφραστικά, *πόροι ἄλός*, τα μονοπάτια της θάλασσας, δηλ. η ίδια η

θάλασσα, σε Ομήρ. Οδ.· *ἐνάλιοι πόροι*, σε Αισχύλ. κ.λπ.· ομοίως, λέγεται για ποτάμια, *πόρος Άλφειοῦ, Σκαμάνδρου*, δηλ. ο Αλφειός κ.λπ., σε Πίνδ. **4.** δρόμος πάνω από το ποτάμι, δηλ. γέφυρα, σε Ηρόδ. **5.** γενικά, μονοπάτι, δρόμος, σε Αισχύλ., Σοφ.· *πόρος οἰωνῶν*, δρόμος τον οποίο διασχίζουν, σε Αισχύλ. **6.** δίοδος μέσω του δέρματος, *οἱ πόροι*, πόροι του δέρματος, σε Πλάτ. **II. 1.** με γεν. πράγμ., τρόπος ή τα μέσα προς επίτευξη, ολοκλήρωση, *οὐκ ἐδύνατο πόρον οὐδένα ἀνευρεῖν*, σε Ηρόδ.· *πόρος ὁδοῦ*, μέσα προς εκτέλεση πορείας, σε Αριστοφ.· *πόρος κακῶν*, μέσα αποφυγής κακῶν, σε Ευρ.· με απαρ., *πόρος τις τίσασθαι*, στον ίδ. **2.** απόλ., μέσα επινόησης, εφεύρεση, τέχνασμα, διέξοδοι, σε Αισχύλ., Αριστοφ. **3.** στην Αθήνα, *πόρος χρημάτων*, τρόπος απόκτησης χρημάτων, σε Ξεν., Δημ.· στον πληθ., οι «τρόποι και τα μέσα», εισοδήματα, πρόσοδοι, σε Δημ. **III.** πορεία, πλεύση, ταξίδι, σε Αισχύλ., Ευρ.

πόρπαμα, -ατος, τό (πορπάω), ένδυμα που δένεται με την *πόρπη*, στον πληθ., σε Ευρ.

πόρπαξ, -ἄκος, ὁ, I. λαβή ασπίδας, σε Σοφ., Ευρ. κ.λπ.· *ἔχουσι πόρπακας (αἱ ἀσπίδες)*, δηλ. είναι έτοιμες για χρήση, σε Αριστοφ. **II.** μέρος από την πανοπλία της κεφαλής του αλόγου, σε Ευρ.

πορπάω, Αττ. προστ. αορ. α΄ *πόρπασον* (ὄχι -ησον), ενώνω με πόρπη, συνδέω αγκράφα, πιάνω με πόρπη ή κουμπώνω, σε Αισχύλ.

πόρπη, ή (πείρω), = *περόνη*, καρφίτσα, σε Ευρ.· στον πληθ., πόρπη ή καρφίτσα, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ.

πόρρω, -ωθεν, -ωτέρω, -ωθεν, βλ. [πρόσω](#), [πρόσωθεν](#).

πορσαίνω, βλ. [πορσύνω](#).

πόρσιον, πόρσιστα, βλ. [πρόσω](#).

πορσύνω[ῶ] (*πόρω), μέλ. -ῶνῶ, Επικ. -ῶνέω· επίσης, **πορσαίνω**, Επικ. μέλ. -ανέω· **I.** προσφέρω, παρουσιάζω ὅτι έχει προετοιμάσει κάποιος, σε Όμηρ., λέγεται για τη σύζυγο που προετοιμάζει το κρεβάτι του άντρα της. **II. 1.** γενικά, παρέχω έτοιμο, προετοιμάζω, ετοιμάζω, σε Σοφ., Ευρ. κ.λπ. — Μέσ., προετοιμάζω για τον εαυτό μου, είμαι έτοιμος, σε Αισχύλ. **2.** λέγεται για κακά, *ἐχθροῖς πορσύνω ἐχθρά*, στον ίδ.· *πορσύνω τοῖς πολεμίοις κακά*, σε Ξεν. — Παθ., *ἐπορσύνθη κακά*, σε Αισχύλ. **3.** εκτελώ, τακτοποιώ, διευθετώ, *πορσύνω τὰ τοῦ Θεοῦ*, σε Ηρόδ.· *τάδε*, σε Σοφ. κ.λπ. **III.** συμπεριφέρομαι με φροντίδα, φροντίζω, σε Πίνδ. κ.λπ.

πόρσω, βλ. [πρόσω](#).

πόρταξ, -ἄκος, ή, = *πόρτις*, μικρό μοσχάρι, σε Ομήρ. Ιλ.

πορτί, βλ. [προτί](#).

πόρτις, -ιος, ή, μοσχάρι, μικρό δαμάλι, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ.· νεαρή αγελάδα, σε Θεόκρ., Μόσχ.

πορτι-τρέφος, -ον (τρέφω), αυτός που τρέφει νεαρά δαμάλια, σε Όμηρ. Ύμν.

πορφύρα[ῶ], Ιων. -ρη, ή (**πορφύρω**), **I.** το ψάρι μουρούνα, Λατ. *murex*, σε Αισχύλ. **II.** πορφυρή βαφή, βυσσινί χρώμα, σε Ηρόδ. **III.** = *πορφυρίς*, πορφυρό ένδυμα, σε Αισχύλ.

πορφύρεος, -η, -ον, Αττ. -οῦς, -ᾶ, -οῦν· **I.** ομηρ. χρήση (από το *πορφύρω*), **1.** λέγεται για φουρτουνιασμένη θάλασσα, αυτός που έχει σκοτεινή λάμψη, σκοτεινός· ομοίως, *πορφυρέη νεφέλη*. **2.** λέγεται για αίμα, σε Ομήρ. Ιλ.· *πορφύρεος θάνατος*, λέγεται για τον θάνατο σε μάχη, στο ίδ. **3.** λέγεται για υφάσματα, ενδύματα κ.λπ.· σκούρος, κοκκινωπός. **4.** λέγεται για το ουράνιο τόξο, πιθ. λαμπρός, φωτεινός· λέγεται και για τα ερπετά, αστραφτερός, στιλπνός· ο Όμηρ. φαίνεται να μη γνώριζε την *πορφύρα*, επομένως η λέξη σ'

αυτόν δεν υποδηλώνει συγκεκριμένο χρώμα. **Π. 1.** μεταγεν. του Ομήρ. (από πορφύρα) σκουροκόκκινος, πορφυρός ή βαθυκόκκινος, σε Πίνδ., Ηρόδ., Τραγ.

2. ντυμένος με πορφύρα, περιβεβλημένος με πορφύρα, σε Λουκ.

πορφῦρεύς, -έως, ὁ, ψαράς πορφυρών κοχυλίων, σε Ηρόδ.

πορφῦρευτικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή ταιριάζει στην τέχνη του βαφέα πορφύρας, σε Ευρ.

πορφῦρεύω, αλιεύω ποφυρά κοχύλια.

πορφῦρίς, -ίδος, ἡ (πορφύρα), I. ποφυρό ένδυμα ή κάλυμμα, σε Ξεν. **II.** κοκκινόχρωμο πουλί, σε Αριστοφ.

πορφῦρίων, -ωνος, ὁ (πορφύρα), νερόκοτα, σε Αριστοφ.

πορφῦρο-ειδής, -ές (εἶδος), όμοιος με πορφύρα, ποφυρός, σε Ευρ.

πορφῦρο-πώλης, -ου, ὁ (πωλέω), έμπορος πορφύρας, θηλ. **πορφῦρό-πωλις, -ιδος, ἡ,** σε Κ.Δ.

πορφῦρό-στρωτος, -ον, στρωμένος με ποφυρό ύφασμα, σε Αισχύλ.

πορφῦροῦς, -ᾱ, -οῦν, Αττ. συνηρ. αντί πορφύρεος.

πορφύρω[ῶ], μόνο σε ενεστ. και παρ. **I. 1.** κυρίως λέγεται για θάλασσα, ὥς ὅτε πορφύρη πέλαγος μέγα κύματι κωφῶ, καθώς το τεράστιο πέλαγος, σκουραίνει τα κύματα και αυτά φουσκώνουν βουβά (δηλ. χωρίς να κάνουν παφλασμό), σε Ομήρ. Ιλ. **2.** μεταφ., πολλὰ δέ οἱ κραδίη πόρφυρε, η καρδιά του ήταν πολύ ανήσυχη στο βάθος της, σε Όμηρ. **II.** μεταγεν. του Ομήρ., όταν το κοχύλι (πορφύρα) και το χρώμα του έγιναν γνωστά, γίνομαι ποφυρός ή κόκκινος, σε Βίωνα, Ανθ.· ομοίως στη Μέσ., εὔδια μέν, σε Ανθ. (πιθ. αναδιπλ. από φύρω).

***πόρω,** εικάζεται ως ενεστ. από αόρ. β' ἔπορον, και Παθ. παρακ. πέπρωμαι· **I.**

1. αόρ. β' ἔπορον, Επικ. γ' ενικ. πόρε, απαρ. πορεῖν, μτχ. πορών, παρέχω, προσφέρω, παρουσιάζω, δίνω, σε Όμηρ., Ησιόδ.· εὐχος πορών, προσφέρομαι να πραγματοποιήσω μια ευχή, σε Ομήρ. Οδ.· ὄρκον πορών, προσφέρομαι να δώσω όρκο, σε Αισχύλ.· με απαρ., αποδέχομαι ότι..., πόρε κούρησιν ἔπεσθαι τιμάς (αντί ὥστε ἔπεσθαι), σε Ομήρ. Ιλ.· σοὶ θεοὶ πόροιεν, ὥς (= οἶα) ἐγὼ θέλω, σε Σοφ. **2.** = πορεύω, φέρω, εἴ τις δεῖρο Θησέα πόροι, στον ίδ. **II. 1.** παρακ. μόνο στο γ' ενικ. πέπρωται, υπερσ. πέπρωτο είναι ή έχει γίνει (είναι ή ήταν) πεπρωμένος, προκαθορισμένος, με αιτ. προσ. και απαρ., ἄμφω πέπρωται γαῖαν ἐρεῦσαι, είναι πεπρωμένο ότι μαζί θα κοκκινήσουν τη γη, σε Ομήρ. Ιλ.· τί γὰρ πέπρωται Ζηνὶ πλὴν αἰεὶ κρατεῖν; σε Αισχύλ.· ομοίως, πεπρωμένον ἐστί = πέπρωται, στον ίδ., Ξεν. **2.** μτχ. ως επίθ., πεπρωμένος, -η, -ον, προορισμένος, καθορισμένος για κάποιον, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για πρόσωπα, προορισμένος για κάποιο πράγμα, αἴση, στο ίδ.· απόλ., προορισμένος, πεπρωμένος, σε Πίνδ.· πεπρωμένος βίος, ο φυσικός βίος κάποιου (όπως στα Λατ. το mors fataliseínaι ο φυσικός θάνατος), στον ίδ.· ομοίως στους Τραγ., Ξεν.· ἡ πεπρωμένη (ενν. μοῖρα), προκαθορισμένη μοίρα, Τύχη, Ειμαρμένη, σε Ηρόδ., Τραγ.

***πός; ποιός; αντων.,** ανάγεται στους ερωτημ. τύπους ποῦ, ποῖ, πῆ, πῶς, πω, πόθι, πόθεν, πότε, πότερος, πόστος, ποῖος, πόσος, στην καθεμία από τους οποίους υπάρχει αντίστοιχος εγκλιτ. τύπος που, ποι, πη, πως κ.λπ.· το π στην Ιων. αντικαθίσταται από κ, όπως κοῦ, κοῖ κ.λπ.

ποσάκις[ᾱ], επίρρ., πόσες φορές; πόσο συχνά; Λατ. quoties? σε Επικ., Πλάτ.

ποσα-πλάσιος, -α, -ον· 1. πόσες φορές πολλαπλάσιος; πόσες φορές επαναλαμβανόμενος; Λατ. quotuplex? σε Πλάτ. **2.** με γεν., ποιο πολλαπλάσιο του...; στον ίδ.

ποσά-πους, -ποδος, ὁ, ἡ, πόσων πόδων; σε Πλάτ.

ποσᾶχῶς, επίρρ., με πόσους τρόπους; σε Αριστ.

πόσε, επίρρ., = *ποῖ*, προς ποιο μέρος; σε Όμηρ.

Ποσειδάνιος, Δωρ. αντί *Ποσειδώνιος*.

Ποσειδεών, -ώνος, ό, ο έκτος μήνας του Αθηναϊκού έτους, = το τελευταίο δεκαπενθήμερο του Δεκεμβρίου και οι πρώτες ημέρες του Ιανουαρίου.

Ποσειδών, ό, γεν. -*ώνος*, αιτ. *Ποσειδῶ*, κλητ. *Πόσειδον*· Επικ. **Ποσειδάων** [*ā*], -*άωνος*, αιτ. -*άωνα*, κλητ. *Ποσειδάων*· Ιων. **Ποσειδέων**, -*έωνος*· Δωρ.

Ποτιδάν ή Ποτειδάν, -*άνος*, αιτ. -*άνα*, κλητ. -*άν*· Ποσειδώνας, Λατ.

Neptunus, γιος του Κρόνου και της Ρέας, αδελφός του Δία, θεός της θάλασσας, σύζυγος της Αμφιτρίτης, σε Όμηρ. κ.λπ.

Ποσειδώνιος, -α, -ον, I. αφιερωμένος στον Ποσειδώνα, σε Ευρ.· ποιητ.

Ποσειδαώνιος και -όνιος, σε Σοφ., Ανθ.· Δωρ. **Ποσειδάνιος** [*ā*], σε Πίνδ.

II.Ποσειδώνιον (ενν. *ιέρόν*), *τό*, ναός του Ποσειδώνα, σε Θουκ.

III.Ποσειδώνια, *τά*, γιορτή προς τιμήν του, σε Στράβ.

πόσθη, ή (βλ. [πέος](#)), ανδρική μεμβράνη, σε Αριστοφ.

πόσθων, -ωνος, ό, κωμική λέξη για το μικρό αγόρι, σε Αριστοφ.

ποσί, δοτ. πληθ. του *πούς*.

Ποσιδήϊος, -η, -ον, Ιων. αντί *Ποσιδείους*. **I.** ο ιερός χώρος του Ποσειδώνα, σε Όμηρ. Ιλ. **II.Ποσιδήϊον**, *τό*, Ιων. αντί *Ποσιδείον*, ο ναός του Ποσειδώνα, σε Όμηρ. Οδ.

ποσίνδα, επίρρ. (*πόσος*), πόσες φορές; *ποσίνδα παίζειν* = *άρτιάζειν*, σε Ξεν.

πόσις, ό, ποιητ. **πόσις**· γεν. *πόσιος*, δοτ. *πόσει*, Επικ. *πόσει*· κλητ. *πόσι* ή *πόσις*· πληθ. *πόσεις*· αιτ. *πόσιας*· άνδρας, σύζυγος, σύντροφος, σε Όμηρ. κ.λπ.· *κρυπτός πόσις*, λέγεται για εραστή, παράνομο σύντροφο, σε Ευρ.

πόσις, ή, -ιος, Αττ. -*εως*, δοτ. *πόσει*, Ιων. *πόσι*· (*ΠΟ* σε κάποιους χρόνους του *πίνω*)· **1.** πόση, ποτό, ρόφημα, σε Όμηρ.· *συγγίνεσθαι ές πόσιν*, συναντήθηκαν για οίνοποσία, σε Ηρόδ.· *παρά την πόσιν*, Λατ. inter pocula, πάνω από τα ποτήρια τους, στον ιδ.· *πόσιος έν βάθει*, σε Θεόκρ. **2.** ρούφηγμα, σε Αισχύλ.

πόσος; Ιων. και Αιολ. κόσος, -η, -ον; ερωτημ. επιθ. αντων. αντίστοιχη προς την αναφορ. *όσος* και τη δεικτ. *τόσος*, Λατ. quantus? πόσος στην ποσότητα; αντίθ. προς *πηλίκος* (η οποία αναφέρεται στο μέγεθος), συχνά με την προσθήκη του *τις*. **I. 1.** λέγεται για αριθμό, πόσος πολύς; σε Ηρόδ., Αττ.· με ονόμ. σε ενικ., πόσος μεγάλος, πόσος; *πόσος τι πλήθος*; σε Αισχύλ. **2.** λέγεται για απόσταση, πόσο μακριά; σε Ξεν. **3.** λέγεται για χρόνο, για πόσο χρόνο; σε Σοφ. κ.λπ. **4.** λέγεται για αξία, πόσο; σε Αριστοφ.· *πόσου*; πόσο στοιχίζεις; σε ποια τιμή; Λατ. quanti?, στον ιδ.· ομοίως, *έπί πόσω*, σε Πλάτ. **II.ποσός, -ή, -όν** (οξύτ.), αόρ. αντων. επίθ., για συγκεκριμένο ποσό ή μέγεθος, Λατ. aliquantus, στον ιδ. κ.λπ.

ποσώ, αθροίζω, καταμετρώ, *τάς ψήφους*, σε Θεόφρ.

ποσσ-ήμαρ, επίρρ., για πόσες μέρες; σε Όμήρ. Ιλ.

ποσσί, -ίν, Επικ. αντί *ποσί, -ίν*, δοτ. πληθ. του *πούς*.

ποσσί-κροτος, -ον, αυτός που χτυπά με θόρυβο τα πόδια του στον χορό, σε Χρησμ. παρ' Ηροδ.

ποσταῖος, -α, -ον (πόστος), σε πόσες μέρες; Λατ. *quota die?* σε Ξεν.

πόστος, -η, -ον (πόσος), ποιος κατά την αριθμητική σειρά; Λατ. *quotus?*

πόστον δὴ ἔτος ἐστὶν ὅτε ξείνισσας ἐκείνον; πόσα ἔτη εἶναι ἀφ' οὗτου...; από τότε που...; σε Ομήρ. Οδ.· σε πλάγιες ερωτήσεις, *πόστω μέρει*, με πόσο μικρό μέρος, σε Ξεν.

πότ, αποκομ. αντί *ποτί*, Δωρ. αντί *πρός*.

πότα, Αιολ. αντί *πότε*.

πότ-ᾄγε, Δωρ. αντί *πρόσαγε*, σε Θεόκρ.

ποτ-αεῖδω, Δωρ. αντί *προσ-αεῖδω*.

ποτ-αῖνιος, -α, -ον και -ος, -ον (ποτί=πρός, αἶνος), **1.** πρόσφατος, νέος, Λατ. *recens*, σε Πίνδ., Αισχύλ. **2.** μεταφ., νέος, απροσδόκητος, ανήκουστος, σε Αισχύλ., Σοφ.

ποτ-ᾄμέλγω, μέλ. -ζω, Δωρ. αντί *προσαμέλγω*, σε Θεόκρ.

ποταῖμηδόν (ποταῖμός), επίρρ., ομοίως με ποταμό, κατά την ροή του ποταμού, σε Λουκ.

ποτάμιος, -α, -ον και -ος, -ον (ποταῖμός), αυτός που ανήκει ή προέρχεται από ποταμό, σε Αισχύλ., Ευρ.· *οἱ ἵπποι οἱ ποτάμιοι*, βλ. [ἵπποπόταμος](#).

ποταῖμό-κλυστος, -ον (κλύζω), αυτός που ξεπλένεται, κατακλύζεται από ποταμό, σε Στράβ.

ποταῖμόν-δε, επίρρ., στον ποταμό ή προς τον ποταμό, σε Όμηρ.

ποταῖμός, -οῦ, ὁ (*ΠΟ* για κάποιους χρόνους του *πίνω*), **I.** ποταμός, υδάτινο ρεῦμα, σε Όμηρ. κ.λπ.· παροιμ., *ἄνω ποταμῶν χωροῦσι παγαί*, λέγεται για παράξενα, ασυνήθιστα πράγματα, σε Ευρ.· λέγεται για ποταμούς από φωτιά ή λάβα, σε Πίνδ. **II.** ως πρόσωπο, *Ποταμός*, η θεότητα του ποταμού, σε Ομήρ. Ιλ.

ποταῖμο-φόρητος, -ον, αυτός που μεταφέρεται μακριά από τον ποταμό, σε Κ.Δ.

ποταῖμό-χωστος, -ον, αυτός που έχει εναποτεθεί και κατακαθίσει από τα νερά ποταμού, σε Στράβ.

ποταῖνής, -ές, Δωρ. αντί *προσηνής*.

ποταῖνός, -ά, -όν, Δωρ. αντί *ποτηνός*, φτερωτός, ιπτάμενος, αυτός που εφοδιάζεται με φτερά, σε Πίνδ., Ευρ.· *ἐν ποτανοῖς*, ανάμεσα στα πτηνά, σε Πίνδ.· μεταφ., *ποτανός ἐν Μοῖσαισι*, δηλ. αυτός που πετά ψηλά στις τέχνες των Μουσών, στον ίδ.· *ποτανᾶ μαχανᾶ*, μέσω της τέχνης που έχει υψηλά φτερά, δηλ. μέσω της ποίησης, στον ίδ.

ποτάομαι, Επικ. -έομαι, θαμιστικό του *πέτομαι*· Δωρ. μτχ. *ποτήμενος*· μέλ. *ποτήσομαι*, αόρ. *ἀ' ἐποτήθην*, Δωρ. -άθην [*ā*], παρακ. *πεπότημαι*, Δωρ. -ᾄμαι, Επικ. *γ' πληθ. πεποτήᾱται*· *γ' ενικ. υπερσ. πεπότητο*, **I.** πετώ ολόγυρα, σε Όμηρ.· *κεραυνοὶ ποτέοντο*, σε Ησίοδ.· απλώς, = *πέτομαι*, πετώ, σε Αισχύλ., Ευρ.· *τὰ ποτήμενα συλλαβεῖν*, λέγεται για μάταιες αναζητήσεις, σε Θεόκρ.· παρακ. (με σημασία ενεστ.), είμαι έτοιμος να πετάξω, σε Όμηρ. **II. 1.** μεταφ., μετεωρίζομαι, τριγυρίζω, σε Αισχύλ. **2.** βρίσκομαι σε πτήση, φτερουγίζω, σε Ευρ., Αριστοφ.

ποτ-αυλέω, Δωρ. αντί *προσ-αυλέω*.

ποτ-ᾠφος, -ῶα, -ῶον, Δωρ. αντί *προσ-ηῶος*.

πότε, Ιων. **κότε**, Δωρ. **πόκα**, (**πός*), ερωτημ. μόριο, χρησιμ. σε ευθείες και πλάγιες ερωτήσεις και αντιστοιχεί προς τα αναфор. *ότε, όπότε* και το δεικτικό *τότε*· **I.** πότε; σε ποια στιγμή; τί ώρα; σε Όμηρ.· *πότ' εἰ μὴ νῦν*, σε Αισχύλ.·

επίσης, *ἐς πότε λήξει;* σε Σοφ. **Π.ποτέ**, Ιων. **κοτέ**, Δωρ. **ποκά**, εγκλιτ. μόριο· **1.** σε κάποιο χρόνο ή άλλο, κάποτε, σε Όμηρ. κ.λπ. **2.** σε κάθε χρόνο, πάντα, σε Σοφ. κ.λπ.· συχνά μετά από αναφορ. λέξεις, *ὅστις ποτέ, ὅστις δήποτε, ὅστις δηποτοῦν*, βλ. **δήποτε**· επίσης μετά από το *πω*, βλ. **πώποτε**· και μετά από αρνητικά μόρια, όπου συνήθως ενώνεται με αυτά, *οὔποτε, μήποτε, οὐδέποτε, μηδέποτε*. **3.** στη παρατακτική σύνδεση προτάσεων τίθεται στην αρχή, *ποτέ μέν..., ποτέ δέ..., τη μια στιγμή... την άλλη...,* Λατ. modo... modo..., σε Πλάτ. **III.** λέγεται για άγνωστο ή αόριστο χρονικό σημείο, **1.** στο παρελθόν, κάποτε, άλλοτε, σε Ομήρ. Ιλ., Τραγ.· σε αφηγήσεις, μια φορά και έναν καιρό, σε Αριστοφ. **2.** στο μέλλον, (σε) κάποια στιγμή, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· με προστ., Λατ. tandem aliquando, σε Σοφ. **3.** σε ερωτήσεις, *τίς ποτέ;* Λατ. qui tandem? ποιος επιτέλους; σε Αισχύλ. κ.λπ.· βλ. **τίποτε;τίπτε.**

Ποτειδᾶν, Ποτείδαν, Δωρ. αντί *Ποσειδῶν*.

ποτειδον, ποτιδών, Δωρ. αντί *προσεῖδον, προσιδών*.

ποτένθης, Δωρ. αντί *προσέλθης*.

ποτέομαι, Επικ. αντί *ποτάομαι*.

ποτέος, -α, -ον, ρημ. επίθ. του *πίνω*, **I.** πόσιμος. **II.** *ποτέον*, αυτό που πρέπει να πει κάποιος, σε Πλάτ.

ποτ-ερίσδω, Δωρ. αντί *προσ-ερίζω*.

πότερος, -α, -ον, Ιων. **-κότερος, -η, -ον** (**πός*), **I.** ποιος από τους δύο; Λατ. *uter?* σε ευθείες και πλάγιες ερωτήσεις, *όπότερος* είναι ο αναφορ. τύπος, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Αττ. **II.** **1.** ουδ. *πότερον, πότερα*, ως επίρρ. στην αρχή ερωτημ. πρότασης· περιέχει δύο διαζευκτικές προτάσεις, *πότερον... ἤ...,* Λατ. *utrum... an...,* είτε... είτε..., *τίνες κατήρξαν, πότερον Ἕλληνες ἢ παῖς ἐμός;* σε Αισχύλ.· *πότερ' ἄκων ἢ ἐκόν;* σε Δημ. **2.** ενίοτε μια τρίτη πρόταση (με το *ἢ*) προστίθεται μη ορθώς, *πότερα παρὰ δήμου ἢ ὀλιγαρχίης ἢ μουνάρχου;* σε Ηρόδ. **3.** δευτέρα διαζευκτική πρόταση μερικές φορές παραλείπεται ως ευκόλως εννοούμενη, *πότερα δῆκερτομῶν λέγεις τάδε (ἢ μή...),* σε Σοφ. **III.** χωρίς ερώτηση, όπως το *ἄτερος*, ο ένας από τους δύο, Λατ. *alteruter*, σε Πλάτ. **ποτ-έρχομαι**, Δωρ. αντί *ποσ-έρχομαι*.

ποτέρωθι (πότερος), επίρρ., προς ποιο από τα δύο μέρη; ή σε ποιο μέρος από τα δύο;; σε Ξεν. κ.λπ.

ποτέρως, επίρρ. του *πότερος*, **1.** με ποιον από τους δύο τρόπους; Λατ. *utro modo?* σε Ξεν. κ.λπ. **2.** σε πλάγιες ερωτήσεις, *διορίσαι ποτέρως λέγεις*, προσδιόρισε ποιο εννοείς, σε Πλάτ.

ποτ-έχω, Δωρ. αντί *προσ-έχω*.

ποτή, ή, = *πτῆσις*, πτήση, σε Ομήρ. Οδ.

πότημα, -ατος, τό (ποτάομαι), πτήση, σε Αισχύλ.

ποτήρ, -ῆρος, ὁ (*√ΠΟ* από κάποιους χρόνους του *πίνω*), ποτήρι, κύπελο για κρασί, σε Ευρ.

ποτήριον, τό (*√ΠΟ* από κάποιους χρόνους του *πίνω*), ποτήρι, κύπελλο για κρασί, σε Ηρόδ., Αττ.

ποτής, -ῆτος, ή (*√ΠΟ* από κάποιους χρόνους του *πίνω*), πόση, ποτό, σε Όμηρ.

πότης, -ου, ὁ, θηλ. **πότις** (*√ΠΟ* από κάποιους χρόνους του *πίνω*), πότης, μέθυσος, μπεκρής· μεταφ., *πότης λύχνος*, μεθυσμένο λυχνάρι, δηλ. αυτό που καταναλώνει πολύ λάδι, σε Αριστοφ.· κωμ. υπερθ. *ποτίστατος*, στον ιδ.

ποτητός, -ή, -όν (ποτάομαι), ιπτάμενος, φτερωτός· *ποτητά, τά*, πτηνά, πουλιά, σε Ομήρ. Οδ.

ποτί[ι], Δωρ. αντί *πρός*, σε Όμηρ., Ησίοδ., Τραγ.· και ως συνθ. όπως στο *ποτινίσσομαι*, πρβλ. **προτί.**

ποτι-βλέπω, Δωρ. αντί *προσ-βλέπω*.

Ποτιδᾶς, Ποτιδάν, Ποτιδάων, Δωρ. αντί *Ποσειδῶν*, απ' όπου το όνομα της Δωρ. πόλης **Ποτιδαία**, ή, (βλ. αυτ.), σε Αριστοφ. κ.λπ.· **Ποτιδαιάτης**, Ιων.· **ήτης**, ό, κάτοικος της Ποτιδαίας, σε Ηρόδ. κ.λπ.· **Ποτιδαιατικός**, -ή, -όν, αυτός που προέρχεται από την Ποτιδαία, σε Θουκ.

ποτιδέγμενος, Δωρ. μτχ. του *προσδέχομαι*, επίσης σε Όμηρ.

ποτιδεδῖν, Δωρ. αντί *προσιδεδῖν*.

ποτι-δέρκομαι, Δωρ. αντί *προσ-δέρκομαι*, επίσης σε Όμηρ.

ποτι-δεύομαι, Δωρ. αντί *προσ-δέομαι*.

ποτι-δόρπιος, -ον, Δωρ. τύπος που χρησιμ. από τον Όμηρ. (ο συνήθης τύπος *προσ-δόρπιος* δεν χρησιμ.)· αυτός που ανήκει ή είναι χρήσιμος στο δείπνο, *ὄβριμον ἄχθος ὕλης ἵνα οἱ ποτιδόρπιον εἴη*, για να του χρησιμεύσει στην προετοιμασία του δείπνου του, σε Ομήρ. Οδ.

ποτίζω, Δωρ. **ποτίσδω (πότος)**, μέλ. -ίσω και -ιῶ, **1.** δίνω σε κάποιον να πιει, με διπλή αιτ., *τοὺς ἵππους νέκταρ ἐπότισε*, έδωσε στα άλογα νέκταρ να πιούν, σε Πλάτ.· *ποτήριον ποτίζω τινά*, σε Κ.Δ. **2.** ποτίζω τη γη, σε Ξεν.· ποτίζω τα ζώα, σε Θεόκρ.

ποτί-θει, Δωρ. αντί *πρόσ-θες*.

ποτι-κλίνω, Δωρ. αντί *προσ-κλίνω*, σε Ομήρ. Οδ.

ποτικός, -ή, -όν (πότος), αυτός που αγαπά να πίνει, σε Πλούτ.· *επίρρ., ποτικῶς ἔχειν*, είμαι δοσμένος στο ποτό, ενδίδω σε αυτό, στον ίδ.

ποτί-κρᾶνον, Δωρ. αντί *πρόσ-κρᾶνον*, προσκέφαλο, σε Θεόκρ.

ποτι-λέγω, ποτι-μάσσω, Δωρ. αντί *προσ-*.

πότιμος, -ον (πότος), **1.** λέγεται για νερό, πόσιμο, φρέσκο, σε Ηρόδ., Ξεν. κ.λπ. **2.** μεταφ., δροσερός, γλυκός, ευάρεστος, σε Πλάτ. κ.λπ.· λέγεται για πρόσωπα, πράος, ήσυχος, σε Θεόκρ.

ποτι-μυθέομαι, Δωρ. αντί *προσ-μυθέομαι*.

ποτι-νίσσομαι, Δωρ. αντί *προσ-νίσσομαι*, σε Αισχύλ.

ποτι-πίπτω, Δωρ. αντί *προσ-πίπτω*, σε Αισχύλ.

ποτι-πτήσσω, Δωρ. αντί *προσ-πτήσσω* (που δεν χρησιμ.), μαζεύομαι, ζαρώνω από φόβο, με γεν., *ἄκται λιμένος ποτιπεπηυῖαι*, (Επικ. θηλ. μτχ. παρακ. αντί *προσπεπηκυῖαι*), που προσκλίνουν έτσι ώστε να το εγκλείσουν αυτό μέσα τους, σε Ομήρ. Οδ.

ποτι-πτύσσω, Δωρ. αντί *προσ-πτύσσω*, σε Ομήρ. Οδ.

πότις, -ιδος, θηλ. του *πότης*.

ποτι-στάζω, Δωρ. αντί *προσ-στάζω*.

ποτι-τέρπω, Δωρ. αντί *προσ-τέρπω*, σε Ομήρ. Οδ.

ποτι-τρόπαιος, -ον, Δωρ. αντί *προσ-τροπαῖος*, σε Αισχύλ.

ποτι-φωνήεις, -εσσα, -εν, Δωρ. αντί *προσφωνήεις*, σε Ομήρ. Οδ.

πότμος, ό ($\sqrt{ΠΕΤ}$ του *πίπτω*), **1.** αυτό που συμβαίνει σε κάποιον, η τύχη κάποιου, μοίρα· συνήθως λέγεται για την κακή μοίρα, το θάνατο· λέγεται για το φονιά, *πότμον ἐφεῖναι*, ή για αυτόν που έχει φονευτεί, *πότμον ἐπίσπεῖν*, σε Όμηρ.· επίσης σε Πίνδ., Τραγ. **2.** χωρίς τη σημασία του κακού, *πότμος συγγενής*, τα φυσικά «δώρα», χαρίσματα κάποιου, σε Πίνδ.· *εὐτυχεῖ πότμῳ*, σε Αισχύλ.· *πότμος ξυνήθης πατρός*, η συνηθισμένη μοίρα του πατέρα μου, σε Σοφ. (η παραλήγουσα συχνά βραχεία, σε Τραγ.).

πότνᾶ, ή, συντετμ. τύπος του *πότνια, πότνα θεά*, σε Ομήρ. Οδ.· *πότνα θεάων*, σε Όμηρ. Ύμν.· *πότνα θεῶν*, σε Ευρ.

πότνιᾶ, ή (από την ίδια ρίζα όπως *πόσ-ις, δεσ-πότ-ης*), ποιητ. τίτλος τιμής· χρησιμ. κυρίως σε προσφωνήσεις θεών ή θνητών γυναικών: **1.** = *δέσποινα*,

κυρία, βασίλισσα, με γεν., *πότνια θηρῶν* (ονομ.), βασίλισσα των άγριων θηρίων, Λατ. *potens ferarum*, σε Ομήρ. *Ιλ.*· *πότνια βέλεων*, σε Πίνδ.· *απόλ.*, *πότνι' Ερινύς*, σε Αισχύλ.· συχνά με κλητ.· *ὦ πότνι' Ἥρα*, στον ίδ.· *ὦ πότνια* (ενν. *Αθηναία*), σε Αριστοφ.· στον πληθ., λέγεται για τις Ευμενίδες, σε Ηρόδ., Σοφ.· επίσης λέγεται για τη Δήμητρα και την Περσεφόνη, σε Σοφ. κ.λπ. **2.** ως επίθ., σεβάσμιος, σεπτός, σε Όμηρ.

Ποτνιαί, αἱ, αρχ. Βοιωτική πόλη, σε Στράβ.· απ' όπου, θηλ. επίθ. **Ποτνιαίς**, -άδος, Βοιωτία, *Ποτνιαίδες ἵπποι*, βοιωτικά άλογα (φοράδες), περίφημα για την έντονη σκληρότητά τους στη μάχη, απ' όπου, μαινόμενος, άγριος, σε Ευρ. **ποτνιαόμαι**, αποθ., κλαίω ή θρηνώ μεγαλόφωνα, ουρλιάζω, σκούζω, σε Πλούτ., Λουκ.

ποτνιασμός, ὁ, θρήνος, σε Στράβ.

ποτ-οπτάζω, Δωρ. ρήμ., = *προσ-οράω*, σε Ανθ.

πότ-ορθρος, Δωρ. αντί *πρόσ-ορθρος*.

ποτός, -ή, -όν, ρημ. επίθ. (*√ΠΟ* από κάποιους χρόνους του *πίνω*), **I.** πόσιμος, κατάλληλος προς πόση, σε Αισχύλ., Ευρ. **II. 1.** ως ουσ., **ποτόν**, τό, αυτό που πίνει κάποιος, ποτό, ιδίως λέγεται για κρασί, σε Όμηρ., Ηρόδ., Αττ.· *σίτα καὶ ποτά*, φαγητά και ποτά, σε Ηρόδ. **2.** *πάτριον ποτόν*, πίνω από το ποτό που έπιναν οι πρόγονοί μου, σε Αισχύλ.· *ποτόν κρηναῖον*, σε Σοφ.

πότος, ὁ (*√ΠΟ* από κάποιους χρόνους του *πίνω*), οινοποσία, κρασokatάνυξη, συμπόσιο, σε Ξεν.· *παρὰ πότον*, Λατ. *inter pocula*, στον ίδ.· *ἐν τοῖς πότοις*, σε Αισχίν.

ποτ-όσδω, Δωρ. αντί *προσ-όζω*.

ποτ-τῶ, ποτ-τῷ, ποτ-τόν, ποτ-τός, ποτ-τάν, Δωρ. αντί *πρὸς τῶ, πρὸς τῷ* κ.λπ.

ποτ-όκειν, Δωρ. αντί *προσ-εοίkein*.

ποῦ; **Ιων. κοῦ;** ερωτημ. επίρρ., σε ευθείες ή πλάγιες ερωτήσεις, αντίστοιχο προς το αναφορ. *ὅπου* (κυρίως γεν. του **πός*; Λατ. *quis?*) **I.** **πού;** Λατ. *ubi?* σε Όμηρ. κ.λπ.· με γεν. τόπου, *ποῦ γῆς; ποῦ χθονός;* πού στον κόσμο; Λατ. *ubinam terrarum*, σε Αισχύλ. κ.λπ.· ομοίως, *ποῦ ποτ' εἴ φρενῶν;* σε Σοφ.· *ποῦ γνώμης εἶ;* στον ίδ.· *ποῦ τύχης;* σε ποιο σημείο της τύχης; στον ίδ. **II.** λέγεται για τρόπο, πώς; σε Ευρ.· χρησιμ. για να εκφράσει συμπέρασμα πολύ έντονα, *κοῦ γε δή... οὐκ ἂν χωσθεῖη κόλπος;* πώς δεν θα..., δηλ. αναμφίβολα θα..., σε Ηρόδ.· επίσης σε Τραγ., σε ερωτήσεις με αγανάκτηση, πώς; με ποιο δικαίωμα; *ποῦ σὺ μάντις εἰ σοφός;* σε Σοφ.

πού, **Ιων. κοῦ,** εγκλιτ. επίρρ., **I.** οπουδήποτε, κάπου, σε Όμηρ. κ.λπ.· συχνά με άλλα επιρρ. του τόπου, *οὐχ ἐκὰς που*, κάπου όχι πολύ μακριά, σε Σοφ.· *πέλας που*, στον ίδ.· *ἄλλοθί που*, σε Δημ.· με γεν., *ἀλλά που αὐτοῦ ἀγρῶν*, σε κάποιο μέρος αυτών των αγρών, σε Ομήρ. *Οδ.*· *εἴ που τῆς χώρας τοῦτο συνέβη*, σε Δημ. **II.** επίσης, χωρίς αναφορά σε τόπο, σε κάποιο βαθμό, *καί πού τι*, σε Θουκ.· συχνά λέγεται για να τροποποιήσει μια δήλωση, με κάθε τρόπο, πιθανόν, ίσως, υποθέτω, στοχάζομαι, σε Όμηρ. κ.λπ.· *εἴ που, ἐάν που, εἰ μή που*, σε Ξεν.· *τί που...*, τί στον κόσμο; σε Αισχύλ.· μαζί με αριθμητικά, *δέκα κου*, περίπου δέκα, σε Ηρόδ.· *οὐ τί που*, εκφράζει άρνηση με αγανάκτηση ή θαυμασμό, βεβαίως δεν είναι δυνατόν, σε Σοφ. κ.λπ.· ή αλλιώς, *οὐ δήπου*, εκφράζει υποψία ότι κάτι είναι έτσι, *οὐ δήπου Στράτων;*, σε Αριστοφ.

πουλύ-βότεира, ἡ, **Ιων. αντί πολυ-βότεира.**

πουλύπους, ὁ, βλ. [πολύπους](#).

πουλύς, πουλύ, Επικ. αντί *πολύς, πολύ*.

πούς, ό, ποδός, ποδί, πόδα· δοτ. πληθ. *ποσί*, Επικ. *ποσσί, πόδεσσι·* γεν. και δοτ. *δυϊκ. ποδοῖν*, Επικ. *ποδοῖν·* **I. 1.** πόδι, Λατ. *pes, pedis*, σε Όμηρ. κ.λπ.· σε πληθ., επίσης, *νύχια πουλιών*, σε Όμηρ. *Οδ·* *πλοκάμια χταποδιού*, σε Ησίοδ.· *ξύλινος πούς*, λέγεται για τεχνητό πόδι, σε Ηρόδ.· λέγεται για αθλητικούς αγώνες, *περιγιγνόμεθ' ἄλλων πόδεσσιν*, είμαστε καλύτεροι από τους άλλους στο τρέξιμο, σε Όμηρ. *Οδ·* *ποσὶν ἐρίζειν*, αγωνίζομαι με τα πόδια, σε Όμηρ. *Ιλ·* *ποσὶ νικᾶν, ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο*, σε Όμηρ.· η δοτ. *ποσί* προστίθεται σε όλες τις κατηγορίες ρημάτων κίνησης, *ποσὶ βῆναι, δραμεῖν, ὀρχεῖσθαι* κ.λπ.· αντί, *πόδα βαίνειν*, βλ. **βαίνω** **A. II. 3·** μεταφ., *νόστιμον ναῦς ἐκίνησεν πόδα*, ξεκίνησε τον δρόμο για την επιστροφή στην πατρίδα του, σε Ευρ. **2.** ως ένδειξη μεγάλης εγγύτητας, *πρόσθεν ποδός ή ποδῶν, προπάροιθε ποδῶν*, ακριβώς πίσω από κάποιον, σε Όμηρ.· *πὰρ ποδί*, πρόχειρα, σε Πίνδ.· αλλά, *παρὰ ή πὰρ ποδός*, αυθόρμητα, μια στιγμή, σε Θέογν.· ομοίως, *παράπόδα*, σε μια στιγμή, σε Σοφ.· *παρὰ πόδας*, σε Πλούτ.· *ἐν ποσί*, όπως *ἐμποδῶν*, πλησίον, σε Ηρόδ., Αττ.· *τὰ πρὸς ποσί*, σε Σοφ.· αυτές οι φράσεις είναι αντίθ. προς το *ἐκ ποδῶν*, έξω από την πορεία, μακριά από, σε Ηρόδ. (πρβλ. **ἐκποδῶν**). **3.** λέγεται για να δηλώσει στενή παρακολούθηση, *κατὰ πόδας*, στα ίχνη, Λατ. *e vestigio*, στον ίδ., Αττ.· με γεν. προσ., *κατὰ πόδας τινὸς ἔρχεσθαι, ἰέναι*, «πλησιάζω κοντά στις φτέρνες κάποιου», τον ακολουθώ, σε Ηρόδ. **4. α)** διάφορες φράσεις: *ἐπὶ πόδα*, προς τα πίσω, με το πρόσωπο προς τον εχθρό, *ἐπιπόδα ἀναχωρεῖν, ἀνάγειν, ἀναχάξεσθαι*, υποχωρώ αργά με ησυχία (χωρίς να τραπώ σε φυγή), Λατ. *pedetentim*, σε Ξεν. **β)** *περὶ πόδα*, κυρίως λέγεται για πέδιλο, γύρω από το πόδι, δηλ. αυτό που αρμόζει κατάλληλα, σε Θεόκρ., Λουκ. **γ)** *ὡς ποδῶν ἔχει*, με όλη τη δύναμη των ποδιών του, δηλ. όσο πιο γρήγορα μπορεί, σε Ηρόδ. **δ)** *ἔξω τινὸς πόδα ἔχειν*, έχω το πόδι μου έξω από ένα πράγμα, δηλ. είμαι καθαρὸς από αυτό, *ἔξω κομίζου πηλοῦ πόδα*, σε Αισχύλ.· *πημάτων ἔξω πόδα ἔχειν*, στον ίδ.· αντίθ. προς το *εἰς ἄντλον ἐμβῆσαι πόδα*, σε Ευρ. **ε)** λέγεται για να δηλώσει ενέργεια, *ἀμφοῖν ποδοῖν*, σε Αριστοφ.· *βοηθεῖν ποδὶ καὶ χειρὶ καὶ πάσῃ δυνάμει*, σε Αισχίν.· αντί *ὀρθῶ ποδί*, βλ. **ὀρθός** **II. 5.** *πούς τινος*, περιφρ. αντί του προσ., *σὺν πατρὸς μολῶν ποδί*, δηλ. *σὺν πατρί*, σε Ευρ.· *παρθένου δέχου πόδα*, στον ίδ.· επίσης, *ἐξ ἑνὸς ποδός*, δηλ. *μόνος ὢν*, σε Σοφ.· *οἱ ἀφ' ἡσύχου πόδες*, δηλ. *οἱ ἡσύχως ζῶντες*, σε Ευρ. **II. 1.** μεταφ., λέγεται για πράγματα, πόδι ή το τελευταίο μέρος, ιδίως η βάση ενός λόφου, πρόποδες, Λατ. *pes montis*, σε Όμηρ. *Ιλ. κ.λπ. 2.* λέγεται για πλοίο, *πόδες* ονομάζονται τα δύο κατώτατα άκρα ή γωνίες ή τα σχοινιά που είναι δεμένα σ' αυτές, σε Όμηρ. *Οδ·* *χαλᾶν πόδα*, λασκάρω ή χαλαρώνω το σχοινί, σε Ευρ.· *τοῦ ποδὸς παριέναι*, αφήνω ελεύθερο το τηδάλιο, σε Αριστοφ.· *ἐκπετάσαι πόδα*(αναφορ. προς το ιστίο), σε Ευρ.· αντίθ. προς το *τείνειν πόδα*, τραβῶ σφιχτά, σε Σοφ.· *ναῦς ἐνταθεῖσα ποδί*, πλοίο με το ιστίο τεντωμένο γερά, σε Ευρ. **III.** πόδι, ως μονάδα μήκους, τέσσερις παλάμες (*παλαισταί*) ή ἑξὶ δάχτυλα, σε Ηρόδ. κ.λπ. **IV.** ο πόδας της προσωδίας, σε Αριστοφ., Πλάτ.

ποῶ, = ποιῶ, ποιέω.

πο-ώδης, Ιων. ποι-ώδης, -ες (πόα, είδος), όμοιος με πρασινάδα, γρασίδι, πρασινωπός, σε Ηρόδ. κ.λπ.

πράγμα, Ιων. πρήγμα, τό (πράσσω), I. 1. αυτό που έχει ήδη συντελεστεί, έργο, πράξη, Λατ. *facinus*, σε Ηρόδ., Αττ.· *τῶν πραγμάτων πλέον*, περισσότερο από τα πράγματα, σε Ευρ.· *τὸ σὸν τί ἐστὶ τὸ πρᾶγμα;* ποιο είναι το έργο της ζωής σου; σε Πλάτ.· *γυναίου πράγματος ποιεῖν*, κάνω γυναικείες δουλειές, σε Δημ. **II. 1.** όπως Λατ. *res*, πράγμα, υπόθεση, εργασία, σε Ηρόδ.,

Αττ.· σφίσι τε καὶ Ἀθηναίοις εἶναι οὐδὲν πρᾶγμα, δεν είχαν τίποτα κοινό, σε Ηρόδ. **2.** οτιδήποτε απαραίτητο ή συμφέρον, πρῆγμά ἐστι, με απαρ., είναι απαραίτητο, συμφέρον να γίνει, είναι καθήκον μου ή υποχρέωσή μου να κάνω, όπως Λατ. opus est, σε Ηρόδ. **3.** πράγμα που έχει σημασία ή σπουδαιότητα, πρᾶγμα ποιεῖσθαι τι, στον ιδ.· λέγεται για πρόσωπο, ἦν μέγιστον πρᾶγμα Δημοκίδης παρὰ βασιλεῖ, απολάμβανε μεγάλες τιμές από τον βασιλιά, στον ιδ.· ἄμαχον πρᾶγμα, λέγεται για γυναίκα, σε Ξεν.· ἀσταθμητότατον πρᾶγμα ὁ δῆμος, σε Δημ. **4.** λέγεται για μάχη, όπως λέμε πράξη, δράση, ενασχόληση, σε Ξεν. **5.** ευφημ., λέγεται για κάτι κακό ή αισχρό, πράγμα, ασχολία, σε Θουκ.· Εὐρυβάτου πρᾶγμα, οὐ πόλεως ἔργον, η δουλειά του, σε Δημ. **III.** στον πληθ. πράγματα, **1.** περιστάσεις, υποθέσεις, σε Ηρόδ., Αττ.· τοῖς πράγμασιν τέθηκα τοῖς δ' ἔργοισι δ' οὐ, από τις περιστάσεις, όχι από τα έργα, σε Ευρ.· ἀπηλλάχθαι πραγμάτων, είμαι απαλλαγμένος από τις υποχρεώσεις της ζωής, σε Πλάτ.· ἀποτυγχάνειν τῶν πραγμάτων, αστοχῶ στην επιτυχία, σε Ξεν. **2.** οι υποθέσεις της πόλης, σε Ευρ. κ.λπ.· τὰ πολιτικὰ πράγματα, σε Πλάτ.· επίσης, τὰ Περσικὰ πράγματα, η περσική δύναμη, σε Ηρόδ.· ἐν ταῖς ναυσὶ τῶν Ἑλλήνων τὰ πράγματα ἐγένετο, σε Θουκ.· καταλαμβάνειν τὰ πράγματα, καταλαμβάνω τη διακυβέρνηση, Λατ. rerum rotiri, στον ιδ.· ἔχειν, κατέχειν τὰ πράγματα, στον ιδ.· οἱ ἐν τοῖς πράγμασι, όπως οἱ ἐν τέλει, αυτοί που είναι στην εξουσία ή τελούν σε αξίωμα, άρχοντες, στον ιδ.· οἱ ἐπὶ τοῖς πράγμασι ὄντες, οἱ ἐπὶ τῶν πραγμάτων, σε Δημ.· νεώτερα πράγματα, καινοτομίες, Λατ. res novae, σε Οράτ. **3.** ιδιωτικές υποθέσεις ή περιστάσεις του ανθρώπου, σε Ηρόδ., Αττ. **4.** με αρνητική σημασία, ενοχλητική εργασία, ενόχληση, δυσφορία, σε Αριστοφ.· πράγματα ἔχειν, με μτχ., έχω ενοχλήσεις ως προς κάποιο πράγμα, σε Ηρόδ.· πράγματα παρέχειν τινί, προκαλώ σε κάποιον ενόχληση, στον ιδ.· με απαρ., προκαλώ κάποιον να κάνει, τον υποκινῶ να ενεργήσει, σε Πλάτ.

πραγμᾶτεία, I. προσεκτική εκπόνηση, διεκπεραίωση μιας ασχολίας, επιμελής ενασχόληση, επίπονη εργασία, σε Πλάτ., Δημ. κ.λπ. **II.** ενασχόληση, επιχείρηση, σε Πλάτ., Αισχίν.· στον πληθ., υποθέσεις, γενικά, συναλλαγές, σε Πλάτ. κ.λπ. **III.** διαπραγμάτευση, χειρισμός μιας υπόθεσης, στον ιδ.· πραγματεία, διατριβή, σε Αριστ.· ιστορικό έργο, συστηματική ιστορία, σε Πολύβ., Λουκ.

πραγμᾶτεύομαι (πρᾶγμα), Ιων. **πρηγμ-**, αόρ. α' ἐπραγματευσάμην και ἐπραγματεύθην, παρακ. πεπραγμάτευμαι· αποθ.· **I. 1.** ασχολούμαι ή φροντίζω κάποιον, καταβάλλω κόπο, σε Ηρόδ., Ξεν., Πλάτ. **2.** ασχολούμαι με κάποια εργασία, καταναλώνω τον χρόνο μου σε εργασία, σε Ξεν. κ.λπ. **II. 1.** με αιτ. πρᾶγμ., καταγίνομαι με κάτι, ασχολούμαι με μόχθο και κόυραση, επιχειρώ, σε Πλάτ.· λέγεται για συγγραφείς, επεξεργάζομαι μια εργασία, σε Αριστοφ., Πλάτ. **2.** λέγεται για τους ιστορικούς συγγραφείς, επεξεργάζομαι συστηματικῶς, σε Πολύβ.· οἱ πραγματευόμενοι, οι συστηματικοί ιστοριογράφοι, στον ιδ. **III.** παρακ. πεπραγμάτευμαι, επίσης με Παθ. σημασία, τυγχάνω επίπονης εργασίας και απασχόλησης, σε Πλάτ., Αισχίν.

πραγματευτέος, -α, -ον, ρημ. επίθ., αυτός που πρέπει να τύχει διαπραγμάτευσης, ενασχόλησης, σε Αριστ.

πραγματικός, -ή, -όν (πρᾶγμα), I. 1. κατάλληλος για ασχολία, ενεργητικός, δραστήριος, οἱ πραγματικοί, οι άνθρωποι της δράσης, σε Πολύβ. **2.** στους Ρωμαίους συγγραφείς, pragmaticus ήταν ένα είδος πληρεξούσιου δικηγόρου, σε Κικ. **II.** λέγεται για την ιστορία, συστηματικός, σε Πολύβ.· λέγεται για ομιλία, διαγωγή κ.λπ.· ικανός, φρόνιμος, στον ιδ.· επίρρ. -κῶς, στον ιδ.

πραγματίον, τό, υποκορ. του *πράγματος*, μηδαμινή υπόθεση, μικρή και ασήμαντη δίκη, σε Αριστοφ.

πραγματο-δίφης[ι], -ου, ό (διφάω), αυτός που κυνηγά, επιδιώκει να αποκτήσει δίκες, δικολάβος, σε Αριστοφ.

πραγματ-ώδης, -ες (εἶδος), κοπιώδης, ενοχλητικός· επίρρ. -δως, συγκρ. -έστερον, σε Δημ.

πρᾶγος, -εος, τό, 1. ποιητ. αντί *πράγματος*, σε Πίνδ., Αισχύλ., Σοφ., Αριστοφ. **2.** = *πράγματα*, πολιτικές υποθέσεις.

πραθέειν, Επικ. αντί *πραθεῖν*, απαρ. αορ. β' του *πέρθω*.

πραιτώριον, τό, Λατ. Praetorium, η κατοικία του κυβερνήτη, διοικητήριο, σε Κ.Δ.· στη Ρώμη, Casta Praetoriana, στο ίδ.

πρακτέος, -α, -ον, ρημ. επίθ. του *πράσσω*, **I.** αυτός που πρέπει να γίνει, σε Πλάτ. κ.λπ. **II.** *πρακτέον*, αυτό που πρέπει να κάνει κάποιος, σε Σοφ., Πλατ.

πρακτήρ, Ιων. **πρηκτήρ, -ήρος, ό (πράσσω)**, **I.** αυτός που ενεργεί, αυτουργός, δράστης, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** έμπορος, Λατ. negotiator, σε Ομήρ. Οδ.

πρακτικός, -ή, -όν (πράσσω), **I. 1.** κατάλληλος για δράση, κατάλληλος για απασχόληση, εργασιομανής, πρακτικός, σε Ξεν., Πλάτ.· *αί πρακτικαί ἀρχαί*, οι αρχές της δράσης, σε Αριστ. **2.** ενεργητικός, δραστήριος, σε Πολύβ.·

πρακτικός παρά τινος, αυτός που κατορθώνει να λάβει από κάποιον αυτό που ποθεί, σε Ξεν. **3. I.** με γεν., ικανός να κατορθώσει κάτι κ.λπ., σε Αριστ. **II.** λέγεται για πράγματα, δραστήριος, ισχυρός, σε Αριστοφ., Πλάτ.

πρακτός, -ή, -όν, ρημ. επίθ. του *πράσσω*· *τά πρακτά*, πράγματα που πρέπει να γίνουν, στοιχεία ηθικής υφής, σε Αριστ.

πράκτωρ, -ορος, ό, = *πρακτήρ*, **I.** αυτός που εκτελεί ή φέρει εις πέρας, εκτελεστής, σε Σοφ.· με θηλ. ουσ., στον ίδ. **II. 1.** αυτός που απαιτεί πληρωμή, εισπράκτορας φόρων, σε Δημ. κ.λπ. **2.** στους Ποιητές επίσης, αυτός που επιβάλλει τιμωρία, τιμωρός, εκδικητής, σε Αισχύλ., Σοφ.· επίσης ως επίθ., με θηλ. ουσ. εκδίκηση, σε Αισχύλ.

Πράμνειοιοίνος, ό, το Πράμναιο κρασί, σε Όμηρ.· επίσης **Πράμνος**, σε Αριστοφ.· ονομάζεται έτσι από την Πράμνο ή Πράμνη, πιθ. βουνό στο νησί της Ικαρίας.

πράν[α], Δωρ. επίρρ., = *πρίν*, άλλοτε, παλιά, σε Θεόκρ.

πράνης, Δωρ. και Αττ. αντί *πρηνής*.

πραξι-κοπέω (κόπτω), μέλ. -ήσω, κυριεύω, καταλαμβάνω με αιφνιδιασμό ή με τέχνασμα, σε Πολύβ.· εξαπατώ, ξεγελώ, *τινά*, στον ίδ.

πρᾶξις, -εως, Ιων. **πρηῖξις, -ιος, ή (πράσσω)**, **I. 1.** πράξη, διεξαγωγή, επιχείρηση, *πλεῖν κατὰ πρηῖξιν*, σε εμπορικό ταξίδι, σε Ομήρ. Οδ.· *πρηῖξις δ' ἥδ' ἰδίη*, οὐ δήμιος, ιδιωτική, όχι δημόσια υπόθεση, στο ίδ. **2.** αποτέλεσμα ή συμπεράσμα υπόθεσης, *οὐ γάρ τις πρᾶξις πέλεται γόοιο*, κανένα καλό δεν βγαίνει με τα δάκρυα, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως, *οὗ τις πρᾶξις ἐγίγνετο μυρομένοισιν*, σε Ομήρ. Οδ.· *πρᾶξιν οὐρίαν θέλων*, σε Αισχύλ.· *χρησμάτων πρᾶξις*, το αποτέλεσμα αυτών, στον ίδ. **II. 1.** ενέργεια, εκτέλεση, δράση, *κακότητος*, σε Θεόγν.· *πρᾶξις πολεμική, ποιητική, πολιτική*, σε Πλάτ.· ενέργεια, αντίθ. προς το *πάθος*, στον ίδ.· *ἐν ταῖς πράξεσι*, στη δραστήρια, ενεργητική ζωή, στον ίδ. **2.** ενέργεια, άσκηση, *χειρῶν, σκελῶν*, στον ίδ. **III.** ενέργεια, πράξη, σε Σοφ. κ.λπ. **IV.** όπως το *εὖ* ή *κακῶς πράσσειν*, καλή ή κακή πράξη που διαμορφώνει με αυτόν τον τρόπο τη μοίρα κάποιου, την κατάσταση, τις συνθήκες, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ. **V.** πρακτική ικανότητα, επιδεξιότητα, σε Πολύβ.· επίσης, τέχνασμα, απάτη, στον ίδ. **VI.** αξίωση για απόδοση χρημάτων, ανάκτηση ανεξόφλητων χρεών ή καθυστερούμενων

οφειλών, *πρᾶξις συμβολαίων*, σε Πλάτ., Δημ.· απ' όπου, αξίωση εκδίκησης, τιμωρία, σε Ευρ. **VII**. σε πληθ., δημόσια ή πολιτική ζωή, σε Δημ.

πρᾶό-νως, επίρρ. από **πράων* (= *πρᾶος*), με πραότητα, συγκρατημένα, σε Αριστοφ.

πρᾶος, -ον, επίσης **πραῦς**, Ιων. **πρηῦς**, -εῖα, -ῦ· η κλίση ποικίλλει μεταξύ δύο

τύπων· ο Αττ. ενικ. προέρχεται από το *πρᾶος*, εκτός από το θηλ. *πραεῖα*· ποιητ. ενικ. από το **πραῦς**, Ιων. **πρηῦς**· σε πληθ., Αττ. ονομ. *πρᾶοι*· ουδ.

πραέα, *πρᾶα*· γεν. *πραέων*· δοτ. *πραέσι*· αιτ. *πράους*· συγκρ. *πραότερος*, Ιων.

πρηύτ-· υπερθ. *πράοτατος*, Ιων. *πρηύτατος*, **I. 1**. ήπιος, μαλακός, γλυκός, μειλίχιος, σε Ομηρ. Ὑμν., Πίνδ., Πλάτ.· λέγεται για άλογο, ήμερος, σε Ξεν.·

λέγεται για άλλα ζώα, πράος, στον ιδ. **2**. λέγεται για ενέργειες, αισθήματα,

ήπιος, σε Πλάτ. **II**. αυτός που καταπραύνει, αυτός που ηρεμεί, σε Πίνδ. **III**.

επίρρ. **πράως** (από *πρᾶος*), ήρεμα, ήσυχα, σε Πλάτ.· *πράως ἔχειν πρὸς τι*, στον ιδ.· *πράως λέγειν τὸ πάθος*, μιλώ με απάθεια, νηφάλια γι' αυτό, σε Ξεν.·

πράως διακεῖσθαι, αντιθ. προς το *ὀργίζεσθαι*, σε Δημ.· συγκρ., σε Πλάτ.·

υπερθ. *πράοτατα*, στον ιδ.

πρᾶότης, -ητος, ή, ηπιότητα, απαλότητα, κομψότητα, ομαλότητα, σε Πλάτ. κ.λπ.

πρᾶπίδες, αἱ, δοτ. *πραπίσιν*, Επικ. *πραπίδεσσι*, ποιητ. λέξη, **1**. κυρίως =

φρένες, στομάχι, διάφραγμα, σε Ομήρ. Ιλ.· έπειτα, **2**. όπως το *φρένες*, νους, διάνοια, πνεύμα, ψυχή, στο ιδ.· ενικ. *πραπής, -ίδος*, σε Πίνδ., Ευρ.

πρᾶσιά, Ιων. -**ιή, ή** (**πράσον**), κυρίως παρτέρι με πράσα· γενικά, λαχανόκηπος, σε Ομήρ. Οδ.· μεταφ., *πρασιαί πρασιαί*, κατά ομάδες ή συντροφίες, σε Κ.Δ.

πράσιμος, -ον (**πρᾶσις**), αυτός που προορίζεται για πώληση, αυτός που μπορεί να πουληθεί, Λατ. *venalis*, σε Ξεν.

πρᾶσις, -εως, Ιων. **πρήσις, -ιος, ή** (**πι-πράσκω**), πώληση, εμπόρευμα, *ὦνῃ τε καὶ πρήσι* (Ιων. δοτ.) *χρέωνται*, σε Ηρόδ.· *ἐπὶ πρήσι*, προς πώληση, στον ιδ.· *πρᾶσιν ποιεῖσθαι*, σε Αισχίν.

πρᾶσό-κουρον, τό (**κείρω**), δρεπάνι για πράσα, σε Ανθ.

πράσον[α], **τό**, πράσο, Λατ. *porrum*, σε Αριστοφ.

Πρασσαῖος, ό, ποιητ. αντί *πρασαῖος* (= *πράσινος*), πράσινος, όπως το πράσο, όνομα βατράχου, σε Βατραχομ.

Πρασσο-φάγος, ό, αυτός που τρώει πράσα, όνομα βατράχου, σε Βατραχομ.

πράσσω, Ιων. **πρήσσω**, Αττ. **πράττω**· μέλ. *πράζω*, Ιων. *πρήζω*· αόρ. *α΄*

ἐπραξα, Ιων. *ἐπρηξα*· παρακ. *πέπρᾱχα*, Ιων. *πέπρηχα*· γ΄ ενικ. υπερσ.

ἐπεπράχει· παρακ. β΄ *πέπρᾱγα*, Ιων. *πέπρηγα* — Μέσ., μέλ. *πράζομαι*, αόρ. *α΄*

ἐπραζάμην — Παθ., μέλ. *πραχθήσομαι, πεπράζομαι*, αόρ. *α΄* *ἐπράχθην*, παρακ.

πέπραγμαι, **I**. διέρχομαι, *ἄλλα πρήσσοντες*, σε Ομήρ. Οδ.· *πράσσω κέλευθον*,

εκτελώ οδοιπορία, σε Όμηρ.· επίσης με γεν., *ἵνα πρήσσωμεν ὁδοῖο*, σε Ομήρ.

Ιλ. **II. 1**. κατορθώνω, εκτελώ, πραγματοποιώ, επιτελώ, κάνω, στο ιδ.· *οὔτι πράσσω*, δεν κατορθώνω τίποτα, στο ιδ.· *πράσσω δεσμόν*, προξενώ, υποκινώ,

επιτυγχάνω την υποδούλωση κάποιου, την επιβάλλω σε κάποιον, σε Πίνδ.·

πράσσω ὥστε, Λατ. *efficere ut*, σε Αισχύλ. — Παθ., *πέπρακται τοῦργον*, στον

ιδ.· *τὰ πεπραγμένα*, Λατ. *acta*, σε Πίνδ., Αττ. **2**. απόλ., εκτελώ επιτυχημένα μια

ένέργεια, τη φέρω εις πέρας, είμαι επιτυχής, σε Όμηρ. **3**. ενεργώ με αυτό ή με

τον άλλο τρόπο (πρβλ. [ποιέω](#) **III**), *Νηρηίδων τινὰ πράσσω ἄκοιτιν*, σε Πίνδ. **4**.

καταγίνομαι, κάνω, είμαι απασχολημένος με, *τὰ ἑαυτοῦ πράττειν*, με

απασχολούν τα δικά μου, σε Σοφ. κ.λπ. **5**. *πράττειν τὰ πολιτικά, τὰ τῆς πόλεως*,

καταγίνομαι με την πολιτική, λαμβάνω μέρος στη διοίκηση, σε Πλάτ.· έπειτα,

απόλ., χωρίς καμία προσθήκη, *ίκανος πράττειν*, λέγεται για πολιτευόμενο, σε Ξεν. **6.** γενικά, διενεργώ, διαπραγματεύομαι, κατορθώνω, *πράσσω Θηβαίους τὰ πράγματα*, διευθύνω τα πράγματα προς το συμφέρον τους, σε Δημ.· και στην Παθ., *τῷ Ἰπποκράτει τὰ πράγματα ἐπράττετο*, διαπραγματεύονταν διάφορα ζητήματα μαζί του, σε Θουκ.· αλλά, *τὰ πράγματα* μπορεί να παραλείπεται, *οἱ πράσσοντες αὐτῶ*, αυτοί που διαπραγματεύονται μαζί του, στον ιδ.· ομοίως, *πράσσειν πρόστινα*, στον ιδ.· *ἔς τινα*, στον ιδ.· επίσης, *πράσσω περὶ εἰρήνης*, σε Ξεν.· *οἱ πράσσοντες*, προδότες, σε Θουκ.· επίσης, *πράσσω ὅπως πόλεμος γένηται*, στον ιδ.· με αιτ. και απαρ., *τὴν ναῦν μὴ δεῦρο πλεῖν ἔπραττεν*, σε Δημ. — Παθ., λέγεται για μυστικές ενέργειες, *εἰ μὴ τι σὺν ἀργύρῳ ἐπράσσετο*, αν δεν είχε γίνει δωροδοκία, σε Σοφ.· *ἐπράσσετο προδόσιος πέρι*, σε Θουκ. **III.** πράττω, Λατ. *agere*, *ἀρετάς*, σε Πίνδ.· *δίκαια ἢ ἄδικα*, σε Πλάτ.· απόλ., ενεργώ, στον ιδ. κ.λπ. **IV.** αμτβ., βρίσκομαι σε συγκεκριμένη κατάσταση ή περίπτωση, διατελώ ή διάκειμαι με αυτόν ή τον άλλον τρόπο, *ὁ στόλος οὕτω ἔπρηξε*, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *εὖ ἢ κακῶς πράττειν*, βρίσκομαι ή διάκειμαι σε καλή ή άσχημη κατάσταση, στον ιδ. κ.λπ.· *πράττω καλῶς*, σε Αισχύλ.· *εὐτυχῶς*, σε Σοφ.· *πράσσω ὡς ἄριστα καὶ κάλλιστα*, σε Θουκ.· ο παρακ. β' *πέπρᾱγα* χρησιμ. συνήθως με την ίδια σημασία, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ. **V. 1.** με διπλή αιτ. προσ. και πράγμ., *πράττειν τινά τι*, κάνω κάτι σε κάποιον, σε Ευρ. κ.λπ. **2.** *πράττειν τινά ἀργύριον*, αποσπώ, λαμβάνω χρήματα από κάποιον, σε Ηρόδ.· συχνά στην Αττ., λέγεται για δημοσίους υπαλλήλους, που εισπράττουν φόρους (πρβλ. [εἰσπράσσω](#), [ἐκπράσσω](#) III), σε Πλάτ. κ.λπ.· επίσης, *πράττω τι παρά τινος*, αποκτώ ή απαιτώ από κάποιον, σε Ηρόδ.· μεταφ., *φόνον πράσσω*, επιβάλλω τιμωρία για φόνο, εκδικούμαι, τιμωρώ, σε Αισχύλ. — Παθ., *πεπραγμένος τὸν φόρον*, έχοντας κληθεῖ να πληρώσει φόρο, σε Θουκ. — Μέσ., *πράξασθαί τινα ἀργύριον, χρήματα*, μισθόν, τόκους, να λαμβάνει κάποιος για τον εαυτό του, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *φόρους πράσσεσθαι ἀπό ἢ ἐκ τῶν πόλεων*, σε Θουκ.· Παθ. παρακ. και υπερσ. με Μέσ. σημασία, *εἰ μὲν ἐπεπράγμην τοῦτον τὴν δίκην*, εάν είχα απαίτηση να λάβω από αυτόν ολόκληρο το ποσό, σε Δημ.

πρᾱτέος, -α, -ον, ρημ. επίθ. του *πιπράσκω*, αυτός που πωλείται, που προορίζεται για πώληση, Λατ. *venalis*, σε Πλάτ.

πρᾱτήρ, -ῆρος, ὁ (πι-πράσκω), πωλητής, σε Πλάτ., Δημ.

πρᾱτήριον, Ιων. **πρητ-, τό**, μέρος όπου γίνονται πωλήσεις, πωλητήριο, μαγαζί, σε Ηρόδ.

πρᾱτός, -ή, -όν, ρημ. επίθ. του *πιπράσκω*, αυτός που μπορεί να πωληθεί, σε Σοφ.

πρᾱτος, -α, -ον, Δωρ. αντί *πρῶτος* (συνηρ. του *πρόατος*), σε Αριστοφ., Θεόκρ.· υπερθ. *πράτιστος*, σε Θεόκρ.

πράττω, Αττ. αντί *πράσσω*.

πρᾱύ-γελως, Ιων. **πρηύγ-, ὁ, ή**, αυτός που χαμογελά αμυδρά, μειδιά, σε Ανθ.

πρᾱύ-μητις, -ιος, ὁ, ή, λέγεται για ευγενικό σύμβουλο, χαρισματικός, προσηγής, καλοσυνάτος, σε Πίνδ.

πρᾱύνοος, Ιων. **πρηύ-, [ῡ], -ον**, αυτός που έχει ήρεμο νου, ήσυχη σκέψη, σε Ανθ.

πράϋνσις, -εως, ή, καταπράυνση, ήσυχασμός, κατευνασμός, σε Αριστ.

πράϋντικός, -ή, -όν, κατάλληλος στο να καταπραΰνει, να κατευνάζει, σε Αριστ.

πρᾱύνω (πραύς), Ιων. **πρηύνω [ῡ]**, μέλ. -ϋνῶ, αόρ. α' *ἐπράϋνα* — Παθ., αόρ. α' *ἐπραϋνθην*· **1.** κάνω κάτι μαλακό, ήρεμο ή ήσυχο, μαλακώνω, κατευνάζω,

ηρεμώ, σε Ησίοδ. κ.λπ.· *πραῦνω ἔλκος*, καταπραῦνω τους πόνους μου, σε Σοφ.· *πραῦνω τινὰ λόγοις*, σε Αισχύλ. — Παθ., γίνομαι μαλακός ή πράος, μετριάζομαι, σε Ηρόδ.· λέγεται για οργή, καταπίπτω, χάνω τη δύναμή μου, εξασθενίζω, στον ίδ. **2.** εξημερώνω άγρια ζώα, σε Ησίοδ., Ξεν.

πρᾶύς, βλ. **πρᾶος**.

πραῦ-τένων, Ιων. **πρηῦτ-**, ό, αυτός που έχει δαμασμένο, υποταγμένο τράχηλο, σε Ανθ.

πράως, βλ. **πρᾶος** III.

πρέμνοθεν, επίρρ., από τον κορμό, δηλ. από τη ρίζα και τα κλαριά, ολοσχερώς, συθέμελα, σε Αισχύλ.

πρέμνον, **τό**, **I.** βάση, κατώτερο μέρος κορμού δέντρου· γενικά, το στέλεχος, κορμός, Λατ. *codex, caudex*, σε Ομηρ. Ὑμν., Ξεν. κ.λπ. **II.** ρίζα ή κατώτερο μέρος οποιουδήποτε πράγματος, *πρέμνον πράγματος*, σε Αριστοφ.

πρέπον, **-οντος**, **τό**, μτχ. του *πρέπω* III **2.**

πρεπόντως, επίρρ. μτχ. του *πρέπον*, **1.** με κατάλληλο τρόπο, πειθήνια, προσηκόντως, κομψά, χαριτωμένα, σε Πίνδ., Αισχύλ. **2.** με δοτ., με τρόπο που αρμόζει, κατάλληλα με, σε Πλάτ.· επίσης με γεν.· όπως *ἀξίως*, στον ίδ.

πρεπτός, **-ή**, **-όν**, διακεκριμένος, περίφημος, σε Αισχύλ.

πρέπω, παρ. *ἔπρεπον*, μέλ. *πρέψω*, αόρ. *ἀ' ἔπρεψα*· λέγεται για εντυπώσεις σχετικά με αισθήσεις: **I. 1.** λέγεται για την όραση, φαίνομαι καθαρά, διακρίνομαι, είμαι ορατός, *ό δ' ἔπρεπε καὶ διὰ πάντων*, σε Ομήρ. Ιλ.· με δοτ. *πράγμ.*, διακρίνομαι σε κάποιο ή από κάποιο πράγμα, σε Αισχύλ., Ευρ.· *απόλ.*, λάμπω, διακρίνομαι, είμαι εμφανής, σε Πίνδ., Αισχύλ.· με μτχ., είμαι ευδιάκριτος καθώς ενεργώ ή υπάρχω, σε Αισχύλ. **2.** λέγεται για την ακοή, *βοά πρέπει*, η κραυγή ηχεί δυνατά και καθαρά, σε Πίνδ., Αισχύλ. **3.** λέγεται για την όσφρηση, είμαι δυνατός ή δύσοσμος, σε Αισχύλ. **II. 1.** είμαι εξαιρετικά όμοιος, μοιάζω, με δοτ., σε Πίνδ., Ευρ. **2.** με απαρ., *δράμημα φωτὸς Περσικὸν πρέπει μαθεῖν*, το τρέξιμο αυτού είναι όμοιο με το περσικό, όταν το βλέπει κανείς, δηλ. μπορεί να διακρίνει εμφανώς ότι είναι περσικό, σε Αισχύλ.· *ομοίως*, *πρέπει ὡς τύραννος εἰσορᾶν*, σε Σοφ. **III. 1.** είμαι εξαιρετικά κατάλληλος, γίνομαι, φαίνομαι, αρμόζω, ταιριάζω, με δοτ. προσ., *θανατὰ θνατοῖσι πρέπει*, σε Πίνδ. κ.λπ.· συχνά ως μτχ., *πρέπον ἐστὶ ἡ ἦν*, αντί *πρέπει ἡ ἔπρεπε*, σε Θουκ. κ.λπ., σπανίως με γεν., *πρέπει ἦν δαίμονος τοῦμοῦ τόδε*, σε Σοφ.· μτχ. ουδ. *τὸ πρέπον*, **-οντος**, αυτό που είναι αρμόζον, κατάλληλο, ταιριαστό, Λατ. *decorum*, σε Πλάτ. **3.** σπανίως με πρόσωπο ως υποκ., *πρέπων ἔφους φωνεῖν*, είσαι το αρμόδιο, κατάλληλο πρόσωπο να μιλήσει, σε Σοφ. **4.** απρόσ., *πρέπει*, Λατ. *decet*, ταιριάζει, αρμόζει, πρέπει, με δοτ. προσ. και απαρ., *οὐ πρέπει ἄμμιν λύειν τείχη*, σε Θέογν.· *ὡς πρέπει δούλοις λέγειν*, σε Ευρ.· επίσης, με αιτ. προσ. και απαρ., *τὸνπρέπει τυγχανέμεν ὕμνων*, σε Πίνδ. κ.λπ.· μόνο με απαρ., *πρέπει γαρνέμεν*, στον ίδ.· όταν η αιτ. ακολουθ. μόνη της, πρέπει να εννοηθεί απαρ., *τείσασθαι ὡς ἐκείνους πρέπει* (ενν. *τίσασθαι*), σε Ηρόδ.

πρεπ-ώδης, **-ες** (**εἶδος**), ταιριαστός, αρμόζων, κατάλληλος, αρμόδιος, σε Αριστοφ.· με δοτ., σε Ξεν. κ.λπ.

πρέσβα, **-ης**, **ή**, Επικ. θηλ. του *πρέσβυς*, σεβαστή, τιμημένη, συνήθως λέγεται για την Ήρα, *Ἥρη, πρέσβα θεά*, σε Ομήρ. Ιλ.

πρεσβεία, **ή** (**πρεσβεύω**), **I. 1.** ηλικία, ηλικία του μεγαλύτερου, *κατὰ πρεσβείαν*, σε Αισχύλ. **2.** υπεροχή θέσεως, αξίωμα, σε Πλάτ. **II. 1.** αποστολή πρέσβων, σύνολο πρέσβων χώρας, σε Θουκ., Πλάτ. **2.** σώμα πρέσβων,

Πρεσβεία, σε Αριστοφ., Θουκ.· οι πρέσβεις των αρχ. χρόνων ήταν οι μεγάλοι σε ηλικία.

πρεσβείον, Ιων. **-ήϊον, τό (πρέσβυς)**· **1.** δώρο ως ένδειξη τιμής, τέτοιο όπως αυτά που προσφέρονταν στους μεγαλύτερους, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** δικαίωμα, προνόμιο της πρεσβευτικής ηλικίας, και γενικά, προνόμιο, σε Πλάτ. κ.λπ. **3.** δικαίωμα των μεγαλύτερων στην ηλικία, μερίδιο πρεσβύτερου σε κληρονομιά, σε Δημ.

πρέσβειρα, ή, θηλ. του *πρέσβυς* = *πρέσβα*, σε Ομηρ. Ύμν., Ευρ.

πρέσβευμα, τό, πρεσβεία, σώμα πρέσβων, σε πληθ., σε Ευρ.

πρέσβευσις, ή, πρεσβευτική ηλικία, σε Θουκ.

πρεσβευτής, -οῦ, ὁ (πρεσβεύω), **I.** πρέσβης, πρεσβευτής, σε Θουκ., Πλάτ.

κ.λπ. **II.** πράκτορας ή επίτροπος, σε Δημ.

πρεσβεύω (πρέσβυς), μέλ. -σω, παρακ. *πεπρέσβευκα* — Μέσ., αόρ. α' *έπρεσβευσάμην* — Παθ., παρακ. *πεπρέσβευμαι*, **I.** κυρίως λέγεται για ηλικία, **1. α)** αμτβ., είμαι μεγαλύτερος ή ο μεγαλύτερος, ο πρεσβύτερος, σε Σοφ.· *τῶν προτέρων έπρέσβευε*, ήταν ο πιο μεγάλος σε ηλικία από τα μεγαλύτερα παιδιά του, σε Ηρόδ.· *πρεσβεύω άπ' αύτοῦ*, είμαι ο μεγαλύτερος γιος του, σε Θουκ. **β)** λαμβάνω την πρώτη θέση, είμαι ο καλύτερος, ο άριστος, σε Σοφ.· με γεν., έχω τα πρωτεία, έχω προτεραιότητα σε σχέση με τους άλλους, *πρεσβεύω τῶνπολλῶν*, σε Πλάτ.· κυβερνώ, *Όλύμπου πρεσβεύω*, σε Σοφ. **2.** αμτβ., είμαι ο πρεσβύτερος ή ο πρώτος, απονέμω τα πρωτεία, απονέμω τιμή ή λατρεία σε, σε Αισχύλ., Σοφ. — Παθ., τίθεμαι στην πρώτη θέση, κατέχω την πρώτη θέση, Λατ. *antiquior sum*, σε Αισχύλ.· με γεν., *πρεσβεύεται κακῶν*, είναι αξιοσημείωτος, κυρίως για τα σφάλματά του, στον ίδ. **II. 1.** είμαι πρεσβευτής ή στέλνομαι ως πρεσβευτής, υπηρετώ ή διαπραγματεύομαι ως ένας από το σώμα αυτών, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.· βλ. [πρεσβεία](#), **2.** με αιτ., *πρεσβεύω τήν εἰρήνην*, διαπραγματεύομαι την ειρήνη, σε Δημ.· ομοίως, *πρεσβεύω ύπερ τουτωνί*, στον ίδ. **3.** Μέσ., αποστέλλω πρέσβεις, σε Θουκ.· επίσης πηγαίνω ως πρεσβευτής, στον ίδ. **4.** Παθ., *τά έαυτῶ πεπρεσβευμένα*, οι διαπραγματεύσεις του, σε Δημ.

πρεσβήιον, Ιων. αντί *πρεσβεῖον*.

πρεσβηίς, -ίδος, ή, = *πρέσβα*, *πρεσβηίς τιμή*, ανώτερη, υψηλότερη ή η πιο παλιά τιμή, σε Ομηρ. Ύμν.

πρέσβις, ή, ποιητ. αντί *πρεσβεία*, ηλικία, *κατὰ πρέσβιν*, σύμφωνα με την ηλικία, σε Ομηρ. Ύμν., Πλάτ.

πρέσβιστος, -η, -ον, ποιητ. υπερθ. του *πρέσβυς*, ο μεγαλύτερος, ο πιο σεβαστός, ο πιο τιμημένος, σε Ομηρ. Ύμν., Αισχύλ.

πρέσβος, τό (πρεσβύς), αντικείμενο τιμής, σε Αισχύλ.· *πρέσβος Άργείων*, η σεβάσμια συνέλευση των Αργείων, στον ίδ.

πρεσβϋγένεια, προτεραιότητα στη γέννηση, σε Ηρόδ.

πρεσβϋ-γενής, -ές (γίγνομαι), **I.** ο μεγαλύτερος στη γέννηση, αυτός που γεννήθηκε πρώτος, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ. **II.** *οί πρεσβυγενεῖς*, οι γέροντες, σε Πλούτ.

πρέσβυς, -εως, ὁ, κλητ. *πρέσβυ*, **I. 1.** μεγάλος σε ηλικία άνθρωπος, Λατ. *senex* (στον πεζό λόγο ο τύπος είναι *πρεσβύτης*), σε Σοφ., Ευρ.· ο *πρέσβυς* χρησιμ. περισσότερο όπως το *πρεσβύτερος*, ο μεγαλύτερος σε ηλικία, ο γεροντότερος, σε Αισχύλ.· πληθ. *πρέσβεις*, οι ηλικιωμένοι, οι γέροντες, πάντα με τη σημασία του αξιώματος, εννοώντας δηλ. οι άρχοντες, οι ηγεμόνες, στον ίδ.· Επικ. *πρέσβηες*, σε Ησίοδ. **2.** ο Όμηρ. χρησιμοποιεί μόνο τον συγκρ. και υπερθ.· συγκρ. *πρεσβύτερος, -α, -ον*, μεγαλύτερος, γεροντότερος, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ.,

Πίνδ., Αττ.· *ένιαυτῶ*, κατά ένα έτος, σε Αριστοφ.· *βουλαὶ πρεσβύτεραι*, οι σοφές γνώμες των ηλικιωμένων, σε Πίνδ.· *υπερθ. πρεσβύτατος*, -η, -ον, ο πιο μεγάλος, ο πιο ηλικιωμένος, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ. κ.λπ.· ο συγκρ. και υπερθ. λέγεται για πράγματα, *πρεσβύτερόν τι* (ή *οὐδέν*) *ἔχειν*, Λατ. *aliquid* (ή *nil*) *antiquius habere*, θεωρώ κάποιον εντιμότερο ή πιο σημαντικό, *τὰ τοῦ θεοῦ πρεσβύτερα ποιεῖσθαι ἢ τὰ τῶν ἀνδρῶν*, σε Ηρόδ.· *πρεσβύτατον κρίνειν τι*, σε Θουκ.· *πρεσβυτέρως γυμναστικὴν μουσικὴς τετιμηκέναι*, πιο υψηλά από..., σε Πλάτ.· απ' όπου, απλώς λέγεται για μέγεθος, *πρεσβύτερον κακὸν κακοῦ*, το ένα κακό πιο φοβερό από το άλλο, σε Σοφ. **II.** *ὅπως πρεσβευτής*, εκπρόσωπος, σε Αισχύλ., Αριστοφ.· *πληθ. πρέσβεις*, χρησιμ. περισσότερο απ' ότι το *πρεσβευταί*, σε Αριστοφ., Ξεν. κ.λπ. **III.** *άρχοντας, πρόεδρος· συγκρ. πρεσβύτερος, πρεσβύτερος*, μέλος του Ιουδαϊκού συμβουλίου, σε Κ.Δ. κ.λπ.· *πρεσβύτερος της Εκκλησίας*, ιερέας, στο ίδ.

πρεσβύτεριον ή -εῖον, τό, συμβούλιο πρεσβύτερων, σε Κ.Δ.

πρεσβύτης[ῃ], -ου, ὁ, = *πρέσβυς* I, σε Αισχύλ. κ.λπ.· θηλ. **πρεσβύτις, -ιδος**, ηλικιωμένη γυναίκα, στον ίδ.

πρεσβυτικός, -ή, -όν,· **1.** αυτός που μοιάζει με μεγάλο άνθρωπο, ηλικιωμένος, Λατ. *senilis*, *ὄχλος*, σε Αριστοφ.· *κακὰ πρεσβυτικά*, τα κακά της προχωρημένης ηλικίας, στον ίδ. **2.** *απαρχαιωμένος, αρχαίζων*, στον ίδ.· *επίρρ. -κῶς*, σε Πλούτ.

πρευνέμεναι, ή, πραότητα διάθεσης, ηπιότητα, σε Ευρ.

πρευνεμένης, -ές (πρᾶος, μένος), ποιητ. επίθ., **I.** *πράος* στη διάθεση, φιλικός, ήπιος, αγαπητός, σε Αισχύλ., Ευρ.· *επίρρ. -νῶς*, σε Αισχύλ. **II.** *εξιλαστήριος, εξευμενιστικός*, στον ίδ.

πρεών, -όνος, ὁ, ποιητ. αντί *πρών*, σε Ανθ.

πρήγμα, πρηγμαῖτεύομαι, Ιων. αντί *πραγμ.*

πρηγορεών ή πρηγορών, -ώνος, ὁ, ο πρόλοβος των πτηνών, σε Αριστοφ. (από τα *πρόκαι ἀγείρω*, επειδή τα πτηνά συγκεντρώνουν εκεί την τροφή τους πριν αυτή περάσει στο δεύτερο στομάχι).

πρηθῆναι, απαρ. Παθ. αορ. α' του *πιπράσκω*.

πρήθω, παρατ. *ἔπρηθον*, αόρ. α' *ἔπρησα*· ο παρακ. δεν χρησιμ., **1.** *φυσώ, φουσκώνω με φύσημα, ἔπρησεν δ' ἄνεμος μέσον ἰστίον*, σε Ομήρ. Οδ. **2.** *εκφυσώ, εκπνέω, εκβάλλω φυσώντας, τὸ δ' (αἷμα) ἀνὰ στόμα πρήσε*, έφτυσε πολύ αίμα από το στόμα, σε Ομήρ. Ιλ.

πρηκτήρ, πρηκτός, Ιων. αντί *πρακτήρ, πρακτός*.

πρημαίνω (πρήθω), *φυσώ δυνατά*, σε Αριστοφ.

πρηνής, -ές (πρό), Δωρ. και Αττ. **πρᾶνής**, γεν. -έος, συνηρ. -οῦς· **I.** αυτός που έχει το πρόσωπο προς τα κάτω, γυρισμένος μπρούμυτα, Λατ. *pronus*, αντίθ. προς το *ὑπτιος* (Λατ. *supinus*), σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ. **II.** λέγεται για τις πλευρές του λόφου, *πρὸς κατὰ πρανοῦς*, προς το κάτω μέρος, στον κατήφορο, σε Ξεν.· *κατὰτὰ πρανή*, στον ίδ.

πρηνίζω, καταρρίπτω, ρίχνω κάτω — Παθ., *πέφτω κάτω, καταρρίπτομαι, πρηνιχθείς*, σε Ανθ.

πρήξαι, πρήξις, Ιων. αντί *πρᾶξαι, πρᾶξις*.

πρήσεν, Επικ. αντί *ἔπρησεν*, γ' ενικ. αορ. α' του *πρήθω*.

πρήσις, Ιων. αντί *πρᾶσις*.

πρήσσω, Ιων. αντί *πράσσω*.

πρηστήρ, -ῆρος, ὁ (πρήθω), τυφώνας, ανεμοστρόβιλος, σε Ησίοδ., Ηρόδ.

πρήσω, μέλ. του *πίπρημι*, *καίω*, και του *πρήθω*, *φυσώ*.

πρητήριον, τό, Ιων. αντί *πρατήριον*.

πρηύ-γελως, -νοος, πρηύνω, πρηύς, πρηυ-τένων, βλ. [πραϋ-](#).

πρηών, -ώνος, ό, Επικ. αντή *πρών*, σε Ησίοδ.

***πριάμαι (περάω)**, ελλιπές αποθ., από το οποίο σχηματίζεται το *ἐπριάμην* (αόρ. β' του *ώνέομαι*)· β' ενικ. *ἐπρίω*, Επικ. γ' ενικ. *πρίατο*· προστ. *πρίασο*, *πρίω*· υποτ. *πρίωμαι*, β' ενικ. *πρίη*· ευκτ. *πριαίμην*· απαρ. *πρίασθαι* (όχι *πριάσθαι*)· μτχ. *πριάμενος*· **1.** έχω πουλήσει κάτι σε κάποιον, αγοράζω, ψωνίζω, σε Όμηρ., Αττ.· με δοτ. της αξίας, *πρίαμαι κτεάτεσσιν έοΐσιν*, αγοράζω με τα χρήματα κάποιου, σε Όμηρ. Οδ.· με γεν., *πρίαμαι θανάτοιο*, εξαγοράζω με τον θάνατό του, σε Πίνδ.· *πρίαμαί τι ταλάντου*, σε Ξεν.· *πρίαμαι πολλοῦ*, στον ίδ.· μεταφ., *οὐδενός λόγου πρίασθαι*, δεν θα το αγόραζα ούτε σε ελάχιστη τιμή, σε Σοφ.· *πρίαμαί τιπαρά τινος*, σε Ηρόδ.· *πρίαμαι τίμιον τουΐλαιον*, το αγοράζω ακριβά, σε Αριστοφ. **2.** εκμισθώνω τους φόρους, σε Ξεν.

Πριάμος, -ου, ό, ο Πρίαμος, σε Όμηρ. Ιλ. κ.λπ.· πιθ. αρχηγός, βασιλιάς (πιθ. από *πρό*), πατρωνυμ. **Πριαμίδης, ό**, Επικ. γεν. -*εω* και -*αο*, σε Όμηρ. Ιλ.· επίθ.

Πριαμικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή μοιάζει με τον Πρίαμο, σε Αριστ.· ποιητ. θηλ. **Πριαμής, -ίδος**, σε Ευρ.

Πριάπος, Ιων. Πρίηπος, ό, ο Πρίαπος, θεός των κήπων και των αμπελώνων, και γενικά, του αγροτικού βίου, σε Λουκ.· επίθ. **Πριάπειος, -α, -ον**, σε Ανθ.

πρίν[ι], επίρρ., σχηματισμένο με τη συγκρ. ισχύ της πρόθ. *πρό*.

A. επίρρ. χρονικό, πριν. **I.** λέγεται για μελλοντικό χρόνο, πριν από αυτήν τη στιγμή, νωρίτερα, με οριστ. μέλ. ή υποτ. = μέλ., σε Όμηρ.· με ευκτ. και κεν, σε Όμηρ. Οδ. **II.** λέγεται για παρελθοντικό χρόνο, παλαιότερα, πρωτύτερα, κάποτε, νωρίτερα, σε Όμηρ.· ομοίως, με άρθρο, *τὸ πρίν γε...*, *νῦν δέ...*, *νῦν δέ...* *τὸ πρίν γε*, σε Όμηρ. Ιλ.· με άρθρο η μτχ. *ὦν* παραλείπεται· *τὰ πρίν πελώρια* (ενν. *ὄντα*), οι γίγαντες του παρελθόντος, σε Αισχύλ.· *ἐντῶ πρίν χρόνω*, σε Σοφ.· *ἐν τοῖς πρίν λόγοις*, σε Θουκ. **B.** *πρίν ἢ*, **I.** ως σύνδ., πριν απ' αυτό, πριν, προηγουμένως, Λατ. *priusquam*, σε Όμηρ.· αλλά το *ἢ* συχνά παραλείπεται, έτσι ώστε το *πρίν* γίνεται σύνδ.· η κύρια πρόταση έχει επίσης το *πρίν* (ή *πρότερον*, *πρόσθεν*, *πάρος*), έτσι που ο σύνδεσμος *πρίν* συγχέεται με το επίρρ. *πρίν*, ιδίως μετά από άρνηση· με απαρ., *ναῖε δὲ Πήδαιον, πρίν ἔλθειν νῖας Αἰχαιῶν*, σε Όμηρ. Ιλ.· *οὐδὲ παύσεται χόλου, πρίν κατασκῆψαί τινα*, σε Ευρ. **II.** με ρήμα σε παρεμφατικό τύπο: **1.** με οριστ., σ' αυτήν την περίπτωση ο Όμηρ. χρησιμ. το *πρίν γ' ὅτε* δὴ Ζεὺς κῦδος Ἑκτορι δῶκε, σε Όμηρ. Ιλ.· ομοίως, *οὐκ ἦν ἀλέξῃμ' οὐδέν, πρίν γ' ἐγὼ σφίσιν ἔδειξα*, σε Αισχύλ. **2.** με υποτ. μόνο μετά από αποφαιτικές ή ισοδύν. προτάσεις, *οὐ καταδυσόμεθ', πρίν μόρσιμον ἤμαρ ἐπέλθῃ*, δεν θα καταποντιστούμε, δεν θα κατανικηθούμε, προτού να έρθει η μέρα του θανάτου, σε Όμηρ. Οδ.· σε Αττ., *πρίν ἄν* είναι τύπος ομαλός, *οὐδέν ἐστι τέρμα μοι μόχθων, πρίν ἄν Ζεὺς ἐκπέσῃ τυραννίδος*, σε Αισχύλ.· αλλά, το *ἄν* μερικές φορές παραλείπεται, *μὴ στέναζε, πρίν μάθῃς*, σε Σοφ.· πάντοτε με *πρίν ἢ*, *πρίν ἢ ἀνορθώσωσι*, σε Ηρόδ. **3.** με ευκτ. έπειτα από ιστορικούς χρόνους, *οὐκ ἔθελεν φεύγειν πρίν πειρήσαιτ' Ἀχιλλῆος*, σε Όμηρ. Ιλ.· *ἔδοξε μοι μὴ ποιῆσθαι, πρίν φράσαιμί σοι*, σε Σοφ.

πρίνιδιον[νι], τό, υποκορ. του *πρίνος*, σε Αριστοφ.

πρίνινος, -η, -ον, κατασκευασμένος από τον *πρίνον*, Λατ. *iligneus*, σε Ησίοδ., Αριστοφ.· μεταφ., δρύινος, δηλ. σκληρός, τραχύς, σε Αριστοφ.

πρίνος, ή, ό, αιθαλής βελανιδιά, ελαιόπρινο ή κόκκινος πρίνος, Λατ. *quercus coccifera*, σε Ησίοδ., Αριστοφ. κ.λπ.

πρίν-ώδης, -ες (εἶδος), σκληρός όπως ο πρίνος, σε Αριστοφ.

πρίονθ', δηλ. **πρίοντε**, δυϊκ. της μτχ. *πρίων*, αυτός που πριονίζει.

πριον-ώδης, -ες (εἶδος), ὅμοιος με πριόνι, σε Ανθ. (ἱ, χάριν μέτρου).

πριστήρ, -ήρος, ὁ (πρίω), πριόνι, *πριστήρες ὀδόντες*, κοπήρες, αυτοί που τέμνουν, κομματιάζουν, σε Ανθ.

πριστός, -ή, -όν, ρημ. επίθ., αυτός που μπορεί να πριονιστεί, να κοπεί, σε Ομήρ. Οδ.

πρίω, προστ. του *ἐπριάμην* (βλ. ***πρίαμαι**), πρβλ. **πρίων**.

πρίω, προστ. *πρίε*, παρατ. *ἐπρίον*, αόρ. α' *ἐπρίσα* — Παθ., αόρ. α' *ἐπρίσθην*, παρακ. *πέπρισμαι*. **I.** πριονίζω, κόβω, *πρίω δίχα*, κόβω στα δύο, σε Θουκ. — Παθ., κόβομαι σε κομμάτια, σε Ευρ. **II.** *πρίειν τοὺς ὀδόντας*, τρίζω ή δαγκώνω τα δόντια, σε Αριστοφ.· μεταφ. στην Παθ., εξοργίζομαι, σε Ανθ. **III.** αρπάζω κάτι με τα δόντια, δένω στερεά, *ζωστήρι πρισθείς ἱππικῶν ἐξ ἀντύγων*, σε Σοφ. **πρίων** (Α), ὁ, γεν. *πρίονος* και *πρίωνος*. **I.** αυτός που πριονίζει, πριονιστής, σε Αριστοφ. **II.** πριόνι, σε Σοφ.· *πρίων ὀδόντων*, πριόνι από δόντια, δηλ. οδοντωτό πριόνι, σε Ανθ.· βλ. **πρίων** Β (ἱ, σε Αττ.· αλλά ἱ σε μεταγεν. ποιητές).

πρίων (Β), ὁ, κωμικό ουσ. από το *πρίω*, προστ. του *ἐπριάμην*, με λογοπαίγνιο στη λέξη *πρίων*, πριόνι, ὁ *πρίων ἀπὴν*, σε Αριστοφ.

πρό, πριν, Λατ. *prae*·

Α.ΠΡΟΘ. με γεν.: **I. 1.** λέγεται για τόπο, μπροστά, μπροστά από, *πρὸ ἄστεος*, *πρὸ πυλάων*, σε Όμηρ.· *οὐρανόθι πρό*, σε Ομήρ. Ιλ.· *χωρεῖν πρὸ δόμων*, έρχομαι μπροστά, δηλ. έξω από αυτά, σε Σοφ. **2.** μπροστά, μπροστά από, λέγεται για υπεράσπιση ή φύλαξη, *στήναι πρὸ Τρώων*, σε Ομήρ. Ιλ.· σε υπεράσπιση, *μάχεσθαι πρὸ γυναικῶν*, στο ίδ.· *ὀλέσθαι πρὸ πόλης*, Λατ. *pro patria mori*, στο ίδ. **3.** *πρὸ ὁδοῦ*, μπροστά στο δρόμο, δηλ. μπροστά, προς τα εμπρός, σε Ομήρ. Ιλ., (απ' όπου *φροῦδος*). **II.** λέγεται για χρόνο, πριν, *πρὸ γάμοιο*, σε Ομήρ. Οδ.· *πρὸ ὁ τοῦ* (= ὁ *πρὸ τοῦ*) *ἐνόησεν*, ο ένας πριν από τον άλλο, σε Ομήρ. Ιλ.· *πρὸ τοῦ θανάτου*, σε Πλάτ. κλπ.· *πρὸ πολλοῦ*, πριν από πολύ καιρό, σε Ηρόδ.· *τὸ πρὸ τούτου*, πριν από αυτό, προτού, σε Θουκ.· *πρὸ τοῦ* (συχνά γράφεται *προτοῦ*), πριν, προτού, σε Ηρόδ., Αττ. **III.** για άλλες σχέσεις: **1.** λέγεται για προτίμηση· πριν, μπροστά ή καλύτερα από, *κέρδος πρὸ δίκας αἰνῆσαι*, επαινείς την πανουργία περισσότερο παρά τη δικαιοσύνη, σε Πίνδ.· *πᾶν πρὸ τῆς παρεούσης λύπης*, οτιδήποτε άλλο παρά την παρούσα δυστυχία τους, σε Ηρόδ.· *πρὸ πολλοῦ ποιεῖσθαι*, εκτιμῶ πολύ παραπάνω, δηλ. έχω σε υψηλή εκτίμηση, σε Ισοκρ.· ομοίως, *πρὸ πολλῶν χρημάτων τιμᾶσθαι*, σε Θουκ.· πλεονάζει μετά από συγκρ., *ἢ τυραννὶς πρὸ ἐλευθερίας ἀσπαστότερον*, σε Ηρόδ. **2.** λέγεται για αιτία ή κίνηση, Λατ. *prae*, εξαιτίας, για να, από, *πρὸ φόβοιο*, εξαιτίας του φόβου, σε Ομήρ. Ιλ.· *πρὸ τῶνδε*, εξαιτίας αυτών, σε Σοφ. **Β. ΘΕΣΗ:** ποτέ μετά από την πτώση (γεν.), εκτός από την Επικ. γεν., *Ἰλιόθι πρό*, *οὐρανόθι πρό*, *ἠῶθι πρό*. Γ. *πρό*, απόλ. ως ΕΠΠΡ., **I.** λέγεται για τόπο, μπροστά, μπροστά από, εμπρός, προς τα εμπρός, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** λέγεται για χρόνο, πριν, προτού, εκ των προτέρων, σε Ομήρ. Οδ.· πριν, προηγουμένως, νωρίτερα, σε Ησίοδ.· *πρόωρα*, σε Αισχύλ. **III.** με άλλες προθ., *ἀποπρό*, *διαπρό*, *ἐπιπρό*, *περιπρό*, *προπρό*, επιτατ. της πρώτης πρόθεσης. **Δ.** *πρό*, σε ΣΥΝΘ., **I.** με ουσ., λέγεται για να δηλώσει: **1.** θέση εμπρός ή ενώπιον, *πρόθυρον*, *προπύλαια*. **2.** τα πρωτεία σε βαθμό, *πρόεδρος* ή προτεραιότητα, *προοίμιον*. **3.** αυτόν που στέκεται, που βρίσκεται στη θέση άλλου, *πρόμαντις*, *πρόξενος*. **II.** με επίθ., λέγεται για να δηλώσει: **1.** εγγύτητα, ετοιμότητα, *πρόχειρος*, *πρόθυμος*. **2.** μπροστά από, το μαζί, *προθέλυμνος*, *πρόρριζος*. **3.** το πρόωρο, *πρόμοιρος*, *πρόωρος*. **III.** με ρήματα, **1.** λέγεται για τόπο, μπροστά, προς τα εμπρός, *προβαίνω*, *προβάλλω*· επίσης, χρησιμ. για υπεράσπιση,

προκινδυνεύω. **2.** εμπρός, λέγεται για κίνηση, προέλκω, προφέρω· επίσης, δημοσίως, προειπεῖν. **3.** κινώ προς τα εμπρός, ενδίδω, προδίδωμι. **4.** πρό, λέγεται για προτίμηση, προαιροῦμαι, προτιμάω. **5.** προτού, εκ των προτέρων, προαισθάνομαι, προνοέω, προοράω.

προ-αγγέλλω, μέλ. -αγγελῶ, ανακοινώνω από πριν, εκ των προτέρων, σε Ξεν.

προάγγελσις, ἡ, προαναγγελία, πρόωρη, έγκαιρη ειδοποίηση, σε Θουκ.

προ-άγνυμι, αόρ. α' -έαζα, σπάζω, θραύω από πριν, σε Ομήρ. Οδ.

προᾱγόρευσις, ἡ, ομιλία εκ των προτέρων, διακήρυξη από πριν, σε Αριστ., σε Πλουτ.

προ-ᾱγορεύω, αόρ. α' -ηγόρευσα, παρακ. -ηγόρευκα (αλλά, Αττ. μέλ. *προερω*, αόρ. *προεῖπον*, παρακ. *προεῖρηκα*) — Παθ. -εύσομαι (σε Μέσ. τύπο), παρακ. -ηγόρευμαι· **I. 1.** λέω από πριν, σε Θουκ.· με απαρ., λέω ή δηλώνω εκ των προτέρων ότι..., σε Ηρόδ. κ.λπ.· ομοίως, *προαγορεύω ὅτι...*, σε Ξεν. **2.** προλέγω, προφητεύω, *τὸ μέλλον*, στον ιδ. **II. 1.** μιλά ενώπιον όλων, διακηρύσσω, δηλώνω ή κηρύττω δημοσίως, σε Ηρόδ., Θουκ.· έχω προδηλώσει με κήρυκα, σε Ηρόδ. **2.** με απαρ., παραγγέλλω, διατάσσω δημοσίως, *προαγορεύω ὑμῖν παρεῖναι*, στον ιδ.· *προαγορεύω τοῖς πολίταις μὴ κινεῖν*, απαγορεύω στους πολίτες να κινηθούν, σε Πλάτ. — Παθ., *γυμνάζεσθαι προαγορεύεται ἅπασι*, σε Ξεν.· *τὰ προηγορευμένα*, στον ιδ. **3.** ανακοινώνω, κοινοποιώ, σε Πλάτ.

προ-ᾱγω[ᾱ], μέλ. -ᾱζω, παρακ. -ᾱχα, αόρ. β' -ᾱγάγον — Παθ., αόρ. α' -ᾱχθην, παρακ. -ᾱγμαι, **I. 1.** οδηγώ μπροστά, επάνω, προς τα εμπρός, σε Ηρόδ. κ.λπ.· συνοδεύω, στον ιδ., Ξεν. **2.** φέρω, οδηγώ στη δημοσιότητα, σε Πλάτ. **3.** παρακινώ, πείθω, σε Ηρόδ., Θουκ.· με απαρ., *προᾱγω τινὰ κινδυνεύειν*, σε Θουκ.· με πρόθ., *προᾱγω θυμὸν ἐς ἀμπλακίην*, σε Θέογν.· *τινὰ εἰς φιλοποσίαν, εἰς μῖσος*, σε Ξεν.· *ἐπ' ἀρετήν*, στον ιδ.· ομοίως, στη Μέσ., *ἐς γέλωτα προαγαγέσθαι τινά*, παρακινώ κάποιον να γελάσει, σε Ηρόδ.· *εἰς ἀνάγκην*, σε Δημ. **4. α)** οδηγώ πάνω ή εμπρός, επεκτείνω, *προᾱγω τὴν πόλιν*, την οδηγώ σε μεγάλη δύναμη, σε Θουκ.· *μέχρι πόρρω προήγαγον τὴν ἔχθραν*, την οδήγησαν πολύ πιο πέρα, μακριά, σε Δημ. — Παθ., προᾱγομαι, αυξάνομαι, στον ιδ. **β)** λέγεται για πρόσωπα, προᾱγω, προτιμώ ή προβιβάζω στην τιμή, σε Πλούτ. **5.** Παθ. παρακ. με Μέσ. σημασία, *προῆκται παῖδας οὕτως ὥστε...*, έχει αναθρέψει έτσι ώστε να..., σε Δημ.· αλλά, επίσης με Παθ. σημασία, *τοῖς ἔθεσι προηγμένοι*, σε Αριστ. **II.** αμτβ., οδηγώ εμπρός, προχωρώ, προπορεύομαι, σε Πλάτ., Ξεν. κ.λπ.· ακολουθ. αιτ., προπορεύομαι κάποιου, σε Κ.Δ.

προᾱγωγεία, ἡ, το επᾱγγελμα του προαγωγού (*προαγωγός*), μαστροπεία, σε Ξεν., Αισχίν.

προᾱγωγεύω (προαγωγός), μέλ. -σω, **1.** μαστροπεύω, σε Νόμ. παρ' Αισχίν. **2.** μεταφ., *προαγωγεύω ἑαυτὸν ὀφθαλμοῖς*, σε Αριστοφ.

προᾱγωγή, ἡ (**προᾱγω**), προαγωγή, προώθηση, προεξοχή, υψηλή θέση, αξίωμα, σε Πολύβ.

προᾱγωγός, ὁ (**προᾱγω**), **1.** αυτός που οδηγεί σε κάτι, μαστροπός, σωματέμπορος, προαγωγός, σε Αριστοφ., Αισχίν. **2.** μεσολαβητής, σε Ξεν.

προ-ᾱγών, -ᾱνος, ὁ, προκαταρκτικός αγώνας, προγύμναση, προετοιμασία, σε Αριστοφ., Πλάτ.· προετοιμασία για γιορτή, σε Αισχίν.

προ-ᾱγωνίζομαι, μέλ. Αττ. -ιοῦμαι, παρακ. -ηγώνισμαι, **I.** αποθ., μάχομαι εκ των προτέρων, από πριν, *ἐξ ὧν προηγώνισθε* = *ἐξ ἀγώνων οἷς προηγώνισθε*, από τους αγώνες που έχεις κάνει από πριν, σε Θουκ.· παρακ. επίσης με Παθ. σημασία, *οἱ προηγωνισμένοι ἀγῶνες*, σε Πλούτ. **II.** μάχομαι για ή υπέρ κάποιου άλλου, στον ιδ.

προᾱγωνιστέον, ρημ. επίθ. του *προαγωνίζομαι*, σε Πλάτ.

προᾱγωνιστής, -οῦ, ὁ, αυτός που μάχεται για κάποιον άλλο, πρόμαχος, σε Πλούτ.

προ-ᾱδικέω, μέλ. -ᾱσω, είμαι πρώτος στην αδικία — Παθ., αδικούμαι από πριν ή πρώτος, σε Δημ., Αισχίν.

προ-ᾱδω, μέλ. -ᾱσομαι τραγουδώ από πριν, προαγγέλλω, σε Αισχίν.

προ-αιδέομαι, ἰων. **-εὔμαι**· ἰων. γ' πληθ. υπερσ. *-ηδέατο*· αποθ., οφείλω σε κάποιον εξαιρετικό σεβασμό, έχω υποχρέωση σε κάποιον, με δοτ., σε Ηρόδ.
προαίρεσις, -εως, ἡ (προαίρέομαι), **1.** εκλογή ενός πράγματος πριν από κάποιο άλλο, πράξη ώριμης επιλογής, απόφαση, προτίμηση, σε Πλάτ. κ.λπ.· *κατὰ προαίρεσιν*, με τη θέληση, εκούσια, σε Αριστ. **2.** σκοπός, σχέδιο ή περιθώριο δράσης, τρόπος ζωής, βιοθεωρία, αρχή δράσης, σε Δημ. **3.** στην πολιτική γλώσσα, επιτηδευμένος τρόπος πολιτικής δράσης, πολιτική, τακτική, στον ιδ.· επίσης, τρόπος διακυβέρνησης, όπως η ολιγαρχία, στον ιδ.· στον πληθ., *τὰς κοινὰς προαιρέσεις*, δημόσιες αρχές, γενικά, πολιτική, στον ιδ. **4.** τομέας διακυβέρνησης, στον ιδ. **5.** πολιτική μερίδα, παράταξη, στον ιδ.
προαιρετέον, ρημ. επίθ., αυτός που πρέπει να διαλεχθεί, να προτιμηθεί, σε Πλάτ.

προαιρετικός, -ή, -όν (προαιρέομαι), **1.** αυτός που επιλέγει, αυτός που διαλέγει κατόπιν προτίμησης ένα πράγμα, με γεν., σε Αριστ. **2.** απόλ., σκόπιμος, εσκεμμένος, στον ιδ.

προαιρετός, -ή, -όν, επιλεγμένος κατά βούληση, σκόπιμος, σε Αριστ.

προ-αιρέω, μέλ. *-ήσω*, παρακ. *-ήρηκα*, αόρ. β' *-ήρηκα*, αόρ. β' *προείλον*, **I. 1.** φέρνω μπροστά, βγάζω από τον ίδιο μου τον εαυτό, σε Θουκ., Θεόκρ. **2.** λαμβάνω κάτι πριν από κάποιον άλλο, σε Βάβρ. **II.** κυρίως στον Μέσ. μέλ. *-αιρήσομαι*, αόρ. β' *-ειλόμην*, Παθ. παρακ. (με Μέσ. σημασία) *-ήρημαι*· **1.** εκλέγω και παίρνω πρώτος κάτι για τον εαυτό μου, διώχνω από το δρόμο κάποιου, σε Πλάτ. **2.** διαλέγω πιο πριν ή νωρίτερα από κάτι άλλο, προτιμώ, *τί τινος ή τι πρό τινος*, στον ιδ.· *τι αντί τινος*, σε Ξεν. **3.** με αιτ. μόνο, παίρνω με συνειδητή επιλογή, επιλέγω εσκεμμένα, προτιμώ, σε Πλάτ. κ.λπ.· *απόλ., προαιρούμενος*, με προτίμηση, σε Αριστ. **4.** με απαρ., προτιμώ να κάνω, στον ιδ.· έχω σκοπό ή σκοπεύω να κάνω κάτι, σε Δημ.

προ-αισθάνομαι, μέλ. *-αισθήσομαι*, αόρ. β' *-ησθόμην*· αποθ., αισθάνομαι ή καταλαβαίνω εκ των προτέρων, σε Θουκ., Ξεν.· *προαισθάνομαί τινος*, μαθαίνω κάτι εκ των προτέρων, σε Θουκ.

προ-αιτιάομαι, αποθ., επιρρίπτω ευθύνες ή κατηγορίες από πριν, *τινα εἶναι*, σε Κ.Δ.

προ-ἄκοντίζομαι, Παθ., εξακοντίζομαι προς τα εμπρός όπως το ακόντιο, σε Λουκ.

προ-ἄκούω, μέλ. *-ακούσομαι*, παρακ. *-ακήκοα*· ακούω από πριν, σε Ηρόδ., Αττ.

προ-ἄλῃς, -ές (ἄλλομαι), **I.** αυτός που πέφτει, ρέπει προς τα κάτω, κατωφερής, απότομος, κρημνώδης, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** μεταφ., = *προπετής*· συγκρ. *ἐπίρρ. προαλέστερον*, πιο πρόθυμα, σε Στράβ.

προ-ἄλίσκομαι, Παθ. μέλ. *-ἄλώσομαι*, αόρ. β' *-εάλων ή -ήλων*, παρακ. *-εάλωκα ή -ήλωκα*· κυριεύομαι εκ των προτέρων, σε Δημ.

προ-ἁμαρτάνω, μέλ. *-ἁμαρτήσομαι*, αόρ. β' *-ἡμαρτον*· αμαρτάνω ή σφάλω από πριν, σε Κ.Δ.

προ-ἁμύνομαι[ῶ], μέλ. *-αμύνουμαι*, Μέσ., υπερασπίζομαι κάποιον ή λαμβάνω μέτρα υπεράσπισης από πριν, σε Θουκ.· με αιτ., λαμβάνω τέτοιου είδους μέτρα εναντίον κάποιου, στον ιδ.

προ-αναβαίνω, μέλ. *-βήσομαι*, ανεβαίνω εκ των προτέρων έτσι ώστε να κατακτήσω, *τὸν λόφον*, σε Θουκ.

προ-αναβάλλομαι, αόρ. β' *-εβᾶλόμην*, Μέσ., μιλάω ή τραγουδώ εν είδει προανακρούσματος, σε Αριστοφ.

προ-ἄνάγω, αναβιβάζω από πριν· Παθ., ανοίγομαι μπροστά στο πέλαγος, σε Θουκ.

προ-αναιρέω, μέλ. -ήσω, αόρ. β' -ανεῖλον· απομακρύνω από πριν, αναιρώ εκ των προτέρων, αποσύρω προκαταβολικά, σε Δημ.· αναιρώ όσα σκόπευα να πω εξαιτίας μιας πρόβλεψης, σε Αριστ.

προ-ἄναισίμω, μέλ. -ώσω, ξοδεύω προκαταβολικά, καταναλώνω από πριν — Παθ., παρακ. -ανησίμωμαι, Ιων. -αναισίμωμαι, ἐν τῷ προαναισιμωμένῳ χρόνῳ πρότερον ἢ ἐμὲ γενέσθαι, σε καιρούς του παρελθόντος προτού να γεννηθώ, σε Ηρόδ.

προ-ανακινέω, μέλ. -ήσω, **I.** ανακινώ από πριν, σε Πλούτ. **II.** απόλ., κάνω προκαταβολικές, προπαρασκευαστικές κινήσεις, σε Αριστ.

προ-ανακρίνω[τι], μέλ. -κρίνω, εξετάζω από πριν, λέγεται για μέτρα που πρέπει να ανατεθούν στην κρίση του λαού, σε Αριστ.

προ-ανᾱλίσκω, μέλ. -ώσω, αόρ. α' -ανάλωσα· ξοδεύω ή καταναλώνω από πριν, εκ των προτέρων, σε Θουκ., Δημ. — Παθ., εκθέτω σε κίνδυνο την ζωή κάποιου, σε Θουκ.

προ-αναρπάζω, μέλ. -σω και -ζω, αρπάζω ή συλλαμβάνω από πριν, σε Δημ.· προαναρπάζω τῆς παρασκευῆς = ἀναρπάζειν πρὸ τῆς παρασκευῆς, σε Πλούτ.

προ-αναστέλλω, μέλ. -στελῶ, ανακόπτω, εμποδίζω εκ των προτέρων, σε Πλούτ.

προαναφωνέω, μέλ. -ήσω, μιλά χρησιμοποιώντας πρόλογο, σε Πλούτ.

προ-αναχώρησις, ή, πρόωρη αποχώρηση, σε Θουκ.

προ-ἄνύτω, μέλ. -ύσω [υ], τελειώνω, ολοκληρώνω από πριν, σε Ξεν.

προ-ᾱπαγορεύω, (βλ. [προ-απεῖπον](#)), απαγορεύω ἐκ των προτέρων, αποκηρύττω από πριν, σε Ισοκρ.

προ-απαντάω, μέλ. -ήσω, **I.** πηγαίνω από πριν για να συναντήσω, σε Θουκ. **II.** προϋπαντώ, συναντώ από πριν, στον ιδ.

προ-ᾱπειμι (εἶμι, Λατ. ibo), αποχωρώ, φεύγω πρώτος, σε Λουκ.

προ-απεῖπον, αόρ. β' του ᾱπαγορεύω, αποκηρύσσω, παραιτούμαι, σε Ισοκρ.· παρακ. προαπεῖρηκα, στον ιδ.

προ-απέρχομαι, μέλ. -απελεύσομαι, αόρ. β' -απήλθον· αποθ., φεύγω από πριν, αποχωρώ πρόωρα, σε Θουκ., Δημ.

προ-απεχθάνομαι[ᾱ], Παθ., φέρομαι εχθρικά εκ των προτέρων, σε Δημ.

προ-απηγέομαι, Ιων. αντί προ-αφηγέομαι.

προ-αποδείκνυμι, μέλ. -δείζω, αποδεικνύω εκ των προτέρων, σε Ισοκρ.

προ-αποθνήσκω, μέλ. -θάνοῦμαι, αόρ. β' -έθᾱνον· πεθαίνω εκ των προτέρων ή πρώτος, σε Ηρόδ., Πλάτ.· λέγεται για δειλό άνθρωπο, προαποθνήσκω ἀπὸ τοῦ φόβου, δηλ. πριν από τον πραγματικό του θάνατο, σε Ξεν.

προ-αποθρηνέω, μέλ. -ήσω, θρηνώ εκ των προτέρων, σε Πλούτ.

προ-αποκάμνω, μέλ. -κάμοῦμαι, αόρ. β' -έκᾱμον· κουράζομαι πριν από το τέλος, σταματώ, κάνω παύση από κάποιο έργο, με απαρ., σε Πλάτ.· με γεν., σε Πλούτ.

προ-αποκληρόομαι, διανέμομαι με κλήρο εκ των προτέρων, σε Λουκ.

προ-αποκτείνω, μέλ. -κτενω, σκοτώνω, φονεύω από πριν, σε Λουκ.

προ-απολαύω, μέλ. -αύσομαι, απολαμβάνω εκ των προτέρων, σε Πλούτ.

προ-απολείπω, μέλ. -ψω, αμτβ., εγκαταλείπω εκ των προτέρων, αποτυγχάνω πρώτος, δηλ. σε σύγκριση με κάποιον άλλο, με γεν., σε Αντιφών.

προ-απόλλυμαι, μέλ. -ολοῦμαι, παρακ. -όλωλα — Παθ., καταστρέφομαι πρώτος, χάνομαι εκ των προτέρων ή πρώτος, σε Θουκ.· μὴ ἡ ψυχὴ προαπολλύηται (όπως αν προερχόταν από -απολλύω), σε Πλάτ.

προ-αποπέμπω, μέλ. -*ψω*, διώχνω μακριά από πριν, σε Θουκ. — Μέσ., σε Ξεν.

προ-αποστέλλω, μέλ. -*στελῶ*, στέλνω μακριά, αποστέλλω από πριν ή εκ των προτέρων, σε Θουκ. — Παθ., αποστέλλομαι εκ των προτέρων, στον ιδ.· αλλά, *προαποσταλῆναι τινος* = *ἀποσταλῆναι πρό τινος*, στον ιδ.

προ-αποσφάζω, μέλ. -*ζω*, σφάζω εκ των προτέρων, σε Λουκ.

προ-αποτρέπομαι, Μέσ., στρέφομαι πίσω από πριν, εγκαταλείπω, με μτχ., *προαποτρέπομαι διώκων*, σε Ξεν.

προ-αποφαίνω, μέλ. -*φᾶνῶ*, αποφασίζω εκ των προτέρων — Μέσ., *προαποφαίνω τὴν γνώμην*, αποφαινομαι τη γνώμη μου από πριν, σχηματίζω άποψη εκ των προτέρων, σε Πλάτ.

προ-αποχωρέω, μέλ. -*ήσω*, αποχωρώ πρώιμα, από πριν, σε Θουκ.

προ-αρπάζω, μέλ. -*σω* και -*ζω*, αρπάζω από πριν, σε Λουκ.· μεταφ., *προαρπάζω τὸ λεγόμενον*, προλαμβάνω τα συμπεράσματα των άλλων, προτρέχω βιαστικά, σε Πλάτ.

προ-ασκέω, μέλ. -*ήσω*, ασκώ ή γυμνάζω εκ των προτέρων, σε Ισοκρ.

προ-άστειον, Ιων. -*ήϊον*, τό, μέρος που βρίσκεται ακριβώς μπροστά ή ολόγυρα από την πόλη, το προάστιο, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.

προάστιον, τό, = *προάστειον*, σε Σοφ.

προ-ανδάω, μέλ. -*ήσω*, προκηρύσσω εκ των προτέρων ή πρώτος, σε Αριστοφ., με συνηρ. απαρ. *πρωῦδᾶν*.

προ-αυλέω, μέλ. -*ήσω*, εκτελώ στον αυλό προοίμιο ποιήματος, σε Αριστ.

προ-αύλιον, τό (αὐλός), προοίμιο που εκτελείται με τον αυλό, σε Αριστ.

προ-αφηγέομαι, Ιων. **προ-απηγ-**, μέλ. -*ήσομαι*, αποθ., αφηγούμαι από πριν, σε Ηρόδ.

προ-αφικνέομαι, μέλ. -*ίζομαι*, αποθ., φτάνω πρώτος, σε Θουκ.

προ-αφίσταμαι, Παθ., με Ενεργ. παρακ. και αόρ. β' **I.** επαναστατώ ή εξεγείρομαι εκ των προτέρων, σε Θουκ. **II.** αποχωρώ ή απέχω εκ των προτέρων, σε Πλάτ.

πρόβα, αντί *προβῆθι*, προστ. αορ. β' του *προβαίνω*.

προβάδην[ᾱ] (προβαίνω), επίρρ., βαδίζοντας, σε Ησίοδ.· *προβάδην ἔξαγε*, τους οδήγησε προς τα εμπρός, σε Αριστοφ.

προ-βαίνω, μέλ. -*βήσομαι*, παρακ. -*βέβηκα*· Αττ. αόρ. β' *προῦβη*· επίσης, Επικ. μτχ. *προβιβάς* (όπως αν προερχόταν από *βίβημι*), **I. 1.** βαδίζω, βαίνω εμπρός, προχωρώ, σε Όμηρ. κ.λπ.· λέγεται για χρόνο, *ἄστρα προβέβηκε*, έχουν προχωρήσει πολύ στον ουρανό, δηλ. είναι περασμένα μεσάνυχτα, σε Ομήρ. Ιλ.· ή νῦξ *προβαίνει*, η νύχτα προχωρεί γρήγορα, σε Ξεν.· έπειτα, λέγεται για τον χρόνο τον ίδιο, *τοῦ χρόνου προβαίνοντος*, καθώς ο χρόνος, ο καιρός προχωρεί, παρέρχεται, σε Ηρόδ.· ομοίως, *προβαίνοντος τοῦ ἔργου, τοῦ πολέμου*, στον ιδ.· λέγεται και για πρόσωπα, *τοὺς προβεβηκότας τῇ ἡλικίᾳ*, οι προχωρημένοι στην ηλικία, σε Λυσ. κ.λπ. **2.** μεταφ., λέγεται για διήγηση, επιχείρημα, συζήτηση, ενέργεια, *προβήσομαι ἐς τὸ πρόσω τοῦ λόγου*, σε Ηρόδ.· *προβαίνω ἐπ' ἔσχατον θράσους*, σε Σοφ.· *τὸ τῆς τύχης ἀφανὲς οἷ προβήσεται*, σε Ευρ.· *προβαίνω πόρρῳ μοχθηρίας*, είμαι σε προχωρημένο βαθμό μοχθηρίας, είμαι μοχθηρός πολύ, σε Ξεν.· *προβαίνω εἰς τοῦτο ἔχθρας*, σε Δημ. **3.** προοδεύω, προχωρώ, *προέβαινε τὸ ἔθνος ἄρχον*, το έθνος προόδευε αυξάνοντας την κυριαρχία του, συνέχισε επεκτείνοντας την επιβολή του, σε Ηρόδ.· *μὴ προβαίῃ μεῖζον ἢ τὸ νῦν κακόν*, για να μην προχωρήσει περισσότερο, για να μην αυξηθεί, σε Ευρ. **II.** υπερβάλλω, υπερτερώ, δηλ. βρίσκομαι μπροστά ή είμαι ανώτερος από τον άλλο, με γεν., *προβέβηκας*

ἀπάντων, σε Ομήρ. Ιλ.· Τρηχῖνος προβέβηκε, ανεδείχθη υπέρτερος, δηλ. νίκησε, σε Ησίοδ. **III.** με αιτ. πράγμ., υπερβαίνω, *τέρμα προβάς* (αντί *υπερβάς*), σε Πίνδ. **IV.** στους Ποιητές, *πόδα προβαίνω*, προχωρώ, κινώ το πόδι, σε Θέογν.· τὸν πόδα, σε Αριστοφ.· *προβάς κῶλον, ἀρβύλαν προβάς*, σε Ευρ.· βλ. [βαίνω](#) Α. II. 3. **V.** μτβ., σε Ενεργ. μέλ., τοποθετώ μπροστά, προωθώ, *τίς τρόπος ἄνδρα προβάσει [ᾱ]*;, σε Πίνδ.

προ-βακχῆιος, ὁ, Ιων. αντί -ειος, λέγεται για τον Βάκχο, ο οδηγός των οπαδών του θεού, σε Ευρ.

προ-βάλλω, μέλ. -βάλλῶ, παρακ. -βέβληκα, αόρ. β' *προέβαλον*, Αττ. *προὔβαλον*, Ιων. *προβάλεσκον*.

A. I. ωθώ ή σπρώχνω μπροστά μου, Λατ. *projicere*, *Νότος Βορέη προβάλεσκε σχεδῖν*, σε Ομήρ. Οδ.· *τούς μαζοὺς κυσί*, προέβαλε, σε Ηρόδ. **II. 1.** τοποθετώ μπροστά, δηλ. αρχίζω, ξεκινώ, *ἔριδα προβαλόντες*, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** τοποθετώ μπροστά ως υπεράσπιση ή δικαιολογία (λέγεται για επιχείρημα), σε Σοφ., Ευρ. — Παθ., σε Θουκ. **3.** προτείνω κάποιο έργο, σε Ανδοκ. **4.** προτείνω, προβάλλω, παρουσιάζω ένα πρόβλημα, αίνιγμα (πρβλ. [πρόβλημα](#) IV), σε Αριστοφ. κ.λπ. **5.** προεκτείνω κάτι πέρα από κάτι άλλο, σε Σοφ. **III.** *προβάλλω ἑαυτόν*, πέφτω σε απόγνωση, Λατ. *spem abjicere*, σε Ηρόδ.· ομοίως, *προβάλλω ἑμαυτὸν εἰς δεινὰς ἀράς*, σε Σοφ. **B.** Μέσ. με Παθ. παρακ. (που χρησιμ. επίσης με Παθ. σημασία): **I. 1.** ρίχνω ή χύνω μπροστά από κάποιον, *οὐλοχύτας προβάλλοντο*, σε Όμηρ.· πετώ μακριά, ρίχνω έξω, εκθέτω, σε Σοφ. **2.** βάλλω πιο πριν ή πρώτος, *θεμελίᾳ τεπροβάλλοντο*, σε Ομήρ. Ιλ. **3.** προβάλλω στον εαυτό μου, κάνω την αρχή, *ἔργον*, σε Ησίοδ. **4.** προτείνω σε εκλογή, Λατ. *designare*, σε Ηρόδ., Αττ. — Παθ., προτείνομαι σε εκλογή, σε Ηρόδ. **II.** ρίχνω πιο πέρα από κάποιον άλλο, νικώ στο ρίξιμο· και ομοίως, υπερβαίνω, υπερτερώ, με γεν. προσ. και δοτ. πράγμ., *ἐγὼ δέ κε σεῖο νοήματί γε προβαλοίμην*, σε Ομήρ. Ιλ. **III. 1.** κρατώ κάτι εμπρός μου, *τῶχεῖρε*, σε Αριστοφ.· *προβαίνω τὰ ὄπλα*, δηλ. προτείνω, εμφανίζω τα όπλα, είτε για επιθετικούς, είτε για αμυντικούς λόγους, σε Ξεν.· ομοίως, σε Παθ. παρακ., *κόντον προβεβλημένον*, έχω το κοντάρι προβεβλημένο, παρατεταγμένο οριζοντίως, σε Λουκ.· επίσης, *προβεβλημένοι τοὺς θωρακοφόρους*, είχαν αυτούς εμπρός τους για να τους προστατεύσουν, σε Ξεν.· απόλ., στέκομαι μπροστά, στέκομαι εμπρός για υπεράσπιση, στον ιδ.· *προαίρεσις προβεβλημένη*, σύστημα αμύνης, σε Δημ.· με γεν., *προβεβλήσθαι τινος*, στέκομαι μπροστά για να τον προασπίσω, στον ιδ. **2.** μεταφ., προτάσσω, τοποθετώ μπροστά, στον ιδ.· προβάλλω ή μνημονεύω ως μαρτυρία, σε Πλάτ.· μνημονεύω ως παράδειγμα, σε Ηρόδ.· *μεταχειρίζομαι ως δικαιολογία ή πρόφαση*, σε Θουκ.· *προβέβληνται* (με Μέσ. σημασία), στον ιδ. **IV.** ως Αττ. νομικός όρος, προσάγω ή κατηγορώ κάποιον ενώπιον της Εκκλησίας του Δήμου με αγωγή που καλείται *προβολή* (βλ. [προβολή](#) IV)· *ὁ προβαλλόμενος*, ο κατηγορος μιας *προβολῆς*, σε Δημ. — Παθ., κατηγορούμαι, σε Ξεν.

προ-βᾶσάνίζω, μέλ. -σω, βασανίζω από πριν, σε Λουκ.

προβάς, μτχ. αορ. β' του *προβαίνω*.

πρόβᾱσις, ἡ, = *προβατεία* II, περιουσία σε βοοειδή (*πρόβατα*), τα ίδια τα βοοειδή, σε Ομήρ. Οδ.

προβᾶτε, β' πληθ. προστ. αορ. α' του *προβαίνω*.

προβᾶτεία, ἡ (*προβατεύω*), **I.** κατάσταση φύλαξης προβάτων, η ζωή του βοσκού, σε Πλούτ. **II.** περιουσία σε βοοειδή, κοπάδι με πρόβατα, όπως το ομηρ. *πρόβαςις*, σε Στράβ.

προβάτευτικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή ταιριάζει στα βοοειδή· *ή-κή* (ενν. *τέχνη*), η τέχνη εκτροφής ή συντήρησης προβάτων, Λατ. *pecuaria*, σε Ξεν.
προβάτεω (πρόβάτον), μέλ. -σω, προσέχω τα πρόβατα, είμαι ποιμένας, σε Ανθ.

προβάτικός, -ή, -όν (πρόβάτον), αυτός που ανήκει σε πρόβατα ή τράγους· *ή* *προβατική* (ενν. *πύλη*), πύλη προβάτων, σε Κ.Δ.

προβάτιον, τό, υποκορ. του *πρόβατον*, μικρό πρόβατο, Λατ. *ovicula*, σε Αριστοφ., Πλάτ.· πρβλ. **πρόβατον**.

προβάτο-γνώμων, -ον, καλός στη διαλογή των προβάτων· μεταφ., έμπειρος κριτής χαρακτήρων, σε Αισχύλ.

προβάτο-κάπηλος, -ον, κάπηλος προβάτων, προβατέμπορας, σε Πλούτ.

πρόβάτον, τό (προβαίνω), συνήθως στον πληθ. *πρόβατα*, **1.** κυρίως, οτιδήποτε βαδίζει προς τα εμπρός· στον Όμηρ. γενικά λέγεται για βοοειδή, για κοπάδια και αγέλες, σε Ηρόδ., Πίνδ.· επίσης λέγεται για άλογα, *τὰ λεπτά τῶν προβάτων*, τα μικρά πρόβατα, δηλ. τα πρόβατα και οι γίδες, σε Ηρόδ.· αλλά, στους Αττ. λέγεται πάντα για πρόβατα, σε Αριστοφ., Θουκ. **2.** παροιμ., χρησιμ. για νωθρούς, σκνηρούς ανθρώπους, *πρόβατ' ἄλλως*, ομάδα προβάτων, σε Αριστοφ.· ομοίως, *προβατίου βίος*, δηλ. τεμπέλικη ζωή, στον ίδ.

προβάτο-πώλης, -ου, ό (πωλέω), αυτός που πουλά πρόβατα, σε Αριστοφ.

προβέβηκα, παρακ. του *προβαίνω*.

προβέβληκα, παρακ. του *προβάλλω*.

προ-βέβουλα, μεμονωμένος ποιητ. παρακ. β' (*προ-βούλομαι*, δεν απαντά), προτιμώ κάποιον έναντι κάποιου άλλου, *τινά τινος*, σε Ομήρ. Ιλ.

πρό-βημα, -ατος, τό (προβαίνω), βήμα προς τα εμπρός, σε Αριστοφ.

προβήσομαι, μέλ. του *προβαίνω*.

προ-βιάζομαι, αποθ., εφαρμόζω κάποιο μέτρο με τη βία, σε Αισχίν.

προ-βιβάζω, μέλ. Αττ. -βιβῶ, μτβ. του *προβαίνω*, **1.** κάνω βήμα μπροστά, οδηγώ μπροστά, φέρω προς τα εμπρός, *τινά*, σε Σοφ., Αριστοφ. κ.λπ.· οδηγώ, παρακινώ, *λόγωτινά*, προβιβάζω, σε Ξεν. **2.** ωθώ προς τα εμπρός, εκτείνω, *προβάλλω*, *μεγαλύνω*, *τὴν πατρίδα*, σε Πολύβ. **3.** διδάσκω εκ των προτέρων, *τινά τι*, LXX. — Παθ., πιθ. στην Κ.Δ.

προβιβάς, μτχ. (όπως αν προερχόταν από -βίβημι) του *προβαίνω*.

προβλέπω, βλέπω εκ των προτέρων· ομοίως στη Μέσ., σε Κ.Δ.

πρόβλημα, -ατος, τό (προβάλλω), **I.** οτιδήποτε προεξέχει, κάβος, ακρωτήριο, σε Σοφ. **II. 1.** οτιδήποτε τοποθετείται μπροστά από κάτι άλλο, εμπόδιο, φράχτης, παραπέτασμα, σε Ηρόδ., Αττ.· *πρόβλημα σώματος*, λέγεται για ασπίδα, σε Αισχύλ.· *προβλήματα ἵππων χαλκᾶ*, χάλκινος οπλισμός αλόγων, σε Ξεν. **2.** με γεν., προστασία απέναντι σε κάτι, *πέτρων*, σε Αισχύλ.· *χείματος*, σε Ευρ.· *κακῶν*, σε Αριστοφ. **3.** *πρόβλημα φόβου ἢ αἰδοῦς ἔχειν*, έχω το φόβο ή την αιδώ ως αμυντική δύναμη, σε Σοφ. **III.** οτιδήποτε προβάλλεται, τίθεται μπροστά ως πρόφαση ή πρόσχημα, σε Δημ.· ομοίως, *πρόβλημα λαβεῖν τινα*, (καθώς λέμε) χρησιμοποιώ κάποιον ως «Δούρειο Ίππο» μου, δηλ. ως μέρος για να κρυφτώ, σε Σοφ. **IV. 1.** αυτό που προβάλλεται, έργο, επιχείρηση, σε Ευρ. **2.** πρόβλημα στη Γεωμετρία, σε Πλάτ.

προβλημαῖτ-ώδης, -ες (εἶδος), προβληματικός, σε Πλούτ.

προβλής, -ήτος, ό, ή (προβάλλω), προεκτεινόμενος, προέχων, εξέχων, σε Όμηρ.· *προβλήτες*, χωρίς ουσ., προβλήτες, ακρωτήρια, σε Σοφ.

πρόβλητος, -ον (προβάλλω), ριγμένος έξω, πεταμένος μακριά, Λατ. *projectus*, σε Σοφ.

προ-βλώσκω, Επικ. απαρ. -βλωσκέμεν, αόρ. β' απαρ. *προμολεῖν*· πηγαίνω ή έρχομαι, εξέρχομαι από το σπίτι, σε Όμηρ.

προ-βοάω, φωνάζω μπροστά από κάποιον, κραυγάζω δυνατά, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ.

προ-βοηθέω, Ιων. -βωθέω, μέλ. -ήσω, σπεύδω πρώτος να βοηθήσω, *προβωθήσαι ές την Βοιωτήν*, σε Ηρόδ.

προβόλαιος, -ον, αυτός που βρίσκεται μπροστά σε κάποιον, προτεταγμένος, προβεβλημένος, λέγεται για δόρυ, σε Θεόκρ.· *ό προβόλαιος* (μόνο του), δόρυ, σε Χρησμ. παρ' Ηροδ.

προβολή, ή (προβάλλω), **I.** τοποθέτηση εμπρός, ιδίως, λέγεται για όπλο υπεράσπισης, άμυνας, *τά δόρατα είς προβολήν καθιέναι*, προτάσσω τα όπλα, σε Ξεν.· *έν προβολή θέσθαι ξίφος*, το προτάσσω στον φύλακα, σε Ανθ.· *έν προβολή έστάναι*, στέκομαι έχοντας το δόρυ προτεταμένο, σε Πλούτ.· λέγεται για την πυγμή, επίθεση με πυγμή, πρόταξη γροθιάς, σε Θεόκρ. **II.** προεξοχή, μέρος που εξέχει, ακρωτήριο ή κάβος ξηράς, σε Σοφ.· *Νειλόρυτος προβολή*, δηλ. το Δέλτα του Νείλου, σε Ανθ. **III.** το αντικείμενο που κρατείται μπροστά από κάποιον ως υπεράσπιση, άμυνα, φράγμα, προπύργιο, αμυντήριο, σε Ξεν.· με γεν., υπεράσπιση, προφύλαξη ενάντια, *δείματος και βελέων*, σε Σοφ.· *θανάτου*, σε Ευρ. **IV.** τύπος δημόσιας αγωγής κατά την οποία ο κατήγορος ζητά από την Εκκλησία του Δήμου να υποστηρίξει την υπόθεσή του πριν εισαχθεί στο δικαστήριο, πληθ. *προβολαί*, σε Ξεν., Δημ. κ.λπ.

προβόλιον, τό, υποκορ. του *πρόβολος* II, είδος δόρατος για κυνήγι βοοειδών, σε Ξεν.

πρόβολος, -ου (προβάλλω), οτιδήποτε προεξέχει· **I. 1.** μέρος γης που εισχωρεί στη θάλασσα, ακρωτήριο, σε Ομήρ. Οδ.· μεταφ., πέτρα στη μέση του δρόμου, εμπόδιο, σε Δημ.· *λιμένας προβόλων έμπλήσαι*, στον ιδ.· *πρόβολοι ξύλων*, προεξέχοντες φράχτες από ξύλα, σε Πλούτ. **2.** προφυλακτήριο, προπύργιο, φρούριο, σε Ξεν.· λέγεται για πρόσωπο, υπερασπιστής, φρουρός, σε Αριστοφ. **II.** θηρευτικό δόρυ, σε Ηρόδ.· πρβλ. [προβόλαιος](#).

προβοσκίς, -ίδος, ή, μέσο για τη λήψη τροφής, προβοσκίδα ελέφαντα, σε Αριστ.

προ-βοσκός, ό, βοηθός βοσκού, σε Ηρόδ.

προβούλευμα, -ατος, τό, στην Αθήνα, η προκαταρκτική απόφαση της βουλής, σε Δημ., Αισχίν.

προβουλευμάτιον, τό, υποκορ. του προηγ., σε Λουκ.

προ-βουλεύω, μέλ. -σω, **I. 1.** σκέφτομαι ή μελετώ πιο πριν, σε Θουκ.· συζητώ ή θεωρώ πρώτος, σε Ηρόδ. κ.λπ. **2.** λέγεται για τη βουλή στην Αθήνα, κρίνω ή αποφασίζω ένα *προβούλευμα*, σε Ξεν., Δημ.· λέγεται για άρχοντες, προτείνω ψήφισμα, σε Θουκ.· απρόσ. σε Παθ., *τή βουλή προβεβούλευται*, με αιτ. και απαρ., έχει αποφασιστεί με *προβούλευμα* ότι..., σε Ξεν. **3.** αποφαινομαι με τέτοια απόφαση, σε Δημ. **II.** έχω τον πρώτο λόγο στη βουλή και στην ψήφιση των βουλευμάτων, σε Ξεν. **III.** *προβουλεύω τινός*, προνοώ για κάποιον, φροντίζω για το καλό του, σε Αριστοφ., Ξεν.

προ-βούλη, ή, πρόνοια, προμελέτη, *έκ προβουλής*, από προμελέτη του κακού, σε Αντιφών.

προβουλό-παις, ή, σε Αισχύλ., *προβουλόπαις Άτης* = *πρόβουλος παῖς Άτης*, το παιδί της Άτης που σκέφτεται από πριν.

πρό-βουλος, -ον (βουλή), αυτός που συζητά εκ των προτέρων, πληθ. *πρόβουλοι*. **1.** οι επίτροποι που εξέταζαν τα μέτρα πριν αυτά τεθούν στην κρίση του λαού, σε Αριστοφ. κ.λπ. **2.** αντιπρόσωποι από τις Ιωνικές πόλεις

στο Πανιώνιο, σε Ηρόδ.· επίσης, επίτροποι ελληνικών πόλεων που έκαναν σύσκεψη για να συναποφασίσουν πώς να απαντήσουν στον Ξέρξη, σε Ηρόδ. **3.** στην Αθήνα, το συμβούλιο των δέκα, που συστάθηκε πριν την καθίδρυση της βουλής των τετρακοσίων, σε Αριστοφ.

προ-βύω[ῡ], μέλ. -βύσω· *προβύω λύχον*, βγάζω το φυτό από τη λάμπα, περικόπτω, ελαττώνω, σε Αριστοφ.

προβωθέω, Ιων. αντί *προβοηθέω*.

προ-βώμιος, -ον (βωμός), αυτός που βρίσκεται μπροστά στον βωμό, *σφαγαί*, σε Ευρ.· *προβώμια, τά*, χώρος μπροστά από τον βωμό, στον ιδ.

προγαργαλίζω (ενν. *έαυτόν*), μέλ. -σω, ετοιμάζω από πριν τον εαυτό μου για να γαργαληθεί, σε Αριστ.

προ-γαστρίδιον, τό (γαστήρ), ψεύτικη κοιλιά που φορούσαν οι ηθοποιοί, σε Λουκ.

προ-γάστωρ, -ορος, ό, ή (γαστήρ), αυτός που έχει προτεταμένη κοιλιά, κοιλαράς, σε Ανθ.

προ-γένειος, -ον (γένειον), αυτός που έχει προτεταμένα τα γένια, δηλ. αυτός που έχει μακριά γένια, σε Θεόκρ.

προ-γενής, -ές (γίγνομαι), αυτός που έχει γεννηθεί από πριν, πανάρχαιος, σε Σοφ.· συγκρ. *προγενέστερος, -α, -ον*, αυτός που γεννήθηκε νωρίτερα, δηλ. μεγαλύτερος σε ηλικία, σε Όμηρ.· *οί προγενείς*, πρόγονοι, οι παλαιότεροι, οι προγενέστεροι, σε Αριστ.· υπερθ. *προγενέστατος*, πρεσβύτατος, γεννημένος πριν από όλους, σε Ομηρ. Ύμν.

προ-γεννήτωρ, -ορος, ό, στον πληθ., πρόγονοι, σε Ευρ.

προ-γίγνομαι, Ιων. και έπειτα **-γίνομαι [ἴ]**, μέλ. -γενήσομαι, αόρ. β' - *προύγενόμην*, παρακ. *προγέγονα* και *-γεγένημαι*, αποθ. **I.** έρχομαι μπροστά, *τάχα προγένοντο*, εμφανίστηκαν γρήγορα, σε Ομήρ. Ιλ. **II. 1.** έχω γεννηθεί πιο πριν, υπάρχω από προηγουμένως, σε Ηρόδ.· *οί προγεγονότες θεοί*, στον ιδ.· *οί προγεγονότες άνθρωποι*, οι παλαιότερα γεννημένοι άνθρωποι και *οί προγεγεννημένοι*, σε Ξεν. **2.** λέγεται για γεγονότα και άλλα παρόμοια, *ταῦτά μοι προύγεγόνει*, σε Πλάτ.· *τὰ προγεγεννημένα*, γεγονότα του παρελθόντος, σε Θουκ.· *προγεγεννημένοι πόλεμοι, καιροί*, στον ιδ.

προ-γιγνώσκω, Ιων. και μεταγεν. **-γινώσκω**, μέλ. -γνώσομαι, αόρ. β' - *έγνων*, Επικ. απαρ. *-γνώμεναι*, **I. 1.** γνωρίζω, αντιλαμβάνομαι, κατανοώ ή καταλαβαίνω εκ των προτέρων, σε Ομηρ. Ύμν., Πλάτ. κ.λπ.· *απόλ.*, σε Ευρ. **2.** γνωρίζω από πριν, σε Κ.Δ. **II.** κρίνω εκ των προτέρων, σε Θουκ.· *αποδεικνύω*, σε Ξεν.

πρόγνωσης, ή, γνώση εκ των προτέρων, σε Λουκ.· στην ιατρική, προδιάγνωση των ασθενειών, σε Ανθ.

πρό-γονος, ό, I. γεννημένος πιο παλιά, προπάτορας, σε Ηρόδ., Αττ.· *οί άνωθεν πρόγονοι*, σε Πλάτ.· *έκ προγόνων*, Λατ. antiquitus, στον ιδ.· επίσης, λέγεται για θεούς που είναι αρχηγέτες ή γενάρχες, *Ζεῦ πρόγονε*, σε Ευρ.· *θεοί πρόγονοι*, σε Πλάτ.· μεταφ., *πόννοι πρόγονοι πόνων*, κόποι και πατέρες των πόνων, δηλ. πόννοι και βάσανα πολύ παλιά, σε Σοφ. **II.** παιδί από προηγούμενο γάμο, δηλ. προγονός, Λατ. privignus, σε Ευρ.· θηλ. προγονή, σε Πλούτ.

πρόγραμμα, -ατος, τό, δημόσια προκήρυξη ή γραπτή διάταξη, πρόγραμμα, σε Δημ.

προγράφή, ή, δημόσια γνωστοποίηση, σε Ξεν.· ιδίως, πώληση δημευμένης περιουσίας, Λατ. proscriptio, σε Στράβ.

προ-γράφω[ᾱ], μέλ. -ψω, **I.** γράφω από πριν ή εκ των προτέρων, σε Θουκ. **II. 1.** γνωστοποιώ στο δημόσιο εγγράφως, σε Αριστοφ., Δημ.· επίσης, συγκαλώ

με δημόσια γνωστοποίηση, *ἐκκλησίαν*, σε Αισχίν. — Παθ., κηρύσσομαι δημόσια, σε Κ.Δ. **2.** = Λατ. *proscribere*, σε Πλούτ. **III.** γράφω όνομα στην κορυφή του καταλόγου, στον ίδ.

προ-γυμνάζω, μέλ. -*σω*, γυμνάζω ή ασκώ από πριν, σε Λουκ.

προ-δαήναι, απαρ. Παθ. αορ. β' (με Ενεργ. σημασία) από **προδάω*, γνωρίζω εκ των προτέρων, μτχ. *προδαείς*, σε Ομήρ. Οδ.

προ-δανείζω, μέλ. -*σω*, δανείζω από πριν ή πρώτος, σε Πλούτ.

προ-δᾶπᾶνάω, μέλ. -*ήσω*, ξοδεύω εκ των προτέρων, σε Λουκ.

προδέδωκα, παρακ. του *προδίδωμι* — Παθ., *προδέδομαι*.

προδείδω, μέλ. -*σω*, φοβάμαι εκ των προτέρων, σε Σοφ.

προ-δείελος, -*ον*, αυτός που υπάρχει ή συμβαίνει πριν το απόγευμα, σε Θεόκρ.

προ-δείκνυμι και -*ύω*, μέλ. -*δείζω*, Ιων. -*δέζω*, **I. 1.** δείχνω με τη μέθοδο του παραδείγματος, σε Ηρόδ.· *τὸν ζωστήηρα προδέξας*, έδειξα τη χρήση του ζωστήρα, στον ίδ. **2.** απόλ., μιλώ πρώτος, σε Αισχύλ. **II.** γνωρίζω από πριν τί πρόκειται να γίνει, σε Ηρόδ. κ.λπ.· με αιτ. και απαρ., κάνω γνωστό εκ των προτέρων ότι..., σε Θουκ. **III. 1.** δείχνω πριν από κάποιον, *σκήπτρῳ προδείκνυμι* (ενν. *τὴν ὁδόν*), βρίσκω τον δρόμο με ραβδί, λέγεται για άνθρωπο τυφλό, σε Σοφ. **2.** ως τεχνικός όρος, *χερσὶ προδείκνυμι*, κάνω παραπλανητικές επιθέσεις με τα χέρια, κάνω όπως κάποιος που ετοιμάζεται να χτυπήσει κάποιον άλλο, Λατ. *praeludere*, σε Θεόκρ.· χρησιμ. σε πόλεμο, κάνω επίδειξη δύναμης, σε Ξεν.

προ-δειμαίνω, μέλ. -*ᾶνω*, φοβάμαι εκ των προτέρων, σε Ηρόδ.

προδέκτωρ, -*ορος*, **ὁ** (*προδείκνυμι*), Ιων. αντί *προδείκτωρ*, παντομίμος, σε Ηρόδ.

προ-δέρκομαι, αποθ., βλέπω από πριν, σε Αισχύλ.

πρό-δηλος, -*ον*, διαυγής ή φανερός από πριν, σε Ευρ. κ.λπ.· *πρόδηλον ἤδη ἦν ὅτι...*, σε Ξεν.· ομοίως, *πρόδηλα γάρ* (έστι), *ὅτι μέλλουσι*, σε Ηρόδ.· *ἐκ προδήλου*, από τόπο εμφανή, σε Σοφ.· *επίρρ.* -*λως*, στον ίδ.

προδηλόω, μέλ. -*ώσω*, κάνω φανερό από πριν, δείχνω φανερά, φανερώνω, σε Θουκ.

προδήλωσις, ή, δήλωση εκ των προτέρων, πρόγνωση, σε Πλούτ.

προ-διαβαίνω, βαδίζω πριν από τους άλλους, *τάφρον*, σε Ξεν.

προ-διαβάλλω, μέλ. -*βάλλω*, εξαπολύω κατηγορίες εναντίον κάποιου εκ των προτέρων, σε Αριστ.

προ-διαγιγνώσκω, μέλ. -*γνώσομαι*· **I.** γνωρίζω ή καταλαβαίνω εκ των προτέρων, σε Θουκ. **II.** λαμβάνω προηγούμενη απόφαση, στον ίδ.

προ-διαίτησις, ή, προετοιμασία με δίαιτα, σε Λουκ.

προ-διαλέγομαι, Μέσ., με Παθ. αόρ. α', μιλώ ή συζητώ από πριν, σε Ισοκρ.

προδιασύρω[ν], μέλ. -*σύρω*, διασύρω ή εμπαίζω εκ των προτέρων, σε Θουκ. — Παθ., έχει σχηματιστεί αρνητική γνώμη εναντίον μου, σε Αριστ.

προ-διαφθείρω, μέλ. -*φθερῶ*, καταστρέφω εκ των προτέρων, σε Ισοκρ.· αφανίζω εκ των προτέρων, σε Δημ. — Παθ., σε Θουκ.

προ-διαχωρέω, έχω προηγούμενη διαφωνία, διαφορά, με κάποιον άλλο, σε Αριστ.

προ-διδάσκω, μέλ. -*άζω*, διδάσκω σε κάποιον κάτι εκ των προτέρων, *τινά τι*, σε Σοφ., Αριστοφ.· *προδιδάσκω τινά*, σε Πλάτ.· με αιτ. και απαρ., *προδιδάσκω τινά σοφὸν εἶναι*, σε Σοφ. — Μέσ., έχω διδάξει κάποιον εκ των προτέρων, στον ίδ. — Παθ., μαθαίνω εκ των προτέρων, σε Θουκ.

προ-δίδωμι, μέλ. -δώσω, **I.** δίνω εκ των προτέρων, πληρώνω από πριν, σε Ξεν. **Π. 1.** παραδίδω στον εχθρό, επιδίδω, προδίδω, Λατ. prodere, σε Ηρόδ.· με απαρ., ὃν σὺ προῦδωκας θανεῖν, σε Ευρ. — Παθ., σε Ηρόδ., Σοφ. **2.** αποδεικνύομαι προδότης, φαίνομαι άπιστος, εγκαταλείπω, σε Ηρόδ., Αττ. — Παθ., σε Ηρόδ. **3.** απόλ., προδίδω, αφήνω, εγκαταλείπω, στον ίδ. κ.λπ.· προδοῦσ' ἄλίσκεται, είναι ένοχη προδοσίας, σε Σοφ.· προδίδωμι πρὸς τοὺς κατιόντας, φέρομαι προδοτικά σε αυτούς, σε Ηρόδ. **4.** με πράγμα ως υποκείμενο, προδίδω ή αφήνω κάποιον, σε Ξεν.· αμτβ. εκλείπω, Λατ. deficere, λέγεται για ποταμό που αποξηράθηκε, σε Ηρόδ.· λέγεται για ετοιμόρροπο τοίχο, στον ίδ. **5.** με πράγμα ως αντικείμενο, προδίδω ή φανερώνω, σε Ευρ.· χάριν προδίδωμι, είμαι αχάριστος, στον ίδ.· απ' όπου, αφήνω, αποχαιρετώ, εγκαταλείπω, ἡδονάς, σε Σοφ.· τὰς ἐλπίδας, σε Αριστοφ.

προ-διεξέρχομαι, αποθ., διεξέρχομαι από πριν, βγαίνω έξω εκ των προτέρων, σε Ξεν.· μεταφ., διαπερνώ μέσα από κάτι από πριν, τι, σε Αισχίν.

προ-διεργάζομαι, μέλ. -άσομαι, παρακ. δι-είργασμαι· αποθ., εργάζομαι ή παρασκευάζω εκ των προτέρων, σε Αριστ.

προ-διερευνάω, μέλ. -ήσω, ανακαλύπτω μετά από έρευνα, σε Ξεν.

προδιερευνητής, -οῦ, ὁ, αυτός που αποστέλλεται εκ των προτέρων για να διερευνήσει, σε Ξεν.

προ-διέρχομαι, αποθ., διέρχομαι εκ των προτέρων, περνώ διαμέσω από πριν, σε Ξεν.

προ-διηγέομαι, μέλ. -ήσομαι, αποθ., διηγούμαι εκ των προτέρων, αναφέρω εισαγωγικά, σε Ηρόδ.

προδιήγησις, ή, διήγησις εκ των προτέρων, σε Αισχίν.

πρό-δίκος, ὁ (δίκη), 1. συνήγορος, υπερασπιστής, εκδικητής, σε Αισχύλ. **2.** στη Σπάρτη, επίτροπος νεαρού βασιλιά, σε Ξεν.· αντιβασιλέας, σε Πλούτ.

προ-διοικέω, μέλ. -ήσω, διοικώ, διατάσσω, κυβερνώ, κυριαρχώ εκ των προτέρων, σε Δημ. — Μέσ., με Ενεργ. σημασία, σε Αισχίν.

προ-διομολογέομαι, μέλ. -ήσομαι, αποθ., συμφωνώ εκ των προτέρων — Παθ., είμαι συμφωνημένος και στις δυο μεριές εκ των προτέρων, σε Αριστ.

προ-διώκω, μέλ. -ώξομαι, καταδιώκω από μακριά ή σε απόσταση, σε Θουκ., Ξεν.

προ-δοθείς, μτχ. Παθ. αορ. α' του προδίδωμι.

προ-δοκέω, μόνο σε Παθ. παρακ. και υπερσ., ὥσπερ προεδέδοκτο αὐτοῖς, καθώς είχε προαποφασιστεί από αυτούς, σε Θουκ.· τὰ προδεδογμένα, στον ίδ.· προῦδέδοκτο ταῦτά μοι, αυτή ήταν η αρχική γνώμη μου, σε Πλάτ.

προ-δόκη, ή (δοκεύω), τόπος όπου κάποιος περιμένει το θήραμα, μέρος ενέδρας, σε Ομήρ. Ιλ.

πρό-δομος, -ον, δωμάτιο που βρίσκεται αμέσως μετά την αὐλήν· χρησιμοποιούναν ως ξενώνας, σε Όμηρ.

πρόδομος, -ον, αυτός που βρίσκεται μπροστά από το σπίτι, σε Ανθ.

προ-δοξάζω, μέλ. -σω, κρίνω εκ των προτέρων, σε Πλάτ., Αριστ.

προδοσία, Ιων. -ίη, ή (**προδίδωμι**), εγκατάλειψη, προδοσία, φυγή, απιστία, σε Ηρόδ., Ευρ., Δημ.

πρό-δοσις, ή, πληρωμή εκ των προτέρων, προκαταβολή ή καταβολή χρημάτων, πρώιμα χρήματα, σε Δημ.

προδότης, -ου, ὁ (προδίδωμι), 1. προδότης, άπιστος, φυγάς, σε Ηρόδ., Αττ. **2.** αυτός που εγκαταλείπει στον κίνδυνο, σε Αισχύλ.

προδοτικός, -ή, -όν, προδοτικός, εξαπατητικός, παραπλανητικός, σε Λουκ.

προδότις, -ιδος, θηλ. του προδότης, προδότρια, σε Ευρ.

πρόδοτος, -ον (προδίδωμι), προδομένος, σε Σοφ., Ευρ.

πρό-δουλος, -ον, αυτός που υπηρετεί ως δούλος, λέγεται για υπόδημα, σε Αισχύλ.

προδοῦναι, απαρ. αορ. β' του *προδίδωμι*· **προδοῦς**, μτχ.

προ-δράμεῖν, απαρ. αορ. β' του *προτρέχω*.

προδρομή, ἡ, τρέξιμο προς τα εμπρός, χτύπημα, ξαφνική έφοδος, σε Ξεν.

πρό-δρομος, -ον, 1. αυτός που τρέχει προς τα μπρος, που προπορεύεται, σε

Τραγ. **2.** αυτός που τρέχει προς τα εμπρός, αυτός που βαδίζει από πριν, σε Ηρόδ., Ευρ.· *οἱ πρόδρομοι*, πρόσκοποι, πρόδρομοι φρουροί, μονάδα στο σώμα του Μακεδονικού στρατού, σε Αρρ. **3.** μεταφ., αυτός που προπορεύεται, σε Πλάτ.

προ-εγείρω, μέλ. -*εγερω*, εγείρω, σηκώνω εκ των προτέρων, σε Αριστ.

προ-εγκάθημαι, Παθ., ενυπάρχω από πριν, βρίσκομαι εκ των προτέρων, σε Πολύβ.

προεδρεύω (πρόεδρος), μέλ. -*σω*, διατελώ στο προεδρικό αξίωμα, ενεργώ ως πρόεδρος, σε Αισχύλ.· *προεδρεύω τῆς βουλῆς*, σε Δημ.

προεδρία, Ιων. -*ίη, ἡ, I. 1.* προνόμιο να κάθεται κανείς στις μπροστινές θέσεις στους δημόσιους αγώνες, στα θέατρα, στις δημόσιες συνελεύσεις·

παρεχόταν τιμητικά στους επίσημους ξένους κ.λπ., σε Ηρόδ., Αριστοφ. **2.** με συγκεκριμένη σημασία, η πρώτη έδρα, θέση, *ἐν προεδρίῃ κατήμενος*, σε έδρα δημόσια, σε Ηρόδ. **II.** το αξίωμα του προέδρου, **πρόεδρος II**, σε Αριστ.

πρό-εδρος, ὁ (ἔδρα), I. αυτός που κάθεται στην πρώτη θέση, πρόεδρος, σε Θουκ. κ.λπ. **II.** στην Αθηναϊκή *ἐκκλησία*, οι *πρυτάνεις* εν ενεργεία αποκαλούνταν *πρόεδροι* (βλ. [πρύτανις](#)), παρά Δημ.

προ-εέργω, Επικ. αντί -*είργω*, σταματώ με το να στέκομαι μπροστά, με αιτ. και απαρ., *προέεργε πάντας ὁδεύειν*, σε Ομήρ. Ιλ.

προ-εθίζω, μέλ. -*σω*, γυμνάζω από πριν — Παθ., είμαι γυμνασμένος με τέτοιο τρόπο, σε Ξεν. κ.λπ.

προέηκα, Επικ. αντί -*ἤκα*, αόρ. α' του *προίημι*.

προ-εἶδον, αόρ. β' χωρίς ενεστ. σε χρήση (το *προοράω* χρησιμ. αντί αυτού), μτχ. *προ-ιδών*, απαρ. *ιδεῖν*· πρβλ. [πρόοιδα](#), **I. 1.** βλέπω εκ των προτέρων,

ρίχνω βλέμμα από πριν πάνω σε, σε Όμηρ. κ.λπ.· ομοίως, στη Μέσ., *προϊδέσθαι*, σε Ομήρ. Οδ.· *απόλ.*, κοιτάζω μπροστά, στον ιδ. **2.** λέγεται για χρόνο, προβλέπω, προοιωνίζομαι, σε Χρησμ. παρ' Ηροδ., Πίνδ.· ομοίως, στη Μέσ., σε Ξεν. κ.λπ. **II.** φροντίζω, προνοώ, με γεν., *ἡμέων οἰκοφθορημένων*, σε Ηρόδ.· *αὐτῶν* (ενν. *τῶν ἀποβαινόντων*), σε Θουκ.· ομοίως, στη Μέσ., *προϊδομένους αὐτῶν*, στον ιδ.· λαμβάνω πρόνοια, *προϊδέσθαι ὑπέρ τινος*, σε Δημ.

προ-εικάζω, μέλ. -*σω*, εικάζω, υποθέτω εκ των προτέρων, σε Αριστ.

πρό-ειμι, (*εἶμι*, Λατ. *ibo*), **1.** βαδίζω μπροστά, προχωρώ, προωθώ, σε Θουκ.

κ.λπ. **2.** λέγεται για χρόνο, *προϊόντος τοῦ χρόνου*, καθώς ο χρόνος περνούσε, σε Ηρόδ.· ομοίως, *προϊόντος*, σε Ξεν.· *προϊούσης τῆς νυκτός*, στον ιδ. κ.λπ. **3.**

λέγεται για πρόσωπα που διαβάζουν, *προϊὼν καὶ ἀναγιγνώσκων*, προχωρώ στην ανάγνωση, σε Πλάτ. **4.** πηγαίνω πρώτος, προχωρώ μπροστά, σε Ξεν.· με γεν., προχωρώ ή προπορεύομαι, *τῆς στρατιῆς*, σε Ηρόδ. **5.** εξέρχομαι, σε Ξεν.

6. *πρόειμι εἰς τι*, μεταβαίνω σε κάτι, αρχίζω κάτι άλλο, στον ιδ., Αριστ. **7.** λέγεται για πράξη, προχωρώ καλά, επιτυγχάνω, σε Ξεν.

πρό-ειμι (εἶμί, Λατ. *sum*), βρίσκομαι μπροστά από κάποιον, σε Ομήρ. Ιλ.

προ-εἶπον, αόρ. β' χωρίς ενεστ. σε χρήση, (τα *πρόφημι* και *προαγορεύω* χρησιμ. στη θέση του), μτχ. *προεipών*, απαρ. -*ειπεῖν*· βλ. [προερέω](#), **I.** λέγω ή

διηγούμαι πιο πριν, σε Πλάτ.· απαγγέλλω το προοίμιο, σε Αισχίν. **II.** προκηρύττω ή δηλώνω δημοσίως, Λατ. *indicere*, *πόλεμόν τινι*, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *προεῖπόν τινι φόνου*, έκανε προκήρυξη φόνου εναντίον αυτού, σε Δημ. **III.** με απαρ., διατάσσω ή παραγγέλλω από πριν, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ.· το απαρ. μερικές φορές παραλείπεται, *προεῖπον Λυδοῖσι* (ενν. *ποιέειν*) *τὰ ὁ Κροῖσος ὑπετίθετο*, σε Ηρόδ.· *προεῖπον ξεινίην τοῖσι Ἀκανθίοισι*, όπως Λατ. *imperare frumentum*, στον ίδ.

προεῖρηκα, παρακ. του *προερέω*· **προειρήσομαι**, Παθ. μέλ.

προ-εισάγω[ᾱ], Ιων. **προ-εσ-**, μέλ. -ζω, **I.** φέρνω μέσα ή εισάγω πιο πριν, σε Δημ. — Μέσ., εισάγω εκ των προτέρων για τον εαυτό μου, εισάγω από τον αγρό στην πόλη, σε Ηρόδ. **II.** αμτβ., *προεισάγω ἑαυτοῦ*, πηγαίνω, ανεβαίνω στη σκηνή πριν από κάποιον άλλο, σε Αριστ.

προεισενεγκεῖν, απαρ. αορ. β' του *προεισφέρω*.

προ-εισέρχομαι, αποθ., έρχομαι ή προχωρώ μέσα πιο πριν, σε Δημ.

προεισοίσω, μέλ. του *προεισφέρω*.

προ-εισπέμπω, μέλ. -ψω, στέλνω μέσα εκ των προτέρων, σε Ξεν.

προ-εισφέρω, μέλ. -οίσω, αόρ. β' -ήνεγκον· παρέχω χρήματα για την πληρωμή της *είσφορας* για άλλους, σε Δημ.

προεισφορά, ή, χρήματα που προσφέρονται για να πληρώσουν την *είσφοράν* άλλων, σε Δημ.

προεῖτο, γ' ενικ. Παθ. υπερσ. του *προῖημι*.

προ-εκδέχομαι, αποθ., εμποδίζω από πριν, σε Στράβ.

προ-έκθεις, ή, εισαγωγή, προοίμιο, πρόλογος, σε Πολύβ.

προ-εκθέω, μέλ. -θεύσομαι, τρέχω έξω εκ των προτέρων, εξορμώ από τις τάξεις του στρατού, εξορμώ με γρηγοράδα, σε Θουκ.

προ-εκκομίζω, μέλ. Αττ. -ιῶ, μεταφέρω, εκφέρω από πριν, σε Ηρόδ.

προ-εκλέγω, μέλ. -ζω, συλλέγω χρήματα που δεν οφείλονται ακόμα, σε Δημ.

προ-εκπέμπω, μέλ. -ψω, στέλνω έξω από πριν, σε Πλούτ.

προ-εκπλέω, μέλ. -πλεύσομαι, πλέω προς τα έξω από πριν, σε Πλούτ.

προ-εκπλήσσω, μέλ. -ζω, εκπλήσσω από πριν, σε Πλούτ., Λουκ.

προ-έκπτωσις, -εως, ή, πορεία πέρα από τα σύνορα, σε Στράβ.

προ-εκτίθεμαι, Μέσ., εκθέτω από πριν ή με τη μορφή του προλόγου, σε Πολύβ.

προ-εκτρέχω, αόρ. β' -εξέδραμον, τρέχω έξω από πριν, σε Πλούτ.

προ-εκφοβέω, μέλ. -ήσω, φοβίζω κάποιον από πριν, σε Πλούτ., Λουκ.

προεκφόβησις, -εως, ή, φόβος εκ των προτέρων, πανικός που προηγείται, σε Θουκ.

προεῤῃσις, ή, εξόρμηση προς τα εμπρός, επέλαση, σε Ξεν.

προ-ελαύνω, μέλ. -ελάσω, φαινομενικά αμτβ. (ενν. *ἵππον*), ελαύνω, ιππεύω προς τα εμπρός, σε Ξεν.· με γεν., ιππεύω πριν από κάποιον, στον ίδ. — Παθ., λέγεται για χρόνο, *ὥς πρόσω τῆς νυκτὸς προελήλατο* (γ' ενικ. απρόσ. υπερσ.) καθώς η νύχτα ήταν τώρα αρκετά προχωρημένη, σε Ηρόδ.

προελθεῖν, απαρ. αορ. β' του *προέρχομαι*.

προ-ελπίζω, μέλ. -σω, ελπίζω εκ των προτέρων, σε Κ.Δ.

προελών, μτχ. αορ. β' του *προαιρέω*.

προ-εμβαίνω, μέλ. -βήσομαι, αόρ. β' -ενέβην· επιβιβάζομαι πρώτος ή εκ των προτέρων, σε Πλούτ.

προ-εμβάλλω, μέλ. -βαλῶ, Παθ. παρακ. -βέβλημαι· **I.** τοποθετώ μέσα ή εισάγω από πριν, σε Αριστ. **II. 1.** απόλ., *προεμβάλλοντων ἑς τὴν γῆν τῶν κερέων*, τα κέρατα πρώτα χτυπούν στο έδαφος, λέγεται για τους *βόας*

όπισθονόμους, οι οποίοι εξαιτίας των προεξεχόντων κεράτων τους, ήταν αναγκασμένοι να βόσκουν κινούμενοι προς τα πίσω, σε Ηρόδ. **2**. λέγεται για πλοία (ναυμαχίες), κάνω πρώτος την επίθεση (*έμβολή*), σε Θουκ.
προ-εμβιβάζω, μέλ. -βιβῶ, εμβιβάζω από πριν, προεκθέτω, *προεμβιβάζω τινά εις απέχθειαν*, κάνω κάποιον να είναι μισητός εκ των προτέρων, σε Πολύβ.
προέμεν, Επικ. αντί *προεΐναι*, απαρ. αορ. β' του προΐημι.
προ-εν-άρχομαι, αποθ., αρχίζω εκ των προτέρων, σε Κ.Δ.
προενδείκνυμαι, αποθ., επιδεικνύω τον εαυτό μου ή κάνω επίδειξη από πριν μπροστά σε κάποιον άλλο, με δοτ., σε Αισχίν.
προενεγκεῖν, απαρ. αορ. β' του *προφέρω*.
προ-εννέπω, συνηρ. **προϋννέπω**, μόνο σε ενεστ. και παρατ. *προκηρύσσω*, ανακοινώνω, σε Αισχύλ., Ευρ.· *προεννέπω τινί ὅτι...*, σε Αισχύλ.· με απαρ., *προεννέπω τινά χαίρειν*, χαιρετώ δημοσίως τον κήρυκα, σε Σοφ., Ευρ.
προενοίκησις, ή, διαμονή σε ένα μέρος από πριν, προδιαμονή, σε Θουκ.
προ-ενσεῖω, μέλ. -σω, σεῖω, κινώ από πριν, *τινά τινι*, σε Πλούτ.
προ-εντυγχάνω, μέλ. -τεύζομαι, συνομιλώ με κάποιον εκ των προτέρων, σε Πλούτ. κ.λπ.· *ὅψις προεντυγχάνει τῆς φωνῆς*, το πρόσωπο αρχίζει να μιλά πριν από τη φωνή του, στον ίδ.
προ-εξαγγέλλω, ανακοινώνω από πριν, προκηρύσσω, σε Δημ.
προ-εξαγκωνίζω, μέλ. -σω, λέγεται για τους πυγμάχους, κινώ τα χέρια πριν ξεκινήσω να μάχομαι· επίσης λέγεται για ομιλητή, σε Αριστ.
προ-εξάγω, μέλ. -ζω, **I**. οδηγώ ή φέρω έξω από πριν, σε Ηρόδ., Θουκ. **II**. αμτβ., προχωρώ πρώτος, *τῷ κέρα*, σε Θουκ.· επίσης στην Παθ., στον ίδ.
προ-εξαιρέω, αφαιρώ εκ των προτέρων — Παθ., αποστερούμαι κάποιον ή κάτι από πριν, *τι*, σε Λουκ.
προ-εξαΐσσω, Αττ. -άσσω, μέλ. -ζω, πηδῶ έξω από πριν, έξω από τις τάξεις του στρατού σε ώρα μάχης, σε Ηρόδ.· *μτχ. αορ. α' προεζάξαντες*, σε Θουκ.
προ-εξᾶμαρτάνω, κάνω λάθος εκ των προτέρων, σε Ισοκρ.
προ-εξανίσταμαι, Παθ., με Ενεργ. αόρ. β', παρακ. και υπερσ. **1**. εγείρομαι και εξέρχομαι από πριν ή πρώτος σε Ηρόδ., Δημ. **2**. στον αγώνα, ξεκινώ πριν δοθεί το σήμα, σε Ηρόδ.
προ-εξᾰπᾰτάω, μέλ. -ήσω, εξαπατώ από πριν, σε Αριστ.
προ-εξαποστέλλω, μέλ. -στελῶ, στέλνω προς τα έξω εκ των προτέρων, σε Πολύβ.
προ-εξέδρα, Ιων. -η, ή, επίσημος θρόνος, σε Ηρόδ.
προ-έξειμι (εἶμι, Λατ. *ibo*), εξέρχομαι από κάτι, σε Θουκ.
προεξελαύνω, μέλ. -ελάσω [*ᾱ*], **1**. εκδιώκω από πριν, σε Πλούτ. **2**. *προεξελαύνω πλοίῳ*, προχωρώ με πλοίο πριν από τους άλλους, στον ίδ.
προ-εξεπίστανται, συνηρ. **προϋξ-**, αποθ., γνωρίζω καλά από πριν, σε Αισχύλ.
προ-εξερευνάω, συνηρ. **προϋξ-**, μέλ. -ήσω, ερευνάω από πριν, σε Ευρ.
προεξερευνητής, συνηρ. **προϋξ-**, -οῦ, ὁ, ερευνητής που αποστέλλεται από πριν, σε Ευρ.
προ-εξέρχομαι, αποθ., βγαίνω έξω από πριν, *τῷ πεζῷ*, με το πεζικό, σε Θουκ.
προ-εξετάζω, μέλ. -σω, εξετάζω από πριν, σε Λουκ.
προ-εξεφίεμαι, συνηρ. **προϋξ-**, Μέσ., παραγγέλλω από πριν, σε Σοφ.
προ-εξορμάω, μέλ. -ήσω, εξορμώ ή ξεκινώ από πριν, σε Ξεν.
προ-επαγγέλλομαι, Μέσ., υπόσχομαι από πριν, σε Κ.Δ.
προ-επαινέω, μέλ. -ήσω, επαινώ, αποδίδω έπαινο εκ των προτέρων, σε Θουκ.
προ-επανασείω, μέλ. -σω, σηκώνω το χέρι εναντίον από πριν· μεταφ. στην Παθ., ή *παρασκευή προεπανασείσθη*, απειλήθηκε πιο πριν, σε Θουκ.

προ-επαφήμι, στέλνω από πριν εναντίον του εχθρού, σε Λουκ.

προ-επιβουλεύω, μέλ. -σω, επιβουλεύω, συνομωτώ εναντίον κάποιου από πριν, *τινί*, σε Θουκ. — Παθ., είμαι το αντικείμενο τέτοιων επιβουλεύσεων, στον ιδ.

προ-επιξενόμαι, Παθ., γίνομαι δεκτός ως ξένος ή φίλος από πριν, σε Λουκ.

προ-επιπλήσσω, είμαι ο πρώτος που κατηγορώ, *τινί*, σε Αριστ.

προ-επισκοπέω, με Μέσ. αόρ. α' -εσκεψάμην, Παθ. παρακ. -έσκεμμαι· επισκοπώ, θεωρώ ή εξετάζω από πριν, σε Στράβ., Λουκ.

προ-επίστανται, αποθ., γνωρίζω ή καταλαβαίνω από πριν, σε Πλάτ., Ξεν.

προ-επιχειρέω, μέλ. -ήσω, **I.** είμαι ο πρώτος που επιτίθεται, σε Θουκ., Πλούτ. κ.λπ. **II.** με απαρ., επιχειρώ από πριν, σε Πλούτ.

προ-εποικέω, μέλ. -ήσω, εγκαθίσταμαι από πριν σε κάποιο μέρος, σε Στράβ.

προ-εργάζομαι, αποθ. με μέλ. -άσομαι, παρακ. -είργασμαι· κάνω κάτι ή εργάζομαι από πριν, σε Ηρόδ., Ξεν.· παρακ. επίσης με Παθ. σημασία, *τὰ προειργασμένα*, τα προηγούμενα κατορθώματα, σε Θουκ.· *ήπροειργασμένη δόξα*, η δόξα που κερδήθηκε από πριν, σε Ξεν.

προέργου, βλ. [προύργου](#).

προ-ερέσσω, αόρ. β' -ήρεσα, Επικ. -έρεσσα, κωπηλατώ από πριν, σε Όμηρ.

προερευνάομαι, Μέσ., ερευνώ πρώτος ή πιο πριν, *οί προερευνώμενοι ίππεις*, πρόσκοποι, σε Ξεν.

προ-ερέω, αιτ. συνηρ. -ερῶ, χρησιμ. ως μέλ. του *προεῖπον*· απ' όπου, παρακ. *προεῖρηκα*, Παθ. -ημαι, αόρ. α' *προερρήθην*, συνηρ. *προῦρρήθην*· **I.** λέγω εκ των προτέρων, σε Πλάτ. — Παθ., *ἐκ τῶν προειρημένων*, στον ιδ.· *τὰ προρρηθέντα*, στον ιδ.· *ταῦτά μοι προειρήσθω*, λέγονται με τη μορφή προοιμίου, σε Ισοκρ. **II.** διατάζω κάποιον να κάνει κάτι από πριν ή δημοσίως, *τινί*, με απαρ., σε Ηρόδ.· επίσης, *προερέω τινί ὥς...*, στον ιδ. — Παθ. απρόσ., *προεῖρητο αὐτοῖς μὴ ἐπιχειρεῖν*, δόθηκαν διαταγές σε αυτούς από πριν να μην επιτεθούν, σε Θουκ.· *τὸ προειρημένον*, διαταγή που έχει προλεχθεί, σε Ηρόδ.· *δεῖπνον προειρημένον*, διατεταγμένο από πριν, στον ιδ.· *πόλεμος προερρήθη*, Λατ. *indictus est*, σε Ξεν.

προ-ερύω, Επικ. αόρ. α' -έρυσσα, **1.** σύρω προς τα εμπρός, *νῆα ἄλαδε προέρυσσεν*, τράβηξε το πλοίο μπροστά, το καθείλκυσε από την παραλία στη θάλασσα, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** λέγεται για πλοία στη θάλασσα, = *προέρεσσω*, σε Όμηρ.

προ-έρχομαι, αόρ. β' -ἦλθον, παρακ. -ελήλυθα, συνηρ. *προῦλήλυθα*· αποθ.· όπως το *πρόειμι* (που λειτουργεί ως μέλ.), **I. 1.** βαδίζω μπροστά, προχωρώ, προβαίνω, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.· απόλ., *προελθὼν ὁ κῆρυξ ἐκήρυττε*, σε Αισχίν. **2.** λέγεται για χρόνο, *προελθόντος πολλοῦ χρόνου*, σε Θουκ.· λέγεται για πρόσωπα, *προεληλυθὼς τῇ ἡλικίᾳ*, αρκετά προχωρημένος στην ηλικία, σε Ξεν. **3.** προχωρώ σε μια συζήτηση ή διήγηση, σε Πλάτ. **4.** μεταφ., *τὰ Περσέων πρήγματα*, ἐς τοῦτο προελθόντα, η δύναμη των Περσών έφθασε σ' αυτό το σημείο, σε Ηρόδ.· *εἰς πᾶν μοχθηρίας προέρχομαι*, σε Δημ.· *εἰς τοῦτο προβέβηκεν ἔχθρας*, ὥστε..., στον ιδ. **5.** πηγαίνω από πριν ή πρώτος, σε Ξεν.· *προέρχομαί τινος*, πηγαίνω πριν από αυτόν, στον ιδ.· *μεταγεν.*, *προέρχομαι τινα*, σε Κ.Δ. **II.** με όργανο κίνησης, *προέρχομαι πόδα*, προχωρώ, έπειτα, κινώ το πόδι μου, σε Λουκ.

πρό-ες, -έστω, προστ. αορ. β' του *προῖημι*.

προ-εσαξάμην, Μέσ. αόρ. α' του *προεισάγω*.

προέσθαι, απαρ. Μέσ. αορ. β' απαρ. του *προῖημι*.

πρόεσις, ή (προῖημι), κβολή, εκροή, σε Αριστ.

προέστατε, Ιων. αντί -εσθήκατε, β' πληθ. παρακ. του προϊστημι· προεστώς,
μτχ.

προ-έσχον, αόρ. β' του προέχω.

προετικός, -ή, -όν (προΐημι), εύκολος στο να δίνει, αυτός που δίνει με αφθονία, άφθονος, πλούσιος, σε Ξεν. κ.λπ. *προετικός τινι*, αυτός που παρέχει αφθονία σε..., σε Αριστ.· *επίρρ. -κῶς*, στον ιδ.

προετοιμάζω, είμαι έτοιμος από πριν — Μέσ., ετοιμάζω εκ των προτέρων για δική μου χρήση ή σκοπό, σε Ηρόδ.

προ-ευαγγελίζομαι, αποθ., φέρνω καλές ειδήσεις από πριν, σε Κ.Δ.

προ-ευλάβέομαι, αόρ. α' *-ευλαβήθην*· αποθ., προσέχω, γίνομαι προσεκτικός από πριν, σε Δημ.

προέφθασα, αόρ. α' του *προφθάνω*.

προ-εφοδεύομαι, Παθ., διατρέχομαι από πριν, σε Στράβ.

προ-έχω, συνηρ. **προὔχω**, μέλ. *-έξω*, αόρ. β' *-έσχον* — Μέσ., *-εσχόμην*, *προὔσχόμην*· πρβλ. **προΐσχω**·

A. I. 1. κρατώ μπροστά έστι ώστε να προστατέψω κάποιον άλλο, σε Αριστοφ., Ξεν. — Μέσ., έχω μπροστά μου, έχω κάτι προτεταμμένο μπροστά σε κάποιον άλλο, σε Όμηρ., Αριστοφ. **2. α)** μεταφ. στη Μέσ., τοποθετώ μπροστά, προφασίζομαι, σε Σοφ.· *ᾠπερμάλιστα προὔχονται, μὴ ἂν γίνεσθαι τὸν πόλεμον*, ο οποίος είναι ο κύριος λόγος που προβάλλουν για να δείξουν ότι ο πόλεμος δεν μπορεί να γίνει, σε Θουκ. **β)** προτείνω, προσφέρω, στον ιδ. **II.**

1. κατέχω ή πληροφορούμαι κάτι από πριν, σε Ηρόδ. **2.** έχω πριν από τους άλλους, *τιμὴν προέξουσ' τῶν ἐνδίκων*, θα τιμηθούν πριν από τους δίκαιους, σε Σοφ.· *απόλ., ὁ προέχων*, ο πρώτος κάτοχος, σε Αριστ. **B. Αμτβ., I.** εξέχω, προεξέχω, λέγεται για ακρωτήρια, πύργους, λόφους, σε Όμηρ., Ηρόδ. κ.λπ. **II.**

1. λέγεται για αγώνισμα δρόμου, είμαι πρώτος, κάνω την αρχή, σε Ομήρ. *Ιλ.*· με γεν., *προέχων τῶν ἄλλων*, αυτός που βαδίζει πριν από τους υπόλοιπους, σε Ηρόδ.· *προέχω ἡμέρης ὁδῶ*, προηγούμαι μιας μέρας δρόμο, στον ιδ.· *προέχω τῇ κεφαλῇ*, προηγούμαι με διαφορά ενός κεφαλιού στον αγώνα, σε Ξεν.· λέγεται για χρόνο, *προεῖχε (ἡ τριήρης) ἡμέρα καὶ νυκτί*, προηγούνταν κατά ένα ημερονύχτιο, σε Θουκ. **2.** λέγεται για τάξη, με γεν., *δήμου προὔχουσιν*, είναι οι πρώτοι ανάμεσα στον δήμο ή οι αρχηγοί του λαού, σε Όμηρ. *Ύμν.*· *απόλ.*, είμαι ανώτερος, υπερέχω, σε Θουκ.· *τὸ προὔχον*, λέγεται για οτιδήποτε είναι εξαισίο, διακεκριμένο, υπερέχει των άλλων, στον ιδ.· *οἱ προὔχοντες*, οι αρχηγοί, στον ιδ. **3. α)** υπερβαίνω, υπερέχω, με γεν., σε Ηρόδ., Αττ.· *προέχω τινὸς τιμὴν*, είμαι ανώτερος από κάποιον στην τιμή, σε Σοφ. **β)** σπανίως με αιτ. προσ., σε Ξεν. — Παθ., είμαι υπέρτερος, διαπρεπής, σε Κ.Δ. **III.** *απρόσ., οὗ τι προέχει*, καθόλου δεν ωφελεί, με απαρ., σε Ηρόδ.

προ-εώρακα, παρακ. του *προοράω*.

προ-ηγεμών, -όνος, ὁ, αυτός που οδηγεί, καθοδηγεί ως αρχηγός, ηγέτης, σε Δημ.

προ-ηγέομαι, μέλ. *-ήσομαι*, αποθ. **1.** βαδίζω πρώτος και δείχνω τον δρόμο, είμαι οδηγός, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *τινι*, ενός προσώπου, δηλ. το οδηγώ, σε Αριστοφ., Ξεν.· *προηγέομαι τὴν ὁδόν*, σε Ξεν. **2.** με γεν., λαμβάνω την αρχηγία σε, στον ιδ.· μεταγεν. με αιτ., σε Κ.Δ. **3.** λέγεται για πράγματα, βρίσκομαι μπροστά, προηγούμαι, σε Ξεν. **4.** *μτχ. προηγούμενος, -η, -ον*, προπορευόμενος, *τὸ προηγούμενον στράτευμα*, εμπροσθοφυλακή, στον ιδ.

προηγητής, -οῦ, ὁ, αυτός που βαδίζει μπροστά για να δείχνει το δρόμο, οδηγός, σε Σοφ.· ομοίως, **προηγητήρ, -ῆρος, ὁ**, σε Ευρ.

προ-ηγορέω (προήγορος), μέλ. *-ήσω*, μιλά υπέρ των άλλων, σε Ξεν.· *προηγορῶ τινί*, μιλά αντί για άλλους, σε Πλουτ.

προηγορία, ἡ, ομιλία υπεράσπισης άλλων, σε Λουκ.

προ-ήγορος, ὁ (ἀγορά), αυτός που μιλά υπέρ των άλλων, συνήγορος.

προηγούμενως, επιρρ. μτχ. του *προηγέομαι*, πιο πριν, προγενέστερα, σε Πλούτ.

προήδεον, Αττ. -**ήδη**, υπερσ. του *πρόοιδα*.

προ-ήδομαι, Παθ., χαίρομαι πιο πριν ή πρώτος, σε Αριστ.

προήκα, αορ. α' του *προΐημι*.

προ-ήκης, -ες, (ἀκή), αυτός που έχει προβεβλημένη ή προεξέχουσα αιχμή, σε Ομήρ. Οδ.

προ-ήκω, μέλ. -**ήζω**, **I. 1.** βρίσκομαι από πριν, είμαι πρώτος, σε Θουκ., Ξεν. **2.** υπερέχω, *προήκω ἐς βαθὺ τῆς ἡλικίας*, σε Αριστοφ.· *εἰς τοῦτο προήκειν*, έχω φτάσει σ' αυτό το σημείο, σε Δημ.· λέγεται για χρόνο, *τῆς ἡμέρας προηκούσης*, σε Πλούτ. **II.** εκτείνομαι πιο πέρα, *τῆς ἄρκυος*, σε Ξεν.

προ-ησσάω, Αττ. -**ηττάω**, μέλ. -**ήσω**, κατανικώ εκ των προτέρων, σε Πολύβ.· Παθ. παρακ. και υπερσ., ηττώμαι, καταβάλλομαι εκ των προτέρων, στον ίδ.

προθάλλης, -ές (θάλλω), αυτός που αναπτύσσεται πρόωρα, που μεγαλώνει νωρίς, σε Ομηρ. Ύμν.

προ-θέλυμνος, -ον (θέλυμνον), **I.** αυτός που προέρχεται από θεμέλια ή ρίζες, *προθελύμνους ἔλκετο χαίτας*, τραβούσε τα μαλλιά από τις ρίζες, σε Ομήρ. Ιλ.· *προθέλυμνα χαμαὶ βάλε δένδρεα*, έριχνε κάτω τα δέντρα με τις ρίζες, στο ίδ.· *ἐφόρει τὰς δρυὸς προθελύμνους*, σε Αριστοφ. **II.** *σάκος σάκει προθελύμνω φράζαντες*, ασπίδα πάνω σε ασπίδα στενά συμπιεσμένες μεταξύ τους, όπου *θέλυμνα* είναι το σύνολο των ασπίδων, από τις οποίες η καθεμιά καλύπτει την από κάτω της, σε Όμηρ.

προ-θερᾶπτέω, μέλ. -**σω**, **I.** ετοιμάζω από πριν, σε Πλάτ. **II.** περιποιούμαι από πριν, σε Πλούτ.

πρόθεσις, ή (προτίθημι), **I. 1.** έκθεση στο κοινό· λέγεται για νεκρό σώμα, δημόσια έκθεση αυτού (πρβλ. [προτίθημι](#) II), σε Πλάτ., Δημ. **2.** δημόσια δήλωση, σε Αριστ. **3.** έκθεση της υπόθεσης, στον ίδ. **4.** *οἱ ἄρτοι τῆς προθέσεως*, ἄρτοι που τίθενται στην Αγία Τράπεζα από πριν, ἄρτος μετάληψης, σε Κ.Δ. **II.** σκοπός, πρόθεση, σε Φιλίππ. παρά Δημ. **III.** υπόθεση, υπολογισμός, σε Πολύβ.

προ-θέσμιος, -α, -ον (θεσμός), **I.** ορισμένος εκ των προτέρων, σε Λουκ. **II.** *προθεσμία* (ενν. *ἡμέρα*), ή, στο Αττ. δίκαιο, ημέρα καθορισμένη από πριν μέσα στην οποία έπρεπε να πληρωθούν χρήματα, να ασκηθεί αγωγή, να εκτελεστούν ενέργειες, εκλογές, σε Δημ., Αισχίν.· γενικά, προκαθορισμένος χρόνος, σε Πλάτ.

προ-θεσπίζω, μέλ. -**σω**, θεσπίζω από πριν, σε Αισχύλ.

προθέω, μέλ. -**θεύσομαι**, **I. 1.** προτρέχω, τρέχω εμπρός, σε Ομήρ. Ιλ.· *πολὺ προθέσκε* (Ιων. παρατ.), κατά πολύ προηγείτο στο δρόμο, σε Όμηρ. **2.** τρέχω προς τα εμπρός ή μπροστά, σε Ξεν. **II.** με αιτ., υπερβαίνω, υπερτερώ, στον ίδ.· με γεν., σε Πλούτ.

προ-θέω, παλιός τύπος του *προ-τίθημι*, *τοῦνεκά οἱ προθέουσιν ὀνειδέα μυθήσασθαι*, γι' αυτό του επιτρέπουν να μιλά με υβριστικές λέξεις, σε Ομήρ. Ιλ.

προ-θνήσκω, μέλ. -**θᾶνοῦμαι**, αόρ. β' -**έθανον**, **I.** πεθαίνω πιο πριν, σε Θουκ. **II.** πεθαίνω για κάποιον άλλο, με γεν., σε Ευρ.

προθορών, μτχ. αορ. β' του *προθρόσκω*.

πρό-θρονος, ό, πρόεδρος, σε Ανθ.

προ-θρυλέω[ῶ], μέλ. -**ήσω**, κάνω θόρυβο από πριν, σε Λουκ.

προ-θρώσκω, ορμώ από πριν, ξεπηδώ εμπρός, μόνο στην μτχ. αορ. β' *προθορών*, σε Ομήρ. Ιλ.

πρόθυμα, τό (προθύω), αυτά που προσφέρονταν πριν από τη θυσία, σε Αριστοφ.: μεταφ., *ἐμὸν θάνατον προθύματ' ἔλαβεν Ἄρτεμις*, σε Ευρ.

προ-θυμέομαι (πρόθυμος), παρατ. *προεθυμέομην*, συνηρ. *προϋθυμούμην*, Μέσ. μέλ. -*θυμήσομαι* και Παθ. -*θυμηθήσομαι*, αόρ. α' *προϋθυμήθην*: **1.** είμαι έτοιμος, πρόθυμος, ενθουσιώδης, έχω ζήλο να κάνω ένα πράγμα, με απαρ. σε Ηρόδ., Αττ.: επίσης, *προθυμέομαι ὅπως*, σε Ηρόδ., Αττ. **2.** απόλ., δείχνω ζήλο, δείχνω προθυμία, σε Ηρόδ.: είμαι εύθυμος, φαιδρός, σε Ξεν. **3.** με αιτ. πράγμ., είμαι πρόθυμος ή ενθουσιώδης για κάτι, εκτιμώ θερμά, ποθώ διακαώς, σε Θουκ. κ.λπ.

προθυμητέον, ρημ. επίθ., αυτό για το οποίο πρέπει κάποιος να φανεί πρόθυμος, σε Πλάτ.

προθυμία, Ιων. -ίη, ή, I. 1. διάθεση, προθυμία, ετοιμότητα, ζήλος, *ἦσι προθυμίησι [ῖ] πεποιθώς*, δηλ. *πρόθυμος ὢν*, σε Ομήρ. Ιλ.: *πάση προθυμία*, με όλο τον ζήλο, σε Πλάτ.: *ὑπὸ προθυμίας*, με ζήλο, στον ίδ. **2.** με γεν. προσ., *ἐκ τῆς Κλεομένεος προθυμίας*, στην επιθυμία του, σε Ηρόδ.: *κατὰ τὴν τούτου προθυμίην*, τόσο μακριά όσο πηγαίνει η επιθυμία του, στον ίδ.: *τοῦ θεοῦ προθυμία*, με τη θέληση του θεού, σε Ευρ. **3.** με γεν. πράγμ., *προθυμὴ σωτηρίας*, ζήλος να τον σώσει, σε Ηρόδ.: *προθυμία ἔργου*, ετοιμότητα για δράση, πρόθεση ή σκοπός για ενέργεια, σε Σοφ. **4.** *προθυμίαν ἔχειν* = *προθυμεῖσθαι*, σε Ηρόδ.: με απαρ., στον ίδ., Αττ. **II.** καλή θέληση, ευμενής διάθεση, σε Ηρόδ.

πρό-θυμος, -ον, I. 1. έτοιμος, πρόθυμος, ενθουσιώδης, αυτός που έχει ζήλο, *πρόθυμός εἰμι*, με απαρ., = *προθυμέομαι*, σε Ηρόδ., Αττ. **2.** με γεν. πράγμ., ενθουσιώδης για..., σε Σοφ., Θουκ. **3.** με πρόθ., *πρόθυμος εἷς τι*, σε Αριστοφ., Θουκ. κ.λπ.: *ἐπὶ τι, πρὸς τι*, σε Ξεν. **4.** απόλ., σε Ηρόδ. κ.λπ.: *τὸ πρόθυμον* = *προθυμία*, σε Ευρ. **II.** αυτός που έχει καλή διάθεση, αυτός που εύχεται το καλό, σε Σοφ., Ευρ. κ.λπ. **III.** επίρρ. -*μως*, με προθυμία, με ζήλο, έμπρακτα, σε Ηρόδ. κ.λπ.: *πρόθυμος μᾶλλον ἢ φίλως*, με περισσότερο ζήλο παρά αγαθοσύνη, σε Αισχύλ.: συγκρ. -*ότερον*, σε Θουκ. κ.λπ.: *υπερθ. -ότατα*, σε Ηρόδ. κ.λπ.

προ-θύραιος[υ], -α, -ον και -ος, -ον (θύρα), αυτός που βρίσκεται μπροστά στην πόρτα, σε Ομηρ. Ὑμν.: *προθύραια, τά*, χώρος πριν από την πόρτα, σε Ομηρ. Ὑμν.

πρό-θύρον, τό (θύρα), **1.** μπροστινή πόρτα, πόρτα που οδηγεί από την *αὐλήν* στο εσωτερικό, σε Όμηρ.: επίσης στον πληθ., στον ίδ. **2.** χώρος πριν από την πόρτα, είδος υπόστεγου ή βεράντας, Λατ. vestibulum, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ., Αττ. **3.** μεταφ., *Κόρινθος πρόθυρον Ποτειδᾶνος*, σε Πίνδ.: *πρόθυρα ἀρετῆς*, σε Πλάτ.

προ-θύω, μέλ. -θύσω και -θύσομαι, I. θυσιάζω ή προσφέρω από πριν, σε Πλάτ.: Μέσ., έχω θυσιάσει ή σφαγιασει ένα πρόσωπο από πριν, σε Λουκ. **II.** θυσιάζω αντί ή στη θέση κάποιου άλλου, με γεν., σε Ευρ.: *ὑπέρ τινος*, στον ίδ.

προΐ, πρόϊος, πρόϊμος, μέλ., σε Ομήρ. Ιλ. αντί *πρωΐ, πρώϊος, πρώϊμος*.

προ-ϊάλλω, μόνο σε παρατ., στέλνω από πριν, πέμπω προς τα μπρος, σε Όμηρ.

προ-ϊάπτω, μέλ. -ψω, αόρ. α' -ίαψα: στέλνω προς τα εμπρός, στέλνω πρόωρα στον Κάτω Κόσμο, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ.

προϊδών, μτχ. του προεῖδον.

προΐει = προΐησι, γ' ενικ. του προΐημι· προΐειν, σε Αττ. παρατ., προΐεις, μτχ.

προ-ίζομαι, Μέσ., κάθομαι από πριν, λαμβάνω την πρώτη θέση, σε Ηρόδ.

προ-ΐημι, γ' ενικ. ενεστ. *προΐει* (όπως αν προερχόταν από *προΐω*), γ' ενικ. ευκτ. *προΐοι*· Αττ., παρατ. *προΐειν*, -εις, -ει· μέλ. *προήσω*, αόρ. α' *προήκα*, Επικ. *προέηκα*· γ' πληθ. αορ. β' *πρόεσαν*, ευκτ. *προεΐεν*, προστ. *πρόες*, γ' ενικ. *προέτω*, απαρ. *προέμεν* αντί *προεΐναι*· — Μέσ., αόρ. α' *προηκάμην*· γ' πληθ. ευκτ. αορ. β' *πρόοιντο* ή *πρόειντο*,

A. I. 1. στέλνω από πριν, στέλνω μπροστά, προπέμπω, σε Όμηρ.· επίσης, στέλνω κάτι σε κάποιον άλλο, *ἀγγελίας φήμην*, σε Ομήρ. Οδ.· στον Όμηρ. συχνά με απαρ., *αἰετὼ προέηκα πέτεσθαι*, *οὔρον προέηκεν ἄῃναι*, σε Ομήρ. Οδ.

2. στέλνω μακριά, αποπέμπω, αφήνω να φύγει, σε Ομήρ. Ιλ.· *τήνδε θεῶ πρόες*, άφησέ τη να πάει στον θεό, δηλ. με ευλάβεια σ' αυτόν, στο ίδ. **3.** αφήνω να χαθεί, αφήνω να πέσει, ιδίως απερίσκεπτα, *ἔπος προέηκε*, άφησε να πέσει ο λόγος ανήφιστα, σε Ομήρ. Οδ.· *πηδάλιον ἐκ χειρῶν προέηκε*, άφησε να πέσει το πηδάλιο από τα χέρια του, στο ίδ.· *δάκρυα προήκεν*, σε Ευρ. **4.** λέγεται για βλήματα, βέλη, στέλνω μπροστά, πυροβολώ, εξακοντίζω από μπροστά, σε Όμηρ. **5.** λέγεται για ποταμό, *ὔδωρ προΐει ἐς Πηνειόν*, χύνει το νερό του στον Πηνειό, σε Ομήρ. Ιλ. **6.** *προΐημί τινι ποιεῖν τι*, επιτρέπω σε κάποιον να κάνει κάτι, σε Πίνδ. **II. 1.** παραδίδω, αφήνω, προδίδω κάποιον στον εχθρό του, σε Ηρόδ., Θουκ. — Παθ., παραδίδομαι ή αφήνομαι μακριά, *εἰ προεῖτο ταῦτα*, σε Δημ. **2.** *ἐπὶ τὸ αὐτίκα ἡδὺ προΐημι αὐτόν*, παραδίδω ή αφήνω τον εαυτό μου στις παρούσες (προσωρινές) ηδονές, σε Ξεν. **B. Μέσ., I.** στέλνω μπροστά από κάποιον, οδηγώ μπροστά, αποδιώχνω προς κάποιο μέρος, σε Ξεν.· λέγεται για ήχους, εκπέμπω, σε Αισχίν. κ.λπ. **II. 1.** παραδίδω, αφήνω, παραδίδω στον εχθρό, σε Θουκ. κ.λπ.· *προΐημι σφᾶς αὐτούς*, παρέδωσαν τους εαυτούς τους ως ηττημένους, απέβαλαν κάθε ελπίδα νίκης ή διάσωσης, στον ίδ. **2.**

εγκαταλείπω, αφήνω, στον ίδ.· *οὐδαμῇ προΐεντο ἑαυτούς*, δεν παραχώρησαν τους εαυτούς τους (δηλ. δεν δωροδοκήθηκαν), σε Δημ. **3.** παρέχω, χαρίζομαι, σε Θουκ. κ.λπ.· *προέσθαι ἀπὸ τῶν ιδίων*, σε Δημ. **4.** αποβάλλω, πετώ τα ρούχα μου, στον ίδ.· και με αρνητική σημασία, ρίχνω μακριά, *τὸν καιρόν*, στον ίδ.· *τὰ πατρῶα*, σε Αισχίν.· απόλ., είμαι σπάταλος, σε Αριστ. **5.** πολλές φορές προστίθεται δεύτερο κατηγορ., *ἡμᾶς προέσθαι ἀδικουμένους*, μας εγκατέλειψαν να αδικούμεστε (μας άφησαν στην αδικία), σε Θουκ.· *προέμενοι αὐτούς ἀπολέσθαι*, σε Ξεν.· *προΐημί τινι ὑμᾶς ἐξαπατῆσαι*, σε Δημ. **6.** αφήνω κάποιον να φύγει, σε Πολύβ. **7.** σπανίως με θετική σημασία, παραδίδω σε κάποιον, εμπιστεύομαι στη φροντίδα κάποιου, σε Ξεν. **III.** απορρίπτω, αμελώ, περιφρονώ, σε Αριστ.· απόλ., παραμελώ κάθε συμβουλή, είμαι απερίσκεπτος, σε Δημ.

προΐκα, βλ. [προΐξ](#) II.

προΐκιος, -ον (**προΐξ**), αυτός που δίνεται ως προΐκα, σε Ανθ.

προΐκτης, -ου, **ὁ** (**προΐσσομαι**), αυτός που ζητά δώρο, ελεημοσύνη, ζητιάνος, σε Ομήρ. Οδ.· *άνήρ προΐκτης*, επαίτης, στο ίδ.

προΐξ, **προϊκός**, ή, **I. 1.** δώρο, δωρεά, *προϊκὸς γεύσασθαι*, γεύομαι ένα δώρο, σε Ομήρ. Οδ.· *προϊκὸς χαρίσασθαι*, χαρίζω προΐκα (*προϊκός* είναι στη γεν. pretii), στο ίδ. **2.** μερίδιο που αποδίδεται στους γάμους, προΐκα, σε Πλάτ., Δημ. **II.** οι Αττ. χρησιμ. την αιτ. *προΐκα* ως επίρρ., όπως το *δωρεά*, ελεύθερη δωρεά, χάρισμα, πράγμα διδόμενο άνευ κόστους, Λατ. gratis, σε Αριστοφ., Πλάτ.· *προΐκα κρίνειν*, χωρίς προΐκα, χωρίς δώρο, σε Δημ.

προΐππεύω, μέλ. -σω, ιππεύω μπροστά από τους άλλους, με γεν., σε Πλούτ.

προ-ΐστημι, μέλ. -στήσω, αόρ. α' *προϋστησα*, μτχ. *προστήσας*, απαρ.

προσστήσαι·

A. Μτβ. σε αυτούς τους χρόνους, καθώς επίσης σε ενεστ. και Μέσ. αόρ. α', **I.** **1.** στήνω από πριν ή εμπρός, *προστήσας (σε) Τρωσὶ μάχεσθαι*, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** στήνω, τοποθετώ πάνω από τους άλλους, με γεν., σε Πλάτ. **II.** **1.** Μέσ., κυρίως στον αόρ. α', τοποθετώ κάποιον μπροστά μου, εκλέγω κάποιον ως αρχηγό, σε Ηρόδ.· με γεν., *προΐσασθαι τουτονὶ ἑαυτοῦ*, θέτω κάποιον ως οδηγό μου, σε Πλάτ. **2.** τοποθετώ εμπρός μου, τοποθετώ μπροστά, σε Ηρόδ. κ.λπ. **3.** μεταφ., τοποθετώ μπροστά, προβάλλω ως δικαιολογία, προφασίζομαι, *τὰ τῶν Ἀμφικτυόνων δόγματα προστήσασθαι*, σε Δημ.· με γεν., χρησιμοποιώ ένα πράγμα ως πρόφαση για κάτι άλλο, στον ίδ. **4.** προτιμώ, εκτιμώ κάποιον ανώτερο από κάποιον άλλο, *τινά τινος*, σε Πλάτ. **B.** Παθ., με Ενεργ. αόρ. β' *προὔστην*, παρακ. *προέστηκα*, Ιων. β' πληθ. *προέστατε*, απαρ. *προεστάναι*, μτχ. *προεστώς*, Παθ. αόρ. α' *προεστάθην*. **I.** **1.** τοποθετώ τον εαυτό μου μπροστά, στέκομαι μπροστά, σε Δημ. **2.** με αιτ., πλησιάζω, σε Σοφ. **3.** με δοτ., στέκομαι μπροστά, απέναντι, ή αντιμετωπίζω τον άλλο, στον ίδ. **II.** με γεν., είμαι τοποθετημένος επάνω, είμαι η κύρια δύναμη, *τῆς Ἑλλάδος, τῶν Ἀρκάδων*, σε Ηρόδ.· είμαι στην κορυφή της συντροφιάς, ενεργώ ως αρχηγός ή οδηγός, *τῶνπαράλων, τῶν ἐκ τοῦ πεδίου*, στον ίδ.· *τοῦ δήμου*, σε Θουκ.· απ' όπου απόλ., *οἱ προεστώτες*, Ιων. -εῷτες, οδηγοί, αρχηγοί, ηγέτες, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ. **2.** δηλώνει ποικίλες σχέσεις, κυβερνώ, διευθύνω, διοικώ, *οὐκ ὀρθῶς σεωυτοῦ προέστηκας*, δεν κυβερνάς καλά τον εαυτό σου, σε Ηρόδ.· *προέστηκα τοῦ ἑαυτοῦ βίου*, σε Ξεν. **3.** στέκομαι μπροστά έτσι ώστε να οδηγώ αυτόν, σε Ηρόδ.· *πρόστητε τύχης*, ο υπερασπιστής μας ενάντια στη μοίρα, σε Σοφ.· *ὁ προστὰς τῆς εἰρήνης*, προστάτης της ειρήνης, σε Αισχίν.· *ἐπίσης, προὔστητην φόνου*, ήταν πρωτεργάτες του φονικού, σε Σοφ.· απόλ., *βέλεα ἀρωγὰ προσταθέντα*, στον ίδ.

προ-ἴσχω = *προέχω*, **I.** κρατώ προς τα εμπρός, προτείνω, λέγεται για αγόρια που παίζουν στην *ποσίνδα*, σε Ξεν.· κυρίως σε Μέσ., κρατώ μπροστά από κάποιον, κρατώ εμπρός, *χεῖρας*, σε Θουκ.· με γεν., κρατώ ενώπιον, *τῶν ὤψεων τὰς χεῖρας*, σε Πλούτ. **II.** μεταφ. στη Μέσ., **1.** τοποθετώ μπροστά, χρησιμοποιώ ως πρόφαση, προφασίζομαι, ισχυρίζομαι, σε Ηρόδ., Θουκ. **2.** προτείνω, προσφέρω, στο ίδ.

Προϊτίδες (πύλαι), αἱ, μία από τις πύλες της Θήβας που ονομάστηκε έτσι από τον Προίτο, σε Αισχύλ.

προιών, μτχ. του *πρό-εμι* (**εἶμι**, Λατ. *ibo*).

προ-ῖωξις[ι], ή, αναζήτηση πρωτιάς, επιδίωξη διάκρισης, σε Ησίοδ.

πρόκᾱ (πρό), Ιων. επίρρ., ευθύς, αμέσως, ξαφνικά, σε Ηρόδ.· *πρόκατε ή πρόκατε*.

προ-καθεύδω, μέλ. -*ευδήσω*, κοιμάμαι από πριν ή πρώτος, σε Αριστοφ.

προ-καθηγέομαι, αποθ., βαδίζω από εμπρός και οδηγώ, σε Πολύβ.·

προκαθηγέομαι τῆς κρίσεως, συμβουλευώ, προτείνω από πριν, στον ίδ.

προ-κάθημαι, Ιων. -**κάτημαι**, κυρίως παρακ. του *προκαθέζομαι*. **I.** **1.** κάθομαι από πριν, *πρὸ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος προκαθέζομαι*, είμαι μπροστά από την υπόλοιπη Ελλάδα, λέγεται για τους Θεσσαλείς, σε Ηρόδ. **2.** με γεν., κάθομαι ή βρίσκομαι μπροστά από ένα μέρος, και επομένως, προστατεύω, υπερασπίζομαι, στον ίδ., Θουκ.· *στρατιᾶς προκάθημαι*, σε Ευρ. **II.** προεδρεύω, *τῆς πόλεως*, σε Πλάτ.

προ-καθίζω, Ιων. -**κατίζω**, **I.** **1.** καθίζω μπροστά ή σπρώχνω προς τα εμπρός, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** κάθομαι σε δημόσιο χώρο, κάθομαι επισήμως, *ἐς θρόνον*, σε Ηρόδ.· ομοίως σε Μέσ., στον ίδ. **3.** εγκαθίσταμαι εμπρός, στον ίδ. **II.** μτβ., κάθομαι πάνω σε, σε Πολύβ.

προ-καθήμι, μέλ. -ήσω, κάθομαι από πριν· μεταφ., *πόλιν προκαθήμι εἰς ταραχήν*, ρίχνω την πόλη σε σύγχυση, την φέρνω σε αναταραχή, σε Δημ.· *προκαθήμι τινα ἐξαπατᾶν*, τοποθετώ ένα πρόσωπο μπροστά μου με σκοπό να παραπλανήσω, να εξαπατήσω, στον ιδ.

προ-καθίστημι, μέλ. -στήσω· **I.** τοποθετώ κάτι εμπρός· ομοίως στη Μέσ., σε Ξεν. **II.** Παθ., με αόρ. β' και Ενεργ. παρακ., *φυλακῆς μὴ προκαθεστηκυίας*, δεν έχουν τοποθετήσει φρουρά από πριν, σε Θουκ.

προ-καθοράω, μέλ. -κατόψομαι, εξετάζω από πριν, εξερευνώ προκαταρκτικά, σε Ηρόδ.

προ-καίω, μέλ. -καύσω, καίω από πριν — Παθ., καίγομαι εκ των προτέρων, λέγεται για φωτιά, σε Ξεν.

πρόκᾱκος, -ον, υπερβολικά κακός, *κακὰ πρόκακα*, συμφορές πάνω στις συμφορές, σε Αισχύλ.

προ-κᾱλέω, μέλ. -έσω, **I.** καλώ εμπρός, κυρίως σε Μέσ., γ' ενικ. Επικ. αόρ. α' *προκαλέσσατο*, προστ. *προκάλεσσαι*· **1.** καλώ σε μάχη, προκαλώ σε αναμέτρηση, προκαλώ, Λατ. *provoco*, σε Όμηρ.· ομοίως, *προκαλέω εἰς ἀγῶνα*, σε Ξεν. **2.** προσκαλώ εκ των προτέρων ή καλώ, *τινὰ ἐς λόγους*, σε Ηρόδ., Θουκ.· *ἐς σπονδάς*, σε Θουκ.· *ἐπὶ ζυμμαχίαν*, στον ιδ. **3.** με αιτ. και απαρ., προσκαλώ κάποιον να κάνει κάτι, στον ιδ. κ.λπ. **4.** απόλ., *αὐτῶν προκαλεσαμένων*, στην ή έπειτα από την πρόσκλησή τους, στον ιδ. **II. 1.** με αιτ. πράγμ., προσφέρω ή προτείνω, *δίκην*, στον ιδ.· *τάς σπονδάς*, σε Αριστοφ.· με αιτ. προσ. να ακολουθ., *προκαλείσθαι τινα τὴν εἰρήνην*, προσφέρω σε κάποιον ειρήνη, στον ιδ. **2.** ως Αττ. δικανικός όρος, κάνω μια προσφορά ή προκαλώ τον αντίδικο, να διευκολύνει την απόφαση αποδεχόμενος την λύση της υπόθεσης με τη διαιτησία, αφήνω τους δούλους να υποστούν βασανιστήρια, σε Δημ.· πρβλ. [πρόκλησις](#) — Παθ., *προκαλέω ἐς κρίσιν περὶ τινος*, σε Θουκ. **III.** προσκαλώ να εμφανιστεί κάτι, *εὐγένειαν*, σε Ευρ.

προ-κᾱλίζομαι, αποθ., μόνο σε προστ. ενεστ. *προκαλίζεο*, Επικ. γ' ενικ. παρατ. *προκαλίζετο*· προκαλώ σε αγώνα, σε συμπλοκή, σε Όμηρ.

προκᾱλινδέομαι, Παθ., πέφτω πρηγής, γονατιστός, μπρούμυτα, μπροστά από κάποιον άλλο, σε Ισοκρ., Δημ.

προκᾱλύμμα, -ατος, τό, 1. οτιδήποτε τοποθετείται μπροστά από κάτι άλλο, παραπέτασμα, όπως αυτό που κρεμόταν στα ανοίγματα της πόρτας, αντί για πόρτα, σε Αισχύλ. **2.** κάλυμμα, ως προστασία, σε Θουκ. **3.** μεταφ., πρόσχημα ή πρόφαση, στον ιδ., Λουκ.

προ-κᾱλύπτω, μέλ. -ψω, **I.** κρεμώ μπροστά ως κάλυμμα — Μέσ., *βάζω πάνω μου ως κάλυμμα ή μανδύα*, σε Ευρ.· *οὐ προκαλυπτομένα παρηϊδος*, δεν τοποθετεί κάλυμμα μπροστά στο πρόσωπό της, στον ιδ. **II.** καλύπτω ολόγυρα, *ἥλιος νεφέλην προκαλύπτει*, σε Ξεν. — Μέσ., *προῦκαλύψατο ὄμματα*, έκρυψε με πέπλο τα μάτια της, σε Ευρ.

προ-κάμνω, μέλ. -καμοῦμαι, αόρ. β' *προέκᾱμον*, **I.** εργάζομαι ή μοχθώ από πριν, σε Θέογν. **II.** κοπιάζω για χάρη ή για την υπεράσπιση κάποιου, *τινός*, σε Σοφ. **III.** κουράζομαι, εγκαταλείπω, *μὴ πρόκαμνε*, σε Αισχύλ.· *μὴ προκάμητε πόδα*, σε Ευρ. **IV.** έχω προηγούμενη ασθένεια, σε Θουκ.· *θλίβομαι εκ των προτέρων*, στον ιδ.

προ-κᾱρηνος[ᾱ], -ον (κᾱρηνον), αυτός που έχει το κεφάλι μπροστά, σε Ανθ. **προκᾱς, -άδος, ή, = πρόξ**, σε Ομηρ. Ύμν.

προ-καταγγέλλω, μέλ. -αγγελῶ, ανακοινώνω ή δηλώνω από πριν, σε Κ.Δ.

προ-καταγιγνώσκω, μέλ. -γνώσομαι, **1.** καταψηφίζω ομόφωνα εκ των προτέρων, καταδικάζω με προηγούμενη απόφαση, με γεν. προσ., σε Δημ.

κ.λπ.· απόλ., σε Αριστοφ.· *μὴ προκατεγνώκεναι μηδέν*, μην προδικάζεις τίποτα, σε Δημ. **2.** με απαρ., *προκαταγιγνώσκετε ἡμῶν ἥσσους εἶναι*, μας καταδικάζεται εκ των προτέρων και λέτε ότι είμαστε κατώτεροι, σε Θουκ. **3.** *προκαταγιγνώσκω τί τινος*, όπως το φόνον τινός, εκδίδω εκ των προτέρων καταδικαστική απόφαση για φόνο, σε Ρήτ.

προ-κατάγομαι, Παθ., φθάνω στο λιμάνι πιο πριν, *τινος*, σε Λουκ.

προκαταγωγή, ἡ, πρόωρος ελλιμενισμός, σε App.

προ-καταθέω, τρέχω μπροστά από κάτι, σε Ξεν.

προ-κατακαίω, μέλ. -*καύσω*, καίω τα πάντα από πριν, σε Ξεν.

προ-κατάκειμαι, Παθ., ξαπλώνω μπροστά από κάτι, σε Λουκ.

προ-κατακλίνω[ῖ], μέλ. -*κλῖνω*, κάνω κάποιον να ξαπλώσει μπροστά από άλλους, σε Ιώσηπ. — Παθ., = *προκατάκειμαι*, σε Λουκ.

προ-καταλαμβάνω, μέλ. -*λήψομαι*, **I.** καταλαμβάνω, κυριεύω από πριν, σε Θουκ. κ.λπ. — Παθ., προκαταλαμβάνομαι, στον ιδ. **II.** μεταφ., προλαμβάνω, ματαιώνω, στον ιδ., Αισχίν.· λέγεται για πρόσωπα, προλαμβάνω ή βρίσκω αιφνιδίως, σε Θουκ. **III.** καταβάλλω εκ των προτέρων, στον ιδ.

προ-καταλέγομαι, Παθ., περιγράφομαι εκ των προτέρων, σε Ηρόδ.

προ-καταλήγω, μέλ. -*ζω*, τερματίζω από πριν, σε Πολύβ.

προ-καταλύω, μέλ. -*λύσω* [ῡ], καταλύω, ακυρώνω ή καταργώ από πριν, σε Θουκ.· *τὸν βίον προκαταλύω τοῦ ἔργου*, πεθαίνω πριν τελειώσω το έργο μου, σε Πλούτ. — Μέσ., *προκαταλύω τὴν ἔχθρην*, παύουν από πριν την αμοιβαία έχθρα τους, σε Ηρόδ.

προ-καταπίπτω, πέφτω κάτω από πριν· *λόγοι προκατέπιπτον εἰς τὴν Ρώμην*, φήμες εξαπλώθηκαν στη Ρώμη από πριν, σε Πλούτ.

προ-καταπλέω, μέλ. -*πλεύσομαι*, καταπλέω από πριν, σε Πολύβ.

προ-καταρτίζω, μέλ. -*σω*, τελειοποιώ εκ των προτέρων, σε Κ.Δ.

προ-κατάρχομαι, μέλ. -*ζομαι*, **I.** ξεκινώ κάτι πριν τους άλλους, ξεκινώ πρώτος τις εχθροπραξίες, σε Πολύβ. **II.** *προκατάρχεσθαι τινι τῶν ἱερῶν*, παρέχω σε κάποιον την πρώτη μερίδα του θυσιάσματος (ένα από τα δικαιώματα των πολιτών της μητρόπολης στις αποικίες), σε Θουκ.

προ-κατασκευάζω, μέλ. -*σω*, ετοιμάζω από πριν, σε Ξεν.

προ-κατασκευή, ἡ, προετοιμασία, πρόλογος, εισαγωγή, σε Πολύβ.

προ-καταφεύγω, μέλ. -*φεύζομαι*, δραπετεύω από πριν σε ασφαλές μέρος, σε Θουκ.

προ-καταχράομαι, παρακ. -*κέχρησμαι*, αποθ., καταναλώνω εκ των προτέρων, σε Δημ.

προ-κατελπίζω, μέλ. -*σω*, ελπίζω από πριν, σε Πολύβ.

προ-κατεσθίω, μέλ. -*έδομαι*, τρώω από πριν, σε Λουκ.

προ-κατέχω, μτχ. -*καθέζω*, κατέχω ή κερδίζω θέση εκ των προτέρων, προκαταλαμβάνω, σε Θουκ., Ξεν. — Μέσ., *κρατώ κάτι μπροστά μου από πριν*, σε Όμηρ. Ύμν.

προ-κατηγορέω, κατηγορώ, επισύρω κατηγορίες από πριν, σε Δημ.

προκατηγορία, ἡ, προηγούμενη κατηγορία, κατηγορία που έχει απαγγελθεί από πριν, σε Θουκ.

προκατόψομαι, μέλ. του *προκαθοράω*.

πρόκειμαι, Ιων. απαρ. -*κέεσθαι*, μέλ. -*κείσομαι*· χρησιμ. ως Παθ. του *προτίθημι*, **I. 1.** βρίσκομαι μπροστά από κάποιον, λέγεται για δείπνο, σε Όμηρ., Ηρόδ. **2.** κείμαι εκτεθειμένος, λέγεται για παιδί, σε Ηρόδ.· βρίσκομαι νεκρός, σε Αισχύλ., Σοφ.· *ὁ προκείμενος*, το πτώμα που κείτεται έτοιμο για ταφή, σε Σοφ. κ.λπ. **3.** είμαι εκτεθειμένος ενώπιον όλων, είμαι προς

διεκδίκηση από όλους ως βραβείο ενός αγώνα, σε Ησίοδ.· μεταφ., τίθεμαι ενώπιον όλων, προτίθεμαι, προβάλλομαι, Λατ. *in medio ponī*, γνῶμαι *τρεῖς προέκατο*, τρεις γνώμες είχαν προταθεί, είχαν προβληθεί, σε Ηρόδ. κ.λπ.· λέγεται για μόχθους, αγώνες, *πόνος τε καὶ ἀγὼν πρόκειται*, σε Πλάτ.· με *μτχ.*, *ἄεθλος προκείμενος*, το έργο που προτάθηκε, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *τὰ προκείμενα*, αντίθ. προς τα μέλλοντα, σε Σοφ.· *τὸ προκείμενον πρῆγμα*, υπόθεση που βρίσκεται στα χέρια μας, σε Ηρόδ. **4.** κείμει εκ των προτέρων, είμαι ορισμένος από πριν, *αἱ προκείμεναι ἡμέραι*, οι ορισμένες μέρες, στον ίδ.· ομοίως, *ἐνιαυτοὶ πρόκεινται ἐς ὀγδῶκοντα*, είναι ορισμένοι, καθορισμένοι, στον ίδ.· ομοίως, λέγεται για νόμους, *νόμοι οἱ προκείμενοι*, σε Σοφ.· λέγεται για ποινές, σε Θουκ. **II.** βρίσκομαι μπροστά από, κείμει ενώπιον, με γεν., *Αἴγυπτος προκειμένη τῆς ἐχομένης γῆς*, σε Ηρόδ.· *τὰ προκείμενα τῆς χώρας ὄρη*, σε Ξεν. **III.** προηγούμαι, *γράμμα πρόκειται*, αρχικό γράμμα, σε Ανθ. **προ-κέλευθος, -ον**, πρόδρομος, *τινος*, σε Μόσχ. **προ-κενώω**, μέλ. -ώσω, αδειάζω από πριν, σε Λουκ. **προ-κήδομαι**, αποθ., μόνο σε ενεστ., φροντίζω για κάποιον, σκέφτομαι, μεριμνώ για κάποιον, *τινος*, σε Αισχύλ., Σοφ. **προ-κηραίνω**, μέλ. -ἄνω, ανησυχώ για, *τινός*, σε Σοφ.· επίσης, *τί ποτ' ὦ τέκνον, τάδε κηραίνεις;* γιατί τελοσπάντων είσαι τόσο ανήσυχος; σε Ευρ. **προ-κηρῶκεύομαι**, αποθ., προκηρύσσω με κήρυκα, σε Αισχίν. **προ-κηρύσσω**, Αττ. -**ττω**, μέλ. -ξω, ανακοινώνω με κήρυκα, διακηρύσσω δημοσίως, σε Σοφ.· με αιτ. πράγμ., στον ίδ. **προ-κινδυνεύω**, μέλ. -σω, διακινδυνεύω πριν από τους άλλους, είμαι θαρραλέος στον πρώτο κίνδυνο, είμαι αυθεντικός στη βιαιότητα της μάχης, σε Θουκ., Δημ.· *τῷ βαρβάρῳ*, ενάντια στους βάρβαρους, σε Θουκ. **προ-κινέω**, κινώ προς τα εμπρός, *τὸν στρατόν*, σε Ξεν.· αναγκάζω να προχωρήσει, σπιρουνίζω (άλογο), *ἵππον*, στον ίδ. — Παθ., με Μέσ. μέλ. προχωρώ, στον ίδ. **προ-κλαίω**, Αττ. -**κλάω**· μέλ. -κλαύσομαι, **I.** δακρύζω από πριν ή φανερά, σε Σοφ., Ευρ. **II.** μτβ., θρηνώ εκ των προτέρων, σε Ηρόδ., Ευρ. **προκληθείς**, *μτχ.* Παθ. αορ. α' του *προκαλέω*. **πρόκλησις, -εως**, Ιων. -**ιος, ή (προκαλέω)**,· **I.** κάλεσμα για να έρθει κάποιος μπροστά, πρόσκληση, αμφισβήτηση, *ἐκ προκλήσιος*, από ή λόγω πρόκλησης, σε Ηρόδ. **II.** πρόσκληση, προσφορά, πρόταση, σε Θουκ. κ.λπ. **III.** ως δικανικός όρος, πρόταση που έγινε στον αντιδικο, για την επίλυση των σημείων διαφοράς, όπως το Ρωμαϊκό *sponsio*, σε Δημ. κ.λπ.· *πρόκλησιν προκαλείσθαι*, κάνω, δημιουργώ πρόκληση, *δέχεσθαι*, την αποδέχομαι, στον ίδ. **προκλητικός, -ή, -όν**, αυτός που καλεί κάποιον να έρθει εμπρός, προκλητικός· *προκλητικόν, τό*, πρόκληση, σε Πλούτ. **προ-κλίνω[ι]**, μέλ. -κλινῶ, έχω κλίση από πριν, σε Σοφ. **πρό-κλυτός, -ον (κλύω)**, αυτός που ακούγεται από πριν, ξακουστός από την παλιά εποχή, σε Ομήρ. Ιλ. **προ-κλύω**, ακούω από πριν, σε Αισχύλ. **προ-κνημῖς, -ίδος, ή**, κάλυμμα για την κνήμη του ποδιού, σε Πολύβ. **προκοιτία, ή**, φρούρηση μπροστά από κάποιο τόπο· στον πληθ., όπως το Λατ. *excubiae*, σε Πολύβ. **πρό-κοιτος, ό (κοίτη)**, αυτός που περιφρουρεί μπροστά από ένα μέρος, σε Πολύβ. **προ-κολάζω**, μέλ. -άσομαι, τιμωρώ εκ των προτέρων, σε Αριστ.

προ-κολᾶκεύω, μέλ. -σω, καλοπιάνω εκ των προτέρων, σε Πλάτ.

προ-κόλπιον, τό, ύφασμα που πέφτει γύρω από το στήθος, σε Θεόφρ.

προ-κομίζω, μέλ. -σω, **I.** φέρνω μπροστά, παρουσιάζω, σε Λουκ. **II.** Παθ., μεταφέρομαι από πριν σ' ένα μέρος με ασφάλεια, σε Ηρόδ.

προ-κόμιον, τό (κόμη), χαίτη αλόγου, σε Ξεν.

προκοπή, ή, πρόοδος στην πορεία, γενικά, πρόοδος, επίδοση, σε Πολύβ.· στον πληθ., σε Πλούτ., Λουκ.

προ-κόπτω, μέλ. -ψω, Αττ. παρατ. *προὔκοπτον*, **I.** αφαιρώ κόβοντας από μπροστά, απ' όπου, προωθώ μια δουλειά — Παθ., προάγομαι, προχωρώ, ακμάζω, σε Ηρόδ. **II. 1.** με ουδ. επίθ., *τὰ πολλά προκόψασ'*, έχω τα περισσότερα πράγματα έτοιμα, σε Ευρ.· *τίαν προκόπτοις*; τί καλό ήθελες να λάβεις; στον ίδ.· *οὐδὲν προὔκοπτον*, δεν έκαναν καμία πρόοδο, σε Ξεν. **2.** με γεν. πράγμ., *τοῦ ναυτικοῦ μέγα μέρος προκόψαντες*, έχουν κάνει βελτιώσεις στο ναυτικό τους σε μεγάλο βαθμό, σε Θουκ.· *ἡμῶν προκοπτόντων τῆς ἀρχῆς ἐκείνοις*, εφόσον προωθούμε την επέκταση της αυτοκρατορίας τους, στον ίδ.· *ἐπὶ πλεῖον προκόπτω ἀσεβείας*, έχουν ξεπεράσει πολύ την ασέβεια, σε Κ.Δ. **3.** απόλ., *ἡ νύξ προέκοπεν*, η νύχτα προχώρησε προς το τέλος της, στο ίδ.· *προκόπτω σοφία*, προκόβω στη σοφία, γίνομαι πολύ σοφός, στο ίδ.

πρόκρῖμα, τό, πρόωρη κρίση, πρόκριση, προκατάληψη, σε Κ.Δ.

προ-κρίνω[ι], μέλ. *κρίνω*, **I. 1.** διαλέγω πριν από τους άλλους, διαλέγω με κριτήρια προτίμησης, προτιμώ, επιλέγω, σε Ηρόδ., Αττ. — Παθ., επιλέγομαι πριν από τους άλλους, σε Πλάτ. — Παθ., *τῶν ἄλλων προκεκρίσθαι*, σε Ηρόδ. **II.** με αιτ. και απαρ., κρίνω ή αποφασίζω από πριν ότι..., σε Ξεν.

πρόκρῖτος, -ον, επιλεγμένος πριν από τους άλλους, εκλεκτός, σε Πλάτ.

πρό-κροσσοι, -αι ή -οι, -α, ανά τακτά διαστήματα, αυτοί που είναι παρατεταγμένοι σε επάλληλες σειρές, όπως οι βαθμίδες ή οι επάλξεις (βλ. [κρόσσαι](#))· λέγεται για πλοία, παρατεταγμένα στην ακτή, παρατεταγμένα σε σειρά, σε Ομήρ. Ιλ.· *πρόκροσσαι ἐσπόντον ἐπὶ ὀκτώ*, παρατεταγμένα σε σειρές προς τα εμπρός σε βάθος οκτώ πλοίων, σε Ηρόδ.· λέγεται για ποτήρι, *πέριξ αὐτοῦ γρυπῶν κεφαλαι οἱ πρόκροσσοι ἦσαν*, τα κεφάλια γρυπαετών ήταν κατασκευασμένα ανά διαστήματα γύρω από αυτό, στον ίδ.

προ-κϋλινδέομαι, Παθ., κυλιέμαι μπροστά στα πόδια κάποιου, Λατ. *pronoſci ad genua alicujus*, *τινι*, σε Αριστοφ.· *τινος*, σε Δημ.

προ-κϋλίνδομαι, Παθ., κυλιέμαι, ξετυλίγομαι μπροστά, λέγεται για κύμα, σε Ομήρ. Ιλ.

προ-κϋπτω, μέλ. -ψω, σκύβω και λυγίζω προς τα εμπρός, κρυφοκοιτάζω, σε Αριστοφ.

προ-κϋρόομαι, Παθ., επιβιβαιώνομαι από πριν, σε Κ.Δ.

Προ-κύων, **κυνός**, ό, **I.** αστέρι που ανατέλλει (περίπου στα μέσα Ιουλίου) πριν από το άστρο του Σείριου, σε Ρήτ. **II.** *πικροὶ Καλλιμάχου πρόκυνες*, παρατσούκλι των Γραμματικών, στριμμένοι και δύστροποι, σε Ανθ.

προ-κώμιον, τό, εισαγωγικό άσμα, προοίμιο του κωμού (κῶμος), σε Πίνδ.

πρό-κωπος, ον, (κώπη), λέγεται για ξίφος, αυτό που πιάνεται, που τραβιέται από, σε Αισχύλ., Ευρ. — μεταφ., έτοιμος, σε Αισχύλ.

προ-λάζϋμαι, αποθ., λαμβάνω από πριν ή εκ των προτέρων, *τινος*, μέρος από κάποιο πράγμα, σε Ευρ.

προ-λᾶλέω, μέλ. -ήσω, λαλώ εκ των προτέρων, σε Ανθ.

προ-λαμβάνω, μέλ. -λήψομαι, αόρ. β' *προὔλαβον*, παρακ. -είληφα — Παθ. -είλημμαι, **I. 1.** λαμβάνω ή παίρνω από πριν, σε Ευρ., Δημ. κ.λπ. **2.** λαμβάνω, παίρνω ή κυριεύω, σε Δημ.· *προλαμβάνω ὅπως...*, προλαβαίνω να..., σε Δημ.·

προλαβὼν προεγνωκότας ὑμᾶς, δίνοντας πρώτος την ψήφο για την καταδίκη, στον ιδ. **3.** λαμβάνω από πριν, λαμβάνω κατά προτίμηση, *τι πρό τινος*, σε Σοφ. **4.** παίρνω, αφαιρώ, ξεκινώ, *προὔλαβον μόγιςπόδα*, σε Ευρ. **II.** είμαι εκ των προτέρων με το μέρος κάποιου, προκαταλαμβάνω· **1.** με αιτ. προσ., κάνω την αρχή με, σε Ξεν., Δημ.· επίσης με γεν. προσ., σε Δημ. **2.** με αιτ. πράγμ., σε Ευρ. **3.** με γεν. του διαστήματος, *προλαμβάνω τῆς ὁδοῦ*, ξεκινώ τον δρόμο, σε Ηρόδ.· *προλαμβάνω τῆς φυγῆς*, σε Θουκ. **4.** ἀπόλ., *πολλῶ προὔλαβε*, ήταν πολύ μακριά, προηγείτο πολύ, στον ιδ.· κρίνω από πριν τὸ γεγονός, προκρίνω, σε Δημ.· *προλαβόντες*, πρόγονοι, σε Ξεν. **III.** επαναλαμβάνω από την αρχή, σε Ισοκρ.

προ-λέγω, μέλ. -ζω· **I. 1.** επιλέγω, διαλέγω πριν από τους άλλους, προτιμώ — Παθ., *Ἀθηναίων προλελεγμένοι*, σε Ομήρ. Ιλ.· *πασᾶν ἐκ πολίων προλέγω*, σε Θεόκρ. **II. 1.** λέω, μαντεύω από πριν, ανακοινώνω εκ των προτέρων, λέγεται για χρησμό, σε Ηρόδ., Αττ. **2.** λέω δημόσια, διακηρύσσω, με αιτ. και απαρ., σε Αισχύλ. κ.λπ. **3.** *προλέγω τινὶ ποιεῖν τι*, διατάζω αυτόν να κάνει κάτι, σε Ξεν.· καθιστῶ κάποιον προσεκτικό, προειδοποιῶ, σε Θουκ. **4.** απαγγέλλω τιμωρία, *προλέγω δεσμόν τινι*, σε Δημ.

προ-λείπω, μέλ. -ψω, παρακ. -λέλοιπα, ἀόρ. β' *προὔλιπον*, **I. 1.** προχωρώ και αφήνω, βαδίζω εμπρός και φεύγω, αφήνω πίσω, εγκαταλείπω, παρατάω, σε Όμηρ. κ.λπ.· *μητίς σε προλέλοιπε*, η φρόνηση σε έχει εγκαταλείψει, σε Ομήρ. Οδ.· *χώρανπρολείπω*, εγκαταλείπω τη χώρα, σε Θουκ. **2.** με απαρ., παραλείπω να κάνω κάτι, σε Θεόγν., Σοφ. **3.** λέγεται για πράγματα, εγκαταλείπω, αφήνω κάποιον, σε Πλάτ. **II.** αμτβ., σταματώ ή αφήνω εκ των προτέρων, παραλείπω, *Ἀτρεΐδαις οὐ προλείπει φόνος*, σε Ευρ.· *εἴ τω προλείποι ἡ ῥώμη*, σε Θουκ.· λέγεται για πρόσωπα, λιποθυμῶ, λιποψυχῶ, αποδυναμώνομαι λόγω λιποθυμίας, εξασθενίζω, σε Ευρ.

προ-λεσχηνεύομαι, αποθ., συνδιαλέγομαι με κάποιον από πριν, με δοτ. προσ., σε Ηρόδ.

προ-λεύσσω, βλέπω πριν από κάποιον ή πιο μπροστά, προβλέπω, σε Σοφ.

προλῖπεῖν, απαρ. αορ. β' του *προλείπω*.

πρόλογος, ὁ (**προλέγω**), στους Τραγ. και τους αρχ. Κωμ. ποιητές, πρόλογος, το μέρος του έργου που έρχεται πριν από το πρώτο χορικό (*πάροδος*), σε Αριστ.· αλλά από τον καιρό του Ευρ., διήγηση γεγονότων εισαγωγικών και σχετικών με την πλοκή, σε Αριστοφ.

προ-λοχίζω, μέλ. Αττ. -ιῶ, **I.** στήνω ενέδρα εκ των προτέρων — Παθ., *αἱ προελοχισμέναι ἐνέδραι*, οι ενέδρες που έχουν τοποθετηθεῖ από πριν, σε Θουκ. **II.** περικλείω με ενέδρες, στον ιδ.

προ-λῦμαίνομαι, αποθ., καταστρέφω εκ των προτέρων, σε Πολύβ.

προ-λῦπέομαι, Παθ., αισθάνομαι λύπη, λυπάμαι εκ των προτέρων, σε Πλάτ.

προλύπησις, ἡ, προηγούμενη λύπη, σε Πλάτ.

προμᾶθεια, **προμᾶθής**, Δωρ. αντί *προμηθ-*.

προ-μᾶλάσσω, Αττ. -ττω, μέλ. -ζω, μαλακώνω, απαλύνω εκ των προτέρων· ομοίως στη Μέσ., σε Πλούτ.

πρόμᾶλος, ἡ, δέντρο, πιθ. είδος ιτιάς, σε Ανθ.

προ-μανθάνω, μαθαίνω από πριν και (σε ἀόρ. β' *προὔμαθον*) γνωρίζω από πριν, σε Πίνδ., Θουκ. κ.λπ.· με αιτ., μαθαίνω μηχανικά, σε Αριστοφ.· με απαρ., *προὔμαθον στέργειν τάδε*, σε Σοφ.

προμαντεία, Ιων. -ηΐη, ἡ, το δικαίωμα να συμβουλευέται κανείς πρώτος το μαντείο των Δελφών, σε Ηρόδ., Δημ.

προ-μαντεύομαι, μέλ. -*σομαι*, αποθ.· προφητεύω, σε Ηρόδ.· με αιτ., προμαντεύω, προλέγω, σε Λουκ.

προμαντηΐη, ή, Ιων. αντί *προμαντεία*.

πρό-μαντις, -*εως*, Ιων. -*ιος*, **ό, ή**,· **I. 1.** προφήτης ή προφήτισσα, σε Ευρ. **2.** ο τίτλος της Πυθίας ή της Δελφικής ιέρειας, που έδινε τους χρησμούς του μαντείου, σε Ηρόδ., Θουκ.· ομοίως χρησιμ. για την ιέρεια στη Δωδώνη, σε Ηρόδ. **II.** ως επίθ., προφητικός, *δίκη πρόμαντις*, η δίκη που στέλνει προμήνυμα για την απόφαση, σε Σοφ.· *θυμός πρόμαντις*, «η προφητική μου ψυχή», σε Ευρ.· με γεν., *τούτων πρόμαντις ούσα*, προφητική, αυτή που προλέγει κάτι, σε Αισχύλ.

προ-μαρτύρομαι[υ], αποθ., είμαι μάρτυρας, μαρτυρώ εκ των προτέρων, σε Κ.Δ.

προμάτωρ, Δωρ. αντί *προμήτωρ*.

προμαῖχέω (πρόμαχος), μέλ. -*ήσω*, μάχομαι μπροστά, μάχομαι, στην πρώτη σειρά, πολεμώ στην πρώτη γραμμή, σε Ξεν.

προμαῖχέων, -*ῶνος*, **ό**, προπύργιο, προμαχώνας, Λατ. propugnaculum, σε Ηρόδ., Ξεν.· *προμαχέων τοῦ τείχεος*, σε Ηρόδ.

προμαῖχίζω (πρόμαχος), μάχομαι από πριν, *Τρωσί*, μπροστά από τους Τρώες, ως πρόμαχος αυτών, σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης, μάχομαι ως πολεμιστής μαζί με άλλον, *Άχιλλή*, στο ίδ.

προ-μάχομαι[ἄ], αποθ., **I.** μάχομαι από πριν, *ἀπάντων*, πριν από όλους, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** μάχομαι υπέρ ή για την υπεράσπιση κάποιου, *τινος*, σε Αριστοφ.

πρό-μᾶχος, -*ον* (**μάχομαι**),· **1.** αυτός που μάχεται μπροστά ή στην πρώτη γραμμή· *πρόμαχοι, οί*, οι πολεμιστές της πρώτης γραμμής, πρόμαχοι, σε Όμηρ.· *ἐν προμάχοισιν*, ανάμεσα στους πρώτους πολεμιστές, σε Ομήρ. Ιλ.· ως επίθ., *πρόμαχον δόρυ*, το νικηφόρο δόρυ, σε Σοφ. **2.** αυτός που μάχεται υπέρ κάποιου, *πόλεως, δόμων*, σε Αισχύλ.

προ-μελετάω, μέλ. -*ήσω*, μελετώ από πριν· με απαρ., σε Ξεν.

Προ-μένεια, ή (**μένος**),· όνομα ιέρειας στο μαντείο της Δωδώνης, αυτή που προβλέπει, αυτή που προμαντεύει, σε Ηρόδ.

προ-μεριμνάω, μέλ. -*ήσω*, σκέφτομαι από πριν, σε Κ.Δ.

προ-μετωπίδιος, -*α*, -*ον* (**μέτωπον**), **1.** αυτός που βρίσκεται μπροστά ή στο μπροστινό μέρος· *προμετωπίδιον, τό*, το δέρμα ή τα μαλλιά του μετώπου, σε Ηρόδ. **2.** η προμετωπίδα των αλόγων, σε Ξεν.

προμήθεια, Δωρ. -**μάθεια**, Ιων. **προμηθίη**, σε Αττ. ποιητές **προμηθία**· (**προμηθής**)· πρόβλεψη, πρόνοια, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.· *ἐν προμηθίῃ ἔχειν τινά*, έχω σε μεγάλη υπόληψη, σε Ηρόδ.· *προμηθίαν ἔχειν τινός*, σε Ευρ., Πλάτ.

προμήθειος, -*α*, -*ον* και -*ος*, -*ον* (**Προμηθεύς**),· **I.** αυτός που ανήκει στον Προμηθέα, σε Ανθ. **II. Προμήθεα**, *τά*, εορτή προς τιμήν του Προμηθέα, σε Ξεν.

προμηθέομαι (προμηθής), μέλ. -*ήσομαι*, αόρ. α' *προύμηθήθην*· αποθ.· φροντίζω εκ των προτέρων, προνοώ για κάτι, με γεν., σε Ηρόδ.· *ὑπέρ τινος, περί τι*, σε Πλάτ.· *απόλ.*, σε Αισχύλ.· γενικά, προσέχω, Λατ. cavere, *προμηθέομαι μή...*, σε Ηρόδ.· με αιτ., δείχνω εκτίμηση ή σεβασμό για, στον ίδ., Πλάτ.

Προμηθεύς, -*έως*, Ιων. -*έος*, **ό**, Δωρ. **Προμαῖθεύς**, **I.** ο Προμηθέας, γιος του Τιτάνα Ιαπετού και της Θέμιδας, επινοητής πολλών τεχνών· λέγεται ότι έπλασε τον άνθρωπο από πηλό και του προσέφερε το *έντεχνον πῦρ*, αφού το έκλεψε από τον Όλυμπο· απ' όπου επίσης το όνομά του (από το *προμηθής*),

αντίθ. προς τον απερίσκεπτο αδελφό του Επιμηθέα (*Ἐπιμηθεύς*)· προνοητικός, προσεκτικός, σε Ησίοδ., Αισχύλ. κ.λπ. **II.** ως προσηγορικό, προνοητικός, σε Αισχύλ.

προ-μηθής, Δωρ. **-μᾰθής, -ές (μᾰθεῖν)**, προνοητικός, προβλεπτικός, προσεκτικός, σε Θουκ.· *τὸπρομηθές = προμήθεια*, στον ίδ.· με γεν., αυτός που με ανησυχία φροντίζει για ένα πράγμα, σε Σοφ.

προμηθία, -ίη, βλ. **προμήθεια**.

προμηθικῶς, επίρρ., εὔστοχα, προσεκτικά, με άμεση συσχέτιση στη λέξη *Προμηθεάς*, σε Αριστοφ.

προ-μήκης, -ες (μῆκος), παρατεταμένος, επιμηκυσμένος, σε Πλούτ.

προ-μηνύω, μέλ. *-ύσω [ῥ]*, ανακοινώνω εκ των προτέρων, *τινί τι*, σε Σοφ.· δείχνω εκ των προτέρων, *τι*, σε Πλούτ.

προ-μήτωρ, Δωρ. **-μάτωρ[ᾱ]**, **-ορος, ἥ**, η πρώτη μητέρα ενός γένους, όπως *προπάτωρ*, σε Αισχύλ., Ευρ.

προ-μηχᾶνάομαι, αποθ., επινοώ εκ των προτέρων, σε Λουκ.

προ-μῖγνῶμι, μέλ. *-μίζω*, αναμειγνύω από πριν — Παθ., *παλλακίδι προμῖγῆναι* (απαρ. αορ. β'), συνευρίσκομαι μαζί της από πριν, σε Ομήρ. Ιλ.

προ-μισθόομαι, Παθ., ενοικιάζομαι από πριν, σε Πλούτ.

προ-μνάομαι, αποθ., **I. 1.** ζητώ σε γάμο, ερωτοτροπώ για λογαριασμό κάποιου, ἢ *προμνησμένη* = *προμνήστρια*, σε Ξεν. **2.** γενικά, ζητώ, στον ίδ., σε Πλούτ. **II.** *προμνᾷται τί μοι γνώμα*, το μυαλό μου προβλέπει κάτι, σε Σοφ.

προ-μνηστεύομαι = *προμνάομαι*, σε Λουκ.

προ-μνηστῖνοι, -αι, ένας ένας, ο ένας μετά τον άλλο, σε Ομήρ. Οδ. (πιθ. από το *μένω*, *προμενετῖνοι*, ο καθένας περιμένει τον προηγούμενο).

προμνήστρια, ἡ (προμνάομαι), γυναίκα που ζητά σε γάμο ή φλερτάρει στο όνομα κάποιου άλλου, προξενήτρα, σε Αριστοφ., Πλάτ.· μεταφ., *κακῶν προμνήστρια*, αυτή που επιφέρει συμφορές, σε Ευρ.

πρό-μοιρος, -ον (μοῖρα), αυτός που ανήκει στον προηγούμενο από τη μοίρα ορισμένο χρόνο, δηλ. πρόωρος, λέγεται για τον θάνατο, σε Ανθ.

προμολεῖν, απαρ. αορ. β' του *προβλώσκω*.

προμολή, ἡ, λέγεται για πρόποδες βουνού, σε Ανθ.· στόμιο ποταμού, στον ίδ.

προμολών, μτχ. αορ. β' του *προβλώσκω*.

πρόμος, ὁ (πρό), ο προηγούμενος άνθρωπος, = *πρόμαχος*, σε Όμηρ.· *πρόμος τινί*, αυτός που αντιμάχεται κάποιον στην πρώτη γραμμή, σε Ομήρ. Ιλ.· γενικά, αρχηγός, Λατ. *primus, princeps*, σε Τραγ.· *πάντων θεῶν θεός πρόμος*, λέγεται για τον Ήλιο, σε Σοφ.

προ-μοχθέω, μέλ. *-ήσω*, εργάζομαι από πριν, σε Ευρ.

πρό-νᾱος ή πρό-ναιος, -α, -ον, Ιων. **προνήϊος, -η, -ον**, Αττ. **πρό-νεως (ναός)**·

I. αυτός που βρίσκεται μπροστά από το ναό, ιδίως λέγεται για θεούς των όποιων οι βωμοί και τα αγάλματα στέκονταν μπροστά στον ναό, όπως της Αθηνάς στους Δελφούς, σε Ηρόδ.· *Παλλὰς προναία*, σε Αισχύλ. **II.** ως ουσ., *πρόναος, ὁ* = *πρόδομος*, προθάλαμος ναού, μέσω του οποίου κάποιος οδηγούνταν στον κυρίως ναό (*ναός*) ή στα άδυτα του ναού, σε Ηρόδ.

προ-ναυμαχέω, μέλ. *-ήσω*, μάχομαι στη θάλασσα υπέρ ή για την υπεράσπιση κάποιου, με γεν., σε Ηρόδ.

προ-νέμω, μέλ. *-νεμῶ*, **I.** παραχωρώ, απονέμω εκ των προτέρων, *τί τινι*, σε Πίνδ.· *καθαράς χειρας προνέμω*, παρουσιάζω, έχω ακηλίδωτα χέρια, σε Αισχύλ. **II.** Μέσ., βαδίζω μπροστά για βοσκή, απ' όπου, κερδίζω έδαφος, βαίνω προς τα εμπρός, λέγεται για πόλεμο κ.λπ.

προ-νεύω, μέλ. -σω, γέρνω ή σκύβω εμπρός, σε Πλάτ.· λέγεται για ιππέα, σε Ξεν.· λέγεται για κωπηλάτες, στον ίδ.

πρόνεως, Αττ. και **προνήϊος**, Ιων. αντί *πρόναος*.

προ-νηστεύω, μέλ. -σω, νηστεύω εκ των προτέρων, σε Ηρόδ.

προ-νϊκάω, μέλ. -ήσω, κερδίζω τη μάχη από πριν, σε Θουκ.

προ-νοέω, μέλ. -ήσω,

A. I. αντιλαμβάνομαι από πριν, προβλέπω, σε Ομήρ. Ιλ., Θουκ., Αριστ.· *προνοῶν ὅτι...*, προβλέποντας ότι..., σε Ξεν. **II. 1.** σκέφτομαι ή σχεδιάζω κάτι εκ των προτέρων, προνοώ, σε Ομήρ. Οδ.· *ἀπόλ.*, είμαι προνοητικός, λαμβάνω μέτρα προστασίας, προφύλαξης, σε Ευρ., Θουκ.· *προνοέω ὅτι...*, προνοώ, φροντίζω να..., σε Θουκ.· *ὅπως...*, σε Ξεν. κ.λπ. **2.** με γεν., προνοώ για, φροντίζω εκ των προτέρων για, στον ίδ. **B.** με την ίδια σημασία, αποθ. **προ-νοοῦμαι**· μέλ. -ήσομαι, Μέσ. αόρ. α' *προϋνοησάμην* και Παθ. *προϋνοήθην*· παρακ. *προενόημαι*· Ενεργ., **1.** προνοώ, σε Θουκ. κ.λπ.· με απαρ., φροντίζω να κάνω, σε Ευρ. **2.** με γεν., φροντίζω εκ των προτέρων για, σε Θουκ. κ.λπ. **προνοητέον**, ρημ. επίθ., αυτό που πρέπει κάποιος να φροντίσει, σε Ξεν.

προνοητικός, -ή, -όν, I. προνοητικός, προβλεπτικός, προσεκτικός, επιφυλακτικός, σε Ξεν. **II.** λέγεται για πράγματα, αυτός που δείχνει πρόνοια ή προμελέτη, στον ίδ.· *ἐπίρρ.* -κῶς, στον ίδ.

πρόνοια, Ιων. -οίη, ή (**πρόνοος**),· **I.** προφητεία, πρόγνωση, σε Αισχύλ., Σοφ. **II. 1.** πρόβλεψη, πρόνοια, προεκτίμηση, σε Σοφ.· *ἐκ προνοίας*, με πρόβλεψη, με σκοπιμότητα, Λατ. *consulto*, σε Ηρόδ.· *ἀπό προνοίας τίνων*, με τις προφυλάξεις τους, σε Θουκ.· ιδίως, λέγεται για εγκλήματα που διαπράχθηκαν με σχέδιο ή με εχθρική πρόθεση, *ἐκ προνοίας τραύματα*, σε Αισχίν.· *τὰ ἐκ προνοίας*, αντίθ. προς τα *ἀκούσια*, σε Αριστ.· *πρόνοιαν ἔχειν* (ή *ἴσχειν*) *τινός*, λαμβάνει πρόνοια για..., δείχνει φροντίδα για..., σε Ευρ. κ.λπ.· *περί τινος*, σε Σοφ.· με απαρ., *πολλήν πρόνοιαν εἶχεν εὐσχήμως πεσεῖν*, σε Ευρ. **2.** η πρόνοια του Θεού, σε Ηρόδ., Αττ.

προνομαία, ή, = *προνομή* II, σε Πλούτ.· λέγεται για προβοσκίδα μύγας, σε Λουκ.

προνομεύω, μέλ. -σω, βγαίνω εξω για λεηλασία, πλιάτσικο, σε Πολύβ.

προνομή, ή (προνέμω), I. λεηλασία, εκστρατεία για αρπαγή, εισβολή για αρπαγή τροφίμων, σε Ξεν.· στον πληθ., οι ομάδες λεηλασίας, στον ίδ. **II.** η προβοσκίδα ελέφαντα, σε Πολύβ. **III.** = το επόμ., σε Λουκ.

προ-νομία, ή (νόμος), δικαίωμα, προνόμιο, σε Στράβ., Λουκ.

προνόμιον, τό (προνέμω), χρηματική προκαταβολή, σε Λουκ.

πρό-νοος, -ον, συνηρ. -νους, -ους, = *προμηθής*, προσεκτικός, σε Ηρόδ.· συγκρ. *προνούστερος*, σε Σοφ.

προ-νωπής, -ές (πρό, ὧψ, με το ν να παρεμβάλλεται), **1.** αυτός που σκύβει προς τα εμπρός, αυτός που έχει το κεφάλι γερμένο, Λατ. *pronus*, *στείχει προνωπής*, λέγεται για κάποιον σε βαθιά κατάθλιψη, σε Ευρ.· *προνωπής ἐστι*, λέγεται για κάποιον που πεθαίνει, στον ίδ.· ομοίως, *προνωπής λαβεῖν*, την κράτησε καθώς έπεφτε λιπόθυμη προς τα εμπρός, σε Αισχύλ. **2.** μεταφ., κυρτός, επιρρεπής, έτοιμος, πρόχειρος, *προνωπής ἐς τὸ λοιδορεῖν*, σε Ευρ.

προνώπια, τά, I. μπροστινό μέρος σπιτιού (πρβλ. [ἐνώπια](#)), σε Ευρ.· μεταφ. σε ενικ., *χώρας Πελοπίας προνώπια*, λέγεται για την Τροιζήνα, τα εξώτατα προπύλαια της Πελοποννήσου, στον ίδ. **II.** ως επίθ., μπροστινός, αυτός που βρίσκεται μπροστά από την πόρτα, στον ίδ.

πρόξ, ή, γεν. *προκός*, είδος ζαρκαδιού ή ελαφιού, σε Ομήρ. Οδ.· πρβλ.

[προκάς](#).

πρόξεινος, ό, Ιων. αντί *πρόξενος*.

προξενέω, μέλ. -ήσω, παρατ. *προϋξένουν*, μέλ. -ήσω, παρακ. *προϋξένηκα*, **I**. είμαι *πρόξενος* κάποιου, *διὰ τὸ προξενεῖν ὑμῶν*, επειδή είναι δικός σου *πρόξενος*, σε Ξεν· *προξενέω τῶν πρέσβων*, ενεργώ ως πρόξενος, λέγεται για τους απεσταλμένους ή τους αντιπροσώπους φιλικής πόλης, σε Δημ· γενικά, είμαι προστάτης κάποιου, ευεργέτης, σε Ευρ. **II**. λέγεται για καθήκοντα πρόξενου, (**πρόξενος**, σημ. II)· **1**. πράττω ή εκτελώ κάτι εκ μέρους άλλου, στον ίδ· *προξενέω θράσος*, προσδίδω τόλμη, θάρρος, σε Σοφ· *προξενέω τιμὴν τινι*, παρέχω τιμή σε αυτόν, σε Πλούτ· επίσης, με αρνητική σημασία, *προξενέω κίνδυνόν τινι*, επιφέρω κίνδυνο πάνω σε κάποιον, σε Ξεν· επίσης, με δοτ. και απαρ., *προξενέω τινὶ ὄρᾶν*, είμαι το μέσο της ὀρασῆς του, σε Σοφ· *προξενέω τινὶ καταλῦσαι βίον*, κάνω τη χάρη σε κάποιον να πεθάνει, σε Ξεν· επίσης, *προξενέω τινί*, είμαι οδηγός κάποιου, σε Σοφ. **2**. προτείνω ή συνιστώ σε κάποιον, σε Πλάτ., Δημ.

προξενία, ή (πρόξενος), **1**. προξενία, δηλ. συμφωνία ανάμεσα στην πόλη και σε κάποιον ξένο, Λατ. *hospitium*, σε Θουκ. κ.λπ· *προξενία πέποιθα*, εμπιστεύομαι τη φιλία του δήμου, σε Πίνδ· *τίνα προξενίαν ἐξευρήσεις*; τί προστάτη θα βρεις; σε Ευρ. **2**. δικαιώματα ή προνόμια πρόξενου (*πρόξενος*), σε Δημ.

πρό-ξενος, Ιων. **πρό-ξεινος, ό**, **I**. δημόσιος ξένος, δημόσιος επισκέπτης ή φίλος με απόφαση της πολιτείας, όπως ήταν ο βασιλιάς της Μακεδονίας στους Αθηναίους (Αλέξανδρος Α'), σε Ηρόδ· η λέξη δήλωνε την ίδια σχέση μεταξύ πολιτείας και ατόμου από άλλη πόλη, όπως η λέξη ξένος, αλλά μεταξύ ατόμων από διαφορετικές πόλεις· ο *πρόξενος* απολάμβανε τα προνόμιά του με τον όρο να περιποιείται και να βοηθά τους πρέσβεις και τους πολίτες της πολιτείας που αυτός εκπροσωπούσε, έτσι ώστε οι *πρόξενοι* αντιστοιχούσαν στους σημερινούς προξένους, πράκτορες, υπουργούς, αρμοστές, παρόλο που ο *πρόξενος* ήταν πάντα μέλος ξένης πολιτείας· **II**. γενικά, προστάτης, ευεργέτης, σε Αισχύλ· ως θηλ., προστάτιδα, σε Σοφ.

προ-οδεύω, μέλ. -σω, ταξιδεύω από πριν, σε Λουκ.

προ-οδοιπορέω, μέλ. -ήσω, περιοδεύω από πριν, σε Λουκ.

προ-οδοποιέω, μέλ. -ήσω, παρακ. *προωδοποίηκα*· **I**. ετοιμάζω τον δρόμο από πριν, *τινί*, για κάποιον, σε Αριστ. **II**. με αιτ., ετοιμάζω από πριν, σε Πλούτ. — Παθ., ετοιμάζομαι από πριν, σε Αριστ· *μτχ. προωδοποιημένος, -η, -ον*, προετοιμασμένος, έτοιμος, στον ίδ.

πρό-οδος, -ον, προπορευόμενος· *οί πρόοδοι* είναι προπορευόμενο τμήμα στρατού, σε Ξεν.

πρό-οδος, ή, πρόοδος, προώθηση, εξέλιξη, σε Ξεν.

πρό-οιδα, παρακ. (πρβλ. [προεΐδον](#)), απαρ. -ειδέναι, *μτχ. -ειδώς*, υπερσ. -ήδη, -ήδειν, μέλ. -είσομαι· γνωρίζω εκ των προτέρων, σε Ηρόδ., Αττ.

προ-οικοδομέω, μέλ. -ήσω, χτίζω από πριν, οικοδομώ εκ των προτέρων — Παθ., σε Λουκ.

προοιμιάζομαι, Αττ. συνηρ. **φροιμιάζομαι**· μέλ. -άσομαι, παρακ.

πεφροιμίασμαι· αποθ· κάνω πρόλογο, προοίμιο, εισαγωγή, σε Αισχύλ., Ξεν.

II. με αιτ., λέω με μορφή προλόγου, προτάσσω, αναφέρω εισαγωγικά, *φροιμιάζομαι θεούς*, ξεκινώ με επίκληση σε αυτούς, σε Αισχύλ· *τίφροιμιάζη*; σε Ευρ· παρακ. με Παθ. σημασία, *περφροιμιιάσθω τοσαῦτα*, άφησε τόσα πολλά να ειπωθούν εισαγωγικά, σε Αριστ.

προ-οΐμιον, τό, Αττ. συνηρ. **φροΐμιον (οΐμος)**, **I**. **1**. είσοδος ή εισαγωγή σ' ένα πράγμα· στη μουσική, πρελούδιο, εισαγωγή, σε Πίνδ· στα ποιήματα και τους

ρητ. λόγους, προοίμιο, πρόλογος, είσοδος, εισαγωγή, Λατ. exordium, στον ίδ., Ξεν. **2.** μεταφ., λέγεται για κάθε προοίμιο ή αρχή, *φροίμιον χορεύσομαι*, σε Αισχύλ.: *μηδέπω 'ν προοιμίους*, μόνο στην αρχή ακριβώς, στο ίδ.: *εἴ τι τοῦδε φροίμιον ματῶ*, εάν κάθε μέρος αυτού του προοιμίου ήταν άσκοπο, στον ίδ. **II.** γενικά, ύμνος, σε Θουκ., Πλάτ.

προ-οίχομαι, αποθ., έχω φύγει από πριν, σε Ξεν.

προ-όμνυμι, Αττ. αορ. α' *προὔμοσα*. **1.** ορκίζομαι από πριν ή εκ των προτέρων, σε Δημ. **2.** μαρτυρώ, βεβαιώνω με όρκο πριν από αυτό..., με αιτ. και απαρ., σε Αισχύλ., Δημ.

προ-ομολογέω, μέλ. -ήσω, αναγνωρίζω ή παραδέχομαι, σε Πλάτ. — Παθ., *προωμολόγηται τι εἶναι*, στον ίδ.

προοπτέον, ρημ. επίθ. του *προοράω*: αυτό που πρέπει κάποιος να κοιτάζει, με το οποίο πρέπει να είναι προσεκτικός, με γεν., σε Ηρόδ.

πρό-οπτος, Αττ. συνηρ. **προὔπτος**, -ον, ρημ. επίθ. του *προοράω* (μέλ. -όψομαι), προβλεπόμενος, καταφανής, σε Ηρόδ., Αττ.

προ-ορᾶτός, -ή, -όν, είμαι προβλεπόμενος, σε Ξεν.

προ-οράω, μέλ. -όψομαι, παρακ. -εόρᾳκα· (πρβλ. αορ. β' [προεῖδον](#)), **I. 1.**

βλέπω πριν από κάποιον, βλέπω αυτά ακριβώς που είναι μπροστά στα μάτια μου, σε Θουκ.: *προσβλέπω* σε κάτι, σε Ξεν.: *απόλ., κοιτάζω μπροστά ή προς τα εμπρός*, στον ίδ. **2.** βλέπω μπροστά, *προβλέπω, τὸμέλλον*, σε Ηρόδ., Αττ.: *απόλ., τὸ προορᾶν σευ*, η πρόβλεψή σου, σε Ηρόδ. **3.** με γεν., *προνοώ ή κάνω πρόβλεψη για*, στον ίδ. **II. 1.** στην Αττ. επίσης σε Μέσ., με Παθ. παρακ. και υπερσ., *κοιτάζω μπροστά*, σε Ξεν. **2.** *προβλέπω*, σε Θουκ., Δημ. **3.** *φροντίζω για*, σε Θουκ., Δημ.

προ-ορίζω, μέλ. -σω, ορίζω εκ των προτέρων, ορίζω από πριν, προορίζω, σε Κ.Δ.

προ-ορμάω, μέλ. -ήσω, οδηγώ μπροστά — Παθ., *κινώ προς τα εμπρός*, ωθώ, σε Ξεν.: *ομοίως*, αμτβ. στην Ένεργ. στον ίδ.

προ-ορχηστήρ, -ῆρος, ό, αυτός που οδηγεί τον χορό, σε Λουκ.

προ-οφείλω, Αττ. συνηρ. **προὔφ-**, μέλ. -ήσω, **I.** οφείλω από πριν· *προοφείλω κακόν τινι*, οφείλω να ανταποδώσω σε κάποιον κακό, σε Ευρ.: *προοφείλω κακὸνταῖς πλευραῖς*, χρωστώ κακό στα πλευρά κάποιου, δηλ. του αξίζει πλήγμα εκεί, σε Αριστοφ. — Παθ., οφείλομαι εκ των προτέρων, λέγεται για χρέη, *ό προοφειλόμενος φόρος*, τα προοφειλόμενα χρέη των φόρων, σε Ηρόδ.: *ἔχθρηπροοφειλομένη εἷς τινα*, μίσος που αισθανόταν κάποιος για πολύ καιρό, στον ίδ.: *εὐεργεσία προὔφειλομένη*, καλοσύνη που παρέμενε πολύ καιρό ως χρέος, σε Θουκ. **II.=όφείλω I**, είμαι υπόχρεος να κάνω κάτι από πριν, σε Ευρ. **πρό-οψις, -εως, ή**, πρόβλεψη, σε Θουκ.: *οὐκ οὔσης τῆς προόψεως*, καθώς δεν υπήρχε όψη, πρόσοψη, στον ίδ.

προόψομαι, μέλ. του *προοράω*.

προ-πᾶγής, -ές (πῆγνυμι), αυτός που προεξέχει, εξέχων, διακεκριμένος, σε Λουκ.

προπαθεῖν, απαρ. αορ. β' του *προπάσχω*.

προπαιδεΐα, ἡ, προπαρασκευαστική διδασκαλία, σε Πλάτ.

προ-παιδεύω, μέλ. -σω, διδάσκω εκ των προτέρων — Παθ., σε Πλάτ.

πρό-πᾶλαι, επίρρ., πολύ καιρό πριν, σε Αριστοφ.

πρόπαππος, ὁ, ο πατέρας του παππού, σε Ρητ.

πρό-πᾶρ (παρά),· **I.** πρόθ. με γεν., μπροστά, μπροστά από, σε Ησίοδ., Ευρ. **II.** επίρρ., πιο πριν, προηγουμένως, νωρίτερα, σε Αισχύλ.

προπαραβάλλω, τοποθετώ πλησίον σε κάποιον από πριν· Μέσ., κάνω το ίδιο για μένα, σε Θουκ.

προ-παρασκευάζω, μέλ. -σω, ετοιμάζω εκ των προτέρων, σε Θουκ. κ.λπ. — Μέσ., ετοιμάζω, παρασκευάζω για τον εαυτό μου, στον ιδ. — Παθ., *ἐκ πολλοῦ προπαρασκευασμένοι*, στον ιδ.

προ-παρέχω, μέλ. -παρέζω· **I.** προσφέρω από πριν, σε Ξεν. **II.** παρέχω από πριν, στον ιδ.

προ-πάροιθε, πριν από φωνήεν -θεν· **I. 1.** πρόθ. με γεν., μπροστά, εμπρός από, σε Όμηρ.: *προπάροιθε ποδῶν*, μπροστά στα πόδια κάποιου, δηλ. πολύ κοντά, στον ιδ.: *ἡϊόνος προπάροιθε*, εμπρός, δηλ. κατά μήκος της ακτής, σε Όμηρ. Ιλ.: *προπάροιθε νεός*, εμπρός, δηλ. πιο πέρα από το πλοίο, σε Όμηρ. Οδ. **2.** πριν από τον καιρό του, σε Αισχύλ. **II.** ως επίρρ., **1.** λέγεται για τόπο, μπροστά, πρόσω, προς τα εμπρός, εμπρός, σε Όμηρ., Ησίοδ. **2.** λέγεται για χρόνο, πριν, προηγουμένως, σε Όμηρ., Αισχύλ.

πρό-πᾶς, -πᾶσα, -πᾶν, επιτετ. ποιητ. τύπος αντί *πᾶς*: *πρόπαν ἡμαρ*, κατά τη διάρκεια όλης της ημέρας, σε Όμηρ.: *νῆαςπροπάσας*, όλα τα πλοία μαζί, σε Όμηρ. Ιλ.: *πρόπασα χώρα, γαῖα*, σε Αισχύλ.: *πρόπαντος χρόνου*, στον ιδ.: *πρόπας στόλος*, σε Σοφ.: *πρόπαντα κακὰ κακῶν*, στον ιδ.: ουδ. *πρόπαν*, ως επίρρ., σε Ευρ.

προ-πάσχω, υποφέρω πρώτος ή από πριν, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.: υφίσταμαι άσχημη μεταχείριση από πριν, *ὑπό τινος*, σε Θουκ.: *ἐπίσης, ἀγαθὸν προπάσχω*, σε Ξεν.

προ-πάτωρ, -ορος, ὁ (πᾶτήρ), ο πρώτος θεμελιωτής της οικογένειας, του γένους, γενάρχη, σε Ηρόδ., Ευρ.: σε πληθ., πρόγονοι, προπάτορες, σε Ηρόδ. κ.λπ.: *ὦ Ζεῦ, προγόνων προπάτωρ*, σε Σοφ.

προ-πείθω, πείθω εκ των προτέρων, σε Λουκ.

πρό-πειρα, ἡ, προηγούμενη δοκιμασία ή εγχείριμα, *πρόπειραν ποιεῖσθαι ἐν τινι*, Λατ. *periculum facere in...*, σε Ηρόδ.: *πρόπειρα ποιεῖσθαι εἰ...*, σε Θουκ.

πρό-πεμπτos, -ον, μόνο σε ουδ. πληθ. *πρόπεμπτα*, ως επίρρ., πέντες μέρες πριν, την πέμπτη μέρα, σε Νόμ. παρά Δημ.

προ-πέμπω, μέλ. -ψω, αόρ. α' *προέπεμψα*, συνηρ. *προῦπεμψα*, **I. 1.** στέλνω από πριν, στέλνω μπροστά ή προς τα εμπρός, από πριν, σε Όμηρ., Ηρόδ., Αττ.: *προπέμπω ἄχη*, τα προξενώ, σε Σοφ. **2.** λέγεται για πράγματα, στέλνω προς τα εμπρός, σε Αισχύλ.: *ιοῦςπροπέμπω*, εξακοντίζω βέλη προς τα εμπρός, σε Σοφ. **II.** συνοδεύω, ακολουθώ, φρουρώ, σε Ηρόδ., Αττ.: συνοδεύω τον νεκρό στον τάφο, σε Αισχύλ.: *τιμὰς θεοῖς προπέμπω*, μεταφέρω προσφορές σε πομπή, στον ιδ.: *τὸν ἕνα ψωμὸν ἐνὶ ὄψῳ προπέμπω*, αφήνω ένα κομμάτι ψωμί με καρύκευμα να φτάσει στο στόμα, τρώγω, σε Ξεν. **2.** διώκω, ψάχνω, στον ιδ.

προ-πέρῃσι, επίρρ., δύο χρόνια πριν, σε Πλάτ., Δημ. κ.λπ.

προ-πεσεῖν, απαρ. αορ. β' του *προπίπτω*.

προ-πετάννυμι και **-ύω**, μέλ. *-πετάσω*, απλώνω μπροστά από, σε Ξεν.

προπέτεια, ἡ, απερίεκτη βιασύνη, ορμητικότητα, απερισκεψία, αδιακρισία, σε Δημ. κ.λπ.

προπετής, **-ές (προπεσεῖν)**, **I. 1.** αυτός που πέφτει προς τα εμπρός, κατωφερής, Λατ. *proclivis*, σε Ξεν. **2.** αυτός που ρίχνεται μακριά, *κεῖται προπετές (τὸ κατάγμα)*, σε Σοφ. **3.** κεκλιμένος, φθίνων στο σημείο του θανάτου, στον ιδ.· πρβλ. **προνωπής**. **II.** μεταφ., **1.** αυτός που βρίσκεται στο σημείο, *προπετής ἐπὶ πολιάς χαίτας*, σε Ευρ. *τύμβου προπετής παρθένος*, στον ιδ. **2.** έτοιμος για, επιρρεπής σ' ένα πράγμα, *ἐπὶ ἢ εἷς τι*, σε Ξεν.· *πρός τι*, σε Πλάτ. **3.** παράτολμος, βιαστικός, εσπευσμένος, βίαιος, σε Αισχίν.· ἡ *προπετής ἀκρασία*, σε Αριστ.· λέγεται για κλήρο, τραβηγμένος στην τύχη, σε Πίνδ.· λέγεται για πρόσωπα, *οἱ θρασεῖς προπετεῖς*, σε Αριστ. **III. 1.** επίρρ. *-τῶς*, προς τα εμπρός, σε Ξεν. **2.** ορμητικά, βιαστικά, στον ιδ. κ.λπ.· *προπετῶς ἔχειν*, είμαι σε βιασύνη, βιάζομαι, στον ιδ.

προπέφανται, γ' ενικ. Παθ. παρακ. του *προφαίνω*.

προ-πηδάω, μέλ. *-ήσομαι*. **1.** πηδώ εκ των προτέρων, *τῶν ἄλλων*, σε Λουκ. **2.** πηδώ προς τα εμπρός, με γεν., σε Βάβρ.

προ-πηλάκίζω, μέλ. Αττ. *-ιῶ* (από *πῆλαξ* = *πηλός*)· **I.** λασπώνω, επιχρίω με λάσπη ἢ καλύπτω με λάσπη· μεταφ., συμπεριφέρομαι υβριστικά, προσβάλλω αισχρά, *τινά*, σε Σοφ., Θουκ. κ.λπ. — Παθ., *ιδὼν προπεπηλακισμένην (τὴν φιλοσοφίαν)*, σε Πλάτ. **II.** με αιτ. πράγμ., εξυβρίζω καποιον για κάποιο πράγμα, σε Δημ.

προπηλάκισις, ἡ, υβριστική συμπεριφορά, σε Πλάτ.

προπηλάκισμός, ὁ, = το προηγ., σε Ηρόδ., Δημ. κ.λπ.

προπηλάκιστικῶς, επίρρ., προσβλητικά, υβριστικά, σε Δημ.

προ-πίνω, παρατ. *προϋπῖνον*· μέλ. *-πίομαι*, αόρ. β' *προϋπιον*, παρακ.

προπέπωκα. **I.** πίνω πριν από άλλον, με γεν., σε Λουκ. **II. 1.** πίνω για χάρη κάποιου, πίνω στην υγεία του, κάνω πρόποση σε αυτόν, Λατ. *propinare*, επειδή η συνήθεια ήταν να πίνει κάποιος πρώτος και έπειτα να δίνει το ποτήρι σε αυτόν προς τον οποίο έγινε η πρόποση, *προπίνω σοι*, σε Ξεν.· επίσης, *προπίνω φιλοτησίας τινί*, (βλ. **φιλοτήσιος** II), σε Δημ. **2.** σε εορταστικές περιστάσεις ήταν έθιμο να δίνεται δώρο ένα ποτήρι στο πρόσωπο για το οποίο γινόταν πρόποση, *τάἐκπώματα ἐμπύμπλας προϋπινε καὶ ἐδωρεῖτο*, σε Ξεν.· απ' όπου απλώς, δωρίζω, προσφέρω δώρο, *προπίνω τὴν ἐλευθερίαν Φιλίππῳ*, χαρίζω την ελευθερία ως δώρο στον Φίλιππο, παραδίδω αυτήν απερίσκεπτα στον Φίλιππο, σε Δημ. — Παθ. με γεν. του τιμήματος, *προπέποται τῆς αὐτίκα χάριτος, τὰ τῆς πόλεως πράγματα*, τα συμφέροντα της πολιτείας θυσιάστηκαν για απλή και πρόσκαιρη ευχαρίστηση, στον ιδ.

προ-πίπτω, μέλ. *-πεσοῦμαι*, αόρ. β' *προϋπεσον*. **I.** πετώ ἢ ρίχνω κάποιον προς τα εμπρός, όπως στην κωπηλασία, *προπεσόντες ἔρρεσον*, όπως το Λατ. *incumbere remis*, σε Ομήρ. Οδ.· λέγεται για ικέτες, πέφτω στα γόνατα, σε Ευρ. **II.** ορμώ προς τα εμπρός, φέρομαι ορμητικά, σε Σοφ., Θεόκρ. **III.** κινώ προς τα εμπρός, προηγούμαι των υπολοίπων, σε Πολύβ.· *προέχω*, στον ιδ. **προ-πιστεύω**, μέλ. *-σω*, εμπιστεύομαι ἢ πιστεύω εκ των προτέρων, σε Ξεν., Δημ.

προ-πίτνω, ποιητ. αντί *προπίπτω*, πέφτω στα γόνατα, πρηνής, *ἐς γὰν*, σε Αισχύλ., Σοφ.

προ-πλέω, μέλ. *-πλεύσομαι*, πλέω από πριν, σε Θουκ.

πρό-πλοος, -ον, συνηρ. **-πλους, -ουν**, αυτός που πλέει από πριν ή εκ των προτέρων, *αίπρόπλοι νῆες, πλοία που προηγούνται*, σε Θουκ.

προ-πλώω, Ιων. αντί *προπλέω*, σε Ηρόδ.

προ-ποδίζω (πούς), μόνο σε ενεστ., κινώ προς τα εμπρός το πόδι μου, σε Ομήρ. Ιλ.

προ-ποδών, επίρρ., καλύτερα γραμμένο χωριστά *πρὸ ποδῶν*.

προ-ποιέω, μέλ. *-ήσω*, **I.** κάνω από πριν ή εκ των προτέρων, σε Ηρόδ.· *απόλ., προποιῆσαι*, κάνω την πρώτη κίνηση, σε Θουκ. **II.** *ετοιμάζω εκ των προτέρων*, Παθ. υπερσ. *προεπεποίητο*, σε Ηρόδ.

προ-πολεμέω, μέλ. *-ήσω*, κάνω πόλεμο χάριν κάποιου ή για την υπεράσπιση κάποιου άλλου, *τινός*, σε Ισοκρ. κ.λπ.· *ὑπέρ τινος*, σε Πλάτ.· *απόλ., οί προπολεμοῦντες*, φύλακες, πρόμαχοι ή υπερασπιστές πόλης, στον ιδ.· *τὸ προπολεμήσον*, σώμα που πρόκειται να λειτουργήσει ως εμπροσθοφυλακή, σε Αριστ.

προπόλευμα, -ατος, τό, υπηρεσία, εκτελέσιμη υπηρεσία *προπόλευμα δάφνης*, η υπηρεσία ή η χρήση της, = *πρόπολος δάφνη*, σε Ευρ.

προπολεύω (πρόπολος), υπηρετώ.

πρό-πολος, -ον (πολέω), αυτός που υπηρετεί κάποιον από πριν: **I. 1.** *υπηρέτης που ακολουθεί πίσω από κάποιον, ακόλουθος, υπηρέτης*, σε Αισχύλ., Ευρ. κ.λπ.· *κωπηλάτης*, σε Πίνδ. **2.** *αυτός που υπηρετεί κάποιο θεό, θεράπων, υπηρέτης*, σε Ομήρ. Ύμν., Αριστοφ.· γενικά, *υπηρέτης ναού, ραβδούχος όπως το νεωκόρος*, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ. **II.** *ως επίθ., αυτός που υπηρετεί ένα πράγμα, αφοσιωμένος σ' αυτό*, σε Πίνδ.

προπομπεύω (προπομπός), μέλ. *-σω*, αυτός που βαδίζει από πριν, προπορεύεται σε μια πομπή, *τινός πριν από αυτόν ή αυτό*, σε Λουκ.

προπομπή, ή (προπέμπω), ακολουθία, συνοδεία, σε Ξεν.· *συνοδεία με πομπή*, σε Πλούτ.

προπομπός, -όν (προπέμπω), **I.** *συνοδός, ιδίως σε πομπή, ακολουθία*, σε Ξεν.· με αιτ., *προπομπὸς χοάς*, αυτός που μεταφέρει χοές (υγρά αφιερώματα) σε πομπή, σε Αισχύλ. **II.** *ως ουσ., φύλακας, συνοδός, υπερασπιστής*, στον ιδ., Ξεν.

προ-πονέω, μέλ. *-ήσω*, **I. 1.** *εργάζομαι ή δουλεύω εκ των προτέρων*, σε Ξεν. **2.** *εργάζομαι για ή στη θέση άλλου, τινός*, στον ιδ. **3.** *με γεν. πράγμ., δουλεύω για να αποκτήσω, τῶν εὐφροσυνῶν*, στον ιδ. **4.** *με αιτ. πράγμ., αποκτώ, κερδίζω με προηγούμενο κόπο*, σε Λουκ. — Παθ., *τὰ προπεπονημένα*, αγαθά που αποκτώνται με αυτόν τον τρόπο, σε Ξεν. **II.** *Μέσ., καταπονούμαι από κατάθλιψη*, σε Σοφ.

Προποντίς, -ίδος, ή, η θάλασσα πριν τον Πόντο, δηλ. η θάλασσα του Μαρμαρά που οδηγεί στον Πόντο, σε Ηρόδ., Αισχύλ.

προπορεύομαι, Παθ., με Μέσ. *αόρ. α' 1.* *βαδίζω μπροστά ή προς τα εμπρός*, σε Ξεν. **2.** *έρχομαι μπροστά*, σε Πολύβ. **3. *προάγομαι, προβιβάζομαι*, στον ιδ.**

προ-πορίζομαι, Παθ., *πορίζομαι, προχωρώ εκ των προτέρων*, στον ιδ.

πρόποσις, -εως, ή (προπίνω), πρόποση, πόση προς τιμή κάποιου, σε Πολύβ.

προπότης, ό (προπίνω), αυτός που πίνει στην υγιεία, *προπόται θίασοι*, όμιλοι συμποτών που διασκεδάζουν, σε Ευρ.

πρό-πους, -ποδος, ό, το προεξέχον πόδι του βουνού, δηλ. το χαμηλότερο σημείο του, πρόποδας, σε Πολύβ. κ.λπ.

προ-πράσσω, Αττ. **-ττω**, μέλ. *-ζω*· **I.** *κάνω εκ των προτέρων*, σε Αριστ., Λουκ. **II.** *επιβάλλω, εκτελώ*, σε Αισχύλ.

προ-πρεών, ό, = το επόμ.· *μεταφ., φιλικός, ευγενικός*, σε Πίνδ.

προ-πρηνής, -ές, επιτετ. τύπος του *πρηνής*, αυτός που έχει το πρόσωπο στραμμένο προς τα κάτω, Λατ. *pronus*, σε Ομήρ. Ιλ.· *φασγάνῳ προπρηνέϊ*, με την άκρη του ξίφους, σε Ομήρ. Οδ.· ουδ. *προπρηνές*, ως επίρρ., μπροστά, προς τα εμπρός, σε Ομήρ. Ιλ.

προπρο-κυλίνδομαι, Παθ., εξακολουθώ να κυλιέμαι μπροστά από κάποιον, κυλιέμαι στα πόδια του, με γεν., *προποκυλινδόμενος πατρός Διός*, σε Ομήρ. Ιλ.· *απόλ.*, *πλανώμαι ατέρμονα*, σε Ομήρ. Οδ.

πρό-πρυμνα, επίρρ., μακριά από την πρύμνη, *πρόπρυμνα έκβολὰν φέρει*, λέγεται για μεταφορά εμπορευμάτων· λέγεται για τη σωτηρία σκάφους, μεταφ. σε Αισχύλ.

προ-πύλαιος[ῶ], -α, -ον (πύλη), I. αυτός που βρίσκεται πριν από την πύλη, λέγεται για αγάλματα θεών, σε Αριστοφ. κ.λπ.· **II.** *προπύλαια, τά*, διάδρομος που οδηγεί σε πύλες ναού, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ., στον ενικ., σε Ανθ. **πρόπῦλον, τό (πύλη)**, στον πληθ. όπως *προπύλαια*, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ.· στον ενικ., σε Ανθ.

προ-πυνθάνομαι, μέλ. -*πεύσομαι*, αόρ. α' *προύπυθόμην*· αποθ.· μαθαίνω αφού ερευνήσω πρώτα, ακούω εκ των προτέρων, σε Ηρόδ., Θουκ.

πρό-πυργος, -ον, αυτός που προσφέρεται για τους πύργους, δηλ. για την ίδια την πόλη, *θυσίαι*, σε Αισχύλ.

προ-ρέω, μέλ. -*ρεύσομαι*, ρέω προς τα εμπρός, ρέω δυνατά, λέγεται για ποταμούς, σε Όμηρ.

προρρηθῆναι, απαρ. Παθ. αορ. α' του *προερέω*.

πρόρ-ρησις, ή, I. προμήνυμα, πρόβλεψη, προηγούμενη διδασχή ή προειδοποίηση, σε Θουκ. **II.** δημόσια ανακοίνωση, προκήρυξη, *πολεμεῖν ἐκ προρρήσεως*, σε Δημ.

πρόρ-ρητος, -ον, αυτός που έχει προκηρυχθεί, έχει διαταχθεί, σε Σοφ.

πρόρ-ριζος, -ον (ρίζα), αυτός που προέρχεται από τις ρίζες, από τη ρίζα και τα κλαδιά, ολοκληρωτικός, Λατ. *radicitus*, σε Ομήρ. Ιλ.· *πρόρριζόν τινα ἀνατρέπειν*, σε Ηρόδ.· *ἐκτρίβειν*, σε Ευρ.· *πρόρριζος ἔφθαρται*, σε Σοφ.

πρός, πρόθ. με γεν., δηλώνει κίνηση από τόπο· με δοτ., στάση σε τόπο· με αιτ., κίνηση προς τόπο· Επικ. επίσης **προτί, ποτί**, Δωρ. **ποτί**.

A. ME GEN.: I. 1. λέγεται για τόπο, από, εκ, σε Όμηρ., Σοφ. **2.** λέγεται για δήλωση θέσης αντικειμένων, *νήσοισι πρὸς Ἥλιδος*, τα νησιά που κοιτάζουν προς το μέρος της Ἡλίδας, δηλ. είναι κοντά στην Ἡλίδα, σε Ομήρ. Οδ.· *πρὸς τοῦ Ἑλλησπόντου ἵδρυται μᾶλλον ἢ τοῦ Στρυμόνος*, βρίσκεται αρκετά κοντά (δηλ. πιο κοντά) στον Ελλήσποντο παρά στον Στρυμόνα, σε Ηρόδ.· *ἐστρατοπεδεύοντο πρὸς Ὀλύνθου*, σε Θουκ. κ.λπ.· συχνά με λέξεις που δηλώνουν σημείο του ορίζοντα, *δύω θύραι εἰσίν, αἱ μὲν πρὸς βορέας, αἱ δ' αὖ πρὸς νότου*, η μία κοιτάζει προς το βορρά, η άλλη προς το νότο, σε Ομήρ. Οδ.· ομοίως, *οἰκέουσι πρὸς νότου ἀνέμου*, σε Ηρόδ. κ.λπ. **3.** μπροστά, προς το μέρος, μπροστά στα μάτια σε, *πρὸς τε θεῶν μακάρων πρὸς τε θνητῶν ἀνθρώπων*, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἄδικον οὔτε πρὸς θεῶν οὔτε πρὸς ἀνθρώπων*, σε Θουκ. **4.** λέγεται για ικεσία, διαμαρτυρία, διακήρυξη, όρκος, ενώπιον, στο όνομα, Λατ. *per, γουνάζομαι σε πρὸς τ' ἀλόχου καὶ πατρός*, σε Ομήρ. Οδ.· *ἐπιорκεῖν πρὸς δαίμονος*, ορκίζομαι ψευδώς στους θεούς, σε Ομήρ. Ιλ.· *πρὸςθεῶν*, σε Αττ.· οι Αττ. μερικές φορές εισάγουν την αντων. σε ανάμεσα στην πρόθ. και την πτώση, όπως το Λατ. *per te omnes deos oro, πρὸς νύν σε πατρός πρὸς τε μητρὸς ἰκνοῦμαι*, σε Σοφ.· *μὴ πρὸς σε γούνων*, σε Ευρ. **5.** λέγεται για προέλευση ή καταγωγή από, από μέρους του, *τὰ πρὸς πατρός*, από την μεριά του πατέρα, σε Ηρόδ.· *Ἀθηναῖον καὶ τὰ πρὸς πατρός καὶ τὰ πρὸς*

μητρός, σε Δημ.· *πρὸς αἵματος*, συγγενεῖς ἐξ αἵματος, σε Σοφ. **II.** λέγεται για πράγματα που προέρχονται από μια αιτία, από, από τη μεριά, *τιμὴν πρὸς Ζηνὸς ἔχοντες*, σε Ομήρ. Οδ.· *τυγχάνειν τινὸς πρὸς θεῶν*, σε Αισχύλ.· ομοίως, με όλα τα παθητικά ρήματα, *προτὶ Ἀχιλλῆος δεδιδᾶσθαι*, διδάσκομαι από τον Αχιλλέα, σε Ομήρ. Ιλ.· *τὸποιεῦμενον Λακεδαιμονίων*, σε Ηρόδ. κ.λπ.· με τα μέσα ή τη βοήθεια από, *πρὸς ἀλλήλοιν θανεῖν*, σε Ευρ.· επίσης, λέγεται για πράγματα, *πρὸς τίνος πότ' αἰτίας τέθηκεν*, από ή για ποια αιτία; σε Σοφ. **III.** λέγεται για εξάρτηση ή στενή σχέση, και ομοίως· **1.** εξαρτώμενος από κάποιον, *υπὸ την προστασία κάποιου, πρὸς Διὸς εἰσι ξεῖνοι*, σε Ομήρ. Οδ.· *πρὸς ἄλλης ἴστον ὑφαίνειν*, υφαίνω για άλλη γυναίκα, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** για κάποιον, για χάρη κάποιου, *πρὸς σοῦ*, σε Σοφ.· *πρὸς τῶν ἐχόντων τὸν νόμον τίθης*, σε Ευρ. **3.** παρά, με, μέσω, *μνήμην πρὸς τινος λείπεσθαι*, σε Ηρόδ. **IV.** αρμόζον, κατάλληλο, *οὐ πρὸς τοῦ ἅπαντος ἀνδρός*, δεν είναι αρμόζον σε κάθε άνδρα, στον ιδ.· *ἡκάρτα πρὸς γυναικὸς ἐστίν*, είναι πολύ όμοιο με γυναίκα, σε Αισχύλ.· *οὐ πρὸς ἱατροῦ σοφοῦ θρηνεῖν*, σε Σοφ.· επίσης, λέγεται για ποιότητα, *πρὸς δίκης*, σύμφωνα προς το δίκαιο, στον ιδ.· *οὐ πρὸς τῆς ὑμετέρας δόξης*, σε Θουκ. **B. ME ΔΟΤ.· I. 1.** πλησίον, κοντά σε, πάνω, μέσα, *ποτὶ γαίῃ*, σε Ομήρ. Οδ.· *ποτὶ δρυσίν*, ανάμεσα στις βελανιδιές, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἄγκυραν ποτὶ ναῦ κρημάντων*, στο ιδ.· *πρὸς μέση ἀγορᾶ*, σε Σοφ.· *πρὸς τῇ γῇ ναυμαχεῖν*, σε Θουκ.· *αἱ πρὸς θαλάττῃ πόλεις*, σε Ξεν.· *τὰ πρὸς ποσί*, αυτά που βρίσκονται κοντά στα πόδια, αυτά που βρίσκονται μπροστά σε κάποιον, σε Σοφ. **2.** ενώπιον, με την παρουσία κάποιου, *πρὸς τοῖς θεσμοθέταις λέγειν*, σε Δημ. **3.** με ρήματα που δηλώνουν κίνηση και ακολουθ. από στάση σε τόπο ή δηλώνουν το πλησίον, επάνω, εναντίον, *ποτὶ δὲ σκῆπτρον βάλε γαίῃ*, σε Όμηρ.· *βάλλειν τινὰ πρὸς πέτρη*, σε Ομήρ. Οδ. **4.** με τη σημασία της στενής προσκόλλησης, *πρὸς ἀλλήλησιν ἔχεσθαι*, στο ιδ.· *προσπεπλασμένας πρὸς οὔρεσι*, σε Ηρόδ.· ομοίως λέγεται για να δηλώσει εγγύτατη ενασχόληση, σε, επάνω, *πρὸς αὐτῷ γ' εἰμι τῷ δεινῷ λέγειν*, σε Σοφ.· *εἶναι ή γίνεσθαι πρὸς τινι*, ασχολούμαι με ή πάνω σ' ένα πράγμα, σε Πλάτ.· *ὅλον εἶναι πρὸς τινι*, σε Δημ. **II.** λέγεται για προσθήκη, επιπλέον, *πρὸς τοῖς παροῦσιν ἄλλα*, σε Αισχύλ.· *δέκα μῆνας πρὸς ἄλλοις πέντε*, σε Σοφ.· *πρὸς τῇ σκυτοτομίᾳ*, κοντά στο επάγγελμα του σκυτοτόμου, σε Πλάτ.· *πρὸς τούτοις*, πέρα απ' αυτά, Λατ. praeterea, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *πρὸς τοῖς ἄλλοις*, πέρα από όλα τα υπόλοιπα, σε Θουκ. **Γ. ME ΑΙΤ.· I. 1.** λέγεται για τόπο, προς, σε, Λατ. versus, *ἵεναι πρὸς Ὀλυμπον*, σε Ομήρ. Ιλ.· *πρὸς ἡῶ τ' ἥελιον*, *ποτὶ ζόφον*, στο ιδ. **2.** με ρήματα που υπονοούν προηγούμενη κίνηση, επάνω, εναντίον, *ἐστάναι πρὸς κίονα*, σε Ομήρ. Οδ.· *ποτὶ τοῖχον ἀρηρότες*, *ποτὶ βωμόν ἵζεσθαι*, στο ιδ.· *ἐστάναι πρὸς σφαγᾶς*, στέκομαι έτοιμος για σφαγή, σε Αισχύλ. **3.** με ρήματα που δηλώνουν όραση κ.λπ.· προς, *ἰδεῖν πρὸς τινα*, σε Ομήρ. Οδ.· ομοίως, *στῆναι ποτὶ πνοίην*, στέκομαι έτσι ώστε να το αντιμετωπίσω, αντιστέκομαι, σε Ομήρ. Ιλ.· *κλαίειν πρὸς οὐρανόν*, έκλαιγε βλέποντας τον ουρανό, στο ιδ.· λέγεται για τα σημεία του ορίζοντα, *πρὸς ζόφον κεῖσθαι*, βρίσκομαι προς τη δύση, σε Ομήρ. Οδ.· *ναίειν πρὸς Ἡῶ τ' Ἡελίον τε*, στο ιδ.· *πρὸς ἐσπέραν*, ἄρκτον, προς τη δύση κ.λπ. **4.** λέγεται με εχθρική σημασία, εναντίον, *πρὸς Τρώας μάχεσθαι*, σε Ομήρ. Ιλ.· *πρὸς θεὸν ἐρίζειν*, σε Πίνδ.· *χωρεῖν πρὸς τινα*, σε Σοφ.· χρησιμ. σε ομιλίες, λογικά επιχειρήματα, *πρὸς τινα*, ως απάντηση προς, Λατ. adversus, λιγότερο ισχυρό από το *κατά τινος*, εναντίον, Λατ. in, σε Δημ. **5.** χωρίς εχθρική σημασία, *ἀγορεύειν, εἰπεῖν πρὸς τινα*, λέγω, απευθύνομαι σε αυτόν, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἀμείβεσθαι πρὸς τινα*, σε Ηρόδ.· επίσης, λέγεται για κάποιον που συνδιαλέγεται, *εἶπε πρὸς ὃν μεγάλητορα θυμόν, προτὶ ὃν μυθήσατο θυμόν*, σε

Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για κάθε είδους σχέση, *ὁμόσαι πρὸς τινα*, ορκίζομαι στο όνομά του, σε Ομήρ. Οδ.· *σπονδάς, συνθήκας ποιεῖσθαι πρὸς τινα*, σε Θουκ.· *ἢ πρὸς τινα ζυμμαχία*, στο ιδ.· *ἢ πρὸς τινα φιλία, πίστις*, σε Ξεν. κ.λπ.· αλλά επίσης, *πρὸς τινα ἔχθρα, ἀπιστία, μῖσος, πόλεμος*, σε Αισχύλ., Ξεν. κ.λπ. **6.** λέγεται για συναλλαγή, *πρὸς Τυδεΐδην τεύχε'*, αντάλλαξε τα όπλα του με τον Τυδεΐδη, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για υποθέσεις που έφταναν μπροστά στους άρχοντες, *λαγχάνειν πρὸς τὸν ἄρχοντα γράφεσθαι πρὸς τοὺς θεσμοθέτας*, παρά Δημ. **7.** *εἶναι πρὸς τι*, είμαι απασχολημένος με..., σε Πλούτ. **II.** λέγεται για χρόνο, περίπου ή κοντά, κατά ή περίπου κατά, *ποτὶ ἔσπερα*, κατά την εσπέρα, σε Ομήρ. Οδ.· *ἐπεὶ πρὸς ἐσπέραν ἦν*, σε Ξεν.· *πρὸς ἡῶ*, σε Θεόκρ.· *πρὸς γῆρας*, προς, κατά τα γεράματα ή στα γεράματα, σε Ευρ. **III.** λέγεται για να δηλώσει σχέση ανάμεσα σε δύο αντικείμενα· **1.** σε σχέση με, αναφορικά με, *τὰ πρὸς τὸν πόλεμον*, δηλ. τα πολεμικά πράγματα, σε Θουκ.· *τὰ πρὸς τὸν βασιλέα*, οι σχέσεις μας με το βασιλιά, σε Δημ.· *τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς*, τα καθήκοντά μας προς τους θεούς, σε Σοφ.· *ὁλόγος οὐδὲν πρὸς ἐμέ*, δεν έχει να κάνει με εμένα, δεν με ενδιαφέρει, σε Δημ.· *οὐδὲν αὐτῷ πρὸς τὴν πόλιν ἐστίν*, αυτός δεν έχει να κάνει τίποτα με αυτή, στον ιδ.· *συχνά με ἐπίρρ.*, *ἀσφαλῶς ἔχειν πρὸς τι*, σε Ξεν. **2.** σε σχέση με, ως συνέπεια, *πρὸς τοῦτο τὸ κήρυγμα*, σε Ηρόδ.· *ἀθύμως ἔχειν πρὸς τι*, σε Ξεν.· *συχνά με ουδ. αντων.*, *πρὸς τί;* για ποιο σκοπό; για ποιο τέλος; σε Σοφ.· *πρὸς οὐδέν*, για το τίποτα, μάταια, στον ιδ.· *πρὸς ταῦτα*, για αυτά, με το να έχουν αυτά έτσι, σε Ηρόδ., Αττ. **3.** για κάποιο σκοπό, *ὡς πρὸς τί χρειάζεις;*, σε Σοφ.· *ἔτοιμος πρὸς τι*, σε Ξεν. **4.** σε σχέση ή συνάφεια, σε σύγκριση με, *κοῖός τις ἀνὴρ δοκέει εἶναι πρὸς τὸν πατέρα*, σε Ηρόδ.· δηλώνει υπεροχή, *πρὸς πάντας τοὺς ἄλλους*, Λατ. *prae aliis omnibus*, στον ιδ.· *πρὸς τὰς μεγίστας καὶ ἐλαχίστας ναῦς τὸ μέσον σκοπεῖν*, ο μέσος όρος ανάμεσα στα μεγαλύτερα και στα μικρότερα πλοία, σε Θουκ. **5.** σε σχέση με, σύμφωνα με, *πρὸς τὸ παρεὸν βουλευέσθαι*, σε Ηρόδ.· *πρὸς τὴν δύναμιν*, σύμφωνα με τη δύναμη κάποιου, σε Δημ.· *πρὸς τὰς τύχας*, σύμφωνα με την τύχη κάποιου, σε Ευρ. **6.** σε συμφωνία με τα μουσικά όργανα, *πρὸς κάλαμον*, σε Πίνδ.· *πρὸς αὐλόν ή τὸν αὐλόν*, σε Ευρ. **7.** συχνά τίθεται περιφραστικά αντί επιρρ., όπως το *πρὸς βίαν* = *βιαίως*, με βία, βιαίως, σε Αισχύλ.· *πρὸς τὸ καρτερόν*, στον ιδ.· *πρὸς ἰσχύος κράτος*, σε Σοφ.· *πρὸς ἡδονὴν λέγειν*, *δημηγορεῖν*, έτσι ώστε να προκαλέσει ηδονή, σε Θουκ.· *πρὸς τὸ τερπνόν*, υπολογισμένο ώστε να προκαλέσει ηδονή, στον ιδ.· *πρὸς χάριν*, έτσι ώστε να ευχαριστήσει, σε Δημ.· και με γεν. πράγμ., *πρὸς χάριν τινός*, όπως το *χάριν μόνο του*, Λατ. *gratia*, για το καλό του, *πρὸς χάριν βορᾶς*, σε Σοφ.· *πρὸς ἰσχύος χάριν*, με τη δύναμή της, σε Ευρ.· επίσης, *πρὸς ὀργήν*, με οργή, οργισμένα, σε Σοφ. κ.λπ.· *πρὸς τὸ λιπαρές*, με πολλή επιμονή, στον ιδ.· *πρὸς καιρόν*, εποχιακά, στον ιδ. **A. ΑΠΟΛ. ΩΣ ΕΠΙΡΡ.: =πρὸς B. II.**, εντούτοις, πέρα και επιπλέον, *πρὸς δέ ή ποτὶ δέ*, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. κ.λπ.· *πρὸς δέ καί*, *πρὸς δέ ἔτι*, και πρὸς, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *καὶ πρὸς γε*, σε Ευρ.· *καὶ δὴ πρὸς*, σε Ηρόδ. **E. ΣΕ ΣΥΝΘ.: I.** κίνηση προς, *προσάγω, προσέρχομαι*. **II.** προσθήκη, το επιπλέον, *προσκτάομαι, προστίθηναι*. **III.** σύνδεση και εγγύτητα με ένα πράγμα, όπως *πρόσειμι, προσγίγνομαι*.

προ-σάββατον, τό, η μέρα πριν το Σάββατο, η παραμονή του Σαββάτου, σε Κ.Δ.

προσ-αγγέλλω, μέλ. -αγγελῶ, **I.** ανακοινώνω, *τινά τινι*, σε Λουκ. **II.** καταμηνύω, *τῇ βουλῇ τινα*, σε Πλούτ.

προσάγορευτός, -α, -ον, ρημ. επίθ., **I.** αυτός που πρέπει να κληθεί ή να κατονομαστεί, σε Πλάτ. **II.** *προσαγορευτέον*, αυτό που πρέπει κάποιος να ονομάσει, *τινά τι*, σε Αριστ.

προσ-ἄγορεύω, μέλ. -σω, αόρ. α' -ηγόρευσα· (αλλά ο Αττ. αόρ. είναι *προσεῖπον*), μέλ. και παρακ. *προσερῶ, προσείρηκα*· Παθ. αόρ. α' *προσηγορεύθην*· **1.** απευθύνω, χαιρετώ, ασπάζομαι, Λατ. *salutare*, σε Ηρόδ. — Παθ., *δυστυχοῦντες οὐ προσαγορευόμεθα*, στη δυστυχία δεν μας χαιρετούν, σε Θουκ. **2.** με διπλ. αιτ., προσφωνώ ή χαιρετώ κάποιον, *Δίκανδ' ἐν προσαγορεύομεν*, σε Αισχύλ.· *τὸν αὐτὸν πατέρα προσαγορεύω*, σε Ξεν.· με απαρ., *προσαγορεύω τινὰ χαίρειν*, χαιρετώ ή αποχαιρετώ κάποιον με προσφώνηση, σε Αριστοφ. **3.** καλώ με το όνομα, αποκαλώ, *τὸν Ἀγαμέμνονα, προσαγορεύω ποιμένα λαῶν*, σε Ξεν.· *τί τὴν πόλιν προσαγορεύεις*, σε Πλάτ. **προσ-άγω**, μέλ. -ζω, αόρ. β' *προσῆγαγον*, σπανίως αόρ. α' *προσῆξα*, Μέσ. μέλ. (με Παθ. σημασία), *προσάζομαι*·

A. I. 1. φέρνω σε ή πάνω σε, *τίς δαίμων τόδε πῆμα προσῆγαγε*, σε Ομήρ. Οδ.· *θυσίας προσάγω τινί*, σε Ηρόδ.· *προσάγω πάντα*, παρέχω, προμηθεύω, σε Ξεν. **2.** τοποθετώ σε, προσθέτω, *ἅμα ἠγόρευε καὶ ἔργον προσῆγε*, σε Ηρόδ. **3.** θέτω σε, φέρνω σε, κινώ προς, εφαρμόζω, όπως το Λατ. *applicare*, *τὴν ἄνω γνάθον προσάγω τῇ κάτω*, στον ιδ.· *ὀφθαλμὸν προσάγω κεγχρώμασι*, φέρνω κοντά, εφάπτω το μάτι ακριβώς στις οπές, σε Ευρ. **4.** λέγεται για τροφές, θέτω ενώπιον, παραθέτω, *βρώματά τινι*, σε Ξεν. **5.** μεταφ., *προσάγω ὄρκον τινί*, θέτω ὄρκο σ' αυτόν, τον βάζω να ορκιστεί, σε Ηρόδ. **6.** με στρατιωτική σημασία, οδηγώ εναντίον κάποιου, άγω σε επίθεση, κινούμαι προς, *τῇ Ποτειδαίᾳ τὸν στρατόν*, σε Θουκ.· *στρατιὰν προσάγω πρὸς πολεμίους*, *προσάγω μηχανὰς πόλει*, στον ιδ. **7.** μεταφ., *τὰς ἀνάγκας*, στον ιδ.· *προσάγω τόλμαν*, επιδίδομαι ή καταβάλλω τόλμη, σε Ευρ. **8.** *προσάγω φόρον*, αποδίδω φόρο, σε Θουκ. **9.** οδηγώ σε ή ενώπιον, *τῷ Κύρῳ τοὺς αἰχμαλώτους*, σε Ξεν.· *εισάγω*, παρουσιάζω, *τινὰ πρὸς τὸν δῆμον, πρὸς τὴν βουλὴν*, σε Θουκ.· *προσάγω τοὺς πρέσβεις*, σε Δημ.· **10.** φέρνω πλησιέστερα, οδηγώ, *ἐλπίς μ' ἄει προσῆγε*, σε Ευρ. — Παθ., *οἶκτῳ καὶ ἐπιεικείᾳ προσάγεσθαι*, σε Θουκ., Ομήρ. Ιλ. — Παθ., προσκολλῶμαι σε κάτι, *τινι*, στον ιδ. **II. 1.** φαινομενικά μτβ. (ενν. *ἐαυτόν, στρατόν* κ.λπ.), πλησιάζω, προσεγγίζω, ιδίως με εχθρική σημασία, σε Ξεν. **2.** (ενν. *ναῦν*), φέρνω σε, έρχομαι στην ξηρά, σε Πολύβ. **B. I. 1.** Μέσ., ελκύω ή φέρνω προς το μέρος μου, προσεγγίζω την πλευρά κάποιου, Λατ. *sibi conciliare*, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.· *πάντων προσάγω ὄμματα*, τραβώ όλα τα βλέμματα επάνω μου, σε Ξεν. **2.** απόλ., έλκω προς εμένα, εναγκαλίζομαι, σε Ευρ., Αριστοφ. **3.** με απαρ., προσελκύω κάποιον να κάνει κάποιο πράγμα, ή *Σφίγξ σκοπεῖν ἡμᾶς προσῆγετο*, σε Σοφ.· *προσάζομαι δάμαρτ' ἑᾶν*, θα τὴν προτρέψω να τα υποστεί, σε Ευρ. **II.** παίρνω κάτι μαζί μου, προμηθεύομαι, *ὅστᾱ, στον ιδ.· τὰ νανάγια*, σε Θουκ.· προμηθεύω, εισάγω, σε Ξεν.· *τὰ προσαχθέντα*, εισαγωγές, στον ιδ.

προσάγωγεύς, -έως, ό, αυτός που φέρνει, οδηγεί σε· *προσαγωγεὺς λημμάτων*, αυτός που αναζητά τα κέρδη για κάποιον άλλο, σε Δημ.

προσάγωγή, ή, I. 1. καθοδήγηση σε ή πάνω σε, ανατροφή, σε Πολύβ. **2.** προσέγγιση, απόκτηση, *ξυμμάχων*, σε Θουκ. **II. 1.** (αμτβ.), η επίσημη προσέγγιση, όπως στις γιορτές ή στις ικεσίες, σε Ηρόδ. **2.** προσέγγιση, πλησίασμα σε ένα πρόσωπο, στην παρουσία του βασιλιά, σε Ξεν., Κ.Δ.

προσαγωγός, -όν, ελκυστικός, πειστικός, σε Θουκ., Λουκ.

προσ-ᾴδω, μέλ. -ᾴσομαι, Δωρ. *ποτ-αείσομαι*· **I. 1.** τραγουδώ, σε Θεόκρ. **2.** *προσᾴδω τραγῳδίαν*, τραγουδώ τα μουσικά άσματα σε μια τραγωδία, δηλ. τα

χορικά μέρη, σε Αριστοφ. **Π.** εναρμονίζομαι, συμφωνώ, *τινί*, με κάποιον, σε Σοφ.· απόλ., σε Πλάτ.

προ-αιθρίζω, σηκώνω κάτι ψηλά στον αέρα, σε Αισχύλ.

προσ-αιρέομαι, Μέσ., **Ι.** διαλέγω για τον εαυτό μου, *ἐαυτῷ προσαιρέομαι* τινα, προσλαμβάνω ως σύντροφο ή σύμμαχο, Λατ. cooptare, σε Ηρόδ. **Π.** γενικά, εκλέγω επιπλέον, *τινά τινι*, σε Θουκ., Ξεν.

προσ-αῖσσω, Αττ. -**ἄσσω**, μέλ. -ζω, πηδῶ, ορμώ σε κάτι, σε Ομήρ. Οδ.· *ὁμίχλη προσαῖσσει ὄσσοις*, ένα σύννεφο έρχεται πάνω στα μάτια μου, σε Αισχύλ.

προσ-αιτέω, μέλ. -*ήσω*, **Ι.** ζητώ επιπλέον, *αἷμα προσαιτέω*, απαιτώ περισσότερο αίμα, σε Αισχύλ.· *προσαιτέω*, απαιτώ υψηλότερο μισθό, σε Ξεν. **Π.** με αιτ. προσ., ζητώ επίμονα, ζητώ την ελεημοσύνη κάποιου, σε Ηρόδ.· με αιτ. πράγμ., παρακαλώ για κάποιο πράγμα, σε Ευρ.· με διπλή αιτ., παρακαλώ κάτι από κάποιον, στον ίδ., Ξεν.· απόλ., ζητώ επίμονα, γίνομαι φορτικός, σε Ευρ., Αριστοφ.

προσαίτης, -ου, ό, ζητιάνος, επαίτης, σε Λουκ.

προσ-αιτιάομαι, κατηγορώ επιπλέον, *τινα*, σε Πλούτ.

προσ-ἄκοντίζω, μέλ. -σω, ρίχνω κάτι, όπως το ακόντιο, σε Λουκ.

προσ-ακούω, μέλ. -*ακούσομαι*, ακούω επιπλέον, σε Ξεν.

προσ-ακροβολίζομαι, αποθ., ακροβολίζομαι εκ των προτέρων, σε Πολύβ.

προσακτέον, ρημ. επίθ. του *προσάγω*, **1.** αυτό που πρέπει κάποιος να φέρει κοντά ή πλησίον, σε Πλάτ. **2.** αυτό που πρέπει κάποιος να εισάγει, σε Αριστ.

προσ-ἄλείφω, μέλ. -*ψω*, τρίβω ή αλείφω πάνω σε, *τί τινι*, σε Ομήρ. Οδ.

προσ-ἄλλομαι, αποθ., πηδῶ επάνω σε κάποιον, όπως ο σκύλος, σε Ξεν.

προσ-άλπειος, -ον (Ἄλπεις), αυτός που βρίσκεται κοντά στις Ἀλπεις, σε Στράβ.

προσ-ἀμβῦσις, ή, ποιητ. αντί *προσ-ανάβασις*.

προσ-αμείβομαι, Δωρ. **ποτ-**, Μέσ., απαντώ *τινα*, σε Θεόκρ.

προσ-ἄμέλγομαι, Δωρ. **ποτ-**, Παθ. με Μέσ. μέλ., παράγω επιπλέον γάλα, σε Θεόκρ.

προσᾰμύνω[ῶ], μέλ. -*αμύνῶ*, έρχομαι σε βοήθεια, *τινί*, σε Ομήρ. Ιλ.

προσ-αμφιέννῳμι, Αττ. μέλ. -*αμφιῶ*, ντύνω επιπλέον, *τί τινα*, σε Αριστοφ.

προσ-αναβαίνω, μέλ. -*βήσομαι*, ανεβαίνω ή ανέρχομαι επιπλέον, σε Ξεν.· υψώνομαι περισσότερο, όπως ο φουσκωμένος ποταμός, σε Πολύβ.· μεταφ., *προσαναβαίνω τῷ Ρωμύλῳ*, πηγαίνω πίσω στον Ρωμόλο, σε Πλούτ.

προσ-ανάβᾰσις, ποιητ. **προσ-ἄμβ-**, ή, ανοδική πορεία, άνοδος, ανάβαση, *κλίμακος προσαμβάσεις*, άνοδος με σκάλα, δηλ. πολιορκητική σκάλα, ανεμόσκαλα, σε Αισχύλ., Ευρ.· *προσανάβασις*, σε Ευρ.· *τειχέων προσανάβασις*, σημείο όπου μπορούν να προσεγγιστούν τα τείχη, *δωμάτων προσανάβασις*, δηλ. οι σκάλες που οδηγούν στο σπίτι, στον ίδ.

προσ-αναγιγνώσκω, μέλ. -*γνώσομαι*, αναγιγνώσκω, διαβάζω, σε Αισχίν.

προσ-ανᾰγκάζω, μέλ. -σω· Επικ. αόρ. α' -*ηνάγκασα*. **Ι. 1.** αναγκάζω ή εξαναγκάζω επιπλέον, σε Θουκ. **2.** αναγκάζω κάποιον να υπακούσει ή να πειθαρχήσει, στον ίδ. **Π.** με αιτ. και απαρ., αναγκάζω κάποιον να κάνει κάτι, σε Ομηρ. Ὕμν.· *προσαναγκάζω τινά παρεῖναι, ὁμολογεῖν*, σε Ξεν.· αλλά με το απαρ. να παραλείπεται, *τοὺςμὴ δεχομένους τὰς σπονδὰς προσαναγκάζω*, (ενν. δέχεσθαι), σε Θουκ.

προσ-ανᾰγορεύω, ανακοινώνω επιπλέον, σε Πλάτ.

προσ-αναγράφω[ᾱ], αναγράφω επιπλέον, σε Λουκ.

προσ-ανάγω, μέλ. -ζω, φαινομενικά αμτβ., *προσανάγω τῇ γῇ*, επανέρχομαι στη γη, σε Πλούτ.

προσ-αναιρέω, μέλ. -ήσω· **I.** σηκώνω επιπλέον — Μέσ., αναλαμβάνω, επιχειρώ επιπλέον, *πόλεμον*, σε Θουκ. **II.** καταστρέφω επιπλέον, *τάληθές*, σε Αριστ. **III.** λέγεται για χρησμό, δίνω μια επιπλέον απάντηση, σε Πλάτ.·

προσαναιρέω τινὶ ποιεῖν τι, σε Δημ.

προσ-ἄναισιμόομαι, Παθ., δαπανώμαι επιπλέον, σε Ηρόδ.

προσ-ανακαλύπτω, μέλ. -ψω, ανακαλύπτω επιπλέον, σε Στράβ.

προσ-ανάκλιμα, τό, αυτό πάνω στο οποίο στηρίζεται κάποιος, σε Ανθ.

προσ-αναλαμβάνω, μέλ. -λήψομαι· **I.** αναλαμβάνω επιπλέον, σε Δημ. — Παθ., *πλειόνων προσαναλαμβανομένων εἰς τὴν σύγκλητον*, λέγεται για την ομάδα των νέων συγκλητικών, σε Πλούτ. **II.** ανακτώ δυνάμεις· αμτβ., επανακτώ, σε Πολύβ.

προσ-ἄνᾱλίσκω, μέλ. -ανᾱλώσω, σκορπώ ή καταναλώνω επιπλέον, σε Πλάτ., Δημ.

προσ-αναπαύομαι, μέλ. -σω, Μέσ. ή Παθ., κοιμάμαι επιπλέον, *τινι*, σε Πλούτ.

προσ-αναπληρῶ, μέλ. -ώσω, αναπληρώνω ή συμπληρώνω κάτι επιπλέον, σε Αριστ., Κ.Δ. — Μέσ., προσθέτω τόσο ώστε να γεμίσω, σε Πλάτ.

προσ-αναρρήγνυμι, μέλ. -ρήζω, σπάζω, διαλύω κάτι επιπλέον, σε Πλούτ.

προσ-ανασείω, μέλ. -σω, ανακινώ ή σείω εδώ κι εκεί επιπλέον — Παθ., διεγείρομαι ακόμα πιο πολύ, σε Πολύβ.· *δίκαι αὐτῷ προσανασείοντο*, επισείονταν εναντίον του, σε Πλούτ.

προσ-αναστέλλω, κρατώ πίσω επιπλέον, *τὸν ἵππον*, σε Πλούτ.

προσ-ανατέλλω, ποιητ. **προσ-αντ-**, ανυψώνομαι, ανεβαίνω προς τα πάνω, σε Ευρ.

προσ-ανατίθεμαι, Μέσ., **I.** αναλαμβάνω επιπρόσθετο βάρος, σε Ξεν.· αλλά, *προσανατίθεμαί τί τινι*, συνδράμω, προσφέρω ο ένας στον άλλο, σε Κ.Δ. **II.** *προσανατίθεσθαι τινι*, συσκέπτομαι με κάποιον, στο ίδ.

προσ-ανατρέχω, μέλ. -δρᾱμοῦμαι, ανατρέχω πίσω, στα παλιά, αναπολώ παλιά γεγονότα, σε Πολύβ.

προσ-ανατρίβομαι[ι], Μέσ., τρίβομαι πάνω σε ή έναντι ενός πράγματος, συχνάζω στο γυμνάσιο, σε Θεόφρ.

προσ-άνειμι, (εἶμι, Λατ. *ibo*), ανέρχομαι, σε Θουκ.

προσ-ανεῖπον, αόρ. β' του *προσαναγορεύω*, δηλώνω, δημοσιοποιώ, διακηρύσσω, διατάζω επιπλέον, σε Ξεν.

προσ-ανέρπω, μέλ. -ψω, έρπομαι προς τα πάνω, σε Πλούτ.

προσ-ανερωτάω, μέλ. -ήσω, ρωτώ ή ζητώ να μάθω περισσότερα, σε Πλάτ.

προσ-ανευρίσκω, μέλ. -ευρήσω, βρίσκω επιπλέον, σε Στράβ.

προσ-ανέχω, μέλ. -ανέξω, περιμένω υπομονετικά κάτι, με δοτ., σε Πολύβ.· επίσης με αιτ., στον ίδ.

προσ-ἄνῆς, -ές, Δωρ. αντί *προσ-ηνής*.

προσ-άντης, -ες (ἄντην), **I.** αυτός που υψώνεται ενάντια σε, ανωφελής, απότομος, απόκρημνος, Λατ. *adversus*, σε Πίνδ., Θουκ. **II.** **1.** μεταφ., δύσκολος, δυσχερής, ενάντιος, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ. **2.** λέγεται για πρόσωπα, ενάντιος, εχθρικός, *τινί*, σε κάποιον, σε Ευρ.· *προσάντης πρός τι*, είμαι ενάντιος σε κάτι, σε Ξεν.

προσ-αντιλαμβάνομαι, Μέσ., πιάνομαι αμοιβαία ο ένας από τον άλλο, *τῶν χειρῶν*, από τα χέρια, σε Στράβ.

προσ-αξιῶ, μέλ. -ώσω, απαιτώ επιπλέον, σε Πολύβ.

προσ-απαγγέλλω, μέλ. -αγγελῶ, ανακοινώνω επιπλέον, σε Ξεν.

προσ-απαιτέω, μέλ. -ήσω, απαιτώ από κάποιον ως υποχρέωση, σε Λουκ.
προσ-ἁπᾶτάω, μέλ. -ήσω, εξαπατώ επιπλέον, σε Στράβ.
προσ-απειλέω, μέλ. -ήσω, απειλώ επιπλέον, παρά Δημ.
προσ-απεῖπον, αόρ. β' του *προσαπαγορεύω*, σε Αισχίν.
προσ-απερείδομαι, Παθ., βασιζομαι κυρίως πάνω σε, σε Πολύβ.
προσ-αποβάλλω, μέλ. -βάλλω, αποβάλλω, διώχνω ακόμα πιο μακριά, σε Αριστοφ.
προσ-αποδείκνυμι, μέλ. -δείζω, **I.** αποδεικνύω επιπλέον, σε Πλάτ. **II.** δηλώνω επιπλέον, σε Στράβ.
προσ-αποδίδωμι, μέλ. -δῶσω, **I.** πληρώνω ως παραπάνω οφειλή, σε Δημ. **II.** προσθέτω κάτι ως συμπλήρωμα, σε Στράβ.
προσ-αποκρίνομαι[ι], αποθ., απαντώ με μερικές προσθήκες, σε Πλάτ.
προσ-αποκτείνω, μέλ. -κτενῶ, σκοτώνω επιπλέον, σε Ξεν.
προσ-απόλλυμι και **-ύω**, μέλ. -ολέσω, **I.** καταστρέφω επιπλέον ή επίσης, σε Ηρόδ., Ευρ. — Μέσ., αόρ. β' -ωλόμην, παρακ. -όλωλα· χάνομαι, καταστρέφομαι επιπλέον ή μαζί με άλλους, σε Ηρόδ., Δημ. **II.** χάνω επιπλέον, *τὴν ἀρχήν*, σε Ηρόδ., Πλάτ.
προσ-αποπέμπω, μέλ. -ψω, στέλνω μακριά ή διώχνω επιπλέον, σε Αριστοφ.
προσ-απορέω, απορώ ακόμα περισσότερο, σε Αριστ.
προσ-αποστέλλω, μέλ. -στελῶ, αποστέλλω, στέλνω επιπλέον, σε Θουκ.
προσ-αποστερέω, αποστερώ, στερώ από, επιπλέον, *τῆς νίκης*, σε Δημ.
προσ-αποτιμάω, μέλ. -ήσω, υπολογίζω, εκτιμῶ επιπλέον, σε Δημ.
προσ-αποτίνω[ι], μέλ. -τίσω [ι], πληρώνω επιπλέον, σε Πλάτ.
προσ-αποφέρω, μέλ. -αποίσω, αποφέρω, κερδίζω επιπλέον — Παθ., επιστρέφομαι επιπλέον ως υποκείμενος στη φορολογία, σε Δημ.
προσ-απτέον, ρημ. επίθ., αυτό που πρέπει κάποιος να εφαρμόσει, *τινί τι*, σε Πλάτ.
προσ-άπτω, Δωρ. **προτι-άπτω**, μέλ. -ψω, **I. 1.** προσεγγίζω, προσαρτώ, αποδίδω, *τί τινι*, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ. κ.λπ.· με αρνητική σημασία, εκδικούμαι, *μή τι χρέος ἔμᾳ πόλει προσάψης*, σε Σοφ. **2.** με αιτ. μόνο, προσθέτω, σε Ευρ. **3.** παραδίδω ή αναθέτω σε, *ναυτικόν τινι*, σε Ξεν. **II.** αμτβ., προστίθεμαι, *εἰ κακοῖς κακὰ προσάψει*, σε Σοφ. **III. 1.** Μέσ., προσκολλῶ πάνω σε κάποιον, προσάπτομαι, εκτείνομαι, απλώνομαι, άπτομαι, αγγίζω, σε Ξεν. **2.** αναμειγνύομαι, με γεν., σε Αισχίν.
προσ-ἄρᾱρίσκω, προσαρμόζω· παρακ. β' *προσάρᾱρα*, Ιων. -άρηρα· αμτβ., προσαρμόζομαι, *ἐπίσσωτρα προσαρηρότα*, καλά προσαρμοσμένα, σε Ομήρ. Ιλ.· σε Ιων. Παθ. παρακ. *προσαρήρεται*, σε Ησιόδ.
προσ-αράσσω, Αττ. **-ττω**, μέλ. —ζω, εξορμῶ εναντίον, πέφτω με δύναμη, *ναῦς σκοπέλοις*, σε Πλούτ.
προσ-αρκέω, μέλ. -έσω, παρέχω την αναγκαία βοήθεια, συντρέχω, βοηθῶ, *τινί*, σε Σοφ.· απόλ., στον ίδ., Ευρ.
προσ-άρκτιος, -ον (ἄρκτος), αυτός που στρέφεται προς βορρά, σε Στράβ.
προσ-αρμόζω, μεταγεν. Αττ. **-όττω**· μέλ. -όσω, **1.** ταιριάζω, προσαρτώ, εφάπτω προσεκτικά σε κάτι, *τί τινι*, σε Ευρ.· *εἷς τι*, σε Πλάτ. **2.** μεταφ., προσαρμόζω, ταιριάζω, στον ίδ. **3.** με αιτ. μόνο, *προσαρμόζω τὴν χεῖρα*, το εφαρμόζω στο χέρι, σε Ξεν.· *προσαρμόζω δῶρα*, παρέχω κατάλληλα δώρα, σε Σοφ. **II.** αμτβ., προσκολλῶμαι σε κάποιον, συμφωνῶ ή ταιριάζω με ένα πράγμα, *τινί*, σε Πλάτ.· *πρός τι*, σε Ξεν.

προσ-αρτάω, μέλ. -ήσω, προσδένω ή προσκολλώ σε κάτι, *τί τινι*, σε Βάβρ. — Παθ., προσδένομαι ή προσκολλώμαι, *προσηρητημένον τῷ καλῷ τὸ ἀγαθόν*, σε Ξεν.· προσγίγνομαι, προσκύπτω σε κάποιον, *λήμμα προσήρηται*, σε Δημ.

προσ-ἄτιμώω, μέλ. -ώσω, αποστερώ κάποιον από τα πολιτικά του δικαιώματα, σε Δημ. — Παθ., μτχ. παρακ. *προσητιμωμένος*, στον ιδ.

προσ-αυαίομαι, Παθ., μαραίνομαι επάνω σε κάτι, *πέτραις*, σε Αισχύλ.

προσ-αυδάω, μέλ. -ήσω, **I. 1.** μιλώ, προσφωνώ, πλησιάζω, *τινά*, σε Ομήρ. Ιλ., Τραγ. **2.** με αιτ. απευθύνω λόγια σε κάποιον, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** μιλώ σχετικά με κάτι, *τύχαν σέθεν*, σε Ευρ.· Παθ., *ἀδελφῇ προσηυδάμην*, απευθύνομαι στην αδελφή μου, σε Σοφ.

προσ-αύλειος, -ον, αυτός που βρίσκεται κοντά στην αυλή αγροικίας, αγροτικός, εξοχικός, σε Ευρ.

προσ-αύω, μέλ. -αύσω, φέρω προς, *πρὶν πυρὶ θερμῷ πόδα τις προσαύσῃ*, σε Σοφ.· (η λέξη *αὖω* δείχνει να είναι ισοδύν. του *αἴρω*).

προσ-αφαιρέομαι, μέλ. -ήσομαι, αφαιρώ επιπλέον, σε Δημ.

προσ-αφικνέομαι, μέλ. -αφίζομαι, αποθ., **I.** φτάνω σ' ένα μέρος ή φτάνω και ενώνομαι με στρατιωτική δύναμη, σε Θουκ. **II.** πλησιάζω, *τινα*, σε Ανθ.

προσ-αφίστημι, προκαλώ επιπλέον αποστασία, σε Θουκ.

προσ-βαίνω, μέλ. -βήσομαι, αόρ. β' *προσέβην*· γ' ενικ. Μέσ. αορ. α' *προσεβήσατο*, Επικ. -ετο, **1.** πατώ επάνω, σε Ομήρ. Ιλ.· *πρὸς τὸ κάτω τοῦ τόξου τῷ ἀριστερῷ ποδὶ προσβαίνω*, ώστε να βρω ένα στήριγμα καθώς το τραβώ, σε Ξεν. **2.** πηγαίνω σε ή προς, πλησιάζω, με αιτ. τόπου, σε Όμηρ. κ.λπ.· με δοτ., σε Πλάτ. **3.** ανέρχομαι, ανυψώνομαι, σε Ηρόδ., Σοφ. **4.** απόλ., στέκομαι πάνω, προχωρώ, περιπατώ, σε Σοφ. **5.** μεταφ., επέρχομαι, *τίς σε προσέβα μανία;*, στον ιδ.· *ἄλλοις ἄλλα πρ. ὀδύνα*, σε Ευρ.

προσ-βάλλω, Δωρ. **προτι-βάλλω**, μέλ. -βάλλω.

A. I. 1. χτυπώ ή εξορμώ εναντίον, *τί τινι*, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἀψίδα πέτρῳ προσβάλλω*, αφήνω να χτυπήσει εναντίον, σε Ευρ.· *τὸν πρὶν ὄλβον ἔρματι προσβάλλω*, καταστρέφω την ευτυχία του πάνω σε έναν βράχο, σε Αισχύλ.· *προσβάλλω θηρία τινί*, τα βάζω να του επιτεθούν, σε Δημ.· *προσβάλλω δόρυ τινί*, σε Ευρ.· χωρίς καμία σημασία βίας, επιβάλλω, επιθέτω, *μαλακὰν χέρα προσβάλλω (έλκει)*, λέγεται για χειρουργό, σε Πίνδ.· *προσβάλλω παρειὰν παρηΐδι*, σε Ευρ.· *ὄμματα τέκνοις*, στον ιδ. **2.** παρέχω, παραχωρώ σε, *κέρδος τινί*, σε Ηρόδ.· *προσβάλλω Λακεδαιμονίοις Ὀλυμπιάδα*, τους δίνω την τιμή μιας ολυμπιακής νίκης, στον ιδ.· *προσβάλλω κακὸν τῇ πόλει*, σε Αισχύλ.· *εὐκλειαν σαύτῃ*, σε Σοφ.· *προσβάλλω δεῖμά τινι*, Λατ. *incutere timorem alicui*, σε Ευρ. **3.** με αιτ. του προσβαλλόμενου πράγματος, *ἀρούρας προσβάλλειν*, λέγεται για τον ήλιο, προσβάλλω τη γη με τις ακτίνες, σε Όμηρ.· λέγεται για μυρωδιές, *βροτοῦ (ὀσμῇ) με προσέβαλε*, σε Αριστοφ. **4.** μεταφ., προσέχω σε κάποιο πράγμα ή προσθέτω, σε Σοφ. **5.** *μή μ' ἀνάγκη προσβάλλῃς τάδ' εἰκαθεῖν*, μη με αναγκάσεις να υποκύνω σ' αυτά, στον ιδ. **II. 1.** αμτβ., εφορμώ, κάνω επίθεση ή έφοδο πάνω σε, *τινί*, σε Αισχύλ. κ.λπ.· *πρὸς τὸ τεῖχος*, σε Ηρόδ.· απόλ., χτυπώ, κάνω έφοδο, επιτίθεμαι, στον ιδ.· *προσβαλὼν αἰρεῖ τὴν πόλιν*, με έφοδο, σε Ξεν. **2.** μπαίνω μέσα με καράβι, προσορμίζομαι, *ἐς τὸν λιμένα*, σε Θουκ.· *πρὸς Τάραντα*, στον ιδ.· με δοτ., *Σικελία*, στον ιδ. **B.** Μέσ., τιμωρώ, σωφρονίζω, *τινα*, σε Ομήρ. Ιλ.

πρόσβᾶσις, ή (προσβαίνω), μέσο προς ανάβαση, προσέγγιση, σε Ηρόδ., Θουκ.· *προσβάσεις πύργων*, μέσα ανάβασης στους πύργους, σε Ευρ.

προσ-βᾶτός, -ή, -όν, προσιτός, *τινι*, σε Ξεν.· *χωρίον ἔνθα οὐ προσβατὸν θανάτῳ*, δεν είναι δυνατό να φτάσει ο θάνατος, στον ιδ.

προσ-βιάζομαι, μέλ. -άσομαι, **I.** αποθ., αναγκάζω, βιάζω, *τινα*, σε Αριστοφ.

II. αόρ. *α' προσβιασθῆναι*, με Παθ. σημασία, αναγκάζομαι ή πιέζομαι, βιάζομαι, σε Θουκ.

προσ-βιβάζω, μέλ. Αττ. -βιβῶ, μτβ. του *προσβαίνω*, **1.** κάνω να πλησιάσει, φέρνω κοντύτερα, *τινά*, σε Πλάτ. **2.** μεταφ., προσελκύω, πείθω, *εὖ προσβιβάζεις με*, σε Αριστοφ., Ξεν.: λέγεται για πράγματα, *προσβιβάζω τι κατά τὸ εἶκος*, κάνω κάτι να συμφωνήσει με τις πιθανότητες, το φέρνω σε συμφωνία με αυτές, σε Πλάτ.

προσ-βιόω, μέλ. -βιώσομαι, ζω περισσότερο, επιπλέον, σε Πλούτ.

προσ-βλέπω, Δωρ. **ποτι-βλέπω**, μέλ. -βλέψω και -ψομαι, **1.** προσβλέπω, παρατηρώ, κοιτάζω προς κάποιον ή κάτι, *τινά*, σε Τραγ.: σπανίως με δοτ., σε Ξεν., Πλούτ. **2.** λέγεται για πράγματα, προσέχω, παρατηρώ, σε Σοφ., Δημ.

προσ-βοάομαι, Ιων. αορ. *α' -εβωσάμην*, Μέσ., καλώ κάποιον, φωνάζω, προσκαλώ, σε Ηρόδ.

προσ-βοηθέω, Ιων. -βωθέω, μέλ. -ήσω, έρχομαι να βοηθήσω, έρχομαι να συντρέξω, *προσβωθῆσαι ἐς τὴν Βοιωτήν*, σε Ηρόδ.: *απόλ.*, σε Θουκ.

προσβολή, ή (προσβάλλω), **I.** επιβολή, επίθεση, π.χ. λέγεται για τη Λυδία λίθο (βλ. [βάσανος](#)), σε Αισχύλ.: λέγεται για τη βεντούζα, σε Αριστ.: *φίλιαι προσβολαί προσώπων*, λέγεται για τα φιλήματα, σε Ευρ.: *απόλ.*, *φιλή ή εναγκαλισμός*, στον ίδ. **II. 1.** (από αμτβ. σημασία), επίθεση, έφοδος, εφόρμηση, σε Ηρόδ. κ.λπ.: *προσβολή Αχαιῖς*, επίθεση Αχαιών, σε Αισχύλ. **2.** γενικά, επιθέσεις, προσβολές, επισκέψεις, *προσβολαί Έρινύων*, στον ίδ.: *μιασμάτοιν*, στον ίδ. **3.** χωρίς καμία εχθρική σημασία, πλησίασμα, μέσα της προσέγγισης, *προσβολὴν ἔχειν τῆς Σικελίας*, διαθέτω τα μέσα να εισέλθω στη Σικελία, σε Θουκ.: λέγεται για πλοία, τόπος προσορμίσσεως, μέρος για αγκυροβόλι, στον ίδ.: *ἐν προσβολῇ εἶναι*, είναι τόπος κατάλληλος για προσάραξη των πλοίων, στον ίδ.

πρόσ-βορρος, -ον (βορρῶς), εκτεθειμένος στον βορρά, σε Ευρ.

προσ-βράχης, -ές (βράχος), κάπως ρηχός, σε Στράβ.

πρόσ-γειος, Δωρ. **προτί-γειος, -ον (γῆ)**, αυτός που βρίσκεται κοντά στη γη, κοντά στο έδαφος, σε Λουκ.

προσ-γελάω, μέλ. -άσομαι [*ᾶ*], **1.** κοιτάζω κάποιον γελώντας, *τινά*, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.: με σύστ. αιτ., *προσγελάτε τὸν πανύστατον γέλων*, δώσε το τελευταίο σου χαμόγελο σε μένα, σε Ευρ. **2.** μεταφ., όπως το Λατ. *arrideo*, ευφραίνω, τέρπω, *ὁσμὴ βροτείων αἱμάτων με προσγελά*, σε Αισχύλ.

προσ-γίγνομαι, Ιων. και μεταγεν. -γίνομαι [*ῖ*]: μέλ. -γενήσομαι, παρακ. -γεγένημαι: αποθ., **1.** έρχομαι ή πηγαίνω σε, προσκολλώμαι σε κάποιον, *τινί*, σε Ηρόδ. κ.λπ.: *τοῖς προσγιγνομένοις*, με την ενίσχυση, σε Θουκ. **2.** γενικά, προστίθεμαι, συσσωρεύομαι, Λατ. *accedere*, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ. **3.** έρχομαι σε, συμβαίνω σε, *τινι*, σε Σοφ.

προσ-γράφω[ᾶ], μέλ. -ψω, γράφω επιπλέον, προσθέτω στο γράψιμο, σε Δημ. — Παθ., *τὰ προσγεγραμμένα*, όροι που προστίθενται σε μια συνθήκη, σε Ξεν. — Μέσ., ενεργώ ώστε να εγγραφεί κάποιος παραπάνω, σε Δημ.

προσ-γυμνάζω, μέλ. -σω, εξασκώ σε ή μέσα σε ένα πράγμα, σε Πλάτ. — Παθ., *προσγεγυμνασμένος πολέμω*, σε Πλούτ.

προσ-δανείζω, μέλ. -σω, δανείζω επιπλέον — Μέσ., δανείζομαι, δηλ. δανείζομαι επιπλέον, σε Ξεν.

προσ-δᾶπᾶνέω, μέλ. -ήσω, ξοδεύω επιπλέον, σε Λουκ.

πρόσδεγμα, -ατος, τό (προσδέχομαι), υποδοχή, σε Σοφ.

προσ-δεής, -ές (δέω B), αυτός που έχει επιπλέον ανάγκη, αυτός που έχει ακόμα έλλειψη, *τινος*, σε Πλάτ.

προσ-δεῖ, βλ. **προσδέω** B.

προσ-δέομαι, Δωρ. **ποστι-δεύομαι**, μέλ. -*δεήσομαι*, αόρ. α΄ -*εδεήθην*· αποθ., **I. 1.** είμαι σε έλλειψη, βρίσκομαι σε στέρηση, ζητώ, απαιτώ επιπλέον, *τινος*, σε Θουκ. κ.λπ.· *ἦν τι προσδέωμαι*, εάν είμαι εξ ολοκλήρου σε στέρηση, σε Ξεν.· με απαρ., επιθυμώ επιπλέον να κάνω ένα πράγμα, στον ιδ. **2.** σπανίως απρός., = *προσδεῖ*, στον ιδ. **II.** παρακαλώ ή ζητώ από κάποιον, *τί τινος*, σε Ηρόδ.· με αιτ. προσ. και απαρ., ικετεύω κάποιον να κάνει κάτι, στον ιδ.· με γεν. προσ. και απαρ., παρακαλώ κάποιον να κάνει κάτι, στον ιδ.

προσ-δέρκομαι, Δωρ. **ποτι-δέρκομαι**· μέλ. -*δέρζομαι*· με Ενεργ. αορ. β΄ -*έδρακον*, Παθ. αόρ. α΄ -*εδέρχθην*, παρακ. -*δέδορκα*, αποθ. **I.** παρατηρώ, βλέπω, σε Ομήρ. Οδ., Αισχύλ. κ.λπ. **II.** βλέπω από κοντά, σε Σοφ.

πρόσ-δετος, -ον, δεμένος μ' ένα πράγμα, *τινι*, σε Ευρ.

προσ-δέχομαι, Ιων. -**δέκομαι**, μέλ. -*δέζομαι*, Επικ. συγκοπτ. μτχ. αορ. β΄ *ποτιδέγμενος*· αποθ. **I. 1.** δέχομαι ευχαρίστως, αποδέχομαι, σε Ηρόδ.· δέχομαι φιλόξενα, σε Σοφ. κ.λπ.· δέχομαι σε έναν τόπο, σε Θουκ.· δέχομαι ως πολίτη, σε Πλάτ. **2.** δέχομαι σε μια συζήτηση κάτι, στον ιδ. **II. 1.** Επικ. μτχ. *ποτιδέγμενος*, αυτός που περιμένει ή προσδοκεί, σε Όμηρ.· ομοίως, *προσδεκομένους τοιοῦτο οὐδέν*, σε Ηρόδ.· *τῷ Νικία προσδεχομένῳ ἦν*, ήταν σύμφωνα με την προσδοκία αυτού, σε Θουκ.· με αιτ. και απαρ. μέλ., προσδοκώ, προσμένω ότι, σε Ηρόδ. κ.λπ. **2.** περιμένω υπομονετικά, σε Όμηρ. **προσ-δέω** (A), μέλ. -*δήσω*, δένω πλησίον ή συνδέω, επισυνάπτω, σε Ηρόδ. **προσ-δέω** (B), μέλ. -*δεήσω*, **1.** έχω ανάγκη επιπλέον, με γεν., σε Ευρ. **2.** απρός., **προσδεῖ**, υπάρχει ακόμα έλλειψη από, με γεν. πράγμ., σε Θουκ., Ξεν. κ.λπ.· με απαρ., *ἔτι προσδεῖ έρέσθαι*, σε Πλάτ.

προσ-δηλέομαι, αποθ., βλάπτω ή καταστρέφω επιπλέον, σε Ηρόδ.

προσ-διαβάλλω, μέλ. -*βάλλω*, **1.** υπονοώ επιπλέον, σε Πλούτ. **2.** συκοφαντώ, στον ιδ.

προσ-διαιρέομαι, Μέσ., διαιρώ περαιτέρω, σε Αριστ.

προσ-διαλέγομαι, αποθ., απαντώ σε συζήτηση ή λογομαχία, σε Ηρόδ.

προσ-διαμαρτυρέω, μαρτυρώ επιπλέον, σε Αισχίν.

προσ-διανέμω, μέλ. -*νεμῶ*, διανέμω, μοιράζω, επιπλέον, σε Πλούτ. — Μέσ. στον πληθ., διανέμουν επιπλέον αυτά μεταξύ τους, σε Δημ.

προσ-διαπράσσω, μέλ. -*ζω*, κατορθώνω κάτι επιπλέον, σε Ξεν.

προσ-διασάφező, μέλ. -*ήσω*, προσθέτω με τη μορφή της διασαφήνισης, σε Πολύβ.

προσ-διαφθείρω, μέλ. -*φθερῶ*, καταστρέφω επιπλέον, σε Σοφ. — Παθ., χάνομαι, πεθαίνω, σε Ισοκρ.

προσ-διδάσκω, μέλ. -*άζω*, διδάσκω επιπλέον, σε Πλάτ.

προσ-δίδωμι, μέλ. -*δώσω*, δίνω επιπλέον, σε Σοφ., Ευρ. κ.λπ.

προσ-διηγέομαι, αποθ., διηγούμαι επιπλέον, σε Θεόφρ.

προσ-δικάζομαι, Μέσ., εμπλέκομαι σε δίκη, σε Δημ.

προσ-διορθόομαι, Μέσ., διορθώνω επιπλέον, σε Αισχίν.

προσ-διορίζω, μέλ. Αττ. -*ιῶ*, ορίζω ή καθορίζω επιπλέον, σε Δημ.· ομοίως στη Μέσ., σε Αριστ.

προσ-δοκάω, Ιων. -**έω**, μέλ. -*ήσω*, αόρ. α΄ *έδόκησα*· προσδοκώ· **1.** με απαρ. μέλ., προσδοκώ ότι κάποιος θα κάνει ή ότι ένα πράγμα θα γίνει, σε Ηρόδ. κ.λπ.· επίσης με απαρ. αορ. και ἄν, προσδοκώ ότι κάποιος θα έπραττε ή ότι ένα πράγμα θα γινόταν, σε Αριστοφ. κ.λπ.· χωρίς ἄν, *Μενελέων προσδόκα*

μολεῖν, προσδοκῶ την επιστροφή του, σε Αισχύλ. **2.** με απαρ. ενεστ., σκέφτομαι, υποθέτω ότι κάποιος κάνει ή ότι ένα πράγμα είναι, σε Ευρ. **3.** με αιτ. πράγμ., προσδοκῶ, περιμένω ένα πράγμα, σε Αισχύλ. κ.λπ. · *προσδοκάω τινά*, προσμένω, περιμένω ένα πρόσωπο, σε Ευρ. κ.λπ. **4.** Παθ., τὸ *προσδοκώμενον*, αντίθ. προς το *ἄελπτον*, σε Πλάτ. κ.λπ.

προσ-δοκέω, αόρ. α' -έδοξα, θεωρούμαι επιπλέον, με απαρ., *ἀπειρόκαλος προσέδοξεν εἶναι*, σε Δημ.

προσδοκητός, -ή, -όν (προσδοκάω), προσδοκώμενος, αναμενόμενος, σε Αισχύλ.

προσδοκία, ή (προσδοκάω), **1.** προσμονή, προσδοκία, αναμονή, *μέλλοντος κακοῦ, θανάτου*, σε Πλάτ. · απόλ., σε Δημ. · ακολουθ. από εξαρτημένη πρόταση, *προσδοκία ἦν μή... ή μή οὐ...*, σε Θουκ. · *προσδοκίαν παρέχειν ὡς...*, στον ίδ. **2.** με πρόθ., *πρὸς προσδοκίαν*, κατά την προσδοκία, στον ίδ.

προσ-δόκιμος, -ον, 1. προσδοκώμενος, αναμενόμενος ή αυτός που αναμένεται, σε Ηρόδ. **2.** συχνά για πρόσωπα, *προσδόκιμος ἐς τὴν Κύπρον, ἐπὶ τὴν Μίλητον προσδόκιμος*, αναμένεται να έρθει στην Κύπρο, ενάντια στη Μίλητο, σε Ηρόδ. · *τοῦ βαρβάρου, προσδοκίμου ὄντος*, σε Θουκ.

προσδράκειν, απαρ. αορ. β' του *προσδέρκομαι*.

προσδράμειν, απαρ. αορ. β' του *προστρέχω*.

προσ-εάω, μέλ. -εάσω [ᾱ], αφήνω να προχωρήσει περισσότερο κάποιος, *τινά*, σε Κ.Δ.

προσέβην, αόρ. β' του *προσβαίνω*.

προσεβήσετο, Επικ. αντί -ατο, γ' ενικ. Μέσ. αορ. α' του *προσβαίνω*.

προσ-εγγίζω, μέλ. Αττ. -ιῶ, πλησιάζω, *τινί*, σε Ανθ.

προσ-εγγράφω[ᾱ], μέλ. -ψω, εγγράφω επιπλέον σε στήλη, σε Ηρόδ. · προσθέτω περιοριστική πρόταση, σε Αισχίν.

προσ-εγγυάομαι, μέλ. -ήσομαι, Μέσ., γίνομαι εγγυητής επιπλέον, *προσεγγυάομαί τινα ὀφλήματος*, γίνομαι εγγυητής κάποιου για το οφειλόμενο ποσό, σε Δημ.

προσ-εγκελεύομαι, Μέσ., παρακινώ επιπλέον, σε Πλούτ.

προσ-εγχρίω[ι], πασαλείφω επιπλέον ή ακόμα μια φορά, σε Ανθ.

προσ-εδᾶφίζω, μπήγω, ρίχνω στο έδαφος — Παθ., παρακ., *κύτοςπροσηδάφισται*, η ασπίδα είναι στέρα κατασκευασμένη, σε Αισχύλ.

προσεδρεία, ποιητ. -εδρία, ή, κάθισμα δίπλα, **1.** πολιορκία, αποκλεισμός, Λατ. obsessio, σε Θουκ. **2.** καθίσμα δίπλα στο κρεβάτι του ασθενή, σε Ευρ.

προσεδρεύω (πρόεδρος), μέλ. -σω, **1.** κάθομαι πλησίον, είμαι πάντα δίπλα σε κάποιον, με δοτ., σε Ευρ., Δημ. · *προσεδρεύω τῷδιδασκαλείῳ*, βρίσκομαι σε κανονική παρακολούθηση στο σχολείο, στον ίδ. **2.** μεταφ., κάθομαι δίπλα και παρατηρώ, *τοῖς πράγμασι*, στον ίδ.

προσεδρία, ή, βλ. [προσεδρεία](#).

πρόσ-εδρος, -ον (ἔδρα), αυτός που κάθεται δίπλα, *πρόεδρος λιγνύς*, καπνός που αιωρείται, σε Σοφ.

προσ-έειπον, Επικ. αντί *προσεῖπον*.

προσ-εθίζω, συνηθίζω ή εξοικειώνομαι μ' ένα πράγμα, *τινά τι*, σε Ξεν. · με αιτ. και απαρ., στον ίδ. — Παθ., εθίζω τον εαυτό μου σ' ένα πράγμα, *εθίζομαι, τινι*, στον ίδ.

προσειδέναι, απαρ. του *πρόσοιδα*.

προσ-εῖδον, απαρ. -ῖδεν, μτχ. -ῖδών, αόρ. β' χωρίς ενεστ. σε χρήση, *προσοράω*, χρησιμοποιούμαι στη θέση άλλου, **I.** παρατηρώ ή βλέπω σε, σε Ηρόδ., Αισχύλ. **II.** Παθ., *προσείδομαι*, μοιάζω, σε Αισχύλ.

προσεῖκα, Αττ. αντί *προσέοικα*.

προσ-εικάζω, μέλ. -άσω, αόρ. α' -ήκασα, **I**. φτιάχνω κάτι όμοιο με κάτι άλλο, εξομοιώνω, *τί τινι*, σε Ξεν. — Παθ., είμαι όμοιος, μοιάζω, *τινι*, σε Αισχίν. **II**. μεταφ., συγκρίνω, *τί τινι*, σε Αισχύλ., Ευρ.· *κακῶ δέ τῳ προσεικάζω τόδε*, νομίζω ότι αυτό φαίνεται ως κακό, σε Αισχύλ.· εικάζω μετά από σύγκριση, υποθέτω, πιθανολογώ, στον ίδ.

προσ-είκελος, -ον, αυτός που είναι περίπου όμοιος, με δοτ., σε Ηρόδ.

προσ-ειλέω, Δωρ. **ποτι-ειλέω**, μέλ. -ήσω, πέζω ή αναγκάζω κάποιον να στραφεί μπροστά, σε Ομήρ. Ιλ.· *μη προσείλει χείρα*, μην σφίγγεις το χέρι σου εναντίον μου, σε Ευρ.

προσειλόμην, αόρ. β' του *προσαιρέομαι*.

πρόσ-ειλος, -ον (εἶλη), **1**. προσήλιος, ηλιόλουστος, σε Αισχύλ.

πρόσ-ειμι, απαρ. -εἶναι (εἰμί, Λατ. sum), **1**. προστίθεμαι, προσκολλώμαι, ανήκω σε, *τινι*, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ. **2**. απόλ., είμαι εδώ, είμαι πλησίον, είμαι παρών, σε Αισχύλ. κ.λπ.· *οὐδὲν ἄλλο προσῆν*, δεν υπήρχε τίποτα άλλο στον κόσμος, σε Δημ.· *τὰ προσόνθ' ἑαυτῶ*, η περιουσία κάποιου, στον ίδ.· *ταῦτα πρόσεσται*, αυτό επίσης θα είναι δικό μας, σε Ξεν.· *τὸπροσόν*, πλεόνασμα, σε Δημ.

πρόσ-ειμι, απαρ. -ιέναι (εἶμι, Λατ. ibo), χρησιμ. στην Αττ. ως μέλ. του *προσέρχομαι* και *προσῆειν* ως παρατ. **I**. **1**. πηγαίνω προς ή μπροστά, πλησιάζω κάποιον, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *πρόσειμι Σωκράτει*, τον επισκέπτομαι ως δάσκαλο, σε Ξεν.· με αιτ. τόπου, *δῶμα, δόμους*, σε Αισχύλ., Ευρ.· *πρόσειμι εἰς...*, *πρός...*, σε Σοφ. κ.λπ. **2**. με εχθρική σημασία, πηγαίνω ή έρχομαι εναντίον, επιτίθεμαι, *τῇ πόλει*, σε Ξεν.· *πρός τινα*, σε Ηρόδ.· *ἐπί τινα*, σε Ξεν. **3**. πηγαίνω προς το μέρος κάποιου, λέγεται για τον πόλεμο, σε Θουκ. **4**. έρχομαι μπροστά να μιλήσω, *πρόσειμι τῷ δήμῳ*, σε Ξεν.· *τῇ βουλῇ*, σε Δημ.· *πρός τὰς ἀρχάς*, σε Θουκ. **5**. λέγεται για πράγματα, προστίθεμαι, *ἐλπίς προσῆει*, μόνη η ελπίδα έμεινε, σε Αισχύλ. **II**. λέγεται για χρόνο, προχωρώ, πλησιάζω, *ἐπεὰν προσῆι ἡ ὥρῃ*, σε Ηρόδ.· *ἐσπέρα προσῆει*, σε Ξεν. **III**. έρχομαι σε, εισέρχομαι, λέγεται για έσοδα, σε Ηρόδ., Θουκ.· *τὰ προσιόντα*, πρόσοδοι, κέρδη, σε Αριστοφ.

προσεῖπον, απαρ. -ειπεῖν, χρησιμ. ως αόρ. β' του *προσαγορεύω*· Επικ. **προσ-έειπον**, Δωρ. γ' ενικ. ευκτ. *ποτιείποι*· Αττ. επίσης αόρ. α' **προσεῖπα** (πρβλ.

[προσερέω](#)), **1**. μιλώ σε κάποιον, προσφωνώ, λέγω, μιλώ, σε Όμηρ. κ.λπ.· *προσεῖπον ὀνόματί τινα*, σε Δημ.· με διπλή αιτ., *τί προσεῖπω σ' ἔπος*; σε Αριστοφ. **2**. προσφωνώ ως, *προσεῖπόν τινα ὡς ἀλλότριον*, σε Πλάτ.· *προσεῖπον τινὰ χαίρειν*, προστάζω κάποιον να χαιρετήσει, σε Ευρ. **3**. καλώ, ονομάζω, *τί νιν προσεῖπω*; σε Αισχύλ.· *τοῦτο γάρ σ' ἔχω μόνον προσεῖπειν*, σε Σοφ.· *ὄν μοι προσεῖπας πόσιν*, τον οποίον ονόμασες σύζυγό μου, σε Ευρ.

προσ-εισπράσσω, μέλ. -ζω, εισπράττω επιπλέον, σε Πλούτ.

προ-σείω, μέλ. -σω, κρατώ έξω και ανακινώ, σείω, *προσείω χειρα*, κινώ απειλητικά, σε Ευρ.· *προσείειν ἀνασείειν τε* (τὸν πλόκαμον), το «κυματίζω» πάνω κάτω, στον ιδ.· μεταφ., *προσείω φόβον*, ως μπαμπούλας, σε Θουκ.

προσ-εκβάλλω, μέλ. -βάλλω, **I.** εκβάλλω, απορρίπτω επιπλέον, σε Δημ. **II.** επιμηκύνω, προεκτείνω, σε Στράβ.

προσ-εκπέμπω, μέλ. -ψω, στέλνω μακριά κάτι επιπλέον, σε Ξεν.

προσ-εκπύρρω, μέλ. -ώσω, ρίχνω στη φωτιά κάτι επιπλέον, σε Λουκ.

προσεκτέον, ρημ. επίθ. του *προσέχω*, αυτό που πρέπει κάποιος να επικολλήσει, να εφαρμόσει, σε Πλάτ.· απόλ., αυτός που πρέπει να προσέχει, *τινί*, σ' ένα πράγμα, σε Αισχίν.

προσεκτικός, -ή, -όν (προσέχω), προσεκτικός, επιμελής, σε Ξεν.

προσ-εκτίλλω, μέλ. -τίλλω, μαδών κάτι επιπλέον, *τὰ πτερὰ*, σε Αριστοφ.

προσεκτίνω[ι], μέλ. -τίσω [ι], πληρώνω επιπλέον, σε Πλούτ.

προσ-έκυρσα, αόρ. α' του *προσκυρέω*.

προσ-εκχλευάζω, μέλ. -σω, ειρωνεύομαι, χλευάζω επιπλέον, *τινά*, σε Δημ.

προσ-ελαύνω, μέλ. -ελάσω, Αττ. -ελῶ· αόρ. α' -ήλᾶσα· **I.** οδηγώ ή προχωρώ προς ένα μέρος, σε Θουκ. — Παθ., οδηγούμαι ή πορεύομαι, *πρός τι*, σε Πλούτ. **II.** φαινομενικά αμτβ., **1.** (ενν. ἵππον), ιππεύω προς τα εμπρός, φθάνω έφιππος κάπου, σε Ηρόδ., Ξεν.· *οἱ προσελαύνοντες*, οι ιππείς, το ιππικό, σε Ξεν. **2.** (ενν. στρατόν), παρελαύνω, φτάνω, στον ιδ.

προσέλεκτο, γ' ενικ. Επικ. Παθ. αορ. β' του *προσλέγω*.

προσελήλυθα, παρακ. του *προσέρχομαι*.

προσ-έλκω, μέλ. -έλζω και -ελκύσω [υ]· σύρω προς τα εμπρός, προσελκύω, *τινά*· στην Μέσ., σύρω κάποιον προς το μέρος μου, τον τραβώ, τον ελκύω, σε Θέογν.· αόρ. α' *προσειλκυσάμην*, σε Ευρ.

προσ-ελλείπω, μένω ακόμα πίσω, είμαι ακόμη ελλιπής, ανεπαρκής, έχω ακόμα έλλειψη, σε Ανθ.

προσ-εμβαίνω, πατώ πάνω σε κάποιον, καταπατώ, *τινί*, σε Σοφ.

προσ-εμβάλλω, ρίχνω ή τοποθετώ παραδίπλα, σε Πλούτ.

προσ-εμβλέπω, μέλ. -ψω, βλέπω δίπλα, ρίχνω μια ματιά επιπλέον, σε Ξεν.

προσ-εμπικραίνομαι, Παθ., είμαι ακόμα πολύ θυμωμένος, *τινί*, σε Ηρόδ.

προσ-εμφερέης, -ές, παρόμοιος, σε Ηρόδ., Ξεν.

προσ-ενεχυράζω, μέλ. -σω, καταλαμβάνω ως πρόσθετο ενέχυρο για πληρωμή, σε Δημ.

προσ-εννέπω, 1. προσαγορεύω, προσφωνώ, σε Πίνδ., Τραγ.· *τάδε σ' ἐγὼ προσεννέπω*, απευθύνω αυτά τα λόγια σε σένα, σε Αισχύλ. **2.** με απαρ., παρακαλώ ή διατάζω, *τινὰ ποιεῖν τι*, σε Πίνδ. **3.** *προσεννέπω τινά τι*, αποκαλώ με το όνομα του, σε Αισχύλ.

προσ-εννοέω, μέλ. -ήσω, σκέφτομαι για κάτι, παρατηρώ επιπλέον, σε Ξεν.

προσ-εντείνω, μέλ. -τενῶ, τεντώνω, εντείνω ακόμα περισσότερο, *προσεντείνω πληγὰς τινι*, δέρνω κάποιον με περισσότερα χτυπήματα, σε Δημ.

προσ-εντέλλομαι, αποθ., προστάζω, διατάζω, σε Ξεν.

προσ-εξαιρέομαι, Μέσ., επιλέγω επιπλέον, σε Ηρόδ.

προσ-εξᾶμαρτάνω, μέλ. -αμαρτήσομαι, σφάλω, αμαρτάνω επιπλέον ή ακόμα περισσότερο, σε Δημ.

προσ-εξᾶνδρᾶποδίζομαι, αποθ., σκλαβώνω, υποδουλώνω, σε Δημ.

προσ-εξανίσταμαι, Παθ. με Ενεργ. αορ. β' -ανέστην, σηκώνομαι πάνω προς μια κατεύθυνση, *πρός τι*, σε Πλούτ.

προσ-εξᾶπάτάω, εξαπατώ κι άλλο, σε Αριστ.

προσ-εξελίσσω, μέλ. -ζω, εξελίσσω επιπλέον· λέγεται για στρατιώτες, επιτάσσω, διατάζω αυτούς σε ημικυκλικό ελιγμό, σε Πολύβ.

προσ-εξεργάζομαι, μέλ. -άσομαι, αποθ., εκτελώ επιπλέον, σε Δημ.· παρακ. -εξείργασμαι, με Παθ. σημασία, στον ιδ.

προσ-εξερείδομαι, Παθ., υποστηρίζω κάποιον με, *ταῖς χερσί*, σε Πολύβ.

προσ-εξετάζω, μέλ. -σω, εξετάζω, ψάχνω μέσα σε, σε Δημ.

προσ-εξευρίσκω, βρίσκω ή εφευρίσκω επιπλέον, σε Αριστοφ.

προσ-εξηπειρώω, μέλ. -ώσω· κατευθύνομαι ακόμα περισσότερο στη στεριά, σε Στράβ.

πρόσεξις, ή (προσέχω), προσοχή, σε Πλάτ.

προσ-έοικα, παρακ. με ενεστ. σημασία (ενεστ. *προσείχω* όχι σε χρήση), Αττ. απαρ. *προσεικέναι*· Δωρ. υπερσ. *ποτῶκειν*· εκτός από αυτό έχουμε β' ενικ.

Παθ. παρακ. *προσήϊζαι*, σε Ευρ. **I.** είμαι όμοιος, μοιάζω, με δοτ., στον ιδ. κ.λπ.

II. φαίνομαι κατάλληλος, αρμόδιος, *τὰ μὴ προσεϊκότα*, πράγματα αταίριαστα και ανάρμοστα, σε Σοφ.· ομοίως, *οὐκ ἔμοι προσεϊκότα*, στον ιδ. **III.** φαίνομαι ότι κάνω κάτι, με απαρ., σε Δημ.

προσ-επαινέω, μέλ. -έσομαι, επαινώ επιπλέον, σε Αισχίν.

προσ-επαιτιάομαι, αποθ., κατηγορώ επιπλέον, σε Πλούτ.

προσ-επεῖπον, αόρ. β', λέω επιπλέον, σε Πλούτ.

προσ-επεξευρίσκω, μέλ. -εurrήσω, εφευρίσκω, επινοώ για κάποιο ακόμα σκοπό, σε Θουκ.

προσ-επιβάλλω, προσθέτω επιπλέον και περισσότερο, σε Ισοκρ.

προσ-επιγράφω[ᾶ], μέλ. -ψω, επιγράφω επιπλέον, σε Θεόφρ.

προσ-επίκειμαι, Παθ., βρίσκομαι επίμονα δίπλα, σε Δημ.

προσ-επικοσμέω, καλλωπίζω, διακοσμώ επιπλέον, σε Πολύβ.

προσ-επικτάομαι, μέλ. -κτήσομαι, αποθ., αποκτώ επιπλέον, σε Αριστ.·

προσεπικτάομαι Λυδοῖσί (τινάς), τους προσαρτώ στο Λυδικό βασίλειο, σε Ηρόδ.

προσ-επιλαμβάνομαι, μέλ. -λήψομαι — Μέσ., παίρνω μέρος μαζί με κάποιον άλλο σε κάποιο πράγμα, βοηθώ επιπλέον κάποιον σε κάτι, *προσεπιλαβέσθαι τινι τοῦ πολέμου*, σε Ηρόδ.

προσ-επιπλήσσω, Αττ. -ττω, μέλ. -ζω, επιπλήττω περισσότερο, *τινί*, σε Αριστ.

προσ-επιπνέω, μέλ. -πνεύσομαι, φυσώ ευνοικά επιπλέον, σε Πλούτ.

προσ-επιπονέω, μέλ. -ήσω, εργάζομαι ακόμα περισσότερο, *προσεπιπονεῖν ἀκούοντας*, να καταλάβουν τον πρόσθετο κόπο του να ακούνε, σε Αισχίν.

προσ-επιρρίπτω, μέλ. -ψω, ρίχνω επιπλέον, σε Αίσωπ.

προσ-επισίτιζομαι, Μέσ., προμηθεύομαι περισσότερες τροφές, σε Πολύβ.

προσ-επισκώπτω, μέλ. -ψω, αστειεύομαι επιπλέον, σε Πλούτ.

προσ-επίσταμαι, αποθ., γνωρίζω επιπλέον, σε Πλάτ.

προσ-επιστέλλω, μέλ. -στελῶ, αναγγέλλω, επιτάσσω, παραγγέλνω, ιδίως λέγεται για επιστολή (βλ. [ἐπιστολή](#)), σε Θουκ., Ξεν.

προσ-επισφραγίζομαι, αποθ., βάζω επιπλέον τη σφραγίδα κάποιου σ' ένα πράγμα, μαρτυρώ επιπλέον, *προεπισφραγίζομαί τι εἶναι*, σε Δημ.

προσ-επιτάσσομαι, Μέσ., λαμβάνω, παίρνω τη θέση μου, σε Πολύβ.

προσ-επιτείνω, μέλ. -τενῶ· **I.** απλώνω, εκτείνω ακόμα περισσότερο, θέτω περισσότερη δύναμη, *τι*, σε Πολύβ. **II.** βασανίζω ή τιμωρώ ακόμα περισσότερο κάποιον, *τινά*, στον ιδ.

προσ-επιτέρπομαι, μέλ. -ψομαι — Παθ., διασκεδάζω τον εαυτό μου ακόμα περισσότερο, σε Αριστοφ.

προσ-επιτίθημι, μέλ. -θήσω, προσθέτω επιπλέον, σε Αριστ.

προσ-επιτροπεύομαι, Παθ., βρίσκομαι κάτω από την εποπτεία κάποιου, σε Δημ.

προσ-επιφέρω, φέρω ή παράγω επιπλέον, σε Ξεν.

προσ-επιφωνέω, μέλ. -ησω, λέω κάτι επιπλέον, προσθέτω, σε Πλουτ.

προσ-επιχῆρίζομαι, αποθ., χαρίζομαι επιπλέον, τινι, σε Ξεν.

προσεπτάμην[ᾱ], αόρ. α΄ του προσπέτομαι.

προσ-εργάζομαι, μέλ. -άσομαι, αποθ., **1.** εργάζομαι επιπρόσθετα, τί τινι, σε Ευρ., Πλούτ.· *ἀγαθὰ προσεργάζομαι τινι*, προσφέρω καλές υπηρεσίες σε κάποιον, σε Ηρόδ. **2.** κάνω ή κερδίζω επιπλέον, σε Ξεν.

πρόσ-εργον, τό, κέρδη, ενδιαφέρον για τα χρήματα, σε Δημ.

προσ-ερείδω, μέλ. -σω, **I.** ωθώ εναντίον, σε Πολύβ., Πλούτ. **II.** αμτβ., πιέζω εναντίον, σε Πολύβ.

προσερέσθαι, απαρ. αορ. β΄ με μέλ. -ερήσομαι — Μέσ., ρωτώ επιπλέον, σε Πλάτ.

προσ-ερεύγομαι, αποθ., εκτοξεύω σε ή εναντίον· μεταφ., λέγεται για κύματα, τα αφρισμένα κύματα που σπάνε, σε Όμηρ.

προσ-ερέω, Αττ. συνηρ. -ερῶ, ως μέλ. του προσ- αγορεύω, αορ. β΄ προσεῖπον, παρακ. *προσεῖρηκα* — Παθ., μέλ. *προσρηθήσομαι*, αόρ. α΄ *προσερρήθην*, παρακ. -εῖρημαι, **1.** μιλάω, προσφωνώ, προσαγορεύω, τινά, σε Ευρ. κ.λπ. **2.** με διπλή αιτ., καλώ ή ονομάζω, *πολίτας προσερέω ἀλλήλους*, σε Πλάτ.

προσ-ερίζω, Δωρ. **ποτ-ερίσδω**, μέλ. -σω, μάχομαι μαζί ή εναντίον, σε Θεόκρ.

προσ-έρπω (ἔρπω), Δωρ. **ποθ-έρπω**, μέλ. -ψω, αόρ. α΄ *προσεῖρπυσα*· **1.** απόλ., έρπω ή πλησιάζω κρυφά, σε Σοφ., Αριστοφ.· μεταφ., *ὁ προσέρπων χρόνος*, δηλ. ο χρόνος που έρχεται, σε Πίνδ.· *πᾶν τὸ προσέρπον*, οτιδήποτε πλησιάζει, σε Αισχύλ.· *τὸ προσέρπον*, αυτό που έρχεται, το επερχόμενο γεγονός, σε Σοφ.· *αἱ προσέρπουσαι τύχαι*, σε Αισχύλ. **2.** έρχομαι προς ή σε, με αιτ. προσ., σε Πίνδ.· με δοτ. προσ., *σοὶ προσέρπον τοῦτ' ἐγὼ τὸ φάρμακον ὀρῶ*, λέγεται για τιμωρία, σε Σοφ.

προσέρρηξα, αόρ. του προσρήσσω.

προσ-ερυγγάνω, αόρ. β΄ -ήρῡγον, = *προσερεύγομαι*, σε Θεόφρ.

προσ-έρχομαι, παρατ. -ηρχόμεν, μέλ. -ελεύσομαι (αλλά Αττ. παρατ. και μέλ., *προσῆειν, πρόσσειμι*)· αόρ. β΄ -ήλυθον, -ήλθον, παρακ. *έλήλυθα*· αποθ., **I. 1.** έρχομαι ή πηγαίνω σε, με δοτ., σε Αισχύλ. κ.λπ.· *προσέρχομαι Σωκράτει*, τον επισκέπτομαι ως δάσκαλο, σε Ξεν.· με δοτ. τόπου, σε Αισχύλ., Ευρ.· επίσης με αιτ. τόπου, σε Ευρ.· συχνά επίσης με πρόθ., *ἐπί, εἰς, πρὸς*· και με επιρρ. *δεῦρο, πέλας*· απόλ., πλησιάζω, έρχομαι κοντά, είμαι κοντά, είμαι πρόχειρος, σε Ηρόδ., Σοφ. **2.** με εχθρική σημασία, *προσέρχομαι πρὸς τινα*, σε Ξεν. **3.** εισέρχομαι, παραδίδομαι, συνθηκολογώ, σε Θουκ. **4.** έρχομαι μπροστά για να μιλήσω, *προσέρχομαι τῷ δήμῳ*, σε Δημ.· *πρὸς τὸν δῆμον*, σε Αισχίν. **5.** σχετίζομαι με κάποιον, *πρὸς τινα*, σε Δημ. **II.** εισέρχομαι ως έσοδο, υπάρχω ως πρόσοδο, Λατ. redire, σε Ηρόδ., Ξεν.

προσ-ερωτάω, μέλ. -ήσω, **1.** ρωτώ επιπλέον, τινά, σε Πλάτ., Ξεν. **2.** με αιτ. πράγμ., ζητώ επιπλέον, σε Αριστ.

προσ-εσπέριος, -ον, αυτός που είναι στραμμένος προς τη δύση, δυτικός, σε Πολύβ.

προσ-έσπερος, Δωρ. **ποθέσπερος**, -ον, = το επόμ.· *τὰ ποθέσπερα*, ως επίρρ., προς το απόγευμα, σε Θεόκρ.

προσ-εταιρέομαι, Μέσ., = το επόμ., σε Λουκ.

προσ-εταιρίζομαι, Μέσ., λαμβάνω κάποιον ως φίλο μου, συσχετίζομαι με κάποιον, *τινα*, σε Ηρόδ.

προσεταιριστός, -όν, συνδεδεμένος με κάποιον ως παρέα, προσκολλημένος στην ίδια *ἐταιρείαν* ή ομάδα, σε Θουκ.

προσ-έτι, επίρρ., πέρα και πάνω από, ακόμα, εκτός από, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ.

προσ-ευθύνω, φέρνω επιπλέον λογαριασμούς, σε Αριστ.

πρόσευξαι, προστ. αορ. α΄ του *προσεύχομαι*.

προσ-ευπορέω, μέλ. -ήσω, παρέχω επιπλέον, σε Δημ.

προσ-ευρίσκω, μέλ. -ευρήσω, βρίσκω επιπλέον ή ακόμη, σε Σοφ.

προσ-ευχή, ή, Ι. προσευχή, παράκληση, *οἶκος προσευχῆς*, λέγεται για ναό, σε Κ.Δ. **ΙΙ.** τόπος για προσευχή, προσευχητάριο ή παρεκκλήσι, στο ίδ., Juvenal.

προσ-εύχομαι, μέλ. -ζομαι, αποθ., **Ι. 1.** προσφέρω ικεσίες ή τάματα, σε Αισχύλ., Eur. κ.λπ. **2.** με αιτ., *προσεύχομαι τὸν θεόν*, τον προσφωνώ σε προσευχή, σε Αριστοφ. **3.** απόλ., προσφέρω προσευχές, λατρεύω, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ. **ΙΙ.** *προσεύχομαί τι*, προσεύχομαι για κάποιο πράγμα, σε Ξεν.

προσ-εφέλκομαι, Μέσ., ελκύω κι άλλο προς εμένα, μεταφ., προσελκύω τους ξένους (για να γίνουν πολίτες), σε Αριστ.

προσέφην, αορ. β΄ του *πρόσφημι*.

προσσεχής, -ές (προσέχω), **1.** λέγεται για τόπο, αυτός που βρίσκεται δίπλα, *προσσεχῆς ἐστάναι τινί*, στη μάχη, σε Ηρόδ. · με γεωγραφική σημασία, αυτός που συνορεύει, συνορεύων, γειτνιάζων, γειτονικός, όμορος, με δοτ., στον ίδ. · *οἱ προσεχές*, διπλανοί γείτονες, στον ίδ. **2.** εκτεθειμένος στον άνεμο, σε Στράβ.

προσ-έχω και προσ-ίσχω, μέλ. -ζω, αορ. β΄ *προσέσχον*, **Ι. 1.** παρέχω, προσφέρω, σε Αισχύλ. · φέρω προς, *τὴν ἀσπίδα προσίσχειν πρὸς τὸ δάπεδον*, σε Ηρόδ. **2.** *προσέχω ναῦν*, φέρνω πλοίο κοντά σ' ένα μέρος, το φέρνω στο λιμάνι, σε Ηρόδ. · *Μαλέα προσίσχων πρῶραν*, σε Eur. · *τίς σε προσέσχε χρεία;* τί σε έφερε σ' αυτήν τη γη; σε Σοφ. · μόνο του, βάζω μέσα, προσεγγίζω ένα μέρος, *προσσεχῆν ἐς τὴν Σάμον, πρὸς τὰς νήσους*, σε Ηρόδ. · επίσης με δοτ. τόπου, *προσέχω τῇ νήσῳ* κ.λπ., στον ίδ. · επίσης με αιτ. τόπου, *προσέσχες τήνδε γῆν*, σε Σοφ. · απόλ., αράζω, αποβιβάζω, σε Ηρόδ. κ.λπ. **3.** γυρίζω σε ή προς ένα πράγμα, *προσέχω ὄμμα*, σε Eur. · *προσέχω τὸν νοῦν*, στρέφω το νου, δίνω προσοχή σ' ένα πράγμα, είμαι επίμονος σ' αυτό, Lat. *animadvertē, τινί ή πρὸς τινι*, σε Αριστοφ. κ.λπ. · στον ίδ. · απόλ., *πρόσσεχε τὸν νοῦν πρὸς τινι*, στον ίδ. · απόλ., *πρόσσεχε τὸν νοῦν*, πρόσσεχε! φυλάξου!, στον ίδ. · ομοίως, *προσέχω τὴν γνώμην*, σε Θουκ. **4. α)** χωρίς τὸν νοῦν, *προσέχω ἑαυτῷ*, παρέχω φροντίδα, προσοχή σε κάποιον, σε Αριστοφ., Ξεν. · *προσέχω ἑαυτοῖς ἀπό τινος*, φυλάσσομαι από κάποιον, σε Κ.Δ. · απόλ., *προσέχων ἀκουσάτω*, προσεκτικά, σε Δημ. **β)** αφιερώνω τον εαυτό μου σε ένα πράγμα, Lat. *totus esse in illo*, με δοτ., σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ. **γ)** με απαρ., προσδοκώ να κάνω, σε Ηρόδ. **5.** Μέσ., προσκολλώμαι σε κάποιο πράγμα, προσχωρώ σ' αυτό, με δοτ., στον ίδ., σε Αριστοφ. **6.** Παθ., συγκρατούμαι σταθερά από ένα πράγμα, *ὑπό τινος*, σε Eur. · μεταφ., προσαρτώμαι σ' ένα πράγμα, με δοτ., σε Θουκ. **ΙΙ.** έχω επιπλέον ή επιπροσθέτως, σε Πλάτ., Δημ.

προσ-εῶς, -ον, αυτός που βρίσκεται κοντά στην ανατολή, σε Στράβ.

προσ-ζεύγνυμαι, Παθ., είμαι συνημμένος, προσκολλημένος σε κάποιον, *τινι*, σε Λουκ.

προσ-ζημιώω, μέλ. -ώσω, τιμωρώ επιπλέον, σε Πλάτ.

πρόσ-ηβος, -ον (ἥβη), αυτός που πλησιάζει την εφηβική ηλικία, σε Ξεν.

προσήγαγον, αόρ. β' του προσάγω.

προσ-ηγορέω, μέλ. —ήσω, προσφωνώ, σε Σοφ.· παρηγορώ, σε Ευρ.

προσηγόρημα, τό, το αντικείμενο της προσφώνησης, σε Ευρ.

προσηγορία, ή, ονομασία, όνομα, σε Ισοκρ., Δημ.

προσηγορικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή ταιριάζει σε προσφώνηση,

προσηγορικὸν ὄνομα, το Ρωμαϊκό praenomen ή επώνυμο, σε Πλούτ.

προσ-ήγορος, Δωρ. **ποτάγορος**, -ον (άγορεύω), **I. 1.** προσαγορεύων, προσφωνών, *αἰπροσήγοροι δρύες*, οι ομιλούσες δρύες, σε Αισχύλ.· *τί ἐμοὶ προσήγορον;* ποια λέξη με προσφωνεί, δηλ. προσφωνείται από μένα; σε Σοφ.· με διπλή γεν., *Παλλάδος εὐγμάτων προσήγορος*, απευθύνει ευχές σ' αυτή, στον ίδ. **2.** γενικά, ομιλητικός, ευπροσήγορος, κοινωνικά αποδεκτός, σε Πλάτ. **3.** λέγεται για πράγματα, σύμφωνος, αρμόζων, στον ίδ. **II.** Παθ., *τῷ προσήγορος;* από ποιον προσφωνήθηκε; σε Σοφ.

προσήξαι, β' ενικ. Παθ. παρακ. του προσέοικα.

προσηκάμην, Μέσ. αόρ. α' του προσίημι.

προσηκόντως, επίρρ., κατάλληλα, ταιριαστά, δεόντως, *προσηκόντως τῇ πόλει*, όπως αρμόζει στην αξιοπρέπεια της πόλης, σε Θουκ.

προσ-ήκω, Δωρ. **ποθ-ήκω**, μέλ. -ζω, **I.** έχω φτάσει σε κάποιο μέρος, έχω έρθει, είμαι κοντά, πρόχειρος, είμαι παρών, σε Τραγ.· *προσήκω ἐπὶ τὸν ποταμόν*, φτάνω στον ποταμό, σε Ξεν. **II. 1.** μεταφ., ανήκω σε, *εἰ τῷ ξένῳ προσήκει Λαῖψ* τι συγγενές, εάν ο ξένος έχει κάποια συγγένεια με τον Λάιο, σε Σοφ.· *τῷ γὰρ προσήκει τόδε;* ποιον αφορά; στον ίδ.· ομοίως, *οὐδὲν πρὸς τὸ Πέρσας προσήκω τὸ πάθος*, σε Ηρόδ.· λέγεται για πρόσωπα, ανήκω σε, σχετίζομαι με, τινί, σε Ευρ.· *προσήκω γένει*, σε Αριστοφ.· με απαρ., *οὐ προσήκομεν κολάζειν τοῖσδε*, δεν ανήκουμε σ' αυτούς για να μας τιμωρήσουν, δηλ. δεν είναι στο χέρι τους να μας τιμωρήσουν, σε Ευρ. **2. α)** απρόσ., ανήκει, αφορά, *τίοῦν προσήκει ἐμοὶ Κορινθίων;* τι έχω να κάνω εγώ με τους Κορίνθιους; σε Αριστοφ. κ.λπ. **β)** με δοτ. προσ. και απαρ., ανήκει σε, είναι αρμόδιο, *οἷς προσήκε πενθῆσαι*, σε Αισχύλ.· *οὐ σοι προσήκει προσφωνεῖν*, σε Σοφ.· επίσης με αιτ. προσ., *οὐ σε προσήκει λέγειν*, δεν είναι καλό να μη μιλήσεις, σε Αισχύλ. **III.** σε μτχ., **1.** αυτός που ανήκει σε κάποιον, *αἰτία οὐδὲν μοι προσήκουσα*, σε Δημ.· *τὸ προσήκον ἐκάστῳ ἀποδιδόναι*, Λατ. suum cuique reddere, σε Πλάτ.· *ἀπόλ., τὴν προσήκουσαν σωτηρίαν*, η προσωπική ασφάλεια κάποιου, σε Θουκ.· *τὰ μὴ προσήκοντα = ἀλλότρια*, στον ίδ. **2.** αρμόζων, κατάλληλος, αρμόδιος, πρόσφορος, στον ίδ.· *τὰ προσήκοντα*, ό,τι είναι κατάλληλο, ό,τι ταιριάζει, τα καθήκοντα κάποιου, σε Ξεν.· *τὸ προσήκον*, καταλληλότητα, συνταίριασμα, *ἐκτὸς τοῦ προσήκοντος*, σε Ευρ.· *μᾶλλον τοῦ προσήκοντος*, *παρὰ τῷ προσήκοντι*, σε Πλάτ. **3. α)** λέγεται για πρόσωπα, συγγενής, συγγενικός, *τοῖσι Κυψελίδαισι οὐδὲν ἦν προσήκων*, σε Ηρόδ.· *προσήκων βασιλεῖ*, σε Ξεν.· και ως ουσ., *οἱ προσήκοντές τινος*, οι συγγενεῖς κάποιου, σε Θουκ.· ή *οἱ προσήκοντες μόνο του*, σε Ηρόδ.· *απ' όπου, αἱ προσήκουσαι ἀρεταί*, οι κληροδοτημένες καλές φήμες, σε Θουκ. **β)** *οὐδὲν προσήκων*, αυτός που δεν έχει καμία σχέση με την υπόθεση, σε Πλάτ.· με απαρ., *οὐδὲν προσήκων ἐν γόοις παραστατεῖν*, δεν αρμόζει να βοηθά κάποιον στη θλίψη του, σε Αισχύλ. **4.** *ἀπόλ. στο ουδ., οὐ προσήκων*, αν και δεν ταιριάζει καθόλου ή μιας και δεν ταιριάζει, σε Θουκ., Πλάτ.

προσ-ήλιος, -ον, αυτός που βρίσκεται προς τον ήλιο, εκτεθειμένος στον ήλιο, ηλιόλουστος, σε Ξεν.

προσ-ηλόω, μέλ. -ώσω, **I.** καρφώνω, καρφιτσώνω, *τί τινι, τι πρός τι*, σε Πλάτ.

II. στερεώνω κάτι σφιχτά, *τὰ παρασκήνια*, σε Δημ. — Παθ., καρφώνομαι, στερεώνομαι με καρφιά, στον ιδ.

προσήλυτος, -ον (προσελήλυθα), αυτός που έρχεται σε ένα μέρος, πάροικος, Λατ. advena· αυτός που έχει προσέλθει στον Ιουδαϊσμό, προσήλυτος, σε Κ.Δ.

πρόσ-ημαι, κυρίως παρακ. του *προσέζομαι*, **I.** κάθομαι πάνω ή δίπλα σε κάποιον, με δοτ., σε Αισχύλ., Σοφ.· *σπανίως με αιτ., καρδίαν προσήμενος*, σε Αισχύλ.· γενικά, βρίσκομαι ή κείμαι διπλα· *νάσοι τᾶδε γὰ προσήμεναι*, στον ιδ.

II. πολιορκώ, Λατ. obsidere, σε Ευρ.

προ-σημαίνω, μέλ. -ἄνω, **I.** προδηλώνω με σημάδια, προμηνύω, ανακοινώνω, λέγεται για τους θεούς, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ. **II.** κηρύττω προηγουμένως, προκηρύττω, *τί τινι*, σε Ευρ.· *προσημαίνω τινι ποιεῖν τι*, δίνω σε αυτούς δημόσια διαταγή, σε Ηρόδ.

προσημᾶσία, ἡ, προμήνυμα, πρόγνωση, σε Στράβ.

προσ-ήνεμος, -ον (ἄνεμος), αυτός που είναι στραμμένος προς τον άνεμο, αυτός που προφυλάσσει από άνεμο, αντίθ. προς το *ὑπήμενος*, σε Ξεν.

προσ-ηνής, Δωρ. **προσ-ᾠνής** και **ποτ-ᾠνής**, -ές, **I. 1.** μαλακός, πρᾶος, ήρεμος, σε Πίνδ.· *προσηνές τι λέγειν*, σε Θουκ. **2.** με δοτ., *λύχνω προσηνές*, δηλ.

κατάλληλος για καύση, σε Ηρόδ. (σχετικά με προέλευση βλ. [ὑπηνής](#)). **II.** επίρρ. -νῶς, σε Θεόφρ.

προσηυῖδα, γ' ενικ. παρατ. του *προσανδάω*· **προσηυδήτην**, γ' δυϊκ.

προσ-ηχέω, μέλ. -ήσω, αντιλαλώ ή αντηχώ, σε Πλούτ.

προσ-ηῤος, -α, -ον, Ιων. αντί *προσ-εῤος*, Δωρ. **ποτ-αῤος**, αυτός που είναι στραμμένος προς την ανατολή, σε Θεόκρ., Πλούτ.

προσ-θᾱκέω, μέλ. -ήσω, κάθομαι δίπλα ή πάνω σε, *ἔδραν*, σε Σοφ.

πρόσθε, Ιων. και ποιητ. αντί *πρόσθεν*.

προσθεῖναι, απαρ. αορ. β' του *προστίθμι*· *μτχ. προσθείς*.

πρόσθεν, πρόσθε (πρό, πρός)· Ιων. και ποιητ. επίρρ.

A. ΠΡΟΘ. με GEN.: **I. 1. α)** λέγεται για τόπο, *μπροστά, πρόσθ' ἵππων*, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· *πρόσθεν ποδῶν*, σε Ομήρ. Οδ.· *πρόσθεν πυλάων, πρόσθεν πόλιος*, *μπροστά*, δηλ. έξω από την πόλη, σε Ομήρ. Ιλ.· *στην Αττ., ἐν τῷ πρόσθεν τοῦ στρατεύματος*, *μπροστά από...*, σε Ξεν.· *εἰς τὸ πρόσθεν τῶν ὀπλῶν καθέζεσθαι*, στον ιδ. **β)** με παράλληλη σημασία υπεράσπισης, *στὰς πρόσθε νεκῶν*, σε Ομήρ. Ιλ.· *πρόσθε φίλων τοκέων*, στο ιδ. **2.** με ρήματα κίνησης, *πρόσθεν ἔθεν φεύγοντα*, στο ιδ. κ.λπ. **3.** μεταφ., *μπροστά, μάλλον*, με προτίμηση σε, *πρόσθεν τιθέναι τί τινος*, σε Ευρ. **II.** λέγεται για χρόνο, πριν, *πρόσθ' ἄλλων*, σε Ομήρ. Ιλ.· *τοῦ χρόνου πρόσθεν θανοῦμαι*, σε Σοφ. **B.** ως ΕΠΙΡΡ., **I. 1.** λέγεται για τόπο, *μπροστά, εμπρός, πρόσθε λέων ὅπιθεν δὲ δράκων*, σε Ομήρ. Ιλ.· *οἱ πρόσθεν*, οι άντρες στη μπροστινή σειρά, αντίθ. προς *οἱ ὀπισθεν*, στο ιδ.· *Αττ. ὁ πρόσθεν*, σε Ξεν.· *τὰ πρόσθεν*, στον ιδ. **2.** με ρήματα κίνησης, *πάνω, μπροστά, πρόσθεν ἡγεμονεύειν*, σε Ομήρ. Οδ.· *πάριτε ἐς τὸ πρόσθεν*, σε Αριστοφ. **II.** λέγεται για χρόνο, πριν, προηγουμένως, κάποτε, άλλοτε, σε Όμηρ. κ.λπ.· *οἱπρόσθεν ἄνδρες*, οι παλιοί άντρες, σε Ομήρ. Ιλ.· *ομοίως, τοῦ πρόσθεν Κάδμου*, σε Σοφ.· *ἡ πρόσθεν*, η προηγούμενη, σε Ευρ.· *οἱ πρόσθεν πόνοι*, οι προηγούμενοι, οι πρωτύτεροι, κόποι, σε Αισχύλ.· *ἡ πρόσθεν ἡμέρα*, σε Ξεν.· *επίσης, τὸ πρόσθεν ως επίρρ., προηγουμένως, παλιά*, σε Όμηρ.· *τὰ πρόσθεν*, σε Αισχύλ. **Γ.** ακολουθ. εξαρτημένη πρόταση, **1.** *πρόσθεν, πρὶν*, Λατ. priusquam, κυρίως με άρνηση, σε Ομήρ. Οδ., Ξεν.· *επίσης, πρόσθεν ἢ...*, σε Σοφ.· *πρόσθεν πρὶν ἢ*, σε Ξεν. **2.** όπως το Λατ. potius, *πρόσθεν ἀποθανεῖν ἢ...*, *πεθαίνω νωρίτερα από...*, στον ιδ.

προσθέοιτο, Ιων. αντί *θεῖτο*, γ' ενικ. ευκτ. αορ. β' του *προστίθηναι*.

πρόσθες, προστ. αορ. β' του *προστίθηναι*.

πρόσ-θεις, ή, **I.** τοποθέτηση, προσάρτηση σκάλας στα τείχη, σε Θουκ.· λέγεται για βεντούζα, σε Αριστ. **II.** πρόσθεση, προσθήκη, σε Πλάτ.

προσθετέον, ρημ. επίθ., αυτό που πρέπει να αποδοθεί, *τινίτι*, σε Ξεν.

πρόσθετος, -ον και -η, -ον, ρημ. επίθ. του *προστίθηναι*, **I.** πρόσθετος, τοποθετημένος, λέγεται για ψεύτικα μαλλιά, σε Ξεν. **II.** Λατ. *adictus*, αυτός που δίνεται στο δανειστή, σε Πλούτ.

προσ-θέω, μέλ. -*θεύσομαι*, τρέχω προς ή σε κάποιον, με *δοτ.*, *τινί*, σε Θουκ., Ξεν.· *απόλ.*, σε Ξεν.

προσθήκη, ή (*προστίθηναι*), **I. 1.** προσθήκη, παράρτημα, συμπλήρωμα, σε Ηρόδ., Αισχύλ.· *έν προσθήκης μέρει*, με τον τρόπο του παραρτήματος, σε Δημ.

2. κάτι που προστίθεται, συμβαίνει, συμβάν, περίπτωση, στον ίδ. **II.** βοήθεια, συνδρομή· *προσθήκη θεοῦ*, σε Σοφ.

πρόσθημα, -ατος, τό, = *προσθήκη* **I**, σε Ευρ., Ξεν.

προσ-θιγγάνω, μέλ. -*θίζομαι*· αορ. β' -*έθιγον*, αγγίζω, *τινός*, σε Σοφ., Ευρ.· *απόλ.*, *προσθιγών*, με το άγγιγμά του, σε Αισχύλ.

πρόσθιος, -α, -ον (*πρόσθεν*), μπροστινός, αντίθ. προς το *όπίσθιος*, *οί πρόσθιοι πόδες*, τα μπροστινά πόδια, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *οί πρόσθιοι όδόντες*, σε Αριστ.·

χοροί οί πρόσθιοι, οι μπροστινές σειρές των δοντιών, σε Αριστοφ.

προσθό-δομος, ό, προηγούμενος κύριος του σπιτιού, σε Αισχύλ.

προσ-θροέω, μέλ. -*ήσω*, απευθύνομαι, προσφωνώ, αποκαλώ με το όνομα, μιλά σε κάποιον, *τινά*, σε Αισχύλ.

προσ-θύμιος, -ον (*θυμός*), αυτός που βρίσκεται στο μυαλό κάποιου, ευπρόσδεκτος, καλοδεχούμενος, *τινι*, σε Ανθ.

προσ-ιζάνω, κάθομαι δίπλα ή κοντά σε κάποιον, με *αιτ.*, *πρός άλλοτ' άλλον* *πημονή προσιζάνω*, σε Αισχύλ.· *μεταφ.* με *δοτ.*, *προσχωρώ*, *προσκολλώμαι* σε κάποιον, *άρά μοι προσιζάνω*, στον ίδ.

προσ-ίζω, μέλ. -*ιζήσω*, κάθομαι δίπλα, με *αιτ.*, σε Ευρ.

προσ-ίημι, μέλ. *προσήσω* — Μέσ. -*ήσομαι*· αορ. α' *προσήκα*, Μέσ. -*ηκάμην*·

I. 1. στέλνω σε ή προς, αφήνω κάποιον να πλησιάσει, *τινά πρὸς τὸ πῦρ*, σε Ξεν.· *εφαρμόζω*, *τί τινι*, στον ίδ. **II. 1.** Μέσ., *προσίεμαι*, αφήνω να έρθει κάποιος κοντά, επιτρέπω, *προσίημί τιναις τήν όμιλίαν*, σε Πλάτ.· *προσίημι*

τοὺς βαρβάρους, τους αφήνω να πλησιάσουν, σε Ξεν. **2. α)** *παραδέχομαι*, *αποδέχομαι*, *πιστεύω*, *τοῦτο μὲν οὐ προσίεμαι*, σε Ηρόδ.· *προσηκάμην τὸ ῥηθέν*, σε Ευρ. **β)** *παραδέχομαι*, *αποδέχομαι*, *δέχομαι*, *ξεινικά νόμια*, σε Ηρόδ.· *προσίεμαι τὰ προκεκηρυγμένα*, *δέχομαι*, συμφωνώ με τις προτάσεις, σε Θουκ.· *προσίεμαι φάρμακον*, λαμβάνω, παίρνω φάρμακο, σε Ξεν. **γ)** *επιτρέπω*, *παραδέχομαι*, *επιδοκιμάζω*, *τὴν προδοσίην*, σε Ηρόδ.· *οὐδαμῇ προσίενται οί θεοί τὸν πόλεμον*, σε Ξεν. **3.** με *απαρ.*, *αναλαμβάνω*, *τολμώ* να πράξω, στον ίδ.· *επίσης*, *παραδέχομαι* ότι, στον ίδ. **4.** με *αιτ.*, *προσελκύω*, *κερδίζω*, *ευαρεστώ*, *οὐδὲν προσίετό μιν*, τίποτα δεν τον πείθει ή δεν τον ευχαριστεί, σε Ηρόδ.· *έν δ' οὐ δύναται με προσέσθαι*, στον ίδ.

προσ-ικνέομαι, μέλ. -*ίζομαι*, **1.** *αποθ.*, *έρχομαι* σε, *φτάνω*, με *γεν.*, *φτάνω* πολύ μακριά, μέχρι, σε Αισχύλ., Αριστοφ.· *επίσης*, *προσικνέομαι έφ' ήπαρ*, σε Αισχύλ. **2.** *πλησιάζω* ως *ικέτης*, με *αιτ.* *τόπου*, στον ίδ.

προσίκτωρ, -ορος, ό, **I.** αυτός που προσέρχεται σε ναό, *ικέτης*, σε Αισχύλ. **II.** Παθ., αυτός προς τον οποίο έρχεται κάποιος ως *ικέτης*, λέγεται για τον θεό, στον ίδ.

προσ-ιππεύω, μέλ. -σω, ιππεύω εναντίον, εφορμώ, κάνω έφοδο, σε Θουκ., Πλάτ.

προσ-ίστημι, μέλ. -στήσω, **I.** τοποθετώ κοντά, φέρνω κοντά, *πρῶραν πρὸς κῦμα*, σε Ευρ. **II. 1.** Παθ., *προσίσταμαι*, με αόρ. β' και Ενεργ. παρακ., στέκομαι κοντά ή δίπλα, με δοτ., σε Ηρόδ., Αττ.· με αιτ. με σημασία προσέγγισης, *βωμόν προσέστην*, σε Αισχύλ.· με πρόθ., *προσίστημι πρὸς τῷ δικαστηρίῳ*, σε Αισχίν.· με γεν., *καρδίας προσίσταται*, βρίσκεται στη θέση της καρδιάς, σε Αισχύλ.· απόλ., σε Ξεν. κ.λπ. **2.** μεταφ., *προσίσταται μοι*, έρχεται στο κεφάλι μου, στο μυαλό μου, *ὅ σοι προσέστη*, σε Πλάτ.· επίσης με αιτ., *ὥς ἄρα μιν προσέστη τοῦτο*, σε Ηρόδ. **3.** τοποθετούμαι εναντίον κάποιου, *προσβάλλω, τοῖς ἀκούουσιν*, σε Δημ.

προσ-ιστορέω, διηγούμαι επιπλέον, με αιτ. και απαρ., σε Πλούτ.

προσ-ίσχω, = *προσέχω*.

προσιτέον, ρημ. επιθ. του *πρόσειμι* (εἶμι ibo), πρέπει να προσέλθουμε ή να πλησιάσουμε, σε Ξεν.

προσ-καθέζομαι, μέλ. -εδοῦμαι, αόρ. β' -καθεζόμεν· **1.** πολιορκώ μια πόλη, Λατ. *obsidere, πόλιν*, σε Θουκ.· απόλ., στον ιδ. **2.** κάθομαι πλησίον, παρακολουθώ, *τοῖς πράγμασιν*, σε Δημ.

προσ-καθέλκω, αόρ. α' -εἰλκῦσα, καθέλκω, ρίχνω στη θάλασσα κάτι, *πλοῖα*, σε Πλούτ.

προσ-κάθημαι, Ιων. -**κάττημαι**, κυρίως παρακ. του *προσκαθέζομαι*· **I.** κάθομαι δίπλα ή κοντά, *ζω μαζί με κάποιον, τινι*, σε Ηρόδ., Θεόκρ. **II.** πολιορκώ, Λατ. *obsidere*, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.

προσ-καθίζω, **I.** κάθομαι δίπλα ή κοντά, με αιτ., *θᾶκον οὐκ εὐδαίμονα*, σε Ευρ.· απόλ., σε Πλάτ. — Μέσ., κάθομαι αδρανής, σε Αισχίν. **II.** πολιορκώ μια πόλη, σε Πολύβ.

προσ-καθίστημι, μέλ. -στήσω, στήνω, βάζω δίπλα, διορίζω επιπλέον, σε Πλούτ.

πρόσ-καιρος, -ον, αυτός που ανήκει σε μια περίοδο, εποχικός, προσωρινός, σε Κ.Δ., Λουκ.

προσ-καίω, Αττ. -**κάω**, μέλ. -καύσω· ρίχνω στη φωτιά ή καίω επιπλέον — Παθ., *σκευήπροσκεκαυμένα*, που κάηκαν στη φωτιά, «ψημένα», σε Αριστοφ.· μεταφ. *προσκαίεσθαι τινι*, καίγομαι από έρωτα, σε Ξεν.

προσ-καλέω, μέλ. -έσω, **I. 1.** καλώ, προσκαλώ, συγκεντρώνω, σε Θουκ. κ.λπ. **2.** καλώ, επικαλούμαι, σε Σοφ. **II. 1.** Μέσ. με Παθ. παρακ., καλώ κάποιον κοντά μου, προσκαλώ, καλώ σε βοήθειά μου, σε Ηρόδ., Αττ.· με διπλή αιτ., *ὁ προσκέκλημαι αὐτούς*, για το οποίο τους έχω καλέσει, σε Κ.Δ. **2.** στην Αττ., λέγεται για τον κατηγορο, *εγκαλώ, ενάγω στο δικαστήριο*, σε Αριστοφ. κ.λπ.· *ὑβρεως*, για εξύβριση, στον ιδ. — Παθ., *εγκαλούμαι στο δικαστήριο, φόνου*, με την κατηγορία του φόνου, σε Δημ. κ.λπ.· *προσκληθεῖς δίκην εἰς Ἄρειον πάγον*, εκλήθη ενώπιον του Αρείου Πάγου να δικαστεί, σε Αριστ.· *ὁ προσκληθεῖς*, το πρόσωπο που κλήθηκε στο δικαστήριο, σε Δημ.· ομοίως, *ὁ προσκεκλημένος*, σε Αριστοφ. **3.** προσκαλώ ως μάρτυρα, σε Δημ.

προσ-κάρδιος, Δωρ. **ποτι-κ, -ον**, αυτός που βρίσκεται κοντά στην καρδιά, σε Βίωνα.

προσ-καρτερέω, μέλ. -ήσω, **1.** επιμένω με ισχυρογνωμοσύνη σε κάτι, εξακολουθώ με άκρα επιμονή, σε Ξεν. κ.λπ. **2.** προσκολλώμαι σταθερά σε κάποιον άνθρωπο, είμαι πιστός σ' αυτόν, *τινί*, σε Δημ.

προσκαρτέρησις, ή, προσμονή, εγκαρτέρηση, σε Κ.Δ.

προσ-καταβαίνω, μέλ. -βήσομαι, κατεβαίνω επιπλέον, σε Ανθ.

προσ-κατάβλημα, -ατος, τό (καταβάλλω), αυτό που πληρώνεται, καταβάλλεται επιπλέον· στον πληθ., χρήματα που καταβάλλονται για αναπλήρωση, κάλυψη ελλείμματος, σε Δημ.

προσ-καταγιγνώσκω, μέλ. -γνώσομαι, **I.** καταδικάζω, σε Αντιφών. **II.** επιδικάζω, *τί τινι*, σε Δημ.

προσ-καταισχύνω, μέλ. -ὕνω, ατιμάζω, ντροπιάζω ακόμα περισσότερο, σε Πλούτ.

προσ-κατακλείω, κλειδώνω κάτι καλά, σφαλίζω· Παθ. αόρ. α' -κατεκλείσθην, σε Αίσωπ.

προσ-καταλέγω, μέλ. -ζω, **I.** καταχωρώ επιπλέον σε κατάλογο, καταγράφω επιπροσθέτως, *τινάς τισι*, σε Πλούτ. — Παθ., στον ιδ. **II.** συνυπολογίζω, συγκαταλέγω, σε Στράβ.

προσ-καταλείπω, μέλ. -ψω, **I.** αφήνω επιπλέον ως κληρονομιά, κληροδοτώ, *ἀρχήν τινι*, σε Θουκ. **II.** εγκαταλείπω ή χάνω επιπλέον, *τὰ αὐτῶν*, στον ιδ.

προσ-καταλλάττομαι, Παθ. με Μέσ. μέλ. -άζομαι, γίνομαι σύμφωνος, συμβιβάζομαι, συμφιλιώνομαι, σε Αριστ.

προσ-κατανέμω, μέλ. -νεμῶ, κατανέμω, απονέμω επιπλέον, σε Πλούτ.

προσ-κατ-ἄριθμέω, μέλ. -ήσω, λογαριάζω, αριθμώ επιπλέον, συνυπολογίζω, σε Πλούτ.

προσ-κατασκευάζω, μέλ. -σω, παρασκευάζω, κατασκευάζω επιπλέον, σε Δημ.

προσ-κατασύρω[ῶ], σέρνω προς τα κάτω ακόμη περισσότερο, σε Ανθ.

προσ-κατατάσσω, μέλ. -ζω, κατατάσσω, προσαρτώ, επισυνάπτω, σε Πολύβ.

προσ-κατατίθημι, μέλ. -θήσω, πληρώνω επιπλέον, ή ως πρόσθετη καταβολή, σε Αριστοφ.

προσ-κατηγορέω, κατηγορώ επιπλέον, *ἐπίδειξιν προσκατηγορέω*, κατηγορώ κάποιον επιπλέον για επίδειξη, σε Θουκ.· *προσκατηγορέω τινός ὅτι...*, σε Ξεν.

πρόσ-κείμαι, μέλ. -κείσομαι (για Ιων. τύπους, βλ. [κεῖμαι](#)), χρησιμ. ως Παθ. του *προστίθηναι*. **I. 1.** είμαι τοποθετημένος, βρίσκομαι ή κείμαι σε ή πλησίον κάποιου, βρίσκομαι σε ή δίπλα, *οὗατα προσέκειτο*, υπήρχαν λαβές πάνω του, σε Ομήρ Ιλ.· *τῇ θύρᾳ προσκεῖσθαι*, βρίσκομαι κοντά στην πόρτα, σε Αριστοφ.· *δοκοῖτῳ τείχει προσκείμεναι*, που βρίσκονται κοντά στο τείχος, σε Θουκ.· *ὁπροσκείμενος ἵππος*, αυτός που κλίνει προς τα μέσα (όταν ο αρματηλάτης στρίβει στη γωνία), σε Σοφ. **2.** βρίσκομαι δίπλα, είμαι στο πλευρό κάποιου, αφοσιώνομαι, στον ιδ.· λέγεται για γυναίκα, δίνομαι ως σύζυγος, *τινι*, σε Ηρόδ. **II. 1.** γενικά, είμαι συνδεδεμένος ή αναμεμιγμένος με το καλό ή το κακό, με ευτυχία ή δυστυχία, με δοτ., σε Σοφ. **2.** είμαι προσκολλημένος ή αφοσιωμένος, σε, *τινί*, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.· *πρόσκειμαι τῷ λεγομένῳ*, δίνω πίστη σε όσα έχουν ειπωθεί, τα πιστεύω, στον Ηρόδ.· *πρόσκειμαι οἶνῳ*, είμαι εθισμένος στο κρασί, στον ιδ.· *ἄγραις*, στο κυνήγι, σε Σοφ. κ.λπ. **3. α)** πιέζω, επιμένω, παρακαλώ, ικετεύω, με δοτ., σε Ηρόδ., Ξεν.· *προσκείμενος*, με ζήλο, σε Θουκ. **β)** με στρατιωτική σημασία, πιέζω στενά ή σκληρά, καταδιώκω στενά, *τινι*, στον ιδ.· *απόλ.*, ακολουθώ από κοντά, παρακολουθώ στενά, σε Αριστοφ.· *τὸ προσκείμενον*, ο εχθρός, σε Ηρόδ. **III. 1.** με πράγμα ως υποκείμενο, ακολουθώ, ανήκω, *τοῖσι θεῶν τιμῇ αὕτη προσκέεται*, στον ιδ.· *πρόσκειμαί τινι δοῦλος*, σε Ευρ.· μου επιρρίπτεται η ευθύνη να κάνω κάτι, με απαρ., σε Ηρόδ., Ευρ. **2.** προστίθεμαι ή προσκολλώμαι, σε Σοφ., Ευρ.· *απόλ.*, ή *χάρις προσκείσεται*, σε Σοφ.

προσ-κερδαίνω, μέλ. -ἄνω, κερδίζω ακόμη περισσότερο, σε Δημ.

προσκεφάλαιον, τό, μαξιλάρι για το κεφάλι, προσκέφαλο, σε Αριστοφ. κ.λπ. · έπειτα, γενικά, οποιοδήποτε μαξιλάρι, σε Θεόκρ.

προσ-κηδής, -ές (κῆδος), I. αυτός που προξενεί οικειότητα και στενή φιλία, σε Ομήρ. Οδ. **II.** συγγενής, συγγενικός, *τινί*, σε Ηρόδ.· *προσκηθέες*, οι συγγενείς, σε Ανθ.

προσ-κηρύκεομαι, αποθ., στέλνω κήρυκα σε κάποιον, σε Θουκ.

προσ-κηρύσσω, Αττ. **-ττω**, μέλ. *-ξω*, συγκεντρώνω, συγκαλώ, προσκαλώ με κήρυκα, σε Λουκ.

προσ-κιγκλίζομαι, Παθ., κουνώ την ουρά μου, *εἴ ποτεκιγκλίσδευ* (Δωρ. αντί *-ίζου*), πόσο κομπά κουνάς την ουρά σου!, σε Θεόκρ.

προσ-κλάομαι, Παθ., συντρίβομαι πάνω σε, σε Ξεν.

προσ-κληρόομαι, αόρ. *α΄ -εκληρώθην* — Παθ., προσκολλώμαι, ενώνομαι, σε Κ.Δ.

πρόσκλησις, ή (προσκαλέω), κλήτευση σε δίκη ή παραπομπή, σε Αριστοφ., Δημ.

προσ-κλίνω[ι], μέλ. *-κλινῶ*, **I.** γέρνω πάνω σε, ακουμπώ, στηρίζω πάνω σε, σε Ομήρ. Οδ. — Παθ., *θρόνος ποτικέκλῖται* (Δωρ. Παθ. παρακ.) *αὐτῇ (κίονι)*, στέκεται ή στηρίζεται πάνω στον κίονα, στο ίδ.· *νῶτονποτικεκλιμένον*, η πλάτη του στηρίζεται πάνω σ' αυτό, σε Πίνδ. **II.** Παθ., κλίνω προς κάποιον ή κάτι, προσχωρώ στην ομάδα κάποιου, σε Κ.Δ.

πρόσκλῖσις, ή, ροπή, κλίση, σε Πολύβ.· *κατὰ πρόσκλισιν*, μεροληπτικά, σε Κ.Δ.

προσ-κλύζω, Δωρ. **ποτι-**, μέλ. *-σω*, χτυπώ, λούζω με κύματα, σε Ξεν.· με δοτ., εξορμώ εναντίον, σε Χρησμ. παρ' Αισχίν.

προσ-κνάομαι, απαρ. *-κνήσθαι*, Παθ. ή Μέσ., τρίβομαι επάνω σε, *τινι*, σε Ξεν.

προσ-κοιμίζομαι, Παθ., ξαπλώνω και κοιμάμαι δίπλα σε, *ταῖς κόπαις*, σε Ξεν.

προσ-κοινωνέω, μέλ. *-ήσω*, δίνω σε κάποιον ένα μέρος από κάτι, *τινὶ ἀπό τινος*, σε Δημ.

προσ-κολλάω, μέλ. *-ήσω*, κολλάω επάνω ή σε — Παθ., κολλώμαι ή προσκολλώμαι σε, εμμένω, σε Πλάτ., Κ.Δ.· *πρός τινα*, σε Κ.Δ.

προσ-κομίζω, μέλ. Αττ. *-ιῶ*, μεταφέρω ή κομίζω σε ένα μέρος, *πρός τόπον*, σε Θουκ., Ξεν.· *προσκομίζω τὴν μηχανήν*, φέρνω κοντά την πολεμική μηχανή για να προσβάλλω το τείχος, σε Θουκ. — Μέσ., φέρνω μαζί μου, φέρνω στο σπίτι μου, στο ίδ.· *εισάγω*, σε Ξεν. — Παθ., λέγεται για πλοία, οδηγούμαι σ' ένα μέρος, σε Θουκ.

πρόσκομμα, -ατος, τό (προσκόπτω), εμπόδιο, κώλυμα, σε Κ.Δ.· αποτέλεσμα παραπατήματος, στο ίδ.· βλάβη, πληγή, χτύπημα, στο ίδ.

προ-σκοπέω, μέλ. *-κέψομαι*, αόρ. *α΄ προύσκεψάμην*, γ' ενικ. υπερσ.

προὔσκεπτο· **I.** βλέπω ή παρατηρώ εκ των προτέρων, εξετάζω καλά,

στοχάζομαι, προβλέπω, *προσκεψάμενος ἐπὶ σεαυτοῦ*, σε Ηρόδ.· *πάντα*

προσκοπεῖν, σε Σοφ.· *μὴ παθεῖν προεσκόπουν*, προνόησαν για να μην

υποφέρουν, σε Θουκ.· ομοίως στη Μέσ., *τὸ σὸν προσκοπούμενος*, σε Ευρ. **2.**

παρακολουθώ (όπως ένας *πρόσκοπος* ή *κατάσκοπος*), *τινά*, σε Αριστοφ.·

ομοίως στη Μέσ., *προσκοπούμένη πόσιν*, σε Ευρ. **3.** προτιμώ, *τί τινος*, στον ίδ.

II. παρακ. και υπερσ. με Παθ. σημασία, υπολογίζομαι εκ των προτέρων, σε Θουκ., Πλάτ.

προ-σκοπή, ή, έρευνα με ανιχνευτές, σε Θουκ.

προσ-κοπή, ή, = *πρόσκομμα*, προσβολή, εμπόδιο, σε Πολύβ.

πρό-σκοπος, -ον, αυτός που εξετάζει εκ των προτέρων· ως ουσ., προπορευόμενος, κατάσκοπος, ανιχνευτής, σε Ξεν· στον πληθ., αναγνωριστικό σώμα στρατού, στον ιδ.

προσ-κόπτω, μέλ. -ψω, **I.** χτυπά το ένα πάνω στο άλλο, *τι προς τι*, σε Κ.Δ· ομοίως, *προσκόπτω τὸν δάκτυλόν που*, σε Αριστ. **II.** αμτβ., προσκρούω ή σκοντάφτω πάνω σε κάτι, *τινί*, σε Ξεν· μεταφ., προσβάλλω, δυσαρεστώ κάποιον, *τινί*, σε Πολύβ.

προσ-κορής, -ές (κόρος), αηδιαστικός, χορτασμένος, κορεσμένος, σε Λουκ.

προ-σκοτόω, μέλ. -ώσω, σκοτενιάζω από πριν ή καλύπτω ολόγυρα με σύννεφα, σε Πολύβ.

πρόσ-κρᾶνον, βλ. [ποτί-κρανον](#).

πρόσκρουσις, -εως, ή, πρόσκρουση, χτύπημα πάνω σε κάτι, προσβολή, σε Πλούτ.

πρόσκρουσμα, -ατος, τό, αυτό πάνω στο οποίο χτυπά, σκοντάφτει κάποιος, εμπόδιο, κώλυμα, σε Δημ.

προσ-κρούω, μέλ. -σω, **I.** προσκρούω, έρχομαι σε σύγκρουση προς, *τινί*, σε Πλάτ· απόλ., προσκόπτω, βρίσκω, συναντώ εμπόδιο, σε Πλούτ. **II. 1.** έρχομαι σε σύγκρουση με κάποιον, προξενώ εμπόδια, σε Δημ· *προσκρούω τινί*, σε Πλούτ. **2.** θίγομαι, οργίζομαι με κάποιον, *τινί*, σε Δημ. κ.λπ· απόλ., προσβάλλομαι, δυσαρεστούμαι, σε Πλάτ.

προσ-κτάομαι, μέλ. -ήσομαι, **1.** αποθ., αποκτώ, λαμβάνω, κερδίζω επιπλέον, *γῆν ἄλλην προσκτάομαι τῇ ἐαυτῶν*, σε Ηρόδ· *χώραν προσκτάομαι*, σε Θουκ· *προσκτάομαι πρὸς τὴν ἐαυτοῦ μοῖραν*, κερδίζω και προσθέτω στο μερίδιό μου, σε Ηρόδ· *βραχύτι προσκτάομαι αὐτῇ (τῇ ἀρχῇ)*, κάνω μια μικρή προσθήκη σ' αυτή, σε Θουκ· *μτχ. παρακ. με Παθ. σημασία, τὰ προσκεκτημένα*, στον ιδ. **2.** λέγεται για πρόσωπα, κερδίζω ή παίρνω με το μέρος μου, *προσκτάομαι τινα φίλον*, σε Ηρόδ· *πρ. τὸν Καλλίμαχον*, πείθει τον Καλλίμαχο, τον παίρνει με το μέρος του, στον ιδ.

προσ-κτίζω, μέλ. -σω, χτίζω ή ιδρύω επιπλέον, *πόλιν*, σε Στράβ.

προσ-κυλίνδω, μέλ. -ίσω [ἴ], κυλώ προς, εξακολουθώ να κυλώ, σε Αριστοφ· *προσκυλίσας λίθον*, σε Κ.Δ.

προσ-κυνέω, μέλ. -ήσω, αόρ. α' -εκύνησα, ποιητ. -έκυσα, προστ. πρόσκυσσον, απαρ. -κύσαι, *μτχ. -κύσας*, παρακ. -κεκύνηκα, σε Πλούτ. **1.** υποκλίνομαι, προσπέφτω στους θεούς, λατρεύω, προσκυνώ, τιμώ, με αιτ., σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ· *παροιμ., οἱ προσκυνούντες τὴν Ἀδράστειαν σοφοί*, λέγεται γι' αυτούς που εύχονται την αποτροπή της οργής της Νέμεσης, σε Αισχύλ· ομοίως, *τὸν φθόνον δὲ πρόσκυσσον*, σε Σοφ· επίσης, λέγεται για τους ιερούς τόπους, προσφέρω σεβασμό σε, *ἔδη θεῶν*, στον ιδ· *τὴν γῆν*, σε Αριστοφ. **2.** χρησιμ. για την ανατολική συνήθεια της βαθιάς υπόκλισης ή του προσκυνήματος μπροστά στους βασιλιάδες και τους άρχοντες, απόλ., σε Ηρόδ· με αιτ., *προσκυνέω τὸν Δαρεῖον ὡς βασιλέα*, κάνω προσκυνήματα και υποκλίσεις σε αυτόν ως βασιλιά μου, στον Ηρόδ· *πάντες σε προσκυνούμεν*, σε Σοφ. κ.λπ· έπειτα, με δοτ., σε Κ.Δ.

προσκύνησις, ή, λατρεία, προσκύνημα, υπόκλιση, σε Αριστ., Πλούτ.

προσκύνητής, -οῦ, ό, πιστός, σε Κ.Δ.

προσ-κύπτω, μέλ. -ψω, παρακ. -κέκυφα· σκύβω προς ή επάνω σε κάποιον, σε Αριστοφ· *προσκύπτω τινιτὸ οὐς*, σκύβω προς το μέρος κάποιου και ψιθυρίζω στο αυτί του, σε Πλάτ.

προσ-κῦρέω, παρατ. -έκυρον, μέλ. -κύρσω, αόρ. α' -έκυρσα (όπως από -κύρω)· **1.** προσεγγίζω, φτάνω σε, με δοτ., σε Ησιόδ. **2.** συναντώ, πέφτω πάνω

σε, *τινί*, σε Θεόκρ.· επίσης, με αιτ. πράγμ., *ὅσ' ἐγὼ προσέκυρσ'*, σε Σοφ.· αντιστρόφως, *δόμοισι πῆμα προσκυρεῖ*, συμφορά πέφτει στο σπίτι, σε Αισχύλ. **προσ-κύσαι[ᾱ]**, απαρ. αορ. α' του προσκυνέω.

πρόσ-κωπος, -ον (κώπη), ερέτης, κωπηλάτης, σε Θουκ.

προσλᾶβεῖν, απαρ. αορ. β' του προσλαμβάνω.

προσ-λαγχάνω, μέλ. -λήξομαι, παρακ. -εἶληχα, αποκτώ επιπλέον με κλήρο· *δίκην προσλαγχάνω*, κινώ επιπλέον αγωγή εναντίον κάποιου, σε Δημ.

προσ-λάζῃμαι, αποθ., αναλαμβάνω τον έλεγχο, *τινός*, σε Ευρ.

προσ-λᾷλέω, μέλ. -ήσω, μιλώ σε ή μαζί με κάποιον, *τινί*, σε Θεόκρ.

προσ-λαμβάνω, μέλ. -λήψομαι, αόρ. β' -έλαβον· **I. 1.** λαμβάνω ή παίρνω

επιπλέον, αποκτώ ακόμη περισσότερο, *πρὸς τοῖς παροῦσιν ἄλλα (κακὰ) προσλαμβάνω*, σε Αισχύλ.· *προσλαμβάνω αἰσχύνην*, σε Θουκ. κ.λπ.· ομοίως στη Μέσ., Ευρ. κ.λπ. **2.** με αιτ. προσ., παίρνω μαζί μου, λαμβάνω ως βοηθό ή σύντροφο, σε Τραγ., Ξεν. κ.λπ.· με διπλή αιτ., *προσλαμβάνω τινὰ σύμμαχον*, σε Ξεν.· επίσης στη Μέσ., σε Πολύβ. κ.λπ. **II.** όπως το συλλαμβάνω, πιάνω κάποιον, *τινά*, σε Σοφ. — Μέσ., *προσλαμβάνω τινός*, λαμβάνω μέρος σε μια δουλειά, είμαι συνεργός, σε Ξεν.· *προσελάβετο τοῦ πάθεος*, ήταν εν μέρει συναίτιος του παθήματος, σε Ηρόδ.· *προσλαμβάνω τινί*, βοηθώ, επικουρώ, σε Αριστοφ.

προσ-λάμπω, μέλ. -ψω, λάμπω μαζί ή πάνω σε, σε Πλάτ.

προσ-λέγομαι, I. Παθ., είμαι ξαπλωμένος πλησίον, *προσέλεκτο* (γ' ενικ. συγκοπτ. αορ. β'), ξάπλωσε δίπλα μου, σε Ομήρ. Οδ. **II.** Μέσ., μιλώ σε, προσφωνώ, προσαγορεύω, *τινά*, σε Θεόκρ.· μεταφ., *κακὰ προσελέξατο θυμῷ*, πήρε κακόβουλη συμβουλή μαζί του, σκέφτηκε το κακό, σε Ησίοδ.

προσ-λείπω, μέλ. -ψω, είμαι ελλιπής, σε Αριστ.

προσ-λεύσσω, μόνο στον ενεστ., παρατηρώ ή παρακολουθώ, προσβλέπω, με αιτ., σε Σοφ.· *απόλ.*, στον ίδ.

προσληπτέον, ρημ. επίθ., πρέπει να πάρουμε ακόμη περισσότερο, σε Στράβ.

προσ-λῑπᾶρέω, μέλ. -ήσω, εμμένω ή επιμένω σε, *τοῖς χρήμασι*, στην απόκτηση χρημάτων, σε Πλούτ.· *ικετεύω, τινί*, σε Λουκ.· *απόλ.*, θερμοπαρακαλώ, σε Πλούτ.

προσλῑπάρησις, -εως, ή, επιμονή, επίμονη παράκληση, σε Λουκ.

προσ-λογίζομαι, 1. αποθ., υπολογίζω ή λογαριάζω επιπλέον με, *τί τινι*, σε Ηρόδ. **2.** καταλογίζω, *τί τινι*, σε Πλούτ.

προσλογιστέον, ρημ. επίθ., σε Ηρόδ.

προσ-μᾶθητέον, ρημ. επίθ., πρέπει να μάθουμε ακόμη περισσότερο, σε Ξεν.

προσ-μανθάνω, μέλ. -μᾶθήσομαι, αόρ. β' -έμαθον· μαθαίνω επιπλέον, σε Αισχύλ., Αριστοφ.

προσ-μαρτυρέω, μέλ. -ήσω, **I.** επιβεβαιώνω με μαρτυρία, σε Δημ. **II.** αμτβ., *προσμαρτυρέω τινί*, φέρνω πρόσθετη μαρτυρία για κάτι, σε Πολύβ.

προσ-μάσσω, μέλ. -ζω, προσκολλώ, συνδέω στενά με, *προσμάσσω τὸν Πειραιᾶ τῇ πόλει*, σε Αριστοφ.· στην Παθ., *πλευραῖσι προσμαχθέν*, προσκολλημένο στις πλευρές του, λέγεται για δηλητηριώδη χιτώνα, σε Σοφ.· *μτχ. Μέσ. αορ. α', τηλέφιλον ποτιμαζάμενον*, το φύλλο προσκολλήθηκε στενά στο χέρι, κόλλησε, σε Θεόκρ.

προσ-μάχομαι[ᾱ], μέλ. Αττ. -μαχοῦμαι, αποθ., μάχομαι ενάντια σε, *τινι*, σε Πλάτ.· επιτίθεμαι, προσβάλλω μια πόλη, σε Ξεν.

προσ-μειδιάω, μέλ. -άσω [ᾱ], χαμογελώ σε κάποιον με την έννοια της επιδοκμασίας, Λατ. *arrideo*, σε Λουκ.

προσ-μένω, μέλ. -μενῶ, **I. 1.** αναμένω ή περιμένω ακόμα περισσότερο, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ. **2.** με δοτ., παραμένω προσκολλημένος σε, *τινί*, σε Αισχύλ.· *προσμένω ταῖς δεήσεσιν*, συνεχίζω τις ικεσίες, σε Κ.Δ. **II.** μτβ., περιμένω, αναμένω, με αιτ., σε Θέογν., Σοφ. κ.λπ.· περιμένω κάποιον για μάχη, δηλ. για να τον αντικρούσω, σε Πίνδ.· επίσης με αιτ. και απαρ. μέλ., *Ὁρέστην προσμενοῦσ' αἰεὶ ἐφῆζειν*, σε Σοφ.

προσ-μεταπέμπομαι, Μέσ., στέλνω και προσκαλώ κάποιον επιπλέον, σε Θουκ., Αισχίν.

προσ-μηχάνομαι, **I.** Παθ., προσάπτομαι ευφυώς σε ή πάνω σε, σε Αισχύλ.

II. Μέσ., επινοώ ή βρίσκω για τον εαυτό μου, *αὐτοῖς ἀσφάλειαν*, σε Πλάτ.

προσμίγνυμι ή -μίσγω, μέλ. -μίζω, αόρ. α' -έμιξα· **I.** ανακατεύω ή ενώνω με, συνάπτω, *τί τινι*, σε Πλούτ.· μεταφ., *προσμίγνυμι δεσπότην κράτει*, τον οδηγώ σε σίγουρη νίκη, σε Πίνδ.· και αντιστρόφως, *προσμίγνυμι κίνδυνόν τινι*, σε Αισχίν. **II. 1.** αμτβ., συναναστρέφομαι με, πλησιάζω, *τινι*, σε Σοφ.· λέγεται για πράγματα, *προσέμιζεν τοῦτος ἡμῖν*, ήρθε ξαφνικά κατά πάνω μας, στον ίδ. **2.** με εχθρική σημασία, βαδίζω ενάντια, συναντώ στη μάχη, συμπλέκομαι, *τινί*, σε Ηρόδ.· *πρός τινα*, σε Θουκ.· απόλ., μάχομαι, σε Ξεν.· *ἄποροι προσμίσγειν*, είναι δύσκολο να συμπλακεί κανείς με αυτούς από κοντά, σε Ηρόδ. **3.** έρχομαι ή πηγαίνω κοντά σε, *προσέμιζαν τῷ τείχει*, σε Θουκ.· *πρός τὰς ἐπάλξεις*, στον ίδ.· αλλά, *πρός τὰς ἐντὸς (νέας) προσμίζαι*, να πλησιάσουν και να ενωθούν με αυτές, στον ίδ.· *προσέμιζεν ἐγγὺς τοῦ στρατεύματος*, ήρθε κοντά, προσέγγισε το στράτευμα, στον ίδ.· ποιητ. με αιτ., *μέλαθρα προσμίγνυμι*, σε Ευρ. **4.** *προσέμιζαν τῇ Νάξῳ, τῇ Πελοποννήσῳ*, αποβιβάστηκαν, αγκυροβόλησαν, σε Ηρόδ.· *τῷ Τάραντι προσμίσγειν*, σε Θουκ.

πρόσμιξις, ή, πλησίασμα, προσέγγιση σε, και (με εχθρική σημασία) επίθεση, έφοδος, σε Θουκ.

προσ-μίσγω, συνηθέστερος τύπος του *προσ-μίγνυμι*.

προσ-μισθώω, μέλ. -ώσω, εκμισθώνω επιπλέον, *προσμισθώω ἀφορμήν*, δίνω κεφάλαιο για τόκο, σε Δημ. — Μέσ., προσλαμβάνω κάποιον ως μισθωτό, μισθώνω, σε Θουκ., Ξεν. κ.λπ.

προσ-μολεῖν, απαρ. αορ. του ενεστ. *προσβλώσκω*, έρχομαι ή πηγαίνω σε, προσεγγίζω, φτάνω σε, με αιτ., σε Σοφ.· απόλ., πλησιάζω, στον ίδ.

πρόσ-μορος, -ον, καταδικασμένος σε θλίψη, σε Αισχύλ.

προσ-μυθέομαι, αποθ., προσαγορεύω, προσφωνώ, σε Ομήρ. Οδ.· Επικ. και Δωρ. απαρ. αορ. α' *προτιμυθήσασθαι*· με δοτ., σε Θεόκρ.

προσ-μυθεύω, μέλ. -σω, επινοώ μύθους, σε Στράβ.

προσ-μυθολογέω, μέλ. -ήσω, μιλώ ή φλυαρώ με κάποιον, *τινί*, σε Λουκ.

προσ-μυθοποιέω, επινοώ περισσότερους μύθους, σε Στράβ.

προσ-μύρομαι[ῶ], αποθ., ρέω προς ή μαζί, σε Ανθ.

προσ-ναυπηγέω, μέλ. -ήσω, ναυπηγώ επιπλέον — Παθ., *έτέρας (νέας) ἔδει ναυπηγέσθαι*, σε Ηρόδ.

προσ-νέμω, μέλ. -νεμῶ, **I.** απονέμω, προσαρτώ ή αφιερώνω σε, *ἐαυτόν τινι*, σε Δημ.· προσθέτω, στον ίδ. — Παθ., απονέμομαι, παραχωρούμαι, στον ίδ. — Μέσ., *πρόσνειμαι χάριν*, παρέχω μια επιπλέον χάρη, σε Σοφ.· *προσνεύμασθαι τινα θεῶ*, αφιερώνω στον θεό, σε Αριστοφ. **II.** *προσνέμει ποιμένας*, οδηγεί το κοπάδι του στο βοσκότοπο, σε Ευρ.

πρόσνευσις, ή, συγκατάνευση, απόφαση, σε Κικ.

προσ-νεύω, μέλ. -σω, συγκατανεύω, συναινώ, σε Πλούτ.

προσ-νέω, μέλ. -νεύσομαι, κολυμπώ σε ή προς, σε Θουκ.

προσνήχομαι, **I.** αποθ., κολυμπώ προς, *τινι*, σε Πλούτ. **II.** αμτβ. στην Ενεργ., εφορμώ, χτυπώ με κύματα, *προσένᾱχε θάλασσα*, σε Θεόκρ.

προσ-νίσσομαι, **I.** Δωρ. **ποτι-νίσσομαι**, μόνο στον ενεστ., αποθ., έρχομαι ή πηγαίνω σε, προσέρχομαι, πλησιάζω, σε Ομήρ. Ιλ., Πίνδ.: *θεοὺς θοίναις ποτινίσσομαι*, τους πλησιάζω με προσφορές, σε Αισχύλ. **II.** έρχομαι εναντίον, χιμώ, σε Σοφ.

προσ-νοέω, μέλ. -ήσω, κατανοώ επιπλέον, σε Ξεν.

προσ-νωμάω, μέλ. -ήσω, τοποθετώ στα χείλη κάποιου, *ὔδωρ* (προσφέρεται, παρέχεται), σε Σοφ.

προσ-ξυν-, για λέξεις που αρχίζουν έτσι, βλ. **προσ-συν-**.

προσ-οδεύομαι, Μέσ., παίρνω εισόδημα ή αποφέρω πρόσοδο, με είσπραξη φόρων, σε Στράβ.

προσοδικός, -ή, -όν (πρόσοδος II), παραγωγικός, γόνιμος, εύφορος, σε Στράβ.

προσόδιος, -ον, αυτός που ανήκει ή χρησιμεύει σε πομπές, λιτανευτικός, σε Πλούτ.: *λιτανευτικός ύμνος*, ευχαριστία, Λατ. *supplicatio*, σε Αριστοφ.

πρόσ-οδος, ή, I. 1. μετάβαση ή προσέλευση, πλησίασμα, *ή πρόσοδος μάλιστα ταύτη ἐγένετο*, η έφοδος του ιππικού ήταν πιο εφικτή από αυτή τη μεριά, σε Ηρόδ.: *ἀπέιπατο τήνπρόσοδον*, απέρριψε τις προτάσεις του, στον ίδ.·

πρόσοδος μελάθρων, η είσοδος, σε Ευρ. **2.** εισβολή, *πρόσοδοι τῆς μάχης*, επιθέσεις ή έφοδοι, στον ίδ. **3.** όπως το *πομπή II*, επίσημη πομπή σε ναό με τραγούδι και μουσική, σε Αριστοφ., Ξεν. **4.** προσέλευση ή παρουσίαση

ρήτορα σε δημόσια συνάθροιση, *γράφεσθαι πρόσοδον*, ζητώ τον λόγο, σε Δημ.: *πρόσοδον ποιεῖσθαι πρὸς τὸν δῆμον*, σε Αισχίν. **II. 1.** έσοδο, εισόδημα, αντίθ. προς το κεφάλαιο, σε Δημ.: *συνήθως στον πληθ.*, σε Ρήτ. **2.** λέγεται για τα δημόσια εισοδήματα, *φόρων πρόσοδος*, σε Ηρόδ.: *χρημάτων πρόσοδος*, σε Θουκ.: *συνήθως στον πληθ.*, εισπράξεις, εισοδήματα, Λατ. *reditus*, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.

προσ-όζω, Δωρ. **ποτι-όσδω**, αμτβ., μυρίζω, βγάζω μυρωδιά, είμαι γεμάτος μυρωδιές, μυρωδάτος, με γεν., σε Θεόκρ.

πρόσ-οιδα, παρακ. χωρίς ενεστ. (βλ. ***είδω B**), γνωρίζω επιπλέον· *προσειδέναι χάριν*, οφείλω επιπλέον χάρη, σε Αριστοφ., Πλάτ.

προσ-οικειόω, μέλ. -ώσω, απονέμω κάτι σε κάποιον ως δικό του, *τί τινι*, σε Στράβ.: *προσωκείου έαυτὸν Ἀντώνιος Ἡρακλεῖ*, συσχέτιζε τον εαυτό του με τον Ηρακλή, σε Πλούτ.

προσ-οικέω, μέλ. -ήσω, **1.** κατοικώ πλησίον ή κοντά, *τινί*, σε Ξεν.: *απόλ., οί προσοικοῦντες*, γειτονικές φυλές, γειτονικοί λαοί, σε Ισοκρ. **2.** με αιτ., κατοικώ εντός ή κοντά, *Ἐπίδαμνον*, σε Θουκ.

προσ-οικοδομέω, μέλ. -ήσω, χτίζω, οικοδομώ επιπλέον, *προσοικοδομέω (τειχος)*, χτίζω άλλο τείχος, σε Θουκ.: *τῷ μὲν ἐν τῇ ἀγορᾷ (βωμῷ)*

προσοικοδομήσας μεῖζον μῆκος, έχω χτίσει πρόσθετο μήκος στον βωμό της αγοράς, δηλ. έχω αυξήσει το μήκος του, στον ίδ.

πρόσ-οικος, -ον, αυτός που κατοικεί κοντά σε, αυτός που συνορεύει, γειτονικός, σε Ηρόδ., Θουκ.: *οί πρόσοικοι*, οι γείτονες, σε Θουκ.

προσ-οιστέος, -α, -ον, ρημ. επίθ. του προσφέρω· **I.** αυτός που πρόκειται να προστεθεί σε, *τινί*, σε Ευρ. **II. 1.** *προσοιστέον*, αυτό που πρέπει κάποιος να προσθέσει, σε Πλάτ. κ.λπ. **2.** αυτό που πρέπει κάποιος να βάλει σε τάξη, να διευθύνει, να χειριστεί, *γυμνάσια*, σε Αριστ.

προσ-οίχομαι, αποθ., προσέρχομαι, πλησιάζω σ' ένα μέρος, σε Πίνδ.

προσ-οκέλλω, 1. ρίχνω ένα πλοίο στην ξηρά, σε Λουκ. **2.** απόλ., λέγεται για πλοίο, πέφτω έξω, στον ιδ.

προσ-ολοφύρομαι[ῶ], αποθ., κλαίγομαι σε κάποιον, λέω τα παράπονά μου σε κάποιον, *τινί*, σε Θουκ.· *πρ. ἀλλήλοις*, θρηνούσαν ο ένας στον άλλο, σε Πλούτ.

προσ-ομαρτέω, μέλ. -ήσω, βαδίζω κατά μήκος μαζί με, *τινί*, σε Θέογν. κ.λπ.

προσ-ομιλέω, μέλ. -ήσω, **I.** συνοδεύω με, κατοικώ με, συνδιαλέγομαι, συνομιλώ, *τινί*, σε Θέογν., Ευρ. κ.λπ.· *πρός τινα*, σε Ξεν.· *τὰ ἴδια προσομιλοῦντες*, κατευθύνοντας την προσωπική μας επικοινωνία, σε Θουκ. **II.** διαμένω, συχνάζω, *ποτί πέτρη*, σε Θέογν. **III.** είμαι γνώστης, έμπειρος, *πείρα*, σε Σοφ.· *τῷ πολέμῳ*, σε Θουκ.

προσ-όμνῃμι, μέλ. -ομοῦμαι, παίρνω επιπρόσθετο όρκο, σε Ξεν.

προσόμοιος, -ον και -α, -ον, πολύ όμοιος με κάποιον, *τινι*, σε Ευρ., Αριστοφ.

προσ-ομοιόω, μέλ. -ώσω, γίνομαι όμοιος, μοιάζω, *τὴν σύνεσιν ἀνθρώπῳ, τὴν ἀλκὴν δὲ δράκοντι*, σε Δημ.

προσ-ομολογέω, μέλ. -ήσω, **1.** αναγνωρίζω ή συναινών επιπλέον, *τί τινι*, σε Πλάτ.· αναγνωρίζω επιπλέον, ότι οφείλω, σε Δημ.· με αιτ. και απαρ., παραδέχομαι ωσαύτως ότι..., σε Πλάτ. — Παθ., *παλαιὰ καὶ λίαν προσωμολογημένα*, σε Αισχίν. **2.** υπόσχομαι επιπλέον, με απαρ. μέλ., σε Δημ. **3.** υποχωρώ, παραδίδομαι, σε Ξεν.

προσομολογία, ή, περαιτέρω ομολογία, σε Δημ.

προσ-ομόργνῃμι, σκουπίζω κάτι πάνω σε κάτι άλλο, μεταδίδω· ομοίως στη Μέσ., σε Πλούτ.

προσ-όμουρος, -ον, Ιων. αντί *προσόμορος*, γειτονικός, διπλανός, παρακείμενος, *τινι*, σε Ηρόδ.

προσ-ονομάζω, μέλ. -σω, καλῶ κάποιον με το ὄνομά του, *προσονομάζω θεούς*, τους αποδίδω το ὄνομα *θεοί*, σε Ηρόδ.

προσ-οράω, μέλ. -όψομαι, Δωρ. **-ποθ-όρημι**, απαρ. -ορῆν· κοιτάζω, παρατηρῶ, σε Μίμνερμ., Σοφ. κ.λπ.· πρβλ. ἀόρ. β' προσεῖδον· ομοίως στη Μέσ., *προσορωμένα*, σε Σοφ.

προσ-ορέγομαι, Μέσ., εκτείνομαι προς τα εμπρός, λαχταρῶ, *τινί*, σε Ηρόδ.
πρόσ-ορθρος, -ον, αὐτός που βρίσκεται προς το πρωινό, πρωινός· Δωρ., *τὸ πότορθρον*, ως ἐπίρρ., σε Θεόκρ.

προσ-ορίζω, μέλ. Αττ. -ιῶ, **1.** περικλείω εντός ορίων, προσθέτω σε ένα κράτος, προσαρτῶ, σε Στράβ. **2.** ορίζω ή καθορίζω επιπλέον, σε Πλούτ. **3.** στη Μέσ. ως Αττ. νομικός ὅρος, *προσωρίσατο τὴν οἰκίαν δισχιλίων*, σημείωσε την οἰκία του επιπλέον με λίθινα σημεία (βλ. ῥορος II) για το ποσό των 2.000 δραχμῶν, δηλ. το υποθήκευσε ἐναντι του ποσού αυτού, σε Δημ.

προσ-ορμάω, μέλ. -ήσω, αμτβ., ορμῶ σε κάποιον, επιτίθεμαι, σε Ξεν.

προσ-ορμίζομαι, μέλ. αιτ. -ιοῦμαι, Μέσ., αγκυροβολῶ κοντά σε ένα μέρος, σε Ηρόδ., Δημ.· ομοίως, στον Παθ. ἀόρ. α' *προσωρμίσθην*, σε Κ.Δ.

προσόρμις, ἡ, ἀραγμα, αγκυροβόληση σε λιμάνι ή στεριά, σε Θουκ.

πρόσ-ορμος, ὁ, τόπος απόβασης, αραξοβόλι, σε Στράβ.

πρόσ-ορος, βλ. πρόσ-ουρος.

προσ-ορχέομαι, μέλ. -ήσομαι, αποθ., χορεύω προσέτι, σε Λουκ.

προσ-ουδίζω, μέλ. -σω (*οὔδας*), ρίχνω κατά γης, σε Ηρόδ. κ.λπ.

προσ-ουρέω, παρατ. -εούρουν, μέλ. -ήσω· κατουρῶ πάνω σε κάτι, *τινί*, σε Δημ.· μεταφ., *προσουρέω τῇ τραγωδίᾳ*, δηλ. παίζω με αυτή, σε Αριστοφ.

πρόσ-ουρος, -ον, Ιων. αντί *πρόσορος*, εφαιπτόμενος, γειτονικός, *τῇ Ἀραβίῃ*, σε Ηρόδ.· ἀπόλ., *τὰ πρόσορα*, τα γειτονικά μέρη, σε Ξεν.· σε Σοφ., *ἴν' αὐτὸς ἦν πρόσουρος*, όπου δεν είχε κανένα γείτονα παρά μόνο τον εαυτό του, δηλ. ζούσε στην απομόνωση.

προσ-οφείλω, μέλ. -ήσω, ἀόρ. β' -ῶφλον· οφείλω επιπλέον ή ακόμη περισσότερο, σε Θουκ., Ξεν.· ἀπόλ., *προσοφείλοντας ἡμᾶς ἐνέγραψεν*, σε Δημ. — Παθ., οφειλόμενος ακόμα, αὐτός που χρωστιέται ακόμα, σε Θουκ.· ομοίως, *ἡ ἔχθρη ἡ προσοφειλομένη ἐς Ἀθηναίους ἐκ τῶν Αἰγινητέων*, η ἔχθρα που οφείλεται ακόμα από τους Αἰγινητες στους Αθηναίους, δηλ. η μεταξύ τους αρχαία ἔχθρα, σε Ηρόδ.

προσ-οφλισκάνω, μέλ. -οφλήσω, ἀόρ. β' -ῶφλον, απαρ. -οφλεῖν· **1.** χρωστῶ επιπλέον, σε Δημ.· ἀπόλ., ἔχω χρέος, χρωστῶ, σε Αριστ. **2.** ως δικανικός ὅρος, χάνω τη δίκη και υποβάλλομαι επιπλέον σε πρόστιμο, σε Αισχίν. **3.** γενικά, αποδεικνύομαι ἄξιος ή αξίζω επιπλέον, θεωρούμαι ἄξιος, *αἰσχύνην*, σε Δημ.
προσοχή, ἡ (προσέχω), προσοχή, σε Λουκ.

προσ-όψιος, -ον ὅπως το *ἐπ-όψιος*, ολοφάνερος, σε Σοφ.

πρόσ-οψις, ἡ, I. εμφάνιση, εξωτερική όψη, παρουσιαστικό, σε Πίνδ.· περίφραστ., *σὴ πρόσοψις*, η παρουσία σου, εσύ, σε Σοφ. **II.** βλέμμα, κοίταγμα, όψη, όραση, θέα, σε Ευρ., Θουκ.

προσ-παίζω, μέλ. -παίζομαι, ἀόρ. α' -έπαισα και -έπαιξα· **I. 1.** παίζω ή διασκεδάζω με, *τινί*, σε Ξεν., Πλάτ. **2.** ἀπόλ., παίζω, αστειεύομαι, σε Πλάτ. **II. 1.** με αιτ., *προσπαίζω θεούς*, τραγουδῶ, ἄδω προς τιμήν των θεών, *ὕμνον πρ. τὸν Ἑρωτα*, ψάλλω ὕμνο προς τιμή του Ἑρωτα, στον ίδ. **2.** αστειεύομαι, πειράζω, ειρωνεύομαι, στον ίδ.

πρόσ-παιος, -ον (παίω), αὐτός που έπεσε πάνω, απ' όπου, ξαφνικός, πρόσφατος, σε Αισχύλ.· *ἐκ προσπαίου*, ξαφνικά, απροσδόκητα, σε Αριστ.

προσ-πᾶλαιώ, μέλ. -σω, παλεύω ή αγωνίζομαι εναντίον κάποιου, *τινί*, σε Πίνδ., Πλάτ.

Προσπαλτόθεν, επίρρ., από τα Πρόσπαλτα, σε Δημ.

προσ-παραγράφω, μέλ. — *ψω*, γράφω επιπλέον, προσθέτω, σε Πλάτ., Δημ.

προσ-παρακαλέω, μέλ. -έσω, **1.** προκαλώ επιπλέον, προσκαλώ, σε Θουκ. **2.**

προτρέπω επιπλέον, παραγγέλω, *τινὰ εἶναι ἐτοῖμον*, σε Πολύβ.

προσ-παραμένω, μέλ. -μενῶ, παραμένω επιπλέον, μένω ακόμη περισσότερο, σε Αἰσωπ.

προσ-παρασκευάζω, μέλ. -σω, παρασκευάζω, ετοιμάζω επιπλέον, *ἐτέραν δύναμιν*, σε Δημ. — Μέσ., παρασκευάζω κι άλλο για τον εαυτό μου, στον ιδ.

προσ-παρατίθηναι, τοποθετώ μπροστά από κάποιον επιπλέον, παραθέτω ενώπιον κάποιου επιπλέον, σε Πολύβ.

προσ-παρέχω, μέλ. -έζω, παρέχω ή προμηθεύω επιπλέον, *τί τινι*, σε Θουκ. · ομοίως στη Μέσ., σε Πλάτ.

προσ-παροξύνω, μέλ. -ὕνω, προκαλώ, ερεθίζω επιπλέον, σε Στράβ.

προσ-παρτός, -όν (πείρω), καρφωμένος (στον βράχο), σε Αισχύλ.

προσ-πᾶσσαλεύω, Αττ. **προσ-παττ-**, μέλ. -σω, **I.** καρφώνω σταθερά σ' ένα σημείο, *τινά τινι*, σε Αισχύλ. · *πρός τι*, σε Αριστοφ. · αντιστρόφως, *σανίδα*

προσπασσαλεύσαντες (ενν. αὐτῶ), σε Ηρόδ. **II.** καρφώνω ή κρεμώ πάνω σε πᾶσσαλο, *τὸν τρίποδα*, στον ιδ.

προσ-πάσχω, **I.** έχω κάποιο πρόσθετο ή ιδιαίτερο ψυχικό πάθος, αίσθημα, σε Πλάτ. · *τινί*, για κάτι, σε Λουκ. κ.λπ. **II.** νιώθω παράφορη αγάπη, σε Ισοκρ.

πρόσ-πεινος, -ον (πεινα), πεινασμένος, πειναλέος, σε Κ.Δ.

προσ-πελάζω, μέλ. -άσω [ᾶ] · **I.** κάνω κάτι να πλησιάσει, φέρνω κάτι κοντά σε κάτι άλλο, *νέα ἄκρη προσπελάσας*, έχει οδηγήσει το πλοίο αντίθετα από το ακρωτήριο, σε Ομήρ. Οδ. — Παθ., πλησιάζω, με γεν., *Πανὸς προσπελασθεῖσα*, συνενυρέθη με τον Πάνα, σε Σοφ. **II.** αμτβ., προσεγγίζω, πλησιάζω, *τινί*, σε Πλάτ.

προσ-πέμπω, μέλ. -ψω, στέλνω, ιδίως λέγεται για αγγελιαφόρους ή πρέσβεις, σε Αριστοφ., Θουκ. · *προσπέμπω τινά τινι*, στέλνω ή οδηγώ ένα πρόσωπο προς ένα άλλο, σε Σοφ., Θουκ. · απλώς, *προσπέμπω τινί*, στέλνω σε κάποιον (ενν. ἄγγελον), σε Θουκ. κ.λπ. · επίσης, *προσπέμπω λόγους ἔς τινας*, στον ιδ. · ἀπόλ., σε Ηρόδ., Θουκ.

προσ-περιβάλλω, μέλ. -βάλλω, **I. 1.** τοποθετώ ολόγυρα επιπλέον, περιβάλλω επιπλέον, *περιτείχισμα τῇ πόλει*, σε Θουκ. — Μέσ., εγείρω ή χτίζω ολόγυρά μου, *τείχη*, σε Ισοκρ. — Παθ., χτίζομαι, οικοδομούμαι ολόγυρα, *στρατοπέδω ἐρύματος προσπεριβαλλομένου*, σε Θουκ. **2.** Μέσ., περικυκλώνω, *τὸν πεζὸν στρατὸν ταῖς ναυσὶ προσπεριβάλλω*, σε Πλούτ. **II.** Μέσ. επίσης, προσπαθώ να πετύχω, σε Δημ.

προσ-περιγίγνομαι, αποθ., μένω επιπλέον ή παραπάνω, δηλ. ως περίσσευμα ή καθαρό κέρδος, σε Δημ., Πλούτ.

προσ-περιλαμβάνω, περιλαμβάνω, συμπεριλαμβάνω επιπλέον, σε Δημ.

προσ-περιοδεύω, μέλ. -σω, περιηγούμαι και περιγράφω επιπλέον, σε Στράβ.

προσ-περιποιέω, μέλ. -ήσω, βάζω στην άκρη, εξοικονομώ ή αποταμιεύω επιπλέον, σε Δημ.

προσ-περονάω, μέλ. -ήσω, συνδέω, ενώνω με καρφίτσα (*περόνη*), και, γενικά, στερεώνω γερά, *τι πρόσ τι*, σε Πλάτ. · *πρός τι*, σε Ξεν.

προσπεσεῖν, απαρ. αορ. β' του *προσπίπτω*.

προσ-πέτομαι, μέλ. -πτήσομαι, αόρ. β' -επτάμην [ᾶ], αλλά ποιητ. επίσης, με Ενεργ. αόρ. β' *προσέπτην* · **I.** αποθ., πετώ προς, σε Αριστοφ., Ξεν. **II.** γενικά,

έρχομαι ξαφνικά, κυριεύω κάποιον, *ὁδὸν προσέπτα με*, σε Αισχύλ.· μέλος *προσέπτα μοι ἢ με*, η μουσική έφτασε στα αυτιά μου, στον ίδ.· *τίς ἀρχή τοῦ κακοῦ προσέπτατο*; σε Σοφ.

προσ-πεύθομαι, ποιητ. αντί *προσπυνθάνομαι*, σε Σοφ.

προσ-πήγνυμι και **-ύω**, μέλ. *-πήξω*· στερεώνω, μπήγω ή καρφώνω πάνω σε, *τί τινι*, σε Ευρ.· *απόλ.*, καρφώνω στο σταυρό, σταυρώνω, σε Κ.Δ.

προσ-πίλναμαι, Παθ., πλησιάζω γρήγορα, *νήσω*, σε Ομήρ. Οδ.

προσ-πίπτω, μέλ. *-πεσοῦμαι* (για το *ποτιπεπηῦναι*, βλ. [προσπίτσω](#))· **I. 1.**

πέφτω πάνω, προσκρούω, *ἔστι*, σε Σοφ.· *τινί*, σε Ξεν.· πέφτω κατά πάνω, σωριάζομαι, σε Θουκ. **2.** πέφτω πάνω, επιτίθεμαι, ορμώ, *τινί*, στον ίδ., Ξεν. κ.λπ.· *απόλ.*, σε Θουκ., Ξεν. **3.** απλώς, τρέχω προς, σε Ηρόδ., Ξεν. **4.** πέφτω πάνω σε, εναγκαλίζομαι, *τινί*, σε Ευρ.· απ' όπου, *προσπίπτω τινί*, προσχωρώ στην παράταξη κάποιου, σε Ξεν. **5.** συναντώ τυχαία κάποιον, βρίσκω τυχαία, συναντιέμαι με, ανταμώνω, *μὴ λάθῃ με προσπεσών*, σε Σοφ.· με δοτ. πράγμα., συναντώ τυχαία κάποιον, εμπίπτω, σε Ευρ., Ξεν.· με αιτ., *μείζω βροτείας προσπίπτω ὁμίλιας*, σε Ευρ. **II.** λέγεται για πράγματα: **1.** για συμβάντα, επέρχομαι ξαφνικά, συμβαίνω σε κάποιον, *τινί*, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.· *απόλ.*, συμβαίνω, σε Ηρόδ., Θουκ.· *πρὸς τὰ προσπίπτοντα*, σύμφωνα με τις περιστάσεις, σε Αριστ. **2.** λέγεται για δαπάνες, πέφτω πάνω, επιβαρύνω, σε Θουκ. **3.** φτάνω στα αυτιά κάποιου, λέγομαι ως νέο, σε Αισχίν. **III. 1.** πέφτω στα πόδια κάποιου, προσπέφτω σε κάποιον, ικετεύω, εκλιπαρώ, σε Ηρόδ., Σοφ.· με δοτ., *προσπίπτω βομοῖσι*, σε Σοφ.· *γόνασί τινος*, σε Ευρ.· *θεῶν πρὸς βρέτας*, σε Αριστοφ. **2.** με αιτ., πέφτω κάτω μπροστά σε κάποιον, ικετεύω, σε Ευρ.

προσ-πίτνω, ποιητ. αντί *προσ-πίπτω*· **I. 1.** πέφτω πάνω στον λαιμό κάποιου, αγκαλιάζω κάποιον, *τινί*, σε Ευρ.· *ἀμφὶ γενειάδα*, στον ίδ. **2.** έρχομαι, παρουσιάζομαι πάνω στη σκηνή, στον ίδ. **II.** λέγεται για πράγματα, πέφτω πάνω, λέγεται για βέλη, σε Αισχύλ.· λέγεται για θυμό, σε Ευρ. **III.** πέφτω κάτω ή μπροστά σε κάποιον, ικετεύω, σε Σοφ.· με δοτ., *προσπίτνομέν σοι*, στον ίδ.· αλλά πιο συχνά με αιτ., σε Αισχύλ. κ.λπ.· *προσπίτνω σε γόνασι*, σε Σοφ.· με απαρ., *προσπίτνω σε μὴ θανεῖν*, σε ικετεύω να μην πεθάνω, στον ίδ.

προσ-πλάζω, ποιητ. συντετμ. του *προσπελάζω* (αμτβ.), έρχομαι κοντά, πλησιάζω, προσεγγίζω, σε Ομήρ. Ιλ.· με δοτ., σε Ομήρ. Οδ.

προσ-πλάσσω, Αττ. **-ττω**, μέλ. *-άσω*, πλάθω ή σχηματίζω πάνω σε — Παθ., μτχ. παρακ., νεοσσiai *προσπεπλασμένα ἐκ πηλοῦ πρὸς ἀποκρήμνοισι οὖρεσι*, φωλιές που σχηματίστηκαν από πηλό και προσκολλήθηκαν σε απόκρημνα όρη, σε Ηρόδ.

πρόσ-πλᾶτος, -ον (**προσπλάζω**), προσιτός, προσεγγίσιμος, σε Αισχύλ.

προσ-πλέκω, -ζω, συνδέω μαζί — Παθ., προσκολλώμαι σε, εμπλέκομαι με, *τινί*, σε Στράβ.

προσ-πλέω, μέλ. *-πλεύσομαι*· Ιων. ενεστ. **-πλώω**, αόρ. *α' προσέπλωσα*· πλέω προς ή εναντίον κάποιου, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.· *τινί*, εναντίον κάποιου, σε Θουκ.· λέγεται για πλοία, σε Ξεν.

προσ-πληρόω, μέλ. *-ώσω*, **1.** γεμίζω ή συμπληρώνω έναν αριθμό, *ἰππέας προσπληρόω εἰς δισχιλίους*, σε Ξεν. **2.** εφοδιάζω κι άλλο τα πλοία, τα εξοπλίζω περισσότερο, γεμίζω με άνδρες περισσότερα ακόμη πλοία, σε Θουκ.· ομοίως στη Μέσ., σε Ξεν.

προσ-πλωτός, -ή, -όν, προσβάσιμος από τη θάλασσα, δηλ. πλωτός, σε Ηρόδ.

προσ-πλώω, Ιων. αντί *προσπλέω*.

προσ-πνέω, Επικ. **-πνείω**· μέλ. *-πνεύσομαι*, **I**. πνέω εναντίον, εμπνέω, σε Θεόκρ. **II**. απρόσ. με γεν., *προσπνεῖ μοι κρεῶν*, μου έρχεται μυρωδιά κρέατος, σε Αριστοφ.

προσ-ποιέω, μέλ. *-ήσω*, **I**. παραχωρώ σε, Λατ. *tradere alicui in manus*, *προσποιέω τινί τήν Κέρκυραν*, σε Θουκ.· *προσποιέω Λέσβον τῇ πόλει*, σε Ξεν. **II**. **1**. Μέσ., με Μέσ. και Παθ. αόρ., προσάπτω, προσθέτω στον εαυτό μου, αποκτώ, κερδίζω, *τινά*, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.· *τὸν δῆμον*, σε Αριστοφ.· με την προσθήκη δεύτερης αιτ., *φίλους προσποιέω τοὺς Λακεδαιμονίους*, ως φίλους, σε Ηρόδ.· *ὕπηκούς προσποιέω τὰς πόλεις*, σε Θουκ. **2**. παίρνω κάτι που δεν ανήκει σε μένα, ιδιοποιούμαι, προβάλλω διεκδικήσεις, *τῆντῶν γεφυρῶν διάλυσιν*, στον ιδ. **3**. προσποιούμαι, υποκρίνομαι, παριστάνω, προφασίζομαι, *ὀργήν*, σε Ηρόδ.· *προσποιέω ἔχθραν*, τη χρησιμοποιώ ως πρόσχημα, προφασίζομαι, σε Θουκ. **4**. με απαρ., προσποιούμαι ότι κάνω ή είμαι, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *προσποιέω μὲν εἰδέναι, εἰδότες δὲ οὐδέν*, σε Πλάτ.· με απαρ. μέλ., κάνω ότι τάχα, σε Ξεν. **5**. με αρνητικό, Λατ. *dissimulare*, *δεῖ δέ, εἰ καὶ ἡδίκησαν, μὴ προσποιεῖσθαι*, να προσποιηθούν ότι δεν ήταν έτσι, ότι δεν αδίκησαν, σε Θουκ.

προσποιήμα, **-ατος**, **τό**, προσποίηση, πρόφαση, αξίωση, σε Αριστ.
προσποιήσις, **ἡ**, **1**. προσάρτηση πράγματος, πρόσκτηση, σε Θουκ. **2**. πρόφαση ή αξίωση για κάτι, με γεν., στον ιδ. **3**. απόλ., προσποίηση, υποκρισία, σε Αριστ.

προσποιητικός, **-ή**, **-όν**, προσποιούμενος κάτι, *τινός*, σε Αριστ.
προσποιητός, **-όν** και **-ή**, **-όν**, ψεύτικος, προσποιητός, υποκριτικός, σε Δημ.· *επίρρ. -τῶς ή -τως*, αντίθ. *προς τῷ ὄντι*, σε Πλάτ.· *επίσης προσποιητά*, ως επίρρ., σε Βάβρ.

προσ-πολεμέω, μέλ. *-ήσω*, διεξάγω πόλεμο εναντίον κάποιου, βρίσκομαι σε πόλεμο με κάποιον άλλο, σε Θουκ., Ξεν.

προσ-πολεμόομαι, Μέσ., κάνω κάποιον εχθρό μου ή πηγαίνω σε πόλεμο με κάποιον άλλο ακόμα, *τινά*, σε Θουκ.

προσπολέω, μέλ. *-ήσω* (*πρόσπολος*)· **I**. υπηρετώ, φροντίζω, *τινί*, σε Ευρ. **II**. Παθ., συνοδεύομαι από μεγάλη ακολουθία υπηρετών, σε Σοφ.

πρόσ-πολος, **ὁ** (**πολέω**)· **1**. υπηρέτης, σε Σοφ., Ευρ.· ο εν υπηρεσία ιερέας, σε Τραγ.· *πρόσπολος φόνου*, ο υπηρέτης φόνου, σε Αισχύλ. **2**. θηλ., υπηρέτρια, σε Σοφ.

προσ-πορίζω, μέλ. Αττ. *-ιῶ*, προμηθεύω ή εφοδιάζω επιπλέον, σε Ξεν., Δημ.

προσ-πορπάτός, **-ή**, **-όν** (**πορπάω**), στερεωμένος με *πόρπη*, καρφιτσωμένος, σε Αισχύλ.

πρόσπταισμα, **-ατος**, **τό**, εμπόδιο ενάντια σε ένα πράγμα, πρόσκομμα, κώλυμα, σε Αριστ.

προσ-πταίω, μέλ. *-σω*, **I**. προσκρούω σε κάποιο πράγμα, σκοντάφτω, στραμπουλίζω, *τὸ γόνυ*, σε Ηρόδ.· *προσπταίω τὸν πόδα*, σκοντάφτω εμπρός, σκουντουφλώ, σε Πλούτ.· απόλ., παραπατώ, κουτσαίνω, σε Αριστοφ., Ξεν.· με δοτ., προσκρούω, χτυπώ πάνω σε, *τινί*, σε Δημ.· λέγεται για πλοία, συντρίβομαι, καταστρέφομαι, προσαράζω, σε Ηρόδ. **II**. μεταφ., αποτυγχάνω, ιδίως στον πόλεμο, νικιέμαι, στον ιδ. **III**. *προσπταίω τινί*, προσβάλλω, συγκρούομαι, σε Πλούτ.

προσπτήναι, απαρ. του *προσ-έπτην*, αόρ. β' του *προσπέτομαι*.

προσ-πτήσσω, μέλ. *-ζω*, σκύβω ή ζαρώνω προς τα κάπου, *ἀκταὶ λιμένος ποτιπεπτηνυῖαι* (Επικ. *μτχ. παρακ. αντί προσπεπηκνυῖαι*), ακρωτήρια κλίνουν προς το λιμάνι, δηλ. το περιβάλλουν, σε Ομήρ. Οδ.

προσπτήται, γ' ενικ. υποτ. Μέσ. αορ. β' του *προσπέτομαι*,
πρόσ-πτυγμα, τό, αντικείμενο του εναγκαλισμού, αγκάλιασμα, σε Ευρ.
προσ-πτύσσω,

A. μέλ. -ζω, εναγκαλίζομαι, σε Ευρ. **B. I.** κυρίως ως αποθ., *προσ-πτύσσομαι*, Δωρ. *ποτι-πτ-*· μέλ. -πτύζομαι, παρακ. *προσ-έπτυγμα*· λέγεται για ένδυμα, διπλώνομαι, πτυχώνομαι γύρω από, αγκαλιάζω, *προσπτύσσετο πλευραῖσιν χιτών*, σε Σοφ. **II.** λέγεται για πρόσωπα: **1.** αγκαλιάζω τον κόρφο κάποιου, σφιχταγκαλιάζω, περιπτύσσομαι, σε Ομήρ. Οδ., Ευρ. κ.λπ.· *στόμα γε σὸν προσπτύζομαι*, θα το πιέσω στα χείλη μου, σε Ευρ. — Παθ. με δοτ., συμπτύσσομαι κοντά σε, σε Σοφ. **2.** μεταφ., ασπάζομαι, χαιρετώ ένθερμα, καλωσορίζω, σε Ομήρ. Οδ.· με διπλή αιτ., *προσπτύσσω τινά τι*, απευθύνω φιλικό χαιρετισμό σε κάποιον, στο ίδ.· *προσπτύσσεσθαι μύθῳ*, ικετεύω ένθερμα, ζητώ επίμονα, στο ίδ.· *θεῶνδ' αἶτας προσπτύσσεσθαι*, καλωσορίζω, χαιρετίζω τις γιορτές των θεών, σε Πίνδ.

προσ-πτύω, μέλ. -πτύσω και -πτύσομαι [ϋ]· **1.** φτύνω πάνω σε κάποιον, *τινί*, σε Θεόκρ., Λουκ. **2.** μεταφ., *προσπτύω τῷ καλῷ*· απόλ., *προσπτύσας*, σε Πλούτ.

προσ-ραίνω, ραντίζω πάνω σε κάποιον, *τινί τι*, σε Στράβ.

προσραπτέον, ρημ. επίθ., αυτό που πρέπει κάποιος να ράψει, σε Πλούτ.

προσ-ράπτω, μέλ. -ψω, ράβω κάτι πάνω σε κάτι άλλο, Παθ. μτχ. παρακ., *τρίβωνες προσερραμμένοι*, μπαλωμένα πανωφόρια, σε Πλούτ.

προσ-ρέω, μέλ. -ρεύσομαι, Παθ. αόρ. β' -ερρύη· **1.** ρέω προς κάποιο σημείο, χύνομαι μέσα, συναθροίζομαι, σε Ηρόδ. **2.** έρπω, πλησιάζω προς, *τινί*, σε Πλούτ.

προσ-ρήγνυμι και -ύω, μέλ. -ρήζω, χτυπώ και συντρίβω (αμτβ), *προσέρρηξεν ὁ ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ*, σε Κ.Δ.

πρόσ-ρημα, -ατος, τό, **I.** προσαγόρευση, χαιρετισμός, σε Πλάτ. **II.** αυτό με το οποίο κάποιος αποκαλείται, όνομα, επωνυμία, στον ίδ., Δημ.

πρόσ-ρησις, ή, προσαγόρευση, προσφώνηση, *πρόσρησιν διδόναι τινί*, προσφωνώ, σε Ευρ.· *ἔνεκ' ἐμῆς προσρήσεως*, για να μπορέσω να σε προσαγορεύσω, στον ίδ.

προσ-ρητέος, -α, -ον, **I.** ρημ. επίθ., αυτός που πρέπει κάποιος να προσαγορεύσει, να καλέσει, σε Πλάτ. **II.** *προσρητέον*, προσφωνητέα, στον ίδ.

προσ-ριπτέω, = το επόμ., σε Πλούτ.

προσ-ρίπτω, μέλ. —ψω, ρίχνω προς κάποιον, *τί ή τινά τινι*, σε Πλούτ.

προσ-σαίνω, Δωρ. **ποτι-σαίνω**, αόρ. α' -έσηνα· **1.** φέρομαι κολακευτικά, θωπεύω, κυρίως λέγεται για σκύλους· μεταφ., *φῶτα προσσαίνειν κακόν*, σε Αισχύλ. **2.** λέγεται για πράγματα, ευχαριστώ, ευαρεστώ, όπως Λατ. arridere, *τινά*, στον ίδ., Ευρ.

προσ-σέβω, λατρεύω ή τιμώ επιπλέον, σε Αισχύλ.

προσ-σημαίνω, μέλ. -ᾶνῶ, δηλώνω επιπλέον, σε Αριστ.

πρόσσοθεν, επίρρ., Επικ. αντί *πρόσθεν*, σε Ομήρ. Ιλ.

προσσοτέρω, επίρρ., ποιητ. αντί *προσωτέρω*.

προσ-στάζω, Δωρ. **ποτι-στ-**, μέλ. -ζω, στάζω πάνω σε, ρίχνω ολόγυρα, σε Πίνδ.· *πραῖνον ποτιστάζων ὄαρρον*, άφησε να πέσουν σοφά, ήπια λόγια, στον ίδ.

προσ-σταυρόω, μέλ. -ώσω, φράσσω μπροστά με πασσάλους, με αιτ., σε Θουκ.

προσ-στείχω, μέλ. -ζω, αόρ. β' -έστιχον· πηγαίνω ή προχωρώ μπροστά, σε Ομήρ. Οδ.· *δεῦρο προστείχω*, σε Σοφ.

προσ-στέλλω, μέλ. -στελῶ, **I.** τοποθετώ πάνω σε, επιθέτω — Μέσ., μένω κοντά, τοῖς ὀρεινοῖς, λέγεται για στρατηγό, σε Πλούτ. **II.** στον Παθ. παρακ., είμαι συνεσταλμένος, σφιγμένος, *ἰσχίαπροσεσταλμένα*, συνεσταλμένα, λέγεται για σκύλους, σε Ξεν.

προσ-στρατοπεδεύω, μέλ. -σω, στρατοπεδεύω κοντά, *τόπω*, σε Πολύβ.

προσ-σύκοφαντέω, μέλ. -ήσω, συκοφαντώ επιπλέον, σε Δημ.

προσ-συμβάλλομαι, Μέσ., συνεισφέρω επιπλέον ή συγχρόνως, *προσσυνεβάλετο τῆς ὀρμῆς*, συνέβαλε, συνετέλεσε στην προθυμία τους, σε Θουκ.

προσ-συνοικέω, μέλ. -ήσω, εγκαθίσταμαι μαζί με άλλους σ' έναν τόπο, ενώνομαι με άλλους σε συννοικισμό, με δοτ. προσ., σε Θουκ.

προσ-σφάζω ή -ττω, σφάζω επάνω σε, με δοτ., σε Πλούτ.

πρόσσω, ποιητ. αντί *πρόσω*.

προσ-σωρεύω, μέλ. -σω, συσσωρεύω, συγκεντρώνω επιπλέον, σε Λουκ.

πρόσταγμα, -ατος, τό (προστάσσω), προσταγή, διαταγή, σε Πλάτ. κ.λπ. · *ἐκ προσταγματος*, σε Δημ.

προ-σῳθείς, I. μτχ. Παθ. αορ. α' του *προΐστημι*, **II. προσ-ῳθείς** του *προστήκω*.

προσ-τακτέον, ρημ. επίθ., αυτό που πρέπει κάποιος να προστάξει, σε Πλάτ.

προσ-τακτικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή ταιριάζει στις προσταγές, επιτακτικός, προστακτικός, σε Πλούτ.

προσ-τακτός, -ή, -όν, προσταγμένος, τακτικός, σε Ψήφ. παρά Δημ.

προσ-τᾱλαιπωρέω, μέλ. -ήσω, επιμένω ή εμμένω ακόμα περισσότερο σ' ένα πράγμα, με δοτ., σε Θουκ.

πρόσταξις, ή (προστάσσω), **I.** τακτοποίηση, διάταξη, διαταγή, σε Πλάτ. **II.** υπολογισμός, σε Θουκ.

προ-σῳσία, Iων. -ίη, ή (προστήναι) · I. στήσιμο μπροστά, πρόστηση, εξουσία, *τοῦ δήμου, τοῦ πλήθους*, σε Θουκ. · *ἀπόλ., προεδρία, αξίωμα*, στον ιδ.

II. 1. προστασία, υπεράσπιση · και με αρνητική σημασία, φατριασμός, σε Δημ.

2. = Ρωμ. *patronatus*, σε Πλούτ. **III.** τόπος μπροστά από ένα οικοδόμημα, αυλή, προαύλιο, σε Αισχίν.

πρό-σῳσις, ή (προστήναι), εξωτερική μεγαλοπρέπεια, πομπώδης επίδειξη, σε Πλάτ.

προσ-τάσσω, Αττ. -ττω, μέλ. -ζω, **I.** με αιτ. προσ., **1.** τοποθετώ ή παρατάσσω σε ένα μέρος, *χωρεῖτε οἱ προστάσσομεν* (ενν. ὑμᾶς), σε Ευρ. — Παθ., *προστ. πύλαις*, σε Αισχύλ. κ.λπ. **2.** τοποθετώ κοντά σε κάποιον, συνάπτω, προσαρτώ, σε Ηρόδ. · *προστάσσει τινάς τινι*, τους υποβάλλει στις διαταγές του, σε Θουκ.

— Παθ., *Ἰνδοὶ προσετέταχато Φαρναζάθρη*, σε Ηρόδ. **3.** αντιστρόφως, *προστάσσω ἄρχοντα*, διορίζω ως ἄρχοντα άλλων, ως κυβερνήτη, στον ιδ. **II. 1.**

με αιτ. πράγμ., δίνω διαταγή, ορίζω, διατάσσω, *ἔργον, πόνον προστάσσω τινί*, στον ιδ. κ.λπ. — Παθ., *τοῖσι δὲ ἵππος προσετέτακτο*, σε αυτούς είχε δοθεί διαταγή (είχε ορισθεί) να προσφέρουν ιππικό, στον ιδ. · *τὰ προσταχθέντα*, οι διαταγές που έχουν δοθεί, στον ιδ. · *τὸπροσσεταγμένον*, στον ιδ. · *τὰ*

προσταχθησόμενα, οι διαταγές που θα δοθούν, σε Ξεν. · *ἀπόλ., προσταχθέν μοι*, η διαταγή που έχει δοθεί σε μένα, σε Δημ. **2.** με δοτ. προσ. και απαρ., διατάζω, προστάζω κάποιον να κάνει κάτι, σε Ηρόδ. κ.λπ. — Παθ. *απρόσ., προσετέτακτό τινι πρήσσειν*, στον ιδ. **3.** με αιτ. και απαρ., σε Ευρ. — Παθ., *διατάζομαι να κάνω*, σε Ηρόδ. · *ἀπόλ., λαμβάνω διαταγές*, σε Θουκ.

προσῳτεία, ή (προστάτης), = *προστασία* II, σε Ξεν.

προστώτεω, = *προστατέω*. **I.** είμαι προστάτης ή κυβερνήτης, με γεν., σε Ξεν.: *απόλ., ασκώ εξουσία, στον ιδ.* **II.** *προστατεύω ὅπως...*, υπερασπίζομαι ή προσέχω, είμαι φύλακας, προασπιστής, στον ιδ.

προστώτεω, μέλ. -*ήσω* (*προστάτης*). **I.** προϊστάμαι, είμαι κυβερνήτης, ασκώ εξουσία, *χθονὸς δώματων*, σε Ευρ.: *προστατέω τοῦ ἀγῶνος*, είμαι επιμελητής του αγώνα, σε Ξεν.: *απόλ., ὀπροστατῶν*, αυτός που ενεργεί ως αρχηγός, στον ιδ. **II.** στέκομαι μπροστά ως υπερασπιστής, είμαι φύλακας ή προστάτης σε, *πυλῶν*, σε Αισχύλ.: *Ἀργείων*, σε Ευρ. **III.** *ὁ προστατῶν χρόνος*, ο πλησιέστατος χρόνος, σε Σοφ.

προστώτηριος, -α, -ον, **I.** αυτός που στέκεται μπροστά σε κάποιον, *δειμα προστατήριον καρδίας*, φόβος που αιωρείται στην καρδιά μου ή την κυριεύει, σε Αισχύλ. **II.** αυτός που στέκεται μπροστά, προστατευτικός, στον ιδ., Σοφ.

προστάτης, -ου, ὁ (*προστήναι*), **I.** αυτός που στέκεται εμπρός, παρατεταγμένος στη μπροστινή γραμμή, σε Ξεν. **II.** **1.** αρχηγός, επικεφαλής πολιτικής παράταξης, σε Ηρόδ.: *ὁ προστάτης τοῦ δήμου*, σε Θουκ. **2.** γενικά, προϊστάμενος, κυβερνήτης, σε Αισχύλ., Ευρ. κ.λπ.: *προσάται τῆς εἰρήνης*, αυτοί που πρώτοι έκαναν ειρήνευση, σε Ξεν. **III.** **1.** αυτός που στέκεται μπροστά, προστάτης, υπερασπιστής, πρόμαχος, *πυλωμάτων*, σε Αισχύλ., Σοφ. κ.λπ. **2.** στην Αθήνα, λέγεται για τον πολίτη που είχε υπό την προστασία του τους μετοίκους (*μέτοικοι*), όπως ο Ρωμ. *patronus* είχε υπό την προστασία του τους *clientes*: *προσάτην γράφεσθαί τινα*, διαλέγω τον προστάτη μου, σε Αριστοφ.: *αλλά, γράφεσθαι προσάτου*, γράφω το όνομά μου στο όνομα του προστάτη, προσκολλώμαι σε έναν προστάτη, σε Σοφ. **IV.** *προστάτης θεοῦ*, αυτός που στέκεται μπροστά από κάποιο θεό για να τον ικετεύσει, ικέτης, στον ιδ.

προστώτικός, -ή, -όν, **1.** αυτός που ανήκει ή ταιριάζει στον *προστάτη* (σημασία II), σε Πλάτ. **2.** αυτός που ανήκει ή ταιριάζει σε κοινωνική τάξη ή σε τιμή, σε Πολύβ.

προστώτις, -ιδος, θηλ. του *προστάτης*, σε Λουκ.

προστώτω, Αττ. αντί *προστώσσω*.

προ-σταυρόω, μέλ. -*ώσω*, φράζω μπροστά ή κατά μήκος με πασσάλους, *τήνθάλασσαν*, σε Θουκ.

προσ-τειχίζω, μέλ. -*σω*, προσθέτω οχύρωση, περικλείω επιπλέον το τείχος της πόλης, σε Θουκ.

προσ-τεκταίνομαι, Μέσ., επινοώ επιπλέον, σε Πλούτ.

προσ-τελέω, μέλ. -*έσω*, πληρώνω ή ξοδεύω επιπλέον, σε Ξεν.

προσ-στέλλω, μέλ. -*στελῶ*, φυλάσσω ή καλύπτω από μπροστά, προφυλάσσω, σε Θουκ. — Μέσ., *προστέλλεσθαί τινα*, στέλνω κάποιον οπλισμένο στον πόλεμο, σε Αισχύλ. — Παθ., *προϋστάλης ὁδόν*, έκανες πολύ δρόμο, επιχείρησες ένα μακρύ ταξίδι, σε Σοφ.

προσ-στένω, αναστενάζω ή θλίβομαι προτού, σε Αισχύλ.

προσ-στερνίδιον, τό (*στέρνον*), κάλυμμα ή κόσμημα για το στήθος, λέγεται για άλογα, σε Ξεν.

πρόσ-στερνος, -ον (*στέρνον*), αυτός που βρίσκεται μπροστά από ή πάνω στο στήθος, σε Αισχύλ.

προσ-τέρπω, Δωρ. **ποτι-τέρπω**, μέλ. -*ψω*, τέρπω ή ευχαριστώ επιπλέον, σε Ομήρ. Ιλ.

προσ-τεχνάομαι, μέλ. -*ήσομαι*, αποθ., μηχανεύομαι επιπλέον, σε Πλούτ.

προσ-τήκομαι, μέλ. -*τήζομαι*, Παθ. με παρακ. *προστέτηκα*, λιώνω και κολλώ γερά πάνω σε, προσκολλώμαι σε, *προστώκέντος ἰοῦ*, λέγεται για τον

δηλητηριώδη χιτώνα που προσκολλήθηκε στον Ηρακλή, σε Σοφ.· για αυτόν επίσης λέγεται πως ήταν ὕδρας προστετᾱκὼς φάσματι, στον ίδ.

προσ-τίθημι, Δωρ. **ποτι-**· προστ. *προστίθει*, μέλ. -θήσω, αόρ. α' -έθηκα, αόρ. β' -έθην, υποτ. -θῶ — Μέσ., αόρ. α' -εθηκάμην, αόρ. β' -εθέμην, υποτ. -θῶμαι, γ' ενικ. ευκτ. -θεῖτο — Παθ., αόρ. α' -ετεθην·

A. I. 1. τοποθετώ πλησίον, Λατ. *appone*, σε Ομήρ. Οδ.· *προστίθημι τὰς θύρας*, τοποθετώ στην πόρτα, σε Ηρόδ.· *προστίθημι κλίμακας τοῖς πύργοις*, σε Θουκ. **2.** παρέχω, χορηγώ ή παραδίδω, *θεῶν γέρα ἐφημέροισι προστίθει*, σε Αισχύλ.· *γυναῖκα προστίθημί τινι*, την δίνω σε αυτόν ως σύζυγο, σε Ηρόδ.

κ.λπ. **3.** απλώς, δίνω, παρέχω, *φερνάς*, σε Ευρ.· *χρήματα*, σε Δημ. **II. 1.** *προστίθημι πρῆγμά τινι*, επιβάλλω περαιτέρω εργασία σε κάποιον, επιφορτίζω, σε Ηρόδ.· *επίσης με απαρ.*, *προστίθημί τινι πρήσσειν*, στον ίδ.· *έπειτα, προστίθημί τινι ἀτιμίην*, επιβάλλω σε κάποιον την ατίμωση ως τιμωρία, στον ίδ.· *λύπην, πόνους*, σε Ευρ.· *ζημίας τινί*, σε Θουκ. **2.** αποδίδω ή καταλογίζω σε κάποιον, *αἰτίαν τινί*, σε Ευρ.· *θράσος τινί*, στον ίδ. **III. 1.** προσθέτω, *προστίθημί τι τῷ νόμῳ*, σε Ηρόδ.· *ὄρκῳ προστίθημι* (ενν. τὸν λόγον), δηλ. πρώτα ορκίζομαι και έπειτα λέω τον λόγο, σε Σοφ.· *απόλ.*, κάνω προσθήκες, επαυξάνω, σε Θουκ. **2.** ιδίως λέγεται για την προσθήκη σε έκθεση γεγονότων ή σε έγγραφα, *προστίθημί τι περὶ τῆς ξυμμαχίας*, στον ίδ.· *προστίθημι τῷ δικαίῳ*, προσθέτω στον ορισμό της δικαιοσύνης, σε Πλάτ. **3.** με αιτ. προσ., *προστίθημι ἐαυτόν τινι*, προσχωρώ στην παράταξη κάποιου, σε Θουκ. **B. Μέσ., I. 1.** *προστίθεσθαι τὴν γνώμην τινί*, προσεταιρίζομαι τη γνώμη κάποιου, δηλ. συμφωνώ με αυτόν, σε Δημ.· *απόλ.*, συναινώ με, *οἷς ἂν σὺ προσθῇ*, σε Σοφ.· *προστίθημι τῷ ἀστῶ*, είμαι καλῶς διατεθειμένος προς αυτόν, διάκειμαι ευνοικά, σε Ηρόδ.· *απόλ.*, υποκύπτω, υποτάσσομαι, σε Δημ. **2.** δίνω συγκατάθεση, συμφωνώ με ένα πράγμα, συναινώ, με δοτ., σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ. **3.** *ψῆφον δ' Ὁρέστη τήνδ' ἐγὼ προσθήσομαι*, κυριολεκτικά, θα ρίξω την ψήφο μου για χάρη του Ορέστη, δηλ. θα ψηφίσω υπέρ του Ορέστη, σε Αισχύλ.· ομοίως, *μὴ μιᾷ ψήφῳ προστίθεσθαι* (ενν. *τὴν γνώμην*), *ἀλλὰ δυοῖν*, σε Θουκ. **II. 1.** με αιτ. προσ., προσεταιρίζομαι κάποιον, δηλ. κάνω κάποιον φίλον, *προστίθημί τινα*, σε Ηρόδ.· *ταύτην πρόσθου δάμαρτα*, πάρε αυτή για σύζυγο, σε Σοφ. **2. α)** με αιτ. πράγμ., προσθέτω, εφαρμόζω σε εμένα, αποκτώ, *πρ. πλέον;*, σε τί μπορώ να σε βοηθήσω;, στον ίδ.· *πρ. χάριν* = *ἐπιχαρίζεσθαι*, στον ίδ.· λέγεται για συμφορές, επιφέρω κατά του εαυτού μου, σε Τραγ. κ.λπ. **β)** επιφέρω εναντίον άλλων, *προσεθήκαντο πόλεμον*, έκαναν πόλεμο, σε Ηρόδ.· *μῆνιν προσθέσθαι τινί*, ξεσπώ την οργή μου σε κάποιον, στον ίδ.

προσ-τίλάω, μέλ. -ήσω, κοπρίζω, κουτσουλίζω, σε Αριστοφ.

προσ-τίμάω, μέλ. -ήσω, επιβάλλω πρόσθετη ποινή πέραν της κανονικής, σε Πλάτ., Δημ.· *προστιμάω τῷ δημοσίῳ*, επιδικάζω στο δημόσιο ως οφειλή, σε Δημ.· Ενεργ. χρησιμ. για τα δικαστήρια, Μέσ. για τον δικαστή που πρότεινε το πρόσθετο πρόστιμο, σε Νόμ. παρά Δημ.

προστίμημα[τῖ], -ατος, τό, αυτό που επιδικάζεται πέρα και παραπάνω από την κανονική ποινή, πρόστιμο, σε Δημ.

προσ-τρᾶγωδέω, μεγαλοποιώ με τραγικό τρόπο, σε Στράβ.

προσ-τρέπω, μέλ. -ψω, **1.** στρέφομαι προς τον θεό, πλησιάζω με προσευχή, ικετεύω, σε Σοφ.· με αιτ. προσ. και απαρ., ικετεύω, παρακαλώ κάποιον να κάνει κάτι, στον ίδ.· με αιτ. πράγμ. και απαρ., προσεύχομαι να, σε Ευρ.· ομοίως στη Μέσ., σε Αισχύλ. **2.** πλησιάζω, προσεγγίζω (όπως ένας εχθρός), σε Πίνδ.

προσ-τρέφω, μέλ. -*θρέψω*, ανατρέφω εντός — Παθ., αόρ. α' *προσεθρέφθην*, σε Αισχύλ.

προσ-τρέχω, μέλ. -*δράμοῦμαι*, αόρ. β' -*έδρᾶμον*. **1.** τρέχω σε ή προς, έρχομαι, προσέρχομαι, *πρός τινα*, σε Πλάτ.· *τινί*, σε Αριστοφ.· *απόλ.*, προστρέχω, ανατρέχω, σε Ξεν. κ.λπ. **2.** με εχθρική σημασία, εφορμώ εναντίον, κάνω εξόρμηση, *πρός τινα*, στον ίδ.

προσ-τρίβω[ι], μέλ. -*ψω*, **1.** τρίβω σε κάτι — Παθ., *προστετριμμένος τισί*, εξαντλημένος από τη συναναστροφή με τους άλλους, σε Αισχύλ. — Μέσ. κυρίως με αρνητική σημασία, ενεργώ ώστε να επιβληθεί κάτι, *πληγᾶς τινι*, σε Αριστοφ. — Παθ., επιβάλλομαι σε, *τινί*, σε Αισχύλ. **2.** με θετική σημασία, *πλούτου δόξαν προστρίβεσθαι τινι*, συνδέω κάποιον με τη δόξα του πλούτου, σε Δημ.

πρόστριμμα, -ατος, τό, αυτό που τρίβεται πάνω, που προσάπτεται σε κάτι· μεταφ., στίγμα, όνειδος, σε Αισχύλ.

προσ-τρόπαιος, Δωρ. **ποτι-τρόπαιος, -ον (προστροπή)**, **I.** αυτός που γυρίζει, στρέφει τον εαυτό του προς τα κάπου, απ' όπου: **1.** αυτός που (έχοντας προκαλέσει μίσημα από αμάρτημα ή φόνο) στρέφεται στο θεό για εξαγνισμό, *ικέτης*, σε Σοφ. κ.λπ.· *ως επίθ.*, *ικετευτικός, προστρόπαιοι λιταί*, στον ίδ. **2.** γι' αυτόν που δεν έχει εξαγνιστεί ακόμα, μισημένος άνθρωπος, *μιαρός*, Λατ. *homo riacularis*, σε Αισχύλ., Ευρ. **3.** λέγεται για το μίσημα ή για το άγος στο οποίο ενέχεται κανείς, *προστρόπαιον αίμα*, ενοχή για φόνο, σε Ευρ. **II. 1.** *ικέτης* που ζητά εκδίκηση, σε Αισχύλ. **2.** Παθ., αυτός στον οποίο το δολοφονημένο πρόσωπο στρέφεται ζητώντας εκδίκηση, δηλ. τιμωρός, εκδικητής, σε Αισχίν. κ.λπ.

προστροπή, ή (προστρέπω), **1.** τροπή κάποιου προς τον θεό για εξιλέωση ή εξαγνισμό, *ικεσία ενός μιανού ανθρώπου*, σε Αισχύλ.· οποιαδήποτε δέηση στον θεό, *προσευχή*, στον ίδ., Ευρ.· *προστροπήν θεᾶς*, υποχρέωση προσευχής στους θεούς, το λατρευτικό καθήκον του ιερέα, σε Ευρ.· *πόλεως προστροπήν*, αίτηση προς την πόλη, σε Σοφ. **2.** *προστροπή γυναικῶν*, χορός *ικέτιδων*, σε Αισχύλ.

πρόστροπος, -ον (προστρέπω), όπως το *προστρόπαιος*, *ικέτης, τινος*, σε Σοφ.· *απόλ.*, στον ίδ.

προσ-τυγχάνω, μέλ. -*τεύζομαι*, αποκτώ μερίδιο από κάτι, με γεν., σε Σοφ.· με δοτ., πετυχαίνω, συναντώ τυχαία, βρίσκω στην τύχη, σε Πλάτ.· *ό προστυγχάνων*, *ό προστυχών*, ο πρώτος άνθρωπος που συναντά κάποιος, ο πρώτος που παρουσιάζεται, ο πρώτος τυχών, στον ίδ.· *τά προστυχόντα ξένια*, τροφή που προσφέρεται σε κάποιον επισκέπτη, σε Ευρ.

προ-στῶν, τό (στοά), πρόναος, σε Πλάτ.

προσ-υβρίζω, μέλ. -*σω*, κακομεταχειρίζομαι παραπάνω, προσβάλλω, σε Δημ.

προ-συγγίγνομαι, αρχ. Αττ. **προ-ξυγγ-**, αποθ., συνομιλώ με κάποιον προηγούμενα, *τινι*, σε Θουκ.

προ-συμμίσγω, αναμιγνύω από πριν, *τό ὕδωρ ές τώυτό*, σε Ηρόδ.

προ-συνοικέω, συζώ με κάποιον από πριν, *τινί*, σε Ηρόδ.

προσ-υπάρχω, μέλ. -*ζω*, υπάρχω επιπλέον, *οὐδὲ ταφήναι προσυπῆρχεν έμοί*, και επιπλέον ούτε να ταφώ μπορούσα, σε Δημ.

προσ-υπέχω (ενν. *λόγον*), είμαι υπόλογος επίσης για, *τῆς τύχης*, σε Δημ.

προσ-φάγιον, τό (φαγεῖν), οτιδήποτε τρώγεται μαζί με άλλο φαγητό· γενικά, φαγητό, έδεσμα, σε Κ.Δ.

πρόσφαγμα, τό, I. θύμα που θυσιάζεται για τους άλλους, σε Ευρ.· λέγεται για το αίμα του θύματος, στον ίδ. **II.** *θυσία, σφαγή*, σε Αισχύλ., Ευρ.

προ-σφάζω, μεταγεν. Αττ. **σφάττω**, μέλ. -ζω, θυσιάζω εκ των προτέρων, *τινι*, σε Ευρ.

προσ-φαίνομαι, Παθ., εμφανίζομαι επιπλέον, σε Ξεν.

προσφάσθαι, απαρ. Μέσ. ενεστ. ή αορ. β' του *πρόσφημι*.

πρόσ-φάτος, -ον (πέφαιμι, Παθ. παρακ. του *φένω)· **I.** αυτός που σφαγιάστηκε μόλις, πρόσφατα σκοτωμένος, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. **II.** γενικά, νωπός, φρέσκος, νέος, σε Αισχύλ., Δημ. **III.** *πρόσφατον*, ως επίρρ. χρόνου, πρόσφατα, τελευταία, σε Πίνδ.

προσφερής, -ές (προσφέρω), **I.** αυτός που βρίσκεται κοντά, αυτός που πλησιάζει· μεταφ., πανομιότυπος, όμοιος, παρόμοιος, *τινι*, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ.· *τὸ σῶμα προσφερὲς τῇ ψυχῇ*, σε Πλάτ.· *σπανίως με γεν.*, *πατρὸς προσφερεῖς ὀμμάτων*, σε Ευρ.· πρβλ. **ἔμφερός**. **II.** = *πρόσφορος*, χρήσιμος, ωφέλιμος, *τινι*, σε Ηρόδ.

προσ-φέρω, Δωρ. **ποτι-φέρω**· μέλ. *προσοίσω*· Ιων. Παθ. αορ. α' -*ενείχθην*· **A. I. 1.** φέρνω προς ή πάνω σε, εφαρμόζω, Λατ. *applicare*, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.· *αλλά, προσφέρω χεῖρά τινι*, απλώνω τα χέρια επάνω σε, σε Ηρόδ.· *επίσης προσφέρω*, τα χέρια μου ως φίλος, σε Ξεν.· *χωρίς δοτ.*, εφαρμόζω, μεταχειρίζομαι, χρησιμοποιώ, *βίην*, σε Ηρόδ.· *προσφέρω τόλμαν*, θέτω σε ενέργεια, σε Πίνδ.· *επίσης, προσφέρω πόλεμον*, σε Ηρόδ. **2.** προσθέτω, *τί τινι*, σε Σοφ., Ευρ.· *τι πρὸς τι*, σε Ηρόδ.· **3. α)** προσφέρω, δωρίζω, παρέχω, *λουτρά πατρί*, σε Σοφ.· *δῶδρα*, σε Θουκ.· *θυσίας*, σε Κ.Δ. **β)** ιδίως λέγεται για φαγητό και ποτό, προσφέρω, παραθέτω μπροστά σε κάποιον, σε Ξεν.· *προσφέρω τινὶ ἐμπιεῖν καὶ φαγεῖν*, στον ιδ. **4.** φέρνω μπροστά, παραθέτω, παρουσιάζω, μνημονεύω, σε Πίνδ. **5.** κάνω προτάσεις, *προσφέρω λόγον ή λόγους τινι*, σε Ηρόδ., Θουκ.· *απόλ.*, *προσφέρω περὶ ὁμολογίας*, σε Ηρόδ., Θουκ. **II.** συνεισφέρω, παρέχω, εισφέρω, *ἐκατὸν τάλαντα*, σε Ηρόδ. κ.λπ. **III.** φέρνω ένα πράγμα κοντά σε άλλο, το κάνω παρόμοιο με αυτό, του μοιάζω, *προσφέρω νόον ἀθανάτοις*, σε Πίνδ. **B.** Παθ., με Μέσ. μέλ. *προσοίσομαι*· **I. 1.** μεταφέρομαι προς κάποιο μέρος, λέγεται για πλοία, προσορμίζομαι, σε Ξεν. **2.** βαδίζω εναντίον, χτυπώ, ορμώ, επιτίθεμαι, *τινι ή πρὸς τινα*, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *απόλ.*, ορμώ, κάνω εισβολή, στον ιδ.· *προσφέρεσθαι ἄποροι*, δύσκολο να συμπλακούν μαζί τους από κοντά, στον ιδ. **3.** απλώς, πηγαίνω σε ή προς, *ἐκ τοῦ Ἰκαρίου πελάγεος προσφερόμενοι*, πλέοντες, στον ιδ. **4.** συναλλάσσομαι, συμπεριφέρομαι με συγκεκριμένο τρόπο σε κάποιον, στον ιδ., Θουκ.· *προσφέρεσθαι πρὸς λόγον*, απαντώ, σε Ξεν. **5.** *προσφέρεσθαι τινι*, έρχομαι κοντά σε κάποιον, πλησιάζω, είμαι όμοιος, σε Ηρόδ. **II.** *προσφέρεσθαι τινι*, τοποθετούμαι ή επιβάλλομαι σε κάποιον, *τὰπροσφερόμενα πρήγματα*, στον ιδ. **Γ. 1.** Μέσ., *προσφέρεσθαι τι*, παρέχω στον εαυτό μου φαγητό ή ποτό, σε Ξεν. — Παθ., *τὰ προσφερόμενα*, τροφή, φαγητό, ποτό, στον ιδ. **2.** επιδεικνύω, *φιλοτιμίαν ὑμῖν*, σε Κ.Δ. **3.** εφαρμόζω, βάζω σε εφαρμογή, σε Πολύβ.

προσ-φεύγω, μέλ. -*φεύξομαι*, καταφεύγω σε κάποιον για να βρω άσυλο, *τινί*, σε Πλούτ.

προσφευκτέον, ρημ. επίθ., αυτός που πρέπει κάποιος να του ασκήσει επιπλέον δίωξη, σε Δημ.

πρόσ-φημι, κυρίως χρησιμ. σε γ' ενικ. αορ. β' *προσέφη*· μιλώ σε, προσφωνώ, απευθύνομαι σε, *τινα*, σε Όμηρ., Ησίοδ.· *απόλ.*, σε Όμηρ.· *επίσης Μέσ. απαρ. προσφάσθαι*, σε Ομήρ. Οδ.

προσ-φθέγγομαι, Δωρ. **ποτί-φθ-**, **1.** αποθ., προσφωνώ, προσαγορεύω, αποκαλώ, χαιρετώ, *τινα*, σε Ευρ. **2.** προσφωνώ κάποιον με το όνομα του, ονομάζω, σε Πίνδ.

προσ-φθεγκτός, Δωρ. **ποτί-φθ-, -ον, I.** προσφωνούμενος, αυτός προς τον οποίο απευθύνεται χαιρετισμός, *σοῦ φωνῆς*, με τη φωνή σου, σε Σοφ. **II.** Ενεργ., αυτός που χαιρετά, σε Ανθ.

πρόσφθεγμα, -ατος, τό, προσφώνηση, χαιρετισμός, σε Τραγ.

πρόσ-φθογγος, -ον, προσφωνητικός, χαιρετιστικός, *μῦθοι πρόσφθογγοι*, λόγοι χαιρετιστικοί, σε Αισχύλ.

προσ-φθονέω, μέλ. *-ήσω*, εναντιώνομαι σε κάποιον μέσω του φθόνου, σε Πλούτ.

προσφίλεια[ι], ή, καλοσύνη, καλή θέληση, ευμένεια, σε Αισχύλ.

προσ-φιλής, -ές (φιλέω)· **I.** αγαπητός, αγαπημένος, *τῶν ἡλικίων προσφιλεστάτῳ*, σε Ηρόδ.· *προσφιλέες τῷ βασιλεῖ*, αγαπητοί, φίλοι, στον ιδ.· λέγεται για πράγματα, ευχάριστος, αρεστός, ευάρεστος, αγαπητός, Λατ. *gratus*, σε Αισχύλ., Σοφ. **II.** Ενεργ., λέγεται για πρόσωπα, αυτός που έχει καλή διάθεση, ευχάριστος, διατεθειμένος ευνοϊκά, ευμενής, σε Σοφ., Θουκ.· *ἐπίρρ. -λῶς*, ευχάριστα, ευμενώς, σε Σοφ.· *προσφιλὴς ἔχειν τινί*, διάκειμαι ευμενώς απέναντι σε κάποιον, σε Ξεν.

προσ-φίλοκālέω, μέλ. *-ήσω*, προσθέτω, στολίζω από αγάπη στη μεγαλοπρέπεια, με φιλοκαλία, σε Στράβ.

προσ-φίλονικέω, μέλ. *-ήσω*, φιλονικώ, ανταγωνίζομαι με κάποιον σε κάτι, *τινι πρὸς τι*, σε Πολύβ.

προσ-φίλοσοφέω, μέλ. *-ήσω*, **I.** διαλογίζομαι ακόμα περισσότερο σε κάτι, *τινί*, σε Λουκ. **II.** φιλοσοφώ με κάποιον άλλο, με *δοτ. προσ.*, στον ιδ.

προσ-φοιτάω, μέλ. *-ήσω*, πηγαίνω κάπου συχνά, συχνάζω, προσφεύγω σε ένα μέρος, σε Δημ. κ.λπ.· *προσφοιτάω τινί*, επισκέπτομαι συνεχώς, συχνάζω, σε Στράβ.

προσφορά, ή (προσφέρω)· **I.** προσκόμιση, προσαγωγή, χρήση, σε Πλάτ. **II.** **1.** (από Παθ.), αυτό που φέρεται σε κάποιον ή κάτι, προσθήκη, αύξηση, σε Σοφ. **2.** προσθήκη, όφελος, πλεονέκτημα, στον ιδ.· *δώρο*, σε Θεόκρ.· *προσφορά*, σε Κ.Δ.

προσφορέω, φέρνω προς, εισάγω, προσάγω, σε Ηρόδ., Ξεν.

προσφόρημα, -ατος, τό, τα χρειώδη, τροφή, τρόφιμα, σε Ευρ.

πρόσ-φορος, Δωρ. ποτί-, -ον (προσφέρω)· **1.** χρήσιμος, ωφέλιμος, επωφελής, σε Ηρόδ., Σοφ.· *απόλ., ἔχοντας τὰ πρόσφορα*, σε Ηρόδ., Θουκ. **2.** κατάλληλος, αρμόζων, άξιος, σε Πίνδ.· με *δοτ.*, στον ιδ., Ευρ. κ.λπ.· με *απαρ.*, *οὐ πρόσφορον μολεῖν*, δεν είναι πρόπον ή ταιριαστό να πάω, σε Αισχύλ. **3.** *πρόσφορον, τό*, αυτό που είναι ταιριαστό ή κατάλληλο, σε Αριστοφ.· *πρόσφορα, τά*, οι κατάλληλες περιποιήσεις, σε Αισχύλ.· *τὰ πρόσφορα*, όλα τα πρόποντα ή τα οφειλόμενα πράγματα (για τους νεκρούς), σε Ευρ.· *τὰ πρόσφορα*, ως επίρρ., καταλλήλως, στον ιδ.

προσφυής, -ές (προσφύω)· **1.** αυτός που φυτρώνει, που αναπτύσσεται επάνω σε ή προερχόμενος από, προσκολλημένος σε, *έκ τινος*, σε Ομήρ. Οδ. **2.** *προσφυής τινι*, προσκολλημένος ή αφοσιωμένος σε, σε Πλάτ.· *ἐπίρρ. -ῶς*, Ιων. *-έως*, *προσφυέως λέγειν*, μιλά καταλλήλως, σε Ηρόδ.

προσ-φύω, μέλ. *-φύσω [ῡ]*, *αόρ. α' -έφῡσα*· **I.** κάνω κάτι να φυτρώσει· *μεταφ.*, κάνω κάτι σίγουρο, επιβεβαιώνω, σε Αισχύλ., Αριστοφ. **II.** Παθ. ή Μέσ., μέλ. *-φύσομαι*, Ενεργ. με *αόρ. β' ἔφυν*, παρακ. *-πέφῡκα*· φυτρώνω, αναπτύσσομαι σε ή επάνω σε, με *δοτ.*, σε Ευρ.· *μεταφ.*, προσκολλώμαι, *τῷ προσφυὲς ἔχομην*, σε Ομήρ. Οδ.· και *απόλ., προσφῡσα*, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για ψάρια, *τῷγκίστρῳ ποτεφύετο*, σε Θεόκρ.

προσ-φωνέω, μέλ. -ήσω, **I. 1.** καλῶ ἢ μιλῶ σε, προσφωνῶ, φωνάζω σε, απευθύνομαι σε, *τινά*, σε Όμηρ. κ.λπ. · ἀπόλ., σε Ομήρ. Οδ. · *τοῖσιν προσεφώνεε*, τους προσφώνησε με αυτές τις λέξεις, στο *ιδ.* · (αλλά με δοτ. προσ., σε Κ.Δ.) · με διπλή αιτ., απευθύνω λόγους σε κάποιον, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ. **2.** καλῶ με το όνομα του, σε Ευρ. **II.** με αιτ. πράγμ., προφέρω, λέγω, σε Σοφ.

προσ-φωνήεις, -εσσα, -εν, αυτός που προσφωνεί, ικανός να προσφωνήσει, σε Ομήρ. Οδ., στον Δωρ. τύπο *ποτι-φωνήεις*.

προσ-φώνημα, -ατος, τό, αυτό που απευθύνεται προς κάποιον άλλον, προσφώνηση, σε Σοφ., Ευρ.

προσφώνησις, ἡ, προσφώνηση, αφιέρωση, σε Πλούτ.

προσ-χαίρω, χαίρομαι με, *τινί*, σε Πλούτ.

προσ-χᾶρίζομαι, αποθ., κάνω για χάρη κάποιου, *τινί*, σε Ξεν. · *τινί τι*, δωρίζω επιπλέον, σε Στράβ.

προσ-χάσκω, αόρ. β' -έχᾶνον, παρακ. με ενεστ. σημασία *προσκέχνηα*· χάσκω ἢ κοιτάζω με ανοιχτό το στόμα κάποιον, *μὴ χαμαιπετὲς βοάμα προσχάνης ἐμοί*, μην προσπέσεις μπροστά μου με μεγάλες κραυγές, σε Αισχύλ.

προσχεθεῖν, απαρ. αορ. β' του *προέχω* (βλ. [σχέθω](#)), κρατῶ κάτι μπροστά για προστασία, — Μέσ., αποκρούω από εμένα, σε Θεόκρ.

προσ-χέω, μέλ. -χεῶ, στάζω σε ἢ επάνω, σε Λουκ.

πρόσχημα, -ατος, τό (προ-έχω), αυτό που κρατιέται μπροστά για προφύλαξη, απ' όπου: **I.** παραπέτασμα, προκάλυμμα, σε Θουκ. · πρόφαση, προσποίηση, πρόσχημα, φαινομενική αιτία, σε Σοφ. · ομοίως, *πρόσχημα τοῦ λόγου*, σε Ηρόδ. · *πρόσχημα ποιεῖσθαι ὡς ἐπ' Ἀθήνας ἐλαύνει*, χρησιμοποιῶ πρόσχημα ἢ τέχνασμα για να προχωρήσω εναντίον της Αθήνας, στον *ιδ.* · με απαρ., *πρόσχημα ποιούμενοι μὴ προδώσειν*, προφασίζόμενοι ότι δεν θα προδώσουν, σε Θουκ. · επίσης, *πρόσχημα ποιεῖσθαί τι*, τοποθετῶ μπροστά παραπέτασμα ἢ προσωπεῖο, σε Πλάτ. · *πρόσχημα*, ως αιτ. ἀπόλ., κατὰ πρόφαση, ψευδῶς, σε Ηρόδ. **II.** κόσμημα, στολίδι, ὅπως ἡ Μίλητος ονομάζεται *πρόσχημα τῆς Ἰωνίης*, το κύριο στολίδι της Ιωνίας, στον *ιδ.* · και οι Πυθικοί αγῶνες, *τὸ κλεινὸν Ἑλλάδος πρόσχημα ἀγῶνος*, σε Σοφ. · *πρόσχημα τῆς τραγωδίας*, επίδειξη της τραγωδίας, σε Αριστοφ.

πρό-σχισμα, -ατος, τό, παπούτσι που έχει άνοιγμα μπροστά, σε Αριστ.

προσχύω, αρχ. ενεστ. του *προσχώννυμι*.

προσ-χρήζω, μέλ. -ήσω, Ιων. -**χρηΐζω**, μέλ. -*ηΐσω*· χρειάζομαι επιπλέον, με γεν., σε Ηρόδ., Σοφ. · με γεν. προσ. και απαρ., *προσχρηΐζω ὑμέων πείθεσθαι*, απαιτῶ να υπακούετε, σε Ηρόδ. · με απαρ. μόνο, *τί προσχρηΐζων μαθεῖν*; σε Σοφ. · *πᾶν ὅπερ προσχρηΐζετε* (ενν. *πυθέσθαι*), σε Αισχύλ.

προσ-χρίπτω, Δωρ. **ποτι-**, μέλ. -ψω, έρχομαι κοντά, αγγίζω, πλησιάζω, σε Αισχύλ.

πρόσχυσις, ἡ (προσχέω), ράντισμα, ψέκασμα, σε Κ.Δ.

πρόσχωμα, -ατος, τό, εναπόθεση λάσπης που μεταφέρεται από το νερό, *πρόσχωμα Νείλου*, λέγεται για το Δέλτα του Νείλου, σε Αισχύλ.

προσ-χώννυμι και -**ύω**· αόρ. α' *προσέχωσα*· ενεστ. **προσ-χόω**, επίσης στον Θουκ. · συσσωρεύω επιπλέον λάσπη· **I. 1.** *πρ. ταῦτα τὰ χωρία*, σχηματίζω, μορφοποιῶ νέα εδάφη με εναπόθεση λάσπης, λέγεται για ποταμούς, σε Ηρόδ. **2.** φράζω με λάσπη, γεμίζω με λάσπη, *τὸν ἀγκῶνα (τοῦ Νείλου)*, στον *ιδ.* · ἀπόλ., *ὁ ποταμὸς προσχοῖ ἀεί*, σχηματίζει ακατάπαυστα νέες προσχώσεις, σε Θουκ. **II.** ρίχνω χώμα προς τη γη — Παθ., *ἥ προσεχοῦτο (τὸ τεῖχος)*, όπου ριχνόταν χώμα στον τοίχο, στον *ιδ.*

προσχωρέω, μέλ. *-ήσω και -ήσομαι*, **I.** πηγαίνω προς, πλησιάζω, με δοτ., σε Ηρόδ., Θουκ.· *απόλ.*, σε Ξεν. **II. 1.** έρχομαι ή προσέρχομαι σε, συντάσσομαι, *τινί ή προς τινα*, σε Ηρόδ., Αττ.· *απόλ.*, σε Θουκ.· *επίσης, προσχωρέω έξόμολογίαν ή όμολογία*, σε Ηρόδ., Θουκ. **2.** συμφωνώ με μια άποψη, παραδέχομαι, σε Ηρόδ.· *προσχωρέω λόγοις τινός*, σε Σοφ.· παραδέχομαι, σε Ευρ. **3.** πλησιάζω, δηλ. συμφωνώ με, μοιάζω, *τινί*, στον ίδ.

προσχώρησις, ή, πορεία προς κάπου, προσέγγιση, σε Ξεν.

πρόσ-χωρος, -ον (χώρα),· **I.** αυτός που βρίσκεται δίπλα, πλησιόχωρος, γειτονικός, όμορος, σε Ηρόδ.

πρόσχωσις, ή, **I.** = *πρόσχωμα*, σε Θουκ. **II.** ανάχωμα, σωρός που σηκώνει κάποιος, που υψώνεται εναντίον, στον ίδ.

προσ-ψαύω, Δωρ. **ποτι-**, μέλ. *-σω*, αγγίζω, άπτομαι, *τινί*, σε Πίνδ.· *απόλ.*, σε Σοφ.

προσ-ψηφίζομαι, μέλ. Αττ. *-ιοῦμαι* — Μέσ., ψηφίζομαι επιπλέον, παρέχω με την πλειονότητα των ψήφων, σε Πλούτ.

προσ-ψύχω[ῶ] (ψυχή), αφοσιώνομαι με την καρδιά και το σώμα, ολοκληρωτικά, σε Ανθ.

πρόσω, ποιητ. **πρόσσω**· Δωρ. και αρχ. Αττ. **πόρσω**· μεταγεν. Αττ. **πόρρω**· ομαλ. συγκρ. και υπερθ. *προσωτέρω, προσωτάτω*, βλ. [προσωτέρω](#)· ποιητ. *πόρσιον, πόρσιστα*, σε Πίνδ. (*πρό*)·

Α. *απόλ.*· **I.** λέγεται για τόπο, προς τα εμπρός, περαιτέρω, εις το εξής, σε Όμηρ. κ.λπ.· *μή πόρσω φωνεῖν*, μη μιλάς περισσότερο, στον ίδ.· *μηκέτι πάπταινε πόρσιον*, σε Πίνδ.· *επίσης με άρθρο, πορεύεσθαι αἰεὶ τὸ πρόσω*, σε Ηρόδ.· *ιέναι τοῦ πρόσω*, σε Ξεν. **II. 1.** λέγεται για απόσταση, μακριά από, πολύ μακριά, σε μεγάλη απόσταση, σε Πίνδ.· *έγγύς, οὐ πρόσω βεβηκώς*, σε Ευρ. **2.** πάρα πολύ μακριά, σε Πλάτ. **III.** λέγεται για χρόνο, μπροστά, στο μέλλον, *πρόσσω καὶ όπίσσω*, βλ. [όπίσω](#)· στο εξής, από εδώ κι εμπρός, σε Αισχύλ.· *ὥς πόρσιστα*, όσο είναι δυνατόν αργά, σε Πίνδ.· *ἤδη πόρρω τῆς ἡμέρας οὔσης*, αργά κατά πολύ, σε Αισχίν.**B.** με γεν.· **I. 1.** λέγεται για τόπο, πέραν, *πρόσω τοῦ ποταμοῦ*, σε Ξεν.· μεταφ., *πρόσω ἀρετῆς ἀνήκειν*, σε μεγάλο βαθμό αρετής, σε Ηρόδ.· *πόρρω τῆς μοχθηρίας*, σε μεγάλο βαθμό κακίας, σε Ξεν. κ.λπ.· *επίσης με άρθρο, προβήσομαι ἐς τὸ πρόσω τοῦ λόγου*, σε Ηρόδ.· *ἐς τὸ πρόσω μεγάθεος τιμᾶσθαι*, τιμώνμαι σε μεγάλο βαθμό λαμπρότητας, δηλ. εξαιρετικά, στον ίδ. **II.** λέγεται για απόσταση, μακριά, σε απόσταση, *οὐ πρόσω τοῦ Ἑλλησπόντου*, στον ίδ.· μεταφ., *πρόσω δικαίων*, σε Αισχύλ.· *πόρρω εἶναι τοῦ οἴεσθαι*, σε Πλάτ.· *επίσης ακολουθ. από πρόθ. από, πρόσω από τῶν φορτίων*, σε Ηρόδ.· *ἀπὸ τοῦ τείχους*, σε Ξεν. **III.** λέγεται για χρόνο, *πρόσω τῆς νυκτός*, αργά τη νύχτα, σε Ηρόδ., Πλάτ.· *μέχρι τῆς ἡμέρας*, σε Ξεν.

προσφδία, ή (ῥδή), **I.** τραγούδι που άδεται με μουσική από όργανα. **II.** τόνος ή προφορά συλλαβής, σε Πλάτ.

προσ-φδός, -όν (ῥδή), αυτός που βρίσκεται σε αρμονία, μελωδικός, αρμονικός, σε Ευρ.· με δοτ., *προσφδός ή τύχη τῶμῳ πάθει*, στον ίδ.

πρόσωθεν, Αττ. **πόρρωθεν**, Επικ. **πρόσσοθεν**, επίρρ. (*πρόσω*)· **I.** από μακριά, σε Όμήρ. Ιλ., Τραγ. κ.λπ.· συγκρ. **πορρωτέρωθεν**, από μακρινό σημείο, σε Ισοκρ. **II.** λέγεται για χρόνο, από πολύ καιρό, σε Ευρ., Πλάτ. κ.λπ.

προσ-ωνέομαι, αποθ., αγοράζω επιπλέον, σε Ξεν., Δημ.

προσ-ωνῦμία, ή (ῥνομα), επωνυμία, σε Πλούτ.

προσώπατα, τά, αρχ. Επικ. πληθ. της λέξης *πρόσωπον*.

προσωπεῖον, τό (πρόσωπον), προσωπίδα, μάσκα, σε Λουκ.

προσωποληπτέω, μεροληπτῶ, κάνω διακρίσεις, σε Κ.Δ.

προσωπο-λήπτης, -ου, ό (λαμβάνω), αυτός που χαρίζεται στους ανθρώπους, μεροληπτικός, σε Κ.Δ.

προσωποληψία, ή, μεροληψία, σε Κ.Δ.

πρόσ-ωπον, τό, πληθ. *πρόσωπα*, Επικ. *προσώπατα*, δοτ. *προσώपाσι* (ὥψ)· **I.**

πρόσωπο, όψη, παρουσιαστικό, κυρίως στον πληθ., ακόμη και για έναν μόνο

άνθρωπο, σε Όμηρ., Σοφ. κ.λπ.· *βλέπειν τινά είς πρόσωπον*, σε Ευρ.· *ές*

πρόσωπόν τινος άφικέσθαι, έρχομαι ενώπιον του, στον ίδ.· *κατά πρόσωπον*,

μπροστά, με το πρόσωπο στραμμένο ενώπιον, αυτοπροσώπως, σε Θουκ.

κ.λπ.· *ή κατά πρόσωπον έντευξις*, πρόσωπο με πρόσωπο, «τετ-α-τετ», σε

Πλούτ.· επίσης, *πρός τό πρόσωπον*, σε Ξεν.· *λαμβάνειν πρόσωπόν τινος* =

προσωποληπτείν τινα, σε Κ.Δ.· μεταφ., *άρχομένου πρόσωπον έργου*, σε Πίνδ.

II. εμφάνιση κάποιου, όψη, φυσιογνωμία, Λατ. *vultus instantis tyranni*, σε

Σοφ. **III. 1.** = *προσωπεΐον*, προσωπίδα, μάσκα, σε Δημ., Αριστ. **2.** εξωτερική

εμφάνιση, ομορφιά, σε Πίνδ. **IV.** πρόσωπο, άνθρωπος, σε Κ.Δ. κ.λπ.·

προσώπω, σε προσωπική παρουσία, στο ίδ.

προσωτέρω, Αττ. **πορρωτέρω**, συγκρ. του *πρόσω*· **I. 1.** περαιτέρω, πιο πέρα,

σε Ηρόδ.· με γεν., περαιτέρω από, στον ίδ.· *πορρωτέρω τοῦ καιροῦ*, σε Ξεν.·

επίσης με άρθρο, *τό προσωτέρω*, σε Ηρόδ. **2.** μακριά από, *τῶν πυλῶν*, σε

Πλούτ. **II. 1.** υπερθ. **προσωτάτω**, Αττ. **πορρωτάτω**, πολύ μακριά, σε Ξεν.· *τά*

προσωτάτω, τα πιο απομακρυσμένα μέρη, σε Ηρόδ.· επίσης, *προσώτατα*, στον

ιδ.· *ώς προσωτάτω*, όσο το δυνατόν πιο μακριά, σε Σοφ. **2.** με γεν., πολύ πιο

πέρα από, σε Πλάτ.

προσ-ωφελέω, μέλ. -ήσω, βοηθώ ή επικουρώ επιπλέον, συνεισφέρω βοήθεια,

τινά, σε Ηρόδ., Ευρ.· επίσης με δοτ., όπως *έπωφελέω*, σε Ηρόδ., Ευρ.

προσωφέλημα, τό, βοήθεια ή αρωγή σε κάτι, με γεν., σε Ευρ.

προσωφέλησις, ή, βοήθεια, αρωγή, όφελος, σε Σοφ.

προσωφελητέον, ρημ. επίθ., πρέπει κάποιος να βοηθήσει, σε Ξεν.

πρόταγμα, -ατος, τό (προτάσσω), προφυλακή, εμπροσθοφυλακή, σε Πλούτ.

προταινί[ι], επίρρ. (*πρό*), μπροστά από, με γεν., σε Ευρ.

προτακτέον, ρημ. επίθ. του *προτάσσω*· **1.** αυτό που πρέπει κάποιος να

τοποθετήσει μπροστά, σε Ξεν. **2.** αυτό που πρέπει κάποιος να προτιμήσει, *τί*

τινος, σε Αισχίν.

πρότακτος, -ον, τοποθετημένος μπροστά, προτεταγμένος, *οί πρότακτοι*,

προφυλακή, εμπροσθοφυλακή, σε Πλούτ.

προ-τάμιειον, τό, δωμάτιο μπροστά από την αποθήκη, σε Ξεν.

προ-τάμιεύω, μέλ. -σω, αποταμιεύω εκ των προτέρων, σε Λουκ.

προτάμνω, Ιων. αντί *προτέμνω*.

προ-ταρβέω, μέλ. -ήσω, **I.** φοβάμαι εκ των προτέρων, σε Αισχύλ.· με απαρ.,

σε Ευρ. **II.** ανησυχώ για κάποιον, *τινός*, σε Σοφ.

πρό-τάσις, ή (προτείνομαι), πρόταση, δήλωση, δεδομένο συλλογισμού ή

επιχειρήματος, σε Αριστ.

προ-τάσσω, Αττ. -**ττω**, μέλ. -ζω, **I.** τοποθετώ ή βάζω μπροστά, *προτάσσω*

σφῶν αὐτῶν Αστύμαχον, τον τοποθετώ πριν από τους άλλους, ως ομιλητή, σε

Θουκ. — Μέσ., *προετάξατο τῆς φάλαγγος τοὺς ίππέας*, τοποθέτησε τους ιππείς

μπροστά από αυτή, σε Ξεν. — Παθ., στέκομαι μπροστά από κάποιον έτσι

ώστε να τον προστατεύω, να τον προασπιστώ, σε Αισχύλ.· *τό προταχθέν, οί*

προτεταγμένοι, οι μπροστινές σειρές, προφυλακή, εμπροσθοφυλακή, σε Ξεν.

II. γενικά, ορίζω ή καθορίζω εκ των προτέρων, *χρόνον*, σε Σοφ.

προ-τέγιον, τό (τέγος), μπροστινό μέρος στέγης, γείσο, σε Πλούτ.

προ-τείνω, μέλ. -τενῶ, **I. 1.** τεντώνω, απλώνω προς τα εμπρός, σε Ξεν. **2.** εκθέτω σε κίνδυνο, σε Σοφ. **3.** μεταφ., προβάλλω ως πρόφαση ή δικαιολογία, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ. **II. 1.** τεντώνω, απλώνω τα χέρια προς τα εμπρός ως ικέτης, σε Ηρόδ. κ.λπ.· (ομοίως επίσης στη Μέσ., στον ιδ.)· *προτείνω τινὶ χεῖρα*, σε Σοφ.· αμτβ., εκτείνομαι προς τα εμπρός ή μακριά, *εἰς τὸ πέλαγος*, σε Πλάτ. **2.** *προτείνειν δεξιάν*, την προσφέρω ως απόδειξη πίστεως, σε Σοφ. κ.λπ.· ομοίως στη Μέσ., σε Ηρόδ., Πλάτ. **3.** προβάλλω, προτείνω, Λατ. ostentare, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ.· ομοίως στη Μέσ., σε Ηρόδ., Πλάτ. **4.** προβάλλω ως ένσταση, σε Δημ.· ομοίως στη Μέσ., σε Πλάτ. **5.** στη Μέσ., *μισθὸν προτείνεσθαι*, απαιτώ ως αμοιβή, σε Ηρόδ.

προ-τέλειος, -ον (τέλος),· **I.** ο πριν τον καθαγιασμό· ως ουσ. **προ-τέλεια** (ενν. *ίερά*), *τά*, θυσία που προσφέρεται πριν από κάθε ενέργεια, *προτέλεια ναῶν*, όπως θυσία που προσφέρεται υπέρ των πλοίων, σε Αισχύλ.· *προτέλεια παιδός*, θυσία πριν από το γάμο, σε Ευρ. **II.** γενικά, αρχή, *ἐν προτελείοις κάμακος*, κατά τους προημιτελικούς, προκαταρκτικούς αγώνες, σε Αισχύλ.· *ἐν βιότου προτελείῳ*, στον ιδ.

προ-τελέω, μέλ. -έσω, **I.** πληρώνω ως φόρο αίματος ή φόρο υποτέλειας, και γενικά πληρώνω ή δαπανώ εκ των προτέρων, προκαταβάλλω, *τί τινι*, σε Ξεν. **II.** μυώ αρχικά, σε Λουκ.

προτελίζω, προσφέρω πριν τον γάμο, σε Ευρ.

προ-τεμένισμα, -ατος, τό (τέμενος), περίβολος ή είσοδος ναού, σε Θουκ.

προ-τέμνω, Ιων. και Επικ. -τάμνω· μέλ. -τεμῶ, αόρ. β' *προϋΐταμον*· **I.** περικόπτω εκ των προτέρων, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** αποκόπτω το επάνω μέρος ή απλώς κόβω, Λατ. praecidere, σε Ομήρ. Οδ. **III.** Μέσ., κόβω μπροστά σε κάποιον, *εἰ ὦλκα διηνεκέα προταμοίμην*, εάν στο όργωμα ανοίξω ένα μεγάλο αυλάκι μπροστά μου, στο ιδ.

προτενθεύω, δοκιμάζω ή γεύομαι εκ των προτέρων κάτι· γενικά, ξερογλείφομαι, σε Αριστοφ.

προ-τένθης, -ου, ό, αυτός που γεύεται κάτι από πριν, λιχουδής, λαίμαργος, πολυφαγός, σε Αριστοφ. (αμφίβ. προέλ.).

προτεραίος, -α, -ον (πρότερος), αυτός που αναφέρεται στην προηγούμενη μέρα, *τῇπροτεραία ἡμέρα*, σε Πλάτ.· με γεν., *τῇ προτεραία ἡμέρα τῆς μάχης*, σε Θουκ.· συχνότερα μόνο του, *τῇ προτεραία* (εξυπακ. *ἡμέρα*), Λατ. pridie, σε Ηρόδ. κ.λπ.

προτερέω, μέλ. -ήσω (πρότερος)· **1.** υπάρχω από πιο πριν, προηγούμαι, βρίσκομαι εκ των προτέρων, σε Ηρόδ.· *προτερέω τῆςδόδου*, βρίσκομαι πιο μπροστά στον δρόμο, προπορεύομαι, στον ιδ. **2.** προπορεύομαι, σε Θουκ. **3.** κερδίζω προνόμιο, υπερέχω, ωφελοῦμαι, σε Φιλ. παρά Δημ.

προτέρημα, -ατος, τό, πλεονέκτημα, νίκη, υπεροχή, σε Πολύβ.

πρότερος και πρῶτος, συγκρ. και υπερθ. από πρόθ. *πρό*, όπως Λατ. prior, primus από πρόθ. prae.

A. Συγκρ. **πρότερος, -α, -ον, I.** λέγεται για τόπο, πρόσθιος, μπροστινός, σε Ομήρ. Ιλ.· *πόδες πρ.*, στα μπροστινά πόδια, σε Ομήρ. Οδ. **II. 1.** λέγεται για χρόνο, προηγούμενος, σε Όμηρ. κ.λπ.· *οί πρότεροι*, οι άνθρωποι του παλιού καιρού, σε Ομήρ. Ιλ.· *προτέρης γενεῆς*, στο ιδ.· αλλά, *πρότεροι παῖδες*, από τον πρώτο ή τον προηγούμενο γάμο, σε Ομήρ. Οδ.· *τῇ προτέρῃ* (ενν. *ἡμέρα*), την προηγούμενη ημέρα, Λατ. pridie, στο ιδ.· *ό πρότερος Διονύσιος*, ο πρεσβύτερος Διονύσιος, σε Ξεν.· το επίθ. χρησιμ. συχνά αντί του επιρρ., *ὃ με πρότερος κάκ' ἔοργεν*, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ. **2.** ως συγκρ., με γεν., στο ιδ., Ηρόδ. κ.λπ.· επίσης ακολουθ. από ἥ, *τῷ προτέρῳ ἔτεϊ ἡ κρητῆρα* (ἐλλήϊσαντο), σε Ηρόδ. **III.** χρησιμ. για κοινωνική τάξη, αξία, και γενικά για τιμή, πρώτος, ανώτερος, υπέρτερος, σε Δημ.· *πρ. τινος πρὸς τι*, ανώτερος από κάποιον σε κάτι, σε Πλάτ. **IV.** μετά τον Όμηρο, ουδ. *πρότερον* ως επίρρ., πριν, προηγουμένως, νωρίτερα, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *ὀλίγον πρότερον*, σε Πλάτ.· με γεν., *ὀλίγῳ τι πρότερος τούτων*, σε Ηρόδ. κ.λπ.· κυρίως ακολουθ. από το ἥ, στον ιδ., Αττ.· επίσης ακολουθ. από τα *πρίν, πρίν ἄν, πρίν ἥ*, σε Ηρόδ., Αττ.· χρησιμ. επίσης με το άρθρο, *τὸ πρότερον τῶν ἀνδρῶν τούτων*, σε Ηρόδ.· ως επίρρ., συχνά ανάμεσα σε ἄρθρ. και ουσ., π.χ. *ό πρότερον βασιλεύς*, στον ιδ. **B.**

Υπερθ. **πρῶτος, -η, -ον**, συνηρ. από *πρόατος, Δωρ. *πρᾶτος·* **I. 1.** ως επίθ., ο πρώτος, χρησιμεύει ως τακτικό αριθμητικό του εἶς, σε Ομήρ. Οδ. **2.** λέγεται για τόπο, αυτός που βρίσκεται στην πρώτη σειρά, επικεφαλής, *ἐνί πρώτοισι* ή *μετά πρώτοισι* μόνο, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἐν πρώτῳ ῥυμῷ*, στο μπροστινό μέρος του, στο ιδ.· *πρώτῃσι θύρῃσι*, στις πρώτες ή στις εξωτερικές πόρτες, στο ιδ. **3.** λέγεται για χρόνο, *πρὸς πρώτην ἔω*, στην αρχή της αυγής, το χάραμα, σε Σοφ. **4.** λέγεται για τάξη, σειρά, *πρῶτοι πάντων ἀνθρώπων*, σε Ηρόδ.· *τῇ πρώτῃ τῶν ἡμερῶν*, στον ιδ.· *ἐν πρώτοις*, ανάμεσα στους πρώτους, έπειτα όπως το Λατ. imprimis, πάνω απ' όλα, ιδίως, προ πάντων, στον ιδ., Αττ.· *ἐν τοῖς πρῶτοι* (βλ. ό, ἡ, τό A. IV. 7)· μεταγεν. ακολουθ. από γεν., *πρῶτός μου*, σε Κ.Δ. **5.** λέγεται για θέση ή αξίωμα, *μετά πρώτοισιν*, ανάμεσα στους πρώτους ἄνδρες της πόλης, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ. **II.** ουδ. πληθ., *πρῶτα, τά, 1.* (ενν. *ἄθλα*), το πρώτο βραβείο, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ. **2.** το πρώτο μέρος, η αρχή, *τῆς Ἰλιάδος τὰ πρῶτα*, σε Πλάτ. κ.λπ. **3.** ο πρώτος, ο ανώτατος σε βαθμό, *τὰ πρᾶτα τᾶς λιμῶ* (Δωρ.), τα έσχατα του λιμού, σε Αριστοφ.· *ἐστὰ πρῶτα τιμάσθαι*, σε Θουκ.· λέγεται για πρόσωπα, *ἐὼν τῶν Ἑρετριέων τὰ πρῶτα*, σε Ηρόδ.· *τὰ πρῶτα τῆς ἐκεῖ μοχθηρίας*, η αρχή της μοχθηρίας, σε Αριστοφ. **III.** ως επίρρ.: **1.** *τὴν πρώτην* (ενν. *ῥᾶν, ὁδόν*), στην αρχή, προς το παρόν, μόλις τώρα, σε Ηρόδ. κ.λπ.· ομοίως, *τὴνπρώτην εἶναι*, όπως το *ἐκὼν εἶναι*, στην αρχή, στον ιδ. **2.** με πρόθ., *ἀπὸ πρώτης* (ενν. *ἀρχῆς*), σε Θουκ. **3.** κυρίως σε ουδ. ενικ. και πληθ., *πρῶτον*,

πρῶτα· **α)** πρώτον, κατά πρώτον, Λατ. primum, σε Όμηρ. κ.λπ. **β)** = πρότερον, πριν, σε Ξεν., Ανθ. **4.** αρχικά, για πρώτη φορά, σε Σοφ. κ.λπ.· ἐπεὶ πρῶτον, Λατ. quum primum, ευθύς, σε Όμηρ.· ομοίως, ὁππότε κε πρῶτον, σε Όμηρ. Οδ.· ὅτε ἢ ὅταν πρ., σε Δημ.· ἐὰν ἢ ἤν πρ., σε Πλάτ. **IV.** ἐπίρρ., πρώτως, σε Αριστ. κ.λπ.

προτέρω, ἐπίρρ. (από πρόθ. πρό, ὅπως το ἀπωτέρω από πρόθ. ἀπό), παραπέρα, περαιτέρω, σε Όμηρ.· καὶ νύ κε δὴ προτέρω ἔτ' ἔρις γένετ', ἡ ἐρίδα θα προχωρούσε περαιτέρω, σε Ομήρ. Ιλ.

προτέρωσε, ἐπίρρ., προς τα εμπρός, μπροστά, σε Όμηρ. Ύμν.

προ-τεύχω, κάνω κάτι εκ των προτέρων — Παθ., απαρ. παρακ. προτετύχθαι, έχω συμβεί από πριν, γίνομαι προτού, σε Ομήρ. Ιλ.

προτι[ί], Επικ. τύπος του πρόσ, σε Όμηρ.

προτι-άπτω, -βάλλομαι, -ειλέω, -εῖπον, βλ. **προσ-**.

προ-τίθημι, γ' πληθ. προθέουσι· μέλ. -θήσω, αόρ. α' προὔθηκα — Μέσ., αόρ. α' προεθηκάμην — Παθ., αόρ. α' προὔτέθην· Παθ. ενεστ. και παρατ. από το πρόκειμαι· **I. 1.** θέτω ἢ τοποθετῶ εμπρός, παραθέτω, ιδίως λέγεται για γεύματα, τραπέζας πρότιθεν (Επικ. ἀντί προὔτιθεσαν), σε Ομήρ. Οδ.· δαῖτά τινι προθεῖναι, σε Ηρόδ. κ.λπ. — Μέσ., βάζω εμπρός μου, δαῖτα, στον ιδ. **2.** ὅπως το Λατ. projicere, πρ. τινα θηρσὶν ἀρπαγὴν, σε Ευρ. **3.** γενικά, θέτω μπροστά σε κάποιον, παρουσιάζω, δίνω σε, τί τινι, σε Σοφ. **4.** εκθέτω νήπιο, βρέφος, σε Ηρόδ. κ.λπ. **5. α)** ορίζω ως σημείο ἢ βραβεῖο, προτείνω, ἀέθλους, στον ιδ.· ἄμιλλαν, σε Ευρ. — Παθ., προὔτέθην ἄθλον δορός, στον ιδ. **β)** ορίζω ως ποινή, θάνατον πρ. ζημίαν, σε Θουκ. κ.λπ. **6.** ορίζω, θέτω, ἐς ἐβδομήκοντα ἔτα οὔρον τῆς ζόης πρ., σε Ηρόδ.· ομοίως στη Μέσ., οὔρον πρ. ἐνιαυτόν, στον ιδ. **7.** προβάλλω, προτείνω ως ἔργο, τί τινι, σε Σοφ. — Μέσ., προτείνω στον εαυτό μου ως ἔργο ἢ σκοπό, σε Πλάτ. **8.** Μέσ. επίσης, προβάλλω εκ μέρους μου, επιδεικνύω, δείχνω, εὐλάβειαν, σε Σοφ. **9.** προτίθεσθαι τινα ἐν οἴκτῳ, οικτίρω, ελεῶ, ευσπλαχνίζομαι, σε Αισχύλ. **II. 1.** προτίθημι νεκρόν, εκθέτω νεκρό σώμα, σε Ηρόδ.· ομοίως στη Μέσ., σε Ευρ. κ.λπ. **2.** εκθέτω ἐμπόρευμα προς επίδειξη ἢ πώληση, σε Λουκ. **3.** προτείνω, παρουσιάζω κάτι για συζήτηση, Λατ. in medium afferre, προθεῖναι πρῆγμα, λόγον, σε Ηρόδ.· γνώμας, σε Θουκ.· με απαρ., προθεῖναι λέγειν, προτείνω μια συζήτηση, στον ιδ. — Μέσ., πένθος προεθήκαντο, ἐξέθεσαν τον εαυτό τους σε μεγάλο θρήνο, θρήνησαν, σε Ηρόδ. — Παθ., ψῆφος περὶ ἡμῶν προτεθεῖσα, σε Δημ. **4.** ορίζω συνέλευση, συνεδριάζω, σε Λουκ. — Μέσ., προὔθετο λέσχην, ὀρισε συμβούλιο, σύσκεψη γερόντων, σε Σοφ. **5.** Παθ., οὐ προὔτέθη σφίσι λόγος, δεν ἐπετράπη σε αὐτοὺς να μιλήσουν, σε Ξεν. **III. 1.** τοποθετῶ, βάζω το ένα πόδι πάνω στο άλλο, σε Ευρ. **2.** προβάλλω ως πρόφαση, σε Σοφ. **IV. 1.** θέτω πρώτο, προτάσσω, τι, σε Πλάτ. — Μέσ., τοποθετῶ στην πρώτη γραμμή, τοὺς γροσφομάχους, σε Πολύβ. **2.** θέτω εμπρός ἢ ἐμπροσθεν, πέπλον ὀμμάτων, σε Ευρ.· ἡδονὴν ἀντὶ τοῦ καλοῦ, σε Ευρ. — Μέσ., πάρος τοῦμοῦ πόθου προὔθεντο τὴν τυραννίδα, σε Σοφ.

προτι-μάσσω, Επικ. ἀντί προσ-μάσσω.

προ-τιμάω, μέλ. -ήσω, **1.** τιμῶ κάποιον περισσότερο από κάποιον ἄλλο, προτιμῶ τον ἕναν από τον ἄλλο, τινὰ τί τινος, σε Πλάτ. κ.λπ.· τινὰ ἀντὶ τινος ἢ πρό τινος, στον ιδ. **2.** με αιτ. μόνο, εκτιμῶ περισσότερο, προτιμῶ, θεωρῶ ἀξιότερο, σε Αισχύλ. κ.λπ. — Παθ., προτιμῶμαι, θεωρούμαι ἀνώτερος, σε Θουκ. κ.λπ.· προτιμᾶσθαι ἀποθανεῖν, ἐκλέγομαι ως θυσιαστήριο θῦμα για να υποβληθῶ σε θάνατο, στον ιδ. **3.** με γεν. μόνο, φροντίζω, σκέφτομαι, σε Αισχύλ.· οὐδὲν πρ. τινός, σε Ευρ. κ.λπ. **4.** με απαρ. ακολουθ. από ἥ, επιθυμῶ

περισσότερο, προτιμώ, *προτιμῶντες καθαροὶ εἶναι ἢ εὐπρεπέστεροι*, σε Ηρόδ.· με απαρ. μόνο, επιθυμώ πάρα πολύ, εύχομαι να κάνω ή να γίνω, σε Σοφ., Ευρ.· *πρ. πολλοὺ ἐμοὶ ξεῖνος γενέσθαι*, εκτιμώ σε μεγάλο βαθμό το προνόμιο να γίνει φίλος μου, σε Ηρόδ. **5.** με μτχ., *πρ. τυπτόμενος*, σε Αριστοφ. **προτίμησις[ι]**, ή, τιμή, σεβασμός (σε κάποιον) περισσότερο απ' ότι στους άλλους, προτίμηση, σε Θουκ.

προτι-μυθέομαι, Επικ. αντί *προσ-μυθέομαι*.

προ-τίμωρέω, μέλ. -ήσω, βοηθώ κάποιον προτού, *τινί*, σε Θουκ. — Μέσ., εκδικούμαι, τιμωρώ εκ των προτέρων, στον ιδ.

προτι-όσσομαι, Επικ., αποθ., μόνο σε ενεστ. και παρατ., ποτέ στον κοινό τύπο *προσ-όσσομαι*· **I.** προσβλέπω ή κοιτάζω προς τα πάνω, σε Ομήρ. Οδ. **II.** λέγεται για το νου, βλέπω σταθερά, περιμένω, *θάνατον*, στο ιδ.· *ἢ σ' εὖ γινώσκων προτιόσσομαι*, από αυτές τις δικές σου βαθιές γνώσεις στις οποίες προσβλέπω τη μοίρα μου, σε Ομήρ. Ιλ.

προ-τίω, μέλ. -τίσω [ι], τιμώ περισσότερο, προτιμώ, σε Αισχύλ., Σοφ.

προ-τολμάομαι, αόρ. β' -ετολήθην, Παθ., τολμώ πρώτα ή ρισκάρω, σε Θουκ.

προτομή, ή (προτέμνω)· **1.** το μπροστινό ή το ψηλότερο μέρος ενός πράγματος, προτομή ή εικόνα, σε Ανθ. **2.** μπροστινό μέρος πλοίου, πλώρη, στον ιδ.

προτονίζω, ανοίγω τα πανιά, σε Ανθ.

πρότονοι, οί (προτεινώ), **I.** μπροστινά караβόσχοινα από την κορυφή του ιστού χρήσιμα στη στήριξή του (αντίθ. προς το *ἐπίτονοι*, τα πίσω σχοινιά), σε Όμηρ.· στον ενικ., *σωτήρα ναὸς πρότονον*, σε Αισχύλ. **II.** στον Ευρ., οι *πρότονοι* είναι τα σχοινιά με τα οποία σηκώνονταν τα ιστία.

προτοῦ, αντί *πρὸ τοῦ*, πριν από αυτό, προτού, πριν, προηγουμένως, σε Ηρόδ., Αττ.· *ὁ προτοῦ* (ενν. χρόνος), σε Θουκ.

προτρεπτικός, -ή, -όν, παραινετικός ή *προτρεπτική σοφία*, ρητορική ικανότητα ή δεξιότητα, σε Πλάτ.· *κήρυγμα προτρεπτικώτατον πρὸς ἀρετήν*, σε Αισχίν.· επίρρ. -κῶς, πειστικά, σε Λουκ.

προ-τρέπω, μέλ. — *τρέψω*, **I.** παρακινώ, παρορμώ — Μέσ., τρέπομαι σε άτακτη φυγή (πρβλ. [προτροπάδην](#)), *προτρέποντο μελαινάων ἐπὶ νηῶν*, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για τον ήλιο, *ὅτ' ἂν ἄψ ἐπὶ γαῖαν ἀπ' οὐρανόθεν προτράπηται*, σε Ομήρ. Οδ.· μεταφ., *ἀρχεῖ προτραπέσθαι*, τρέπομαι σε θλίψη, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** προτρέπω, ωθώ, πείθω κάποιον να κάνει κάτι, σε Ηρόδ., Αττ.· *προτρ. τινὰ εἰς ἢ ἐπὶ φιλοσοφίαν*, σε Πλάτ.· ομοίως στη Μέσ., με αιτ. προσ. και απαρ., σε Αισχύλ. κλπ.· *τὰ κατὰ τὸν Τέλλον προετρέψατο ὁ Σόλων τὸν Κροῖσον*, ο Σόλων διέγειρε την περιέργεια του Κροίσου για τον Τέλλο, σε Ηρόδ.· *προτρέψομαι*, θα σε παρακινήσω ή θα σε ενθαρρύνω, σε Σοφ. — Παθ., πείθομαι, παρακινούμαι, σε Ξεν.

προ-τρέχω, μέλ. -δράμοῦμαι, αόρ. β' *προὔδραμον*· **I.** τρέχω προς τα εμπρός, σε Ξεν. **II.** τρέχω πριν από κάποιον, προπορεύομαι, ξεπερνάω, *τινός*, στον ιδ. **πρό-τρίτα**, επίρρ. (*τρίτος*), πριν τρεις ημέρες ή για τρεις συνεχόμενες μέρες, σε Θουκ.

προτροπάδην[ᾱ], Δωρ. -δαν, επίρρ. (*προτρέπω*), τρέχοντας και χωρίς να γυρίζει να βλέπει πίσω, βιατικά, άρον άρον, σε Ομήρ. Ιλ., Πλάτ.

προτροπή, ή (προτρέπω), προτροπή, παραίνεση, παρακίνηση, σε Αριστ.

προ-τυγχάνω, αόρ. β' -έτυχον· συμβαίνω ή γίνομαι προτού, *τὸ προτύχόν*, το πρώτο πράγμα που τυχαίνει, σε Πίνδ.

προ-τυπώω, μέλ. -ώσω, σχηματίζω εκ των προτέρων — Μέσ., σχηματίζω για τον εαυτό μου, συλλαμβάνω, επινοώ, σε Λουκ.

προ-τύπτω, μέλ. -ψω, αμτβ., ορμώ προς τα εμπρός, *Τρῶες δὲ προὔτυψαν*, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἀνὰ ῥίνας προὔτυψε*, σε Ομήρ. Οδ.· ομοίως στην Παθ., *προτυπέν*, ὀρμησε (ενάντια στην Τροία), ἢ πιθανόν χτυπήθηκε πρόωρα, σε Αισχύλ.

προὔβαλον, προὔβην, αμτβ. αντί *προ-έβαλον, προέβην*.

προὔγραφον, αμτβ. αντί *προ-έγραφον*.

προὔδιδάξατο, προὔδωκα, αμτβ. αντί *προ-εδιδάξατο, προέδωκα*.

προὔθετο, προὔθηκε, αμτβ. αντί *προ-έθετο, προ-έθηκε*.

προὔκᾱμον, αμτβ. αντί *προ-έκαμον*, αόρ. β' του *προκᾱμνω*.

προὔκειτο, προὔκινδύνενυσε, αμτβ. του *προέκειτο, προ-εκινδύνενυσε*.

προὔννέπω, βλ. [προ-εννέπω](#).

προὔξένησε, προὔξεπίσταμαι, προὔξερευνάω και -ήτης, προὔξεφίεμαι, συνηρ. αντί *προ-εξ-*.

προ-ὑπαρχή, ἦ, προηγούμενη υπηρεσία ἢ ευεργεσία, σε Αριστ.

προ-ὑπάρχω, μέλ. -ζω, **I**. προηγούμεναι σε κάτι, κάνω την αρχή σε κάτι, αρχίζω πρώτος, με γεν., *ἀδικίας*, σε Θουκ.· με δοτ., *πρ. τῷ ποιεῖν εὖ*, σε Δημ. — Παθ., *τὰ προὔπηργμένα*, οφέλη που υπήρχαν από πριν, στον ιδ. **II**. αμτβ., *ὑπάρχω ἢ βρίσκομαι ἐκεῖ ἀπὸ πριν*, σε Θουκ. κ.λπ.· *προὔπάρξαντα*, αὐτά που συνέβησαν ἀπὸ πριν, περασμένα γεγονότα, σε Δημ.

προὔπεμψα, συνηρ. αντί *προ-έπεμψα*.

προ-ὑπεξορμάω, μέλ. -ήσω, εξορμώ κρυφά εκ των προτέρων, σε Λουκ.

προ-ὑποβάλλω, μέλ. -βάλλω, υποβάλλω ως θεμέλιο — Παθ., *ετοιμάζομαι ως υλικό*, σε Λουκ.

προ-ὑπογράφω, προσχεδιάζω, στη Μέσ., σε Πλούτ.

προ-ὑπόκειμαι, Παθ., προὔπάρχω ως βάση ἢ δεδομένο, σε Πλούτ.

προ-ὑπολαμβάνω, μέλ. -λήψομαι, νομίζω εκ των προτέρων, σε Αριστ.

προὔπτος, -ον, συνηρ. αντί *πρόοπτος*.

προὔργου, κράση αντί *πρὸ ἔργου*· **I**. χρήσιμο για ένα ἔργο, επωφελές, ωφέλιμο, σε Αριστοφ.· *πρ. ἐστὶν εἷς ἢ πρὸς τι*, εἶναι ένα βήμα προς την κατάκτηση ενός στόχου, σε Πλάτ.· *οὐδὲν πρ. ἐστί*, με απαρ., στον ιδ.· *ἐπίσης ως ἐπίρρ.*, πειστικώς, προσφόρως, καλώς, *προὔργου πεσεῖν*, σε Ευρ. **II**. συγκρ., *προὔργιαίτερος, -α, -ον*, ωφελιμότερος, *πρ. ποιεῖσθαι τι*, θεωρώ κάτι ως σημαντικότερο, σε Θουκ.· *πρ. γίγνεται*, σε Πλάτ.

προυσελέω, κακομεταχειρίζομαι, προσβάλλω, προπηλακίζω, μόνο σε δύο χωρία, ἴσμεν *ἐμᾶντὸν ὧδε προυσελούμενον*, σε Αισχύλ.· *οὓς μὲν ἴσμεν εὐγενεῖς προυσελοῦμεν*, υβρίζουμε αὐτούς που γνωρίζουμε ὅτι εἶναι αριστοκράτες, σε Αριστοφ. (αμφίβ. προέλ.).

προὔσκεπτο, συνηρ. αντί *προ-έσκεπτο*, γ' ενικ. Παθ. υπερσ. του *προσκοπέω*.

προὔτιθει, προὔτρεπετο, προὔτυψα, συνηρ. αντί *προ-ετ-*.

προὔφαινε, συνηρ. αντί *προ-έφαινε*.

προ-ὑφαιρέω, μέλ. -ήσω, αφαιρώ ἀπὸ πριν κρυφά, *πρ. τὴν ἐκκλησίαν*, δηλ. συγκροτῶ συνέλευση (χωρίς ανακοίνωση) πριν ἀπὸ τον καθορισμένο χρόνο, σε Αισχίν.

προὔφάνην, συνηρ. αντί *προ-εφάνην*.

προὔφειλω, συνηρ. αντί *προ-οφείλω*.

προὔχω, προὔχουσι, προὔχοντο, συνηρ. αντί *προ-έχ-*.

προ-φαίνω, μέλ. -φᾶνω, αόρ. α' -έφηνα — Παθ., αόρ. β' *προὔφάνην*, μτχ. *προφᾶνείς*· γ' πληθ. παρακ. *προπέφανται*· **I 1**. φέρνω μπροστά, φέρνω στο φως, φανερώνω, δηλώνω, σε Σοφ.· μεταφ., *Ἀχιλλεὺς Αἴγιναν προφαίνει*, την ἔφερε στο φως, την κατέστησε επιφανή, σε Πίνδ. — Παθ., *φαίνομαι, γίνομαι προφανής, εμφανίζομαι*, σε Ομήρ., Σοφ.· *ἀπρὸς*, *οὐδὲν προὔφαινεσθ' ἰδέσθαι*,

δεν υπήρχε αρκετό φως ώστε να βλέπουμε, σε Ομήρ. Οδ.· *μτχ. Παθ. αορ. β' προφάνεις, -είσα*, αυτός που έρχεται μπροστά σε κάποιον, αυτός που εμφανίζεται, στο ιδ. **2.** δηλώνω ή διακηρύσσω από πριν, σε Σοφ., Δημ. **3.** = *προτίθημι* I. 5., προτείνω, *ἄθλα*, σε Ξεν. **4.** Παθ., μεταφ. λέγεται για ήχο, ακούγομαι καθαρά, ευκρινώς, *προϋφάνη κτύπος*, σε Σοφ. **II.** φανερώνω από πριν, προλέγω, λέγεται για χρησμούς, σε Ηρόδ., Σοφ.· *ὅκως στρατιὴν πέμψεις, οὐ προφαίνεις*, δεν δίνεις ελπίδα ότι θα στείλεις, σε Ηρόδ. — Παθ. ή Μέσ., δείχνομαι, προβάλλομαι ή εμφανίζομαι εκ των προτέρων, σε Ξεν. **III.** φαινομενικά αμτβ. (ενν. σύστ. αιτ. *φάοςή φῶς*), εκπέμπω φως, λάμπω, *οὐδέ σελήνη προϋφαινε*, σε Ομήρ. Οδ.· λέγεται για λυχνάρι, σε Πλούτ.· *ὀπροφαίνων*, ο προπορευόμενος δαδούχος, στον ιδ.

προφάνης, -ές, I. αυτός που δείχνει τον εαυτό του ή φαίνεται εκ των προτέρων, σε Αριστ. **II. 1.** αυτός που φαίνεται καθαρά ή ευκρινώς, καταφανής, ολοφάνερος, σε Ξεν. **2.** μεταφ., σαφέστατος, σε Πλάτ.· *ἀπό ή ἐκ τοῦ προφανοῦς*, φανερά, σε Θουκ.· *επίρρ. -ῶς*, σε Πολύβ.

πρόφαντος, -ον (προφαίνω), I. αυτός που φαίνεται από μακριά, απ' όπου, διάσημος, περίφημος, σε Πίνδ. **II.** δηλούμενος εκ των προτέρων, προλεγόμενος, όπως για τον χρησμό, σε Ηρόδ., Σοφ.· *πρόφαντα δέ σφι ἐγένετο*, δίνονταν χρησμοί σε αυτούς, σε Ηρόδ.

προφᾶσίζομαι, παρατ. *προϋφασισζόμην*, μέλ. Αττ. *προφασιοῦμαι*, αόρ. *ἀ' προϋφασισάμην*. **I.** αποθ., προβάλλω ως πρόφαση ή δικαιολογία, προφασίζομαι μέσω δικαιολογίας, δικαιολογούμαι, με αιτ., σε Θέογν., Θουκ. κ.λπ.· με απαρ., προφασίζομαι ότι..., σε Δημ.· *ἀπόλ., βρίσκω δικαιολογίες*, προφάσεις, σε Θουκ.· *αόρ. ἀ' προφασισθῆναι*, με Παθ. σημασία, χρησιμοποιούμαι ως πρόφαση, στον ιδ. **II.** αναφέρω (ως κατηγορία) ότι δήθεν..., σε Πλάτ.

πρόφᾶσις, ή, γεν. -εως, Ιων. -ιος (προφαίνω ή πρόφημι)· I. 1. αυτό που αναφέρεται ως αιτία, αφορμή, αιτιολογία, *καί ἐπὶ μεγάλῃ καί ἐπὶ βραχείᾳ ὁμοίως προφάσει*, σε Θουκ.· *πρόφασις ἀληθεστάτη*, σε Θουκ. **2.** κυρίως με αρνητική σημασία, τίποτε άλλο παρά πρόσχημα, προσποίηση, πρόφαση, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *αντίθ. προς την πραγματική αιτία (αἰτία)*, σε Θουκ.· με γεν., πρόφαση ή πρόσχημα για ένα πράγμα, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *ἀπόλ. σε αιτ., πρόφασιν*, κατά πρόφαση, φαινομενικά, σε Ομήρ. Ιλ., Αττ.· *πρόφασιν μέν*, αντίθ. *προς τὸ δ' ἀληθές*, σε Θουκ.· *ὁμοίως στη δοτ. προφάσει*, στον ιδ.· *ἀπὸ προφάσιος τοιήσδε*, από ή με κάποια δικαιολογία όπως αυτή, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *προφάσιος εἵνεκεν*, στον ιδ.· *ἐπὶ προφάσιος*, σε Ηρόδ.· *κατὰ πρόφασιν*, στον ιδ.· *ακολουθ. ἀπὸ απαρ., αὕτη ἦν σοι πρ. ἐκβαλεῖν ἐμέ*, για να με απορρίψεις, σε Σοφ.· *πρόφασιν ἔχει τοῖς δειλαίοις μὴ ἶναι*, δίνει σ' αυτούς μια δικαιολογία για να μην πάει, σε Πλάτ. **3.** φράσεις, *πρόφασιν διδόναι, ἐνδιδόναι*, δίνω αφορμή, σε Δημ.· *πρ. ἐνδοῦναί τινι*, σε Θουκ.· *πρ. προτείνειν, προῖσχεσθαι*, προβάλλω μια δικαιολογία, σε Ηρόδ.· *παρέχειν*, σε Αριστοφ.· *προφάσιας ἔλκειν*, εξασκολουθώ να προβάλλω προφάσεις, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *ἐλλειπτικώς, μή μοι πρόφασιν* (ενν. *πάρεχε*), καμία δικαιολογία, χωρίς πρόφαση, χωρίς αναβολή, σε Αριστοφ. **II.** ο Πίνδ. προσωποποιεί την πρόφαση (*Πρόφασις*), ως κόρη του Επιμηθέα. **III.** στον Σοφ., πρέπει να σημαίνει συμβουλή, πειθώ, πρόταση.

προφερός, -ές (προφέρω)· I. ποιητ. επίθ., αυτός που προέχει, που υπερέχει, υπέρμετρος, έξοχος, με γεν., σε Ησίοδ.· *συγκρ., υπέρτερος, ανυπέρβλητος, τῶν ἄλλων προφερέστερος*, σε Ομήρ. Οδ.· με απαρ., (*ήμίονοι*) *βοῶν προφερέστεραι εἰσιν ἑλκόμεναι*, είναι καλύτεροι από τα βόδια στην ἑλξη, στο

τράβηγμα, σε Ομήρ. Ιλ.· υπερθ. *προφερέστατος*, στο ίδ., Ησίοδ.· επίσης συγκρ. και υπερθ. *προφέρτερος, προφέρτατος*, σε Σοφ. **II.** αυτός που δείχνει μεγαλύτερος από όσο είναι, καλοαναθρεμμένος, σε Πλάτ., Αισχύλ. **προ-φέρω**, μέλ. -οίσω, αόρ. α' -ήνεγκα, αόρ. β' -ήνεγκον· Επικ. γ' ενικ. υποτ. ενεστ. *προφέρησι* όπως αν προερχόταν από τύπο σε -μι· **I. 1.** φέρω μπροστά σε κάποιον, φέρνω σε κάποιον, παρουσιάζω, προσφέρω, σε Ομήρ. Ιλ., Θουκ. **2.** λέγεται για λέξεις, *προφέρω όνειδέα τινι*, επιρρίπτω μομφές σε κάποιον, κακίζω, κατηγορώ, Λατ. *objicere, μή μοι δῶρα πρόφερε Αφροδίτης*, στο ίδ. **3.** απλώς, *προφέρω, λέω, αὐδάν, μῦθον*, σε Ευρ.· *πρ. Αἴγιναν πάτραν*, διακηρύσσουν αυτή ως πατρίδα τους, σε Πίνδ. **4.** φέρνω εμπρός, κάνω λόγω, μνημονεύω, σε Θουκ.· *προφέρων Ἀρτεμιν*, προβάλλω το αξίωμα αυτής, σε Αισχύλ. **5.** λέγεται για μαντείο, προβάλλω ως έργο, σε Ηρόδ. — Παθ., *προυνεχθέντος τινί* (γεν. απόλ.), εάν είχε διαταχθεί να ενεργήσει έτσι, σε Αισχύλ. **II.** παρουσιάζω, επιδεικνύω, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἔριδα προφέρω*, αμιλλώμαι, ανταγωνίζομαι, σε Ομήρ. Οδ.· *πόλεμόν τινι προφέρω*, κηρύσσω πόλεμο εναντίον κάποιου, σε Ηρόδ. — Μέσ., *ξεινοδόκῃ ἔριδα προφέρεσθαι*, προκαλώ σε διαγωνισμό τον ξένο, σε Ομήρ. Οδ. **III.** φέρνω μακριά, αρπάζω κάτι και το μεταφέρω, λέγεται για θύελλα, σε Όμηρ. **IV. 1.** κινώ προς τα εμπρός, *πόδα*, σε Ευρ.· *έπειτα, προάγω, ενισχύω, βοηθώ, ἥὼςπροφέρει ὁδοῦ*, το ξημέρωμα βοηθάει στην πορεία κάποιου, σε Ησίοδ.· *πρ. εἷς τι*, συμβάλλω, συντελώ στην επίτευξη ενός αντικειμένου, σε Θουκ. **2.** αμτβ., *υπερέχω*, υπερβαίνω κάποιον, με γεν., σε Ηρόδ., Θουκ.

προ-φεύγω, μέλ. -φεύζομαι, αόρ. β' *προῦφύγον· I.* φεύγω προς τα εμπρός, φεύγω μακριά, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** με αιτ., φεύγω από, αποφεύγω, διαφεύγω, σε Όμηρ.

προφητεία, ή, I. χάρισμα ερμηνείας της θέλησης των θεών, σε Χρησμ. παρά Λουκ. **II.** στην Κ.Δ., χάρισμα ερμηνείας της Αγ. Γραφής ή ομιλίας και διακήρυξης του λόγου του Θεού υπό την καθοδήγηση του Αγίου Πνεύματος. **προφητεύω**, Δωρ. **προφᾱτ-**· μέλ. -εύσω, αόρ. α' *έπροφήτευσα· I.* είμαι ερμηνευτής του θελήματος των θεών, *μαντεύεο, Μοῖσα, προφατεύσω δ' ἐγώ*, σε Πίνδ.· *τίς προφητεύει θεοῦ; ποιος ερμηνεύει τη θέλησή του;* σε Ευρ.· *ὅστιςσοι προφητεύσει τάδε*, θα σου δώσει αυτή τη μαντική συμβουλή, στον ίδ. **II.** στην Κ.Δ., ερμηνεύω τη Γραφή, μιλώ και κηρύσσω υπό την επίδραση του Αγίου Πνεύματος.

προφήτης, Δωρ. **προφάτης[ā]**, ὁ (πρόφημι), **I. 1.** αυτός που κηρύσσει αντί του θεού και ερμηνεύει το θέλημά του στον άνθρωπο, προφήτης, μάντης, ερμηνευτής· ομοίως, ο Τειρεσίας είναι *προφήτης Διός*, ερμηνευτής του Δία, σε Πίνδ.· λέγεται και για τον Απόλλωνα, *Διὸς προφήτης ἐστὶ Λοξίας πατρός*, σε Αισχύλ.· η Πυθία μετέπειτα *προφηῖτις* του Απόλλωνα, σε Ηρόδ.· ομοίως, οι ποιητές καλούνται *οἱ τῶν Μουσῶν προφηῖται*, ερμηνευτές των Μουσών, σε Πλάτ. **2.** γενικά, ερμηνευτής, κήρυκας, *ἐγὼ πρ. σοι λόγων γενήσομαι*, σε Ευρ.· ομοίως, ο κρατήρας της σπονδής λέγεται *κώμου προφάτης*, σε Πίνδ. **II.** σε Κ.Δ.: **1.** αυτός που κατέχει το χάρισμα της προφητείας (*προφητεία*), θεόπνευστος ιεροκήρυκας και δάσκαλος· **2.** αυτός που αποκαλύπτει και ερμηνεύει τη βούληση του Θεού για το μέλλον, προφήτης (με τη νέα σημασία της λέξης), προφήτης μελλοντικών γεγονότων.

προφητικός, -ή, -όν, προφητικός, μαντικός, σε Λουκ.

προφήτις, -ιδος, θηλ. του *προφήτης*, λέγεται για την Πυθία, σε Ευρ.

προ-φθάνω[ā], μέλ. -φθάσω [ā] και -φθήσομαι, αόρ. α' -εφθάσα, αόρ. β' *προῦφθην* (όπως αν προερχόταν από ρήμα σε -μι)· **1.** φθάνω, προφταίνω, με

αιτ., σε Αισχύλ., Πλάτ. **2.** απόλ., βρίσκομαι εκ των προτέρων, προλαβαίνω, σε Ευρ.

προ-φθίμενος[ι], -η, -ον, νεκρός ή σκοτωμένος εκ των προτέρων, σε Ανθ.

προ-φοβέομαι, μέλ. -ήσομαι, Παθ., φοβάμαι εκ των προτέρων, φοβάμαι στη σκέψη ότι..., σε Ξεν.

προφοβητικός, -ή, -όν, φοβούμενος εκ των προτέρων, σε Αριστ.

προ-φορέομαι, Μέσ., λέγεται για ύφανση, στήνω το στημόνι ώστε να περάσει το υφάδι στον ιστό· μεταφ., *τὴν ὁδὸν προφορεῖσθαι*, τρέχω εδώ κι εκεί, σε Αριστοφ.

προ-φράζω, μέλ. -σω, προλέγω, σε Ηρόδ. — Παθ., μτχ. παρακ.

προπεφραδμένα ἄθλα, σε Ησίοδ.

πρόφρασσα, Επικ. θηλ. του *πρόφρων*, καλοσυνάτη, ευχάριστη, σε Όμηρ.

πρό-φρων, -ονος, ό, ή (φρήν),· I. 1. αυτός που έχει πρόθυμη ψυχή, απ' όπου, πρόθυμος, ένθερμος, έτοιμος στο να κάνει κάτι, σε Όμηρ. κ.λπ. **2.** λέγεται για ενέργειες ή προσπάθειες, πρόθυμος, ένθερμος, στον ίδ. **II.** Επικ. επίρρ., *προφρονέως*, πρόθυμα, ένθερμα, με ζήλο, σε Ομήρ. Ιλ.· έπειτα, *προφρόνως*, σε Θέογν., Αττ.

προφϋγεῖν, απαρ. αορ. β' του *προφεύγω*.

προφύγοισθα, β' ενικ. Επικ. ευκτ. αορ. β' του *προφεύγω*.

προφϋλάκη (προφυλάσσω), οι προπορευόμενοι φύλακες, πρόσκοποι· στον πληθ., προφυλακή, εμπροσθοφυλακή, σε Ξεν.· στον ενικ., *ή πρ. αὐτοῦ*, η προωθημένη φρουρά του, στον ίδ.· *διὰ προφυλακῆς*, με προπορευόμενους ανιχνευτές, σε Θουκ.

προφϋλάκισναυς, ή, πλοίο που χρησιμεύει ως προφυλακή στόλου, σε Θουκ.

προφύλαξι[ν], -ἄκος, ό, εμπροσθοφύλακας, ιχνηλάτης, πρόσκοπος· *οἱ προφύλακες = αἱ προφυλακαί*, σε Θουκ., Ξεν.

προ-φϋλάσσω, Αττ. -**ττω**, μέλ. -ζω, είμαι φύλακας μπροστά από, φρουρώ έναν τόπο ή μια οικία, με αιτ., σε Όμηρ. Ύμν. (με Επικ. προστ. β' πληθ.

προφύλαχθε, αντί *προφυλάσσετε*), σε Ξεν.· *προφυλάσσειν ἐπὶ τινι*, φρουρώ ένα πρόσωπο ή έναν τόπο, σε Ηρόδ.· απόλ., φυλάσσω, αγρυπνώ, *ή προφυλάσσουσα* (ενν. ναῦς) = *προφυλακίς*, στον ίδ. — Μέσ., βρίσκομαι σε επιφυλακή, προφυλάσσομαι, λαμβάνω προφυλακτικά μέτρα, μέτρα προφύλαξης, στον ίδ., Θουκ.· με αιτ., προφυλάσσομαι ή παίρνω προφυλακτικά μέτρα, στον ίδ., Θουκ.· με αιτ., προφυλάσσομαι ή παίρνω προφυλακτικά μέτρα ενάντια σε, Λατ. *cavere*, σε Ηρόδ., Ξεν.

προ-φϋράω, μέλ. -ήσω, ανακατεύω ή ζυμώνω από πριν· μεταφ. στην Παθ., *προπεφύραται λόγος*, ο λόγος είναι παρασκευασμένος, σε Αριστοφ.

προ-φϋτεύω, μέλ. -σω, φυτεύω από πριν· μεταφ., προκατασκευάζω, σε Σοφ.

προ-φωνέω, μέλ. -ήσω, **I.** διακηρύσσω εκ των προτέρων, σε Αισχύλ.·

προφωνεῖ τόνδε λόγον, δίνει αυτές τις εντολές εκ των προτέρων, στον ίδ. **II.** προειδοποιώ ή ανακοινώνω δημοσίως, με δοτ. και απαρ., *καί σοι προφωνῶ τόνδε μὴ θάπτειν*, σε Σοφ.· με απαρ. που παραλείπεται, *ὕμῃν προφωνῶ τάδε*, στον ίδ.

προ-χαίρω, I. χαίρομαι εκ των προτέρων, σε Πλάτ. **II.** σε γ' ενικ. προστ.

προχαιρέτω, ας είναι μακριά από εμένα! μακριά μου! σε Αισχύλ.

προ-χαλκεύω, μέλ. -σω, σφυρηλατώ προηγουμένως, σε Αισχύλ.

πρό-χειλος, -ον, αυτός που έχει χείλη που προεξέχουν, σε Στράβ.

προ-χειρίζω, μέλ. Αττ. -*ιῶ*, **I.** βάζω μέσα στο χέρι κάποιου, παραδίδω, σε Πολύβ. — Παθ., με μτχ. παρακ., αυτός που πιάνεται στο χέρι, σε Πλάτ., Δημ.

II. 1. ως αποθ., *προχειρίζομαι*, μέλ. Αττ. -*χειριοῦμαι*· παίρνω στα χέρια μου,

προετοιμάζω για τον εαυτό μου, σε Δημ. **2.** διαλέγω, εκλέγω, στον ίδ. **3.** με απαρ., αποφασίζω να κάνω, σε Πολύβ.

πρό-χειρος, -ον (χείρ), I. 1. πρόχειρος, έτοιμος, σε Αισχύλ., Σοφ.· λέγεται για γυμνό ξίφος ή μαχαίρι, σε Σοφ., Ευρ.· *λίθοις καί... άκοντίοις, ώς έκαστός τι πρ. είχε*, σε Θουκ.· *η προχειρότατον έχω είπειν*, σε Δημ. **2.** *πρόχειρόν (έστι)*, είναι εύκολο, με απαρ., σε Πλάτ. κ.λπ. **II.** λέγεται για πρόσωπα, έτοιμος να κάνει κάτι, πρόθυμος, με απαρ., σε Σοφ.· με δοτ., *πρ. τῇ φυγῇ*, έτοιμος για φυγή, σε Ευρ. **III.** επίρρ. -*ρως*, πρόχειρα, εκ του προχείρου, απρομελέτητα, σε Πλάτ. **προ-χειροτονέω**, μέλ. -*ήσω*, **1.** εκλέγω μέσω χειροτονίας εκ των προτέρων, σε Πλάτ., Αισχίν. **2.** αποφασίζω προηγουμένως μέσω χειροτονίας αν πρέπει να γίνει κάτι δεκτό, σε Δημ.

προ-χέω, μέλ. -*χεῶ*, αόρ. *α΄ -έχεα*· χύνω μπροστά, σε Ομήρ. Ιλ., Πίνδ.· *σπονδὰς προχέαι*, σε Ηρόδ.· μεταφ., *όπα γλυκεῖαν*, σε Πίνδ. — μεταφ., λέγεται για μεγάλο πλήθος ανθρώπων που ξεχύνεται πάνω σε μια πεδιάδα, σε Ομήρ. Ιλ.

πρό-χνῦ, επίρρ. (*πρό, γόνυ*), στα γόνατα, δηλ., γονατιστά, σε Ομήρ. Ιλ.· μεταφ., *ώς κεν απόλονται πρόχνυ*, θα φθαρούν, δηλ. θα καταλύσουν τον νόμο και θα χαθούν ολοκληρωτικά, στο ίδ.· ομοίως, *πρόχνυ όλέσθαι*, σε Ομήρ. Οδ.

προχόη, ή, = *πρόχοος*, σε Ανθ.

προχοΐς, -ΐδος, ή, υποκορ. του *πρόχοος*, ουροδοχείο, σε Ξεν.

πρόχοος, Αττ. συνηρ. **πρόχους, ή**· ετερόκλ. δοτ. πληθ. *πρόχουσι*· αιτ. πληθ.

πρόχους (προχέω)· δοχείο για χοές, υδροφόρο αγγείο, υδρία, κανάτι για χύσιμο νερού στα χέρια των φιλοξενούμενων, σε Όμηρ., Σοφ.· αγγείο με κρασί από το οποίο ο οινοχόος χύνει μέσα στα ποτήρια, σε Ομήρ. Οδ.

προ-χορεύω, μέλ. -*σω*, χορεύω μπροστά στον χορό, *πρ. κῶμον*, είμαι ο έξαρχος του *κόμου* ή εορταστικού ομίλου ή συντροφιάς, σε Ευρ.

προ-χρίω[ι], μέλ. -*σω*, αλείφω εκ των προτέρων, *προχρίω τί τινι*, αλείφω ή τρίβω με κάτι, σε Σοφ.

πρό-χρονος, -ον, αυτός που ανήκει στους παλαιότερους χρόνους, σε Λουκ.

πρόχῡσις, ή (προχέω), έκχυση, *πρόχυσις τῆς γῆς*, απόθεση λάσπης από ποταμό, Λατ. *alluvies*, σε Ηρόδ.· *ούλὰς κριθῶν πρόχυσιν έποιέετο* (πρβλ. το επόμ.), το *πρόχυσιν έποιέετο*, πρέπει να λαμβάνεται ως απλό ρήμα = *προέχεε*, στον ίδ.

προ-χύται[ῶ] (ενν. *κριθαί*), *αί*, = *ούλο-χύται*, σε Ευρ.

προ-χύτης[ῶ], -ου, ό, = *πρόχοος*, αγγείο για σπονδές, σε Ευρ.

προχῡτός, -ή, -όν, αυτός που είναι χυμένος προς τα εμπρός, που έχει σχηματισθεί από πρόχυση· *Προχῡτη νῆσος*, σχηματισμένη από την έκρηξη του Βεζούβιου, σε Στράβ.

πρό-χωλος, -ον, πολύ χωλός, κουτσός, σε Λουκ.

προ-χωρέω, μέλ. -*ήσω*, **I.** πηγαίνω ή έρχομαι προς τα εμπρός, προχωρώ, *πρὸς ἐμὴν χεῖρα*, προς το μέρος που το χέρι μου οδηγεί σε, σε Σοφ.· λέγεται για στρατεύματα, σε Θουκ.· λέγεται για χρόνο, προχωρώ, περνάω, σε Ξεν. **II. 1.** μεταφ., λέγεται για πολιτείες, πολέμους, επιχειρήσεις κ.λπ., προβαίνω, προχωρώ, συνεχίζω, συχνά με λέξεις που δηλώνουν καλή ή κακή έκβαση, *εὔ προχωρῆσαι*, σε Ευρ.· *προχωρησάντων ἐπὶ μέγα τῶν πραγμάτων*, σε Θουκ.· *τούτων προκεχωρηκότων ώς έβούλοντο*, σε Ξεν.· απόλ., πηγαίνω καλά, βαίνω ευτυχώς, σε Ηρόδ. κ.λπ. **2.** απρόσ., *προχωρεῖ μοι*, μου πάει καλά, έχω επιτυχία, *ώς οί δόλω, οὐ προεχώρει*, δεν μπορούσε να επιτύχει με δόλο, στον ίδ.· με απαρ., *ήν μη προχωρήση άπελθεῖν*, αν δεν είναι δυνατό να απομακρυνθεί, σε Θουκ.· απόλ. με *μτχ.*, *προκεχωρηκότων*, όταν τα πράγματα

είχαν προχωρήσει καλά, σε Ξεν. **3.** μεταγεν. λέγεται για πρόσωπα, προβαίνω, προχωρώ, σε Λουκ.

προ-ωθέω, μέλ. -ωθήσω και -ώσω, αόρ. α' -έωσα, συνηρ. μετχ. *πρώσας*· σπρώχνω προς τα εμπρός, σπρώχνω ή πιέζω, σε Πλάτ.· *προωθέω αὐτόν*, εφορμώ, σε Ξεν.

προ-ώλης, -ες (ὄλλυμι), κατεστραμμένος από πριν, σε Δημ.

πρό-ωρος, -ον (ῥωρα), αυτός που βρίσκεται πριν από την ώρα του, άκαιρος, πρόωρος, σε Ανθ.

πρῦλλέες, -έων, οί, οπλισμένοι πεζοί οπλίτες, αντίθ. προς τους άρχοντες που μάχονται από τα άρματα, σε Ομήρ. Ιλ. (αμφιβ. προέλ.).

πρύμνᾱ, ἡ, Ιων. **πρύμνη**, θηλ. του *πρυμνός* (ενν. ναῦς)· **I. 1.** το πίσω μέρος ενός πλοίου, πρύμνη, Λατ. *ruppis*, σε Όμηρ. κ.λπ.· μερικές φορές ο Όμηρ. το έχει επίσης πλήρες, *νηϊπάρα πρύμνη, ἐπὶ πρύμνη νηϊ, νηϊ ἐνὶ πρ.*, κα σε πληθ., *νηυσὶν ἐπὶ πρύμνησι*· παρόλο που έχει επίσης, *πρύμνη νηός*, σε Ομήρ. Οδ.· *ἐπὶ πρύμνην ἀνακρούεσθαι*, κάνω το πλοίο να οπισθοχωρήσει, χωρίς να στραφεί (βλ. [ἀνακρούω](#) II)· ομοίως, *χωρεῖν πρύμναν*, αποσύρομαι, υποχωρώ, οπισθοχωρώ, σε Ευρ.· *ἐπείγει κατὰ πρύμναν*, λέγεται για ούριο άνεμο, σε Σοφ.· *κατὰ πρύμναν ἴσταται τὸ πνεῦμα*, σε Θουκ.· τα πλοία συνήθως προσδένονταν ή ανασύρονταν στην ξηρά από την πρύμνη, σε Ομήρ. Ιλ.· απ' όπου, *πρύμνας λῦσαι*, σε Ευρ., πρβλ. [πρυμνήσιος](#)· **2.** μεταφ., το σκάφος της πολιτείας, σε Αισχύλ. **II.** γενικά, το κάτω μέρος, *πρ. Ὅσσας*, οι πρόποδες του όρους της Ὅσσας, σε Ευρ.

πρυμναῖος, -α, -ον, αυτός που ανήκει στην πρύμνη του πλοίου, σε Ανθ.

Πρυμνεύς, ὁ, πηδαλιούχος, όνομα ενός Φαίακα, σε Ομήρ. Οδ.

πρύμνη, Ιων. αντί *πρύμνα*.

πρύμνηθεν, Δωρ. **-ᾶθεν**, επίρρ. του *πρύμνη*, από την πρύμνη, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ., Ευρ.

πρυμνήσιος, -α, -ον (πρύμνα), αυτός που ανήκει στην πρύμνη πλοίου, *κάλως*, σε Ευρ.· ουδ. πληθ. *πρυμνήσια* (ενν. δεσμά), σχοινιά από την πρύμνη που ξεκινούν και προσδένονται στην ξηρά, Λατ. *retinacula navis*, σε Όμηρ.

πρυμνήτης, -ου, ὁ (πρύμνα), **I.** πηδαλιούχος, κυβερνήτης· μεταφ., *χώρας πρυμνήτης ἄναξ*, ο κυβερνήτης της πολιτείας, σε Αισχύλ. **II.** ως αρσ. επίθ. = *πρυμνήσιος*, *πρ. κάλως*, σε Ευρ.

πρυμνόθεν (πρυμνόν), επίρρ., από τον πυθμένα, από τον πάτο, απ' όπου, όπως το Λατ. *funditis*, ολοσχερώς, συθέμελα, σε Αισχύλ.

πρυμνόν, τό, το χαμηλότερο μέρος, το τελευταίο, το έσχατο, το άκρο, σε Ομήρ. Ιλ.· *πρυμνοῖς ἀγορᾶς ἐπὶ*, κατά τα άκρα της αγοράς, σε Πίνδ.

πρυμνός, -ή, -όν, Επικ. επίθ., έσχατος, τελευταίος· στον Όμηρ. πάντα το έσχατο μέρος, μέλος του σώματος, η ρίζα, *πρυμνός βραχίων, πρυμνή γλῶσσα* κ.λπ.· ομοίως, *πρυμνήν ὕλην ἐκτάμνειν*, κόβω το δέντρο από την ρίζα, σύρριζα, σε Ομήρ. Ιλ.· *δόρυ πρυμνόν*, το κατώτατο μέρος της αιχμής του δόρατος, εκεί όπου συνάπτεται με την ξύλινη λαβή, στέλεχος, στο ίδ.· *λᾶας πρυμνός παχύς*, λίθος πλατύς στη βάση, αντίθ. προς το *ὑπερθεν ὀξύς* (που ακολουθεί), στο ίδ.· *υπερθ. πρυμνότατος*, σε Ομήρ. Οδ.· για το *πρύμνη* ναῦς, βλ. [πρύμνα](#) (αμφιβ. προέλ.).

πρυμν-οῦχος, -ον (ἔχω), **I.** αυτός που κρατάει την πρύμνη του πλοίου, σε Ανθ. **II.** αυτός που συγκρατεί τα πλοία (επειδή ήταν αγκυροβολημένα από την πρύμνη), *Αὔλις*, σε Ευρ.

πρυμν-ώρεια, ἡ (ῥορς), πόδια, πρόποδες βουνού, σε Ομήρ. Ιλ.

πρυτάνεια, Ιων. -**ήῆ**, ἡ (**πρυτανεύω**)· **I.** πρυτανεία ή προεδρία· στην Αθήνα διαρκούσε 35 ή 36 ημέρες, περίπου δηλαδή το ένα δέκατο του έτους, κατά τη διάρκεια του οποίου οι πρυτάνεις κάθε *φυλής*, προήδρευαν εκ διαδοχής στη *βουλὴν* και την *ἐκκλησίαν*, σε Ρήτ· *ἐνδεκάτῃ τῆς πρυτανείας* (ενν. *τῆς Πανδιονίδος*), την ενδέκατη μέρα της προεδρίας της Πανδιονίδας φυλής, σε Δημ. **II.** οποιοδήποτε δημόσιο αξίωμα που έχει ορισμένη διάρκεια, *πρυτανεία τῆς ἡμέρης*, η αρχιστρατηγία της ημέρας που ασκείτο εκ διαδοχής, σε Ηρόδ. **πρυτάνειον**, Ιων. -**ήϊον**, τό (**πρύτανις**), **I.** αἶθουσα του πρυτάνεως, δημαρχείο, Λατ. *curia*, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.· ήταν αφιερωμένο στην Εστία (**Vesta**), προς τιμήν της οποίας έκαιγε αέναη φωτιά, η οποία ερχόταν στις αποικίες από το πρυτανείο της μητρόπολης· στην Αθήνα οι πρυτάνεις σιτίζονταν εκεί και διασκεδάζαν τους ξένους πρέσβεις δημοσία δαπάνη, σε Αριστοφ., Δημ.· οι πολίτες επίσης που ευεργέτησαν την πολιτεία καθώς και τα παιδιά αυτών που έπεσαν στη μάχη ανταμείβονταν με σίτιση στο πρυτανείο, *ἐν πρυτανείῳ δειπνεῖν, σιτεῖσθαι*, σε Αριστοφ., Πλάτ. **II. 1.** δικαστήριο στην Αθήνα, σε Δημ., Πλούτ. **2.** *πρυτανεῖα, τά*, σύνολο χρημάτων που κατατίθεται από τον κάθε αντίδικο στο δικαστήριο πριν ξεκινήσει η δίκη, σε Αριστοφ. κ.λπ.· *τιθέναι πρυτανεῖά τινι*, καταθέτω χρήματα εναντίον κάποιου, δηλ. κάνω αγωγή εναντίον του, στον ιδ.· *ἴν' αἱ θέσεις γίνονιντο τῇ νομηνίᾳ* (ενν. *τῶν πρυτανείων*), στον ιδ.· *δέχεσθαι τὰ πρυτανεῖα*, δέχομαι την καταβολή, δηλ. επιτρέπω την εισαγωγή της αγωγής, στον ιδ. **πρυτάνεω**, μέλ. -*σω*, **I.** εἰμαι *πρύτανις* ή πρόεδρος, έχω κυριαρχία, εξουσία, κυβερνώ, σε Ομηρ. Ὑμν. **II. 1.** στην Αθήνα, έχω το αξίωμα του πρύτανι, κυρίως χρησιμ. από την προεδρεύουσα φυλή (βλ. [πρύτανις II](#)), *ἔτυχεν ἡ φυλὴ Ἀκαμαντὶς πρυτανεύουσα*, σε Πλάτ. κ.λπ. **2.** *πρυτανεύω περὶ εἰρήνης*, κάνω πρόταση για ειρήνη και τη θέτω σε ψηφοφορία, διότι αυτό ήταν το καθήκον των πρυτάνεων, σε Αριστοφ. κ.λπ. **III.** γενικά, διευθύνω, διοικώ, κανονίζω, σε Δημ. — Παθ., *πρυτανεύεσθαι παρὰ τινος*, στον ιδ. **πρυτάνηῆ**, -**ήϊον**, Ιων. αντί *πρυτανεία*, -*νεῖον*. **πρύτᾱνις**[ῡ], γεν. -*εως*, ὁ· πληθ. *πρυτάνεις*· (πιθ. από πρόθ. *πρό*)· **I.** κυβερνήτης, διοικητής, άρχοντας, αρχηγός, λέγεται για τον Ιέρωνα, σε Πίνδ.· λέγεται για τον Δία, στον ιδ., Αισχύλ. **II.** στην Αθήνα, πρύτανις ή πρόεδρος, πολιτικό αξίωμα· οι *πρύτανεις* ήταν η επιτροπή 50 βουλευτών, εκλεγμένη με κλήρο από καθεμία από τις 10 φυλές (*φυλαί*), ώστε η καθεμία από αυτές αποτελούσε το 1/10 της βουλής (*βουλή*) των 500· απ' αυτούς τους 50 *πρυτάνεις*, ένας ήταν εκλεγμενος με κλήρο, ως ο αρχηγός-πρόεδρος (*ἐπιστάτης*)· αυτός επέλεγε 9 προέδρους (*πρόεδροι*)· και η πραγματική εξουσία ήταν στα χέρια αυτού του μικρότερου σώματος, με ένα γραμματέα (*γραμματεύς*) επιπλέον· η φυλή που αναλάμβανε την εξουσία κάθε χρόνο αποφασιζόταν με κλήρο και ο χρόνος της διακυβέρνησής της (*πρυτανεία*) ήταν περίπου πέντε εβδομάδες· κατά το διάστημα αυτό, όλες οι συνθήκες και οι δημόσιες πράξεις έφεραν το όνομά τους ως εξής: *Ἀκαμαντὶς (φυλὴ) ἐπρυτάνευε, Φαίνιππος ἐγραμμάτευε, Νικιάδης ἐπεστάτει*, η Ακαμαντὶς φυλή ήταν στην προεδρία, ο Φαίνιππος γραμματέας, ο Νικιάδης αρχηγός-πρόεδρος, σε Θουκ. **πρῶ** ή **πρώ**, **πρωαίτερον**, **πρωαίτατα**, βλ. [πρωί](#). **πρῶζος**, -**ον**, Αττ. **πρώϊζος**. **πρώην**, Δωρ. **πρώᾱν** (**πρωί**), **I.** πρόσφατα, προ ολίγου, Λατ. *nuper*, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ. **II.** προχθές, *οὐ χθές, ἀλλὰ πρώην*, σε Θουκ.· *πρώην τε καὶ χθές*, μέχρι

προχθές, μέχρι πρότινος, σε Ηρόδ.· ομοίως, *χθές τε καὶ πρόην*, σε Αριστοφ.· *πρόην καὶ χθές*, σε Δημ.

πρωθ-ήβης, -ου, ὁ (πρώτος), αυτός που βρίσκεται στην πρώτη ακμή της ήβης, σε Όμηρ.· θηλ. *πρωθήβη*, σε Ομήρ. Οδ.

πρωϊ[ῦ], Αττ. **πρώ ή πρῶ**, επίρρ. (*πρό*)· **1.** νωρίς το πρωί, νωρίς, σε Ομήρ. Ιλ.· με γεν., *πρωϊ ἔτι τῆς ἡμέρης*, σε Ηρόδ.· *ἐκάστης ἡμέρας τὸ πρῶ*, σε Ξεν.· *πρὼ τῇ ὑστεραίᾳ*, νωρίς την επόμενη μέρα, πρωί πρωί, στον ιδ.· *ἄμαπρωί, ἀπὸ πρωῒ*, σε Κ.Δ. **2.** γενικά, έγκαιρα, πολύ νωρίς, σε καλό χρόνο, Λατ. *mature, tempestive*, σε Ησιόδ., Αριστοφ. κ.λπ.· με γεν., *πρῶ τῆς ὥρας*, σε Θουκ. **3.** = *πρὸ καιροῦ*, πολύ σύντομα, πάρα πολύ νωρίς, *πρῶ γε στενάξεις*, σε Αισχύλ.· *πρῶ ἐσβαλόντες, καὶ τοῦ σίτου ἔτι χλωροῦ ὄντος*, σε Θουκ.· το *πρωῒ* σχηματίζει παραθετικά από το παράγωγο επιθ. *πρώιος*, συγκρ. *πρωιαίτερον*, υπερθ. *πρωϊαίτατα*, Αττ. *πρωαίτερον, πρωαίτατα*, σε Θουκ. κ.λπ.

πρωία, βλ. [πρωῖος](#).

πρωιζός, Αττ. **πρωζός, -όν, I.** = *πρωῖος*, ουδ. πληθ. *πρωιζά*, χρησιμ. ως επίρρ., ακριβώς όπως το *πρόην, χθιζά τε καὶ πρωιζά*, χθές ή την προηγούμενη ημέρα (προχθές), σε Ομήρ. Ιλ. **II.** *οὔτω δὴ πρ. κατέδραθες*, τόσο πολύ νωρίς, σε Θεόκρ.

πρωῖμος[ῖ], -ον, πρωῖμος, λέγεται για καρπούς, σε Ξεν.

πρωῖνός[ῖ], -ή, -όν, μεταγεν. τύπος του *πρωῖος*, σε Βάβρ.

πρωῖος, Αττ. **πρῶος, -α, -ον (πρωῖ, πρῶ)**· νωρίς, **I.** νωρίς μέσα στην ημέρα, νωρίς την αυγή, το πρωί, πρωινός, σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης, *περὶ δειλὴν πρωῖην* (πρβλ. [δειλῆ](#)), σε Ηρόδ.· το *πρωία* χρησιμ. μόνο του, ως ουσ., *ἦν δὲ πρωῖα, πρωῖας γενομένης*, σε Κ.Δ. **II.** νωρίς ως προς το έτος, εγκαίρως· *πρωῖος (ὁ στρατός) συνελέγετο*, σε Ηρόδ.· *πρῶα τῶν καρπίμων*, οι πρώιμοι καρποί, σε Αριστοφ.

πρωκτός, ὁ, πρωκτός, πισινός· γενικά, πίσω μέρος, ουρά, σε Αριστοφ.

πρών, ὁ, γεν. και δοτ. *πρῶνος, πρῶνι*, όχι *πρωνός, πρωνί* (γιατί είναι συνηρ. από το *πρεών*) (*πρό*)· ακρωτήριο, κάβος, Λατ. *promontorium*, σε Ομήρ. Ιλ.· πληθ. *πρώνες* από εκτεταμ. τύπο *πρώων*, στο ιδ.· σε Αισχύλ. Πέρσ. 132, *ἀμφοτέρας πρῶνα κοινὸν αἶας*, η παράλια έκταση ανάμεσα στις δύο ηπείρους είναι πιθ. η χερσόνησος, και στον ιδ. 879, *πρῶν ἄλιος*, η χερσόνησος της Μ. Ασίας.

πρῶξ, ἦ, γεν. *πρωκός*, σταγόνα δροσιάς, δροσοσταλίδα, σε Θεόκρ.

πρῶος, -α, -ον, Αττ. αντί *πρωῖος*.

πρῶρα, ἡ (όχι *πρώρα*, επειδή είναι συνηρ. από το *πρώειρα*) (*πρό*)· **1.** μπροστινό τμήμα πλοίου, κεφαλή πλοίου, πλώρη, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ.· *πνεῦμα τοῦκ πρῶρας*, αντίθετος άνεμος, αντίθ. προς το *κατὰ πρύμναν*, σε Σοφ. **2.** μεταφ., *πρῶρα βιότου*, η πλώρη του πλοίου της ζωής, δηλ. η πρώτη νεότητα, σε Ευρ.· *πάροιθεν πρῶρας καρδίας*, μπροστά στην καρδιά μου, σε Αισχύλ. **πρῶρᾱθεν**, Ιων. -**ηθεν**, στους ποιητές πριν από σύμφωνο -**θε**, επίρρ. (*πρῶρα*)· από την πρύμνη του πλοίου, από το μπροστινό μέρος, σε Πίνδ., Θουκ. κ.λπ.· αρχ. γεν., *ἐκ πρῶραθεν*, σε Θεόκρ.

πρωράτεύω, είμαι *πρωράτης*, σε Αριστοφ.

πρωράτης[ᾱ], ὁ, = *πρωρεύς*, σε Ξεν.

πρωρεύς, -έως, ἡ (πρῶρα), αξιωματικός που διευθύνει πάνω στην πρύμνη, σκοπός, σε Ξεν. κ.λπ.

πρῶρηθεν, Ιων. επίρρ. αντί *πρώραθεν*.

πρώσας, συνηρ. από το *προώσας*, μτχ. αορ. α' του *προωθέω*.

πρωτ-άγγελος, -ον, αυτός που αναγγέλλει πρώτος, με γεν., σε Ανθ.

πρωτ-άγριον, τό (ἄγρα), πρώτη άγρα, πρώτα θηράματα, κυρίως στον πληθ., σε Ανθ.

πρωτάγωνιστέω, μέλ. -ήσω, είμαι πρωταγωνιστής, σε Πλούτ.· μεταφ., παίζω τον πρώτο ρόλο, είμαι αρχηγός, σε Αριστ.

πρωτ-ἄγωνιστής, -οῦ, ό, αυτός που παίζει τον πρώτο ρόλο, πρώτος υποκριτής, Λατ. *primarum partium actor*, σε Αριστ.

πρώτ-αρχος, ό, πρώτος, αρχικός, *πρ. ἄτα*, σε Αισχύλ.

πρωτεΐον, τό (πρωτεύω), πρώτη τάξη, πρώτη θέση, σε Δημ.· κυρίως στον πληθ., πρώτο βραβείο, πρώτο μέρος ή θέση, σε Πλάτ., Δημ.

Πρωτεσί-λαός, ό, Δωρ. -λας, ό, Ιων. και Αττ. -λέως, -εω· ο πρώτος του λαού, όνομα του ήρωα που πρώτος πήδησε στη γη της Τροίας, σε Ομήρ. Ιλ.·

Πρωτεσιλάειον, τό, το μνημείο προς τιμή του, σε Στράβ.

πρωτεύω, μέλ. -σω (πρῶτος)· **1.** είμαι ο πρώτος, κατέχω την πρώτη θέση, σε Πλάτ. κ.λπ.· είμαι ο πρώτος σε κάτι, *καρτερία*, σε Ξεν.· *βδελυρία*, σε Αισχίν.· *περι κακίαν*, στον ίδ. **2.** με γεν. προσ., είμαι πρώτος, ανώτερος από ή μεταξύ, *τῶν ῥητόρων*, στον ίδ.

πρωτ-ηρότης, -ου, ό, αυτός που οργώνει πρώτος ή πρώιμα, σε Ησίοδ.

πρώτιστος, -η, -ον και -ος, -ον, ποιητ. υπερθ. του *πρῶτος*, αληθινά πρώτος, πρώτος από τους πρώτους, πρώτος όλων, σε Όμηρ.· *πολὺν πρώτιστος*, στον ίδ.· ουδ. *πρώτιστον*, ως επίρρ., πρώτα απ' όλα, σε Ευρ.· *τὰ πρώτιστα*, σε Ομήρ. Οδ.

πρωτό-βολος, -ον (βάλλω), αυτός που χτυπιέται πρώτος, σε Ευρ.

πρωτό-γονος, -ον (γίγνομαι), **1.** πρωτότοκος, πρωτογέννητος, πρώιμος, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ.· *φοίνιξ πρ.*, αυτός που φύτρωσε πρώτος, σε Ευρ. **2.** λέγεται για κοινωνική τάξη, *πρ. οἴκοι*, οικογένειες υψηλής καταγωγής, ευγενείς, σε Σοφ. **3.** αυτός που ορίζεται πρώτος, σε Λουκ.

πρωτό-ζυξ, -ῦγος (ζεύγνυμι), πρόσφατα παντρεμένος, νιόπαντρος, σε Ανθ.

πρωτο-καθεδρία, ή (καθέδρα), πρώτη θέση, προεδρία, σε Κ.Δ.

πρωτο-κλῖσία, ή (κλίνω), πρώτη τιμητική θέση σε τραπέζι δείπνου, σε Κ.Δ.

πρωτο-κτόνος, -ον (κτείνω), αυτός που διαπράττει τον πρώτο φόνο, πρώτος ανθρωποκτόνος, λέγεται για τον Ιξίονα, σε Αισχύλ.

πρωτο-κύων, ό, πρώτος των σκύλων, δηλ. ο αρχηγός των Κυνικών φιλοσόφων, σε Ανθ.

πρωτόλεια, τά (λεία), τα πρώτα λάφυρα στον πόλεμο, γενικά, πρώτοι καρποί, *απαρχές· τῶν σῶν γονάτων πρωτόλεια*, στην έναρξη της ικεσίας μου, σε Ευρ.

πρωτό-μαντις, ό, ή, πρώτος προφήτης ή μάντης, σε Αισχύλ.

πρωτό-μορος, -ον, αυτός που πεθαίνει ή αυτός που πέθανε πρώτος, σε Αισχύλ.

πρωτο-πήμων, -ονος, ό, ή, πρωταίτιος του κακού, σε Αισχύρ.

πρωτό-πλοος, -ον, Αττ. συνηρ. -πλους, -ουν, **I.** αυτός που πλέει στη θάλασσα για πρώτη φορά, σε Ομήρ. Οδ., Ευρ.· *πρ. πλάτα*, τα πρώτα κουπιά που έχουν χρησιμοποιηθεί (στο πλοίο Αργώ), σε Ευρ. **II.** αυτός που πλέει πρώτος ή είναι επικεφαλής, σε Ξεν.

πρωτο-πορεία, ή, πρόσκοποι στρατού, προφυλακή, εμπροσθοφυλακή, σε Πολύβ.

πρῶτος, -η, -ον, βλ. [πρότερος](#) B.

πρωτο-στάτης[ἄ], -ου, ό (στήναι), **I.** αυτός που στέκεται στην πρώτη θέση, προς τα δεξιά της πρώτης γραμμής της φάλαγγας, πρόμαχος, σε Θουκ.· *ἀλλὰ οἱ πρ.*, άνδρες πρώτης γραμμής, σε Ξεν. **II.** μεταφ., ο πρώτος ή αρχηγός, σε Κ.Δ.

πρωτοτόκια, τά, δικαιώματα πρωτότοκου, πατρογονικά δικαιώματα, σε Κ.Δ.

πρωτο-τόκος, Δωρ. **πρᾶτο-**, **-ον** (τίκτω),· **I.** γυναίκα που γεννά πρώτη φορά, σε Ομήρ. Ιλ., Θεόκρ. **II.** προπαροξ., *πρωτότοκος*, **-ον**, Παθ., αυτός που γεννήθηκε πρώτος, σε Ανθ., Κ.Δ.

πρωτό-τομος, **-ον** (τέμνω), αυτός που κόβεται πρώτος, σε Ανθ.

πρώτως, επίρρ. του *πρῶτος*, βλ. **πρότερος** B. IV.

πρωῦδαν, συνηρ. αντί *προ-αυδαν*, σε Αριστοφ.

πρών, **-ονος**, **ὁ**, Επικ. εκτεταμ. τύπος του *πρών*.

***πταίρω** (ενεστ. σε χρήση το αποθ. *πτάρνυμαι*), αόρ. β' *ἔπταρον*· φταρνίζομαι, *μέγ' ἔπταρε*, φταρνίστηκε δυνατά, σε Ομήρ. Οδ., Αριστοφ.· «Ζεῦσῶσον», *ἐάν πτάρη*, καθώς λέμε εμείς «με τις υγείες σου», σε Ανθ.· λέγεται για καντήλι, τρεμοσβήνω, στον ίδ.

πταῖσμα, **τό**, **I.** παραπάτημα, σκόνταμα, σφάλμα, λάθος, σε Θέογν. **II.** αποτυχία, δυστυχία, συντριβή, σε Ηρόδ., Δημ. κ.λπ.

πταίω, μέλ. *πταίσω*, αόρ. α' *ἔπταισα*, παρακ. *ἔπταικα* — Παθ., αόρ. α' *ἐπταίσθην* **I.** μτβ., κάνω κάποιον να παραπατήσει ή να πέσει, *τινὰ πρὸς τινι*, σε Πίνδ. — Παθ., *τὰ πταισθέντα*, αποτυχίες, σε Λουκ. **II.** **1.** αμτβ., παραπατώ, σκοντάφτω, πέφτω, σε Σοφ. κ.λπ.· *πταίω πρὸς τινι*, σκοντάφτω σε κάτι, πέφτω πάνω, σε Αισχύλ., Πλάτ.· *πρὸς τι*, σε Ξεν.· επίσης, *μὴ περὶ Μαρδονίῳ πταίσῃ ἡ Ἑλλάς*, για να μην πέσει η Ελλάδα σε αυτόν, δηλ. για να μην ηττηθεί από αυτόν, σε Ηρόδ. **2.** μεταφ., κάνω ένα λάθος βήμα, αποτυγχάνω, σε Θουκ., Δημ.· επίσης, *ἐλάχιστα, τὰ πλείω πταίουσιν*, σε Θουκ. κ.λπ.

πτάμενος, **-η**, **-ον**, μτχ. αορ. β' του *πέταμαι*.

πτᾶνός, **-ά**, **-όν**, Δωρ. αντί *πτηνός*.

πτᾶξ, γεν. *πτᾶκός*, **ὁ**, **ἡ** (**πτήσσω**), = *πτῶξ*, σε Αισχύλ.

πταρμός, **ὁ** (**πταίρω**), φτάρνισμα, σε Αριστοφ., Θουκ. κ.λπ.

πτάρνῡμαι, φταρνίζομαι (βλ. ***πταίρω**), σε Ξεν.

πτᾶς, μτχ. του *ἔπτην*, Ενεργ. αόρ. β' του *πέταμαι*.

πτᾶσθαι, απαρ. αορ. β' του *πέταμαι*.

πτᾶτο, Επικ. αντί *ἔπτατο*, γ' ενικ. αορ. β' του *πέταμαι*.

πτελέα, Ιων. **-έη**, **ἡ**, φτελιά, Λατ. *ulmus*, σε Ομήρ. Ιλ.

πτέρῖνος, **-η**, **-ον** και **-ος**, **-ον** (**πετρόν**), **I.** κατασκευασμένος από φτερά, *πτέρινος κύκλος*, βεντάλια από φτερά, σε Ευρ.· *πτέρινος ῥίπις*, σε Ανθ. **II.** φτερωτός, αυτός που έχει φτερά, σε Αριστοφ.

πτερίσκο, **ὁ**, υποκορ. του *πετρόν*, σε Βάβρ.

πτέρνα, Ιων. **πτέρνη**, **ἡ**, φτέρνα, σε Ομήρ. Ιλ.· το κάτω μέρος της φτέρνας, σε Αισχύλ. **II.** χοιρομέρι, σε Βατραχομ.

Πτερνο-γλύφος[ῡ], **ὁ** (**γλύπτω**), αυτός που σκαλίζει τα χοιρομέρια, σε Βατραχομ.

Πτερνο-τρώκτης, **-ου**, **ὁ** (**τρώγω**), αυτός που ροκανίζει τα χοιρομέρια, σε Βατραχομ.

Πτερνο-φάγος, **ὁ** (**φᾶγείν**), αυτός που τρώει χοιρομέρια, σε Βατραχομ.

πτερο-δόνητος (**δονέω**), αυτός που κινείται ανεβοκατεβάζοντας τις φτερούγες· μεταφ., αυτός που υψώνεται, ανεβαίνει ψηλά, σε Αριστοφ.

πτερόεις, **-εσσα**, **-εν**, συνηρ. τύποι *πετροῦσσα*, *πετροῦντος*, *πετροῦντα*· **1.** αυτός που έχει φτερά, φτερωτός, *ὄϊστοί, ἰοί*, σε Ομήρ. Ιλ.· *πέδιλα*, σε Ησίοδ. κ.λπ. **2.** αυτός που μοιάζει με φτερό, ελαφρύς, *λαισήϊα*, σε Ομήρ. Ιλ. **3.** μεταφ., *ἔπεα πτερόεντα*, λόγια του αέρα, σε Όμηρ., Ησίοδ.· ομοίως, *πτερόεις ὕμνος*, σε Πίνδ.· επίσης, *φυγὴ πτερόεσσα*, σε Ευρ.

πτερόν, **τό** (**πτέσθαι**)· **1.** κυρίως στον πληθ., φτερά, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ. κ.λπ.· στον ενικ., φτερό, σε Αριστοφ. **2.** = *πτέρυξ*, φτερούγα πουλιού, στον

πληθ., φτερούγες, σε Όμηρ., Αισχύλ.· *Παλλάδος ὑπὸ πτεροῖς ὄντας*, μεταφ., λέγεται για τα κλωσόπουλα που βρίσκονται κάτω από τα φτερά της κλώσσας, σε Αισχύλ.· *τῷ πτερὰ γίνετο*, γίνονταν σαν φτερά, σε Ομήρ. Ιλ. **3.** φτερά της νυχτερίδας (βλ. [πτύλον](#) II), σε Ηρόδ. **II. 1.** οποιοδήποτε φτερωτό δημιούργημα, όπως η Σφίγγα, σε Ευρ.· σκαθάρι, σε Αριστοφ. **2.** όπως το οἰωνός, Λατ. avis, πτηνά που παρέχουν προφητικά σημάδια, προφητεία, οἰωνός, σε Πίνδ., Σοφ. **III.** οτιδήποτε μοιάζει με φτερό όπως: **1.** τα φτερά του πλοίου, δηλ. τα κουπιά (πρβλ. [πτερόω](#)), *ἐρετμά, τά τε πτερὰ νηυσὶ πέλονται*, σε Ομήρ. Οδ.· *νηὸς πτερὰ*, σε Ησίοδ., Ευρ.· απ' όπου, χρησιμ. για τις φτερούγες των πουλιών, *πτεροῖς ἐρέσσειν*, σε Ευρ. **2.** *ἀέθλων πτερὰ*, δηλ. βραβείο της νίκης που υψώνει τον ποιητή μέχρι τον ουρανό, σε Πίνδ. **3.** φτερωτό βέλος, σε Ευρ. **4.** *τοῦ πάγωνος τὰ πτερὰ*, τα άκρα της γενειάδας, σε Λουκ. **5.** στην Αρχιτεκτονική, λέγεται για τις εξωτερικές σειρές των κιόνων στις πλευρές των ελληνικών ναών, βλ. [ὑπτερος](#).

πτερο-ποιίκιλος, -ον, αυτός που έχει πολύχρωμα φτερά, παρδαλός, σε Αριστοφ.

πτερό-πους, -ποδος, αυτός που έχει φτερά στα πόδια, λέγεται για τον Ερμή, σε Ανθ.

πτερορ-ρυνέω (ρέω), ρίχνω τα φτερά μου, τα αλλάζω, μαδών, σε Αριστοφ.· μεταφ., ξεγελιέμαι, ληστεύομαι, απογυμνώνομαι, στον ιδ.

πτερο-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που φέρει φτερά, φτερωτός, σε Αισχύλ., Ευρ.· *πτεροφόρα φῦλα*, οι φτερωτές φυλές, σε Αριστοφ.· μεταφ., *πτεροφόρου Διὸς βέλος*, ο φτερωτός κεραυνός του Δία, στον ιδ.

πτερο-φυέω, μέλ. -ήσω (φύω), «βγάζω φτερά», σε Πλάτ.

πτερο-φύτωρ[ῶ], -ορος, ὁ, ἡ, αυτός που παράγει ή αναπτύσσει φτερά, σε Πλάτ.

πτερόω, μέλ. -ώσω (πτερόν)· **I. 1.** προμηθεύω με πούπουλα ή φτερά, κοσμών με φτερά, *τινά*, σε Αριστοφ.· *πτεροῦν βιβλίον*, διπλώνω χαρτί ως πτερόσχημο βέλος, *σαῖτα*, σε Ηρόδ. — Παθ., είμαι ή γίνομαι φτερωτός, αποκτώ φτερά, σε Αριστοφ., Πλάτ. **2.** εφοδιάζω πλοίο με κουπιά· μεταφ., στην Παθ., *σκάφος τάρσῳ ἐπτερωμένον*, σε Ευρ. **II.** μεταφ., κάνω κάποιον να πετάξει, διεγείρω, ενθουσιάζω (πρβλ. [ἀναπτερόω](#)), σε Αριστοφ. — Παθ. είμαι συνεπαρμένος, αναπτερωμένος, σε Λουκ.

πτερῦγίζω, μέλ. -ίσω (πτέρυξ), πάλλω, κουνών, χτυπών τα φτερά μου, όπως τα μικρά πουλιά που προσπαθούν να πετάξουν, σε Αριστοφ.· ανεβοκατεβάζω τα φτερά μου, όπως ο κόκορας όταν λαλεί, στον ιδ.· στους Ιππ., σε Αριστοφ., η λέξη αναφέρεται σε κάποια κωμωδία του Μάγνητα που καλείται *Ορνιθες*.

πτερύγιον[ῶ], τό, I. υποκορ. του πτέρυξ, σε Αριστ. **II.** πτέρυγα κτιρίου, πυργίσκος ή έπαλξη, άκρο, σε Κ.Δ.

πτερῦγωτός, -ή, -όν (όπως αν προερχόταν από το πτερυνγώ = πτερόω), αυτός που έχει φτερά, φτερωτός, σε Αριστοφ.

πτέρυξ, -ῦγος, ἡ, Επικ. δοτ. πληθ. *πτερύγεσσι*· (πτερόν)· **I. 1.** φτερούγα πουλιού, σε Ομήρ. Ιλ.· στον πληθ., φτερούγες, σε Όμηρ. κ.λπ. **2.** φτερωτό πλάσμα, πουλί, πτηνό, σε Ανθ. **II. 1.** οτιδήποτε μοιάζει με φτερούγα, κάτω άκρα του θώρακα του πολεμιστή, σε Ξεν.· επίσης, λέγεται για τον Δωρ. *χιτώνα*, σε Αριστοφ. **2.** λεπίδα σε μαχαίρι ή ξίφος, σε Πλούτ. **III.** οτιδήποτε καλύπτει ή προστατεύει όπως τα φτερά, *πτέρυξ πέπλων*, σε Ευρ.· *Εὐβοίης πτέρυξ*, δηλ. η Αυλίδα, στον ιδ. **IV.** μεταφ., *πτέρυγες γώνων*, σε Σοφ.· *πτέρυξ Πιερίδων*, σε Πίνδ.

πτερύσσομαι, Αττ. **-ττομαι**, μέλ. **-ζόμαι**, αποθ., χτυπώ τα φτερά μου όπως ο πετεινός όταν λαλεί, σε Βάβρ., Λουκ.

πτέρωμα, **-ατος**, **τό (πτερώω)**, **I.** αυτό που έχει φτερά, π.χ. το φτερωτό βέλος, σε Αισχύλ. **II.** τα ίδια τα φτερά, σε Πλάτ.

πτέρωσις, **ή (πτερώω)**, φτερά, σε Αριστοφ.

πτερωτός, **-ή**, **-όν** και **-ός**, **-όν (πτερώω)**, **I.** φτερωτός, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.

II. 1. φτερωτός, σε Ηρόδ., Τραγ.· ομοίως, *πτερωτός φθόγγος*, ήχος όπως ο ήχος το φτερουγίσματος, σε Αριστοφ. **2.** *πτερωτοί* (ενν. *όρνιθες*), φτερωτά πτηνά, πουλιά, σε Ευρ.

πτέσθαι, απαρ. αορ. β' του *πέτομαι*.

πτήναι, απαρ. του *έπτην*, Ενεργ. αορ. β' του *πέτομαι*.

πτην-ολέτις, **-ιδος**, **ή (όλλυμι)**, αυτή που σκοτώνει πουλιά, σε Ανθ.

πτηνός, **-ή**, **-όν** και **-ός**, **-όν**, Δωρ. **πτανός**, **-ά**, **-όν (πτήναι)**· **I. 1.** αυτός που έχει φτερά, φτερωτός, σε Τραγ. κ.λπ.· *Διός πτηνός κύων*, δηλ. ο αετός, σε Αισχύλ. **2.** *τά πτηνά*, φτερωτά πλάσματα, πουλερικά, πουλιά, στον ιδ., Τραγ.· *πτηνόν όρνιθων γένος*, σε Αριστοφ.· *πταναι θήραι*, το κυνήγι των πτηνών, σε Σοφ.· **II.** μεταφ., *πτηνοί μύθοι*, όπως το Ομηρικό *έπεα πτερόεντα*, σε Ευρ.· *πτηνοί όνειροι*, μάταια όνειρα, στον ιδ.

πτήσις, **ή (πτήσις)**, πέταγμα, πτήση, σε Αισχύλ.

πτήσομαι, μέλ. του *πέτομαι*.

πτήσσω, μέλ. *πτήξω*, αόρ. α' *έπτηξα*, Δωρ. *έπταξα*, Επικ. *πτήξα* (πρβλ. [κατα-πτήσσω](#)), παρακ. *έπτηχα*, Επικ. *μτχ. πεπτηώς*, *-ώτος*· **I.** μτβ., φοβίζω, τρομάζω, πτοώ, Λατ. *terre*, σε Ομήρ. Ιλ., Θέογν. **II. 1.** αμτβ., ζαρώνω ή ριγώ από τον φόβο (πρβλ. [πτώσσω](#)), κυρίως λέγεται για ζώα, σε Σοφ.· λέγεται για ανθρώπους, σε Πίνδ., Αττ.· *πτήσσω βωμόν ύπο*, σε Ευρ.· επίσης με αιτ. τόπου, *πτήσσω βωμόν*, καταφεύγω στον βωμό ζαρωμένος από τον φόβο, στον ιδ. **2.** συμμαζεύομαι, συστελλομαι όπως το άγριο ζώο για να ορμήσω, στον ιδ.· ομοίως, λέγεται για ανθρώπους, στήνω ενέδρα, *ύπό τέυχεσι πεπτηώτες*, σε Ομήρ. Οδ. **3.** με αιτ. πράγμ., ζαρώνω από φόβο για, *άπειλάς*, σε Αισχύλ.

πτήται, γ' ενικ. υποτ. αορ. β' του *πέτομαι*.

πτίλον[ι], **τό (πτέσθαι)**· **I.** χρησιμ. κυρίως για μαλακά χνουδωτά φτερά ή για τα πούπουλα κάτω από τα μεγάλα και σκληρά φτερά, κομμάτι φτερού, μικρό φτερό, σε Αριστοφ.· πρβλ. [πτίλωτός](#)· **II.** πτεροειδής μεμβράνη σε ένα είδος φιδιού, σε Ανθ.

πτίλό-νωτος, **-ον**, αυτός που έχει φτερωτή πλάτη, σε Ανθ.

πτίλωτός, **-ή**, **-όν (πτίλον)**, αυτός που έχει χνουδωτά νώτα, αντίθ. προς το *πτερωτός*, σε Αριστ.

πτίσάνη[α], **ή (πτίσσω)**, ξεφλουδισμένο κριθάρι· ποτό που κατασκευάζεται από αυτό, κριθαρόνερο, αφέψημα, σε Αριστοφ.

πτίσσω, αόρ. α' *έπτίσα* — Παθ., αόρ. α' *έπίσθην*, παρακ. *έπτισμαι*· αποφλοιώνω, ξεφλουδίζω ή θρυμματίζω, κοπανίζω σε γουδί, σε Ηρόδ.

πτιστής, **-οῦ**, **ό**, αυτός που κοπανίζει το κριθάρι, σε Ανθ.

πτόα ή **πτοία**, **ή**, παράλογος φόβος, τρόμος, σε Πολύβ.

πτοέω, Επικ. **πτοιέω**, μέλ. *-ήσω*, Επικ. αόρ. α' *έπτοίησα* — Παθ., Επικ. αορ. α' *έπτοίηθην*, παρακ. *έπτοίημαι*· **I.** φοβίζω, τρομάζω, σε Ανθ. — Παθ. είμαι τρομαγμένος, τρομοκρατημένος, *φρένες έπτοίηθεν*, σε Ομήρ. Οδ.· *έπτοημένος*, σε Αισχύλ., Ευρ. **II.** μεταφ., κινώ, πάλλω, συγκινώ μέσω κάποιου συναισθήματος, *τόμοι καρδίαν έπτόασεν*, σε Σαπφώ — Παθ., είμαι σε αναστάτωση, είμαι παράφορα συνεπαρμένος, ταραγμένος, σε Θέογν.· *έπτοημένοι φρένας*, σε Αισχύλ.· *ώς έπτόηται*, σε Ευρ.· γενικά, *μεθ' όμήλικας*

ἐπτοίηται, σε Ησίοδ.· *τὸ πτοηθέν*, αναστάτωση, σύγχυση φρενών, διατάραξη, σε Ευρ.

πτόησις, -εως, ἡ, σφοδρή συγκίνηση, σε Πλάτ.

Πτολεμαϊκός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή προέρχεται από τον Πτολεμαίο, σε Στράβ.

Πτολεμαῖς, -ῖδος, ἡ, όνομα διαφόρων πόλεων, ιδίως λέγεται για κάποια πόλη στη Φοινίκη, η σημερινή Άκρη, σε Στράβ.

πτολεμίζω, *πτολεμιστής*, *πτολεμόνδε*, Επικ. αντί *πολεμ*-.

πτόλεμος, ό, Επικ. αντί *πόλεμος*, όπως *πτόλις* αντί *πόλις*, σε Όμηρ., Ησίοδ.

πτολίεθρον, τό, Επικ. εκτεταμ. από το *πτόλις*, σε Όμηρ.

πτολῖ-πόρθης, -ου, ό, = *πτολίπορθος*, σε Αισχύλ.

ποτλί-πόρθιος, -ον, = το επόμ., λέγεται για τον Οδυσσέα, σε Ομήρ. Οδ. **ποτλί-πορθος[ι], -ον (πέρθω)**, αυτός που λεηλατεί ή κυριεύει πόλεις, σε Ομήρ. Ιλ., Πίνδ.

πόλις, -ιος, ή, Επικ. αντί πόλις, σε Όμηρ., Αισχύλ., Ευρ.

πόρθος, ό, I νεαρός βλαστός, βλαστάρι, ριζοβλάσταρο, φυντανάκι, σε Ομήρ. Οδ., Ευρ. κ.λπ.· **πόρθος μέγας**, λέγεται για το ρόπαλο του Ηρακλή, σε Ανθ. **II**. βλάστηση, μπουμπούκισμα, σε Ησίοδ.

πτύγμα, -ατος, τό (πτύσσω), δίπλωμα, **πέπλοιο πτύγμα**, δίπλωμα πέπλου, σε Ομήρ. Ιλ.

πτυκτός, -ή, -όν (πτύσσω), διπλωμένος, **πτυκτός πίναξ**, δύο διπλωμένες ξύλινες πινακίδες, σε Ομήρ. Ιλ.

πτύξ, ή (όχι σε ονομ., στη θέση της χρησιμ. η **πτυχή**), δοτ. **πτύχι**, αιτ. **πτύχα**, πληθ. **πτύχες, πτύχας (πτύσσω)**· **I**. πτυχή, φύλλο από μέταλλο, στρώμα, δίπλωμα, κυρίως στον πληθ., **πτύχες σάκεος**, στρώματα από μέταλλο ή δέρμα που χρησιμοποιούνται για να σχηματίσουν την ασπίδα, σε Ομήρ. Ιλ.· **πτυχές ενδύματος**, σε Ομηρ. Ύμν., Ευρ.· λέγεται για τα εντόσθια ζώου, σε Ευρ.· λέγεται για πλάκες γραφής (πρβλ. **πτυκτός**), σε Τραγ. **II**. στον πληθ., για πλευρές βουνού (που από μακριά φαίνεται να έχει πτυχές), χαραμάδα, φαράγγι, λαγκάδι, γκρεμός, χαράδα, σε Ομηρ. κ.λπ.· επίσης στον ενικ., σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ.· ομοίως, επίσης, λέγεται για τον ουρανό με τις πτυχές που σχηματίζουν τα σύννεφα, σε Ευρ.· μεταφ., **ὑμνων πτυχαί**, για τις ποικίλες μορφές και στροφές της ποίησης, σε Πίνδ.

πτύον, τό (πτύω), φτυάρι που χρησιμεύει για λίχνισμα, Λατ. vannus, με το οποίο το σιτάρι μετά το θέρισμα πεταγόταν αντίθετα προς τον άνεμο και καθάριζε από τα άχυρα, σε Ομήρ. Ιλ. (σε ποιητ. γεν. **πτυόφιν**), σε Θεόκρ. **πτύρομαι[υ]**, αόρ. β' **ἐπτύρην [υ]** — Παθ., φοβάμαι ή είμαι τρομαγμένος, «σκιάζομαι», κυρίως λέγεται για άλογα, σε Πλούτ.

πτυρτικός, -ή, -όν, τρομαγμένος, σε Στράβ.

πτύσσω, μέλ. **πτύζω**, αόρ. α' **ἐπτύξα** — Μέσ., μέλ. **πτύζομαι**, αόρ. α' **ἐπτύξάμην** — Παθ., αόρ. α' **ἐπτύχθην**, αόρ. β' **ἐπτύγην [υ]**, παρακ. **ἐπτύγμαι**· γ' ενικ. παρακ. **ἐπτυκτο**· διπλώνω, **χιτώνα εἴματα πτύξαι**, διπλώνω τα ενδύματα και τα τοποθετώ δίπλα, σε Ομήρ. Οδ.· **χεῖρας πτύξαι ἐπί τινι**, τυλίγω, βάζω τα χέρια μου γύρω από, εναγκαλίζομαι, σε Σοφ.· **βιβλίον πτύσσω**, διπλώνω ή κλείνω το βιβλίο, σε Κ.Δ. — Παθ., προσεγγίζω, σε Ομήρ. Ιλ. — Μέσ., συγκαλύπτομαι, σκεπάζομαι, σε Αριστοφ.

πτύχή, ή, = **πτύξ**, σε Τραγ.

πτύω[υ], μέλ. **πτύσω [υ]** ή **πτύσομαι**, αόρ. α' **ἐπτύσα**, παρακ. **ἐπτύκα** — Παθ., αόρ. α' **ἐπτύσθην**· **1**. φτύνω, σε Ομήρ. Ιλ.· απόλ., φτύνω, σε Ηρόδ., Ξεν. **2**. λέγεται για τη θάλασσα, εκβάλλω, ξεβράζω, σε Ανθ.· απόλ., **ἐπ'αἰόνι πτύοντα**, λέγεται για κύματα, σε Θεόκρ.· **πτύσας**, με πάταγο, σε Ανθ. **3**. μεταφ., **πτύσας**, ως σημάδι αποστροφής ή βδελυγμού, σε Σοφ.· **πτύσας προσώπω**, με έκφραση αποστροφής, αηδίας στο πρόσωπό του, στον ίδ. **4**. **εἰς κόλπον πτεύειν**, Λατ. in sinum spuerе, γίνεται τρεις φορές για να αποτραπεί ο κακός οиωνός, σε Θεόκρ.

πτωκάς, -άδος, ή (πτώσσω), δειλή, φοβισμένη, Επικ., σε Όμηρ.· **πτωκάδες**, σε Σοφ.· φαίνεται να είναι τα φοβισμένα πλάσματα, τα πουλιά.

πτῶμα, τό (πίπτω, πέ-πτωκα), I 1. πτώση, πέσιμο, **πεσεῖν πτώματ' οὐκ ἀνασχετά**, σε Αισχύλ.· **πίπτουσι πτώματ' αἰσχρά**, σε Σοφ. **2**. μεταφ., πτώση, ατυχία, δυστυχία, Λατ. casus, σε Ευρ. **II**. λέγεται για πρόσωπα, νεκρό σώμα,

πτῶμα, κουφάρι, πτῶμα Ἑλένης, Ἐτεοκλέους, στον ιδ.· επίσης, πτώματα μόνο, σε Αισχύλ.

πτῶξ, ὁ, γεν. πτωκός, (πτώσσω) ὅπως το πτάξ, φοβισμένο ζῶο, δηλ. λαγός, σε Ομήρ. Ιλ., Θεόκρ.· επίσης, πτῶκα λαγυρόν (με δύο ουσ. να συνάπτονται, ὅπως στα ἴρηξ κίρκος, σῶς κάπρος), σε Ομήρ. Ιλ.

πτῶσιμος, -ον (πίπτω, πέ-πτωκα), αὐτός που ἔχει πέσει, σκοτωθεῖ στη μάχη, σε Αισχύλ.

πτῶσις, -εως, ἡ (πίπτω, πέ-πτωκα), Ι. πτώση, πέσιμο, σε Πλάτ. **II.** Λατ. casus, η κάθε πτώση κλιτῶν ονομάτων στη γραμματική εκτός της ονομαστικής, σε Αριστ.

πτωσκάζω, ποιητ. αντί πτώσσω, σε Ομήρ. Ιλ.

πτῶσσω, παράλληλος τύπος του πτήσσω, μόνο σε ενεστ.· **I. 1.** συστελλομαι ἡ ζαρώνω από τον φόβο, κυρίως λέγεται για ἄλογα (πρβλ. **πτάξ, πτώξ, πτωκάς**), σε Ομήρ. Οδ.· πτώσσουσι καθ' ὕδωρ, πέφτουν από τον φόβο μέσα στο νερό, στο ιδ.· λέγεται για ανθρώπους, στο ιδ.· πτ. ὕφ' Ἑκτορι, πέφτω τρομαγμένος μπροστά στον Ἑκτορα, στο ιδ.· ομοίως, εἰς ἐρημίαν πτ., σε Ευρ.

2. προχωρῶ συνεσταλμένος ἡ φοβισμένος, ὅπως ο επαίτης, σε Ομήρ. Οδ., Ησίοδ. **II.** με αιτ. προσ., οὐδ' ἔτι ἀλλήλους πτώσσοιμεν, δεν φοβηθήκαμε ο ένας τον ἄλλο περισσότερο, σε Ομήρ. Ιλ.· ποῖ καί με φυγᾶ πτώσσουσι; προς τα πού ἔχουν φύγει εξαιτίας του φόβου τους για μένα; σε Ευρ.

πτωχεία, Ιων. **-ήϊ, ἡ**, φτώχεια, επαιτεία, σε Ηρόδ., Αριστοφ.

πτωχεύω, Ιων. παρ. πτωχεύεσκον, μέλ. **-εύσω, Ι.** εἶμαι φτωχός, δηλ. επαίτης, πηγαίνω να ζητιανέψω, ζητιανεύω, σε Ομήρ. Οδ., Αριστοφ. κ.λπ. **II. 1.** μτβ., λαμβάνω επαιτώντας, δαῖτα, σε Ομήρ. Οδ. **2.** με αιτ. προσ., επαιτώ ἡ ζητῶ ελεημοσύνη από, σε Θεόγν.

πτωχήϊ, Ιων. αντί πτωχεία.

πτωχικός, -ή, -όν (πτωχός), αὐτός που ανήκει ἡ ταιριάζει σε επαίτη, επαιτικός, σε Ευρ., Πλάτ. κ.λπ.

πτωχίστερος, ανώμ. συγκρ. του πτωχός.

πτωχό-μουσος, ὁ, ζητιάνος ποιητής, σε Γοργία παρ' Αριστ.

πτωχο-ποιός, -όν, 1. αὐτός που κατασκευάζει φτωχούς και ἄθλιους χαρακτήρες, λέγεται για ποιητή, σε Αριστοφ. **2.** αὐτός που κάνει κάποιον φτωχό, σε Πλούτ.

πτωχός, -ή, -όν και -ός, -όν (πτώσσω), Ι. αὐτός που φοβάται, μαζεύεται ἡ ζαρώνει, επαίτης, φτωχός (βλ. **πτώσσω** I. 2), σε Ομήρ. Οδ., Ησίοδ. κ.λπ.· **πτωχός ἀνὴρ**, επαίτης, ζητιάνος, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ.· **πτωχή**, η ζητιάνα, σε Σοφ., Κ.Δ. **II.** ως επίθ., ταπεινός, ὅπως το πτωχικός, σε Σοφ., Κ.Δ.· με γεν., φτωχός σε κάτι, σε Ανθ. **2.** συγκρ. πτωχότερος, ανώμ. πτωχίστερος, σε Αριστοφ.· υπερθ. πτωχότατος, σε Ανθ. **3.** επίρρ. **-χῶς**, φτωχικά, ανεπαρκώς, σε Βάβρ.

Πυᾶν-ἔψια (ενν. *ἱερά*), **τά**, Πυανέψια, Αθηναϊκή γιορτή κατά τον μήνα Πυανεψιώνα (*Πυανεψιών*), προς τιμή του Απόλλωνα· λέγεται ὅτι ονομάστηκαν ἔτσι από τη συνήθεια να μαγειρεύουν κατά τη γιορτή ὄσπρια (*πύανον ἔψειν*), σε Πλούτ.

Πυᾶνεψιών, -ῶνος, ὁ, ο τέταρτος μήνας του Αττ. χρόνου, ονομάζεται ἔτσι από τη γιορτή *Πυανέψια*, που ἐλάμβανε χώρα από τα τέλη Οκτωβρίου μέχρι τις αρχές Νοεμβρίου, σε Θεόκρ.

πύᾶνος, ὁ, κουκί.

πῦγαῖος, -α, -ον (πυγή), αὐτός που ανήκει ἡ βρίσκεται πάνω στον γλουτό· *τὸ πυγαῖον* = ἡ πυγή, γλουτός, πισινός, σε Ηρόδ.

πύγ-αργος, ὁ (πῦγή),· I. αυτός που έχει λευκό γλουτό, όνομα είδους αντιλόπης, σε Ηρόδ. **II.** αετός που έχει λευκή ουρά, θαλασσοπούλι, σε Σοφ. κ.λπ.

πῦγή, -ῆς, ἡ, γλουτοί, οπίσθια, σε Αριστοφ. κ.λπ.

πῦγίδιον, τό, υποκορ. του *πυγή*, μικρά οπίσθια, σε Αριστοφ.

πυγμαῖος, -α, -ον (πυγμή II), αυτός που έχει μήκος ή μέγεθος μιας *πυγμῆς*· λέγεται για μικρόσωμους ανθρώπους, νάνος, σε Ηρόδ.· *Πυγμαῖοι, οἱ*, οι Πυγμαῖοι, φυλή νάνων στη βόρεια πλευρά του Νείλου· λέγεται ότι πολεμήθηκαν και καταστράφηκαν από τους γερανούς, σε Ομήρ. Ιλ.

πυγμαῖχος, μέλ. -ήσω, μάχομαι με τη γροθιά, είμαι πυγμάχος, σε Επιγρ. παρ' Ηροδ.

πυγμαῖχία, ἡ, πυγμαχία, Λατ. *pugilatus*, σε Ομήρ. Ιλ., Πίνδ.

πυγ-μάχος[ᾱ], ὁ (πυγμή, μάχομαι), αυτός που μάχεται με τη γροθιά, πυγμάχος, Λατ. *pugil*, σε Ομήρ. Οδ., Πίνδ. κ.λπ.

πυγμή, ἡ (πύξ), I. 1. πυγμή, γροθιά, Λατ. *pugnus*, *πυγμῆ νικήσαντα*, έχω επικρατήσει με την πυγμή, στην πυγμαχία, σε Ομήρ. Ιλ.· μεταγεν., *πυγμῆν νικᾶν*, σε Ευρ.· *πυγμαῖς ἄεθλα*, σε Πίνδ. **2.** *πυγμῆ νίψασθαι*, στην Κ.Δ., ερμηνεύεται = *πύκα*, επιμελώς· ή = *πυκνά*, συχνά, πρβλ. [πυκνός](#) B. II. και III. **II.** μονάδα μήκους, η απόσταση από τον αγκώνα μέχρι του σημείου που ξεκινούν τα δάχτυλα = 18 *δάχτυλοι*, περίπου 13 1/2 ίντσες.

πῦγο-στόλος, -ον (στολή), αυτός που στολίζει τους γλουτούς του, σε Ησίοδ.

πῦγούσιος, -α, -ον, ποιητ. αντί *πυγονιαῖος*, αυτός που έχει μήκος έναν πύγονα, έναν πήχυ (*πυγών*), σε Ομήρ. Οδ.

πῦγών, -όνος, ἡ, απόσταση από τους αγκώνες μέχρι την πρώτη άρθρωση των δαχτύλων = 20 *δάκτυλοι* ή 5 *παλαισταί*, μάλλον περισσότερο από 15 ίντσες, σε Ηρόδ., Ξεν.

πύελος, ἡ, σκαφίδι, μακριά ταίστρα ή σκάφη για την τροφή των ζώων, σε Ομήρ. Οδ.· λουτήρας, σε Αριστοφ.· λεκάνη, σκεύος του μαγειρείου, στον ίδ.

Πυθαγόρας, -ου, Δωρ. **-α, ὁ,** ο φιλόσοφος Πυθαγόρας, σε Ηρόδ. κ.λπ.· απ' όπου, **Πυθαγόρειος, -ον, Πυθαγορικός, -ή, -όν,** αυτός που ανήκει στον Πυθαγόρα, σε Αριστ.· **Πυθαγορίζω,** είμαι οπαδός του Πυθαγόρα κ.λπ.

Πυθαεύς, -έως, ὁ, όνομα του Απόλλωνα στους Δελφούς· **Πυθαϊστής, -οῦ, ὁ,** αυτός που ρωτάει το μαντείο του Απόλλωνα, σε Στράβ.

Πυθία (ενν. *ἱέρεια*), ἡ, η Πυθία, η *ἱέρεια* του Πυθικού Απόλλωνα στους Δελφούς, σε Ηρόδ. κ.λπ.

Πύθια (ενν. *ἱερά*), τά, οι Πυθικοί αγώνες που γιορτάζονταν κάθε τέσσερα χρόνια (πιθ. κατά το τρίτο έτος των Ολυμπιάδων) στους Δελφούς προς τιμή του Πυθικού Απόλλωνα, σε Πίνδ. κ.λπ.

Πυθιάς, -άδος, ιδιότυπο θηλ. του *Πύθιος*· **1.** (ενν. *ἱέρεια*) = *ἡ Πυθία*, η *ἱέρεια* των Δελφών, σε Αισχύλ. **2.** (ενν. *έορτή*), η γιορτή των Πυθικών αγώνων, σε Πίνδ. **3.** (ενν. *πομπή*), ιερή αποστολή από την Αθήνα στους Δελφούς, σε Στράβ.

Πυθικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή ταιριάζει στην Πυθώ, Πυθικός, σε Τραγ. κ.λπ.

Πύθιον[ῶ], τό (Πυθώ), ο ναός του Πυθικού Απόλλωνα στους Δελφούς, σε Θουκ.

Πυθιο-νίκης[τ], -οῦ, ὁ (νικάω), νικητής στους Πυθικούς αγώνες, σε Πίνδ.

Πυθιό-νίκος, -ον (νίκη), αυτός που ανήκει ή ταιριάζει στην Πυθική νίκη, σε Πίνδ.

Πύθιος, -α, -ον (Πῦθώ), · I. 1. Πυθικός, δηλ. Δελφικός, αυτός που ανήκει στον Απόλλωνα, σε Ομηρ. Ὑμν., Πίνδ., Αττ.· *Πύθιος* μόνο του, σε Ευρ.· *ἐν Πυθίου*, στο ναό του, σε Θουκ. **2.** = *Πυθικός*, σε Πίνδ., Σοφ. κ.λπ. **II.** οἱ *Πύθιοι*, Λακων. *Ποίθιοι*, στη Σπάρτη τέσσερα πρόσωπα που καθήκον τους ήταν να συμβουλευόνται το μαντείο των Δελφών για υποθέσεις της πολιτείας, σε Ηρόδ., Ξεν.

πυθμήν, -ένος, ὁ, I. 1. κατώτατο σημείο ή πάτος δοχείου, Λατ. fundus, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ. κ.λπ. **2.** λέγεται για τη θάλασσα, πάτος, πυθμένας, σε Ησίοδ., Σόλωνα κ.λπ. **3.** βάση ή θεμέλιο ενός πράγματος, στον πληθ., *χθονάεκ πυθμένων κραδαίνειν*, σε Αισχύλ.· *ἐκ π. ἔκλινε κλῆθρα*, σε Σοφ.· *δίκακς πυθμήν*, αμόνι στο οποίο σφυρηλατείται το ξίφος της εκδίκησης, στον ιδ. **II.** κάτω μέρος, ρίζα ενός δέντρου, σε Ομήρ. Οδ., Σόλωνα· μεταφ., στέλεχος ή ρίζα οικογενείας, σε Αισχύλ.· *σμικροῦ γένοιτ' ἄν σπέρματος π. μέγας*, δηλ. μεγάλα πράγματα μπορούν να προέλθουν από μικρά, στον ιδ.

Πῦθοι, επίρρ. (Πυθώ)· 1. στα Πύθια ή στους Δελφούς, σε Πίνδ., Ξεν. κ.λπ. **2.** προς τους Δελφούς, σε Πλούτ.

Πῦθό-κραντος, -ον (κραίνω), αυτός που βεβαιώνεται από τον Πυθικό θεό· *τὰ Πυθόκραντα*, οι Πυθικοί χρησμοί, σε Αισχύλ.

Πῦθό-μαντις, -εως, ὁ, ἡ, ο Πυθικός μάντης, σε Αισχύλ.· *Πυθόμαντις ἐστία*, η προφητική έδρα στους Δελφούς, σε Σοφ.

Πῦθό-νῆκος, -ον, = Πυθιόνικος, σε Πίνδ.

Πῦθο-χρήστης, Δωρ. -τας, ὁ (χράω), αυτός που πέμπεται, δίνεται, στέλνεται από το Πυθικό μαντείο, σε Αισχύλ.

Πῦθό-χρηστος, -ον (χράω), · I. αυτός που παραδίδεται, χρησιμοποιείται από τον Πυθικό θεό, σε Αισχύλ., Ξεν. **II.** = το προηγ., σε Ευρ.

πύθω[ϋ], μέλ. πύσω, αόρ. α' ἐπῶσα, Επικ. πῶσα· κάνω κάτι σάπιο, σαπίζω, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ. — Παθ., γίνομαι σάπιο, αποσυντίθεμαι, σε Όμηρ.

Πῦθώ, γεν. -οῦς, δοτ. -οῖ, ἡ, η Πυθώ, αρχ. όνομα του μέρους εκείνου της Φωκίδας στους πρόποδες του Παρνασσού, όπου βρισκόταν η πόλη των Δελφών, σε Όμηρ. κ.λπ.

Πῦθώδε, επίρρ. (Πυθώ), στην Πυθώ, στους Δελφούς, σε Ομήρ. Οδ., Σοφ., Αριστοφ., κ.λπ

Πῦθῶθεν, επίρρ. (Πυθώ), από την Πυθώ, από τους Δελφούς, σε Πίνδ.

Πύθων[ϋ], -ωνος, ὁ (πρβλ. Πυθώ), · I. το φίδι Πύθωνας, το οποίο φονεύτηκε από τον Απόλλωνα. **II.** πνεῦμα Πείθωνος, το πνεῦμα της μαντείας, σε Κ.Δ.· οι ἐγγαστρίμυθοι ονομάζονταν Πύθωνες, σε Πλούτ.

Πῦθών, -ῶνος, ἡ, = Πῦθώ, σε Ομήρ. Ιλ., Πίνδ., Σοφ. κ.λπ.

Πῦθῶνάδε, επίρρ., = Πυθώδε, σε Πίνδ.

Πῦθωνόθεν, επίρρ., = Πυθῶθεν, σε Τυρτ., Πίνδ.

πύκᾱ[ϋ], ποιητ. επίρρ., βλ. πυκνός Β III.

πύκᾱεις, -έσσα, -έν (πύξ), = ἰσχυρός, βίαιος, σφοδρός, σε Αισχύλ.

πύκᾱζω, Δωρ. πυκάσδω· Επικ. αόρ. α' πύκασα, πύκασσα — Παθ., αόρ. α' ἐπυκάσθην, παρακ. πεπύκασμαι (πύκα, πύξ)· I. 1. κάνω κάτι πυκνό, καλύπτω ή σκεπάζω, περισκεπάζω, σε Ομήρ. Ιλ.· *πυκάζω νῆα λίθοισι*, υποστηρίζω ένα πλοίο από παντού με πέτρες έτσι ώστε να το προστατεύσω αφού το ανελεύσω, σε Ησίοδ.· καλύπτω πυκνά, λέγεται για το πηγούνι ενός νέου, σε Ομήρ. Οδ.· *πυκ. στεφάνοις*, καλύπτω πυκνά με στεφάνια, σε Ευρ., Θεόκρ.· ομοίως στη Μέσ., *στεφάνοις κεφαλᾶς πυκασώμεθα*, σε Ανθ.· επίσης χωρίς το *στεφάνοις*, *στεφανώνω*, περιβάλλω με στεφάνια, σε Ευρ. — Παθ., *στέμμασι πυκασθείς*, σε Ηρόδ.· *δάφνη πυκασθείς*, σε Ευρ.· *μτχ. παρακ. πεπυκασμένος*, πυκνά

καλυμμένος, ὄρος πεπυκασμένον, βουνό που καλύπτεται με πάρα πολλά δέντρα, δασώδες, σε Ησίοδ. — Μέσ., *πυκάζου*, κάλυψε τον εαυτό σου, καλύψου με αυτή την πανοπλία, σε Ευρ. **2.** μεταφ., *Ἐκτορα ἄχος πύκασε φρένας*, μια σκιά απλώθηκε στην ψυχή του, την επισκίασε, σε Ομήρ. Ιλ. — Παθ., *νόον πεπυκασμένος*, συνετός, συγκροτημένος στο νου, σοφός, σε Ησίοδ.

Π. κλείνω, μαγκώνω, ασφαρίζω, *ἐντὸς πυκάζειν σφέας αὐτούς*, τους κρατῶ κλεισμένους μέσα σε, σε Ομήρ. Οδ.· *πύκαζε* (ενν. τὸ δῶμα), κλείσ' το γρήγορα, σε Σοφ.

πῦκῖ-μῆδῆς, -ές (πύκα, μῆδος), αυτός που έχει συνετό και συγκροτημένο νου, έξυπνος, σώφρων, σε Όμηρ.

πῦκῖνά, ουδ. πληθ. που χρησιμ. ως επίρρ.· βλ. [πυκνός](#) B.

πῦκῖνός, πυκνῶς, βλ. [πυκνός](#).

πῦκῖνό-φρων, ὁ, ἡ, = *πυκιμηδής*, σε Ομήρ. Ὑμν.

πυκνά, ουδ. που χρησιμ. ως επίρρ., βλ. [πυκνός](#) B. II.

πυκνίτης[ι], -ου, ὁ, αυτός που συναθροίζεται στην Πνύκα (για συνέλευση), σε Αριστοφ., πρβλ. [πνύξ](#).

πυκνόν, ουδ. επίθ., χρησιμ. ως επίρρ., βλ. [πυκνός](#) B. II.

πυκνό-πτερος, -ον (πτερόν), αυτός που έχει πυκνά φτερά, *πυκνόπτεροι ἀηδόνες*, όπου φαίνεται να είναι ποιητ. περιφρ. αντί του *πυκναί*, πολυπληθείς, σε Σοφ.

πυκνορράξ, -ᾱγος (ράξ), αυτός που έχει πυκνές ρώγες (σταφύλι), σε Ανθ.

πυκνός, -ή, -όν, Επικ. **πῦκῖνός, -ή, -όν (πύξ)**·

A. πυκνός, συμπυκνωμένος, απ' όπου, **I.** λέγεται για τη σύσταση ενός πράγματος, πυκνός, στερεός, συμπαγής, αντίθ. προς αυτό που είναι χαλαρό και πορώδες (*μανός, ἀραιός*), σε Όμηρ.· *πυκινὸν λέχος*, το καλά γεμισμένο στρώμα, στον ιδ. **Π.** συμπαγής, πυκνός, σφιχτός, αδιαπέραστος, στον ιδ.· λέγεται για τα φτερά που έχει το θαλασσοπούλι, στον ιδ.· λέγεται για το φύλλωμα, στον ιδ.· λέγεται για τη βροχή από βέλη ή πέτρες, στον ιδ., Ηρόδ.· λέγεται για τα μαλλιά, σε Αισχύλ. κ.λπ. **2.** συχνός, πολύς, Λατ. creber, στον ιδ., Ευρ. κ.λπ. **III.** τοποθετημένος σωστά, συμπαγής, ασφαλισμένος, σε Ομήρ. Ιλ. **IV.** κλειστός, κρυμμένος, κρυφός, *δόλος*, στο ιδ. **V.** γενικά, ισχυρός στο είδος του, φοβερός, πολύς, υπέρμετρος, *ᾄτη*, στο ιδ. **VI.** μεταφ., λέγεται για το νου, ευφυής, συνετός, σοφός, σε Όμηρ.· *πυκινοί*, οι σοφοί, σε Σοφ.· λέγεται για τον πανούργο, σε Αριστοφ. **B. I. 1.** επίρρ. *πυκινῶς*, και μετά τον Όμηρο, *πυκνῶς, θύραι ἢ σανίδες πυκινῶς ἀραρυῖαι*, γερὰ ἢ στερεὰ κλεισμένες, σε Όμηρ. **2.** πάρα πολύ, συνεχώς, πολύ, λίαν, στον ιδ. **3.** με ευφυία, με εξυπνάδα, με πανουργία, στον ιδ. **Π.** ο Όμηρος χρησιμ. επίσης τα ουδ. *πυκνόν* και *πυκνά, πυκινόν* και *πυκινά* ως επίρρ., πολύ συχνά· ομοίως επίσης στην Αττ.· συγκρ. *πυκνότερον, πυκνότερα*· υπερθ. *πυκνότατα*· **III. 1.** ποιητ. επίρρ. **πύκα** (~~), όπως αν προερχόταν από το *πύκος*, δυνατά, στερεά, σε Όμηρ. **2.** *πύκα βάλλετο*, με βέλη που ρίχνονται πυκνά, σε Ομήρ. Ιλ. **3.** προσεκτικά, επιμελώς, στο ιδ. **πυκνός**, γεν. του *πνύξ*.

πυκνό-στικτός, -ον, αυτός που έχει πυκνά στίγματα, κατάστικτος, *ἔλαφοι*, σε Σοφ.

πυκνότης, -ητος, ἡ (πυκνός)· **I.** στερεότητα, πυκνότητα, θαμπάδα, σε Αριστοφ., Θουκ. κ.λπ. **Π.** συχνότητα, σε Ισοκρ. κ.λπ. **III.** μεταφ., ευφυία, δεξιότητα, πανουργία, σε Αριστοφ.

πυκνώω, μέλ. -ώσω (*πυκνός*)· **I.** κάνω κάτι συμπαγές ή στερεό, συμπυκνώνω, π. *ἐαυτούς*, συμπυκνώνουν τις τάξεις τους, σε Ηρόδ.· *σαντὸν στρόβει* *πυκνώσας*, κούνα το κεφάλι σου και συγκέντρωσε τις σκέψεις σου, σε

Αριστοφ. — Παθ., είμαι συμπιεσμένος, συμπτυκνώνομαι, *πυκνουμένω πνεύματι*, δηλ. χωρίς αναπνοή, σε Πλούτ. **Π.** Παθ., είμαι πυκνά καλυμμένος, σε Ξεν.

πύκνωμα, -ατος, τό, 1. πυκνό ένδυμα ή εξοπλισμός, σε Πλούτ. **2.** στον πληθ., συμπτυκνωμένοι φθόγγοι ή επαναλαμβανόμενοι φθόγγοι, στη μουσική, σε Πλάτ.

πυκτεύω, μέλ. -σω, εξασκώ την πυγμαχία, πυγμαχώ, προπονούμαι στην πυγμαχία, σε Ξεν. κ.λπ.· *είς κρᾶτα πυκτεύω*, χτυπώ με γροθιά στο κεφάλι, σε Ευρ.

πύκτης, -ου, ό (πύξ), πυγμάχος, αυτός που μάχεται με τη γροθιά, σε Πίνδ., Σοφ.

πυκτικός, -ή, -όν, 1. επιδέξιος στην πυγμαχία, σε Πλάτ.· *ή -κή* (ενν. *τέχνη*), η τέχνη της πυγμαχίας, στον ίδ. **2.** αυτός που ανήκει ή ταιριάζει στους πυγμάχους, στον ίδ.

πυκτίς, -ίδος, ή, = *πυκτίον*, πλάκα για γραφή, σε Ανθ.

πυκτίς, -ίδος, πιθ. ή, άγνωστο ζώο, ίσως ο κάστορας, σε Αριστοφ.

Πῦλ-ᾱγόρας, -ου, ό (Πύλαι, ἀγείρω), αυτός που πέμπεται ως ρήτορας στις Πύλες (*Πύλαι*), όπου γινόταν το αμφικτυονικό συνέδριο, απεσταλμένος ή αντιπρόσωπος ελληνικής πόλης στο συνέδριο, σε Δημ., Αισχίν.

Πῦλᾱγορέω, είμαι ή ενεργώ όπως ο *Πυλαγόρας*, σε Δημ.

Πύλαι, αί, βλ. Πύλη Π. 2.

Πύλαια, Ιων. -αίη (ενν. *σύνοδος*), **ή, θηλ. του πυλαῖος· Ι. 1.** η φθινοπωρινή συνεδρία των Αμφικτυόνων στις Πύλες, στον Ηρόδ.· *απ' όπου, γενικά, το Αμφικτυονικό συνέδριο, στον ίδ. 2.* το δικαίωμα να στέλνει κανείς αντιπροσώπους σ' αυτό το συνέδριο, σε Δημ. **Π.** ανάμικτο πλήθος, όπως αυτό των συνεδρίων στις Πύλες, σε Πλούτ.· *έπειτα, ανόητα σκώμματα, φλυαρία, στον ίδ.*

πῦλᾱϊκός, -ή, -όν, αστεῖος, ανόητος, σε Πλούτ.

πυλαι-μάχος, -ον (μάχομαι), αυτός που μάχεται στις πύλες ή στην Πύλο, σε Αριστοφ.

πυλαῖος, -α, -ον (Πύλαι), αυτός που βρίσκεται στις Πύλες, στις Θερμοπύλες, σε Ανθ.

πῦλ-άρτης, -ου, ό (ἄρω), αυτός που συγκρατεί τις πύλες, αυτός που φυλάσσει τις πύλες του Ἄδη κλειστές, σε Όμηρ.

πῦλᾱτις, -ιδος, θηλ. επίθ., αυτή που βρίσκεται στις πύλες, σε Σοφ.

πῦλᾱ-ωρός, ό, Επικ. αντί *πυλωρός*, αυτός που συγκρατεί τις πύλες, φύλακας των πυλών, σε Ομήρ. Ιλ. (μεταβάλλεται χάριν Επικ. μέτρου, από το *πυλαορός*, πρβλ. τιμαορός, τιμωρός, και βλ. οὔρος, φύλακας).

πύλη[ῡ], ή, Ι. 1. το ένα φύλλο από το ζευγάρι φύλλων μιας δίφυλλης πόρτας, σε Ηρόδ.· κυρίως στον πληθ., οι πύλες της πόλης, αντίθ. προς το *θύρα* (η πόρτα του σπιτιού), σε Ομήρ. Ιλ., Αττ. **2.** στους Τραγ., μερικές φορές λέγεται για την πόρτα του σπιτιού. **3.** *Ἀῖδαο πύλαι*, περιφρ. για τον Κάτω Κόσμο, σε Όμηρ., Αισχύλ. κ.λπ. **Π. 1.** γενικά, είσοδος, άνοιγμα, στόμιο, λέγεται για το σκυώτι, π. *καὶ δοχαὶ χολῆς*, το στόμιο της χοληδόχου κύστης, σε Ευρ. **2.** είσοδος στη χώρα μέσα από τα βουνά, ορεινή διάβαση, σε Ηρόδ.· ιδίως, *Πύλαι, αί*, το κοινό όνομα των Θερμοπυλών (*Θερμοπύλαι*), η είσοδος μέσα από τα βουνά από τη Θεσσαλία στη Λοκρίδα που θεωρείται η πύλη της Ελλάδας, στον ίδ.· ομοίως, λέγεται για το πέρασμα από τη Συρία στην Κιλικία, σε Ξεν. κ.λπ. **3.** επίσης λέγεται για στενό πορθό μέσω του οποίου εισέρχεται κανείς στην ανοιχτή θάλασσα, στο *πέλαγος, ἐπ' αὐταῖς λίμνης π.*,

λέγεται για το Θρακικό Βόσπορο, σε Αισχύλ.: *ἐν πύλαις*, για τον Εὐρίπτο, σε Ευρ.

Πύληγενής, = *Πυλοιγενής*.

Πύληγόρος, ὁ, Ιων. αντί *Πυλαγόρας*, σε Ηρόδ.

πύλη-δόκος, ὁ (*δέχομαι*), αυτός που φυλάσσει την πύλη, λέγεται για τον Ερμή, σε Όμηρ. Ύμν.

πύλῖς, -ίδος, ἡ, υποκορ. του *πύλη*, μικρή πύλη, σε Ηρόδ., Θουκ.

Πύλόθεν, επίρρ., από την Πύλο, σε Ομήρ. Οδ.

Πύλοι-γενής, -ές (γίγνομαι), αυτός που γεννήθηκε στην Πύλο, αυτός που προέρχεται από την Πύλο, σε Ομήρ. Ιλ.

Πυλόνδε, επίρρ., στην ή προς την Πύλο, σε Όμηρ.

πύλος[ϋ], ὁ, = *πύλη*, σε Ομήρ. Ιλ.

Πύλος[ϋ], ὁ και ἡ, Πύλος, η πόλη και ο τόπος στην Τριφυλία της Πελοποννήσου, όπου βασίλευε ο Νέστορας, σε Όμηρ.: δύο πόλεις με το ίδιο όνομα υπήρχαν στην Ήλιδα και τη Μεσσηνία, και συχνά συγχέονται με την Πύλο της Τριφυλίας.

πύλ-ουρός, ὁ (οὐρός, φύλακας), = *πυλωρός*, σε Ηρόδ.

πύλῳ, μέλ. -*ώσω* (*πύλη*), εφοδιάζω, ασφαλίζω με πύλες, σε Ξεν. — Παθ. ασφαλιζομαι με πύλες, σε Αριστοφ.

πύλωμα, [ϋ], -ατος, τό, πύλη, είσοδος, σε Αισχύλ., Ευρ.

πύλῳν, -ῶνος, ὁ (πύλη), εξωτερική πύλη, πύλη με τον πύργο της, σε Πολύβ. κ.λπ.

πύλωρέω, είμαι *πυλωρός*, φυλάσσω την πύλη, σε Λουκ. κ.λπ.

πύλ-ωρός, ὁ, αυτός που φυλάσσει την πύλη, φρουρός, θυρωρός (βλ.

[πυλαωρός](#)), σε Αισχύλ., Ευρ.: επίσης ως θηλ., ἡ *πυλωρός δωμαίων γυνή*, σε Ευρ.: μεταφ., *τοῖον πυλωρὸν φύλακα τροφῆς*, τέτοιο άγρυπνο φύλακα της ζωής σου, σε Σοφ.

πύμᾱτ-ηγόρος, -ον (άγορεύω), αυτός που μιλά ή ηχεί τελευταίος, *ήχώ*, σε Ανθ.

πύμᾱτος[ϋ], -η, -ον, 1. έσχατος, τελευταίος, σε Ομήρ. Ιλ.: επίσης, *εξώτατος*, στο ίδ.: *κατώτατος*, *φάρος*, σε Πλάτ.: *π. Ταρτάρου βάθη*, σε Λουκ. **2.** λέγεται για χρόνο, τελευταίος, σε Όμηρ.: ουδ. *πύματον και πύματα*, ως επιρρ., για τελευταία φορά, σε Όμηρ. **3.** λέγεται για βαθμό, *ὅτι πύματον*, έσχατο ή χείριστο, σε Σοφ.

πύνδαξ, -ᾱκος, ὁ (πρβλ. [πυθμήν](#)), πάτος αγγείου, σε Θεόκρ.

πυνθάνομαι, εκτεταμ. από *√ΠΥΘ* (βλ. [πεύθομαι](#)): Επικ. παρατ. *πυνθανόμην*, μέλ. *πεύσομαι*, Δωρ. *πενσοῦμαι*, αόρ. β' *ἐπϋθόμην*, προστ. *πυθοῦ*, Ιων. *πύθευ*: Επικ. γ' ενικ. ευκτ. *πεπύθοιτο*: παρακ. *πέπυσμαι*, β' ενικ. *ἐπέπυσαι*, Επικ.

πέπυσσαι, απαρ. *πεπύσθαι*: υπερσ. *ἐπέπυσμην*, γ' ενικ. *ἐπέπυστο*, Επικ.

πέπυστο, γ' δυϊκ. *πεπύσθην*: μαθαίνω εξ ακοής ή ρωτώντας, σε Ηρόδ. **1.** *πυνθ.*

τί τινος, μαθαίνω κάτι από ένα πρόσωπο, σε Όμηρ. κ.λπ.: *τι από τινος*, σε

Αισχύλ.: *ἔκ τινος*, σε Σοφ.: *παρά τινος*, σε Ηρόδ. **2.** με αιτ. πράγμ. μόνο,

ακούω ή μαθαίνω κάτι, σε Ομήρ. Οδ., Αττ. **3.** με γεν., ακούω, ακούω να

γίνεται λόγος για κάτι, ακούω νέα για κάτι, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ. **4.** *π. τινά τινος*,

ζητώ να μάθω από κάποιον για κάτι, σε Αριστοφ.: ομοίως, *π. περί τινος*, σε

Ηρόδ., Αττ. **5.** με μτχ., *πυθόμην όρμαίνοντα όδόν*, σε Ομήρ. Οδ.: *π. τὸ*

Πλημμύριον έαλωκός, άκουσα ότι το Πλημμύριο είχε κυριευθεί, σε Θουκ.:

ομοίως, *οὔπω πυθέσθαι Πατρόκλοιο θανόντος*, δεν είχαν ακόμα ακούσει για

τον θάνατό του, σε Ομήρ. Ιλ. **6.** με απαρ., ακούω ή μαθαίνω ότι, σε Σοφ. κ.λπ.

πύξ, επίρρ., με σφιχτή γροθιά, με πυγμή, *πύξ ἀγαθὸς Πολυδεύκης*, καλὸς στη γροθιά, δηλ. στην πυγμαχία, σε Όμηρ. κ.λπ.· *πύξ μάχεσθαι*, με τις γροθιές, σε Ομήρ. Ιλ.· *πύξ πατάσσειν, παίειν*, σε Αριστοφ.

πυξίνεος, -α, -ον, = το επόμ., σε Ανθ.

πύξινος, -η, -ον (πύξος), φτιαγμένος από ξύλο θάμνου (*πύξου*), σε Ομήρ. Ιλ., Θεόκρ.

πυξίον, τό, πίνακας γραφής από ξύλο θάμνου, σε Λουκ.

πυξίς, -ίδος, ή, μικρό κιβώτιο από ξύλου θάμνου, σε Λουκ.

πύξος, ή, είδος θάμνου (*πύξος*) ή το ξύλο του πύξου, Λατ. *buxus*.

πύός, ό, το πρώτο γάλα μετά τον τοκετό, το πρώτο γάλα γυναίκας ή ζώου, Λατ. *colostrum*, σε Αριστοφ.

πύππαξ, επιφών. έκπληξης, μπράβο! σε Πλάτ.

πῦρ, πῦρός, τό, δεν χρησιμ. στον πληθ. (βλ. [πυρά](#))· **Ι. 1.** φωτιά, σε Όμηρ.

κ.λπ.· *πῦρ καίειν* ή *δαίειν*, ανάβω φωτιά, στον ίδ.· *πῦρ ἀνακαίειν, ἄπτειν, ἐξάπτειν, αἶθειν, ἐναύειν*, βλ. αυτ.· *πῦρ ἐμβάλλειν νηυσί*, σε Ομήρ. Ιλ. **2.**

νεκρική πυρά (πρβλ. [πυρά](#)), στο ίδ. **3.** φωτιά της εστίας, *πυρὶ δέχεσθαι τινα*, σε Ευρ.· *πῦρ ἄσβεστον* ή *ἀθάνατον*, η άσβεστη φωτιά της Εστίας στο Πρυτανείο, σε Πλούτ. **II.** ως σύμβολο πραγμάτων ακατάσχετων ή τρομερών, *μάρναντο δέμας πυρὸς αἶθομένοιο*, μάχονταν όπως η φωτιά που μαίνεται, σε Ομήρ. Ιλ.· *κρείσσον ἀμαιμακέτου πυρός*, σε Σοφ.· *διὰ πυρὸς ἰέναι*, προχωρεί μέσω φωτιάς και νερού, δηλ. ορμά προς κάθε κίνδυνο, σε Ξεν.· *ἀλλά, διὰ πυρὸς ἦλθε ἐτέρῳ λέχει*, οργίστηκε μανιωδώς με το έτερον ήμισυ, σε Ευρ.· λέγεται για πρόσωπα, *ὦ πῦρ σύ*, σε Σοφ.

πῦρά, -ῶν, τά, φωτιές στο στρατόπεδο που φαίνονται από μακριά, κυρίως στην αιτ., *καίωμεν πυρὰ πολλά*, σε Ομήρ. Ιλ.· *πυρὰ ἐκκαίειν*, σε Ηρόδ.· φωτιές, σηματοδότες, φωτιές προειδοποίησης, σε Θουκ.· *ἄτιμος ἐν πυροῖσι*, λέγεται για φωτιές θυσιών, σε Αισχύλ. (ο τονισμός, όπως και η δοτ. *πυροῖς*, δείχνει ότι δεν ανήκουν οι τύποι του πληθ. στον τριτόκλιτο τύπο *πῦρ*, αλλά στη δεύτερη κλίση - ετερόκλιτο).

πῦρά, -ᾶς, Ιων. πῦρή, -ῆς, ή, οποιοδήποτε μέρος όπου ανάβεται φωτιά· **1.**

νεκρική πυρά, Λατ. *bustum*, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. κ.λπ. **2.** χώμα που συσσωρεύεται στο τόπο της πυράς, τύμβος, σε Σοφ., Ευρ. **3.** βωμός για θυσία στην πυρά, σε Ηρόδ., Ευρ.· επίσης, η φωτιά που καίει σ' αυτόν, σε Ηρόδ.

πῦρ-άγρα, ή, λαβίδα για τη φωτιά, μασιά, τσιμπίδα, σε Όμηρ.

πῦραγρέτης, -ου, ό, αυτός που προσέχει τις γλώσσες της φωτιάς, μασιά, τσιμπίδα, λαβίδα, σε Ανθ.

πῦρ-ακτέω, μέλ. -ήσω (*ἄγω*), σκληρύνω στη φωτιά, πυρακτώνω στη φωτιά, καψαλίζω, σε Ομήρ. Οδ.

πῦρ-ακτόω, μέλ. -ώσω, = το προηγ., σε Στράβ., Λουκ.

πῦρᾶμῖς, -ίδος, ή, πυραμίδα, γνωστό Αιγυπτιακό οικοδόμημα, σε Ηρόδ. (πιθ. αιγυπτ. λέξη).

πῦρᾶμοῦς, -οῦντος, ό, αντί *πυραμόεις* (*πυρός*), γλύκισμα φτιαγμένο από σιτάρι και μέλι που δινόταν ως βραβείο, σε Αριστοφ.

πῦρ-αυγής, -ές (αὐγή), λαμπρός όπως η φωτιά, σε Όμηρ. Ὑμν., Ανθ.

πυργηδόν, επίρρ., όμοια με πύργο· λέγεται για στρατιώτες, σε σχηματισμό φάλαγγας, σε πυκνή παράταξη, σε Ομήρ. Ιλ.· βλ. [πύργος](#) II.

πυργηρόμαι, Παθ., κλείνομαι όπως μέσα σε έναν πύργο, πολιορκούμαι, σε Αισχύλ., Ευρ.

πυργ-ήρης, -ες (*ἄρω), λέγεται για τόπο ή χώρα, αυτός που έχει οχυρωμένους πύργους, Χρησμ. παρά Πaus.

πυργίδιον[ι], **τό**, υποκορ. του *πύργος*, σε Αριστοφ.

πύργινος, **-η**, **-ον** (*πύργος*), αυτός που μοιάζει με πύργο, σε Αισχύλ.

πυργο-δάϊκτος, **-ον** (*δαΐζω*), αυτός που καταστρέφει πύργους, σε Αισχύλ.

πυργο-μάχέω, μέλ. *-ήσω* (*μάχομαι*), προσβάλλω, πλήττω έναν πύργο, σε Ξεν.

πύργος, **ό**, **I**. πύργος, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. κ.λπ. **1. α)** στον πληθ., τα τείχη της πόλης με τους πύργους τους, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως, συνεκδοχικά, στον ενικ., σε Ομήρ. Οδ., Ευρ. **β)** κινητός πύργος με τον οποίο προσέβαλλαν πόλεις, σε Ξεν. **2.** μεταφ., πύργος ισχυρής υπεράσπισης, όπως ο Αίας καλείται *πύργος Αχαιοῖς*, σε Ομήρ. Οδ.· *παῖς ἄρσεν πατέρ' ἔχει πύργον μέγαν*, σε Ευρ.· *θανάτων πύργος*, πύργος υπεράσπισης από τον θάνατο, αμυντήριο πύργος, σε Σοφ. **3.** το ψηλότερο μέρος κάθε οικοδομήματος, πυργοειδές ανώγειο όπου κατοικούσαν οι γυναίκες, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** μέρος στρατού παρατεταγμένο σε κλειστό σχηματισμό, φάλαγγα, στο ιδ.· πρβλ. [πυργηδόν](#).

πυργοφορέω, μέλ. *-ήσω*, έχω πάνω μου πύργο ή πύργους, σε Λουκ.

πυργο-φόρος, **-ον**, αυτός που φέρει πύργο στο κεφάλι, λέγεται για την Κυβέλη, σε Ανθ.

πυργο-φύλαξ[υ], **ό**, φύλακας πύργου, φρουρός, σε Αισχύλ.

πυργόω, μέλ. *-ώσω* (*πύργος*)· **I.** περιζώνω ή περιφράσσω με πύργους, σε Ομήρ. Οδ., Ευρ. — Μέσ., χτίζω πύργους, σε Ξεν. — Παθ., *πυργωθείς*, εφοδιασμένος με πύργο, λέγεται για τον ελέφαντα, σε Ανθ. **II.** μεταφ., ανυψώνω, σηκώνω σε μεγάλο ύψος, *πυργῶσαι ῥήματα σεμνά*, «δημιουργώ υψηλή ρίμα», σε Αριστοφ.· ομοίως, *ἀοιδὰς ἐπύργωσε*, σε Ευρ.· απ' όπου, εξυψώνω, ανεγείρω, υψώνω, στον ιδ.· ομοίως, *πυργόω χάριν*, τη μεγαλοποιώ, την εξογκώνω, στον ιδ. — Παθ., *επαίρομαι*, σε Ανθ.· *πεπύργωσαι θράσει*, *λόγοις*, σε Ευρ.

πυργ-ώδης, **-ες** (*εἶδος*), όμοιος με πύργο, σε Σοφ.

πύργωμα, **-ατος**, **τό** (*πυργόω*), αυτός που εφοδιάζεται με πύργους, οχυρωμένη, τειχισμένη πόλη, σε Χρησμ. παρ' Ηρόδ., Ευρ.· στον πληθ., τείχη που έχουν πύργους, σε Αισχύλ., Ευρ.

πυργῶτις, **-ιδος**, θηλ. επίθ., πυργωτή, σε Αισχύλ.

πυρ-δαής, **-ές** (*δαίω*), αυτός που καίει στην πυρά, καυστικός, φλογερός, σε Αισχύλ.

πῦρειον, Ιων. **-ήϊον**, **τό**, κυρίως στον πληθ., κομμάτια από ξύλο που προστρίβονται το ένα με το άλλο για να ανάψουν φωτιά, σε Ομηρ. Ύμν., Σοφ. κ.λπ.

πῦρέσσω, Αττ. **-ττω**, μέλ. *-ζω*, αόρ. *α' ἐπύρεξα*, παρακ. *πεπύρεχα* (*πυρετός*)· είμαι άρρωστος με πυρετό, σε Ευρ., Αριστοφ.

πῦρετός, **-οῦ**, **ό** (**πῦρ**), **I.** πυρωμένη θερμότητα, καυτή ζέστη, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** πυρετική θερμότητα, πυρετός, σε Αριστοφ. κ.λπ.

πυρέττω, Αττ. αντί *πυρέσσω*.

πῦρεύς, **-έως**, **ό** (**πῦρ**), ανθεκτικό στη φωτιά σκεύος, πυρίμαχο σκεύος, σε Ανθ.

πυρή, **-ῆς**, **ή**, Ιων. και Επικ. αντί *πυρά*.

πῦρῆιον, **τό**, Ιων. αντί *πυρεῖον*.

πυρήν, **-ῆνος**, **ό**, το σκληρό μέρος μέσα σε καρπούς ή φρούτα, κουκούτσι, όπως στην ελιά, σε Ηρόδ.

πυρή-νεμος, **-ον** (*ἄνεμος*), αυτός που φυσάει ελαφρά τη φωτιά, σε Ανθ.

πῦρη-τόκος, **-ον** (**πῦρ**, *τεκεῖν*), αυτός που παράγει φωτιά, σε Ανθ.

πυρή-φάτος, -ον (πυρός, πέφαται, γ' ενικ. Παθ. παρακ. του *φένω), π. λάτρις Δίμητρος, ο υπηρέτης της Δήμητρας που κόβει το σιτάρι, δηλ. η μυλόπετρα, σε Ανθ.

πῦρη-φόρος, -ον (πυρός, φέρω), ποιητ. αντί πυροφόρος, αυτός που έχει σιτάρι, σιτοφόρος, σε Ομήρ. Οδ.

πῦρία, Ἰων. -ίη, ἢ (πῦρ), λουτρό με ατμό, που δημιουργείται ρίχνοντας ευώδεις ουσίες πάνω σε διάπυρους λίθους, σε Ηρόδ.

πῦριάτη[α], ἢ (πυός), πηγμένο γάλα, σε Αριστοφ.

πῦριᾶτήριον, τό (πυριάω), λουτρό με ατμό, που θερμαίνεται από ένα καμίνι στο κάτω μέρος, σε Πλούτ.

πῦρῖ-γενέτης, -ου, ὁ, = το επόμ., δουλεμένος στη φωτιά, σε Αισχύλ.

πῦρῖ-γενής, -ές (γίγνομαι), = το προηγ., γεννημένος στη φωτιά· λέγεται για εργαλείο, σφυρηλατημένος στη φωτιά, σε Ευρ.

πῦρῖ-γόνος, -ον, αυτός που παράγει φωτιά, σε Πλούτ.

πῦρί-δαπτος, -ον (δάπτω), αυτός που καταστρέφεται από τη φωτιά, σε Αισχύλ.

πῦρι-ηκής, -ές (ἀκή), αυτός που έχει πύρινη αιχμή, σε Ομήρ. Οδ.

πῦρῖ-θαλπής, -ές (θάλλω), αυτός που θερμαίνεται μέσα στη φωτιά, σε Ανθ.

πῦρῖ-κᾶής, -ές, = πυρίκανστος, σε Ανθ.

πῦρί-καυστος, -ον ἢ -καυτος, αυτός που έχει καεί στη φωτιά, διάπυρος, πυρακτωμένος, σε Ομήρ. Ιλ.

πῦρῖ-κοίτης, -ες (κοίτη), αυτός που κοιμάται στη φωτιά, λέγεται για τη ράβδο του Προμηθέα, σε Ανθ.

πῦρῖ-λαμπής, -ές (λάμπω), αυτός που λάμπει όπως η φωτιά, σε Πλούτ.

πῦρί-ληπτος, -ον, αυτός που καταλαμβάνεται από τη φωτιά, ηφαιστειακός, σε Στράβ.

πῦρῖ-μᾶνέω, μέλ. -ήσω (μαίνομαι), ξεσπώ σε σφοδρή φωτιά, σε Πλούτ.

πύρῖνος[ῦ], -η, -ον (πῦρ), αυτός που προέρχεται από τη φωτιά, πυρώδης, καυτός, σε Ανθ.

πύρῖνος[ῦ], -η, -ον (πῦρός), αυτός που προέρχεται από σιτάρι, σιταρένιος, σε Ξεν. κ.λπ.

πῦρι-πνέων, -ουσα, -ον, μτχ. χωρίς ρήμα σε χρήση, αυτός που βγάζει, φυσάει φωτιά, σε Ευρ.

πῦρί-πνοος, -ον, συνηρ. **-πνους, -ουν (πνέω)**, αυτός που βγάζει, φυσάει φωτιά, πύρινος, φλογισμένος, σε Ανθ.

πῦρι-σμάραγος[ᾱ], -ον, αυτός που αντηχεί μέσα στη φωτιά, σε Θεόκρ.

πῦρί-σπαρτος, -ον (σπείρω), σπαρμένος με φωτιά, φλεγόμενος, σε Ανθ.

πῦρί-στακτος, -ον, αυτός που σκορπίζει φωτιά, σε Ευρ.

πῦρίτης[ι], -ου, ὁ, αυτός που γίνεται, παράγεται από τη φωτιά ή μέσα στη φωτιά, σε Λουκ.

πῦρῖ-τρέφος, -ον (τρέφω), αυτός που τρέφει τη φωτιά.

πῦρῖ-φλεγέθων, -ουσα, -ον, αυτός που λάμπει, όπως η φλόγα της φωτιάς· ως ουσ., ο Πυριφλεγέθονας, ένας από τους ποταμούς του Άδη, σε Ομήρ. Οδ.

πῦρι-φλεγής, -ές (φλέγω), φλογερός, πύρινος, σε Ευρ.

πῦρι-φλέγων, -οντος, ὁ, = το προηγ., σε Ευρ.

πῦρί-φλεκτος, -ον, (φλέγω), αυτός που αναδίδει πύρινες φλόγες, σε Ευρ.

πῦρίχη[ι], ἢ, ποιητ. αντί πυρρίχη, σε Ανθ.

πῦρί-χρως, -ωτος, ὁ, ἢ, αυτός που έχει το χρώμα της φωτιάς, δηλ. πύρινο χρώμα, σε Αλκιδάμ. παρά Αριστ.

πυρ-καϊά, Επικ. και Ιων. **-ιή, ή (καίω)**, **1.** οποιοδήποτε μέρος όπου ανάβεται φωτιά, νεκρική πυρά, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** φωτιά, πυρκαγιά, σε Ηρόδ.· εμπρησμός, σε Νόμ. παρά Δημ. **3.** μεταφ., η φλόγα του έρωτα, σε Ανθ.

πυρναῖος, -α, -ον (πύρνον), κατάλληλος για βρώση, βρώσιμος, σε Θεόκρ.

πύρνον, τό (πύρινος), ψωμί απο σιτάρι, σταρένιο ψωμί, σε Ομήρ. Οδ.

πύρο-βόλος, -ον (βάλλω), αυτός που βγάζει φωτιά· *τὰ πυροβόλα*, ακόντια ή βέλη που πλήττουν με φωτιά, δηλ. φλογοβόλα, σε Πλούτ.

πύρο-γενής, -ές (πυρός, γίγνομαι), γεννημένος από φωτιά, σε Ανθ.

πύρόεις, -εσσα, -εν (πύρ), **1.** πυρώδης, σε Ανθ. **2.** *όΠυρόεις*, ο πλανήτης Άρης, εξαιτίας του πυρρώδους, ερυθρού χρώματός του, σε Αριστ.

πύρο-κλοπία, ή (κλοπή), κλοπή της φωτιάς, σε Ανθ.

πύρο-λόγος, -ον (πύρος, λέγω), αυτός που θερίζει σιτάρι, σε Ανθ.

πύροπωλέω, μέλ. -ήσω, πουλώ σιτάρι, σε Δημ.

πύρο-πώλης, -ου, ό (πωλέω), πωλητής σιταριού, σιτέμπορος.

πύρορ-ρᾶγής, -ές (ρήγνυμι), αυτός που εκρήγνυται, αυτός που ραγίζει στη φωτιά, σπασμένος, ραγισμένος από τη φωτιά, σε Αριστοφ.

πύρός, ό, σιτάρι, σε Όμηρ.· επίσης στον πληθ., σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ.

πύρο-φόρος, -ον (πυρός, φέρω), αυτός που φέρει, παράγει σιτάρι, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ.

πύρῳ, μέλ. -ώσω (πύρ)· **I. 1.** καίω με φωτιά, κατακαίω, σε Ηρόδ., Σοφ.· καίω όπως σε έμπυρη θυσία, σε Αισχύλ., Ευρ.· *π. Κύκλωπος ὄπιν*, κατακαίω το μάτι του Κύκλωπα, σε Ευρ. — Μέσ., *παῖδα πυρῳσαμένη*, τοποθετώντας τον γιο της στην πυρά, σε Ανθ. — Παθ., τοποθετώ τον εαυτό μου στη φωτιά, πυρπολούμαι, καίγομαι, σε Πίνδ., Ευρ. **2.** μεταφ. στην Παθ., φλέγομαι ή εξάπτομαι, διακαίομαι, σε Αισχύλ. **II.** Παθ. επίσης, λέγεται για τον χρυσό, δοκιμάζομαι στη φωτιά ή υφίσταμαι πύρωση, σε Κ.Δ. **III.** καπνίζω, σε Θεόκρ. **πυρπαλαμάω, μέλ. -ήσω**, παίζω με τη φωτιά, παίζω ριψοκίνδυνα παιχνίδια, σε Ομηρ. Ύμν.

πυρ-πάλαμμος, -η, -ον (παλάμη), δουλεμένος, κατασκευασμένος στη φωτιά, λέγεται για τον κεραυνό, σε Πίνδ.

πύρ-πνοος, -ον, συνηρ. -πνους, -ουν=πυρίπνοος, αυτός που έχει πύρινη αναπνοή, *Τυφών*, σε Αισχύλ., Ευρ.

πυρ-πολέω, μέλ. -ήσω (πύρπολος)· **I.** ανάβω και διατηρώ τη φωτιά, παρακολουθώ τη φωτιά, σε Ομήρ. Οδ., Ξεν.· *πυρπολέω τοὺς ἄνθρακας*, ανακινώ τη φωτιά, σε Αριστοφ. **II.** φθείρω με τη φωτιά, καίω και καταστρέφω, στον ίδ. — Μέσ., *πυρπολέεσθαι πᾶσαν τὴν Ἀττικὴν*, ενεργώ ώστε να εμπρηστεί με φωτιά, σε Ηρόδ.

πυρπόλημα, -ατος, τό, σημάδι, σινιάλο από φωτιά, πυρσός, σε Ευρ.

πυρ-πόλος, -ον (πολέω), αυτός που καταστρέφει με τη φωτιά, φλεγόμενος, *κεραυνός*, σε Ευρ.

πυρράζω (πυρρός), είμαι φλογερός ή όπως η φωτιά κόκκινος, λέγεται για τον ουρανό, σε Κ.Δ.

Πυρρικός, -ή, -όν, ονομασμένος από τον Πύρρο, σε Θεόκρ.

πυρρίχη[ι] (ενν. ὄρχησις), **ή, 1.** είδος πολεμικής ορχήσεως, σε Αριστοφ., Ξεν.· το όνομα έχει αποδοθεί στον Πύρριχο (*Πύρριχος*) που την επινόησε· **2.** γενικά, *δεινὰ π.*, οι παράδοξες συστροφές του σώματος, σε Ευρ.· — παροιμ.,

πυρρίχην βλέπειν, «βλέπω κάτι πολεμικό ή ένοπλο», σε Αριστοφ.

πυρρῖχίζω, χορεύω στο ρυθμό του πυρρίχιου, σε Λουκ.

πυρρίχιος[ι], ὁ, **I.** αυτός που προέρχεται ή ανήκει στο χορό της πυρρίχης, σε Λουκ. **II.** πὺς πυρρίχιος, πόδας που αποτελείται από δύο βραχείες συλλαβές και χρησιμ. στην πυρρίχη ή σε πολεμικό άσμα.

πυρρίχιστής, -οῦ, ὁ, χορευτής της πυρρίχης· οἱ πυρρίχισταί, χορός των ορχηστών της πυρρίχης, σε Λυσ., Ισαίο.

πύρριχος, -η, -ο, Δωρ. αντί πυρρός, κόκκινος, σε Θεόκρ.

πυρρο-γένειος, -ον (γένειον), αυτός που έχει κοκκινωπή, πυρρόχρωμη γενειάδα, σε Ανθ.

πυρρό-θριξ, ὁ, ἡ, αυτός που έχει κόκκινα μαλλιά, σε Σόλωνα.

πυρρο-κόραξ, -ἄκος, ὁ, κόρακας που έχει κόκκινο ράμφος, σε Πλίν.

πυρρόομαι, Παθ., γίνομαι κόκκινος, σε Αριστ.

πυρρ-οπίης[ι], -ου, ὁ (ὀπιπτεύω), αυτός που γλυκοκοιτάζει ξανθόμαλλα νεαρά αγόρια, παιδεραστής, λογοπαίγνιο στη λέξη πῦρο-πίης, αυτός που «γλυκοκοιτάζει» το σιτάρι (δηλ. τη σίτηση στο Πρυτανείο), σε Αριστοφ.

πυρρός, -ά, -όν, Ιων. -ή, -όν· αλλά στην αρχ. Αττ. και Δωρ. **πυρσός, -ή, -όν (πῦρ)**,· **1.** φλογερός στο χρώμα, ερυθροκίτρινος· λέγεται για πρόσωπα με κόκκινα μαλλιά, όπως οι Σκύθες, Λατ. rufus, σε Ηρόδ.· λέγεται για το χρώμα της πρώτης γενειάδας, σε Αισχύλ., Ευρ. **2.** γενικά, κόκκινος, πυρρόχρωμος, ξανθοκόκκινος, Λατ. fulvus, λέων, σε Ευρ., Ξεν. **3.** λέγεται για πρόσωπα επίσης, με κόκκινες ερυθριάσεις, σε Αριστοφ.· αλλά, κύων πύρσ' ἔχουσα δέργματα, προσβλέποντας με κόκκινα μάτια, σε Ευρ.

πυρρό-τρίχος, -ον, = πυρρόθριξ, σε Θεόκρ.

πυρσαίνω (πυρσός), κάνω κάτι κόκκινο, χρωματίζω με κόκκινο, κοκκινίζω, σε Ευρ.

πυρσεύω, μέλ. -σω (πυρσός)· **I.** λάμπω, ανάβω, πυρσεύσας σέλας Εὐβοίαν, έκανε την Εύβοια να λάμπει με τους πυρσούς (το σέλας συντάσσεται με τη σημασία του ρήματος), σε Ευρ. **II.** κάνω σινιάλο με πυρσούς ή σημάδια από φωτιά, σε Ξεν.· μεταφ., πυρσεύετε κραυγὴν ἀγῶνος, εκπέμπετε κραυγὴ μάχης, σε Ευρ. — Παθ., δόξα ὥσπερ ἀπὸ σκοπῆς πυρσεύεται, σε Πλούτ.· απρόσ., πυρσεύεται, γίνονται σινιάλα με πυρσούς, σε Λουκ.

πυρσο-βόλος, -ον (βάλλω), αυτός που εξακοντίζει φωτιά, σε Ανθ.

πυρσό-νωτος, -ον, αυτός που έχει κόκκινα, πυρρόχρωμα νώτα, σε Ευρ.

πυρσός, -οῦ, ὁ, ετερόκλ. πληθ. **πυρσά (πῦρ)**· **I.** φανός, πυρσός, λάμψη φωτιάς, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ.· στον πληθ., φωτιές, πυρά, σε Ανθ.· μεταφ., πυρσὸς ὕμνων, σε Πίνδ.· πληθ., τα πυρά, η φλόγα του έρωτα, ερωτική έξαψη, σε Θεόκρ. **II. 1.** σημείο ή σινιάλο από φωτιά, σε Ηρόδ. **2.** πληθ., **πυρσά**, φωτιές σκοπιάς, σε Ευρ.

πυρσός, -ή, -όν, αρχ. Αττ. τύπος αντί πυρρός.

πυρσο-τόκος, -ον (τίκτω), αυτός που παράγει φωτιά, πυρσοτόκος λίθος, πυρίτης, σε Ανθ.

πυρσ-ώδης, -ες (εἶδος), όμοιος με πυρσό, σε Ευρ.

πυρφορέω, μέλ. -ήσω, **I.** είμαι πυρφόρος, φέρω πυρσό, σε Ευρ. **II.** ρίχνω φωτιά, πυρπολώ, σε Αισχύλ.

πυρ-φόρος, -ον (φέρω), **I.** αυτός που φέρει πυρ, που έχει φωτιά, σε Ευρ.· λέγεται για τον κεραυνό, σε Πίνδ., Αισχύλ.· πυρφόροι οἶστοί, βέλη με εύφλεκτες ουσίες πάνω τους, σε Θουκ. **II.** Ειδικότερες σημασίες: **1.** επίθ. του Δία για τους κεραυνούς του, σε Σοφ.· λέγεται για τη Δήμητρα, αναφορικά προς τους πυρσούς που κρατούσαν οι λάτρες της, σε Ευρ.· λέγεται για την Άρτεμη, σε Σοφ.· αλλά θεὸς πυρφόρος, θεός που φέρνει πυρ, φωτιά, θεός που φέρνει λοιμό ή πυρετό, στον ίδ. **2.** όπυρφόρος, στο στρατό των

Λακεδαιμονίων ήταν ο ιερέας που κρατούσε την ιερή φωτιά για τη θυσία, η οποία δεν επιτρεπόταν να σβήσει ποτέ, σε Ξεν.· απ' όπου παροιμ., λέγεται για ολοσχερή ήττα, *ἔδεε δὲ μηδὲ πυρφόρον περιγενέσθαι*, σε Ηρόδ.

πῦρ-ώδης, -ες (εἶδος), όμοιος με φωτιά, φλογερός, σε Αριστοφ. κ.λπ.

πῦρ-ωπός, -όν (ὤψ), αυτός που έχει πύρινη όψη, πυρώδης, σε Αισχύλ.

πύστις, -εως, ἡ (πυθέσθαι)· **I.** σπανιότερος τύπος του *πεῦσις*, ερώτηση, εξέταση, *τὰς πύστεις ἐρωτῶντες, εἰ...*, εισάγοντας την ερώτηση αν, είτε..., σε Θουκ. **II.** αυτό που μαθαίνει κανείς έπειτα από ερώτηση, πληροφορία, αγγελία, φήμη, σε Αισχύλ., Ευρ.· *κατὰ πύστιν ἢ χωροίη*, σύμφωνα με τις πληροφορίες που έμαθαν για το πού είχε πάει, σε Θουκ.· *πύστι τῶν προγενομένων*, εξαιτίας της πληροφορίας για ό,τι είχε γίνει από πριν, στον ίδ.

πῦτιναῖος, -α, -ον, πλεγμένος με κλαδιά λυγαριάς ή ιτιάς, *περὰ πτυναῖα* δίνονταν στο Διτρέφη, επειδή είχε γίνει πλούσιος από το εμπόριο κατασκευής καλαθιών, σε Αριστοφ.

πῦτινή[ι], ἡ, φλασκή που είναι καλυμμένο ολόγυρα με πλεγμένα κλαδιά λυγαριάς.

πῶ; επίρρ., Δωρ. αντί *ποῦ*; **I.** πού; σε Αισχύλ. **II.** *πῶ μάλα*; ή *πώμαλα*; πώς επιτέλους; ουδόλως, σε Αριστοφ., Δημ.

πω, Ιων. **κω**, εγκλιτ. μόριο· **I.** μέχρι αυτή τη στιγμή, ακόμη, σχεδόν πάντα με άρνηση (όπως το Λατ. -dum στο non-dum) με την οποία αποτελεί μια λέξη, *οὔπω, μήπω*· **II.** μετά τον Όμηρο με ερωτήσεις που υπονοούν άρνηση, σε Σοφ., Θουκ.

πώγων, -ωνος, ό, γενειάδα, γένι, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ.· μεταφ., *πώγων πυρός*, γλώσσες φωτιάς, σε Αισχύλ. σε Λουκ., Ανθ.

πωγωνο-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που φέρει γενειάδα, σε Ανθ.

πώεα, τά, πληθ. του *πῶῦ*.

πωλεία, ἡ, ανατροφή νεαρών αλόγων, σε Ξεν.

πώλειος, -α, -ον, αυτός που ανήκει σε μικρό άλογο, *χαίτη*, σε Σουίδ.

πωλέομαι, Ιων. **πωλεῖμαι**· Επικ., παρατ. *πωλεύμην*, β' ενικ. *πωλέο*, Ιων. γ' ενικ. *πωλέσκετο*· μέλ. *πωλήσομαι*, Επικ. β' ενικ. *πωλήσεται*· θαμιστικό του *πολέομαι*· *πηγαίνω πέρα-δώθε*, *περιφέρομαι*, *τριγυρίζω*, *συχνάζω*, Λατ. *versari in loco*· απ' όπου, *πηγαινοέρχομαι*, *τριγυρίζω συχνά*, *συχνάζω*, *συναναστρέφομαι*, *εἰς ἀγορὴν πωλέσκετο*, σε Ομήρ. Ιλ.· *εἰς ἡμέτερον (δῶμα) πωλεύμενοι*, σε Ομήρ. Οδ.

πώλευσις, ἡ, δαμασμός, εξημέρωση αλόγων, σε Ξεν.

πωλεύω, μέλ. -σω (*πῶλος*), *δαμάζω*, *ημερώνω*, *εκπαιδεύω*, *γυμνάζω* νεαρό άλογο, σε Ξεν.

πωλέω, Ιων. γ' ενικ. παρατ. *πωλέσκεε*, μέλ. -ήσω, αόρ. α' *ἐπώλησα*· **1.** *πουλῶ* ή *ανταλλάσσω αγαθά*, *πουλῶ* ή *προσφέρω εμπορεύματα προς πώληση*, σε Ηρόδ., Αττ.· με γεν. του τιμήματος, *ἐς Σάρδεις χρημάτων μεγάλων* π., *πουλῶ* σε υψηλή τιμή στις Σάρδεις, σε Ηρόδ.· *ἐπώλεε οὔδενος χρήματος*, αρνήθηκε να το πουλήσει σε οποιαδήποτε τιμή, στον ίδ.· *ἐρέσθαι ὅπου πωλεῖ*, ρωτῶ πόσα χρειάζεται γι' αυτό (δηλ. σε ποια τιμή το πουλάει), σε Ξεν.· *ἀπόλ., πωλέω πρὸς τινα*, *συναλλάσσομαι με κάποιον*, σε Αριστοφ. **2.** *πωλέω τέλη*, *πουλῶ τους φόρους*, Λατ. *locare*, σε Αισχίν. **3.** *πουλῶ*, δηλ. *εγκαταλείπω, προδίδω*, σε Δημ.· λέγεται για πρόσωπα, *προδίδομαι*, *εξαπατώμαι*, σε Αριστοφ.

πώλης, -ου, ό, αυτός που πουλάει, *πωλητής*, σε Αριστοφ.

πώλησις, ἡ, πώληση, έκθεση πραγμάτων προς αγορά, σε Ξεν.

πωλητήριο, τό (πωλέω)· **I.** μέρος όπου γίνεται η πώληση, *πρατήριο*, κατάστημα, σε Ξεν. **II.** *επάγγελμα των πωλητῶν*, σε Δημ.

πωλητής, -οῦ, ὁ, αυτός που πουλάει· στην Αθήνα οι *πωληταί* ήταν δέκα άρχοντες που εκμίσθωναν (Λατ. locabant) τους φόρους και τις δημόσιες προσόδους σε πλειοδότες, σε Δημ.

πωλικός, -ή, -όν (πῶλος), 1. αυτός που ανήκει στα πουλάρια, στις φοράδες ή στα νεαρά άλογα, *ἀπήνη πωλική*, τετράτροχη άμαξα που σύρεται από νεαρά άλογα, σε Σοφ., Ευρ.· *πωλικά διώγματα*, καταδίωξη με άμαξες που σύρονται από άλογα, σε Ευρ. **2.** λέγεται για κάθε νεαρό ζώο, *πωλικά ἐδώλια*, τα διαμερίσματα των κοριτσιών, σε Αισχύλ.

πωλίον, τό, υποκορ. του πῶλος, πουλάρι, σε Αριστοφ.

πωλοδαμνέω, μέλ. -ήσω, 1. δαμάζω και εκπαιδεύω νεαρά άλογα, σε Ευρ., Ξεν. **2.** μεταφ., παιδαγωγώ, σε Σοφ.

πωλο-δάμνης, -ου, ὁ (δαμάω), δαμαστής αλόγων, σε Ξεν.

πωλο-μάχος[ᾱ], -ον (μάχομαι), αυτός που μάχεται από άλογο ή από άρμα, σε Ανθ.

πῶλος, ὁ και ἡ, 1. πουλάρι, νεαρό άλογο, είτε αρσενικό είτε θηλυκό, σε Όμηρ.· στους ποιητές γενικά αντί ἵππος, σε Σοφ. κ.λπ. **2.** νεαρό ζώο, μικρό, σε Ανθ. **3.** στους Ποιητές, θηλ., νεαρό κορίτσι, κοπέλα, κόρη, όπως τα *δάμαλις*, *μόσχος*, *πόρτις*, Λατ. juvenca, σε Ευρ.· σπανιότερα αρσ., νεαρός άντρας, σε Αισχύλ.

πωλο-τρέφος, -ον (τρέφω), αυτός που εκτρέφει νεαρά άλογα, σε Ανθ.

πῶμα, -ατος, τό, σκέπασμα, κάλυμμα, σε Όμηρ. (άγν. προέλ.).

πῶμα, -ατος, τό (√ΠΟ σε μερικούς χρόνους του πίνω), ποτό, ρόφημα, σε Τραγ., Πλάτ. κ.λπ.

πωμάζω, σκεπάζω με πῶμα, καλύπτω, σε Βάβρ.

πῶμᾱλᾱ, βλ. [πῶ](#).

πῶ-ποτε, (πω, ποτέ), ήδη ποτέ, ποτέ ως τώρα, κυρίως με άρνηση, οὐπῶποτε, μὴ πῶποτε, σε Όμηρ. κ.λπ.

πῶρῖνος, -η, -ον, βλ. [πῶρος](#).

πῶρος, ὁ, Λατ. torhus, Ιταλ. tufa, είδος μαρμάρου· ο *πῶρῖνος λίθος* του Ηροδ.

πωρόω, μέλ. -ώσω, απολιθώνω, μετατρέπω σε πέτρα· μεταφ. στην Παθ., γίνομαι σκληρός όπως η πέτρα, γίνομαι αναισθητος, λέγεται για την καρδιά, σε Κ.Δ.

πῶρωσις, -εως, ἡ, απολίθωση· μεταφ., σκληρότητα, σε Κ.Δ.

πῶς; Ιων. κῶς; I. 1. ερωτημ. επίρρ. του τρόπου, πῶς; με ποιο τρόπο ή τέχνασμα; Λατ. qui? quomodo? χρησιμ. στις ευθείες ερωτήσεις όπως το ὅπως στις πλάγιες, σε Όμηρ. κ.λπ.· με δεύτερη ερώτηση στην ίδια πρόταση, πῶς ἐκ τίνος νεός... ἤκετε; πῶς και με ποιο πλοίο ήρθατε; σε Ευρ.· με γεν., πῶς ἀγῶνος ἤκομεν; πῶς ἔχουμε φτάσει στον αγώνα; στον ίδ. **2.** με ρήματα που σημαίνουν πώληση, πόσο; σε ποια τιμή; πῶς ὁ σῖτος ὄνιος; σε Αριστοφ. **3.** πῶς δοκεῖς; βλ. [δοκέω](#) I. **II. 1.** με άλλα μόρια, πῶς ἄν...; Επικ., πῶς κε ή κεν...; πῶς ἀλήθεια; σε Όμηρ., Ευρ.· σε Τραγ., πῶς ἄν με ευκτ. εκφράζει ευχή, επιθυμία, πῶς μπορεί να γίνει, δηλ. πῶς θα μπορούσε να είναι...! Λατ. O si...! O utinam...! πῶς ἄν θάνοιμι; πῶς ἄν ὀλοίμην; κ.λπ. **2.** πῶς ἄρα...; σε απάντηση, πῶς λοιπόν; σε Όμηρ. **3.** πῶς γάρ...; επίσης σε απάντηση, σαν κάτι να έχει προηγηθεί (που όμως δεν μπορεί να γίνει), διότι πῶς είναι δυνατόν...; στον ίδ., Σοφ. **4.** πῶς δῆ; πῶς μα την ἀλήθεια; σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· επίσης, πῶς γὰρ δῆ; σε Ομήρ. Οδ.· πῶς δῆτα...; σε Αισχύλ. κ.λπ. **5.** καὶ πῶς...; για να δηλώσει αντίρρηση, πῶς μπορεί να είναι, να συμβαίνει ακόμα; σε Αττ. **6.** πῶς οὐ... πῶς ὀχι...; δηλ. βέβαια είναι έτσι..., σε Θουκ. κ.λπ. **7.** πῶς οὖν...; ὅπως πῶς ἄρα...; σε Αισχύλ. κ.λπ. **8.** πῶς ποτε...; πῶς άραγε...; σε Σοφ.

πως, Ιων. **κως**, εγκλιτ. επίρρ. του τρόπου· **I.** με κάθε τρόπο, κάπως, με όλα τα μέσα, σε Όμηρ.· ὤδέπως, κατ' αυτόν περίπου τον τρόπο, σε Ξεν.· ἄλλως πως, με κάποιον άλλο τρόπο, στον ίδ.· έπειτα από υποθετικά μόρια, εἴ πως, ἐάν ή ἦν πως, Λατ. si qua, si forte, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ. **II.** πως, πώς ή πῶς, όχι εγκλιτ., κατά κάποιον τρόπο, με κάποιο συγκεκριμένο τρόπο, αντίθ. προς το ἀπλῶς, σε Αριστ.

πωτάομαι, Επικ. γ' πληθ. παρατ. πωτῶντο· αόρ. α' ἐπωτήθην· Επικ. τύπος του ποτάομαι· πετώ, ίπταμαι ολόγυρα, περιίπταμαι, σε Ομήρ. Ιλ., Ομηρ. Ύμν., Απόλλ.

πώτημα, -ατος, τό, βλ. [πότημα](#).

πῶϋ, -εος, τό, πληθ. πῶεα, τά (βλ. [ποιμήν](#)), ποιμνιο, λέγεται για πρόβατα, αντίθ. προς το ἀγέλη(κοπάδι με βοοειδή), σε Όμηρ., Ησίοδ.

Π, π, πεῖ, άκλιτο· το δέκατο έκτο γράμμα του ελλ. αλφαβ. Ως αριθμητικό **π´** = 80, αλλά **π** = 80.000. Το **π** είναι ψιλό χειλικό άφωνο σύμφωνο συγγενές προς το μέσο **β** και το δασύ **φ**. Μεταβολές του **π** στις διαλέκτους κ.λπ. **1.** Το **π** γίνεται **φ**, *βλέπ-ω, βλέφ-αρον, λάπ-τω λαφ-ύσσω*. **2.** στην Αιολ. και Ιων. αντικαθιστά το δασύ **φ**, *άμπι* αντί *άμφι*, *πανός* αντί *φανός*, *άπικέσθαι* αντί *άφικ-*· στην Ιων. διατηρήθηκε κατά την έκθλιψη πριν από δασύ φωνήεν, *άπ' ήμῶν, έπ' ήμέρην, ύπ' ύμῶν* κ.λπ.· αντιθέτως ο τύπος με το δασύ ήταν προτιμότερος στην Αττ. *άσφάραγος* αντί *άσπάραγος*, *σφόνδυλος* αντί *σπόνδυλος*. **3.** Στον Ιων. πεζό λόγο, το πγίνεται **κ** σε αναφορ. και ερωτημ. λέξεις, *κῶς, ὅκως, ὁκοῖος, ὁκόσος* αντί *πῶς, ὅπως, ὁποῖος, ὁπόσος*. **4.** στο Αιολ. το **π** χρησιμοποιείται αντί **μ**, *ὄππα* αντί *ὄμμα*, *πεδά* αντί *μετά*. **5.** στην Αιολ. και Δωρ. **π** αντί **τ**, *πέτορες* αντί *τέσσαρες*, *πέμπε* αντί *πέντε*. **6.** μερικές φορές εναλλάσσεται με το **γ**, ὅπως σε *λαπαρός, λαγαρός, λαπάρα λαγών, λαγός*, Λατ. *Iepus*. **7.** στην Αιολ. και Επικ. ποίηση, το **π** συχνά διπλασιάζεται στα αναφορικά, ὅπως *ὄππη, ὄππως, ὄποῖος* αντί *ὄπη* κ.λπ. **8.** στους Ποιητές, το **τ** προστίθεται μετά το **π**, ὅπως *πτόλις, πτόλεμος* αντί *πόλις, πόλεμος*. **πᾱ**; **Ι.** Δωρ. αντί *πῆ*; *πως*; **Π.πα** αντί **πη** παντού, με κάθε τρόπο.

πᾱγά, Δωρ. αντί *πηγή*.

παγ-γέλοιος, -ον (πᾱς), εντελώς γελοῖος, σε Πλάτ.

παγ-γενέτης, -ου, ὁ, πατέρας (όλων)· θηλ. **παγγενέτειρα**, μητέρα των πάντων, σε Ανθ.

παγγλωσία, ή, απεραντολογία, φλυαρία.

πάγ-γλωσσος ή -ττος, -ον, αυτός που μιλάει όλες τις γλώσσες.

πᾱγείς, -εῖσα, -έν, μτχ. Παθ. αορ. β' του *πήγνυμι*.

πάγεν, Επικ. αντί *έπάγησαν*, γ' πληθ. μτχ. αορ. β' του *πήγνυμι*.

πᾱγετός, ὁ, παγετός, σε Ξεν.· πρβλ. **πάγος ΙΙ**.

πᾱγετ-ώδης, -ες (εἶδος), παγερός, παγωμένος, σε Σοφ.

πάγη[ᾱ], ή (πήγνυμι)· **1.** οτιδήποτε μπήγεται ή συγκρατεί, βρόχος, θηλειά, παγίδα, σε Ηρόδ.· δίχτυ για σύλληψη πουλιών, σε Ξεν. **2.** μεταφ., παγίδα, δόλος, σε Αισχύλ.

πᾱγήναι, απαρ. Παθ. αορ. του *πήγνυμι*.

πᾱγιδεύω (παγίς), στήνω παγίδα σε κάποιον, παγιδεύω, σε Κ.Δ.

πάγιος[ᾱ], -α, -ον (πήγνυμι), στερεός, σε Λουκ.· επίρρ. *παγίως λέγειν*, μιλάω με σαφήνεια, χωρίς επιφυλάξεις, σε Πλάτ.

πᾱγίς, -ίδος, ή (πήγνυμι), Ι. = *πάγη*, παγίδα, σε Αριστοφ.· μεταφ., παγίδα, δόλος, *δουρατέω παγίς*, λέγεται για το Δούρειο ίππο, σε Ανθ. **ΙΙ.** *ἄγκυρα παγίς νεῶν*, η άγκυρα που κρατάει τα πλοία σταθερά, στον ίδ.

παγ-καίνιστος, -ον, πάντα ανακαινισμένος, πάντα φρέσκος, σε Αισχύλ.

πάγ-κᾱκος, -ον, 1. εντελώς κακός, παντελώς άτυχος, σε Ησίοδ.· πάρα πολύ βλαβερός, στον ίδ., Πλάτ.· επίρρ. *παγκάκως ὀλέσθαι*, σε Αισχύλ.· *παγκάκως ἔχει τινί*, στον ίδ. **2.** λέγεται για ανθρώπους, εντελώς κακός, άρα πολύ μοχθηρός ή κάκιστος, σε Θέογν.· υπερθ. *ὦ παγκάκιστε*, σε Σοφ., Ευρ.

πάγ-κᾱλος, -ον και -η, -ον, εντελώς όμορφος, καλός ή ευγενής, σε Αριστοφ., Πλάτ.· επίρρ. *-λως*, σε Πλάτ. κ.λπ.

πάγ-καρπος, -ον, αυτός που προέρχεται από όλα τα είδη καρπών, πλούσιος σε καρπούς, σε Πίνδ.

παγ-κευθής, -ές (κεύθω), αυτός που κρύβει τα πάντα, σε Σοφ.

πάγκλαυστος ή -κλαυτος, -ον (κλαίω)· **Ι.** αυτός που είναι αξιοθρήνητος σε όλα, εντελώς αξιοθρήνητος, σε Αισχύλ., Σοφ. **ΙΙ.** Ενεργ., αυτός που είναι γεμάτος δάκρυα, σε Σοφ.

παγκληρία, ἡ, ολόκληρη η κληρονομιά, σε Αισχύλ., Ευρ.

πάγ-κληρος, -ον, αυτός που διαθέτει την πλήρη κατοχή, σε Ευρ.

πάγ-κοινος, -ον, κοινός σε όλους, σε Σοφ.· *Θεοῦ μάστιγι παγκοίνῳ*, δηλ. με θάνατο, σε Αισχύλ.· *ἐν ἀπέχθημα πάγκοινον βροτοῖς*, βδέλυγμα μισητό από όλη την ανθρωπότητα, σε Ευρ.· *πάγκοινος στάσις*, όλη η ομάδα μαζί, σε Αισχύλ.

παγ-κοίτης, -ου, ὁ (κοίτη), το μέρος όπου όλοι πρέπει να κοιμούνται, *θάλαμος παγκοίτας* δηλ. ο τάφος, σε Σοφ.· *πάγκοινος Αἶδας*, στον ιδ.

παγ-κόνιτος, -ον (κονίω), καλυμμένος παντού με σκόνη, *ἄεθλα πάγκότινα*, έπαθλα που κερδίζονται από συμμετοχή σε όλους τους αγώνες, σε Σοφ.

παγ-κρᾶτής, -ές (κράτος), παντοδύναμος, πανίσχυρος, σε Τραγ.· *παγκρατεῖς ἔδραι*, ο βασιλικός θρόνος του Δία, σε Αισχύλ.· *τοῖνδε παγκρατῆς φονεύς*, ο νικηφόρος φονιάς τους, στον ιδ.

παγκρᾶτιάζω, εκτελώ τα αγωνίσματα του *παγκρατίου*, σε Πλάτ.· μεταφ., κινώ τους βραχίονες όπως όταν κάνω γυμναστική, χειρονομώ, κουνώ τα χέρια βιαστικά και απότομα, σε Αισχίν.

παγκρᾶτιαστής, -οῦ, ὁ, αυτός που αγωνίζεται στο *παγκράτιον*, σε Πλάτ.

παγκρᾶτιαστικός, -ῆ, -όν, I. αυτός που ανήκει ή ταιριάζει στο *παγκράτιον*, ἡ *παγκρατιαστική τέχνη*, η επιδεξιότητα στο παγκράτιο, σε Πλάτ. **II.** δεινός, επιτήδειος στο *παγκράτιον*, σε Αριστ.

παγκράτιον, τό (παγκρᾶτής), πλήρης αγώνας, αγώνισμα που περιλαμβάνει πάλη και πυγμαχία (*πάλη* και *πυγμή*), σε Ηρόδ., Πίνδ. κ.λπ.

πάγος[ᾱ], ὁ (πήγνυμι)· **I.** αυτός που είναι συμπαγής ή στέρα τοποθετημένος· κορυφή όρους, βραχώδης λόφος, σε Ομήρ. Οδ., Ησίοδ., Τραγ.· *ὁ Ἄρειος* (Ιων. Ἀρήιος) *πάγος*, ο βράχος του Ἀρείου Πάγου στην Αθήνα, βλ. [Ἄρειος](#) **II. II.** = *παγετός*, σε Σοφ.

πᾱγος, ὁ, Λατ. *ragus*, διαμέρισμα, διοικητική διαίρεση, επαρχία, σε Πλούτ.

πάγουρος[ᾱ], ὁ (παγήναι, οὔρά), είδος καρκινοειδούς, κάβουρας, Λατ. *pagurus*, σε Αριστοφ.

παγ-χάλεπος[ᾱ], -ον, εξαιρετικά δύσκολος ως προς την αντιμετώπιση, σε Ξεν., Πλάτ.· *ἐπίρρ., παγχαλέπως ἔχειν πρός τινα*, έχω άσχημες διαθέσεις απέναντι σε κάποιον, σε Ξεν.

παγ-χάλκεος, -ον, ολοχάλκινος, ολόχαλκος, σε Όμηρ.

πάγ-χαλκος, -ον, = το προηγ., σε Ομήρ. Οδ., Τραγ.

πάγ-χρηστος, -ον, καλός για όλες τις δουλειές, σε Αριστοφ., Ξεν.

πάγ-χριστος, -ον (χρίω), επιχρισμένος παντού· *πάγχριστον, τό* (ενν.

φάρμακον), φαίνεται να σημαίνει αυτό που είναι γεμάτο επικάλυψη, που είναι όλο επιχρισμένο, σε Σοφ.

παγ-χρύσεος[ῶ], -ον, όλος χρυσός, ολόκληρος φτιαγμένος από συμπαγή χρυσό, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ.

πάγ-χρῦσος, -ον, = το προηγ., σε Πίνδ., Σοφ., Ευρ.

πάγχῶ, επίρρ. (*πᾶς, πᾶν*), = *πάνυ*, εντελώς, ολοκληρωτικά, παντελώς, πλήρως, σε Όμηρ., Πίνδ.· *πάγχυ δοκέειν ή ἐλπίζειν*, σκέφτομαι ή ελπίζω πάρα πολύ, σε Ηρόδ.

πᾱδάω, Δωρ. αντί *πηδάω*.

πάθε, Επικ. αντί *ἐπάθε*, γ' ενικ. αορ. β' του *πάσχω*.

πάθεῖν, Επικ. **παθέειν**, απαρ. αορ. β' του *πάσχω*.

πάθη[ᾱ], ή, 1. παθητική κατάσταση, σε Πλάτ.· *τάς ἐκεῖ πάθας*, αυτό που έγινε εκεί, σε Σοφ.· *πᾶσαν τήν ἐωυτοῦ πάθη*, όλα όσα συνέβησαν σε αυτόν, σε

Ηρόδ. **2.** = *πάθημα*, σε Πίνδ., Σοφ.· *ή πάθη τῶν ὀφθαλμῶν*, τυφλότητα, σε Ηρόδ.

πάθημα[ᾱ], -ατος, τό (παθεῖν)· **I.** οτιδήποτε παθαίνει κάποιος, πάθημα, ατύχημα, δυστύχημα, σε Σοφ., Θουκ.· κυρίως στον πληθ., σε Ηρόδ., Αττ.· παροιμ., *τὰ δέ μοι παθήματα μαθήματα γέγονε*, τα παθήματα έγιναν μαθήματά μου, σε Ηρόδ. **II.** παθητικό συναίσθημα ή κατάσταση, σε Ξεν., Πλάτ. **III.** στον πληθ., γεγονότα, περιπέτειες, σε Πλάτ.

πάθησθα, Επικ. αντί *πάθης*, β' ενικ. υποτ. αορ. β' του *πάσχω*.

πάθητικός, -ή, -όν (παθεῖν)· **1.** επιδεκτικός στο συναίσθημα, ικανός να νιώσει κάτι, με γεν., σε Αριστ. **2.** γεμάτος πάθος, παθητικός, στον ιδ.· *επίρρ., παθητικῶς λέγειν*, σε Αριστ.

πάθητός, -ή, -όν (παθεῖν)· **I.** κάποιος που έχει υποφέρει· αυτός που υποκύπτει στο πάθος (γίνεται έρμαιο του πάθους), σε Πλούτ. **II.** λέγεται για τον Σωτήρα Ιησού Χριστό, αυτός που προορίζεται να υποφέρει, σε Κ.Δ.

πάθος[ᾱ], -εος, τό (παθεῖν)· **I. 1.** οτιδήποτε συμβαίνει σε κάποιον, περιστατικό, ατύχημα, σε Ηρόδ., Σοφ. **2.** ό,τι έχει πάθει κάποιος, η εμπειρία κάποιου, σε Αισχύλ.· στον πληθ., σε Πλάτ.· συνήθως με αρνητική σημασία, πάθημα, δυστύχημα, συμφορά, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ.· *ἀνήκεστον πάθος ἔρδειν*, διαπράττω ανεπανόρθωτο σφάλμα, σε Ηρόδ. **II.** λέγεται για την ψυχή, πάθος, συναίσθημα, όπως είναι η αγάπη, το μίσος κ.λπ., σε Θουκ., Πλάτ. κ.λπ. **III.** οποιαδήποτε παθητική κατάσταση, συνθήκη, σε Πλάτ.· στον πληθ., γεγονότα ή αλλαγές στις οποίες υπόκεινται τα πράγματα, *τὰ περί τὸν οὐρανὸν πάθη*, στον ιδ. κ.λπ. **IV.** παθητικός τρόπος έκφρασης, συγκινησιακός, περιπαθής τρόπος, πάθος, σε Αριστ.

πάθω[ᾱ], υποτ. αορ. β' του *πάσχω*· — **παθών**, μτχ.

παῖ, κλητ. του *παῖς*.

Παιάν, -ᾶνος, ό, Επικ. Παιήων, -ονος, Αττ. Παιών, -ῶνος· **I. 1.** ο Παιάνας ή Παιών, ο γιατρός των θεών, σε Ομήρ. Ιλ.· *Παιήονος γενέθλη*, οι γιοι του Παιάνα, δηλ. οι γιατροί, σε Ομήρ. Οδ. **2.** μετά τον Όμηρο το όνομα και η ιδιότητα μεταφέρθηκαν στον Απόλλωνα, τον οποίον επικαλούνταν με την κραυγή *ἰήε Παιάν*, σε Αισχύλ., Σοφ.· *ἰὼ Παιάν*, σε Σοφ. **3.** ως προσηγορικό, γιατρός, θεραπευτής, σε Αισχύλ., Σοφ.· *έπειτα, λυτρωτής, σωτήρας*, σε Ευρ. **II. 1. παιάν**, Επικ. **παιήων**, παιάνας, δηλ. χορικό άσμα, ύμνος ή ψαλμός, απευθυνόμενος στον Απόλλωνα, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ., Σοφ. **2.** άσμα θριάμβου μετά τη νίκη, κυρίως προς τον Απόλλωνα, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ.· επίσης, εμβατήριο, σε Αισχύλ., Ξεν.· η φράση ήταν, *ἐξάρχειν τὸν παιᾶνα*, σε Ξεν.· *παιᾶνα ἐξάρχεσθαι, ποιεῖσθαι*, στον ιδ. **3.** οποιοδήποτε επίσημο άσμα ή μέλος, ιδίως στην αρχή ενός εγχειρήματος ως προοιωνός επιτυχίας, σε Θουκ.· άσμα που τραγουδιέται στα συμπόσια, σε Ξεν. **4.** ο Αισχύλ. σε σχήμα οξύμωρο, συνδέει *παιὰν Ἐρινύων, παιὰν τοῦ θανόντος*· ομοίως, *παιὰν στυγνός*, λέγεται για θρηνητικό άσμα, σε Ευρ. **III.** *Κρητῶν παιήονες*, αυτοί που τραγουδούν τον παιάνα, σε Ομηρ. Ὑμν. **IV.** στην προσωδία, *παιών, πόδας* που αποτελείται από τρεις βραχείες και μια μακρά συλλαβή, *~~~~, ~~~, ~~~, ~~~* σε Αριστ.

παιᾶνίζω, μέλ. -σω, = *παιωνίζω*, σε Αισχύλ.

παιᾶνισμός, ό, = *παιωνισμός*, σε Στράβ.

παῖγμα, τό (παίζω), παιχνίδι, διασκέδαση, διασκεδαστική δοκιμασία, σε Ευρ.

παιγνία, ή, Ιων. -ίη, ή (παίζω), παιχνίδι, διασκέδαση, παιδιά, σε Ηρόδ.

παιγνήμων, -ον, αυτός που αγαπά τους αστείσμούς, σε Ηρόδ.

παίγνιον, τό (παίζω)· **I.** παιχνιδάκι, παιχνίδι, σε Πλάτ. **II.** σε Θεόκρ., οι Αιγύπτιοι ονομάζονταν *κακά παίγνια*, απατεώνες, κακότετροποι. **III.** παιχνίδι, διασκεδαστικό ποίημα, σε Ανθ.· λέγεται για το χαρούμενο τιτίβισμα του τζίτζικιού, στο ίδ.

παίγνιος, -ον (παίζω), διασκεδαστικός, κωμικός, σε Ανθ.

παιγνι-ώδης, -ες (εἶδος), παιχνιδιάρικος, διασκεδαστικός, σε Πλούτ.· *τόπαιγνιώδες*, παιχνιδιάρικη διάθεση, σε Ξεν.

παιδᾶγωγεῖον, τό, μέρος όπου οι *παιδαγωγοί* ανέμεναν τους μαθητές τους, σε Δημ.· σχολείο, σε Πλούτ.

παιδᾶγωγέω, μέλ. -ήσω — Παθ., μέλ. *παιδαγωγήσομαι*, με Παθ. σημασία· *αόρ. α' ἐπαιδαγωγήην*, παρακ. *πεπαιδαγώγημαι*· **1.** συνοδεύω ως *παιδαγωγός*, ανατρέφω και διδάσκω, μορφώνω, σε Πλάτ.· παρακολουθώ συνεχώς την ανατροφή ενός παιδιού, σε Ευρ. **2.** γενικά, μορφώνω, σε Πλάτ.

παιδᾶγωγία, ή, η ιδιότητα του *παιδαγωγού*, φροντίδα παιδιών, εκπαίδευση, σε Πλάτ.· γενικά, περιποίηση ασθενών, σε Ευρ.

παιδᾶγωγικός, -ή, -όν, αυτός που ταιριάζει στον *παιδαγωγόν*· ή -κή (ενν. *τέχνη*) *τῶν νοσημάτων = ή ἰατρική*, η παρακολούθηση των ασθενών, σε Πλάτ.

παιδ-ᾠγωγός, ό, = *παιδός ᾠγωγός*, φύλακας των παιδιών· στην Αθήνα, δούλος που πήγαινε με το αρσενικό παιδί από το σπίτι στο σχολείο και επέστρεφε, είδος φροντιστή, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.· απ' όπου, Φοίνιξ λέγεται ο *παιδαγωγός* του Αχιλλέα, σε Πλάτ.· Φάβιος καλείται περιπαιχτικά ο *παιδαγωγός* του Αννίβα, επειδή τον ακολουθεί παντού, σε Πλούτ.

παιδάριον, [ᾱ], τό, υποκορ. του *παῖς*, νεαρό μικρό αγόρι, σε Αριστοφ.· *ἐκ παιδαρίου*, από παιδί, σε Πλάτ.· στον πληθ., νεαρά αγόρια, σε Αριστοφ.· νεαρός δούλος, στον ίδ., Ξεν.

παιδᾶρι-ώδης, -ες (εἶδος), παιδιάστικος, παιδαριώδης, σε Πλάτ.

παιδεία, ή, I. 1. ανατροφή παιδιού, σε Αισχύλ. **2.** ανατροφή και διδασκαλία, εκπαίδευση, σε Αριστοφ., Θουκ. κ.λπ. **3.** αποτέλεσμα μόρφωσης, κουλτούρα, παιδεία, πνευματικά εφόδια, σε Πλάτ. **4.** *πλεκτὰ Αἰγύπτου παιδεία*, τα πλεκτά εργόχειρα της Αιγύπτου, δηλ. τα κρεμαστά σχοινιά του βύβλου, σε Ευρ. **II.** νεότητα, παιδική ηλικία, σε Θέογν., Ευρ.

παῖδειος, ή παιδεῖος, -ον, = *παιδικός*, αυτός που ανήκει ή ταιριάζει σε παιδί, σε Αισχύλ.· *παῖδειος τροφή*, φροντίδα για την ανατροφή των παιδιών, μητρική φροντίδα, σε Σοφ.

παιδεραστέω, μέλ. -ήσω, είμαι *παιδεραστής*, σε Πλάτ.

παιδ-εραστής, -οῦ, ό, εραστής παιδιών, σε Αριστοφ., Πλάτ.

παίδευμα, -ατος, τό (παιδεύω)· **I.** αυτό το οποίο ανατρέφεται, που διδάσκεται, νήπιο, σχολιαρούδι, μαθητής, σε Ευρ. κ.λπ.· *μήλα, φυλλάδος Παρνασίας παιδεύματ'*, στον ίδ.· στον πληθ. λέγεται για ένα μόνο πράγμα, στον ίδ. **II.** οτιδήποτε μπορεί να διδαχθεί, αντικείμενο διδασκαλίας, μάθημα, σε Ξεν.

παῖδευσις, -εως, ή (παιδεύω)· **I. 1.** εκπαίδευση, σύστημα εκπαίδευσης, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ.· *τὴν ὑπ' ἀρετῆς Ἡρακλέους παῖδευσιν*, εκπαίδευση από την αρετή, σε Ξεν. **2.** οι συνέπειες της μάθησης, παιδεία, μόρφωση, αγωγή, σε Αριστοφ., Πλάτ. **3.** καθοδήγηση ή προκατασκευή μαρτύρων, σε Δημ. **II.** μέσο εκπαίδευσης, *τὴν πόλιν τῆς Ἑλλάδος παῖδευσιν εἶναι*, η πόλη μας είναι σχολείο της Ελλάδας, σε Θουκ.

παιδευτέος, -α, -ον, ρημ. επίθ. του *παιδεύω*· **I.** εκπαιδεύομαι, σε Πλάτ. **II.** *παιδευτέον*, αυτό που πρέπει κάποιος να εκπαιδεύσει, στον ίδ.

παιδευτήριον, τό (παιδεύω), σχολείο, σε Στράβ.

παιδευτής, -οῦ, ὁ (παιδεύω)· I. δάσκαλος, εκπαιδευτής, παιδαγωγός, σε Πλάτ. **II.** διορθωτής, τιμωρός, σε Κ.Δ.

παιδευτικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή ταιριάζει στην εκπαίδευση· *ή -κή (ενν. τέχνη)*, εκπαίδευση, σε Πλάτ.· ομοίως, *τὸ παιδευτικόν*, σε Πλούτ.

παιδευτός, -ή, -όν, αυτός τον οποίο μπορεί κανείς να μάθει, να κερδίσει από την εκπαίδευση, σε Πλάτ.

παιδεύω, μέλ. -σω, αόρ. α' *ἐπαίδευσα*, παρακ. *πεπαίδευκα* — Μέσ., μέλ. *παιδεύσομαι*, αόρ. α' *ἐπαιδενσάμην*, Παθ. μέλ. *παιδευθήσομαι*, επίσης Μέσ. *παιδεύσομαι* (με Παθ. σημασία), αόρ. α' *ἐπαιδεύθην*, παρακ. *πεπαίδευμαι* (*παῖς*)· **I.** τρέφω ή ανατρέφω παιδί, σε Σοφ. **II.** κυρίως, αντίθ. προς το *τρέφω*, εκπαιδεύω, διδάσκω, μορφώνω, στον ιδ., Ευρ. κ.λπ.· *παιδεύειν τινὰ μουσικῇ καὶ γυμναστικῇ*, σε Πλάτ.· *ἐν μουσικῇ*, στον ιδ.· *παιδεύω τινὰ εἰς πρὸς ἀρετήν*, στον ιδ.· με διπλή αιτ., *παιδεύω τινὰ τι*, διδάσκω κάτι σε κάποιον, στον ιδ.· με αιτ. και απαρ., *τινὰ καθαρίζειν*, σε Ηρόδ.· και χωρίς απαρ., *παιδεύω γυναῖκας σώφρονας (εἶναι)*, σε Ευρ.· απ' όπου, στην Παθ. με αιτ. πράγμ., διδάσκομαι ένα πράγμα, σε Πλάτ.· *ἀπολ., ὁ πεπαιδευμένος*, άνθρωπος εγγράμματος, αντίθ. προς *ἀπαιδευτος* ή *ιδιώτης*, σε Ξεν., Πλάτ. — Μέσ., διδάσκω κάποιον, τον προκαλώ να διδαχθεί, σε Πλάτ. **III.** τιμωρώ, επιβάλλω πειθαρχία, σε Σοφ., Ξεν.· τιμωρώ με ξυλοδαρμό, κολάζω, σε Κ.Δ.

παιδιά, -ᾱς, ἡ (παίζω), παιδικό παιχνίδι, διασκέδαση, παίγνιο, παιχνιδάκι, σε Ξεν., Πλάτ.· *παιδιά παίζειν πρὸς τινα*, παίζω παιχνίδι με κάποιον, σε Αριστοφ.· *μετὰπαιδιᾱς*, με παιχνίδι, σε Θουκ.· *ὥστε σοι τὸν νῦν χόλον παιδιὰν εἶναι δοκεῖν*, φαίνεται ως ένα απλό παιδικό παιχνίδι, σε Αισχύλ.

παιδικός, -ή, -όν (παῖς)· I. 1. αυτός που ανήκει ή ταιριάζει σε παιδί, παιδικός, Λατ. *puerilis*, σε Πλάτ. κ.λπ. **2.** παιγνιώδης, διασκεδαστικός, στον ιδ., Ξεν.· ομοίως, επίρρ. -κῶς, σε Πλάτ. **II. 1.** αυτός που ανήκει ή ταιριάζει σε αγαπητό παιδί, *παιδικὸς λόγος*, ερωτική διήγηση, σε Ξεν. **2.** ως ουσ. *παιδικά, -ῶν*, αγαπητά, αγαπημένα, Λατ. *deliciae*, σε Θουκ., Πλάτ. κ.λπ.

παιδιόθεν, επίρρ., από παιδί, σε Κ.Δ.

παιδίον, τό, υποκορ. του *παῖς*· **I.** μικρό ή νεαρό παιδί, σε Ηρόδ., Αριστοφ., Πλάτ. **II.** νεαρός δούλος, σε Αριστοφ.

παιδισκάριον, τό, υποκορ. του *παιδίσκη*, σε Λουκ.

παιδίσκη, ἡ, υποκορ. του *παῖς (ή)*· **I.** νεαρό κορίτσι, παρθένα, σε Ξεν. **II.** νεαρή δούλη, πόρνη, σε Ηρόδ., Πλούτ.

παιδίσκος, ὁ, υποκορ. του *παῖς (ὁ)*, νεαρό αγόρι ή γιος, σε Ξεν.

παιδι-ώδης, -ες (παιδιά), παιγνιώδης, παιχνιδιάρικος, Λατ. *ludibundus*, σε Αριστ.

παιδνός, -ή, -όν και -ός, -όν, I. παιδικός, σε Αισχύλ., Ανθ. **II. παιδνός, ὁ**, ως ουσ., αγόρι, παιδί, σε Ομήρ. Οδ.

παιδο-βόρος, -ον (βι-βρώσκω), αυτός που τρώει παιδιά, *μόχθοι, παιδοβόροι*, λέγεται για το Θυέστη, σε Αισχύλ.

παιδογονία, ἡ, γέννηση παιδιών, σε Πλάτ.

παιδο-γόνος, -ον (γονή)· I. αυτός που γεννάει παιδιά, *Ζεῦ παιδογόνε πόριος Ἰνάχου*, πατέρα του παιδιού που γεννήθηκε από την κόρη του Ινάχου, σε Ευρ. **II.** αυτός που κάνει κάτι γόνιμο, σε Θεόκρ.

παιδοκομέω, μέλ. -ήσω, φροντίζω παιδί, ανατρέφω, σε Ανθ.

παιδο-κόμος, -ον (κομέω), αυτός που φροντίζει παιδιά.

παιδοκτονέω, μέλ. -ήσω, φονεύω παιδιά, σε Ευρ.

παιδο-κτόνος, -ον (κτείνω), αυτός που φονεύει παιδιά, σε Σοφ., Ευρ.

παιδ-ολέτηρ, -ῆρος, ὁ, φονιάς παιδιῶν· θηλ. **παιδ-ολέτειρα**, φόνισσα παιδιῶν, σε Ευρ.

παιδολέτις, -ιδος, ἡ, = *παιδολέτειρα*, σε Ανθ.

παιδ-ολέτωρ, -ορος, κλητ. -ορ, ὁ, ἡ, = το προηγ., σε Αισχύλ., Ευρ.

παιδο-λύμας[ῶ], -ου, ὁ, αυτός που καταστρέφει τα παιδιά, σε Αισχύλ.

παιδονομία, ἡ, I. εκπαίδευση παιδιῶν, σε Αριστ. **II.** το αξίωμα του παιδονόμου, στον ιδ.

παιδο-νόμος, ὁ (νέμω), ένας από την τάξη των αρχόντων στις Δωρικές πόλεις, αυτός που εποπτεύει την εκπαίδευση των νέων, σε Ξεν., Αριστ.

παιδοποιέω, μέλ. -ήσω, I. 1. κάνω παιδιά, σε Ευρ.· *πεπαιδοποιήται*, έχει γεννηθεί, σε Δημ. **2.** γεννῶ παιδιά, λέγεται για γυναίκα, σε Σοφ. **II.**

συνηθέστερο ως αποθ.· μέλ. -ήσομαι, αόρ. *ἀ' ἐπαιδοποιησάμην*, παρακ. *πεπαιδοποιήμαι*, με την ίδια σημασία όπως σε Ενεργ., σε Ευρ., Ξεν. κ.λπ.

παιδοποιία, ἡ, τεκνοποίηση, σε Πλάτ.

παιδο-ποιός, -όν (ποιέω)· 1. αυτός που κάνει ή γεννᾷ παιδιά, σε Ευρ. **2.** γεννητικός, παραγωγικός, σε Ηρόδ.

παιδο-πόρος, -ον, αυτός μέσω του οποίου περνάει ένα παιδί, σε Ανθ.

παιδοσπορέω, μέλ. -ήσω, κάνω, σπέρνω παιδιά, σε Πλάτ.

παιδο-σπόρος, -ον (σπείρω), αυτός που σπέρνει παιδιά, σε Αριστοφ.

παιδοτρίβέω, μέλ. -ήσω, εξασκῶ ως δάσκαλος γυμναστικής· γενικά, γυμνάζω, ασκῶ, *παιδοτριβέω τινὰ πονηρόν εἶναι*, σε Δημ.

παιδο-τρίβης[ι], -ου, ὁ (τρίβω), αυτός που διδάσκει πάλι και άλλες γυμναστικές ασκήσεις, δάσκαλος γυμναστικής, σε Αριστοφ., Πλάτ. κ.λπ.· *ἐν παιδοτρίβου*, στο σχολείο του, σε Αριστοφ.

παιδοτρίβικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή ταιριάζει σ' έναν *παιδοτρίβην· ἡ -κή* (ενν. *τέχνη*), η τέχνη του, η τέχνη της πάλης, σε Αριστ.· *ἐπίρρ.*, *παιδοτριβικῶς*, όπως ο παιδοτρίβης, σε Πλάτ.

παιδοτροφία, ἡ, ανατροφή παιδιῶν, μέγλωμα τέκνων, σε Πλάτ.

παιδο-τρόφος, -ον (τρέφω)· 1. αυτός που ανατρέφει παιδιά, σε Σιμων.· *παιδοτρόφος ἐλάα*, σε Σοφ. **2.** ως θηλ. ους., μητέρα, σε Ευρ.

παιδó-τρωτος, -ον (τι-τρώσκω), αυτός που πληγώνεται από παιδιά, *πάθεα παιδóτρωτα*, πληγές και θάνατος στα χέρια παιδιῶν, σε Αισχύλ.

παιδουργέω, = *παιδοποιέω*, σε Ευρ.

παιδουργία, ἡ, I. = *παιδοποιία*, σε Πλάτ. **II.** σε Σοφ. *γυνή παιδοποιός*, μητέρα.

παιδουργός, -όν (*ἔργω), = *παιδοποιός*.

παιδοφίλέω, μέλ. -ήσω, αγαπῶ τα αγόρια, σε Θέογν., Σόλων.

παιδο-φίλης[ι], -ου, ὁ, = *παιδευαστής*, σε Θέογν.

παιδο-φόνος, -ον (*φένω), αυτός που σκοτώνει παιδιά, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ.· *παιδοφόνος συμφορή*, το δυστύχημα ή η συμφορά του να έχει κάποιος

σκοτώσει παιδί, σε Ηρόδ.· *παιδοφόνον αἷμα*, το αίμα σκοτωμένων παιδιῶν, σε Ευρ.

παιδο-φορέω, μέλ. -ήσω, (φέρω)· μεταφέρω μακριά ένα παιδί, σε Ανθ.

παίζω, Δωρ. παίσσω, μέλ. παιζοῦμαι και παίζομαι, αόρ. ἀ' ἔπαιζα, παρακ. *πέπαικα*, αργότερα *πέπαιχα* — Παθ., παρακ. *πέπαισμαι*, αργότερα *πέπαιγμαι* (*παῖς*)· **I. 1.** κυρίως, παίζω όπως τα παιδιά, διασκεδάζω, παίζω, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ. κ.λπ. **2.** χορεύω, σε Ομήρ. Οδ., Πίνδ.· ομοίως σε Μέσ., σε Ησίοδ. **3.** παίζω παιχνίδι, *σφαίρη παίζω*, παίζω μπάλα, σε Ομήρ. Οδ.· επίσης, *παίζω σφαῖραν*, σε Πλούτ. **4.** παίζω μουσικό όργανο, σε Ομηρ. Ὑμν. **II. 1.** διασκεδάζω, παίζω, αστειεύομαι, κάνω αστεία, σε Ηρόδ., Ξεν. κ.λπ.· *παίζω*

πρός τινα, περιπαίζω κάποιον, τον εμπαίζω, σε Ευρ.· παίζω εἰς τι, λέω αστεία σχετικά με κάποιο πράγμα, σε Πλάτ.· η μτχ. παίζων χρησιμ. απόλ., πάνω στην πλάκα, αστειευόμενος, στον ιδ. — Παθ., ὁ λόγος πέπαισται, ειπώθηκε ως αστείο, σε Ηρόδ.· ταῦτα πεπαίσθω ὑμῖν, αρκετά ειπώθηκαν ως αστεία, σε Πλάτ. **2.** με αιτ., παίζω μαζί με, σε Ανθ., Λουκ.

Παιήνιος, -α, -ον, θεραπευτής, όπως το Παιώνιος, σε Ανθ.

παιήσω, μέλ. του παίω.

Παιήων, -ονος, ὁ, Επικ. αντί Παιάν.

παιξοῦμαι ή παίξομαι, μέλ. του παίζω.

Παίονες, οἱ, οι Παίονες, οι κάτοικοι της Μακεδονίας, σε Ομήρ. Ιλ.· Παίων στρατός, σε Ευρ.· **Παιονία,** Ιων. **-ίη, ή,** η χώρα τους, σε Ομήρ. Ιλ.· επίθ.

Παιονικός, -ή, -όν, αυτός που κατάγεται από την Παιονία, σε Θουκ.· ανώμ. θηλ. **Παιονίς, -ίδος,** σε Ηρόδ.

παιόνιος, -η, -ον, ποιητ. αντί παιώνιος, σε Ανθ.

παιπάλη[ᾱ], (αναδιπλ. από πάλη, Λατ. pollen), το πολύ αλεσμένο αλεύρι ή κριθάρι, Λατ. flos farinae, σε Αριστοφ.· μεταφ. λέγεται για πανούργους ανθρώπους, στο ιδ.

παιπάλημα, -ατος, τό όπως παιπάλη, πράγμα εξαιρετικά λεπτό· πολύ ευγενικός στους τρόπους, λέγεται για άνθρωπο, σε Αριστοφ., Αισχίν.

παιπαλόεις, -εσσα, -εν, βραχώδης, πετρώδης, παλιά Επικ. λέξη αμφίβ. προέλ., επίθ. που λέγεται για λόφους, μονοπάτια δασών και βραχώδη νησιά, σε Όμηρ.

παῖς, Επικ. επίσης παῖς, παιδός, ὁ, ή· γεν. πληθ. παίδων, δοτ. παισί, Επικ.

παῖδεςσι· I. 1. σε σχέση με καταγωγή, παιδί, είτε γιος είτε κόρη, σε Ομήρ. Ιλ.·

παῖς παιδός, το παιδί του παιδιού, εγγονάκι, στο ιδ.· *Ἀγήνορος παῖδες ἐκ*

παίδων, σε Ευρ.· λέγεται για τα ζώα, σε Αισχύλ. **2.** μεταφ., ἀμπέλου παῖς, δηλ.

κρασί, σε Πίνδ. **3.** περιφραστικά, *δυστήνων παῖδες* (βλ. **δύστηνος**)· *οἱ Λυδῶν*

παῖδες, οι γιοι των Λυδών, δηλ. οι Λυδοί, σε Ηρόδ.· *παῖς Ἑλλήνων,* σε

Αισχύλ.· *οἱ Ἀσκληπιοῦ παῖδες,* δηλ. οι γιατροί, σε Πλάτ. κ.λπ. **II.** σε σχέση με

την ηλικία, παιδί ή νέος, νεαρός, παληκάρι ή νέα κοπέλα, παρθένα, σε Όμηρ.

κ.λπ.· με άλλο ουσ., *παῖς συφορβός,* χοιροβοσκός, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἐκ παιδός,*

από παιδί, σε Πλάτ.· *ἐκ παίδων ή παίδων εὐθύς,* στον ιδ.· *εὐθύς ἐκ παίδων*

ἐξελθών, σε Δημ. **III.** σε σχέση με την κατάσταση, δούλος, υπηρέτης, άντρας

ή γυναίκα, σε Αισχύλ., Αριστοφ. κ.λπ.

παῖσατε, β' πληθ. αορ. α' του παίζω.

παῖσδω, Δωρ. αντί παίζω.

παι-φάσσω (αναδιπλ. από √ΦΑ του φαίνομαι), μόνο στον ενεστ., τινάσσομαι ή ορμώ άγρια, σε Ομήρ. Ιλ.

παίω (Α), μέλ. παίσω και παιήσω, αόρ. α' ἔπαισα, παρακ. πέπαικα — Μέσ.

αόρ. α' ἔπαισάμην — Παθ., αόρ. α' ἐπαίσθην, παρακ. πέπεσμαι· **I. 1.** χτυπώ,

πλήττω, σε Ηρόδ., Τραγ.· *παίω τινά ἐς τήν γῆν,* σε Ηρόδ.· *παίω τινά ἐς τήν*

γαστέρα, σε Αριστοφ.· *εἰς τὰ στέρνα ή κατὰ τὸ στέρνον,* σε Ξεν.· με διπλή αιτ.,

παίω τινά τὸ νῶτον, σε Αριστοφ.· επίσης με σύστ. αντ., *ὀλίγας παίω* (ενν.

πληγάς), σε Ξεν.· *παίω ἄλμην,* λέγεται για τους κωπηλάτες, σε Αισχύλ. —

Μέσ., *ἐπαῖσατο τὸν μηρόν,* χτύπησε τον μηρό του, σε Ξεν. **2.** με αιτ. οργάνου,

χτυπώ, κρούω κάτι πάνω σε κάτι άλλο, *ναῦς ἐν νηϊ στόλον ἔπαισε,* ένα πλοίο

χτύπησε με την άκρη του πάνω σε κάποιο άλλο, σε Αισχύλ.· μεταφ., *ἐν δ' ἐμῷ*

κάρᾳ θεὸς μέγα βάρος ἔπαισεν, ο θεός έριξε μεγάλο βάρος πάνω μου, δηλ. με

χτύπησε σκληρά, σε Σοφ.· *ἔπαισας ἐπὶ νόσῳ νόσον,* στον ιδ. **3.** απομακρύνω,

τοὺς σφῆκας ἀπὸ τῆς οἰκίας, σε Αριστοφ. **4.** πλήττω σκληρά με τα λόγια, στον

ιδ. **II.** αμτβ., χτυπώ ή συγκρούομαι, Λατ. illido, *πρός τινι ή τι,* σε Αισχύλ.,

Ξεν.: με αιτ., *παίειν ἄφαντον ἔρμα*, χτυπάει πάνω σε κρυμμένο σκόπελο, σε Αισχύλ.: ομοίως, *στήλην παίσας*, λέγεται για ηνίοχο, σε Σοφ.

παίω (B), = *πατέομαι*, τρώω, σε Αριστοφ.

Παιών, παιών, άλλος τύπος των λέξεων *Παιάν, παιάν*.

Παιωνιάς, -άδος, ή, βλ. Παιώνιος.

παιωνίζω, μέλ. -σω (*παιών = παιάν*), ψάλλω παιάνα ή άσμα θριάμβου, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ.: με σύστ. αντ., άδω σε θρίαμβο, σε Αισχύλ.: λέγεται για ωδή μετά το δείπνο, σε Ξεν. — Παθ. γ' ενικ. υπερσ. που χρησιμοποιείται απρόσωπα, *ἐπεπαιώνιστο αὐτοῖς*, ο παιάνας είχε ψαλλεί από αυτούς, σε Θουκ.

Παιώνιος, -α, -ον (Παιών) · I. 1. αυτός που ανήκει στον Παιάνα, ιατρικός, θεραπευτικός, σε Αισχύλ., Σοφ., Αριστοφ.: **Παιωνιάς σοφία**, η θεραπευτική τέχνη, ιατρική, σε Ανθ. **2 α)** ως ουσ., **Παιώνιος, ό**, θεραπευτής, κατευναστικός, καταπραϋντικός, με γεν., σε Σοφ. **β) Παιώνια, τά**, γιορτή του Παιάνα, σε Αριστοφ. **II.** όμοιος με παιάνα ή ύμνο της νίκης, σε Αισχύλ.

παιωνισμός, ό (παιωνίζω), ψάλσιμο του παιάνα, σε Θουκ.

πακτός, Δωρ. αντί *πηκτός*.

πακτόω, μέλ. -ώσω (*πακτός*) · **1.** στερεώνω, ασφαλίζω, *δῶμα πάκτου*, κλείνω με ασφάλεια το σπίτι, σε Σοφ. **2.** κλείνω, σταματώ, στουπώνω, ματσακωνίζω, καλαφατίζω, σε Αριστοφ. **3.** δένω με ασφάλεια, σε Ανθ.

πᾶλάθη[λᾶ], ή, γλύκισμα από συντηρημένα φρούτα, κομπόστα, γλυκό κουταλιού, σε Ηρόδ., Λουκ.

πᾶλᾷθις, ή, = το προηγ., σε Στράβ.

πάλαι[ᾱ], επίρρ.: **I. 1.** πολύ πριν, σε παλαιότερη εποχή, άλλοτε, σε εποχή περασμένη, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ. κ.λπ.: *πάλαι ποτέ*, κάποτε (μια φορά και έναν καιρό), σε Αριστοφ.: συχνά χρησιμ. ενεστ. με σημασία παρακ., *ὀρῶ πάλαι*, Λατ. *dudum video*, έχω δει εδώ και καιρό, σε Σοφ.: *πάλαι ποτ' ὄντες*, έχουν γίνει εδώ και πολύ καιρό πριν, σε Αριστοφ.: επίσης με άρθρο, *τὸ πάλαι*, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ. **2.** *πάλαι*, συχνά χρησιμ. ως επίθ. με άρθρο και ουσ., *οἱπάλαι φῶτες*, άνθρωποι της παλιάς εποχής, σε Πίνδ.: *Κάδμου τοῦ πάλαι*, σε Σοφ.: *τὰ πάλαι*, σε Δημ. **II.** λέγεται για χρόνο που μόλις πέρασε, *ἡμὲν πάλαι ἡδ' ἔτι καὶ νῦν*, σε Ομήρ. Ιλ.: απ' όπου, *πάλαι*, σημαίνει όχι πολύ πριν, αλλά τώρα, ακριβώς τώρα, περίπου όπως το *ἄρτι*, σε Πλάτ.

πᾶλαι-γενής, -ές (γίγνομαι), αυτός που γεννήθηκε πριν από πολύ καιρό, γεμάτος χρόνια, αρχαίος, σε Όμηρ.: *ἄνθρωποι*, σε Αισχύλ., Ευρ.

πᾶλαί-γονος, -ον, = *παλαιγενής*, σε Πίνδ.

πᾶλαιμονέω, παλεύω ή μάχομαι, σε Πίνδ.: πρβλ. **Παλαίμων**.

Πᾶλαίμων, -ονος, ό (παλαίω), ο Παλαίμων, δηλ. ο Παλαιστής, αρσεν. κύριο όνομα, όνομα του Μελικέρτη, γιου της Ινούς, που λατρευόταν ως θεός της θάλασσας, ευμενής προς τους ναυαγούς, σε Ευρ.

παλαιο-γενής, -ές, = *παλαιγενής*, σε Αριστοφ.

πᾶλαιό-γονος, -ον, = *παλαίγονος*, σε Ανθ.

πᾶλαιο-μάτωρ, -ορος, ό (μήτηρ), παλιά μητέρα, σε Ευρ.

πᾶλαιό-πλουτος, -ον, πλούσιος από προηγούμενα χρόνια, σε Θουκ.

πᾶλαιός, -ά, -όν, ανωμ. συγκρ. και υπερθ. *παλαιότερος, -ότατος*, αλλά οι συνήθεις τύποι είναι *παλαιότερος, -αίτατος* (προέρχονται από το *πάλαι*) · **I. 1.** παλιός στα χρόνια, **α)** λέγεται για ανθρώπους, μεγάλος, ηλικιωμένος, *ἢ νέος ἢ ἐ παλαιός*, σε Όμηρ.: *παλαιὸς γέρων*, *παλαιὰ γρηῃς*, σε Ομήρ. Οδ.: *χρόνω παλαιῷ*, σε Σοφ. **β)** λέγεται για πράγματα, *οἶνος*, σε Ομήρ. Οδ.: *νῆες*, στο ίδ.

II. αυτός που ανήκει στα παλιά χρόνια, αρχαίος, **1.** λέγεται για ανθρώπους, σε Όμηρ.: *Μίνως παλαιάτατος ὧν ἀκοῇ ἴσμεν*, σε Θουκ.: *οἱ παλαιοί*, οι αρχαίοι,

Λατ. *veteres*, στον ίδ. **2. α)** λέγεται για πράγματα, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ. κ.λπ.· *τὸ παλαιόν*, ως επίθ., όπως *τὸ πάλαι*, παλιά, άλλοτε, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *ἐκ παλαιού*, από παλιά, στον ίδ.· *ἐκ παλαιτέρου*, από παλιότερα, στον ίδ.· *ἐκ παλαιάτου*, σε Θουκ. **β)** λέγεται για πράγματα επίσης, διατηρημένος, φθαρμένος, απαρχαιωμένος, παλιός, σε Αισχύλ., Σοφ.

πᾱλαιότης, -ητος, ἥ, αρχαιότητα, παλαιότητα, σε Ευρ., Πλάτ.

πᾱλαιό-φρων, -ονος, ὁ, ἥ (φρήν), παλιός στη σκέψη, αυτός που έχει αποκτήσει σοφία λόγω ηλικίας, σε Αισχύλ.

πᾱλαιόω, μέλ. -ώσω, παρακ. *πεπαλαίωκα* (παλαιός)· **I.** κάνω κάτι παλιό, κυρίως στην Παθ. (ενεστ.), είμαι παλιός ή διατηρημένος, *βραχίονος παλαιόω*, από την μεγάλη παλαιότητα, σε Ιππ. **II.** στην Παθ. επίσης, γίνομαι παλιός, σε Πλάτ. **III.** όπως το Λατ. *antiquare*, καταργώ, ακυρώνω το νόμο, σε Κ.Δ.

πάλαισμα[ᾱ], -ατος, τό (παλαίω)· **1.** τέχνασμα πάλης ή διαπάλη, σε Ηρόδ.· *ἐν μὲν τόδ' ἤδη τῶν τριῶν παλαισμάτων*, σε Αισχύλ. **2.** κάθε αγώνας, σε Τραγ. **3.** κάθε τέχνασμα ή δόλος, υπεκφυγή, σε Αριστοφ.· *πάλαισμα δικαστηρίου*, τέχνασμα δικαστικό, σε Αισχίν.

πᾱλαισμοσύνη, ἥ, ποιητ. αντί *πάλη*, πάλη, τέχνη παλαιστή, σε Όμηρ.

παλαιστή, ἥ, μεταγεν. μορφή του *παλαστή*, βλ. αυτ.

πᾱλαιστής, -οῦ, ὁ (παλαίω)· **1.** παλαιστής, σε Ηρόδ., Πλάτ. κ.λπ. **2.** γενικά, αντίπαλος, εχθρός, σε Αισχύλ., Σοφ.· υποψήφιος μνηστήρας, σε Αισχύλ.

πᾱλαιστιαῖος, -α, -ον, μεταγεν. τύπος του *παλαστιαῖος*.

πᾱλαιστικός, -ή, -όν, έμπειρος στην πάλη, σε Αριστ., Λουκ.

πᾱλαίστρα, ἥ, παλαίστρα, σχολή για πάλη στην οποία οι παλαιστές (*παλαισταί*) προπονούνταν, σε Ηρόδ., Ευρ.

πᾱλαιστρίτης[ι], -ου, ὁ, όπως το *παλαιστής*, *παλαιστρίτης* θεός, ο θεός της παλαίστρας, σε Βάβρ.

πᾱλαίτερος, -αίτατος, ανώμ. συγκρ. και υπερθ. του *παλαιός*.

πᾱλαί-φᾱτος, -ον, I. αυτός που έχει ειπωθεί πριν από καιρό, σε Ομήρ. Οδ., Πίνδ., Αισχύλ. **II. 1.** αυτός για τον οποίο έχει γίνει λόγος, φημισμένος, *δρῶς παλαίφατος*, βελανιδιά με παλιά ιστορία, σε Ομήρ. Οδ. **2.** γενικά, αρχέγονος, αρχαίος, παλιός, σε Πίνδ., Σοφ.

πᾱλαί-χθων, -ονος, ὁ, ἥ, αυτός που έχει μείνει πολύ σε μια χώρα, παλιός κάτοικος, αυτόχθονας, σε Αισχύλ., Ανθ.

πᾱλαίω, μέλ. *παλαίσω*, αόρ. *ἀ' ἐπάλαισα* — Παθ., αόρ. *ἀ' ἐπαλαίσθην*· (*πάλη*)· παλεύω, σε Ομήρ. Ιλ., Πλάτ.· *παλαίω τινί*, παλεύω με κάποιον, σε Ομήρ. Οδ., Πίνδ. — Παθ., *παλαισθείς*, νικημένος, ηττημένος, σε Ευρ.

πᾱλαίωσις, ἥ (παλαιόομαι), φθορά με τον χρόνο, παλαίωση, σε Στράβ.

πᾱλᾱμάομαι, μέλ. -ήσομαι, αποθ., **I.** κατορθώνω, εκτελώ, σε Ξεν. **II.** όπως το *μηχανάομαι*, σκέφτομαι επιδέξια, επινοώ, σκαρώνω με πανουργία, σε Αριστοφ.

πᾱλάμη[ᾱ], ἥ, Επικ. γεν. και δοτ. *παλάμηφι, -φιν, I. 1.* παλάμη χεριού, χέρι, σε Όμηρ., Πίνδ.· *πάσχειν τι ὑπ' Ἄρῃος παλαμάτων*, από τα χέρια του Ἄρη, σε Ομήρ. Ιλ.· *απ' όπου*, έργα δύναμης, σε Σοφ. **2.** το χέρι όπως χρησιμοποιείται σε έργα τέχνης, σε Ησίοδ. **II.** μεταφ., ευφυΐα, τέχνη, επινόηση, πλάνο, μέθοδος, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *παλάμη βιότου*, εφεύρημα με σκοπό τον βιοπορισμό κάποιου, σε Θεόγν.· λέγεται για τους θεούς, *θεοῦ σὺν παλάμα*, *θεῶν παλάμαι*, *παλάμαις Διός*, με τέχνασμα δικό τους, σε Πίνδ.· *παλάμας πλέκειν*, σε Αριστοφ.· *παλάμη πυριγενής*, όπλο που δημιουργήθηκε από τη φωτιά, δηλ. ξίφος, σε Ευρ.

Παλαμήδης, ὁ, γεν. -ους, δοτ. -ει, αιτ. -εα ή -ην (παλάμη) όνομα ήρωα, Εφευρέτης, Επινόητης, σε Αριστοφ. κ.λπ.

παλαμναῖος, ὁ (παλάμη)· **I.** ένοχος για πράξη βίας, άνθρωπος ένοχος για φόνο, δολοφόνος, σε Αισχύλ., Σοφ.· — ὦ παλαμναίη, ω αλητήρια, πανούργα, λέγεται για την αλεπού, σε Βάβρ. **II.** = *άλάστωρ*, εκδικητής αίματος, σε Ευρ., Ξεν.

παλαζέμεν, Επικ. αντί *παλάζειν*, απαρ. μέλ. του *παλάσσω*.

παλάσιον, τό, = *παλάθιον*, υποκορ. του *παλάθη*, σε Αριστοφ.

παλάσσω, μέλ. -ζω, Παθ. παρακ. *πεπάλαγμαι*· Επικ. γ' ενικ. υπερσ.

πεπάλακτο· (*πάλλω*), **I. 1.** ραντίζω, λερώνω, μολύνω, σε Ομήρ. Οδ.· κυρίως στην Παθ., σε Όμηρ. — Μέσ., *παλάσσετο χείρας*, μόλυνε τα χέρια του, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** Παθ., επίσης λέγεται για πράγματα, διασκορπίζομαι, στο ιδ. **II.** Παθ. παρακ., λέγεται για τους κλήρους που τραβούσαν μέσα από υδρία, *κλήρω πεπαλάχθαι*, αποφασίζω με κλήρο για την τύχη κάποιου, σε Όμηρ.· πρβλ. [πάλος](#).

παλαστή, αργότερα **παλαιστή**, ή, = *παλάμη*, η παλάμη του χεριού ως μονάδα μήκους, παλάμη, πλάτος τεσσάρων δακτύλων, λίγο μεγαλύτερη από τρεις ίντσες.

παλαστιαῖος, -α, -ον, έπειτα **παλαιστιαῖος**, αυτός που έχει μήκος ή πλάτος μιας παλάμης, σε Ηρόδ.

παλεύω, μέλ. -σω, αρπάζω, λέγεται για θηρευτικά πουλιά, σε Αριστοφ. (αμφίβ. προέλ.).

παλέω, γ' ενικ. ευκτ. αορ. β' *παλήσειε*· φθείρομαι, καταστρέφομαι, σε Ηρόδ.

πάλη[ᾱ], Δωρ. **πάλα, ή (πάλλω)**,· **1.** πάλη, Λατ. *lucta*, σε Όμηρ., Πίνδ. κ.λπ.

2. γενικά, μάχη, σε Αισχύλ., Ευρ.

παλιγ-γενεσία, ή (γένεσις), αναγέννηση, παλινόρθωση· χρησιμοποιείται από τον Κικ. για την επάνοδό του από την εξορία· απ' όπου, σε Κ.Δ. **1.** ανάσταση νεκρών, **2.** αναγέννηση μέσα από το βάπτισμα.

παλίγ-γλωσσος, -ον (γλώσσα),· **I.** αντιφατικός, ψευδής, σε Πίνδ. **II.** λέγεται για παράξενη ή ξένη γλώσσα, στον ιδ.

παλιγ-κάπηλεύω, μέλ. -σω, πουλώ κάτι ξανά, πουλώ εμπορεύματα σε λιανική τιμή, σε Δημ.

παλιγ-κάπηλος, ὁ, αυτός που αγοράζει κάτι και το πουλά πάλι, μεταπράτης, πλανόδιος μικροπωλητής, σε Αριστοφ., Δημ.

παλίγ-κοτος, -ον, I. λέγεται για τραύματα, αυτός που γίνεται εκ νέου κακοήθης· μεταφ. σε επίρρ., *αὐτῷπαλιγκότως συνεφέρετο*, σύμφωνα με την παλιά κακή του τύχη συνέβη σ' αυτόν, σε Ηρόδ. **II. 1.** νέα έκρηξη πάθους, *κληδόνες παλίγκοτοι*, επιζήμια, δυσάρεστη αναφορά, σε Αισχύλ.· *παλίγκοτος τύχη*, δυσμενής τύχη, στον ιδ. **2.** λέγεται για ανθρώπους, εχθρικός, κακοήθης, σε Αριστοφ., Θεόκρ.· *παλίγκοτοι*, οι εχθροί, σε Πίνδ. (το -κοτος, φαίνεται να είναι κατάληξη όπως στο *άλλόκοτος*).

παλίγ-κραιπνος, -ον, πολύ γρήγορος, σε Ανθ.

παλλιλλογέω, λέω ξανά, επαναλαμβάνω, ανακεφαλαιώνω, γ' ενικ. Παθ. υπερσ. *έπαλλιλόγητο*, σε Ηρόδ.

παλλιλλογία, ή, I. ανακεφαλαίωση, σε Αριστ. **II.** ανάκληση των λεγομένων, παλινωδία, σε Θεόκρ.

παλίλ-λογος, -ον (λέγω, συλλέγω)· **I.** αυτός που συλλέγεται πάλι, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** (*λέγω*, λέω) αυτός που επαναλαμβάνεται.

παλίμ-βᾶμος, -ον (βαίνω), παλινδρομικός, *ίστῶν παλίμβαμοι ὁδοί*, λέγεται για γυναίκες που δουλεύουν στον αργαλειό, σε Πίνδ.

παλιμ-βλαστής, -ές (βλαστάνω), αυτός που βλαστάνει, αναφύεται ξανά, σε Ευρ.

παλίμ-βολος, -ον (βάλλω), αυτός που επιστρέφει, αντίστροφος· απ' όπου, αναξιόπιστος, αβέβαιος, άστατος, σε Πλάτ.· *τὸ παλίμβολον*, αστάθεια, σε Αισχίν.

παλιμ-μήκης, -ες (μήκος), διπλάσιος στο μήκος, σε Αισχύλ.

παλιμ-πετής, -ές (πίπτω), αυτός που πέφτει προς τα πίσω· ουδ. ως επίρρ., πίσω, πίσω ξανά, σε Όμηρ.

παλίμ-πηξίς, ή (πήγνυμι), επιδιόρθωση ή μπάλωμα υποδημάτων, σε Θεόκρ.
παλίμ-πλαγκτος, -ον, αυτός που περιπλανιέται πηγαίνοντας προς τα πίσω, σε Αισχύλ.

παλιμ-πλάζομαι, Παθ., γυρίζω πίσω και περιπλανιέμαι, μόνο στη μτχ. αορ. α' *παλιμπλαχθείς*, περιπλανώμενος προς την πατρίδα, σε Όμηρ.

παλιμ-πλᾶνής, -ές, αυτός που περιπλανιέται πέρα δώθε, μπροστά και πίσω, σε Ανθ.

παλίμ-πλῦτος, -ον, αυτός που πλένεται από την αρχή, συρραμμένος, συγκολλημένος· μεταφ., λέγεται για λογοκλόπο, σε Ανθ.

παλίμ-ποινος, -ον (ποινή), εκδικητικός· *παλίμποινα*, τά, εκδίκηση, εξόφληση, αποπληρωμή, σε Αισχύλ.

παλιμ-πρυμνηδόν (πρύμνα), επίρρ., με την πρύμνη προς τα εμπρός, σε Ευρ.

παλίμ-φημος, Δωρ. -φᾶμος, -ον (φήμη), αυτός που ανακαλεί τα λόγια του, που αναιρεί, *παλίμφημος ἀοιδά*= *παλινῳδία*, σε Ευρ.

παλίμ-ψηστος, -ον (ψάω), αυτός που έχει αποξεστεί εκ νέου, *βιβλίον παλίμψηστον*, παλίμψηστος δηλ. χειρόγραφο από το οποίο κάποια γραφή έχει απαλειφθεί για να εξοικονομηθεί χώρος, σε Πλούτ.

πάλιν[ᾱ], επίρρ.: **I. 1.** λέγεται για τόπο, πίσω, προς τα πίσω, σε Όμηρ., Ησίοδ. κ.λπ.· *πάλιν χωρέειν*, σε Ηρόδ.· *πάλιν ἔρχεσθαι*, σε Αισχύλ. κ.λπ.· επίσης,

πάλιν δοῦναι, δίνω πίσω, επιστρέφω, σε Ομήρ. Ιλ.· με γεν., *πάλιντράπεθ' υἱὸς ἐοῖο*, γύρισε πίσω από το γιο της, σε Ομήρ. Ιλ.· *πάλινκίε θυγατέρος ἦς*, στο ίδ.·

επίσης, *πάλιν αὖτις*, πίσω ξανά, *αὖτε πάλιν*, ἄψ πάλιν, *πάλιν ὀπίσσω* κ.λπ. **2.** με σημασία αμφισβήτησης, *πάλιν ἐρεῖν*, αντιτίθεμαι (δηλ. μιῶ αντίθετα), σε Ομήρ. Ιλ.· αλλά, *μῦθον πάλιν λάζεσθαι*, παίρνω πίσω τα λόγια μου, ανακαλώ

αυτά, στο ίδ.· αντίθ. προς *ἀληθέα εἶπεῖν*, σε Ομήρ. Οδ.· στον πεζό λόγο, αντιθέτως, σε Πλάτ.· με γεν., *τὸ πάλιν νεότητος*, το αντίθετο της νεολαίας, σε Πίνδ.· *χρόνου τὸ πάλιν*, η μεταβολή του χρόνου, σε Ευρ. **II.** λέγεται για χρόνο,

πάλι, μια φορά ακόμα, εκ νέου, σε Σοφ. κ.λπ.· ομοίως, *αὖθις πάλιν*, *πάλιν αὖθις*, *αὖ πάλιν*, *πάλιν αὖ*, *αὖ πάλιν αὖθις*, *αὖθις αὖ πάλιν*, σε Αττ. **III.** πάλι, σε

σειρά, διαδοχικά, επάλληλα, σε Σοφ.

παλῖν-άγρετος, -ον (άγρέω), αυτός που στέλνεται πίσω ή ανακαλείται, *ἔπος οὐ παλινάγρετον*, αμετάκλητος λόγος, σε Ομήρ. Ιλ.

παλῖν-αυξής, -ές (αὔξω), αυτός που αυξάνεται από την αρχή, σε Ανθ.

παλῖν-αυτόμολος, ό, δύο φορές λιποτάκτης, σε Ξεν.

παλῖν-δικία, δεύτερη πράξη, δεύτερη δίκη, σε Πλούτ.

παλῖν-δίνητος[ι], -ον, αυτός που περιστρέφεται μπρος και πίσω, σε Ανθ.

παλινδρομέω, τρέχω πάλι προς τα πίσω, λέγεται για πλοίο, σε Πλούτ.

παλινδρομία, ή, τρέξιμο προς τα πίσω ή σε ανάποδη πορεία, σε Ανθ.

παλινδρομικός, -ή, -όν, αυτός που έχει κατεύθυνση προς τα πίσω, λέγεται για την παλίρροια, σε Στράβ.

παλῖν-δρομος, -ον (δραμεῖν), αυτός που τρέχει ξανά πίσω, σε Λουκ.

παλῖ-νηνεμία, ή, ησυχία που επιστρέφει, σε Ανθ.

παλῖν-όρμενος, -η, -ον, ορμώμενος προς τα πίσω, σε Ομήρ. Ιλ.

παλῖν-ορσος, -ον (ὄρνυμι), αυτός που τινάσσεται προς τα πίσω, σε Ομήρ. Ιλ.· ουδ. ως επίρρ., πίσω ξανά, σε Ανθ.· στην Αττ., **παλίνορρον**, με τίναγμα προς τα πίσω, σε Αριστοφ.

παλῖν-ορτος, -ον, = *παλίνορσος*, ορμώμενος ξανά, βαθιά ριζωμένος, πάγιος, μόνιμα αθεράπευτος, περίπου ίδιο με το *παλίγ-κοτος*, σε Αισχύλ.

παλῖν-σκιος ή παλί-σκιος, -ον, αυτός που σκιάζεται ξανά από παντού, που έχει πυκνή φυλλωσιά, σε Ομηρ. Ύμν. κ.λπ.

παλιν-σκοπία, ή, κοίταγμα ξανά προς τα πίσω· με αιτ. ως επίρρ., προς την αντίθετη κατεύθυνση, σε Ευρ.

παλῖν-σοος, -ον, ασφαλής ξανά, καλυμμένος από την αρχή, σε Ανθ.

παλιν-στομέω, ξεστομίζω κακά προμαντεύματα, ανακοινώνω άσχημους οiwονούς, σε Αισχύλ.

παλῖν-τίτος, -ον (τίνω) όπως το *ἄντιτος*, τιμωρητικός, εκδικητικός, σε Ομήρ. Οδ.

παλῖν-τονος, -ον (τείνω), **1.** αυτός που τείνει προς τα πίσω, αυτός που γέρνει προς τα πίσω, επίθ. που λέγεται για το τόξο, σε Όμηρ. Δηλώνει τη μορφή του ομηρ. τόξου, το οποίο όταν του βγάζουν τη χορδή, τείνει προς μια κατεύθυνση αντίθετη από αυτή που παίρνει όταν πρωτοτεντώνεται. **2.** *ήνιαι παλίντονοι*, ήνία που τεντώνονται προς τα πίσω, σε Αριστοφ.

παλιν-τράπελος, -ον, = *παλίντροπος*, σε Πίνδ.

παλιν-τρίβης, -ές (τρίβω), αυτός που τρίβεται ξανά και ξανά· απ' όπου, πανούργος, δόλιος, σε Σοφ.

παλῖν-τροπος, -ον, I. αυτός που είναι στραμμένος πίσω, απεστραμμένος, αυτός που έχει αποσοβηθεί, Λατ. *retortus*, *παλίντροπα ὄμματα*, σε Αισχύλ. **II.** αυτός που γυρίζει προς τα πίσω, σε Σοφ., Ευρ.

παλιν-τύχης, -ές (τύχη), αυτός που έχει αντίθετη τύχη, σε Αισχύλ.

παλῖνωδέω, μέλ. *-ήσω*, ανακαλώ μια ωδή και ομοίως, γενικά, αναιρώ, αναθεωρώ, αποκηρύσσω, σε Πλάτ.

παλῖν-ωδία, ή (ὠδή), παλινωδία ή αναίρεση, το όνομα αρχικά δόθηκε σε ωδή του Στησίχορου, στην οποία ανακαλεί την προσβολή που έκανε στην Ελένη, σε Πλάτ.

παλίουρος, ό ή ή, ακανθώδης θάμνος (παλιούρι), Λατ. *Rhamnus paliurus*, σε Ευρ., Θεόκρ.

παλῖουρο-φόρος, ό (φέρω), φτιαγμένος από το ξύλο του *παλιούρου*, σε Ανθ.

παλινροέω, μέλ. *-ήσω (παλίρροος)*, πλημμυρίζω και φουσκώνω, υποχωρώ, Λατ. *reciprocare*, σε Στράβ., Θεόκρ.

παλιν-ρόθιος, -η, -ον, αυτός που έρχεται προς τα πίσω, παλινροϊκός, σε Ομήρ. Οδ.

παλίρροθος, -ον, = *παλινρόθιος*, σε Αισχύλ.

παλίρροια, ή, παλινδρομικό ρεύμα του νερού, παλίρροια, σε Ηρόδ.· μεταφ., λέγεται για την τύχη, σε Πολύβ.

παλίρ-ροος, -ον, συνηρ. **-ρους, -ρουν· I.** αυτός που ρέει προς τα πίσω, παλινροϊκός, σε Ευρ. **II.** μεταφ., παλινδρομος, αυτός που επιστρέφει στην αρχή, στο ξεκίνημα, στον ιδ.

παλίρ-ροπος, -ον (ρέπω), αυτός που ρέπει προς τα πίσω, *παλίρροπον γόνυ*, γόνατο που λυγίζει από το βάρος του σώματος, σε Ευρ.

παλίρ-ροχθος, -ον, αυτός που «βρυχάται» από την πλημμυρίδα και την άμπωτη, σε Αισχύλ.

παλιν-ρύμη[ϋ], ή, ορμή προς τα πίσω, ροή προς τα πίσω, σε Πλούτ.

παλίρ-ρῦτος, -ον, = *παλίρροος*· εκδικητικός, σε διάσταση, σε Σοφ.

παλί-σκιος, βλ. [παλίνσκιος](#).

παλίσ-σῦτος, -ον (σεῦω), αυτός που ορμά εσπευσμένα προς τα πίσω, *δρόμημα παλίσσυστον*, εσπευσμένη οπισθοχώρηση, σε Σοφ.· *παλίσσυστος στείχειν*, σε Ευρ.

παλί-ωξις[ι], ή (**παλίν, ιωκή**), εκ νέου καταδίωξη ως ανταπόδοση, όπως όταν οι καταδιωκόμενοι ξεφεύγουν και στρέφονται εναντίον των διωκτών, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ.

Παλλάδιον[α], **τό**, άγαλμα της Παλλάδας, σε Ηρόδ., Αριστοφ.

παλλᾶκεύομαι, I. ως αποθ., *παλλακεύομαι τινα*, κρατάω κάποια ως παλλακίδα, σε Ηρόδ. **II.** ως Παθ., είμαι παλλακίδα, σε Πλούτ.

παλλᾶκή, ή, = *παλλακίς*, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ.

παλλᾶκίδιον, τό, υποκορ. του *παλλακίς*, σε Πλούτ.

παλλᾶκίς, -ίδος, ή, παλλακίδα, μαιτρέσα, ερωμένη, Λατ. *pellex*, αντίθ. προς τη νόμιμη γυναίκα (*κουριδίη ἄλοχος*), σε Όμηρ. (Πιθ. από την ίδια ρίζα όπως *πάλλαξ*= νεανίς).

Παλλάς, -άδος, ή, Παλλάδα· στον Όμηρ. πάντα *Παλλὰς Ἀθήνη* ή *Παλλὰς Ἀθηναίη* (συνήθως ετυμολογείται από το *πάλλω*, δηλαδή ως η Πάλλουσα το δόρυ· αλλά πιθ. είναι αρχ. λέξη *παλλάς* = νεᾶνις).

πάλ-λευκος, -ον, ολοάσπρος, κατάλευκος, σε Αισχύλ., Ευρ.

Παλλήνη, ή, I. χερσόνησος και πόλη της Χαλκιδικής, σε Ηρόδ. κ.λπ. **II.**

δήμος της Αττικής· **Παλληνηεύς**, ό, κάτοικος της Παλλήνης· θηλ. **Παλληνίς, -ίδος**, στον ίδ.

πάλλω, παρατ. *ἔπαλλον*, Επικ. *πάλλον*, αόρ. α' *ἔπηλα*· Επικ. μτχ. αορ. β' *πεπᾶλών* — Παθ., παρακ. *πέπαλμαι*· γ' ενικ. Επικ. αορ. β' *πάλτο*· **I. 1.** ζυγιάζω ή κουνώ ένα βλήμα πριν το ρίξω, σε Ευρ., Αριστοφ. **2.** *πάλλω ἄλλα ὅπλα*, όχι βλήματα, *σάκος*, σε Ησίοδ. *πέλτας*, σε Ευρ.· έπειτα, «χορεύω» στα χέρια ένα παιδί, σε Ομήρ. Ιλ.· *Νῦξ ὄχημ' ἔπαλλεν*, το οδηγούσε με ορμή, σε Ευρ. **3.**

κλήρους ἐν κυνέη πάλλον, ανακινούσαν τους κλήρους μέσα στην περικεφαλαία, έως ότου πεταχτεί ένας έξω, σε Όμηρ.· απόλ., ρίχνω κλήρο, σε Ομήρ. Ιλ.· *ὄθ' αὐτοὺς οἱ βραβεῖς κλήρας ἔπηλαν*, το μέρος όπου οι οργανωτές τοποθέτησαν αυτούς με κλήρωση, σε Σοφ. — Μέσ., παίρνω κάτι με κλήρο, *ἔλαχον ἄλα παλλομένων*, όταν ρίχναμε τους κλήρους, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως σε Ηρόδ., Σοφ. **II.** Παθ., ορμώ ή χτυπώ κάποιον, *ἐν᾿αντυγι πάλτο*, τον χτύπησε στην περιφέρεια της ασπίδας, σε Ομήρ. Ιλ.· *πάλλω, υπερπηδῶ, ιδίως από φόβο, πάλλεται ἦτορ*, στο ίδ.· επίσης λέγεται για άνθρωπο, *παλλομένη κραδίην*, στο ίδ.· λέγεται για ψάρι που πεθαίνει, *πάλλομαι, σπαρταρῶ*, σε Ηρόδ. **III.** αμτβ. λέγεται όπως το Παθ., *πηδῶ, τινάσσομαι*, σε Ευρ.· *τρέμω*, σε Σοφ., Ευρ. **πάλος[α]**, **ό** (**πάλλω I. 3**), κλήρος που βγαίνει από την περικεφαλαία που αναταράζεται, *ἄμ πάλον θέμεν*, ρίχνω ξανά τον κλήρο, σε Πίνδ.· *πάλῳ λαχεῖν*, αποκτώ με κλήρο, σε Ηρόδ., Αισχύλ.· *ἀρχὰς πάλῳ ἄρχειν*, κρατῶ δημόσιο αξίωμα με κλήρο, σε Ηρόδ.· *οRς ἐκπλήρωσεν πάλος*, σε Ευρ.

πάλτο, γ' ενικ. Επικ. Παθ. αορ. β' του *πάλλω*.

παλτός, -ή, -όν (πάλλω)· **I.** παλλόμενος, εκσφενδονισμένος, σε Σοφ. **II.** ως ουσ., *παλτόν, τό*, ελαφρύ δόρυ του ιππικού των Περσών, σε Ξεν.

παλύνω[υ], Επικ. παρατ. *πάλυνον*, (*πάλλω*)· **I.** σκορπίζω ή πασπαλίζω, *ἄλφιστα παλύνειν*, σε Όμηρ. **II. 1.** σκουπίζω ή πασπαλίζω κάτι, με δοτ. του πράγμ. που σκορπίζεται, *παλύνας ἀλφίτου ἀκτῆς*, σε Ομήρ. Οδ. **2.** λέγεται για υγρά, *ἄ σῶριγξ εὐρώτι παλύνεται*, σε Θεόκρ. **III.** πασπαλίζω, καλύπτω απαλά, *χιῶν ἐπάλυνεν ἀρούρας*, σε Ομήρ. Ιλ.

παῖμα, -ατος, τό (πάομαι), κτήμα, σε Ανθ.

παμ-βᾶσιλειᾶ, ἡ, απόλυτη μοναρχία, σε Αριστ.

παμ-βᾶσιλειᾶ, ἡ, η βασιλίσσα όλων, σε Αριστοφ.

παμ-βᾶσιλεύς, -έως, ὁ, απόλυτος μονάρχης, σε Αριστ.

παμ-βίας, -ον, ὁ (βιάω), αυτός που υποτάσσει τα πάντα, σε Πίνδ.

παμ-μάταιος, -ον, ὅλος μάταιος, ολοκληρωτικά άχρηστος, σε Αισχύλ.

παμ-μάχος[ᾶ], -ον (μάχομαι), αυτός που μάχεται με όλους, σε Αισχύλ.· ιδίως = *παγκρατιαστής*, έτοιμος για κάθε είδους αναμέτρηση, σε Πλάτ., Θεόκρ.

πάμ-μεγᾶς, -άλη, -α, πολύ μεγάλος, πελώριος, σε Πλάτ.

παμ-μεγέθης, -ες, = το προηγ., σε Ξεν., Δημ.· ουδ. ως επίρρ., *παμμέγεθες ἀναβοᾶν*, σε Αισχίν.

παμ-μέλᾶς, -αινα, -αν, ολόμαυρος, σε Ομήρ. Οδ.

παμ-μήκης, -ες (μῆκος), πολύ μακρύς, μακρύτατος, σε Σοφ., Πλάτ.

πάμ-μηνος, -ον (μῆν), αυτός που αναφέρεται σε όλους τους μήνες, σε ὅλο το μήκος του χρόνου της ζωής, σε Σοφ.

παμμήτειρα, ἡ, = *παμμήτωρ*, σε Ομηρ. Ὑμν., σε Ανθ.

παμ-μήτωρ, -ορος, ἡ (μήτηρ)· **I.** μητέρα όλων, σε Αισχύλ. **II.** αληθινή μητέρα, μητέρα πραγματική, *τοῦδε παμμήτωρ νεκροῦ*, σε Σοφ.

παμ-μιάρος, -ον, εξολοκλήρου μιαρός, σε Αριστοφ.

παμ-μῖγής, -ές, ανακατεμένος με ὅλα τα είδη, συγκεχυμένος, σε Αισχύλ.

πάμμικτος, -ον, = το προηγ., σε Αισχύλ.

πάμ-μορος, -ον, ολόκληρος κακότυχος, σε Σοφ.

παμ-πάλαιος, -ον, εξαιρετικά παλιός, σε Πλάτ. κ.λπ.

πάμ-πᾶν, επίρρ. (*πᾶς*), ὅπως το *πάνυ*, αρκετά, καθολικά, παντελώς, σε Όμηρ., Ησίοδ., Ευρ.· *οὐδέ τι πάμπαν*, καθόλου, με κανένα τρόπο, σε Ομήρ. Ιλ.· μαζί με το άρθρο, *τὸ πάμπαν*, σε Ευρ.

παμ-πειθής, -ές (πείθω), πολύ πειστικός, σε Πίνδ.

παμπήδην, επίρρ. (*πᾶς*) ὅπως το *πάμπαν*, ολότελα, εξολοκλήρου, εντελώς, σε Θεόγν., Αισχύλ., Σοφ.

παμ-πησία, ἡ (πάομαι), ολοσχερής κτήση, ολοκληρωτική κατοχή, σε Αισχύλ., Ευρ.

παμπληθεί, επίρρ., με ὅλο το πλήθος, σε Κ.Δ.

παμ-πληθής, -ές (πλήθος), **I.** αυτός που έρχεται από ή με ολόκληρο το πλήθος, σε Ξεν. **II.** = *πάμπολυς*, πολυάριθμος, πολυπληθής, σε Πλάτ., Δημ.

III. ουδ. ως επίρρ., ολοκληρωτικά, εντελώς, σε Δημ.

πάμ-πληκτος, -ον (πλήσσω), αυτός μέσα στον οποίο δίνονται και λαμβάνονται όλων των ειδών τα πλήγματα, *ἄεθλα*, σε Σοφ.

παμ-ποικῖλος, -ον, πολυποικίλος, αυτός που έχει γίνει με πλούσια και ποικίλη εργασία, σε Όμηρ.· γεμάτος σημάδια, λέγεται για φαιοκίτρινα δέρματα, σε Ευρ.

πάμ-πολις, -εως, ὁ, ἡ, αυτός που επικρατεί σε ὅλες τις πόλεις, γενικός, καθολικός, σε Σοφ.

πάμ-πολυσ, -πόλλη, -πολυ, πάρα πολύς, πολύς, μεγάλος στον αριθμό, σε Αριστοφ., Ξεν.· σε πληθ., πάρα πολλοί, σε Αριστοφ.

παμ-πόνηρος, -ον, πολύ πονηρός, πολύ μοχθηρός, σε Αριστοφ., Πλάτ.· επίρρ., *παμπονήρως ἔχειν*, με μεγάλη κακότητα, σε Λουκ.

παμ-πόρφυρος, -ον (πορφύρω), ολοπόφυρος, σε Πίνδ.

παμ-πότνια, ἡ, εξαιρετικά σεβάσμια, σε Ανθ.

πάμπρεπτος, -ον (πρέπω), περίλαμπρος, σε Αισχύλ.

παμπρόσθη, παρεφθαρμ. στον Αγαμ. του Αισχύλ.

πάμ-πρωτος, -η, -ον, πρώτος απ' όλους, πραγματικά πρώτος, σε Ομήρ. Ιλ.· σε ουδ., *πάμπρωτον* και *-τα* ως επίρρ., σε Όμηρ.

παμ-φάγος[ᾱ], -ον, αυτός που τρώει τα πάντα, αδηφάγος, σε Ευρ.

παμ-φαής, -ές (φάος), ολόλαμπρος, πανέξυπνος, ιδιοφυής, σε Σοφ., Ευρ. κ.λπ.· λέγεται για μέλι, καθαρό, αγνό, σε Αισχύλ.

παμ-φαίνω, Επικ. γ' ενικ. υποτ. *παμφαίνησι*· Επικ. παρατ. *παμφαίνω*· δεν χρησιμ. σε άλλους χρόνους· — αναδιπλ. του *φαίνω*, λάμπω, αστράφτω, λέγεται για αστραφτερό μέταλλο, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για τα αστέρια, στο ίδ.· *στήθεσι παμφαίνοντες*, με τα στήθη τους λευκά από τη λαμπρότητα, δηλ. γυμνόστηθοι, στο ίδ.

παμ-φᾶνόων, γεν. -ωντος, θηλ. *παμφᾶνόωσα*, Επικ. *μτχ.* όπως αν προερχόταν από *παμφᾶνάω* (= *παμφαίνω*), αυτός που απαστράπτει, που λάμπει, λέγεται για γυαλιστερό μέταλλο, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για τον ήλιο, σε Ομήρ. Οδ.
παμ-φάρμακος, -ον, έμπειρος σε όλα τα είδη των μαγικών ή των φαρμάκων, σε Πίνδ.

παμ-φεγγής, -ές, = *παμφαής*, σε Σοφ.

πάμ-φθαρτος, -ον (φθείρω), αυτός που καταστρέφει τα πάντα, σε Αισχύλ.

πάμφλεκτος, -ον (φλέγω), αυτός που κατακαίει τα πάντα, σε Σοφ.

πάμ-φορβος, -η, -ον, (φέρβω), αυτός που τρέφει τους πάντες, σε Ανθ.

πάμ-φορος, -ον (φέρω)· **I.** αυτός που έχει τα πάντα, παραγωγικότατος, Λατ. *omnium ferax*, *χώρη παμφορωτέρη*, σε Ηρόδ.· ένας φίλος λέγεται *παμφορώτατον κτήμα*, από Ξεν. **II.** αυτός που φέρει τα πάντα μαζί του, *πάμφορος χέραδος*, ανάμεικτη μάζα από σκουπίδια, απόβλητα, σε Πίνδ.

πάμ-φύλος, -ον, αυτός που αποτελείται από ανάμεικτες φυλές, από όλα τα γένη, σε Αριστοφ.

πάμ-φωνος, -ον (φωνή), αυτός που αποτελείται από όλες τις φωνές, γεμάτος φωνές ή πολύφωνος, σε Πίνδ.· γενικά, εκφραστικός, σε Ανθ.

παμ-ψηφεί (ψηφός), επίρρ., με όλες τις ψήφους, σε Ανθ.

πάμ-ψυχος, -ον (ψυχή), με όλη την ψυχή του, ή = *πασῶν τῶν ψυχῶν*, σε Σοφ.

Πάν, γεν. *Πᾶνός*, ό, Πάνας, θεός της Αρκαδίας, γιος του Ερμή, σε Ομηρ.

Ύμν.· αναπαρίστατο με πόδια τράγου, κέρατα και σκληρά, πυκνά μαλλιά.

Στην Αθήνα η λατρεία του ξεκίνησε μετά τη μάχη του Μαραθώνα, σε Ηρόδ.· πληθ. *Πᾶνες*, σε Αριστοφ., Θεόκρ.

πάν-αβρος, -ον, αρκετά ή πολύ μαλακός, σε Πλούτ.

πᾶν-ἄγής, -ές, ιερώτατος, πάναγνος, Λατ. *sacrosanctus*, σε Πλούτ.

πᾶν-αγρεύς, ό, αυτός που αλιεύει τα πάντα, σε Ανθ.

πάν-ἄγρος, -ον, (ἄγρα), αλιεύς των πάντων.

πᾶν-άγρυπνος, -ον, εντελώς άγρυπνος, σε Ανθ.

πανάγῳρις, Δωρ. αντί *πανήγυρις*.

Πᾶν-ἄθηναια (ενν. *ἱερά*), **τά**, τα Παναθήναια, δυο γιορτές των Αθηναίων, *τὰμεγάλα* και *τὰ μικρά*, προν τιμήν της Αθηνάς, σε Αριστοφ. κ.λπ. Τα μεγάλα γιορτάζονταν τον τρίτο χρόνο κάθε Ολυμπιάδας, τα μικρά ετησίως.

Πᾶνἄθηναϊκός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή χαρακτηρίζει τα Παναθήναια, σε Θουκ.

πᾶν-άθλιος, -α, -ον, εντελώς άθλιος, σε Τραγ.

πᾶν-αιγλήεις, -εσσα, -εν, ολόλαμπρος, σε Ανθ.

πάν-αιθος[πᾶν-], -η, -ον, αυτός που ακτινοβολεί από παντού, ολόφωτος, ολόλαμπρος, σε Ομήρ. Ιλ.

πᾶν-αίολος, -ον, **I.** επίθ. για τον στρατό, είτε πολυποίκιλος, αστραφτερός ή αρκετά ελαφρύς, ευκίνητος, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** μεταφ., ποικίλος, σε Αισχύλ.

πᾶν-αισχής, -ές (αἴσχος), εντελώς άσχημος, άσχημότατος, σε Αριστ.

πάν-αισχος, -ον, = *παναισχής*· υπερθ. -*αίσχιστος*, σε Ανθ.

πᾶν-αίτιος, -ον (αἰτία)· **1.** υπαίτιος για όλα, σε Αισχύλ. **2.** αυτός στον οποίο ανήκει ολόκληρη η ενοχή, ένοχος για όλα, στον ίδ.

πᾶν-ἄλάστωρ, -ορος, ό, γεμάτος εκδίκηση, σε Ανθ.

πᾶν-ἄληθής, -ές, **1.** όλος αληθινός, εντελώς αληθινός, λέγεται για άνθρωπο, σε Αισχύλ. **2.** λέγεται για πράγματα, απόλυτα αληθινό ή πραγματικό, σε Πλάτ.

πᾶν-αλκής, -ές, (ἄλκη), γεμάτος και ολόκληρος με δύναμη, σε Αισχύλ.

πᾶν-άλωτος[ἄλ], -ον, αυτός που συλλαμβάνει τους πάντες, σε Αισχύλ.

πᾶνάμερος, -ον, Δωρ. αντί *πανήμερος*.

πᾶν-άμμορος, -ον, αυτός που δεν έχει καθόλου συμμετοχή σε κάτι, με γεν., σε Ανθ.

πᾶν-άμωμος, -ον, εντελώς αγνός, σε Σιμων.

πᾶν-αοίδιμος, -ον, τραγουδισμένος από όλους, σε Ανθ.

πᾶν-ἀπᾶλος, -ον, εντελώς απαλός, εντελώς τρυφερός, σε Ομήρ. Οδ.

πᾶν-ἄπήμων, -ον, εντελώς αβλαβής, σε Ησίοδ., Ανθ.

πᾶν-ἀποτμος, -ον, ολότελα ατυχής, σε Ομήρ. Ιλ.

πᾶν-ἀργῦρος, -ον, ὅλος ασημένιος, σε Ομήρ. Οδ.

πᾶν-ἀρετος[ἄρ], -ον (ἀρετή), γεμάτος αρετή, εντελώς ενάρετος, σε Λουκ.

πᾶν-ἄριστος, -ον, καλύτερος από όλους, σε Ησίοδ., Ανθ.

πᾶν-αρκής, -ές (ἀρκέω), αρκετός σε όλους· η γεν. θηλ. *παναρκέτας* στον Αισχύλ. είναι πιθ. παρεφθ. τύπος.

πᾶν-αρμόνιος, -α, -ον (ἁρμονία)· **1.** στη μουσική, αυτός που ταιριάζει σε όλες τις αρμονίες· τὸ παναρμόνιον (ενν. ὄργανον), ὄργανο στο οποίο μπορούν να παιχτούν όλες οι αρμονίες, σε Πλάτ. **2.** μεταφ., εντελώς αρμονικός, στον ίδ.

πάν-αρχος, -ον, ολοκληρωτικά δυνατός, αρχηγός όλων, σε Σοφ.

πᾶν-ατρεκής, -ές, εντελώς ακριβής, παναληθής, σε Ανθ.

πᾶν-ἄφῃλιξ, -ῖκος, ὁ, ἡ, ολότελα απομακρυσμένος από τους φίλους στη νεανική ηλικία, σε Ομήρ. Ιλ.

πᾶν-ἀφθίτος, -ον, εντελώς ἀφθαρτος, σε Ανθ.

πᾶν-ἀφυκτος, -ον, αναπόφευκτος, σε Ανθ.

πᾶν-ἀφυλλος, -ον, αυτός που δεν έχει καθόλου φύλλα, σε Ομηρ. Ὑμν.

Πᾶν-ἄχαιοί, οἱ, ὅλοι οι Αχαιοί, σε Όμηρ.

πᾶν-ἀώριος, -ον (ἄωρος), εντελώς ἄμοιρος, ολότελα καταδικασμένος σε πρόωρο τέλος, σε Ομήρ. Ιλ., Ανθ.

παν-δαισία, Ἰων. -ίη, ἡ (δαίς), πλήρες συμπόσιο, συμπόσιο στο οποίο τίποτα δεν λείπει, σε Ηρόδ., Αριστοφ..

παν-δάκρυτος, -ον, I. γεμάτος δάκρυα, σε Σοφ. **II.** εντελώς οδυνηρός, παντελώς δυστυχισμένος, σε Τραγ.

παν-δᾶμάτωρ[μᾶ], -ορος, ὁ (δαμάω), αυτός που υποτάσσει, δαμάζει τα πάντα, εξημερωτής των πάντων, σε Όμηρ., Σοφ.

πανδαμεί, πάνδαμος, Δωρ. αντί *πανδημεί, πάνδημος*.

πάν-δεινος, -ον, I. εντελώς φοβερός, απαίσιος, σε Πλάτ.· *πάνδεινόν ἐστι*, είναι τραγικό, σε Δημ. **II.** ἐξυπνος σε όλα τα πράγματα, σε Πλάτ., Δημ.

πανδελέτειος, -ον, μοχθηρός όπως ο Πανδέλετος (ένας συκοφάντης), σε Αριστοφ.

παν-δερκέτης, -ον, ὁ, = το επόμ., σε Ευρ.

παν-δερκής, -ές (δέρκομαι), αυτός που βλέπει τα πάντα, σε Ανθ.

πανδημεί ή -μί, Δωρ. **πανδᾶμί**, επίρρ. του *πάνδημος*, με ὅλο τον λαό, μαζεμένος σε ένα σύνολο ή σώμα, σε Ηρόδ.· σε Αισχύλ., *πανδημεί βοηθεῖν, στρατεύειν*, λέγεται για το σύνολο ενός εκστρατευτικού σώματος, σε Θουκ.

πανδημία, ἡ, το σύνολο των ανθρώπων, σε Πλάτ.

πανδήμιος, -ον, = το επόμ., *πτωχὸς πανδήμιος*, αυτός που ζητιανεύει σε όλους τους ανθρώπους, δημόσιος επαίτης, σε Ομήρ. Οδ.· *πανδήμιος πόλις*, η πόλη με όλους τους κατοίκους της, σε Σοφ.

πάν-δημος, Δωρ. **πάν-δᾶμος, -ον, I.** αυτός που προέρχεται ή ανήκει σε όλους τους ανθρώπους, δημόσιος, κοινός, σε Σοφ., Ευρ.· *πάνδημος πόλις, στρατός*, ολόκληρο το σώμα της πόλης, σύσσωμος ο στρατός, σε Σοφ. **II.** *πάνδημος Ἔρως*, κοινός έρωτας, συνηθισμένη αγάπη, αντίθ. προς την πνευματική μορφή (*οὐράνιος*), σε Πλάτ., Ξεν.

Πάν-δια (ενν. *ιερά*), **τά** (*Διός*), γιορτή προς τιμή του Δία, σε Δημ.
πάν-δίκος, -ον (*δίκη*), δικαιοτάτος, σε Σοφ.· επίρρ. -*κως*, πάρα πολύ δίκαιος, σε Αισχύλ.· αλλά απλώς =*πάντως*, σε Σοφ.
Πανδιονίδης, -ου, ό, Ι. γιος του Πανδίονα, θηλ. **Πανδιονίς, -ίδος**, κόρη του Πανδίονα, δηλ. το χελιδόνι (ή χελιδόνα), σε Ησίοδ. **II.Πανδιονίς, ή**, μια από τις Αττικές φυλές, σε Αισχίν.
πανδοκεῖον, τό, οικία για τη διαμονή των ξένων, ξενώνας, ξενοδοχείο, σε Αριστοφ., Δημ. κ.λπ.
πανδοκεύς, -έως, ό (*πάνδοκος*), αυτός που δέχεται όλους τους επισκέπτες, ξενοδόχος, οικοδεσπότης, σε Πλάτ. κ.λπ.· μεταφ., *πάσης κακίας πανδοκεύς*, στον ιδ.
πανδοκεύτρια, ή, ξενοδόχος, σε Αριστοφ.· μεταφ., *φάλαινα πανδοκεύτρια*, θαλάσσιο τέρας έτοιμο να υποδεχτεί στην κοιλιά του τα πάντα, έτοιμο να τα καταβροχθίσει, στον ιδ.
πανδοκεύω, μέλ. -σω, (πάνδοχος), υποδέχομαι και διασκεδάζω κάποιον φιλοξενούμενο, σε Ηρόδ., Πλάτ.· απόλ., διατηρώ πανδοχείο ή ξενώνα, σε Θεόφρ.
πανδοκέω, = το προηγ.· μεταφ., παίρνω μαζί μου, αναλαμβάνω, σε Αισχύλ.
πάν-δοκος ή -δόκος, -ον (*δέχομαι*), αυτός που δέχεται τους πάντες, κοινός σε όλους, σε Πίνδ., Αισχύλ.· με γεν., *δόμοι πάνδοκοι ξένων*, σε Αισχύλ.
παν-δοξία, ή (*δόξα*), απόλυτη φήμη, τέλεια δόξα, σε Πίνδ.
πάν-δυρτος, -ον, ποιητ. αντί *παν-όδυρτος*, θρηνητικός, γεμάτος οδυρμούς, σε Τραγ.
παν-δύσια, ή (*δύω*), ολοκληρωτική δύση ενός αστεριού, σε Ανθ.
παν-δώρα, ή (*δῶρον*)· **I.** αυτή που δίνει τα πάντα, χορηγός όλων. **II.** Παθ., ως θηλ. κύριο όνομα, η Πανδώρα, δηλ. η ολότελα προικισμένη, όμορφη γυναίκα, που φτιάχτηκε από τον Ήφαιστο και η οποία δεχόταν δώρα από όλους τους θεούς με σκοπό να κερδίσει την καρδιά του Επιμηθέα, σε Ησίοδ.
πάν-δωρος, -ον (*δῶρον*), αυτός που παρέχει τα πάντα, σε Επικ., σε Όμηρ.
πᾶν-εθνεί, επίρρ. (*ἔθνος*), με όλο το έθνος, σε Στράβ.
παν-είκελος, -ον, όμοιος σε όλα τα σημεία, σε Ανθ.
Πᾶνεῖον, τό (*Πάν*), ναός του Πάνα, σε Στράβ.
πᾶν-ελεύθερος, -ον, εντελώς ελεύθερος, σε Ανθ.
Πᾶν-έλληνες, οί, όλοι οι Έλληνες, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ., Ευρ.
Πάνεμος, ό, Βοιωτ. όνομα του μήνα *Μεταγειννίονα*, σε Φιλип. παρά Δημ.
πᾶν-επήρᾱτος, -ον, καθ' όλα αγαπητός, σε Ανθ.
πᾶν-επίσκοπος, -ον, αυτός που βλέπει τα πάντα, σε Ανθ.
πᾶν-εργέτης, -ου, ό (**ἔργω*), αυτός που εκτελεί τα πάντα, Δωρ. γεν. -*εργέτα*, σε Αισχύλ.
πᾶν-έρημος, -ον, εντελώς απομονωμένος, σε Λουκ.
πᾶν-έσπερος, -ον, αυτός που διαρκεί ολόκληρο το απόγευμα, σε Ανθ.
πᾶν-έστιος, -ον (*έστία*), αυτός που βρίσκεται με ολόκληρη την οικοσκευή, σε Πλούτ.
πάν-ετες, επίρρ. (*ἔτος*), στη διάρκεια όλου του χρόνου, σε Πίνδ.
πᾶν-ευδαίμων, -ον, πολύ ευτυχισμένος, σε Λουκ.
πᾶν-εύτονος, -ον, αυτός που βρίσκεται μέσα σε μεγάλη ένταση, πολύ δραστήριος, σε Ανθ.
πάν-εφθοσ[ᾱ], -ον, λέγεται για μέταλλα, πολύ καθαρός, ολότελα ανόθευτος ή αμιγής, σε Ανθ.

πᾶνηγυρίζω, μέλ. -σω, γιορτάζω ή παρακολουθώ γιορτή, *πανήγυρις* *πανηγυρίζω*, τηρώ τις αργίες των δημοσίων εορτών, γιορτάζω, σε Ηρόδ.

πᾶνηγυρικός, -ή, -όν· 1. αυτός που είναι κατάλληλος για δημόσια γιορτή, ὁ λόγος ὁ πανηγυρικός ή ὁ πανηγυρικός μόνο του, πανηγυρικός, εορταστικός, σε Ισοκρ., Αριστ. **2.** επιδεικτικός, πομπώδης, σε Πλούτ.

πᾶν-ήγυρις, Δωρ. **παν-ᾱγ-, -εως, ή** (πᾱς, ἄγυρις = ἀγορά)· **1.** γενική ή εθνική συνέλευση, ιδίως εορταστική γιορτή προς τιμή ενός θεού, σε Πίνδ., Αισχύλ. κ.λπ.· *πανηγύριας πανηγυρίζειν, ἀνάγειν ποιεῖσθαι*, τηρώ τέτοιου τύπου γιορτές, σε Ηρόδ. **2.** οποιαδήποτε συνέλευση, θεῶν, σε Αισχύλ.· *φίλων*, σε Ευρ.· συνέλευση, συνάθροιση, συνεδρίαση, σε Θουκ.

πᾶνηγυριστής, -οῦ, ὁ, αυτός που παρακολουθεῖ μία *πανήγυριν*, σε Λουκ.

πᾶν-ἡμαρ, επίρρ., ὅλη μέρα, κατά τη διάρκεια ολόκληρης της ημέρας, σε Ομήρ. Οδ.

πᾶνήμερεύω, καταναλώνω, δαπανώ ολόκληρη τη μέρα σε κάποιο πράγμα, με αιτ., σε Ευρ.

πᾶν-ημέριος, Δωρ. **παν-ᾱμ, -α, -ον, 1.** αυτός που αναφέρεται σε ὅλη τη διάρκεια της ημέρας, *πανημέριοι θεὸν ἰλάσκοντο*, συνέχιζαν να καταπραΰνουν τον θεό καθ' ὅλη τη διάρκεια της ημέρας, σε Ομήρ. Ιλ.· *ὅσσον τε πανημερίη νηὺς ἤνυσεν*, τόσο πολύ όσο ταξιδεύει το πλοίο στη διάρκεια μιας μέρας, σε Ομήρ. Οδ.· ουδ. *πανημέριον*, ως επίρρ. *πανῆμαρ*, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** αυτός που αποτελείται από ολόκληρη τη μέρα, σε Ευρ.

πᾶν-ήμερος, -ον, I. = το επόμ., σε Αισχύλ.· ουδ. *πανημερόν* (οξύτ.) ως επίρρ., σε Ηρόδ. **II.** Δωρ. *πανάμερος* = *πάντως τῇδε τῇ ἡμέρα*, σε Σοφ.

παν-θηλής, -ές (θάλλω), αυτός που αποτελείται από ὅλα τα εἶδη των δέντρων, σε Ανθ.

πάνθηρ, -ηρος, ὁ, πάνθηρας ή λεοπάρδαλη, σε Ηρόδ., Ξεν.

παν-θυμᾶδὸν (θυμός), επίρρ., με πολύ μεγάλο θυμό, σε Ομήρ. Οδ.

πάν-θύτος, -ον (θύω), εορταζόμενος με ὅλα τα εἶδη των θυσιών, σε Σοφ.

Πᾶνικός, -ή, -όν (Πάν)· **I.** αυτός που ανήκει ή ταιριάζει στον Πάνα, σε Λουκ. **II.** λέγεται για το φόβο, πανικός, επειδή τέτοια συναισθήματα αποδίδονταν στον Πάνα, σε Πλούτ.

πᾶν-ίμερος[ι], -ον, I. αγαπητός σε ὅλους, σε Ανθ. **II.** αυτός που φλέγεται από επιθυμία, σε Σοφ.

πᾶνίσδομαι, Δωρ. *αντί πηνίζομαι*.

Πᾶν-ίωνες, οἱ, 1. ολόκληρο το σύνολο των Ιώνων· **Πᾶνιώνιον**, το μέρος όπου αυτοί συγκεντρώνονταν στη Μυκάλη και ο κοινός ναός που ἔχτισαν εκεί, σε Ηρόδ. **2.** *Πανιώνια* (ενν. *ιέρα*), *τά*, γιορτή των Ιώνων με γυμνικούς αγώνες, στον ίδ.

παν-λώβητος, -ο, φοβερά δύσμορφος, αποκρουστικός, σε Λουκ.

πάννυχα, βλ. [πάννυχος](#).

παννυχίζω, μέλ. -σω (*παννυχίς*)· **I.** γιορτάζω νυχτερινή γιορτή, ξενυχτώ, κρατώ αγρυπνία προς τιμήν κάποιου, *τῇ θεᾷ*, σε Αριστοφ. **II.** γενικά, κάνω οτιδήποτε κατά τη διάρκεια της νύχτας, *φλόξ συνεχές παννυχίζει*, διαρκεί ολόκληρη τη νύχτα, σε Πίνδ.· με αιτ., *παννυχίζω τὴν νύκτα*, περνῶ τη νύχτα, διανυκτερεύω, σε Αριστοφ.

παννυχικός, -ή, -όν, κατάλληλος για ολονύχτιο γλέντι, σε Ανθ.

παν-νύχιος, [υ], -η, -ον και -ος, -ον, αυτός που διαρκεί ὅλη τη νύχτα, *εἶδον παννύχιοι*, σε Ομήρ. Ιλ.· *παννύχιοι χοροί*, σε Σοφ.· *τὸ ἐλλύχνιον καίεται παννύχιον*, σε Ηρόδ.· ουδ. ως επίρρ., σε Ομήρ. Ιλ.

παν-νύχης, -ίδος, ἡ (νύξ)· **I.** γιορτή που γίνεται τη νύχτα, αγρυπνία, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ. **II.** επιφυλακή καθόλη τη διάρκεια της νύχτας, αγρυπνία, σε Σοφ.

πάν-νύχος, -ον, 1. = *παννύχιος*, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ., Αττ. **2.** αυτός που διαρκεί ολόκληρη τη νύχτα, *τί πάννυχον ὕπνον ἄωτεῖς;* σε Ομήρ. Ιλ.· *πάννυχος σελάνα*, σε Ευρ.· ουδ. πληθ. ως επίρρ. *πάννυχα*, κατά τη διάρκεια όλης της νύχτας, σε Σοφ.

πᾶν-όδυρτος, -ον, εξαιρετικά αξιοθρήνητος, σε Ανθ.

πάν-οἰζυς, -υ, γεν. *-υος*, εντελώς δυστυχησμένος, σε Αισχύλ.

πανοικησία δοτ. = *πανοικία*, σε Θουκ.

πᾶν-οικία, Ιων. -ίη, επίρρ. (η ονομ. *πανοικία* δεν χρησιμ.)· ολόκληρο το σπίτι, όλος ο οικιακός εξοπλισμός, νοικοκυριό, σε Ηρόδ.

πᾶν-οἰκίος, -ον (οἶκος), αυτός που έρχεται ή βρίσκεται με ολόκληρο το σπίτι του, σε Στράβ.

παν-οῖμοι, επιφών., ω υπέρτατη δυστυχία!, σε Αισχύλ.

πᾶν-όλβιος, -ον, πάρα πολύ ευτυχισμένος, σε Ομηρ. Ὑμν.

πᾶν-ομιλῆι (ὄμιλος), επίρρ., με όλο το πλήθος, σε Αισχύλ.

πᾶν-όμμᾶτος, -ον (ὄμμα), αυτός που είναι γεμάτος μάτια, σε Ανθ.

πᾶν-όμοιος, Επικ. -ομοῖος, -ον, ακριβώς όμοιος, σε Ανθ.

πᾶν-ομφαῖος, ὁ (ὄμφη), αυτός που εκπέμπει κάθε θεία φωνή, δημιουργός όλων των μαντικών τεχνών, σε Ομήρ. Ιλ., Ανθ.

πᾶν-οπλία, Ιων. -ίη, ἡ, ολόκληρη η πανοπλία του *όπλίτου*, δηλ. ασπίδα, περικεφαλαία, θώρακας, κνημίδες, ξίφος και δόρυ, ολόκληρη η αμυντική στολή, πανοπλία, σε Θουκ. κ.λπ.· *πανοπλία*, Ιων. — **ίη,** εν πλήρει εξαρτύσει, σε Ηρόδ.· ομοίως, *πανοπλίαν ἔχων στήναι*, σε Αριστοφ.· *τήν πανοπλίαν λαβεῖν*, στον ίδ.· μεταφ., *ή πανοπλία τοῦ θεοῦ*, σε Κ.Δ.

πᾶν-οπλίτης[ι], -ου, ὁ, οπλίτης πλήρως θωρακισμένος με πανοπλία, σε Τυρτ.

πάν-οπλος[ᾱ], -ον (ὄπλον), άνθρωπος με πλήρη οπλισμό, πάνοπλος, σε Αισχύλ., Ευρ.· *πάνοπλα ἀμφιβλήματα*, σε Ευρ.

πᾶν-όπτης, -ου, ὁ (ὄψομαι), αυτός που βλέπει τα πάντα, λέγεται για τον ήλιο, σε Αισχύλ.· λέγεται για το βοσκό Άργο, σε Ευρ.

πάν-ορμος, -ον· **I.** αυτός που είναι καθόλα κατάλληλος για προσάραξη ή αποβίβαση, σε Ομήρ. Οδ. **II.** **Πάνορμος, ὁ,** αρχαίο όνομα για το Παλέρμο, σε Θουκ.· **Πανορμίτις, -ιδος, ἡ,** η γεωγραφική περιοχή του, σε Πολύβ.

πᾶνός, ὁ, δάδα, = φανός, σε Αισχύλ.

πᾶνουργέω, μέλ. -ήσω, παρακ. *πεπανούργηκα*· φέρομαι ως πανούργος ή απατεώνας, σε Ευρ., Αριστοφ.· *ᾶ πανουργεῖς*, οι απατεωνιές που κάνεις, σε Αριστοφ.· *ὅσια πανουργήσασα* (οξύμωρο), έχω διαπράξει ένα ιερό έγκλημα, σε Σοφ.

πᾶνούργημα, -ατος, τό, πανούργο τέχνασμα, απάτη, σε Σοφ.

πᾶνουργία, ἡ, πανουργία, δόλος, απάτη, Λατ. *malitia*, σε Αισχύλ., Σοφ.· σε πληθ., δόλοι, απάτες, σε Σοφ. κ.λπ.

πᾶνουργ-ιπαρχίδας, -ου, ὁ, ο πανούργος Ιπαρχίδης, σε Αριστοφ.

πᾶν-οὔργος, -ον (*ἔργω)· **I. 1.** αυτός που είναι έτοιμος να κάνει κάτι κακό, πανούργος, απατεώνας, σε Αισχύλ. κ.λπ.· ως ουσ., δόλιος, πανούργος, απατεώνας, σε Ευρ., Αριστοφ.· *τὰ πανοὔργα*, πανούργοι στο είδος, σε Σοφ.· αλλά επίσης = *πανουργία*, στον ίδ.· συγκρ. *-ότερος*, υπερθ. *-ότατος*, σε Αριστοφ. **2.** επίρρ. *-γως*, υπερθ. *-ότατα*, στον ίδ. **II.** με λιγότερο αρνητική σημασία, πονηρός, επιτήδειος, ευφυής, έξυπνος, σε Πλάτ. κ.λπ.

πᾶν-όψιος, -ον (ὄψις), αυτός που είναι ορατός απ' όλους, που βρίσκεται στο οπτικό πεδίο όλων, σε Ομήρ. Ιλ.

παν-σᾶγια, ἡ (σάγη), = πανοπλία, δοτ. πανσαγία, με πλήρη οπλισμό, εν πλήρει εξαρτήσει, σε Σοφ.

παν-σέληνος ή πασ-σέληνος, -ον (σελήνη)· 1. λέγεται για τη σελήνη όταν φαίνεται ολόκληρη, *ή σελήνη ἐτύγγανε οὔσα πανσέληνος*, σε Θουκ.·

πανσέληνος κύκλος, ο πλήρης κύκλος της σελήνης, σε Ευρ. 2. *ή πανσέληνος* (ενν. ὥρα), η ώρα της πλήρους σελήνης, σε Ηρόδ., Αριστοφ.· *τὰν αὔριον πανσέληνον*, στην επόμενη πανσέληνο, σε Σοφ.· χωρίς άρθρο, σε Αισχύλ.

πάν-σεμνος, -ον, εξαιρετικά μεγαλοπρεπής, σε Λουκ.

πάν-σκοπος, -ον, αυτός που βλέπει τα πάντα, σε Ανθ.

πάν-σοφος και πάσ-σοφος, -ον, πάρα πολύ σοφός, σε Ευρ., Πλάτ.

παν-σπερμία, ἡ, μίξη από όλα τα είδη σπέρματος, σε Λουκ.

πάν-σπερμος, -ον (σπέρμα), αυτός που αποτελείται από όλα τα είδη σπέρματος, σε Ανθ.

παν-στρατιά, Ιων. -ιή, ἡ, επιστράτευση ολόκληρου του εκστρατευτικού σώματος, *πανστρατιᾶς γενομένης*, σε Θουκ.· αλλού μόνο σε δοτ., *πανστρατιᾶ* ως επίρρ., με όλο το στράτευμα, σε Ηρόδ., Θουκ.· πρβλ. [πανσυδίη](#).

παν-σῦδί ή -δεί, επίρρ., (*σέδομαι*), με όλη τη δύναμη· *πανσυδὶ διεφθάραι*, παντελώς, απόλυτα, σε Θουκ.

παν-σῦδία, επικ. — *ίη*, επίρρ., (*σέδομαι*), με ολόκληρη την ταχύτητα = *πάσῃ τῇ σπουδῇ*, σε Ομήρ. Ιλ.· Αττ. *πανσυδία ή πασσυδία* σε Ευρ. — Δεν απαντάται ονομ., πρβλ. [πανστρατιᾶ](#).

πάν-συρτος, -ον (σύρω), αυτός που συμπαρασύρει τα πάντα, *αἰὼν πάνσυρτος ἄχέων*, ζωή με συσσωρευμένες δυστυχίες, σε Σοφ.

παντᾶ, Δωρ. αντί *πάντη*.

παν-τάλας, -αινα, -αν, πανάθλιος, σε Αισχύλ., Ευρ.

παντά-πᾶσι ή πριν από φωνήεν -ιν, 1. επίρρ., όλα μαζί με όλα, όλα μαζί, ολοκληρωμένα, ολοσχερώς, εξολοκλήρου, σε Ηρόδ., Αττ.· *οὐ παντάπασι οὔτως ἀλόγως*, όχι απόλυτα χωρίς λόγο, σε Θουκ.· με το άρθρο, *τὸ παντάπασι*, στον ίδ. 2. σε απαντήσεις, σημαίνει ισχυρή βεβαίωση, μάλιστα, έτσι ακριβώς, αναμφίβολα, σε Πλάτ., Ξεν.

παντ-αρκής, -ές (ἀρκέω), πάρα πολύ δυνατός, σε Αισχύλ.

παντ-άρχας, -ου, ὁ, Δωρ. αντί *-άρχης*, αρχηγός όλων, σε Αριστοφ.

πάντ-αρχος, -ον, παντοκράτορας, σε Σοφ.

παντᾶχῇ (πᾶς), επίρρ.: **I. 1.** του τόπου, παντού, Λατ. *ubique, ubinis*, σε Θουκ., Πλάτ. κ.λπ.· με γεν. τόπου, σε κάθε μέρος, *πανταχῇ τοῦ Ἑλλησπόντου*, σε Ηρόδ.· *πανταχῇ ἄστεως*, σε Ευρ. 2. σε κάθε πλευρά, σε κάθε κατεύθυνση, με κάθε τρόπο, σε Ηρόδ., Αττ. **II.** με κάθε μέσο, απόλυτα, σε Ηρόδ.· *οὐ κατ' ἐν μόνον, ἀλλὰ πανταχῇ*, με όλο το σεβασμό, στον ίδ.· *πανταχῇ δρῶντες*, δηλ. οτιδήποτε κάνουμε, σε Σοφ.

παντᾶχόθεν (πᾶς), επίρρ., **I.** από όλα τα μέρη, σε όλους τους τόπους, σε κάθε πλευρά, Λατ. *undique*, σε Ηρόδ., Αττ. **II.** από κάθε πλευρά, δηλ. με κάθε τρόπο, σε Θουκ., Ξεν.

πανταχόθι (πᾶς), επίρρ. = *πανταχοῦ*, με γεν., σε Λουκ.

πανταχοῖ (πᾶς), επίρρ., σε κάθε κατεύθυνση, σε οποιοδήποτε μέρος, με κάθε τρόπο, Λατ. *quonvis quoquoversus*, σε Αριστοφ., Δημ.

παντᾶχόσε (πᾶς), επίρρ. = το επόμ., σε Θουκ., Πλάτ.

παντᾶχοῦ (πᾶς), επίρρ.: **I.** παντού, Λατ. *ubique, ubinis*, σε Ηρόδ., Αττ.· με γεν., *πανταχοῦ τῆς γῆς*, σε Πλάτ. **II.** ολοκληρωτικά, πάντα, απόλυτα, στον ίδ.

πανταχῶς (πᾶς), επίρρ., με όλους τους τρόπους, ολοκληρωτικά, Λατ. *omnino*, σε Πλάτ.

παντέλεια, ή, ολοκλήρωση, τελειοποίηση, σε Πολύβ.

παν-τελής, -ές (τέλος)· **I.** ολοκληρωμένος, απόλυτος, ολοσχερής, καθολικός, σε Αισχύλ. κ.λπ.· *παντελής δάμαρ*, Λατ. *uxor legitima*, οικοδέσποινα σπιτιού, κυρία οίκου, σε Σοφ.· *παντελείς έσχάrai*, ο συνολικός αριθμός των βωμών όπου γίνονται θυσίες, όλοι οι θρύλοι που σχετίζονται με αστούς, στον ίδ. **II.** Ενεργ., αυτός που κάνει τα πάντα, που κατορθώνει τα πάντα, σε Αισχύλ. **III.**

1. επίρρ. *παντελώς*, Ιων. -έως, ολοκληρωτικά, εξολοκλήρου, απόλυτα, καθολικά, εντελώς, σε Ηρόδ., Αττ.· *παντελέως είχε*, είχε σχεδόν τελειώσει, σε Ηρόδ.· *παντελώς θανεῖν*, πεθαίνω εντελώς, σε Σοφ. **2.** σε απαντήσεις, πολύ σίγουρα, βεβαιότατα, *παντελώς γε παντελώς, μὲν οὖν*, στον ίδ., Πλάτ. **3.** αργότερα, *εις τὸ παντελές* = *παντελώς*, σε Κ.Δ.

παν-τευχία, ή (τεῦχος), = *πανοπλία*, σε Ευρ.· *ὄπλων πολέμιος παντευχία*, εχθροί σε πλήρη παράταξη, στον ίδ.· *ζὼν παντευχία*, με πλήρη οπλισμό, σε Αισχύλ.

πάν-τεχνος, -ον (τέχνη), χρήσιμος σε όλες τις τέχνες, σε Αισχύλ.

πάντη, Δωρ. *παντᾶ (πᾶς)*, επίρρ.: **I.** με κάθε τρόπο, σε κάθε πλευρά, σε Όμηρ., Ηρόδ., Αριστοφ. **II.** με κάθε τρόπο, με όλα τα μέσα, ολοκληρωτικά, καθολικά, σε Πλάτ. κ.λπ.

πάν-τιμος, -ον (τιμή), πολύτιμος, σε Σοφ.

παν-τλήμων, Δωρ. -*τλάμων*, -ον, γεν. -ονος = *παντάλας*, σε Σοφ., Ευρ.

παντο-βίης, -ου, ὁ (βιάω), αυτός που καταβάλλει, νικά όλους τους άλλους, σε Ανθ.

παντο-γήρως, -ων, γεν. -ω (*γῆρας*), αυτός που κάνει όλους να μοιάζουν φθαρμένοι, δηλ. αυτός που καταβάλλει, δαμάζει τους πάντες, σε Σοφ.

παντοδαπός, -ή, -όν (πᾶς), με κατάληξη -*δαπός*, πρβλ. [ποδαπός](#). **1.** ο κάθε είδους, κάθε λογής, πολυμερής, σε Όμηρ. Ύμν., Αισχύλ. κ.λπ.· σε πληθ.

πολλοὶ καὶ παντοδαποί, σε Ηρόδ.· επίρρ. -*πῶς*, με όλα τα είδη των τρόπων, ποιητής σε Αριστ. **2.** *παντοδαπὸς γίνεταί* = *παντοῖος γίνεταί*, αυτός που εκλαμβάνει κάθε σχήμα, σε Αριστοφ.

πάντοθε, = το επόμ., σε Ηρόδ., Θεόκρ.

πάντοθεν, επίρρ. (*πᾶς*), από όλα τα μέρη, από κάθε πλευρά, Λατ. *undique*, σε Όμηρ. Ιλ., Ηρόδ., Τραγ.

πάντοθι (πᾶς), επίρρ., παντού, σε Ανθ.

παντοῖος, -α, -ον (πᾶς)· **I. 1.** από όλα τα είδη ή γένη, πολυμερής, σε Όμηρ., Ηρόδ., Σοφ. **2.** *παντοῖος γίνεταί*, παίρνει όλα τα σχήματα, δηλ. δοκιμάζει κάθε αλλαγή, «γυρίζει κάθε πέτρα», σε Ηρόδ. **II.** επίρρ. -*ως*, με όλα τα είδη των τρόπων, στον ίδ., Πλάτ.

παντοκράτωρ, -ορος, ὁ (κρᾶτέω), παντοδύναμος, σε Κ.Δ., Ανθ.

παντ-ολίγο-χρόνιος, -ον, αυτός που έχει πολύ λίγα χρόνια ζωής, σε Ανθ.

πάν-τολμος, -ον, αυτός που τολμά τα πάντα, αδίστακτος, αυθάδης, σε Αισχύλ., Ευρ.

παντό-μῖμος, ὁ, ηθοποιός που μιμείται τους άλλους, σε Λουκ.

παντομῖσής, -ές (μῖσος), μισητός σε όλους, σε Αισχύλ.

παντο-ποιός, -όν, έτοιμος για όλα, παράτολμος, σε Θεόφρ.

παντο-πόρος, -ον, εφευρετικός σε όλα, αντίθ. προς *ἄπορος*, σε Σοφ.

παντ-όπτης, -ου, Δωρ. -*τας, -α, ὁ*, = *παντόπτης*, σε Σοφ., Αριστοφ.

παντο-πώλιον, τό, μέρος όπου όλα τα πράγματα είναι προς πώληση, γενική αγορά, παζάρι, σε Πλάτ.

πάντοσε, επίρρ., με κάθε τρόπο, προς κάθε κατεύθυνση, σε Όμηρ. Ιλ., Ξεν.

παντό-σεμνος, -ον, = *πάνσεμνος*, σε Αισχύλ.

πάντοτε (πᾶς), επίρρ., όλες τις φορές, πάντα, σε Κ.Δ.

παντό-τολμος, -ον, = *πάντολμος*, σε Αισχύλ.

παντ-ουργός, -ον, = *παν-οὔργος*, σε Σοφ.

παντο-φάγος, -ον (φᾶγειν), αυτός που καταβροχθίζει τα πάντα, σε Ανθ.

παντό-φυρτος, -ον (φύρω), ολότελα αναμειγμένος, σε Αισχύλ.

πάν-τρομος, -ον (τρέμω), αυτός που τρέμει ολόκληρος, σε Αισχύλ.

πάν-τροπος, -ον (τρέπω), αυτός που στρέφεται εξολοκλήρου, που τρέπεται ολόκληρος σε φυγή, θορυβώδης, ταραχώδης, αυτός που έχει κατατροπωθεί ολοκληρωτικά, σε Αισχύλ.

πάν-τροφος, -ον (τρέφω), αυτός που τρέφει τους πάντες, *πάντροφος* πελειάς, περιστέρι που ανατρέφει όλους τους νεοσσούς του, σε Αισχύλ.

πάντως, επίρρ. (πᾶς)· **I.** συνολικά· στον Όμηρ. *πάντως* οὐ, καθόλου με κανένα τρόπο, τίποτε, Λατ. *omnino non*· ἔδεε *πάντως*, ήταν απολύτως απαραίτητο, σε Ηρόδ.· *εἰ πάντως ἐλεύσεσθε*, εάν θα έρθετε σίγουρα, στον ίδ. **II. 1.** ως διαβεβαίωση, σε κάθε περίπτωση, οπωσδήποτε, στον ίδ., Αττ.· *ἄλλως τε πάντως καί*, πάνω απ' όλα, μάλιστα..., σε Αισχύλ. **2.** με προστ., λέγεται σε διαταγή ή παράκληση, *πάντως παρατίθετε*, μόνο βάλτε στο τραπέζι, σε Πλάτ. **3.** σε απαντήσεις, ναι με κάθε τρόπο, στον ίδ.· ομοίως, *πάντως γάρ*..., σε Αριστοφ.· *πάντως δήπου*, σε Πλάτ.

πάνυ[ᾱ], επίρρ. (πᾶς)· **I. 1.** συνολικά, εντελώς, σε Αισχύλ. κ.λπ.· *πάνυ* *μανθάνω*, τέλεια, σε Αριστοφ.· με επίθ., πολύ, υπερβολικά, *πάνυ πολλοί, ὀλίγοι, πάνυ μικρός, μέγας*, σε Αισχύλ. κ.λπ.· με επίρρ., *πάνυ σφόδρα*, σε Αριστοφ.· *μόλις ή μόγις*, σε Πλάτ.· με ουσ. στην επιρρ. σημασία, *πάνυ σπουδῇ*, σε πολύ μεγάλη βιασύνη, σε Δημ.· *πάνυ ἐξ εἰκότος λόγου*, σε Πλάτ.· με μτχ., *πάνυ ἀδικῶν*, πάρα πολύ άδικος, σε Θουκ. **2.** επιτετ., *καί πάνυ*, στον ίδ., Ξεν. **3.** οὐ πάνυ όπως οὐ πάντως, Λατ. *omnino non*, καθόλου, σε Σοφ. κ.λπ. **4.** σε απαντήσεις, ναι με κάθε τρόπο, χωρίς αμφιβολία, βεβαίως, σε Αριστοφ.· *πάνυ γε, πάνυ μὲν οὖν*, στον ίδ., Πλάτ.· — *πάνυ καλῶς*, Λατ. *benigne*, όχι ευχαριστώ, σε Αριστοφ. **II.** ὁ πάνυ (όπου το κλεινός μπορεί να προστεθεί), τέλειος, φημισμένος, *οἱ πάνυ τῶν στρατιωτῶν*, σε Θουκ.· ὁ πάνυ *Περικλῆς*, σε Ξεν.

πᾶν-ὑπείροχος, -ον, αυτός που είναι ο διαπρεπέστερος όλων, σε Ανθ.

παν-ὑπέρτατος, -η, -ον, αυτός που είναι πιο ψηλά από όλους, σε Ομήρ. Οδ.

πᾶν-υστάτιος, -α, -ον, μεταγεν. του επόμ., σε Ανθ.

πᾶν-ύστατος, -η, -ον, αυτός που είναι ο τελευταίος απ' όλους τους άλλους, σε Όμηρ., Σοφ., Ευρ.· — ουδ. *πανύστατον*, επίρρ., για την πραγματικά ύστατη, τελευταία στιγμή, σε Σοφ., Ευρ.· ομοίως *πανύστατα*, σε Ευρ.

πᾶνωλεθρία, ή, απόλυτη πανωλεθρία, ολική καταστροφή· στη δοτ., *πανωλεθρίῃ ὄλλυσθαι*, σε Ηρόδ.· *πανωλεθρία ἀπώλετο*, σε Θουκ.

πᾶν-ώλεθρος, -ον (ὄλεθρος)· **I. 1.** απόλυτα κατεστραμμένος, ολοκληρωτικά διαλυμένος, σε Ηρόδ.· *πανωλέθρους ὀλέσθαι*, σε Σοφ.· *πανώλεθρος πίπτειν*, σε Αισχύλ. κ.λπ. **2.** με ηθική σημασία, εντελώς παρατημένος, Λατ. *perditissimus*, σε Σοφ., Ευρ. **II.** Ενεργ., εξ ολοκλήρου καταστρεπτικός, απόλυτα ολέθριος, σε Ηρόδ., Αισχύλ.

πᾶν-ώλης, -ες (ὄλλυμι), **I. 1.** = *πανώλεθρος*, σε Αισχύλ. **2.** με ηθική σημασία, όπως το *πανώλεθρος* I. 2, σε Σοφ., Ευρ. **II.** Ενεργ., εντελώς καταστρεπτικός, σε Σοφ.

πᾶν-ωπήεις, -εσσα, -εν = *πανόπιος*, ορατός σε όλους, σε Ανθ.

πάξαις, Δωρ. αντί *πήξας*, μτχ. αορ. α' του *πήγνυμι*· — **πάξαιτο**, Δωρ. γ' ενικ. Μέσ. αορ. α'.

πάζω, Δωρ. αντί *πήζω*, μέλ. του *πήγνυμι*.

***πάομαι**, μέλ. *πάσομαι* [ᾱ], αόρ. *ἀ' ἐπασάμην*· αποθ., κατέχω, αποκτώ, Λατ. *potior, πᾶσάμενος ἐπίτασσε*, όταν έχεις δούλους, να τους διατάξεις, σε Θεόκρ.· κυρίως σε παρακ. *πέπαμαι = κέκτημαι*, κατέχω, σε Πίνδ., Ευρ., Αριστοφ., γ' πληθ. *πέπανται*, σε Ξεν.· απαρ. *πεπασθαι*, σε Σόλωνα, Ευρ.· μτχ. *πεπαμένος*, σε Αισχύλ., Ξεν.· υπερσ. *ἐπεπάμην*, σε Ξεν. (οι τύποι *ἐπασάμην, πέπαμαι* δεν πρέπει να συγχέονται με τα *ἐπασάμην, πέπασμαι* από το *πατέομαι*, τρώω).

πάπαϊ, επιφών., **I.** λέγεται για πόνο, Λατ. *vae, oh!* σε Τραγ. *φεῦ παπαῖ, παπαῖ μάλ' αὔθις*, σε Σοφ.· επίσης, *παππαπαπαπαῖ*, στον ίδ.· *παπαῖ, ἀπαπαπαῖ, παπαπαπαπαπαπαπαπαπαῖ*, στον ίδ. **II.** χρησιμοποιείται για να εκφράσει έκπληξη, όπως Λατ. *parae, vah, atat*, σε Ηρόδ.

πᾶπαιάζ, **I.** κωμική παρέκταση του *παπαῖ, ἀπαπαῖ, παπαιάζ*, σε Αριστοφ. **II.** ως επιφών., λέγεται για έκπληξη, σε Ευρ.

πά-ποκα, Δωρ. αντί *πῆ ποτε*, σε Θεόκρ.

παππάζω, μόνο στον ενεστ., αποκαλώ κάποιον «πατερούλη», σε Ομήρ. Ιλ.

παππα-παππα-παῖ, βλ. [παπαῖ](#).

πάππας, -ου, ὁ, μπαμπάκας, πατερούλης, παιδική λέξη αντί *πατήρ*, πατέρας (όπως *μάμμα* για τη *μήτηρ*), στην κλητ.· *πάππᾶ, φίλε*, σε Ομήρ. Οδ.· με αιτ., *πάππαν καλεῖν*, όπως *παππάζειν*, σε Αριστοφ.

παππίας, -ου, ὁ, υποκορ. του *πάππας*, αγαπημένε μου πατερούλη, σε Αριστοφ.

παππίδιον[πῖ], τό, = το επόμ., σε Αριστοφ.

παππίζω, = *παππάζω*, χαϊδεύω, καλοπιάνω τον πατέρα μου, σε Αριστοφ.

πάππος, ὁ (συγγενές προς το *πάππας*)· **I.** παππούς, σε Ηρόδ., Αριστοφ.· στον πληθ., οι παππούδες κάποιου, πρόγονοι, σε Αριστ. **II.** μικρό πουλί, σε Αριστοφ.

παππῶος, -α, -ον, αυτός που ανήκει ή προέρχεται από τους παππούδες κάποιου, σε Αριστοφ.

πάπραξ, -ακος, ὁ, λιμνόβιο ψάρι στη Θράκη, σε Ηρόδ.

παπταίνω, μέλ. -ᾶνω, αόρ. *ἀ' ἐπάπτηνα*, Επικ. *πάπτηνα*· **I.** βλέπω προσεκτικά, παρατηρώ, σε Όμηρ.· κυρίως με σημασία φόβου ή προφύλαξης, κοιτάζω ή περιεργάζομαι τριγύρω, στον ίδ. **II.** με αιτ., κοιτάζω ολόγυρα, αναζητώ, ψάχνω, σε Ομήρ. Ιλ., Πίνδ.· *παπτάναις* (μτχ. Δωρ. αορ. *ἀ'*), ρίχνω τα μάτια μου πάνω σ' ένα πράγμα, σε Πίνδ.· *αγριοκοιτάζω, τινά*, σε Σοφ.

πάπυρος, ὁ και ἡ, 1. πάπυρος, αιγυπτιακό φυτό με τριγωνικά κοτσάνια· το χαρτί που βγαίνει από τον πάπυρο, κατασκευάζεται με αποφλοιώση του εξωτερικού φλοιού (*βύβλος*), και συγκόλληση όλων των σχοινιών του μαζί. **2.** οτιδήποτε φτιάχνεται από πάπυρο, λινάρι, σχοινί, σπάγγος κ.λπ., σε Ανθ.

παῖρά[ρᾱ], Επικ. και Λυρ. **παραί** και συντετμ. **παρ**, πρόθ. με γεν., δοτ. και αιτ.· κυρίως σημαίνει κίνηση δίπλα σε κάτι.

A. ME GEN.: **I.** από την πλευρά όπου, από δίπλα, από, *φάσγανον ὄξῃ ἐρυσσάμενος παρὰ μυροῦ*, σε Ομήρ. Ιλ. **II. 1.** κυρίως λέγεται για ανθρώπους, *ἦλθε παρ Διός*, στο ίδ.· *ἀγγελίῃ ἤκει παρὰ βασιλῆος*, σε Ηρόδ.· *ὁ παρὰ τινος ἦκων*, ο αγγελιοφόρος του, σε Ξεν. **2.** αυτός που προέρχεται από κάποιον άνθρωπο, *γίγνεσθαι παρὰ τινος*, γεννιέμαι απ' αυτόν, σε Πλάτ.· όταν ακολουθεί ουσ. μπορεί να προστεθεί μια μτχ., *ἡ παρὰ τῶν ἀνθρώπων δόξα*, δόξα δοσμένη από τους ανθρώπους, στον ίδ.· *τὸ παρ' ἐμοῦ ἀδίκημα*, που έχω προκαλέσει εγώ, σε Ξεν.· *παρ' ἑαυτοῦ διδόναι*, δίνω από τα δικά μου, δηλ. από δικά μου χρήματα ή με δικά μου έξοδα, σε Ηρόδ. **3.** με ρήματα που δηλώνουν αποδοχή ή λήψη, *τυχεῖν τινος παρὰ τινος*, σε Ομήρ. Οδ.· *εὐρέσθαι τι παρὰ*

τινος, σε Ισοκρ.· *δέχεσθαι, λαμβάνειν τι παρά τινος*, σε Θουκ.· *μανθάνειν, ἀκούειν παρά τινος*, σε Ηρόδ. **4.** με Παθ. ρήματα, από την πλευρά κάποιου, εκ μέρους κάποιου (όπως το *ὑπό*· όχι στον ευθύ λόγο), *παρά θεῶν δίδοται* ή *σημαίνεται τι*, σε Πλάτ.· *τὰ παρά τινος λεγόμενα ή συμβουλευόμενα*, σε Ξεν.· *φάρμακον πιεῖν παρά τοῦ ἱατροῦ*, σύμφωνα με τη συνταγή του, σε Πλάτ. **III.** στα ποιητικά κείμενα, αντί *παρά* με *δοτ.*, κοντά, δίπλα, *παρ Σαλαμῖνος*, σε Πίνδ.· *παρ Κυανειᾶν σπιλάδων*, σε Σοφ.· *παρ' Ἰσμηνοῦ ρείθρων*, στον ιδ. **B.** ME ΔΟΤ.· πλησίον, δίπλα, κοντά, με ρήματα που δηλώνουν στάση· χρησιμοποιείται για να απαντήσει στην ερώτηση «πού»; **I.** λέγεται για τόπο, *ἦσθαι παρ πυρί*, σε Ομήρ. Οδ.· *ἐστάναι παρ' ὄχεσφιν*, σε Ομήρ. Ιλ.· *παρ ποσσί*, στα πόδια κάποιου, στο ιδ.· *παρὰ ῥήγγινι θαλάσσης*, στο ιδ. **II. 1.** λέγεται για ανθρώπους, *κεῖτοπαρὰ μνηστῆ ἀλόχῳ*, σε Ομήρ. Ιλ.· *στήναι παρά τινι*, στέκομαι κοντά σ' αυτόν, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** όπως το Λατ. *apud*, Γαλλ. *chez*, στο σπίτι κάποιου, *μένειν παρά τινι*, στο ιδ.· *οἱ παρ' ἡμῖν ἄνθρωποι*, οι άνθρωποι εδώ (κοντά μας), σε Πλάτ.· *ἡπαρ' ἡμῖν πολιτεία*, σε Δημ.· όπως το Λατ. *apud* αντί *penes*, στα χέρια κάποιου, *ἔχειν παρ' ἐωῦτῳ*, σε Ηρόδ. **3.** Λατ. *coram*, μπροστά σε, ενώπιον, *ἦειδε παρὰ μνηστῆρσιν*, σε Ομήρ. Οδ.· πριν από τη δίκη, σε Ηρόδ., Αττ.· *παρ' ἐμοί*, Λατ. *me iudice*, σε Ηρόδ.· *εὐδοκιμεῖν, μέγα δύνασθαι, τιμᾶσθαι παρά τινι*, με κάποιον, σε Πλάτ. **Γ.** ME ΑΙΤ.· δίπλα από κάτι ή με κίνηση παράλληλη προς αυτό. **I.** λέγεται για τόπο, **1.** με ρήματα κίνησης, *βῆ παρὰ θῖνα*, σε Ομήρ. Ιλ.· *παρ' Ἥφαιστον*, στον θάλαμό του, σε Θουκ., Πλάτ. **2.** με ρήματα στάσεως, πλησίον, κοντά, σε, *κεῖται ποταμοῖο παρ' ὄχθας*, βρίσκεται στις όχθες του ποταμού, σε Ομήρ. Ιλ.· *παρ' ἔμ' ἴστασο*, έλα και στάσου δίπλα μου, στο ιδ. **3.** με ρήματα που δηλώνουν πλήγμα ή τραυματισμό, *βάλε στήθος παρὰ μαζόν*, σε Ομήρ. Ιλ.· *αἰχμὴ δ' ἐξεσύθη παρὰ ἀνθερεῶνα*, στο ιδ. **4. α)** με ρήματα που δηλώνουν πέρασμα κοντά από κάπου, σε Όμηρ.· *παρὰ τὴν Βαβυλῶνα παριέναι*, σε Ξεν. **β)** *παρ δύναμιν*, πάνω από τη δύναμη κάποιου, σε Ομήρ. Ιλ. **γ)** αντίθετα προς, εναντίον, *παρὰ μοῖραν*, ενάντια στη μοίρα, σε Όμηρ.· *παρ' αἶσαν*, *παρὰ τὰς σπονδάς*, σε Θουκ.· *παρὰ δόξαν*, αντίθετα με τη γνώμη, στον ιδ.· *παρ' ἐλπίδας*, σε Σοφ. **5.** πλην, εκτός, *οὐκ ἔστι παρὰ ταῦτ' ἄλλα*, πέρα απ' αυτό δεν υπάρχει τίποτε άλλο, σε Αριστοφ.· *παρὰ ἐν πάλαισμα ἔδραμε νικᾶν Ὀλυμπιάδα*, θα κέρδιζε το Ολυμπιακό βραβείο παρά ένα αγώνισμα, την πάλη, δηλ. ήταν κοντά στο να το κερδίσει, σε Ηρόδ.· ομοίως, *παρὰ ὀλίγον*, περίπου, για λίγο, σε Ευρ.· *παρ' ἐλάχιστον ἦλθε ἀφελέσεσθαι*, έφτασε στο ύστατο σημείο να φύγει, σε Θουκ.· *παρὰ τοσοοῦτον ἦλθε κινδύνου*, έφτασε πολύ κοντά στον κίνδυνο, δηλ. ο κίνδυνος ήταν εξαιρετικά άμεσος, στον ιδ.· αντίθ. προς αυτές τις φράσεις είναι το *παρὰ πολύ*, πολύ μακριά, *δεινότατον παρὰ πολύ*, σε Αριστοφ.· *παρὰ πολὺ νικᾶν*, σε Θουκ.· αλλά **6.** *παρὰ ὀλίγον ποιεῖσθαι, ἡγεῖσθαι*, θεωρώ κάτι ανάξιο λόγου, κάνω κάτι ασήμαντο, σε Ξεν.· *παρ' οὐδέν ἐστι*, λογίζεται ως τίποτα, σε Σοφ. **7.** με τη σημασία της εναλλαγής, *παρ' ἡμέραν ή παρ' ἡμάρ*, Δωρ. *παρ' ἄμαρ*, μέρα με τη μέρα, σε Πίνδ., Σοφ.· *πληγὴ παρὰ πληγὴν*, χτύπημα ως ανταπόδοση χτυπήματος, σε Αριστοφ. **8.** με τη σημασία της σύγκρισης, *παρὰ τὰ ἄλλα ζῶα ὥσπερ θεοὶ οἱ ἄνθρωποι βιοτεύουσι*, οι άνθρωποι —σε αντίθεση με τα υπόλοιπα ζώα— ζουν όπως οι θεοί, σε Ξεν.· *χειμῶν μεῖζω παρὰ τὴν καθεστηκυῖαν ὥραν*, σε Θουκ. **9.** μεταφ., λέγεται για να δηλώσει εξάρτηση, εξαιτίας, ένεκα, *παρὰ τὴν ἐαυτοῦ ἀμέλειαν*, στον ιδ.· *παρὰ τοῦτο γέγονε*, σε Δημ. **II. 1.** λέγεται για χρόνο, καθόλη τη διάρκεια, κατά τη διάρκεια, *παρὰ τὴν ζῴην*, σε Ηρόδ.· *παρὰ πάντα τὸν χρόνον*, σε Δημ.· *παρὰ ποτόν*, καθώς έπιναν, σε Αισχίν. **2.** κατά τη στιγμή όπου, *παρ' αὐτὰ τὰδικήματα*, Λατ. *flagrante*

delicto, σε Δημ. **Δ.** ΘΕΣΗ: το *παρά* μπορεί να ακολουθεί το ουσ. σε όλες τις πτώσεις, αλλά έπειτα γίνεται με αναστροφή *πάρα*. **Ε.** ΑΝΑΣΤΡΟΦΗ: το *πάρα* επίσης τίθεται αντί *πάρεστι* και *πάρεισι*. **ΣΤ.** ΑΠΟΛΥΤΟ: *παρά* ως επίρρ., κοντά, μαζί, πλησίον, σε Όμηρ. **Ζ.** ΣΤΑ ΣΥΝΘ., **Ι.** παράλληλα με, δίπλα, *παράλληλοι*, *παραπλέω*. **ΙΙ.** προς το μέρος, σε, προς, *παραδίδωμι*, *παρέχω*. **ΙΙΙ.** κοντά σε κάποιο μέρος, δίπλα, *παρέρχομαι*, *παρατρέχω*. **ΙΙΙ.** μεταφ., **1.** πέρα από, δηλ. εσφαλμένα, λάθος, *παραβαίνω*, *παρακρούω*. **2.** ως σύγκριση, *παραβάλλω*, *παρατίθημι*. **3.** λέγεται για μεταβολή, *παράλλασσω*, *παράφημι*. **παρα-βαίνω**, μέλ. -βήσομαι, παρακ. -βέβηκα, -βέβαα, μτχ. -βεβώς, Επικ. -βεβαώς· αόρ. β' *παρέβην*· — Παθ., αορ. α' *παρεβάθην* [ᾶ]· παρακ. *παραβέβασμαι*· **Ι.** προχωρώ πέρα από κάτι, με δοτ.· *Ἐκτορι παρεββαώς*, στέκομαι δίπλα στον Ἐκτορα μέσα στο άρμα, σε Ομήρ. *Ιλ.*· *παρβεβαῶτε ἀλλήλοιν*, στο ίδ.· ομοίως ο παρατ. *παρέβασκε* χρησιμ. ως = ἦν *παραβάτης*, στο ίδ. **ΙΙ.** **1.** περνάω δίπλα ή πιο πέρα, προσπερνώ, *παραβαίνω*, τὰ νόμιμα, σε *Ηρόδ.*· *δίκην*, σε *Αισχύλ.*· τὰς σπονδάς, σε *Αριστοφ.*, *Θουκ.*· *απόλ.*, *παραβάντες*, οι παραβάτες, σε *Αισχύλ.* — Παθ., *παραβιάζομαι*, *καταπατώμαι*, *σπονδάς ᾗς γε ὁ θεὸς νομίζει παραβεβάσθαι*, σε *Θουκ.*· *νόμῳ παραβαθέντι*, στον ίδ.· *παραβαινομένων*, *απόλ.*, *παρόλο που γίνονται παραβάσεις*, στον ίδ. **2.** αφήνω, παραλείπω, σε *Σοφ.*, *Δημ.*· *οὔμε παρέβα φάσμα*, δεν μου διέφυγε, σε *Ευρ.* **ΙΙΙ.** προχωρώ εμπρός, *παραβαίνω πρὸς τὸ θέατρον*, εμφανίζομαι μπροστά για να μιλήσω στους θεατές (δηλ. στη σκηνή), σε *Αριστοφ.*· πρβλ. [παράβασις](#) **ΙΙΙ.**

παρα-βάκτρος, -ον (βάκτρον), όμοιος με ραβδί, *παραβάκτρος θεραπεύμασι*, υπηρετώντας, χρησιμεύοντας ως ραβδί, σε *Ευρ.*

παρά-βακχος, -ον, όμοιος με βακχιστή, θεατρικός, σε *Πλούτ.*

παρα-βάλλω, μέλ. -βάλλω, αόρ. β' *παρέβαλλον*, παρακ. *παραβέβληκα*. — Παθ., παρακ. *βέβλημαι*·

Α. **Ι.** **1.** ρίχνω δίπλα ή μπροστά, ρίχνω κάτι σε κάποιον, όπως τροφή στα άλογα, σε *Όμηρ.*· κρατώ ως δόλωμα, σε *Ξεν.* **2.** ρίχνω στα δόντια κάποιου, *Λατ.* *objicere*, *παρέβαλεν ἐμέ*, με εξέθεσε, με παρέδωσε σε αυτούς, σε *Αριστοφ.* — *Μέσ.*, εκθέτω σε κίνδυνο κάποιον ή ό,τι του ανήκει, *αἰέν ἐμὴν ψυχὴν παραβαλλόμενος πολεμίζειν*, την διακινδυνεύω στον πόλεμο, σε *Ομήρ.* *Ιλ.*· ομοίως, *παραβάλλεσθαι τὰ τέκνα*, σε *Ηρόδ.* — Παθ., *κύβοισι παραβεβλημένος*, *δοσμένος στα ζάρια*, σε *Αριστοφ.* **2.** *Μέσ.*, εκθέτω σε κίνδυνο, διακυβεύω, *πλείω παραβαλλόμενοι*, αυτοί που έχουν περισσότερα συμφέροντα σε διακινδύνευση, σε *Θουκ.*· ομοίως σε Παθ. παρακ., *Λακεδαιμονίοις πλεῖστον δὴ παραβεβλημένοι*, αυτοί που διακινδύνευσαν περισσότερο, στον ίδ.· επίσης, *τὸν κίνδυνον τῶν σωμάτων παραβαλλομένους*, στον ίδ. **ΙΙΙ.** **1.** τοποθετώ δίπλα, συγκρίνω κάτι με κάτι άλλο, *τί τινι*, σε *Ηρόδ.*· *τι πρὸς τι*, σε *Ξεν.*· *τι παρά τι*, σε *Πλάτ.*· ομοίως σε *Μέσ.*, *απόλ.*, *παραβαλλόμεναι*, συγκρινόμενες με κάτι άλλο, σε *Ευρ.*· και σε Παθ., *ἀπάτα δ' ἀπάταις παραβαλλόμενα*, *απάτη που απαντά σε άλλες απάτες*, σε *Σοφ.* **2.** *Μέσ.*, φέρνω παραπλεύρως, *τὴν ἄκατον παραβάλλου*, φέρε τη βάρκα σου παραδίπλα, σε *Αριστοφ.*· και *απόλ.*, *παραβαλοῦ*, στον ίδ. **ΙV.** ρίχνω, γυρίζω, λυγίζω προς τα πλάγια, *παραβάλλειν τὸν ὀφθαλμὸν ἢ τῷ ὀφθαλμῷ*, ρίχνω πλάγιο βλέμμα, όπως κάνει ένα δειλό ζώο, στον ίδ., *Πλάτ.*· ομοίως, *παραβάλλω τὸ ἕτερον οὗς πλάγιον*, λυγίζω το αυτί μου έτσι ώστε να ακούσω, σε *Ξεν.*· *παραβάλλω τοὺς γομφίους*, τοποθετώ πλάγια στους γομφίους, σε *Αριστοφ.* **V.** εναποθέτω, εμπιστεύομαι, *Λατ.* *committere*, *τί τινι*, σε *Ηρόδ.* **VI.** σε *Μέσ.*, εξαπατώ, προδίδω, στον ίδ., *Ευρ.* κ.λπ. **B.** *Αμτβ.*, **Ι.** έρχομαι κοντά, πλησιάζω, σε *Πλάτ.*,

Αριστ.· *παραβάλλω ἀλλήλοις*, συναντάμε ο ένας τον άλλο, σε Πλάτ. **II**.
πορεύομαι μέσα από την θάλασσα, διέρχομαι, Λατ. *trajicere*, *παρέβαλε νηυσί*,
σε Ηρόδ.· ομοίως, λέγεται για τα πλοία, *ναῦς Πελοποννησίων παρέβαλον εἰς Ἰωνίαν*, σε Θουκ. **III**. στρέφομαι προς, μεταβαίνω, σε Αριστ.
παρα-βάπτω, μέλ. -*ψω*, βάφω την ίδια χρονική στιγμή, σε Πλούτ.
παραβασία, ή, Επικ. **παραιβασίη**, = *παράβασις* II, σε Ησίοδ.· ποιητ.
παρβασία, σε Αισχύλ.
παρά-βᾶσις, Επικ. **παραί-β-**, ή, **I**. παρεκτροπή, μεταβολή, παρέκκλιση, σε
Αριστ. **II**. *υπέρβαση, τῶν δικαίων*, σε Πλούτ.· *απόλ.*, *παράβαση*, στον ίδ. **III**.
παράβασις, μέρος της αρχαίας Κωμωδίας, κατά το οποίο ο Χορός έρχονταν
μπροστά και απευθυνόταν στο κοινό εν ονόματι του ποιητή.
παραβάτης, ποιητ. **παραιβάτης** και **παρβάτης**, -*ου*, ό (*παραβαίνω* I)· **I. 1**.
αυτός που στέκεται κοντά, κυρίως ο πολεμιστής που στέκεται δίπλα στον
ηγέτη, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ., Ξεν. **2**. στον πληθ., φιλοί στρατιώτες (ελαφρώς)
οπλισμένοι που έτρεχαν δίπλα στους ιππείς, σε Πλούτ. **II**. (*παραβαίνω* II. 1),
παραβάτης, αμαρτωλός, σε Αισχύλ.
παραβάτις, ποιητ. **παραιβάτις**, -*ιδος*, θηλ. του *παραβάτης*· γυναίκα που
ακολουθεί τους θεριστές, σε Θεόκρ.
παρα-βᾶτός, ποιητ. **παρ-βατός**, -*όν*, αυτός που μπορεί να παραβιαστεί ή να
εξαπατηθεί, σε Αισχύλ., Σοφ.
παραβεβάσθαι, απαρ. Παθ. παρακ. του *παραβαίνω*.
παρα-βιάζομαι, μέλ. -*άσομαι*, αποθ., χρησιμοποιώ βία εναντίον κάποιου,
εκβιάζω, εξαναγκάζω κάποιον, σε Κ.Δ.
παρα-βλαστάνω, μέλ. -*βλαστήσω*, αόρ. β' *έβλαστον*, αναπτύσσομαι, φυτρώνω
δίπλα ή πλησίον, σε Πλάτ.
παρα-βλέπω, μέλ. -*ψω*, **1**. κοιτώ λοξά, ρίχνω πλάγιο βλέμμα, σε Αριστοφ.·
παραβλέπω θατέρω (ενν. *όφθαλμῶ*), κοιτώ ύποπτα με το ένα μάτι, στον ίδ. **2**.
δεν βλέπω καλά, παρορώ, σε Λουκ.
παραβλήδην, επίρρ., (*παραβάλλω*), με πλάγιο υπαινιγμό, με ειρωνική
διάθεση, *παραβλήδην άγορεύων*, μιλάω πλαγίως εννοώντας άλλα, δηλ. με
πονηρούς σκοπούς, παραπλανητικά, προσποιητά, με κακόβουλες προθέσεις,
σε Ομήρ. Ιλ.· πρβλ. [παράβολος](#) I.
παράβλημα, -*ατος*, τό (*παραβάλλω*), αυτό που κρέμεται δίπλα ή μπροστά
από κάτι, σκέπασμα ή παραπέτασμα που χρησιμοποιείται για να καλύψει τις
πλευρές των πλοίων, σε Ξεν.
παραβλητέος, -*α*, -*ον*, ρημ. επίθ. του *παραβάλλω*, αυτός που μπορεί να
συγκριθεί, *τινί*, με κάποιον, σε Πλούτ.
παραβλητός, -*ή*, -*όν* (*παραβάλλω*), συγκρίσιμος, σε Πλούτ.
παρα-βλώσκω, Επικ. παρακ. *παρ-μέμβλωκα*, συνοδεύω κάποιον με σκοπό να
τον προστατέψω, με *δοτ.*, σε Ομήρ. Ιλ.
παραβλώψ, -*ῶπος*, ό, ή (*παραβλέπω*), αυτός που κοιτάζει λοξά, αλλήθωρος,
σε Ομήρ. Ιλ.
παραβοήθεια, ή, βοήθεια, αρωγή, επικουρία, σε Πλάτ.
παρα-βοηθέω, μέλ. -*ήσω*, έρχομαι να βοηθήσω κάποιον, *τινί*, σε Θουκ.·
απόλ., έρχομαι προς διάσωση ή σωτηρία, σε Αριστοφ., Θουκ.
παραβολεύομαι (*παράβολος*), αποθ., ρισκοκινδυνεύω, σε Κ.Δ.
παραβολή, ή (*παραβάλλω*)· **1**. παράθεση, σύγκριση, αντιπαραβολή, σε Πλάτ.
2. σύγκριση, παράδειγμα, αναλογία, **3**. παραβολή, δηλ. πλαστή διήγηση από
την οποία συνάγεται κάποιο ηθικό ή θρησκευτικό δίδαγμα, σε Κ.Δ. **4**.
αλληγορία, παροιμία, στο ίδ.

παράβολος, ποιητ. **παραιβ-, -ον (παραβάλλω)**· **I.** αυτός που ρίχνεται πλαγίως, υπαινικτικός, προσποιητός, απατηλός, *παραίβολα* = *παραβλήδην*, σε Ομηρ. Ὑμν. **II.** αυτός που εκθέτει σε κίνδυνο τον εαυτό του, **1.** λέγεται για ανθρώπους, τολμηρός, ρισοκίνδυνος, σε Αριστοφ. **2.** λέγεται για πράγματα και πράξεις, επικίνδυνος, επισφαλής, ρισοκίνδυνος, παράτολμος, σε Ηρόδ.

παράβυστος, -ον, παραγεμισμένος, χωμένος ανάμεσα σε κάτι· απομονωμένος, παραγκωνισμένος, τοποθετημένος δίπλα ή μέσα σε γωνία, ἐν *παραβύστῳ*, στριμωγμένος μέσα σε γωνία, σε Δημ.

παρα-βύω, μέλ. -βύσω, παραγεμίζω, φράζω, παρεισάγω, σε Λουκ.

παρ-αγγελία, ή, I. διαταγή ή εντολή που δίνεται σε στρατιώτες, στρατιωτικό παράγγελμα, σε Ξεν., Κ.Δ. **II. 1.** πρόσκληση πολιτών να υποστηρίξουν κάποιον στο δικαστήριο, κλήτευση προς μαρτυρία, άσκηση βίας ή επιρροής, σε Δημ. **2.** σύσταση φατρίας για επιδίωξη κατάληψης δημοσίου αξιώματος, Λατ. *ambitus*, σε Πλούτ. **III.** άθροισμα κανόνων, σε Αριστ.

παρ-αγγέλλω, μέλ. -ελῶ, αόρ. α' -ήγγειλα, παρακ. -ήγγελκα· **I.** διαβιβάζω ως μήνυμα, όπως μέσω του τηλεγράφου, *παραγγείλασα σέλας*, σε Αισχύλ.· *μνήμην παραγγέλλοντες ὧν ἐκύρσατε*, σε Ευρ.· *παραγγέλλω τὸ σύνθημα*, δίνω το σύνθημα, σε Ξεν. **II. 1.** γενικά, εκδίδω διαταγή, δίνω εντολή, κυρίως λέγεται για στρατηγό, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ.· *παραγγέλλω τινὶ ποιεῖν τι*, σε Ηρόδ., Ξεν. κ.λπ. — Παθ., *τὰ παραγγελόμενα*, στρατιωτικές διαταγές, σε Θουκ.· ομοίως, *τὰ παρηγγελμένα*, σε Ξεν. **2.** παραγγέλλω, προτρέπω, διατάζω, *παραγγέλλω τινὶ ποιεῖν τι*, σε Σοφ. κ.λπ.· *τί τινι*, σε Ευρ.· *ὅπως ἄν...*, δίνω διαταγές με σκοπό να..., σε Πλάτ.· με αιτ. πράγμ. μόνο, παραγγέλλω, διατάζω, *παραγγέλλω παρασκευὴν σίτου*, παραγγέλλω να προετοιμαστεί σιτάρι, Λατ. *imperare frumentum*, σε Ηρόδ.· *παραγγέλλω σιτία*, σε Θουκ.· *στρατεῖαν*, σε Αισχίν. **III.** ενθαρρύνω, παροτρύνω, ἵππους, σε Θέογν.· *παραγγέλλω εἰς ὅπλα*, καλῶ στα ὅπλα, σε Ξεν. **IV.1.** καλῶ σε βοήθεια, προσκαλῶ τους πολίτες της δικής μου πολιτικής παράταξης, σχηματίζω φατρία, σε Δημ. **2.** *παραγγέλλω τὴν ἀρχήν*, δημιουργῶ φατρία με σκοπό την κατάληψη δημοσίου αξιώματος, Λατ. *magistratum ambire*, σε Πλούτ.· *παραγγέλλω εἰς ὑπατείαν*, εἰμαι υποψήφιος για το αξίωμα του υπάτου, στον ιδ.

παρ-άγγελμα, -ατος, τό, I. 1. μήνυμα που μεταφέρεται μέσω πυρσών, σε Αισχύλ. **II.** διαταγή, εντολή, *ἀπὸ παραγγέλματος*, με πρόσταγμα, σε Θουκ. **III.** διδασκαλία, συμβουλή, σε Ξεν.

παρ-άγγελσις, ή, λέγεται στον πόλεμο, πρόσταγμα, εντολή, σε Θουκ.· *ἀπὸ παραγγέλσεως πορεύεσθαι*, σε Ξεν.

παρα-γεύω, δίνω μόνο τη γεύση ενός πράγματος, *τινός*, σε Πλούτ.

παρα-γηράω, μέλ. -άσομαι, εἰμαι υπέργηρος, ξεμωραίνομαι, σε Αισχίν.

παρα-γίγνομαι, Ιων. και αργότερα -γίνομαι [τ]- μέλ. -γενήσομαι, αόρ. *παρεγενόμην*· **I. 1.** στέκομαι δίπλα, βρίσκομαι πλάι ή κοντά, παραβρίσκομαι, με δοτ., σε Ομήρ. Οδ., Πλάτ.· με δοτ. πράγμ., *παραγίγνομαι τῇ μάχῃ*, εἰμαι παρών σ' αυτήν, σε Πλάτ. **2.** *παραγίγνομαι τινι*, έρχομαι με το μέρος κάποιου, έρχομαι να βοηθήσω, παραστέκομαι, υποστηρίζω, βοηθῶ, σε Ησίοδ., Ηρόδ., Αττ. **3.** λέγεται για πράγματα, αποκτώμαι, επέρχομαι, συσσωρεύομαι, προκύπτω, *παραγίγνομαι τινί*, Λατ. *contringere alicui*, σε Θουκ., Ξεν.· *ἀπρόσ., σὼ τρόπῳ παραγίγνεται εἰδέναι*, σε Πλάτ. **II. 1.** έρχομαι, *τινι*, σε Θέογν., Ηρόδ.· *παραγίγνομαι ἐς τῶντό*, έρχομαι στο ίδιο σημείο, σε Ηρόδ.· *ἀπόλ.*, φτάνω, παρουσιάζομαι, στον ιδ. **2.** ωριμάζω, λέγεται για το σιτάρι, στον ιδ.· λέγεται για τα κέρατα των βοδιών, φτάνω στην τέλεια ανάπτυξη, στον ιδ.

παρα-γιγνώσκω, μετέπειτα **-γῖνώσκω**, μέλ. *γνώσομαι*, αόρ. β' *ἔγνω*· αποφασίζω εσφαλμένα, κάνω λάθος στην κρίση μου, σε Ξεν.

παρ-αγκάλισμα, -ατος, τό (ἀγκαλίζομαι), αυτό το οποίο μπορεί να κρατήσει κάποιος στα χέρια του, να αγκαλιάσει αγαπημένο πρόσωπο, σε Σοφ.

παρ-αγκωνίζω, μέλ. *-σω*, λυγίζω τα χέρια προς τα έξω, — Μέσ., σπρώχνω με τους αγκώνες, παραγκωνίζω, σε Λουκ.

παρα-γνᾶθις, -ίδος, ἡ (γνᾶθος), το κομμάτι της περικεφαλαίας ή της βασιλικής τιάρας που κατεβαίνει ως το σαγόνι και το καλύπτει, σε Στράβ.

παρα-γνούς, μτχ. αορ. β' του *παραγιγνώσκω*· **παραγνῶναι**, απαρ.

παρ-ᾱγορέομαι, Δωρ. αντί *παρ-ηγ-*.

παράγραμμα, -ατος, τό (παραγράφω), αυτό που γράφεται δίπλα, επιπρόσθετη πρόταση, προσθήκη, σε Δημ.

παραγρᾶφή, ἡ (παραγράφω), οτιδήποτε σημειώνεται δίπλα, σημείωση στο περιθώριο, ένσταση περί του αγωγίμου της δίκης (*γραφῆ*), σε Δημ.

παρα-γράφω, μέλ. *-ψω*, γράφω παραπλεύρως, γράφω, σημειώνω στο περιθώριο, σε Αριστοφ.· γενικά, **I.** προσθέτω όρο σε νόμο ή συμβόλαιο, σε Πλάτ., Δημ.· ιδίως, λέγεται για πλαστογράφηση, *ἄλλου πατρὸς ἑαυτὸν παραγράφειν*, καταχωρώ κάποιον με λάθος πατρώνυμο, σε Δημ. **II.** Μέσ. με Παθ. παρακ., **1.** *παραγράφεσθαι τὸν νόμον*, έχω γράψει το νόμο σε παράλληλες στήλες με ψήφισμα που θεωρείται παράνομο, στον ίδ. — Παθ., *οἱ παραγεγραμμένοι νόμοι*, σε Δημ., Αισχίν. **2.** *παραγραφὴν παραγράφεσθαι*, προβάλλω αντιρρήσεις ως προς το αγωγήμο της αξίωσης, (βλ. [παραγραφή](#)), σε Δημ.

παρα-γυμνῶ, μέλ. *-ώσω*, ξαπλώνω γυμνός δίπλα από κάτι· μεταφ., απογυμνώνω, αποκαλύπτω, *τὸν πάντα λόγον*, σε Ηρόδ.

παρ-άγω, μέλ. *-άζω*, αόρ. β' *παρήγαγον*·

A. I. 1. οδηγώ κοντά ή μέσα σ' έναν τόπο, με αιτ. τόπου, σε Ηρόδ. **2.** ως στρατιωτικός όρος, παρατάσσω τους άντρες, τους φέρνω από τη διάταξη της «στήλης» σε ευθεία γραμμή, σε Ξεν. **II. 1.** οδηγώ πλαγίως, ξεστρατίζω, βγάζω από το δρόμο, παρασύρω, παραπλανώ, Λατ. *seducere*, σε Πίνδ., Αττ. — Παθ., *φόβῳ παρηγόμην*, σε Σοφ.· *ἀπάτη*, σε Θουκ. **2.** γενικά, οδηγώ προς ή μέσα σε κάποιο πράγμα, *ἔς τι*, σε Ευρ.· συνήθως λέγεται για κάτι κακό, σε Θέογν.

κ.λπ. — Παθ., *εξωθούμαι*, είμαι πεπεισμένος, με απαρ., *παρηγμένος εἰργάσθαι*, τι, σε Σοφ. **3.** λέγεται για πράγματα, οδηγώ δίπλα, μεταβάλλω την πορεία ενός πράγματος, σε Ηρόδ., Πλάτ. **III. 1.** φέρνω και τοποθετώ κάτι κοντά στους άλλους, παρουσιάζω ενώπιον, εισάγω, *ἔς μέσον*, σε Ηρόδ.· *παράγω εἰς τὸ δικαστήριον*, εισάγω υπόθεση στο δικαστήριο, σε Δημ.· επίσης, παρουσιάζω ενώπιον του δικαστηρίου ως μάρτυρα, στον ίδ. **2.** εισάγω λαθραία, με τη σημασία της μυστικότητας, σε Ηρόδ. — Παθ., *εἰσέρχομαι κρυφά*, μπαίνω, σε Σοφ. **B. Αμτβ., 1.** παρέρχομαι, περνῶ απ' το δρόμο κάποιου, σε Ξεν. **2.** εκλείπω, σε Κ.Δ.· ομοίως σε Παθ., στον ίδ., Πλούτ.

παραγωγή, ἡ (παράγω)· **I.1.** μετακίνηση μέσω ή δίπλα, μεταφορά απέναντι, σε Ξεν. **2.** ως στρατιωτικός όρος, παράταξη από τη διάταξη της «στήλης» σε γραμμή, στον ίδ. **3.** *παραγωγή τῶν κόπων*, η αθόρυβη κίνηση των κουπιών, έτσι ώστε να μη δημιουργούν πιτσίλισμα (*πίτυλος*) καθώς βγαίνουν έξω από το νερό, σε Ξεν. **II. 1.** παραπλάνηση, αποπλάνηση, σε Ηρόδ.· εσφαλμένο επιχείρημα, ἀπάτη, σόφισμα, σε Δημ.· επίσης, καθυστέρηση, σε Πλούτ. **2.** τροποποίηση, μεταβολή, ποικιλία, όπως στη γλώσσα, σε Ηρόδ. **3.** πειθώ, σε Πλάτ.

παρα-δακρύω, μέλ. *-σω*, κλαίω δίπλα ή μαζί με κάποιον, *τινί*, σε Λουκ.

παρα-δαρθάνω, μέλ. *δαρθήσομαι*, αόρ. β' *παρέδαρθον*, Επικ. *παρέδραθον*, απαρ. *παραδραθέειν*· κοιμάμαι δίπλα σε κάποιον άλλο, με δοτ., σε Όμηρ.

παράδειγμα, -ατος, τό (παραδείκνυμι)· **I. 1.** υπόδειγμα ή σχέδιο κάποιου πράγματος, υπόδειγμα του πράγματος που πρέπει να υλοποιηθεί, Λατ. *exemplar*, σχέδιο οικοδομής αρχιτέκτονα, σε Ηρόδ.· σχέδιο γλύπτη ή ζωγράφου, σε Πλάτ. **2.** τύπος, παράδειγμα, σε Θουκ., Πλάτ.· *ἐπὶ παραδείγματος*, με την ευκαιρία του παραδείγματος, σε Αισχίν. **3.** παράδειγμα, δηλ. δίδαγμα ή προειδοποίηση, *παράδειγμα ἔχειν τινός*, παίρνω μάθημα από κάποιον άλλο, σε Θουκ.· *τὸ σὸν παράδειγμα ἔχων*, σε Σοφ.· *ζῶντά τινα τοῖς λοιποῖς παράδειγμα ποιεῖν*, σε Δημ. **4.** επιχείρημα, απόδειξη μέσω παραδείγματος, σε Θουκ. **II.** ομοίωμα ή εικόνα υπαρκτού πράγματος, σε Ηρόδ.

παραδειγματίζω, μέλ. -σω, διδάσκω με το παράδειγμα κάποιου, προβάλλω ως παράδειγμα, με αιτ., σε Πολύβ., Κ.Δ.

παραδειγματώδης, -ες (εἶδος), αυτός που χαρακτηρίζεται από παραδείγματα, σε Αριστ.

παραδείκνυμι και -ύω, μέλ. -δείζω, **1.** επιδεικνύω, παραβάλλω, συγκρίνω γραμμή προς γραμμή· γενικά, επιδεικνύω, φέρνω μπροστά, σε Μέσ., σε Δημ. **2.** παρουσιάζω κάποιον ως τέτοιο, *παραδείκνυμί τινα οὐκ ὄντα*, σε Πολύβ.· επίσης με αρνητική σημασία, όπως το *παραδειγματίζω*, σε Πλούτ. **3.** παριστάνω και αποδίδω κάποιον, *τί τινι*, σε Ξεν.

παρα-δειπνέομαι (δείπνον), Παθ., στερούμαι δείπνου, σε Θεόκρ.

παράδεισος, ό, πάρκο, κήπος, περσική λέξη που χρησιμ. από τον Ξεν.· λέγεται για τον κήπο της Εδέμ, Παράδεισος, σε Κ.Δ.

παραδέκομαι, Ιων. αντί *παραδέχομαι*.

παραδεκτέον, ρημ. επίθ. του *παραδέχομαι*, **I.** αυτός που πρέπει να παραδεχθεί κάτι, σε Πλάτ. **II.** *παραδεκτέος, -α, -ον*, αυτός που γίνεται αποδεκτός, στον ιδ.

παρα-δέχομαι, ἰων. -δέκομαι, μέλ. -ζομαι, παρακ. -δέδεγμαι, αποθ.· **1.** παίρνω από κάποιον άλλο, σε Ομήρ. Ἰλ., Ξεν. κ.λπ.· λέγεται για παιδιά, παίρνω ως κληρονομιά, κληρονομώ, *τὴν ἀρχήν*, σε Ηρόδ.· ομοίως, *τὴν μάχην παραδέχομαι*, αναλαμβάνω και συνεχίζω τη μάχη, σε Ξεν. **2.** με απαρ., *παραδέχομαί τινι πράττειν τι*, αναλαμβάνω να κάνω κάτι, επιμένω να κάνω ένα πράγμα, Λατ. *recipere se facturum*, σε Δημ. **3.** παραδέχομαι, σε Πλάτ. **παρα-δηλόω**, μέλ. -ώσω, **1.** κάνω γνωστό με πλάγιο τρόπο, αναγγέλλω, υπαινίσσομαι, σε Δημ., Πλούτ. **2.** κατηγορώ κρυφά, σε Πλούτ. **παρα-διᾱκονέω**, μέλ. -ήσω, μένω μαζί και υπηρετώ κάποιον, με δοτ., σε Αριστοφ.

παρα-δίδωμι, μέλ. -δώσω, **I. 1.** δίνω ή μεταβιβάζω, διαβιβάζω, παραδίδω, *τί τινι*, Λατ. *tradere*, σε Ηρόδ.· λέγεται για παράδοση σε κάποιον διάδοχο ή κληρονόμο, στον ιδ.· *παραδίδωμι τὴν ἀρετήν*, διδάσκω, μεταδίδω ως δάσκαλος, σε Πλάτ.· με απαρ., *παραδίδωμί τινι τοὺς νέους διδάσκειν*, στον ιδ. **2.** παραδίδω πόλη ή άνθρωπο στα χέρια κάποιου, σε Ηρόδ.· ιδίως ως όμηρο, παραδίδω, μεταφέρω, Λατ. *dedere*, στον ιδ., Θουκ. κ.λπ.· με τη σημασία προδοσίας επίσης, προδίδω, σε Ξεν.· *τύχῃ αὐτὸν παραδίδωμι*, αφήνω κάποιον στην τύχη του, σε Θουκ. **3.** παραδίδω στη δικαιοσύνη, *ἑαυτὸν Κροίσῳ*, σε Ηρόδ.· *τινα εἰς τὸν δῆμον*, σε Ξεν. **4.** παραδίδω μύθους, διηγήσεις και άλλα παρόμοια, Λατ. *memoriae prodere*, σε Δημ. **II.** παρέχω, προσφέρω, *κῦδος τινι*, σε Πίνδ.· σε ενεστ. και παρατ., προσφέρω, επιτρέπω, *αἴρεσιν*, στον ιδ.· με απαρ., επιτρέπω σε κάποιον να κάνει, σε Ηρόδ.· ομοίως, με αιτ. πράγμ., *ὁ θεὸς τοῦτό γε οὐ παρεδίδου*, στον ιδ.· απόλ., *τοῦ θεοῦ παραδιδόντος*, αν αυτός επιτρέψει, στον ιδ.

παρα-διηγέομαι, αποθ., διηγούμαι εν παρόδω, σε Αριστ.

παραδοθῶ, υποτ. Παθ. αορ. α' του *παραδίδωμι*.

παρα-δοξία, ή (παράδοξος), παραδοξότητα, σε Στράβ.

παραδοξολογέω, λέω παράδοξα, παραδοξολογώ, σε Στράβ. — Παθ., *πολλά παραδοξολογεῖται*, λέγονται πολλά παράδοξα, στον ιδ.

παραδοξολογία, ή, λόγια παράδοξα, κουβέντες παράλογες, σε Αισχίν.

παραδοξο-λόγος, -ον (λέγω), αυτός που λέει παράδοξα, ανορθόδοξα, πρωτάκουστα πράγματα.

παρά-δοξος, -ον (δόξα), αντίθετος στη λογική, απίστευτος, παράδοξος, σε Πλάτ., Ξεν. κ.λπ.· *ἐκ τοῦ παραδόξου*, πέρα από κάθε προσδοκία, σε Δημ.· επίρρ. -ζως, σε Αισχίν.

παραδόσιμος, -ον, αυτός που μπορεί να παραδοθεί, κληρονομικός, σε Πολύβ.

παράδοσις, ή (παραδίδωμι)· **I. 1.** κληρονομιά, μετάδοση, σε Θουκ. **2.** μεταβίβαση, μετάδοση μύθων και διηγήσεων, παράδοση, σε Πλάτ. κ.λπ.· επίσης, αυτό που παραδίδεται στους επόμενους, παράδοση, σε Κ.Δ. **II.** παράδοση πράγματος στα χέρια, σε Θουκ.

παραδοτέος, -α, -ον, ρημ. επίθ. του *παραδίδωμι*, **I.** αυτός που πρέπει να παραδοθεί, σε Πλάτ.· *παραδοτέον*, αυτό που πρέπει να παραδοθεί, *τί τινι*, στον ιδ. **II. 1.** παραδίδομαι, στον ιδ. **2.** *παραδοτέα*, αυτή που πρέπει να παραδοθεί, σε Θουκ.

παραδοτός, -ή, -όν, αυτός που μπορεί να διδαχθεί, να παραδοθεί, σε Πλάτ.

παραδοῦναι, απαρ. αορ. β' του *παραδίδωμι*· **παραδούς**, μτχ.

παραδοχή, ή (παραδέχομαι)· **I.** αποδοχή από κάποιον άλλο· επίσης, αυτό που παρέλαβε κάποιος, κληρονομιά, έθιμο, σε Ευρ. **II.** αποδοχή, επιδοκιμασία, σε Πολύβ.

παραδρᾱθέειν, Επικ. αντί -δραθεῖν, απαρ. αορ. β' του -δαρθάνω.

παραδρᾶμεῖν, αόρ. β' του *παρατρέχω*.

παρα-δράω, Επικ. γ' πληθ. *παραδρώωσι*, απλώνω το χέρι, υπηρετώ κάποιον, με δοτ., σε Ομήρ. Οδ.

παραδρομή, ή (παραδραμεῖν), τρέξιμο κοντά ή παραπλεύρως, περιστροφή, ανατροπή, παρέλευση, βιασύνη, σε Πλούτ.· *έν παραδρομῇ*, με βιασύνη, τρέχοντας, σε Αριστ.

παράδρομος, -ον, αυτός που μπορεί κάποιος να τον διαβεί, *παράδρομα*, διαστήματα, ανοίγματα, χάσματα, σε Ξεν.

παρα-δρώωσι, Επικ. αντί -δρᾶσι, γ' πληθ. του *παραδράω*.

παρα-δύναστέω, μέλ. -σω, εξουσιάζω μαζί με κάποιον άλλο, σε Θουκ.

παρα-δύομαι, Μέσ., με Ενεργ. αμτβ. αορ. β' *παρέδυν*, Επικ. απαρ.

παραδύμεναι [ῶ]· **1.** κινούμαι αργά, φεύγω κρυφά, μπαίνω απαρατήρητος, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** διεισδύω ή μπαίνω κρυφά, σε Πλάτ., Δημ.

παράδῦσις, ή, ύπουλο πέραςμα από δίπλα, «τρύπωμα», διείσδυση, σε Δημ.

παρα-δωσείω, εφετικό του *παραδίδωμι*, είμαι διατεθειμένος να παραδώσω, επιθυμώ να διαβιβάσω, σε Θουκ.

παρ-αείδω, τραγουδώ κοντά ή μπροστά σε κάποιον, με δοτ., σε Ομήρ. Οδ.

παρ-αείρω, συνηρ. -αίρω, υψώνω, σηκώνω — Παθ., αόρ. α' *παρ-ηέρθην*, κρέμομαι από το ένα μέρος, σε Ομήρ. Ιλ.

παρα-ζεύγνιμι και -ύω, μέλ. -ζεύζω, ζευγαρώνω από δίπλα, τοποθετώ κάτι δίπλα, σε Ευρ. — Παθ., ενώνομαι, ζευγαρώνω με άλλον, με δοτ., σε Δημ.

παράζυξ, -ύγος, ό, ή, ζευγαρωμένος από δίπλα· πληθ. *παράζυγες*, υπεράριθμοι, σε Αριστ.

παρα-ζώννυμι και -ύω, μέλ. -ζώσω, ζώνω, κρεμώ στα πλευρά, σε Πλάτ. — Μέσ., καλύπτω τα πλευρά, φορώ ζώνη στη μέση, σε Πλούτ.

παρα-θάλασσιδης, -ον, = το επόμ., σε Θουκ.

παρα-θαλάσσιος, Αττ. -ττιος, -α, -ον, αυτός που βρίσκεται δίπλα στη θάλασσα, που είναι ξαπλωμένος στην ακτή, θαλασσινός, σε Ηρόδ., Ξεν.

παρα-θάλπω, μέλ. -ψω, δίνω κουράγιο, παρηγορώ — Παθ., σε Ευρ.

παρα-θαρσύνω[ῶ], Αττ. -θαρρύνω, ενθαρρύνω, δίνω θάρρος, εγκαρδιώνω, σε Θουκ., Ξεν.

παρα-θεάομαι, αποθ., συγκρίνω, σε Θεόκρ.

παραθεΐεν, γ' πληθ. ευκτ. αορ. β' του *παρατίθημι*.

παρα-θέλγω, μέλ. -ζω, καταπραύνω, σε Αισχύλ.

παρα-θερμαίνω, θερμαίνω υπερβολικά — μτχ. Παθ. αορ. α' *παραθερμανθείς*, λέγεται για άνθρωπο που «υπερθερμαίνεται» από το κρασί, σε Αισχίν.

παρά-θερμος, -ον, υπερβολικά καυτός, σε Πλούτ.

παράθεσις, -εως, ή, κοντινή θέση, γειτνίαση, σε Πολύβ.· *έκ παραθέσεως*, σε σύγκριση, κατά αντιπαραβολή, κατά αντιπαράσταση, στον ίδ.

παρα-θέω, μέλ. -θεύσομαι, **I.** τρέχω κοντά ή παραπλεύρως, σε Πλάτ., Ξεν. **II.** τρέχω περισσότερο ή ξεπερνά στο τρέξιμο, *τινά*, σε Ξεν.· τρέχω, στον ίδ. **III.** πραγματεύομαι εν παρόδω, σε Λουκ.

παρα-θεωρέω, μέλ. -ήσω· **I.** εξετάζω κάτι βάζοντάς το δίπλα σε κάτι άλλο, συγκρίνω, *τινά προς τινα*, σε Ξεν. **II.** βλέπω επιτόλαια κάτι, παραβλέπω, παραμελώ, διέρχομαι βιαστικά, σε Δημ. — Παθ., σε Κ.Δ.

παρα-θήκη, ή, αυτό που εμπιστεύεται κάποιος σε κάποιον, απόθεμα, σε Ηρόδ.· λέγεται για ανθρώπους, όμηρος, αιχμάλωτος, στον ίδ.

παρα-θήσομαι, Μέσ. μέλ. του *παρατίθημι*.

πᾶραί, ποιητ. αντί *παρά*.

παραιβᾶσίη, -βάσις, = *παρα-βασία, -βάσις*.

παραι-βάτης, -βάτις, ποιητ. αντί *παρα-βάτης, -βάτις*.

παραίβολος, -ον, ποιητ. αντί *παράβολος*.

παρ-αιθύσσω, μέλ. -ζω, ποιητ. αόρ. α' -*αίθυξα*. **I.** κινώ ή ξεσηκώνω στο πέρασμά μου, σε Ανθ.· μεταφ., *θόρυβον παραιθύσσω*· υψώνω κραυγή επευφημίας, σε Πίνδ. **II.** αμτβ., λέγεται για λέξεις, ξεστομίζομαι κατά τύχη ή αλόγιστα, στον ιδ.

παραίνεις, ή, προτροπή, σύσταση, σε Ηρόδ., Αττ.· με γεν. προσ., συμβουλή ή γνώμη που δίνεται από κάποιον, σε Ηρόδ.· με γεν. πράγμ., συμβουλή που δίνεται για ή προς ένα πράγμα, σε Θουκ.· *ἐπὶ γνώμης παραινέσει*, προτείνω μια γνώμη, συστήνω κάτι, στον ιδ.

παρ-αινέω, γ' ενικ. παρατ. *παρήνει*, Ιων. **παραίνεε**· μέλ. -έσω και -έσομαι· αόρ. α' *παρήνεσα*, παρακ. *παρήνεκα* — Παθ., απαρ. παρακ. *παρηνήσθαι*. **I. 1.** νουθετώ, συνιστώ, συμβουλεύω, *παραινέω τινὶ ποιεῖν τι*, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ.· *παραινέω τί τινι*, σε Αισχύλ.· *παραινέω τινί*, συμβουλεύω κάποιον, στον ιδ. **2.** συμβουλεύω ή προτείνω δημόσια, *παρήνει τοιάδε*, σε Θουκ.· *οὐ παραινέω*, συμβουλεύω να μην κάνει κάτι κάποιος, στον ιδ.

παραι-πεπίθησιν, Επικ. αντί *παρα-πίθη*, γ' ενικ. υποτ. αορ. β' του *παραπείθω*· **παραι-πεπιθών**, Επικ. μτχ.

παραίρεις, ή, απομάκρυνση από κοντινό σημείο, αφαίρεση, περικοπή, μείωση, «ψαλίδισμα», *τῶν προσόδων*, σε Θουκ.

παρ-αιρέω, μέλ. -ήσω, αόρ. β' *παρεῖλον*, παρακ. *παρήρηκα*. **I. 1.** βγάζω από τη μέση, αφαιρώ, απομακρύνω, αποσύρω, σε Ευρ.· με γεν. διαιρ., αποκόπτω κάτι, αποσπώ από κάποιο πράγμα, στον ιδ., Θουκ. — Παθ., *παρηρημένοι τὰ ὄπλα*, έχοντας αφαιρέσει τα όπλα από πάνω τους (έχοντας αφοπλιστεί), σε Θουκ. **2.** *παραιρέω ἄρὰνεις παῖδα*, απομακρύνω την κατάρα από το κεφάλι του παιδιού σου, σε Ευρ. **II. 1.** Μέσ., αποσπώ κάτι από την πλευρά κάποιου, αφαιρώ, εξαπατώ, σε Ξεν., Δημ. **2.** απομακρύνω, σε Ξεν. — Μέσ., *παραιρείσθαι τὴν θρασύτητα*, μετριάζω, κάμπτω, σε Δημ. **3.** γενικά, παίρνω μακριά από, κλέβω από, *τί, τινος*, σε Ηρόδ., Ευρ.

παραίρημα, -ατος, τό, άκρη ή ούγια υφάσματος (που κόβεται από τον ράφτη)· γενικά, λωρίδα, ταινία, σε Θουκ.

παρ-αίρω, συνηρ. αντί ποιητ. *παρ-αείρω*.

παρ-αισθάνομαι, μέλ. -αισθήσομαι, αόρ. β' -*ήσθόμην*· αποθ.· παρατηρώ ή ακούω κάτι επί τη ευκαιρία, παρεμπιπτόντως, *τινος*, σε Ξεν.· *απόλ., οὐχὶ παρήσθην* (Δωρ. αντί *παρήσθου*), σε Θεόκρ.

παρ-αίσιος, -ον, λέγεται για δυσάρεστους οιωνούς, δυσοίωνος, σε Ομήρ. Ιλ.

παρ-αῖσσω, μέλ. -ζω, αόρ. α' -*ήῖξα*· ξεπετιέμαι, πετάγομαι με ορμή προς τα έξω, σε Ομήρ. Ιλ.· με αιτ., *ἵπποι γάρ με παρήῖξαν*, στο ιδ.

παρ-αιτέομαι, μέλ. -ήσομαι, παρακ. -*ήτημαι*· αποθ.· παρακαλώ κάποιον, ζητώ χάρη απ' αυτόν, Λατ. *exorare, τί τινα*, σε Ευρ., Πλάτ. κ.λπ. **I. 1.** αποκτώ κάτι κατόπιν θερμής παράκλησης, *τι*, σε Ηρόδ. **2.** *παραιτέομαί τινα*, συγκινώ μέσω ικεσίας, παίρνω άδεια από, στον ιδ.· βρίσκομαι σε διαπραγματεύσεις, πείθω κάποιον με παρακλήσεις, στον ιδ., Ευρ. **3.** με αιτ. και απαρ., εκλιπαρώ κάποιον να κάνει κάτι ή να γίνει κάτι, σε Ηρόδ., Ξεν. κ.λπ.· επίσης με γεν. προσ. και απαρ., παρακαλώ κάποιον να κάνει κάτι, σε Ηρόδ. **II. 1.** με αιτ. πράγμ., Λατ. *deprecari*, αποτρέπω με ικεσία, κατακρίνω, *τὴν ὀργὴν, τὰς ζημίας*, σε Αισχίν. **2.** αρνούμαι, αποδοκιμάζω, *χάριν*, σε Πίνδ. **3.** με αιτ. προσ., ζητάω από κάποιον να με δικαιολογήσει, αρνούμαι την πρόσκλησή του, σε Πολύβ.· *απόλ., σε Κ.Δ.* — Παθ., *ἔχε με παρητημένον*, με έχει συγχωρέσει, στο ιδ. **4. π.** *γυναῖκα*, την χωρίζω, σε Λουκ. **III.** με αιτ. προσ., μεσολαβώ για,

παρακαλώ για, ιδίως για απαλλαγή από τιμωρία, σε Ηρόδ.· *παραιτέομαι περί τινος*, σε Ξεν.

παραίτησις, ή, I. θερμή προσευχή, ειλικρινής ικεσία, σε Πλάτ. **II.**

αποδοκιμασία, κατάκριση, σε Θουκ. **III.** μεσολάβηση για κάτι, παράκληση για την απαλλαγή από κάτι, σε Δημ.

παραιτητής, -οῦ, ό, διαμεσολαβητής, μεσίτης, σε Πλούτ.

παρ-αίτιος, -ον και -α, -ον, αυτός που ευθύνεται εν μέρει για κάτι, με συμμετοχική ευθύνη, με γεν., παρά Δημ.

παραι-φάμενος, -η, -ον, Μέσ. Επικ. μτχ. του *παράφημι*, **I.** παρακινητικός, ενθαρρυντικός, σε Ομηρ. Ύμν., Ησίοδ. **II.** επιτιμητικός, σε Ομήρ. Ιλ.

παραίφασις, ή, ποιητ. αντί *παράφασις*, δόγμα, πίστη, σε Ομήρ. Ιλ.

παραιφρονέω, ποιητ. αντί *παραφρονέω*.

παρ-αιωρέω, μέλ. -ήσω, κρεμό δίπλα — Παθ., κρεμιέμαι ή έχω κρεμασμένο κάτι δίπλα μου, σε Ηρόδ.· απόλ., λέγεται για ικέτη, κρεμώ κάτι πάνω σε κάτι άλλο, σε Πλούτ.

παρακάββαλε, Επικ. αντί *παρακατέβαλε*, γ' ενικ. αορ. β' του *παρακαταβάλλω*.

παρ-κάθημαι, απαρ. -καθήσθαι, αποθ., κάθομαι δίπλα ή κοντά σε κάποιον άλλο, με δοτ., σε Αριστοφ., Θουκ. κ.λπ.

παρ-καθιδρύομαι, Παθ., είμαι τοποθετημένος δίπλα ή κοντά, σε Πλούτ.

παρ-καθίζω, μέλ. -καθιζήσω, Αττ. -καθιῶ· **I. 1.** τοποθετώ δίπλα ή κοντά, σε Πλάτ. **2.** Μέσ. αορ. α' *παρεκαθισάμην* τινά, βάζω κάποιον να κάνει

απολογισμό μιας κατάστασης ή να την εκτιμήσει, σε Δημ. **II.** Παθ. και Μέσ. μέλ. -καθιζήσομαι, παρατ. -καθιζόμεν, αόρ. α' *παρεκαθισάμην*· τοποθετούμαι ή κάθομαι δίπλα σε κάποιον άλλο, με δοτ., σε Αριστοφ., Ξεν.

παρ-καθήμι, μέλ. -καθήσω, αφήνω δίπλα μου, βάζω παραδίπλα· στη Μέσ., *πηδάλια ζεύγλαισι παρακαθίετο*, ξένησε την παραίτηση του πηδαλίου δίπλα στη λαγουδέρα, σε Ευρ.

παρ-καθίστημι, μέλ. *καταστήσω*, στέκομαι ή εγκαθίσταμαι δίπλα, σε Ηρόδ.

παρ-καίομαι, Παθ., καίγομαι δίπλα σε κάτι άλλο, σε Ηρόδ.

παρ-καίριος, -ον, = το επόμ., σε Ησίοδ.

παρά-καιρος, -ον, παράκαιρος, αυτός που δεν βρίσκεται στο σωστό χρόνο, που βρίσκεται εκτός εποχής, σε Λουκ.

παρακᾶλέω, Αττ. μέλ. -καλῶ, έπειτα -καλέσω· **I.** καλώ κάποιον, σε Ξεν. **II. 1.**

καλώ κάποιον να βοηθήσει, φωνάζω, στέλνω για βοήθεια, Λατ. *arcessere*, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ.· *παρακαλέω τινά σύμβουλον*, σε Ξεν.· φωνάζω, επικαλούμαι τους θεούς, στον ίδ. κ.λπ. — Παθ., *παρακαλούμενος καὶ ἄκλητος*, Λατ. "vocatus atque non vocatus", σε Θουκ. **2.** προσκαλώ τους φίλους κάποιου να παραστούν ως μάρτυρες υπεράσπισης στη δίκη (πρβλ.

[παράκλησις](#) I. 1.) — Παθ., *παρακεκλημένοι, κλητευμένοι* να παραστούν σε δίκη, σε Αισχίν. **3.** προσκαλώ, *ἐπὶ διαίτα*, σε Ευρ.· *ἐπὶ θήραν*, σε Ξεν.·

παρακαλέω τινά ἐπὶ τὸ βῆμα, παρακαλώ κάποιον να ανέβει στο βήμα, σε Αισχίν. **III. 1.** καλώ, προτρέπω, παρακινώ, ενθαρρύνω, *τινά*, σε Αισχίν., Ξεν.

2. παρηγορώ, συμπαραστέκομαι· σε Παθ., Κ.Δ. **3.** διεγείρω, προκαλώ, *τινά ἐς φόβον, ἐς δάκρυα*, σε Ευρ.· λέγεται για πράγματα, υποδουλίζω, υποθάλω, *φλόγα*, σε Ξεν. **4.** *παρακαλέω τινά*, με απαρ., παρακινώ κάποιον να κάνει κάτι, σε Ευρ., Ξεν. **IV.** απαιτώ, ζητώ, έχω ανάγκη, *ὁ θάλαμος σκευή παρ.*, σε Ξεν.

παρακάλυμμα, -ατος, τό, οτιδήποτε κρεμασμένο δίπλα ή μπροστά, παραπέτασμα, κουρτίνα, σε Πλούτ.· μεταφ., πρόφαση, *τινος*, για ένα πράγμα, στο ίδ.

παρα-καλύπτω, μέλ. -ψω, καλύπτω κρεμώντας κάτι δίπλα, σκεπάζω, κρύβω, σε Πλούτ. — Μέσ., καλύπτω το πρόσωπο κάποιου, σε Πλάτ.

παρα-καταβαίνω, μέλ. -βήσομαι, κατεβαίνω από την διπλανή μεριά, λέγεται για ιππείς που κατεβαίνουν από τα άλογα για να πολεμήσουν πεζοί, σε Πολύβ.

παρα-καταβάλλω, μέλ. -καταβάλλω, αόρ. β' -κατέβαλλον, Επικ. -κάββαλον· **I.** ρίχνω παραδίπλα, σε Ομήρ. Ιλ.· *ζῶμα δέ οἱ παρακάββαλεν*, τοποθέτησε την ζώνη σ' αυτόν, στο ιδ. **II.** ως Αττ. δικανικός όρος, έχω ειδική περιουσιακή αξίωση, λέγεται όταν ο αιτών είχε προκαταβάλει ποσό που ονομάζεται *παρακαταβολή*, σε Δημ.

παρακαταβολή, ή, χρήματα που καταβάλλονται στο δικαστήριο απ' αυτούς που εγείρουν περιουσιακές αξιώσεις και παρακρατούνται σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης, (βλ. [παρακαταβάλλω](#) II), σε Δημ.

παρα-καταθήκη, ή, **1.** καταβολή χρημάτων στη φύλαξη κάποιου, Λατ. fideicommissum, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ. **2.** λέγεται για ανθρώπους, αυτοί οι οποίοι φρουρούνται από φύλακες, *Απόλλωνα παρακαταθήκη δεξαμένη*, σε Ηρόδ.· λέγεται για παιδιά, σε Δημ.

παρα-καταθνήσκω, πεθαίνω δίπλα, ποιητ. αορ. β' *παρακάτθανε*, σε Ανθ.

παρα-κατάκειμαι, Παθ., βρίσκομαι δίπλα, τοποθετώ στο κρεβάτι μαζί, *τινά τινι*, σε Αισχίν., Λουκ.

παρα-κατακλίνω, [ι], εναποθέτω παραδίπλα, βάζω κάποιον στο κρεβάτι, τον βάζω για ύπνο με κάτι, *τινά τινι*, σε Αισχίν., σε Λουκ.

παρα-καταλέγομαι, γ' ενικ. Επικ. αορ. β', *παρκατέλεκτο*· Παθ., κοιμάμαι δίπλα σε άλλον, με δοτ., σε Ομήρ. Ιλ.

παρα-καταλείπω, φεύγω μαζί με κάποιον, *τινά τινι*, σε Θουκ.

παρα-καταπήγνυμι, μέλ. -καταπήζω, οδηγώ κατά μήκος, κατευθύνω παράλληλα, σε Θουκ.

παρα-κατατίθεμαι, Μέσ., καταθέτω την περιουσία μου σε κάποιον άλλο, την εμπιστεύομαι στη φροντίδα του, την παραδίδω εμπιστευτικά για φύλαξη, σε Ηρόδ., Ξεν. κ.λπ.

παρα-κατέχω, μέλ. -καθέζω, κρατώ πίσω, αναχαιτίζω, κατακρατώ, σε Θουκ.

παρα-κατοικίζω, μέλ. Αττ. -ιῶ, βάζω κάποιον να κατοικήσει ή να διαμείνει κοντά σε κάποιον άλλον, *παρακατοικίζω φόβον τινί*, κάνω σύντροφο κάποιου το φόβο, σε Πλούτ.

παρα-καττώ[ῃ], ράβω κάτι πρόχειρα, μπαλώνω — Μέσ., γενικά, βάζω τα πάντα στη σειρά, τοποθετώ σε ευθεία διάταξη, σε Αριστοφ.

παρά-κειμαι, ποιητ. **πάρ-κειμαι**· Επικ. γ' ενικ. παρατ. *παρεκέσκετο*· χρησιμ. ως Παθ. αντί *παραιτίθηναι*, βρίσκομαι δίπλα ή μπροστά, σε Όμηρ.· μεταφ., *ὅμῃν παράκειται ἐναντίον ἢ ἐ μάχεσθαι ἢ φεύγειν*, η επιλογή βρίσκεται μπροστά σου, να πολεμήσεις ή να φύγεις, σε Ομήρ. Οδ.· στη μτχ. αυτός που βρίσκεται δίπλα, παρακείμενος, παρών, σε Πίνδ.

παρακέλευμα ή -ευσμα, -ατος, τό, **1.** προτροπή, παραίνεση, ενθάρρυνση, παρότρυνση, σε Ευρ. **2.** ηθική παραίνεση, απόφθεγμα, νουθεσία, ρητό, γνωμικό, σε Πλάτ.

παρακελεύομαι, αποθ., **I.** διατάζω κάποιον να κάνει κάτι, συμβουλεύω, παραγγέλλω, *τί τινι*, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.· *παρακελεύομαι ταῦτα*, δίνω αυτή τη συμβουλή, σε Πλάτ.· επίσης, *παρακελεύομαί τινι*, με απαρ., στον ιδ., Ξεν. **II.** παρακινώ, *τοιαῦτα παρακελευσάμενος*, έχοντας δώσει αυτές τις διαταγές, σε Θουκ.· *απόλ.*, ενθαρρύνομαι ο ένας τον άλλο με φωνές, σε Ηρόδ. **III.** *παρακεκέλευστο* με Παθ. σημασία, διαταγές που έχουν δοθεί, στον ιδ.

παρακέλευσις, -εως, ἡ, παραίνεση, ενθάρρυνση, προτροπή, συμβουλή, παρώθηση, σε Θουκ., Ξεν.

παρακέλευσμα, βλ. [παρακέλευμα](#).

παρακελευσμός, ὁ = *παρακέλευσις*, σε Θουκ., Ξεν.

παρακελευστικός, -ή, -όν, προτρεπτικός, ενθαρρυντικός, παραινετικός, σε Πλάτ.

παρακελευστός, -ή, -όν, συγκεντρωμένος, συναθροισμένος, λέγεται για συνωστισμένο και πολυπληθές ακροατήριο, σε Θουκ.

παρα-κελεύω, βλ. [παρακελεύομαι](#).

παρα-κελητίζω, ιππεύω μπροστά ή δίπλα, *τινα*, σε Αριστοφ.

παρακινδύνευσις, ἡ, επικίνδυνο τόλμημα, ρισκοκίνδυνο εγχείρημα, σε Θουκ.

παρακινδυνευτικός, -ή, -όν, τολμηρός, ρισκοκίνδυνος, σε Πλάτ., Δημ.· *επίρρ.*, *παρακινδυνευτικῶς λέγειν*, σε Πλάτ.

παρα-κινδυνεύω, μέλ. -σω· **1.** τολμώ επικίνδυνο έργο, ρισκοκινδυνεύω, αναλαμβάνω ρισκοκίνδυνο εγχείρημα, ρισκάρω, σε Αριστοφ., Θουκ. κ.λπ.

παρακινδυνεύω εἰς Ἰωνίαν, τολμώ να πάω στην Ιωνία, σε Θουκ. **2.** με αιτ.

πράγμ., τολμώ, ρισκάρω κάτι, σε Αριστοφ., Πλάτ.· *τοιουτονί τι*

παρακεκινδυνευμένον, τολμηρή, παράτολμη φράση, σε Αριστοφ. **3.** με απαρ., έχω την αναίδεια να κάνω κάτι, στον ίδ., Ξεν.

παρα-κινέω, μέλ. -ήσω· **I.** ανακινώ, διαταράσσω, σε Πλάτ.· *απόλ.*, ξεσηκώνω ταραχές, δολοπλοκώ, υποκινώ, σε Δημ. — Παθ., εξίσταμαι βίαια, σε Λουκ. **II.**

1. αμτβ., διαταράσσομαι, μεταβάλλω τη θέση μου, σε Πλάτ. **2.** συγκινούμαι υπερβολικά, *ἐπί τινι*, σε Ξεν.· *παρακινῶν*, παράφρων, βρισκόμενος εκτός εαυτού, σε Πλάτ.

παρακίνητικός, -ή, -όν, παρορμητικός, διεγερτικός· *επίρρ.*, *παρακινητικῶς ἔχειν*, δείχνω συμπτώματα παραφροσύνης, σε Πλούτ.

παρακίω[ι], περνά από κοντά, *τινά*, σε Ομήρ. Ιλ.

παρα-κλείω, Ιων. -κλήϊω, αποκλείω, παραλείπω, σε Ηρόδ.

παρα-κλέπτω, μέλ. -ψω, κλέβω με πλάγια μέσα, υποκλέπτω με τρόπο, σε Αριστοφ.

παρακλήϊω, Ιων. αντί *παρακλείω*.

παράκλησις, ἡ (παρακαλέω)· I. 1. έκκληση σε βοήθεια, παράκληση, πρόσκληση, *οἱ ἐκ παρακλήσεως συγκαθήμενοι*, οι προσκεκλημένοι ένορκoi στο δικαστήριο, σε Δημ. **2.** παράκληση, ικεσία, δέηση, *τινος*, σε κάποιον, σε Θουκ.· δέηση, παράκληση, σε Στράβ. **II.** προτροπή, παρόρμηση, σε Θουκ., Αισχίν.· ενθάρρυνση, παραμυθία, σε Κ.Δ.

παρακλητέον, ρημ. επίθ. του *παρακαλέω*, αυτό που πρέπει κάποιος να επικαλεσθεί, να συγκαλέσει, σε Αριστ.

παρακλητικός, -ή, -όν, παραινετικός, προτρεπτικός, σε Πλάτ.

παρά-κλητος, -ον, I. αυτός που καλείται σε βοήθεια, Λατ. *advocatus*· ως ουσ., νομικός βοηθός, συνήγορος, σε Δημ. **II.** σε Κ.Δ., *ὁ Παράκλητος*, το Άγιο Πνεύμα, ο Μεσολαβητής ή Παρηγορητής.

παρακλίδόν, *επίρρ.* (*παρακλίνω*), με πλάγια κλίση, γυρίζοντας στο πλάι, παρεκκλίνοντας, *οὐκ ἂν ἔγωγε ἄλλα παρὲξ εἵποιμι παρακλίδόν*, δεν θα σου πω τίποτα ψεύτικο παρά μόνο την αλήθεια, χωρίς να παρεκκλίνω δηλ. από την αλήθεια, σε Ομήρ. Οδ.

παρακλίντωρ, -ορος, ὁ = *παρακλίτης*, σε Ανθ.

παρα-κλίνω[ι], μέλ. -κλινῶ — Παθ., παρακ. *κέκλῖμαι*, αόρ. β' *ἐκλίθην [ι]*· **I.**

1. κλίνω ή γυρίζω πλάγια, *παρακλίνας κεφαλὴν*, σε Ομήρ. Οδ.· *παρακλίνω τὴν θύραν, τὴν πύλην*, την ανοίγω λίγο, σε Ηρόδ. **2.** μεταφ., *ἄλλη παρακλίνουσι*

*δίκα*ς, παροδηγούν τη δικαιοσύνη από τον δρόμο της, σε Ησίοδ. **3.** βάζω κάποιον να κοιμηθεί δίπλα σε κάποιον άλλο — Παθ., κάθομαι δίπλα, παρακάθομαι, λέγεται στα γεύματα, Λατ. *accumbere*, *τινί*, σε Θεόκρ. **II.** αμτβ., στρέφομαι πλαγίως, σε Ομήρ. Ιλ.· *παρακλίνασα*, αυτή που έχει παρεκτραπεί από τον σωστό δρόμο, σε Αισχύλ.

παρακλίτης[ι], -ου, ό, αυτός που κάθεται δίπλα σε άλλον στα γεύματα, σε Ξεν.

παρακλύω = *παρακούω* IV, σε Ανθ.

παρ-ακμάζω, μέλ. -άσω, παρακ. -ήκμαῖκα· χάνω την ακμή μου, αποδυναμώνομαι, παρακμάζω, σε Ξεν.

παρ-ακμή, ή, χρονικό σημείο σταδιακής απώλειας της ακμής, κατάπτωση, φθορά, σε Πλούτ.

παρ-ᾄκοή, απροθυμία στη συμμόρφωση, παράκουσμα, απειθαρχία, σε Κ.Δ.

παρ-α-κοινάομαι, Μέσ., επικοινωνώ, *τί τινι*, σε Πίνδ.

παρακοιτέω, μέλ. -ήσω, κοιμάμαι κοντά σε κάποιον, αγρυπνώ, φρουρώ, σε Πολύβ.

παρακοίτης, -ου, ό (**κοιτή**), αυτός που κοιμάται δίπλα σε άλλον, σύντροφος στο κρεβάτι, σύζυγος, σύντροφος, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ.

παράκοιτις, -ιος, ή, αιτ. -ιν, θηλ. του προηγ., σύζυγος, σύντροφος, σε Ομήρ. Ιλ.· Επικ. δοτ. *παρακοίτι*, σε Ομήρ. Οδ.

παρ-ᾄκολουθέω, μέλ. -ήσω, ακολουθώ από κοντά, παρακολουθώ στενά, με δοτ., σε Δημ.· λέγεται για γιατρό, *παρακολουθέω νοσήματι*, σε Πλάτ.· ομοίως, *παρακολουθέω τοῖς πράγμασιν ἐξ ἄρχῆς*, σε Δημ.· λέγεται για ακροατήριο, ακολουθώ με το μυαλό, σε Αισχίν.

παρακομιδή, ή, **I.** μεταφορά, μεταβίβαση, σε Θουκ. **II.** (από την Παθ.), πέραςμα ή μετάβαση στο απέναντι σημείο, διάβαση, πέραςμα, στον ιδ.

παρ-α-κομίζω, μέλ. Αττ. -ιῶ· **I. 1.** οδηγώ, συνοδεύω, πηγαίνω μαζί, σε Ευρ. **2.** μεταφέρω ή μεταβιβάζω, μεταφέρω, διακομίζω, σε Ηρόδ. — Μέσ., ενεργώ ώστε να μεταφερθεί ένα πράγμα σε κάποιον, σε Ξεν. **II. 1.** Παθ., βαδίζω ή πλέω δίπλα, παραπλέω, *τὴν Ἰταλίαν*, σε Θουκ. **2.** βαδίζω ή πλέω ανάμεσα, διαπλέω, διέρχομαι, σε Πολύβ.

παρ-ᾄκονάω, μέλ. -ήσω, ακονίζω στα πλάγια, κάνω κάτι περισσότερο κοφτερό, σε Ξεν. — Παθ., είμαι τόσο ακονισμένος, γ' πληθ. Παθ. παρακ. *παρηκόνηται*, σε Αριστοφ.

παρ-ᾄκοντίζω, πετώ το ακόντιο μαζί με άλλους, σε Λουκ.

παρακοπή, ή, μεταφ. (*παρακόπτω* II), παραφορά, παραφροσύνη, παράνοια, τρέλα, σε Αισχύλ.

παράκοπος, -ον (*παρακόπτω* II), παράφρων, παρανοϊκός, σε Αισχύλ.· επίσης, *παράκοπος φρενῶν*, σε Ευρ.

παρακόπτω, μέλ. -ψω· **I. 1.** παραχαράσσω, κόβω πλαστά νομίσματα — Παθ., μτχ. παρακ. *παρακεκομμένος*, λέγεται για νομίσματα, πλαστός, ψεύτικος· μεταφ. λέγεται για ανθρώπους, *ἀνδράρια μοχθηρά, παρακεκκομένα*, ανθρωπάρια μοχθηρά και κίβδηλα, σε Αριστοφ. **2.** Μέσ., εξαπατώ ή παίρνω με απάτη ένα πράγμα, *παρακόπτω τινὰ ἀγαθῶν*, στον ιδ.· απλώς, κοροϊδεύω, εξαπατώ, *τινά*, στον ιδ. — Παθ., εξαπατώμαι, *τινί*, σε κάποιο πράγμα, στον ιδ. **II.** μεταφ., διαστρέφω, στρεβλώνω το μυαλό, οδηγώ στην τρέλα, σε Ευρ.

παράκουσμα, -ατος, τό, ψεύτικη ιστορία, σε Στράβ.

παρακουστέον, ρημ. επίθ., αυτό που πρέπει κάποιος να παρακούσει, *τινός*, σε Μουσ., παρά Στοβ.

παρ-ἄκούω, μέλ. -*ακούσομαι*, παρακ. -*ακήκοα*· **I.** ακούω κατά τύχη, ιδίως ακούω τυχαία, ακούω να γίνεται λόγος, με αιτ., σε Ηρόδ. **II.** κρυφακούω, *τί τινος*, σε Αριστοφ.· *τι παρά τινος*, σε Πλάτ. **III.** ακούω όχι εντελώς ή λανθασμένα, παρανοώ, παρεξηγώ, στον ιδ. **IV.** ακούω χωρίς προσοχή, παρακούω, με γεν., σε Κ.Δ.

παρα-κρεμάννυμι, μέλ. -*κρεμάσω*, κρεμώ προς τα κάτω, *χεῖρα παρακρεμάσας*, κρεμώ το χέρι προς τα κάτω, σε Ομήρ. Ιλ.

παρά-κρημνος, -ον, αυτός που βρίσκεται στην άκρη του γκρεμού, σε Στράβ.

παρα-κρίνω[ῖ], μέλ. -*κρίνω*, τραβώ προς την αντίθετη κατεύθυνση — Παθ., *πεζὸς παρακεκριμένος παρὰ τὸν αἰγιαλόν*, πεζό στράτευμα παρατεταγμένο κατά μήκος του γιαλού, σε Ηρόδ.· *παρεκρίθησαν διαταχθέντες*, στον ιδ.

παρα-κροτέω, μέλ. -*ήσω*, χτυπώ ελαφρά ή χτυπώ χαϊδευτικά κάποιον, σε Λουκ.

παράκρουςις, ή, παραπλανητικό χτύπημα· μεταφ., απάτη, εξαπάτηση, σε Δημ.· παραφροσύνη, σε Αριστ.

παρα-κρούω, μέλ. -*σω*, **I.** χτυπώ παράπλευρα· απογοητεύω, διαψεύδω, σε Πλάτ. — Παθ., παροδηγούμαι, παραπλανώμαι, στον ιδ., Δημ.· ομοίως επίσης στη Μέσ., σε Ισοκρ. **II.** στη Μέσ. επίσης, αποτινάσσω, διώχνω μακριά από εμένα, αποκρούω, σε Πλούτ.

παρα-κτάομαι, μέλ. -*κτήσομαι*, αποθ., αποκτώ περισσότερα ως συμπλήρωμα· σε παρακ. -*κέκτημαι*, έχω ακόμα μεγαλύτερη περιουσία, σε Ηρόδ.

παρ-ακτίδιος, -ον, = το επόμ., σε Ανθ.

παρ-άκτιος, -α, -ον, αυτός που βρίσκεται δίπλα στην ακτή, παράλιος, σε Τραγ.

παρα-κύπτω, ποιητ. **παρ-κύπτω**, μέλ. -*ψω*, **I. 1.** γέρνω προς τα πλάγια, λέγεται για τη στάση ενός μη χαρισματικού αυλητή, σε Αριστοφ. **II.** γέρνω για να κοιτάξω πλάγιως· **1.** κοιτάζω πλάγια, ρίχνω φευγαλέα ματιά σε κάτι, σε Δημ. **2.** ξεπροβάλλω, φαίνομαι από μια πόρτα ή παράθυρο, σε Αριστοφ.· ή λέγεται για κάποιον που βρίσκεται απέξω, κοιτάζω μέσα, ρίχνω μια ματιά, *κατ' ἄντρον παρκύπτουσα*, σε Θεόκρ.· *παρέκυψεν εἰς τὸ μνημεῖον*, σε Κ.Δ.

παρα-λαμβάνω, μέλ. -*λήψομαι*, Ιων. -*λάμψομαι*· παρακ. -*είληφα*· **I. 1.** παίρνω από κάποιον άλλο, λέγεται για ανθρώπους που διαδέχονται κάποιον σ' ένα αξίωμα, *παραλαμβάνω τὴν βασιληήν*, σε Ηρόδ.· *τὴν ἀρχήν*, σε Πλάτ. κ.λπ.· επίσης λέγεται για ανθρώπους που παραλαμβάνουν κάτι από κληρονομιά, σε Ευρ., Δημ.· *παραλαμβάνω ἀράς*, κληρονομώ κατάρεις, σε Ευρ. **2.** παίρνω την ευθύνη, αναλαμβάνω, *πρᾶγμα τι*, σε Αριστοφ. — Παθ., *τὰ παραλαμβανόμενα*, εγγυήσεις, υποσχέσεις, σε Ηρόδ. **3.** παίρνω, λαμβάνω ως εγγύηση, στον ιδ.· επίσης, παίρνω με τη βία ή με προδοσία, γίνομαι κάτοχος, στον ιδ., Θουκ. **4.** αντιλαμβάνομαι κάτι εξ ακοής ή από φήμη, εξακριβώνω, *παραλαμβάνω τὴν ἀλήθειαν*, σε Ηρόδ. κ.λπ. **5.** αναλαμβάνω, παίρνω (πάνω μου), *τὸ οὖνομα τοῦτο*, στον ιδ. **II. 1.** με αιτ. προσ., παίρνω, λαμβάνω για τον εαυτό μου, τον συνδέω μαζί μου ως σύζυγο ή παλλακίδα, υιοθετημένο γιο, σύντροφο ή σύμμαχο, στον ιδ., Θουκ. κ.λπ.· ως μαθητή, σε Πλάτ. **2.** προσκαλώ, σε Ηρόδ. **3.** περιμένω, παρεμποδίζω, σταματώ, Λατ. excipere, στον ιδ., Ξεν.· πιάνω αιχμάλωτο, σε Πολύβ.

παρα-λανθάνω, διαφεύγω από την προσοχή κάποιου, *τινά*, σε Πλάτ.

παρα-λέγω, μέλ. -*ξω*· **1.** ξαπλώνω δίπλα — Μέσ., *ξαπλώνω δίπλα ή μαζί με κάποιον άλλο*, με δοτ. *ὁδὲ οἱ παρελέξατο λάθρη*, σε Ομήρ. Ιλ.· Επικ. αορ. β' *παρέλεκτο*, σε Ομηρ. Ὑμν., Αφροδ. **2.** *παράλέγεσθαι τὴν γῆν*, πλέω κατά μήκος ή παραπλέω στην ακτή, Λατ. legere oram, σε Κ.Δ.

παραλειπτέον, ρημ. επίθ., αυτό που πρέπει κάποιος να παραλείψει, *τι*, σε Ξεν. **παρα-λείπω**, μέλ. -*ψω*, παρακ. -*λέλοιπα*· **I.** αφήνω κατά μέρος, αφήνω να παραμείνει πίσω, καταλείπω, σε Θουκ., Ξεν.· *τοῖς ἐχθροῖς παραλείπεται*, διατηρείται, φυλάσσεται για τους εχθρούς, σε Δημ. **II.** αφήνω σε κάποιον άλλο, *λόγον τινὶ παραλείπω*, αφήνω σ' αυτόν χρόνο να μιλήσει, σε Αισχίν. **III.** **1.** αφήνω στην άκρη, δεν λαμβάνω υπόψιν, αψηφώ, παραμελώ, σε Ευρ., Αριστοφ. κ.λπ. — Παθ., *εἴ τις παραλείπεται πρόσοδος*, εάν το εισόδημα είναι ανεπαρκές, σε Αριστ. **2.** παραλείπω, αφήνω χωρίς να πω κάτι, παραμελώ, αφήνω στην άκρη, σε Ευρ., Θουκ. κ.λπ.· *τὰ παραλειπόμενα*, παραλείψεις, σε Πλάτ.

παρ-ἄλiefω, μέλ. -*ψω*, επαλείφω, απλώνω αλοιφή, πασαλείφω, σε Αριστ. **παραληπτέον**, ρημ. επίθ. του *παραλαμβάνω*, αυτό που πρέπει να παρουσιαστεί, *μάρτυρας*, σε Δημ.

παρα-ληπτός, -ή, -όν, αυτός που είναι αποδεκτός, σε Πλάτ.

παρα-ληρέω, μέλ. -*ήσω*, μιλά ως ξεχωριστός γέρος, μιλά με αφροσύνη, μιλά ακατανόητα, Λατ. *delivare*, σε Αριστοφ. κ.λπ.

παραληφθήσομαι, Παθ. μέλ. του *παραλαμβάνω*.

παράληψις, ή (**παραλαμβάνω**)· **1.** λήψη από άλλον, διαδοχή, *της αρχής*, σε Πολύβ. **2.** άλωση, κατάληψη πόλης, στον ιδ.

παραλήψομαι, Μέσ. μέλ. του *παραλαμβάνω*.

Παράλιον, τό, μικρό ιερό του ήρωα Παράλου, σε Δημ.

παρ-άλιος, -α, -ον και -ος, -ον = *παράλος* I., αυτός που βρίσκεται κοντά στη θάλασσα, σε Τραγ. **II.** ή **παράλια**, Ιων. -**ίη** (ενν. *γῆ* ή *χώρα*), αιγιαλός, παραλία, ακτή, σε Ηρόδ., Αριστ. **2.** η ανατολική ακτή της Αττικής, ανάμεσα στον Υμηττό και τη θάλασσα, σε Ηρόδ., Θουκ.

παραλλάγή, ή, **1.** πέρασμα από χέρι σε χέρι, μεταβίβαση, σε Αισχύλ. **2.** ποικιλία, αλλαγή, σε Κ.Δ.

παράλλαγμα, -ατος, τό, παραλλαγή, ποικιλία, σε Στράβ.

παραλλάξ, επίρρ., **1.** εναλλακτικά, Λατ. *vicissium*, σε Σοφ. **2.** σε διαδοχικές σειρές, Λατ. *ad quincuncem dispositi*, σε Θουκ.

παρ-άλλαξις, ή, **I.** εναλλαγή, περιτροπή, αλληλοδιαδοχή, εναλλακτική κίνηση, *τῶν σκελῶν*, σε Πλούτ. **II.** χειροτέρευση, επιδείνωση, αλλαγή προς το χειρότερο, σε Πλάτ.

παρ-αλλάσσω, Αττ. -**ττω**, μέλ. -*ξω*, αόρ. α' -*ήλλαξα* — Παθ., αόρ. α' -*ηλλάχθην*, αόρ. β' -*ηλλάγην* [*ᾱ*], παρακ. -*ήλλαγμα*· **I. 1.** κάνω τα πράγματα να αλλάξουν, μεταβάλλω, σε Πλάτ. **2.** αλλάζω ή τροποποιώ λίγο, σε Ηρόδ., Σοφ. **3.** λέγεται για τόπο, παρέρχομαι, περνώ, αποφεύγω, παρακάμπω, προσπερνώ, σε Ξεν.· *απαλλάσσομαι*, σε Πλούτ. **4.** υπερβαίνω, ξεπερνάω στο χρόνο, στον ιδ. **II. 1.** αμτβ., περνά δίπλα σε άλλον, συναντιέμαι, σε Ηρόδ. **2.** διαφέρω, ποικίλλω, στον ιδ.· *απρός*, *οὐ μικρόν παραλλάττει*, έχει μεγάλη διαφορά, σε Πλάτ. **3.** *παρ. τοῦ σκοποῦ*, παρεκκλίνω από τον σκοπό μου, στον ιδ. **4.** *ξεφεύγω από το σωστό δρόμο, υπόκειμαι σε παρεκτροπή*, στον ιδ.· *λόγοι παραλλάσσοντες*, ξέφρενοι, ενθουσιώδεις, σε Ευρ. **5.** *φεύγω ή αποφεύγω*, σε Αισχύλ.

παρ-άλληλος, -ον, **1.** αυτός που βρίσκεται δίπλα στον άλλο, που βρίσκονται πλάι-πλάι, *αἱ παράλληλοι* (ενν. *γραμμαί*), παράλληλες γραμμές, σε Αριστ.· *παράλληλος* (ενν. *κύκλος*), ο παράλληλος κύκλος που δείχνει το γεωγραφικό πλάτος, σε Στράβ.· *οἱ βίοι οἱ παράλληλοι*, οι παράλληλοι βίοι του Πλούταρχου, σε Πλούτ.· *ἐκ παραλλήλου*, παραλλήλως, στον ιδ. **2.** με δοτ., παράλληλος με, σε Πολύβ.

παρα-λογίζομαι, μέλ. -ίσομαι, αποθ., **I. 1.** λέγεται στην τήρηση λογαριασμών, υπολογίζω λάθος, λογαριάζω εσφαλμένα, σε Δημ. **2.** παροδηγώ, εξαπατώ, με διπλ. αιτ., σε Αριστ. **II.** παραπλανώμαι από λάθος συλλογισμούς, σε Αισχίν. — Παθ., είμαι παρασυρμένος, σε Αριστ.

παραλογισμός, ό, λανθασμένος συλλογισμός, παραπλάνηση, σε Πολύβ.

παραλογιστικός, -ή, -όν, απατηλός, παραπλανητικός, εσφαλμένος, σοφιστικός, σε Αριστ.

παρά-λογος, -ον, **I.** αυτός που βρίσκεται εκτός υπολογισμού, απροσδόκητος, απερίσκεπτος, αβέβαιος, σε Αριστ. κ.λπ.· *παράλογον, τό*, απροσδόκητο γεγονός· *αλλά τὰ παράλογα*, οι μερίδες φαγητού που δίνονται σε επισκέπτες που έρχονται απροειδοποίητα, σε Ξεν.· *επίρρ. παραλόγως*, σε Δημ.

II. παράλογος, ό, ως ουσ., αναπάντεχο ζήτημα, απροσδόκητο θέμα, σε Θουκ.· *πολύς, μέγας ό παράλογος*, το αποτέλεσμα είναι εντελώς αντίθετο από τους υπολογισμούς, στον ίδ.· *ομοίως, τόν παράλογον τοσοῦτον ποιῆσαι τοῖς Ἑλλησι*, προξένησε τόσο μεγάλη σύγχυση στους Έλληνες, στον ίδ.· *έν τοῖς ἀνθρωπείοις παραλόγοις*, από σφάλματα τέτοια που κάνουν οι άνθρωποι, στον ίδ.

πάρ-ἄλος, -ον (ἄλς), **I. 1.** αυτός που βρίσκεται κοντά ή δίπλα στη θάλασσα, σε Σοφ., Ευρ.· που βρίσκεται κοντά στο αλάτι (με λογοπαίγνιο της λέξης *ή Πάραλος*), σε Αριστοφ. **2.** γενικά, αυτός που σχετίζεται με τη θάλασσα, ο ναυτικός, σε Ηρόδ. **II.** *ή πάραλος γῆ*, τα παράλια της Αττικής (πρβλ. [παράλιος](#) II), σε Θουκ.· *απ' όπου, οἱ Πάραλοι*, οι άνθρωποι που βρίσκονται ή διαμένουν κοντά στην ακτογραμμή, σε Ηρόδ., Ευρ. **III. 1.** *ή Πάραλος ναῦς ή ή Πάραλος μόνο*, η Πάραλος, ένα από τα ιερά Αθηναϊκά πλοία που βρίσκονται στην υπηρεσία της πόλης, σε Θουκ., Δημ.· *επίσης Πάραλος* (χωρίς άρθρο), σε Αριστοφ. **2.** *οἱ Πάραλοι*, το πλήρωμα της Παράλου, στον ίδ., Θουκ.

παρ-άλπιος, -ον, αυτός που διαβιεί κοντά στις Άλπεις, σε Πλούτ.

παρα-λυπέω, μέλ. -ήσω, λυπώ ή παρενοχλώ, *ἄλλο παρελύπει οὐδέν*, καμία άλλη ασθένεια δεν τους μαστίζει πέραν του λοιμού, σε Θουκ.· *ὅταν μηδέν αὐτήν παραλυπῇ*, σε Πλάτ.· *οἱ παραλυποῦντες*, ανυπότακτοι, σκληροτράχηλοι, σε Ξεν.

παρά-λυπρος, -ον, λέγεται για έδαφος, πολύ φτωχό, άγονο, σε Στράβ.

παράλῃσις, ή, χαλάρωση στα πλάγια· παράλυση, αδυναμία, σε Θεόκρ.

παραλῃτικός, -ή, -όν, παράλυτος, σε Κ.Δ.

παρα-λύω, μέλ. -λύσω [ῶ], αόρ. α' -έλῃσα, παρακ. -λέλῃκα — Παθ., αόρ. α' -ελύθην [ῶ], παρακ. -λέλῃμαι· **I. 1.** με αιτ. πράγμ., χαλαρώνω από τα άκρα, λύνω, αποσπώ, αφαιρώ, σε Ηρόδ. κ.λπ. **2.** λύνω, δίνω τέλος, σε Ευρ. **II.** με αιτ. προσ. και γεν. πράγμ., ξεφεύω ή ξεχωρίζω, *πολλοὺς παρέλυσεν θάνατος δάμαρτος*, στον ίδ.· *παραλύω τινά τῆς στρατιῆς*, απαλλάσσω από τη στρατιωτική υπηρεσία, σε Ηρόδ.· *παραλύω τινά τῆς στρατηγίης*, διώχνω από το στράτευμα, στον ίδ.· *τοὺς Ἀθηναίους παραλύω τῆς ὀργῆς*, τους απελευθερώνω από..., σε Θουκ.· με αιτ. μόνο, αφήνω ελεύθερο, σε Ευρ. — Παθ., είμαι χωρισμένος από, *τινος*, σε Ηρόδ.· *απαλλάσσω από την υπηρεσία*, στον ίδ. **III.** λύνω δίπλα, δηλ. το ένα δίπλα στο άλλο, σε Ξεν. **IV.** στην Παθ., έχω αδυναμία, είμαι παραλυμένος, σε Αριστ.· γενικά, είμαι εξαντλημένος, καταπέφτω, εξασθενίζω, λέγεται για τις καμήλες, σε Ηρόδ.

παρ-ἄμειβω, μέλ. -αμείβω,

A. I. 1. προσπερνώ, αφήνω στην άκρη, με αιτ. τόπου, σε Πλούτ. **2.** ξεπερνώ, υπερβαίνω, ξεχωρίζω, *σοφία σοφίαν*, σε Σοφ. **II.** περνώ, διέρχομαι, *βίον*, σε Ανθ. **B.** Συνήθως στη Μέσ., **I. 1.** προσπερνώ, περνώ από δίπλα, αφήνω στην

άκρη, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ. κ.λπ.· τὸν παραμεινόμενος, σε Ομήρ. Οδ.· παραμείβεσθαι ἔνθεα πολλά, σε Ηρόδ.· αλλά, πύλας παραμείψεται, θα περάσει ανάμεσα στις πύλες, σε Θέογν. **2.** παρατρέχω, παραβλέπω, δεν δίνω σημασία, Λατ. praetermitto, σε Ηρόδ. **3.** ξεπερνώ, αφήνω πίσω, σε Πίνδ., Ευρ. **4.** λέγεται για το χρόνο, περνώ, φεύγω, σε Ησίοδ. **II.** με μεταβατική σημασία, γυρίζω απ' την άλλη πλευρά, παρεκκλίνω, παρεκτρέπω, σε Πίνδ.
παρ-ᾗμελέω, μέλ. -ήσω, αφήνω να περάσει και αψηφώ, είμαι αδιάφορος, τινός, σε Θουκ., Ξεν. κ.λπ.· απόλ., παρημελήκεε, παρέκκλινε λίγο, σε Ηρόδ.· παραμελοῦντες, είναι απρόσεκτοι, σε Πλάτ. — Παθ., είμαι εγκαταλελειμένος, σε Αισχύλ.

παρ-μένω, ποιητ. **παρ-μένω**, μέλ. -μενῶ, αόρ. α' -έμεινα· στέκομαι δίπλα ή κοντά, παρακολουθώ κάποιον χωρίς να παρεμβαίνω, με δοτ., σε Ομήρ. Ιλ., Αριστοφ.· παρά τινι, σε Αισχίν.· **I.** λέγεται για δούλους, παραμένω πιστός, σε Πλάτ.· απ' όπου, Παρμένων, ο Πιστός, ο Αφοσιωμένος, όνομα δούλου, σε Μένανδρ. **II.** **1.** απόλ., μένω στη θέση μου, διαμένω, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Αττ.· μένω με το στράτευμα, σε Θουκ. **2.** μένω σ' ένα μέρος, παραμένω πίσω ή στο σπίτι, σε Ηρόδ. **3.** επιζώ, παραμένω ζωντανός, στον ίδ. **4.** λέγεται για πράγματα, υπομένω, διαρκώ, σε Ευρ., Ξεν.

παρ-άμερος, -ον, Δωρ. αντί παρ-ήμερος.

παρ-μετρέω, μέλ. -ήσω, υπολογίζω κάτι δίπλα σε κάτι άλλο, συγκρίνω, σε Πλάτ.

παρ-ᾗμεύομαι, Δωρ. αντί παραμείβομαι, παραμεύεσθαι τινος μορφάν, υπερέχω, ξεπερνώ, σε Πίνδ.

παρ-μήκης, -ες (μήκος)· **I.** στενόμακρος ή ωσειδής, σε Πολύβ. **II.** αυτός που εκτείνεται σε πλάτος, παράλληλα προς τη στεριά, λέγεται για νησί, σε Στράβ.

παρ-μηρίδιος, -ον (μηρός), αυτός που βρίσκεται κατά μήκος των μηρών· τὰ παραμηρίδια, οπλισμός για τους μηρούς, πανοπλία για τους μηρούς, σε Ξεν.

παραμίγνυμι και -ύω, Ιων. -μίσγω, μέλ. -μίζω· **I.** αναμιγνύω με, τί τινι, σε Αριστοφ. — Παθ., ἡδονὴν παραμεμῖχθαι τῇ εὐδαιμονίᾳ, σε Αριστ. **II.** προσθέτω με ανάμειξη, Λατ. admiscere, ὕδωρ παραμίσγειν, σε Ηρόδ. — Παθ., ὅτι αὐτοῖς παραμέμικται, σε Πλάτ.

παρ-μιμνήσκομαι, μέλ. -μνήσομαι, παρακ. μέμνημαι, αποθ.· αναφέρω εκτός άλλου, κάνω μνεία ενός πράγματος παράλληλα με κάτι άλλο, με γεν. πράγμ., σε Ηρόδ., Σοφ.

παρ-μίμνω, ποιητ. αντί παραμένω, παραμένω, διαμένω, σε Ομήρ. Οδ.

παραμίσγω, βλ. [παραμίγνυμι](#).

παραμόνιμος, -ον, ποιητ. θηλ. παρμονίμα (παραμένω), **1.** αυτός που συμπαραστέκεται, δηλ. σταθερός, μόνιμος, σε Θέογν., Πίνδ. **2.** αφοσιωμένος, λέγεται για δούλους, πιστός, σε Ξεν.

παράμονος, ποιητ. **πάρμονος, -ον**, = το επόμ., σε Πίνδ.

παρά-μουσος, -ον (Μούσα), αυτός που βρίσκεται εκτός αρμονίας, είναι ασύμφωνος με κάτι, με δοτ., σε Ευρ.· απόλ., τραχύς, φοβερός, σε Αισχύλ.

παρ-αμπέχω ή -αμπίσχω, μέλ. -αμφέξω, αόρ. β' -ἡμπισχον· τυλίγω κάτι γύρω μου ως μανδύα· μεταφ., παραμπέχω λόγους, χρησιμοποιώ προσχήματα, προφασίζομαι, σε Ευρ.

παρ-μῦθόμαι, μέλ. -ήσομαι, αποθ., **1.** ενθαρρύνω ή προτρέπω κάποιον να κάνει κάτι, με δοτ. προσ. και απαρ., τοῖς ἄλλοις ἐφη παραμυθῆσασθαι οἴκαδ' ἀποπλέειν, σε Ομήρ. Ιλ.· με αιτ. προσ., παραμυθοῦ με (ενν. ποιεῖν) ὅτι καὶ πείσεις, σε Αισχύλ.· με αιτ. προσ. μόνο, ενθαρρύνω, παρακινώ, συμβουλεύω,

σε Πλάτ., Ξεν. **2.** παρηγορώ, συμβουλεύω, *τινα*, σε Ηρόδ., Αττ. **3.** καθησυχάζω, *παραμυθεῖτο*, προσπάθησε να τους καθησυχάσει, σε Θουκ. **4.** καταπραύνω, ελαττώνω, σε Πλούτ.: *απαλύνω*, μειώνω, αμβλύνω, σε Στράβ. **παραμυθητικός, -ή, -όν**, παρηγορητικός, σε Αριστ.

παραμυθία, ή, 1. ενθάρρυνση, προτροπή, πειθώ, σε Πλάτ. **2.** παρηγορία, αναψυχή, στον ίδ. **3.** ανακούφιση από λυπηρό συναίσθημα, απαλλαγή, *φθόνου*, σε Πλούτ.

παραμύθιον[ῶ], τό, 1. παραίνεση, προτρεπτικός λόγος, σε Πλάτ. **2.** κατευνασμός, παρηγορία, *καμάτων*, σε Σοφ.: *πυρσῶν*, για τις φλόγες της αγάπης, σε Θεόκρ.: *ἐλπίσκιन्दύω παραμύθιον οὔσα*, σε Θουκ.

παρ-μυκάομαι, αποθ., μουγκρίζω, βρυχώμαι από δίπλα ή ως απάντηση, λέγεται για τον κεραυνό που ακολουθεί τον σεισμό, σε Αισχύλ.

παρ-αναγιγνώσκω, έπειτα **-γινώσκω**, μέλ. **-αναγνώσομαι, I.** διαβάζω δίπλα σε αντιπαραβολή, έτσι ώστε να συγκρίνω ένα έγγραφο με ένα άλλο, *παραναγιγνώσκω παρὰ μαρτυρίας τὰς ῥήσεις*, σε Δημ. **II.** διαβάζω δημοσίως, σε Πολύβ.

παρ-αναδύομαι, Μέσ., με Ενεργ. αόρ. β' και παρακ., έρχομαι μπροστά και εμφανίζομαι δίπλα ή κοντά, σε Πλούτ.

παρ-ναιετάω, κατοικώ κοντά, με αιτ. τόπου, σε Σοφ.

παρ-ἄναλίσκω, μέλ. **-ανᾶλώσω**, ξοδεύω αλόγιστα, σπαταλώ, καταβροχθίζω, σε Δημ. — Παθ., λέγεται για ανθρώπους, ξοδεύω άνώφελα, γ' πληθ. αορ. α' *παραναλώθησαν*, σε Πλούτ.

παρᾶνάλωμα, -ατος, τό, άνώφελη κατανάλωση, σε Πλούτ.

παρ-νηνέω, Επικ. αντί *παρᾶνέω* (νέω), συσσωρεύω ή συναθροίζω, στοιβάζω, μόνο σε παρατ., *σῖτονπαρενήνεον ἐν κανέοισιν*, σε Ομήρ. Οδ.

παρ-νήχομαι, μέλ. **-ζομαι**, αποθ., κολυμπάω κατά μήκος της ακτής, σε Ομήρ. Οδ.: *κολυμπῶ δίπλα, τῇ τριήρει*, σε Πλούτ.

παρ-νικάω, μέλ. **-ήσω**, καθυποτάσσω στο κακό, διαστρέφω, διαφθείρω, σε Αισχύλ.

παρᾶνίσσομαι, αποθ., προσπερνῶ, με αιτ., σε Ομηρ. Ύμν.

παρ-ανίστημι, μέλ. **-αναστήσω**, στήνω πλησίον — Μέσ., με Ενεργ. αορ. β', ορθώνομαι, σηκώνομαι, στήνομαι κοντά σε, σε Πλούτ.

παρ-ανίσχω, I. μτβ., εγείρω, υψώνω ως απάντηση, σε Θουκ. **II.** αμτβ., σηκώνομαι πλησίον, σε Πλούτ.

παρ-νοέω, μέλ. **-ήσω**, σκέφτομαι εσφαλμένα, άστοχα, έχω σαλεμένο μυαλό, χάνω τα λογικά μου, σε Ευρ., Αριστοφ.

παράνοια, ή, παραφροσύνη, τρέλα, παράνοια, σε Αισχύλ., Ευρ., Αριστοφ.

παρ-ανοίγνυμι και -οίγω, ανοίγω πλαγίως ή λίγο, αφήνω κάτι μισάνοιχτο, *θύραν*, σε Δημ.

παρ-νομέω, παρατ. *παρενόμουν*, μέλ. **-ήσω**, αόρ. α' *παρενόμησα*, παρακ. *παρᾶνέομηκα* — Παθ., αόρ. α' *παρενομήθην*, παρακ. *παρᾶνέομμαι*: έπειτα με διπλή αύξηση, *παρηνόμουν, παρηνόμησα κ.λπ.* (*παράνομος*): **1.** παραβαίνω το νόμο, ενεργῶ παράνομα, σε Θουκ., Πλάτ. — Παθ., *κάθοδος*

παρᾶνομηθεῖσα, παράνομη επιστροφή στην πατρίδα, σε Θουκ. **2.** διαπράττω έγκλημα, *ἐς τὸν νεκρὸν ταῦτα παρενόμησε*, σε Ηρόδ.: *περί τινα*, σε Θουκ. — Παθ., μεταχειρίζομαι με τρόπο παράνομο, *κακομεταχειρίζομαι*, σε Δημ.

παρᾶνόμημα, τό, παράνομη πράξη, παρανομία, σε Θουκ.

παρᾶνομία, ή, παραβίαση του νόμου, της ευπρέπειας ή της τάξης, σε Θουκ., Πλάτ.: *ή κατὰ τὸ σῶμα παρᾶνομία εἰς τὴν δίαιταν*, χαλαρός και ακατάστατος τρόπος ζωής, σε Θουκ.

παρά-νομος, -ον, Ι. αυτός που ενεργεί ενάντια στο νόμο, παράνομος, σε Ευρ., Πλάτ. **Π. 1.** λέγεται για πράγματα αντίθετα στο νόμο, παράνομος, σε Αριστοφ., Θουκ. κ.λπ.· επίρρ. *παρانونώς*, παράνομα, σε Θουκ. **2.** στο Αττ. δίκαιο, *παράνομα γράφειν, εἰπεῖν*, προτείνω μέτρο ασύμφωνο προς τους νόμους, στον ιδ.· η καταγγελία λέγεται *παρانونων γραφή*, σε Αισχίν.· στον υπερθ., *παρανομώτατα γεγραφότα*, στον ιδ.

παρά-νοος, -ον, συνηρ. **-νοους, -ουν**, αλλόφρων, τρελός, παρανοϊκός, σε Αισχύλ.

πάρ-αντα, επίρρ., πλαγίως, σε Ομήρ. Ιλ.

παρ-αντέλλω, ποιητ. αντί *παρανατέλλω*, σε Ανθ.

παρ-ανυκτερεύω, περνάω τη νύχτα δίπλα σε κάποιον ή κάτι, διανυκτερεύω πλησίον κάποιου, σε Πλούτ.

παρά-νυμφος, ό (νύμφη), φίλος του γαμπρού ή κουμπάρος, αυτός που καθόταν δίπλα στον γαμπρό στο νυφικό άρμα για να φέρει τη νύφη· ως θηλ., η θεραπαινίδα της νύφης, σε Αριστοφ.

παρά-ξενος, -ον, μισός με ξένη καταγωγή, απατεώνας, ψεύτικος, απατηλός, σε Αριστοφ.

παραξέω, μέλ. -έσω, ξύνω πλάγια ή επιτόλαια, τρίβω, σε Ανθ.

παρα-ξίφιος, -ίδος, ή (ξίφος), μικρό μαχαίράκι που φοριόταν δίπλα από το ξίφος, ξιφίδιο, σε Στράβ.

παραζόνιος, -ον (ἄξων), αυτός που βρίσκεται δίπλα στον άξονα των τροχών· τὸ *παραζόνιον*, πείρος τροχού· *παραζόνια*, στον Αριστοφ. πιθ. παράτολμα φλυαρήματα.

παρ-άορος, Δωρ. αντί *παρ-ήορος*.

παρα-παιδᾶγωγέω, μέλ. -ήσω, βοηθώ να εκπαιδευθεί κάποιος ή να ασκηθεί· διαπλάθω, μορφοποιώ βαθμιαία, σε Λουκ.

παρα-παίω, μέλ. -σω, **1.** χτυπώ πλαγίως· πλήττω εσφαλμένα και μεταφ., είμαι ξετρελαμένος, χάνω το νου μου, σε Αισχύλ.· *παραπαίω τι*, υποπέφτω σε παραλογισμό, σε Λουκ. **2.** φεύγω μακριά, αποστατώ, Λατ. aberrare, τῆς ἀληθείας, σε Πολύβ.

παρα-πάλλομαι, Παθ., πάλλομαι πλησίον, *τινι*, σε Ευρ.

παρά-πᾶν, επίρρ., αντί *παρὰ πᾶν*, **1.** ολότελα, απόλυτα, γενικά με άρθρο, τὸ *παράπαν οὐδέν*, καθόλου, τίποτα, σε Ηρόδ.· *οὐκ εἰμι τὸ παράπαν ἄθεος*, σε Πλάτ. **2.** λέγεται σε υπολογισμούς, ἐπὶ διηκόσια τὸ *παράπαν*, περίπου διακόσια κατά μέσο όρο, σε Ηρόδ.

παρ-ᾠπάτάω, μέλ. -ήσω, εξαπατώ, δελεάζω, σε Αισχύλ.

παρ-ᾠπάφισκω, μόνο στον αόρ. β' *παρήπᾳφον*, παρασύρω, αποπλανώ, σε Ομήρ. Οδ.· με απαρ., παρακινώ κάποιον να κάνει ένα πράγμα με απάτη ή πανουργία, σε Ομήρ. Ιλ.

παρα-πειθώ, μέλ. -πείσω, πείθω σταδιακά, καταπειθώ, δελεάζω, σε Όμηρ., σε Επικ. γ' ενικ. αορ. β' *παραιπεπίθησιν*, *μτχ. παρ-πεπιθών*.

παρα-πέμπω, μέλ. -ψω, **Ι. 1.** στέλνω μαζί, διέρχομαι μαζί ή μέσα από, με αιτ. τόπου, σε Ομήρ. Οδ. **2.** στέλνω κοντά ή κατά μήκος της ακτής, σε Θουκ. **3.** στέλνω μαζί, συνοδεύω, λέγεται για πλοία στον πόλεμο που συνόδευαν άλλα εμπορικά, σε Δημ.· ομοίως στη Μέσ., στον ιδ. **4.** συνοδεύω προμήθειες για το στράτευμα, σε Ξεν. **5.** στέλνω στρατιώτες πλαγίως της φάλαγγας για υποστήριξη, στον ιδ. **Π.** μεταδίδω, λέγεται για ήχο, *παραπέμπω στόνον τινί*, σε Σοφ.· *θόρυβον παρ.*, σε Αριστοφ. **ΠΠ.** αφήνω να περάσει, επιτρέπω την αποχώρηση, απολύω, αποπέμπω, σε Φίλιππ. παρά Δημ.

παρα-πέτασμα, -ατος, τό, αυτό που απλώνεται πριν από κάτι, παραπέτασμα, σε Ηρόδ., Αριστοφ.· μεταφ., πρόσχημα, προκάλυμμα, σε Πλάτ., Δημ.

παρα-πέτομαι, μέλ. -πῆσομαι, αόρ. β' *παρ-επτόμην* ή -επτόμην· αποθ.· **1.** πετώ κατά μήκος, σε Αριστ. **2.** δραπετεύω, διαφεύγω, σε Ανθ.

παρα-πήγνυμι και -ύω, μέλ. -πῆζω, μπήγω ή στερεώνω κοντά σε, σε Ηρόδ. — Παθ., με παρακ. β' *πέπηγα*, είμαι τοποθετημένος στο έδαφος δίπλα από κάτι, σε Ομήρ. Ιλ.· είμαι στέρεα τοποθετημένος σε κάτι, με δοτ., σε Ισοκρ. **παρα-πηδάω**, μέλ. -ήσομαι, απομακρύνομαι πιο πέρα, παραμερίζω, παραβαίνω, τούς νόμους, σε Αισχίν.

παρα-πικραίνω, πικραίνω πολύ, εξοργίζω, σε Κ.Δ.

παραπικρασμός, πικρία, στενοχώρια, σε Κ.Δ.

παρα-πίμπραμαι, Παθ., καίγομαι δίπλα σε κάτι άλλο, σε Ξεν.

παρα-πίπτω, μέλ. -πεσοῦμαι, **I.** πέφτω από δίπλα, σε Πλούτ. **II. 1.** πέφτω στο δρόμο κάποιου, σε Ηρόδ., Ξεν.· *καιρός παραπίπτει*, ευκαιρίας δοθείσης, σε Θουκ.· *ὁ παραπεσών* όπως *ὁ παρατυχών*, ο πρώτος που έρχεται τυχαίος, σε Πλάτ. **2.** με δοτ., συμβαίνω, στον ίδ. **III.** πέφτω πιο πέρα ή μακριά από, με γεν., σε Πολύβ.· απόλ., φεύγω μακριά, σε Κ.Δ.

παρα-πλάζω, μέλ. -πλάγζω, αόρ. α' *παρ-έπλαγξα*, Παθ. -επλάγθην· κάνω κάποιον να παρεκτραπεί από τον σωστό δρόμο, οδηγώ έξω από την πορεία, σε Ομήρ. Οδ.· μεταφ., οδηγώ έξω από το δρόμο, περιπλέκω, στον ίδ. — Παθ., *παρεπλάγχθη* *ίος*, περιπλανώμαι, σε Ομήρ. Ιλ.· *παραπλάγχθη* *γνώμης*, ξεφεύγω, ξεστρατίζω από τη λογική, σε Ευρ.

παρά-πλειος, -α, -ον, σχεδόν πλήρης, σε Πλάτ.

παρα-πλέκω, μέλ. -ζω, πλέκω ή υφαίνω, σε Στράβ.

παρα-πλευρίδια, τά (πλευρά), καλύμματα για τα πλευρά των αλόγων, σε Ξεν.

παραπλευστέος, -α, -ον, αυτός που πρέπει να πλευσει δίπλα, σε Στράβ.

παρα-πλέω, Ιων. -πλώω· μέλ. -πλεύσομαι και -οῦμαι· Επικ. αόρ. β' *παρέπλων* (όπως αν προερχόταν από ρήμα εις -μι)· **1.** πλέω δίπλα ή πέρα, απόλ., *οἷη δὴ κείνῃ γε παρέπλω Ἀργώ*, ήταν το μόνο πλοίο που επλευσε ανάμεσα σε εκείνο το μέρος, σε Ομήρ. Οδ.· *ἐν χρῶ παραπλέοντες*, πλέοντας ξυστά, πολύ κοντά όπως το ξύρισμα πάνω στο δέρμα, σε Θουκ. **2.** πλέω κατά μήκος της ακτής, με αιτ. τόπου, λέγεται για ανθρώπους που πλέουν κοντά στην ακτή, σε Ηρόδ.

παρά-πληκτος, -ον (πλήσσω), πληγμένος από μανία, σε Σοφ.

παραπλήξ, -ήγος, ό, ή, I. αυτός που πλήττεται στα πλάγια, *ήϊόνες παράπληγοι*, τμήματα στεριάς πάνω στα οποία σκάνε τα κύματα με δύναμη, σε Ομήρ. Οδ. **II.** μεταφ., παράπληκτος, παράφρων, σε Ηρόδ., Αριστοφ.

παρα-πλησιάζω, βρίσκομαι πλησίον, είμαι γείτονας, σε Αίσωπ.

παρα-πλήσιος, -α, -ον και -ος, -ον, 1. αυτός που βρίσκεται κοντά σε κάτι, που είναι σχεδόν ίδιος, παρόμοιος, *τοιαῦτα καιπαραπλήσια*, τέτοια ή περίπου τέτοια, σε Θουκ.· *ναυσί παραπλησίαις τὸν ἀριθμόν*, με πλοία σχεδόν ισάριθμα, στον ίδ.· με δοτ., *παραπλήσιοι ἀλλήλοις*, σχεδόν ίσοι, σε Ηρόδ.· *ὅμοια ἢ παραπλήσια τούτοις*, σε Δημ. **2.** ακολουθ. από αναφ., *παρ. ὡς...*, στον ίδ.· *παραπλήσιος ὥσπερ ἂν εἶ...*, σε Ισοκρ.· ουδ. *παραπλήσια* ως επίρρ.· *παραπλήσια ὡς εἶ...*, Λατ. *perinde ac si...*, σε Ηρόδ.· ομοίως επίρρ. -*ίως*, σε Πλάτ.· *παραπλησίως ἀγωνίζεσθαι*, Λατ. *aequo Marte contendere*, σε Ηρόδ.

παρα-πλήσσω, Αττ. -ττω, μέλ. -ζω, πλήττω πλαγίως — Παθ., πλήττομαι στη μια πλευρά, έχω υποστεί βλάβη στις φρένες μου, είμαι παράφρων, παρανοϊκός, *γέλως παραπεπληγμένος*, σε Ευρ.

παρά-πλοος, συνηρ. **-πλους**, **ό**, **I.** αυτός που πλέει πλησίον κάποιου, αυτός που πλέει προς την ακτή, ταξίδι κατά μήκος των παραλίων, *τῆς Ἰταλίας*, προς την Ιταλία, σε Θουκ. **II.** μέρος που παραπλέεται ή πλησιάζεται από την ακτή, σε Στράβ.

παραπλώω, Ιων. αντί παραπλέω.

παρα-πνέω, μέλ. *πνεύσομαι*, αόρ. α' *παρα-έπνευσα*· πνέω παραπλεύρως, βρίσκω παράπλευρη διέξοδο διαφυγής, λέγεται για τους ανέμους που βρίσκονται κλεισμένοι σε ασκό από τον Αίολο, σε Ομήρ. Οδ.

παρα-ποδίζω, μέλ. Αττ. -*ιῶ*, μπερδεύω τα πόδια, γενικά, παρεμποδίζω, παρακωλύω, σε Πολύβ. — Παθ., εξαπατώμαι, παγιδεύομαι, σε Πλάτ.

παρα-πόδιος, ποιητ. **παρπ-, -ον (πούς)**, αυτός που βρίσκεται μπροστά στα πόδια, δηλ. παρών, ενεστώς, σε Πίνδ.

παρα-ποιέω, μέλ. -*ήσω*· **1.** νοθεύω, διαστρεβλώνω — Μέσ., *παραποιοῦσάμενος σφραγίδα*, έχοντας φτιάξει πλαστή σφραγίδα, σε Θουκ. **2.** αλλάζω ελαφρώς ή λίγο, σε Αριστ.

παρ-ᾠπολαύω, απολαμβάνω επιπλέον ή παράπλευρα προνόμια, τινός, σε Λουκ.

παρ-απόλλυμι, **1.** καταστρέφω επιπλέον — Μέσ., με παρακ. β' *παραπόλωλα*, χάνομαι δίπλα από, *παραπολεῖ* (β' ενικ. μέλ.), σε Αριστοφ. **2.** καταστρέφομαι άδικα, σε Δημ.

παραπομπή, ή (παραπέμπω), I. 1. αποστολή με συνοδεία *σίτου*, σε Ψήφ. παρά Δημ. **II. 1.** παροχή, προμήθεια, σε Αριστ. **2.** αυτό που παρέχεται, προμήθειες, Λατ. *commeatus*, σε Ξεν.

παραπομπός, -όν (παραπέμπω), αυτός που συμμετέχει στην αποστολή κάποιου πράγματος με συνοδεία, σε Πολύβ.

παρα-πόντιος, -ον, αυτός που βρίσκεται πλησίον ή κοντά στη θάλασσα, σε Ανθ.

παραπορεύομαι, αποθ. με Μέσ. μέλ. και Παθ. αόρ. α', **I.** βαδίζω πλησίον ή κατά μήκος, σε Πολύβ. **II.** πορεύομαι δίπλα, με αιτ. τόπου, στον ιδ.· διαπερνώ, *διὰ τῶν σπορίμων*, σε Κ.Δ.

παρα-ποτάμιος, -α, -ον, αυτός που βρίσκεται κοντά σε ποτάμι, που βρίσκεται δίπλα σε ποτάμι, σε Ηρόδ.

παρα-πράσσω, Αττ. -**ττω**, Ιων. -**πρήσσω**, μέλ. -*ζω*· **I.** κάνω κάτι εκτός ή πέρα από τον κύριο σκοπό μου, σε Ηρόδ. **II.** βοηθώ στην εκτέλεση ενός πράγματος, σε Σοφ.

παρα-πρεσβεία, ή, δόλια αποστολή πρεσβείας, σε Δημ.

παρα-πρεσβεύω, εκτελώ ανέντιμα τα καθήκοντα πρεσβευτή, σε Δημ., Αισχίν.· ομοίως αποθ. *παραπρεσβεύομαι*, σε Δημ.

παρά-πρισμα, -ατος, τό (πρίω), ροκανίδι, πριονίδι, μεταφ. λέγεται για ποιητικές φράσεις, σε Αριστοφ.

παρ-άπτομαι, Μέσ., δένομαι κοντά σε — Παθ., *χερσὶ παραπτομένα πλάτα*, προσαρμοσμένα στα χέρια, εφαρμοσμένα στα χέρια, σε Σοφ.· άλλοι το θεωρούν συγκοπτ. του *παραπετομένα*, πετόμενος.

παρά-πτωμα, -ατος, τό (παραπίπτω), σφάλμα, παράβαση, αμαρτία, σε Κ.Δ.

παράπτωσις, ή (παραπίπτω), πτώση από τα πλάγια, *κατὰ τὴν παράπτωσιν τινος*, κατά τη διάρκεια ή την εξέλιξη μιας ενέργειας, σε Πολύβ.

παρα-πύθια, τά, κωμική λέξη, νόσος η οποία εμποδίζει κάποιον από το να ανακηρυχτεί νικητής στα *Πύθια*, σε Ανθ.

πάρᾱρος, -ον, Δωρ. αντί *παρήρορος* III, σε Θεόκρ.

παρ-αρπάζω, αρπάζω πλαγίως, σε Ανθ.

παραρ-ράπτομαι, Παθ., ράβομαι ως κρόσσι κατά μήκος, σε Ηρόδ.

παραρ-ρέω, μέλ. -*ρεύσομαι*, αόρ. β' -*ερρύην*, παρακ. Ενεργ. -*ερρύηκα*· **I.** ρέω κοντά ή πλησίον, *τόπον ή παρὰ τόπον*, σε Ηρόδ.· σβήνομαι, εξαλείφομαι, παρασέρνομαι, σε Κ.Δ. **II.** πέφτω ή ολισθαίνω, σε Σοφ., Ξεν. **III.** ρέω ξαφνικά, σε Δημ.

παραρ-ρήγνυμι ή **-ύω**, μέλ. *-ρήζω*· **I.** σπάζω από τα πλάγια, ιδίως σπάζω την πολεμική γραμμή, σε Θουκ.· και στην Παθ., έχω υποστεί ρήγμα, στον ίδ. **III. 1.** Παθ. αόρ. β' *παρερράγην [ῥ]*, με παρακ. β' Ένεργ. *παρέρρωγα*, σπάζω ή διαρρηγνύω, σε Σοφ., Πλούτ. **2.** *φωνή παρερρωγυῖα*, φωνή «σπασμένη» (από το πάθος), σε Θεόκρ.

παραρ-ρητός, -ή, -όν, I. λέγεται για ανθρώπους, που μπορούν να συγκινήσουν με τις λέξεις, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** λέγεται για λέξεις, πειστικός, στο ίδ.

παραρ-ρίπτω έπειτα **-έω**, ρίχνω πλησίον· μεταφ., παίρνω το ρίσκο να κάνω κάτι· με μτχ., *παραρρίπτω λαμβάνων*, σε Σοφ.· πετώ κατά μέρος, απορρίπτω, σε Ανθ.

παράρ-ρῦμα, -ατος, τό, οτιδήποτε εξαπλώνεται στα πλάγια· δερμάτινο ή μάλλινο παραπέτασμα που απλώνεται στα πλευρά των πλοίων για να προστατεύει τους άνδρες, σε Ξεν.

παρ-αρτάομαι, Παθ., αναρτώμαι στα πλάγια, σε Πλούτ.

παραρτέομαι, Ιων. ρήμ. (πρβλ. [ὑρτέομαι](#)), Μέσ. **I.** μτβ., παρασκευάζω κάτι για κάποιον, *παραρτέετο στρατήν*, ασχολήθηκε με την προετοιμασία του στρατεύματος, σε Ηρόδ. **II.** με Παθ. σημασία, βρίσκομαι σε επιφυλακή, στον ίδ.

παρ-αρτύω, λέγεται για τροφή, νοστιμίζω με την προσθήκη άλλων υλικών, κάνω κάτι πικάντικο.

παρᾱσάγγης, -ου, ό, παρασάγγης, αρχαίο μέτρο μήκους (το περσικό farsang, που περιέχει τριάντα στάδια), σε Ηρόδ., Ξεν.

παρ-σάττω, μέλ. *-ζω*, παραγεμίζω, *τι παρά τι*, σε Ηρόδ.

παρά-σειον, τό, ανώτατο ιστίο, σε Λουκ. (αμφίβ. προέλ.).

παρά-σειρος, -ον (σειρά), στερεωμένος παραπλεύρως, *παράσειρος ἵππος*, άλογο ζευγμένο στα πλάγια του συνηθισμένου ζεύγους, προώστης· μεταφ., ομόζυγος, αληθινός σύντροφος, σε Ευρ.

παρ-σειώ, μέλ. *-σω*, σείω παραπλεύρως, *παρασειώ τὰς χεῖρας*, κινώ τα χέρια στο τρέξιμο· έπειτα (χωρίς το *χεῖρας*) *φεύγειν παρασεισας*, όπως το Λατ. *demissis manibus fugere*, δηλ. *celerrime*, σε Αριστ.

παρ-σημαίνομαι, 1. Μέσ., βάζω τη σφραγίδα μου δίπλα σε άλλη, θέτω νέα σφραγίδα, σφραγίζω, σε Δημ.· μτχ. παρακ. *παρασεσημασμένος*, με Παθ. σημασία, στον ίδ. **2.** σημειώνω στο περιθώριο, κάνω παρατηρήσεις στα πλάγια, σε Αριστ.

παρά-σημον, τό (σήμα), σημείωση στο περιθώριο· διακριτική σημείωση στα πλάγια, τα διακριτικά ενός πλοίου, Λατ. *insigne*, σε Κ.Δ.· διακριτικό γνώρισμα στρατιώτη, σε Πλούτ.

παρά-σημος, -ον (σήμα),· **I. 1.** παραπονημένος, λανθασμένα χτυπημένος, χαραγμένος, πλαστογραφημένος, λέγεται για νόμισμα, σε Δημ.· μεταφ., λέγεται για ανθρώπους, σε Αριστοφ.· ομοίως, *παράσημος δόξα*, σε Ευρ.· *παράσημος αἶνω*, αυτός που του έχει αποδοθεί εσφαλμένα έπαινος, δηλ. επαινούμενος από λάθος λόγο, σε Αισχύλ. **2.** λέγεται για λέξεις, εσφαλμένη, λανθασμένη, σε Ανθ. **II.** διακεκριμένος, σε Πλούτ.

παρ-σιγάω, μέλ. *-ήσομαι*, περνά από δίπλα σιωπηλά, σε Στράβ.

παρ-σιτέω, μέλ. *-ήσω*, λειτουργώ ως παράσιτος ή κόλακας, σε Λουκ. **II.** τιμώναι με μια θέση στο δημόσιο τραπέζι, σε Πλούτ.

παρασιτικός, -ή, -όν, αυτός που ταιριάζει σε *παράσιτον*· ή *-κή* (ενν. *τέχνη*), η ιδιότητα του *παρασίτου*, κολακεία, σε Λουκ.

παρά-σιτος, ὁ, κάποιος που τρώει στο τραπέζι άλλου, που ζει με έξοδα άλλου, παράσιτος, κόλακας, σε Κωμ., σε Λουκ.

παρ-σιωπάω, μέλ. -ήσομαι, αποσιωπώ, περνώ στη σιωπή, αποκρύπτω, σε Πολύβ.

παρ-σκευάζω, μέλ. -άσω — Παθ. παρακ. παρασκευάσμαι, γ' πληθ. Ιων. υπερσ. παρεσκευάδατο·

A. I. 1. είμαι έτοιμος, ετοιμάζομαι, σε Ηρόδ., Αττ. **2.** προμηθεύω, εξασφαλίζω, σε Δημ. **3.** κάνω ή καθιστώ τέτοιου είδους, με μτχ. ή επίθ., παρασκευάζω τινά *εὖ ἔχοντα*, παρασκευάζω τινά *ὅτι βέλτιστον*, με απαρ., παρασκευάζω τινά *ὥς μὴ ποιεῖν*, τον συνηθίζω να μην κάνει κάτι, σε Δημ.· ομοίως, παρασκευάζω *ὅπως ὥς βέλτισται ἔσονται αἱ ψυχαί*, σε Πλάτ. **4.** απόλ., κάνω κάποιον φίλο μου, σε Δημ. **B. Μέσ. και Παθ., I. 1.** με την κύρια σημασία της Μέσ., παρασκευάζω ή προετοιμάζω για τον εαυτό μου, σε Ηρόδ., Αττ. **2.** στους Ρήτ., προετοιμάζω ανθρώπους ως μάρτυρες, έτσι ώστε να πετύχω ευνοϊκή απόφαση μέσω εξαπάτησης (πρβλ. [παρασκευή](#) I. 3)· απόλ., **I.** διοργανώνω φατρία, δολοπλοκώ, σε Δημ.· ομοίως στην Ενεργ., σε Ξεν. **II. 1.** στη Μέσ. απόλ., προετοιμάζω τον εαυτό μου, κάνω προπαρασκευή, σε Ηρόδ., Αττ. **2.** παρακ. *παρεσκευάσμαι*, στην Παθ. κυρίως, είμαι έτοιμος, προετοιμάζομαι, σε Ηρόδ., Αττ.· *παρεσκευάσθαι τι*, προετοιμάζω ένα πράγμα, σε Πλάτ.· απρόσ., *ὥς παρεσκευάσατο*, όταν έγιναν οι προετοιμασίες, σε Θουκ. **παρασκευάσμα, -ατος, τό**, οτιδήποτε παρασκευάζεται, παρασκευάσμα, μηχανήμα, σύνεργο, σε Ξεν.

παρασκευαστέον, ρημ. επίθ., **1.** αυτός που πρέπει να προετοιμαστεί ή να συντηρηθεί, σε Πλάτ., Ξεν. **2.** (από Παθ.), αυτός που πρέπει να ετοιμάσει τον εαυτό του, να είναι έτοιμος, σε Πλάτ.

παρασκευαστής, -οῦ, ὁ, τροφοδότης, προμηθευτής, *τινος*, σε Πλάτ.

παρασκευαστικός, -ή, -όν, έμπειρος στην παρασκευή, *τινος*, σε Ξεν.

παρ-σκευή, ή, I. 1. προετοιμασία, σε Ηρόδ., Αττ.· *ἐν τούτῳ παρασκευῆς*, σ' αυτήν την φάση της προετοιμασίας, σε Θουκ.· προετοιμασία ομιλίας, σε Ξεν.· με πρόθ., *ἐκ παρασκευῆς*, από προετοιμασία, *μάχη ἐγένετο ἐκ παρασκευῆς*, στημένη μάχη, σε Θουκ.· ομοίως, *ἀπὸ παρασκευῆς*, στον ίδ.· *δι' ὀλίγης παρασκευῆς*, με λίγη ετοιμασία, πρόχειρη, στο ίδ.· *ἐν παρασκευῇ*, στην πορεία της προετοιμασίας. **2.** εξασφάλιση, προπαρασκευή, *παρασκευή φίλων καὶ οὐσίας*, σε Πλάτ. **3.** δολοπλοκία ή σκευωρία, *παρασκευή φίλων καὶ οὐσίας*, με σκοπό να κερδίσουν την ευμηγορία ή την επινηφίση προτάσεως, σε Δημ. κ.λπ. **III.** στους Ιουδαίους, η μέρα της ετοιμασίας, η μέρα πριν το Σάββατο του Πάσχα, σε Κ.Δ.

παρ-σκηνάω ή -έω, μέλ. -ήσω, στήνω τη σκηνή μου δίπλα ή κοντά σε άλλη, σε Ξεν.

παρ-σκήνια, τά (σκηνή), χώροι στα πλάγια της κεντρικής σκηνής, σε Δημ.

παρ-σκηνόω, μέλ. -ώσω, απλώνω πάνω από κάτι σαν σκηνή ή παραπέτασμα, σε Αισχύλ.

παρ-σκήπτω, μέλ. -ψω, πέφτω δίπλα, *εἰς τι*, σε Λουκ.

παρ-σκιρτάω, μέλ. -ήσω, ορμώ εναντίον κάποιου, σε Πλούτ.

παρ-σκοπέω, I. ρίχνω πλάγια ματιά σε, *τινά*, σε Πλάτ. **II.** με γεν., παραλείπω να δω τη δύναμη κάποιου πράγματος, σε Αισχύλ.

παρ-σκόπτω, μέλ. -ψω, χλευάζω έμμεσα, σε Ομηρ. Ύμν.

παρ-σοβέω, μέλ. -ήσω, τρομάζω πουλιά· αμτβ., προχωρώ αργά από δίπλα και με αλαζονεία, σε Πλούτ.

παρα-σοφίζομαι, αποθ., ξεπερνώ στην τέχνη ή στην ικανότητα, *τινα*, σε Αριστ.

παρα-σπάω, μέλ. -άσω [ᾶ], σύρω με ορμή στα πλάγια, αποσπώ πλαγίως, σε Σοφ.· μεταφ., *παρασπᾶν τινα γνώμης*, στον ίδ.· *ἀδίκους φρένας παρασπᾶς*, δηλ. ὥστε εἶναι ἀδίκους, στον ίδ. — Μέσ., *παρασπᾶσθαι τινά τινος*, αποσπώ κάποιον από το μέρος κάποιου άλλου, σε Ξεν.

παρ-ασπίζω, μέλ. -σω, φέρω ασπίδα στο πλάι, δηλ. μάχομαι πλησίον, στέκομαι δίπλα, σε Ευρ.· μεταφ., *(τόξα) παρασπίζοντ' ἑμοῖς βραχίοσι*, στον ίδ.

παρ-ασπιστής, -οῦ, ὁ, σύντροφος στα όπλα, σε Ευρ.

παρασπονδέω, μέλ. -ήσω· **I.** ενεργώ αντίθετα προς μια συμμαχία ή συμφωνία, σπάω συμφωνία, σε Δημ. **II.** μτβ., παραβαίνω την πίστη μου σε κάποιον, σε Πολύβ. — Παθ., πάσχω, μαστίζομαι από παραβίαση εμπιστοσύνης ή αθέτηση υπόσχεσης, στον ίδ.

παρασπόνδημα, -ατος, τό, παραβίαση εμπιστοσύνης, σε Πολύβ.

παρασπόνδησις, ή, παραβίαση σπονδών, σε Πολύβ.

παρά-σπονδος, -ον, αυτός που είναι ενάντια στις σπονδές, σε Θουκ., Ξεν.

παραστιάδόν, επίρρ., στην πλευρά κάποιου, σε Όμηρ., Θέογν.

παρασταίην, ευκτ. αορ. β' του *παρίστημι*· **-στάς**, μτχ.

παραστάς, -άδος, ή (παρίσταμαι), οτιδήποτε στέκεται δίπλα· πληθ.

παραστάδες, τα φύλλα της πόρτας, παραστάδες, Λατ. antae· επίσης ο χώρος ανάμεσα στις παραστάδες, προθάλαμος, σε Ευρ.· μερικές φορές στον ενικ.

παράσταισις, -εως, ή, I. 1. *(παρίστημι)* στάση, τοποθέτηση δίπλα ή μακριά, εκδίωξη, εκτόπιση, σε Πλάτ. κ.λπ. **2.** έκθεση πραγμάτων προς πώληση, εμπόριο λιανικής πώλησης, σε Αριστ. **II.** *(παρίσταμαι)* αμτβ.· στάση, πλησίον· **1.** θέση ή αξίωμα δίπλα στον βασιλιά, σε Ξεν. **2.** ύπαρξη μυαλού, θάρρος, σε Πολύβ.· επίσης, απόγνωση, στον ίδ. **III.** ως δικανικός όρος, μικρή χρηματική καταβολή για τη διεξαγωγή δίκης, σε Ρήτ.

παραστιάτέω, μέλ. -ήσω· **1.** στέκομαι δίπλα ή κοντά, σε Τραγ. **2.** στέκομαι δίπλα, υποστηρίζω, βοηθώ, *τινί*, σε Αισχύλ., Σοφ.

παραστάτης[ᾶ], -ου, ὁ (παρίσταμαι), I. αυτός που στέκεται δίπλα, υπερασπιστής, σε Ευρ. **II. 1.** ο στρατιώτης που συμπαρίσταται (*προστάτης* καλείται ο στρατιώτης που στέκεται μπροστά από κάποιον άλλο), ενώ *ἐπιστάτης*, ο στρατιώτης που στέκεται πίσω από κάποιον άλλο), σε Ηρόδ., Ξεν.· γενικά, σύντροφος, υποστηρικτής, σε Ηρόδ. κ.λπ. **2.** αυτός που βρίσκεται στα δεξιά ή στα αριστερά κάποιου στο Χορό, σε Αριστ.

παραστατικός, -ή, -όν, I. 1. ικανός να στέκεται δίπλα. **2.** ικανός να προτρέψει ή να διεγείρει, με γεν., σε Πολύβ., Πλούτ. **II.** εχέφρων, θαρραλέος, εμψυχωτικός, σε Πολύβ.

παραστάτις, -ιδος, θηλ. του *παραστάτης*, βοηθός, επίκουρος, σε Σοφ., Ξεν.

παρα-στείχω, αόρ. β' *παρέστιχον*, **I.** πηγαίνω ή περνώ δίπλα από, με αιτ. τόπου, σε Όμηρ. Ύμν., Αισχύλ.· *απόλ.*, σε Σοφ. **II.** εισέρχομαι, μπαίνω, *δόμους*, στον ίδ.

παρα-στήναι, -στήσαι, απαρ. αορ. β' και α' του *-ίστημι*.

παρα-στορέννυμι, απλώνω κατά μήκος, εξαπλώνω, *ἐγώ σε παραστορῶ* (Αττ. μέλ.), σε Αριστ.

παρα-στράτηγέω, μέλ. -ήσω, βρίσκομαι κοντά στο στρατηγό, αναμειγνύομαι στις υποθέσεις του, μετέχω σε αυτές, σε Πλούτ.

παρα-στράτοπεδεύω, κατασκηνώνω απέναντι, *τινί*, σε Πολύβ.

παρα-στρέφω, μέλ. -*ψω*· **1.** γυρίζω πλάγια, μεταφ. *μτχ.* Παθ. παρακ. *παρεστραμμένος*, διεστραμμένος, σε Αριστ. **2.** *παραστρέφω τὸν τριβῶνα*, είμαι ανειλικρινής, σε Θεόκρ.

παρα-συγγράφω, παραβαίνω τη συμφωνία μου, *τινα*, σε Δημ.

παρα-συλλέγομαι, Παθ., συγκεντρώνομαι μαζί με άλλους, σε Ανδοκ.

παρα-σύρω[ϋ], μέλ. -*σῦρῶ*, **I.** παρασύρω, μεταφέρω μακριά, λέγεται για γρήγορο ποτάμι, σε Αριστοφ. **II.** *παρασύρω ἔπος*, πετώ μια βιαστική κουβέντα σε συζήτηση, τη χρησιμοποιώ άκαιρα και άτοπα, σε Αισχύλ.

παρα-σφάλλω, μέλ. -*σφᾶλλῶ*, αόρ. α΄ *παρ-έσφηλα*· κάνω κάτι να πάρει πλάγια κλίση, σε Ομήρ. Ιλ.· *παρασφάλλω τινάτινος*, προκαλώ αποτυχία στα σχέδια κάποιου στην απόκτηση ενός πράγματος, σε Πίνδ.

παρασχέ, προστ. αορ. β΄ του *παρέχω*.

παρασχεθεῖν, απαρ. ποιητ. αορ. β΄ του *παρέχω*.

παρασχεῖν, Επικ. -*χέμεν*, απαρ. αορ. β΄ του *παρέχω*.

παρα-σχίζω, μέλ. -*σω*, σχίζω κατά μήκος, ξεσχίζω, σε Ηρόδ.

παράταξις, ή, **I.** θέση στη γραμμή της μάχης, *ἐκ παρατάξεως*, σε κανονική μάχη, σε Θουκ. κ.λπ. **II.** λέγεται για πολιτική παράταξη, πολιτική μερίδα, σε Αισχίν., Δημ.

παρα-τάσσω, Αττ. -*ττω*, μέλ. -*ζω*· **1.** παρατάσσω δίπλα-δίπλα, βάζω στη γραμμή της μάχης, σε Ξεν.· ομοίως λέγεται για πλοία, σε Θουκ. — Μέσ. και Παθ., τοποθετούμαι κατά μήκος, *παρτετάχατο παρὰ τὴν ἀκτὴν*, σε Ηρόδ.· *ἐκατέρωθεν παρτεταγμένοι*, σε Ηρόδ.· ομοίως, *παρετάζαντο ἀλλήλοις*, σε Ξεν.· *απόλ.*, *παρτεταγμένος* ή *παραταζάμενοι*, σε σειρά μάχης, σε Θουκ., Δημ. **2.** στη Μέσ. και Παθ. επίσης, στέκομαι προετοιμασμένος, *παρτετάχθαι πρὸς τὸ ἀποκρίνεσθαι*, σε Πλάτ.

παρα-τείνω, μέλ. -*τενῶ*, αόρ. α΄ -*έτεινα*, παρακ. -*τέτᾱκα*· **I. 1.** εκτείνω κατά μήκος ή δίπλα, επεκτείνω τη γραμμή της μάχης, Λατ. *ordines explicare*, σε Ξεν.· *παρτείνω τάφρον*, εκτείνω κατά μήκος την τάφρο (χαντάκι), στον ίδ. — Παθ., είμαι τεντωμένος κατά μήκος (βλ. κατωτ. II. 1)· είμαι τεντωμένος στο μήκος, σε Αριστοφ. **2.** καταπονῶ, βασανίζω, σε Ξεν. — Παθ., είμαι κουρασμένος, φθαρμένος, εξαντλημένος, σε Πλάτ. **3.** Παθ., *παρτείνεσθαι εἰς τοῦσχατον*, αγωνίζομαι μέχρις εσχάτων, κρατῶ μέχρι το τέλος, σε Θουκ. **4.** προεκτείνω, παρτείνω, σε Αριστ., Λουκ. **5.** βάζω κάποιο σχήμα σε ευθεία γραμμή, σε Πλάτ. **6.** λέγεται για προφορά, επιμηκύνω στην προφορά, Λατ. *producere*, σε Λουκ. **II. 1.** αμτβ., τεντώνω κατά μήκος, λέγεται για τείχος ή για τη συνριογραφμηή χώρας, σε Ηρόδ.· ομοίως επίσης λέγεται στην Παθ.· *παρτετάται τὸ ὄρος*, στον ίδ. κ.λπ. **2.** λέγεται για χρόνο, συνεχίζω, εξακολουθῶ την ζωή μου, σε Λουκ.

παρα-τείχισμα, **τό**, τείχος που χτίστηκε δίπλα ή παραπλεύρως, σε Θουκ.

παρα-τεκταίνομαι, Επικ. αόρ. α΄ -*ετεκτηνάμην* — Μέσ., **I.** λέγεται για ξύλο, μεταβάλλω σε άλλη μορφή, έπειτα γενικά μεταμορφώνω, αλλάζω, *οὐδέκεν ἄλλως Ζεὺς παρτεκτῆναιτο*, οὔτε ο ίδιος ο Δίας μπορεί να κάνει αλλιῶς, σε Ομήρ. Ιλ.· *αἰψά κε ἔπος παρτεκτῆναιτο*, σύντομα θα μπορέσεις να φτιάξεις κάποια ιστορία, σε Ομήρ. Οδ. **II.** Ενεργ., χτίζω άλλη ιστορία πιο πέρα ή επιπλέον, σε Πλούτ.

παρτεταγμένος, επίρρ. από *μτχ.* Παθ. παρακ. του *παρατάσσω*, όπως στην παράταξη μάχης, σταθερά, σε Πλάτ.

παρα-τηρέω, μέλ. -*ήσω*· **1.** παρατηρώ από κοντά, παρακολουθῶ προσεκτικά, επιτηρῶ κάποιον, σε Ξεν.· ομοίως στη Μέσ., σε Κ.Δ. **2.** φροντίζω, *ὅπως μή...*, σε Δημ.

παρα-τήρησις, ἡ, παρατήρηση, παρακολούθηση, μετὰ παρατηρήσεως, έτσι ώστε αυτό να μπορεί να παρατηρηθεί, σε Κ.Δ.

παρα-τίθημι, ποιητ. **παρ-τίθημι**· β' και γ' ενικ. -τιθεῖς, -τιθεῖ· παρατ. -ετίθεις, -ετίθει, αόρ. α' Ενεργ. παρέθηκα, παρακ. παρατέθεικα — Μέσ., αόρ. β' παρεθέμην, Επικ. μτχ. παρθέμενος· στους Αττ. **παράκειμαι**, γενικά λειτουργεί ως Παθ.·

Α. 1. τοποθετώ δίπλα, σε Ομήρ. Οδ., Αττ.· λέγεται για γεύματα, παραθέτω, σερβίρω, *τί τινι*, σε Όμηρ.· *οἱ παραθέντες*, αυτοί που προσφέρουν το γεύμα, σε Ξεν. — Παθ., τὰ παρατιθέμενα φαγητά που σερβίρονται μπροστά σε κάποιον, στον ιδ. **2.** γενικά, προσφέρω, παρέχω, σε Ομήρ. Οδ., Πλάτ. **3.** τοποθετώ ψηλά, *στεφάνους παρέθηκε καρήατι*, σε Ησίοδ. **4.** προβάλλω μπροστά σε κάποιον, εξηγώ, *τί τινι*, σε Ξεν., Κ.Δ. **5.** συγκρίνω, *τί τινι*, σε Πλούτ. **Β. Μέσ., 1.** τοποθετώ μπροστά μου, σε Ομήρ. Οδ., Θουκ. κ.λπ. **2.** αφήνω ό,τι μου ανήκει στα χέρια άλλου, παραδίδω στη φροντίδα κάποιου, εμπιστεύομαι, εναποθέτω, σε Ηρόδ., Ξεν.· *τι εἷς τινά ἢ τινά τινι*, σε Κ.Δ. **3.** διακινδυνεύω, στοιχηματίζω, ριψοκινδυνεύω, *παρθέμενοι κεφαλάς, ψυχάς*, σε Ομήρ. Οδ. **4.** εφαρμόζω κάτι για κάποιο σκοπό, *τι ἔν τινι*, σε Πλάτ.

παρα-τίλλω, μέλ. -τίλλω, αποσπώ, αφαιρώ, βγάζω τα μαλλιά, σε Αριστοφ. — Μέσ., ξεριζώνω τα μαλλιά κάποιου, στον ιδ.· μτχ. Παθ. παρακ. *παρατετιλμένος, -η*, εντελώς μαδημένος, στον ιδ.

παρά-τολμος, απερίσκεπτος, παρακινδυνευμένος, παράτολμος, σε Πλούτ. **παράτονος, -ον, (παρατείνω)**, τεντωμένος δίπλα από, αυτός που κρέμεται στα πλάγια, σε Ευρ.

παρα-τράγῃν, απαρ. αορ. β' του *παρατρώγω*.

παρα-τρέπω, μέλ. -τρέψω, **1.** γυρνά ανάποδα, σε Ομήρ. Ιλ.· *ποταμόν παρατρέπω*, εκτρέπω τη ροή ενός ποταμού από το κανάλι του, Λατ. *derivare*, σε Ηρόδ.· *παρατρέπω ἄλλῃ τὸ ὕδωρ*, σε Θουκ. — Παθ., *παρατρεπόμενος εἰς Τένεδον*, γυρίζοντας παραπέρα προς..., σε Ξεν. **2.** μετακινώ κάποιον από τη γνώμη του, του αλλάζω γνώμη, σε Ησίοδ.· ομοίως στη Μέσ., σε Θεόκρ. **3.** λέγεται για πράγματα, *παρατρέπω λόγον*, διαστρέφω ή παραποιώ μια ιστορία, σε Ηρόδ. **4.** αλλάζω ή μεταβάλλω ψήφισμα, στον ιδ.

παρα-τρέφω, μέλ. -θρέψω, τρέφω μαζί μου — Παθ., λέγεται για ανθρώπους που δεν αξίζουν να τους τρέφει κάποιος, τρέφω με έξοδα άλλου, σε Δημ.

παρα-τρέχω, μέλ. -θρέξομαι και *δραμοῦμαι*· αόρ. β' *παρέδραμον*, γ' πληθ. υπερσ. *-δεδραμήκεσαν*· **1.** τρέχω πιο πέρα ή προσπερνάω, σε Ομήρ. Ιλ., Αριστοφ. **2.** προσπερνάω, προφθάνω, σε Ομήρ. Ιλ.· *παρατρέχω τὰ τότε κακά*, πηγαίνω πιο πέρα, τα ξεπερνάω, σε Ευρ. **3.** διασχίζω τρέχοντας ή διατρέχω, μέσω κομματιού γης που είναι ορισμένο ή νοητό, σε Ξεν. **4.** διατρέχω γρήγορα, δηλ. διέρχομαι επιτροχάδην, σε Ισοκρ.· *αψηφώ, παραμελώ*, σε Θεόκρ. **5.** διαφεύγω απαρατήρητος, *τινά*, σε Πολύβ.

παρα-τρέω, αόρ. α' *παρ-έτρεσα*, Επικ. *-έτρεσσα*· τρομάζω και φεύγω, σε Ομήρ. Ιλ.

παρα-τρίβω[ι], μέλ. -ψω, **I.** τρίβω κάτι δίπλα ή μαζί με κάτι άλλο, *παρατρίβω χρυσὸν ἀκήρατον ἄλλῳ χρυσῷ* (ενν. *εἰς βάσανον*), τρίβω καθαρό χρυσό μαζί με άλλο χρυσό στη λίθο της Λυδίας για να δω τα σημάδια που αφήνουν και τη διαφορά τους, σε Ηρόδ. **II.** *παρατρίψασθαι τὸ μέτωπον*, Λατ. *frontem perfricare*, σκληραίνω το μέτωπο από το τρίψιμο, δηλ. σκληραίνομαι, γίνομαι αναισθητος, σε Στράβ.

παρα-τροπέω, = *παρατρέπω*, *τί με ταῦτα παρατροπέων ἀγορεύεις*; γιατί μου το λες αυτό, προσπαθώντας να με παραπλανήσεις, σε Ομήρ. Οδ.

παρατροπή, ή, I. μέσο αποστροφής, τρόπος αποφυγής, *θανάτου*, σε Ευρ. **II.** αμτβ., παρεκτροπή, σε Λουκ.

παράτροπος, -ον, I. αυτός που παρεκτρέπεται, παράνομος, αλλόκοτος, ασυνήθιστος, σε Πλούτ. **II.** Ενεργ., αυτός που αποφεύγει κάτι, με γεν., σε Ευρ.

παρα-τροχάζω, ποιητ. αντί *παπατρέχω*, έρχομαι τρέχοντας, *τινά*, σε Ανθ.· περνώ δίπλα ή πάνω από, προσπερνώ, αφήνω απαρατήρητο, στο ιδ.

παρα-τρώγω, μέλ. -*τρώζομαι*, αόρ. β' -*έτραγον*· δαγκώνω στα πλάγια, τσιμπώ λίγο-λίγο, παίρνω κομμάτι από κάτι, με γεν., σε Αριστοφ.

παρα-τρωπάω, ποιητ. αντί *παπατρέπω*, *θεοὺς θυέεσσι παπατρωπῶσ'* *άνθρωποι*, παίρνω πίσω, καταπραύνω το θυμό των θεών με θυσίες, σε Ομήρ. Ιλ.

παρα-τυγχάνω, μέλ. -*τεύζομαι*, αόρ. β' *παρέτυχον* **1.** τυχαίνει να είμαι κοντά, βρίσκομαι ανάμεσα σε άλλους, με δοτ., σε Ομήρ. Ιλ.· *παπατυγχάνω τῷ λόγῳ τῷ πάθει*, είμαι παρών σε..., Λατ. *interesse*, σε Ηρόδ. **2.** απόλ., τυχαίνει να είμαι παρών, στον ιδ.· λέγεται για ένα πράγμα, προσφέρω αυτό το ίδιο, *παπατυχούσης τινός σωτηρίας*, σε Θουκ. **3.** συχνά στη μτχ. *παπατυχών*, όποιος έτυχε να είναι δίπλα, δηλ. ο πρώτος τυχών, κάθε τυχαίος άνθρωπος, σε Θουκ.· ομοίως, *τὸ παπατυγχάνον ή παπατυχόν*, οτιδήποτε εμφανίζεται ή τυχαίνει, *πρὸς τὸ παπατυγχάνον*, καθώς οι συνθήκες το απαιτούν, στον ιδ.· ονομ. απόλ., *έν τῷ παπατυχόντι*, στον ιδ.· *παπατυχόν*, ενώ ήταν στην εξουσία μου, αφού ήταν στο χέρι μου να το κάνω, με απαρ., σε Θουκ.

παρ-αυγάζω, μέλ. -*σω*, φωτίζω λίγο — Παθ., είμαι φωτισμένος, σε Στράβ.· λέγεται και για τον ήλιο, στον ιδ.

παρ-αυδάω, μέλ. -*ήσω*, **I.** μιλώ έτσι ώστε να παρηγορήσω ή να ενθαρρύνω, σε Ομήρ. Οδ.· *μὴ ταῦτα παπαύδα*, μη μου μιλάς γι' αυτό, στο ιδ. **II.** με αιτ. πράγμ., μιλώ ελαφρά, αψηφιστα για κάτι, *μὴδὴ μοι θανάτόν γε παπαύδα*, σε Ομήρ. Οδ.

παρ-αυλίζω, βρίσκομαι δίπλα σ' ένα μέρος, με δοτ., σε Ευρ.

πάρ-αυλος, -ον (αὐλή), αυτός που κατοικεί δίπλα, *πάπαυλον οίκίζειν τινά*, τοποθετώ κάποιον στα σύνορα της χώρας, σε Σοφ.· *βοή πάπαυλος*, φωνή που έφτασε εδώ δίπλα, στον ιδ.

πάραντᾶ, επίρρ. αντί *παρ' αὐτά* (ενν. *τὰ πράγματα*), με παρόμοιο τρόπο, Λατ. *perinde* ή (όπως σε άλλους) = *παπααντίκα*, στην αρχή, σε Αισχίν., Δημ.

παρ-αυτίκᾱ, επίρρ., **1.** αμέσως, αυτοστιγμεί, ευθύς, Λατ. *illico*, σε Ηρόδ.· επίσης, *τὸ παπααντίκα*, στον ιδ.· *έν τῷ παπααντίκα*, σε Θουκ. **2.** μαζί με κύρια ονόματα χρησιμοποιείται για τη δήλωση σύντομης διάρκειας, *Αἰδηντόν παπααντίκα*, θάνατος παρών, σε Ευρ.· *ή παπααντίκα λαμπρότης*, στιγμιαία μεγαλοπρέπεια, σε Θουκ.· *ή παπααντίκα έλπις*, στον ιδ.

παρ-αυχένιος, -η, -ον, αυτός που κρεμιέται από τον λαιμό, σε Ανθ.

παρα-φᾱγεῖν, απαρ. αορ. β' του *παρεσθίω*.

παρα-φαίνω, ποιητ. **παρ-φ-, I. 1.** αποκαλύπτω πλαγίως ή ξεσκεπάζοντας, σε Ησίοδ. **2.** περπατώ πλησίον και φέγγω, φωτίζω το μέρος προς κάποιο τόπο, σε Αριστοφ. **II.** Παθ., εμφανίζομαι πλαγίως, αποκαλύπτομαι, σε Πλάτ.

παράφᾱσις, ή (παράφημι), μόνο στους ποιητ. τύπους **παπαίφασις**,

πάρφασις· **1.** ομιλία, ενθάρρυνση, παραμυθία, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** θέλγητρο, πειθώ, λέγεται για την ζώνη της Αφροδίτης, στο ιδ.· δόλος, απάτη, σε Πίνδ.

παρα-φέρω, ποιητ. **παρ-φέρω**, μέλ. -*οίσω*·

A. I. 1. φέρνω στην πλευρά κάποιου, παραδίδω, παραθέτω μπροστά σε κάποιον, σε Ηρόδ., Ξεν.· *παπαφέρω τὰς κεφαλὰς*, εκθέτω, παρουσιάζω αυτές,

σε Ηρόδ. — Παθ., είμαι τοποθετημένος πάνω στο τραπέζι, στον ιδ. **2.** φέρνω μπροστά ως επιχείρημα στη συζήτηση, *παραφέρω ἐς μέσον*, στον ιδ.· αναφέρω, ισχυρίζομαι, μνημονεύω, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ. **3.** παραδίδω, μεταβιβάζω, σε Ευρ. **II.** φέρνω δίπλα, *τί τινι*, στον ιδ. **III. 1.** φέρνω πέρα ή μακριά, σε Πλάτ.· *παραφέρω τὴν χειρᾶ*, κουνώ το χέρι, γνέφω, σε Δημ. — Παθ., μεταφέρομαι πέρα ή μακριά, σε Θουκ.· *τοῦ χειμῶνος παραφερομένου*, καθώς ο χειμώνας περνούσε, σε Πλούτ. **2.** αποστρέφω, *τὴν ὄψιν παραφέρω τινός*, σε Ξεν.· βάζω μακριά, παραμερίζω, σε Κ.Δ. **3.** στρέφω σε λάθος κατεύθυνση, σε Δημ. — Παθ., κινούμαι προς λάθος κατεύθυνση, λέγεται για παραλυμένα άκρα, σε Αριστ. **4.** οδηγώ μακριά από, παροδηγώ, σε Πλάτ. **IV.** παρασύρω, λέγεται για ποτάμι, σε Πλούτ. — Παθ., παρασύρομαι μακριά, σε Ανθ. **V.** αφήνω να περάσει, Λατ. *praetermittere, τὰς ὄρας παρηνέγκατε τῆς θυσίας*, σε Χρησμ. παρά Δημ. — Παθ., παρασύρομαι, διαφεύγω, σε Ξεν. **B.** αμτβ., πηγαίνω παραπέρα ή παρέρχομαι, *ήμερῶν ὀλίγων παρενεγκουσῶν, ἡμέρας οὐ πολλὰς παρενεγκούσας*, λίγες μέρες πέρασαν, λίγο ή πολύ, σε Θουκ. **παρα-φεύγω**, διαφεύγω διερχόμενος δίπλα ή πιο πέρα, *παρφυγείν* (Επικ. απαρ. αορ. β'), σε Ομήρ. Οδ.

παρά-φημι, ποιητ. **παραί-φημι** και **πάρ-φημι**, **1.** μιλώ ευγενικά, συμβουλεύω, με δοτ., σε Ομήρ. Ιλ. — Μέσ., πείθω, καταπραύνω, με αιτ., σε Όμηρ. **2.** μιλώ απατηλά ή ψεύτικα, σε Πίνδ.· και στη Μέσ., στον ιδ.

παρα-φθάνω[ᾱ], αορ. β' *παρέφθην*, Ενεργ. μτχ. και Μέσ. *παραφθᾶς, -φθάμενος*· προφταίνω, προλαμβάνω, ξεπερνῶ, σε Ομήρ. Ιλ.· *εἰδ' ἅμμε παραφθαίησι πόδεσσι* (γ' ενικ. Επικ. ευκτ.), στο ιδ.

παρα-φθέγγομαι, μέλ. *-φθέγξομαι*, **1.** αποθ., προσθέτω τροποποιητικό όρο σε ομιλία, μιλώ εν παρόδω, μιλώ ασυνάρτητα, σε Πλάτ. **2.** διακόπτω, σε Πλούτ. **παραφορά, ή (παραφέρομαι)**, παράσυρση, παραφέρσιμο· λέγεται για το μυαλό, διαταραχή, παραφροσύνη, σε Αισχύλ.

παρα-φορέω, μέλ. *-ήσω*, = *παραφέρω*, τοποθετώ εμπρός, *τί τινι*, σε Αριστοφ. — Παθ., σε Ηρόδ.

παράφορος, -ον (παραφέρομαι)· **1.** αυτός που παραφέρεται, παρεκτρέπεται, σε Πλούτ. **2.** περιπλανώμενος, που παραπαίει, που τρικλίζει, σε Ευρ., Λουκ. **3.** τρελός, αλλόφρων, σε Πλούτ., Λουκ.

παράφραγμα, τό, πρόχωμα στην κορυφή ενός λόφου, μόνο στον πληθ., σε Θουκ.· σε πλοίο, τα περιφράγματα, κουπαστές, στον ιδ.· χαμηλό παραπέτασμα, σε Πλάτ.

παρα-φράσσω, Αττ. **-ττω**, μέλ. *-ξω*, κλείνω, φράζω με πρόχωμα, οχυρώνω, σε Πολύβ.

παρα-φρονέω (παράφρων), είμαι εκτός λογικής, διαταραγμένος ή τρελός, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ.· ποιητ. **παραιφρ-**, σε Θεόκρ.

παραφρονία, ή, = *παραφροσύνη*, σε Κ.Δ.

παραφρόνιμος, -ον, = *παράφρων*, σε Σοφ.

παραφροσύνη, ή (παράφρων), διαταραχή, σε Πλάτ.

παρα-φρουρέω, μέλ. *-ήσω*, φρουρώ δίπλα σε κάποιον, με αιτ., σε Στράβ.

παρά-φρων, -ον (φρήν), αυτός που εκτρέπεται από τη λογική, νοητικά διαταραγμένος, τρελός, σε Σοφ., Ευρ. κ.λπ.

παραφυάς, -άδος, ή (παραφύομαι), παρακλάδι, σε Αριστ.

παραφυής, -ές, αυτός που αναπτύσσεται δίπλα, *παραφυές, τό* = *παραφυάς*, σε Αριστ.

παραφϋλάκή, ή, φρουρά, φύλαξη, φυλακή, σε Πολύβ.

παρα-φϋλάσσω, Αττ. **-ττω**, μέλ. -ζω· **1.** φυλάσσω πλησίον, φρουρώ στενά, κοιτάζω προσεκτικά, σε Ξεν. κ.λπ. **2.** Μέσ., βρίσκομαι σε επιφυλακή, σε Πλάτ.

παρα-φύομαι, Παθ. με Ενεργ. παρακ. -πέφϋκα, και αόρ. β' ἔφυν, αναπτύσσομαι δίπλα ή στην άκρη, σε Ηρόδ.

παρα-χϋλάω, μέλ. -άσω [ἄ], χαλαρώνω στα πλευρά· λέγεται για πλοίο, αφήνω να μπει νερό, εισρέω, σε Αριστοφ.

παρα-χϋράσσω, Αττ. **-ττω**, χαράσσω με ψεύτικη σφραγίδα, πλαστογραφώ, σε Λουκ.

παρα-χειμάζω, μτχ. παρακ. -κεχειμακώς, περνώ το χειμώνα μέσα ή σε κάποιο μέρος, σε Δήμ. κ.λπ.

παραχειμαΐσία, ή, ξεχειμώνιασμα σ' ένα μέρος, σε Πολύβ.

παρ-αχελωΐτης[ι], ό, ο κάτοικος δίπλα στον Αχελώο, σε Στράβ.· θηλ.

παραχελωΐτις, -ιδος (ενν. χώρα), η περιοχή κατά μήκος του Αχελώου, σε Στράβ.

παρα-χέω, μέλ. -χεῶ, αόρ. α' -έχεα, παρακ. -κέχϋκα· **I.** χύνω κάτι δίπλα, ρίχνω μέσα, σε Ηρόδ. **II. 1.** λέγεται για στερεά σώματα, συσσωρεύομαι στην άκρη, στον ιδ. **2.** Παθ., βρίσκομαι κοντά, λέγεται για χώρα, σε Πλούτ.

παρα-χράομαι, μέλ. -ήσομαι, αποθ., **I. 1.** χρησιμοποιώ ακατάλληλα, κάνω κακή χρήση, κακομεταχειρίζομαι, με δοτ., σε Πολύβ. **2.** παραχράομαι ἔς τινα, φέρομαι λανθασμένα ή ανέντιμα σε κάποιον, σε Ηρόδ. **II. ἑκ παρέργου χράομαι**, αντιμετωπίζω με περιφρόνηση, περιφρονώ, απαξιώ, με αιτ., στον ιδ.· Ιων. μτχ. παραχρεώμενοι, λέγεται για ορμητικούς πολεμιστές, που δεν φροντίζουν καθόλου για την ζωή τους, στον ιδ.

παραχρήμα, επίρρ. αντί παρὰ τὸ χρήμα, αμέσως, πάραυτα, παρευθύς, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.· με άρθρο, τὸ παραχρήμα, σε Ηρόδ., Αττ.· ἑκ ή ἀπό τοῦ παράχρημα, αυτοσχέδιος, πρόχειρος, άμεσος, σε Ξεν.· ἐν τῷ παραχρήμα, σε Πλάτ. κ.λπ.· ἔς τὸ παραχρήμα ἀκούειν, σε Θουκ.

παρα-χρηστηριάζω, μέλ. -σω, δίνω λανθασμένο χρησμό, σε Στράβ.

παρά-χροος, -ον, συνηρ. -χρους, -ουν (χρόα), αυτός που έχει ψεύτικο ή αλλαγμένο χρώμα, άχρωμος, ξεθωριασμένος, σε Λουκ.

παρα-χρώννμι, μέλ. -χρώσω, διαφθείρω τη μουσική μέσω της άρμονίας χρωματικής, σε Αριστ.

παράχωμα, τό, σωρός χώματος που χρησιμεύει ως ανάχωμα, τάφος, σε Στράβ.

παρα-χώννμι, μέλ. -χώσω, συσσωρεύω χώμα στα πλάγια, σε Ηρόδ.

παρα-χωρέω, μέλ. -ήσομαι, αργότερα -ήσω, **1.** πηγαίνω παράμερα, κάνω χώρο, δίνω τόπο, αποχωρώ, σε Αριστοφ. κ.λπ.· παραχωρέω τινί, υποχωρώ σε, υποκύπτω, υποτάσσω, σε Πλάτ. κ.λπ.· παραχωρέω τινός, αποσύρομαι από, σε Δημ. **2.** στέκομαι στην άκρη του δρόμου για κάποιον ως ένδειξη σεβασμού, όδοῦ παραχωρέω πρεσβυτέρω, σε Ξεν.· παραχωρέω τινι τοῦ βήματος, σε Αισχίν.· τῇ πόλει παραχωρῶ τῆς τιμωρίας, αφήνω το έργο της τιμωρίας στην πόλη, σε Δημ. **3.** παραχωρώ ένα πράγμα, με αιτ., σε Πλάτ.

παραχώρησις, ή, υποχώρηση· με γεν., αποχώρηση από, τῆς ἀρχῆς, σε Πλούτ.

παραχωρητέον, ρημ. επίθ., αυτός που πρέπει να υποχωρήσει, σε Ξεν.

παρα-ψάλλω, αγγίζω ελαφρά, σε Πλούτ.

παρα-ψελλίζω, μέλ. -σω, ψελλίζω μέρος της αλήθειας, σε Στράβ.

παραψυχή, ή, αναψυχή, αναζωογόνηση, παραμυθία, σε Ευρ.· ἀλγέων παραψυχή, στον ιδ.· παραψυχή τῷ πένθει, σε Δημ.

παραψύχω[υ], ψύχω ελαφρά· μεταφ., παρηγορώ, καταπραΰνω, σε Θεόκρ.

παρ-βασία, -βάτης, -βεβῶς, ποιητ. αντί *παρα-βασία* κ.λπ.
παρδαῖκος, -όν, βρεγμένος, υγρός, σε Αριστοφ. (ἀγν. προέλ.).
παρδαῖλή (ενν. *δορά*), ἡ, το δέρμα της λεοπάρδαλης, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ.· Δωρ. **παρδαλέα**, σε Πίνδ.
παρδάλεος, -α, -ον (πάρδαλις), αυτός που ανήκει στη λεοπάρδαλη.
παρδαλιο-κτόνος, -ον (κτείνω), αυτός που σκοτώνει λεοπαρδάλεις, σε Ανθ.
πάρδαλις, ἡ, γεν. -εως, Ιων. -ιος, δοτ. -ει, λεοπάρδαλη, πάνθηρας ἡ αйлουροειδής, σε Όμηρ., Αττ.
παρδαλωτός, -ή, -όν (όπως από *παρδαλώ*), αυτός που είναι πιτσιλωτός όπως ἡ λεοπάρδαλη, σε Λουκ.
παρδεῖν, απαρ. αορ. β' του *πέρδομαι*.
παρέᾱσι, γ' πληθ. του *πάρειμι* (εἰμί Λατ. sum).
παρεβάθην[ᾱ], Παθ. αόρ. α' του *παραβαίνω*.
παρέβᾱλλον, αόρ. α' του *παραβάλλω*.
παρέβασκε, Επικ. αντί *παρέβη*, γ' ενικ. αορ. β' του *παραβαίνω*.
παρέβην, αόρ. β' του *παραβαίνω*.
παρ-έγγραπτος, -ον, εγγεγραμμένος παράνομα, *παρέγγραπτος πολίτης*, νόθος πολίτης, σε Αισχίν.
παρ-εγγράφω, μέλ. -ψω, παραποιώ, σε Αισχίν.· *παρεγγραφεῖς πολίτης* = *παρέγγραπτος*, στον ίδ.
παρ-εγγυάω, μέλ. -ήσω, **I.** μεταβιβάζω σε άλλον, εμπιστεύομαι ἡ αναθέτω στη φροντίδα του, σε Ηρόδ. **II. 1.** ως στρατιωτικός όρος, μεταβιβάζω το σύνθημα σε όλη τη γραμμή, Λατ. imperium tradere per manus, σε Ευρ., Ξεν. **2.** γενικά, δίνω διαταγή να κάνει κάποιος ένα πράγμα, διατάζω ξαφνικά, *παρεγγυάω τινι ποιεῖν τι*, σε Ξεν. **3.** γενικά, μεταφέρω μήνυμα πριν τη μάχη, στον ίδ. **4.** εγγυώμαι, υπόσχομαι, με αιτ. και απαρ. μέλ., σε Σοφ.
παρ-εγγύη, ἡ, διαταγή, σε Ξεν.
παρεγγύησις, ἡ (παρεγγυάω), μεταβίβαση συνθήματος ἡ προστάγματος, σε Ξεν.
παρ-εγείρω, μέλ. -εγερῶ, εγείρω, ξεσηκώνω μερικώς, σε Πλούτ.
παρ-εγκλίνω[τι], μέλ. -κλινῶ, κάνω κάτι να γέρνει προς τα πλάγια — Παθ., γέρνω στα πλάγια, σε Πλούτ.
παρεδόθην, Παθ. αορ. α' του *παραδίδωμι*.
παρέδραῖθον, αόρ. β' του *παραδαρθάνω*.
παρέδραμον, αόρ. β' του *παρτρέχω*.
παρεδρεύω, μέλ. -σω (*πάρεδρος*)· **1.** κάθομαι συνεχώς δίπλα, παρακολουθώ προσεκτικά, είμαι πάντα κοντά, Λατ. assidere, με δοτ., σε Ευρ. **2.** λέγεται για τους δικαστές, είμαι πραγματογνώμονας ἡ πάρεδρος, σε Δημ.
πάρ-εδρος, -ον (ἔδρα)· **I. 1.** αυτός που κάθεται δίπλα, παρακάθεται, όπως στο τραπέζι, σε Ηρόδ.· γενικά, καθισμένος δίπλα, κοντά, *τινι*, σε Ευρ. **II. 1.** ως ουσ., εκτιμητής, επίκουρος, συνέταιρος, ακολουθ. από δοτ. ἡ γεν., σε Πίνδ., Ευρ. **2.** στον πεζό λόγο, συγκαθήμενος ἡ βοηθός βασιλιά ἡ άρχοντα, σε Ηρόδ.
παρέδωκα, αόρ. α' του *παραδίδωμι*.
παρ-έζομαι, αποθ., κάθομαι δίπλα, σε Θεόγν.· πρβλ. [παρίζω](#).
παρεζόμην, Μέσ. αορ. β' του *παρίζω*.
παρέθηκα, αόρ. α' του *παρίημι*.
παρεθῆναι, απαρ. Παθ. αορ. α' του *παρίημι*.
πᾶρειά, ἡ, μάγουλο, κυρίως στον πληθ. (το *παρήιον* χρησιμ. από τον Όμηρ. στον ενικ.), σε Όμηρ., Τραγ. (πιθ. από *παρά*, που κυριολεκτικά είναι ἡ όψη του προσώπου).

πᾶρείας, -ου, ὅ, καστανοκόκκινο φίδι, αφιερωμένο στον Ασκληπιό, σε Αριστοφ., Δημ. (ἀγν. προέλ.).

παρ-εἶδον, αὐρ. β' του *παροράω* χρησιμ. ως ενεστ. **I.** παρατηρώ εν παρόδω, προσέχω, *τί τινι*, κάτι σε κάποιον, σε Ηρόδ. **II.** παραβλέπω, παραμελώ, αδιαφορώ, σε Δημ.

παρεῖθην, Παθ. αὐρ. α' του *παρίημι*.

παρ-εικάζω, μέλ. -σω, συγκρίνω, *τινί τι*, σε Πλάτ.

παρεῖκω, μέλ. -ξω, ποιητ. αὐρ. β' *παρεῖκᾶθον*, απαρ. -αθεῖν· **I.** υποχωρώ, *τινί*, σε κάποιον, σε Σοφ.· *απόλ.*, επιτρέπω, ανέχομαι, σε Πλάτ.· *κατὰ τὸ παρεῖκον*, με τέτοιους τρόπους ώστε να είναι δυνατό ή κατορθωτό, σε Θουκ. **II.** απρόσ., *παρεῖκει μοι*, είναι δυνατό, κατορθωτό σε μένα, *εἴ μοι παρεῖκοι*, σε Σοφ.· *ὅπη παρέκει*, οπουδήποτε ήταν κατορθωτό, σε Θουκ.

παρεῖμενος, μτχ. Παθ. παρακ. του *παρίημι*.

παρεῖμην, Μέσ. αὐρ. β' του *παρίημι*.

πάρ-εἰμι (*εἰμί*, Λατ. *sum*), Επικ. γ' πληθ. *παρέᾱσι*, υποτ. *παρῶ*, Επικ. *παρέω*, απαρ. *παρεῖναι*, Επικ. *παρέμμεναι*, μτχ. *παρών*, Επικ. *παρέων*, παρατ. *παρῆν*, Επικ. *παρέην*, γ' πληθ. *πάρεσαν*, Επικ. μέλ. *παρέσσομαι*· **I. 1.** εἶμαι δίπλα ή παρών, σε Όμηρ. **2.** εἶμαι δίπλα ή κοντά σε κάποιον, με δοτ., σε Ομήρ. Οδ., Σοφ. κ.λπ.· εἶμαι παρών μέσα ή σε κάποιο πράγμα, σε Όμηρ., Αττ. **3.** παρίσταμαι ώστε να βοηθήσω, συμπαραστέκομαι, Λατ. *adesse*, *τινι*, σε Ομήρ. Ιλ. **4.** *παρεῖναι εἰς*, φτάνω, έχω έρθει σ' ένα μέρος, σε Ηρόδ.· *πάρεμι ἐπὶ δεῖπνον*, στον ίδ., Αττ. **II. 1.** λέγεται για πράγματα, εἶμαι δίπλα, δηλ. εἶμαι έτοιμος ή πρόχειρος, Λατ. *praesto esse*, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ.· *εἴ μοι δύναις γε παρείη*, εάν είχα δύναμη, εξουσία, στο ίδ.· ομοίως λέγεται για αισθήματα, *φόβος βαρβάροις παρῆν*, σε Αισχύλ.· *θαῦμα παρῆν*, σε Σοφ. **2.** λέγεται για χρόνο, *ὁ παρών νῦν χρόνος*, στον ίδ.· *τὰ παρόνια* (Ιων. *παρέοντα*), η παρούσα κατάσταση των πραγμάτων, οι παρούσες συνθήκες, σε Θουκ.· *ἐν τῶ παρόντι*, αντίθ. προς *ἐν τῶ ἔπειτα*, στον ίδ.· *πρὸς τὸ αὐτίκα*, στον ίδ. **III.** απρόσ., *πάρεστί μοι*, είναι στο χέρι μου, εξαρτάται από εμένα να κάνω κάτι, με απαρ., σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ.· και χωρίς δοτ., *παρῆν κλύειν*, αυτός που μπορεί να αντέξει, σε Αισχύλ. **2.** μτχ. *παρόν*, Ιων. *παρέον*, είναι πιθανό από τη στιγμή που επιτρέπεται, Λατ. *quum liceret*, *παρεὸν αὐτῷ βασιλέα γενέσθαι*, σε Ηρόδ. **πάρ-εἰμι** (*εἶμι* *ibo*), απαρ. -*έναι*, χρησιμ. ως μέλ. του *πατέρχομαι* και το *παρήειν* ως παρατ. **I. 1.** διέρχομαι δίπλα ή πέρα, προσπερνώ, περνώ, σε Ομήρ. Οδ., Πλάτ. κ.λπ.· βαδίζω κατά μήκος, σε Θουκ.· βαδίζω κατά μήκος της ακτής, λέγεται για στράτευμα όπως το *παραπλέω* για στόλο, στον ίδ., Ξεν. **2.** με αιτ. τόπου, διέρχομαι από, σε Ηρόδ., απόλ., στον ίδ. **3.** λέγεται για χρόνο, προχωρώ, περνώ, στον ίδ. **II.** υπερβαίνω, ξεπερνώ, υπερτερώ, σε Ξεν. **III. 1.** μπαίνω, εισέρχομαι, σε Ηρόδ., Ευρ. **2.** λέγεται στον λόγο, περνώ από το ένα μέρος του θέματος στο άλλο, σε Αριστοφ. **IV. 1.** στον Αττ. πεζό λόγο, έρχομαι μπροστά, παρουσιάζομαι, σε Ξεν. *πάριτ' ἔς τὸ πρόσθεν*, σε Αριστοφ. **2.** εμφανίζομαι να μιλήσω, σε Πλάτ., Δημ.· *οἱ παριόντες*, οι ρήτορες, σε Δημ. **V.** περνώ, μεταβιβάζομαι από άνθρωπο σε άνθρωπο, σε Ξεν.

παρεῖναι, απαρ. του *πάρεμι* (Λατ. *adsum*).

παρ-εἶπον, αὐρ. β' χωρίς ενεστ. σε χρήση, το *παρά-φημι* ή το *παρ-αγορεύω*, χρησιμ. στη θέση του ενεστ.· *πέιθω με πλάγια μέσα*, αλλάζω σε κάποιον γνώμη, τον κατανικώ, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ.· *παρειπών*, με την δική σου πειθώ, σε Ομήρ. Ιλ.· με σύστ. αντ., δίνω συμβουλή, *αἵσιμα παρειπών*, στο ίδ. (στην Ομήρ. Ιλ. η πρώτη συλλ. είναι μακρά, *πᾶρειπών*, *πᾶρειποῦσα*, ο αρχικός τύπος είναι *παρFειπών*).

παρ-ειρύνω, ποιητ. και Ιων. αντί *παρερύω*.

παρ-είρω, μόνο στον ενεστ., **I.** προσδένω πλαγίως, εισάγω, σε Ξεν.: *νόμους παρείρων*, εάν προσθέσει την φρούρηση των νόμων, σε Σοφ.

πᾶρεις, μτχ. αορ. β' του *παρίημι*. **II.** μτχ. Παθ. αορ. β' του *πείρω*.

παρεῖσα, βλ. **παρίζω**.

παρ-εισάγω, μέλ. -ζω, οδηγώ προς την πλευρά κάποιου, φέρνω μπροστά, εισάγω, παρουσιάζω κρυφά, σε Ισοκρ., Κ.Δ.

παρείσακτος, -ον, αυτός που εισάγεται κρυφά, που παρουσιάζεται μυστικά, σε Κ.Δ.

παρ-εισέρχομαι, αποθ. με Ενεργ. αορ. και παρακ., έρχομαι ή πηγαίνω πλαγίως ή κρυφά, σε Πολύβ., Κ.Δ.

παρ-εισπίπτω, αόρ. β' -εισέπεσον, εισέρχομαι πλαγίως, μπαίνω κρυφά, σε Πολύβ.

παρ-εισρέω, μέλ. -εισρεύσομαι, ρέω πλαγίως, σε Πλούτ.

παρ-εισφέρω, **I.** εισάγω ως συμπλήρωμα, *παρεισφέρω νόμον*, εισάγω νέο νόμο για να αντικαταστήσει τον παλιό, Λατ. *subrogare*, σε Δημ. **II.** εφαρμόζω επιπλέον, σε Κ.Δ.

πᾶρ-έκ, πριν από φωνήεν **πᾶρ-έξ (παρά, έκ)**:

A. ως πρόθ., **I. 1.** με γεν. τόπου, έξω, εκτός, *παρέκκλιμένος*, σε Ομήρ. Οδ.:

παρέξ ὁδοῦ, έξω από το δρόμο, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** όπως το *χωρίς*, πέραν, εκτός, με εξαίρεση, *παρέξ τοῦ ἀργύρου*, σε Ηρόδ. **II.** με αιτ., έξω από το μέρος όπου, κατά μήκος της πλευράς, *παρέξ ἄλλα*, σε Ομήρ. Ιλ.: *παρέξ τὴν νῆσον*, μακριά από το νησί, σε Ομήρ. Οδ.: *παρέξ δοῦρα*, εκτός της πορείας των δοράτων, στο ιδ.: *παρέκ νόον*, έξω από φρόνηση και λογική, ανοήτως, σε Ομήρ. Ιλ.: *παρέξ Ἀχιλλῆα*, εν αγνοία του Αχιλλέα, στο ιδ. **B.** ως επίρρ., **1.** λέγεται για τόπο, προς τα έξω, *στῇ δὲ παρέξ*, πολύ κοντά, σε Ομήρ. Ιλ.: *νῆχε παρέξ*, κολυμπούσε κατά μήκος της ακτής, σε Ομήρ. Οδ. **2.** μεταφ., εκτός σκοπού, *παρέξ ἀγορεύειν*, σε Ομήρ. Ιλ. **3.** ἄλλα *παρέξ μεμνώμεθα*, ας μιλήσουμε για κάτι διαφορετικό, σε Ομήρ. Οδ.: *παρέξ ἧ ὄσον*, πλην, εφόσον, σε Ηρόδ.

παρ-εκβαίνω, μέλ. -βήσομαι, αόρ. β' *παρεξέβην*. **1.** με γεν., ανοίγω το βήμα μου μακριά από, απομακρύνομαι από, σε Ησίοδ., Αριστ. **2.** με αιτ., υπερβαίνω, παραβιάζω, σε Αισχύλ., Αριστ. **3.** απόλ., παρεκτρέπομαι, σε Αριστ.: κάνω παρέκβαση, στον ιδ.

παρέκβᾱσις, -εως, ή, παρέκκλιση, απομάκρυνση από, με γεν., σε Αριστ.: για τους κυριότερους πολιτειακούς τύπους, η *τυραννίς* είναι η *παρέκβασις* από τη μοναρχία, η ολιγαρχία από την αριστοκρατία, στον ιδ.

παρεκέσκετο, Ιων. αντί -έκειτο, γ' ενικ. παρατ. του *παράκειμαι*.

παρ-εκκλίνω[ι], μέλ. -κλινῶ, παρεκκλίνω, εκτρέπομαι, σε Αισχίν.

παρ-εκλέγω, μέλ. -ζω, συγκεντρώνω κρυφά, *παρεκλέγω τὰ κοινά*, υπεξαίρω δημόσιο χρήμα, το οικειοποιούμαι, σε Δημ.

παρ-εκπροφεύγω, φεύγω μπροστά από, ξεφεύγω, ἵνα μή σε *παρεκπροφύγησιν ἄεθλα* (γ' ενικ. υποτ. Επικ. αόρ. β'), σε Ομήρ. Ιλ.

παρ-εκτείνω, μέλ. -τενῶ, εκτείνω σε γραμμή, αναπτύσσω στρατιωτικό σώμα σε ευθεία διάταξη, σε Πολύβ.

παρ-εκτελέω, μέλ. -έσω, πραγματοποιώ με άλλο τρόπο (και παρά τη θέληση κάποιου), σε Μόσχ.

παρ-εκτέον, ρημ. επίθ. του *παρέχω*, αυτό που πρέπει να προξενήσει κάτι, σε Ξεν.

παρ-εκτός, επίρρ., πέραν ή εκτός από, με γεν., σε Κ.Δ.: απόλ., *τὰ παρεκτός*, πράγματα εξωτερικά, στο ιδ.

παρ-εκτρέπω, μέλ. -*ψω*, εκτρέπω, διαστρέφω, παρεκκλίνω, αποκλίνω, σε Ευρ.

παρ-εκτρέχω, μέλ. -*δραμοῦμαι*, παρέρχομαι, σε Πλούτ.

παρ-εκχέω, μέλ. -*χεῶ*, χύνω βαθμηδόν — Παθ., λέγεται για ποτάμια και λίμνες, υπερχειλίζω, σε Στράβ.

παρέκχῦσις, ή, εκχειλίση, λέγεται για ποτάμια, σε Στράβ.

παρέλᾶβον, αόρ. β' του *παραλαμβάνω*.

παρέλασσα, Επικ. αντί -*ήλᾶσα*, αόρ. α' του *παρελαύνω*.

παρ-ελαύνω ή -ελάω, μέλ. -*ελάσω*, Αττ. -*ελῶ*, αόρ. α' -*ήλᾶσα*, Επικ. -*έλασσα*·

I. οδηγώ δίπλα ή πέρα, *έναντίω δυ' ἄρματα παρελαύνω*, τα οδηγώ ενάντια το ένα προς το άλλο, σε Αριστοφ.· *τάς αἴγας παρελᾶντα* (μτχ. Δωρ. ενεστ.), σε Θεόκρ. **II.** αμτβ., **1.** οδηγώ πλησίον, σε Ομήρ. Ιλ.· *έπειτα με αιτ. προσ.*, παρέρχομαι, ξεπερνῶ, στον ίδ., Ξεν. **2.** κωπηλατώ ή παραπλέω, σε Ομήρ. Οδ.· με αιτ. προσ., *Σειρήνας παρήλασσε*, στο ίδ. **3.** ιππεύω πλησίον, τρέχω δίπλα, με αιτ., σε Ξεν. **4.** σπανιότερα, ελαύνω, ορμώ προς, στον ίδ.· *ιππεύω στο δρόμο κάποιου*, στον ίδ.

παρέλεκτο, γ' ενικ. Επικ. Παθ. αορ. β' του *παρλέγω*.

παρελεύσομαι, μέλ. του *παρέρχομαι*.

παρ-έλκω, μέλ. -*ζω*, επίσης -*ελκύσω [ῶ]*, αόρ. α' *παρείλκῦσα*, Παθ. παρακ.

παρείλκυσμαι· **I. 1.** παίρνω παράμερα, σύρω, εξαπατώ, σε Πίνδ. — Μέσ., σύρω τον εαυτό μου έξω, οδηγούμαι έξω, *τί τινος*, σε Ομήρ. Οδ. **2.** οδηγώ πλαγίως, όπως οδηγεί κάποιος ένα άλογο, σε Ηρόδ.· *παρέλκειν ἐκ γῆς*, ρυμουλκῶ πλοία από την όχθη, στον ίδ. **3.** *κενᾶς παρέλκειν* (ενν. *τάς κώπας*), κωπηλατώ στον αέρα χωρίς να βυθίζω τα κουπιά, δηλ. παριστάνω ότι εργάζομαι, σε Αριστοφ. **II.** επιμηκύνω, παρατείνω, *μὴ μύνησι παρέλκετε*, μην αναβάλλετε τα πράγματα με προφάσεις, σε Ομήρ. Οδ. **III.** αμτβ., επιμηκύνομαι, εξακολουθῶ, σε Λουκ.

παρ-εμβάλλω, μέλ. -*βάλλω*, **I. 1.** βάζω πλησίον ή μεταξύ, εισάγω, παρενθέτω, παρεμβάλλω, *τι*, σε Αριστοφ., Δημ.· *παρεμβάλλω ὑποψίας*, παρεμβάλλω υποψίες, σε Αισχίν. **2.** τοποθετώ τους μισθοφόρους στη γραμμή μάχης μαζί με τους στρατιώτες, σε Πολύβ. **II.** αμτβ., εμβάλλω πλαγίως, κάνω εισβολή, στον ίδ.

παρ-εμβλέπω, μέλ. -*ψω*, βλέπω λοξά, κοιτώ πλαγίως, σε Ευρ.

παρεμβολή, ή (παρεμβάλλω), **I.** παρεμβολή, παρένθεση, παρέμβαση, σε Αισχίν. **II.** παράταξη, στρατοπέδευση, σε Κ.Δ.

παρ-εμβύω[ῶ], μέλ. -*βύσω*, στριμώχνω, γεμίζω, παραγεμίζω, βάζω ανάμεσα, σε Λουκ.

παρέμμεναι, Επικ. αντί -*εῖναι*, απαρ. του *πάρεμι* (*εἰμί*, Λατ. *sum*).

παρ-εμπίπλημι, γεμίζω κρυφά με κάτι, με γεν., σε Πλούτ.

παρ-εμπίπραμαι, Παθ., παίρνω φωτιά από την τριβή, σε Στράβ.

παρ-εμπίπτω, μέλ. -*πесоῦμαι*, αόρ. β' -*ενέπεσον*· διεισδύω λαθραίως, διολισθαίνω, μπαίνω κρυφά, σε Πλάτ., Αισχίν.

παρ-εμπολάω, μέλ. -*ήσω*, εμπορεύομαι κάτι λαθραία, κάνω λαθρεμπόριο, σε Ευρ.

παρ-εμπόρευμα, -ατος, τό, εμπόρευμα μικρής αξίας· μεταφ., παράρτημα, σε Λουκ.

παρ-εμπορεύομαι, αποθ., εμπορεύομαι επιπροσθέτως· μεταφ., *τὸ τερπνὸν παρεμπορεύομαι*, προσφέρω τέρψη εκτός από διδασκαλία, σε Λουκ.

παρνευγκείν, απαρ. αορ. β' του *παρφέρω*.

παρνήνεον, παρατ. του *παρνήνέω*.

παρενήνοθε, βλ. [ἐνήνοθε](#).

παρενθεῖν, Δωρ. αντί *παρελθεῖν*, απαρ. αορ. β' του *παρέρχομαι*.

παρ-ενθήκη, ἥ, κάτι που τοποθετείται επιπλέον, προσθήκη, παράρτημα, σε Ηρόδ.: *παρενθήκην ἔχρησε ἐς Μιλησίους*, έδωσε χρησμό με τη μορφή της παρένθεσης, στον ίδ.

παρ-ενοχλέω, μέλ. -ήσω, ενοχλώ φοβερά, σε Κ.Δ. — Παθ., *καὶ ὑμεῖς παρηνώχλησθε* (β' πληθ. Παθ. παρακ.), σε Δημ.

παρ-ενσᾶλεύω, μέλ. -σω, σαλεύω εδώ και εκεί, σε Αριστοφ.

παρ-εντείνω, μέλ. -τενῶ, διεγείρω τη δραστηριότητα κάποιου, τον υποκινώ, σε Πλούτ.

παῤρεξ, βλ. [παρέκ](#).

παρ-εξαίρω, μέλ. -ᾶρῶ, υψώνω πλησίον, σε Στράβ.

παρ-εξαυλέω, μέλ. -ήσω, από όπου η μτχ. Παθ. παρακ. *παρεξηυλημένοι*· λέγεται για μουσικά όργανα φθαρμένα από την πολλή χρήση, και επομένως γενικά, καταπονημένος, φθαρμένος, σε Αριστοφ.

παρ-έξιμι (*εἶμι* Λατ. *ibo*), απαρ. -εξίε*ναι*· **I. 1.** περνῶ πλησίον, παρέρχομαι, με αιτ. τόπου, σε Ηρόδ.: *ἀπόλ.*, στον ίδ., σε Ευρ. κ.λπ. **2.** παρεκτρέπομαι από το δρόμο, σε Πλάτ. **II.** παραστρατώ, παραβιάζω, *Διὸς νόον*, σε Ομήρ. Οδ.: *δίκην*, σε Σοφ.

παρεξ-ειρεσία, ἥ, μέρος του πλοίου που δεν είναι κατελημμένο από κωπηλάτες, πρύμνη ή πλώρη, σε Θουκ.

παρ-εξελαύνω, μέλ. -ελάσω, **I.** ξεπερνῶ, υπερέχω σε αγώνισμα, σε Ομήρ. Ιλ.: *προσπερνῶ κωπηλατώντας*, με αιτ., σε Ομήρ. Οδ.: *περνῶ από κοντά*, σε Ηρόδ. **II.** πηγαίνω σε συνάντηση, *ἀλλήλοις*, σε Πλούτ.

παρεξελθεῖν, απαρ. αορ. β' του *παρεξέρχομαι*.

παρεξέμεν, Επικ. αντί -εξεῖ*ναι*, απαρ. αορ. β' του *παρεξίημι*.

παρ-εξέρχομαι, αποθ., αόρ. β' -εξήλθον, παρακ. -εξηλήλῡθα· **I. 1.** περνῶ δίπλα από κάποιον, περνῶ κρυφά, ξεγλιστρῶ, σε Ομήρ. Οδ.: *π. τινα*, σε Ηρόδ. **2.** *παρεξελθεῖν πεδίοιο τυτθόν*, διαβαίνω ένα μικρό μέρος του, σε Ομήρ. Ιλ.: **II.** υπερβαίνω, παραβαίνω, *Διὸς νόον*, σε Ομήρ. Οδ.: *δίκην*, σε Σοφ.

παρ-εξετάζω, μέλ. -σω, εξετάζω με σύγκριση, με αντιπαραβολή, σε Δημ.

παρ-εξευρίσκω, μέλ. -εξευρήσω, βρίσκω επιπλέον, *παρεξευρίσκω ἄλλον νόμον*, βρίσκω έναν άλλο διαφορετικό νόμο, σε Ηρόδ.

παρ-εξίημι, αφήνω να περάσει· λέγεται για το χρόνο, αφήνω να φύγει από δίπλα, σε Ηρόδ.

παρεξίμεν, Επικ. αντί -εξιέναι, απαρ. του *παρέξιμι* (*εἶμι*, Λατ. *ibo*).

παρεοῖσα, Δωρ. θηλ. μτχ. του *πάρειμι* (*εἰμί*, Λατ. *sum*).

παρ-έπαινος, ὁ, κατώτερος ή τυχαίος, συμπτωματικός έπαινος, σε Πλάτ.

παρ-επάλλομαι, Ιων. αντί *παρ-εφάλλομαι*.

παρέπεισα, αόρ. α' του *παραπείθω*.

παρ-επιγράφω, μέλ. -ψω, διορθώνω μια επιγραφή, γράφω πλησίον αυτής, σε Στράβ.

παρ-επιδείκνυμαι, Μέσ., επιδεικνύω άκαιρα, θέτω σε κοινή θέα εκτός εποχής, κάνω επίδειξη, σε Λουκ.

παρ-επιστροφή, ἥ, στροφή στο πλάι, κοίταγμα, σε Πλούτ.

παρεπλάγχθην, αόρ. α' του *παραπλάζω*.

παρέπλω, γ' ενικ. Επικ. αόρ. β' του *παραπλέω*.

παρ-έπομαι, μέλ. -έψομαι, αποθ., ακολουθώ κατά μήκος, ακολουθώ στενά, με δοτ., σε Ξεν.: *απόλ.*, σε Πλάτ.

παρ-εργάτης, -ου, ὁ, εργάτης για μικροδουλειές, σε Ευρ.

πάρ-εργον, τό, δευτερεύον έργο, μη ανεξάρτητη, δευτερεύουσα δουλειά, συμπλήρωμα ή παράρτημα, πάρεργο, σε Ευρ.· *πάρεργ' όδοϋ*, δευτερεύων σκοπός του ταξιδιού, στον ίδ.· *πάρεργον τύχης*, θλιβερή προσθήκη στην τύχη μου, στον ίδ.· *πάρεργα κακῶν*, πράγματα άχρηστα στην ίαση των συμφορών μου, στον ίδ.· *έν παρέργω*, ως πάρεργο, ως υποστηρικτικό ή δευτερεύον, Λατ. *obiter, έν παρέργω θέσθαι*, μεταχειρίζομαι ως πάρεργο, σε Σοφ.· *ώς έν παρέργω*, σε Ευρ.· *έκ παρέργου*, σε Θουκ.

παρ-έρπω, μέλ. -*ψω*, **I.** σύρω κρυφά, σε Θεόκρ. **II.** παρέρχομαι, σε Ανθ.

παρ-ερύω, -*ειρύω*, σύρω προς την πλευρά, *φραγμόν*, σε Ηρόδ.

παρ-έρχομαι, αόρ. β' -*ἤλθον*, απαρ. -*ελθεῖν*, σπανίως -*ἤλυθον*· αποθ.· **I. 1.** περνώ πλησίον ή πέρα, προσπερνώ, περνώ, σε Ομήρ. Οδ.· *παρήλθεν ό κίνδυνος ὥσπερ νέφος*, έφυγε μακριά, σε Δημ. **2.** λέγεται για το χρόνο, περνώ, σε Ηρόδ.· *ό παρελθών ἄροτος*, η περασμένη εποχή, σε Σοφ.· *π. ὁδοί*, οι περιπλανήσεις που πέρασαν (έγιναν ήδη), στον ίδ.· *έν τῷ παρελθόντι*, κατά το παρελθόν, παλιά, σε Ξεν.· *τά παρεληλυθότα*, περασμένα γεγονότα, σε Δημ. **II. 1.** υπερβαίνω, υπερτερώ, σε Όμηρ., Θέογν., Αττ.· *τοὺς λόγους τὰ ἔργα παρέρχεται*, σε Δημ. **2.** υπερτερώ στην εξυπνάδα, διαφεύγω, εξαπατώ, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Ευρ. **III. 1.** φτάνω σε, *παρέρχομαι εἰς...*, σε Ησίοδ. **2.** περνώ μέσα, *ές τήν αὐλήν*, σε Ηρόδ.· *παρέρχομαι ἔσω ή εἴσω*, μπαίνω μέσα σε σπίτι κ.λπ., σε Τραγ.· με αιτ., *παρέρχομαι δόμους*, σε Ευρ. **IV. 1.** περνώ χωρίς να δώσω προσοχή, *τὸν βωμόν*, σε Ομήρ. Ιλ.· προσπερνώ, παραβλέπω, περιφρονώ, υποτιμώ, *θεούς*, σε Ευρ. **2.** παραβαίνω, παραβλέπω, *τοὺς νόμους*, σε Δημ. **V.** περνώ απαρατήρητος, διαφεύγω από την προσοχή, *τουτὶ παρήλθέ με εἰπεῖν*, στον ίδ. **VI.** Αττ., έρχομαι μπροστά να μιλήσω, ανεβαίνω στο βήμα, *παρέρχομαι εἰς τὸν δῆμον*, σε Θουκ.· *απόλ.*, *παρελθὼν ἔλεξε τοιάδε*, στον ίδ. **πάρεσαν**, Επικ. γ' πληθ. παρ. του *πάρειμι* (*εἰμί*, Λατ. *sum*).

παρ-εσθίω, μέλ. -*έδομαι*, αόρ. β' -*έφᾶγον*, απαρ. -*φάγειν*· τρώω ή δαγκώνω ένα πράγμα με λαιμαργία, με γεν., σε Αριστοφ.

πάρεσις, ή (παρίημι), το να αφήνω κάποιον ή κάτι, άφεση, συγχώρεση, απόλυση, σε Κ.Δ.

παρ-εσκευάδαται, -*άδατο*, γ' ενικ. Παθ. παρακ. και υπερσ. του *παρασκευάζω*.

παρεστάμεν, -*άμεναι*, Επικ. αντί -*εστάναι*, απαρ. παρακ. του *παρίστημι*.

παρέστηκα, παρακ. του *παρίστημι*· **παρέστην**, αόρ. β'.

παρ-έστιος, -*ον* (**έστία**), αυτός που βρίσκεται κοντά στην εστία ή πάνω σ' αυτή, σπιτικός, οικιακός, σε Σοφ.· γενικά, = *έφέστιος*, στον ίδ., Ευρ.

πάρεσχον, αόρ. β' του *παρέχω*.

παρ-έτρεσσα, Επικ. αντί -*έτρεσα*, αόρ. α' του *παρατρέω*.

παρ-ευδοκίμέω, μέλ. -*ήσω*, υπερτερώ σε φήμη, δόξα ή τιμή, *τινα*, σε Πλούτ.

παρ-ευθύνω, οδηγώ, αναγκάζω κάποιον να κάνει αυτό που θέλω, επιβάλλω τη γνώμη μου, σε Σοφ.

παρ-ευκηλέω, μέλ. -*ήσω*, καθησυχάζω, καταπραύνω, σε Ευρ.

παρ-ευνάζομαι, Παθ., ξαπλώνω, πλαγιαζώ, κοιμάμαι δίπλα σε άλλον, με δοτ., σε Ομήρ. Οδ.

πάρ-ευνος, -*ον* (**εὐνή**), αυτός που ξαπλώνει δίπλα ή μαζί, σύζυγος· μεταφ., *πῆμα πατρὶ πάρευνον*, σε Αισχύλ.

παρεύρεσις, ή, εύρεση ψευδούς πρόφασης, υπεκφυγή, σε Ψήφ. παρά Δημ.

παρ-ευρίσκω, μέλ. -*ευρήσω*, αόρ. β' -*εὔρον*· **1.** ανακαλύπτω, εφευρίσκω, επινοώ, μηχανεύομαι, σε Ηρόδ. **2.** Παθ., ανακαλύπτομαι, αόρ. α' *παρευρέθην*, στον ίδ.

παρ-ευτακτέω, μέλ. -*ήσω* (**εὐτακτος**), εκτελώ τα καθήκοντά μου τακτικά, σε Πολύβ.

παρ-ευτρεπίζω, μέλ. -*σω*, **1.** βάζω σε τάξη, τακτοποιώ, συγυρίζω, σε Ευρ. **2.** ρυθμίζω άσχημα, παραμελώ, στον ίδ.

παρ-εφεδρεύω, μέλ. -*σω*, φρουρώ, παραφυλάσσω, παραμονεύω, σε Πολύβ.

παρ-έχω, μέλ. *παρέζω* ή *παρασχήσω*, παρακ. *παρέσχηκα*, αόρ. β' *παρέσχον*, Επικ. *απαρ. παρασχέμεν*, προστ. *παράσχες*· ποιητ. επίσης *παρέσχεθον*, *απαρ. παρασχεθεῖν*.

A. Ενεργ., **I. 1.** έχω κάτι έτοιμο, κρατώ σε ετοιμότητα, παρέχω, προμηθεύω, τροφοδοτώ, σε Όμηρ. κ.λπ.· *απόλ.*, *πᾶσι παρέζω*, θα φροντίσω για όλα, σε Όμηρ. *Οδ. 2.* δίνω, προξενώ, παρέχω, προσφέρω, *φιλότητα, εύφροσύνην*, σε Όμηρ.· *ὄχλον*, σε Ηρόδ.· *χάριν εὖνοϊαν*, σε Σοφ. κ.λπ. **II. 1.** προτείνω ή προσφέρω για κάποιο λόγο, με *απαρ.*, (*ὄϊες*) *παρέχουσι γάλα θῆσθαι*, σε Όμηρ. *Οδ.*· *παρέχω τὸ σῶμα τύπτειν*, σε Αριστοφ.· *παρέχω ἑαυτὸν τινι ἐρωτᾶν*, σε Πλάτ.· *απ' όπου απόλ.*, υποτάσσομαι, παραδίδομαι σε κάποιον, *ἰατροῖς παρέχουσι ἀποτέμνειν*, σε Ξεν.· *πάρεχε ἐκποδών*, πήγαινε από δω! (φύγε!), σε Αριστοφ. **2.** με αυτοπαθ. *αντων. και κατηγορ.*, προβάλλω ή παρουσιάζω τον εαυτό μου ως..., *παρέχω ἑαυτὸν σοφιστήν*, σε Πλάτ.· *εὐπειθῆ*, σε Ξεν.· *παρέχω γῆν ἄσυλον*, προσφέρω τη χώρα ως άσυλο, σε Ευρ. **III. 1.** επιτρέπω, δίνω, *σιγὴν παρασχών*, σε Σοφ.· με *απαρ.*, επιτρέπω σε κάποιον να κάνει κάτι, στον ίδ. **2.** απρόσ. (όπου μπορεί να προστεθεί η λέξη *ὁ καιρός*), *παρέχει τινί*, με *απαρ.*, επιτρέπεται, είναι εύκολο, είναι στη δύναμη κάποιου να κάνει κάτι, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.· ομοίως, ουδ. ως *μτχ. απόλ.*, *παρέχον*, είναι στη δύναμη κάποιου, εφόσον κάποιος μπορεί, σε Ηρόδ., Θουκ. **IV.** σε Αττ., παρουσιάζω ένα πρόσωπο κατόπιν διαταγής ή πρόσκλησης, σε Ξεν. κ.λπ. **B. Μέσ.**, *παρέχομαι*, μέλ. -έζομαι και *σχήσομαι*, Παθ. (με Μέσ. σημασία) παρακ. -έσχημαι· **I. 1.** παρέχω από τον εαυτό μου, δίνω κάτι από τα δικά μου, σε Ηρόδ. κ.λπ. **2.** παρέχω, προμηθεύω, παράγω, *κροκοδείλους*, στον ίδ. **3.** εμφανίζω, παρουσιάζω από τη μεριά μου, *προθυμίαν*, στον ίδ. κ.λπ. **II.** στο Αττ. δίκαιο, *παρέχεσθαί τινα μάρτυρα*, παρουσιάζω ένα μάρτυρα υπεράσπισης, σε Πλάτ. **III.** παρουσιάζω ως δικό μου, *ἄρχοντα παρέχεσθαί τινα*, αναγνωρίζω κάποιον ως άρχοντα ή στρατηγό, σε Ηρόδ.· *παρέχω πόλιν*, λέγεται για πρεσβευτή, εκπροσωπώ την πόλη, σε Θουκ. **IV.** προσφέρω, υπόσχομαι, σε Ηρόδ. κ.λπ. **V.** καθιστώ κάποιον έτσι ή αλλιώς απέναντί μου, *παρασχέσθαι θεδονεύμενῃ*, σε Ευρ. **VI.** στην Αριθμητική, συνυπολογίζομαι, υπολογίζομαι, συναριθμούμαι, *παρέρχονται ἡμέρας διηκοσίας*, σε Ηρόδ.

παρ-ηβάω, μέλ. -ήσω, παρακ. -ήβηκα· περνώ την ακμή της νιότης μου, γερνώ, μεγαλώνω, σε Ηρόδ., Θουκ.

πάρ-ηβος, -ον (ήβη), αυτός που έχει περάσει τη νεότητά του, ηλικιωμένος, γηραιός, σε Ανθ.

παρήγᾱγον, αόρ. β' του *παράγω*· **παρήγον**, παρατ.

παρηγορέω, παρατ. *παρηγόρουν*, μέλ. -ήσω, αόρ. α' -ήσα — Παθ., αόρ. α' -ήθην· (*παρήγορος*)· **I.** απευθύνω λόγο, προτρέπω, ενθαρρύνω, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ.· με *απαρ.*, συμβουλευώ, παραινώ, σε Ευρ.· ομοίως στη Μέσ., σε Ηρόδ. **II.** παρηγορώ, καθησυχάζω, σε Αισχύλ.

παρηγορία, Ιων. -ίη, ή, **I.** προτροπή, εμψύχωση, παραινέση, σε Αισχύλ. **II.** παρηγοριά, ανακούφιση, παραμυθία, σε Πλούτ.

παρ-ήγορος, Δωρ. **παρ-ᾱγ-, -ον** (ᾱγορεύω), παρήγορος, παρηγορητικός, ενθαρρυντικός, και ως ουσ., παρηγορητής, σε Σοφ.

παρήερθην, Παθ. αόρ. α' του *παραείρω*.

παρήϊξα, αόρ. α' του *παραῖσσω*.

πᾶρήϊον, τό (Ιων. αντί *παρεῖον*, που δεν χρησιμοποιείται), **I.** παρειά, μάγουλο, σαγόνι, σε Όμηρ. **II.** *παρήϊον*, κόσμημα (στο χαλινάρι) κοντά στη γνάθο του αλόγου, σε Όμηρ. *Ιλ.*, πρβλ. [παρειά](#).

παρῆς, -ίδος, ἡ, μεταγεν. τύπος του προηγ., σε Αισχύλ., Ευρ.· συνηρ. **παρῆς, -ῆδος**, σε Ευρ.· πληθ. **παρῆδες**, στον ιδ.

παρήκα, αόρ. α' του **παρήμι**.

παρ-ήκω, μέλ. -ζω, **I**. βρίσκομαι δίπλα, δηλ. εκτείνομαι δίπλα, εκτείνομαι κοντά, σε Ηρόδ., Θουκ. **II**. περνά προς τα εμπρός, εξαπλώνομαι, σε Σοφ.

παρήλασα, αόρ. α' του **παρελαύνω**.

παρήλθον, αόρ. β' του **παρέρχομαι**.

παρ-ῆλιξ, -ῆκος, ὁ, ἡ, αυτός που υπερβαίνει τη νεότητα, ηλικιωμένος, γηραιός, σε Πλούτ., Ανθ.

πάρ-ημαι, κυρίως Παθ. παρακ. του **παρίζω**, κάθομαι δίπλα ή κοντά, παρακάθημαι, με δοτ., σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ.· **ἄλλοτρίοισι παρήμενος**, παρευρίσκομαι, διασκεδάζω με άλλους, σε Ομήρ. Οδ.· γενικά, κατοικώ μαζί, **σύεσσι πάρημαι**, στο ιδ.· **ἀπόλ.**, κάθομαι δίπλα ή κοντά, σε Όμηρ.

παρ-ήμερος, Δωρ. **-άμερος, -ον**, αυτός που εναλλάσσεται μέρα με τη μέρα, καθημερινός, σε Πίνδ.

παρήνουν, παρατ. του **παραινέω**.

παρηνώχλημαι, Παθ. παρακ. του **παρ-ενοχλέω**.

πάρ-ηξις, ἡ (παρήκω), ερχομός, έλευση, προσάραξη στην ακτή, τόπος απόβασης, αποβάθρα, σε Αισχύλ.

παρ-ηονίτις, -ίδος (ῆών), θηλ. επίθ., αυτή που βρίσκεται πάνω στην ακτή, παραλιακή, σε Ανθ.

παρηορία, ἡ, στον πληθ., ιμάντες, δηλ. λουριά με τα οποία το άλογο δένεται δίπλα στην άμαξα, σε Ομήρ. Ιλ.· **ἐν δὲ παρηορίῃσι Πήδασον ἔει**, δάμασε τον Πήγασο με χαλινάρια, στο ιδ.

παρ-ηόριος, -α, -ον, = το επόμ. **III**, σε Ανθ.

παρ-ήορος, Δωρ. **-άορος, -ον (παραείρω)**· **I**. κρεμασμένος ή δεμένος δίπλα· **παρήορος** (ενν. ἵππος), άλογο δεμένο, ζευγμένο στο πλάι άλλου αλόγου στην άμαξα (**ζυνωρίς**), προώστης, αλλού **παράσειρος, σειραφόρος**, σε Ομήρ. Ιλ. **II**. ξαπλωμένος, τεντωμένος, εκτεινόμενος δίπλα, στο ιδ., Αισχύλ. **III**. μεταφ. (από το γεγονός ότι ο ἵππος σηκώνεται στα δύο του πόδια), παράτολμος, αλλόφρων, τρελός, παλαβός, σε Ομήρ. Ιλ.

παρήπᾶφον, αόρ. β' του **παραρτέομαι**.

παρήρτητο, γ' ενικ. υπερσ. του **παραρτέομαι**.

παρῆς, -ῆδος, ἡ, συνηρ. αντί **παρῆς**, σε Ευρ.

παρθέμενος, μτχ. Μέσ. αορ. β' του **παρατίθηναι**.

παρθενεία, ἡ (παρθένος), παρθενία, παρθενικότητα, αγνότητα, σε Ευρ.

παρθένεια, τά, βλ. **παρθένια**, τά.

παρθένειος, Ιων. και ποιητ. **-ῆϊος, -ον**, παρθενικός, κοριτσίστικος, σε Πίνδ., Αισχύλ., Ευρ.

παρθένευμα, τό, 1. στον πληθ., ασχολίες ή διασκεδάσεις παρθένων, σε Ευρ.· ομοίως στον ενικ., εργασία μιας παρθένας, στον ιδ. **2**. **νόθον παρθένευμα**, παιδί ανύπαντρης γυναίκας, στον ιδ.

παρθένευσις, ἡ, = **παρθενεία**, σε Λουκ.

παρθενεύω, μέλ. -σω (**παρθένος**), ανατρέφω ως παρθένα, σε Ευρ. — Παθ., διάγω βίο παρθενικό, παραμένω παρθένα, σε Ηρόδ., Αισχύλ.· **πολιὰ** (ουδ. πληθ.) **παρθενεύεται**, έγιναν γκρίζα τα μαλλιά της ενώ βρισκόταν σε παρθενία, σε Ευρ.

παρθενεών, -ῶνος, ὁ, Ιων. αντί **παρθενών**, σε Ανθ.

παρθενία, ἡ, = **παρθενεία**, σε Πίνδ., Αισχύλ., Ευρ.

παρθένια (ενν. μέλη), **τά**, χορικά άσματα που ψάλλονταν από παρθένες με συνοδεία αυλού (*αύλος παρθένιος*), σε Πίνδ.· ομοίως, **παρθένεια**, **τά**, σε Αριστοφ.

παρθενίας, -ου, ό (παρθένος), γιος παλλακίδας· *Παρθένιαι*, νέοι που γεννήθηκαν στη Σπάρτη κατά τη διάρκεια του Μεσσηνιακού πολέμου, σε Αριστ.

παρθενική, ή, ποιητ. αντί *παρθένος*, σε Όμηρ., Ευρ.

παρθενικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή ταιριάζει σε παρθένα, αγνός, άσπιλος, σε Πλούτ.

παρθένιος, -α, -ον και -ος, -ον, (παρθένος)· **I. 1.** όπως *παρθένειος*, αυτός που ανήκει σε ανύπαντρη κοπέλα ή παρθένα, παρθενικός, αγνός, κοριτσίστικος, σε Ομήρ. Οδ., Ησίοδ., Αισχύλ. κ.λπ. **2.** *παρθένιος*, ό, γιος ανύπαντρης κοπέλας, σε Ομήρ. Ιλ.· αλλά, *παρθένιος άνήρ*, σύζυγος παρθένας, πρώτος άντρας, σε Πλούτ. **II.** μεταφ., αγνός, αμόλυντος, άσπιλος, σε Ομηρ. Ύμν.· *παρθένια μύρτα*, για λευκά άνθη μυρτιάς, σε Αριστοφ.

Παρθενοπαίος, ό (παρθένος), ο Παρθενικός, ήρωας ή γιος της Παρθένου (Αταλάντης), ένας από τους Επτά επί Θήβας (προφέρεται *Παρθενοπαίος* σε Αισχύλ.).

παρθεν-οπίης[ι], -ου, ό, αυτός που κυνηγά τις παρθένες, ξελογιαστής, διακορευτής, σε Ομήρ. Ιλ.

παρθένος, ή, I. 1. κόρη παρθένα, άγαμη κόρη, παρθένος, κοπέλα, κορίτσι, σε Όμηρ. κ.λπ. **2.** *Παρθένος*, ως όνομα της θεάς Αθηνάς στην Αθήνα, λέγεται και για την Άρτεμη κ.λπ. **II.** ως επίθ., παρθενικός, αμόλυντος, αγνός, *πάρθενον ψυχήν έχων*, σε Ευρ.· μεταφ., *παρθένος πηγή*, σε Αισχύλ.· *παρθένοι τριήρεις*, παρθενικά, δηλ. καινούρια, νέα καράβια, σε Αριστοφ. **III.** ως αρσ., *παρθένος, ό*, ανύπαντρος, άγαμος άντρας, σε Κ.Δ. (άγν. προέλ.).

παρθενό-σφάγος, -ον (σφάζω), αυτός που προέρχεται από το αίμα θυσιασμένης παρθένου, σε Αισχύλ.

παρθενών, -ώνος, ό (παρθένος)· **I.** δωμάτιο παρθένου, κάμαρα, θάλαμος νεαρής κοπέλας μέσα στο σπίτι, κυρίως στον πληθ., σε Αισχύλ., Ευρ. κ.λπ. **II.** στον ενικ., ο Παρθενώνας ή ναός της Αθηνάς Παρθένου στην Ακρόπολη της Αθήνας, που ανακατασκευάστηκε από τον Περικλή, σε Δημ.

παρθεν-ωπός, -όν (ώψ), αυτός που έχει όψη παρθένας, παρθενικός, σε Ευρ.

πάρθεσαν, Επικ. αντί *παρέθεσαν*, γ' πληθ. αορ. β' του *παράτιθμι*.

παρθεσίη, ή (παρατίθημι), παρακαταθήκη, ενέχυρο, σε Ανθ.

Παρθιστί, επίρρ., στην Παρθική γλώσσα, σε Πλούτ.

Πάρθοι, οί, Πάρθοι, σε Ηρόδ.· **Παρθυαία, ή**, η χώρα των Πάρθων, σε Στράβ.· επίθ. **Παρθικός, -ή, -όν**, στον ίδ.· **Παρθικά, τά**, η ιστορία της χώρας των Πάρθων, στον ίδ.· ομοίως, **Παρθίς, -ίδος, ή**, σε Λουκ.

παρ-ιαύω, μόνο στον ενεστ., κοιμάμαι δίπλα ή μαζί, με δοτ., σε Όμηρ.

παρίδειν, απαρ. του *παρεῖδον*.

παρ-ιδρύω, ιδρύω, αποικίζω πλησίον — Μέσ., σε Ανθ.

παρ-ίζω, I. κάθομαι δίπλα σε άλλον, με δοτ., σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ. **II.** μτβ., βάζω ή κάνω κάποιον να καθίσει δίπλα, *τινά τινι*, σε Ηρόδ. — Μέσ., *παρίζομαι*, καθίζω τον εαυτό μου ή κάθομαι δίπλα, στον ίδ., σε Βίωνα· αόρ. β' *παρ-εζόμην*, Επικ. προστ. -εξεο, σε Όμηρ.

παρ-ίημι, β' ενικ. *παριεῖς*, μέλ. *παρήσω*, αόρ. α' *παρήκα*, γ' πληθ. αορ. β' *παρεῖσαν*, μτχ. *παρεῖς*, παρακ. *παρεῖκα* — Παθ., αορ. α' *παρείθην*, απαρ. *παρεθῆναι*, αόρ. β' *παρείμην*, παρακ. *παρεῖμαι*· **I.** αφήνω κάτι να παραπέσει, αφήνω να πέσει, να περάσει, σε Σοφ., Ευρ. — Παθ., *παρείθη ποτὶ γαῖαν*,

χαμήλωσε, πλησίασε τη γη, σε Ομήρ. **Ιλ. II. 1.** παραβλέπω, παραμελώ, παραλείπω, αποκλείω, Λατ. *omitto*, σε Ηρόδ., Σοφ. **2.** αγνοώ, αψηφώ, αδιαφορώ, εγκαταλείπω, Λατ. *praetermittere*, σε Ηρόδ., Αισχύλ.· *τὰ παθήματα παρείς' εἶσω*, σε Σοφ.· ομοίως στην Παθ., *πόθος παρείτο*, στον ίδ.· *παρεθῆναι*, σε Δημ. **3.** με απαρ., παραλείπω, αμελώ να κάνω, σε Πλάτ. κ.λπ.· και με άρνηση επαναλαμβανόμενη, *μὴ παρής τὸ μὴ οὐ φράσαι*, σε Σοφ. **4.** λέγεται για τον χρόνο, αφήνω να περάσει, να διαβεί, *τὸν χειμῶνα*, σε Ηρόδ.· *τὸν καιρόν*, σε Θουκ. **III. 1.** χαλαρώνω, ελαττώνω, μετριάζω, *γόον, χόλον*, σε Ευρ. — Παθ., παραλύω, εξασθενίζω, εξαντλούμαι, στον ίδ. **2.** *τοῦ ποδὸς παρίεναι*, λασκάρω το σχοινί του ιστίου, βλ. [πούς](#), Π. 2· ομοίως μεταφ., *τοῦ μετρίου παρείς*, χάνω την αίσθηση του μέτρου, το εγκαταλείπω, σε Σοφ. **3.** μειώνω την τιμωρία, συγχωρώ, εξιλεώνω, σε Αριστοφ. **IV. 1.** υποχωρώ, παραχωρώ, Λατ. *concedere*, *νίκην τινί*, σε Ηρόδ., Αττ.· αφήνω κάτι σε κάποιον άλλο, *σοίπαρείς τάδε*, σε Σοφ.· *παρήκεν ὥστε βραχέα μοι δεῖσθαι φράσαι*, με απάλλαξε απ' το να πω πολλά, στον ίδ. **2.** επιτρέπω, αφήνω, δίνω την άδεια, με δοτ. προσ. και απαρ., *ἄλλω παρήσομεν ναυμαχήσειν*, σε Ηρόδ.· απόλ. με ενν. απαρ., σε Σοφ. **V.** επιτρέπω να περάσει, αφήνω να περάσει, επιτρέπω την είσοδο, αποδέχομαι, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.· ομοίως, Παθ. παρακ. με Μέσ. σημασία, *βαρβάρους εἰς τὰς ἀκροπόλεις παρίενται*, τους έχουν επιτρέψει τη διάβαση μέσα στις ακροπόλεις τους, σε Δημ. **VI. 1.** Μέσ., *παρίεσθαί τινα*, προσπαθώ να κερδίσω την εύνοια κάποιου, να αποσπάσω τη συγκατάθεσή του, εξασφαλίζω τη συναίνεσή του, σε Σοφ., Πλάτ. **2.** ικετεύω, εκλιπαρώ για συγχώρεση, *οὐδέν σου παρίεμαι*, δεν ζητώ τίποτα από εσένα, σε Πλάτ.· ζητώ μια χάρη, στον ίδ.· *παριέμεσθα*, ζητάμε συγγνώμη, σε Ευρ. **παρ-ίκω[ι]**, ποιητ. αντί *παρήκω*, λέγεται για χρόνο, έχω περάσει, έχω φύγει, έχω παρέλθει, σε Πίνδ.

παρ-ιπτεύω, μέλ. -σω, διέρχομαι έφιππος, *πόντον*, σε Ευρ.· *ιπτεύω παραπλεύρως*, σε Θουκ.

παρ-ἴσοομαι, αόρ. α' -*ισώθην*· (*ἴσος*)· **1.** Παθ., εξισώνομαι, ισοδυναμούμαι, συγκρίνω με, με δοτ., σε Ηρόδ., Θεόκρ. **2.** γίνομαι ίσος ή όμοιος με, *τινι*, σε Πλάτ.

πάρ-ἴσος, -ον, σχεδόν ίσος, σχεδόν ισοδύναμος, σε Πολύβ.· λέγεται για τις προτάσεις μιας περιόδου, σε Αριστ.

παρ-ιστάνω, μεταγεν. τύπος του *παρίστημι*, σε Πολύβ.

παρ-ἴστημι, μτβ. σε ενεστ., παρατ., μέλ. και αόρ. α'·

A. I. 1. κάνω κάτι να σταθεί ή το τοποθετώ δίπλα, βάζω δίπλα, παραθέτω, σε Πολύβ.· *παραστήσας τὰ ὄπλα*, παρέταξε, έστησε τα όπλα μπροστά, σε Δημ. **II. 1.** τοποθετώ στο μυαλό μου, παρουσιάζω, παρέχω, φέρνω κάτι στο μυαλό μου, με απαρ., στον ίδ.· *παρίστημί τινι θαρρεῖν*, δίνω αυτοπεποίθηση σε κάποιον, σε Αισχίν. **2.** φανερώνω, αποδεικνύω, παρουσιάζω, σε Λυσ., Κ.Δ.

III. τοποθετώ πλάι-πλάι, συγκρίνω, παραλληλίζω, σε Ισοκρ. **B. Παθ., με Ενεργ. αόρ. β', παρακ. και υπερσ. αμτβ. I. 1.** στέκομαι δίπλα, πλησίον ή κοντά, σε Όμηρ.· ομοίως μτχ. Παθ. αορ. α' *παρασταθείς*, σε Ευρ. **2.** στέκομαι στο πλάι, δηλ. βοηθώ ή υπερασπίζομαι, *τινι*, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Τραγ. **II. 1.** σε παρελθοντικούς χρόνους, έχω έρθει, είμαι διαθέσιμος, είμαι εδώ, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** λέγεται για γεγονότα, είμαι κοντινός, πρόχειρος, σε Όμηρ.· μτχ. παρακ., Λατ. *praesens*, *τὸ χρῶμα τὸ παρεστηκός*, σε Αριστοφ.· επίσης Αττ. *παρεστώς, -ῶσα, -ός*, σε Τραγ.· *τὰ παρεστῶτα*, οι παρούσες καταστάσεις ή συνθήκες, σε Αισχύλ.· *πρὸςτὸ παρεστός*, σε Αριστοφ. **III.** παίρνω το μέρος του άλλου, συμερίζομαι τη γνώμη του, σε Ηρόδ.· απόλ., έρχομαι σε συμφωνία,

παραδίδομαι, υποτάσσομαι, στον ίδ., Δημ. **IV.** συμβαίνω σε κάποιον, σε Ηρόδ.: έρχομαι στο μυαλό, στο νου, συλλαμβάνομαι, συμβαίνω, εμφανίζομαι, *δόξα μοι παρεστάθη*, σε Σοφ.: απρός., *παρίσταται μοι*, μου περνά απ' το μυαλό, σε Ηρόδ., Θουκ. **V.** απόλ., *παρεστηκός* = *παρόν*, τότε που ήταν στο χέρι τους, τότε που παρουσιάστηκε η ευκαιρία, σε Θουκ. **Γ.** Μερικοί χρόνοι της Μέσ., ιδίως μέλ. και αόρ. α' χρησιμ. με μτβ. σημασία· **I.** φέρνω μπροστά, παρουσιάζω, σε Ξεν.: ιδίως σε αίθουσα δικαστηρίου, σε Δημ. **II.** φέρνω προς το μέρος κάποιου, και ομοίως, **1.** φέρνω προς το μέρος μου δια της βίας, εξαναγκάζω σε συμβιβασμό, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ. **2.** κερδίζω με ευγένεια, προσελκύω με εξυπνάδα, σε Θουκ., Δημ. **3.** γενικά, διαθέτω κάποιον για τις δικές μου πεποιθήσεις ή σκοπούς, σε Ηρόδ.

παρ-ιστίδιος, -α, -ον (ιστός), αυτός που βρίσκεται δίπλα στον ιστό του αργαλειού, σε Ανθ.

παρ-ίσχω, παράλληλος τύπος του *παρέχω*, κρατώ σε ετοιμότητα, έχω κάτι έτοιμο, σε Ομήρ. Ιλ.: παρουσιάζω, προσφέρω, στο ίδ.

παρίσωσης, ή (παρισώ), σχηματισμός προτάσεων περιόδου με ομοιοκαταληξία ή ισοδυναμία συλλαβών, σε Ισοκρ.

παριτητέα, ρημ. επίθ. του *πάρειμι* (*είμι*, Λατ. *ibo*), αυτά που πρέπει να παρουσιαστούν, σε Θουκ.

παρ-κατέλεκτο, γ' ενικ. Επικ. αορ. β' του *παρακαταλέγω*.

παρκεείμενος, ποιητ. αντί *παρακείμενος*.

παρκύπτουσα, Δωρ. ποιητ. αντί *παρακύπτουσα*.

παρμέμβλωκε, Επικ. γ' ενικ. παρακ. του *παραβλώσκω*.

παρμένω, ποιητ. αντί *παραμένω*.

παρμόνιμος, πάρμονος, ποιητ. αντί *παραμ-*.

Παρνᾱσός, Ιων. **Παρνησός**, ὁ, ο Παρνασσός, βουνό της Φωκίδας, σε Ομήρ. Οδ.: επίθ. **Παρνάσιος**, -α, -ον και -ος, -ον, Παρνασσικός, σε Πίνδ.: θηλ.

Παρνᾱσίας, -άδος, Ιων. **Παρνησίας**, σε Ευρ.: επίσης, **Παρνησίς**, -ίδος, σε Αισχύλ.

Πάρνης, -ηθος, ή (σπάνια ὁ), Πάρνηθα, βουνό της Αττικής, σε Αριστοφ.: επίθ. **Παρνήθιος**, -α, -ον, στον ίδ.

πάρνοψ, -οπος, ὁ, ακρίδα, σε Αριστοφ. (άγν. προέλ.).

παρ-οδεύω, μέλ. -σω, **1.** διέρχομαι, περνώ, διαβαίνω, παρέρχομαι, σε Θεόκρ. **2.** με αιτ., πηγαίνω, περνώ από δίπλα, προσπερνώ, σε Λουκ.

παροδίτης[ι], -ου, ὁ, διαβάτης, οδοιπόρος, περαστικός, σε Ανθ.: θηλ.

παροδίτης, -ιδος, στον ίδ.

παρ-οδοιπόρος, ὁ, = *παροδίτης*, σε Ανθ.

πάρ-οδος, ή, I. 1. πάροδος, πέρασμα, διάβαση, πλαϊνός δρόμος, σε Θουκ. **2.** διέλευση, είσοδος, στον ίδ.: *ἐν τῇ παρόδῳ*, καθώς περνούσαν, διέβαιναν, στον ίδ. **II.** πλάγια διέλευση, στενή είσοδος ή πρόσβαση, σε Ξεν.: *λαβεῖν τὰς παρόδους* (των Θερμοπυλών), σε Δημ. **III. 1.** ανέβασμα ρήτορα στο βήμα, ιδίως για αγόρευση σε συνέλευση, στον ίδ. **2.** πρώτη είσοδος χορού σε τραγωδία, πρώτο χορικό άσμα σε τραγωδία, σε Αριστ.

παρ-οίγνυμι ή -οίγω, μέλ. -οίζω, ανοίγω στο πλάι ή λίγο, μισανοίγω, σε Ομηρ. Ύμν., Ευρ.: *παροίζας τῆς θύρας*, άνοιξε λίγο την πόρτα, την άφησε μισάνοιχτη, σε Αριστοφ.

πάροιθε[ᾱ], πριν από φωνήεν -θεν (*πάρος*): **I.** πρόθ. με γεν., **1.** μπροστά, ενώπιον κάποιου, σε Όμηρ. **2.** λέγεται για χρόνο, *πάροιθε ἐμοῦ*, σε Αισχύλ. **II.** επίρρ., **1.** λέγεται για τόπο, εμπρός, μπροστά, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** λέγεται για χρόνο, πριν από, προτού, προηγουμένως, σε Όμηρ., Τραγ.: *οἱ πάροιθε*, οι

προηγούμενοι, οι πρόγονοι, σε Πίνδ.· *τῆς πάροιθε ἡμέρας*, σε Ευρ. **3.** *πάροιθεν πρίν...*, Λατ. priusquam, σε Σοφ.

παρ-οικέω, μέλ. -ήσω, διαμένω πλησίον, με αιτ., *παρoικέω τὴν Ἀσίαν*, κατοικῶ κατὰ μήκος της ακτῆς της Ασίας, σε Ισοκρ.· με δοτ., μένω κοντά, σε Θουκ.· διαμένω ανάμεσα, *τισίν*, στον ιδ.· λέγεται για τόπο, βρίσκομαι κοντά, σε Ξεν. **II.** (*πάροικος* II), ζω σ' ένα μέρος, διαμένω για λίγο, σε Κ.Δ.

παροιίῃσις, ἡ, γειτνίαση, γειτονιά, σε Θουκ.

παροιία, ἡ (*πάροικος* II), διαμονή σε ξένη χώρα, σε Κ.Δ.

παρ-οικίζω, μέλ. -σω, τοποθετῶ κοντά — Παθ., εγκαθίσταμαι δίπλα, διαμένω ανάμεσα, *τισίν*, σε Ηρόδ.

παροιίς, -ίδος, θηλ. του *πάροικος*, σε Στράβ.

παρ-οικοδομέω, μέλ. -ήσω, χτίζω δίπλα ή απέναντι, σε Θουκ.

πάρ-οικος, -ον, **I.** 1. αυτός που κατοικεί δίπλα ή κοντά, με γεν., σε Αισχύλ., Σοφ.· με δοτ., σε Θουκ.· *απόλ.*, γείτονας, σε Αριστ. **2.** *πάροικος πόλεμος*, πόλεμος με τους γείτονες, σε Ηρόδ. **II.** ως ουσ., παρεπιδημούντας, ξένος, αλλότριος, σε Κ.Δ.

παρ-οιμία, ἡ (*οἶμος*), **1.** ρητό, κοινός λόγος, παροιμία, απόφθεγμα, γνωμικό, σε Αισχύλ., Σοφ. κ.λπ.· *κατὰ τὴν παροιμίαν*, καθώς λέει το γνωμικό. **2.** παραβολή, σε Κ.Δ.

παροιμιάζω, μέλ. —σω, **I.** κάνω κάτι ως παροιμία· — Παθ., γίνομαι παροιμιώδης, σε Πλατ. **II.** Μέσ., μιλά με ρητά ή γνωμικά, στον ιδ.

παροιμιακός, μέλ. -σω· **I.** παροιμιακός, επίρρ. -κῶς, σε Ανθ. **II.** *παροιμιακόν* (ενν. *μέτρον*), τό, παροιμιακός, δηλ. αναπαιστικός δίμετρος καταληκτικός, που συναντάται συνήθως στο τέλος του αναπαιστικού συστήματος.

παροινέω, με διπλή αύξηση, παρακ. *ἐπαρώρουν*, *ἐπαρώνησα*, παρακ. *πεπαρώνηκα* — Παθ., *ἐπαρωνήθην*, παρακ. *πεπαρώνημαι*· (*πάροινος*), **I.** 1. συμπεριφέρομαι άσχημα κατὰ την οίνοποσία, συμπεριφέρομαι ως μεθυσμένος, σε Πλούτ., Ρήτ. **2.** ενεργῶ ὅπως ο μεθυσμένος, σε Πλούτ.· *παροινήσας*, μεθυσμένη συμπεριφορά, σε Πλάτ. **II.** μτβ., μεταχειρίζομαι με τον άγριο τρόπο των μεθυσμένων — Παθ., γίνομαι αποδέκτης τέτοιας συμπεριφοράς, σε Δημ.

παροινία, ἡ, συμπεριφορά μέθυσου, παράλογη συμπεριφορά, μανία μέθυσου, ευθυμία από κατάσταση μέθης, σε Ξεν. κ.λπ.

παροινικός, -ή, -όν, εθισμένος στο κρασί, σε Αριστοφ.

παροίνιος, -ον (*οἶνος*), **I.** = *παροινικός*, σε Αριστοφ. **II.** αυτός που αρμόζει σε όμιλο συμποσιαζόντων, σε Λουκ.· *παροίνια*, τραγούδια που ακούγονται σε συμπόσια, σε Πλούτ.

πάρ-οινος, -ον, = *παροινικός*, Λυσίας κ.λπ.

πᾶροίτερος, -α, -ον, συγκρ. από το *πάροιθε*, αυτός που βρίσκεται πιο πριν ή πιο μπροστά, σε Ομήρ. Ιλ.

παρ-οίχομαι, μέλ. -οιχήσομαι, παρακ. -όχηκα, Ιων. -οίχωκα, και σε μεταγεν. συγγραφείς -όχημαι· γ' ενικ. Ιων. υπερσ. -οιχώκεε· **I.** 1. έχω περάσει, έχω διέλθει, *παρώχετο γηθόσυκος κήρ*, αναχώρησε, πήρε το δρόμο του, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** λέγεται για χρόνο, έχω παρέλθει, στο ιδ.· *ή παροιχομένη νύξ*, η νύχτα που πέρασε, σε Ηρόδ.· *ἄνδρες παροιχόμενοι*, άνδρες των παρελθόντων εποχών, σε Πίνδ.· *τὰ παροιχόμενα*, το παρελθόν, σε Ηρόδ. **II.** με γεν., *ὅσον μοίρας παροίχη*, πόσο απομακρύνθηκες από την υψηλή σου θέση, σε Ευρ. **παρ-οκωχή**, ἡ, αναδιπλ. τύπος αντί *παροχή*, προμήθεια, εφοδιασμός, σε Θουκ.

παρ-ολίγωρέω, μέλ. -ήσω, παραμελῶ λίγο, σε Ξεν.

παρ-ομαρτέω, μέλ. -ήσω, συντροφεύω, σε Πλούτ., Λουκ.

παρ-ομοιάζω, είμαι αρκετά όμοιος, *τινί*, σε Κ.Δ.

παρ-όμοιος, -ον και -α, -ον, · **1.** αρκετά όμοιος, σχεδόν ίδιος, σχεδόν παρόμοιος, *τινι*, σε Ηρόδ., Θουκ. · *απόλ.*, σε Ηρόδ. **2.** λέγεται για αριθμούς, σχεδόν ισοδύναμος, σε Ξεν.

πάρ-όν, *μτχ. ουδ. του πάρειμι (είμι, Λατ. sum)*, βλ. αυτ.

παρ-ονομάζω, μέλ. -σω, αλλάζω ελαφρώς, σε Στράβ.

παροξυντικός, -ή, -όν, **1.** κατάλληλος να προτρέψει ή να παροτρύνει, σε Ξεν., Δημ. **2.** απεγνωσμένος, εξοργισμένος, σε Ισοκρ.

παρ-οξύνω[ω], μέλ. -ύνω, **1.** παροτρύνω, παρακινώ, παρορμώ, ερεθίζω, σε Ξεν., Δημ. **2.** θυμώνω, προκαλώ, εξοργίζω, εξαγριώνω, *πατρός μὴ παροξύνω φρένα*, σε Ευρ., Θουκ. — Παθ., προκαλούμαι, σε Θουκ. κ.λπ.

παροξυσμός, ό, διέγερση, εκνευρισμός, σε Δημ., Κ.Δ. · πρόκληση, σε Κ.Δ.

παρ-οπλίζω, μέλ. -ίσω, αφοπλίζω, σε Πολύβ. — Παθ., σε Πλούτ.

παροπτέος, -α, -ον (*παρόψομαι*) · **I.** αυτός που πρέπει να τον παραβλέψει κάποιος, σε Λουκ. **II.** *παροπτέον*, αυτό που πρέπει κάποιος να παραδεί, σε Δημ.

παρόρᾱσις, ή, παράβλεψη, παραμέληση, σε Πλούτ., Λουκ.

παρ-οράω, μέλ. -όψομαι, αόρ. β' *παρεῖδον*, αόρ. α' Παθ. -ώφθην, Παθ. παρακ. -ῶμμαι · **I.** βλέπω χωρίς να προσέχω, παρατηρώ, διαπιστώνω, σε Ξεν. · *τί τινι*, κάτι σε κάποιον, σε Ηρόδ., Αριστοφ. **II.** παραβλέπω, αγνοώ, παραμελώ, σε Ξεν. κ.λπ. **III.** βλέπω στραβά, βλέπω εσφαλμένα, σε Πλάτ. **IV.** κοιτάζω πλαγίως, λοξοκοιτάζω, σε Ξεν.

παρ-οργίζω, μέλ. -ιῶ, προκαλώ σε κάποιον θυμό, σε Κ.Δ. — Παθ., σε Δημ.

παροργισμός, ό, πρόκληση, θυμός, σε Κ.Δ.

παρ-όρειος, -ον (*ὄρος*), αυτός που βρίσκεται κατά μήκος του βουνού, σε Στράβ.

παρ-ορίζω, μέλ. -σω, υπερβαίνω τα σύνορα κάποιου, καταπατώ την περιουσία ενός γείτονα, σε Ανθ.

παροριστής, -οῦ, ό, καταπατητής, σε Ανθ.

παρ-ορμάω, μέλ. -ήσω, παροτρύνω, εξεγείρω, ερεθίζω, προκαλώ, σε Ξεν.

παρ-ορμέω, μέλ. -ήσω, ρίχνω άγκυρα πλησίον ή κοντά, σε Πλούτ.

παρόρμησις, ή (*παρορμάω*), προτροπή, παρώθηση, σε Ξεν.

παρορμητικός, -ή, -όν (*παρορμάω*), προτρεπτικός, διεγερτικός, σε Πλούτ.

παρ-ορμίζω, μέλ. Αττ. -ιῶ, αγκυροβολώ πλάι-πλάι, σε Λυσ.

πάρ-ορνῖς, -ῖθος, ό, ή, αυτός που λαμβάνει κακούς οiwονούς, σε Αισχύλ.

παρ-ορύσσω, Αττ. -ττω, μέλ. -ζω, **I.** σκάβω κατά μήκος ή παραλλήλως, σε Θουκ. **II.** αμιλλώμαι, σπρώχνομαι ο ένας με τον άλλo, όπως έκαναν οι αθλητές που προπονούσαν για αγώνες, όπως ήταν οι Ολυμπιακοί.

παρ-ορχέομαι, αποθ., αναπαριστώ με χυδαίους χορούς, σε Λουκ.

πάρος, επίρρ.,

A. I. 1. λέγεται για χρόνο, παλαιότερα, άλλοτε, κάποτε, σε Όμηρ., Τραγ. · *θεοιοί πάρος*, σε Αισχύλ. · *τά τε πάρος τά τ' εἰσέπειτα*, σε Σοφ. κ.λπ. **2.** όπως το *πρίν*, προηγουμένως, Λατ. *priusquam*, με *απαρ.*, *πάρος τάδε ἔργα γενέσθαι*, σε Ομήρ. Ιλ. **3.** πρότερο του *πρίν γε*, *πάρος δ' οὐκ ἔσσειται ἄλλως πρίν γε...*, όχι ακόμα, στο ίδ. **4.** πριν από την ώρα, πολύ σύντομα, στο ίδ. **5.** περισσότερο, συντομότερα, στο ίδ. **II.** σπανίως λέγεται για τόπο, *σοὶ βαδιστέον πάρος*, σε Σοφ. **B.** Πρόθ., ποιητ. = *πρό*, **I.** λέγεται για τόπο, ενώπιον, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ., Ευρ. **II.** λέγεται για χρόνο, *θανεῖν πάρος τέκνων*, σε Ευρ. **III. 1.** Ενεργ.,

μπροστά, υπεράνω, μάλλον, στον ίδ. **2.** για, αντί, *ἀδελφῶν πάρος θανεῖν*, στον ίδ.

Πάρος[ᾱ], ἡ, Πάρος, νησί των Κυκλάδων, γνωστή για το λευκό της μάρμαρο, σε Ομηρ. Ὑμν.· επίθ. **Πάριος**, -α, -ον, *Πάριος λίθος*, το Παριανό μάρμαρο, σε Πίνδ., Ηρόδ.

παρ-οτρύνω, μέλ. -ύνῶ, παρακινώ κάποιον να κάνει κάτι, σε Πίνδ.

παρουσία, ἡ (πάρειμι), 1. παρουσία κάποιου, σε Αισχύλ., Ευρ. κ.λπ.· ομοίως, *πόλις μείζων τῆς ἡμετέρας παρουσίας* = *ἡμῶν τῶν παρόντων*, σε Θουκ.· λέγεται για πράγματα, *κακῶν παρουσία*, σε Ευρ.· *παρουσίαν ἔχειν* αντί *παρεῖναι*, σε Σοφ. **2.** ἀφίξη, στον ίδ., Ευρ.· η Γέννηση (του Χριστού), σε Κ.Δ. **παρ-οχέομαι**, Παθ., κάθομαι δίπλα σε κάποιον μέσα σε ἄρμα, *τινι*, σε Ξεν. **παρ-οχετεύω**, μέλ. -σω, παρεκτρέπομαι από την πορεία μου, παρεκκλίνω, σε Πλούτ.· μεταφ., *τοῦτ' αὖ παρωχέτευσας εὖ*, σε Ευρ.

παροχή, ἡ (παρέχω), προμήθεια, εφοδιασμός, *νεῶν παροχῇ*, με την υποχρέωση να παρέχω πλοία, σε Θουκ.

παρ-ογλίζω, μέλ. -σω, κινώ κάτι με μοχλό, σε Ανθ.

πάρ-οχος, ὁ, αυτός που βρίσκεται δίπλα σε άλλον μέσα σε ἄρμα, αυτός που ακολουθεί τους μελλόννυμφους (βλ. [παράννυμφος](#)), σε Αριστοφ.

παρ-οψάομαι, αποθ., τρώω λιχουδιές, καταναλώνω ἐδέσματα, σε Λουκ.

παρ-ονίς, -ίδος, ἡ (ὄψον), εξαιρετικό ἐδεσμα, νόστιμο ορεκτικό, σε Ξεν.

παρόψομαι, μέλ. του *παροράω*.

παρ-οψώνημα, -ατος, τό (ὄψωνέω), προσθήκη στο κανονικό φαγητό, ορεκτικό, λιχουδιά, μεταφ., *παροψώνημα χλιδῆς*, απόλαυση χλιδής, σε Αισχύλ.

παρπεπίθων, Επικ. αναδιπλ. μτχ. αορ. β' του *παρπείθω*.

παρπόδιος, ποιητ. αντί *παρα-πόδιος*.

παρ-ρησία, ἡ (πᾶς, ῥῆσις), 1. ελευθεροστομία, ελευθεριότητα, ευθύτητα, σε Ευρ.· *μετὰ παρρησίας*, σε Δημ. **2.** με αρνητική σημασία, ασυδοσία της γλώσσας, σε Ισοκρ.

παρρησιάζομαι, μέλ. -άσομαι, αόρ. α' *ἐπαρρησιάμην*, παρακ. *πεπαρρησιάσμαι* (με Ενεργ. και Παθ. σημασία)· αποθ., μιλάω ελεύθερα, ανοιχτά, ἄφοβα, σε Πλάτ. κ.λπ.

παρρησιαστής, -οῦ, ὁ, ελεύθερος ομιλητής, σε Αριστ.

παρρησιαστικός, -ή, -όν, ελευθερόστομος, σε Αριστ.

παρσένος, Λακων. αντί *παρθένος*.

παρσταῖην, Επικ. αντί *παρασταῖην*, αόρ. β' ευκτ. αντί *παρίστημι*· **παρστάς**, μτχ.

παρστήετον, Επικ. αντί *παραστήετον*, β' δυϊκ. υποτ. αορ. β' του *παρίστημι*.

παρατέμνω, Επικ. αντί *παρατέμνω*· **παρτάμων**, αντί *παραταμών*, μτχ. αορ. β'.

παρτιθεῖ, ποιητ. αντί *παρτιθεῖ*, γ' ενικ. του *παρτίθμι*.

παρ-ὑφαίνω, μέλ. -ἄνω — Παθ., παρακ. *παρύφασμαι*· υφαίνω στρίψωμα ή μπορντούρα (*παρυφή*)· *ὄπλα παρυφασμένα*, οπλισμένοι άντρες που περικυκλώνουν ἄοπλο πλήθος, σε Ξεν.

παρ-ὑφή, ἡ, μπορντούρα που έχει υφανθεί κατά μήκος ενός ενδύματος, Λατ. *clavus*.

πάρφαινε, ποιητ. αντί *παρέφαινε*, γ' ενικ. προστ. του *παρφαίνω*.

παρφάμενος, ποιητ. αντί *παραφάμενος*, μτχ. Μέσ. αορ. β' του *παράφμι*·

παρφάσθαι, απαρ.

πάρφᾶσις, -φασία, ποιητ. αντί *παράφασις, -φασία*.

παρφέρω, ποιητ. αντί *παραφέρω*.

παρφυγέειν, Επικ. αντί -φυγεῖν, απαρ. αορ. β' του παραφεύγω.

πάρ-φυκτος, -ον, ποιητ. αντί παράφυκτος, αυτός που αποφεύγεται, σε Πίνδ.

παρωδία, ἡ, τραγούδι ή ποίημα στο οποίο διακωμωδούνται σοβαρά λόγια, διακωμώδηση, παρωδία, σε Αριστ.

παρ-φδός, -όν (ῥδῆ), αυτός που τραγουδά πλαγίως, δηλ. με ασαφείς υπαινιγμούς, σε Ευρ.

παρ-ωθέω, μέλ. -ώσω και -ωθήσω, **1.** σπρώχνω παράμερα, απορρίπτω, περιφρονώ, σε Σοφ., Ευρ. — Παθ., τοποθετούμαι παράμερα, προσβάλλομαι, σε Ξεν., Δημ. **2.** Μέσ., σπρώχνω μακριά από κάποιον, απορρίπτω, αρνούμαι, σε Ευρ., Αισχίν. **3.** λέγεται για χρόνο, αναβάλλω, σε Πλάτ.

παρ-ωκεάνιος, -ον, αυτός που βρίσκεται κοντά ή πάνω στον ωκεανό, σε Πλούτ.

παρ-ώμαλος, -ον (όμαλός), σχεδόν ομαλός ή ίσος, σε Στράβ.

παρ-ωνύμιος[ῥ], -ον, I. = το επόμ., σε Πλάτ. **II. 1.** ως ουσ. *παρωνύμιον*, τό, παράγωγη λέξη, στον ιδ. **2.** επώνυμο, σε Πλούτ.

παρ-ώνυμος, -ον (όνομα), σχηματισμένος με μια μικρή παραλλαγή, παράγωγος, σε Αισχύλ.

παρ-ώρεια, ἡ (ῥρος), περιοχή στην πλαγιά βουνού, σε Πολύβ.

παρ-ωρείτης, -ου, ὁ (ῥρος, Λατ. mons), ορεσίβιος, σε Ανθ.

πάρ-ωρος, -ον (ῥρα), αυτός που βρίσκεται εκτός εποχής, ανεπίκαιρος· ουδ. *πάρωρα* ως επίρρ., σε Ανθ.

παρ-ωροφίς, -ίδος, ἡ (ῥροφή), μαρκίζα ή γείσο στέγης, σε Ηρόδ.

πᾶς, πᾶσα, πᾶν, γεν. παντός, πάσης, παντός· γεν. πληθ. αρσ. και ουδ. πάντων, θηλ. πασῶν, Ιων. πᾶσέων, Επικ. πᾶσάων [sā]· δοτ. πληθ. αρσ. και ουδ. πᾶσι, Επικ. πάντεσσι, Λατ. omnis,

A.όλοι, όταν χρησιμ. για πολλούς· όταν αναφέρεται σε έναν μόνο, όλος, ολόκληρος. **I. 1.** στον πληθ., όλοι, πάντες τε θεοὶ πᾶσαι τε θεάιναι, σε Ομήρ.

Ιλ. τῶν Σαμίων πάντες, σε Θουκ. ἅμα πάντες, πάντες ἅμα, όλοι μαζί, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ. **2.** με υπερθ., πάντες ἄριστοι, όλοι οι ευγενεῖς, Λατ. optimus quisque, σε Όμηρ. **II.** ολότητα, σύνολο, πᾶσα ἀλήθεια, όλη η αλήθεια, σε Ομήρ. Ιλ. χαλκή πᾶσα, όλος ο χαλκός, σε Ηρόδ. ἦν ἡ μάχη ἐν χερσὶ πᾶσα,

ολόκληρη χέρι με χέρι, σε Θουκ. ἡ πᾶσα βλάβη, τίποτα άλλο παρά μόνο βλάβη, σε Σοφ. **III.** ἕκαστος, ο καθένας, σε Όμηρ. κ.λπ. πᾶς χώρει, ἄσε τους όλους να φύγουν, σε Αριστοφ.· επίσης, πᾶς ἀνὴρ, σε Σοφ. κ.λπ. πᾶς τις, κάθε ένας μόνος του, σε Ηρόδ. κ.λπ. πᾶς ὅστις..., σε Σοφ.· πᾶν ὅσον, σε Αισχύλ. κ.λπ. **B. I.** Όταν χρησιμοποιείται το άρθρο, γενικά τίθεται μετά το πᾶς, πᾶσα τὴν δύναμιν, όλη η δύναμή τους, σε Ηρόδ.· πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν, σε Θουκ. **II.** όταν το πᾶς τίθεται μεταξύ άρθρου και ουσ. δηλώνει ολότητα, ενότητα, ὁ πᾶς ἀριθμός, σε Αισχύλ.· τὸ πᾶν πλῆθος, σε Θουκ. **III.** ως ουσ., τὸ πᾶν, το όλον, το παν, σε Αισχύλ.· τὰ πάντα, όλα, τα πάντα, στον ιδ. **Γ. I.** Με αριθμητικά

σημαίνει τον ακριβή αριθμό, ἐννέα πάντες, εξ ολοκλήρου εννέα, όλοι εννέα, όχι λιγότεροι, σε Ομήρ. Οδ.· δέκα πάντα τάλαντα, σε Ομήρ. Ιλ.· ἀλλά, κτήνεα τὰ θύσιμα πάντα τρισχίλια ἔθυσσε, 3.000 από όλα τα είδη, σε Ηρόδ. **II.** μαζί με το άρθρο, εν όλω, συνολικά, οἱ πάντες εἷς καὶ ἐννεήκοντα, στον ιδ. **Δ.**

Ειδικότερες χρήσεις· **I. 1.** σε δοτ. πληθ. αρσ. πᾶσι, με ή σύμφωνα με την κρίση όλων, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ. **2.** πᾶσι ως ουδ., σε όλα, συνολικά, σε Σοφ. **II.**

1. πάντα γίνεσθαι, γίνομαι τα πάντα, δηλ. λαμβάνω κάθε μορφή, σε Ομήρ. Οδ.· εἰς πᾶν ἀφικνεῖσθαι, ρισκάρω τα πάντα, σε Ξεν. **2.** πάντα εἶναι τινι, εἶμαι το παν για κάποιον, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ. **3.** πάντα, ως επίρρ. αντί πάντως, σε όλα τα σημεία, ολοκληρωτικά, συνολικά, σε Ομήρ. Οδ., Σοφ. κ.λπ.· ἀλλά, τὰ

πάντα, με κάθε τρόπο, με κάθε μέσο, σε Ηρόδ. **III. 1.** ουδ. ενικ. τὸ πᾶν, ολόκληρο το βίος κάποιου, *περὶ τοῦ παντὸς δρόμον θέειν*, στον ιδ.· *τοῦ παντὸς ἐλλείπειν*, σε Αισχύλ.· το πᾶν ως επίρρ., συνολικά, ολοσχερώς, σε Σοφ. κ.λπ.· με ἄρνηση, καθόλου, σε Αισχύλ. **2.** πᾶν, καθετί, το παν, οτιδήποτε, πᾶν μᾶλλον ἢ στρατὴν, οτιδήποτε καλύτερο ἀπὸ το στράτευμα, σε Ηρόδ.· πᾶνποιῶν, με ὅλα τα μέσα, με κάθε τρόπο, σε Πλάτ.· ομοίως, πάντα ποιῶν, σε Δημ. **3.** ἐπὶ πᾶν, ἐξ ολοκλήρου, γενικά, συνολικά, σε Πλάτ. **4.** παντὸς μᾶλλον, πάνω ἀπ' ὅλα, ἀπολύτως, ἀπαραιτήτως, Λατ. ita ut nihil supra, στον ιδ.· σε ἀποκρίσεις, πᾶν γε μᾶλλον, ναι, ἀπόλυτα ἔτσι, στον ιδ. **5.** με πρόθ., ἐς πᾶν κακοῦ ἀπικέσθαι, στο ἀποκορύφωμα της, σε Ηρόδ.· ομοίως, εἰς πᾶν ἀφικέσθαι, σε Ξεν.· ἐς τὸ πᾶν, ολοσχερώς, σε Αισχύλ.· ἐν παντὶ ἀθυμίας εἶναι, βρίσκεται στα ἄκρα της ἀπόγνωσης, σε Θουκ.· *περὶ παντὸς ποιεῖσθαι*, εκτιμῶ πάνω ἀπ' ὅλα, Λατ. maximi facere, σε Ξεν.· διὰ παντός (ενν. χρόνου), ἢ ως μία λέξη διάπαντος, για πάντα, συνεχῶς, σε Σοφ., Θουκ. κ.λπ.· ἀλλὰ ἐπίσης, ἀπολύτως, ολοσχερώς, ολότελα, συνολικά, σε Θουκ., Πλάτ.

πάσασθαι[α], **I.** ἀπαρ. αορ. α' του πατέομαι· ἀλλά, **II. πάσασθαι [α]**, του πάομαι.

πᾷσι-μέλουσα, ἡ (μέλω), λέγεται για το καράβι Αργώ, αὐτή που ἀποτελεῖ φροντίδα σε ὅλους, δηλ. εἶναι γνωστή στους πάντες, σε Ομήρ. Οδ.

πάσομαι[α], **I.** μέλ. του πατέομαι· ἀλλά, **II. πάσομαι [α]**, του πάομαι.

πασπάλη[α], **ἡ**, = *παιπάλη*, πολύ ψιλό αλεύρι· μεταφ., ὕπνου οὐδὲ πασπάλη, οὔτε υποψία ὕπνου, σε Αριστοφ.

πασσᾶγία, ἡ, = *πανσαγία*.

πασσᾶλευτός, -ῆ, -όν, καρφωμένος, σε Αισχύλ.

πασσᾶλεύω, Αττ. **παττ-**, μέλ. -σω, **1.** καρφώνω, στερεώνω, *τί τινι*, σε Αισχύλ., Ευρ. **2.** μπήγω κάτι ὅπως μια ξυλόπροκα ἢ πάσσαλο, σε Αισχύλ.

πάσσᾶλος, Αττ. **πάττ-**, ὁ· Επικ. γεν. *πασσαλόφι*· (πῆγνυμι)· **I.** πάσσαλος, παλούκι στο οποίο κρέμονται ρούχα, ὅπλα, κ.τλ., σε Όμηρ. κ.λπ.· ἀπὸ *πασσαλόφι ζυγὸν ἤρεον*, σε Ομήρ. Ιλ.· ἀπὸ *πασσάλου αἶνυτο τόξον*, σε Ομήρ. Οδ.· ἐκ *πασσαλόφι κρέμασεν φόρμιγγα*, στο ιδ. **II.** στοματοδιαστολέας, φίμωτρο, σε Αριστοφ.

πασσάμενος, Επικ. ἀντὶ *πᾶσαμένος*, μτχ. αορ. α' του πατέομαι· **πάσασθαι**, ἀπαρ.

πάσσαξ, -ᾶκος, ὁ = *πάσσαλος*, σε Αριστοφ.

πασ-σέληνος, -ον = *παν-σέληνος*.

πάσσοσοῖνος, Λατ. vinum passum, κρασί ἀπὸ σταφίδα, σε Πολύβ.

πάσ-σοφος, -ον, = *πάν-σοφος*.

πασ-σῦδεϊ, -δί, -δίη, -δίην, = *πανσ-*.

πάσσω, Αττ. **πάττω**, μέλ. *πάσω [α]*, αόρ. α' *ἐπάσα* — Παθ., αόρ. α' *ἐπάσθην*, παρακ. *πέπασμαι*· **I. 1.** ραντίζω, *φάρμακα πάσσων*, ἀπλώνοντας αλοιφές πάνω ἀπὸ τραῦμα, σε Ομήρ. Ιλ.· με γεν. διαιρ., *πάσσε ἄλός*, ρίχνοντας λίγο αλάτι, στο ιδ. **2.** ραίνω, *χρυσῶ ῥόδοις πάσσω τινά*, σε Αριστοφ. **II.** μεταφ., κεντώ, διακοσμῶ, σε Ομήρ. Ιλ.· *πάσσω ἄεθλους*, κατορθώνω πολεμικά ἀνδραγαθήματα, στο ιδ.

πάσσω, -ον, γεν. -ονος, ἀνώμ. Επικ. συγκρ. του *παχύς* ἀντὶ *παχύτερος* ἢ *παχίων*, παχύτερος, πυκνότερος, σε Ομήρ. Οδ.

παστάς, -ᾶδος, ἡ = *παραστάς*· **I.** προπύλαια, σε Ηρόδ.· ἐπίσης, περιστύλιο, πλατεία, νησίδα, σε Ξεν... **II.** ὅπως το *θάλαμος*, ἐσωτερικό δωμάτιο, νυφική κάμαρα, σε Ευρ., Θεόκρ.· λέγεται για τη σπηλιά στην οποία ἦταν φυλακισμένη ἡ Αντιγόνη, σε Σοφ.

παστέος, -α, -ον, ρημ. επίθ. του *πάσσω*, είμαι πασπαλισμένος, σε Αριστοφ.

παστός, ὁ = παστάς II, νυφική κάμαρα, σε Λουκ.

πάσχα, τό, άκλιτο, το Εβραϊκό Πάσχα (από το *pāsach*, διέρχομαι, περνά από μέσα), το πασχαλινό δείπνο, σε Κ.Δ.

πάσχω, μέλ. *πείσομαι*, αόρ. β' *ἔπαθον*, παρακ. *πέπονθα*, υπερσ. *ἐπεπόνθην*·

όλοι αυτοί οι τύποι απαντώνται στον Όμηρ. και στους Αττ.· Επικ. τύποι, παρακ. *πέποσθε* αντί *πεπόνθατε*, παρακ. μτχ. θηλ. *πεπᾶθυῖα* αντί *πεπονθυῖα*.

Κύρια σημασία· **I**. υφίσταμαι μια δυσχερή κατάσταση εξαιτίας της έλλειψης, υποφέρω, υφίσταμαι, μένω αδρανής, αντίθ. του πράττω, ενεργώ, δραστηριοποιούμαι, *ἔρξαν τ' ἔπαθόν τε*, σε Ομήρ. Οδ.· *δρᾶν καὶ πάσχειν* κ.λπ.·

ὁμοίως πάσχω τινί, βρίσκομαι στην ίδια κατάσταση με..., σε Ηρόδ. **II**. η σημασία συχνά προσδιορίζεται σημασιολογικά από κάποιες λέξεις που δηλώνουν καλό ή κακό· **1**. *κακῶς πάσχειν*, κακοποιούμαι, είμαι σε άσχημη κατάσταση, έχω άσχημη θέση, είμαι κακότυχος, σε Οδ. κ.λπ.· *κακῶς π. ὑπό τινος*, με μεταχειρίζονται άσχημα, γίνομαι αντικείμενο εκμετάλλευσης από..., σε Αισχύλ.· συχνά με επίθ., *κακὰ, λυγρὰ πάσχω*, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· *δεινὰ πάσχω*, σε Δημ.· επίσης με ουσ. *ἄλγεα πάσχω* κ.λπ., σε Όμηρ. **2**. *εὖ πάσχειν*,

είμαι τυχερός, σε καλή κατάσταση, σε ευδαιμονία, σε Θέογν. κ.λπ.· επίσης, δέχομαι προνόμια, αντίθ. προς *εὖ δρᾶν*, σε Αισχύλ. κ.λπ.· ομοίως, *ἀγαθὰ πάσχω*, σε Ηρόδ. κ.λπ. **3**. χωρίς περιοριστική λέξη θετικής ή αρνητικής σημασίας, αναφέρεται πάντα στο κακό, χρησιμ. αντί *κακῶς* ή *κακὰ πάσχω*, *μᾶλα πολλ' ἔπαθον*, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ.· *μή τι πάθης*, από φόβο μην πάθεις κάποιο κακό, σε Όμηρ.· *εἴτι πάθοιμι ή ἦν τι πάθω*, ευφημισμός, εάν συνέβαινε κάτι σε μένα, δηλ. εάν τύχαινε να πεθάνω, σε Ηρόδ., Αττ. **4**. *τί πάθω*; λέγεται για να δηλώσει έντονη αμηχανία, τί πρόκειται να συμβεί σε μένα; τί μπορώ να κάνω; σε Όμηρ. κ.λπ.· *τί πάσχεις*; τί σου συμβαίνει; σε Αριστοφ. **5**. η ερώτηση *τί παθών*; δηλώνει κάτι που αγνοείται, *τί παθόντες γαῖαν ἔδυντε*; τί πάθατε και ήρθατε στον Κάτω Κόσμος; σε Ομήρ. Οδ. **III**. είμαι επηρεασμένος, βρίσκομαι σε συγκεκριμένη ψυχική διάθεση, είμαι σε συγκεκριμένη πνευματική κατάσταση, διατηρώ, τρέφω ορισμένα συναισθήματα, σε Θουκ., Πλάτ.· *ὅπερ ἂν οἱ πολλοὶ πάθοιεν*, θα γινόταν με τους περισσότερους ανθρώπους, σε Θουκ.· *ἵνα μὴ ταὐτὸ πάθητε τῷ ἵππῳ*, για να μην πάθετε το ίδιο με το άλογο στο μύθο, σε Αριστ.· *ὕικὸν πάσχει*, έχει γουρουνίσια συμπεριφορά, σε Ξεν.· ομοίως λέγεται για πράγματα, *πάσχει τοῦτο καὶ κάρδαμα*, το ίδιο συμβαίνει και στα κάρδαμα, σε Αριστοφ. **IV**. *τὰ εὖ πεπονθότα*, ευεργεσίες που έλαβε κάποιος, σε Αισχίν.· πρβλ. [δράω](#).

πατά, Σκυθική λέξη = *κτείνω*, σε Ηρόδ.

πάτᾱγέω, μέλ. -*ήσω* (*πάτᾱγος*)· **I**. κροτώ, κρούω, χτυπώ, λέγεται για ισχυρό κρότο που προκαλείται από σύγκρουση δύο σωμάτων, σε Αριστοφ.· λέγεται για κύματα, παφλάζω, κάνω «πλαφ!», σε Θεόκρ.· τετερίζω όπως τα πουλιά, σε Σοφ. **II**. μτβ., *τύμπανα παταγέω*, χτυπώ τύμπανα, σε Λουκ.

πάτᾱγος, ὁ, κρότος, γδούπος, λέγεται για δέντρα που πέφτουν, σε Ομήρ. Ιλ.· κρότος των δοντιών, στο ίδ.· παφλασμό σώματος που πέφτει στο νερό, στο ίδ.· θόρυβος ή βροντή κεραυνού, σε Αριστοφ.· κρότος χειρών, σε Ηρόδ., Τραγ. (ηχοιμ. λέξη).

Πᾱταικίων, -ωνος, ὁ, όνομα ενός ξακουστού απατεώνα, σε Αισχίν.· από το **Πάταικοι, οἱ**, Φοινικικές θεότητες παραδόξου σχήματος, που τις έβαζαν ως ακρόπρωρα στα πλοία, σε Ηρόδ.

πατάξ, βλ. [εὐράξ](#).

πατάσσω, Επικ. παρατ. *πάτασσον*, μέλ. -άζω, αόρ. α' *ἐπατάχθην*, παρακ. *πεπάταγμα*· **I.** αμτβ. χτυπώ, πάλλομαι, Λατ. *palpito*, *θυμός ἐνὶ στήθεσσι* *πάτασεν*, σε Ομήρ. *Ιλ.*· *κραδίη στέρνοισι πατάσσει* (όπως στον Shakspeare, "my heart knocks at my ribs"), στον *ιδ.* **II. 1.** όπως το *πλήσσω*, χτυπώ, τύπτω, *πατάσσω τινὰ δορί*, σε Ευρ.· *απόλ.*, σε Σοφ. κ.λπ.· λέγεται για θανατηφόρο πλήγμα, *ἐὰν λίθος ἢ σίδηρος πατάξῃ*, σε Δημ. **2.** *πατάξαι θύραν*, χτυπώ την πόρτα, σε Αριστοφ. **3.** μεταφ., *πατάξαι θυμόν*, σε Σοφ.· *πατάσσω καρδίαν*, σε Αριστοφ.

πάτεομαι, αόρ. α' *ἐπᾶσάμην*, Επικ. μτχ. *πασσάμενος*, παρακ. *πέπασμαι*, Επικ. υπερσ. *πεπάσμην*· *τρώω, σπλάγχν' ἐπάσαντο*, σε Ομήρ. *Ιλ.*· με γεν. διαιρ., *τρώω από, συμμετέχω σε, σίτοιό τ' ἐπασσάμεθ' ἡδέ ποτήτος*, σε Ομήρ. *Οδ.*· *δεῖπνον πασσάμενος* κ.λπ., στο *ιδ.*· *απόλ.*, δοκιμάζω φαγητό, *οὔτιπεπάσμην*, στο *ιδ.*

πατερίζω, μέλ. Αττ. -ιῶ (*πατήρ*), λέω ή αποκαλώ κάποιον πατέρα, σε Αριστοφ.

πατέριον, τό, υποκορ. του *πατήρ*, μικρός πατέρας, σε Λουκ.

πατέω, μέλ. -ήσω (*πάτος*)· **I.** βαδίζω, περπατώ, σε Πίνδ., Αισχύλ. **II. 1.** μτβ., *πατώ, καταπατώ, πορφύρας πατεῖν*, σε Αισχύλ.· *χῶρος οὐχ ἄγνός πατεῖν*, δηλ. δεν είναι ιερό έδαφος, σε Σοφ.· *πατεῖν πύλας*, περνώ τις πύλες, σε Αισχύλ. **2.** περπατώ εντός, κατοικώ, συχνάζω, σε Σοφ., Θεόκρ.· μεταφ., όπως το Λατ. *terere*, *εὐνὰς πατέω*, συχνάζω, χρησιμοποιώ, κάνω κακή χρήση, σε Αισχύλ.· *πατέω Αἴσωπον*, χρησιμοποιώ αδέξια τον Αίσωπο, σε Αριστοφ. **3.** *τσαλαπατώ, θίγω*, σε Αισχύλ., Σοφ. κ.λπ.

πατήρ, ό, γεν. και δοτ. *πατέρος, πατέρι*, συνηρ. Αττ. *πατρός, πατρί*· αιτ. πάντα *πατέρα*, κλητ. *πάτερ*· πληθ. *πατέρες, πατέρας, πατέρων* (σπάνια *πατρῶν*)· δοτ. *πατράσι* [ᾱ]· **I.** *πατέρας*, σε Όμηρ. κ.λπ.· *πατρός πατήρ*, παππούς, σε Ομήρ.

Ιλ.· *τὰ πρὸς πατρός* = *πατρόθεν*, από τη μεριά του πατέρα, σε Ηρόδ. **II.** ανάμεσα στους θεούς ο Δίας καλείται *πατήρ, πατήρ Ζεύς, πατήρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε*, σε Όμηρ., Ησίοδ.· ομοίως, *Ζεὺς πατήρ*, σε Αισχύλ.· *Ζεῦ πάτερ καὶ θεοί*, σε Αριστοφ. **III.** τρόπος προσφώνησης ηλικιωμένων ανθρώπων που δείχνει σεβασμό, σε Ομήρ. *Οδ.* **IV.** μεταφ., *πατέρας των πάντων*, Λατ. *auctor*, *πατήρ ἄοιδᾶν*, σε Πίνδ. κ.λπ. **V.** στον πληθ., *πατέρες*, δηλ. πρόγονοι, σε Όμηρ.· *ἐξ ἔτι πατρῶν*, ως κληρονομιά από τον πατέρα κάποιου, σε Ομήρ. *Οδ.* **πατησεῖς**, Δωρ. αντί *πατήσεις*, β' ενικ. μέλ. του *πατέω*.

πατήσμός, ό (πατέω), ποδοπάτηση, *εἰμάτων*, σε Αισχύλ.

πάτος, ό, περπατημένος ή ποδοπατημένος δρόμος, μονοπάτι, σε Όμηρ.· μεταφ., *ἔξω πάτου*, ἔξω από τον δρόμο, σε Λουκ.

πάτρά, Ιων. πάτρη, ή (πατήρ)· **I.** η πατρική γη κάποιου, η γη της χώρας του, πατρίδα, γενέτειρα, σε Ομήρ. *Ιλ.*, Τραγ.· το *πατρίς* ήταν ο συνηθισμένος τύπος στους πεζογράφους. **II.** πατρότητα, καταγωγή από τον ίδιο πατέρα, *ὁμὸν γένος ἡδ' ἰὰ πάτρη*, σε Ομήρ. *Ιλ.*· *ἐπειτα* = *πατριά* II, σόι, γενιά, οίκος, Λατ. *gens*, σε Πίνδ.

πατρ-άδελφος, ό = *πάτρω*, σε Δημ.

πάτρᾱθε, Δωρ. επίρρ. αντί *πάτρηθε*.

Πάτραι, -ῶν, αἱ, πόλη της Αχαΐας, η νυν αποκαλούμενη Πάτρα, σε Θουκ. κ.λπ.· **Πατρές, οί**, κάτοικοι της πόλης, σε Ηρόδ.

πατρ-ἄλoίας, γεν. -α και -ου, **ό**, κλητ. -ἄλoϊα (*ἄλoιάω*)· αυτός που σκοτώνει τον πατέρα του, πατροκτόνος, σε Αριστοφ. κ.λπ.

πάτρη, ή, Ιων. αντί πάτρα.

πάτρηθε, Δωρ. -ᾱθε, επίρρ., από μια φυλή ή γενιά, σε Πίνδ.

πατριά, Ἰων. **-ιή, ή (πατήρ)**· **I.** καταγωγή, σόι από την πλευρά του πατέρα, σε Ηρόδ. **II.** = *πάτρα* II. γενιά, οικογένεια, σόι, στον ίδ., σε Κ.Δ.

πατρι-άρχης, -ου, ό (πατριά II), πατέρας ή αρχηγός φυλής, πατριάρχης, σε Κ.Δ.

πατρίδιον, τό, κωμικό υποκορ. του *πατήρ*, πατερούλης, σε Αριστοφ.

πατρικός, -ή, -όν (πατήρ)· **I.** αυτός που προέρχεται από τον πατέρα κάποιου, πατρικός, κληρονομικός, σε Αριστοφ., Θουκ. κ.λπ. **II. 1.** = *πάτριος*, αυτός που προέρχεται από τον πατέρα, πατρικός, ή *πατρική* (ενν. *ούσία*), πατρική κληρονομιά, σε Ευρ.· *τὰ πατρικά*, σε Ανθ. **2.** όμοιος με τον πατέρα, πατρικός, σε Αριστ.

πάτριος, -α, -ον και -ος, -ον (πατήρ)· **I.** αυτός που αναφέρεται ή ανήκει στον πατέρα κάποιου, Λατ. *patrius*, σε Πίνδ., Σοφ. κ.λπ. **II.** = *πατρικός*, προερχόμενος, κληρονομικός, *οί πάτριοι θεοί*, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ.· *τὰ πάτρια*, Λατ. *instituta majorum*, *κατά τὰ πάτρια*, σε Αριστοφ., Θουκ. κ.λπ.· σπανίως στον ενικ., *τὸπάτριον παρείς*, παραμελώντας τις αρχές των προγόνων μας, σε Θουκ.· πρβλ. **πατρῶς**.

πατρίς, -ίδος, ποιητ. θηλ. του *πάτριος*, **I.** από τον πατέρα κάποιου, *πατρίς γαῖα αἶα, ἄρουρα*, πατρίδα, τόπος καταγωγής, σε Όμηρ. **II.** ως ουσ. όπως το *πάτρα*, σε Ομήρ. Ἰλ., Αττ.

πατριώτης, -ου, ό, αυτός που προέρχεται από την ίδια χώρα, συμπατριώτης, λεγόταν για τους βαρβάρους που είχαν μόνο μια *πατρίδα*· το *πολίται* χρησιμοποιήθηκε για τους Έλληνες που είχαν κοινή πόλις (ή ελεύθερο κράτος), σε Πλάτ.· *ἵπποι πατριῶται*, σε Ξεν.· μεταφ., το όρος Κιθαιρώνας καλείται *πατριώτης* του Οιδίποδα, σε Σοφ.

πατριώτις, -ιδος, θηλ. του *πατριώτης*, *πατριώτις γῆ* = *πατρίς*, σε Ευρ.

πατρόθεν, επίρρ. (*πατήρ*)· **1.** από ή έπειτα από τον πατέρα, *πατρόθεν έκ γενεῆς ὀνομάζων*, ονομάστηκε αυτός από την καταγωγή, από το πατρικό του όνομα, σε Ομήρ. Ἰλ.· *έμὸς τὰ πατρόθεν*, δικός μου από την πλευρά του πατέρα, σε Σοφ.· *ἀναγραφῆναι πατρόθεν*, χαράσσω σε στήλη το όνομα κάποιου ως γιος κάποιου πατέρα, σε Ηρόδ. **2.** προερχόμενος από τον πατέρα, σταλμένος από τον πατέρα κάποιου, *πατρόθεν ἀλάστωρ*, σε Αισχύλ.· *πατρόθεν ἀλάστωρ*, σε Αισχύλ.· *πατρόθεν εὐκταία φάτις*, πατρική κατάρα, στον ίδ.

πατρο-κᾶσίγνητος, ό, αδελφός του πατέρα, σε Όμηρ., Ησίοδ.

Πάτροκλος, ό, ο Πάτροκλος, φίλος του Αχιλλέα, οι πλάγιες πτώσεις όπως αν προερχόταν από **Πατροκλεύς*, γεν. *Πατροκλῆος*, αιτ. *Πατροκλῆα*, κλητ. *Πατρόκλεις*, σε Ομήρ. Ἰλ.· ονομ. πληθ. *Πάτροκλοι*, σε Αριστοφ.· ονομ.

Πατροκλῆς, σε Θεόκρ.

πατροκτονέω, μέλ. -ήσω, φονεύω τον πατέρα μου, σε Αισχύλ.

πατροκτονία, ή, δολοφονία του πατέρα, πατροκτονία, σε Πλούτ.

πατρο-κτόνος, -ον (κτείνω), δολοφόνος του πατέρα, πατροκτόνος, σε Τραγ.· *πατροκτόνον μίasma*, μόλυνση από την πατροκτονία, σε Αισχύλ.· *αλλά χείρ πατροκτόνος*, φονικό χέρι του πατέρα, σε Ευρ.

πατρ-ολέτωρ, -ορος, ό (όλλυμι), πατροκτόνος, σε Ανθ.

πατρο-μήτωρ, -ορος, ό (όλλυμι), ο πατέρας της μητέρας, σε Λουκ.

πατρονομέομαι, Παθ., βρίσκομαι κάτω από την πατρική εξουσία, σε Πλάτ.

πατρονομία, ή, πατρική εξουσία, σε Λουκ.

πατρονομικός, -ή, -όν, αυτός που προέρχεται ή μοιάζει με *πατρονόμον*· ή -κή (ενν. *αρχή ή τροφή*), ο κανόνας (διαταγή) του πατέρα, σε Πλάτ.

πατρο-νόμος, -ον (νέμω), αυτός που αποφασίζει, ορίζει ως πατέρας.

πατρο-πάτωρ, ό, ο πατέρας του πατέρα, ο παππούς, σε Πίνδ.

πατρο-στερής, -ές (στέρομαι), στερημένος από πατέρα, σε Αισχύλ.

πατρ-οὔχος, ή, κληρονόμος του πατέρα· *πατροὔχος παρθένος*, η μόνη κληρονόμος, σε Ηρόδ.

πατρο-φονεύς, -έως, Επικ. **-ῆος, ό** (*φένω), δολοφόνος του πατέρα, σε Ομήρ. Οδ.

πατρο-φόνος, -ον (*φένω), αυτός που σκοτώνει τον πατέρα του, σε Αισχύλ., Ευρ.· ως ουσ., πατροκτόνος, σε Πλάτ.

πατρο-φόντης, -ου, ό, ή, = το επόμ., σε Σοφ.

πατρ-ωνύμιος, -ον (ὄνομα), αυτός που παίρνει το όνομα του πατέρα του, σε Αισχύλ.

πατρῷος, -α, -ον και -ος, -ον, Ιων. **πατρώϊος, -η, -ον (πατήρ)**· **I.** αυτός που ανήκει ή προέρχεται από τον πατέρα κάποιου, προερχόμενος ή κληρονομημένος από αυτόν, Λατ. paternus, σε Όμηρ. κ.λπ.· *ξείνος πατρώϊος*, παλιός πατρικός φίλος, σε Ομήρ. Ιλ.· *γαῖα πατρῷῃ*, η πατρίδα κάποιου, στον ίδ.· *πατρώϊα*, η πατρική κληρονομιά κάποιου, στον ίδ. κ.λπ.· *πατρῶα δόξα*, κληρονομική δόξα, σε Ξεν.· *Ζεύςπατρῷος*, επίσης ο θεός που προστατεύει τα πατρικά δικαιώματα, σε Αριστοφ. **II.** όπως το *πάτριος*, αυτός που προέρχεται ή ανήκει στον πατέρα κάποιου, σε Πίνδ., Σοφ.· *τὰ πατρώϊα*, τα δικαιώματα του πατέρα, αντίθ. προς τα *μητρώια*, σε Ηρόδ.

πάτρως, ὁ, γεν. -*ωος* και -*ω*, δοτ. *πάτρω*, αιτ. *πάτρων*· (*πατήρ*)· αδελφός του πατέρα, θείος από την πλευρά του πατέρα, Λατ. patruus, σε Ηρόδ., Πίνδ.

παττῦλεύω, πάττῦλος, πάττω, Αιτ. αντί *πασσ-*.

παῦλα, ἡ (παύω)· **1.** παύση, ανάπαυση, σταμάτημα, τέλος, ανάπαυλα, σε Σοφ.· *οὐκ ἐν παύλῃ ἐφαίνετο*, φαίνεται πως δεν υπάρχει τέλος σ' αυτό, σε Θουκ. **2.** με γεν., *παῦλα νόσον*, παύση της ασθένειας ή τέλος αυτής, σε Σοφ.· *παῦλάν τιν' αὐτῶν*, κάποια μέσα για να σταματήσουν αυτούς, σε Ξεν.

πανράκι[α], επίρρ., όπως το *ὀλιγάκις*, σπανίως, σε Θέογν.

πανρίδιος, -α, -ον = *παῦρος*, σε Ησίοδ.

πανρο-επής, -ές (ἔπος), ολιγόλογος, σε Ανθ.

παῦρος, -ον (παύω)· **1.** λίγος, μικρός, λέγεται για χρόνο, σύντομος, σε Ησίοδ., Πίνδ. **2.** λέγεται για αριθμούς, λίγοι, σε Όμηρ., Ησίοδ. κ.λπ.· συγκρ. *πανρότερος*, λιγότερος, σε Ομήρ. Ιλ.· ουδ. πληθ. *παῦρα*, ως επίρρ., λίγες φορές, σπάνια, σε Ησίοδ., Αριστοφ.

παυσ-άνεμος, αυτός που κατευνάζει τους ανέμους, *θυσία*, σε Αισχύλ.

παύσειεν, γ' πληθ. ευκτ. αορ. α' του *παύω*.

παυσί-λῦπος, -ον (λύπη), αυτός που σταματά τη λύπη, σε Ευρ.

παυσί-νοσος, -ον, αυτός που παύει τη νόσο, σε Ανθ.

παυσί-πονός, -ον, αυτός που καταπαύει, που κατευνάζει τον πόνο, με γεν., σε Ευρ.

παυστέον, ρημ. επίθ. του *παύω*, αυτός που πρέπει να σταματήσει, σε Πλάτ.

παυστήρ, -ῆρος, ὁ (παύω), κάποιος που σταματά, που καταπραΰνει, ο περιθάλπων, *νόσου*, σε Σοφ.

παυστήριος, -ον, κατάλληλος για ανακούφιση ή περίθαλψη νόσου, σε Σοφ.

παυσωλή, ἡ, όπως το *παῦλα*, ανάπαυση, ξεκούραση, σε Ομήρ. Ιλ.

παύω, Ιων. παρατ. *παύεσκον*, μέλ. *παύσω*, αόρ. α' *ἔπαυσα*, παρακ. *πέπαυκα* — Μέσ. και Παθ., γ' ενικ. Ιων. παρατ. *παυέσκετο*, μέλ. *παύσομαι*, *πεπαύσομαι*, *πανθήσομαι*, αόρ. α' *ἔπαυσάμην*, *ἐπαύθην*, παρακ. *πέπαυμαι*· Ενεργ., **I.**

διακόπτω· **1.** λέγεται για ανθρώπους, φέρνω σ' ένα τέλος, ανακόπτω, τελειώνω κάτι (με το θάνατο), σε Όμηρ. κ.λπ. — Παθ. και Μέσ., ανακουφίζω, ανακόπτω, σταματώ, διακόπτω, παύω, σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης λέγεται για πράγματα, τελειώνω, σταματώ, ελαττώνω, στο ίδ. κ.λπ.· *παύω τόξον*, αφήνω το τόξο μου να ξεκουραστεί, σε Ομήρ. Οδ.· *παύω τὸν νόμον*, τον καταργώ, σε Ευρ.· *παύω τυραννίδα*, την καταστέλλω, σε Δημ. **2.** με αιτ. προσ. και γεν. πράγμ., κάνω κάτι να παύσει, σταματώ, εμποδίζω, απωθώ κάποιον από κάτι, *παύω Ἑκτορα μάχης* κ.λπ., σε Όηρ.· *παύω τινὰ τῆς βασιλείας*, εκθρονίζω, σε Ηρόδ. κ.λπ. — Παθ. και Μέσ., σταματώ από, *πολέμου*, σε Όμηρ. κ.λπ.· *τῆς μάχης*, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *ἐκ τρόχων πεπαυμένοι*, στην ανάπαυση από το παιχνίδι, σε Ευρ. **3.** σπανίως με γεν. πράγμ. μόνο, *αἶ' κέ ποθι Ζεὺς παύσῃ ὀϊζύος*, ο Δίας

θα δώσει τέλος στη συμφορά! σε Ομήρ. Οδ.: *φάρμαχ' ἄ κεν παύσῃσι ὀδυνάων*, σε Ομήρ. Ιλ. **4.** με *μτχ.* ενεστ., παύω κάποιον από το να κάνει ή να είναι, *παύω τινὰ ἀριστεύοντα*, σταματώ κάποιον από το να είναι πρώτος, στο ιδ., Αττ. — Παθ. και Μέσ., διακόπτω από το να κάνω ή να είμαι, *ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο θύων*, σταμάτησε να φυσά, σε Ομήρ. Οδ.: η *μτχ.* παραλείπεται, *αἷμα ἐπαύσατο*, το αίμα σταμάτησε (να τρέχει), σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ. **5.** *απαρ.* αντί *μτχ.*, *ἔμ' ἔπαυσας μάχεσθαι*, στο ιδ.: με *μὴ* μαζί, *θνητοὺς γ' ἔπαυσα μὴ προδέρκεσθαι*, σε Αισχύλ. **II.** *αμτβ.* στην προστ. *παῦε*, σταμάτα, πάψε, σε Σοφ., Αριστοφ.: ομοίως, *παῦε, παῦε τοῦ λόγου*, σε Αριστοφ.

Παφλαγών, -όνος, ό, αυτός που προέρχεται από την Παφλαγονία, σε Ομήρ. Ιλ.: *επίθ.* **Παφλαγονικός, -ή, -όν**, σε Ξεν.

παφλάζω, μέλ. -άσω, αναβράζω, θορυβώ, κοχλάζω, λέγεται για τον οργισμένο Κλέωνα (απ' όπου καλείται *Παφλαγών*), σε Αριστοφ. (ηχομιμ. λέξη).

πάφλασμα, -ατος, τό, αναβρασμός, παφλασμός, λέγεται για τη θάλασσα: μεταφ. *παφλάσματα*, λυσομοανιάσματα, σε Αριστοφ.

Πάφος[ᾱ], ή, Πάφος, πόλη της Κύπρου, περίφημη για τον ναό της Αφροδίτης, σε Ομήρ. Οδ.: *επίθ.* **Πάφιος, -α, -ον**, λέγεται για την Αφροδίτη, σε Αριστοφ.

πάχετος, -ον, φαινομενικά ποιητ. τύπος του *παχύς*, συμπαγής, ατόφιος, όπως το *περιμήκετος του περιμήκης*, σε Ομήρ. Οδ.

παχθῆ, Δωρ. αντί *πηχθῆ*, υποτ. Παθ. αορ. *α'* του *πήγνυμι*.

πᾶχιων[ι], πάχιστος, ανώμ. συγκρ. και υπερθ. του *παχύς*.

πάχνη, ή (πᾶγήναι), κρυσταλλωμένη παγωνιά, πάχνη, Λατ. *pinguis*, σε Ομήρ. Οδ., Αισχύλ.: μεταφ., *κουροβόρος πάχνη*, το πηγμένο αίμα των καταβροχθισμένων παιδιών, σε Αισχύλ.

παχνόω, μέλ. -ώσω (*πάχνη*), καταψύχω, κάνω κάτι στερεό ή συμπαγές: μεταφ., *ἐπάχνωσεν φίλον ἦτορ*, έκανε το αίμα του να πήξει, να παγώσει, σε Ησίοδ. — Παθ., *ἦτορ παχνοῦται*, η καρδιά του είναι παγωμένη και σκληρή (από θλίψη), σε Ομήρ. Ιλ.: *παχνοῦσθαι πένθεσιν, λύπη*, σε Αισχύλ., Ευρ.

πάχος[ᾱ], -εος, τό (παχύς), 1. πυκνότητα, σε Ομήρ. Οδ., Θουκ.: *απόλ.*, *πάχος*, το πάχος, σε Ηρόδ. **2.** *πάχος σαρκός*, σωματική, μυική δύναμη, σε Ευρ.

πᾶχύ-κνημος, -ον (κνήμη), αυτός που έχει δυνατές κνήμες, σε Αριστοφ.

πᾶχύλος, -ή, -όν (παχύς), αρκετά πυκνός: *επίρρ.* -λῶς, με τρόπο τραχύ, απότομο, σε Αριστοφ.

πᾶχῦ-μερής, -ές, αυτός που αποτελείται από πυκνά και χοντρά κομμάτια: μεταφ. ως *επίρρ.*, *χονδροειδώς*, σε Στράβ.

πᾶχύνω[ῶ], μέλ. -ῶνῶ, Παθ. παρακ. *πεπάσχυμαι*· (*παχύς*)· **1.** πυκνώνω, παχαίνω, σε Πλάτ., Ξεν. — Παθ., *γίνομαι παχύς*, σε Αριστοφ.: *γίνομαι στέρεος*, αυξάνω, μεγαλώνω, λέγεται για κρανίο, σε Ηρόδ. **2.** μεταφ., αυξάνω — Παθ., *ὄλβος ἄγαν παχυνθείς*, σε Αισχύλ. **3.** μεταφ., κάνω κάτι μεγάλο, χοντρό ή ανόητο — Παθ., σε Κ.Δ.

πᾶχύς, -εῖα, -ύ (πᾶγήναι)· I. 1. ογκώδης, χοντρός, σε Όμηρ., Ησίοδ.: *έπειτα, εὖρωστος, χοντρός*, σε Αριστοφ. **2.** λέγεται για πράγματα, πυκνός, συμπαγής, σε Όμηρ., Αριστοφ.: *επίρρ.* -έως, απότομα, σε Αριστ.: *παχύτερον ή -έρως*, σε Πλάτ. **3.** λέγεται για υγρά, πυκνός, πηχτός, πηγμένος, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. **II.** *οἱ παχέες*, άνθρωποι με περιουσία ή ανήκοντες στην πλούσια τάξη, σε Ηρόδ.: *τοὺς παχεῖς καὶ πλουσίους*, σε Αριστοφ. **III.** στους Κωμ. και στον πεζό λόγο, χοντρόμυαλος, χοντροκομμένος, βλάκας, ηλίθιος, όπως Λατ. *pinguis*, χοντροειδής, στον ιδ. **IV.** συγκρ. *παχύτερος*, υπερθ. -ύτατος· ανώμ. συγκρ. *πάσσων, -ον*, σε Ομήρ. Οδ.: υπερθ. *πάχιστος*, σε Ομήρ. Ιλ.

πάχϋ-στομος, -ον, αυτός που μιλάει χοντροκομμένα ή απότομα, σε Στράβ.
πάχϋτης, -ητος, ή (παχύς)· **1.** πυκνότητα, δύναμη, ευρωστία, σε Ηρόδ. **2.** συμπτυκνωμένο κατακάθι υγρού, στον ιδ.

πεδά, Αιολ. και Δωρ. αντί *μετά*.

πεδάα, Επικ. γ' ενικ. του *πεδάω*· **πεδάασκον**, Ιων. παρατ.

πεδ-αίρω, Αιολ. ή Δωρ. αντί *μετ-αίρω*.

πεδ-αίχμιος, -ον, Αιολ. ή Δωρ. αντί *μετ-αίχμιος*.

πεδ-ᾄμειβω, Αιολ. ή Δωρ. αντί *μετ-αμείβω*.

πεδ-ᾄορος, -ον, Αιολ. και Δωρ. αντί *μετ-ᾄορος*.

πεδ-ᾄρσιος, -ον, Αιολ. ή Δωρ. αντί *μετ-ᾄρσιος*.

πεδ-αυγάζω, Αιολ. αντί *μετ-αυγάζω*.

πεδάω, Επικ. γ' ενικ. *πεδάα*· Ιων. παρατ. *πεδάασκον*· μέλ. -ήσω, (πέδη)· **1.**

δένω με ποδοπέδες, δένω γερά, κάνω κάτι ακίνητο, στερεώνω, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ., Αισχύλ. **2.** αλυσοδένω, εμποδίζω, περιορίζω, σε Όμηρ., Σοφ.· με απαρ., αναγκάζω κάποιον να κάνει κάτι, σε Όμηρ.

πεδ-έρχομαι, Αιολ. και Δωρ. αντί *μετ-έρχομαι*, καταδιώκω.

πεδ-έχω, Αιολ. αντί *μετ-έχω*.

πέδη, ή (πέζα)· **I.** ποδοπέδη, Λατ. *pedica, compes*, κυρίως στον πληθ., ποδοπέδες, αλυσίδες, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· *πεδέων* (Ιων.) ζευγάρι δεσμών, σε Ηρόδ.· μεταφ., *πέδαι ἀχάλκευτοι*, δεσμά από σίδηρο, λέγεται για το ένδυμα μέσα στο οποίο μπερδεύτηκε ο Αγαμέμνονας, σε Αισχύλ. **II.** τρόπος εξημέρωσης του αλόγου, σε Ξεν.

πεδητής, -οῦ, ό (πεδάω), αυτός που δημιουργεί εμπόδια, σε Ανθ.

πεδήτης, -ου, ό (πεδάομαι), δεσμώτης, φυλακισμένος, σε Λουκ.

πεδιαῖκός, -ή, -όν (πεδίον), αυτός που ανήκει ή βρίσκεται πάνω σε πεδιάδα· *οἱ πεδιακοί*, η πολιτική παράταξη της πεδιάδας, δηλ. αυτοί που αντιστάθηκαν στον Πεισίστρατο, σε Αριστ.· ονομάζονταν και *οἱ ἐκ τοῦ πεδίου*, από Ηρόδ.· *οἱ πεδιεῖς*, από Πλούτ.

πεδιάς, -άδος, ποιητ. θηλ. του *πέδιος*· **I.** *πεδινός*, επίπεδος, ισόπεδος, σε Ηρόδ.· ή *πεδιάς* (ενν. γῆ), επίπεδη χώρα, στον ιδ. **II.** αυτός που ανήκει ή βρίσκεται πάνω στην πεδιάδα, σε Σοφ.· *λόγχηπεδιάς*, ακοντιστές στην πεδιάδα, στον ιδ.

πεδιάσιος, -ον (πεδίον), αυτός που ανήκει στην πεδιάδα, σε Στράβ.

πεδιεύς, -έως, ό, βλ. [πεδιακός](#).

πεδι-ήρης, -εξ, (*ᾄρω), αυτός που έχει πολλές πεδιάδες, επίπεδος, σε Αισχύλ.

πέδιλον, τό (πέδη)· **I.** κυρίως στον πληθ., σανδάλια, σε Όμηρ., Ησίοδ., Ευρ.

II. οτιδήποτε καλύπτει τα πόδια, παπούτσια ή μπότες, σε Ηρόδ. **III.** μεταφ., *Δωρίω πεδίλω φωνὰν ἐναρμόζαι*, δηλ. ανασκευάζω τραγούδια σύμφωνα με το Δωρικό ρυθμό, σε Πίνδ.· επίσης, *ἐν τούτῳ πεδίλω πόδ' ἔχειν*, βάζω τα πόδια μου στο παπούτσι κάποιου άλλου, δηλ. έχω την ίδια τύχη ή βρίσκομαι στην ίδια κατάσταση με αυτόν, στον ιδ.

πεδινός, -ή, -όν (πεδίον), **I.** επίπεδος, ισόπεδος, σε Ηρόδ.· συγκρ.

πεδινώτερος, σε Πλάτ. **II.** αυτός που ανήκει ή βρίσκεται πάνω σε πεδιάδα, σε Ξεν.

πεδίον, τό (πέδον), πεδιάδα ή κάμπος, και περιληπτικά, πεδινή, ανοιχτή χώρα, σε Όμηρ., Ησίοδ. κ.λπ.

πεδιόνδε, επίρρ., στην πεδιάδα, σε Όμηρ., Αριστοφ.

πεδιο-νόμος, -ον (νέμομαι), αυτός που κατοικεί σε πεδιάδες, *πεδιονόμοι θεοί*, θεοί της χώρας, σε Αισχύλ.

πεδο-βάμων[α], -ον (βαίνω), αυτός που βαδίζει στη γη, σε Αισχύλ.

πεδόθεν, επίρρ., (πέδον), **I.** από το έδαφος, από τη γη, σε Ησίοδ., Ευρ. **II.** 1. από το βάθος, σε Πίνδ.· μεταφ., από τα βάθη της καρδιάς, σε Ομήρ. Οδ. **2.** από την αρχή, σε Πίνδ.

πέδοι, επίρρ., πάνω στο έδαφος, πάνω στη γη, σε Αισχύλ.

πεδο-κοίτης, -ου, **ό (κοίτη)**, αυτός που ξαπλώνει στη γη, σε Ανθ.

πέδον, -ου, **τό (πούς)**· **1.** έδαφος, γη, σε Ομηρ. Ύμν., Αττ.· *πέδω πεσεῖν*, πέφτω πάνω στο έδαφος, στη γη, σε Αισχύλ.· ομοίως, *ρίπτειν πέδω*, σε Ευρ. **2.** = *πεδίον*, σε Σοφ., Αριστοφ.

πέδονδε, επίρρ., **1.** προς το έδαφος, προς τη γη, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ. **2.** στην πεδιάδα, σε Ομήρ. Οδ.

πεδόσε, επίρρ. = το προηγ., σε Ευρ.

πεδο-στιβής, -ές (στιβείν), αυτός που πατά στη γη, σε Ευρ.· πεζό, αντίθ. προς το *ίππηλάτης*, σε Αισχύλ.

πεδ-ώρυχος, -ον (όρύσσω), αυτός που σκάβει τη γη, σε Ανθ.

πέζᾱ, -ης, **ή, I.** = *πούς*, σε Ανθ. **II.** **1.** μεταφ., η άκρη ή το τέλος ενός σώματος, *πέζῃ ἔπι πρώτῃ*, στο μακρινό τέλος, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** το άκρο ή σύνορο, το τελείωμα οποιουδήποτε πράγματος, λέγεται για ένδυμα, σε Ανθ.

πέζ-αρχος, **ό**, οδηγός του πεζικού, σε Ξεν.

πεζ-έμπορος, -ον, έμπορος που διέρχεται την ξηρά, σε Στράβ.

πεζ-έταιροι, **οί**, οι πεζοί στρατιώτες στο Μακεδονικό στρατό· οι ιππείς λέγονταν *έταῖροι*, σε Δημ.

πεζεύω, μέλ. -σω (*πεζός*)· **1.** πηγαίνω ή ταξιδεύω με τα πόδια, περπατώ αντίθ. προς *ιππεύω*, σε Ευρ. **2.** πηγαίνω από την ξηρά, αντίθ. προς το πηγαίνω από τη θάλασσα, σε Ξεν.· *οί πεζεύοντες*, δυνάμεις ξηράς, σε Αριστ.

πεζή, βλ. [πεζός](#) III.

πεζικός, -ή, -όν (*πεζικός*)· **1.** πεζός, αυτός που ανήκει ή ταιριάζει σε πεζό στρατιώτη, *τὸ πεζικόν*, ο πεζός στρατός, πεζικό, σε Ξεν.· *τὰ πεζικά*, οι επιθέσεις του πεζικού, στον ίδ. **2.** όπως το *πεζός*, λέγεται για δύναμη ξηράς αντίθ. προς το στόλο, στον ίδ., σε Αισχίν. κ.λπ.

πεζο-βᾶτέω, μέλ. -ήσω, κερδίζω εύκολα, σε Ανθ.

πεζο-βόας, Δωρ. αντί -βόης, -ου, **ό (βοάω)**, αυτός που κραυγάζει στη μάχη πεζός, πεζός στρατιώτης, σε Πίνδ.

πεζομάχew, μάχομαι από ξηράς, αντίθ. προς το *ναυμαχέω*, σε Ηρόδ., Αριστοφ.· *τισί*, με άλλους, σε Θουκ.· *πεζομαχέω ἀπὸ τῶν νεῶν*, μάχομαι όπως οι στρατιώτες αλλά από το πλοίο, στον ίδ.

πεζο-μάχης, -ου, **ό**, = *πεζομάχος*, σε Πίνδ.

πεζομαχία, Ιων. -ίη, **ή**, μάχη κατά ξηρά αντίθ. προς *ναυμαχία*, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.

πεζο-μάχος[ᾱ], -ον (*μάχομαι*), **I.** μαχητής πεζός, σε Λουκ. **II.** αυτός που μάχεται όπως ο στρατιώτης αντίθ. προς το *ναυμάχος*, σε Πλούτ.

πεζο-νόμος, -ον (*νέμω*), αυτός που διοικεί στην ξηρά, σε Αισχύλ.

πεζο-πορέw, **I.** πηγαίνω με τα πόδια, σε Ξεν. **II.** πηγαίνω κατά ξηρά, βαδίζω, σε Πολύβ.

πεζο-πόρος, -ον, αυτός που βαδίζει στην ξηρά, σε Ανθ.· *ναύτης ήπείρου*, *πεζοπόρος πελάγους*, λέγεται για τον Ξέρξη, στο ίδ.

πεζός, -ή, -όν (*πούς*)· **I.** **1.** πεζός, αυτός που βαδίζει με τα πόδια· *πεζοί*, μαχητές του πεζικού αντίθ. προς τους ιππείς, σε Όμηρ.· επίσης αυτός που βρίσκεται πάνω στη χώρα, διαβάτης στην ξηρά, αντίθ. προς τον ταξιδιώτη στη θάλασσα, στον ίδ.· ομοίως, *ό πεζός στρατός ή ό πεζός μόνο του*, μερικές φορές πεζός στρατιώτης, πεζικό, αντίθ. προς ιππικό (*ήῖππος*), σε Ηρόδ., Ξεν. **2.** **ό**

πεζός επίσης, δύναμη ξηράς ή στρατός, αντίθ. προς ναυτική δύναμη, σε Ηρόδ., Θουκ.· ομοίως, τὸ πεζόν, σε Ηρόδ.· στρατιὰ καὶ ναυτικὴ καὶ πεζή, σε Θουκ.· τὰ πεζὰ κράτιστοι, δυνατότεροι στην ξηρά, στον ίδ. **3.** λέγεται για ζώα, χερσαίος αντίθ. προς τα πουλιά και τα ψάρια, τὰ πεζὰ καὶ τὰ πτηνὰ, ζώα και πουλιά, σε Πλάτ. **II.** μεταφ. λέγεται για τη γλώσσα, αυτός που δεν ανεβαίνει πάνω από το συνηθισμένο επίπεδο, πεζός, ανιαρός, τετριμμένος, σε Λουκ. **III. 1.** δοτ. θηλ. πεζῇ (ενν. ὁδῶ) ως επίρρ., με τα πόδια, σε Ξεν. **2.** από την ξηρά, σε Θουκ.

πειθ-άνωρ[α], -ορος, ὁ, ἡ, αυτός που πείθεται στους ανθρώπους, πειθήνιος, υπάκουος, σε Αισχύλ.

πειθαρχέω, μέλ. -ήσω, υπακούω σε κάποια αρχή, με δοτ., *πειθαρχέω πατρί*, σε Σοφ.· *τοῖς νόμοις*, σε Αριστοφ.· *απόλ.*, είμαι υπάκουος, σε Αριστ.· ομοίως στη Μέσ., σε Ηρόδ.

πειθαρχία, ἡ, υπακοή σε διαταγή, σε Αισχύλ., Σοφ.

πειθαρχικός, -ῆ, -όν, αυτός που υπακούει προσεκτικά, που πειθαρχεί πιστά, σε Αριστ.

πείθ-αρχος, -ον (ἀρχή), υπάκουος, σε Αισχύλ.

πειθός, -ῆ, -όν, μεταγεν. τύπος του πιθανός, σε Κ.Δ.

πείθω, μέλ. *πείσω*, αόρ. *ἀ' ἔπεισα*, αόρ. *β' ἐπίθον*. Επικ. αναδιπλ. *ἀ' πληθ.* υποτ. και ευκτ. *πεπίθωμεν, πεπίθοιμεν*, απαρ. *πεπίθειν*, μτχ. *πεπίθων*, παρακ. *πέπεικα* — Μέσ. και Παθ., μέλ. *πείσομαι*, αόρ. *β' ἐπιθόμην*, *γ' ενικ.* αναδιπλ. *πεπίθοιτο*· μέλ. *πεισθήσομαι*, αόρ. *ἀ' ἐπείσθην*, παρακ. *πέπεισμαι*. **II.** αμτβ. χρόνοι Ενεργ. με Παθ. σημασία, παρακ. *β' πέποιθα*, προστ. *πέπεισθι*, υποτ. *πεποιθώ*, Επικ. *ἀ' πληθ.* *πεποιθόμεν* (αντί -ωμεν)· ευκτ. *πεποιθοίη* (αντί -θοι)· υπερσ. *ἐπεποιθειν*, Επικ. *πεποιθεα*, συγκοπτ. *ἀ' πληθ.* *ἐπέπιθμεν*. **III.** όπως αν προερχόταν από παράλληλο τύπο *πίθέω*, στον Όμηρ. έχει μέλ. *πιθήσω*, και μτχ. αόρ. *β' πιθήσας*, και τα δύο μτβ.· αλλά αναδιπλ. υποτ. αορ. *ἀ' πεπιθήσω* μτβ., σε Ομήρ. Ιλ.

A. Ενεργ., πείθω κάποιον να κάνει κάτι, κερδίζω, πείθω, *τινά*, σε Όμηρ. κ.λπ.· με αιτ. προσ. και απαρ., πείθω κάποιον να κάνει, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· επίσης, *πείθω τινά ὥστε δοῦναι* κ.λπ., σε Ηρόδ.· *πείθω τινά ὡς χρή*, σε Πλάτ.· *πείθω τινά εἷς τι*, σε Θουκ.· στη μτχ. *πείσας*, μέσω πειθούς, με εύλογα μέσα, σε Σοφ.

II. Ειδικές χρήσεις: **1.** αλλάζω την γνώμη κάποιου, παραπλανώ, *ἔλθε δόλω καὶ ἔπεισεν Ἀχαιοὺς*, σε Ομήρ. Οδ. **2.** πείθω μέσω θερμής παράκλησης, σε Όμηρ. **3.** *πείθω τινά χρήμασι*, δωροδοκώ, σε Ηρόδ.· ομοίως, *πείθω ἐπὶ μισθῷ* ή *μισθῷ*, στον ίδ., Θουκ.· ομοίως, *πείθειν τινά* μόνο του, σε Ξεν., Κ.Δ. **4.** με διπλή αιτ., *πείθειν τινά τι*, πείθω κάποιον να κάνει κάτι, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ. **B.** Παθ. και Μέσ., **I. 1.** πείθομαι, κατακτώμαι, είμαι πεπεισμένος, *απόλ.*, σε Όμηρ., Αττ.· η προστ. *πείθου* ή *πιθοῦ*, άκουσε, συμμορφώσου, σε Τραγ.· με απαρ. είμαι πεπεισμένος να κάνω, σε Σοφ.· επίσης, *πείθεσθαι ὥστε...*, σε Θουκ. **2.** *πείθεσθαι τινι*, ακούω κάποιον, υπακούω σ' αυτόν, σε Όμηρ. κ.λπ.· *νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ*, αφήνοντας τους κόπους της ημέρας, σε Ομήρ. Ιλ.· *πάντα πείθεσθαι τινι*, υπακούω αυτόν σε όλα τα πράγματα, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ. **3.** *πείθεσθαι τινι* επίσης, πιστεύω ή εμπιστεύομαι ένα πρόσωπο ή πράγμα, σε Όμηρ. κ.λπ.· με αιτ. και απαρ., πιστεύω ότι, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ.· με ουδ. επίθ., *πείθω τὰ περὶ Αἴγυπτον*, σε Ηρόδ.· *ταῦτ' ἐγὼ σοι οὐ πείθομαι*, δεν σε πιστεύω σε αυτά, σε Πλάτ. **II.** παρακ. *β' πέποιθα* όπως το Παθ., εμπιστεύομαι, στηρίζομαι σε, έχω εμπιστοσύνη σε κάποιον ή κάτι, σε Όμηρ. κ.λπ.· με απαρ., *πέποιθα τοῦτ' ἐπισπάσειν κλέος*, έχω πεποιθήση ότι θα αποκτήσω αυτή τη φήμη, σε Σοφ.· *πέποιθα τὸν πυρφόρον ἥξειν*, σε Αισχύλ.·

πέποιθα εἷς τινα, ἐπί τινα, σε Κ.Δ. **III.** Παθ. παρακ. *πέπεισμαι*, πιστεύω, εμπιστεύομαι, με δοτ., σε Αισχύλ., Ευρ.· με αιτ. και απαρ., *πέποιθα ταῦτα συνοίσειν*, σε Δημ.

Πειθώ, γεν. -όος, συνηρ. -οῦς, ἡ, **I.** η Πειθώ ως θεότητα, Λατ. *Suada*, *Suadela*, σε Ησίοδ., Ηρόδ., Τραγ. **II.** **1.** ως προσηγορικό, η δύναμη της Πειθούς, πειστική ευγλωττία, πειστικότητα, σε Αισχύλ., Πλάτ. κ.λπ. **2.** ενδόμυχη πεποίθηση, σε Αισχύλ. **3.** μέσα πειθούς, παρότρυνση, επιχειρηματολογία, σε Ευρ., Αριστοφ. **4.** υπακοή, σε Ξεν.

πείνα, Ιων. **πείνη**, -ης, ἡ, **1.** πείνα, λιμός, σε Ομήρ. Οδ., Πλάτ. **2.** μεταφ., σφοδρή επιθυμία ή πόθος για κάποιο πράγμα, σε Πλάτ.

πεινᾶλέος, -α, -ον, επίσης -ος, -ον, πεινασμένος, σε Ανθ.· *πειναλέοι πίνακες*, ἄδεια πιάτα, στον ιδ.

πεινάω (τύποι με *αε* συναιρούνται σε η όχι *ᾱ*, όπως στο *διψάω*), β' και γ' ενικ. *πεινῆς*, *πεινῆ*, απαρ. *πεινῆν*, Επικ. *πεινήμεναι*· παρατ. *ἐπείνων*· μέλ. *πεινήσω*, αργότερα -άσω [*ᾱ*]· αόρ. α' *ἐπείνησα*, *ἐπείνᾱσα*, παρακ. *πεπείνηκα*· (*πείνα*)· **I.** είμαι πεινασμένος, υποφέρω από πείνα, πεθαίνω της πείνας, Λατ. *esurio*, σε Όμηρ. κ.λπ.· *πεινᾶντι* (Δωρ. αντί -ῶντι) *μὴ ποτένθης*, μην πλησιάζεις πεινασμένο άνθρωπο, σε Θεόκρ. **II.** με γεν., ποθώ, σε Ομήρ. Οδ.· μεταφ., *πεινάω χρημάτων*, *ἐπαίνου*, σε Ξεν., Κ.Δ.

πείρα, ἡ, **I.** **1.** δοκιμασία, προσπάθεια, πείραμα, δοκιμή, σε Θεόγν., Σοφ. κ.λπ.· *πείραν ἔχειν*, αποδεικνύομαι, σε Πίνδ.· αλλά, *πείραν ἔχειν τινός*, έχω εμπειρία σε κάποιο πράγμα, σε Ξεν.· *πείραν ἔχειτῆς γνώμης*, συνεπάγεται μια δοκιμασία για την απόφαση, σε Θουκ.· *πείρᾶν τινος λαμβάνειν*, κάνω δοκιμή ή απόδειξη σε..., σε Ξεν. κ.λπ.· *πείρᾶν τινος διδόναι*, Λατ. *specimen sui edere*, σε Θουκ. **2.** με πρόθ., *ἀπὸ πείρης*, με πείραμα, σε Ηρόδ.· *εἰς πείρᾶν τινος ἔρχεσθαι*, *ίέναι*, σε Ευρ., Θουκ.· *ἐν πείρα τινός γίνεσθαι*, είμαι ενήμερος ή σχετικός με κάποιον, σε Ξεν.· *ἐπὶ πείρα*, στο δρόμο της δοκιμασίας ή της κρίσης, σε Αριστοφ. **II.** *ἀπόπειρα* εναντίον κάποιου, με γεν., σε Σοφ. **III.** γενικά, προσπάθεια, εγχείρημα, σε Αισχύλ., Σοφ.

πειράζω, Παθ. αορ. α' *ἐπειράσθην*, παρακ. *πεπείρασμαι*· όπως το *πειράω*· **I.** εξετάζω ή δοκιμάζω, *τινός*, σε Ομήρ. Οδ.· με απαρ., προσπαθώ να κάνω, σε Κ.Δ. — Παθ., *πεπειράσθω*, αφήνω τη δοκιμασία να γίνει, σε Αριστοφ. **II.** με αιτ. προσ., δοκιμάζω ή παρασύρω έναν άνθρωπο, φέρνω σε πειρασμό, σε Κ.Δ.· απόλ., *ὁ πειράζων*, ο Πειρασμός, στο ιδ. — Παθ., δοκιμάζομαι σκληρά, γίνομαι επιρρεπής στην αμαρτία, στο ιδ.

Πειραιεύς ή **Πειρᾶεύς**, ὁ, ο Πειραιάς, το πιο γνωστό λιμάνι της Αθήνας· γεν. *Πειραιέως*, Αττ. *Πειραιῶς*, δοτ. *Πειραιεῖ*, αιτ. *Πειραιᾷ*, Ιων. *Πειραιέα*· επίθ.

Πειραιϊκός, -ή, -όν, σε Πλούτ.

πειραϊκός, -ή, -όν, αυτός που βρίσκεται πέρα από τα σύνορα, *γῆ πειραιϊκή*, ὁμορη χώρα, σε Θουκ.

πειραίνω, αόρ. α' *ἐπείρην*, (*πείραρ*)· στερεώνω, δένω από τα δύο άκρα, προσδένω, *σειρήν ἐξαυτοῦ πειρήναντε*, έχοντας δέσει σχοινί σ' αυτόν, σε Ομήρ. Οδ.

πείραρ, -ᾱτος, τό, ποιητ. αντί *πέρας*· **I.** τέλος, συνήθως στον πληθ., *πείρατα γαίης*, τα πέρατα της γης, σε Όμηρ.· απόλ., *πείρατα*, τα άκρα ή ακροτελεύτιοι κόμποι σχοινιών, σε Ομήρ. Οδ.· πρβλ. **ἐπαλλάσσω**. **II.** τέλος ή κατάληξη ενός πράγματος, στο ιδ.· *ἐκάστου πείρατ' ἔειπεν*, για τα κύρια ή πρωταρχικά σημεία, σε Ομήρ. Ιλ.· *πλεοναστικά*, *πείρατα νίκης* = *νίκη*, *πείρατ' ὀλέθρου* = *ὀλεθρος*, σε Όμηρ. **III.** Ενεργ., αυτό που τελειοποιεί κάτι, *πείρατα τέχνης*, τα φινιρίσματα της τέχνης (λέγεται για τα εργαλεία), σε Ομήρ. Οδ.

πειρασμός, ὁ (πειράζω), δοκιμασία, πειρασμός, σε Κ.Δ.

πειραστικός, -ή, -όν (πειράζω), δοκιμαστικός, σε Αριστ.

πειρᾶτέον, ρημ. επίθ. του *πειράω*, αυτός που πρέπει να προσπαθήσει, σε Πλάτ.

πειρᾶτεύω (πειρατής), είμαι πειρατής, σε Στράβ.

πειρᾶτήριον, Ιων. **πειρητ-**, τό, **I.** = *πεῖρα, φόνια πειρατήρια*, φονική δοκιμασία, σε Ευρ. **II.** ορμητήριο πειρατή, σε Στράβ., Πλούτ.

πειρᾶτής, -οῦ, ὁ (πειράω), πειρατής, Λατ. *pīrata*, δηλ. αυτός που επιτίθεται σε πλοία, σε Πολύβ., Πλούτ.

πειρᾶτικός, -ή, -όν, πειρατικός, σε Πλούτ.· *τὰ πειρατικά*, συμμορία πειρατών, σε Στράβ.

πειράω,

A. μέλ. -άσω [*ā*], αόρ. α' *ἐπείρᾱσα*, παρακ. *πεπείρᾱκα* — Παθ., αόρ. α' *ἐπείράθην* [*ā*]. **B.** αποθ. **πειράομαι**, μέλ. -ᾱσομαι, Δωρ. β' πληθ. *πειρασεῖσθε*· αόρ. α' Μέσ. *ἐπείρᾱσάμην*, Ιων. -ησάμην, Παθ. *ἐπειρήθην*, Αττ. -άθην [*ā*], παρακ. *πεπείρᾱμαι*· Ιων. -ημαι· Ιων. γ' πληθ. υπερσ. *ἐπεπειρέατο*· (*πεῖρα*),

A. Ενεργ., **I.** προσπαθώ, αποπειρώμαι, προσπαθώ να κάνω, με απαρ., σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. κ.λπ. **II.** με γεν. προσ., κάνω δοκιμή σε κάποιον, σε Ομήρ. Ιλ.· με εχθρική σημασία, επιχειρώ κάτι εναντίον κάποιου, σε Όμηρ., Ηρόδ.

III. απόλ., δοκιμάζω την τύχη μου, δοκιμάζω την ικανότητά μου στο κλέψιμο, σε Ομηρ. Ύμν.· *ναυσι πειράω*, κάνω απόπειρα από τη θάλασσα, σε Θουκ.·

πρβλ. **πειρατής**. **IV.** με αιτ. προσ., κάνω απόπειρα εναντίον κάποιου, σε Αριστοφ. **B. I.** αποθ. με την ίδια σημασία, με απαρ., προσπαθώ να κάνω, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ.· επίσης ακολουθ. από *εἰ*, προσπαθώ σαν..., σε Ομήρ. Ιλ.· από *μή*, σε Ομήρ. Οδ. **II.** πιο συνηθισμένο με γεν., **1.** με γεν. προσ., κάνω δοκιμασία σε κάποιον, βλέπω κατά πόσο είναι αξιόπιστος, σε Όμηρ., Ηρόδ.· επίσης με εχθρική σημασία, δοκιμάζω τις δυνάμεις του εχθρού, σε Ομήρ. Ιλ.· *πειράω τῆς Πελοποννήσου*, κάνω μια απόπειρα εναντίον της, σε Ηρόδ.· *τοῦ τείχους*, σε Θουκ. **2.** με γεν. πράγμ., κάνω δοκιμασία ή δοκιμάζω τη δύναμη κάποιου, σε Όμηρ.· δοκιμάζω την τύχη μου σε μια εργασία ή έναν διαγωνισμό, στον ιδ.· επίσης, δοκιμάζω κάτι για να δω αν είναι καλό, *τόξου, νευρῆς*, σε Ομήρ. Οδ.· δοκιμάζω, έχω εμπειρία από, έρχομαι σε γνωριμία, σε Ηρόδ., Θουκ. **3.** απόλ., δοκιμάζω την τύχη μου στον πόλεμο, σε Ομήρ. Ιλ. **III.** με δοτ. τρόπου, δοκιμάζω ή επιχειρώ μαζί με, *ἐπειρήσαντο πόδεςσι*, δοκίμασαν την τύχη τους στον αγώνα δρόμου, σε Ομήρ. Οδ.· *σφαίρη πειρήσαντο*, στον ιδ.· επίσης, *πειράω σὺν ἔντεσι, σὺν τεύχεσι πειρηθῆναι*, σε Ομήρ. Ιλ. **IV. 1.** με αιτ. πράγμ., *ἥ ἕκαστα πειρήσaiτο*, ή πρέπει να εξεταστεί το κάθε ένα χωριστά, σε Ομήρ. Οδ. **2.** με αιτ. προσ., επιχειρώ για προσπάθεια σε..., σε Πίνδ.

πειρητίζω, Επικ. τύπος του **πειράω**, μόνο στον ενεστ. και παρατ., **I.**

προσπαθώ, δοκιμάζω, αποδεικνύω, με απαρ. ή απόλ., σε Όμηρ. **II.** με γεν. προσ., δοκιμάζω κάποιον, στον ιδ.· με γεν. πράγμ., *σθένεος καὶ ἀλκῆς*, σε Ομήρ. Οδ. **III.** με αιτ., *πειρητίζω στίχος ἀνδρῶν*, επιχειρώ, δηλ. επιτίθεμαι στις γραμμές παράταξης, σε Ομήρ. Ιλ.

πείρινς, -ινθος, ή, καλαμένιο καλάθι (πλεκτό) προσαρτημένο πάνω σε άμαξα ή όχημα, αποτελώντας στην ουσία το κύριο τμήμα της άμαξας, σε Όμηρ.

πείρω, αόρ. α' *ἔπειρα*, Επικ. *πεῖρα*, σε Όμηρ. — Παθ., παρακ. *πέπαρμαι*, αόρ. β' *ἐπάρην* [*ā*]. **I.** διαπερνώ, τρυπώ το κρέας στη σούβλα για ψήσιμο, σε Ομήρ. Ιλ.· *κρέα ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν*, στο ιδ.· επίσης, *διὰ πείρεν ὀδόντων ἔγχεϊ*, τον τρύπησε μέσα στα δόντια με το δόρυ, στο ιδ. — Παθ., *ἥλοισι πεπαρμένον*,

στολισμένο με χρυσά νύχια, στο ιδ.· αλλά, *ὀδύνησι πεπαρμένους*, τρυπημένος με πόνο, στο ιδ.· επίσης, *πεπαρμένη περι δουρί*, στο ιδ. **II.** μεταφ., *κύματα πείρειν*, να διασχίζει τα κύματα, σε Όμηρ.· *πείρε κέλευθον*, διέσχισε την πορεία της μέσα από τη θάλασσα, σε Ομήρ. Οδ.

πείσα, -ης, ή, ποιητ. αντί πειθώ, υπακοή, *ἐν πείσῃ κραδίη μένε*, δηλ. παρέμεινε ήσυχο, σε Ομήρ. Οδ.

πείσαις, Δωρ. αντί *πείσας*, μτχ. αορ. α' του *πείθω*.

πείσεις, Αιολ. αντί *πείσαι*, γ' ενικ. ευκτ. αορ. α' *πείθω*.

πείσέμεν, Επικ. αντί *πείσειν*, μέλ. απαρ. του *πείθω*.

πεισί-βροτος, -ον, αυτός που πείθει ή ελέγχει τους θνητούς, λέγεται για το βασιλικό σκήπτρο, σε Αισχύλ.

πεισί-χάλινος, -ον, αυτός που υπακούει στα χαλινάρια, σε Πίνδ.

πείσμα, -ατος, τό (πείθω), σχοινί πλοίου, σε Ομήρ. Οδ., Αισχύλ.· γενικά, σχοινί, σε Ομήρ. Οδ. (κυρίως, αυτό που εξωθεί σε υπακοή).

πεισμονή, ή, = *πειθώ*, πίστη, πειθώ, σε Κ.Δ.

πείσομαι, I. Μέσ. μέλ. του *πείθω*. **II.** ανώμ. μέλ. του *πάσχω*.

πείσος, τό, βλ. [πίσα](#).

πειστέον, ρημ. επιθ. του *πείθω*, **I.** αυτός που πρέπει να πειστεί, σε Πλάτ. **II.** (από Παθ.), αυτός που πρέπει να υπακούσει, σε Σοφ., Ευρ.

πειστήρ, -ήρος, ό = *πείσμα*, σχοινί, σε Θεόκρ.

πειστήριος, -α, -ον, = το επόμ., πειστικός, σε Ευρ.

πειστικός, -ή, -όν (πείθω), πειστικός, σε Πλάτ.

πείσω, μέλ. του *πείθω*.

πεκτέω, κουρεύω, ψαλιδίζω, σε Αριστοφ.

πέκω, Επικ. **πείκω**· Δωρ. μέλ. *πεζῶ*· αόρ. α' *ἔπεξα* — Μέσ., αόρ. α' *ἐπεξάμην* — Παθ., αόρ. α' *ἐπέχθην*· **1.** ξαίνω ή ξυστριζώ μαλλί, σε Ομήρ. Οδ. — Μέσ., *χαίτας πεξαμένη*, χτένισε τα μαλλιά της, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** κουρεύω πρόβατα, σε Ησίοδ., Θεόκρ. — Μέσ., *πόκως πέξασθαι*, έχουν κόψει το μαλλί, σε Σιμων. παρ' Αριστοφ.

πελᾶγίζω, μέλ. *-ίσω (πέλαγος)*, **I.** σχηματίζω θάλασσα ή λίμνη, λέγεται για ποτάμι που έχει υπερχειλίσει, στον ιδ. **II.** διέρχομαι τη θάλασσα, σε Ξεν.

πελάγιος, -α, -ον και επίσης *-ος, -ον* (*πέλαγος*)· **1.** θαλάσσιος, Λατ. *marinus*, σε Ευρ.· λέγεται για ζώα, αυτός που ζει στη θάλασσα, στον ιδ. **2.** αυτός που βρίσκεται έξω από τη θάλασσα στο ανοιχτό πέλαγος, σε Σοφ., λέγεται για σημαδούρες ή πλοία, σε Θουκ., Ξεν.

πελᾶγίτις, -ιδος, θηλ. επιθ., αυτή που προέρχεται ή βρίσκεται πάνω στη θάλασσα, σε Ανθ.

πέλᾶγος, -εος, τό, γεν. πληθ. *πελαγέων, πελαγῶν*· Επικ. δοτ. πληθ. *πελάγεσσι*·

I. θάλασσα, ιδίως η μεγάλη θάλασσα, ανοιχτή θάλασσα, πέλαγος, ωκεανός, Λατ. *pelagus*, σε Όμηρ. κ.λπ.· συνάπτεται με άλλες λέξεις που δηλώνουν θάλασσα, *άλος ἐν πελάγεσιν*, (πρβλ. *aequora ponti*), σε Ομήρ. Οδ.· *πόντιον πέλαγος* ή *πόντου πέλαγος*, σε Πίνδ.· *ἄλς πελαγία*, σε Αισχύλ.· *ἄλιον πέλαγος*, σε Ευρ.· συχνά λέγεται για τμήματα της θάλασσας, *Αἰγαῖον πέλαγος*, σε Αισχύλ.· *ἐκ μεγάλων πελαγῶν, τοῦ τε Τυρσηνικοῦ καὶ τοῦ Σικελικοῦ*, σε Θουκ. **II.** μεταφ., λέγεται για κάθε τεράστια ποσότητα, *πέλαγος κακῶν*, θάλασσα από συμφορές, σε Αισχύλ.· *πέλαγος δύης*, στον ιδ.· *εἰς τὸ πέλαγος τῶν λόγων*, σε Πλάτ.· επίσης λέγεται για φοβερές δυσκολίες, σε Σοφ.

πελάζω, μέλ. *-άσω*, Αττ. *πελῶ*, ποιητ. *πελάσω*, αόρ. α' *ἐπέλασα*, Επικ. *πέλασα*, *ἐπέλασσα*, *πέλασσα* — Μέσ., αόρ. α' ευκτ. *πελασσαίατο* — Παθ., αόρ. α'

ἐπελάσθην, επίσης ἐπλάσθην [ᾱ]· Επικ. γ' ενικ. και πληθ. συγκεκ. Παθ. αορ. β' ἐπλητο, πλητο, ἐπληντο, πληντο· παρακ. πέπλημαι, μτχ. πεπλημένος· (πέλας), **A.** Αμτβ., **1.** πλησιάζω, έρχομαι κοντά, προσέρχομαι, έλκω πλησίον ή κοντά, με δοτ., πέλασεν νήεσσι, σε Ομήρ. Ιλ.· τούτοις σὺ μὴ πελάζεις, σε Αισχύλ. κ.λπ. **2.** σπανίως με γεν., πελάσαι νεῶν, έρχομαι κοντά στα πλοία, σε Σοφ.· πελάζειν σῆς πάτρας, στον ιδ. **3.** με πρόθ., πελάζω πρὸς τοῖχον, σε Ησίοδ., στον ιδ.· οὐκέτι πελάτε, δεν θα με πλησιάσει άλλο περισσότερο, σε Σοφ. **4.** απόλ., σε Ξεν. **B.** Μτβ., **1.** φέρνω κοντά, κάνω να πλησιάσει, Κρήτη ἐπέλασεν (ενν. τὰς νέας), σε Ομήρ. Οδ.· νευρὴν μαζῶ πέλασεν, έφερε τη χορδή ψηλά στο στήθος του στο τράβηγμα του τόξου, στο ιδ.· ἐπέλασσα θαλάσση στήθος, στο κολύμπι, στο ιδ.· πέλασε χθονί, τους έφερε στη γη, σε Ομήρ. Ιλ.· ἔπος έρέω, ἀδάμαντι πελάσσας, το έκαναν ισχυρό όπως το διαμάντι, σε Χρησμ. παρά Ηροδ. **2.** ακολουθ. από πρόθ., μὲ νῆσον ἐς Ὠγυγίην πέλασαν θεοί, σε Ομήρ. Οδ. **Γ.** στην Παθ. όπως το Ενεργ. αμτβ., **I. 1.** έρχομαι πλησίον, πλησιάζω κ.λπ., με δοτ., σε Ομήρ. Ιλ.· πλητο χθονί, ήρθε κοντά (δηλ. βούλιαξε) στη γη, στο ιδ. **2.** σπανίως με γεν., σε Σοφ. **3.** ακολουθ. από πρόθ., πελασθῆναι ἐπὶ τὸν θεόν, στον ιδ. **II.** κάνω την πρώτη επαφή ή παντρεύομαι, λέγεται για γυναίκα, σε Αισχύλ. **πελάθω[ᾱ]**, ισοδ. του πελάζω (αμτβ.) μόνο στον ενεστ., σε Αισχύλ. παρά Αριστοφ., Ευρ.

πέλᾱνος, ό, I. οποιαδήποτε ουσία σε ημίγερη κατάσταση, ποικίλης συστάσεως, όπως το λάδι, σε Αισχύλ.· πηγμένο αίμα, στον ιδ.· αφρός στο στόμα, σε Ευρ. **II.** μείγμα που προσφερόταν στους θεούς από αλεύρι, μέλι και λάδι, σε Αισχύλ., Ευρ. (άγν. προέλ.).

πελαργῖδεύς, ό, μικρός πελαργός, σε Αριστοφ.

Πελαργικός, -ή, -όν = Πελασγικός· τὸ Πελαργικόν, η βόρεια πλευρά της Ακρόπολης στην Αθήνα, σε Αριστοφ.· γράφεται *Πελασγικόν* σε Ηρόδ., Θουκ.

πελ-αργός, ό, πελαργός, Λατ. ciconia, σε Αριστοφ. κ.λπ. (από το *πελός* και *αργός*, κυρίως με τη σημασία του άσπρου-μαύρου).

πελαργ-ώδης, -ες (εἶδος), όμοιος με πελαργό, σε Στράβ.

πέλᾱς, επίρρ., I. 1. κοντά, πλησίον, κοντινά, με γεν., σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ., Τραγ. **2.** όπως το *έγγός*, με δοτ., σε Πίνδ., Αισχύλ. **3.** απόλ., *χρημθθεις πέλας*, σε Ομήρ. Οδ.· *πέλας στείχειν, παρεῖναι, στήναι*, σε Τραγ. **II.** *οί πέλας* (ενν. ὄντες), οι γείτονες κάποιου, σε Θουκ. κ.λπ.· *απ' όπου, οι συνάνθρωποι, ολόκληρη η ανθρωπότητα*, σε Ηρόδ., Τραγ.· *στον ενικ., ό πέλας*, γείτονας κάποιου, συνάνθρωπος, οποιοσδήποτε άνθρωπος, σε Ηρόδ., Ευρ.

πελᾱσαιάτο, Επικ. γ' πληθ. ευκτ. Μέσ. αορ. α' του πελάζω.

Πελασγός, ό, Πελασγός, σε Ομήρ. Ιλ.· οι Πελασγοί εμφανίζονται ως σύμμαχοι των Τρώων· στην Ομήρ. Οδ. ακούμε γι' αυτούς στην Κρήτη· αλλά στην Ομήρ. Ιλ., ο Αχιλλέας προσεύχεται στο Δωδωναίο Δία ως Πελασγό· *Τὸ Πελασγικὸν Ἄργος*, ήταν το Θεσσαλικό Ἄργος, η αρχική έδρα των Ελλήνων· ο Ηρόδ. τους αντιπαραθέτει με τους Έλληνες· αλλά ο όρος *Πελασγοί* χρησιμοποιείται για τους Έλληνες στον Ευρ., όπως και στον Βιργ. Απ' όπου, επίθ. **Πελασγικός, -ή, -όν,** θεσσαλικός, έπειτα αντί του αργεΐτικος, σε Ευρ.· ομοίως, **Πελάσγιος, -α, -ον,** σε Αισχύλ., Ευρ.· **Πελασγιῶται, οί,** Πελασγιώτες (στη Θεσσαλία), σε Στράβ.· *θηλ. επίθ. Πελασγίς, -ίδος*, σε Ηρόδ. (αμφίβ. προέλ.).

πελάτης[ᾱ], -ου, ό (πελάζω)· I. αυτός που πλησιάζει ή έρχεται κοντά, σε Σοφ.· γείτονας, Λατ. accola, σε Αισχύλ. **II.** ιδίως λέγεται για κάποιον που πλησιάζει μια γυναίκα, *τὸν πελάταν λέκτρων Διός*, λέγεται για τον Ιξίονα, σε Σοφ. **III.** αυτός που πλησιάζει για να ζητήσει προστασία, κηδεμονευόμενος,

υπηρέτης, υποτελής, προστατευόμενο μέλος, σε Πλάτ.· το Ρωμ. *cliens*, σε Πλούτ.

πελάτις[ᾱ], -ιδος, ἡ, θηλ. αντί πελάτης, σε Πλούτ.

πελάω, ποιητ. τύπος αντί ενεστ. *πελάζω*, απαρ. *πελᾶν*, σε Σοφ.· προστ. *πέλα*, σε Ομηρ. Ὑμν.

πέλεθος, ὁ, κόπρανα, σε Αριστοφ.

πέλεθρον, τό, αρχ. τύπος του *πλέθρον*, σε Όμηρ.

πέλεια, ἡ (πελός)· **I.** άγριο περιστέρι, «πέτρινο» περιστέρι, καλείται έτσι από το σκούρο χρώμα του, σε Ομηρ., Σοφ. **II.** *πέλειαι, αἱ*, όνομα ιερειών-προφητισσών, πιθ. από τα προφητικά περιστέρια της Δωδώνης, σε Ηρόδ.

πελειάς, -άδος, ἡ, **I.** = *πέλεια*, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Τραγ. **II.** = το προηγ. II, σε Σοφ.

πελειο-θρέμμων, -ον (τρέφω), αυτός που τρέφει περιστέρια, σε Αισχύλ.

πελεκᾶς, -ᾶντος, ὁ, αυτός που τρώει ξύλα, τρυποκάρυδος, σαν να πρόκειται για πουλί-ξύλουργό (από το *πελεκάω*), σε Αριστοφ.

πελεκάω, μέλ. -ήσω (*πέλεκυς*), πελεκώ ή σχηματίζω με τσεκούρι, Λατ. *dolare*, σε Ομήρ. Οδ. (σε Επικ. αορ. *α΄ πελέκκησε*), σε Αριστοφ.

πελεκίζω, μέλ. -ίσω (*πέλεκυς*), κόβω με το τσεκούρι, ιδίως αποκεφαλίζω, σε Πολύβ.

πελεκῖνος, ὁ, θαλάσσιο πουλί της οικογένειας των πελεκανιδών, σε Αριστοφ.

πελέκκησε, Επικ. γ΄ ενικ. αορ. *α΄* του *πελεκάω*.

πέλεκκον, τό ή πέλεκκος, ὁ (πέλεκυς), τσεκούρι, λαβή τσεκουριού, σε Ομήρ. Ιλ.

πέλεκυς, -εως Ιων. -εος, ὁ· δοτ. πληθ. *πελέκεσι*, Επικ. *πελέκεσσι*· **1.** τσεκούρι με δύο άκρες για υλοτομικές εργασίες, αντίθ. προς το *ήμιπέλεκον*, σε Όμηρ., Ξεν. **2.** ιερός πέλεκυς, σε Όμηρ. Το ότι δεν ήταν κυρίως όπλο μάχης φαίνεται από τη φράση, *οὐ δόρασι μάχεσθαι, ἀλλὰ καὶ πελέκεσι*, μάχομαι όχι μόνο με δόρατα, αλλά και με κοινούς πέλεκεις, δηλ. με όλες τις δυνάμεις, σε Ηρόδ. **3.** στους Χαρακτ. του Θεοφρ. *πέλεκυς*, ως παιδικό παρωνύμιο (παρατσούκλι), φαίνεται να σήμαινε «κοφτερή λεπίδα, ξυράφι».

πελεκῦ-φόρος, ὁ, αυτός που φέρει πέλεκυ, Λατ. *consul ή praetor*, μπροστά από τους οποίους κουβαλούσαν πέλεκεις, σε Πολύβ.

πελεμίζω, Επικ. απαρ. -έμεν· Επικ. αόρ. β΄ *πελέμιζα* — Παθ., Επικ. παρατ.

πελεμίζετο· αόρ. *α΄ πελεμίσθη*· (*πάλλω*)· **1.** κουνώ, κάνω να τρέμει ή να ριγεί, σε Ομήρ. Ιλ.· *πελεμίζω (τόξον)* αγωνίζομαι στο τόξο, με σκοπό να το λυγίσω, σε Ομήρ. Οδ. — Παθ., κουνιέμαι, τρεμουλιάζω, ριγώ, σείομαι, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** κινώ ή σπρώχνω κάποιον από τη θέση του, στο ίδ. — Παθ., *χασσάμενος πελεμίσθη*, στο ίδ.

πελέσκεο, Ιων. και Επικ. β΄ ενικ. παρατ. του *πέλομαι*· προστ. *πέλεν* αντί *πέλου*.

πελιδνός ή πελιτνός, -ή, -όν = *πελιός*, μαυροκίτρινος, σε Θουκ.

πελιός, -ά, -όν (πελός), μαυροκίτρινος, σε Δημ.

πελιτνός, -ή, -όν, βλ. **πελιδνός**.

πέλλα, Ιων. *πέλλη*, -ης, ἡ, Λατ. *pelvis*, ξύλινο κύπελο, κάδος για γάλα, καρδάρα, σε Ομήρ. Ιλ., Θεόκρ.

πελλός, -ή, -όν, βλ. **πελός**.

πέλομαι, βλ. **πέλω**.

Πελοπόννησος, ἡ αντί *Πέλοπος νῆσος*, η Πελοπόννησος, ο επονομαζόμενος και ως Μοριάς, σε Ομηρ. Ὑμν. κ.λπ.· **οἱ Πελοποννήσιοι**, σε Ηρόδ. κ.λπ.· επίθ.

Πελοποννησιακός, -ή, -όν, σε Στράβ.· επίρρ. **Πελοποννήσις**, στην Πελοποννησιακή (δηλ. Δωρική) διάλεκτο, σε Θεόκρ.

πελός ή **πελλός**, -ή, -όν, Λατ. pullus, σκουρόχρωμος, σκονισμένος, σταχτόχρωμος, σε Θεόκρ.

Πέλ-οψ, -οπος, **ὁ** (**πελός**, **ὄψ**), Πέλοπας, δηλ. αυτός που έχει σκοτεινή όψη, ο γιος του Τάνταλου που ήρθε από τη Λυδία και έδωσε το όνομά του στην Πελοπόννησο, σε Ομήρ. Ιλ.

πελτάζω, μέλ. -σω (**πέλτη**), υπηρετώ ως πελταστής, σε Ξεν.

πελταστής, -οῦ, **ὁ** (**πελτάζω**), αυτός που φέρει ελαφριά ασπίδα (**πέλτη**) αντί για βαρύ ὄπλον, ο πελταστής, Λατ. cetratus, σε Ευρ., Θουκ. κ.λπ. Οι πελταστές βρίσκονταν ανάμεσα στους ὀπλίταις και στους ψιλούς.

πελταστικός, -ή, -όν, επιδέξιος στη χρήση της **πέλτης**, όπως ο πελταστής, σε Πλάτ.· *ή πελταστική* (ενν. τέχνη), τέχνη ή ικανότητα πελταστή, στον ίδ.· *τὸ πελταστικόν* = *οἱ πελτασταί*, σε Ξεν.· επίρρ. *πελταστικώτατα*, κατά πολύ με τον τρόπο των πελταστών, με το πιο επιδέξιο τρόπο, στον ίδ.

πέλτη, **ή**, **I. 1.** μικρή ελαφριά ασπίδα από δέρμα χωρίς στεφάνη γύρω της (*ἴτος*), ασπίδιο, Λατ. cetra, αρχικά σε χρήση από τους Θράκες, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ. **2.** το σώμα των *πελταστών*, σε Ευρ. **3.** στολίδι αλόγου, στον ίδ. **II.** = *παλτόν*, ακόντιο, κοντάρι, σε Ξεν.

πελτο-φόρος, -ον (**φέρω**), αυτός που φέρει ασπίδα, σε Ξεν.

πέλυξ, -υκος, **ὁ**, είδος πέλεκυ, σε Βάβρ.

πελῶ, Αττ. μέλ. του *πελάζω*.

πέλω και **πέλομαι**, μόνο στον ενεστ. και παρατ.· Ενεργ. κυρίως στον γ' ενικ. του ενεστ. *πέλει*, Επικ. παρατ. *πέλεν*, συγκοπτ. με αύξηση *ἔπλεν*· σπανίως σε άλλα πρόσωπα, *ἔπελες*, *πέλες*. Δωρ. α' πληθ. *πέλομες*, γ' πληθ. *πέλοντι*· θηλ. μτχ. *πέλουσα*. Ακόμα πιο συνηθισμένο ως αποθ. με την ίδια σημασία, *πέλομαι*, *πέλει*, *πέλεται*, *πελόμεσθα*, *πέλονται*· παρατ. συγκοπτ. β' *ἔπλεο*, συνηρ. *ἔπλεν*, *ἔπλετο*, *πέλοντο*· Ιων. β' ενικ. *πελέσκεο*· προστ. *πέλεν*· υποτ. *πέληται*, -όμεθα, -ωνται· ευκτ. *πέλοιτο*. **I.** Αρχική σημασία, είμαι σε κίνηση, εμφανίζεται στον Όμηρ.· *κλαγγή πέλει οὐρανόθι πρό*, η κραυγή ξεσηκώνεται, ανεβαίνει στον ουρανό, σε Ομήρ. Ιλ.· *τῷ δεκάτῃ πέλεν ἡώς*, σ' αυτόν ήρθε το δέκατο πρωινό, σε Ομήρ. Οδ.· *γῆρας καὶ θάνατος, ἐπ' ἀνθρώποισι πέλονται*, τα γεράματα και ο θάνατος έρχονται πάνω στους ανθρώπους, στο ίδ.· αυτή η σημασία της κίνησης είναι φάνερη στις σύνθετες μετοχές *ἐπιπλόμενος*, *περιπλόμενος*. **II.** συνήθως, είμαι, σε Όμηρ.· αλλά γενικά έχοντας τη σημασία της συνέχειας, συνηθισμένος να είμαι, σε Ομήρ. Ιλ.· ο παρατ. έχει ενεστ. σημασία, *ὀϊζυρὸς ἔπλεο*, προορισμένος για να είσαι δηλ. είσαι, στο ίδ.

πέλωρ, **τό**, οιωνός, τερατούργημα, τέρας, μόνο στην ονομ. και αιτ., λέγεται για τους Κύκλωπες, σε Ομήρ. Οδ.· λέγεται για τη Σκύλλα, στο ίδ.· αλλά ακόμα και για τον Ήφαιστο, σε Ομήρ. Ιλ.

πελώριος, -ον όπως *πέλωρος*, γιγάντιος, σε Όμηρ.· λέγεται για πράγματα, τεράστιος, *ἔγχος*, *λᾶας*, *κύματα*, στον ίδ.· *τὰ πρὶν πελώρια*, τα μεγάλα πράγματα ή οι πανίσχυροι άνθρωποι, λέγεται για την παλιά εποχή, σε Αισχύλ. **πέλωρον**, **τό**, = *πέλωρ*, τέρας, τερατούργημα, παράδοξο τέρας,, λέγεται για τη Γοργόνα, σε Όμηρ.· λέγεται για μεγάλο ελάφι, σε Ομήρ. Οδ.· λέγεται για τα ζώα που μεταμορφώθηκαν από την Κίρκη, στο ίδ.· *πέλωρα θεῶν*, οιωνός σταλμένος από τους θεούς, σε Ομήρ. Ιλ.

πέλωρος, -η, -ον και -ος, -ον (**πέλωρ**), τερατώδης, πελώριος, τεράστιος, γιγάντιος, με παράλληλη έννοια της απέχθειας προς αυτό, όπως το *πελώριος*,

σε Όμηρ., Ησίοδ.· ουδ. πληθ. ως επίρρ., *πέλωρα βιβᾶ*, κάνει πελώρια βήματα, σε Ύμν. στον Ερμή.

πέμμα, -ατος, τό (πέσσω), οποιοδήποτε είδος μαγειρεμένου φαγητού, αλλά συνήθως στον πληθ., γλύκισμα, κέικ, γλυκό φαγητό, σε Ηρόδ.

πεμπάδ-αρχος, ό, αρχηγός ενός σώματος από πέντε μέλη, σε Ξεν.

πεμπάζω, μέλ. -άσω (πέμπε), κυρίως μετρώ στα πέντε δάχτυλα, δηλ. μετρώ ανά πέντε, και έπειτα γενικά, μετρώ, σε Αισχύλ.· ομοίως στη Μέσ.· *έπην πάσας πεμπάσεται* (Επικ. αντί *πεμπάσεται*, υποτ. αορ. α΄) όταν τα έχει μετρήσει όλα, σε Όμηρ. Οδ.

πεμπάς, -άδος, ή (πέμπε), σύνολο, σώμα από πέντε μέλη, σε Πλάτ., Ξεν.

πεμπαστής, -οῦ, ό (πεμπάζω), αυτός που μετράει· χρησιμ. ως ρηματικό με αιτ., *μύρια πεμπαστής*, αυτός που αριθμεί ανά δεκάδες ή χιλιάδες, σε Αισχύλ.

πέμπε, Αιολ. αντί πέντε.

πεμπταίος, -α, -ον (πέμπτος), κατά την πέμπτη μέρα· σε συμφωνία με το υποκ., *πεμπταῖοι ίκόμεσθα*, ήρθαμε την πέμπτη μέρα, σε Όμηρ. Οδ.· *πεμπταῖον έγένετο*, συνέβη την πέμπτη μέρα, σε Δημ.· *πεμπταῖος προκειῖσθαι*, πέντε μέρες βρισκόταν νεκρός και ξαπλωμένος έξω (δηλ. άταφος), σε Αριστοφ.

πεμπτέος, -α, -ον, ρημ. επίθ. του *πέμπω*· **I.** αυτός που πρέπει να σταλεί, σε Λουκ. **II.** *πεμπτέον*, αυτό που κάποιος πρέπει να στείλει, σε Ξεν.

πέμπτος, -η, -ον (πέντε)· **I.** πέμπτος, εγώ μαζί με τέσσερις άλλους, *πέμπτος μετὰ τοῖσιν*, σε Όμηρ. Οδ.· *πέμπτος αὐτός*, σε Θουκ.· *πέμπτη σπιθαμή*, δηλ. τέσσερις πήχεις και μια σπιθαμή, σε Ηρόδ.· *τὸπέμπτον μέρος*, το πέμπτο στη σειρά, σε Πλάτ. **II.** *ή πέμπτη* (ενν. *ήμέρα*), η πέμπτη μέρα, σε Ησίοδ., Αριστοφ.

πεμπτός, -ή, -όν, ρημ. επίθ., αυτός που στέλεται, σε Θουκ.

πέμπω, Επικ. απαρ. -έμεναι, -έμεν· Ιων. παρατ. *πέμπεσκε*· μέλ. *πέμψω*, Δωρ.

πεμψῶ, Επικ. απαρ. *πεμψέμεναι*, αόρ. α΄ *έπεμψε*, Επικ. *πέμψα*· παρακ.

πέπομφα· γ΄ ενικ. υπερσ. *έπεπόμφει*, Ιων. -έε — Μέσ., μέλ. *πέμψομαι*, αόρ. α΄ *έπεμψάμην* — Παθ., μέλ. *πεμφθήσομαι*, αόρ. α΄ *έπέμφθην*· γ΄ ενικ. παρακ.

πέπεμπται, μτχ. *πεπεμμένος*·

A. I. στέλνω, αποστέλλω, σε Όμηρ. Ιλ. κ.λπ.· λέγεται για πλοίο, μεταφέρω, μεταβιβάζω, σε Όμηρ. Οδ.· με διπλή αιτ., *όδὸν πέμπω τινά*, οδηγώ κάποιον στο δρόμο του, σε Σοφ. **II. 1.** στέλνω μπροστά ή μακριά, διώχνω, όπως το *άποπέμπω*, στέλνω στο σπίτι, σε Όμηρ.· *χρή ξεῖνον παρεόντα φιλεῖν, έθέλοντα δέ πέμπειν*, «σα βρίσκεται σιμά σου, φίλευέ τον, αν πάλι θέλει να φύγει, καλοπροβόδιζέ τον», σε Όμηρ. Οδ. **2.** λέγεται για βλήματα, εκτυρσοκροτώ, πυροβολώ μπροστά, σε Ησίοδ. **3.** λέγεται για λέξεις, αποδίδω, προφέρω, σε Αισχύλ., Σοφ. **III.** οδηγώ πομπή, συνοδεύω, Λατ. *deduco*, σε Όμηρ. κ.λπ.· *ό πέμπων*, απόλ. λέγεται για τον Ερμή, σε Σοφ.· *πομπήν πέμπειν*, οδηγώ πομπή, σε Ηρόδ., Θουκ.· *πέμπω χορούς*, σε Ευρ., Ξεν.· στην Παθ., *πέμπεσθαι Διονύσω*, οδηγούμαι σε πομπή προς τιμήν κάποιου, σε Ηρόδ. **IV.** στέλνω με κάποιον, δίνω ως εφόδια για το ταξίδι, σε Όμηρ. Οδ., Ηρόδ. κ.λπ. **V.** όπως το *άναπέμπω*, προωθώ, παράγω, σε Σοφ. **B.** στη Μέσ., *πέμπεσθαί τινα* = *μεταπέμπεσθαι*, στέλνω να φωνάζουν κάποιον, σε Σοφ., Ευρ. **II.** στέλνω για λογαριασμό κάποιου, στην υπηρεσία του ή ενεργώ ώστε να σταλεί κάποιος, σε Σοφ.

πεμπ-ώβολον, τό (πέμπε, όβελός), πηρούνια με πέντε δόντια για να ανακατεύει τη θυσιαστήρια πυρά, σε Όμηρ.

πέμψειας, β΄ ενικ. Αιολ. ευκτ. αορ. α΄ του *πέμπω*.

πεμψέμεναι, Επικ. αντί *πέμψειν*, απαρ. μέλ. του *πέμπω*.

πέμψις, -εως, ἡ (πέμπω), αποστολή, στάλσιμο, απόπεμψη, σε Ηρόδ., Θουκ. **πεμψῶ, -εῖς, -εῖ**, Δωρ. μέλ. του *πέμπω*.

πενεστεία, ἡ = οἱ *πενέσται*, η τάξη των πενεστών, σε Αριστ.

πενέστερος, -τατος, συγκρ. και υπερθ. του *πένης*.

πενέστης, -ου, ὁ (πένομαι)· **I.** εργάτης, τεχνίτης· οι πενέστες ήταν Θεσσαλοί δουλοπάροικοι, Λατ. *ascripti glebae*, σε Αριστοφ., Ξεν. κ.λπ., όπως οι *Εἴλωτες* στη Λακωνία, αρχικώς ήταν φυλή που ηττήθηκε στον πόλεμο, έπειτα αυξήθηκαν από τους αιχμάλωτους του πολέμου και σχημάτισαν μια μέση κοινωνική τάξη που βρισκόταν ανάμεσα στους ελεύθερους και τους εκ γενετής δούλους. **II.** γενικά, οποιοσδήποτε σκλάβος ή δούλος, σε Ευρ.· φτωχός άνθρωπος, σε Αριστοφ.

πένης, -ητος, ὁ (πένομαι)· **I.** αυτός που δουλεύει για το καθημερινό ψωμί του, μεροκαματιάρης, φτωχός άνθρωπος, που διακρίνεται από τον *πτωχόν* (ζητιάνος), σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ. **II.** ως επίθ. λέγεται για φτωχό άνθρωπο, *δόμος*, σε Ευρ.· *ἐν πένητι σώματι*, στον ίδ.· με γεν., *πένης χρημάτων*, φτωχός από χρήματα, στον ίδ.· *πένης φίλων*, σε Πλάτ.· συγκρ. *πενέστερος*, σε Ξεν.· υπερθ. *πενέστατος*, σε Δημ.

πενητο-κόμος, -ον (κομέω), αυτός που φροντίζει τους φτωχούς, σε Ανθ.

πενθαῖλος, -α, -ον, θλιμμένος, μελαγχολικός, σε Ανθ.

πένθεια, ἡ, ποιητ. τύπος αντί *πένθος*, σε Αισχύλ.

πενθείετον, Επικ. αντί *πενθεῖτον*, γ' δυϊκ. του *πενθέω*.

πενθερά, Ιων. -ρη, ἡ, θηλ. του *πενθερός*, πεθερά, Λατ. *socrus*, σε Δημ.

πενθερός, ὁ, I. πεθερός, Λατ. *socer*, σε Όμηρ. κ.λπ.· στον πληθ., τα πεθερικά, σε Ευρ. **II.** γενικά, συγγένεια κατόπιν γάμου, π.χ. γαμπρός, κουνιάδος, στον ίδ.

πενθέω, Επικ. γ' δυϊκ. *πενθείετον*, απαρ. *πενθήμεναι*· μέλ. -ήσω, αόρ. α' *ἐπένθησα*, παρακ. *πεπένθηκα*· (*πένθος*)· θρηνώ, κλαίω, *πενθῶ*, σε Ομήρ. Ιλ.· *πενθεῖν τινα ὡς τεθνεῶτα*, σε Ηρόδ. κ.λπ. — Παθ., οδύρομαι για, σε Ισοκρ.

πένθημα, -ατος, τό, θρήνος, πένθος, σε Αισχύλ., Ευρ.

πενθήμεναι, Επικ. απαρ. του *πενθέω*.

πενθ-ήμερος, -ον, αυτός που διαρκεί πέντε μέρες, *κατὰ πενθήμερον*, λέγεται για διαδοχικά διαστήματα των πέντε ημερών, σε Ξεν.

πενθ-ημι-μερής, -ές, αυτός που αποτελείται από πέντε μισά μέρη, ή από δύομιση· στην προσωδία, *τομή πενθημιμερής*, η τομή έπειτα από δύομιση πόδες, όπως στα εξάμετρα και τα ιαμβικά μέτρα.

πενθ-ημι-πόδιος, -α, -ον (πούς), αυτός που αποτελείται από πέντε ημιπόδια, δηλ. από δύομιση πόδια, σε Ξεν.

πενθ-ήρης, -ες (*ἄρω), πλήρης πένθους, γεμάτος θρήνο, πένθιμος, θρηνητικός, σε Ευρ.

πενθητήρ, -ῆρος, ὁ, ἡ (πενθέω), αυτός που πενθεί, σε Αισχύλ.· θηλ. *κακῶν πενθητήριᾶ*, αυτή που θρηνεῖ για τις συμφορές, σε Ευρ.

πενθητήριος, -α, -ον (πενθέω), αυτός που αναφέρεται ή έρχεται ως ένδειξη πένθους, σε Αισχύλ.

πενθῖκός, -ή, -όν (πένθος), αυτός που ανήκει ή ταιριάζει στο πένθος, πένθιμος· επίρρ., *πενθικῶς ἔχειν τινός*, βρίσκομαι σε πένθος για κάποιον, σε Ξεν.

πένθῖμος, -ον· **I.** πένθιμος, μελαγχολικός, θλιμμένος, σε Αισχύλ., Ευρ. **II.** πένθιμος, λυπημένος, δυστυχής, *γῆρας*, σε Ευρ.

πένθος, -εος, τό, I. θλίψη, μελαγχολία, στενοχώρια, σε Όμηρ. κ.λπ.· *τινός*, για κάποιον, σε Ομήρ. Οδ.· ιδίως λέγεται για εξωτερικά σημεία θλίψης,

μοιρολόγημα του νεκρού, σε Όμηρ. κ.λπ.· *πένθος ποιήσασθαι*, δημόσιος πένθος, σε Ηρόδ. **II**. δυστυχία, σε Ηρόδ., Πίνδ. **III**. λέγεται για πρόσωπα, δυστυχία, σε Σοφ. (σχετίζεται με το *πάθος*, όπως το *βένθος* με το *βάθος*). **πενία**, Ιων. **-ίη, ή (πένομαι)**, φτώχεια, ανάγκη, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ. **πενιχρᾶλέος, -α, -ον**, ισοδύν. τύπος του *πενιχρός*, σε Ανθ. **πενιχρός, -ά, -όν**, όπως το *πένης*, φτωχός, πάμπτωχος, σε Ομήρ. Οδ., Θεογν. **πένομαι**, αποθ., χρησιμ. στον ενεστ. και παρατ., **I. 1.** αμτβ., δουλεύω για το καθημερινό ψωμί μου, για τον επιούσιο· γενικά, μοχθώ, δουλεύω, κοπιάζω, σε Όμηρ. **2.** είμαι φτωχός ή πάμπτωχος, σε Σόλωνα, Ευρ. κ.λπ. **3.** με γεν., είμαι φτωχός από, έχω ανάγκη, έχω έλλειψη, χρειάζομαι, σε Αισχύλ., Ευρ. **II.** μτβ., δουλεύω, επεξεργάζομαι, προετοιμάζω, ετοιμάζω, *δαίτα πένοντο*, σε Ομήρ. Οδ.· *τί σε χρή ταῦτα πένεσθαι*, στο ίδ. **πενταδραχμία, ή**, πέντε δραχμές, σε Ξεν. **πεντά-δραχμος, -ον (δραχμή)**, λέγεται για το βάρος ή την ονομαστική αξία των πέντε δραχμών, σε Ηρόδ. **πεντάεθλος, -άεθλον**, ποιητ. και Ιων. αντί *πένταθλος*, -ον. **πενταετηρίς, -ίδος, ή (ἔτος)**, = *πεντετηρίς*, σε Αριστ. **II.** ως επίθ., αυτός που έρχεται κάθε πέμπτο έτος, σε Πίνδ. **πεντα-έτηρος, -ον (ἔτος)**, ποιητ. αντί *πενταετής*, πέντε χρόνων στην ηλικία, σε Όμηρ. **πεντα-ετής, -ές ή πεντα-έτης, -ες, I.** πέντε χρόνων σε ηλικία, σε Ηρόδ. **II.** λέγεται για χρόνο, αυτός που διαρκεί πέντε χρόνια, σε Θουκ.· ουδ. επίρρ. *πεντάετες*, αυτό που έχει διάρκεια πέντε χρόνων, σε Ομήρ. Οδ. **πενταετία, ή** = *πενταετηρίς*, σε Πλούτ. **πεντά-ζωνος, -ον (ζώνη)**, αυτός που έχει πέντε ζώνες, σε Στράβ. **πενταθλία, ή** = *πένταθλον*· ομοίως, **πεντάθλιον, τό**, σε Πίνδ. **πέντ-αθλον**, Ιων. **-άεθλον, τό**, αγώνισμα που αποτελείται από πέντε αθλήματα, Λατ. *quinguerium*, σε Πίνδ.· *πεντάεθλον άσκεῖν ή έπασκεῖν*, σε Ηρόδ. Τέτοιες ασκήσεις ήταν το *άλμα*, ο *δίσκος*, ο *δρόμος*, η *πάλη*, η *πυγμή*, η τελευταία αντικαθιστώντας το αγώνισμα *άκόντισις* ή *άκών*· αυτά συνοψίζονται στον πεντάμετρο στίχο του Σιμων., *άλμα, ποδοκείην, δίσκον, άκοντα, πάλην*. **πέντ-αθλος**, Ιων. **-άεθλος, ό**, αυτός που αγωνίζεται στο *πένταθλον* και νικά σε αυτό, σε Αριστ.· μεταφ., λέγεται για άνθρωπο που ασχολείται και επιχειρεί τα πάντα, σε Ξεν. **πέντ-αιχμος, -ον (αίχμή)**, αυτός που έχει πέντε αιχμές, πέντε σημεία, σε Ανθ. **πεντάκις[ᾱ]**, (πέντε), επίρρ., πέντε φορές, σε Πίνδ., Αισχύλ. κ.λπ.· σε μεταγεν. ποιητές **πεντάκι**, σε Ανθ. **πεντάκις-μύριοι[ῶ]**, -αι, -α, πέντε φορές επί δέκα χιλιάδες, πενήντα χιλιάδες, σε Ηρόδ. **πεντάκις-χίλιοι[ι]**, -αι, -α, πέντε χιλιάδες, σε Ηρόδ. **πεντάκοσι-άρχης ή -αρχος, ό**, ο αρχηγός πεντακοσίων ατόμων, πεντακοσίων ανδρών, σε Πλούτ. **πεντάκόσιοι**, Επικ. **πεντηκόσιοι, -αι, -α, I.** πεντακόσιοι, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ. **I.** πεντακόσιοι, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ. **II.** στην Αθήνα, *οί πεντακόσιοι*, η Βουλή των πεντακοσίων (*ή Βουλή*), εκλεγμένη με κλήρο (*άπό κυάμου*), με πενήντα αντιπροσώπου από κάθε φυλή, σε Δημ. κ.λπ. **πεντάκοσιο-μέδιμνος, ό**, κάτοχος γης που παράγει πεντακόσιους μέδιμνους σιταριού ετησίως, σε Θουκ., Αριστ.· αναφορικά προς την κατά Σόλωνα

διαίρεση των Αθηναίων πολιτών, οι πεντακοσιομέδιμνοι σχημάτιζαν την πρώτη τάξη.

πεντᾶκοσιοστός, -ή, -όν, πεντακοσιοστός, ο τελευταίος από τους πεντακοσίους, σε Αριστοφ.

πεντᾶκῦμία, ή, το πέμπτο κύμα, θεωρείται πως είναι μεγαλύτερο από τα τέσσερα που προηγούνται, σε Λουκ.

πεντᾶ-μερής, -ές (μέρος), αυτός που αποτελείται από πέντε μέρη, σε Στράβ.

πεντᾶ-πάλαστος ή -πάλαιστος, -ον, αυτός που έχει μήκος πέντε παλάμες, πολύ μακρύς, σε Ξεν.

πεντά-πηχυς, -υ, γεν. -εος, αυτός που έχει πέντε πήχεις μήκος ή πλάτος, σε Ηρόδ.

πεντα-πλάσιος, -α, -ον, Ιων. **-πλήσιος, -η, -ον**, πέντε φορές μεγαλύτερος, σε Ηρόδ.· *πενταπλάσιός τινος*, πέντε φορές πιο μεγάλος όσο..., σε Αριστ.

πεντάρ-ρᾶγος, -ον (ῥᾶξ), αυτός που έχει πέντε ρώγες, σε Ανθ.

πεντ-αρχία, ή, εξουσία των πέντε, σε Αριστ.

πεντάς, -άδος, ή, μεταγεν. του *πεμπάς*.

πεντα-σπίθᾶμος, -ον, αυτός που έχει πέντε σπιθαμές μήκος ή πλάτος, σε Ξεν.

πεντα-στάδιος, -ον (στάδιον), αυτός που έχει πέντε στάδια, σε Στράβ.

επίσης **πεντα-σταδιαῖος**, σε Λουκ.

πεντά-στίχος, -ον, αυτός που έχει πέντε γραμμές ή στίχους, σε Ανθ.

πεντά-στομος, -ον (στόμα), αυτός που έχει πέντε στόματα ή ανοίγματα, λέγεται για ποτάμια, σε Ηρόδ.

πεντά-τευχος, -ον, αυτός που αποτελείται από πέντε βιβλία· ως ουσ.

ήπεντάτευχος (ενν. *βιβλος*), τα πέντε βιβλία του Μωυσή, η Πεντάτευχος.

πεντᾶφυής, -ές (φυή), με πενταπλάσια φύση, πενταπλός, σε Ανθ.

πέντᾱχῷ (πέντε), επίρρ., σε πέντε τμήματα, σε πέντε διαιρέσεις, σε Ομήρ. Ιλ.

πενταχοῦ (πέντε), επίρρ., σε πέντε μέρη, σε Ηρόδ.
πέντε, Αιολ. **πέμπε**, οἱ, αἱ, **τά**, άκλιτο, πέντε, σε Όμηρ. κ.λπ.
πεντε-καί-δέκα, οἱ, αἱ, **τά**, άκλιτο, δεκαπέντε, σε Ηρόδ. κ.λπ.
πεντεκαιδεκά-ναῖα, ἡ (ναῦς), μοίρα απο δεκαπέντε πλοία, σε Δημ.
πεντεκαιδεκά-τάλαντος, -ον, αυτός που αξίζει δεκαπέντε τάλαντα, σε Δημ.
πεντε-και-δέκάτος, -η, -ον, ο δέκατος πέμπτος, σε Κ.Δ.
πεντεκαιπεντηκοντα-ετής, -ές ή -έτης, -ες, αυτός που είναι είκοσι πέντε ετών στην ηλικία, σε Πλάτ.
πεντ-επι-και-δέκάτος, -η, -ον, ποιητ. αντί **πεντεκαιδέκατος**, σε Ανθ.
πεντε-σύριγγος[ῦ], -ον (σύριγξ), αυτός που έχει πέντε τρύπες, **ξύλον πεντεσύριγγον**, πάσσαλος για βασανισμό με πέντε οπές από τις οποίες περνούσαν το κεφάλι, τα χέρια και τα πόδια των εγκληματιών, σε Αριστοφ.
πεντε-τάλαντος[ἄ], -ον (τάλαντον), αυτός που έχει αξία ή αποτελείται από πέντε τάλαντα, σε Δημ.· **πεντετάλαντος δίκη**, δίκη για την επιστροφή πέντε ταλάντων, σε Αριστοφ.
πεντ-ετηρικός, -ή, -όν, αυτός που συμβαίνει κάθε πέντε χρόνια, **πενταετής**, σε Στράβ.
πεντ-ετηρίς, -ίδος, ἡ (ἔτος), **I**. διάστημα πέντε χρόνων, Λατ. *quinquennium*, **διὰ πεντετηρίδος**, κάθε πέντε χρόνια, σε Ηρόδ. **II**. γιορτή που τελείται κάθε πέντε χρόνια, στον ίδ., Θουκ.
πεντ-έτης, -ες (ἔτος), αυτός που αποτελείται από πέντε χρόνια, **σπονδαί**, σε Αριστοφ.
πεντε-τριάζομαι, αποθ., κυριεύω πέντε φορές, σε Ανθ.
πεντήκοντα, οἱ, αἱ, **τά**, άκλιτο, πενήντα, Λατ. *quingaginta*, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.
πεντηκοντά-δραχμος, -ον, αυτός που έχει αξία πενήντα δραχμών, σε Πλάτ.
πεντηκοντα-ετής, -ές ή -έτης, -ες (ἔτος), **I**. αυτός που έχει ηλικία πενήντα χρόνων, σε Πλάτ. **II**. αυτός που αποτελείται ή διαρκεί πενήντα χρόνια· **θηλ.**, **πεντηκονταέτιδες σπονδαί**, σε Θουκ.
πεντηκοντᾶ-και-τρίετης, -ες, αυτός που αποτελείται από πενήντα τρία χρόνια, σε Πολύβ.
πεντηκοντᾶ-κάρηνος, -ον (κάρηνον), αυτός που έχει πενήντα κεφάλια, σε Ησίοδ.
πεντηκοντά-παις, -παιδος, ὁ, ἡ, **I**. αυτός που περιέχει πενήντα παιδιά, σε Αισχύλ. **II**. αυτός που έχει πενήντα παιδιά, στον ίδ.
πεντηκονταρχέω, μέλ. -ήσω, κατέχω το αξίωμα του **πεντηκοντάρχου**, σε Δημ.
πεντηκόντ-αρχος, ὁ, ο αρχηγός πενήντα αντρών, σε Ξεν., Δημ.
πεντηκόντερος, ἡ, = **πεντηκόντορος**, σε Ηρόδ.
πεντηκοντήρ, -ῆρος, ὁ, αρχηγός σώματος πενήντα αντρών, διοικητής του σπαρτιατικού στρατού, σε Θουκ., Ξεν.
πεντηκοντό-γῦος, -ον (γύης), αυτός που αποτελείται από πενήντα στρέμματα σιτοκαλλιέργειας, σε Ομήρ. Ιλ.
πεντηκοντ-όργυιος, -ον (ὄργυια), αυτός που έχει βάθος, ύψος, μήκος, πενήντα οργιές, σε Ηρόδ.
πεντηκόντορος (ενν. ναῦς), ἡ, φορηγό πλοίο με πενήντα κουπιά, σε Πίνδ., Ευρ., Θουκ.
πεντηκοντ-ούτης, -ες, συνηρ. αντί **πεντηκοντα-έτης**, αυτός που έχει ηλικία πενήντα χρόνων, σε Πλάτ.
πεντηκόσιοι, -αι, -α, Επικ. αντί **πεντᾶκόσιοι**, πεντακόσιοι, σε Ομήρ. Οδ.

πεντηκοστεύομαι, Παθ., φορολογούμαι με τον φόρο της *πεντηκοστής* για οποιοδήποτε περιουσιακό στοιχείο, σε Δημ.

πεντηκοστο-λόγος, ὁ (λέγω), αυτός που εισπράττει το φόρο της *πεντηκοστής*, σε Δημ.

πεντηκοστός, -ή, -όν (πεντήκοντα)· **I.** πεντηκοστός, σε Πλάτ. **II.** ως ουσ. ή *πεντηκοστή*, **1.** (ενν. *μερίς*), στην Αθήνα φόρος του ενός πεντηκοστού ή του δύο τοις εκατό σε όλα τα εξαγόμενα και εισαγόμενα προϊόντα, σε Ρήτ.· *εὔρηκε καινήν ἱπικῆς τινα πεντηκοστήν*, βρήκε νέο είδος φόρου δύο επι τοις εκατό, στη θέση της ιππικής υπηρεσίας, δηλ. πλήρωσε αυτό στη θέση εκείνης, σε Δημ. **2.** (ενν. *ἡμέρα*), η πεντηκοστή μέρα μετά το Πάσχα, Πεντηκοστή, σε Κ.Δ.

πεντηκοστός, -ύος, ή (πεντήκοντα), ο αριθμός πενήντα, ιδίως ως υποδιαίρεση του σπαρτιατικού στρατού, σε Θουκ.· *κατὰ πεντηκοστῶς* (αιτ. πληθ.), σε Ξεν.

πεντ-ήρης (ενν. *ναῦς*), ή, πλοίο με πέντε ιστία, σε Ηρόδ.· ομοίως, **πεντηρικὸν πλοῖον, σκάφος**, σε Πολύβ.· βλ. **τριήρης**.

πέντ-οζος, -ον όπως το *πεντάοζος*, αυτός που έχει πέντε κλάδους· ο Ησίοδ. ονομάζει το χέρι *πέντοζον*, οι πέντε κλάδοι, οι πέντε διακλαδώσεις.

πεντ-όργγιος, -ον (ὄργυια), αυτός που αποτελείται από πέντε οργιές, σε Ανθ.

πεντ-ώργγος, -ον, Αττ. μορφή του *πεντόργγιος*, σε Ξεν.

***πένω**, βλ. **πένομαι**.

πεξάμενος, μτχ. Μέσ. αορ. α' του *πέκω*.

πεξῶ, Δωρ. αντί *πέζω*, μέλ. του *πέκω*.

πέος, -εος, τό, η μεμβράνη του ανδρικού γεννητικού οργάνου, το πέος, σε Αριστοφ. κ.λπ.

πεπᾶθυϊα, Επικ. αντί *πεπονθυϊα*, θηλ. μτχ. παρακ. του *πάσχω*.

πεπαίνω, αόρ. α' *ἐπέπα̃νω*· Παθ., μέλ. *πεπανθήσομαι*, αόρ. α' *ἐπεπάνθην*· (*πέπων*)· **1.** ωριμάζω, κάνω κάτι ώριμο, μεστώνω, σε Ηρόδ.· *ἀπόλ., διακοπῶν τὰς ἀμπέλους, εἰ πεπαίνουσι ἤδη*, δηλ. εάν τα σταφύλια ωριμάσουν, σε Αριστοφ. — Παθ., γίνομαι ώριμος, σε Ηρόδ. κ.λπ. **2.** μεταφ., καταευνάζω, καταπραΰνω την οργή, σε Αριστοφ., Ξεν.· λέγεται για ανθρώπους, ἦν *πεπανθῆς*, σε Ευρ.

πεπαίτερος και **-τατος**, ανώμ. συγκρ. και υπερθ. του *πέπων*.

πεπᾶλαγμένος, μτχ. Παθ. παρακ. του *παλάσσω*· **πεπᾶλακτο**, γ' ενικ. υπερσ.

πέπαλμαι, Παθ. παρακ. του *πάλλω*.

πεπᾶλών, αναδιπλ. μτχ. αορ. β' του *πάλλω*.

πέπα̃μαι, παρακ. του *πάομαι*, γ' πληθ. *πέπανται*.

πέπα̃νος, -ον, σπάνιος ισοδυν. τύπος του *πέπων*, σε Ανθ.

πεπᾶρεῖν, απαρ. αορ. β' μόνο στον Πίνδ., επιδεικνύω, δείχνω (αμφίβ. προέλ.).

πέπαρμαι, Παθ. παρακ. του *πείρω*.

πεπάσθαι, **I.** απαρ. παρακ. του *πατέομαι*· αλλά, **II. πεπᾶσθαι**, του *πάομαι*.

πεπάσμαι, Παθ. παρακ. του *πατέομαι*· **πεπάσμην**, Επικ. υπερσ.

πέπειρος, -ον και **-α, -ον**, όπως το *πέπων*, **1.** ώριμος, Λατ. *maturus*, σε Ανθ. **2.** μεταφ., καταπραϋμένος, *ὀργή*, σε Σοφ.

πέπεισθι αντί *πέποιθε*, προστ. αμτβ. παρακ. του *πείθω*.

πέπεισμαι, Παθ. παρακ. του *πείθω*.

πεπέρασμαι, Παθ. παρακ. του *περαίνω*· γ' πληθ. **πεπέρανται**.

πεπερημένος, μτχ. Παθ. παρακ. του *περάω* (B).

πέπερι, τό, πιτέρι, το φυτό πιπεριά, Λατ. *pirep*· γεν. *πεπέρεως, πεπέριος, πεπέριδος*.

πεπέτασμαι, Παθ. παρακ. του *πετάννυμι*.

πέπηγα, αμτβ. παρακ. του *πήγνυμι*.

πεπιθεῖν, Επικ. αναδιπλ. αορ. β' του *πείθω*· **πεπίθουμεν**, -οῖεν, ευκτ. α' και γ' πληθ.· **πεπίθωμεν**, υποτ. α' πληθ.

πεπιθήσω, Επικ. αναδιπλ. υποτ. αορ. α' του *πείθω*.

πέπλασμαι, Παθ. παρακ. του *πλάσσω*.

πεπλασμένως, επίρρ., ψεύτικα, προσποιητά, σε Πλάτ., Αριστ.

πέπλευσμαι, Παθ. παρακ. του *πλέω*.

πέπληγον, Επικ. αναδιπλ. αορ. β' του *πλήσσω*· **απαρ. πεπληγέμεν**, μτχ.

πεπληγώς· Μέσ. γ' ενικ. **πεπλήγετο**.

πεπλημένος, μτχ. Παθ. παρακ. του *πελάζω*.

πέπλος, ὁ, σε μεταγεν. ποιητές με ετερογενή πληθ. **πέπλα**· **I.** οποιοδήποτε υφασμάτινο ρούχο που χρησιμοποιείται ως κάλυμμα, σεντόνι, χαλί, παραπέτασμα, πέπλο, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ. **II. 1.** πέπλο που φοριόταν από τις γυναίκες πάνω από το κανονικό φόρεμα, και έπεφτε σχηματίζοντας πτυχές στο σώμα, αντίστοιχο του αντρικού *ἱματίου* ή της *χλαίνης*, σε Ομηρ. κ.λπ. **2.** ιδίως λέγεται για τον *πέπλον* της Αθηνάς που ήταν πεποικιλμένος με μυθολογικές παραστάσεις και τον οποίο μετέφεραν όπως το ιστίο ενός μεγάλου πλοίου σε δημόσια πομπή κατά τα Παναθήναια, σε Ευρ., Πλάτ. **3.** ανδρικό ένδυμα, σε Τραγ.· ιδίως λέγεται για τα μακρὰ Περσικά ενδύματα, σε Αισχύλ.

πέπλῳμαι, Παθ. παρακ. του *πλύνω*.

πέπλωμα, -ατος, τό (όπως αν προερχόταν από το *πεπλόω*), ένδυμα, σε Τραγ.

πέπνῳμαι, αρχ. Επικ. Παθ. παρακ. του *πνέω*, με ενεστ. σημασία· έχω πνοή ή ψυχή και μεταφ., είμαι σοφός, συνετός, φρόνιμος, **πέπνῳσαι νόω**, σε Ομήρ. Ιλ.· **απαρ.**, **πεπνῳσθαι**, σε Όμηρ.· β' ενικ. υπερσ. με σημασία παρατ. **πέπνῳσο**, σε Ομήρ. Οδ.· **μτχ. πεπνῳμένος** ως επίθ., σοφός, σώφρων, έξυπνος, σε Όμηρ., Ησίοδ.

πέποιθα, αμτβ. παρακ. του *πείθω*.

πεποιθήσεις, ή, πίστη, εμπιστοσύνη, πεποίθηση, σε Κ.Δ.

πεποιθομεν, Επικ. αντί *πεποιθωμεν*, α' πληθ. υποτ. παρακ. του *πείθω*.

πεπόλισμαι, παρακ. Παθ. του *πολίζω*· **πεπόλιστο**, Επικ. γ' ενικ. υπερσ.

πέπονθα, παρακ. του *πάσχω*.

πεπόσθαι, **απαρ.** Παθ. παρακ. του *πίνω*.

πέποσθε, Επικ. αντί *πεπόνθατε*, β' πληθ. παρακ. του *πάσχω*.

πεπότῃμαι, παρακ. του *ποτάομαι*· Επικ. γ' πληθ. **πεποτῃται**.

πέπρᾱγα και **πέπρᾱχα**, παρακ. του *πράσσω*· **πέπραγμα**, Παθ. παρακ.

πέπρᾱκα, παρακ. του *πιπράσκω*.

πέπρωται, **πέπρωτο**, γ' ενικ. παρακ. και υπερσ. του **πόρω*· **πεπρωμένος**, μτχ.

πέπτᾱμαι, Παθ. παρακ. του *πετάννυμι*.

πεπτεώς, μτχ. Επικ. παρακ. του *πίπτω*.

πεπτηώς, Επικ. αντί -ηκώς, μτχ. παρακ. από κοινού σε *πτήσσω* και *πίπτω*.

πέπτω, βλ. [πέσσω](#).

πέπτωκα, παρακ. του *πίπτω*.

πεπύθοιτο, γ' ενικ. Επικ. αναδιπλ. ευκτ. αορ. β' του *πυνθάνομαι*.

πεπῡκασμένος, μτχ. Παθ. παρακ. του *πυκάζω*.

πέπυσμαι, παρακ. του *πυνθάνομαι*· **πέπυστο**, Επικ. γ' ενικ. υπερσ.

πέπων-ον, γεν. -ονος· συγκρ. και υπερθ. **πεπαίτερος**, -ατος· **I.** λέγεται για φρούτο, ψημένος από τον ήλιο, ώριμος, μεστός, Λατ. *mitis*, σε Ηρόδ.,

Αριστοφ. κ.λπ. **II.** μεταφ. στην κλητ. ως έκφραση τρυφερότητας, γλυκός, φιλικός, ὦ πέπον, καλέ μου φίλε, σε Ομήρ. Ιλ.· *κριε πέπον*, αγαπημένο μου κριάρι, σε Ομήρ. Οδ.· με αρνητική σημασία, μαλακός, αδύναμος, σε Ομήρ. Ιλ.· ὦ πέπονες, μαλθακά, ασθενικά πλάσματα, στο ιδ.· *μόχθος πέπων*, καταπραυμένοι πόνος, σε Σοφ. κ.λπ.· με δοτ., *ἐχθροῖς πέπων*, πράος προς τους εχθρούς, σε Αισχύλ.

πέρ, εγκλιτ. μόριο, που επιτείνει τη λέξη στην οποία προστίθεται, δηλ. της δίνει έμφαση· **1.** όταν η λέξη είναι ουσ., προτίθεται η *μτχ. ὦν ή εὼν*, *μινυνθάδιόν περ έόντα*, όλοι θνητοί όπως εγώ, σε Ομήρ. Ιλ.· *άγαθός περ έών*, όσο γενναίος και να είναι, Λατ. *quamvis fortis*, στο ιδ.· *αλόχω περ έούση*, μολονότι είναι σύζυγός μου, στο ιδ.· η *μτχ. ὦν* συχνά παραλείπεται, *φράδμων περ άνήρ*, πόσο πονηρός, στο ιδ.· *κρατερός περ, θεοί περ*, σε Όμηρ.· επίσης επισυνάπτεται και σε άλλες μετοχές, *ιέμένων περ*, πόσο ανυπόμονος, σε Ομήρ. Ιλ.· *άχνύμεν περ*, παρόλο που είναι λυπημένος κ.λπ. **2.** ενίοτε προσθέτει απλώς ένταση, *έλεενότερός περ*, κατά πολύ περισσότερο αξιολύπητος, στο ιδ.· *μύθυμνά περ*, αντί πολύ λίγο, *όλίγον περ*, στον ιδ.· επίσης χρησιμοποιείται για να επιτείνει την άρνηση, *ούδέ περ*, όχι, όχι ακόμα, καθόλου, *ούδ' ύμιν ποταμός περ έύρροος άρκέσει*, στο ιδ. **3.** εστιάζει την προσοχή σε ένα ή περισσότερα πράγματα, από ένα πλήθος πραγμάτων, τουλάχιστον, σχεδόν, βεβαίως, *τιμήν πέρ μοι όφελλεν έγγυαλίζαι*, τουλάχιστον τιμή (από οτιδήποτε άλλο) μου χρωστάει, στο ιδ.· *τόδε πέρ μοι έπικρήνηνον έέλδωρ*. **II.** Προστίθεται σε διάφορους συνδ. και αναφ. λέξεις, με τα οποία μπορεί να σχηματίζει λέξεις. **1.** μετά από υποθ. συνδ., βλ. [εἵπερ](#). **2.** μετά από χρον. συνδ., *ότε περ*, ακριβώς όταν, σε Ομήρ. Ιλ.· *όταν περ*, σε Σοφ. **3.** μετά από αιτιολ. συνδ., βλ. [ἐπειέπερ](#), [ἐπειδήπερ](#). **4.** μετά από αναφ., βλ. [ὅσπερ](#), [οἷόςπερ](#), [ὥσπερ](#). **5.** μετά από καί, βλ. [καίπερ](#).

πέρᾱ, επίρρ., **I. 1.** πέρα, κατά μήκος ή πιο πέρα, περαιτέρω, Λατ. *ultra*, σε Πλάτ. **2.** με γεν., *Ατλαντικῶν πέρα ὄρων*, σε Ευρ. **II. 1.** λέγεται για χρόνο, επιπλέον, μακρύτερα, σε Ξεν. **2.** με γεν., *πέρα μεσούσης ήμέρας*, στον ιδ. **III. 1.** πέρα από το μέτρο, υπερβολικά, υπέρμετρα, *πέρα λέγειν, φράζειν*, σε Σοφ. κ.λπ. **2.** με γεν., πλέον, πέραν, παραπέρα, *πέραν δίκης καιροῦ*, σε Αισχύλ.· *πέραν τῶν νῦν εἰρημένων*, σε Σοφ.· *θαυμάτων πέραν*, πέρα από τους μύθους, σε Ευρ.· ενίοτε η γεν. παραλείπεται, *ἄπιστα καί πέρα*, πράγματα απίστευτα και ακόμα πιο πολύ, σε Αριστοφ. **3.** επίσης ως συγκρ. ακολουθ. από ή, σε Σοφ. **IV.** ψηλότερα, πιο πάνω από, *τῶν έχθρῶν πέρα*, στον ιδ.

πέρα, ή, βλ. [πέραν](#), ενικ. τέλ.

περαῖν, Επικ. αντί *περᾱν*, απαρ. του *περάω*· **περάσκει**, γ' ενικ. Ιων. προστ. **περᾱθεν**, Ιων. **-ηθεν**, επίρρ. (*πέρα*), από πέρα, από το μέρος που είναι πιο πέρα ή πιο απομακρυσμένο, σε Ηρόδ., Ευρ.

περαίη, ή, βλ. [περαῖος](#).

περαίνω, ποιητ. **πειραίνω**· μέλ. *περανῶ*, αόρ. α' *ἐπέρᾱνα* — Μέσ., μέλ. *περᾱνοῦμαι*, αόρ. α' *ἐπερᾱνάμην* — Παθ., αόρ. α' *ἐπερᾱνθήν*· γ' ενικ. παρακ. *πεπέραναι*, ποιητ. *πεπείρανται*· (*πέρας*)· **I. 1.** φέρνω σε τέλος, τελειώνω, ολοκληρώνω, φέρνω εις πέρας, σε Τραγ. κ.λπ. — Παθ., έρχομαι σε ένα τέλος, ολοκληρώνομαι, *πάντα πεπείρανται*, σε Ομήρ. Οδ.· πληρούμαι, εκτελούμαι, σε Ευρ. κ.λπ. **2.** στην ομιλία, τελειώνω το λόγο, σταματώ να μιλάω, σε Αισχύλ. κ.λπ. **3.** επαναλαμβάνω από την αρχή ως το τέλος, σε Αριστοφ.· διηγούμαι, σε Ευρ. **4.** απόλ., εκτελώ το σκοπό μου, ιδίως μαζί με άρνηση, *ούδέν περαίνω*, δεν φθάνω σε αποτέλεσμα, δεν καταφέρνω, δεν σημειώνω πρόοδο, σε Ευρ.,

Θουκ. **II.** αμτβ., διαπερνῶ, φτάνω ἢ διέρχομαι, σε Αισχύλ., Πλάτ. **III.** αμτβ., ἔρχομαι σ' ἓνα τέλος, τελειώνω, σε Πλούτ.

περαῖος, -α, -ον (πέραν), αὐτός που βρίσκεται στην ἄλλη πλευρά· ως ουσ. *ἡπεραίη* (ενν. γῆ, χῶρα), ἡ ἀπέναντι χώρα, ἡ χώρα στην ἀπέναντι ὀχθὴ του ποταμοῦ, σε Στράβ.· *ἡ περαιὰ τῆς Βοιωτίας χώρας*, τὸ μέρος τῆς Βοιωτίας που βρίσκεται ἀπέναντι (ἀπὸ τῆ Χαλκίδας), σε Ηρόδ.· *ἡ περαιὰ τῶν Τενεδίων*, ἡ ἀκτὴ (τῆς Ἀσίας) ἀπέναντι ἀπὸ τὴν Τένεδο, σε Στράβ.

περαιῖος, μέλ. -ῶσω· I. μεταφέρω στὴν ἀπέναντι πλευρά, μεταφέρω πιο πέρα ἢ ἀπέναντι, *στρατιὰν ἐπεραιῶσε*, Λατ. *trajecit exercitum*, σε Θουκ. — Παθ. με Μέσ. μέλ., προσπερνῶ, διαβαίνω, περνῶ, σε Ομήρ. Οδ., Αριστοφ., Θουκ.· ἐπίσης με αιτ. τόπου, *ἐπεραιώθη τὸν Ἀράξεα*, σε Ηρόδ.· *τὸ πέλαγος*, σε Θουκ.

περαιότερος, -α, -ον, συγκρ. ἐπίθ. (πέρα)· **I.** αὐτός που βρίσκεται πιο πέρα, *ὁδοὶ περαιότεραι*, δρόμοι που οδηγοῦν παραπέρα, σε Πίνδ. **II. 1.** ἐπίρρ. *περαιτέρω*, πιο πέρα, σε Ευρ.· *καὶ ἔτι περαιότερος*, σε Θουκ. **2.** με γεν., *τῶνδε καὶ περαιότερος*, σε Αισχύλ.· *περαιότερος τοῦ μετρίου*, σε Ξεν.· καὶ ἀπὸλ. *περαιότερος* (ενν. τοῦ δέοντος), αὐτὰ που ἔχουν γίνεи πέραν αὐτοῦ που ἀρμόζει, πολὺ μακριὰ ἀπὸ αὐτό, σε Σοφ.

περαιῶσις, ἡ (περαιῖος), διέλευση, μεταφορά, μετάβαση στὸ ἀπέναντι μέρος, σε Στράβ.

πέρᾱν, Iων. καὶ Επικ. πέρην, ἐπίρρ., I. 1. στὴν ἄλλη πλευρά, ἀπέναντι, πιο πέρα, Λατ. *trans*, με γεν., *πέρην ἁλός*, σε Ομήρ. Ιλ.· *τὰ πέρην τοῦ Ἰστροῦ*, σε Ηρόδ.· *πόντου πέραν*, σε Αισχύλ. **2.** ἀπὸλ., στὴν ἄλλη πλευρά, σε Ηρόδ., Ξεν. **3.** με ρήμ. κίνησης ἀκολουθ. ἀπὸ εἰς, πιο πέρα, ἀπέναντι σε, *πέρην ἐς τὴν Ἀχαιὴν διέπεμψαν*, σε Ηρόδ.· *πέραν εἰς τὴν Ἀσίαν διαβῆναι*, σε Ξεν.· ἐπίσης χωρὶς εἰς, *διαβαλόντες πέρην*, ἔχουν διασχίσει τὴν κεντρικὴ χώρα, σε Ηρόδ. **4.** με ἄρθρο, *διαβιβάζειν εἰς τὸ πέραν τοῦ ποταμοῦ*, σε Ξεν.· *τὰ πέραν*, τὰ πράγματα που ἐγίναν στὴν ἀπέναντι πλευρά, στὸν ἰδ.· *ἡ πέραν γῆ*, ἡ χώρα ἀμέσως μετὰ τὰ σύνορα, ὁμορὴ χώρα, σε Θουκ. **II.** ἐναντι, ἀπέναντι, με γεν., *πέρην Εὐβοίης*, σε Ομήρ. Ιλ. **III.** = πέρα, πιο πέρα, με γεν., *πέραν γε πόντου τερμόνων τ' Ἀτλαντικῶν*, σε Ευρ.

περαντικός, -ή, -όν (περαίνω), τελικός, τελειωτικός, ἀμφισβήτητος, σε Αριστοφ.

περάπτων, Aiol. ἀντὶ *περιάπτων*.

πέρᾱς, -ᾱτος, τό (πέρα)· I. τέλος, ὄριο, σύνορο, *ἐκ περάτων γῆς*, σε Θουκ. **II. 1.** τέρμα, τέλος, *οὐ πέρας ἔχων κακῶν*, σε Ευρ.· *πέρας ἐστὶ τοῦ βίου, θάνατος*, σε Δημ. **2.** τελειότητα, περάτωση, σε Λουκ. **III.** ως ἐπίρρ. ὅπως τὸ τέλος, ως τὸ τέλος, ἐπιτέλους, σε Αισχίν. κ.λπ.

περάσιμος[ᾱ], -ον (περάω), διαβατός, σε Πλούτ.

πέρᾱσις, ἡ (περάω), διάβαση, *βίου πέρασις*, πέρασμα ἀπὸ τὴν ζωὴ στὸ θάνατο, σε Σοφ.

πέρᾱσσα, Eπικ. ἀντὶ ἐπέρᾱσα, ἀόρ. α' του περάω
B.

πέρᾱτος, -η, -ον (πέρα), στὴν ἀπέναντι πλευρά· ως ουσ. *περάτη* (ενν. χῶρα), ἡ ἀπέναντι χώρα ἢ επικράτεια, ἰδίως λέγεται γιὰ τὴ δυτικὴ ἀντίθ. πρὸς τὴν ἀνατολική, *ἐν περάτῃ*, σε Ομήρ. Οδ.

περᾱτός, Iων. -ητός, -ή, -όν, = περάσιμος, σε Πίνδ., Ηρόδ.

περάω (A), Eπικ. ἀπαρ. περάαν· Iων. γ' ενικ. προστ. περάασκε· μέλ. περάσω [ᾱ], Iων. περήσω· ἀόρ. α' ἐπέρᾱσα, Iων. ἐπέρησα, παρακ. πεπέρᾱκα· (πέρα)· I. 1. διαπερνῶ, *λευκοὺς ἐπέρησεν ὁδόντας*, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** συνήθως, περνῶ ἀπέναντι ἢ ἀπὸ πλευρά σε πλευρά, προσπερνῶ, περνῶ, διασχίζω, διέρχομαι,

περᾶν θάλασσαν, πόντον, σε Ομήρ. Οδ.· *πύλας πέρησεν*, πέρασε ανάμεσα από τις πύλες, σε Ομήρ. Ιλ.· *τάφρος ἀργαλή περάαν*, δύσκολη να τη διαβείς, στο ιδ.· *τὰς φυλακὰς περάω*, περνῶ τις πύλες, σε Ηρόδ.· μεταφ., *κίνδυνον περάω*, περνῶ μέσα από, δηλ. υπερνικῶ τον κίνδυνο, σε Αισχύλ.· *περάω ὄρκον*, πιθ. διέρχομαι τις λέξεις του ὁρκου, δίνω ὄρκο, Λατ. *jusjurandum peragere*, στον ιδ. **3.** σπανίως λέγεται για χρόνο, διέρχομαι, συμπληρώνω, *τοῦ βίου τέρμα*, σε Σοφ.· *τὴν τελευταίαν ἡμέραν*, σε Ευρ. **II. 1.** αμτβ., διαπερνῶ ή τρυπῶ, με ὄπλο, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για τη βροχή, σε Ομήρ. Οδ.· *ρίχνομαι σ' ἓνα μέρος*, σε Ξεν. **2.** περνῶ διαμέσου, διαρκῶ, εξελίσσομαι, περνῶ, *δι' Ὠκεανοῖο*, σε Ομήρ. Οδ.· *ἐπὶ πόντον*, σε Ομήρ. Ιλ.· *διὰ Κυανέας ἀκτὰς*, μέσω των Συμπληγάδων, σε Ευρ. **3.** περνῶ σε ή από κάποιο τόπο, *εἰς Αἴδαο*, σε Θέογν.· *ἔξω δωμαίων*, σε Σοφ.· με αιτ. τόπου, *περάω Δελφούς*, σε Ευρ. **4.** σπανίως λέγεται για χρόνο, *διὰ γήρως περάω*, σε Ξεν.· *εὐδαίμων περάω*, ζω ευτυχισμένος, σε Χρησμ. παρά Ξεν. **5.** υπερβαίνω όλα τα ὅρια, προχωρῶ εξαιρετικά μακριά, σε Σοφ.· ομοίως, *περάω ὀργῆς*, ξεπερνῶ όλα τα ὅρια θυμοῦ (ή παύω από τον θυμό), στον ιδ. **6.** με ὄργανο κίνησης σε αιτ., *περάωπόδα*, ἵχνος, σε Ευρ.

περάω (B), μέλ. *περάσω [ᾶ]*, Αττ. *περῶ*· αὐρ. *ἀ' ἐπέρασα*, Επικ. *πέρασσα*, *ἐπέρασσα*· Παθ. παρακ. *πεπέρημαι*· (*πέρα*)· μεταφέρω πέρα από τη θάλασσα για να πουλήσω, εξάγω προς πώληση· *ἐπειτα ὅπως το πέρνημι*, πουλῶ ανθρώπους ως σκλάβους, σε Όμηρ.· *περάωτινὰ Λῆμνον*, πουλῶ κάποιον στη Λήμνο, σε Ομήρ. Ιλ.· ή με πρόθ. *περάω τινὰ ἐς Λῆμνον*, στο ιδ.· *περάω τινὰ πρὸς δώματά τινος*, σε Ομήρ. Οδ.

Πέργαμος, ή, 1. Πέργαμος, η ακρόπολη ή το κάστρο της Τροίας, σε Ομήρ. Ιλ.· *τὸ Πριάμου Πέργαμον*, σε Ηρόδ.· *τὰ Πέργαμα*, σε Σοφ., Ευρ. κ.λπ.· αργότερα οποιαδήποτε ακρόπολη, σε Αισχύλ., Ευρ. **2.** επίσης **Περγαμία, ή**, σε Πίνδ.

Περγασή, ή, δήμος της φυλῆς Ἐρεχθίδος· **Περγασῆσι**, στην Περγασή, σε Αριστοφ.

περδικο-τρόφος, -ον (τρέφω), αυτός που εκτρέφει πέρδικες, σε Στράβ.

πέρδιξ, -ίκος, ό και ή, πέρδικα, Λατ. *perdix*, σε Σοφ.

πέρδομαι, αποθ. με Ενεργ. αὐρ. *β' ἔπαρδον*, παρακ. *πέπορδα*, υπερσ.

πεπόρδειν, κλάνω, Λατ. *pedere*, σε Αριστοφ.

πέρηθεν, πέρην, Ιων. αντί *περᾶθεν*, *πέραν*.

περητός, -ή, -όν, Ιων. αντί *περᾶτός*.

πέρθω, μέλ. *πέρσω*, αὐρ. *ἀ' ἔπερσα*, αὐρ. *β' ἔπαρθον*, απαρ. *πράθειν*, Επικ. *πράθεειν* — Παθ., με Μέσ. μέλ. *πέρσομαι*· συγκοπτ. απαρ. αορ. *β' πέρθαι*, ὅπως το *δέχθαι* από το *δέχομαι*· **1.** καταστρέφω, ερημώνω, λεηλατῶ, αφανίζω, μια πόλη, σε Όμηρ. **2.** λέγεται για πρόσωπα, σκοτώνω, θανατώνω, σε Πίνδ., Σοφ.· μεταφ. λέγεται για τον έρωτα, σε Ευρ. **3.** λέγεται για πράγματα, καταστρέφω, σε Αισχύλ., Σοφ. **II.** αποκτῶ με λεηλασία, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ. **περί**, πρόθ. με γεν. δοτ. και αιτ.· ριζική σημασία, επί τόπου, ολόγυρα, αντίθ. το *ἀμφί* σημαίνει κυρίως και στις δύο πλευρές.

A. ME GEN.· I. 1. λέγεται για τόπο, πέριξ, ολόγυρα, Λατ. *circum*, σε Ομήρ. Οδ. **2.** γύρω, πλησίον, *περί σοῦ πάντα γένοιτο ῥόδα*, σε ελληνικές επιγραφές.

II. λέγεται για αιτία, σημαίνει το σκοπό σχετικά με ή για τον οποίο κάποιος κάνει κάτι. **1.** με ρήμ. που σημαίνουν μάχομαι ή πολεμῶ, *μάχεσθαι περί πτόλιος*, σε Ομήρ. Ιλ.· *περί Πατρόκλοιο θανόντος*, στο ιδ.· ομοίως, *τρέχειν περί ἑωυτοῦ*, *περί τῆς ψυχῆς*, σε Ηρόδ. **2.** περί, για, με σκοπό να, *μερμηρίζειν περί τινος*, σε Ομήρ. Ιλ.· *φροντίζειν περί τινος*, σε Ηρόδ. **3.** με ρήμ. που σημαίνουν άκουσμα, γνώση, ομιλία, σχετικά με, ως προς, Λατ. *circa*, *de*, *περί νόστου*

ἄκουσα, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ. **4.** πιο πολύ σχετικά με το κίνητρο παρά με το αντικείμενο, *περὶ ἔριδος μάρνασθαι*, μάχομαι εξαιτίας μεγάλης ἐχθρας, σε Ομήρ. Ιλ.· *περὶ τῶνδε*, γι' αυτούς τους λόγους, στο *ιδ.* **5.** σχετικά, για να, σε σχέση με, *οὕτως ἔσχε περὶ τοῦ πρήγματος τούτου*, σε Ηρόδ.· ομοίως, *τὰ περὶ τινος*, οι σχετικές μ' αυτόν περιστάσεις, σε Θουκ.· επίσης χωρίς το άρθρο, *ἀριθμοῦ περὶ*, σχετικά με τον αριθμό, σε Ηρόδ. **III.** όπως Λατ. *prae*, πριν, πάνω από, *πέρα*, *περὶ πάντων ἔμμεναι ἄλλων*, σε Ομήρ. Ιλ.· *τετιμῆσθαι περὶ πάντων*, στο *ιδ.*· *κρατερὸς περὶ πάντων*, σε Όμηρ.· μ' αυτή τη σημασία συχνά χωρίζεται από τη γεν., *περὶ φρένας ἔμμεναι ἄλλων*, στη φρόνηση ξεπερνά τους άλλους, σε Ομήρ. Ιλ. **IV.** για να δηλώσει αξία, *περὶ πολλοῦ ἔστιν ἡμῖν*, είναι πολύ άξιος για εμάς, σε Ηρόδ.· *περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι τι*, θεωρώ κάτι άξιο, δηλ. πολύ σπουδαίο, Λατ. *magni facere*, στον *ιδ.*· *περὶ πλείστου ἡγεῖσθαι*, σε Θουκ. **B.** ME ΔΟΤ.· **I. 1.** λέγεται για τόπο, γύρω από, *τριγύρω*, λέγεται για ιματισμό, οπλισμό, κ.τ.λ.· *ἔνδυνε περὶ στήθεσσι χιτῶνα*, σε Ομήρ. Ιλ.· *κνημῖδας περὶ κνήμησιν ἔθηκεν*, στο *ιδ.*· *περὶ δ' ἔγχεϊ... καμείται*, θα κουραστεί κρατώντας το δόρυ, στο *ιδ.*· *περὶ δουρὶ πεπαρμένος*, τρυπήθηκε απ' αυτό, καρφώθηκε απ' αυτό, στο *ιδ.*· *πεπτιῶς περὶ ζῖφει*, σε Σοφ. **2.** λέγεται για πολεμιστή που στέκεται πάνω από ή τριγυρίζει γύρω από νεκρό ή συμπολεμιστή για να τον υπερασπιστεί, (βλ. [ὑμφιβαίνω](#), [περιβαίνω](#)), *Αἴας, περὶ Πατρόκλῳ βεβήκει*, σε Ομήρ. Ιλ. **II. 1.** λέγεται για αιτία, σχεδόν όπως η *περὶ*, με γεν., λέγεται για αντικείμενο για το οποίο ή σχετικά με το οποίο κάποιος μάχεται, *μαχήσασθαι περὶ δαιτί*, σε Ομήρ. Οδ.· *περὶ τοῖς φιλτάτοις κυβεύειν*, σε Πλάτ. **2.** ομοίως επίσης χρησιμοποιείται με ρήμ. που σημαίνουν φόβο, *ἔδεισεν δὲ περὶ ζανθῶ Μενελάῳ*, σε Ομήρ. Ιλ.· *δεῖσαι περὶ τῷ χωρίῳ*, σε Θουκ. **3.** γενικά, λέγεται για αιτία ή αφορμή, για, με σκοπό να, εξαιτίας, Λατ. *prae*, *μὴ περὶ Μαρδονίῳ πταίσῃ ἡ Ἑλλάς*, σε Ηρόδ.· *περὶ σφίσιν αὐτοῖς πταίειν*, σε Θουκ. **I.** στους Ποιητές επίσης, *περὶ δέϊματι*, για φόβο, σε Πίνδ.· *περὶ τάρβει*, *περὶ φόβῳ*, σε Αισχύλ. **Γ.** ME ΑΙΤ.· **I. 1.** λέγεται για τόπο, κυρίως αναφέρεται στο αντικείμενο γύρω από το οποίο γίνεται η κίνηση, *περὶ βόθρον ἐφοίτων*, έρχονταν κατά πλήθη γύρω από το λάκκο, σε Ομήρ. Οδ.· *ἄστν πέρι διώκειν*, σε Ομήρ. Ιλ.· απ' όπου, κοντά, *ἑστάμεναι περὶ τοῖχον*, σε Ομήρ. Ιλ.· *οἱ περὶ Πηνειὸν ναίεσκον*, στο *ιδ.*· *περὶ τὴν κρήνην*, κάπου κοντά σ' αυτή, σε Πλάτ.· *ἡ περὶ Λέσβον ναυμαχία*, η ναυμαχία στα ανοιχτά της Λέσβου, σε Ξεν. **2.** λέγεται για πρόσωπα που βρίσκονται γύρω από κάποιον, *οἱ περὶ τινα*, η συνοδεία κάποιου, ακόλουθοι, βοηθοί, σύντροφοι, *οἱ περὶ τὸν Πείσανδρον πρέσβεις*, σε Θουκ.· *οἱ περὶ Ἡράκλειτον*, οι μαθητές του, σε Πλάτ.· *οἱ περὶ Ἀρχίαν πολέμαρχοι*, ο Αρχίας και οι πολεμικοί συνεργάτες του, σε Ξεν.· *ἔπειτα, οἱ περὶ τινα*, περιφραστικά αντί του προσώπου του ιδίου, σε Πλούτ. **3.** λέγεται για το αντικείμενο με το οποίο κάποιος ασχολείται ή σχετίζεται, *περὶ δόρπα πονεῖσθαι*, σε Όμηρ.· *εἶναι ή γίνεσθαι περὶ τι*, σε Θουκ. κ.λπ.· *ὁ περὶ τὸν ἵππον*, ιπποκόμος, σε Ξεν. **4.** σημαίνει κίνηση γύρω ή σε ένα μέρος, *περὶ νῆσον ἀλώμενοι*, περιπλάνηση γύρω από το νησί, σε Ομήρ. Οδ.· *χρονίζειν περὶ Αἴγυπτον*, σε Ηρόδ. **5.** σχετικά, σε περίπτωση που, *τὰ περὶ τὴν Αἴγυπτον γεγονότα*, σε Ηρόδ.· *εὐσεβεῖν περὶ θεούς*, σε Πλάτ.· επίσης χωρίς ρήμα, σχετικά, από την άποψη, σε σχέση με, *πονηρὸς περὶ τὸ σῶμα*, σε Πλάτ.· *ἀκόλαστος περὶ ταῦτα*, σε Αισχίν.· *τὰ περὶ τὰς ναῦς*, οι ναυτικές εργασίες, σε Θουκ.· *τὰ περὶ τοὺς θεούς*, σε Ξεν. κ.λπ. **II. 1.** λέγεται για χρόνο, *περὶ λύχνων ἀφάς*, περίπου την ώρα που ανάβουν τους λύχνους, σε Ηρόδ.· *περὶ μέσας νύκτας*, περίπου τα μεσάνυχτα, σε Ξεν.· *περὶ ἡλίου δυσμάς*, στον *ιδ.* **2.** λέγεται για αριθμούς που δόθηκαν χωρίς ακρίβεια, *περὶ ἑβδομήκοντα*, περίπου

εβδομήντα, σε Θουκ. **Δ.** ΘΕΣΗ· η *περί* μπορεί να ακολουθεί το ουσ. όταν γίνεται αναστροφή, ἦν *περι*, ἄστν *πέρν*. **Ε.** Απόλ. ως *επίρρ.*, **Ι.** γύρω, ολόγυρα, επίσης κοντά, δίπλα, σε Ομηρ. **ΙΙ. 1.** *μπροστά ή υπεράνω των άλλων*, στην οποία περίπτωση συνήθως παθαίνει αναστροφή, *Τυδεΐδῃ, πέρν μὲν σε τῖον Δαναοί*, σε Ομήρ. **Ιλ.**· *πέρν κέρδεα οἶδεν*, σε Ομήρ. **Οδ. 2.** *περὶ κῆρι*, από τα βάθη της καρδιάς, από καρδιάς, *περὶ κῆρι φιλεῖν*, σε Ομήρ. **Ιλ.**· *περὶ κῆρι χολοῦσθαι*, στο *ιδ.*· ομοίως, *περὶ σθένει*, στο *ιδ.* **3.** *επιτετ. περὶ πρό*, όπου η *περί* ανακτά την προφορά της, στο *ιδ.* **ΣΤ.** ΣΤΑ ΣΥΝΘ· απαντούν όλες οι κύριες σημασίες· **Ι.** ολόγυρα, όπως στο *περιβάλλω, περιβλέπω, περιέχω*. **ΙΙ.** λέγεται για επιστροφή στο ίδιο σημείο, γύρω, όπως σε *περιάγω, περιβαίνω, περιστρέφω*. **ΙΙΙ.** *υπέρ, μπροστά*, όπως στο *περιγίγνομαι, περιτοξεύω*· επίσης *πέρα από το μέτρο, πολύ, υπερβολικά*, όπως στο *περικαλλής, περιδείδω*, όπως **Λατ.** *per-in permultus, pergatus*. **ΙV.** *σπανίως = ἀμφί*, όπως στο *περιδέξις*. **Ζ.** ΠΡΟΣΩΔΙΑ· αν και το *ι* στην *περί* είναι βραχύ, η *περί* δεν παθαίνει έκθλιψη. Οι εξαιρέσεις στον κανόνα αυτό είναι λίγες.

περι-αγγέλλω, μέλ. -αγγελῶ, **Ι. 1.** *αναγγέλλω με μηνύματα προς διάφορες κατευθύνσεις*, σε Θουκ. **2.** *απόλ., στέλνω ή μεταφέρω ένα μήνυμα γύρω*, σε **Ηρόδ.** **ΙΙ.** *με δοτ. προσ. και απαρ.*, στέλνω διαταγές προς διάφορες διευθύνσεις για να εκτελέσουν κάτι, *περιήγγελλον ταῖς πολεσι στρατιὰν παρασκευάζεσθαι*, σε Θουκ. **κ.λπ.**· με το *απαρ.* να παραλείπεται, *ναῦς περιήγγελλον*, **Λατ.** *imperabant naves*, στον *ιδ.*

περιᾱγείρω, *τριγυρίζω και μαζεῦω χρήματα* — **Μέσ.**, *κάνω το ίδιο για λογαριασμό κάποιου άλλου*, σε **Πλάτ.**

περιᾱγής, -ές (περιάγνυμι)· **Ι.** *σπασμένος σε κομμάτια*, σε **Ανθ.** **ΙΙ.** = *περιηγής*, αρκετά *stroγγυλός*, στο *ιδ.*

περι-αγνίζω, μέλ. -σω, *εξαγνίζω τα πάντα ολόγυρα μου*, σε **Λουκ.**

περι-ᾱγνῶμι, μέλ. -ᾱζω, *κάμπτω και σπάζω ολόγυρα* — **Παθ.**, *ὄψ περιᾱγνυται*, η *φωνή παρηχεί ολόγυρα*, δηλ. *απλώνεται ολόγυρα*, σε **Ομήρ. Ιλ.**

περι-ᾱγω, μέλ. -ζω, **Ι. 1.** *οδηγώ ή περιφέρω*, σε **Ηρόδ.** **2.** *οδηγώ κάποιον μαζί μου, τον έχω πάντα κοντά μου*, σε **Ξεν.**· ομοίως στη **Μέσ.**, στον *ιδ.* **3.** *περιφέρω, περιστρέφω, τὴν κεφαλὴν*, σε **Αριστοφ. κ.λπ.**· *περιάγω τὴν σκυταλίδα*, *στρίβω μέχρις ότου να σφίξει η θηλειά*, σε **Ηρόδ.** **4.** *αναβάλλω*, σε **Λουκ.** **5.** *φέρνω γύρω σ' ένα σημείο, πρὸς τι*, σε **Αριστ. κ.λπ.** **ΙΙ.** με *αιτ. τόπου*, *πηγαίνω ολόγυρα, περιᾱγουσι τὴν λίμνην κύκλῳ*, σε **Ηρόδ.**· *περιάγω τὰς πόλεις*, σε **Κ.Δ.**

περιᾱγωγεύς, ὁ, *εργάτης για την περιστροφή της ἄγκυρας*, σε **Λουκ.**

περιᾱγωγή, ἡ, *περιφορά, περιστροφή*, σε **Πλάτ.**

περι-ᾱδω, μέλ. -ᾱσσομαι, *περιφέρομαι τραγουδώντας*, σε **Λουκ.**

περιαιρετός, -ή, -όν, *αυτός που μπορεί κάποιος να αφαιρέσει*, σε **Θουκ.**

περι-αιρέω, μέλ. -ήσω, *παρατ. -ήρηκα*, *ἀόρ. β' περι-εἶλον*, *απαρ. -ελεῖν*· **Ι.** *αφαιρώ κάτι που περιβάλλει, αφαιρώ εξωτερικό περίβλημα, παίρνω μακριά, αφαιρώ από, τὰ τεῖχη*, σε **Ηρόδ.**, **Θουκ.**· *περιαιρέω τὸν κέραμον*, *αφαιρώ το πήλινο αγγείο μέσα στο οποίο περιχύθηκε ο χρυσός*, σε **Ηρόδ.** — **Μέσ.**, *αφαιρώ από τον εαυτό μου, περιαιρέω τὴν κυνέην*, *βγάζω την περικεφαλαία μου*, σε **Ηρόδ.**· *βιβλίον περιαιρεόμενος*, *αφαιρώ (το κάλυμμα) από μια επιστολή*, δηλ. *την ανοίγω*, στον *ιδ.*· *αλλά η Μέσ. συχνά όπως ακριβώς η Ενεργ.*, *αφαιρώ από, παίρνω μακριά*, σε **Ξεν.**, **Πλάτ.** — **Παθ.**, *αφαιρούμαι, τοῦ ἄλλου περιηρημένου*, όταν το υπόλοιπο έχει αφαιρεθεί, σε **Θουκ.** **ΙΙ.** **Παθ.** *επίσης με αιτ. πράγμ.*, *στερούμαι κάποιου πράγματος, περιηρημένοι χρήματα καὶ συμμάχους*, σε **Δημ.**· *τοὺς στεφάνους περιήρηνται*, στον *ιδ.*

περιακτέον, ρημ. επίθ. του *περιάγω*, αυτός που πρέπει να τον περιφέρουν, σε Πλάτ.

περι-αλγέω, στεναχωριέμαι πάρα πολύ για, *τινί*, σε Θουκ.

περι-αλγής, -ές (*ἄλγος*), αυτός που είναι πολύ στενοχωρημένος, περίλυπος, σε Πλάτ.

περι-ἄλείφω, μέλ. -*ψω*, αλείφω ολόγυρα, γύρω παντού, πασαλείφω, σε Αριστοφ.

περίαλλος, -ον, αυτός που βρίσκεται μπροστά από όλους τους άλλους· ως επίρρ. *περίαλλα*, πριν απ' όλα, σε Ομηρ. Ὑμν., Πίνδ.· υπερβολικά, σε Σοφ.

περι-ἄλουργός, -όν, αυτός που έχει βυσσινί χρώμα, *κακοῖς περιαλουργός*, διπλοβαμμένος, βαμμένος άσχημα, σε Αριστοφ.

περίαμμα, -ατος, τό (*περιάπτω*), οτιδήποτε φοριέται πάνω σε κάποιον, περίαπτο, φυλαχτό, βασκάνιο, χαϊμαλί, σε Ανθ.

περι-αμπέχω, μέλ. -*αμφέζω*, αόρ. β' -*ἤμπεσχον*· επίσης, **περιαμπίσχω**, παρατ. -*ἤμπισχον*· **I.** περιβάλλω, *περιαμπέχω τινά τι*, βάζω κάτι γύρω ή πάνω από κάποιον, σε Αριστοφ. — Μέσ., *περιβάλλομαι*, περικαλύπτομαι, σε Πλάτ. **II.** καλύπτω ολόγυρα, στον ίδ.

περι-ἄμύνω[ῶ], υπερασπίζω ή φυλάσσω ολόγυρα, περιφρουρώ παντού, σε Πλούτ.

περί-απτος, -ον, κρεμασμένος ολόγυρα· ως ουσ., *περίαπτον τό* = *περίαμμα*, σε Πλάτ.· προσάρτημα, σε Αριστ.

περι-άπτω, μέλ. -*ψω*, **I. 1.** δένω, προσδένω, εξαρτώ γύρω ή πάνω, εφαρμόζω, *γυίοις φάρμακα περάπτων* (Αιολ. τύπος), σε Πίνδ. — Μέσ., θέτω γύρω από τον εαυτό μου, φορώ πάνω μου, σε Πλάτ. **2.** μεταφ., *περιάπτω τιμάς, αἰσχός τινι*, προσάπτω σε κάποιον, σε Αριστοφ.· *ἀντὶ καλῆς (δόξης) αἰσχρὰν περιάπτω τῇ πόλει*, σε Δημ. **II.** ανάβω φωτιά ολόγυρα ή στη μέση, σε Κ.Δ.

περι-αρμόζω, προσαρμόζω κάτι σε κύκλο, *τί τινι*, σε Πλούτ.

περι-αρτάω, μέλ. -*ήσω*, αναρτώ ολόγυρα ή πάνω σε κάτι — Παθ., είμαι κρεμασμένος ολόγυρα ή πάνω σε, με δοτ., είμαι αναρτημένος, σε Πλούτ.

περι-αστράπτω, μέλ. -*ψω*, αστράπτω ολόγυρα, με αιτ., σε Κ.Δ.

περι-ασχολέω, μέλ. -*ήσω*, είμαι απασχολημένος με κάποιο πράγμα, σε Λουκ.

περι-αυχένιος, -ον (*αὐχὴν*), αυτός που τοποθετείται γύρω από το λαιμό, σε Ηρόδ.

περ-ίαχε, Επικ. αντί *περι-ίαχε*, γ' ενικ. παρατ. του *περιάχω*.

περι-βαίνω, μέλ. -*βήσομαι*, αόρ. β' *περι-έβην*, Επικ. *περί-βην*· **I.** βαδίζω ολόγυρα, λέγεται για κάποιον που υπερασπίζεται το νεκρό σύντροφό του είτε περπατώντας γύρω γύρω απ' αυτόν, είτε, όπως το *ἀμφιβαίνω*, με το να στέκεται από πάνω του, απόλ., σε Ομήρ. Ιλ.· με γεν., *περιβῆναι ἀδελφειοῦ κταμένοιο*, στο ίδ.· επίσης με δοτ., *Πατρόκλῳ περιβάς*, το ίδ.· ομοίως, *περὶ τρόπιος βεβαῶτα*, στέκομαι πάνω από την καρίνα του πλοίου, σε Ομήρ. Οδ.· με αιτ., *περιβαίνω ἵππον*, καβαλώ άλογο, σε Πλούτ. **II.** λέγεται για ήχο, αντηχώ στα αυτιά κάποιου, σε Σοφ.

περι-βάλλω, μέλ. -*βάλλῶ*, αόρ. β' -*έβᾶλον*· **I. 1.** ρίχνω ολόγυρα, *περὶ χαῖρε βαλὼν*, έχοντας βάλλει τα χέρια του ολόγυρα του, σε Ομήρ. Οδ.· *χέρας περιβάλλω τινί*, σε Ευρ.· *περὶ δι' ὠλένας δέρα βάλοιμι*, στον ίδ.· *περιβάλλω τινὶ δεσμά*, σε Αισχύλ.· *περιβάλλω, ναῦν περὶ ἔρμα*, προσαράζω σε ξέρα, σε Θουκ. — Μέσ., βάζω κάτι επάνω μου, φορώ, με αιτ. πράγμ., *τεῦχεα περιβαλλόμενοι*, φόρεσαν τα όπλα τους, σε Ομήρ. Οδ.· *περιβάλλω ἔρυμα, ἔρκος, τείχεα*, περιβάλλω κάποιον για να τον υπερασπίσω, περιτειχίζω, σε Ηρόδ.· με διπλή αιτ., *τεῖχος περιβάλλεσθαι πόλιν*, χτίζω τείχος γύρω της, στον ίδ.· σε Παθ.

παρακ., έχω τοποθετήσει ένα πράγμα γύρω από κάποιον, σε Πλάτ.· *περιβεβλημένος το τεῖχος*, έχει το τεῖχος γύρω του, στον ιδ. **2.** μεταφ., τοποθετώ κάτι γύρω από ένα πρόσωπο, δηλ. τον περιβάλλω μ' αυτό, *περιβάλλω τινὶ βασιλῆην, τυραννίδα*, στον ιδ., Ευρ.· *δουλείαν Μυκήναις*, σε Ευρ.· *περιβάλλω ἀνανδρίαν τινί*, δηλ. κάνω κάποιον άτολμο, δειλό, στον ιδ. **II.** αντιστρόφως με δοτ. πράγμ., *περιβάλλω, περιστοιχίζω, περιτριγυρίζω, περιβάλλειν βρόχῳ τὸν αὐχένα*, στον ιδ.· μεταφ., *περιβάλλω τινὰ χερσί*, εναγκαλίζομαι, στον ιδ.· μεταφ., *περιβάλλω τινὰ συμφοραῖς, κακοῖς*, εμπλέκω κάποιον σε συμφορές, δυστυχίες κ.λπ., στον ιδ.· ομοίως στη Μέσ., *περικλείω* ή *περιβάλλω* για την υπεράσπισή μου, σε Ξεν. **2.** *περιβάλλω τινὰ χαλκεύματι*, *περιβάλλω* κάποιον με το ξίφος μου, δηλ. τον διαπερνώ με αυτό, σε Αισχύλ.

III. 1. με αιτ. μόνο, *περικυκλώνω, περικλείω, περιβάλλει με σκότος*, σε Ευρ.· *περιβάλλω τινά*, αγκαλιάζω αυτόν, σε Ξεν.· αλλά επίσης και ενδύω, ντύνω, σε Κ.Δ. — Παθ., *τὸ περιβεβλημένον*, περιβόλος, περίφρακτος χώρος, σε Ηρόδ. — Μέσ. *ἤλαυνον περιβαλλόμενοι (τὰ ὑποζύγια)*, *περιτριγυρίζοντας*, στον ιδ. **2.** φέρνω την πυξίδα γύρω-γύρω, αναστρέφω, με αιτ., *ἵπποι περὶ τέρμα βαλοῦσαι*, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για πλοία, *περιβάλλω τὸν Ἄθων*, σε Ηρόδ. κ.λπ. **3.** συχνάζω, αγαπώ ένα μέρος, σε Ξεν. **IV. 1.** Μέσ., προσπαθώ να κερδίσω προς όφελός μου, στοχεύω, Λατ. *affectare*, καθώς λέμε «μηχανεύομαι» ένα πράγμα, *περιβάλλω ἐωντῶ κέρδεα*, σε Ηρόδ.· *σωφροσύνης δόξαν περιβάλλω*, σε Ξεν.· Παθ. παρακ., έχω την κατοχή ενός πράγματος, σε Ηρόδ. **2.** καλύπτω ή σκεπάζω με λόγια, σε Πλάτ. **V.** υπερβάλλω, και επομένως γενικά, υπερέχω, υπερβαίνω, *μνηστήρας δώροισι*, σε Ομήρ. Οδ.· απλώς, *περιβάλλω ἀρετῇ*, υπερέχω στην αρετή, σε Ομήρ. Ιλ.

περί-βᾶρυς, -υ, γεν. -εος, αυτός που είναι υπερβολικά βαρύς, σε Αισχύλ.

περιβάς, μτχ. αορ. β' του *περιβαίνω*.

περιβέβλημαι, Παθ. αόρ. του *περιβάλλω*.

περί-βην, Επικ. αντί *περι-έβην*, αόρ. β' του *περιβαίνω*.

περιβῆναι, απαρ. αορ. β' του *περιβαίνω*.

περιβιόω, επιζώ, σε Πλούτ.

περί-βλεπτος, -ον, αυτός που παρατηρείται από όλες τις πλευρές, θαυμάζεται από όλους τους παρατηρητές, σε Ευρ., Ξεν.

περι-βλέπω, μέλ. -ψω, **I.** βλέπω ολόγυρα, ατενίζω ολόγυρα, σε Ξεν. κ.λπ. **II.**

1. μτβ., βλέπω ολόγυρα προς, *πάντας*, στον ιδ.· ομοίως στη Μέσ., σε Κ.Δ. **2.** επιζητώ, εξετάζω γύρω για, *τινά ή τι* σε Λουκ. **3.** ατενίζω, θαυμάζω, σέβομαι, σε Σοφ.· *περιβλέπω βίαν*, φθονώ, υποπτεύω ή εποφθαλμιώ, σε Ευρ. — Παθ., *περιβλέπεσθαι τίμιον*, Λατ. *digito monstrari*, στον ιδ.

περίβλεψις, -εως, ή, ματιά ολόγυρα, κοίταγμα τριγύρω, ακριβής εξέταση, σε Πλούτ.

περι-βόητος, -ον, ποιητ. **περί-βωτος**· **I. 1.** διαδεδομένος, πολυσυζητημένος, φημισμένος, σε Θουκ., Δημ. **2.** με αρνητική σημασία, διαβόητος, σεσημασμένος, σκανδαλώδης, σε Δημ.· επίρρ. -τως, διαβόητα, περιβόητα, σε Αισχίν., Δημ. **II.** αυτός που έρχεται μαζί ή ανάμεσα σε κραυγές, επιθ. για τον Άρη, σε Σοφ.

περιβόλαιον, τό (*περιβάλλω*), αυτό το οποίο καλύπτει ή περιβάλλει κάποιον, κάλυμμα, *θανάτου περιβόλαια*, καλύμματα νεκρού, σε Ευρ.· *περιβόλαιον σαρκός ήβῶντα*, νεανικά περιβλήματα σαρκός, δηλ. νιάτα, νεανική ηλικία, στον ιδ.· κάλυμμα άρματος ή δίφρου, σε Πλούτ.

περιβολή, ή (*περιβάλλω*),· **I.** οτιδήποτε περιβάλλει, περίβλημα, περιβολή, σε Πλάτ.· *χειρῶν περιβολαί*, εναγκαλισμοί, σε Ευρ.· ομοίως *περιβολαί* μόνο, σε

Ξεν.· περιβολαὶ χθονός, δηλ. ο τάφος, σε Ευρ.· περιβολή (ξίφεος), θήκη, στον ιδ.· απόλ. λέγεται για τα τείχη γύρω από την πόλη, *ἐπτάπυργοι περιβολαί*, στον ιδ. **II. 1.** χώρος που περιφράζεται, περιφέρεια, επικράτεια, *οἰκίης μεγάλης περιβολή*, σπίτι με μεγάλη έκταση, σε Ηρόδ. **2.** περιφέρεια, περίμετρος, σε Θουκ.· π. ποιεῖσθαι, κάνω κυκλική διαδρομή, σε Ξεν. **III.** μεταφ., **1.** αγώνας, προσπάθεια, *τῆς ἀρχῆς*, Λατ. affectatio imperii, στον ιδ. **2.** *ἡ περιβολή τοῦ λόγου*, όλη η έκταση της υπόθεσης, το μήκος και μάκρος αυτής, σε Ισοκρ. **περίβολος, -ον (περιβάλλω), I.** περιβεβλημένος, περιφραγμένος, περικυκλωμένος, σε Ευρ. **II. 1.** ως ουσ. *περίβολος, ό,* = περιβολή, *ἐχίδνης περίβολοι*, το δηλητήριο ή το κουλούριασμα του ερπετού, στον ιδ.· στον πληθ., τα τείχη γύρω από την πόλη, σε Ηρόδ., Ευρ.· ομοίως στον ενικ., σε Θουκ. **2.** περίφραγμα, περιφέρεια, περίμετρος, *περίβολος νεωρίων*, σε Ευρ.· λέγεται για ναό, περίβολος, σε Πλούτ.

περι-βόσκω, βόσκω ολόγυρα — Παθ., λέγεται για βοοειδή, με αιτ., σε Λουκ. **περι-βραχίονιος, -α, -ον (βραχίων),** αυτός που βρίσκεται γύρω ή πάνω στο χέρι, σε Πλούτ.· *περιβραχιόνιον τό*, περιβραχιόνιο ή μέρος οπλισμού για το χέρι, σε Ξεν.

περι-βρύχιος[ύ], -α, -ον, αυτός που καταποντίζεται από το φούσκωμα των κυμάτων ολόγυρα, *οἷδατα περιβρύχια*, κύματα που καταπίνουν το ένα το άλλο, δηλ. κύμα πάνω στο κύμα, σε Σοφ.

περι-βύω, μέλ. -βύσω [ύ], στουπώνω, βουλώνω, *τί τινι*, σε Λουκ.

περίβωτος, -ον, ποιητ. αντί *περιβόητος*, σε Ανθ.

περι-γίγνομαι, Ιων. και μεταγεν. -γίνομαι [ί], μέλ. -γενήσομαι, αόρ. β' -εγενόμην, παρακ. -γέγονα· **I. 1.** είμαι ανώτερος από τους άλλους, υπερισχύω, υπερνικώ, υπερέχω, με γεν., *ἡνίοχος περιγίγνεται ἡνίοχοιο*, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· σπανίως με αιτ., *περιγίγνομαι Ἑλληνας*, σε Ηρόδ.· απόλ., είμαι ανώτερος, επικρατώ, στον ιδ., Θουκ. κ.λπ. **2.** λέγεται για πράγματα, *ἣν τι περιγένηται σφι τοῦ πολέμου*, αν κέρδιζαν κάποιον προνόμιο στον πόλεμο, σε Θουκ.·

περιγίγνομαι ὑμῖν πλῆθος νεῶν, έχω υπεροχή στον αριθμό των πλοίων, στον ιδ.

II. 1. επιζώ, ξεπερνώ, διασώζομαι, διαφεύγω, Λατ. salvus evadere, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.· *οἱ περιγενόμενοι*, οι επιζώντες, σε Ηρόδ.· επίσης με γεν. *πράγμα., περιεγένετο τούτου τοῦ πάθεος*, επέζησε της συμφοράς, στον ιδ. **2.** λέγεται για πράγματα, περισσεύω, σε Αριστοφ., Ξεν. **3.** λέγεται για πράγματα επίσης, μένω ως κέρδος ή αποτέλεσμα, *ἐκτῶν μεγίστων κινδύνων μέγιστα τιμαὶ περιγίγνονται*, σε Θουκ.· *περιγίγνεται τι*, το αποτέλεσμα της υπόθεσης είναι τέτοιο, σε Δημ.

περι-γλάγής, -ές (γλάγος), αυτός που είναι γεμάτος γάλα, σε Ομήρ. Ιλ.

περιγληνάομαι, αποθ., (γλήνη), γυρίζω τα μάτια μου ολόγυρα, ατενίζω ολόγυρα, λέγεται για λιοντάρι, σε Θεόκρ.

περί-γλωσσοσ, -ον (γλῶσσα), ετοιμόλογος, σε Πίνδ.

περι-γνάμπω, μέλ. -ψω, παρακάμπω ένα ακρωτήριο, *Μάλειαν*, σε Ομήρ. Οδ.

περίγραμμα, -ατος, τό, γραμμή ζωγραφισμένη γύρω από κύκλο, ιχνογράφημα, σε Λουκ.

περιγραπτέον, ρημ. επίθ. του *περιγράφω*, αυτός που μπορεί να χαραχθεί, να αντιγραφεί, σε Πλάτ.

περι-γραπτός, -όν, σημειωμένος γύρω-γύρω, περιγεγραμμένος, *ἐκ περιγραπτοῦ*, από ένα περιγεγραμμένο διάστημα, σε Θουκ.

περιγρᾶφή, ἡ, I. 1. γραμμὴ περιγεγραμμένη, περίγραμμα, σκίτσο, σε Πλάτ., Αριστ. **2.** περιφέρεια, περίμετρος, σε Αριστ. **3.** αυτό που σημειώνεται με μια γραμμὴ, περίγραμμα, *περιγραφὴ ποδοῖν*, σε Αισχύλ. **II.** περιβολή, σε Λουκ. **περι-γράφω[α]**, μέλ. -ψω· **I. 1.** σύρω γραμμὴ ολόγυρα, σημειώνω ολόγυρα, Λατ. *circum scribo*, σε Ηρόδ.· *περιγράφω κύκλον*, σχεδιάζω κύκλο ολόγυρα, στον ιδ.· *απόλ.*, ζωγραφίζω κύκλο, σε Αριστοφ. **2.** ορίζω, καθορίζω, σε Ξεν. — Παθ., *περιεγέγραπτο*, έχουν καθοριστεί τα όρια, στον ιδ. **II.** γράφω σε περίληψη, φτιάχνω σε περίγραμμα, διατυπώνω σε γενικές γραμμές, Λατ. *delineare*, σε Αριστ. **III.** περικλείω όπως μέσα σε αγκύλες, ακυρώνω, σε Ανθ.· *περιγράφω τινὰ ἐκ πολιτείας*, αποκλείω από τα πολιτικά δικαιώματα, σε Αισχίν.

περιδέδρομα, παρακ. του *περιτρέχω*.

περι-δεής, -ές (δέος), πολύ δειλός ή φοβισιάρης, σε Ηρόδ.· *τινος*, αυτός που προέρχεται ή ανήκει σε πρόσωπο ή πράγμα, σε Θουκ.· *περιδεής μή...*, στον ιδ.· *επίρρ.* -ῶς, σε μεγάλο φόβο, στο ιδ.

περι-δείδω, μέλ. -δείσομαι, αόρ. α' *περιέδεισα*, Επικ. γ' πληθ. *περίδδισαν*, μτχ. *περιδδείσας*, παρακ. *περιδέδοικα*, Επικ. *περιδεΐδια*· βρίσκομαι σε μεγάλο φόβο σχετικά με, με γεν., *Δαναῶν περιδεΐδια*, σε Ομήρ. Ιλ.· με *δοτ.*, είμαι σε μεγάλο φόβο για κάποιον ή εξαιτίας του, *Αΐαντι περιδδείσαντες*, στο ιδ.· *ἐμῇ κεφαλῇ περιδεΐδια*, στο ιδ.

περι-δέξιος, -ον, 1. = *ἀμφιδέξιος*, αυτός που έχει δεξιά και τα δύο χέρια, δηλ. αυτός που χρησιμοποιεί τα δύο χέρια κατά τον ίδιο τρόπο, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** εξαιρετικά επιδέξιος, σε Αριστοφ.

περι-δέрайος, -ον (δέρη), αυτός που περνά γύρω από το λαιμό· ως ουσ., *περιδέραιον*, τό, περιδέραιο, κολιέ, σε Αριστ., Πλούτ.

περι-δέω, μέλ. -δήσω, δένω, δένω ολόγυρα ή προσδένω, *τί τινι*, σε Ηρόδ. — Μέσ., δένω ολόγυρά μου, επιδένω, προσθέτω, στον ιδ., Αριστοφ.

περι-δίδομαι, Μέσ. του *περιδίδωμι* (το οποίο δεν συναντάται), βάζω στοίχημα, στοιχηματίζω, με γεν. πράγμ. (δηλ. της τιμής), *τρίποδος περιδώμεθον ἡέ*, άσε μας να βάλουμε στοίχημα έναν τρίποδα, δηλ. άσε μας να στοιχηματίσουμε έναν τρίποδα (και να τον πληρώσει δηλ. όποιος χάσει), σε Ομήρ. Ιλ.· *ἐμέθεν περιδώσομαι αὐτῆς*, θα στοιχηματίσω για τον εαυτό μου, δηλ. θα είμαι ο ίδιος εχέγγυος, σε Ομήρ. Οδ.· *περιδίδομαι πότερον*, βάζω στοίχημα εάν, σε Αριστοφ.· ομοίως, *περιδίδομαι περὶ τῆς κεφαλῆς*, στοιχηματίζω το κεφάλι μου, στον ιδ.· με την προσθήκη *δοτ.*, *περίδου μοι περὶ θυματιδᾶν ἁλῶν*, στον ιδ.· *περίδου νῦν ἐμοί*, στον ιδ.

περι-δινέω, μέλ. -ήσω, στροβιλίζω ή γυρίζω ολόγυρα, σε Αισχίν. — Παθ., τρέχω γύρω-γύρω σε κύκλο, *πόλιν περιδινηθήτην* (γ' δυϊκ. Παθ. αόρ. α') σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως στη Μέσ., σε Ανθ.· *περιστρέφομαι ολόγυρα σαν σβούρα*, σε Ξεν.

περι-δινής, -ές, αυτός που περιστρέφεται ολόγυρα, σε Ανθ.

περιδίνησις, -εως, ἡ, περιστροφή ολόγυρα, στροβιλισμός, περιδίνηση, σε Πλάτ.

περι-δίω, παλιός τύπος του *περιδείδω*, βρίσκομαι σε μεγάλο φόβο, με *δοτ.*, μόνο στο γ' ενικ. παρατ. *περὶ γὰρ δὶε νηυσὶν Ἀχαιῶν*, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.

περι-διώκω, καταδιώκω από όλες τις πλευρές, σε Στράβ.

περίδου, προστ. Μέσ. αορ. β' του *περιδίδομαι*.

περιδρᾶμειν, απαρ. αορ. β' του *περιτρέχω*.

περι-δράσσομαι, Αττ. -ττομαι, αποθ., αρπάζω, πιάνω ένα πράγμα με το χέρι, γραπώνω, με γεν. πράγμ., σε Πλούτ.

περιδρομή, ή (περιδρᾶμειν),· 1. τρέξιμο γύρω από, σε Πλούτ.· *περιδρομή ποιῆσθαι*, κάνοντας περιστροφή, σε Ξεν. 2. περιφορά, τροχιά, σε Ευρ.

περίδρομος, -ον (περιδρᾶμειν), I. 1. αυτός που τρέχει γύρω-γύρω, λέγεται για άρμα σε τροχιά ή για την περιφέρεια της ασπίδας, σε Ευρ. 2. περιφερόμενος εδώ και εκεί, περιπλανώμενος, σε Θεογν., Αριστοφ. II. Παθ., αυτός που μπορεί να τρέξει ολόγυρα, και ομοίως αυτός που στέκεται χωριστά, αποκολλημένος, σε Όμηρ.

περίδρομος, ό (περιδρᾶμειν), ως ουσ., αυτό που περικυκλώνει, όπως το στεφάνι (η περιφέρεια) της ασπίδας, σε Ευρ.· *σχοινί που περιελίσσεται στο επάνω μέρος ενός διχτυού* (πρβλ. [ἐπίδρομος](#)), σε Ξεν.· *αρχιτεκτονικά τόξα γύρω από οικοδόμημα*, στον ίδ.

περι-δρύπτω, μέλ. -ψω, σχίζω ολόγυρα, ξεφλουδίζω τον φλοιό από δέντρο, σε Ανθ. — Παθ., *άγκωνας περιδρύφθη* (Επικ. Παθ. αόρ. α΄) είχε το δέρμα του ξεσχισμένο στους αγκώνες, σε Ομήρ. Ιλ.

περι-δύω, μέλ. -σω, αφαιρώ από γύρω, απεκδύω, βγάζω τα ρούχα μου, *περίδυσσε χιτῶνας*, σε Ομήρ. Ιλ.

περιδῶκα, Επικ. αντί *περι-έδωκα*, αόρ. α΄ του *περιδίδωμι*.

περιδῶμεθον, α΄ δυϊκ. υποτ. Μέσ. αορ. β΄ του *περιδίδωμι*.

περιεῖδον, αόρ. β΄ του *περιοράω*.

περι-ειλίσσω, Ιων. αντί *περι-ελίσσω*.

περιεῖλον, αόρ. β΄ του *περιαιρέω*.

περι-εἶλω, -ειλέω ή -ύλλω, 1. διπλώνω, περιτυλίγω, *σάκια περὶ τοὺς πόδας*, σε Ξεν. 2. τυλίγω, επιδένω — Μέσ., τυλίγομαι, *περιειλάμενος* (αόρ. α΄ *μτχ.*), σε Αριστοφ.

περί-ειμι (*εἶμι*, Λατ. *sum*), απαρ. -εῖναι, *μτχ. περι-ών*· I. βρίσκομαι γύρω από ένα μέρος, με δοτ., σε Θουκ.· *τὰ περιόντα*, οι περιστάσεις, σε Δημ. II. εἶμαι καλύτερος από, ανώτερος από τον άλλο, υπερέχω, εξέχω, με γεν., σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ.· *περίεσσι γυναικῶν εἶδος τε μέγεθός τε*, σε Ομήρ. Οδ.· *οἱ περὶ μὲν βουλὴν Δαναῶν περὶ δ' ἐστὲ μάχεσθαι* (= *μάχην*), σε Ομήρ. Ιλ.· με δοτ. *πράγμ., σοφία περίειμι τῶν Ἑλλήνων*, σε Πλάτ.· *απόλ., εἶμαι ανώτερος*, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *ἐκ περιόντος*, σε Θουκ. III. 1. επιζώ, ζω μετά από κάτι ή κάποιον, *τινι*, σε Ηρόδ.· *απόλ., επιζώ, παραμένω ζωντανός*, στον ίδ., σε Δημ. κ.λπ.· λέγεται για πράγματα, υφίσταμαι, υπάρχω, σε Ηρόδ. 2. βρίσκομαι πέρα ή πάνω από, υπολείπομαι, παραμένω, λέγεται για περιουσία, χρήματα κ.λπ., σε Θουκ.· *οἰόμενοι περιεῖναι χρήματά τῳ φανταζόμενοι*, θεωρώντας ότι ο καθένας έχει μια ζυγαριά στα χέρια του, σε Δημ. 3. έρχομαι ως αποτέλεσμα ή συνέπεια, *περίεστιν ὑμῖν ἐκ τούτων*, στον ίδ.· *τοσοῦτον ὑμῖν περίεστιν τοῦ πρὸς ἐμὲ μίσους*, έχει παραμείνει σ' εσάς τόσο μίσος εναντίον μου, σε Φίλιπ. παρά Δημ.· με απαρ., *περίεστι ὑμῖν αὐτοῖς ἐρίζειν*, απομένει σε σένα να φιλονικείς μαζί τους, σε Δημ.

περίειμι (*εἶμι*, Λατ. *ibo*), απαρ. -ιέναι, *μτχ. περι-ιών*· I. 1. κινούμαι κυκλικά, περικυκλώνω, σε Ηρόδ.· *περίειμι κατὰ νότου τινί*, κυκλώνω και προσβάλλω στα νώτα, σε Θουκ.· *περιφέρομαι ασχολούμενος με μάταιες ερωτήσεις ή διηγήσεις*, σε Δημ. 2. με αιτ. τόπου, περιέρχομαι, περιτριγυρίζω, *περίειμι τὸν νηδὸν κύκλω*, σε Ηρόδ.· *περίειμι φυλακάς*, περιτριγυρίζω τους φύλακες, τους επισκέπτομαι, στον ίδ.· λέγεται για ήχους, *αὐλῶν σε περίεισιν πνοή*, σε Αριστοφ. II. 1. έρχομαι μετά από κάποιον, κατά διαδοχή ή από κληρονομικότητα, *ή αρχή, βασιλητῇ περίεισι εἰς τινα*, σε Ηρόδ. 2. λέγεται για επαναλαμβανόμενες χρονικές περιόδους, *χρόνου περιπόντος*, καθώς ο χρόνος παρήλθε, πέρασε, στον ίδ.· *περιόντι τῳθέρει*, σε Θουκ.

περιείργω, Αττ. αντί *περιέργω*.

περι-είρω, παρεμβάλλω ή προσαρμόζω ολόγυρα, σε Ηρόδ.

περιέκρῦβον, αόρ. β' του *περικρύβω*· βλ. **περικρύπτω**.

περιεκτικός, -ή, -όν (περιέχω), αυτός που περιλαμβάνει κάτι, περιεκτικός, σε Λουκ.

περιέλᾱσις, -εως, ή, τόπος για περιέλαση, πέρασμα, λεωφόρος, σε Ηρόδ.

περι-ελαύνω, μέλ. -ελᾶ· **I. 1.** οδηγώ ολόγυρα, *τὰς κύλικας περιελαύνω*, σπρώχνω τα κύπελα ολόγυρα, σε Ξεν. **2.** κατατρέχω, βασανίζω, σε Αριστοφ. — Παθ., σε Ηρόδ. **3.** σχηματίζω κύκλο, οικοδομῶ γύρω, *περὶ δ' ἔρκος ἔλασσε*, σε Ομήρ. Ιλ. — Παθ., *περὶ δ' ἔρκος ἐλήλαται*, σε Ομήρ. Οδ. **II.** φαινομενικά αμτβ. (ενν. ἄρμα, ἵππον), οδηγώ ή ιππεύω ολόγυρα, σε Ηρόδ., Αττ.

περι-ελίσσω, Αττ. -**ττω**, Ιων. -**ειλίσσω**, μέλ. -ζω· τυλίγω ή περιτυλίγω, *τι περὶ τι*, σε Ηρόδ. — Μέσ., *περιελίσσομαι ἰμάντας*, τυλίγω στα χέρια μου λουριά για πυγμαχία, σε Πλάτ. — Παθ., *κυκλώνω κάτι σε «δαχτυλίδια», περιελιχθέντα περὶ τὴν γῆν*, στον ίδ.

περι-έλκω, αόρ. α' *περιείλκῡσα*· **1.** σύρω γύρω-γύρω, σύρω εδώ κι εκεί· σε Ξεν. **2.** περισπώ, αποσπῶ από το προκείμενο, *κύκλω περιέλκω τινά*, Λατ. *huc illuc ducere*, σε Πλάτ. — Παθ., στον ίδ.

περι-έννῡμι, Επικ. αόρ. α' *περίεσσα*, τοποθετώ ολόγυρα, *περὶ εἴματα ἔσσον*, σε Ομήρ. Ιλ.· *περὶ τεύχεα ἔσσεν*, στο ίδ. — Μέσ., *χλαῖναν περιέσσασθαι*, φορώ τον μανδύα μου, σε Ησίοδ.

περι-έπω, παρατ. -εῖπον, μέλ. -έψω, αόρ. β' -έσπον, απαρ. -σπεῖν — Μέσ., μέλ. -έψομαι — Παθ., αόρ. α' απαρ. -εφθῆναι· μεταχειρίζομαι με μεγάλη φροντίδα· **1.** με θετική σημασία, *εὖ περιέπω τινά*, μεταχειρίζομαι κάποιον με ευγενικό τρόπο, τον περιποιούμαι, σε Ηρόδ.· *ὥς κάλλιστα περιέπω τινά*, στον ίδ.· *περιέπω τινά ὥς εὐεργέτην*, σε Ξεν.· μόνο του επίσης, μεταχειρίζομαι με σεβασμό ή τιμή, θωπεύω, Λατ. *colo, foveo*, στον ίδ. **2.** με αρνητική σημασία, *τρηχέως κάρτα περιέπω*, μεταχειρίζομαι, συμπεριφέρομαι με τραχύτητα, σε Ηρόδ.· *περιέπω τινά ὥς πολέμιον*, στον ίδ. — Παθ., *τρηχέως περιεφθῆναι ὑπό τινος*, στον ίδ.

περι-εργάζομαι, μέλ. -εργάσομαι, παρακ. -εῖργασμαι· αποθ.· **I.** κοπιάζω περισσότερο απ' όσο πρέπει σχετικά με κάτι, δαπανῶ κόπο γι' αυτό, με μτχ., *Σωκράτης περιεργάζεται ζητῶν*, σε Πλάτ.· *περιείργασμαι περὶ τούτων εἰπόν*, σε Δημ.· με δοτ. τρόπον, *τῷ θυλάκῳ περιειργάσθαι*, σε Ηρόδ.· παρακ. με Παθ. σημασία, *οὐδὲ περιείργασται*, δεν υπάρχει τίποτα περιττό, σε Λουκ. **II.** είμαι περίεργος, ανακατεύομαι σε υποθέσεις άλλων, σε Δημ.

περιέργια, ή, I. υπερβολική ακρίβεια στην εκτέλεση πράγματος, σε Λουκ. **II.** ανακατωσούρα, περιέργεια, υπερβολικός ζήλος, σε Θεόκρ., Λουκ.

περί-εργος, -ον (*ἔργω)· **I. 1.** αυτός που είναι υπερβολικά προσεκτικός, σε Λυσ. κ.λπ. **2.** αυτός που ασχολείται με τις υποθέσεις των άλλων, ανακατωσούρης, κουτσομπόλης, σε Ξεν. **II. 1.** Παθ., φτιαγμένος με ιδιαίτερη φροντίδα, καλοδουλεμένος, σε Αισχίν. κ.λπ. **2.** περιττός, σε Πλάτ. κ.λπ. **3.** περίεργος, προληπτικός, σε Πλούτ.

περι-έργω, Αττ. — **εῖργω**, εσωκλείω όλα τριγύρω, περικλείω, σε Ηρόδ., Θουκ. — Παθ., *ἐν περιειργμένοις παραδείσοις*, σε περιφραγμένα άλση, σε Ξεν.

περι-ερρήν, Παθ. αόρ. β' (με Ενεργ. σημασία) του *περιρρέω*.

περι-έρχομαι, αποθ., **I. 1.** γυροφέρνω, περιφέρομαι, σε Ηρόδ., Αττ.· περιφέρομαι ως ζητιάνος, σε Ξεν.· *περιδιαβαίνω όπως ο ψηφοθήρας*, Λατ. *ambire*, σε Δημ.· με μτχ., *περιφέρομαι κάνοντας κάτι*, σε Πλάτ.· με σύστ. αντ., *περιέρχομαι στάδια χίλια*, σε Αριστοφ.· με αιτ. τόπου, *περιέρχομαι τὸν βωμόν*,

περιφέρομαι γύρω από το βωμό, στον ιδ.· *τὴν ἀγοράν*, σε Δημ. 2. με αιτ. προσ., έρχομαι ολόγυρα, περιστοιχίζω, λέγεται για ήχους, *περὶ κτύπος ἦλθε ποδοῖν*, ο ήχος των ποδιών ακουγόταν ολόγυρά του, σε Ομήρ. Οδ.· λέγεται για την επίδραση του κρασιού, *Κύκλωπα περὶ φρένας ἦλυθεν οἶνος*, στο ιδ. 3. όπως Λατ. *circumvenire*, εξαπατώ, κοροϊδεύω, σε Ηρόδ., Αριστοφ. II. 1.

περιέρχομαι και επιστρέφω σ' ένα σημείο, περιτριγυρίζω, *ἡ βασιληὴ περιῆλθε ἔς τινα*, σε Ηρόδ.· *ἔς φθίσιν περιῆλθε ἡ νοῦσος*, η ασθένεια κατέληξε σε..., στον ιδ.· με αιτ., *ἡτίσις περιῆλθε τὸν Πανιώνιον*, στο τέλος τον κατέλαβε η εκδίκηση, στον ιδ. 2. λέγεται για χρόνο, περιστρέφομαι, σε Ξεν.

περι-εσθίω, μέλ. -έδομαι, αόρ. β' -έφαγον· τρώω ολόγυρα, κατατρώνω, τσιμπολογώ, σε Λουκ.

περιέσπᾶσα, αόρ. α' του *περισπάω*.

περιεστώς, αντί -εστηκώς, μτχ. παρακ. του *περίστημι*.

περι-έσχάτα, τά, οι τριγύρω ακρότητες, σε Ηρόδ.

περί-εφθος, -ον (ἔψω), ολοκληρωτικά καλομαγειρεμένος, σε Λουκ.

περι-έχω, επίσης -ίσχω· μέλ. -έξω και -σχήσω, αόρ. β' -έσχον, αόρ. β' -εσχόμην· περικλείω, εμπεριέχω, περιλαμβάνω, σε Πλάτ. 2. περικυκλώνω για να φυλάξω, σε Πλούτ. 3. στην Παθ., είμαι εγκλεισμένος ή περικυκλωμένος, *ὑπό τινος*, σε Ηρόδ., Ξεν. 4. περικλείω, εμπεριέχω, συμπεριλαμβάνω, σε Πλάτ. κ.λπ. II. υπερνικώ, κερδίζω τη νίκη, σε Θουκ.· λέγεται για στράτευμα, κυκλώνω τον εχθρό, στον ιδ. III. 1. Μέσ., έχω τα χέρια μου γύρω από κάποιον, προστατεύω, με γεν. προσ., *περίσχεο* (Ιων. προστ. Μέσ. αορ. β') *παιδὸς ἐῆος*, σε Ομήρ. Ιλ.· με αιτ., προστατεύω, σε Ομήρ. Οδ. 2. προσκολλώμαι, αγαπώ πολύ ένα πρόσωπο ή ένα πράγμα, με γεν., σε Ηρόδ. 3. με απαρ., *περιείχετο μὴ ἐκλιπεῖν*, επέμενε ότι δεν έπρεπε να τον αφήσουν, στον ιδ.

περι-ζᾶμενως, επίρρ., πολύ βίαια, σε Ομηρ. Ὑμν.

περι-ζέω, βράζω γύρω-γύρω, σε Λουκ.· ποιητ. -ζείω, σε Ανθ.

περί-ζυγον, τό, εφεδρικός ιμάντας, σε Ξεν.

περί-ζωμα, τό, φαρδιά ζώνη γύρω από τη μέση, ποδιά, σε Πλούτ.

περι-ζώννυμαι, Μέσ. με Παθ. παρακ. -έζωσμαι, ζώνω ολόγυρά μου, περιζώνομαι, *έσθητα*, σε Πλούτ.· *τοῦτον τὸν ἄνδρα περιεζώσατο*, τον έβαλε μπροστά για προστασία, σε Αριστοφ.· *περιεζῶσθαι τὴν φορβείαν*, φόρεσαν τα χαλινάρια γύρω τους, σε Αριστ.

περι-ζώστρα, ή, I. ποδιά, II. κορδέλα, ταινία πλεγμένη γύρω από στεφάνι, σε Θεόκρ.

περι-ηγέομαι, μέλ. -ήσομαι, αποθ., 1. οδηγώ τριγύρω, *περιηγέομαι τινι τὸ οὖρος*, δείχνω σε κάποιον το δρόμο γύρω από το βουνό, σε Ηρόδ. 2. εξηγώ, περιγράφω, σε Λουκ.

περι-ηγής, -ές, = *περιαγής* II· λέγεται για τα χέρια, δεμένος από πίσω, σε Ανθ.

περιήγησις, -εως, ή (περιηγέομαι), I. όπως το *περιγραφή*, περίγραμμα, διάγραμμα, σε Ηρόδ. II. οδηγώ κάποιον ολόγυρα και του εξηγώ όσα είναι αξιοπρόσεχτα, πλήρης περιγραφή, όπως δίνεται από οδηγούς, συνοδούς και ξεναγούς, σε Λουκ.· γεωγραφική περιγραφή, σε Στράβ.